Yai Wɨn Kɨbiya

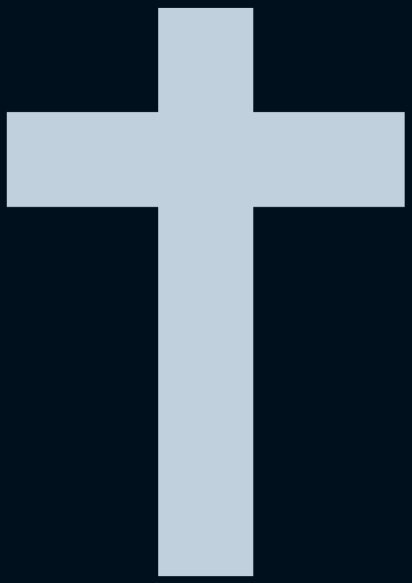

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea

Yai Wɨn Kɨbiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f

Contents

FRT 1
Matyu 3
Mak 83
Luk 132
Jon 213
Aposel 279
Rom 355
1 Korin 394
2 Korin 435
Galesia 465
Efesas 482
Filipai 497
Kolosi 507
1 Tesalonaika 518
2 Tesalonaika 526
1 Timoti 531
2 Timoti 541
Taitas 548
Filimon 553
Hibru 556
Jems 589
1 Pita 600
2 Pita 612
1 Jon 619
2 Jon 630
3 Jon 632
Jut 634
Revelesen 638
Glosari 682

Yai Wɨn Kɨbiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

Yai Wɨn Kɨbiya
The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea
[iws]

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1989 by Bible League International

Web version
2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

http://pngscriptures.org

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait
Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long *http://tokplesbaibel.org.* Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.
Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**
Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long *http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode.*
Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Yai Wɨn Kɨbiya

MATYU

Matyu siya winkika ta yokwowa. Matyu siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi siir inig whirin Livaikin. Ta Yokwowa Matyu siya winkika Jisis siir nomiiyauim Juda iikamim simiiram. Mi sima sima ina boinim Jisis siya pi hiniin inkamkin mi sima siir kigwinim mi ina boinim krima wakaenanaeiyin Jisisin ti siya nimbiniyin Matyu siya winkim niwii whiekakim Jisis siya boinmimauuwim simiir. Ɨriig.

Tiriiginim yim Jisis Krais siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima (Lk 3:23-28)

1 Ti kara winkiyim yim Jisis siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima. Jisis siya yio inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir isidgin mi yio Devidin Ebrahamni isidin siirgin.

2 Ebraham yio Aisakni adgin mi Aisakin yio Jekopni adgin mi Jekopin yio Judani adgin mi siir nomousisim ikim, yio simiir yao adgin.

3 Judain yio Peres Sira sowiir adgin. Mi sowiir yopiiya Temaka. Mi Peresin yio Hesroni adgin. Mi Hesronin yio Ramni adgin.

4 Mi Ramin yio Aminadapni adgin mi Aminadapin yio Nasoni adgin mi Nasonin yio Salmoni adgin.

5 Mi Salmonin yio Boasni adgin mi Boas siir apua Rehapka. Mi Boasin yio Obetni adgin mi siir apua Rutga mi Obetin yio Jesini adgin.

6 Mi Jesiyin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir adgin mi Devidin yio Solomoni adgin mi siir apua biiya Yuraiani wig niki oka.

7 Mi Solomonin yio Riaboamni adgin mi Riaboamin yio Abaisani adgin. Mi Abaisain yio Esani adgin.

8 Mi Esanin yio Jehosapetni adgin mi Jehosapetin yio Joramni adgin. Mi Joramin yio Asaiani adgin.

9 Mi Asaiain yio Jotamni adgin mi Jotamin yio Ehasni adgin. Mi Ehasin yio Hesekaiani adgin.

10 Mi Hesekaiain yio Manasani adgin mi Manasain yio Emosni adgin. Mi Emosin yio Josaiani adgin.

11 Mi Josaiain yio Jekonaia mi siir nomou yaowae ikim simiir adgin. Mi taka iiya saeya Isrel simiir sauan omomin sima nikiunama om komii Babilon siir nu iiir nini priimiriinakiya whisarii mii.

12 Mi iiya sima om komii Babilon siir nu iiirar niki priimiriiyim whisarii mii mi Jekonaia siya Sialtiel siir ad nwokin. Mi Sialtiel yio Serababelni adgin.

13 Mi Serababelin yio Abiatni adgin mi Abiatin yio Elaiakim siir adgin. Mi Elaiakimin yio Esoni adgin.

14 Mi Esoin yio Sedokni adgin mi Sedokin yio Ekimni adgin. Mi Ekimin yio Elaiatni adgin.

15 Mi Elaiatin yio Eliesani adgin mi Eliesanin yio Matani adgin. Mi Matanin yio Jekopni adgin.

16 Mi Jekopin yio Josepni adgin mi Josepin yio Mariani kamkin. Mi Jisis siirin Maria saeya naokainakin. Sima siirin ha dapikim Krais, inkam Adi Komii siya nikropkiyin.

17 Mi yinieyim Ebraham siir hirankin nityokiyokiiyim Devid siir nakiyanguniyim isidim iuur whiigim mi Devid siir hirankin nityokiyokiiyim yinieyim ini iiya sima om komii Babilon siir nu iiir miriiya whisarii mii ini saiirar yadigniya, yim iriipi hiriinan iuur whiigim. Mi iiya sima whisarii mii

priimiriiya om komii Babilon simiir nu iiir mi ha nitiyokiyokiiyim mi ini Krais siya nimbiyama iiya saiirar yakiyanguniyim inkamin Adi Komii siya nikropkiyin mi yim iriipi hiriinan isidim iuur whii. Ɬriig.

Maria saeya Jisis Krais siir naokainaka
(Lk 2:1-7)

18 Niwiiyin Jisis Krais siir naokainan yio hiningin, siir yopiiya Maria saiirin Josep siiram bidi boiritmaiya siya nonkwonam. Mi siya iripa piu saika niki o karamaeyar niki owin mi ini saeyar yinokninkinkiya, saeya Adi Komii siir naeyiu iiirsiyar nwokika yinkak.

19 Mi Josepin kamin saiiram boiritmaiyin, siya inkam wadiekin. Siir iga hinda tinda bi nokwowikin. Niingaka. Mi siya Maria saiirin iikam whwonkam ida kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi. Mi siya hindara nimprio sopkiyam tiri mi saeya wi nididgak nwowisi.

20 Josep siya ta saiir saiira naingwokwonanaekin mi Adi Komii siir paekwosimin siirin nhwo siya yikiumauu. Paekwosim siya boin, Josep Devidni yinieyim sim yinisimin, ta kiriir wiga Maria yinkak nwowa kira saiir nonkwonasi kipi nidid. Waki yinisimin saiir mhiinau hir nwokaiyin, yio Adi Komii siir naeyiu miiyikin siyar haigiyiumauugin.

21 Saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei, siya wi Isrel simiir iikamim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigi mi wi simiir nanmaiwarkainaei. Mi kira siir inigin wi Jisis asi nokdap haiginiuwi.

22 Ti digworaekwo whiekakim nimbiibiiyamim ini ti yaiyim bidi bidiniya Adi Komii siya boinkiyim profet inkamin siir boinmimauuwam mi simiir swoki boiniurwokaigikin. Profet inkamin siya hiniina boinkikin.

23 Wakae, wig kopaksim niinga ira inkamaka iripa piu nwo karam nwowa, saeya wi yinkak nwowi mi wi yinisim yinkamiyin naokainaei. Mi sima siir inigin wi Emanyuel nokdap haiginiuwi. Mi ti paekwosim siir yaiya ini dig ywokiya. Mi ti inigin siir inig mwokimwowin yio hiniingin, Adi Komii krimiir Wanin siya ini krimakar nwowin.

24 Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin siya boingikin yaiyim ini simiir hiriinanar swoki tirin. Mi siya siir wiga saiirin ina yonkwonan.

25 Mi Josep siya iripa piu saika bi nwomiminkin mi ini saeyar yaokaina budgiyin yinisim iiirar. Mi Josep siya siir inigin Jisis yokdap haiginiu. Ɬriig.

2

Kam nhirim Jisis siir kignakiyam nitkim

1 Maria saeya Jisis siirin omisim Bethlehem nu Judia hir naokainakin, iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowa. Mi mhoiiya saeya siir naokainakiyin mi kam nhirim nauuni siyiuin si ninokninkiniyim, bieki nimbiidniyin hiranim om komii Jerusalema hiriir yit.

2 Mi sima ini sriini, iiya krima ti nauun win komii iiir kigim ti yinisim winin naokainan siirin Judami inkam komiiyin simiir nu kigriraowanin ini papi nwowin? Nim krima ina yinokninkiniyim ti yinisimin bidi yaokainakiyin. Mi krima siir inig iiir nini hainaniyam nitkim.

3 Mi iiya inkam komiiyin Herot siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin ti yinisimin wi siyar nokwokairinanaowidi siir igsopa. Om komii Jerusalem hirin iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini hikakar mi okiyim. Dimusi rani, Herot siya io komiigakin.

4 Mɨ Herot siya prismi bɨiyan inkamɨm sɨmiiram yɨkɨuna, yɨpɨkɨ Adi Komii
siir inɨg hainaniyɨm omakam sɨmiir dimɨn taemɨn ɨmiir kɨgrɨraowiyɨm mɨ
kamɨm siyɨu komii nɨnokninkɨni ɨkɨm. Mɨ siya sɨmiirɨn ha nɨkɨuna dɨgɨn mɨ
siya sɨmiir srɨi, inkamɨn siya nɨmbingiyɨn Krais siya wɨ pɨkɨ hɨnɨɨn omɨn si
naokainaei?
5 Sɨma siirɨn hɨnɨɨna boɨn, om Bethlehem nu Judia hɨrɨn profet inkamɨn siya
hɨnɨɨna boɨnkikɨn, ta yaiya siya hɨnɨɨna wɨn boɨnkikɨn,
6 omisɨm Betlehem nu Judia hɨranɨn, kɨra inɨg karamae omisɨm tani. Nɨingakɨ
nɨingakɨinga. Mɨ inkam komii nwɨrɨn wɨ kɨriir waraur nɨmbiyami mɨ
siya wɨ kariir isidɨn Isrel hɨranɨn wɨ sɨmiir nu kɨgrɨraowan inkam komii
nwowi.
7 Mɨ Herot siya tɨ kamɨm bɨekɨ nɨmbiidniyɨn hɨrankɨ nɨtɨm, sɨmiirɨn hindara
asi nɨmprɨo ɨkɨunakɨn, nɨmprɨo yai boɨnam. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna srɨiyɨn, tɨkɨ
nauunɨ pakɨ hɨnɨɨn ɨiya sae nɨmbiyamkɨn, ha?
8 Mɨ ɨiya sɨma siir boɨnmɨmauu dɨgiyɨm mɨ siya sɨmiirɨn ɨna yɨkropkiyɨn
om Betlehem hɨriir mɨ ɨna boɨnkiyɨn, kɨma ha dam! Mɨ kɨma tɨ yɨnisɨmɨn
siirɨmɨn pranae pranae kɨpi hansran. Mɨ kɨma pɨ siir hansran yɨskaii pa swokɨ
ɨt kariir swokɨnɨ boɨnmauuni. Mɨ an kara ɨriipɨ hɨriinan, wɨ siir inɨg ɨiir mɨnɨ
hainanɨuwi.
9 Mɨ sɨma Herot siir yai aiir wakae dɨgnamɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm. Mɨ
tɨ nauunɨn bɨiya sɨma nɨkɨ kɨgnaniyɨn bɨekɨ nɨmbiidniyɨn hɨr mɨ siya ha
hɨoraraowamɨn sɨmiir bɨiyar mɨ ɨni omaka yɨnisɨm ɨeyar nwowa ɨni saiirgɨ
saiir akou kouwar yakaigɨkɨuwɨuwɨn.
10 Mɨ sɨma tɨ nauun ɨiir kɨgɨm mɨ sɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga komiikakar
ywonamɨm.
11 Mɨ sɨma ha napnɨnopkainamɨm omaka hɨriir mɨ ɨni Maria sowiirbugar
youapnɨnopkai kɨgɨm. Mɨ sɨma ogmwo ha nɨnɨ waisi hɨuwɨuwɨm mɨ ɨni
yɨnisɨmɨn siir inɨg ɨiirar inɨ hainanɨuwɨm. Mɨ sɨma sɨmiir mɨiya sɨsɨmsɨsɨmɨm
ha haiwaokiyɨm mɨ sɨma dimɨn kɨbi nhɨrɨm umɨr komii saɨniyɨm kɨmɨdiniya
siir prɨihauu. Dimɨnɨm sɨma prɨihauuwɨm hɨnɨɨn hɨnɨɨngɨm, gold mɨ paurɨn
pɨuii mɨiyɨk nɨusiin whakiyɨn mɨ sandaɨn namswopaini pɨuii mɨiyɨknan
whaki ɨkɨn.
12 Mɨ mhoɨiya sɨmiirɨn Adi Komii siya kɨmɨdiniya nhwo yɨkɨumauuwɨi. Mɨ
tɨ nhwo ɨiirɨn Adi Komii siya hɨnɨɨna boɨnki, kɨma wɨ Herot siiram kɨpi swokɨ
am mɨ tɨ digworaekwowɨm kɨma kɨgɨm siir kɨpi boɨnmauuwɨu. Nɨingaka. Mɨ
sɨma yaeya siyɨu whɨra asi namkɨm sɨmiir oma hɨriirɨn. Ɨriig.

Sɨma nu Isiba hɨriir yɨdamam

13 Mɨ ta sɨma haiburgika saiir mhoɨiya mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya
hɨnɨɨna boɨnki, kɨra dɨnsiingi mɨ kɨriir wigyɨnɨm sɨmiir dɨkɨunam. Mɨ kɨra pɨ
nu Isiba hɨriir dɨdamki mɨ hɨr tɨnɨ owou mɨ wɨ karar swokɨ ɨkɨugi kɨriiramɨn.
Herot siya warɨ yɨnisɨm ɨiiram hansɨri tɨri siir nɨsomaowɨm.
14 Mɨ Josep siya tɨ yai ɨmiir wakaekiyɨn mɨ siya ɨna yɨnsiingiyɨn. Mɨ siya
siir wigyɨn ɨmiirɨn nɨiya whɨnɨdamkiwɨi nu Isiba hɨriirɨn. Mɨ sɨma ɨi kasa bɨ
napɨwaiyamkɨm hɨriirɨn.
15 Mɨ Josep siya nu Isib hɨrar nwowɨn mɨ ɨni Herot siyar yaobudgiyɨn. Mɨ
sɨma ta yaiya bɨikɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya boɨnkiya profet inkam nwɨrɨn
si mɨ saiir swokɨ boɨnɨurwokaigikɨm. Saeya hɨnɨɨna boɨnkika, kariir yɨnisɨm
yɨnkamiyɨnɨn nu Isib hɨr nwowɨn, kara siiram swokɨ ɨkɨugi siya swokɨ ɨtɨm.
Ɨriig.

Herot siya boɨnkikɨn yɨnisɨsɨmɨm sɨma nɨsomsom aokaokiyɨm

16 Mɨ ɨiya Herot siya hɨnɨɨna nɨnokninkɨnkiyɨn tɨ kamɨm bɨekɨ nɨmbiidniyɨn
hɨrankɨ nɨtɨm, sɨma siir nɨksɨsaegigɨm. Mɨ siir kwoɨnɨn ɨna ɨwɨtpaomaigiyɨn mɨ

siya kam nhirim yai kirie simiir boinki, sima om Betlehem mi omisisim nhirim siir kingiin nwo ikim simiir hiran yinisisim yinkamiyin whiekakim, biewi whwowisa nwowim mi nua tiriir nwonainiyim simiir nisomsom aowam. Siya digworaekwowim nauun ninokninkini kamim sima boingigim mi simiir swoki aingwowoknakikin iiya Jisis siir naokaina. Mi sima asi nisomsom aokaokim yinkamiyinim biewi whwowisa nwowim nua tiriir nitim.

17 Mi tiki digworaekwowim biigi Biiyan Inkam Komiiyin profet Jeremaia siya boinkiyim simiir swoki boiniurwokaigikin. Siya hiniina boinkikin,

18 sima wakaeki yaiya om Rama hiran iikamim sima nouubopon prasae
bi kinkim. Rachel saeya saiir yinisisim imiirsi kaouuboponka. Mi
iikamim sima saiir hiirwokmaiyim dig bi nwokim. Niingaka. Dimusi
rani, saiir yinisisimim nwirmin nwirminkin bi swoki okikim. Niingaki,
niingaka. Mi ti diminim nimbiyamim iiya Herot siya nisomsom
aokaowim Rachel saiir isidin simiir yinisim yinkamiyin imiir omisim
Betlehem hir. Iriig.

Josep sima niiyin nu Isib hir haiburgigim mi sima ina swoki amim

19 Mi mhoiiya Herot siya ina yaonamin. Mi nu Isib hirin Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin nhwo siya yikiumauu Josep siirin.

20 Siya hiniina boinkikin, kira dinsiingi mi kira kiriir wigyinim simiir dikiunam mipi nu Isrel hiriir swoki am. Iikamim ti yinisim iiir nisomaowam boinim sima bidi yaokaoswowamim.

21 Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini siir wigyinim simiir yikiunamim mi sima ina swoki amim nu Isrel hiriir.

22 Mi siyar wakaewin Akeleas siya siir adin Herot siir mii aiir bidi swoki hainaowidin nu Judia siir nu kigriraowan inkam komii nwowam. Mi Josep siya asi nididgin hiriir namsiyin. Mi nhwo whirin Josep siya whinin, Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira wi hiriir kipi nam. Mi siya nu Galiliya hinda asi namkin.

23 Mi siya kimidiniya om whirin Nasaret nikiuwiyin siir ini idwoiu. Mi sima ta yaiya biiya profet inkamin siya boinkiya saiir swoki boiniurwokaigigim. Sima siirin wi om Nasaretan inkam nikiuwi. Iriig.

3

Jonin inkamin baptaisiyin Adi Komii siir yaiya siya boinmimauugin (Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

1 Mi biewi nhirim bidi yamkiyim iiya Josep Maria Simani om Nasaret hir nwowa. Mi mhoiiya Jonin op baptaisiyin siya ha nitin mi kimidiniya nu Judia hiran nu siiyin apain siir hir ini boinmimauu bwakainani, Adi Komii siir yaiya.

2 Mi siya hiniina boinki, kima dimin biyie biyieyim simiirin digiumii haimriyiugig. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa.

3 Jonin ti siya inkamin Adi Komii siya boinkiyin profet Aisaiani. Bidi bidiniyarin profet Aisaia siya hiniina winboinkikin,

maeyau siiyin nu apain inkam karamaeyin, inkam nwirin siir yaiya hiniina
kauwok boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop
diriraerarkwokin. Siir siyiupai siyiupaiyim sibgu diriraerarkwokin
siya napnaniyam.

4 Jon siya niiya yiuisa miiyik rani, kamelni piokim. Mi siya piuwopa ha mi kikog mi naeyim siya naeiyim kokmwo graeyis minim mi mhwiini yin ikim. Siya yaeya dimin whir bi swoki aeikin, siya inkam paeprikabnankin.

5 Mɨ taka ɨiya, iikamɨm om komii Jerusalem hɨranɨm mɨ nu Judian ɨkɨm mɨ
iikam whɨekakɨm omom ɨe Jodan kingiin nwo ɨkɨm sɨmar yɨtswo Jon siiramɨn.
6 Mɨ sɨma sɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm ha nomboɨnɨnɨskiyɨm mɨ Jon siya
sɨmiirɨn ɨe Jodan hɨr baptais haigɨnɨu.

7 Mɨ Jon siyar kɨg Farisi Sadyusimi kam isid komiiyɨn pɨ nɨti siirɨm op
sɨmiir baptais haigɨnɨuwam. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kɨma kam mɨiyɨknankɨ mɨ
ɨuwi, ɨni wrakɨwranan ywowɨm. Kɨmiirɨn nhɨinga boɨnkikɨm kɨma kariiram
nɨdamnaniyɨm op kɨmiir baptais haigɨnɨuwam, ha? Mɨ Adi Komii krɨmiir
Wanɨn siya wɨ kɨmiir nonkwonɨinwɨimwɨirnɨnkɨn tani ɨiya siya iikamɨm
sɨmiir hɨdi, aniya?
8 Mɨ kɨma iikam whɨekakɨm sɨmiirɨn hɨnɨina dɨisiimauu, kɨmiir dimɨn
biyɨeyɨm bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm.
9 Kɨmiir kwoɨnɨn hɨnɨina kɨpi naɨngwo Ebrahamɨn krɨmiir brougaekɨn mɨ
kɨma wɨ kɨgugu rani. Nɨingaka. Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnki, Adi Komii
siya siiyam sɨmiir mɨ tɨrki, Ebraham siir yɨnisɨsɨm nɨmbiyamam wɨ dɨgar mɨ
owi.
10 Mɨ siir ua ɨni paimɨi hɨrar haigɨn taohaigɨna mɨ pae whɨekakɨm nae mɨiyɨk
bud karamae nwowɨm, yɨm wɨ paenau sɨma nɨiyɨtkaigaigii.
11 Ta op ara kara baptais haigɨnɨuwa ya mɨn nɨsiimauuga kɨmiir dimɨn
biyɨeyɨm bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Mɨ inkamɨn kariir mhoɨiya nɨtɨn,
kouwɨn ɨni siyar ywowɨn. Mɨ siya ɨni yaowae adnan ywowɨn mɨ an kara ɨni
yɨnisɨmnan ywowɨn. Mɨ kara siir mɨisɨsɨmɨm wɨ sɨbgu ɨnomokninkɨn mɨrii
rani. Nɨingaka. Kara kɨmiirɨn op arar baptais haigɨnɨuwi mɨ Adi Komii siir
naeyɨuɨn wɨ siya haɨnɨuae haigɨnɨuwi mɨ siir paeya nɨuyaeiya warar. Kara
inkam mɨiyɨk rani, siir ɨga siya niiya saiir uridɨn wɨ kara waisi hak rani.
Nɨingaka.
12 Mɨ Siya iikamɨm sɨmiirɨn wɨ inkamɨn twonidɨm twonau haigiyɨm sɨmiir
hɨriinan hɨdi mɨ ha nokwobrombropiyɨn, ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ ɨiya ɨkɨ
twonid ɨmiir nikwobrombrop dɨgiiyɨm mɨ kasɨm pa kwuubrugiki. Mɨ twonid
nɨingam pɨ sɨmasɨma namwokaiyɨuwi. Mɨ kas ɨmiirɨn pa nhɨsopkɨninaka
mɨ sɨmiirɨn pɨ paeya nhɨsopkɨn namgɨnkii. Mɨ ta paeya wɨ nɨutɨingii rani.
Nɨingaka. Saeya wɨ hɨriiyar nɨuyokiyokɨikaeyami. Ɨriig.

Jon siya baptais haigɨnɨugɨn Jisɨs siirɨn (Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

13 Mɨ taka ɨiya Jisɨs siya nu Galili hɨr haiburgigɨn mɨ ɨna yɨtɨn ɨe Jodan tɨriir.
Jon siirɨm, siirɨn op siya baptais haigɨnɨuwɨm.
14 Mɨ Jon siya Jisɨs siir kwoɨn ɨiir kisɨna haigigiyam tɨrkɨn mɨ siya ɨna boɨnɨn,
Jisɨs, ambi kɨra baptais haigɨnɨuwi. Mɨ kɨra kariiram dimusi nɨtkɨn, ha? Kara
inkam mɨiyɨk rani.
15 Mɨ Jisɨs siya siir yai anaka hɨnɨina yowarkɨi boɨn, kiya, panao
kɨra pɨ ta kara boɨna yaiya pɨ saiir hɨriinanar tɨr. Ɨni ywokiyɨn krɨma
swokɨ boɨnɨurwokaigiyɨn Adi Komii siir siyɨu mɨiyɨkɨn siya boɨnkiyɨn si-
irar wakaeyokna dirɨraerar. Mɨ Jon siya siir yai aiir asi wakaeyokna
dirɨraerarkɨn.
16 Mɨ siirɨn ha baptais haigɨnɨugiyɨn mɨ siya ɨna iyɨig apnaidamɨn op
hɨrankar. Mɨ nɨnomora ɨna haiwaokiya omaka anonan siiram. Mɨ siya kɨgwɨn
Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨinmabnan siinanaiiniyɨn mɨ ɨni siir yaunɨ oniyɨn.
17 Mɨ yai kwɨra nɨnomor kou hɨr kauwok boɨnkiya, saeya hɨnɨina kauwok
boɨnkika, tɨriigɨnɨn yɨo kariirgɨ kariir yɨnisɨm ɨeya. Kariir kwoɨnɨn ɨni siirgɨ
siiramar naɨngwo ɨskiyɨn. Ɨriig.

4

Setan siya Jisis siiram kinankiugin
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

1 Mi taka iiya Jisis siya op baptaisa saiir mhoiiya siirin Adi Komii siir naeyiu
ieya yikiunam maeyau nu siiyin apa saiir hiriir Setan siya kinankiuwam.
2 Mi iiyim mhiirima siya mwowim nabieyim kamnwis mi niiyim iriipi
hiriinan kamnwis. Mi siya naemin dimin bi naekin mi mhoiiya siya mhii
komiiya ina yaowin.
3 Mi Setan siya kinankiuwan inkamin ha nitin Jisis siiram mi ina yaboiniyin
mi kira Adi Komii siir yinisimkin niuwi mi kira ti siiyam simiir boinki mi sima
pi bret nwoki imbiyamim.
4 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya
hiniina boinka, inkamin kwoinbudin omwai sibgu waiyayokiyokiiyin naesi
bi haiigin. Niingaka. Inkamki sibgu haiiyin kwoinbudin ya Adi Komii krimiir
Wanin siir hiranki nita yai miiyika sasarga.
5 Mi siya ha boin digiyin mhoiiya Setan siya siirin om komii Jerusalem hiriir
yikiunam mi siirin omaka Adi Komii siira saiir akou yami okmwin okwoki.
6 Mi siya ina boinkiyin siirin, kira Adi Komii siir yinisimki niuwi mipi
waraur ankar tami iswit natkiigi. Mi kira pi naonam tani. Dimusi rani, Yokwo
Komii saeya hiniina boinka, Adi Komii siya wi igao yai siir paekwosim imiir
boinki kiriir haiwinam. Mi kiriir iga wi siiya minki hainwin tani.
7 Mi Jisis siya siir yai akan hiniina swoki owarkii boinki, kara pi hiniina tir tani.
Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina swoki boinkika, kira kiriir Biiyan
Inkam Komiiyin siiram whisarii kipi kinankiu siya kiriir Adi Komiigin mi
yaiya yaimwo karamaeya saiir kipi prii boin siya kariir whindiriraeram.
8 Siya ha boin digiyin mi Setan siya Jisis siirin kimidiniya mhiu
komii whirin siir mhiu kiugi kiua hiriir yikiunam. Mi siya siirin ina
yiisiimauuyokiyokiigiyin nupai nupaiyim hinda tindanim ti nu iiir
nwowim simiirin mi dimin miiyik miiyik ikim siya ti digworaekwo imiir
ha niisiisimauu digiyin,
9 Mi siya ina boinkiyin mi kira pi ogmwo kariiram waisi hiuwi mi kariir inig
iiir hainani mi ti digworaekwowim kira kigim kara wi kiriirarar hauuswoki
kira kigriraowim.
10 Mi Jisis siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Setan, damki! Yokwo
Komii saeya hiniina boinka, Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiirara hainan
iski, siya kiriir Adi Komiigin mi kira siir mii aiirar donkworinu kripkai.
11 Mi siya ha boin digiyin, setan siya siirin ha haiburgigin mi ina yamin
mi Adi Komii siir paekwosimim ha nitim, siirin kimidiniya sima yauni
whinkinsiisni. Ɨriig.

Jisis siir miiya nu Galili hir mirii bwakainakin.
(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

12 Mi mhoiiya Jisis siya hiniina wakaewin sima Jon siirin omaka
hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir bidi hiugripkiikikaiyin. Dimusi rani,
siya igao yai Inkam Komii Herot siir boinkin. Mi siya ti om iiir haiburgik mi
nu Galili hiriir yam.
13 Mi siya om Nasaret hir bi sibgu owipisuwikin mi siya om Nasaret siir
haiburgikin mi siya kimidiniya om Kapaneam hir ini owou. Ti omin whii
Galili whiigbida waiyin, ti iikamim Sebyulan Naptalai sowiir isidin sima
nwowa maeyau saiir hir

14 Jisis siya ha nitin ta maeyau aiir mi ini diga ywokiya yai biiya Biiyan
Inkam Komiiyin siya boinkiya profet Aisaiani mi siya boinkiya ya saiir swoki
boiniurwokaigika. Ta yaiya siya winkiya saeya hiniinga,
15 mi nu Sebyulan mi nu Naptalai sowiir hiran siyiuin whii komii Solwara
namin mi ina yiuguskiyin ie Jodan iegbid mirmiiya mi nu Galili Juda
iikam tani mi Juda iikam nhirim hir nwowim simiir hiriir yam.
16 Mi iikamim ti maeyau owiir nwowim niibwomambwonan mi tariinanin
sima nokiya dimin komii siir bidi haiyim mi ti hiran iikamim dimin biyie
tirim ini hapi inkam wiirnan ywowim mi tariinanin bienan simiir bidi
yokiyakiyim.
17 Mi taka iiya Jisis siya nu Galili hir nwowin siya yaiya saiir boinmimauu
bwakainakin. Siya hiniina boin, kimiir dimin biyie biyieyim simiirin ti
haiyoprimdiyiumiigi. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo
whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. Ɬriig.

Anasu mii miriiyim kam nwiiyim Jisis siya nikiunakim (Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

18 Mi iiya Jisis siya Galili whiigbid whiigbida hiriir nouapamin mi siya
iwinyaowo anasu mii miriiyo sowiir yao youap kigam Saimon mi siir inig
whirin wi Pita dapi mi siir nomousim ieya Endru, yo sowa yaowin haimna
nitmaigo whii hir. Mi ta anasu haii miiya ya sowiir yao umir miiga.
19 Mi Jisis siya sowiir yao boinki, biiya kowa anasu mii miriiko mi tariinanin
kowa kanakar wit mi kowiirin wi kara niisiimauuwi siyiuin iikamim sim mhii
kwoinim sim ninkpit haigiyim mi sim nanmaiwarkainaeiyin.
20 Mi biri kimiminkikin, sowiir haimnan ini hirar kwomaimiigiyin mi sowa
ini siir mhoiiya yamwo.
21 Mi siya ha swoki kwapnamin mi ini iwinyao nwiswo sowiirar swoki
kwakigo, Jems Jon sowiirar, Sebedini yinisim nwiswo. Yo sowa i hirar
nidwokaii sowiir adin Sebedi saikar. Yim simaniyin simiirni haimna iiir mi
kisisok diriraerari. Mi sowiirin kimidiniya Jisis siya yikiuna.
22 Mi sowa bi kimiminkiko, sowiir adin siirin ini i hirar kwaewisrimiigigo
mi sowa ini Jisis siir mhoiiyar yamwo. Ɬriig.

Jisis siya iikamim makakim simiir haiswoniskiigin (Lk 6:17-19)

23 Jisis siya nu Galili siirar yapyokii irkak. Mi siya iikam imiirin Juda simiir
maeyauwa yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir hir yomwimwarkaiyiu
mi siya yai win kirie kibiya saiirin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo
whiekakim simiir kigirkakana saiir warar mi boinmimauu. Mi siya iikamim
mapai mapaigi niiyim simiirin warar mi haiswonimniskiiyam.
24 Mi siir yaiya ina yinyokiigiya nu Siria siirar. Mi sima simiir iikamim
mapai mapaigi niiyim mi yiu bibiyieki nii whwonkaiyim mi iikamim whaowa
piugi nwo ikim mi iikamim iga iinim ninsimsiriunakaeyamim siya simiir
yinimniskiswo.
25 Mi iikam whie komiiya nu Galiliyankin nitim mi omisisim nhirim
maeyau Dekapolis hiranim simiir hiranki nit ikim mi om komii Jerusale-
manki nit ikim mi om nhirim nu Judianki nit ikim mi ie Jodan siir kingiin
hindanki mi it ikim sima ini siir mhoiiyar yamim. Ɬriig.

5

Jisis siya mhiu kiu hir boinmimauugin iikamim mairgimairgakakim simiir.

1 Mɨ Jisɨs siya iikam whɨe komii sɨmiir kɨgɨn siir mhoɨiya namɨm mɨ siya
kɨmɨdiniya mhɨu whɨrɨn siir hɨriir iiyam. Mɨ siya hɨr ha ninɨ ii ɨdwo ɨuwɨn mɨ
kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm ɨna yɨtɨn siirɨm saɨka nɨdwowɨm.
2 Sɨma hɨrar nɨdwowɨm mɨ Jisɨs siya sɨmiirɨn hɨniɨna yowɨmwarkaiyɨu. Ɨriig.

Jisɨs siya inkamkɨ maɨrgɨmaɨrgani siyɨuɨn siir boɨnkɨn.
(Lk 6:20-23)

3 Mɨ iikamɨm ha naɨngwowɨm sɨma Adi Komii siirɨmɨn mɨigakɨm mɨ
maɨrgɨmaɨrga wadɨeyar nwowi. Dimusi rani, sɨmiirɨn Adi Komii siyar
kɨgrɨraowi.
4 Mɨ iikamɨm nɨnounɨnki kaeyamɨm mɨ wadɨe nwowɨm mɨ wɨ maɨrgɨmaɨrga
whɨsarii nwo rani, sɨmiirɨn wɨ op Adi Komii siyar hauukwiyae haigɨnɨuwi.
5 Mɨ iikamɨm yai mɨn nɨnkisɨmsɨo boɨn karam nwowiyɨm mɨ sɨmama
naɨngwona karam nwowiyɨm, yɨm sɨma wadɨeya dwo mɨ ha maɨrgɨmaɨrga.
Dimusi rani, sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siyar hauuwi nuɨn.
6 Yɨpɨkɨ iikamkɨm mhɨigɨ naoni hɨniɨn Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknamɨn
wadɨeyar dwo. Sɨma ha sɨbgu maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani, siya wɨ sɨmiir
whɨndirɨraerari wɨ wadɨeyar nwowi mɨ wɨ siir mhoɨiyar nami.
7 Iikamɨm, iikam nhɨrmisi naɨngwobumbuwiyɨm sɨma wadɨeyar dwo mɨ
ha maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani, Adi Komii siya wɨ sɨmiirsiyar mɨ ɨnkɨn
aɨngwobumbuwi.
8 Mɨ iikamɨm mhɨi kwoɨnɨm rɨrmiya nwowiyɨm sɨma wadɨeya dwo mɨ sɨma ha
maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani, sɨma wɨ Adi Komii saɨkar nwowi.
9 Mɨ kamɨm yaii mɨn nɨnii nansaowi siyɨuɨn siir mɨnwokmaiyɨm ɨrɨpa nong-
womamaɨr aeyam sɨma wadɨeya dwo mɨ ha maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani,
mhoɨiya Adi Komii siya wa boɨni, sɨma kariir yɨnisɨmkɨm.
10 Mɨ iikamɨm Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyoknam hɨk saiirsi haii sɨma
wadɨeya timɨ o mɨ ha maɨrgɨmaɨrga. Whɨsarii rani, ɨiya Adi Komii siya siir
digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana, ya sɨmiir wararga.
11 Mɨ sɨma kɨmiirɨn ha kɨgii, kɨma ɨni kariir siyɨu ɨiir napɨm mɨ ɨni kɨmiir tɨoɨm
mɨ ɨni yai bibiyɨe kɨmiir kinaop ɨtkaigaiyɨuɨm mɨ kɨmiirɨn wɨ sɨma nɨksɨsaei.
Mɨ kɨma wadɨeya sɨbgu ɨdwowi mɨ wa maɨrgɨmaɨrgaei.
12 Mɨ bɨiya sɨma profet inkamɨm sɨmiirɨn hɨriinanar mɨ tɨonanaekɨm. Kɨma
ɨrɨpar dɨngwomamaɨr ae. Dimusi rani, mhoɨiya tɨ digworaekwo mɨiyɨk
mɨiyɨkɨm nɨnomor kou hɨr nwokwokɨnɨm yɨm kɨmiirgɨm. Ɨriig.

Iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm yɨm ɨni wa mɨ pae nɨuyanan ywowɨm
(Mk 9:50; Lk 14:34-35)

13 Wɨm kɨma iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨdan ɨni wa nan ywowɨm iikamɨm
sɨmiir whɨnkɨnsiisɨm. Mɨ wa siir hiiya saeya dɨgiiyɨm mɨ wɨ panɨiɨna swokɨ tɨri
siir hiiya saiir swokɨ haiyɨm? Nɨingaka. Tɨkɨ hɨniɨn waɨn yɨo mɨi karamaekɨn.
Mɨ sɨma siirɨn pɨ hindara kabɨtkaigi ɨski mɨ ɨga wɨ siirar nɨnkɨn okwowi.
14 Wɨm kɨma ɨni nu tɨran pae nɨuyanan ywowɨm. Mɨ kɨma siyɨu mɨiyɨk
napiyɨn iikamɨm sɨmiir nɨisiimauuwi kɨma om komiiyɨn mhɨu kɨugɨkɨu
nwowiyɨn siir hɨriinan ywowɨm yɨo bɨ swokɨ kimɨrkaiigɨn. Nɨingaka. Iikamɨm
arugɨ aruwanɨm sɨma wa kɨgi.
15 Inkamɨn yɨukɨd hangɨmuwiiyɨn, siya siirɨn twoni bɨ higrɨnɨu haigɨnikɨn.
Nɨingaka. Siya siirɨn pɨ romiyasni ninankɨi mɨ iikamɨm ta omaka aiir
nwowɨm, sɨmiirɨn pɨ siyar nɨuya ɨrkaki.
16 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan kɨmiir siyɨuɨn iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨdan paenan
timɨ ɨuya ɨrkak. Mɨ sɨma siyɨu mɨiyɨkɨn kɨma tɨriyɨn siir kɨgii mɨ sɨma wɨ kɨmiir
Adi Komiiyɨn nɨnomor kouanɨn wɨ siir inɨg ɨiir nwokɨ hainan praprasɨm. Ɨriig.

Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yaiga

17 Kima ha kipi naingwo kara Moses siir siyiu komiiyin mi profet kamim sim yai ikim, simiir kiindiyimdiyiuwam nitkin. Niingaka. Kara simiir kiindiyiuwam bi nitkin. Kara idwo simiir swoki inkin boinourwokaiyam nitkin.
18 Kara kimiirin yaimwowar boini, ti siyiu komiiyin Moses siirin mi profet simiir yaisisimim mi sowiir diminsisimim hiumamakiuwim mi kiyiprimpriniuwim wi wara dig rani. Niingaka. Ninomor nu sowa wa digii mi ti Moses siir siyiu komiiyin siir siyiupai siyiupaiyim mi siir yaipai yaipaiyim, yim wa nimbini.
19 Mi inkam nwirki Moses siir siyiu komii siir diminsim whir niinikripi mi profet kamim simiir ikim mi siya iikam imiirin hiriinan siyiu iiirar swoki owomwarkaiyiuwi mi ti hiriinan inkamin siya wi inigak nwo rani. Niingaka. Ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin. Mi inkamin Moses siir siyiu komii siir siyiumwoki siyiumwowin mi profet kam ikim sowiir sibgu api mi iikam imiirin hiriinanar swoki owomwarkaiyiuwi mi siya wi inig komiigaka nwowi iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana.
20 Mi hiriinankiniuwi kara kimiirin yaimwowar boinkii mi kimiir siyiu miiyikin ti kamim siyiu komii ninoknınkiniyim mi Farisi simiir siyiu iiirin haibur karamae nwowi, iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin kima wi wara nwo rani. Ɨriig.

Kwoin haugihauga whiyieni siyiugin

21 Kima bidi wakaeyim Adi Komii siir yaiyim, biiya Moses siya win boingikim, saeya hiniina boinka, kira inkam kipi nisomao mi inkam nwirin inkam nwirni nisomaowi mi siya wi yaigak nwowi.
22 Mi kara yai kwira pi saiir warar ninkin boinki mi inkamin siir nomiiyauin io siir nwowi mi ti inkamin wi yaigak nwowi mi inkamin nwirin siir nomiiyau iiir nigbumbuwi mi ti inkamin siya wi yaigak nwowi kaunselmi biiyan kamim simakain. Mi inkamin hiniina boini kira hab whaowaekin mi ti inkamin siirin sima wi paeya nikropki.
23 Mi kira diminim Adi Komii krimiir Wanin siir priihauuanim siir hiiya saiir kingiin nini haigingigi mi kira ha naingwowarkaigi kiriir nomiiyauin siya kinaka iokakiniuwi, whisarii rani, diminin kirar tirkin siirin siya kiriirin io asi nwokin.
24 Mi kira diminim kira priihauuam tirim Adi Komii siir, yim siir hiiya saiir kingiina tikini haigingig. Mi kira ha tiki am, kiriir nomiiyauwin io kinaka nwowin siiram yai saika nini kisisop boiniuwam. Mi kira saika nini kisisop boingigi, iripa nongwomamair aeyam mi kira wi haini swoki am mi kiriir diminim kira priihauuwam tirim Adi Komii siir mi siirin haini tini hauuiu.
25 Mi inkam nwirin kiriirin inkam komiiyin yai hidiyin yai saika boinam tiri, iiya kowa siyiu hirar niki apamiya saiirin mi kira kipi kimimin, saika yai ha kisisop boinsasaugi iripa nongwomamair aeyamin. Ni wi ti inkamin si pi boinmauugiyiuwisi inkamin yai hidiyin si mi yio wi polismi iin hauugi, sima nini hiugripkiikikaigikim maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir.
26 Kara kiriirin yaimwowar boini mi kira ta kiriir hik saiir umir iiir sainsisau karamae nwowi mi ni kira omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hiranki wi aisiima niki haiburgig rani. Niingaka. Ɨriig.

Nonkwonani siyiuin siir tirbuwi ikin

27 Kima bidiya iki wakaeyim yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni siyiuim sim, siya hiniina boinkikin, kira nonkwonani siyiuin siir kipi tirbu.

28 Mɨ kara kɨmiirɨn pɨ yai kwɨra saiir warar nɨnkɨn boɨnki. Inkamɨn siya
nhwo ara kɨgɨkɨigi wig ɨramɨn mɨ tɨkɨ hɨriinan inkamɨn siir kwoɨnɨn yɨo
nonkwonani siyɨuɨn siir bɨdi tɨrbuɨn.
29 Mɨ kɨriir ɨɨnigan nhwonaɨn kɨriirɨn siya nɨpiyaokɨinami siyɨu biyɨe tɨram
mɨ kɨra siirɨn habɨtkɨigi. Yɨo mɨiyɨk rani, kɨriir pɨu haɨmiya saeya mɨ kɨguguwi
mɨ ɨriipɨ hɨriinan yɨo mɨiyɨkɨ mɨiyɨk rani, kɨriir pɨu ɨrkaka saiirɨn paeya
nɨtkaigi.
30 Mɨ kɨriir ɨɨna ɨɨniga kɨriirɨn saeya kiyapiyaokɨinami siyɨu biyɨe tɨram mɨ
saiirɨn kaigrɨp ɨtkaigi. Yɨo mɨiyɨk rani, kɨriir pɨu haɨmiya saeya mɨ kɨguguwi,
ɨriipɨ hɨriinan mɨiyɨkɨ mɨiyɨk rani, kɨriir pɨu ɨrkaka saiirɨn paeya nɨtkaigi. Ɨriig.

Wigkam sopni siyɨugɨn
(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

31 Bɨiya Moses siya hɨnɨɨna wɨn boɨnkikɨn mɨ inkam nwɨrɨn siya siir wig
aiir sopkiyam naɨngwowi mɨ siya saiir sopkiyamɨn yokwo wɨtisɨm kwɨra wɨn
hauugi.
32 Mɨ kara yai kwɨra kɨmiirɨn pɨ warar nɨnkɨn boɨnkii, inkamɨn siir wiga aiir
sopkii mɨ siir wig saeya hɨi bɨ nanaemɨmɨnka. Tɨ inkamɨn siya tɨrbugikɨn ta
wig aiirɨn ɨiya saeya kam nwɨr nɨnɨ onkwonaɨuwa mɨ saeya hɨi asi nanaeka.
Tɨ mhoɨiyan kamɨn saeya swokɨnɨ owɨuwɨn siya ɨriipɨ hɨriinan sowawaiyɨn hɨi
asi nanaeko, tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo bɨiyan kam ɨeyar tɨrbugikɨn. Ɨriig.

Adi Komii siya nɨmbini siyɨugɨn

33 Mɨ yai nhɨrɨm bɨiya brougae Moses siya wɨnɨm yokwoni Adi Komii
siir hɨrankɨn, siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn, ɨiya kɨra Adi Komii siir ɨnɨgɨn siir
nɨkopaisɨsɨri mɨ kɨra kɨpi nɨkopaisasae.
34 Mɨ kara yai kwɨra kɨmiirɨn pɨ warar nɨnkɨn boɨnkii, kɨma dimɨn nhɨrɨm
nɨmbinam tɨriiyɨm mɨ mhoɨiya kɨpi swokɨ ɨkopaisɨsɨr. Nɨingaka. Mɨ kɨma
nɨnomor saiirɨn whɨsarii kɨpi nɨkopwaisɨsɨr. Whɨsarii rani, nɨnomora ya Adi
Komii siir maeyauga.
35 Mɨ kɨma dimɨn whɨram nɨmbiniyɨm nu ɨiirɨn whɨsarii kɨpi nɨkopwaisɨsɨr.
Dimusi rani, nuɨn yɨo Adi Komii siir ɨga aiir nokwosiisika. Mɨ om komii
Jerusalemɨn ɨriipɨ hɨriinan kɨpi mɨ tɨr. Dimusi rani, yɨo Inkam Komiiyɨn Adi
Komii siya nu kɨgrɨraowiyɨn, yɨo siir om komiigɨn.
36 Mɨ kɨra kɨriir mwoɨn siir kɨpi dapboɨn ɨkopaisɨsɨr dimɨn whɨram
nɨmbiniyɨm. Nɨingaka. Dimusi rani, kɨra kɨriir kana saiir kanmai whɨr tɨrɨm
wɨ dɨg nwo rani, whɨsinan yhɨuwinan nwowamɨn. Nɨingaka.
37 Ɨiya kɨma iikamɨm sɨmiirɨn dimɨn mɨnɨ, kɨma hɨnɨɨna boɨn, ɨhɨ kara wa tɨri,
iyɨe? Kara wɨ tɨr tani. Tɨ siyɨu hɨnɨɨnɨn yɨo wadɨekɨn mɨ kɨra yaeya yai kwɨr
swokɨ boɨni ya saeya Setan siir yaiga. Ɨriig.

Yamdiyamdi tɨrni siyɨugɨn
(Lk 6:29-30)

38 Kɨma bɨdi wakaeyɨm bɨiya Adi Komii siir yaiyɨm Moses siya hɨnɨɨna wɨn
boɨnkɨm, inkam nwɨrkɨ kɨriir nhwo ɨiir mɨntɨbugii mɨ ni kɨra siir nhwoɨn
yamdiyar tɨ swokɨ hopɨpugi. Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨriir bigmɨu ɨiir nɨnouhai mɨ
kɨra siir bigmɨuwɨn wɨ yamdiyar tɨ swokɨ ɨnouhai.
39 Mɨ kara kɨmiirɨn yai kwɨra pɨ warar mɨ ɨnkɨn boɨnkii, kɨma iikamɨm kɨmiir
tɨrbumbuwiyɨm sɨmiirɨn yamdi kɨpi swokɨ tɨrbu. Nɨingaka. Mɨ kɨmiir yaeka
inkam nwɨrkɨ tɨokii mɨ kɨra yaeka yarmi kwɨra ha tɨ swokɨ ɨnkpɨt okwoki, siya
swokɨ ɨnkɨn tɨokiyam.

40 Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨriirɨn inkam komii yai hɨdiyɨn saɨka boɨni kɨriir yɨuɨsa
kou ana saiir haiyam mɨni mɨ kɨra siirɨn yɨuɨs prɨeiya pɨu ɨrkak aiirar nii
ɨrkakiya warar dɨnkɨn hauugi.
41 Mɨ inkam komii nwɨrkɨ kɨriir boɨni kingiin niimau siir digworaekwo ɨmiir
hainamɨm mɨ kɨra saɨka ha tɨ swokɨ haɨnɨs apnam arurɨg mɨ kɨra maɨrgɨmaɨrga
dwonam.
42 Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨriiram srɨii dimɨn whɨr siir hauuam mɨ kɨra siirɨn
ha hauugi. Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨriir waraurankɨn prɨihainami dimɨn whɨr mɨ
siirɨn ha prɨi hauugi. Ɨriig.

Siyɨuɨn sau omomɨn siiram naɨngwowi ɨeya (Lk 6:27-28,33-36)

43 Kɨma bɨdiyar ikɨ wakaeyɨm yaiya bɨiya kam nhɨrɨm sɨma boɨnkiya saeya
hɨnɨɨna boɨnka, kɨma kɨmiir nomiiyauwɨm sɨmiiram daɨngwo mɨ kɨma ɨo
kɨmiir sau omomɨm sɨmiir dwo.
44 Mɨ kara yai kwɨra kɨmiirɨn pɨ warar nɨnkɨn boɨnkii, kɨma kɨmiir
sau omomɨn siirsi daɨngwobuna mɨ iikamɨm kɨmiir tɨrbumbu nɨnkɨn
haigɨnɨuwiyɨm kɨma Adi Komii siiramɨn sɨmiiram kwɨsboɨnki sɨmiir
whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam.
45 Mɨ kɨma tɨ hɨriinan siyɨuɨn siir tɨri mɨ kɨma wɨ kɨmiir Adi Komiiyɨn
nɨnomor kouanɨn wɨ siir yɨnɨsɨm nwowi. Mɨ siya bɨeyɨn wɨ siir tɨrki, iikam
biyɨe biyɨeyɨm mɨ iikam wadɨe wadɨe ɨkɨm sɨmiir koua nɨuyaɨm. Mɨ siya nao
pa mɨ tɨrkii, iikam biyɨe biyɨeyɨm mɨ iikam mɨiyɨk mɨiyɨk ɨkɨm sɨmiiramɨn. Mɨ
hɨriinanɨn kɨma iikam whɨekakɨm sɨmiirɨm daɨngwokwonanaei.
46 Mɨ kɨma iikam kɨmiiram naɨngwowiyɨm sɨmiiramar timɨ naɨngwo. Mɨ
kɨma wɨ pɨkɨ hɨnɨɨn dɨmɨnɨn siir haii? Nɨɨngaka. Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ
dɨmɨn whɨr hauu rani, yɨo tɨ hɨriinanɨn dɨmɨn komii rani. Mɨ kam biyɨeyɨm
omom omomi umɨr haiiyɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinanar mɨ tɨrɨkɨm kamɨm sɨmiiram
naɨngwowiyɨm. Tɨ hɨriinan dɨmɨnɨn yɨo dɨmɨn komii rani.
47 Mɨ kɨma kɨmiir nomiiyauwɨm sɨmiiraramar hɨnɨɨna boɨni, akamɨe mɨ
kɨma wɨ dimu dɨmɨn haii? Adi Komii siya wɨ dɨmɨn whɨr swokɨ hauu rani.
Nɨɨngaka. Yɨo tɨ hɨriinanɨn yɨo dɨmɨn komii rani. Iikamɨm naɨngwo tɨbmii
karamaeyɨm sɨma hɨriiyar mɨ tɨrɨkɨm, yɨo dɨmɨn komii rani.
48 Kɨma sɨbgu dwowɨpɨsu iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨdan, kɨmiir Adi
Komiiyɨn nɨnomor kou hɨranɨn siya sɨbgu owɨpɨsuwiya saiir hɨriinan. Ɨriig.

6

Iikam Paeprikabɨm sɨmiir whɨndirɨraerar haigɨnɨuwi siyɨu ɨkɨn

1 Kɨma sɨbgu mɨntarao, kɨma ha kɨpi naɨngwo kɨmiir inɨg ɨmiir hainanɨm mɨ
kɨma mɨi mɨiyɨk mɨiyɨkɨm Adi Komii siirɨm, iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda
nɨisiimauɨm sɨma nwokɨ kɨgɨm. Nɨɨngaka. Mɨ kɨma hɨriinan tɨri mɨ kɨma wɨ
kɨmiir Adi Komiiyɨn nɨnomor kouanɨn, wɨ siir digworaekwowɨm sɨmiir hai
rani. Nɨɨngaka.
2 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi kɨra iikam paeprikabɨm umɨr digworaekwo sɨmiir
hauuwi, kɨra kamɨm kɨd masiyɨm bɨi sɨmiir kɨpi nɨkropki kɨmiir bɨi namk-
wokɨnamɨn, tɨ kamɨm nɨksɨsaeiyɨm sɨmiir hɨriinan mɨ ɨiya sɨma dɨmɨnɨm
paeprikab iikamɨm sɨmiir hauuwiyɨm ɨkɨ siyɨuɨm sɨm sɨma hɨriinan mɨnam
tɨri iikamɨm sɨma nwokɨ hainanɨm sɨmiir inɨg ɨmiir. Kara kɨmiirɨn yaimwowar
boɨnki sɨmiir dɨmɨnɨm, yɨm sɨma bɨdi haigiyɨm mɨ Mhoɨiya Adi Komii siya
sɨmiirɨn wɨ dɨmɨn whɨr swokɨ hauu rani.
3 Mɨ kɨra iikam paeprikabɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi mɨ kɨma dig-
woraekwowɨm wɨ iikam nhɨrɨm sɨmiir whwonkam ɨda kɨpi hauu o iikam
nhɨrɨm sɨmiir kɨpi boɨnmauu.

4 Kira hindara haigiprakai hauu mi mhoiiya kiriir Adi Komiiyin siya kigi
kira siyiu miiyik tirin mi siya wi dimin miiyik miiyik imiirar mi hauugi miiya
kira miriiya saiirsiyin. Ɨriig.

Nhwo kwisboini siyiugin
(Lk 11:2-4)

5 Mi iiya kima nhwo kwisboiniyim, kira iki kamim niksisaeiyim simiir
hiriinan kipi tir, yim simiir kwoinim minaramar naingwowikim nhwo iki
omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeiyim mi iki siyiu komiiyim sim
siyiumig siyiumigim sim kwisboinamim iki iikam simiir whwonkam ida mi
sima simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin yaimwowar boinkii. Yim
simiir diminim bidiyar haiyim biiyar. Mi Mhoiiya Adi Komii siya simiirin wi
dimin whir hauu rani.
6 Mi kima nhwo kwisboinam mini kimiir Adi Komii iiirim, kira kiriir
yapa maeyau krakra damwowiu, pi inkamki kig karamae kimiir ywo mi
mhoiiya kimiir Adi Komiiyin inkamki kigmimin karamae nwowin mi ta
maeyau krakra aiirin wi siya siyar kigi. Mi siya kiriirin wi siyiu miiyik iiirar
niisiimauuwi.
7 Mi iiya kira nhwo kwisboiniyim mi yai nhirim kiriir kwoinairgar kipi
naingwo kiyaiyokiyokiiyam, iikam biyieyim naingwo tibmii karamaeyim
simiir hiriinan. Niingaka. Sima hiniina naingwokim tiki yai prie prieiyim
sima kwisboiniyim mi simiir uruwai siyaowaiyim simiirin pa wakaei.
8 Kima simiir siyiu iiir kipi nap. Whisarii rani mi iiya kima siiram
niki sriiboin karamaeyar niki owiyim mi kimiir Adi Komiiyin siya bidiyar
yonkwokikaiwinin, diminin kima hainguguin siirin.
9 Ɨiya kima nhwo kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,
krimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin: krima kiriiram kwis boini kiriir
inigin siirin dimin whirki bi kibukin.
10 Ɨiya kira digworaekwo whiekakim simiir kigirkakan aeya witsisau, mi
krima nu tirin, wari ninomor kouanim Adi Komii siir paekwosimim sima
mi wakaeyokna diriraerariyim simiir hiriinan mi wakaeyokna diriraeraram
tiri.
11 Kira panaowin krimiirin naeyim pi taka iiya saiir naeyiriya whaugi.
12 Kira krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi, iikamim
krimiir tirbuim krima haiyoprimdiyiumiigiyim simiir hiriinan.
13 Mi kira dimin biyieyim krimiirim kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam mi
kira krimiirin yiu biyiemi biiyan inkam komiiyin siirsi ti haiyapyok haiginiu!
14 Wakae mi kima iikamim dimin biyie kimiir tirbumbu haiginiuwim, simiir
dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor
kouanin, kimiirin wi hiriiyar mi tiri.
15 Mi kima iikam nhirmi dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi karamae
nwowi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriiyar mi tiri.
Ɨriig.

Nae haiyani siyiu iki.

16 Mi iiya kima nae min haiyaeiyim mi Adi Komii siirim kwisboiniyim,
kimiir whwonkamim iki kamim niksisaeiyim sim ninkikiiyim, hiriinan kipi
ninkikii. Simiir whwonkamim minam ninkikii iki iikam nhirim sima nwoki
boinim, yim nae haiyaeikim mi simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin
yaimwowar boinkii, yim sima simiir digworaekwowim bidi haiyim.
17 Mi iiya kira nae min haiyaei mi kiriir whwonkamin sibgu whausok tatao
mi kana ha timi sibgu hopsin.

18 Mɨ sima kɨriirɨn wa nɨnokninkin tani kɨra mhiigɨ naowi. Niingaka. Kɨriir
Adi Komiiyin inkamkɨ kɨg karamae nwowiyin, kɨriirɨn wɨ sasar nɨnokninkini.
Tɨ digworaekwowɨm kɨra nɨmprɨo dirɨraerarɨm. Mɨ mhoiiya siya wɨ siyɨu
mɨiyɨk iiirar tɨri kɨriirɨn wa hauu kɨiyɨuwi. Ɨriig.

Siyɨu digworaekwo mɨiyɨk hangiriyɨu haigɨni ɨkin Adi Komii siir hɨr (Lk 12:33-34)

19 Digworaekwo mɨiyɨk mɨiyɨkim kɨramaɨr kɨpi hangiriyɨu haigɨna tɨ nu
iiirɨn. Yɨo tɨkɨ nuin kɨkom tapɨn aii mɨnɨm wɨ sima tɨrbumbugiyami. Mɨ
kamɨm hii tauaeiyɨm pɨ omaka aiirar niinɨkirɨmtɨo nɨnopkainami tɨ dig-
woraekwowɨm simiir haiyam.

20 Mɨ kɨma nu tɨrɨn mɨi mɨiyɨk mɨiyɨkim nɨnomor kou hɨrɨn wɨ Adi Komii
siyar hauuwi yɨo kɨkom tapɨn aii mɨnkɨ bɨ tɨrbuwikɨm mɨ hiiyan kamɨm wɨ
niinɨkirɨmtɨo nɨnopkainam tani digworaekwo tauaehaiyamɨn. Niingaka.

21 Mɨ maeyauwa kɨriir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkim sima nwowɨn mɨ kɨriir
kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn wɨ tɨ om ɨiirar mɨnɨ owouwi. Mɨ kɨra
nuan dimɨnɨm simiiram kɨpi naɨngwokwonanae. Kɨra Adi Komii siir dimɨn
ɨmiiraram daɨngwo ɨski. Ɨriig.

Kwoɨn nɨuyani paeka (Lk 11:34-36)

22 Nhwowɨn yɨo pɨu saiir nɨuya haigɨnɨuwikɨn. Mɨ kɨriir nhwowɨn
wadɨeyar nikɨ owi mɨ kɨriir nhwowɨn digworaekwo whɨekakɨm simiirɨn ɨna
kɨgomok ɨrkakɨn nhwowɨn yɨo pɨu ɨrkaka saiirar nɨuya ɨrkakikɨn, kwoɨnɨn yɨo
nhwonakɨn mɨ kɨra sɨbgu aɨngwowi mɨ kɨra wadɨeyar nwowi.

23 Mɨ kɨriir nhwowɨn siya biyɨe nwowi mɨ ni wɨ hindara natɨsɨr
whaowae ɨuwi. Mɨ kɨriir kwoɨnɨn dimɨn biyɨeyam naɨngwowi mɨ siya
wɨ niibwomambwo komiiyar namwowɨuwi mɨ tɨ dimɨnɨm kɨriir waraur
nwowɨm yɨm mɨiyɨkɨ mɨiyɨkɨ mɨ ɨuwi. Ɨriig.

Kwoɨn whɨsaɨrni siyɨugɨn (Lk 16:13; 12:22-31)

24 Mɨ inkamɨn bɨiyan inkam nwɨswo sowiir mɨi mɨiyɨk kwɨso sowiirar sɨbgu
mɨrii swowi mɨ siya wɨ kwɨra saiir sɨbgu mɨrii mɨ kwɨra wɨ digɨumii haigɨngiki
mɨ ta ɨi aiirarɨn siya umɨr mɨi aiiramar naɨngwo tɨbmii ɨski mɨ siya Adi Komii
siir mɨi mɨiyɨkɨ saiirɨn wɨ panɨɨna sɨbgu mɨrii, ha? Niingaka. Ɨriig.

25 Mɨ kara kɨmiir asi boɨnki mɨ kɨma kɨmiir kwoɨnbudɨn siirsi kɨpi
naɨngwoyɨmiyok boɨn mɨ ha kɨpi boɨn, krɨma wɨ dimu dimɨn naei? Mɨ wɨ
dimu dimɨn kwiyaei? Mɨ kɨma kɨmiir pɨu aiirsi kɨpi naɨngwoyɨmiyok boɨn,
krɨma wɨ dimu dimɨn mɨ haigiprakai. Mɨ tari kɨriir kwoɨnbudɨn omwai
waiyayokiyokɨiiyɨn, ɨni nae siir haiburɨn mɨ kɨriir pɨua ɨni yɨuɨs saiir haibura.
Adi Komii siya tɨrkikɨn kɨriir pɨu kwoɨnbudɨn mɨ kɨra siirar wakaeyokna ɨski
mɨ tɨ dimɨnɨm kɨra whaowaeyɨm wɨ siyar hauuwi.

26 Kɨma ɨpiyɨn ɨmiir kɨgnɨnokninkinki, yɨm sima nae mɨn bɨ ninkɨkɨn aeikɨm
mɨ naeyɨm omakanau bɨ mɨ mɨrii haigiikɨm. Niingaka. Mɨ kɨmiir Adi komiiyɨn
nɨnomor kou hɨr nwowɨn, simiirɨn nae siyar hauu aeyɨski. Mɨ wɨm kɨma ɨni
ɨpiyɨn simiir haiburɨm mɨ siya kɨmiirɨn wa sɨbgu kɨgrɨraowi.

27 Mɨ kɨmiir nwɨrkɨ ha naɨngwowi, siya bɨewi nhɨrɨm wɨ omwaiyar swokɨ
haɨnɨs waiyayokiyokɨi, aniya? Niingakɨ niingakɨinga.

28 Mɨ kɨma yɨuɨs digworaekwowam dimusi naɨngwokwonanaei? Kɨma
kɨpɨm numɨr nwowiyɨm simiir kɨg, yɨm sima panɨɨn panɨɨna nɨmbiyami. Yɨm
sima mɨinan mɨrii rani. Niingaka. Mɨ yɨm sima yɨuɨs mɨn bɨ nonkwok-
wowikɨm. Niingaka.

29 Mɨ kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnki, bɨiya inkam komii Solomon siya pɨuaiyɨm siir pɨuaipai pɨuaipaiyɨm, ta kɨpa saiir hɨriinan pɨuai mɨiyɨk bɨ nwoka. Nɨingaka.
30 Ta kowa saeya mɨ kɨp aka Adi Komii siyar sɨbgu tɨrki mɨpi mɨiyɨka nɨmbiyami. Tapa ko kɨp sowa wadɨeyar nwowi mɨ waka sowa waigi mɨ wɨ paeya sɨma nɨtkaigii. Mɨ wɨm kɨma ɨni ko kɨp sowiir haiburo. Mɨ Adi Komii siya wɨ kɨmiirar mɨ sɨbgu kɨgrɨraowi. Mɨ kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siirɨmɨn kɨrɨe nwo karamae dimusi nwowi, ha?
31 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi kɨma hɨnɨina kɨpi naɨngwoyɨmiyok boɨn, krɨma wɨ dimu dimɨn naei mɨ wɨ dimu mɨ haigiprakai sasaei pɨua kɨma hɨriinan kɨpi naɨngwo. Nɨingaka.
32 Yɨo tɨkɨ hɨriinan digworaekwowɨm sɨmiiramɨn ɨkɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmii karamae nwowiyɨm, sɨm nɨnaɨngwoyɨmiyok boɨnikɨm. Mɨ kɨma sɨmiir hɨriinan kɨpi naɨngwoyɨmiyok. Mɨ kɨmiir Adi Komiiyɨn nɨnomor kou hɨr nwowɨn, siya ɨna nɨnokɨnkɨnɨn tɨ digworaekwowɨm kɨma haɨnguguwɨm sɨmiirɨn.
33 Kɨmiir bɨiyan kwoɨnɨn ta ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana mɨ siir siyɨu mɨiyɨk ɨeya mɨinan siiram tɨ mɨrii. Mɨ mhoɨiya siya tɨ digworaekwo nhɨrɨm wɨ kɨmiirarar swokɨ ɨnkɨn hauu mɨmɨrki.
34 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi kɨma digworaekwowɨm waka nɨmbiyamanɨm sɨmiirsi kɨpi naɨngwoyɨmiyok. Mɨ ɨigwɨr ɨigwɨrɨn dimɨn hɨkak hɨkakɨm ha nɨmbiyamikɨm. Mɨ tapan dimɨn hɨkak hɨkakɨm nɨmbiyamiyɨm sɨmiirarar hai, wakanɨm sɨmiir wara kɨpi nɨnkɨn hai. Ta ɨiya saiir digworaekwowɨm yɨm sɨmiiraramar timɨ naɨngwo. Ɬriig.

7

Inkam nwɨrni kɨpi hɨd
(Lk 6:37-38,41-42)

1 Kɨma inkam nwɨrni kɨpi hɨd wɨm wɨ Adi Komii siya mɨ hɨdisi.
2 Mɨ ta hɨriinan yaiya kɨma boɨn hɨuriyɨuwa iikam nhɨrɨmi mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya kɨmiirɨn wɨ hɨriinanar mɨ boɨn hɨuriyɨuwi. Mɨ kɨma iikam ɨmiirɨn hɨriga mɨ hauuwi mɨ Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ hɨriinan ɨiirar swokɨ iyopkɨiyɨuwi.
3 Mɨ kɨra paeka sɨma kɨriir nomiiyauwɨn siir nhwo ɨiir nwokaiya saiir dimusi kɨgi mɨ kɨra wara paemɨr komiiya kɨriir nhwo ɨiirar nwowa saiir bɨ naɨngwowarkainakɨn, aniya?
4 Mɨ kɨra kɨriir nomiiyauwɨn siirɨn hɨnɨin dimusi mɨ prɨiboɨni, nomiiyau, kara wara paeka kɨriir nhwo ɨiir nwowa saiir haiyam tɨri mɨ wara paemɨr komiiya kɨriir nhwo ɨiir kiikirɨnɨua ya dimuga, ha?
5 Kɨra nɨksɨsaeyakɨ waiwigɨn! Kɨra bɨiyɨn wara paemɨr komiiya kɨriir nhwo ɨiir nɨrɨpua saiir tɨkɨ ɨinɨkiibwaeki. Mɨ mhoɨiya kɨra wa nwokɨ kɨgomok ɨinɨkrae haiyɨm kɨriir nomiiyauwɨn siir nhwo hɨr nwokaiya paeka sɨma saiirɨn.
6 Kɨma dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm Adi Komii siirɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamaeyɨm inkam biyɨeyɨm wranɨnɨm sɨmiir kɨpi hauugi. Dimusi rani, mhoɨiya kɨmiirɨn wɨ sɨmar swokɨ kwaenɨniyokna pii. Kɨmiir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm iikamɨm hunanɨm sɨmiir kɨpi hauu. Dimusi rani, sɨma tɨ dimɨn ɨmiirɨm bɨ naɨngwokɨm mɨ tɨ dimɨnɨm wɨ ɨgani sɨma nɨnkɨn okwonami. Ɬriig.

Inkamɨm nhwo kwɨsboɨnanaeiyɨm sɨmiir siyɨu ɨkɨn
(Lk 11:9-13)

7 Mɨ kɨma Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram kwɨsboɨni dimɨnam mɨ siya wa
hauuwi kɨmiirɨn. Mɨ kɨma dimɨnam hansɨri mɨ kɨma siirɨn wa kɨgi. Mɨ kɨma
ano ɨiir kaigakani mɨ Adi Komii siya wa haiwaokii.
8 Mɨ kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨni, inkamɨn Adi Komii siiram
kwɨsboɨniyɨn sɨma pɨ dimɨna mɨ haii. Mɨ inkamɨn ɨkɨ dimɨnam mɨ hansɨriyɨn
yɨo siya siirɨn wa hauuwi mɨ inkamɨn ano kaigakanii mɨ Adi Komii siya
siiramɨn wa haiwaokii.
9 Mɨ kɨmiir inkam nwɨrɨn siir yɨnisɨmɨn siya siir ad ɨiiramɨn nipuam boɨni
mɨ adɨn siirɨn wɨ siiya hauugi, aniya? Nɨingaka.
10 Mɨ yɨnisɨmɨn ad ɨiiramɨn anasuam boɨni siir hauuam mɨ adɨn siirɨn wɨ
mɨpug biyɨe siir hauugi, aniya? Nɨingaka. Siya wɨ hɨriinan tɨr tani.
11 Mɨ kɨma tɨ iikam bibiyɨeyɨm, hɨi mɨn tauaeiyɨm sɨma sɨmiir yɨnisɨsɨmɨm
sɨmiirɨn dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨk ɨmiirar mɨ hauuwikɨm. Kɨmiir Adi Komiiyɨn
nɨnomor kou hɨr nwowɨn siya ɨni nuan ad ɨmiir haiburɨn, siya dimɨn biyɨekak
rani, yɨo siya wɨ hɨriinan digworaekwo mɨiyɨk mɨiyɨk ɨmiirar mɨ sɨbgu hauuwi
iikamɨm siiram srɨi.
12 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨni, tɨ yaiyɨm sɨmiir yaimwokɨyaimwowa
bɨiya Moses mɨ profet kamɨm sɨma wɨnkiyɨm yokwoni sɨma. Siyɨu mɨiyɨk
dirɨraerar iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn kɨra naɨngwowiyɨm sɨma dirɨraeraram kɨriir
saiir hɨriinan. Ɨriig.

Ano kopsɨm mɨ ano komii
(Lk 13:24)

13 Kɨma ano sapɨsapɨn siirgɨ siirar dapnɨnopkainam. Dimusi rani, anowɨn
maeyauwa paekaka saiir hɨriir namiyɨn, yɨo prasae rani, bwaeya komiigɨn.
Mɨ siyɨuɨn siir namiyɨn bɨmbɨuwi rani mɨ iikam whɨekakɨm wɨ siirar nami.
14 Mɨ anowɨn kwoɨnbudɨn omwai waiya yokiyokɨiyɨn siir hɨriir namiyɨn yɨo
kabigɨkabi rani. Mɨ iikamɨm tɨ siyɨuɨn siiram namiyɨm mɨinan mɨriinamikɨm.
Mɨ siirɨn nwɨnwɨra ɨrɨrakɨ hansɨryɨskaii. Ɨriig.

Kɨma profet nɨksɨsaeyɨm sɨmiirsi mɨntarao
(Lk 6:43-44)

15 Kɨma profet nɨksɨsaeyɨm sɨmiirsi mɨntarao yɨm sɨma kɨmaka wɨ yai iyop
nɨnɨ onii. Mɨ wɨm kɨma wa naɨngwowi sɨma inkam mɨiyɨkɨm yaimwowar
boɨnikɨm. Nɨingaka. Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm yɨm mɨiyɨkɨ mɨiyɨkɨ mɨ ɨuwi, ɨni
wranan ywowɨn, kɨmiir nɨksɨsaeyam mɨ sɨma kɨmiir naɨngwo tɨbmii aiir
warar mɨ tɨrbuwi.
16 Kɨma bɨdiya yɨnokɨnɨnkɨnɨm sɨmiir siyɨuɨn sɨma tɨriyɨn. Mɨ tɨ pae sɨnɨn siya
wɨ tab bud rani mɨ nɨowɨn ɨriipɨ hɨriinan siya wɨ am mɨ bud rani. Nɨingaka.
17 Mɨ hɨrii hɨriinankɨna pae mɨiyɨk mɨiyɨkɨm yɨmbi paenid mɨiyɨk mɨiyɨk
ɨmiirar mɨ budi mɨ pae bibiyɨeyɨm yɨmbi paenid biyɨe biyɨe ɨmiirar mɨ budi.
18 Pae mɨiyɨkɨn siya paenid biyɨe bɨ budigɨn. Nɨingaka. Mɨ pae biyɨeyɨn yɨo
paenid mɨiyɨk bɨ swokɨ budigɨn. Nɨingaka.
19 Mɨ paeyɨm nae mɨiyɨk bud karamae nwowiyɨm yɨm wɨ paeya sɨma
nɨiyɨtkaigaigii.
20 Mɨ kɨma wa nɨnokɨnɨnkɨni profet nɨksɨsae sɨmiir siyɨuɨn sɨma tɨriyɨn.

Kara kɨriir bɨ nɨnokɨnɨnkɨnkɨn
(Lk 13:25-27)

21 Mɨ kɨma hɨnɨɨna daɨngwo iikam whɨekakɨm sɨma kariirɨn hɨnɨɨna
dapɨkɨuwi, kariir Bɨiyan Inkam Komii, sɨma Adi Komii siir yɨnisɨm tani.
Nɨingaka. Sɨma wɨ nhɨrkɨmaka nami ɨiya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir
kɨgɨrkakana nɨnomor koua hɨriirɨn. Mɨ inkamɨn kariir Adi Komiiyɨn nɨnomor
kou hɨr nwowɨn siir kwoɨn ɨiirar sɨbgu api mɨ siya wɨ siir kɨgrɨraowi.

22 Mi taka ii komiiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidi, wi kariirar
dapboin wini, Biiyan Inkam Komii, Biiyan Inkam Komii, nim krima kiriir inig
iiir miriigim! Adi Komii siir yaiya iikam simiir. Mi iki uridyiu biyie biyieyim
simiirin krima kiriir inig iiirar haiswonimniskiigim! Mi krima dimin kirie
komii komiiyim kiriir inig iiirin kasakasa bi tirkim!
23 Mi taka ii aiirin kara simiirin wi hiniina boinmauu wakaei, kara kimiir
bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Kima siyiu bibiyie tiraki waiwigim,
kima damki! Ɨriig.

Omaka isair miriini siyiugin
(Lk 6:47-49)

24 Mi inkamin kariir yai aiir wakaeyokna diriraerari, yio tiki hiriinan
inkamin kwoin miiyikakin, yio ini inkamin omaka siiya idwo miriiyin ini siir
hiriinan ywowin.
25 Mi ta iiya opud nao owie komiiyin ha nitin ta omaka aiir namitiunii mi
saeya bi nakainamka. Niingaka. Dimusi rani, ta omaka ini siiya kirie kirieyim
nu aowa nwokaiyim simakar yauni owiuwim.
26 Mi inkamin ta kariir yai aiir wakaeyokna karamae nwowiyin, yio ini ti
inkamin omaka aowi maeyau miriiyin ini siir hiriinan ywowin.
27 Mi iiya opud nao komiigi nitiyim mi owie komiiyin ha mi itin mi dig-
woraekwo hiriinanim ta omaka aiir namitiuniyim mi saeya ina yakainama.
Ɨhi, saeya ina yakai iimik iuguskiya.

Jisis siir kirie komii aeya

28 Jisis siya ti diminin siirin ha boin digiyin mi iikam whie komiiya ini
hindara yanaakiyim ti yai hiriinanim siya boinmimauuwim simiirsiyin.
29 Dimusi rani, siya simiirin kamim siyiu komii ninoknинkiniyim simiir
hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Siya simiirin inkamin inigakin siir
hiriinan boinmimauugin. Ɨriig.

8

Jisis siya inkamin paowai minkim pisikomkopouwin siir haiswoniskiigin
(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

1 Mi Jisis siya mhiu hiranki niunaiiniyin mi iikam whie komiiya ini siir
mhoiiyar sidkaenamim.
2 Mi inkam nwirin paowai minki pisikomkopouwin ha nitin siiram mi
siya ogmwo ini siir whwonkam idair ini akaihiuniyin. Mi siya ina boinin,
Biiyan Inkam Komii, kira kariirsi naingwobumbuwi mi kira kariirin pa
haiswoniskiigi.
3 Jisis siir iina siir ha nonkwokiyin mi siya ina boinkiyin, kara ha
naingwowi, kira wadieyar dwoki! Mi paowai minim siir pisikomkopouwim
ha digiyim mi biri kimiminkikin siya ini wadieyar ywokiyin.
4 Mi Jisis siya siir boinki, kira sibgu wakae! Kira wi inkam nwirni kipi swoki
boinmauumimin. Niingaki, niingaka. Mi kira kiriir piua pris inkamim simiir
tini iisiimauuiu. Mi kira wi naemin dinkin imiiyaeki, biiya Moses siya boina
saiir hiriinan. Mi iikamim sima wa nwoki inoknинkinim kiriir ma Adi Komii
siya bidi digiya. Ɨriig.

Jisis siya sauan kamim simiir biiyan inkamin siir miiyan inkam iiir hais-
woniskikin
(Lk 7:1-10)

5 Mi mhoiiya Jisis siya om Kapaneam hiriir napninopkainamin mi om komii
Rom hiran kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin ha nitin mi siya siirin
hiniina yasriini,

6 Biiyan Inkam Komii, kariir miiyan inkamin siya makakin, ini omaka hirar
whwonkaiyin. Mi siir iga iin minim bidi yaowiguskiyim mi siir piua kimpipisu
prasae kin tani.
7 Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, siirin pi kara nini haiswo niskiiyiuwi mi
siya pi wadieyar nwokii.
8 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkam ieya boin, Biiyan Inkam
Komii, kara inkam paii rani mi kira kariir omaka pa nit rani. Kira hinda
yaiyarar boinki mi kariir miiyan inkamin pi wadieyar nwoki okiyim.
9 Mi an kara iriipi hiriinan ini iki kam nhirim inigakim kariir kigriraowiyim,
ini simiir aowa mi owin. Mi karaki karar kigriraowiyim, kamim yaii niniiyim
simakisimairgim. Mi kara nwirni boinkii, kira dam! Mi siya pa mi ami. Mi
kara nwirni, hiniina mi boinkii, kira wit! Mi siya pa mi iti. Mi iki kariir miiyan
inkam iiir boinkiyim, kira ta mii aiir ti mirii mi siya pa diriraerarii. Kara
bidi yinoknинkinin kira pi yaiyara boinki, kariir miiyan inkamin pi wadieyar
nwoki.
10 Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindarar yanaakiyin. Mi
siya kimidina iikamim siir mhoiiyar namim simiir boinki, kara kimiirin
yaimwowar boinkii, kara iikamim Isrel mi iikam nhirim simiir hirin inkam
nwirin ti inkamin siir naingwo tibmiiya saiir hiriinan naingwo tibmii inkam
nwir bi kigin. Niingaki, niingaka.
11 Kara kimiirin yamwowar boinkii, iikam ombud komiiyin bieki nitiyin mi
bieki nikiiyami ikin, wi hiranki niti mi sima wi krimiir brougaeyim Ebraham
Aisak mi Jekop, wi simakar nini idwo aeyiuwi, maeyauwa Adi Komii siya
iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir.
12 Mi yinie whiekakim nu Isrel hir niyioninkinim simiirin wi Adi Komii siya
nhinikriropkii, maeyau iimiriima saiirim. Mi ta maeyauwa sima kauu prasae
kin tani. Mi wi simiir big imiirar naegiyimkiyikaeyami.
13 Siya ha boin digiyin mi Jisis siya yaii ninii kamim simiir biiyan inkamin
siir boinki, kira omaka dam! Kara ha naingwowi, ti digworaekwowim, wi
ta kiriir naingwo tibmiiya wadie saeyar swoki imbiyami. Mi ta yaiya saiir
mhoiiya biri kimiminkikin, ta ii aiirarin, siir mii mirii inkamin ini wadieyar
ywokiyin. Ɬriig.

Jisis siya Pita siir niu aiir haiswoniskikin
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

14 Mi mhoiiya Jisis siya ha namin Pita siir omaka hiriir mi siyar kig, Pita siir
niua hii hirar whwonkaii. Ya ma piu huuwa kiniya saeya niiga.
15 Mi siya saiir iina aiirarar nini onkwokiyin mi ta ma piu huuwa kiniya
saiir nwowa ina digiya. Mi saeya ha ninsiin idwowa, ini siir nae imiirar swoki
kwinsiin diriraerara. Ɬriig.
16 Mi mhoiiya naiowaka sima, simiir iikamim uridyiu biyieki nitkiiyim, ina
yitim Jisis siiram. Mi siya iikamim uridyiugi nitkiiyim simiirin hinda yaiyarar
boinkiyin mi ti iikamim ini wadieyar ywokiyim. Mi siya iikamim maki niiyim
simiirin warar yinkin haiswonimniskiigi.
17 Mi siya ha boin digiyin mi yai kwira biiya Adi Komii siya boinkiya
profet Aisaiani, saiir swoki boinourwokaigikin. Siya hiniina boinkin, siya
bidi haiyoprimdiyiumiigiyim krimiir ma biyie biyieyim mi krima miiyik asi
nwowi. Ɬriig.

Siyiuin Jisis siir mhoiiya nami ikin
(Lk 9:57-62)

18 Jisis siya iikam whie komiiya simiir kigin, siir nakaeyokainiyim mi siya
kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, nimbi hinda whiigbid mirmiiya
ninidnaidami.
19 Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin ha nitin mi kimidina siya
yaboini siirin, hae! Ti nowomwarkaiyiuan inkamin kara iki omom omomim
kira namim tiriiyim kara kinaka warar kainanaowamar tiri.
20 Mi Jisis siya siir boinki, ini wakaeyin, niimauan wra biyieyim, yim
nu tirin nokakargim. Mi ipiyinim iriipi hiriinan, omakakak. Mi Yaowae
Adin nimomor kouanki nitin, yio piu kikinsiisan maeyau karamaeyairgin.
Niingaki, niingaka.
21 Mi siir kigna mirii inkam nwirin siya boin, Biiyan Inkam Komii, kara
biiyin kariir ad iiir nini haingikaigiki. Mi kara pi kiriir mhoiiya niti.
22 Jisis siya ina yowarkii boinin. Niingaka. Kira kanaka tariinanar
kwit! Wari inkam wiirin, yio inkamim naingwo tibmii karamaeyim inkam
wiirnanim yim sima, simar ti swoki haingikai. Ɨriig.

Opud komiiya Jisis siya boinkiya ina digiya (Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

23 Jisis siya ha boin digiyin mi siya i aiir nani kwiriiyin mi siir kigna miriiyim
kamim, yim ini warar mani kwiriiyim.
24 Mi sima ina yinidnaidamim yarmiiya mi opud whoimwiini rani, whii hir
hugnatmairiba. Mi hinina pariiparii i aiir niswitnatkaiyim. Mi siya ini inau
hirar whwonkai taowin.
25 Mi kamim siir kigna miriiyim, ha namim, ina yami inidguwim siir. Mi
sima boin, Biiyan Inkam Komii, kira krimiirsi daingwoyimyok mi krimiir
whindiriraerarki, krima pa nokwomwainaiinami.
26 Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, kima dimusi nididi, ha? Wari
kimiir naingwo tibmiiya saeya komiigi mi iuwi! Mi siya ha boindigiyin
ina yinsiin idwokaigiyin mi kimidina io opud hinin sowiir ywoki. Mi biri
kimiminkika opuda ina yinkisanakiya mi opa ini mokmokwaiya ywomaimi-
igiya.
27 Mi siya hiriinan tirkiyin sima ini hindara yanaakiyim. Mi ini sima simar
yomboin amboinkiyim, siya ti inkamin dimu naeikisae. Opud hinino ini siir
yaiyar mi wakaeyoknakiyo, ha? Ɨriig.

Jisis siya haiswonisskigigo inkam nwiso uridyiugi nitkiiyo (Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)

28 Mi Jisis siya whiigbid mirmii kwira saiir hiriir ha nimbiyamin, Gadarani
nu siir mi inkam nwiso uridyiu biyieki nitkiiyo ina yitwo siiram. Mi ti inkam
nwiso sowa maeyauwa inkam haingikaiiya saiir hiranki nitko. Mi inkam
nwiso, sowa uridyiu biyienan bidi ywokiyo. Mi iikamim ti siyiu iiir paniinsi
yapsi, sowa tiowisi sima hiriinansi nididgim.
29 Mi sowa ina kauwok boinamnankiyo, ti Yaowae Adin ninomor kouanki
nitin, kira krimiirin dimu dimin tiram nitkin, ha? Mi iiya digana ina niki owa
kira maeyau biyieya saiir nikropkiyana krimiir tirbumbuamin.
30 Mi ti hu isid komii whirin arurig hirar nokwo aekin.
31 Mi ti uridyiu isid komiiyin ha nhinkii kaugiyim mi ina boinkiyim Jisis
siirin mi kira krimiir nhinikriropkii mi kira krimiirin wari hu isid komiiyin
siirim dikropki.
32 Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kima damki! Mi ti uridyiu biyieyim
sowiir ha haiburgiko mi sima ina yamkiyim ti hu isid komii iiiram. Mi ti hu
isid komiiyin ha niwitamim, ini siiyieno whirin siirarar iwit iugugusamim.
Mi sima ini mhiuno whii kwira saiir kwiyae haingrimkrikiu aokaonamim.

33 Mi kamim hu imiir waikaowiyim, sima ina yidamkiyim. Mi sima
om komiiya hiriir ha niwit nimbimbiiyamim mi ina ini boinmimauuiuwim
dimin sima kignaniyim simiirin. Sima diminin inkam nwiso, uridyiu biyieki
nitkiiyo, sowiir nimbiyamin, siir warar ini boinmimauuwiu.
34 Mi saiir mhoiiya iikam whiekakim ti om komiiyin siir hiranim ina yitim
Jisis siir kigam mi sima ina yididim. Mi ina nhinikriropkiyim siirin, nu
maeyau kwira namim. Ɬriig.

9

Inkamin iga iin ninsimsiriuwin Jisis siya haiswoniskiigin
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

1 Mi Jisis siya igopsim ira saiir nani kwiriiyin mi ina swoki iyikidamin
whiigbid mirmiiya hiriir. Mi siya ini siir omki om iiirar swoki amin.
2 Mi sima simiir inkam nwirin kiuminki naoninsimsiriuwin ina hainaniyin,
Jisis siiram. Mi siya ini hii aiirar whinaniyin. Mi siya simiirin hiriinan kigiyin,
sima siiram naingwo tibmii, siya siir haiswoniskiiyim mi siya ti inkamin
kiuminkin naonisimsiriuwin siir boinki. Nomiiyau, kiriir kwoinin kirie ti oki.
Kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.
3 Mi mhoiiya kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima simar yimboin
amboin. Mi tari ti inkamin siya nigbumbuwi. Mi siir igsop aiir nokwokai-
rinaim mini.
4 Mi Jisis siya simiir kwoin iiir bidi yinokninkinkiyin mi siya ina boinkiyin,
kima wari kwoin biyie hiniinin kimiir kwoinau dimusi nwokaii, ha?
5 Paki hiniin yai aki kariir kirie komiiya saiir niisiimauua? Kara ha boini,
kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim, aniya? Mi kara ha
boini kira ha dinsiin apririrki, saeya, aniya?
6 Ta saeyar niisiimauuga mi ankara ha naingwowi kima dinokninkin. Kara
Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya ti nu iiirin inig kirie kakargin mi
siya wi digar mi owi dimin biyie biyieyim simiir mi haiyoprimdiyiumiiyim.
Mi siya ti inkamin iga iin ninsimsiriuwin siir asi boinkikin. Kira dinsiingi mipi
kiriir hii aiirar dinsiin hainam mipa damigusam kiriir omaka hiriiyar.
7 Mi siya ha ninsiingiyin mi ini siir omakar yamigusamin.
8 Mi iikamim sima ti dimin hiriinanin siir kigiyin sima ini nididkakar
yokiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyim. Dimusi rani,
Adi Komii siya hauugin ta hiriinan kirieya Jisis siirin ti inkamin siir hais-
woniskiiyin. Ɬriig.

Jisis siya Matyu siiram nikiunakin siir mhoiiya namim
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

9 Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir haiburgikin mi ha napnamin mi siya
youapkigam kariirin kara omom omomi umir nidwokai haiiya omaka saiir
nidwokaii ti inkamin Matyu karargin. Mi Jisis siya kariir boinki, kira kariir
mhoiiyar wit. Mi kara ha ninsiingiyin mi kariir digworaekwowim ini hirar
iyopnisugigim. Mi kara ini Jisis siir mhoiiyar yamin.
10 Mi saiir mhoiiya Jisis siya omaka hir nidwokai aeyin mi kam nhirim
omom omomi umir haiiyim mi kam bibiyieyim dimin biyie biyie tirkiyami
ikim sima ha nitim, Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim ini simakar ini
idwo aeniyim.
11 Mi Farisi kamim sima ti hiriinan siyiu iiir kigim mi sima kimadiniya
Jisis siir kignamiriiyim kamim simiir boin, wari inkamin kimiir nowom-
warkaiyiuwiyin, siya wari kamim omom omomi umir haiiyim mi inkam biyie
ikim simaka dimusi nidwokai aei, ha?

12 Mɨ Jisɨs siya hɨriinan wakaeyɨn mɨ siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, iikamɨm ɨkɨ mamɨn karamaeyɨm yɨm sɨma inkamɨn paowai mɨn widiyɨn siirɨm bɨ namikɨm. Niingaka. Siiramɨn iikamɨm mamɨnkɨ niiyɨm sɨma sɨmar namikɨm.
13 Kɨma ha dam yaiyɨm kara boɨnɨm sɨmiir tikɨnɨ aingwonaki Yokwo Komii saiir nwowɨm, ta yaiya Adi Komii siya hɨniina boɨnkɨn, kara wraisu mɨn nɨnkɨn ɨmiiyaeyɨm pɨ boriisopi. Niingaka. Kara ha naingwowi, kɨma ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirsi daingwobumbu. Kara ɨkɨ iikamɨm ha naingwowɨm krɨma iikam mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiiram bɨ nɨtkɨn, sɨmiir nɨkɨunaɨm. Niingaka. Kara ɨkɨ iikamɨm ha naingwowɨm krɨma iikam biyɨe biyɨekɨm sɨmiir nɨkɨunam nɨtkɨn. Ɨriig.

Siyɨu wɨn mɨ siyɨu biyɨe sowa ɨrɨpa kɨpi prɨd
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

14 Mɨ taka ɨiya Jon siir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm sɨma ha nɨtɨm mɨ Jisɨs siir ya srɨini mɨ Farisi kam ɨkɨm mɨ krɨma, nɨm krɨma nae mɨna mɨ haiyaei mɨpi mhɨirɨma mɨ owi nhwo kwɨsboɨnam mɨ wara kɨriir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm yɨm sɨma hɨriinan tɨr karamae dimusi nwowi, ha? Dimusika?
15 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnkiyɨn mɨ inkamɨn wig wɨn nonkwonaei mɨ siya siir nomiiyau ɨmakar nwowi mɨ ta ɨiya maɨrgɨmaɨrgani ɨiga, iyɨe? Hɨkak nwoni ɨiga. Mɨ nae mɨnɨm pa haiyakii, aniya? Niingaka. Mɨ mhoɨiya tɨ inkamɨn wig nokwonaɨn, inkam nhɨrkɨm inɨ ɨkɨunakii, siir nomiiyauɨm, sɨmiir hɨrankar mɨ taka ɨiya kɨma wɨ hɨkak saiir dwo mɨ nae mɨnɨm saiir haiyakii.
16 Inkam nwɨrkɨ yɨuɨs wɨn mɨrmiiya yɨuɨs kaba saiir no ɨiir bɨ swokɨ ɨtkɨn pankɨn. Niingaka. Mɨ siya hɨriinan tɨri mɨ ta yɨuɨs kaba saiir no ɨiir mɨ ta yɨuɨs kaba wɨ saeya swokɨ mɨmbɨmbiiraraokii. Mɨ nowɨn wɨ komiiyar nasae owɨguskii.
17 Inkam nwɨrkɨ wain wɨni opa meme kab ɨsa saiir bɨ naokaigɨn. Mɨ siya hɨriinan tɨri ta op wain wɨna saeya niwɨt iyopiinaini mɨ ta meme ɨs kaba wa nɨmbɨriyamkii. Mɨ wainɨn wɨ nu arar naokiinonkwokwonam swokii. Mɨ meme ɨsa ya wɨ warar nɨnkɨn ɨguskii. Mɨ yɨm sɨma wain wɨni opa pɨ meme ɨs wɨn aiirar naokaii. Mɨ sowa pɨ wadɨeyar naokaii. Mɨ sowa pɨ wadɨeyar ninan oswowi. Ɨriig.

Bɨiyan inkam nwɨrɨn siir yɨnisɨm yɨnugiyɨna mɨ wiga siir yɨuɨs aiir nonkwokiyaka sowiirɨn Jisɨs siya haiswonɨskiigiko
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

18 Mɨ Jisɨs siya yai hɨrar nikɨ boɨnmɨmauuwɨn sɨmiir mɨ Juda sɨmiir bɨiyan inkam nwɨrɨn ha nɨtɨn mɨ siya ogmwo ɨni Jisɨs siir whwonkam ɨdaɨr inɨ hɨuboɨniyɨn. Mɨ siya siirɨn hɨniina boɨn, kariir yɨnisɨm yɨnugiyɨna saeya tariinanar kwaonamka. Kɨra wɨt mɨ kɨriir ɨina saiir winɨ onkwoni mɨ pɨ omwaiyar swokɨ waiyaɨm.
19 Mɨ Jisɨs siya ha nɨnsiingiyɨn mɨ ɨni siir mhoɨiyar yamɨn. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ɨni saɨkar yɨnkɨn amɨm.
20 Mɨ wig ɨra hɨr nwoka ya nhɨekɨ mɨ apɨdwodwomaimiiga bɨewiyɨm ɨuur whɨs. Mɨ ta wiga saeya kɨmɨdiniya Jisɨs siir yɨuɨs mwɨs aiir yaka apiyokna onkwoki.
21 Mɨ saiir kwoɨnararɨn saeya hɨniina naingwoka mɨ kara pɨ siir yɨuɨs aiirar nonkwokii mɨ ta nhɨeya pa nɨnkipraenakii.
22 Mɨ Jisɨs siya ha haiyɨug okwokaokiyɨn mɨ ɨna boɨnkiyɨn yɨnisɨm yɨnugiyɨn kɨriir kwoɨnɨn hiisɨma tɨ oki. Kɨra kariiram naingwo tɨbmiiga mɨ kɨriirɨn wadɨe saeyar swokɨ okika. Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkika ta ɨi aiirarɨn ta wiga ɨni wadɨeyar ywokiya.

23 Mɨ Jisɨs siya napnamɨn mɨ Juda sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir omaka aiir nɨmbiyamɨn mɨ siyar kɨgam kamɨm tɨdiyɨu kuuwi. Mɨ iikamɨm yaiya hɨniɨn nɨnkɨnɨu rani, hapi anaupaekɨnɨuwi ta yɨnisɨm aiirɨm nouwi.
24 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnkiyɨn, kɨma damki! Ta yɨnisɨm yɨnugiyɨna bɨ naonamka. Nɨingaka. Saeya nhwo whɨni. Ɬiya iikamɨm sɨma hɨriinan wakaekiyɨm mɨ sɨma yaibu siirɨn haɨnɨngɨn bu.
25 Mɨ sɨma iikam ɨmiirɨn ha nhɨnɨkrɨropkiyɨm mɨ Jisɨs siya ha napnɨnopkainamɨn, maeyauwa yɨnisɨm yɨnugiyɨn aeya whwonkaiya saiir mɨ siya ha nɨnɨ onkwo ɨuwɨn saiir ɨɨna aiir mɨ saeya ɨna yɨnsiin ɨdwokiya.
26 Mɨ ta yaiya hɨnda tɨnda ɨna yɨnyokwɨigiya. Ɬriig.

Inkam nhwokwɨsae nwɨso mɨ waeyai ɨkɨn, sɨmiirɨn Jisɨs siya haiswonɨskiigigɨm

27 Mɨ Jisɨs siya ta maeyau aiir haiburgigɨn mɨ siya ɨna yapnamɨn. Mɨ ɨiya siya nikɨ apamɨn, inkam nhwokwɨsae nwɨso siir mhoɨiyar napnamo, sowa siiramɨn, hɨnɨɨna kauwok boɨnam, tɨ Devidni isidɨn siir yɨnisɨmɨn, Adi Komii siya nɨkropkiyɨn kɨra krɨriirsi timɨ aɨngwobuna.
28 Mɨ Jisɨs siya omaka ha napnɨnopkainamɨn mɨ tɨ inkam nhwokwɨsae nwɨso ha nɨtwo siirɨm mɨ siya ɨna srɨiwɨnɨn sowiirɨn. Mɨ tari kowa ha naɨngwowi kara wɨ digar nwowi tɨ hɨriinan dimɨn ɨiirɨn, aniya? Mɨ sowa siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn. Ɬhɨ, Bɨiyan Inkam Komii.
29 Mɨ siir ɨɨna sowiir nhwo owiir ha nonkwokiyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kowa kariirɨm naɨngwo tɨbmiigo mɨ kowa wɨ wadɨe asi nwowi.
30 Mɨ sowiir nhwonao ɨni bɨimiyar kɨnkiyo. Mɨ Jisɨs siya sowiirɨn hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, kowa sɨbgu wakaenam. Tɨ dimɨn ɨiirɨn wɨ inkam nwɨrni kɨpi boɨnmauu. Wɨ sɨma pɨ nɨnokɨnɨnkɨnisi.
31 Mɨ sowa idowɨiya ha namwo mɨ tɨ dimɨnɨn Jisɨs siya tɨrkiyɨn ɨna haigirɨrɨramɨn hɨnda tɨnda.

Inkam waeyai mɨkrɨmɨn Jisɨs siya haiswonɨskiigikɨn

32 Mɨ sowiir mhoɨiyarɨn inkam waeyaimɨkrɨm nwɨrɨn uridyɨugɨ nɨtkiiyɨn siirɨn kam nhɨrɨm sɨma hainani Jisɨs siirɨm.
33 Mɨ tɨ uridyɨu biyɨeyɨn tɨ inkamɨn siir nɨtkiiyɨn, siirɨn kɨmɨdiniya Jisɨs siya yɨnɨskiigi. Mɨ tɨ inkam waeyaimɨkrɨmɨn yai ɨna boɨnaikiyɨn. Mɨ iikam ombud komiiyɨn ha nanaakiyɨm mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, bɨiya tɨ hɨriinan dimɨnɨn nu Isrel tɨrɨn bɨ swokɨ ɨmbiyamkɨn. Nɨingakɨ, nɨingaka.
34 Mɨ Farisi kamɨm sɨma boɨn, warɨ kɨrɨeya uridyɨu biyɨe siya nɨnɨmnɨskiiya ya uridyɨu biyɨeyɨm sɨmiir bɨiyanɨn siir kɨrɨe aeya. Ɬriig.

Jisɨs siya Isrelan iikamɨm sɨmiirsi naɨngwoyɨmyokɨn

35 Mɨ tɨ sɨmiir mhoɨiya Jisɨs siya om komii komiiyɨm mɨ omisɨsɨmɨm, sɨmiirar yapyokɨi ɨrkak. Mɨ siya iikam ɨmiirɨn, sɨmiir omakaɨm yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiyɨm sɨmiir hɨrar yowomwarkaiyɨu. Siya sɨmiirɨn yai wɨn kɨbiya, ɨiya Adi Komii siya digworaekwowɨm sɨmiir kɨgɨrkakana saiir nowomwarkaiyɨugɨn. Mɨ siya iikamɨm mapai mapaigɨ niiyɨm mɨ ɨga ɨɨn nɨnsɨmsɨrɨuwɨm, sɨmiir warar yɨnkɨn ɨnɨmnɨskiiyam.
36 Mɨ siya iikam isid komiiyɨn siir kɨgɨn mɨ siir kwoɨnɨn sɨmiirsiyɨn naɨngwoyɨmyok pranae bɨ kɨnkɨn. Dimusi rani, sɨmiir kwoɨnɨm bɨdi whrɨewhrɨekiyɨm. Mɨ sɨma ɨni sibsibɨm inkamkɨ kɨgrɨrao karam nwowiyɨm hinda sɨma sɨma sɨbap whaowaeyamiyɨm, ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.
37 Mɨ siya kɨmɨdiniya siir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm sɨmiir boɨnki, tɨ iikamɨm sɨma ɨni numɨran sasaeyɨm wai nwowɨm, sɨmiir hɨriinankɨm mɨ mɨiyan inkam homgak karamkɨm sɨmiir nɨngugu haiyɨm.

38 Mɨ kɨma wɨ numɨran adɨn siiram srɨi. Mɨ iikam nhɨrɨm wɨ siyar nwokɨ ɨkropkiyɨm, tɨ iikamɨm sɨma siirɨm nwokɨ amɨm. Ɨriig.

10

Aposel kam ɨuur kwɨso sɨmiir inɨg ɨma
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

1 Mɨ Jisɨs siya siir kɨgna mɨriiyɨm kam ɨuur nwɨso sɨmiiram yɨkɨuna mɨ sɨma ɨrɨpa ha nwowɨm mɨ siya sɨmiirɨn kɨrɨeya uridyɨu bibiyɨeyɨm sɨm nɨnɨmnɨskiiya mɨ mapai mapai mɨnɨm sɨm mɨ haiswonɨmnɨskɨiiya ɨna hauugiya sɨmiir.

2 Aposel kam ɨuur kwɨso sɨmiir inɨgɨm hɨnɨin hɨnɨingɨm. Bɨigɨ bɨiyanɨn Saimonkɨn mɨ siir inɨg whɨrɨn, Pitakɨn mɨ siir nomousɨmɨn Andrugɨn mɨ Jems Sebedini yɨnisɨmɨn mɨ siir nomousɨm ɨeya, Jon

3 mɨ Pilip Batolomiyu mɨ Tomas mɨ Matyu mɨ kara, inkamɨn omom omomi umɨr haiiyɨn mɨ Jamisɨn Alfiasni yɨnisɨm ɨkɨn mɨ Tadias

4 mɨ Saimonɨn bɨiya ta yaiya saiir boɨnmamauugɨn nu whɨran inkam komiiyɨm krɨmiir kɨpi kɨgrɨrao. Judas Iskariot, inkamɨn wɨr Jisɨs siir napwouwɨn, siir sau omomɨn siir. Ɨriig.

Jisɨs siya aposel kam ɨuur nwɨso mɨi sɨmiir hauugɨn
(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

5 Jisɨs siya tɨ kam ɨuur nwɨso sɨmiir nɨkropkiyɨm mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨina boɨnki, kɨma wɨ ɨkɨ Juda iikam tani sɨmiir nu maeyau ɨmiir kɨpi nam. Mɨ kɨma wɨ Sameria sɨmiir om komii komii ɨmiir kɨpi nam. Nɨingaka!

6 Kɨma wɨ ɨkɨ Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiirgɨ sɨmiiramar dam! Sɨma ɨni sibsibɨm inkamkɨ kɨgrɨrao karam nwowiyɨm sɨma sɨma prɨiyap whaowaekaeyamiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.

7 Kɨma nami mɨ kɨma wɨ hɨnɨina dowomwarkaiyɨuwam sɨmiirɨn, ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana kingiin bɨdi yɨnyaniya.

8 Kɨma ɨkɨ makak makak iikamɨm sɨmiir dɨnɨmnɨskiiyam mɨ iikamɨm naokaowɨm, sɨmiir warar hɨdnɨnsiin ɨdwowam mɨ iikamɨm paowaigɨ pɨskomkopouwɨm sɨmiir wara haiswonɨmnɨskɨiyam. Mɨ uridyɨu bibiyɨeyɨm sɨmiir warar dɨnɨmnɨskiiyam. Ta kɨrɨeya whɨsarii kara hauuwa mɨ kɨma iikamɨm sɨmiirɨn nɨinga nɨinga prɨidirɨraerar haigɨnɨu. Mɨ kɨma wɨ umɨr kɨpi swokɨ hai saiirsiyɨn.

9 Mɨ kɨma umɨrɨm nɨbnau kɨpi haiginam. Nɨingaka.

10 Mɨ ɨiya kɨma napnami mɨ naeyɨm wɨ nɨbnau kɨpi haiginam. Kɨma yaeya yɨuɨs kɨpi hainam! Nɨigaka, nɨingar dam! Kɨma iikamɨm sɨmiir whɨndiraeraram nami, kɨmiirɨn nae mɨnɨm wɨ sɨmar hauuwi.

11 Mɨ kɨma om komii mɨ omisɨm whɨr napnɨnopkainami mɨ kɨma wɨ sɨbgu kɨgrɨrao hɨran iikam mɨiyɨk mɨiyɨk ɨmiirɨn, kɨmiirɨn wɨ sɨma kɨgrɨraowi mɨ kɨma tɨ hɨriinan kamɨm sɨmakar dwokrɨpkai. Mɨ tɨ om ɨiirɨn wɨ sɨmiir hɨrankar nhɨinam.

12 Mɨ kɨma omaka ɨra nami mɨ kɨma omakaɨn iikamɨm sɨmiirɨn hɨnɨina boɨn kɨmiir mhɨi kwonɨm hiinsɨma dwo. Adi Komii siya wɨ kɨmakar nwowi.

13 Mɨ ta omaka saiir hɨran iikamɨm sɨma kɨmiirɨn wadɨe nwowɨni mɨ Adi Komii siya wɨ kɨmiirar whɨndirɨraerari. Sɨma kɨmiirɨn wadɨe nwo karamae nwowi mɨ ta yai mɨiyɨka wa swokɨ ɨti kɨmiiramar mɨ Adi Komii siya wɨ sɨmiir whɨndirɨraerar tani. Nɨingaka.

14 Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨmiir nɨkɨunam karamae nwowi siir omaka. Mɨ siya kɨmiir yai mɨiyɨk aiir wakaeyona karamae nwowi mɨ kɨma ta omaka mɨ om ɨkɨn, siirɨn ha timɨ haiburgig. Mɨ nusɨnɨm kɨmiir ɨgaɨm kɨma niiyɨm sɨmiir

nwowim, yim hirar dikrimkrinkiigig simiir niisiimauuwam Adi Komii siya hikakin.
15 Kara kimiirin yai mwowar boinkii ta iiya ti iikamim ti om komii siirim
kimiir boinwokiyop natkaigiyana, wi om komii Sodom mi om Gomora sowiir
hiriinan hik hauuwi rani. Niingaka. Ya ta hiriinana ya wi komiigi komii
nwowi. Ɨriig.

Dimin biyie whiekakim wi mhoiiya nimbiyami (Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

16 Wakae, kara kimiirin wi sibsibnan nikriropkii, iki niimauan wra
biyieyim simiir hindaim. Mi wra biyieyim sima wi kimiir naeyamar mi
naingwowi. Mi diminim kima tiram naingwowim kima sibgu hidnam, itin
wraisuim kikaikaowiyin siir hiriinan kimiir siyiuim iki iikamim simakan
hiinsim hiinsima dwo.
17 Kima iki iikam biyieyim simiirsi ha timi mintarao. Kimiirin wi sima
boinwokiyopnatkaigi simiir kaunsil imaka. Mi sima kimiirin omakam
yaimin dimin nidwokai wakaeiyim, wi simiir hir nipimpari idgiuni.
18 Mi wi sima nikiunami kimiirin inkam komiiyim omom omom nhirim sim
kigriraowiyim simiiram. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim.
Kima kariir yaiya iki inkam komii komiiyim mi iikamim Juda iikam tani
simiir warar boinmimauugim.
19 Mi iiya sima kimiir boinwokiyopnatkaigiyim nikiunami. Mi kima wi
hiniina kipi naingwoyimiyok idid boin. Krima yai minim wi paniin paniina
boini? Niingaka. Mi ta ii aiirarin yaiya kima boinam tirim, kimiirin yaiyim wi
Adi Komii siya boinmamauu haiginiugi.
20 Mi ti yaiyim wi kimar boin tani. Niingaka. Kimiir Adi Komiiyin siir
naeyiuin kimiirin wi siyar hiurworwokai boinkii.
21 Mi yaowaeyin wi siir nomousim iiirar kinmauuwi mi siirin wi sima
nisomaowi. Mi adin wi iriipi hiriinana mi kinmauuwi siir yinisim iiirin kam
nhirim sima nisomaowim. Mi yinisimim yim wi simiir yopii ad imiirar mi
kinmauuwi mi kam nhirim sima mi isomsom aokaokiyim.
22 Mi iikam whiekakim wi kwoin biyie kimiiram naingwowi. Dimusi
rani, wim kima kariirgim mi inkamin kariir mii aiirar niki miriikripkaii.
Mi saiir haiburgig karamae nwowi mi dimin taeminim kimiir nibiyami
mi mhoiiya kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi siyakar
nwoyokiyokiikaiyami, iinokiinokin.
23 Mi iiya iikam biyieyim om whiranim sima hik kimiir hauuwi mi wim kima
om whira timi idamki. Mi iiya iikam biyieyim ti omin siir hiranim, sima hik
kimiir hauuwii mi kima ha timi idamki om whira. Kara kimiirin yai mwowar
boinkii, kima kimiir miiyim wi niki digi rani, Isrel simiir om imiirin. Niingaka.
Wi hiriiyar kigwini. Ɨiya kara Yaowae Adin ninomor kauanki nitin siya nitana
saiirin.
24 Yinisimin siya inkamin siir niisiisiimauuwiyin siir bi haiburikin. Mi
miiyan inkamin siya siir biiyan inkamin siir bi taouugaeikin. Niingaka.
25 Mi yinisimin siya siir niisiisiimauuwiyin inkamin siir hiriinanar timi
mairgimairga. Mi iriipi hiriinan mii mirii inkamin siya siir biiyan inkamin siir
hiriinanar timi mairgimairga. Mi sima kariirin ti hiriinan inig biyie iiir dapi
Bielsebul mi kara wi kimiir adnan nwowi. Mi wim kima wi kariir yinisimnan
nwowi mi sima kimiirin wi ti hiriinan inig biyie iirar mi dapi, Bielsebul. Ɨriig.

Iikamim Adi Komii siirsi arar dидid iski (Lk 12:2-7)

26 Mi kima ti iikam biyieyim simiirsi kipi nidid. Digworaekwo whiekakim
iki aowa aowa nwokiyamim, mhoiiya wi idowiiyar nwokii. Mi nimprio

yaiyim mhoiiya iikam whiekakim wi simar wakaei mi ta yaiya wa haigiririрami.
27 Mi yaiyim niiyiim niiyiim kara boinim tariinanin iikamim sima wakae karam nwowi mi mhoiiya kima simiirin wi idowiya boinmimauuwi. Mi sima wa wakaei. Mi yaiyim, wiinara kima wakaeyim kima simiirin wi omaka akou hir tami okwo boinmimauugi hinda tinda.
28 Mi kima iki iikamim piu aiirara nisomaowiyim simiirsi kipi naingwo idid. Dimusi rani, sima kimiir kwoinbudin wi siir wara nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirsi arar daingwoyimyok. Siya kiriekakin, maeyauwa paeya niutingi karamaeya saeya nwowa, ya nikrani, piu mi kwoinbudin wi saeya nonkwoniinwomwiirninkini.
29 Mi kima iikamim ipiyin yinisisim iso umir kwiruwa, sima pi saiirarar saini. Mi ipiyin sim ira saeya nikii isomaowi. Adi Komii siya kwoinkakairgin siirin, siya ina ninokninkinin.
30 Mi wara kimiir kanmaiyim yim Adi Komii siya bidi mwan digim. Siya ina ninokninkinin simiirin. Mi dimin sisimim simiirin ini warar mi inokninkinin.
31 Mi kima wi hiriinanim simiirsi kipi nidid. Kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinasi kigriraowi. Ɨriig.

Jisis siir inig iiir boinmimauuwi siyiu ieya (Lk 12:8-9)

32 Mi inkamin kariir inigin iki iikam nhirim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi an kara wi hiriiyar mi tiri simiir inigim wi kara mi boinmauuwi kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam ida.
33 Mi iikamim kariirin digiumii haimriyiuwi iki iikam nhirim simiir whwonkam idain. Mi an kara simiirin wi hiriiyar mi tiri, kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam idain. Ɨriig.

Jisis siya iikam imiir niinikibirim nitkin (Lk 12:51-53; 14:26-27)

34 Kimiir kwoinim ha naingwokim kara ti yaii digworaekwowim iikam simiirim nu tiranim simiir nauuni minwokmainiyam nitkin iripa sima nongwomamair aeyam, ha? Niingaka. Mi ta kara nit aiirsiyin isidin wi whisa ninkibiirnaei.
35 Kara wi io ninwo anwowi siyiuin siirim niti. Mi yinisim yinkamiyinin yio wi io siir ad iiirar swoki kwowi. Mi yinisim yinugiyina ya wi io saiir yopii aiirar swoki kwowi. Mi yiniwignana ya wi io saiir giwai aiirar swoki kwowi.
36 Mi omaka iruwan iikamim, wi io sima sima swoki inwo anwowi.
37 Mi iikamim simiir biiyan kwoinin yopii ad mi yinisisim simiiraramar naingwowi mi sima kariiram naingwo karamae nwowi mi sima wi kariir yai aiir wakaeyokna wao rani. Mi sima wi kariir mii kigna miriiyan nwo rani. Niingaka.
38 Yipiki iikamkim kariirim nwokwokin karamae nwowim mi kariir mhoiiya nit karamae nwowim mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siir nao karamae nwowi o siir naoka windi sima kariir mhoiiya nit karamae nwowi mi sima wi kariir mii kigna miriiyan iikam nwo rani. Niingaka.
39 Mi iikamim sima simiir piu aiirsiyar haiyidid naingwoyimiyoknaeyim ti hiriinan iikamim sima wi Adi Komii saika nwo rani. Niingaka, niingaka. Yipiki iikamki inkamki nisomaowi simiirin dimusi rani, sima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Mhoiiya sima wi Adi Komii saika nwowi. Ɨriig.

Inkamin mii miiyik mirii mhoiiya siirin dimin miiyikin wi Adi Komii siya hauuwi
(Mk 9:41)

40 Mi inkamin kiriir sibgu kigriraowi, yio siya kariir warar mi kigriraowi. Mi inkamin kariir kigriraowi mi yio siya Adi Komiiyin kariir nikropkiyin siir warar mi inkin kigriraowi.

41 Mi inkamin profet inkamin siir whindiraerari. Dimusi rani, siya ina ninoknинkinin siya profet inkamkin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyik siirin. Mi ti profet inkam iiir warar. Yipiki inkamki, inkam miiyikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeiyim. Dimusi rani, siya inkam miiyikin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin siir mi ti inkam miiyikin siir warar.

42 Kima ta yaiya saiirin daingworinukripkai, yipiki inkamkin kariir kigna miriiyim kamim inig karamaeyim simiirin dimin sim whira whindiriraerar haiginiuwi op mobsimnan. Whisarii rani, sima kariir yai miiyik aiir wakaeyoknaeikim. Mhoiiya siirin wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin. Ɨriig.

11

Jon siya siir mii kigna miriiyim kam nhirim Jisis siirim yikropki
(Lk 7:18-35)

1 Jisis siya ti miini yaiyim siir kigna miriiyim kam iuur nwiswo simiir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin hinda tinda. Mi mhoiiya siya ta maeyau aiir haiiburgik mi siya iikamim simiir boinmimauuwam omom siir om kingiin nwowim simiir.

2 Mi ta ii aiirin Jon siya maeyauwa hiuyokyokaiya mii biyie miriiya saiir hirar niki owin mi siyar wakaewin mii whiekakim Krais inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya miriiyim. Mi Jon siir mii kigna mirii kam nhirim Jisis siiramin hiriinansi nikropkikin.

3 Mi sima ha napnimbiyamim Jisis siir hiriir sima siir sriigi mi kira tari ti inkamin nitam boinin Jon siya, siya, iyie? Krima yaeya inkam nwiram ti okwokin, aniya?

4 Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boin, kima Jon siir boiniu digworaekwo whiekakim kima wakaeyim mi kima kigim simiir.

5 Nhwokwisae iikam simiir nhwowim ina swoki kaowirirkiyim mi iga biyieyim ina swoki apririrkiyim. Mi ma biyieya iga iin naoninsimsiriuwiya ini wadieya swoki okiyim. Mi wiingirwii nwowim ina swoki wakae omokiyim mi iikamim paowaigi piskomkopou aokaowim mi iikam paeprikabim. Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.

6 Mi yipikin inkam nwirkin siya kariiram naingwo tibmii inkamin Adi Komii siya nikropkiyin karairgin Yaowae Adin. Mi siya sibgu okworinu kripkaii mi ha sibgu idwowi siya ha mairgimairga Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.

7 Mi Jisis siya yai ha boin digiyin, Jon siir kigna mirii kamim ina yamkiyim. Mi mhoiiya Jisis siya iikamim simiirin hiniina boin Jon siirin, biiya kima maeyau nu siin apa niinga saiir namim mi kima dimu dimin nini kigiukim, ha? Mi kima inkamin yai kripiinaniikiigiyin au whirin opudgi hugswos-wowiyim siir kigim, iyie? Niingaka.

8 Mi niingaka niuwi kima dimu dimin komii kigam namkim, ha? Mi kima tari inkam nwirin yiuis miiyik niiyin siir kigam namkim, ha? Iyie? Niingaka. Mi iikamim hiriinan yiuis miiyik miiyikim simiir niiyim yim inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowikim.

9 Mɨ niingakiniuwi kima dimu dimin kigam namkim, ha? Kima profet inkam siir kigam namkim, aniya? Ɨhi, kara kimiir boinmauuwi siya inkam komiikin inigkakin mɨ siya ini profet kamim simiir haiiburim.
10 Tɨ inkamin siyairgin Yokwo Komii saeya boinin, wakae, kara Adi Komiiyin wɨ inkam nwirin siir nikropki kariir yaiya saiir boinmimauuwam mɨ kiriir biiyin wɨ siya namkwokini. Mɨ kiriir kwoin iiirin wɨ siyar kisisop haigikwokini iikamim simiirin.
11 Kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, Jonin op baptais haiiginiuanin ini kam whiekakim nu tir nimbiyamim ini simiir haiiburim. Biiyan ikim mɨ tariinanan ikim yipikin iikamkim kariiram naingwo tibmiiyim mɨ iikamim Adi Komii siya kigriraowiyin sima nwowin siya paeprigab inkamin inig karamaeyin siir hiriinan ywowin. Tɨ hiriinan inkamin siya ini Jon siir haiiburin.
12 Mɨ iiya Jonin op baptais haiiginiuanin siya boinmimauuwa ha nityokiyokiiya mɨ tisi tariinanar nadigniya. Maeyauwa Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Mɨ ta iiya iikamim yaii ninii nansaowim mɨ ini yaii komiiyar ywowim mɨ ina yininswomswo ta hiriinan saiirsi, sima Adi Komii siyar kigriraowim iikamim simaka iripa nwowim.
13 Mɨ profet kam whiekakim Moses siya biiya sima winim Yokwo Komii saiir, Jonin wɨ sipi niti.
14 Mɨ kima ta yaiya saiirim daingwo tibmii, wakae, Jonin Ilaija siya sima boinin tɨ inkamin wɨ siya swokɨ iti.
15 Inkamin wiingakairgin siya wakae ta yai aiirin.

16 Kara iikamim ta iii aiir nwowim tariinan tɨ nu iiir wɨ dimu dimin nikrii, ha? Sima ini yinisim sapisapim maeyauwa nae haiginiya saiir nidwowiyim mɨ ha gwowiyim ini simiir hiriinan yowim mɨ sima yinisim nhirim simiirim pɨ hiniina kauwoki,
17 krima kidiibim kimiirimar huni, kima mwai wao rani, krima tisa nou-uboponim mɨ kima wara nou rani.
18 Jon siya ha nitin mɨ siya nae mɨ op wainmin bɨ naekwiyaekin mɨ sima boin, uridyiu biyieyin ini siir hir nwowin. Mɨ kima siyaka bɨ mairgimairgakim.
19 Mɨ kara Yaowae Adin ninomor kouanin ha nitin mɨ kara nae op minim ina inɨ aekwiyaeniyim mɨ sima ina boinim, kigi inkamin naenanaeiyin hiniingin mɨ siya op wain whiekak kwiyae kiriekin. Kamim omom omomi umir haii ikim mɨ dimin biyie tiri ikim siya simiir nomiiyaugin, Adi Komii siir miiyim siya kririir niisiimauuim, krira bidi miriiyim mɨ kima kriraka mairgimairga nwo rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim mɨ krimiir warar, tɨ diminim krima boinmimauuwim simiirsi.

Om nhirim simiir iikamim simiirsi daingwoyimyok sima bɨ naingwo tibmiigim
(Lk 10:13-15)

20 Mɨ om komii nhirim Jisis siya dimin kirie komii komii nhirim simiir haiswonimniskiigin mɨ simiir mhii kwoinim bɨ kisina haiigigim. Mɨ ta ii aiirin Jisis siya io simiir asi nwokin. Dimusi rani, sima siir mhoiiya bɨ namkim mɨ siir yai aiir bɨ wakaeyoknakim.
21 Mɨ siya ina kauwaeyimiyok boinin. Haei! Om Korasinan mɨ om Bet-saidan iikamim kimiirsi naingwoyimiyoki. Mɨ tɨ dimin kirie komiiyim krira tirim kimiir. Mɨ krira om Taia mɨ om Saidon sowiir hiran iikamim simiirin hiriinan haiswoniskigiswo sima sinin bidi bidiniyar pɨ masin, sima ha pimɨ

aingwo tibmii Adi Komii siir niisiimauuim sima dimin biyiekakim. Mi wim niingaka, hiriinan siyiu bi tirkim. Niingaki, niingakiinga.
22 Mi kara kimiirin yaimwowar boini, iikamim simiir boinwokiyop natkaigi
Adi Komii siya, om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim wi hik komiiya
hai. Mi kimiirin wi hik komiigi komii aiirar hauuwi.
23 Mi kima iikamim om Kapaneamanim, kima hiniina naingwowi Adi Komii
siya kimiirin iikam miiyika kigim, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin
wi dimin biyie tiran iikam nikiuwi. Mi siya kimiirin wi maeyau paekaka saiir
nitkaigi mi kara om Sodom siir iikamim simiir hiriinan kirie komii komiiyim
simiir tirkiswo ti dimin hiriinanim simiir, iikamim sima wa pi kisina haigi mi
ti omin wa piki owin.
24 Kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya Adi Komii siya iikamim simiir
boinwokiyop natkaiyana wi taka hika Sodom siya haiya saiir haiburi mi wim
kima wi hik komiigikomii aiirar haii. Ɨriig.

Yipiki iikamim naingwo tibmiiyim kima ha wit kariiram piusiisam
(Lk 10:21-22)

25 Mi ta ii aiirin Jisis siya hiniina kwis boinkin, Adi Komii kira nu mi
ninomor sowiir biiyan inkamkin. Kara kiriir boin wadieki, kira ti kiriir
dimin taeminim simiir haiigiprakaigi inkamim ninokninkin komiikakim
sima ninokninkinisi. Kira ta ninokninkina iikamim inig mi ninokninkin komii
karamaeyim simiir hauuga.
26 Ɨhi, Adi Komii, kiriir kwoinin hiriinanargin.
27 Kariir Adin siya digworaekwo whiekakim kariir iin bidi yonkwo hau-
ugiyin. Kara kigriraowim. Mi siir Yinisimin kariir kwoin iiirin inkam nwirkin
ninokninkin tani, kira kariir Adin kinakina ninokninkin iski. Mi kariir Adin
siir kwoin iiirin inkam nwirkin mi ninokninkin tani, siir Yinisimin kanakana
ninokninkin iski mi iikamim siir yinisim ieyar niisiimauuwiyim, simasima asi
ninokninkini kariir Adin siir kwoin iiirin.
28 Kima iikam whiekakim hik kimpipisu haiiyim kima whiekak kari-
irarama wit mi kimiirin wi mhii kwoin hiinsima mi ningwomamair wi kara
nwowaiginiuwi.
29 Mi kima kariiram niti mi kariir yai whiekak imiir wakaeyoknaei mi
kara dimin miiyik miiyikim wi kiriir diriraerari. Kara inkamin yai iikamim
simiir yai miiyik imiirin hiinsima boinikin. Inkamin sau nikwowaisiinaeiyin
siir hiriinan. Mi kima wi mhii hiinsima nwowi ningwomamair aei mi wi
wadieyar sibgu owi.
30 Diminin kara sriiiyim kima tirim mi simiir wakaeyoknam, yio hikak tani.
Mi wi hikak nwo rani, ti dimin iiir tirsiyin. Niingaka. Kira wi mairgimairgaka
nwowi. Ɨriig.

12

Judami ii komiiya Sabat piu siiskwowakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyani yaiga
(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

1 Mhoiiya Judami ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae
nwowiya Jisis siya wit numira saiir bopwo hiriir napriokiinamkin. Mi kamim
siir kigna miriiyim sima mhiigi naokim mi witnid nhirim simiir haii mi sima
ina yiinibrombrop aeyim.
2 Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan kigim mi sima Jisis siirin hiniina boin.
Kigi, ti siyiu hiriinanin kamim kiriir mii kigna miriiyim sima tirin ya Judami

ii komiiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya igbid kamiyaugak nwowiya saiir taouugakim.
3 Jisis siya simiir boin, kima niwiiyim biiya Devid siya tirim simiir bi mwaingim siir isidin sima mhiigi naowim, aniya?
4 Devid siya Adi Komii siir omaka aiir yapninopkainam mi naeyim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim siya siir kam nhirim simiir warar yinkin hauu ae. Moses siir yaiya biiya Yokwo Komiini wina saiir hiriinan, prismi biiyan kamim sima sima naeikim mi sima yaigak bi nwokim ti naeyim sima naeyim simiirsiyin. Niingaka.
5 Mi kima ti yaiyim yokwowa Moses siya wina saiir nwowim simiir siyiu imiir bi mwaingim mi pris simiir miiyim mi maeyauwa hiuyokiyokaiya nae ninkin imiiyaeiya Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir, aniya? Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris kamim sima wara bi siisikim mi sima dimin biyie bi tirkim. Niingaka. Piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris sima piu bi siiskim mi sima dimin biyie bi tirbugim. Niingaka. Adi Komii siir digworaekwowim yim ini ta Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haibura.
6 Kara kimiirin yaimwowar boini. Ti diminin nwowin ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya ini saiir haiburin.
7 Mi kira ti yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komii saeya boinim simiir sibgu ninokninkini mi kima wi iki iikamim dimin biyie tirbu karamaeyim io simiir kipi nwo. Adi Komii siir yaiya hiniina boinka, kara hiniina naingwowi kima iikamim simiirsi daingwobumbu. Ti hiriinan siyiuin ini wraisuim kima ninkin imiiyaeiyim kariir ini simiir haiburin.
8 Kimiirin hiriinan dimusi boin tani, kara Yaowae Adin ninomor kouwonin Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biiyan Inkamin karargin. Ɨriig.

Judami ii komiiya piu siisiya Sabat Jisis siya inkam iina biyiekakin siir niniskiigin

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

9 Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin simiir omaka Adi Komii siir yai nidwo wakaeiya saiiram.
10 Mi inkam nwirin hir nwokin mi siir niimwo waeyaowim bidi yaoninsimsiriuwim. Kam nhirim sima Jisis siir boinwokiyop natkaigiyam naingwowi, Moses siya winim diminim biiya simiirsi. Mi sima siirin hiniina srii, Moses siir siyiuin igbid kamiyaugak bidi ywowin makak inkamin siirin wi ii komiiya piu siisiya Sabat saiirar haiswoniski, aniya? Iyie?
11 Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwo waraur nwowin siya sibsib irkaki niuwi mi ti sibsibin Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya ienau saiir niniwarkainami mi ti inkamin siir sibsibin pi koua tiriirar nonkwokiyitkinki, iyie? Niingaka.
12 Mi iikamim krima ini sibsibim simiir haiburim, sibsibim yim dimin komii rani. Mi Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya krima saiirin wi hiriiyar whindiriraerari iikamim makakim simiirin.
13 Mi Jisis siya ti inkam iiir boinki, kiriir iinib waeyaowim kinanwomwokaigi mi siir iinib waeyaowim ina kinanwomwokaigiyin mi siir iinib waeyaowim ini wadieyar swoki sibgu okiyin iina kwira saiir hiriinan.
14 Mi siya hiriinan tirkiyin Farisi kamim ina nhiinamim mi maeyau kwirua yahaingiriyiu imprio boinaiyiu Jisis siir nisomaowam.

Jisis siya Adi Komii siir miiyan inkamkiingin

15 Jisis siya ti diminin sima tiram minim siir, simiir bidi yinokninkinin mi
ti omin siirin hiriinansi haiburgigin mi siya ina yamin. Mi iikam whiekakim
makakim sima ini siir mhoiiyar yamim, simiir haiswonimniskiiyamin.
16 Mi Jisis siya simiir yikiduki siir inigin iki iikam nhirim simiir kipi
boinmimauu, diminim siya tirkiyim simiirin.
17 Mi siya ti diminim ta Adi Komii siir yaiya biiya profet Aisaia siya wina
saiir ninkin boinourwokaigikin. Ta yaiya saeya hiniina boinka,

18 ti inkamin yio kara nimbingin kariirgi kariir miiyan inkamkin,
kara siir bidi yimbinin. Kara siirimar naingwo iski mi kariirin
mairgimairga siyar hauwi. Mi kariir naeyiuin wi siir hauugi mi wi
siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi siya wi iikamim hinda tindainim simiir
boinmimauuwam nami kariir kwoin miiyik iiir.

19 Mi siya wi io yai boin tani mi iig yai boin tani sima siir yaiya wi hiniina
wakae rani mi siya wi iki siyiuim simiir bopwo nokwo kauwokam tani.
20 Mi siya siir iikamim kirie karamaeyim auwim opudgi hugswoswowiyim
siir hiriinan nwowi wi simiir tirbu rani. Niingaka. Mi iikamim yipiki dimin-
si niimimiini yim paridsimin tingiyam kingiin nwowin siir hiriinan ywowim ti
hiriinanin Adi Komii siya simiirin wi paenan niuwao rani. Mi wi iiya kariir
kwoin miiyikin dimin biyie imiir nikwowaisii ana saiirar nadigiuwi.
21 Mi iikam nhirim nu whiekakim simiir hiranim sima wi siirim naingwo
tibmii mi wi siirima nwokwokini simiir nanmaiwarkainaim. Friig.

Jisis mi Bielsebul siir inig whirin Setankin
(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

22 Mi ta ii aiirin sima inkamin nwira yikiunani siirim mi ti inkamin uridyiu
biyieyin siir hirar nwokin. Mi siya nhwokwisaekin mi siya ini waeyaiya mi
owin. Mi siirin Jisis siya haiswoniski haiginiugin mi siya yai ina boinaigiyin
mi siir nhwoin ina swoki kaowirirkiyin.
23 Mi iikam isid komii whiekakim sima ini hindara yanaakiyim mi sima
boin, ti inkamin Divid siir isidankin. Biiya, Biiyan Inkam Komiiyin siya
nimbinin nitam tari siya, aniya?
24 Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan yai wakaeyim mi sima ti iikam isid
komiiyin io simiir ywoki, ti inkamin siya uridyiu biyie imiirin Bielsebul siir
kirie aiirar haiswonimniskiii, siya uridyiu biyieyim simiir biiyan inkamkin.
25 Mi simiir kwoinim Jisis siya ina ninoknkinkinim mi siya simiir boinki mi
om whiruwan iikamim sima isido whisa ninkibirnaki mi yaii sowa sowa
ninii mi ti omin wi miiyika nwoki, aniya? Niingaka. Mi iikamim piugan
kwiruwanim sima isido whisa nwowi mi yaii sowa sowa ninii mi ta piugana
wi miiyika nwowi, aniya? Niingaka.
26 Mi Setan siya kariir whindiriraerar haiginiuwi uridyiu biyieyim simiir
haiswoniskiyam. Mi siir isidin wi whisa ninkibirnaki. Mi siya wi paki hiniin
kirieya sae haiswoniski, ha? Niingaka.
27 Mi Bielsebul siya kariir whindiriraerari mi kara uridiyiu biyieyim siir
kirie aiir haiswoniski mi kimiir isidin simiirin wi nhinga whindiriraerar
haiginiuwi, uridyiu biyieyim sim, aniya? Mi Bielsebul? Niingaka. Mi
kimiirin Bielsebul siya whindiriraerar tani uridyiu biyieyim simiir hais-
woniskiyim. Niingaka. Ti diminin Bielsebul siir niisiimauugin siya kariir bi
whindiriraerarkin.
28 Mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siyar whindiraerari mi kara
uridyiu biyieyim simiir asi haiswonimniskii, ti digworaekwowim kimiir

niisiimauuwi mi kima wa dinokninkin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya bidi yamwoniya.
29 Mi yai kwira kara kimiir boinmauuwi inkam nwirin siya inkam Setan kiriekakin siir omaka hiriir nami mi wi siir digworaekwo imiir tauae haii, aniya. Siya ti inkam kirie iiirin wieyinsopni tiki inirkaikikingik, siir iiga iinim hiriinan tiri mi siir digworaekwowim omakanau hir nwokaiyim wi siya hainaki.
30 Inkamin nomiiyau kanaka nwo karam nwowi mi siya io kariir nwowikin. Mi yipikin kariir whindiriraerar karam nwowi iikam simiir kwoinim Adi Komii siirim ninkpit haigiyim, sima ini iikamim dimin biyiekakim sima nhinikriropkiyim hinda tinda ini simiir hiriinan ywowin.
31 Kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii siya wi digar nwowi kimiir digworaekwo biyie whiekakim simiirar haiyoprimdiyiumiigi mi iikam whiekakim sima nigbumbu boinim simiir warar mi inkamin Adi komii siir naeyiu iiir nigbumbu boini mi Adi Komii siya ta yaiya siya nigbumbu boina wi saiir wara haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka.
32 Inkamin Yaowae Adin ninomor kouan kariir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyiumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiu iiir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir nigbumbu boina wi saiir haiyoprimdiyiumiigi rani. Mi tariinanin, iriipa hiriinan mi mhoiiya iriipa hiriinan. Iriig.

Pae biyieyin pi nae biyieya mi budi (Lk 6:43-45)

33 Paeyin miiyik nwowiyin mi siir naeyim pi wadieya mi owi, pae biyie mi owiyin mi siir naeyim pi biyieya mi owi. Inkamim sima bii nae imiirar niki kigi mi sima pa ninokninkini, pae miiyikin, iyie? Pae miiyik rani.
34 Kima ti iikam biyieyim, kima ini mipug biyieyim simiir hiriinan ywowim. Mi kima wi piki hiniin yai miiyikim simiir nimboboini, ha? Yai paniin paniin kwoinkim iikam krimiir mhii kwoinau nwokaiiyim pi simiirar prii boininisami.
35 Inkam miiyikin mi kwoin miiyikim ini siir mhii kwoinau hirar nwokaiyim. Mi siya siyiu miiyik miiyik asi tiri. Inkam biyieyin siir kwoinauin yio yai bibiyie kasaki nwokai rani. Mi mhoiiya siya wi yai biyie imiirar boini.
36 Kara kimiirin pi ti dimin taemin hiniinim sim boinki, boinwokiyopnatkaini iiya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi yai bibiyieyim sima priiboin priiboinim simiirsi.
37 Mhoiiya Adi Komii siya wi krimiir srii yai whiekakim biiya krimiir yai aeya boinim. Mi ti kimiir yai whiekakim wi simar niisiimauuwi. Kira miiyiki pi yamisi owin, iyie? Kira inkam miiyik rani. Mi siya kimiirin wa hidi dimin taemin whiekakim kima boinim. Iriig.

Kam nhirim dimin kirie kirie komii komiiyim simiir kigam kauwok boinkikim (Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

38 Ta ii aiirin kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyikim mi Farisi kam nhirim sima boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, krima ha naingwowi kira dimin kirie komiiyin whira diisiimauu haiginiu mi krima wa nwoki inokninkinim kira Adi Komii siir yinisimkin.
39 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina ywowarkii boin, kima iikamim kariiram kauwokim dimin komii kirie kimiir niisiimauuim, kima iikam miiyik rani. Kima Adi Komii siirim bi swoki aingwo tibmiigim. Kara dimin kirie komii pi kimiir swoki iisiimauu rani. Diminin whirin kara kimiirin pi siirarar niisiimauuwi iiya biiya profet Jona siya tira ti nu iiir.

40 Biiya Jona siir hiriinan, siya nwokaiyin anasu komiiya saiir mhiinau,
nabieyim kwoim mi niiyim kwoim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin wi
iriipa hiriinan, nabieyim kwoim mi niiyim kwoim ienau hir nwokaii.
41 Mhoiiya iiya Adi Komii siya iikamim simiir hidi. Mi iikamim biiya om
Niniva hir nwowim mi wi ti iikamim simaka ninkin okwowi. Mi sima wi
hiniina boini. Kima iikam biyiekiingim. Mi sima wi hiniina boini. Dimusi rani,
biiya Jona siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin mi iikam whiekakim
sima Adi Komii siiram bidiya yaingwo tibmiiyim. Inkamin nwira nwowi tirin,
yio ini Jona siir haiburin mi kima siirim bi naingwo tibmiikim. Niingaka.
42 Mhoiiya Adi Komii siya iikamim simiir hidi, biiyan wig komii ira nu
nhirim simiir kigriraowiya saeya biiya iikamim nu Sivanim simiir kigriraoka.
Mi saeya wi ti iikamim tariinan nwowim wi simaka nokwowi. Mi saeya wi
hiniina boini, kima iikam biyieki biyie kiingim. Mi saeya wi hiniina boini.
Dimusi rani, biiya saeya saiir nu iiirar mi haiburgigi mipi aru maeyauwar
mi rimtioki inkam komii Solomon siir yai wakaeyam. Ti inkamin tir nwowin
siya ini Solomon siir haiburin mi kima iikamim siir yai bi wakaeyoknakim.
Niingaka. Friig.

Uridyiu biyieyin ina swoki itin
(Lk 11:24-26)

43 Mi iiya uridyiu biyieyin siya inkam nwirni haiburgigiyin mi maeyau
niinga niingaim op karamaeyim pi simiir priiyam priiyamki siya saiir nini
owouwim. Mi siya maeyaukwir bi kigin.
44 Mi siya hiniina yaingwo, kara pa swoki ami maeyaua biiya kara nwo-
naniya saiiram. Mi siya ha swoki amin mi siya kig ta maeyaua sima bidi
nhiskiya mi bidi piuaiya mi maeyau nhirkim niinga bi nwokim mi uridyiu
biyie nwirki hir nwo rani. Niingaka.
45 Mi siya hiriinan kignamin mi ina swoki amin mi uridyiu biyie iriiyar
nwiso simiir swoki ikiuna mi siyiu bibiyieyim sima tiriyim ini ti siir haiburim.
Mi sima saika yam mi sima ina yapninopkainamim mi ta maeyaua saiir
ini owou. Biiya ti inkamin uridyiu biyie whirin siya nwowin biiya siya
biyie wao bi nwokin. Mi tariinanin ini ti uridyiu biyie iriiyar nwiso simar
yonkwobumbuninkin iuguskiyin ti inkamin siirin. Mi wi hiriinan kinar
nimbiyamswowi iikam biyieyim tariinan nwowim simiirin. Friig.

Jisis siir apua aeya mi siir nomousisim ima siir kigam namkim
(Mk 3:31-35; Lk 8:9-21)

46 Mi Jisis siya yai, iikam imiirar niki boinmimauuin mi siir apu aeya mi siir
nomousisim ikim sima yaba yaka okwoni. Sima yai saika boinaiyam nitkim.
47 Mi inkam nwirin Jisis siir boinki, wakae, kiriir apu aka mi kiriir
nomousisim ikim sima isi yaba hirar nokwowim mi sima yai kinaka
boinaiyam nitkim.
48 Mi Jisis siya ti inkamin siir yai aka hiniina yowarkii boinki, siya Adi Komii
siir isidin simiir nowomwarkaiyiuim siya hiniina boinkin. Yipiki kariir apua?
Mi yipiki kariir nomousisimim, ha?
49 Mi Jisis siya siir mii kigna miriiyan kamim iina simiir yiisiimauugi, kigi!
Kariir apua mi kariir nomousisimim ti simargim.
50 Inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iiirara
napi, yim kariir apu mi kariir nomousisim mi kariir yokmankim. Friig.

13

Inkamin sasae ninkiniyin numir aiir siir yaiga
(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

1 Ta ɨi aiirɨn Jisɨs siya omaka hɨr haiburgikɨn mɨ ɨna yapnaniyamɨn yaba hɨriir. Mɨ siya whɨigbid hɨr yani ɨdwoɨu.
2 Mɨ iikam whɨekakɨm siir yani kaeyokaiyɨu. Mɨ siya i ɨra saiir yani kwɨrii ɨdwokaiyɨu mɨ siya i hɨr nɨdwokaiyɨn mɨ iikam whɨekakɨm opmaiga hɨr yani okwomaiyɨu.
3 Mɨ siya boɨniyɨo yai kasa bɨ boɨnkɨn. Siya boɨn, wakae mɨ inkam nwɨrɨn siya siir numɨra witnid saiir nɨtkɨnam namkɨn.
4 Mɨ siya witnidɨm ha nɨtkɨnamɨm mɨ nhɨrɨm siyɨu nɨkɨigɨiyɨm mɨ ɨpiyɨn nhɨrɨm ha nɨtɨm sɨma ɨnɨ atkɨn ɨdwo aeni.
5 Mɨ witnid nhɨrɨm maeyau siiyakaka saiir nɨkɨiyɨm mɨ nuɨn aowa bɨ namkɨn mɨ tɨ hɨriinan witnidɨm ɨna whakiyɨm.
6 Mɨ bɨeyɨn ha whwonaidniyakwokɨn mɨ ɨni sɨmiirar yawhwoniyɨn. Mɨ tɨ witɨm sɨmiir mɨiyɨm haɨmii bɨ namkɨm sɨmiirɨn ɨni bɨe siyar whwowaigiyɨm.
7 Mɨ witnid nhɨrɨm urid nɨmrɨdgakɨn siir bopwo nakaigaiyɨm mɨ urid nɨmrɨdgakɨn ha nɨisikiyɨn mɨ ɨni siya yɨisirɨmdɨɨnugiyɨn. Mɨ sasaenidɨm bɨ sɨbgu whakɨm.
8 Mɨ witnid nhɨrɨm nu mɨiyɨkɨn siir nɨkɨigɨiyɨm, yɨm nae ɨna budgiyɨm. Mɨ nhɨrɨm yɨm hɨnɨɨna bud nhɨrɨm kamaɨrɨm ɨriiyar mɨ nhɨrɨm yɨm hɨnɨɨna mɨ bud, kam nwoɨm mɨ nhɨrɨm yɨm hɨnɨɨna mɨ bud, kam nwɨr ɨuur.
9 Inkamɨn wɨingakaɨrgɨn mɨ siya tɨ kariir yai ɨmiirar wakae mɨ ha sɨbgu daɨngwo. Ɨriig.

Mɨ Jisɨs siya boɨniyɨo yaiyɨm siya boɨniyɨm sɨmiir bwamkɨbwamɨm sɨmiir boɨnmauugɨn
(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)
10 Jisɨs siya ta yai aiir boɨn dɨgiyɨn mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma Jisɨs siirɨm nɨtɨm mɨ siirɨn hɨnɨɨna ɨnɨ boɨni, hae! Kɨra sɨmiirɨn boɨniyɨo yai dimusi boɨni, ha?
11 Siya hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, Adi Komii siya bɨdi yɨisiimauuwɨm nɨmprɨo yaiyɨm ɨi Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana. Mɨ siya iikam nhɨrɨm sɨmiir wara bɨ nɨisiimauugɨn.
12 Tɨ dɨmɨnɨm inkam nwɨrɨn siya nɨnokɨnkɨn komiigakɨnɨuwi mɨ Adi Komii siya wa swokɨ ɨnkɨn hauugi mɨ siir nɨnokɨnkɨna wɨ komiiyar nwowi. Mɨ inkam nwɨrɨn siir digworaekwo sɨmɨm kwɨsuwakɨnɨuwi mɨ wɨ Adi Komii siyar swokɨ haii.
13 Mɨ kara tɨ hɨriinanɨn sɨmiirɨn boɨniyɨo yai boɨni. Dimusi rani, sɨmiir nhwowɨm ɨna kaowɨm mɨ sɨma dɨmɨn kɨg rani. Sɨmiir wɨɨnɨm ɨna mauɨm mɨ sɨma yaimwo aiir wakae nɨnokɨnkɨnkɨn tani.
14 Kɨma tɨ iikamɨm yai kwɨra profet Aisaia siya boɨna bɨiya saeya bɨdi yɨmbiniya saeya hɨnɨɨna boɨnka.
Kɨma yai aiirɨn wa wakaei mɨ kɨma saiir yaimwo aiirɨn wɨ nɨnokɨnkɨn tani. Mɨ kɨma wa kɨgi mɨ kɨma wɨ siir siirara kɨgnanaei. Mɨ kɨma wɨ nɨnokɨnkɨn tani kɨma dimu dɨmɨn kɨgɨm.
15 Tɨ iikamɨm sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm ɨni hindara hɨugɨmkɨkɨugiyɨm. Mɨ sɨmiir wɨɨnɨm tɨ yai ɨmiir wakaeyɨm pɨ piyaowi mɨ sɨmiir nhwowɨm ɨna kwɨsnamɨm. Mɨ sɨmiir nhwowɨm pɨ dɨmɨn whɨr kɨgisi. Mɨ sɨma kariir yai aiir sɨbgu wakaekɨɨni mɨ sɨmiir kwoɨnɨm wa sɨbgu nɨnokɨnkɨnki. Mɨ sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wa kɨsɨna haigii mɨ wa naɨngwo tɨbmii mɨ kara sɨmiirɨn wa hais-wonɨmnɨskɨi haigɨnɨuwi.
16 Mɨ kɨma hɨriiyar maɨrgɨmaɨrga. Mɨ kɨmiir nhwowɨm dɨmɨn taemɨn ɨmiirar sɨbgu kɨgikɨm. Mɨ kɨmiir wɨɨnɨm yaimɨn dɨmɨn ɨmiirɨn ha sɨbgu wakaey-omokikɨm.

17 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, biiya profet kam whiekak ikim mi
iikamim dimin whirki kimbu karamae nwo ikim sima ti diminim kima kigam
naingwowim simiir kigama naingwokim mi sima simiir bi kigim. Mi sima
ti yaiyim kima wakaeyam tirim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima
simiir bi sibgu wakaekim. Ɬriig.

Sasaeya ninkinin inkamin numir siir boiniyio yaiga (Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

18 Tariinanin kima inkamin sasaeya ninkinin numir siir boiniyio yaim-
wokiyaimwo aiir wakae.
19 Iikam whiekakim sima yai win kibi aiir wakaei, iiya Adi Komii siya siir
digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saiir wakaei. Mi sima saiir
yaimwokiyaimwo aiir bi sibgu ninokninkinkim. Mi Setan siya simiir mhii
kwoinau hiriir namin mi ta Adi Komii siir yaiya biiya simiir hir nwowa
saiir hainiknatki. Iikam whiekakim sima yaiwin kibi aiir wakaei ninomor
kouana mi saiir yai aiir ninokninkin karamae nwowi ya hiniinga witnidim
siyiu nikiigiiyim mi Setan siya simiirim niti mi simiir boini kima ta yai aiir
kipi wakae Adi Komii siya ninkina kimiir mhii kwoin imiir waraur.
20 Mi witnid nhirim nu maeyauwa siiyakaka saiir nikiigiiyim, yim
ini iikamim yai aiirin winwinarar sibgu wakaeiyim mi mairgimairga ha
nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim.
21 Mi yim ini witnidim mii grinkii karamae nwowiyim ini simiir hiriinan
ywowim. Mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi wa swoki kwaowainami.
Mi iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya ini ti witnidim simiir hiriinan
ywowim mi sima ii priei naingwo tibmii rani. Mi iiya simiirin hik kimpipisuki
nimbiyami, ta sima naingwo tibmiiya Adi Komii siiram, wi digiumii haim-
riiyiugigi mi wa nikii iuguskii.
22 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim yim ini
iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi simiir hiriinan ywowim.
Mi ti nuan dimin biyieyim simiirim naingwoyimiyoki, umir min hiniinim,
simiiraram naingwowiyim, ti hiriinanin ya Adi Komii siir yai aiir higriniuwi
wa nikii iuguskii. Mi sima wi digiumii Adi Komii siir haimriyiugigi. Mi simiir
miiya sima miriiya, sima saiirin miiyik panisi miriisi.
23 Mi ti witnidim nu miiyik nitkinim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai
sibgu wakaeiyim mi simiir yaimwokiyaimwo sibgu inomokninkiniyim, ini
simiir hiriinan ywowim. Mi ti iikam hiriinanim sima wi mii miiyikar mirii, ti
sasaenidim kamairim iriiyara budiyim mi kamnwoima mi budiyim mi kam
nwir iuura mi budiyim ini simiir hiriinan ywowim. Ɬriig.

Boiniyio yaiya ko biyieya numir whakiya saiir boiniyioka

24 Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira saiirin hiniina boin simiirin, Adi Komii
siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya ini ti inkamin witnid
ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin.
25 Mi iiya iikamim ha whwonkai aokaokiwiiyim mi siir sau omomin siir
inkam nwirin ha nitwiiyin mi siya ko biyieya kimidiniya siir numir aiir ini
itkingig. Mi siya ina swoki idamkiwiiyin.
26 Mi mhoiiya ti sasaenidim ha ninan iigiyim mi sasaeyim wai ha nwokiyim
mi siyar kigi ta ko biyieya warar ninkin whakiya.
27 Mi miiyan kamim ina yamim numiran adin siiram. Mi sima boin, biiyan
inkam, krimiir kwoinim ha naingwokim kira numir hirin sasaeya miiyikim
simiirara ninkini mi ta hiriinan ko biyieya saeya paniina nimbiyamka, ha?

28 Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kɨmiir sauan inkam nwɨrkɨ nɨtkɨngikɨn ta ko biyɨeya! Mɨ siir mɨiyan inkamɨn siir boɨnki, kɨriir kwoɨnɨn paniɨna naɨngwowi krɨma ɨkɨ ko biyɨeyɨm sɨmiir pinɨ akɨu, aniya?
29 Mɨ siya sɨmiir boɨnki. Niingaka. Sasaeyɨm wɨ ko biyɨeya saɨka kɨma nɨnkɨn akisi.
30 Kɨma sowiirɨn hɨriiyar kɨgnɨnkɨn whakii mɨ wɨ ɨiya sasae nɨngugu haiyana, wɨ saiirar nadɨgɨuwi. Mɨ ɨiya sasae ɨmiir nɨngugu haiyana mɨiyan kam ɨmiirɨn wɨ kara boɨni, ko ɨmiirɨn maeyau kwɨruwa dak haigɨn mɨmɨr. Mɨ sɨmiirɨn wɨ ɨrɨpa kog hainami mɨ wɨ pae namgɨnki. Mɨ sasaeyɨm, yɨm wɨ kariir omaka nae haigiiya wɨ saiir hɨr haigii. Ɨriig.

Boɨniyɨo yaiya mastetnidɨn mɨ yis ɨkɨn sowiir boɨniyɨoka (Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

31 Jisɨs siya yaeya boɨniyɨo yai kwɨra sɨmiirɨn hɨniɨna boɨnki, Adi Komii siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana ɨni mastetnidɨn siir hɨriinan ywowa. Mɨ inkam nwɨrɨn siirɨn siya hainam siir numɨr aiir inɨ ɨnkɨn ɨu.
32 Mastetnidɨn siya nae whɨrni nidnan bɨ nwokɨn. Niingaka. Siya komii rani. Mɨ mhoɨiya siya wɨ komiiya nɨmbiyamki mɨ numɨr hɨran naeyɨm sɨmiirɨn siyar mwrɨi haiburigigi. Siya pae komii nwokiiyɨm mɨ ɨpiyɨnɨm pɨ siir kwiya ɨmiirar mɨ atkɨkɨni mɨ whɨe mɨnɨm pɨ hɨrar mɨ haigii. Mɨ ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekak ɨmiir kɨgɨrkakana, siir iikamɨm sɨma wɨ tɨ mastetɨn siir hɨriinan nwowi mɨ wɨ komiiyar nasae owɨguskii.

Yisɨn siir boɨniyɨo yai aeya

33 Jisɨs siya yaeya boɨniyɨo yai kwɨra ɨna swokɨ boɨnkiyɨn. Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana ɨni yisnan iyopin bwaembwaekɨn howoknamɨn. Ɨiya wig ɨra saeya tɨ yis ɨiir haiiya, praua aka kaipridgiyam mɨ tɨ prauaɨn pa niyopin bwaembwaekɨi howopnami. Ɨriig.

Jisɨs siya ta boɨniyɨo yaiya iikamɨm sɨmiir boɨnka (Mk 4:33-34)

34 Jisɨs siya tɨ yaiyɨm bɨiya siya boɨnɨm digworaekwo whɨekakɨm iikam ɨmiirɨn boɨniyɨo yai ara boɨnkɨn. Siya sɨmiirɨn yai whɨr wara bɨ boɨnkɨn. Niingaka. Siya sɨmiirɨn boɨniyɨo yai arar boɨnkɨn.
35 Siya sɨmiirɨn boɨniyɨo yaiyɨm hɨniɨna boɨnkɨn, siya profet inkamɨn siir yai aiir swokɨ boɨnurwokaigikɨn, bɨiya yokwoni siya wɨn boɨnkiya yaiya saiir. Ta yaiya saeya hɨniɨnga,
kariir yaiya wɨ boɨniyɨo yai ɨmiirara kaonɨsboɨni. Adi Komii siya tɨ nu ɨiir nonkwokwo karamaeya nikɨ owa mɨ kara tɨ dimɨnɨm bɨiya haigipraprakaiyɨm mɨ tariinan namwoniyɨm wɨ sɨmiirarar boɨninkɨigi. Ɨriig.

Ko biyɨeya saiir boɨniyɨo yaiga

36 Jisɨs siya ha boɨn dɨgiyɨn mɨ siya iikamɨm sɨmiir haiburgigɨn mɨ siya omaka saiir yapnɨnopkainam. Mɨ kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm, sɨma ɨna yɨtɨm siirɨm mɨ ɨna boɨnɨm, kɨra ta boɨniyɨo yaiya ko biyɨe saiira numɨr whaka krɨmiir unkɨ boɨnmɨmauu.
37 Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn sɨmiir yai aka, inkamɨn sasaeya mɨiyɨk nɨnkɨniyɨn numɨr, yɨo karargɨn, bɨiyan Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn.
38 Mɨ numɨra ya tɨ nu ɨeya mɨ sasaeya mɨiyɨkɨm yɨm iikamɨm Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeiyɨm, ya sɨmiir nɨkri boɨnka. Mɨ ko biyɨeya ya iikamɨm Setan siir yai aiir wakaeyoknaeiyɨm ya sɨmiir nɨkrii boɨnka.
39 Sauan omomɨn siir inkamɨn ko biyɨe aiir nankaiyɨn yɨo Setan siya. Mɨ ɨiya sasae ɨmiir nɨngugu haiyana, ya ta ɨiya Adi Komii siya iikam ɨmiir hɨdana ya

saiir boinka. Mi kamim numiran sasae imiir ningugu haiyim, yim Adi Komii siir paekwosim ima.
40 Mi ko biyieyim maeyau kwiruwa sima haingiriyiu haiginim mi ha namginkiyim paeya mi mhoiiya wi hiriinanar tiri. Iikamim dimin biyie biyiekakim, simiirin wi hiriinan hidi.
41 Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, wi kariir paekwosimim simiir nikropkii hinda tinda. Mi sima wi ti nuin siir diminpai diminpai whiekakim iikamim simiir naingwo tibmii aiir kiyopsimsibgiyim mi iriipi hiriinan, sima wi iikamim dimin biyie tirim, simiirin wi Adi Komii siir isidin simiir hiranki nhinikriropki.
42 Mi simiirin wi pae komiiya saiir hiriir nitkaigaigi mi sima wi paenau hirar kaouubopboinkaeyami mi wi simiir big imiirar naegimgiyikaeyami.
43 Mi ta ii aiirin iikamim dimin whirki kimbu karam nwowim wi bienan simiir whwoyaei. Adi Komii siir iiya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Inkamin wiingakairgin siya ta yai aiirin ha timi wakae. Ɬriig.

Inkamin umir miiya nu haingikaiya saiirim hansranin saiir boiniyio yaiga

44 Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini ta umir miiya numira saiir haigiprakaiya inkam nhirkim biiyar, ini saiir hiriinan ywowa. Mi mhoiiya inkam nwirin ha swoki hansir haiyin mi ina swoki haigiprakaigigin ta maeyau aiirar mi siya ini mairgimairga ywonamin. Mi siir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim inkam nhirmi sima sainam. Mi ti umirim siya haiyim wi ta maeyau aiir nwoki sainim. Ɬriig.

Umir komii saini siyiuin siir boiniyio yaiga

45 Mi boiniyio yai kwira ya hiniinga, Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini ti inkamin umir miiyik miiyik haiyam hansraniyin ini siir hiriinan ywowin.
46 Mi siya umir miiyik kigiyim mi ti siir umir digworaekwo whiekakim wi iki inkam nhirim simiir umir digworaekwo miiyik miiyikim simaka ninowana haii. Ɬriig.

Haimnani boiniyio yaiga

47 Mi boiniyio yai kwira ya hiniinga. Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini inkamin haimna whiinau kwira sae hiumii ikouwiyin, wraisupai wraisupai simiiram, ini siir hiriinan ywowin.
48 Mi iiya haimnan, wraisuki naokinguguninkiniyim mi siirin pa ki-naidami nupaiga hiriir. Mi sima pa nidwowi mi anasu miiyik miiyikim pi two nhirmi kigmamak isitnoudnankaigii. Mi biyie biyieyim yimbi paeya nisitnoudnankaigi.
49 Ɬiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidana, ya wi ti anasuwim simiir hida wi hiriinan nwowi. Mi iiya paekwosim ima nitana mi wi sima kigmamak haii, piki hiniin iikam ikim wadieyim mi piki hiniin iikam ikim biyieyim.
50 Mi sima simiirin wi pae komiiya saiir hiriir nitkaigaigi. Mi ta iiya, sima wi kaouu ou prasae kin tani. Mi simiir big imiirar ninin aekiyimkiyikaeyami. Ɬriig.

Inkamin dimin miiyik mi dimin kab sowiir haii ikin

51 Mi Jisis siya simiir sriigi mi kima ti yai whiekakim, simiir yaimwowim simiirin ina ninokninkinim, aniya? Mi sima ina boinkiyin siirin, ihi.
52 Siya simiirin hiniina boinki mi kam siyiu komii ninokninkiniyim yipiki kariir kigna miriiyan inkam nwowim sima Adi Komii siir digworaekwo

whiekakim simiir kigirkakana, sima saiir bidiyar haiyim. Mi sima ini omakain inkamin siir hiriinan ywowin. Mi siya omaka siir digworaekwo haigiiya pi saiir napninopkainami mi siya dimin miiyik mi dimin biyie, pa nini hainakinaka mipa sioitkin hauunami iikamim simiir whinkinsiisam. Mi ti hiriinan siyiuin, wi sima boinmimauuami Adi Komii siir yaiya biiya profet inkamim sima boina mi ta yaiwin kibiya saiir warar. Ɨriig.

Om Nasaret hiran iikam sima Jisis siirin digiumii haimriiyiugigin (Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

53 Jisis siya ti boiniyio yaiyim simiir boin swokiyim mi siya ti om iiirin ina haiburgigin mi ina yamin.
54 Mi siya siir omki om iiirar swoki amin mi siya iikamim simiir ini boinmimauuiu, Adi Komii siir yai aiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya simiira saiir. Mi sima wakae digiyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima ina yomboin amboinim, ta ninoknkinkina dimin kirie kirie iikamim sim haiswonimniskiiiya siya papi haigin, ha? Siya krimiir hiriinan inkamairgin.
55 Mi ti yinisimin siya inkamin omaka miriiyin, siir yinisim tani, aniya? Mi tari siir apua Maria saeya rani, aniya? Mi tari Jems, Josep Saimon mi Judas, yim tari siir nomousisim tani, aniya?
56 Mi tari siir yokman whiekak rani, ti krimakar nwowim, aniya? Mi ti digworaekwo whiekakim siya papi haigin, ha?
57 Sima hiriinan yai boinim mi simiir mhii kwoinim ini hikaka ywokiyim. Dimusi rani, sima ninoknkinkin tani, siya ta kirieya papiyanka haiga. Mi Jisis siya simiir boinki, profet kamim sima inigakim iki om whiekak imiirin mi siir omki om hirin mi siir piugana saiir hiran iikam ikim, siya simaka inigak bi nwokin.
58 Mi siir om hirin siya dimin kirie whiekak bi haiswonimniskiigim iikam imiirin. Niingaka. Dimusi rani, sima siiram ha bi naingwo tibmiigim, siya ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin. Niingaka. Ɨriig.

14

Jonin op baptais haiginiuanin iikamim simiir siya bidi yaowin (Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

1 Ta iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwokin Galili hir mi siya diminim Jisis siya tirim simiir wakaewin,
2 Mi siya siir miiyan kamim simiir boin, kara ha naingwowi, ti Jon siyaki siyairgin inkamin iikamim simiir baptais haiginiuin op, aniya? Biiya kara siir nimbinkin inkamki nisomaowim. Siya ie hiranka swoki insiin idwokin mi ti hiriinan kirie komiiya siir hir asi nwowi.
3 Mi biiya Herot siir kamim sima Jon siirin hiriinansi nonkworinugin mi siirin wieyinsopni yinirkai mi maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya hir ini haigigik. Dimusi rani, Jon siya mairgimairga bi nwokin, Herodias saeya Filip siirar wiga mi ini yaowae biyieyin Herot siya swoki hainikiionkwonan.
4 Biiya Jonin op baptais haiginiuwan inkamin, siya Herot siir boinainanaekin ti dimin siir, siya hiniina boinkin, kira ta wig aiir hainikiinonkwonan kira nonkwonani siyiu komii iiir nikripkin yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani.
5 Herot siir kwoinin Jon siir nisomaowamar naingwokin mi siya ini Juda iikamim simiirsi yididin. Dimusi rani, sima ha naingwokim Jon siya profet inkamkiniuwi.

6 Mhoiiya iigwira iikam nhirim sima ina yitim, iiya Herot siirin siir yopiiga
naokaina saiir naemirsim aiiram mi taka iiya Herodias saiir yinisim kopaka
saeya ig simiir bopwo hir ini swaeyiu mi Herot siya mairgimairga komiika
saiirimin.
7 Mi siya saiirin hiniina yimbinki, kara kiriirin yaimwowar boini, diminin
kira kariirim sriii mi kara kiriirin wa hauuwi.
8 Mi saiir apua Herodias saeya saiir yin kopak aiirin hiniina boinmimauugi
Herot siirimin mi saeya ina boina, kira Jonin op baptais haiginiuwiyin siir nii
iiir kaigripki mi siirin mobmir kwirni haiginki mi kira kariirim tiriir whauugi
mi kara wa ninokninkinim siya bidi yaowin.
9 Mi saeya hiriinan yai aiir boin digiya mi inkam komii Herotin siir kwoinin
ini hikaka ywokiyin. Dimusi rani, siya iikamim saikar nidwokai aeyim mi
siya simiir whwonkam ida nimbingin mi siya simiirsi asi nididgin. Mi siya
siir kamim simiir boinki, ha ti hauugi saiirar ti diminin.
10 Mi Herot siya inkam nwirin maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya
saiir hiriir namam yikropki Jon siir nii iiir kaigriphainakiyim.
11 Mi sima Jon siir mwo kaigriphaii digin mi sima siir mwoin mobmir kwira
saiir haiginki mi sima ta yin kopaka saiir hauugi. Mi saeya saiir apu aiirim
hainam.
12 Mi kamim Jon siir kigna miriiyim sima wakaewinim mi sima ina yamim
siir piuis aiir ini hainaki mi sima saiirin ina haingikaiyim. Sima kikai digigim
mi sima Jisis siir ini boinmauuiu. Ɨriig.

Jisis siya hauu aeyim kamim nae 5,000 kim
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)

13 Ɨiya Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ti om iiir haiburgik mi i ira
saiir kwiriinam mi maeyau iikam karamaeya mirmiiya hiriir yam. Siya siya
namkin. Iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima om iiir haiburgik mi sima
ini siir mhoiiya yapnamim.
14 Mi Jisis siya ha namasukuin mi i aiirin ina haiburgigin mi si-
yar yapkigidam iikam isid komiiyin hirar nwowi. Mi siya simiirsi
yaingwoyimiyokin mi iikamim makakim ini siyar haiswonimniskiiyim.
15 Mi naiowaka kamim siir mii kigna miriiyim sima ina yitim siirim mi ina
boinim, ta maeyauwa iikam karamaeka iiya ini namkiriba. Mi hainiingin
niuwi kira ti iikamim simiir dikropki mi sima ti omi sisimim kingiin nwowim
simiir damtib mi naemin ti sainaeyam tib.
16 Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, sima whisarii pi dimusi nami? Kima
hauu ae simiirin.
17 Mi sima siirin hiniina boin, krimiir tirin nae homgaki nwo rani. Niingaka.
Bretim iriiyar mi anasu whis ha nwowi.
18 Jisis siya ina boinkiyin, naeyim kariirim hainaki.
19 Mi iikamim simiir boinki, kima ko aiir didwoki mi siya ti bret iriiyarim
mi anasu whiswo simiir hai mi ninomor koua hiriir kaoki mi Adi Komii siir
boin wadieki mi siya anasu bretim ina yimbimbir yinop hauugiyim kamim
siir mii kigna miriiyim simiir. Mi kamim siir mii kigna miriiyim simiir hauugi
mi sima iikam imiir hauunam.
20 Mi sima ha naeyim mi simiir mhiiyim ini digar ywokiyim mi kamim siir
mii kigna miriiyim sima nae haimiihaimiiyim sima naepipiru haiginim simiir
swoki haingiriyiu haiginam mi nibim sima haigiyim nae haimiihaimii imiir
pariig iuur is.
21 Kamim ti nae imiir naeyim 5,000 kim, sima wigyin imiir wara bi
mwaingim. Ɨriig.

Jisis siya whii kwira nunan opa saiir idwowar napnaidamkin
(Mk 6:45-52; Jo 6:15-21)

22 Mi Jisis siya nae simiir hauuwae digikin mi siya kamim siir mii kigna miriiyim simiir boinki, kima i ira saiir kwiriinam mi kariir biiya damkwokin whiiya saiir mirmiiya hiriir. Mi iikamim simiirin siyar yikropki.
23 Mi siya iikamim simiirin ha nikropkiyin mi mhiuisim whir iirin Adi Komii siirim siya siyar ini kwisboiniu. Mi naiowaka Jisis sasa ywokairib mhiuisim iirin.
24 Mi ta ii aiirin siir mii kigna miriiyim sima ini igak whii idopwoniya hirar yakiririr mairibim mi opuda ini irib hiranka hugnaniya mi hinin komiiya ini i aiirar kaibombokiigiya.
25 Piunok nugakin bie ha niiyok naidniyakwokin iiya pirkin kingiin nwoyakwoka Jisis siya ini nunan ta whiiya ini saiir op ida yapamyakwokin mi kamim siir mii kigna miriiyim simiir hiriir yapnimbiiyam.
26 Sima kigwin siya opa saiir idwowar napni mi sima nidid pranae bi kinkim. Sima boin, wari napniyin wraigin mi ha nididim mi ina yinkau ankauim.
27 Mi Jisis siya bi kimiminkikin ini simiirar boinkiyin, kima kirie dwo! Karargin, kima kipi nidid!
28 Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii kirargin niuwi mi kira kariir boinki mi kara pi opa saiir idwowa napnani kiriirim.
29 Jisis siya ina yowarkii boinki, kira ha wit! Mi Pita siya iya saiir haiburgik mi ini nunan opa saiir idar kwaewiskin apamin Jisis siirim.
30 Siya opuda saiir kinainkiuwinin siya ina yididwinin mi siya op aowa hiriirin ina yokwokwomairaraonainamin. Mi siya hiniina kauwoki, Biiyan Inkam Komii kira kariir kibokiinawid!
31 Jisis siir iina bi kimiminkika ini Pita siirar yanka nonkwo sasaugiya mi siya siir boin, kiriir naingwo tibmiiya kabi rani, kiriir kwoinin dimusi naingwo yisyiskin.
32 Mi sowa iya saiir ini kwirii mi opuda ina hugwokmaigiya.
33 Mi kamim siir mii kigna miriiyim i hir nwowim sima ti dimin iiir kigiyim, sima ini Jisis siir inig iiir hainanim mi sima hiniina boin, kibie idwai kira Adi Komii siir yinisimkin. Ɬriig.

Jisis siya nu Genesaret hiran iikamim maki niiyim simiir haiswonimniskiigin
(Mk 6:53-56)

34 Mi sima whii aiir niyikrionaidamim mi sima maeyau kwira nu Genesaret hirana saiir yamamasu kuiu.
35 Iikamim ta maeyau aiiranim sima ina yinokninkinim, Jisis siya tio. Mi sima yaiya ina hauu ninkikinkiya om whiekakim kingiin nwowim simiiram mi sima ina hainaniyim iikam whiekakim makakim Jisis siiram.
36 Mi sima siir sriinanae, ini mi owin iikamim makakim sima kiriir piu aiir nonkwokiyin mi niingaki mi iuwi mi yiuis mwis iiirarar timi onkwoki iinara, aniya? Mi iikamim siir yiuis piu owiir nonkwowim sima ini wadieyar swoki okiyim. Ɬriig.

15

Adi Komii siir yaiya ini yidiwi wanwiyae simiir yai imiir haiburim
(Mk 7:1-13)

1 Mi Farisi kam nhirim mi kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyim mi sima siirin hiniina sriigi.

2 Kamim kiriir kigna miriiyim sima yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiir biri napkim. Moses siya boina mi iina min simiirim biiyin hiisok rani, iiya sima naeiyim krimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuin kirieyin siir hiriinan.
3 Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima ti yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiuim simiir, dimusi napkripkaii. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir siyiu iiir dimusi nikwo waisigim, ha?
4 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin. Kira, kiriir yopii adwo sowiirwai yai aiirar sibgu wakaeyokna mi kira sowiirin siyiu miiyik iiirar diisiimauu. Mi dimin whirin siya simiir boinin, nwirki siya sowiirwai nikbumbu boini mi sima wi siir nisomaowi.
5 Mi kima ta yai aiir bi wakaeyoknakim, kima hiniina boinkim. Inkam nwirin siya umir digworaekwo kakiniuwi yopii ad owiir whinkinsiisim. Mi kira yopii ad owiirin hiniina kipi boin, ti umirim Adi Komiini umirkim. Mi kara bidi yimbinin ti umirim Adi Komii siirgin mi kara pi kowiirwai hauu rani. Niingaka, niingakiinga.
6 Mi tiki hiriinan siyiuin siir tiri mi ini mi owin kima sowiirwai mi kigrirao karamae mi owi mi kima Adi Komii siir siyiu iiir bidi haigin ikworinugigim mi kimiir wanmi siyiu iiiramar yikpitkii namim.
7 Kima ti iikamim niksisaeyan iikamkim. Ta yaiya Adi Komii siya boina biiya profet Aisaia siya kimiiram nimbina ini kaimwowa ywowa mi siya kimiirin hiniina boinkikin.
8 Ti iikamim sima kariir inig iiir hainaniyim sima yai ara nhinkini, simiir mhii
kwoinim kanaka namasu rani.
9 Sima kariir inigin whisariiyar priihainani ti diminim sima boinmimauuim iikamim simiir, ya kariir yai rani, simiirar yaiga. Ɨriig.

Inkamin kwoin biyie nwowiyin yipi miiyik nwo rani,
(Mk 7:14-23)

10 Mi Jisis siya simiir boinmimauu digiyin mi siya iikamim simiir yikiuna, sima siirim namim. Mi siya simiirin hiniina boin, kima sibgu wakae nonkworinugi, ti diminim simiirin.
11 Diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio iikamim ioki siya bi hio haiginiuwigin. Niingaka. Mi kwoin biyie yio nikrani io pi siya hiowi mi inkamin pi siya kiyainami siyiu biyie tiramin.
12 Mi siya ti dimin imiir boin digiyim. Mi siya kamim siir kigna miriiyim sima ha nitim mi ina yaboiniyim kira ina ninokninkinin ti Farisi kamim sima ti diminim kira boinim simiirar wakaekiyim. Mi sima kinaka io komiiga?
13 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin. Adi Komiiyin ninomor kou nwowin, siya numirkakin. Digworaekwo whiekakim siya ninkikin karamae nwowim mi siirin wi miigakar kiyop haigi. Mi wa nitkaigi.
14 Kima Farisi inkamim simiirsi kipi naingwoyimiyok, sima ini nhwokwisae inkamnan ywowim. Nhwokwisae inkam nwirin siirin siyiu bi niisiimauuwikin. Mi siya nhwokwisae inkam nwirin siir niisiimauuwi mi sowa wi ieno iiirar napnatkaigai namswowi.
15 Pita siya Jisis siirin hiniina boinki, ta boiniyio yaiya kira saiir yaimwo aiirar boiniski mi krima saiir nwoki inokninkinim.
16 Jisis siya simiir boin kima ini inkam whaowaeyar niki owim iki iikam nhirim simiir hiriinan, aniya?
17 Kima ninokninkin tani, ti hiniin diminin yaiya naekiyim pi mhii kwoina nam tani, pi dini siyiuin pi siir namki. Mi mhoiiya pi waisi hir nini iugik rani, aniya?
18 Mi diminim inkamni mhii kwoinau nwokaiiyim, mhoiiya wi yai saeyar boininkiigi mi ti diminin inkam iiirin wi siyar nwowaiginiuwi dimin biyiekak.

19 Mɨ digworaekwowɨm kwoɨnau nwokaiiyɨm yɨm hɨnɨɨngɨm. Kwoɨn biyɨe
nwowi ɨkɨn mɨ inkam nwɨrni nɨsomaoni siyɨu ɨkɨn. Mɨ inkam nwɨrni wig
haɨnɨkɨi nonkwonani siyɨu ɨkɨn. Mɨ hɨi inkam nwɨraka nanaeni siyɨu ɨkɨn. Mɨ
hɨi tauaeni siyɨu ɨkɨn mɨ nɨksɨsaeni ɨkɨn mɨ nɨkbumbuni siyɨu ɨkɨn.
20 Tɨ digworaekwo biyɨe biyɨe hɨnɨɨnɨm inkamɨn biyɨe sɨma nwowi. Mɨ
siyɨuɨn inkamɨn ɨɨna hɨisok ae karamae nwowiyɨn, tɨ hɨnɨɨn dɨmɨnɨn yɨo
inkamɨn ɨo siya bɨ hɨowikɨn. Adi Komii siir whwonkam ɨdaɨn. Nɨɨngaka. Ɬriig.

Nu Kenan hɨran wiga Jisɨs siirɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨnga
(Mk 7:24-30)

21 Mɨ Jisɨs siya tɨ omɨn siir haiburgik mɨ om Taia mɨ om Saidon sowiir hɨriir
yam.
22 Mɨ wig ɨra Juda wig rani, nu Kenan hɨrana saeya ta maeyau aiir nwowika
mɨ saeya ha nɨta mɨ siirɨm inɨ kauwokni. Kɨra Devid siir isidan inkamkɨn,
inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn kɨra kariirsi daɨngwoyɨmiyok. Uridyɨu
biyɨeyɨn siya tɨrbumbugɨn kariir yɨnisɨm yɨnugiyɨna.
23 Mɨ Jisɨs siya saiirɨn yaimɨrsɨm kwɨr bɨ swokɨ owarkɨi boɨnmɨmɨnkɨn. Mɨ
kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma siirɨm nɨtɨm mɨ ɨna boɨnɨm, ta wiga saeya
krɨmiir mhoɨiya nɨtka mɨ yai saeya sisinanaei. Mɨ kɨra saiir whɨndɨrɨraerarki
mɨ saiir dɨkropki.
24 Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn. Nɨɨngaka. Adi Komii
siya nɨkropkikɨn kariirɨn Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiiraramar sibsibnan kɨgugu
ɨuguskiyɨm sɨmiiram.
25 Mɨ ta wiga ha nɨta mɨ ɨna inɨ waisii hɨuniya siir ɨgmiiga kingiin mɨ saeya
ɨna boɨna. Bɨiyan Inkam Komii kɨra kariir whɨndɨrɨraerarki!
26 Mɨ Jisɨs siya ɨna yaɨngwowɨn krɨma Juda iikamɨm Juda iikam tani sɨmiirɨn
wranan naɨngwokɨm mɨ Jisɨs siya boɨniyɨo yai kwɨra saiirɨn hɨnɨɨna boɨnkɨn,
yɨo siyɨu mɨiyɨk rani krɨma yɨnmi naeyɨm sɨmiir kɨpi hai mɨ wrami kɨpi nɨtkɨnɨu
aeki.
27 Mɨ ta wiga saeya ɨna boɨna Bɨiyan Inkam Komii wara yaiya kɨra boɨna
kaimwoka. Krɨma wra biyɨe nankɨm. Wra sɨma naemɨrsɨsɨmɨm yɨn ɨma
naekrɨmkrɨnkiiyɨm pɨ sɨmiirar mɨ ɨumɨmɨn aei.
28 Mɨ Jisɨs siya saiir yai aka ɨna yowarkɨi boɨnɨn, wigra, kɨriir naɨngwo
tɨbmiiya ɨni komii ywowa! Dɨmɨnɨn kɨra naɨngwowɨn siya wɨ kɨriirar
nɨmbiyami! Mɨ ta ɨi aiirarɨn bɨ kɨmɨmɨnkɨn saiir yɨnisɨm yɨnugiyɨna ɨni
wadɨeyar ywokiya. Ɬriig.

Jisɨs siya iikamɨm makakɨm sɨmiir haiswonɨmnɨskɨigɨn

29 Mɨ Jisɨs siya om Taia mɨ om Saidon sowiir haiburgik mɨ whɨikbid Galili
saiir hɨriir yapam mɨ siya mhɨuisɨmɨn siir hɨriir iiyam mɨ hɨr inɨ ɨdwowɨu.
30 Mɨ iikam whɨekakɨm ɨni saɨka yamwoniyɨm mɨ sɨma ɨga ɨɨn biyɨe
biyɨekakɨm mɨ nhwokwɨsae mɨ kɨu mɨnɨm nɨnsɨmsɨrɨuɨm mɨ waeyai mɨkrɨm
ɨkɨm mɨ makak iikam nhɨrɨm sɨma Jisɨs siir ɨgmiiga inɨ kɨkɨnɨuni. Mɨ siya sɨmiir
haiswonɨmnɨskɨi haigɨnɨugig.
31 Iikamɨm sɨma hɨriinan kɨgɨm mɨ sɨma ɨna yanaakiyɨm. Dimusi rani, sɨma
kɨgi waeyai mɨkrɨmɨm sɨma yai ɨna swokɨ boɨnaikiyɨm mɨ kɨu nɨnsɨmsɨrɨuwɨm
ɨni wadɨeya ywokiyɨm. Mɨ ɨga ɨɨn biyɨe biyɨeyɨm ɨna sɨbgu aprɨrɨrkiyɨm
mɨ nhwokwɨsaeyɨm sɨmiir nhwowɨm ɨna kaokiyɨm. Sɨma Isrel sɨmiir Adi
Komiiyɨn siir inɨg ɨiir asi hainankɨm. Ɬriig.

Jisɨs siya hauu aeyɨm iikamɨm 4,000 kɨm
(Mk 8:1-10)

32 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir haiswonɨski dɨgiyɨn mɨ siya kamɨm siir kɨgna
mɨriiyɨm sɨmiir yɨkɨuna. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kara tɨ iikamɨm sɨmiirsi

naingwoyimiyoki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae bi naemiminkim kara pi boriisopi simiirin mhiirima nikropkiyim mi sima pi siyiu hir naokaowi mhiigi.
33 Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyaua iikam karamaeka mi krima naeyim pi papiyanki mi inkiguna haii, ha? Ti iikamim simiir hauu aeyamin.
34 Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriiyar mi antousisim ikim ina mi okaiyim.
35 Mi Jisis siya iikamim simiir boinki, kima nu iiir grinkin idwoki.
36 Mi siya ti bret iriiyar nhiswo simiir haiyin mi ti anasuim simiir warar yinkin hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yimbimbir yinoop priigikiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim ina yapninkwokwo hauunamim iikam imiir.
37 Mi sima ha nae digiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim. Mi kamim siir kigna miriiyim nibim simiir swoki tau haigiyim iriiyar is.
38 Ti kamim ti nae imiir naeyim sima 4,000 kim. Mi sima wig yin imiirin wara bi ninkin mwaingim.
39 Sima nae digiyim mi Jisis siya iikam imiir nikropkiyin mi siya ina kwiriiyin i kopsim ira saiir kamim siir kigna miriiyim sima warar mi ina yamim whiigbid yarmiya hiriir, nu Magadan hiran maeyau aiiram. Ɬriig.

16

Farisi nhirim Adi Komii siir kirie komii komiiyim simiir kigam sriigim (Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

1 Mi Farisi mi Sadyusi kamim sima Jisis siir kinankiuwam nitkim. Mi sima siiram sriigi. Kira ninomor kouan kirie komii komii nhirim Adi Komii siirim krimiir wiisiimauu krima nwoki kigim.
2 Jisis siya simiir yai aka yowarkii boin. Naiowaka kima pi hiniina boin tibi, ninomora ini pariidnan maskwonaiinamtiba waka ii miiyik sapi nikiii.
3 Mi nugakin kima pi hiniina boinyakwoki. Bieyin iiyaka bi maskwonaidniyakwokin mi iiya pa swoki imiimgi, panao ii miiyik nwo rani, pi naokak nwowi. Ɬhi, kima kigninokninkinikim ninomor saiirin. Mi kima ti hiriinan iiyim ina ninokninkinim mi kima Adi Komii siir diminim ti tariinan nimbiyamim simiir kigninokninkin tani, aniya?
4 Kima iikam bibiyieyim ta ii aiir nwowim Adi Komii siiram nam karam nwowim kima kariiram kirie komii diriraeraram sriigim mi kima Adi Komii siiramin mhoiiya bi namkim. Niingaka. Kara kimiirin wi dimin kirie niisiimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi dimin kirie komii whiruwan iiya Jona siya nwowa pi siirarar niisiimauuwi biiya Jonah siya anasu komiiya saiir mhiinau nwokaiyin iiyim kwoim mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi kima wi Jonah siir kirie komiiya saiirara kigi. Mi siya ti yaiyim simiir boin digiyin mi Jisis siya simiir haiburgik mi siya ina yamin. Ɬriig.

Boiniyio yaiya Farisi Sadyusi simiir yisin siir boinkin (Mk 8:14-21)

5 Kamim siir kigna miriiyim sima whiiya saiir ninidnamkim i kopsim ira saiir mi bret nhirim ini sima yaingwo owougikim simiir wara bi hainamkim.
6 Mi Jisis siya simiir boinki kima sibgu mintarao mi aru dwo Farisi Sadyusi simiir yisin siirsi.
7 Sima, simasima yimboin amboin. Siya hiniina boinkin siya ta yaiya krimiir boina dimusi rani, krima bret biri hainanikim.

8 Jisis siya simiir yaiya bidiya yinokninkininkiyin mi siya simiirin hiniina srii. Kima ti kamim kimiir naingwo tibmiiya tari kabi rani. Kima hiniina dimusi boinkim. Krima bret karamaeka, ha? Kariir kirieya kimiir whinkinsiisim wi dig nwo rani, aniya?
9 Kima ini ninokninkin karamaeyar niki owim, aniya? Mi kima bi naingwokim iiya kara nimbimbir hauuwim bret iriiyarim 5,000 iikamim sima naeyim mi kima ini yaingwo owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha?
10 Mi kima ti bret iriiyar nhiswo 4,000 kamim kara hauu aeiyim simiir bi naingwokim mi kima ini yaingwo owouwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiiyim nibim pariiga haigi, ha?
11 Mi kima ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Kara kimiirin bret bi boinkin niingaka. Kara hiniina boinkikin, kima Farisi mi Sadyusi simiir yisin siirsi mintirao.
12 Mi kamim siir mii kigna miriiyim sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin yisin bret aka haiigiyin siirsi mintiraosi bi boinkin. Niingaka. Siya Farisi, Sadyusi simiir yai biyieyin yisnanim simiirsi mintiraosi boinkin. Sima simiir yai kipi wakaeyokna. Ɨriig.

Pita siya boinmimauugin Jisis siya Kraiskin siya krimiir nanmaiwarkainam nitkin
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

13 Mi iiya Jisis siya om komiiyin Sisaria Filipai nikiuwiyin siir kingiin hiriir nimbiyamin mi ta iiya siya kamim siir mii kigna miriiyim simiir srii iki iikam sima paniina boini, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya yipikin, ha?
14 Mi sima hiniina yowarkii boin. Nhirim ha boini, kira ti Jon op baptais haiginiuan inkamin siya mi nhirim ha boini. Ilaijakin mi nhirim ha boini. Jeremaiakin mi yaeya profet inkam nhirim biiya naonamim sima.
15 Mi Jisis siya simiir boinki. Mi wim kimarin kariirin paniina dapikim, ha? Kara yipikin, ha?
16 Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinin. Kira ti inkamin Krais Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi siya Adi Komiiyin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinok mi siir yinisimkin.
17 Mi Jisis siya yowarkii boin, saimon Joni yinisim, Adi Komii siya kiriiramar mairgimairgaei. Kiriirin ta yaimwowa nuan inkam nwirkin bi niisiimauugin. Niingaka. Kariir Adi Komiiyin ninomor kou nwowin kiriirin siyar niisiimauugin.
18 Kara kiriir boinki, kira Pitakin mi ti kiriir inigin siir inigmwokimwoin siiyakin. Mi kariir iikamim naingwo tibmiiyim wi ti siiya siir idwo nwowi. Setan siir kirieya wi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiir nikwowaisii rani. Mi wi nao rani. Niingaka.
19 Mhoiiya kara tidiyinin wi kiriir hauuwi Adi Komii siir maeyauwa dig-woraekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir haiwaowam. Diminin kira nu tir kigninkinkikin mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin kira naingwowin nu tir kignin kin owim mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkin owi siirin.
20 Mi siya kamim siir mii kigna miriiyim yai kirie simiir boinikiduki, kima ti inkamin Krais Adi Komii siya nikropkiyin kariirin iikamim simiir nanmaiwarkainam nitin, kariirin inkam nwirni kipi boinmauu. Ɨriig.

Jisis siya boin kara naowi wa swoki insiin idwowi
(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

21 Mi Jisis siya ha boinmimauu bwakainamin kamim siir mii kigna miriiyim simiir. Mi ii kara om Jerusalem hiriir nami mi kara wi hik kimpipisu kasa hai rani. Mi inkam komiiyim Adi Komii siir mii kigriraowi ikim mi prismi biiyan inkam ikim mi kamim siyiu komii iiir ninokninkini ikim. Mi wi hik kimpipisu kariir hauuwi mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin.
22 Mi Pita siya siir yikiunam mi siirin igao yai yani boiniu. Biiyan Inkam Komii kibie idwai ti diminin wi kiriir kipi swoki imbini mimin. Adi Komii siya wi hiniina boini. Niingaka.
23 Mi Jisis siya ha haiyiug kaokiyin mi Pita siir boinki, Setan kira ti amki! Kira kariir mii aiir kipi kiyopsibgi. Kira Adi Komii siir kwoinin siir biri ninokninkinkin. Niingaka. Kira inkami kwoinin siirara ninokninkini.
24 Mi siya ti diminim simiir boin digiyim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Mi inkamin kariir siyiu imiir napam niti mi siya siir kwoin iiir hidnani mi ha haiburgigi mi kariir mhoiiya wit inkamin kariir mii imiir mirii. Mi siya hik mi naosi kipi nidid. Kara naowi paeyin hiiniya niriioninkinin siir hiriinan.
25 Inkamin kariir siyiu iiir nap karamae nwowiyin siya siir kwoinairgar priinaingwo diriraeraramar naingwowi. Mi siya naosi nididiyin mi mhoiiya siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi hindara kigugu iuguski wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, iinokiinokin mi yipiki inkamkin saama naingwo karamae nwowiyin, inkamin siya kariir mhoiiya niti mi yio siya naosi bi nididkin mi mhoiiya ti inkamin siir kwoinbudin wi Adi Komii saika nwoyokyokii kaeyami iinokiinokin.
26 Mi inkam nwirin digworaekwo whiekakaki niuwi ti nu iiirin mi siya Adi Komii siir mhoiiya nam karamae nwowi mi siir kwoinbudin wi hindara kigugu iuguski mi ti siir dimin taemin whiekakim nu tiranim wi siirar whinkinsiisi, aniya? Niingaka. Mi siya wi dimu dimin haii kwoinbud iiir whinkinsiisamin iinokiinokin Adi Komii saika nwowamin, ha? Niingaka. Siya siyiu karamaeka.
27 Mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin, kara wi Adi Komii siir kirieyim simaka niti mi saeya wi paenan niuya haiginiuwi krimiirin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kanaka ninkin iti. Mi taka ii aiirarin kara wi nu tiran iikamim simiir mii imiir hidi mii miiyika kara wi dimin miiyik iiirar hauuwi mii biyieya kara wi dimin biyie iiirar mi hauuwi.
28 Kara kimiirin yaimwowar boini ti iikam nhirim tirar nwowim kima wi niki ao rani, kima wa kigwini iiya Yaowae Adin ninomor kouanin mi dimin taemin komiiyim mi iiya siya iikamim simiir kigirkakana saiirin. Ɨriig.

17

Jisis siir piua ya ina kisinakiya
(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

1 Mi ii iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita mi Jems mi Pita siir nomousimin Jon siir warar. Mi siya simiir yikiunam mi sima simar iinaiinam mhiu whirin siir. Ti mhiuwin haruwa rani, ini kougikou hirar nwowin mi sima siir ini owiu ti mhiu iiirin sima simar.
2 Sima hirar nwowa mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkamidar mi siya ini yaeya piu ywokiyin. Mi siir whwonkamin ini bienanar whwoyakiyin mi siir yiuisa ini paenanar yiuyakiya mi ini whisinanar ywokiyin.
3 Moses, Ilaija sowa Adi Komii siir om iiir haiburgiko mi sowa Jisis saika nokwo boinaiko. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kigim sima boinaiyim.

4 Mɨ Pita siya hɨriinan kɨgiyɨn mɨ Jisɨs siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii krɨma tɨr nwowɨm ɨni wadɨeyar mɨ owɨm mɨ kɨra naɨngwowi mɨ kara amɨrɨm pɨ kwoɨma mɨrii, ɨra kɨriirga mɨ ɨra Moses siiram mɨ ɨra Ilaija siiram?
5 Mɨ siya hɨrar nikɨ boɨnaiyɨn mɨ wau kwɨra ɨni paenana yɨuyakiya ɨni sɨmiirar yakikɨrɨnuniya. Mɨ yai kwɨra ɨni ta waua saiir hɨrankar yɨmbiniya, saeya boɨnki. Tɨkɨnɨn kariir yɨnisɨmkɨn, kara siirɨmar naɨngwo nanaeikɨn mɨ kariir mhɨi kwoɨnɨm siirɨmɨn wadɨeya nwowi mɨ kɨma siir yai aiir wakae!
6 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ ogmwo nua hɨriir waisi kaiyɨrou hɨunainam mɨ sɨma nɨdid prasae bɨ kɨnkɨm.
7 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir kingiin ha nɨtɨn mɨ sɨmiir yonkwoni mɨ siya sɨmiir boɨni, kɨma dɨnsiingi, kɨma kɨpi nɨdid!
8 Mɨ sɨma ha nɨnsiingiyɨm mɨ koua ha ninansiin kaokiyɨm mɨ sɨma yaeya inkam nwɨr bɨri kɨgɨm. Nɨingaka. Sɨma Jisɨs siirarar kɨgi.
9 Mɨ sɨma tɨ mhɨu ɨiir haiburgigɨm mɨ ha nɨuunaiinamɨm mɨ Jisɨs siya ɨgao yai sɨmiir boɨnki, kɨma inkam nwɨr kɨpi boɨnmauu tɨ dɨmɨnɨn kɨma kɨgɨn. Nɨingaka. Ɨiya Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn siya nɨtana mɨ siya ɨe hɨrankɨ nɨnsiin ɨdwowi mɨ wɨ saiirar nhɨnkigi.
10 Tɨ dɨmɨnɨm sɨmiir mhoɨiya mɨ kam nwoɨmɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma srɨigi. Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨnɨyɨm, sɨma hɨnɨɨna dimusi boɨnkɨm, bɨiyɨn wɨ Ilaija siya nɨti, ha? Mɨ tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨm wɨ mhoɨiya nɨti.
11 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn. Ɨhɨ, kaimwoka, bɨiyɨn wɨ Ilaija siya nɨti mɨ digworaekwo whɨekakɨm wɨ siyar dɨrɨraerar kwokɨni.
12 Jisɨs siya sɨmiir boɨn, kara kɨmiirɨn, pɨ hɨnɨɨna boɨnki Ilaija siya bɨdi yɨtɨn mɨ ɨikamɨm sɨma siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm nɨingaka, sɨma sɨmiir siyɨu ɨmiir napama naɨngwokɨm mɨ sɨma siirɨn siyɨu biyɨe asi tɨraigɨnɨugikɨm mɨ kariirɨn Yaowae Adɨn nɨnomor kou hɨrankɨ nɨtɨn siirɨn wɨ hɨriinanar mɨ tɨrbumbuwi.
13 Mɨ Jisɨs siya kam nwoɨmɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki mɨ sɨma ɨna yɨnokɨnkɨnkiyɨm, siya sɨmiirɨn Jonɨn op baptais haigɨnɨuwanɨn siir boɨni, Ɨriig.

Jisɨs siya yɨnisɨm nwɨrɨn urid yɨu biyɨekakɨn siir haiswonɨskigɨn (Mk 9:14-29; Lk 9:37-43a)

14 Mɨ sɨma ha swokɨ apamɨm mɨ ɨni maeyauwa iikam isid komiiyɨn siya nwowa saiir yɨmbiyam. Mɨ inkam nwɨrɨn ogmwo siirɨm inɨ hɨuɨu.
15 Mɨ siya ɨna boɨnɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra kariir yɨnisɨm ɨiirsi daɨngwoyɨmyok, kariir yɨnisɨm yɨnkamiyɨn ɨiir kɨgi siya mɨiyɨkɨ mɨiyɨk rani, whaowa pɨunan nwowi mɨ nopnopa mɨ kɨni. Ɨinokɨinokɨn siya paenau nakaigainanaei mɨ ɨi nhɨrɨm pɨ opa mɨ amainami.
16 Mɨ kara siirɨn kamɨm kɨriir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiirɨm nɨkɨunamɨn mɨ sɨma siir haiswo nɨskiyɨm dɨg bɨ nwokɨm.
17 Jisɨs siya sɨmiir yaiyaka ɨna yowarkɨi boɨnɨn. Kɨma tɨ hɨnɨɨn kam isidɨn naɨngwo tɨbmii karamaekɨm mɨ kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wadɨe sɨbgu o rani! Ɨiya kara kɨmaka nikɨ owɨm pariigɨm, ha? Mɨ kɨma Adi Komii siir yai aiir mɨ sɨbgu wakaeyɨm, kara kɨmiirɨn wɨ pariig ɨiya swokɨ boɨni, kɨma naɨngwo tɨbmiiyɨm kɨma wara yɨnisɨm ɨiirɨn kariiram wɨkɨunani.
18 Mɨ Jisɨs siya tɨ uridyɨu biyɨeyɨn ɨgao yai siir boɨnki, uridyɨu biyɨe kɨra damki mɨ siya tɨ uridyɨu biyɨeyɨn bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn, ɨna yamkiyɨn mɨ siya tɨ yɨnisɨm ɨiirɨn ɨna haiswonɨski haigɨnɨugiyɨn.
19 Mɨ mhoɨiya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmasɨmar yɨt, omaka hɨriir, Jisɨs siir inɨ srɨini. Mɨ siir inɨ boɨnɨu mɨ krɨma tɨ hɨriinan uridyɨu biyɨeyɨn tɨ siir nwowɨn siir haiswonɨski karamae dimusi nwokɨm, ha?

20 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya kabi rani. Mɨ kɨma hɨriinanɨm wɨ dɨg nwo rani. Ɬhɨ, kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni, kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya kabi rani, mastet nidisɨmɨn siir hɨriinan nwowi mɨ kɨma wɨ tɨ mhɨuwɨn siir boɨnki, kɨra pɨ hɨnda dɨnsiin apnam! Mɨ siya wa nami mɨ kɨma Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmii mɨ dɨmɨnɨn kɨma boɨni sɨma wa nɨmbiyami.
21 (Tɨ hɨriinan uridyɨu biyɨeyɨn siir haiswonɨskiyɨm yɨo yaeya siyɨu whɨr karamaeka. Nɨingaka. Mɨ siyɨu whɨruwan siirar haiswo nɨskiiyɨn mɨ nhwo kwɨs boɨni siyɨu ɨkɨn mɨ nae haiyani siyɨu ɨkɨn mɨ sowa sowaɨrgo.) Ɬriig.

Jisɨs siya kwɨsaka ɨna swokɨ boɨnɨn kara wɨ kapi naowi mɨ wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi
(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

22 Mhoɨiya Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma nu Galili hɨr nɨdwo boɨnaigɨm mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnmɨmauu. Mɨ kara Yaowae Adɨn nɨnomor kou hɨrankɨ nɨtɨn siirɨn wɨ wɨr sauan kam nhɨrɨm sɨmiir napwouwi.
23 Mɨ wɨ sɨma nɨsomaowi siirɨn mɨ ɨl kwoɨmaka kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ wɨ omwaiya swokɨ waiyaei mɨ ɨiya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma tɨ dɨmɨn ɨiir wakaekiyɨm sɨma hɨk prasae bɨri haigɨm.

Inkamɨn omom omomi takis umɨr haiiyɨm sɨma Pita siirɨm srɨigɨm umɨr haiiyɨn siyɨuɨn siiram

24 Ɬiya Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma om Kapeneam hɨriir nɨmbiyamɨm mɨ inkamɨm umɨr haiiyɨm Adi Komii siir omaka saiir mɨ sɨma Pita siir hɨriir yɨmbiyam mɨ sɨma siirɨn hɨniina srɨi, kɨmiir inkamɨn inkam nowomwarkaiyɨuwiyɨn siya takis umɨra hauuwigɨn omaka Adi Komii siira saiirɨn, aniya?
25 Mɨ siya hɨniina yowarkɨi boɨnɨn, ɨhɨ, umɨrɨm omaka Adi Komii siira saiirar hauuwikɨn. Mɨ siya omaka hɨriir yapnɨnopkainam mɨ yaiya bɨiyɨn Jisɨs siya boɨnkɨnkina mɨ Pita siir srɨi, Pita kɨra panɨina naɨngwowi, ha? Mɨ yɨpɨkɨn inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn sɨmiir hauuwi, ha? Sɨma pɨ sɨmiir om komii whɨruwan isidan inkam ɨkɨm mɨ om komii whɨran ɨkɨm pɨ sɨmiir takis umɨr namisi haii?
26 Mɨ Pita siya hɨnɨin yowarkɨi boɨn, iikamɨm om komii whɨranɨm. Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki mɨ inkam komii nu kɨgraraowiyɨn iikamɨm. Mɨ nɨm krɨma Adi Komii siir yɨnisɨsɨmkɨm. Mɨ ta omaka siirga mɨ takis umɨrɨm siirɨn pɨ hau rani. Nɨingaka!
27 Mɨ krɨma sɨmiirɨn hɨriinan tɨri umɨr hau karamae nwowi mɨ sɨma wɨ ɨo krɨmiir nwowi, kɨra whɨiya saiir dam mɨ sɨr tɨnɨ kimaiyɨu. Mɨ anasuɨn bɨigɨ bɨi kɨra kikaii kɨra pɨ siir yai aiirar dɨinɨsakwo kɨg mɨ kɨra pa kɨgi umɨr kwɨra ɨni siir yainau hɨrar nwokaiya. Mɨ kɨra ta umɨra anasuɨn siir yainau nwokaiya saiirar saɨn kamɨm takis umɨr haiiyɨm sɨmiirɨn. Mɨ ta takis umɨra Adi Komii siir omaka saiir saɨna ya krɨriirga. Ɬriig.

18

Yɨpɨkɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir bɨi nwowɨn
(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

1 Mɨ ta Ɬiya kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma siir hɨriir yɨmbiyam mɨ ɨna srɨiyɨm, yɨpɨkɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir kou nwowɨn?
2 Mɨ Jisɨs siya yɨnisɨm nwɨrɨn siir yɨkɨuna okwo sɨmiir bopwoniya hɨrɨn.
3 Mɨ siya ɨna boɨnɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni, kɨma tɨ yɨnisɨm sapɨsapɨn siir hɨriinan nwowi, digworaekwosi naɨngwoyɨmiyok karamae nwowi mɨ kɨma Adi Komii siya siir iikam whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana saiirɨn wɨ wara nwo rani.

4 Inkamin siyamar naingwona karamae nwowi mi inig karamae ti yinisim
sapisapin siir hiriinan mi ti inkam hiriinanin bii wi siya nwowi, Adi Komii
siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana.
5 Yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaei mi siya iikam nhirim simiirin siyiu
miiyik tiri, ti yinisim sapisapin siir tirin saiir hiriinan. Mi ti hiriinanin yio siyiu
miiyik kariirar tirhaiginiuwi. Ɨriig.

Inkamin siir naingwo tibmiiya pi siyiu biyie ieyar mi tirbumbuwi
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

6 Mi inkamin, inkam nwirin inig karamaeyin siir naingwo tibmiiya saiir
tirbumbuwi, yio ini ti yinisimin siir hiriinan ywowin. Mi siya siyiu biyie
tirnami. Mi kima yiibsiiya komii saika kogi ti hiriinan inkamin mi whii
solwara saiir bopwoniya hir kimai whiridgi mi siya pi hir kwiyae haingrikiu
aonamim. Ta hiriinan hika ini wadie ywowa mi Adi Komii siya hauukiswo wi
biyieki biyie pi ywowin.
7 Mintarao ti nu iiirin digworaekwo biyie biyie whiekakim ini tirar nwowim
mi sima tirbumbuwi kimiirin mi ti dimin biyie whiekakim sima wi hiriiyar
nwoyokiyowii. Mi mhoiiya wi Adi Komii siya tirbu iguski inkamin, inkam
nwirni naingwo tibmii tirbuwin.
8 Mi iga iina sowa siyiu biyie tiram mini mi kira sowiir kaigrip itkiki mi
kiriir iga iina kwokwira nwowi mi ini mi owin kira iga kwir mi iina kwira
namim omwai waiyae yokiyokiiyim. Yio wi miiyik miiyik nwo rani, kira
paeya niuyokiyokwiiya saiir hiriir nami iga iin kwiiyarar.
9 Mi kiriir nhwoin siya dimin biyie tiram mini mi kira siir habitkiigi mi
ini mi owin kira nhwona nhiruwa mi ami omin omwai waiya yokiyokiiyin.
Yio wi miiyiki miiyik nwo rani, kira paeya niuyokiyokwiiya saiir hiriir nami
nhwona nhisar.

Boiniyio yaiya sibsib irin whaowaekiyin siir boinka
(Lk 15:3-7)

10 Kima mintarao! Kima ha kipi naingwo ti iikam sima kariir siyiu iiir napin
sima iikam niingaki niuwi. Niingaka. Kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii
siir paekwosimim sima kigriraowi simiirin. Mi sima ini siir om hirar nwowim.
Mi simiirin wi siya boini.
11 Kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam biyieyim nu tiranim
simiir nanmaiwarkainam nitkin. Ɨriig
12 Kima paniina naingwowi, ha? Inkam nwirin siir sibsibim kamararim
iriiyarkim (100) mi simiir irin ini niimau whaowaekiyin mi siya wi siirim
hansiram tani, aniya? Iyie? Niingaka. Mi siya ti kamnwii iuur iriiyar idiyim
(99) wi mhiuisimin siir hir haiburgigi mi siya sibsib irin whaowaekiyin wi
siirim nini hansiriuwi.
13 Kara kimiirin yaimwowa boini, iiya siya pi siir hansir haii mi
mairgimairga ti irua siirim nwowa mi ini ti kam nwii iuur iriiyar idiyim (99)
simiir haibura.
14 Mi iriipa hiriinan ninomor kouanin siya hiniinim naingwo rani, siir
yinisim nwirki wi kipi swoki whaowae iuguski paeya hiriir. Ɨriig.

Nomiiyau siyiu biyie tiriyin mi siir whinkinsiis haiginiuwi siyiu ikin.

15 Mi kiriir nomiiyauin siya siyiu biyie kinaka tirbugin mi kira siirim dam
mi kowa maeyauu kwiruwa didwo mi siyiu biyie siya kiriir tirbuin mi kira
siir boinmauu. Mi siya kiriir yai aiir wakae ti hiriinan siyiu biyie siya tirin wi
digiumii siir haimriiyiugigi mi siirin kirar whindiriraerar haiginiu mi siya wi
wadieya sibgu owim.

16 Mi siya kiriir yai aiir sibgu wakaeyokna karam nwowi mi kima Moses siir
yaiya saiir hiriinan diriraerar mi kira inkamo naingwo tibmiiyo nwisa dinkin
ikiuna mi sowa kinaka dam, yai kiriir whinboinaiyim.
17 Mi siya kam nwoimim kimiir yai wakae karam nwowi mi kira iikam
nhirim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiir dikiuna mi kima iripa
hangiriyiu boinai mi siya simiir yai wakae karam nwowi mi kira siirin
hiniina daingwo siya naingwo tibmiiyan inkam tani siya siyiu biyieyim simiir
tiriikim mi kima siirin hindara hiuriyiumi iuguski.

Igbid kamiyau nwo mi kigninkin o.

18 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, diminin kira nu tir kigninkinkikin, mi
Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin
kira naingwowin nu tir kigninkin owam mi Adi Komii siya ninomor kou hirin
wi hiriinana mi kigninkin owi siirin.
19 Mi kara kimiirin pi hiniina swoki boini inkam nwiswo nu tirano sowiir
kwoinin whiruwa nwowi mi ha kwisboini diminam mi kariir Adin ninomor
kou hir nwowin siya sowiirin wa wakaei.
20 Ihi. Dimusi rani, inkam nwis o nwoim sima sima nwowi maeyau kwir
mi hangiriyiu owi kariir inig iiirim mi kara wi simaka hirar mi inkin owi mi
simiirin wi karar whindiriraerar haiginiuwi. Iriig.

Boiniyio yaiya miiyan inkamin dimin siya priihaiyin siir boinka

21 Pita siya Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina sriiyin, Biiyan Inkam Komii,
kariir nomiiyauin siya kariirin siyiu biyie tirbuwi mi siir dimin biyieyim wi
pariig iiya haiyoprimdiyiumiigi ti dimin imiirin mi ii iriiyar kwiswo ini digar
mi owim, aniya?
22 Mi Jisis siya siirin hiniina yowarkii boinki, kara kiriirin ha boin tani iiyim
iriiyar kwis. Niingaka. Kara ha boinki kira haiyoprimdiyiumiigi iiyim kam
nwoim iuur iriiyar kwis (77).
23 Kara kimiir boini ti siyiuin dimin biyie haiyoprimdiyiumiiyim. Dimusi
rani, Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana ini inkam komii nu
kigriraowiyin siya umirim siir miiyan kamim whisarii sima priihaiyim simiir
swoki hauu kiiyiuwam tiri, ini saiir hiriinan ywowim.
24 Siya kamim umirim whisarii priihaiyim simiirar kwamirii bwakainamin
simiir hauukiiyiuwam mi sima inkam nwirin siirim yikiuna mi umirim siya
haiyim 10 milionkim mi siya yamdi siir swoki hauuwim.
25 Mi siya ti umirim siya priihaiyim simiir umir imiir swoki hauukiiyiuwim
dig rani. Mi inkam komii ina boinin kima wara inkamin mi siir wig yinim mi
siir digworaekwo whiekakim simiir wikropki iikam nhirim sima sainim mi ti
umirim wi iki diminim siya prii haiyim simiir nwoki hauukiiyiuwim.
26 Mi ti miiyan inkamin siya inkam komii ogmwo saika kingiina ini hiuni mi
ina boinin, kira kariirsi daingwoyimyok mi ha tiki o! Umir whiekakim kara
priihai priihaiyim wi kiriir swoki hauukiiyiu digi.
27 Mi inkam komiiyin ti siir miiyan inkam iiirsi yaingwoyimyok mi siirin ina
swoki ikropkiyin mi umirim siya priihaiyim simiir warar yinkin iuguski.
28 Mi ti miiyan inkamin yaba hiriir napniyamin mi siir nomiiyau nwirin
iripa mii sowa miriiyin siir yani kigiu mi umirim siya siir hirankin priihaiyim
paeyarin hairkin mi siya siir nii iiir yonkwo nhiowomwan mi siirin ina boinin,
umirim whisarii kira haiyim kariir tirinkin, kira kariir swoki hauugi.
29 Mi siir nomiiyauin ogmwo ha hiuin mi hiniina kauwok boinanae, kira
kariirsi daingwoyimyok mi ha tiki o, umirim whisarii kara haiyim simiirin wi
yamdiya swoki hauuwi.

30 Mɨ siya ɨni boriisop waeyaoɨn mɨ siirɨn maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr inɨ whɨnap kinɨsugik mɨ siya siir umɨr yamdi swokɨ hauu dɨgi mɨ siya yaba wa nɨti.
31 Mɨ siir nomiiyauɨm tɨ hɨriinan siyɨu ɨiir kɨgɨm mɨ sɨmiir kwoɨnɨm mɨiyɨk bɨ naɨngwokikɨm mɨ sɨma ɨni inkam komii ɨiirɨma yamɨm, tɨ siyɨu hɨriinan siya sɨmiir nomiiyau ɨiir tɨrgigɨn siir inɨ boɨnmɨauɨu.
32 Mɨ inkam komiiyɨn siya asi nɨkɨunakikɨn tɨ siir mɨiyan inkam ɨiirɨm mɨ siirɨn hɨniɨna boɨnki, kɨra inkam mɨiyɨk rani, bɨiya kɨra kariirɨma nikɨ kauwok boɨnanaekɨn. Kɨra kariirsi daɨngwobumbugi mɨ kara kɨriirsiyɨn ɨna yaɨngwobumbugiyɨn mɨ kara kɨriirɨmɨn ha bɨ nɨkɨunanaekɨn kɨra kariirɨn tɨ umɨr komiiyɨn siirɨn yamdiya whauukɨiyɨu sasau.
33 Dimusi rani, kɨra kɨriir nomiiyauɨn ɨrɨpa mɨi kowa mɨriiyɨn siirsi bɨ naɨngwoyɨmiyokɨn kara kɨriirsi naɨngwoyɨmiyoka saiir hɨriinan, ha?
34 Mɨ inkam komiiyɨn siir kwoɨnɨn haugɨhauga whwiyɨeyɨn mɨ kam nhɨrɨm sɨmiir yɨkropki mɨ sɨma siir yɨnɨmnan ɨtkɨn mɨ sɨma siirɨn maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr inɨ whɨnap kinɨsugik ɨiya siya umɨr hauukɨiyɨuwi wɨ saiir dɨgi.
35 Mɨ kara kɨmiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnki. Mɨ kɨmiir kwoɨnɨm dimɨn biyɨe whɨekakɨm kɨmiir nomiiyauɨm sɨma tɨrbumbuɨm mɨ sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigi karamae nwowi mɨ kariir Adɨn nɨnomor kou hɨr mɨ owɨn siya ɨriipa hɨriinan, kɨmiir dimɨn biyɨeyɨm wɨ sɨmiir mɨ haiyoprimdiyɨumiigi rani. Ɨriig.

19

Jisɨs siya wigkam haɨnɨkɨinonkwonani siyɨuɨn siir boɨnkɨn (Mk 10:1-12)

1 Jisɨs siya tɨ siir yaiyɨm sɨmiir ha boɨn dɨgiyɨm mɨ nu Galili siir haiburgik mɨ nu Judia mɨ yabɨe komii Jodan siir yarmiiya hɨriir swokɨ haiyɨug nam.
2 Mɨ iikam whɨekakɨm ɨni siir mhoɨiya kaikwokwo namɨm. Mɨ ta maeyau aiirɨn iikamɨm makakɨm sɨmiirɨn hɨr haiswonɨmnɨskɨigɨm.
3 Mɨ Farisi kam nhɨrɨm ɨna yɨtɨm siirɨm mɨ sɨma siirɨm ɨnɨ boɨnkɨnankɨuni mɨ siirɨn ɨna srɨiyɨm, Moses siir siyɨuɨn tɨ krɨma napɨn siya mɨiyɨkargɨn, siya hɨriinan bɨdi boɨnɨn inkamɨn siya siir wig aiirɨn ha sopki, aniya?
4 Jisɨs siya hɨniɨna yowarkɨi boɨn mɨ kɨma tɨ yaiyɨm Yokwo Komiiya saiir nwowɨm, sɨmiir bɨ mwaɨngɨm, ha? Siya hɨniɨna boɨn, bɨdi bɨdiniyarɨn Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiirar nonkwokwowɨn mɨ siya wigkam warar yɨnkɨn onkwokwoki.
5 Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya hɨniɨna boɨnkɨn, tɨ hɨriinan siyɨuɨn, kamɨm siir yopii ad owiir haiburgigi mɨ siir wig anaka namwoɨuwi mɨ sowa ɨni ɨrɨpa pɨu kwɨruwa ywokiywo!
6 Mɨ kɨra hɨriinan tɨri. Mɨ sowa ɨni pɨu kwɨruwa ywokiywo. Dimɨnɨn Adi Komii siya nokiyopmasugiyɨn inkamkɨ siir nɨkrɨpɨm dɨg nwo rani.
7 Mɨ Farisi kamɨm sɨma siirɨn hɨniɨna srɨi boɨn Moses siya tɨ hɨriinan yaiya krɨmiir dimusi hauugigɨm, kamɨn siya yokwowa ha wɨnki, ta wig aiirɨm sowiir nonkwona aiir nɨkrɨpam mɨ siya hɨriinan dimusi wɨnkɨn, ha?
8 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka yowarkɨi boɨnki. Dimusi rani, kɨma pɨ nantamyɨriyɨrkɨm Adi Komii siir yai aiir. Mɨ Moses siya kɨmiirɨn asi kɨgnɨnkɨnkikɨn. Wigkam sopni siyɨuɨn mɨ bɨdi bɨdiniyarɨn Adi Komii siya wig sopni siyɨuɨn siirɨm bɨ naɨngwokɨn.
9 Kara kɨmiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnmauugi. Mɨ kam nwɨrɨn siir wiga saeya hɨi kam nwɨr aka bɨ nanae mɨmɨnka mɨ tɨ hɨriinan kamɨn siya saiirɨn whɨsariiyar

sopkikin mi siya yaeya wig ir yonkwonaiu, ti hiriinan inkamin siya nonkwonani siyiuin siir tirbugin.
10 Kamim siir kigna miriiyim sima hiniina boinki mi siya hiniina boinkiswo wig nonkwonani siyiuin yio ini kirie ywowin mi inkamin siya iindima mi owi ini mi owin.
11 Mi Jisis siirin hiniina yowarkii boin, iikam whiekakim sima ta yaiya saiir wakaeyokna apam pi boriisopi. Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim sima simargim ti siyiuin siir wakaeyoknaei.
12 Wakae, kam nhirim sima wig nonkwona dig nwo rani. Dimusi rani, iiya simiir yopiiga naokaininkinkiyin yim isi hiriinanar mi owin, sima wig aka iripa piu nwowim wi dig nwo rani. Dimusi rani, sima wi dig nwo rani, wiga aka iripi piu nwowim mi kima nhirim kimiir miomaiyim bidi kintiowim mi kima wig aka iripa piu wa nwowi mi kima wi yiniekak nwo rani. Mi nhirim sima Adi Komii siir miiya saiir miriiyamar naingwowi. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakim simiirar kigriraowikin mi sima wig nonkwonam pi boriisopi. Inkamin ta yaiya saiirim naingwowi mi mairgimairga nwowi mi siya wi saiirar wakaeyoknaei. Ɨriig.

Jisis siya yinisisim imiir nokboinmamair haiginiugin (Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

13 Ta ii aiirin iikam nhirim sima yinisisim nhirim Jisis siirim hainamkim mi sima hiniina naingwokim, Jisis siir iina simiir nonkwo okboinmamairim. Mi Adi Komii siirim kwisboinim. Mi ti kamim siir mii kigna miriiyim sima io simiir ywoki.
14 Mi Jisis siya boin, kima yinisisimim simiir kigninkinki sima kariiram wit, kima simiir kipi nikidu. Niingaka. Adi Komii siya ti iikamim simiirar kigriraowi mi ini ti yinisisimim simiir hiriinan ywowim.
15 Mi siir iina simiir mwo idwo yonkwo. Mi siya simiirin ina yokboinmamairin. Mhoiiya siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin. Ɨriig.

Umir digworaekwokak inkamin siir niiwiigin (Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

16 Mi inkam nwirin Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina srii boinim. Inkamin iikam nowamwarkaiyiuwiyin, kara wi paniin dimin miiyikin siir tiri mi kariir inigin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin iinokiinokin siir haiyamin, ha?
17 Mi Jisis siir yowarkii boinki, kariiram dimusi srii piki hiniin dimin miiyikin siir haiyam sriigin, ha? Adi Komii siyairgin inkam miiyik nwowiyin. Mi kira kwoinbudin omwai waiyaiyin siiram naingwowi mi kira siyiu komiiyin Moses siirin siya winin biiya siirarar dapkripkai.
18 Mi ti inkamin Jisis siirin ina sriiyin, piki hiniin siyiu ikim, Moses siirim, ha? Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti sima. Kira inkam nwir kipi nitkikai mi kira hii kipi nanae, kira hii kipi tauae, kira inkam nwirni kipi niksisae boin hiuriyiu.
19 Kira yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna mi sowiirwaiyin siyiu miiyik iirar tir. Mi kira iikam nhirim simiirim naingwoyimiyokiyim mi kiram naingwoyimiyoknaeiya mi saiir hiriinana daingwoyimiyok.
20 Mi whranisimin siya siir boinki, ti siyiu whiekakim, kara simiirarar mi apikin. Kara whaowaeyin piki hiniin dimin ikin?
21 Mi Jisis siya siir boinki, kira wadie nwowi kiriir digworaekwo whiekakim iikam nhirim simiir hauu sima sainim mi ti umirim kira iki iikam paeprikabim

simiir hauugi. Mi kira hiriinan tiri, ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekaka nwowi. Mi ti kira tirim simiir mhoiiya kira wi kariir mhoiiya wit.

22 Mi iiya ti whranisimin ta hiriinan yai aiir wakaeyin siir kwoinin ini hikaka ywonamin mi siya Jisis siir haiburgikin mi ina yamin. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakakin.

23 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya Adi Komii siir mhoiiya namamin wi miinan mirii nami yipiki siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyim siirim.

24 Kara kimiirin pi hiniina swoki boinki hab saeya tidiyinin digworaekwo paniyin siir no iiir ninopkai namamin wi dig nwo rani, inkamin umir digworaekwo whiekakin siya ta haba miinan saeya miriiya saiir hiriinan mii mirii rani. Niingaka. Yio wi mii kamiigikomii miriinami mi siya Adi Komiiyin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin wi saika namasu rani. Niingaka. Dimusi rani, siya umir digworaekwo imiirimar naingwokwowi mi siirin wi simar nikiduwi.

25 Kamim siir mii kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima boin mi siya ti hiriinan inkamim siya dig nwo karam nwowi mi yipikin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin dig nwowi, ha? Nim krima ha naingwowi inkam nwirki namim wi dig nwo rani.

26 Mi Jisis siya simiirar kao hiririukiyin mi ina yowarkii boinin. Iikamim sima sima whindiriraerarna simiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi dig nwo rani, Adi Komii siya ti dikworaekwo whiekak imiir diriraerari wi diga nwowi.

27 Pita siya Jisis siir boinmauugi Kigi! Krima krimiir digworaekwo whiekakim simiir hiriinansi haiburgigim. Mi wi kiriir mhoiiyar niti. Mi mhoiiya krima wi piki hiniin diminin siir haii, ha?

28 Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Ti nu winin kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin mi kara wi ipiiya Inkam Komii nu kigriraowiyin siira wi saiir nidwokaii. Mi wi paenana niuyaei mi ti nu winin kima kam iuur nwiso kariir mhoiiya nitim kima wi ipiiyim simiir nidwokaii, kariir hiriinan. Mi Isrel simiir iikam isid iuur whiso wi simiir siyiu imiirar hidi.

29 Mi iikam whiekakim sima simiir omaka mi simiir yinisisim mi simiir yokman mi simiir yopii adim mi simiir nu digworaekwo whiekak ikim, simiir bidi haiburgigim. Dimusi rani, sima kariir mhoiiya nitam bidi yaingwowim. Mi mhoiiya kara simiirin wi yaeya digworaekwo whiekakar swoki inkin hauugi mi sima kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii.

30 Mi iikamim inig komiigakim tariinan nwowim yim wi mhoiiya hispripriki ini mi iikamim tariinan sima inig komii karamaeyim mhoiiya sima wi inig komiigak nwowi. Ɨriig.

20

Numir waina saiir miiyan kamkim

1 Adi komi siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini numir waina saiir adin ini siir hiriinan ywowin. Mi nugak iimumain siya ina yamyakwokin kam nhirim simiir nikiunakiyim siir numir waina saiir miriiyam.

2 Mi siya kam nhirim simiir haiyim sima ini wadieya ywokiyim ta wain numira saiir miriiyam. Sima saiir miriiyim umirim pi ii kwokwirani umirim simiirara mirii haii. Mi siya simiir asi nikropkikin siir numir waina saiiramin.

3 Mi iiya 9 klok nwowa siya saiir yapninopkainam siir numir waina hiriirin mi siya yap kigam kam nhirim maeyauwa nae haiginiya hirar sibokwowi.

4 Siya simiir boinki, kima iriipa hiriinan kariir numir waina saiir tini miriiyiu mi kara umirim pi kimiirar hauu digi. Mi ta mii aiirsiyin umirim wi kwokwirani umir maira hauuwi.
5 Mi sima asi namkim. Mi ii bie mwo kou nokwoniyin 12 klok mi 3 klok bie nad nwowin siya ha swoki amin mi siya kigam kam nhirim sima hindara sibokwowi mi siya biiya siya tira mi saiir hiriinana swokini tiriuwin.
6 Mi 5 klok naiowaka siya ha swoki amtibin mi siyar kigamtib kam nhirim hindara sib okworibi. Mi siya simiir sriigi mi ti biewi komiiyin kima ta maeyau aiirin whisarii dimusi nokwo kaoikiigiribgim, ha?
7 Mi sima siir yai aka yowarkii boinin, inkam nwirin mii krimiir bi swoki hauu miriigin. Mi siya simiir boinki, kima kariir wain numira saiir tini miriiyiu.
8 Ɨiya bidi kakauugiriba mi adin numir wainanin siya inkamin siir mii imiir kigriraowiyin siirin hiniina boinki, kira iki miiyan kamim simiir dikiunaki mi simiirin umir hauugi. Inkamin mhoii nitin mi umirin siirar hauu bwakainam mi hiriinanar hauuyokiyokiiyam mi inkamin bii nitin nugak iimuma siirar tina hauu digiu.
9 Mi kamim iiya 5 klok nwowa ha namiriiniyin bii sima yit mi sima umirim iikwokwirani umir mairin siirar hainamim.
10 Mi simiir mhoiiya kamim biigi biiya namiriiniyim sima ina yitim mi ina yaingwowim, krima pi umir komiiya hai. Mi sima umir komii bi haiigim mi sima hiriihiriinankinar hai.
11 Mi sima hai digiyim mi sima io ina ywowim numir wainan ad iiirin.
12 Mi sima ina boinim, ti kamim naiowaka namiriiniyim mi sima ti umirin krima haiyin siir hiriinan dimusi haigim, sima ii priei bi nini miriinikim. Mi krira nugakiya miriibumbuyakwokim mi ini bie ieyar yikiyamkiribin mi bieyin krimiirar whwonanaewakin.
13 Mi numir wainan adin siya yaiya kwira yowarkii boin simiir nwir inakan. Siya hiniina boinkin, nomiiyau kara kiriir bi tirbugin. Mi krima tari ti umir iuurim simiirimin iripa kwoin whiruwa bi nwoko, aniya?
14 Kira kiriir umir iiir bidi haiyin mi ha dam. Ti umirin kara kiriir hauuwin kariirar kwoinkin ti inkamin mhoiiya nitin siirin hiriinan umirin kara siirar mi hauuwi.
15 Kariirar diminkin. Kara kariir umir imiir mi diriraerari yio kariirar kwoinkin. Kira kanaka dimusi ninkinimpisuwi, ha? Kara siyiu miiyik iiirar tirkin.
16 Yio hiniingin mi iikamim mhoiigi mhoiiyanim yim wi biigi biiyin sima nwowi. Mi iikamim bii nwowim yim wi mhoiigi mhoiiya nwoki. Ɨriig.

Jisis siya ina boinin kara naonami mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi (Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

17 Jisis siya om komii Jerusalem hiriir niinaiinamin mi kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima warar yinkin am. Mi siyiu hirar napamim mi Jisis siya simiirin siyiu mig hiriir yikiunam. Mi siya simiirin ina boinin.
18 Wakae, panaowin krima pi om komii Jerusalem hiriir nami. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kam nhirim sima kariirin wi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir kinmauu iti. Mi sima bidi yimboin tibmiiyim kariir nisomaowim.
19 Mi sima kariirin wi Juda iikam tani wi simiir iin nonkwo hauugi mi sima kariirin wa nigbumbu boini mi idgiu mini nipimpari mi paeyin hiiniya nirioninkinin wi saika ninkin irinugi. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Ɨriig.

Jems Jon sowiir apua Jisis siir sriiga sowa biiyan inkam nwowam (Mk 10:35-45)

20 Mi taka iiya Sebedi siir wiga saeya yinisim nwiso Jisis siirim yikiunam. Mi saeya ogmwo ina ini akai hiuwiuwa siir kingiin hir mi ina sriiya siirim, Jisis siya saiirin dimin miiyik whir tirim.
21 Mi Jisis siya saiir boinki, kira pi hiniin dimin siirim naingwowi. Mi saeya siir boinki, kira kariir boinki ti kariir yinisim nwiso sowa ini mi owo, sowa kiriir iin inig yaioyae owiir mi idwowi mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaeya, iiya kira inkam komii nwowi, aniya?
22 Saeya hiriinan yai boina mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti diminin kima sriiyin kima siir bi sibgu inokninkinkim. Ta hik hiriinana kara haiiya kowa saiir haiyim wi digar nwowi, aniya? Mi sowa siirin hiniina yowarkii boinki, ihi. Kriira wi digar nwowi.
23 Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ta hika kara haiiya kowa saiirin hiriinana mi haii. Mi yipikin kariir iina inig yaioyaeyo sowiir nidwokaii, yio kariir dimin tani. Niingaka. Ti kamim simiir ipiiyim sima nidwokaiiyim, yim kariir Adin siyar bidi diriraerarkwokinin.
24 Mi kam iuurim siir kigna miriiyim sima hiriinan yai wakaeyim ti iwinyaowo sowiir apua saeya tirin mi sima io sowiir ywoki.
25 Jisis siya simiirin ina yikiunan mi siya simiir boin, kima ina ninokninkinim inkam komii nu kigriraowiyin siya iki Juda iikam tani simiira nikwowaisiigim. Mi sima ti inkam komiiyim simiirin yai kirie aiir yikwao boin, simiirin wi sima niki sibgu kigriraowim. Mi sima wi simiir yai imiirar wakaeyoknam. Mi inkam komiiyim sima iki iikamim simiirar nikwao boininaeikim, sima simiir yai imiirar wakaeyoknaim.
26 Ti hiriinan siyiuin kimiir tir kipi niki o. Niingaka. Inkamin siya kimiir inkam komii nwowam naingwowi mi siya kimiir miiyan inkam niinganan dwo, siyiu miiyik kimiir tirhaiginiuwim.
27 Mi inkamin siya kimiir bii nwowam naingwowi mi siya kimiir mii priimiriiyan inkamnan dwo.
28 Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara minam bi nitkin iikam whiekakim kima kariir whindiriraerar haiginiuwim. Niingaka. Kara kimiir whindiriraerar haiginiuwam nitkin. Kara iikam whiekakim dimin biyiekakim simiirim naowim mi simiir dimin biyie haiyoprimdiyiumiigiyam. Ɬriig.

Jisis siya inkam nhwokwisae nwiswo sowiir haiswo niskigo (Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)

29 Mi sima om komii Jeriko siir haiburgigim mi ina yamim. Mi iikam whiekakim sima Jisis siir mhoiiyar yamim.
30 Mi inkam nhwokwisae nwiso sowa siyiu mig kingiin hirar yidwokwokin. Mi sowar wakaewin Jisis siya tiriir napni mi ina kauwoknanaekiyo, Biiyan Inkam Komii, kira Devidni isidin siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, kririirsi daingwobumbu.
31 Mi iikamim sowiir boinainanaeki, kowa yai tanki. Mi sowa ina swoki kauwoknanaekiyo, Biiyan Inkam Komii, kira Devid siir yinisimkin, kira kririirsi daingwobumbu!
32 Mi Jisis siya ha namikwowiuin mi sowiir yikiuna mi ina boinin, kowa paniina naingwowi kara kowiirin pi hiniin diminin siir tirki, ha?
33 Mi sowa siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krira ha naingwowi kira kririir nhwo owiir haiswoniskiigi.

34 Mɨ Jisɨs siya sowiirsi naɨngwoyɨmyokɨn mɨ siir ɨɨna ɨna yonkwokiya sowiir nhwo nhɨs owiir mɨ sowiir nhwowo ha kaokiyo mɨ ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar yapnamo. Ɬriig.

21

Jisɨs siya om komii Jerusalem hɨriir napnɨnopkainamɨn inkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan nwonamkɨn
(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

1 Mɨ sɨma om komii Jerusalem kingiin nwowamɨn mɨ sɨma omisɨm Betfasi hɨriir yɨmbiyam mhɨu whɨrɨn Oliv siir kingiin. Mɨ Jisɨs siya inkam nwɨswo siir mɨi kɨgna mɨriiyo sowiir yɨkropki bɨi sowar namkwokɨnɨm.
2 Mɨ siya sowiir boɨnki, kowa ɨkɨ omɨn krɨma kɨgiyɨn siir dam mɨ kowa kingiin tɨrar kwakɨg. Mɨ kowa wɨ kɨmɨmɨnki rani, donki ɨrɨn uridni sɨma nɨmburuwɨn paeyaka pɨ siir kɨgi mɨ saiir yɨnisɨm ɨi ɨiirɨn wara mɨ kowa pɨ sowiir whro hainani mɨ kariirɨm kiyainani.
3 Mɨ inkam nwɨrɨn siya yai kwɨr kowiir boɨnki mɨ kowa siirɨn hɨnɨɨna boɨnki, krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya sowiirɨn mɨigakɨn mɨ mhoɨiya siir mɨiya dɨg nwoki mɨ siya wɨ kɨriirar swokɨ hauugi mɨ siya wa nami.
4 Tɨ dimɨn hɨriinanɨm nɨmbɨibɨiyamɨm mɨ yaiyɨm bɨiya profet sɨma boɨnɨm ɨni sɨmiirar boɨnourwokaiyɨm mɨ sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨm,
5 kɨma iikamɨm om Saion hɨranɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨn, kɨgi! Kɨmiir Inkam Komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn ɨsirɨn kɨmiiram nɨti. Siya inkam mɨuungɨn mɨ siya donki haomɨm siir nɨdwo namkɨn mɨ donki ɨiyɨn yopii aeya naokainan siir! Mɨ ɨiya Jisɨs siya om Jerusalem hɨriir nɨmbiyamɨn, tɨ diminɨm sɨma ɨna yɨmbiyamɨm.
6 Mɨ inkam nwɨswo Jisɨs siir kɨgna mɨriiywo mɨ yaiyɨm siya boɨnkiyɨm sɨmiir hɨriinana ɨnɨ tɨrɨu.
7 Mɨ sowa donki iwɨnbugao sowiir hakainamwo mɨ sowiir yɨuɨsɨm siir ɨdwo yɨtɨmwanɨu mɨ Jisɨs siya yɨuɨs ɨdwowa yɨdwonam donki yɨnɨn siir.
8 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨmiir yɨuɨsɨm ɨni siyɨu ɨiirar haknamɨn siir bɨiyar mɨ nhɨrɨm paekwowɨm sikwonanɨm sɨmiirar krɨphaknam siyɨu ɨiirar.
9 Mɨ iikam nhɨrɨm bɨiya napnam ɨkɨm mɨ nhɨrɨm mhoɨiya saɨka nɨnkɨn apnam ɨkɨm sɨma ɨna kauwok boɨnamɨm, Devid siir isidan yɨnisɨmɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn siya wadɨekɨ wadɨekɨn, siir ɨnɨg ɨiir dokboɨnmamaɨrgi! Adi Komii siya tɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn nɨtɨn siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨugɨn, siya inkam mɨiyɨkɨn krɨma Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir hainan prapraskikɨn.
10 Jisɨs siya om komii Jerusalem hɨriir napnɨnopkainamɨn mɨ iikam whɨekakɨm om komii hɨr nwowɨnɨm sɨma hɨriinan dimɨn ɨiir kɨgwɨnɨm ɨni hindara yanaawɨnɨm mɨ ɨna boɨnɨm, tɨ inkamɨn siya yɨpɨkɨn?
11 Tɨ iikamɨm napnaniyɨm sɨma boɨn, Jisɨs siyaɨrgɨn profet inkamɨn om Nasaret nu Galili hɨranɨn. Ɬriig.

Jisɨs siya Adi Komii siir omaka saiir napnɨnopkainamkɨn
(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

12 Jisɨs siya Adi Komii siir omaka komiiya hɨuyokiyokaiya siir ɨnɨg nɨdwokai hainaniya saiir hɨriir napnɨnopkainamɨn mɨ kam nhɨrɨm umɨr hɨr nɨnwowana haiyɨm mɨ nhɨrɨm pɨ saɨngɨm, siya sɨmiir nhɨnɨtnowidnɨnkiigi. Mɨ siya umɨr hɨiyɨm sɨmiir inankrɨmkrɨnkɨigi mhoɨiya sɨma Adi Komii siir nɨnkɨnɨmiyaei. Mɨ ipii mɨnɨm kamɨm umɨr mɨi mɨriiyɨm sɨma nɨdwokaiyɨm sɨmiir warar.
13 Mɨ siya sɨmiir boɨnki, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yaiya Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, kariir omaka iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm sɨma saiirɨn

hiniina dapi, nhwo kwis boini omakaka! Mi kara kimiir boinki, kima kariir omaka ini hii tauae inkamin siir hiriinan omaka biyienan ywonama.

14 Mi Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir hirar niki owin mi kam nhirim nhwo kwisaeyim mi iga biyie ikim sima ina yimbiniyim siirim mi siya ini simiirar haiswonimniskiiyin.

15 Prismi biiyan kamim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima Jisis siya haiswonimniskiiya saiir kigim mi sima wakae yinisimim hiniina niniki anikiuwi krima Devid siir isidin siir yinisimin siir inig iiir hainan prapraski. Mi sima io hiriinansi nwokim.

16 Mi sima io ha nwowim mi sima minam naingwokim ti yinisisimim sima kauwoknanaeyim pi tankiyim mi sima hiniina boin, kira ta yaiya yinisisimim sima boina ina wakaeyim, ha? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, ihi, kara tisa wakaeyin. Kima Yokwo Komiiya saiir yai imiir bi mwaingim. Saeya hiniina boinka, Adi Komiiyin yinisim budirig ikim mi yinpraigak ikim simiir bidi yiisiisimauuin mi sima Adi Komii siir inig iiirin hiriinan asi sibgu hainan prapraskim, aniya?

17 Mi siya simiirin ha boin digiyin mi siya simiir haiburgik mi om Betani hiriir yam mi hirar whwonkaowi. Ɨriig.

Jisis siya boinkiyin pae figin ina whirkiyin mi ina wainamin (Mk 11:12-14,20-24)

18 Mi nugak imumarin Jisis siya ina swoki haiyiug apam yakwokin om Komii Jerusalema hiriir mi siya mhiiya ina yapaowamin.

19 Mi siya pae fig whirin siyiu mig hir nokwoin siir kigam mi siya siirim ha namin mi siya hiniina bi kigamkin nae bidi budin. Niingaka. Paekwo niinga nwowi mi siya ti pae figin siirin hiniina boin, kira wi nae swoki budmimin tani, niingakiinga. Mi ti pae figin bi kimiminkikin ina wainamin.

20 Kamim siir kigna miriiyim ti hiriinan dimin iiir kigim mi ina yanaakiyim. Sima boin, ti pae figin siya dimusi wai sasaunamkin, ha?

21 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima naingwo tibmii kiini mi kima wi diga nwowi ti pae figin kara minkiyin siir hiriinan. Mi dimin whirin kira wi diga mi owi. Mi kira ti mhiu iiir boinki, kira whii solwara hiriir diswitnatmainam mi siya wi hiriinana mi tiri.

22 Mi kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ha sriii digworaekwo whiekakim kima haiyam srii boini, siya kimiirin wa hauuwi. Ɨriig.

Sima Jisis siir srii yipikin inigak kiriir nwo haiginiuwin (Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

23 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir swoki haiyiug apninopkainam mi iikamim simiir yowomwarkaiyiu siir yai imiir. Mi siya ha niki boinin, prismi biiyan kamim sima mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima siir hiriir yimbiyam mi sima siirim sriigi mi yipikin inig komiigak kiriir nwowaiginiuin mi kiriir nimbinin yipikin ti digworaekwo simiirin kira piki hiniin inigin siir diriraerari, ha?

24 Mi Jisis siya simiir yai aiirin ina yowarkii boinin, kara iriipa hiriinan kimiirin pi dimin whirin siir sriiyim mi tiri. Mi kima saiir sibgu owarkii boini mi kara iriipa hiriinan wi kimiirar boinmauuwi inkamin inig komiigak kariir nwowaiginiuin ta miiya saiir miriiyam.

25 Yipikin Jon siir nwowaiginiuin inig komiigak iikamim op simiir baptais haiginiuwam Adi Komii siya, iyae inkamkin, aniya? Mi sima, simasima hiniina yimboin amboina krima siirin pi paniin yaiya saiir boini, ha? Mi

krima siirin hiniina boini, Adi Komii siya hauugin mi siya krimiirin pi hiniina boini, kima Jon siir yai wakaeyokna diriraerar karamae dimusi nwokim.
26 Mi krima ha boini ti diminin inkamki hauugin mi krima hiriinan yai boini mi wi iikamim simiirsi nididi. Mi sima wi krimiir tiowi. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii Jon siya profet inkam komiigin.
27 Mi sima Jisis siir yai aka hiniina yowarkii boin, krima ninokninkin tani yipikin inig komii Jon siir hauuwin ti diminim simiir tiram. Jisis siya simiir boinki. Dimusi rani, kima kariirin bi sibgu boinkikim Jon siirin. Mi kara iriipa hiriinan wi kimiir mi boinmauu rani, yipikin inig komii kariir hauuwin ti dimin taeminim simiir tiram. Ириig.

Boiniyio yaiya yinisim nwiswo ad nwiruwaniyo sowiir boinka

28 Kima paniina naingwowi, ha? Biiya inkam nwirin siir yinisimo nwisko mi mhoiiya iiya sowa inikamae nwokiyo mi adin siya siir yinisim yaowaeyin siirim yam mi siir ini boiniu, yinisim, panaoin kira kariir numir waina saiir kigriraowam dam.
29 Mi yinisimin adin siir yai aka yowarkii boin. Niingaka. Kara pi boriisopi. Mhoiiya siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi ini adin siir wain numira saiir swokini miriiyiuin.
30 Mi adin ina swoki apnamin siir yinisim nwirin siirim mi siya ta hiriinan yai aiirar swoki boiniu siirin mi kira kariir wain numira saiir tiram dam. Mi yinisimin hiniina yowarkii boinki, kara pi kapi nami mi siya numira hiriir bi swoki amiminkin.
31 Mi siya simiirin hiniina sriigi, tiki yinisim nwiso yipikin adin siir kwoin iiir napin, ha? Mi sima ina boinim Biiyan iiya mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki mi iikam biyieyim omom omomi umir takis haiyanim mi wigim hii nanaei ikim simiir mhii kwoinim bidi kisina haigiyim mi sima Adi Komii siir yai aiiram bidi yaingwo tibmiiyim mi kimiir biiyin wi simar nami iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim kimiiramin. Niingaka.
32 Dimusi rani, Jon siya kimiir waraur nimbinikin siyiu miiyik miiyikim simiir niisiisimauugim kimiirin mi kima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Mi kamim omom omomi umir haii ikim mi wigim hii nanaei ikim sima siir yai imiir bidi yaingwo tibmiiyim. Mi kima ti hiriinan diminim simiir bidi kigim mi kimiir kwoinim biri kisina haiigikim mi siir siyiu iiir napam bi naingwo tibmiigim. Niingaka. Ириig.

Ta boiniyio yaiya inkam biyieyin numir waina saiir kigriraowiyin siir boinka (Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

33 Jisis siya simiirar niki boinin, kima wakae, boiniyio yai kwira hiniinga. Inkam komii nwirin siya nu komiigakin mi wain numir yinkin mi ina hiuyokiyokaiyin mi numir hirin ie whira yop mi nantwo komiiya ienau hir haigi mi sima wain nidim ina whinitkaigaiyim mi simiirin ina yokwobrom-bropim simiir hii imiirim mi saiir mhoiiya numiran adin siya omaka pada ira mirii ta wain numira saiir kigriraowam. Mi siya ta numira inkam nhirimi hauugi sima kigriraowam mi umir mii saiir warar mi miriiyim. Mi numiran adin ina yamin aru maeyau kwira.
34 Mhoiiya iiya wain nidim simiir haiyana ini kingiin nwowa mi numiran adin siya whisarii mii prii miriiyan kam nhirim simiir yikrop amki wain nidim simiir ninguguhainakiyam.
35 Mi kamim ta numir aiir kigriraowiyim mi sima siir miiyan kam imiirin siyiu miiyik bi tirkim. Mi sima nwirin hindara tioki mi nwirin hindara yisomaoki mi nwirin hindara kaigromkrorki siiyani.

36 Mɨ numɨran adɨn kam nhɨrɨm mɨiyanɨm sɨmiir yɨkropki, siya hoɨmgakrɨga
yɨkroki, bɨiyana saiir hɨriinan tani. Mɨ kamɨm numɨr aiir kɨgrɨraowiyɨm
hɨriinan siyɨu ɨiirar swokɨ tɨrwɨn sɨmiirɨn.
37 Mɨ mhoɨigɨ mhoɨiyan siya siir yɨnisɨmkɨ yɨnisɨm yɨnkamiyɨnɨn siirgɨsiirar
yɨkropki sɨmiiramɨn. Adɨn siya hɨniɨna yaɨngwo, sɨma wɨ kariir yɨnisɨmɨn wɨ
siir yaiyar wakae yoknaei.
38 Mɨ kamɨm ta numɨr aiir kɨgrɨraowiyɨm sɨma tɨ yɨnisɨm ɨiir kɨgwɨnɨm mɨ
sɨma sɨma hɨniɨna boɨnaiwɨn, tɨkɨ yɨnisɨm hɨniɨnɨn siya wɨ siir adni digwraek-
wowɨm wɨ siya haii. Humbae! Nɨm siir dɨsom aoki mɨ ta siir adni numɨra wɨ
krɨma haii.
39 Mɨ sɨma siirɨn ha kiyainaniyamɨm numɨr yaba hɨriir mɨ sɨma siirɨn ɨna
yɨsomaowɨn.
40 Mɨ Jɨsɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma panɨiɨna mɨ aɨngwokiyɨm? Mhoɨiya ɨiya
numɨr wainaɨn adɨn siya nɨti wɨ panɨiɨn siyɨuɨn siir natɨrni ta numɨr aiir
kɨgrɨraowan kamɨm sɨmiirɨn?
41 Mɨ sɨma siir boɨnki mɨ siya tɨ inkam biyɨeyɨm siir numɨr aiir kɨgrɨraowɨm
wɨ sɨmiir nɨsomsom aokii. Mɨ siya numɨr waina wɨ iikam isid mɨiyɨk nhɨrmi
hauugi sɨma kɨgrɨraowɨm mɨ nae haiyan ɨiya mɨ sɨma nae haɨmii, siirɨn wa
hauu aei.
42 Mɨ Jɨsɨs siya sɨmiir boɨnki, tari kɨma yai haɨmii kwɨra profet
kamɨm bɨiya sɨma wɨna Yokwo Komii saiir nwowɨm sɨmiir bɨri sɨbgu
mwaɨnɨnokɨnkɨnkɨm, aniya? Saeya hɨniɨna boɨnka,

tɨ yɨn mɨiyɨkɨn omaka mɨriiyɨn kamɨm sɨma boriisop waeyaowɨn tariinanɨn ɨni
bɨiyan yɨn yamwowɨuɨn. Siya ɨni bopwonauan kougouwɨn siir hɨriinan
yamwowɨuɨn. Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siyar dirɨraerarkikɨn tɨ dimɨnɨn,
siya ɨna yɨmbiyamɨn mɨ krɨma siir kɨgɨn ɨni wadɨeyar ywokiyɨn.

43 Mɨ kara kɨmiirɨn pɨ hɨriinan asi boɨnki, tɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm Adi Komii
siya kɨgrɨraowan iikamɨm sɨmaka nwowɨm wɨ kara swokɨ haii, Juda iikamɨm
kɨmiir waraurankar. Mɨ kara wɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm om whɨranɨm siir mɨi sɨbgu
mɨriiyɨm wɨ sɨmiir hauugi.
44 Yɨpɨkɨn inkamkɨn kariiram naɨngwo tɨbmii karamae nwowɨn mɨ siya
wɨ hindara nonkwobumbunɨnkɨn ɨuguski, hauwa nɨkɨi ɨswomswokiya
mɨmɨrmɨmɨr yɨnɨn siir ɨdwo saiir hɨriinan. Mɨ inkamkɨn digɨumii kariir
haimriyɨuwi mɨ siya wɨ hindara nɨkrɨmkrɨp ɨuguski yɨn siir hɨriinan nɨsɨɨmtl
sɨɨni.
45 Mɨ ɨiya prismi bɨiyan inkam komii ɨma mɨ Farisi sɨma ta hɨriinan boɨniyɨo
yai aiir wakaekiyɨm Jɨsɨs siya boɨnɨm mɨ sɨma ɨna yɨnokɨnkɨnkiyɨm ta yaiya
sɨmiirar nɨkrɨiga.
46 Mɨ sɨma siir nonkworɨnuwama naɨngwokɨm omaka hɨuyokiyokaiya saiir
hɨriir hainamɨm. Mɨ sɨma iikamɨm sɨmiirsi nɨdidgɨm Jɨsɨs siir yai wakaeyɨm.
Dimusi rani, sɨma ha naɨngwo tɨbmiikɨm Jɨsɨs siya profet inkam komiigɨn.
Ɬriig.

22

Ta boɨniyɨo yaiya nae komiiya wig nonkwonaeiya saiir boɨnka (Lk 14:15-24)

1 Jɨsɨs siya yaeya boɨniyɨo yaiya ɨna swokɨ boɨnɨn sɨmiirɨn mɨ siya hɨniɨna
boɨnkɨn,
2 Adi Komii siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana, saeya ɨni
inkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn, nae komii siir yɨnisɨm yɨnkamiyɨnɨn wig
nonkwonaɨn siirɨm dirɨraerariyɨn ɨni saiir hɨriinan ywowɨn.

3 Biiya kam nhirim simiir nimbina ta wigwas naeya saiir naeyam. Mi naeni iiya siya siir kam nhirim simiir yikropki. Mi sima nitim pi boriisopi.
4 Mi siya siir miiyan kam nhirim ina swoki ikropkiyim mi simiir boinmauu, kima kamim kara nimbingigim simiir dikiunaki mi kima simiirin hiniina boin, wakae, kariir naeyim bidi diriraerar haigingigim. Mi bulmakau ii ikim mi wraisu hikae hikaeyim kara bidi yisomsom haigingigim. Mi digworaekwo whiekakim bidi diriraerar haiigingigim. Kima ta wigwas naeya saiirim wit.
5 Siya siir miiyan kamim ti yai imiir boinmimauu digin mi sima ha namim, sima, simiir yai imiir wakaeyim pi boriisop mi sima ina nhinoopkiyim. Nwirin siir numiram yam mi nwirin ini umir mii miriiyam yamin.
6 Mi nhirim inkam komii nu kigriraowiyin siir miiyan kam imiir yapiyiskai kigwin mi sima simiir yonkwobumbuninkin haiiginiugi mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim.
7 Mi ti hiriinanin inkam komii nu kigriraowiyin siir kwoinin haugi hauga ha whiyiekiyin mi siir kamim sau ninitiyim simiir yikropki. Mi sima inkam biyieyim simiir yisomao mi om iiir warar yinkin haingimugig.
8 Mi sima hiriinan tirim, inkam komiiyin siir miiyan kam imiir boinmimauugi, wigwas naeya bidi diriraerar haigin diga, kamim kara nimbinim sima miiyiki waeyao paniinsi yitsi.
9 Mi hiriinanki niuwi kima iki siyiu whiekakim simiirar dap kig yokiyokiiyam mi kam whiekakim kima simiir kigi mi kima simiir wikiunani ta wigwas nae aiirim.
10 Siya hiriinan yai boinkiyin mi miiyan kamim ina nhinoopkiyim. Mi siyiu whiekakim simiir nwowim iikamim simiir yapboinmamauu iikam biyie biyie ikim mi iikam miiyik miiyik ikim simiir yikiunani wigwas nae aiirim. Mi sima ha nitim ta omaka wigwas nae diriraerara ini iikamkina yinkiniugiya.
11 Iikamim sima ha nidwodwokai digiyim mi inkam komii simiir napninopkai kigam namkin. Mi siyar kigi inkam nwirin yiuis miiyik bi piuainanikin wigwas naeya saiir nidwokai aeyamin.
12 Mi inkam komiiyin siir boinki, akam, kira yiuis miiyik piuainani karamae dimusi nwokin ta wigwas nae aiiramin, ha? Mi siya ini yai mikrima ywowin. Mi ina yididkiyin.
13 Inkam komiiyin siya siir miiyan kamim simiirin hiniina boinki, kima siir iga iinim simiir kogrimdiinugi. Mi maeyauwa niiyim niiyim nwowa saiir hiriir ditkaigi. Ta maeyau niiyim niiyim aiirin siya wi kauu ouu prasae kin tani. Mi siya wi hik komiigikomii aiir haii. Mi wi siir big iiirar mi aegiyimgiyikaeyami.
14 Jisis siya ta boiniyio yai aiir boin digiyin mi siya simiir boinki, ihi, Adi Komii siya iikam whiekakim simiirar nikiunaei. Mi simiirin wi irira nwinwira nikiuna apninopkainani. Ɬriig.

Sima Jisis siir sriigim umir Sisa siir hauuwam (Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

15 Mi Farisi kamim sima yaiya ina haingiriyiu hid boinaiyim, Jisis siir kinankiuwam.
16 Mi sima simiir kigna miriiyim kam nhirim mi inkam komii Herot siir kamim simiir warar yinkin ikropki. Mi sima Jisis siir hiriir yimbiyam mi ina ini sriiyiuim yai nhirim simiiram. Inkam yaimin dimin nowom-warkaiyiuwiyin, krima ina ninoknkinkinin kira yaimwo boinan inkamkin. Mi kira yaimwowa saiirar sibgu owomwarkaiyiu boinikin diminim Adi Komii siir iikamim simiirim. Kira inkam nwirni bi nwowikin kou mi nwirni

bi nwowikin nua. Niingaka. Kira iikam whiekakim simiirin whiruwar nwowaiginiuwikin.
17 Kira krimiirin sibgu boinmauugi, kira paniina naingwowi, ha? Moses siir siyiu komiiyin siya boinin ini wadieya mi owin krima omom omomi takis umirim inkam komii Sisa Romanin siir hauuwin, aniya? Iyie? Niingaka.
18 Jisis siya simiir kwoin biyie biyie imiir bidi yinoknинkinin mi siya simiir boinki, kima niksisaeyan inkamkim. Kima kariirim dimusi kinankiunikim, ha?
19 Kima umirim omom omomiyim kima haiiyim mi miiya umira saiir nwowa inkam komii Sisa siir hauuwiya kariir wiisiimauugi. Mi sima umira siirim asi hainakikim, siir niisiimauuim.
20 Mi siya simiir sriigi, ti whwonkamin mi ti inig ikin umir aiir nwowin siya nhinirgin.
21 Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, inkam komii Sisa. Mi siya simiir boinki, dimin Sisa nikin, yio kima Sisa siirar hauu. Mi diminin Adi Komii krimiir Wanin siirgin yio kima siirar timi hauugi.
22 Sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima siir ina haiburgigim mi ina yamim. Mi sima Jisis siir kinankiuan yai karamaekim. Ириig.

Sima Jisis siir sriigi iikamim naonami wa swoki insiin idwowi (Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

23 Ta ii aiirarin Sadyusi kam nhirim Jisis siir hiriir yimbiyam. Ti kamim sima hiniina boinikim, inkamin naonamiyin sima wi swoki insiin idwo rani. Sadyusi kamim sima ha nimbiyamim mi sima Jisis siir ini sriiyiu,
24 inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, Moses siya hiniina boinkin, inkam nwirin siya yinie niyio karam nwowi mi siya ha naonami mi siir wig igabaeya siir nomousim ieyar swoki itkin idwokai naowid. Mi yinіekakin wi siya nwo haiginiuwi siir yaowae iiirin.
25 Mi kam iriiyar nwiskiniuwi mi simiir yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ina yaonamin mi siya yinіekak bi nwogigin. Mi siir wig igabaeya ini siir nomousim ieyar swoki itkin idwokainaowida.
26 Mi siir nomousimin iriipa hiriinanar mi tir, yinie karamaeyar mi aowin. Mi nwoimaka iriipa hiriinanar mi tir mi ini hirii hiriinanar tir yokiyokiiyamin. Mi ti iwiniyao iriiyar nwiso ini yinie karamaeyar yaowim.
27 Sima yaowin naokao digiyim mi mhoiigi mhoiiya simiir yao wig igabae aeyar yaonam.
28 Kira boinki, iiya iikamim naokaowim sima ninsiin idwowi. Ti iwinyao iriiyar nwiswo ta wiga saiir kamki kamin wi nhinga nwowi? Kira ina ninoknинkinin, sima yaowin saiirara nonkwona swokim.
29 Mi Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima Yokwo Komii saiir yai imiir bi ninoknинkinkim, ha? Mi kima Adi Komii siir kirie aiir bi ninoknинkinkin, ha? Mi kima hiriinanin whaowaeya priiboin, aniya?
30 Mi iiya iikamim sima ninsiin idwowi mi sima wi nonkwona rani. Niingaka. Mi sima wi Adi Komii siir oman paekwosimim ninomor kou hir nwowin wi simiir hiriinan nwowi, niinga niingar.
31 Ti iikamim naonamim mi ha swoki insiin idwowi. Kara kimiir sriiyim mini. Adi Komii siir yaiyim Moses siir hauuwim, kima simiir bi mwaingim, aniya? Siya hiniina boinkin,
32 kara Ebraham mi Aisak mi Jekop simiir Adi Komiigin. Adi Komii siya iikamim naonamim simiir Adi Komii rani. Iikamim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin simiir Adi Komiigin.

33 Iikamim kingiin nokwoim sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ini hindara yanaakiyim Ɨriig.

Adi Komii siir biigi biiyan siyiugi siyiu ieyairgin
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

34 Ta hiriinan yaiya Jisis siya Sadyusi simiir yai aiir boin tankaigikin. Mi Farisi kamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina haingiriyiu boinainamim.
35 Mi simiir bopwo hirin inkam nwirin siyiu imiir ninoknинkiniyin ini hirar nwowin. Siya Jisis siir sriikinankiuwam namkin.
36 Iikam nowomwarkaiyiuan inkam piki hiniin siyiu ikin, siyiu whiekakim Moses siya winim simiir bii nwowim, ha?
37 Mi Jisis siya siir boinki, Biiyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiigin. Mi kiriir mhii kwoinim mi kiriir kirieya wi saiirar hauu iuguski mi kiriir digworaekwo whiekakim simiir warar.
38 Ti siyiuin siya ini siyiu nhirim Moses siya winim simiir kou ywowin.
39 Mi mhoiiyan siyiu whirin yio hiniina boinkin, kira inkam nhirim simiirim naingwowiyim mi kiramar naingwonaeiyin saiir hiriinanar daingwo.
40 Ti siyiuwo sowa boinkiywo ini Moses mi profet kamim simiir siyiu imiirar higriniu irkakiyim. Ɨriig.

Jisis siya Farisi kamim simiir srii yipiki inkamkin Adi Komii siya nikropkiyin
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

41 Farisi kamim sima iripa niki haingiriyiu owim mi Jisis siya simiir srii,
42 kima Krais siirin ini paniina naingwowim ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, ha? Siya nhinir piugan ankin, ha? Mi sima siirin hiniina yowarkii boinki, Devid siir piuganankin.
43 Mi Jisis siya simiirin ina swoki sriiyin. Dimusika? Mi Adi Komii siir naeyiuin Devid siir nwowin siirin siya niisiimauugin mi Devid siya siirin Biiyan Inkam Komii dimusi dapkin, ha? Siya hiniina boinkin,
44 Devid siya hiniina boinkin Adi Komii siya, kariir Biiyan Inkam Komiiyin siirin hiniina boinkin, kira kariir iina iiniga saiir didwo. Mi mhoiiya kiriir sau omomin wi kara kintiokii simiirin. Mi wi kiriir aowa nwokaii.
45 Kima kigi Devid siya dapkikin Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Biiyan Inkam Komii siya mi siya ti inkamin Devid siir isid paniina nwokin, ha? Niingaka. Siyiu karamaekin.
46 Mi inkam nwirkin bi nowarki boinmiminkin ta Jisis siir yaiya. Niingaka. Mi ta ii aiirin sima ina yididbwakainamim siirsiyin mi mhoiiya sima siirimin dimin whiram bi swoki srii miminkim. Ɨriig.

23

Jisis siya iikam imiir boinki, kima mintarao, kamim siyiu komii ninoknинkiniyim mi Farisi kam ikim simiir siyiu imiirsiyin
(Mk 12:38-39; Lk 11:43,46; 20:45-46)

1 Mhoiiya Jisis siya yaiyim iikam whiekakim mi kamim siir kigna miriiyim simiir boinmimauugin. Jisis siir yaiya hiniina boinkin,
2 kamim siyiu komii ninoknинkiniyim mi Farisi kam ikim, sima kimiirin Moses siir siyiu imiir nowamwarkaiyiugim.
3 Mi hiriinankiniuwi yim ti hiriinan digworaekwowim, simiir boinmimauuwiyim, yim kima simiirin ha wakaeyokna ap. Mi simiir siyiu iiirin, yio kipi kigna ap.

4 Ti yaiyim sima kimiir boinmimauuwiyim, yim ini dimin hikakim kima nityiskai apiyim, kimiir waeyao ini hiriinan ywowim. Mi sima wi kimiir whinhai rani, ti dimin hikak imiirin. Niingaka.
5 Dimin taeminim sima miriiyim, sima minam mini, iikamim simiir nwoki kigim sima ti iinmi op minim minam niigim sima Adi Komii siir yaiyim simiir hopkaiyam. Mi simiir mwowim hais ha mi kikog nhwo kwisboini digworaekwowim, simiir haigiyam. Mi iikamim simiir kigii, sima wa nwoki aingwowim, sima inkam wadiekim. Mi yiuis priei prieiyim sima niiyim yim ha mi piuai haiginiu. Sima nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim mi iikamim simiir kigi, sima wa boini, hie wara inkamim, sima inkam wadiekim.
6 Mi iiya sima yaewou komii komiiyim simiiram namiyim sima iki mhoiiyan ipiiyim simiir bi nidwokaiigim. Niingaka. Sima iki ipiiyim biiyar nwowinim pi simiirar nidwokai omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiirin iriipa hiriinan.
7 Sima ha naingwowi, iikamim maeyaua nae haiginiya saiirin sima simiir nwoki boin mairgimairgam.
8 Iikamim sima kimiirin hiniina kipi dap iikam nowomwarkaiyiuwan inkam komii komiigim. Niingaka. Inkamin nwiruwairgin kimiir nowomwarkaiyiuwiyin, Adi Komii sasairgin. Mi kima whiekakim ini nomiiyaukina yoswowim.
9 Mi nu tirin kima inkam nwirniyin hiniina kipi dap, krimiir Adi Komiigin. Niingaka. Adi Komiiyin nwiruwairgin, krimiir Adin. Mi siya ini ninomor kou hirar nwowin.
10 Mi sima kimiirin hiniina kipi dap, inkam komii. Niingaka. Kimiir Biiyan Inkamin nwiruwairgin, yio karargin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin.
11 Yipiki inkamkin kimiir bii inigak nwowin. Siya biiyin hinda whisarii mii priimiriiyan inkam dwo
12 inkamin siir inig iiirar hainanaeiyin mi mhoiiya siir inigin wi aoki aowa namiguskii. Mi inkamin siir inig iiirar hainana karamae nwowiyin, mhoiiya siya wi inig komiigak nwowi. Ɨriig.

Jisis siya kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim siya siyiu biyieyim sima tirim io simiir nwokin
(Mk 12:40; Lk 11:39-42,44,52; 20:47)

13 Ti siyiu komii ninokninkiniyim kamim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Kima niksisaeyan inkamkim. Mi kima yaiyairga nhinkini. Iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim sima nwowam naingwowiyim, simiirin kima niksisaei mi ti iikamim simiir anowin kimar haiginikouwi. Mi simiir kwoinim simaka nwowam wara naingwo rani, simiir siyiuin kimar haiginikouwi. Mi kima Adi Komii siir iikamim siya kigriraowiyim simaka bi namasugim. Mi iikam nhirim simiiram namam tiriyim, simiir siyiuin kimar haiginikouwi.
14 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya kimiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkin iuguskii kima yai airgar nhinkini. Kamim naonamiyim simiir wig igabaeyim pi kima mi iksisaei. Mi simiir omakain digworaekwowim pi kima mi tauae haii. Mi kima iikamim simiir whwonkam idain nhwo pi prieiyar mi kwisboini, simiir dimin biyieyim simiir higriniuwam. Mi iikamim sima wa nwoki aingwowim, kima inkam miiyikim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi hauuwi.
15 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wa nonkwobumbuninkin iguskii. Kima yaiyairga nhinkini. Mi kima whii komiiya mi nu ikim simiirar napboinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin iikamim simiir kwoin imiir

hiurworwokaiyam. Mi sima kimiir yaiyar bidi wakaeyoknaim. Siyiu biyie sima diriraerarim ini kimiir imiir haiburim.
16 Mhoiiya Adi Komii kara iikam biyie kimiirin wi hindara nonkwobumbu iuguski. Kima ini iikam nhwokwisaeyim simiir ninkikwona apiyin ini simiir hiriinan ywowim mi kima wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima paniinsi sibgu wakaeyokna apsi. Mi kima iikamim simiirin hiniina boinikim kara wa diriraerari, kara niksisae rani, kara yaimwowar boini. Ti kariir yaiyim, kara Adi Komii siir hiniina boini, ini mi owin yio dimin komii rani. Mi kira hiniina boini, kara wa diriraerari. Kara ti yaiyim simiirin pi golin Adi Komii siir omaka hir nwokaiyin pi siir nikopaisisirki. Mi siya ti hiriinan yaiyim simiir boini mi kima siirin wa boin, siya ha diriraerar.
17 Kima whaowae inkamkim mi inkam nhwokwisaeyim! Dimu diminkim bii nwowiyim mi dimu diminkim mhoii nwowiyim, ha? Ihi, adi Komii siir omaka biiyin ini saeyar ywowa.
18 Krima hiniina boinkim, inkamin hiiya nae haigin inkin imiiyaeiya Adi Komii siira saiir dapikopsisirki mi mhoiiya siya tir karamae nwowi yio dimin kaimwo rani mi inkamin nae Adi Komii siir nikin imiiyae ikopsisir hauuwi. Ihi, yio siya ha diriraerar.
19 Kima ti nhwokwisae inkam whaowaeyim dimu diminkin bii nwowiyin, ha? Inkamin nae ninkin imiiyaeiyin siya, iyie? Hiiya saeyar minkin ti naeyim dimin whirki paniinsi kimbusi. Ihi, hiiya nae haigin ninkin imiiyaeiya biiyin ini saeyar ywowa.
20 Inkamin hiiya nae haigin ninkin imiiyaeiya saiir inig iiir dapikopsisiri, siya digworaekwo saiir idwo nwowim simiir warar ninkin ikopsisirkikim.
21 Mi inkamin Adi Komii siir omaka miiyika saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siir omaka hir nwowin naeyiu digworaekwowim simiir wara ninkin ikopaisisiri.
22 Mi inkamin ninomor kou saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siya mi siir ipiiya sowiir warar nikopaisisiri.
23 Kima kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski. Dimusi rani, kima yai kiyimiyok boin kiriekim. Mi kima dimin sisimim pi simiirar mi sioitkini mi haimiiyin pa mi hauuwi mi ti hiriinan dimin sisimim kima ina wakaeyokna diriraerarim mi biigi biiyan diminin Adi Komii siir yaiya kima hiriinan tir tani. Mi biiyan dimin komiiyin Adi Komii siir yaiya kima digiumii saiirar haimriiyiugigi. Mi siyiu miiyik tiri ikim iikam nhirim simiir mi naingwobumbuni siyiu mi naingwo tibmiini siyiu ikim, kima ti hiriinan dimin komii komiiyim digiumii simiir haimriiyiugigim. Mi kima dimin komii mi Adi Komii siir dimin simim simiir wara wakaeyokna kiswo mi siya kimiiramin wi mairgimairga komiiya pi ywokiyin mi kima simiir tirim pi boriisopkim. Niingaka.
24 Kima inkam miiyik rani, ini nhwokwisaenan ywowim mi kima iikamim simiirin Adi Komii siir siyiu iiir niisiimauuamar naingwowi mi kima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siir yaiisisimim kima simiirar nikwowaisii mi wakaeyokna rani. Mi kima Adi Komii siir biiyan yai komiiyim simiir wakaeyoknaim naingwo rani. Mi kima pi boriisopi. Niingaka.
25 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyara nhinkini kimiir mhii kwoinim ini mobmor mob minim idanara kima sibgu hiisokiyim mi aowa iokaka nwowiyim mi ini simiir hiriinan ywowim. Kimiir kwoinim ini inkam nwirni diminam kigmairi siyiuin mi piu saeya nipiyaokiinami siyiu ikin ini sima yinkiniuim.

26 Farisi kamim kima ini inkam whaowae nhwokwisaenan ywowin mi biiyin kima mobmir mobim simiir aowa tiki hiisok mi idana wi wadieya mi oki. Mi iriipa hiriinan kimiir kwoinim hiriinana timi tir. Mi kira siyiu miiyikin siir tiram naingwowi kira wa tiri.

27 Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbu iuguski. Kima mintarao! Kima yaiyarga nhinkini. Kimiir kwoinim ini maeyauwa inkam haingikaiiya ini saiir hiriinan ywowim. Mi idwowin wadieya sibgu kigi mi ienau hirin ini inkam mwokiugi yinkiniuin. Iikam kimiir mhii kwoinim hiriinan ywowim. Mi ida wadieyar sibgu kigi mi kimiir aowan kwoinin miiyiknan nwoki rani.

28 Kima ini iriipa hiriinana mi owim, iikamim sima kimiir yaimwo wh-wonkam imiirin wadieya kigi sima hiniina naingwowi, kima iikam wadiekim. Mi kimiir mhii kwoinim ini niksisaeni siyiu ikin mi dimin bibiyieyim ini simasimar nwokaiyim. Ɬriig.

Jisis siya kamim iikam nowomwarkaiyiuwiyim mi Farisi kamim simiir boinkin sima wi hik kimpipisu haii
(Lk 11:47-51)

29 Kima kamim siyiu komii ninoknинkiniyim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyarga nhinkini. Kima profet kamim biiya naonamim simiir kiu mwowim ie imiirar piuai haiginiugim. Mi iiya sima omwaiya niki waiyaim, sima siyiu miiyik iiirar tirkim.

30 Mi kima boin, iiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nwowa krima saiir nwokiswo mi krima wi simiir di whiniinii profet kamim simiir nisom aowamin. Niingaka.

31 Ta yai hiriinana kima kimar niisiimauunaei, kima ti kamim profet kamim simiir nisomsom aowam, simiir hiran inkamkim.

32 Kara kimiirin yaimwowar boini, kara kimiirin bidi yinoknинkinin kima wi kimiir yidiwi wanwiyaeyim, simiir siyiu biyie imiirar swoki tiri, biiya sima tirim saiir hiriinan mi kima wi hiriinana swoki tiri mi wi simiir hiriinana swoki imbiyami.

33 Kima kam biyiekim, kima mipugnankim. Kima kam biyieyim kima kam isid biyieyim simiir hiranki nitkim mipugnan. Adi Komii siya kimiirin wi maeyauwa paekaka saiir hiriir boinwokiyopnatkaigi, kima wi paniina nidami, ha?

34 Mi kima wakae mhoiiya kara wi profet kam nhirim ninoknинkin miiyikakim, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir mi kamim nowom-warkaiyiuwiyim wi kimiirim nikropki mi sima kimiir waraur nimbini. Mi nhirim wi kima nisomsom aokaowi mi paeyin hiiniya niriоninkinin saika nirinuwi mi nhirim omaka, yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirar nipimpari. Mi nhirim kima simiirin wi om komii whirin siir hiranki nhinikriropki mi simiirin wi hinda tinda ninkin aeyokiyoki.

35 Mi ti hiriinanin kara wi saiirsi nikropki kam nhirim hik kimiir hauuwim, kam miiyik nhirim nuanim biiya kima nisom aowim simiirsi. Inkam miiyik Ebel siir hiranka nisomao bwakainamkim mi ini profet Sekaraia siirar yadigiuwin Berekaia siir yinisimin. Sima siirin Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya mi maeyaua hiuyokiyokaiiya nae ninkin imiiyaeiya dimin whirki kimbu karam nwowa siirin hir nisom aokin. Dimusi rani, ti dimin hiniinin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi nonkwobumbuninkin iuguski.

36 Kara kimiirin yaimwo aiirar boini. Dimin biyieyim simiir hik kimpipisuim ti iikam isid whiekakim kima ti nwowim wi krimiirar nimbiyami. Ɬriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siir iikamim simiirsi nougin
(Lk 13:34-35)

37 Jerusaleman iikam!! Jerusaleman iikam!! Kima profet kamim kimiir waraur nitim simiirar nisomsom aokaowikim mi iikam nhirim Adi Komii siya nikropkiyim simiirin ini siiyani kima kaiyimik aokaokiyim. Ɬinokiinokin kara kimiirin dimin biyieyim simiir hirankar nikiunama naingwowi kanaka nwowim kimiir whindiriraerarim. Kakaruk yopiiya saiir yinim saiir kpidga aowa namiyim saiir hiriinan tirama mini mi kimar boriisopi.

38 Kima wakae! Mhoiiya kimiir omin wi iikam karamaeyar nwoki.

39 Ɬhi, kara kimiirin hiniina boini mi kima wi kariir kigmimin tani mi iiya kima ta yai hiniina saiir boini mi wi saiirar nadigiuwi. Adi Komii siya kinsiishaiginiuwi ti inkamin. Biiyan Inkam Komii siir inig iiir nitin siir. Ɬriig.

24

Jisis siya Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir boinkin wi sapi nimbiiriyami

1 Jisis siya Adi Komii siir inig hainaniya omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgikin mi ina yapnaniyamin mi kamim siir kigna miriiyim sima siiram yit. Sima siir niisiimauuam naingwokim omaka miiyikim Adi Komii siirim simiir.

2 Mi siya simiir boinki, kima ti digworaekwowim simiir bidi kigiyim, aniya? Ɬhi, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, ti siiyaim Adi Komii siir omaka saiirim sima wi siiya kwirni idwo nwo rani. Niingaka. Mi kam nhirim sima niti, wi ti Adi Komii siir omakaim simiir niinikinhiimnhinkigi mi wi nu saika diga swoki amwowiuwi. Ɬriig.

Jisis siya hik whiekakim mhoiiya nimbiniyanim simiir boinkin
(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

3 Jisis siya mhiu Oliv hir nidwokin mi kamim siir kigna miriiyim sima simar yit siirimin mi sima siir ini boini, kira krimiir boinmauugi, ti dimin hiriinanim wi paki hiniin iiya saiir nimbiyami krimiir niisiimauuamin, ha? Piki hiniin diminin wi bii siya nimbiyami mi krima wi siir nwoki inokninkinim iiya kira swoki haiyiug itana saeya nimbiyami mi ti nuin wa digi, ha?

4 Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima kima kimasiyar sibgu mintiraona wi inkam nhirkim niksisaesi kimiirin.

5 Kam nhirim sima niti mi sima wi kariir inig iiir nini iksisae dapboini, karargin Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin mi sima wi iikam whiekakim simiir niksisae irkaki.

6 Mi mhoiiya kima wi yaiini yaiyim simiir wakaemimikwini. Yaiiya hinda tinda ina niniiya, kingiin mi aru iriipi hiriinan mi kima wi kipi nanaawin. Ti digworaekwowim sima wa nimbiyami mi iiya kara nitana ti nu ieya digana ya ina niki owa.

7 Nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka ninii. Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin wi nu whiranin siir isidin yaii wi inkam komii nwirin siir isid inaka ninii. Mi nu maeyau nhirim wi mhii prasae nao rani mi nu maeyau nhirim wi niin prasae nit rani.

8 Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainam wi saiir hiriinan hik kimpipisu haii, biiya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiyami. Ta ii aiirin sima hik kimpipsu wi kimiir hauuwi mi sima wi

kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainaim wi saiir hiriinan hik kimpipisu haii biiya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiyami.

9 Ta ii aiirin sima hik kimpipisu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai wakaeyoknaeikim.
10 Mi ta ii aiirin iikam whiekakim sima wi simiir naingwo tibmii aiir haiburgigi. Mi sima simiir nomiiyauim wi simiir sau omomin siir kinmauu iti mi simiir nhirim wi io sima sima ninwo anwowi.
11 Mi ta ii aiirarin niksisae profet kam whiekakim sima nhinani mi wi iikam whiekakim simiir niksisaei.
12 Mi ta ii aiirarin dimin biyieni siyiuin wi komiiya nimbiyami mi iikam whiekakim sima wi inkam nwirnisi naingwokwonanae rani. Niingaka.
13 Iikamim sima simiir naingwo tibmiiya kirieya nwoyokiyokiii mi mhoiigi mhoiiyana saiirar namwoiuwi mi ti iikamim simiirin wi Adi Komii siyar swoki anmaiwarkainaei.
14 Mi sima wi nu maeyau maeyau whiekakim hinda tindanim simiir napboinmamauu irkaki maeyauwa Adi Komii siya kigirkakana siir digworaekwo whiekakim saiir mi iikam isid whiekakim sima wa wakae, dimin miiyikim Adi Komii siya diriraerarim. Mi wi ii aeya nadigiuwi. Ɨriig.

Dimin biyieki biyieyin wi sipi nimbiyami (Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

15 Inkamin ta yaiya saiir mwainin siya sibgu daingworinu, Jisis siya boinki mi mhoiiya kima wi ti dimin biyieki biyieyin Adi Komii siir omaka io saiir hioanin wi siirar kigi, diminin Adi Komii siir omaka bopwo nwowin igbid kamiyaugakin biiya profet Daniel siya boinin nimbiyamim mi siya.
16 Mi ta ii aiirin iikam whiekakim nu Judia hir nwowim sima mhiua hiriir yidam ninopkainam.
17 Mi iikamim yaba hir grinkin okwowim mi sima simiir digworaekwo imiirim kipi swoki iwit ninopkainam omaka hiriirin simiir haiyim sima mhiua hiriirar didam iugugusamki.
18 Mi yipiki inkamkim sima numir nwowi mi sima simiir oma hiriir kipi swoki haiyiug am, simiir yiuis imiir hainakiyim. Sima hindara didam iugusam.
19 Mi wigim yinpiugak nwowim simiirsi naingwoyimiyoki mi wigim yinpraigakakim simiirsi warar mi timi aingwoyimiyoki ta ii aiir nwowim. Sima wi nidam sasau rani, sima wi hikak nwowi mi wa kiguguwi.
20 Kima Adi Komii siiram srii boin mi ii kima nidami saiirin wi naoki kipi kin mi wi Judami ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi idami ya wi miiyik mi o rani, ti ii hiriinanim kima wi nidam sasauni siyiuim whaowaei.
21 Mi ta ii aiirin wi hik kimpipisu prasae hai rani. Ɨiya nuin siya wina niki owin mi ini tariinana yamwoniyin, ti hik hiriinanim biiya sima bi niki imbinikim. Mi mhoiiya wi hiriinan hiki mi imbiyam tani.
22 Mi Adi Komii siya ti dimin biyieyim simiir iiya saiir nikwokripna karam nwokiswo mi iikam whiekakim sima wi hiriiyar pi whaowae iuguskiyin. Adi Komii siya siir kamim siya nimbinim simiirsi naingwoyimiyokiyin mi siya ti ii hiriinana saiir asi nikwokripnakin, ti diminim sima nimbiyamam.

23 Mɨ ta ɨi aiirɨn inkam nwɨrɨn siya wɨ kɨmiir boɨni. Kɨgi, inkamɨn Adi Komii
siya nɨkropkiyɨn siya tɨsi tɨrar nwowɨn, siya ɨsi hapi nwowɨn, kɨma wɨ siir yai
kɨpi naɨngwo tɨbmii.
24 Ta hɨriinana kara kɨmiirɨn saiir boɨnki mhoɨiya kam nhɨrɨm sɨma nɨti mɨ
wɨ hɨnɨɨna nɨnɨ ɨksɨsae boɨni, Kraisɨn karargɨn. Mɨ kara profet inkam nwɨrkɨn.
Mɨ sɨma wɨ dimɨn kɨrɨe komii komii nhɨrɨm sɨmiirar dɨrɨraerari, iikamɨm Adi
Komii siya nɨmbinɨm sɨmiirɨn wɨ sɨma nhɨnprɨiginam kɨnankɨugɨuwi mɨ tɨ
iikamɨm sɨma wɨ sɨmiir yai wakaeyokna rani.
25 Wakae, kara kɨmiirɨn bɨi tɨ digworaekwo ɨmiirar boɨnmauugɨm mɨ bɨi wɨ
digworaekwowɨm sɨma nɨmbiyami mɨ mhoɨiya kɨma sɨmiir kɨgi mɨ kɨma wɨ
hanɨɨngɨ kɨgnɨnokninkɨni.
26 Sɨma kɨmiir hɨnɨɨn yai boɨni, kɨgi. Siya maeyauwa inkam karamaeya
nu siiyɨn apa saiir nwowɨn, kɨma wɨ taka maeyauwa saiir kɨpi nam. Mɨ
sɨma hɨnɨɨna boɨni, kɨgi, siya ta omaka maeyauwa hɨuyokiyokai saiir hɨr
nwokaiyɨn. Kɨma wɨ sɨmiir yai kɨpi naɨngwo tɨbmii.
27 Kɨma ɨna kɨgɨm, sinana bɨekɨ nɨmbiidniyɨn siir hɨrar sinankiyɨm mɨpi
bɨekɨ nɨkiiyamiyɨn siir hɨrar namwoɨuwi mɨ mhoɨiya ɨiya Yaowae Adɨn
nɨnomor kouanɨn kara swokɨ ɨti kɨma kariirɨn wɨ hɨriinanar kɨgwɨni.
28 Maeyauwa inkam whɨigɨ nwowiya mɨ wakikiyao wabɨm pɨ sɨmiir pɨu
ɨmiirar natkɨkɨn ɨdwo aei. Mɨ mhoɨiya kara swokɨ ɨti iikam whɨekakɨm sɨma
wɨ kariirar kɨgwɨni. Ɨriig.

Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn mhoɨiya siya wa swokɨ ɨti (Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

29 Hɨk komiiya ta ɨiya saiir haiya saeya dɨg nwoki mɨ bɨeyɨn wa kakauu
ɨuguski mɨ bwana wɨ mɨ whwo rani mɨ nauunɨm wɨ nɨnomor kou hɨranka
nɨkɨigɨiki. Mɨ nɨnomor kou hɨran dimɨn komii komiiyɨm, sɨma wɨ nɨɨni hanɨɨna
nɨtki.
30 Mɨ ta ɨi aiirɨn digworaekwo nhɨrɨm nɨnomor kou hɨranɨm mhoɨiya wɨ
iikamɨm wɨ sɨmiir nɨisiimauuwi ta ɨiya. Kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn
wɨ saiir swokɨ ɨti mɨ iikam isidɨn hɨnda tɨndanɨm nu tɨranɨm sɨma wɨ nou
prasae kɨn tani. Mɨ Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn sɨma wɨ kariirar kɨgwɨni
waumɨrsɨma kariir dimɨn kɨrɨe komiiyɨm paenan nɨuyaeiyɨm wɨ sɨmaka
nɨnkɨn ɨti.
31 Ɨiya kara nɨti, kɨdɨn wa maski. Mɨ ɨiya siya kɨd maski mɨ kariir paek-
wosɨmɨm sɨma wa namki omom omomɨm hɨda tɨnda nwowɨm sɨmiir, iikamɨm
kara nɨmbinɨm sɨma wɨ kariiram nɨkɨunani.

Whrougɨwokiyɨm ɨiya Jisɨs siya nɨtana saiir nɨisiimauugɨn iikamɨm sɨmiir (Mk 13:28-31; Lk 21:29-33)

32 Kɨma whrou siir bɨdi yɨnokninkɨnɨm. Ɨiya pɨ whrou siya woki tɨ hɨriinanɨn
krɨma pa nɨnokninkɨni opɨn wɨ sɨpi nɨuwi. Mɨ opud naowo wa mɨ ɨkii kɨni. Ta
hɨriinan ɨiya saeya opkɨ nɨuwi aeya.
33 Ɨnɨ mɨ owɨn, mhoɨiya kɨma ha kɨgi tɨ dimɨn taemɨn whɨekakɨm kara boɨnɨm
ɨni nɨmbiyamɨm, kɨma ha dɨnokninkɨnki, ɨiya kara nɨtana ɨni kingiin nwowa.
34 Kara kɨmiirɨn yaimwo aiirar boɨni, iikamɨm sɨma ta ɨi aiirar nɨkɨ owɨm
sɨma wɨ nɨkɨ aonam tani mɨ tɨ digworaekwo whɨekakɨm wa nɨmbiyami.
35 Nu nɨnomor sowa wa dɨgi mɨ kariir yaiya wɨ swokɨ dɨgi rani. Nɨingaka.
Saeya wɨ hɨriiyar nwoyokiyokɨi. Ɨriig.

Inkam nwɨrkɨn ta ɨiya Jisɨs siya nɨtana saiir swokɨ ɨnokninkɨn tani (Mk 13:32-37; Lk 17:26-30,34-36)

36 Inkam nwɨrkɨn ta ɨi aiirɨn nɨnokninkɨn mɨmɨn tani. Mɨ paekwosɨmɨm
nɨnomor kou hɨranɨm sɨma ɨriipa hɨriinan sɨma saiir mɨ ɨnokninkɨn tani. Kara

Yaowae Adin saiir mi inokninkin tani. Niingaka. Adi Komii sasa ninokninkini ta iiya kara nitana.
37 Iiya Noa siya nwowa mi siyiuim saiir tirim, hiriinan siyiu kaimwowim wi saiirar swoki tiri iiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti.
38 Iiya op komiiyin siya niuunani karamaeya niki owin, sima ti hiriinan siyiuim simiir tirkim opmin kwiyae mi naemin nongwomamair aeikiyam mi wigmin priinonkwonakaeyam. Mi ini Noa siya yambudkiyin siyaiiya hiriir.
39 Iikamim sima bi ninokninkinkim mi sima ini hiriinana mi prii ywowim. Sima ha bi naingwokim ti diminim wi simbi nimbiyami. Niingaka. Mi op komiiyin ha niuunaniyin mi ini iikam whiekakim simiirar kaipri hainamim mi sima ina yaonamim. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara niti wi hiriinanar mi tiri. Sima wi ninokninkin tani mi wi ha nwokwokin tani iiya kara nitana saiiram.
40 Mi iiya kara swoki iti sima wi ninokninkinwin tani. Mi inkam nwisko sowa iripa mii miriiguwaki mi wi nwiruwaniya nikiunami mi nwirin siirin wi hirar haiburgigi.
41 Mi wig iso sowa iripa mii miriiguwaki mi ira wa nami mi ira wi hirar haiburgigi. Mi hiriinankiniuwi
42 kima, kima kimasiyar mintiraowin. Kima ninokninkin tani, paki hiniin iiya wi sae swoki iti kara kimiir Inkam Komiiyin.
43 Kima ti dimin imiir daingwo, omakain adin siya ha ninokninkini hii tauaean inkamin pi sipi niti mi siya pa nidwo kaowi mi hiiyan inkamin pi hiriir napninopkainam tani
44 Kima iriipa hiriinan ha nhinkaokwokin, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iigwira kara niti ina nwowa. Mi kima wa ninokninkin tani kara wi ta hiniin iiya saiir niti. Iriig.

Boiniyio yaiya mii biyie mi mii miiyik miriiyo sowiir boiniyioka (Lk 12:41-48)

45 Piki hiniin miiyan inkam ikin kwoin miiyikakin mi siir mii imiir sibgu kigriraowiyin, ha? Biiyan inkamin siya minam nimbingin siya siir miiyan kam nhirim simiir kigriraowim mi nae simiir mi inkin hauu aeyim naeni ii aiir. Iiya ti inkam hiriinanin siya ti diminim simiir wakaeyokna diriraerari mi siya inkam miiyik ieya.
46 Mi mhoiiya siir biiyan inkamin ha nitin mi siya ina ini kigniyin ti miiyan inkam iiir mi miiyim biiya siya boingigim ini hiriinanar miriikwokinim mi ti biiyan inkamin siya wi mairgimairga nwowi siirin.
47 Kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya ti biiyan inkamin, wi siir nimbini, siir dimin komii komiiyim siya kigriraowim.
48 Mi ti miiyan inkam biyieyin siir kwoinin ha naingwowi, kariir biiyan inkamin siya wi nitsisau rani
49 mi siya siir iripa mii miriiyim kamim simiirin ina tio bwakainanamin mi siya op biyie kwiyaeyim kamim simaka mi aekwiyaeikin.
50 Mhoiiya ti miiyan inkamin siir biiyan inkamin siya niti mi ti miiyan inkamin iiya siya nitana saiir ninokninkin tani.
51 Mi biiyan inkamin siya niti wi ti miiyan inkamin siirar tirbumbuninkinki mi siya siirin kamim niksisaeiyim simaka nikmwin owaiginiuwi. Ta maeyau aiirin iikamim sima wi nou prasae kin tani mi sima wi simiir big imiirar ninan aekiyimkiyiki. Iriig.

25

Mwiigak kopak iuurim simiir boiniyio yaiga

1 Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi ini
mwiigak kopak iuurim simiir hiriinan ywowin. Inkam nwirin wiga tariina-
nar kwonkwonakin mi ti mwiigak kopakim simiir yiukidim warar hainam,
sima siirin siyiu hir napyiskaiwinam namkim mi siir nikiunaniyim.
2 Mi iriiyarim ninokninkin miiyikakim mi iriiyarim ninokninkin miiyik
karamaekim.
3 Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima yiugid nhiingam simiirara
hainam mi sima yaeya op (kerosin) haimiiyim simiir wara bi hainamkim.
4 Mi wigim ninokninkin miiyikakim, simiir opim (kerosinim) aimwoniya
yaokai hainam simiir yiukid imakar.
5 Ti wig nonkwonain inkamin siya bi niki itsisaugin. Mi ti wig iuurim simiir
nhwowim ina yiridim mi sima ina whwonkainamim.
6 Mi yai kwira ini niibwopwo komiiya saiirar kauwok boiniwiiya wigkam
wino nonkwonao ini nitwiiyo. Kima siirin siyiu hir dapyiskaiwin mi siirin
wikiunani.
7 Ti mwiigak kopak iuurim ina nhiingiwiiyim mi sima simiir yiugid imiirar
diriraerar hainamim.
8 Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima boinki, ninokninkin miiyikak
wig imiir, kima op (kerosin) haimiiya krimiir whauugi. Krimiir yiugidim pi
simbi tingiyami. Mi krima diriiyar nami.
9 Mi wigim ninokninkin miiyikakim simiirin hiniina yowarkii boinki.
Niingaka. Ta op (kerosin) haimiisima, kima mi krima saiirararin pi dig nwo
rani, kima omaka digworaekwo sainiya saiir hir sainaki kimamar.
10 Mi sima op (kerosin) sainam bidi yamim mi wig nonkwonan inkamin siya
ina yitin. Mi wigim siirim waikaokwokinim ina yamim omaka hiriir wigwas
nae komii aiirim mi sima anowin ina haiginikougiyin.
11 Mhoiiya mwiigak kopak iriiyarim ina swoki itim mi sima ini kauwok
boini, Biiyan Inkam Komii kira anowin krimiirim haiwaoki.
12 Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kara
kimiir bi ninokninkinkin.
13 Mi Jisis siya simiir boinki, kima mintarao. Dimusi rani, kima ninokninkin
tani, iiya mhoiiya kara nitana.

Boiniyio yaiya miiyan kamim umir gribgak haiyim simiir boinka (Lk 19:11-27)

14 Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya ini
biiyan inkamin aru maeyau namam minin mi siya siir miiyan kam nwoimim
simiirin ha nikiunain mi siir digworaekwo whiekakim simiir iin yinkwo
hauugik sima kigriraowim mi ini saiir hiriinan ywowin.
15 Siya siir miiyan kamim simiir siyiu ikim mi simiir kirie ikim simiirar kigin
mi siya umirim simiirin yapayapa mair asi hid hauugin. Mi nwirin umirim
5,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 2,000 kim siir mi nonkwo
hauugikim mi nwirin 1,000 kim siir mi nonkwo hauugikim. Siya simiirin
hiriinan tirgikin mi siya ina yamin.
16 Mi siya aru maeyau bidi yamkiyin mi bi kimiminkikin inkamin 5,000
umir haiyin ina miriinamin ti umir imiirar mi yaeya 5,000 nhirim ina swoki
mirii haiyin.
17 Mi ti inkamin 2,000 umir hainaowidin, yio iriipa hiriinan siya ina mi mirii
namin mi 2,000 umira swoki mirii hai.
18 Mi inkamin 1,000 umir hainaowidin, siya ie ini opiuin umirim siir Biiyan
Inkam Komii ieya hauugikim simiir haigiprakaiyam.

19 Bwan whiekakim bidi yamkiyam mi mhoiiya ti miiyan kamim simiir biiyan inkamin ina yitin mi umirim siya hauugikim simiir kitibmii boinam nitkin.
20 Mi inkamin umir 5,000 hainaowidin siya ina yitin mi umir 5,000 nim siya mirii haiyim simiir warar hainam mi siya boin, inkam komii kira umirim 5,000 na hauugikim mi kigi mi kara ha mirii nanaeyin mi 5,000 umira swoki inkin mirii hai.
21 Inkam komiiyin siirin hiniina boin, kira miiyan inkam miiyikin, kira mii miiyika sibgu miriigin, kira miiya sibgu kigriraowikin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowin. Kara hiniina naingwowi kira digworaekwo whiekakim simiirar kigrirao irkak. Mi kira kanakar uni mairgimairgani:
22 Mi inkamin 2,000 umir hainaowidin mi siya ina yitin mi siya ina yaboiniyin, inkam komii kira kariirin 2,000 umira hauugigin, kigi. Kara ha swoki mirii nanaeyin mi umirim 2,000 na swoki inkin mirii hai.
23 Siir biiyan inkam komiiyin siir boinki, kira miiyan inkam miiyikin, kira mii miiyika sibgu miriigin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowikin mi kariir digworaekwo whiekakim wi kira kigriraowi mi kira kanakar uni mairgimairgani.
24 Mi inkamin 1,000 hainaowidin yio siya ina mi itin mi siya ina boinin, inkam komii, kara bidi yinoknинkinin, kira inkampaii rani, sasae digworaekwowim inkam nwirni numiranim kira pi simiirar priiningugu hai. Mi kira twonid isim inkam nhirmi niki okmwin whrami, isim sima, haiginki mi twonidgiinim sima. Mi twonidgiinim kira pi kiriir omaka hiriirar swoki hainami.
25 Kara pi nididgin kiriirsi mi kara ha namin mi kiriir umirim nunau ie ini ophaigiyiu. Mi kigi! Ha tisi kiriir 1,000 umirim.
26 Inkam komii siirin ina yowarkii boinin, kira miiyan inkampaii rani! Kira nhakiu kirіekin! Kira kariirin ina ninoknинkinin kara inkam nwirni nokmwin inkini numiran sasaeyim mipi kara swoki ingugu haiyirkaki mi iriipi hiriinan kara inkam nhirmiya nokmwin hai twonidim numir hirankin mi ti twonid imiirin pi kara swoki haiyirkaknami omaka hiriir. Kira ti simiirin ina ninoknинkin, aniya?
27 Kira kariir umirim omaka umir haigiya saiir haigi karamae dimusi nwokin, saeya yaeya umir swoki inkin mirii haiyim, ha? Mi iiya kara swoki itkiswo mi kariir yaeya (profit) umirim simiir wara pi swoki hainiyin.
28 Mi kima ti umir 1,000 nim simiirin siir iinankin ti swoki hai mi inkamin 10,000 umirkakin siir ti swoki inkin hauugi.
29 Dimusi rani, kam nhirim dimin taemin whiekakim sima simiirin mii miiyik sibgu miiriiyim mi kara simiirin wi idwowa swoki inkin haugi digworaekwo nhirim. Mi inkam nwirin siya siir digworaekwowim kwisuwakiniuwi mi siya simiirin mii sibgu mirii karam nwowi mi siir dimin sisimim siya nonkwowin mi wi siir iinankar swoki hai. Mi siya wi niinga nwoki.
30 Mi ti miiyan inkam biyieyin siir kiyitkaigi maeyauwa niibwomambwo nwowiya saiir hiriir. Ta maeyau aiirin sima hik kimpipisu haii mi sima wi simiir big imiirar naekiyimkiyiki. Ɬriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam isid whiekakim nu tiranim wi simiir hidi

31 Mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwowi mi siir paekwosim whiekakim mi siya dimin miiyikim paenan niuyaeiyim simaka warar ninkin iti, ta ii aiirin siya

wɨ inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir wɨ siir ipii aiirar nɨdwokaii.
32 Mɨ iikam isid whɨekakɨm hɨda tɨndanɨm wɨ kariir whwonkam ɨdar nwomɨmɨri mɨ kara sɨmiirɨn wɨ isid whɨsa hɨdaigɨni mɨ inkamɨn sibsib, meme kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan hɨdi. Sibsibɨm maeyau kwɨra mɨ memeyɨm maeyau kwɨra.
33 Mɨ kara wɨ hɨnɨɨna hɨdaigɨnɨuwi. Iikam mɨiyɨkɨm sibsib nanɨm wɨ kariir ɨɨna ɨɨniga namki mɨ iikam biyɨeyɨm meme nanɨm wɨ kariir ɨɨna yaɨoyaeya saiir namki.
34 Mɨ kara inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir, kara iikamɨm kariir ɨɨna ɨɨniga nokwoɨm wɨ sɨmiir boɨnki, kɨma iikamɨm Adi Komii siya tɨrhaigɨnɨuwɨm wadɨe, kɨma ha dam digworaekwo mɨiyɨk mɨiyɨkɨm bɨiya kariir Adɨn siya nɨmbinɨm ɨiya tɨ nu ɨiir nonkwokwowa saiir, sɨmiir tinɨ haiyɨu.
35 Dimusi rani, ɨiya kara mhɨirɨma nwowa mɨ kariirɨn kɨma hauu aekɨn mɨ ɨiya kariir kwoɨnɨn opam haɨeyɨn mɨ kariirɨn opa kɨma hauu kwiyaekɨn. Kara om whɨran inkamnanargɨn mɨ kariirɨn kɨmiir omaka hɨriirar mɨ whɨnam.
36 Kara yɨuɨs karamae nwowɨn mɨ kariirɨn yɨuɨs kɨma hauu iigɨn. Mɨ kara makɨ niiyɨn mɨ kariirɨn kɨma kɨgrɨraokɨn mɨ ɨni kariir ma aeyar dɨgiyɨn. Mɨ kara omaka hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir nwowɨn mɨ kɨma kariirar nap kɨgraraonakikɨm.
37 Mɨ inkam mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨma wɨ siir yai aka nowarkɨi boɨni. Bɨiyan Inkam Komii, pɨkɨ hɨnɨɨn ɨiya krɨma saiir kɨgɨn kɨra mhɨigɨ naowɨn, krɨma naeyɨm pakɨ hɨnɨɨn ɨiya saiir hauu aekɨn, ha? Mɨ kɨriir kwoɨnɨn pakɨ hɨnɨɨn ɨiya saiir haɨekɨn opamɨn mɨ krɨma op kɨriirɨn ha hauu kwiyaekɨn, ha?
38 Pakɨ hɨnɨɨn ɨiga krɨma kɨriir kɨgɨn kɨra om whɨran inkamnan nwowɨn mɨ krɨma kɨriirɨn krɨmiir omaka hɨriir whɨnamɨn, ha? Mɨ pakɨ hɨnɨɨn ɨi aka kɨra yɨuɨs karamae nwowa mɨ krɨma yɨuɨs kɨriir hauu iiyɨn, ha?
39 Pakɨ hɨnɨɨn ɨi aka krɨma kɨriir kɨgɨn mɨ kɨra makak nwowɨn mɨ kɨra omaka hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir nwowɨm mɨ krɨma nɨnɨ ap kɨgrɨraonakiyɨn, ha?
40 Mɨ kara Yaowae Adɨn siya sɨmiirɨn wɨ hɨnɨɨna nowarkɨi boɨni, kara yaimwowar boɨni: Mɨ digworaekwo whɨekakɨm kɨma tɨrɨm tɨ kariir nomi-iyauɨn inɨg sɨm karamaeyɨn siir mɨ yɨo hɨriinan siyɨuɨn kɨma kariirar whɨndirɨraerarkɨm.
41 Mɨ mhoɨiya siya sɨmiir boɨn dɨgiyɨn mɨ iikamɨm siir yaɨoyaeya nwowɨm sɨmiir boɨnki, kɨma kɨgugu ɨugusan iikamkɨm! Kɨma damki, paeya ɨɨnokɨɨnok nɨuyokiyokiya hɨk kɨmpɨpɨsu haiiya saiiram. Mɨ ɨɨnokɨɨnokɨ hɨrar nwokaeyami mɨ ta paeya Adi Komii siya Setan mɨ siir paekwosɨsɨmɨm sɨmiirɨm dirɨraerar namgɨnkɨn.
42 Dimusi rani, bɨiya kara mhɨigɨ naoɨn mɨ kɨma kariir bɨ hauu aekɨm mɨ kariir kwoɨn opam haɨeiyɨn mɨ kɨma op kariir bɨ hauu kwiyaekɨm.
43 Kara om whɨran inkamkɨn mɨ kɨma kariirɨn bɨ nɨkɨunamkɨm kɨmiir omaka hɨriirɨn. Mɨ ɨiya kara yɨuɨs karamae nwowa mɨ kɨma yɨuɨs kariir bɨ hauugɨm. Mɨ ɨiya kara makak nwowɨn mɨ omaka hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr nwowɨn mɨ kɨma kariir bɨ nɨnɨ aprɨrɨr kɨgnakikɨm.
44 Mɨ kara tɨ yai hɨriinanɨm sɨmiir boɨn dɨgii mɨ sɨma kariir yai aiirɨn wɨ hɨnɨɨna nowarkɨi boɨni, Bɨiyan Inkam Komii, pakɨ hɨnɨɨn ɨi aka kɨra mhɨigɨ naowɨn mɨ krɨma kɨriir kɨgɨn mɨ kɨriir kwoɨnɨn opam haɨeyɨn, kɨra om whɨran inkamkɨn, kɨra yɨuɨs karamaekɨn mɨ kɨra pakɨ hɨnɨɨn ɨi aka makɨ kɨra niiyɨn mɨ omaka hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya kɨra saiir nwowɨn. Mɨ krɨma

kiriir kigim, ha? Mi krima diminim simiir bi kigim mi krima kiriir paniinsi whindirıraerarsi.
45 Mi kara inkam komiiyin simiir yai aka wi hiniina nowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima kariir nomiiyau nwirin inigsim karamae nwowin siir sibgu grab karamae nwowi mi ti hiriinan siyiuin yio kima kariir bi sibgu grabgim.
46 Jisis siir yaiyim hiniina ini boin digi. Mi ti hiriinan iikam isidin sima wi paeya nami, sima wi hik kimpipisu prasae nini haiyiu rani, iinokiinokin. Mi iikam miiyik miiyikim sima wi omwaiya waiyayokiyokiii. Ɨriig.

26

Inkam komiiyim sima ina kitibmii boinim siyiuin Jisis siir nisomaowam (Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

1 Jisis siya ti siir yai whiekakim iikamim simiir boinmimauu digiyin mi ta ii aiirin siya siir mii kigna miriiyim simiir boinki,
2 kima ina ninokninkinim, ii komiiya wou nikwo aeniya, ii kwisuwa nwowi krima wi saiir naei. Mi ta iiya kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin sima kariirin wi sauan omomin siir kinmauu iti mi paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinugi.
3 Mi ta ii aiirin prismi yaowae ad ikim mi Isrel simiir biiyan inkam komii ikim, sima prismi yaowae adin, siir inigin Kaiafaskin, sima siir omaka komiiya saiirara ywomimiriu.
4 Mi sima yai minam haingiriyiu boinaigim, siyiuin Jisis siir nimprio nonkworimdiinu hainim.
5 Sima ina boinim, krima ti dimin hiriinanin iiyim wou nikwo aeiyim simiir kipi dirıraerar. Dimusi rani, iikam sima yaii wi krimaka niniisi. Ɨriig.

Wiga wa piui miiyik whakiyin Jisis siir mwo iiir yaokin (Mk 14:3-9; Jo 12:1-8)

6 Jisis siya om Betani hir nwokin, inkam nwirin ma biyieya paowagi pisikomkopouin siir omaka hir, siir inigin Saimonkin.
7 Ɨiya Jisis siya omaka hirar nwowin mi wig ira siirim yit mi wa mobin piui miiyik whakiyin, umir kasaka bi sainikin, ira hainani. Ɨiya Jisis siya hiiya saiirar niki idwo aeyin mi ti siiya mob wakakin, piui miiyik whakiyin Jisis siir mwo iiirar yaokinki.
8 Kamim siir kigna miriiyim sima hiriinan kigiyim mi io ina ywowim, sima boin, ti wain whisarii dimusi naoki iuguskikin, ha?
9 Krima ti siiya mob wakakin inkam nwirni hauuwi, siya sainim mi krima siirin wi umir prasae dihaii mi iki iikam paeprikabim wi simiir pi hauuwi.
10 Jisis siya simiir yaiya ina yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki, kima ta wiga saiirin hiriinan dimusi tiri saeya nididamin, ha? Saeya ti hiriinan siyiu miiyikin kariirar tirka.
11 Iikam paeprikabim sima wi kimakar nwoyokyokii mi kara kimaka wi ii prıei nwo rani.
12 Mi ta wiga saeya ti wain kariir piu naokinkiyin saeya kariir naoni siyiuin siirim dirıraerarka Juda krimiir siyiuin hiriinana tiriikin.
13 Mi sima wi saiirar naingwo yokiyokii. Ɨriig.

Judas siya minam nimbingin Jisis siir kinmauu itim pris kamim simiir (Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

14 Mi ta ii aiirarin kamim siir kigna miriiyim iuur nwisko, simiir nwirin siir inigin Judas Iskariotkin, siya prismi biiyan kamim simiirim yam.

15 Mɨ siya boɨn, kɨma kariirɨn wɨ dimu dimɨn hauuwi mɨ kara Jisɨs siirɨn wɨ kɨmiir kɨnmauu ɨti, ha? Mɨ sɨma siirɨn umɨr silvaɨm kamnwɨr ɨuura hauu.
16 Mɨ ta ɨi aiirɨn siya ɨna yap haɨnsran bwakaiyɨn, Jisɨs siirɨn sɨmiir kɨnmauu ɨtɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm wou sɨmaka nikwo aekɨn
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23; Jo 13:21-30)

17 Bɨigɨ bɨiyan ɨiya bretɨn yis karamaeyɨn siir naeiya mɨ kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ɨna yɨtɨm mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, kɨra paɨnɨɨna naɨngwowi krɨma digworaekwowɨm papi dirɨraerar haigɨni mɨ kɨra wou krɨmaka papi nikwo aei, ha?
18 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma om komii Jerusalem hɨriir dapnɨnopkainam mɨ kɨma inkam nwɨrɨn siya krɨmiir bɨdi yɨnokninkɨnɨn siirɨn hɨnɨɨna tɨnɨ boɨnɨu, inkam yai krɨmiir nowomwarkaiyɨuwiyɨn siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn, ɨi kariira naowana ɨni kingiin nwowa kara kamɨm kariir mɨi kɨgna mɨriiyɨm wou sɨmaka nikwo aeyam naɨngwowi kɨriir omaka waraur.
19 Kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm yaiyɨm siya boɨnkiyɨm sɨmiir hɨriinanar mɨ tɨr mɨ sɨma wou nikwo aeyamɨn ɨna dirɨraerarɨm.
20 Mɨ ta ɨiya saiir naɨoka Jisɨs siya mɨ siir mɨiyan kam ɨuur nwɨswo sɨmaka yɨdwokai aekairɨb.
21 Sɨma nikɨ ɨdwo aeyɨm mɨ siya sɨmiir boɨn, kara kɨmiirɨn yaimwo aiirar boɨni, kariirɨn wɨ kɨmiir nwɨrkar nap wouwi wɨr kam biyɨeyɨm ɨo kariir nwowi sɨmiir.
22 Mɨ ɨiya siya hɨriinan boɨn dɨgiyɨn mɨ sɨma hɨk prasae bɨ haigɨm mɨ siirɨn sɨma nwonɨra nwonɨra srɨii, Bɨiyan Inkam Komii mɨ tari kara, aniya?
23 Mɨ Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, kɨmiir nwɨrɨn ɨin siira kanaka nɨnkɨn ɨnopmai two saiir mɨ kariirɨn wɨ siyar kɨnmauu ɨti.
24 Ɨhɨ, kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn naowam, bɨiya ywokwo komii saeya kariir boɨna saiir hɨriinan. Tɨ inkamɨn kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn wɨr siir napwouwi siirsi naɨngwo yɨmiyokii. Ɨni mɨ owɨn siirɨn yopiigɨ mɨ aokaina karamaekɨswo tɨ inkam ɨiirɨn. Dimusi rani, ta ɨiya siya wa kɨgugu ɨuguski.
25 Mhoɨiya Judasɨn, inkamɨn Jisɨs siir sauan kam ɨmiir kɨnmauu ɨtɨn siya Jisɨs siirɨn hɨnɨɨna srɨi, iikam nowomwarkaiyɨuɨn inkam mɨ tari kara, aniya? Jisɨs siya siir boɨnki, wa kɨra boɨna ɨni kaimwowar ywowa. Ɨriig.

Jisɨs siya bret ɨkɨn mɨ op wain aka siir mɨiyan kam ɨmiir hauu aekɨn siir swokɨ aɨngwo warkaigiyɨm
(Mk 14:22-26; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

26 Sɨma ha nikɨ aeyɨm mɨ Jisɨs siya bretɨn ɨna haiyɨn mɨ Adi Komii siir boɨn wadɨeki mɨ ɨna yɨnopkiyɨn mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir hauugi sɨma naeyɨm mɨ siya ɨna boɨnɨn, kɨma hai mɨ ha dae, takɨna kariir kɨp aeya.
27 Mɨ mhoɨiya siya op mob wainɨn ɨra hai mɨ Adi Komii siir boɨn wadɨeki mɨ siya sɨmiir hauugi mɨ ɨna boɨnɨn, kɨma whɨekakɨm tɨ op wain mob ɨiir kwiyaeki.
28 Tɨ dimɨnɨn kɨma kwiyaeyɨn siya kariir nhɨeka. Kara wɨ mɨnam naokiki Adi Komii siir nɨmbina wa nɨmbiyami iikam whɨekakɨm sɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyɨm.
29 Kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni, kara wɨ op wain saiir swokɨ kwiyae mɨmɨn tani. Mɨ kara ta op wain wɨna saiirɨn wɨ kɨmaka swokɨ ɨnkɨn kwiyaei kariir adɨn siir om hɨr.
30 Sɨma ha nae dɨgiyɨm mɨ mwai kwɨra saiir wao mɨ wao dɨgiyɨm mɨ sɨma yaba hɨriir yapniyam mɨ sɨma mhɨu Oliv hɨriir yam. Ɨriig.

Jisis siya Pita siir boin kira wi digiumii kariir haimriyiuwi (Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

31 Sima mhiu Oliv siirin ha nimbiyamim Jisis siya simiir boinki, kima whiekakakarin ta nii aiirin kima wa nidam ninopki, ta hiriinana Adi Komii siir Ywokwo Komiiya saeya hiniina boinka, kara inkamin sibsib kigriraowiyin siir nisomaoki mi sibsib isidin wa nidam ninopki.
32 Mi kara wi ie hirankar swoki insiin idwowi mi kimiir biiyin wi kara nam kwokini nu Galili hiriirin.
33 Pita siya siir yai aka ina yowarkii boinin, sima nidamamki windi kara wi wara nidamam tani.
34 Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwo aiirar boinki, ta nii aiirin iuumin wi niki ik rani mi kariir inig iiirin kira wi kwoima miisisaei mi kira wa boini, kara siir bi ninokninkinkin.
35 Pita siya boin, kara kinaka naonamim minki windi mi kara wi hiniina boin tani, kara kiriir bi ninokninkinkin. Niingakiinga. Mi kam nhirim kigna miriiyim sima hiriihiriinan yaigina boin digi. Iriig.

Jisis siya numir Getsemani hir srii boinkin (Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

36 Jisis siya simaka warar yam numir kwira saiir, sima ha dapikim Getsemani. Mi siya kamim siir kigna miriiyin simiir boinki, kima tirar didwo, kara hinda nami nhwo kwis boiniuwi.
37 Mi Pita siya mi Sebedi siir yinisim nwis owa simiir yikiunam mi ini sima yamim. Tariinanin siya ini hikaka ywowin mi siya hik kimpipisu prasae bi kinkin.
38 Mi siya simiir boinki, kariir mhii kwoinim ini hikaka nwowim, kariirin wi ta hik aeya nisom aowi, kima tapaiir dwo mi kariirsi whin naingwoyimiyok.
39 Mi siya haimiisima ha namkiyin mi siya itwaomiya yakainam nua hiriir. Mi hiniina srii boin, Adi ini mi owin, kira ta hika saiir haigi, kira kariir kwoin iiir kipi naingwo ap. Niingaka. Kira kiriir kwoin iiirar daingwo ap.
40 Mi siya ha kwisboin digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiiram swoki am mi ina ini kigiuin sima nhwo hirar whwonkaii mi siya simiir yinidgu. Mi siya Pita siir boinki, kima kanaka ninkin aingwoyimiyok idwo waikao karamae dimusi nwokim ta ii haimiisima aiirin, ha?
41 Kima kimasiyar mintarao mi nhwo ha kwis boin, dimin biyieki kimiir kinainkiuwi kima wi kiriekak nwo rani, kaimwo kiinga. Kwoinin ina naingwowin mi piu saeya kiriekak nwo rani.
42 Mi mhoiiya siya ha swoki amin mi hiniina swoki srii boiniu, Adi, tiki hik hiriinanim kira saiir nikwo waisi iuguski karamae nwowi mi ta hik hiriinana kara saiirin wa haii mi kira kiriir kwoin iiirar daingwo apiski mi ha diriraerar.
43 Mi mhoiiya siya ha swoki itin mi siyar yap kigni sima nhwo hirar swoki grinkin whini, sima nhwoki niridgim mi sima nhwo asi whwinkim.
44 Mi Jisis siya simiir swoki haiburgigin mi kwoimaka ina swokini kwis boiniuin, diminim biiya siya niki kwis boinim mi simiir hiriinana swokini kwis boiniu.
45 Mhoiiya siya kamim siir mii kigna miriiyim simiirim swoki itin mi simiirin ina yaboiniyin, kima ina niki whinim, aniya? Wakae! Kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir nonkwoniyana iiya, kamim io kariir nwowiyim sima, saeya kingiin bidi yiniyaniya.
46 Kima dinsiingi mi krima pi nami, kigi, inkamin wir kariir napwouwanin siya ini kingiina nitin.

Judas siya Jisis siir kinmauu itkin kamim io siir nwowiyim simiir (Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

47 Jisis siya ha niki boinaiyin mi Judasin simiir inkam nwirin iuur nwisaka kigna miriiyin siya ina yitin. Mi inkam isid komiiyin ini saika yinkin itin, sima kamkiu minim mi dan minim ini warar hainaniyim. Prismi biiyan kam ikim mi Isrelmi biiyan inkam komii komiiyim simiirin sima nikropkikim.
48 Mi Judasin inkamin wir siir napwouwanim siya simiirin hiniina boinmauu nam, kara pi inkam nwirin siir naki aepirimdiinuwi mi kima pa dinokninkinki ti inkamin Jisis siyarkin. Mi kima pi siir donkworimdiinu.
49 Mi bi kimiminkikin ini Jisis siiramar yitin mi ina boinin, akamie, iikam nowomwarkaiyiuwin inkam. Mi siya siir yaki aepirimdiiniu.
50 Jisis siya siir boinki, nomiiyau, diminin kira minam nitin mi siirin ha minsasau. Sima ina yitim mi simiir iinim Jisis siir ini onkworimdiinuni.
51 Inkam nwirin Jisis saika nwokin mi siir kamkiuin ina kiwok haiyin. Mi prismi biiyan inkamin siir miiyan inkam nwirin siir wiin aiir yaki haingrip itkigi.
52 Jisis siya siir boinki, kiriir kamkiuin siir maeyau aiirar swoki hopkrikiugi. Kam biyie whiekakim sima kamkiu imiir hainanii yaii niniiyim mi wi yamdi kwiruwa sima sima hainuwiir wiir haiginiuwi
53 Panopi kira ina ninokninkinin, kara kariir Adin siirim sriikiso diga pi ywowin mi di kimiminki siir paekwosimim kariiramin kasa kasa di nikropki kariir whinkinsiisim. Inkam simiir mwianim dig rani.
54 Mi kara hiriinan tiri mi ti diminim biiya Ywokwo Komii saeya boinim sima wi painiina nimbiyami, ha? Adi Komii siya bidi boinin ti diminim sima wa nimbiyami.
55 Mi ta ii aiirin Jisis siya ti kam isid iiirar boinki, kima kariir uni onkworimdiinu haini mi kima wasi kamkiu dan minim simiirar nonkwowim, inkam nwirin hii tauaeiyin siir hiriinan, aniya? Ɨinokiinokin kara Adi Komii siir omaka iikam simiir nowomwarkaiyiuwiyin mi kima kariirin saiirar bi nonkworimdiinugin.
56 Ti dimin taemin whiekakim nimbiyamim profet kamim sima winboinkiyim yokwoni simairgim. Mi kam whiekakim siir kigna miriiyim sima Jisis siir haiburgik mi ina yidamkiyim. Ɨriig.

Sima Jisis siir boinwokiyop natkaigikim
(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

57 Sima kamim Jisis siir yonkworimdiinu mi sima prismi biiyan inkam komiiyin Kaiafas siir omaka saiir hiriir hainam mi kam whiekakim siir haiburgigim mi kamim siyiu ninoknkinkini ikim mi Isrelmi inkam komii ikim sima sima nwomimirkim hapaiirin.
58 Pita siya siir mhoiiyar yam mi siya arurig hirar ini owou. Mi siya prismi biiyan inkam komiiyin siir omaka maeyauwa hiuyokyokaiya saiir yapninopkainam mi kamim yaii niniiyim ta maeyau aiir kigriraowiyim simaka ini idwoiu. Mi siya kig ninoknkinkinam namkin, pi dimu diminkin nimbiyami.
59 Prismi biiyan inkamim mi Judami inkam komii kaunsil ikim sima ina hainsirim inkamin Jisis siir niksisae boin hiuriiyiuim mi sima siir kigi mi wa nwoki isomaowim.
60 Mi kam whiekakim ha nimbiniyim mi niksisae yaiyim sima sima ini ap-kaina boini siirin. Mi sima siirin dimin biyie whir bi swoki hainsir yiskaigim siir nisomaowim mi mhoiiya inkam nwiswo ina yimbiniyo.
61 Mi sowa ina yaboiniyo, ti inkamin siya ha boinkin mi siya Adi Komii siir omaka komiiya saiirin wa niininkiigi mi siya saiirin wi ii kwoimuwar swoki mirii ninokougi.

62 Mɨ prismi bɨiyan inkam komiiyɨn siya siir yokwao boɨnki, kɨra yai kwɨr
nowarki boɨnam naɨngwo rani, aniya? Tɨ hɨriinan yaiyɨm sɨma kɨriir dimusi
boɨnɨuriyɨuwi, ha?
63 Mɨ Jisɨs siya yai bɨ swokɨ boɨn mɨmɨnkɨn mɨ prismi bɨiyan inkam komiiyɨn
siya siir boɨnki, kara kɨriirɨn Adi Komiiyɨn omwai waiya yokiyokɨiyɨn siir
ɨnɨgɨn siir nɨkwao boɨnki! Kɨra krɨmiir boɨnmauugi kɨra Kraiskɨn inkamɨn Adi
Komii siya nɨkropkiyɨn, aniya?
64 Jisɨs siya prismi bɨiyan inkam komiiyɨn siir boɨnki, kɨra bɨdiya boɨnkiyɨn.
Mɨ kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnki, mhoɨiya wɨ kɨma kɨgi, kara Yaowae Adɨn
nɨnomor kouankɨn nɨtɨn kara wɨ Adi Komii siir ɨɨna ɨɨniga saiir nɨdwowi mɨ
kara wɨ kɨrɨe whɨekakar nwowi. Mhoɨiya kara swokɨ ɨti kara wɨ nɨnomor kou
hɨran waumɨra wɨ saɨka nɨnkɨn onaiini kɨrɨe komiigak.
65 Jisɨs siya hɨriinan yai boɨnkiyɨn mɨ prismi bɨiyan inkam komiiyɨn siir
yɨuɨsa ɨna yɨinɨkiwɨtkiyɨn siya iikamɨm sɨmiir nɨisiimauugɨn siya ɨokakɨn mɨ
siya ɨna boɨnɨn. Siya Adi Komii siir yai aiir nɨgbumbu boɨnkɨn mɨ krɨma kam
nhɨrɨm whɨnboɨnam kɨpi swokɨ ɨkɨuna kɨma bɨdi wakaeyɨm siya nɨgbumbuwa
Adi Komii siir.
66 Kɨma panɨɨna naɨngwowi, ha? Mɨ sɨma siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn
siya yaigakɨn mɨ siya hɨriiyar daonam.
67 Mɨ sɨma tɨ yai ɨmiir boɨn dɨgiyɨm sɨma Jisɨs siir whwonkam ɨiirɨn yaeyopni
yaskɨnpapaki mɨ sɨma siir yɨbwambwaeki mɨ kam nhɨrɨm sɨma yɨuɨsa siir
whwonkam ɨiir kikogrɨnugi mɨ sɨma siirɨn ɨna yobombwaeyɨn.
68 Mɨ sɨma boɨnki mɨ kɨra Kraiskɨ nɨuwi, inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn
Mɨ kɨra profet yai krɨmiir boɨnki, kɨriirɨn nhɨnga tɨowi, ha? Ɬrɨig.

Pita siya boɨn, kara Jisɨs siir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨn (Mk 14:16-72; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

69 Pita siya hiira omaka saiir hɨuyokiyokaiya saiir yainau hɨrar nɨdwokɨn.
Mɨ mɨiyan wig ɨra saeya kingiin ha nɨta siir kɨgam mɨ saeya siir boɨn. Kɨra
ɨriipa hɨriinan Jisɨsɨn nu Galilianɨn saɨka warar nwokɨn.
70 Mɨ Pita siya kam whɨekakɨm sɨmiir whwonkamɨda kɨntɨirgi, kara warɨ
yaiya kɨra boɨna saiir nɨoknɨnkɨn tani.
71 Mɨ Pita siya yaba ha namɨn mɨ siya aru hɨr yanɨ ɨdwowɨu ano kingiin
hɨr. Mɨ wig ɨra saeya siir kɨga mɨ saeya iikamɨm siir kingiin nwowɨn sɨmiirɨn
hɨnɨɨna boɨnki, tɨ inkamɨn siya Jisɨsɨn om Nasaretanɨn saɨka warar nɨnkɨn okɨn.
72 Mɨ Pita siya ɨna swokɨ kɨntɨir boɨnkiyɨn, kara Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirar
nɨkopaisɨsɨrki, kara tɨ inkam ɨiir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨn.
73 Mɨ mhoɨiyarɨn kam nhɨrɨm hɨrar nokwokɨm, sɨma Pita siir boɨnki, kaim-
wokɨ kaimwokɨɨnga kɨra Jisɨs siir isidɨn siir hɨriinanar inkam nwɨrkɨn kɨriir
yaiya sɨmiir yainana wakaei.
74 Mɨ tariinanɨn Pita siya ɨna yɨkopaisɨsɨrkiyɨn, kaimwokɨ kaimwokɨɨnga.
Kara tɨ inkamɨn siir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨn. Nɨɨngakɨ, nɨɨngakɨɨnga. Mɨ kariir yaiya
kaimwo karamaekɨ nɨuwi mɨ Adi Komii siya kariirɨn hɨk pa hauuwi hɨriinan
yai boɨnkiyɨn mɨ ɨuumɨn ɨna yɨkiyɨn.
75 Ɬuumɨn nɨk dɨgiyɨn mɨ Pita siya yaiya Jisɨs siya boɨna ɨni saiirar swokɨ
aɨngwowarkainakiyɨn mɨ ɨuumɨn wɨ nɨkɨ ɨkrani mɨ kɨra kariir ɨnɨg ɨiirɨn wɨ
kwoɨma mɨisɨsaei, kara siir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨn mɨ Pita siya yaba hɨriir namɨn
mɨ ɨna yani ouwouwɨn. Ɬrɨig.

27

Sɨma Jisɨs siirɨn nu Roman inkam komiiyɨn Pailat siirɨm yɨkɨunam (Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jo 18:28-32)

1 Ɨiya pirkinyakwoka mi prismi biiyan inkam whiekak ikim. Mi Isrel simiir
isidim simiir hiran inkam komii komii ikim sima yaiyim ina yidwo kitibmii
boinim, Jisis siir nisomaowam.
2 Mi sima siirin wieyinsopni yomboru mi sima siirin ina kiwowitnamim mi
simiir biiyan inkam komiiyin nu Romanin Pailat, inkam komiiyin nu Judia
hiran omim simiir kigriraowiyin siir ini hauugik. Ɨriig.

Judasin ini sasar diyankrikiu aowin (Ap 1:18-19)

3 Mi tariinanin Judas siya inkamin Jisis siir kinmauu itin, sauan kamim
simiir, siya bidi yinokninkinin, inkam komiiyim sima Jisis siir hainamim
inkam komii Pailat siirim siya nisomaowim mi siya naingwoyimyok idid
prasae bi kinkin, ti diminin siya tirin siirsiyin. Mi siya ti umir silva paeyar
haoumim ina swoki hainamin, prismi biiyan inkamim simiiram.
4 Mi siya umir ha swoki hauuwin. Mi siya simiir boinki, kara dimin biyie
bidi tirin. Kara inkamin dimin biyie tir karamae nwowiyin siirin, sau omomin
siir kinmauugin mi siya wa naonami. Mi sima siir boinki, siya krimiir dimin
tani. Yio siya kiriirar diminkin.
5 Mi Judas siya umir silvaim Adi Komii siir omaka komiiya yai nidwokai
wakaeiya saiir hir inankrimkrin itkingikin mi siya ha haiburgikin mi ha
namin mi yio ina sasar diyankrikiu aonamin.
6 Prismi biiyan inkamim sima ti umir imiir haiyim mi sima boin, ti umirin
minam saingin inkam nwir nisomaowankin. Krimiir siyiuin hiniina boinkin
Krima Adi Komii siir omaka saiir umirin simaka kipi ninkin haigi. Niingaka.
7 Mi sima yai kwira yimboin tibmiikimai mi ti umirin ini nu haimiiyin
Jerusalem hir nwowin hau nonkwokwowiyin inkamin ini siir sainin. Sima
ha naingwowi ta nu maeyaua iikamim om aruwanim simiir haingikaiyan
maeyau nwowim
8 mi ti nuin ti umir iiir sainin mi sima ta nu maeyaua saiir inigin hiriinansi
dapkin, nuin nhiekakin. Mi ti inigin ina nwokripkaiyin.
9 Ya ta saeya, yai kwira biiya Adi Komii siya boinkiya mi profet Jeremaia
siya winkiya yokwoni, saeya ina yimbiyam kiina. Saeya boin, sima ti umir
silva kam nwir iuur imiir hai. Isrel simiir iikamim sima bidi yimbinim ti umir
hiriinanim ti inkam iiir sainam.
10 Ti umirin sima ini nuin inkam ieya nonkwokwowiyin hau, ini siir sainin,
Biiyan Inkam Komiiyin siya boinkiyin kariir saiir hiriinan mi kara hiriinan
asi tirkin. Ɨriig.

Pailat siya srii kasaka bi sriikin Jisis siirin (Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jo 18:33-38)

11 Sima Jisis siirin inkamin nu Judian omom omomim simiir kigriraowiyin
siir whwonkam ida yokmwin okwo haiginiu. Mi inkam komiiyin omom
omom kigriraowiyin siya siir sriigi, kira iikamim nu Judia hiranim simiir
kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya boin, ihi, wasi kira boinki
iskiyin.
12 Mi prismi biiyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim, sima Jisis
siir boin hiuriyiu boinkim, siya dimin biyie kasaka bi tirkin. Mi siya dimin
biyie bi tirkin mi siya yai kwirmin kwirmin bi swoki owarkii boinkin, ti yai
imiirin.
13 Mi Pailat siya siirin hiniina boinki, kira ti yai whiekakim sima kiriir boin
hiuriyiu boinim simiir wakae rani, aniya?
14 Mi Jisis siya yai kwir bi swoki owarkii boinkin Pailat siirin. Mi inkam
komiiyin omomom kigriraowiyin siya asi nanaakikin. Ɨriig.

Pailat siya bidi boinin, ini mi owin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin saika nirinuim
(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:6)

15 Biewi whiekakim ta iiya komiiya wou nikwo aeiya pasova mi biiyan
inkam komiiyin omom omomim sim kigriraowiyin siya inkamin omaka
hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hir nwowiyim, simiirin pi nwira nini
ikiunaki. Iikamim sima kauwokiyim inkam nwiramin mi inkam komiiyin
siya ti inkamin pi siirar nikropki.
16 Mi ta ii aiirin sima inkam biyie nwirin omaka hiuyokiyokaiya mii biyie
miriiya saiir hir nwokin, siir inigin Barabaskin, sima ombudim siir bidi
yinoknинkinim.
17 Mi iiya iikamim sima maeyau kwiruwa hangiriyiu omimirim mi Pailat
siya simiir sriigi, kima paniina naingwowi, kara kimiirimin piki hiniin
inkamin siir haiwao hauugi, ha? Kara Barabas siir pi ikropki, aniya?
Iyie, kara Jisis siir nikropki sima dapiyin Krais inkamin Adi Komii siya
nikropkiyin, aniya?
18 Pailat siya bidi yinoknинkinin, prismi biiyan kamim mi Isrelmi inkam
komii komiiyim sima io Jisis siir nwowi. Dimusi rani, iikamim sima ini Jisis
siiraramar yamim. Mi sima siirin Pailat siiram asi nikiunamkim siya siirin
kam nhirim simiir nwoki ikmwin isom aowim. Mi siya ta sriiya simiir asi
sriigin.
19 Pailat siya inkamin yai hidiyin siir ipii aiirar niki nidwokaiyin mi siir
wiga saeya yaiyim hiniina boinmimauugi yokwoni. Kira dimin whir kipi
swoki tirmintirmin, ti inkam iiirin, siya dimin biyie bi tirkin. Mi ta niiyaka
kara nhwoin whira whinkigmimikwii mi kara hik prasae bi haiga.
20 Prismi biiyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim sima iikamim
simiir kwoin imiir boinswoswo. Mi sima Pailat siirim kauwok boinki. Siya
Barabas siir diuguski mi Jisis siir disomao.
21 Mi inkam komiiyin omom omomim simiir kigriraowiyin siya simiir sriigi.
Kima paniina naingwowi kara ti inkam nwiswo sowiirin pi nhini niuguski,
ha? Sima ina yowarkii boinim Barabas.
22 Mi Pailat siya simiir boinki, kara wi paniina tiri Jisis siirin, sima dapiyin
Krais Adi Komii siya nikropkiyin kara siirin wi paniina tiri, ha? Mi sima
kauwok boinki, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi!
23 Mi Pailat siya ina sriigiyin. Dimusika siya dimu dimin tirbugin, ha? Mi
sima ina kauwoknanaeyim, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi!
24 Pailat siya bidi yinoknинkinin, sima yaiyim kara boiniyim simiir
wakaeyokna dig nwo rani mi ina nhinkii boinaigiyim yaii niniiyam. Mi siya
opa ina haiyin mi siir iina aiir hiisoki. Mi iikamim simiir nhwowim ini siirar
kaokiyim simiir niisiimauugin, siya Jisis siir nisomaowam pi boriisopi. Mi
siya hiriinana niki tirin mi siya simiir boinki, kara siirin dimin whir bi kigin
mi kara siirin wa nisomaoki rani. Kimiirar diminkin.
25 Mi iikam whiekakim sima hiniina yowarkii boin mi siir naowa saiir
mwokankwowa ini mi owa wi krimiiramar swoki iti mi krimiir yinisisim
imiiram warar. Kira siir nisomaoki Adi Komii siya wi io kiriir nwo rani.
26 Mi Pailat siya Barabas siirin hiriinansi niuguskikin simiiramin. Mi siya
Jisis siirin kam nhirim simiir yokmwin tio mi idni ha kogrimdinugiyin mi
siya siirin ina yikropkiyin Rom hiran sauan kamim simiiram. Paeya hiiniya
nirioninkinin saika ninkin irinugiyam. Ћriig.

Sauan kamim sima Jisis siir nigbumbu boinkim
(Mk 15:16-20; Jo 19:2-3)

27 Mɨ sauan kamɨm Bɨiyan Inkam Komii siirɨm, sɨma Jisɨs siirɨn sɨmiir
Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir omaka hɨriir yɨkɨuna apnɨnopkainam mɨ sɨma
whɨekakɨm saɨkar yangiriyɨuni.
28 Mɨ sɨma siir yɨuɨsa saiir nɨsaiyɨm mɨ sɨma siirɨn yaeya yɨuɨs pariidnan
kwɨra saiir ii haigɨnɨu. Ta yɨuɨs hɨriinana inkam komii inɨgakɨn siira saiir
nɨkrika.
29 Mɨ sɨma urid amrɨdnanɨn siir hɨurokikɨn mɨ sɨma siir mwo ɨiir yakɨ
kaigrɨsɨugi. Mɨ sɨma paekopɨn whɨra yonkwo haigɨnɨu siir ɨina ɨnig aiir inkam
komii nu kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan. Mɨ sɨma ogmwo siirɨm hɨu mɨ sɨma siir
yɨgbumbu boɨn, kɨra inkam mɨiyɨkɨn, Juda iikamɨm sɨmiir nu kɨgrɨraowan
inkam komiikɨn.
30 Mɨ sɨma siir yaswaiyɨugi mɨ sɨma tɨ paekop ɨiir hai mɨ siir mwo ɨiir
tɨonanae.
31 Sɨma siir yɨgbumbu boɨn mɨ ta siir yɨuɨs pariidnan aiir yɨsaigi mɨ sɨma siir
yɨuɨskɨ yɨuɨs aiirar ii haigɨnɨu. Mɨ sɨma siirɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨyɨn
siirɨm whɨnapnam saɨka nɨnkɨn ɨrɨnuɨm. Ɬriig.

Sɨma Jisɨs siirɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn saɨka yɨrɨnugi (Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)

32 Sɨma ha napnamɨm mɨ sɨma om Sairini hɨran inkam nwɨrɨn siir kɨg,
siir inɨgɨn Saimonkɨn, sɨma siir nɨkwao boɨnkɨm siya Jisɨs siir paeyɨn hɨiniya
nɨrɨonɨnkɨnɨn siir hainamam.
33 Sɨma maeyau kwɨra saiir yɨmbiyam, saiir inɨgɨn Golgotaka saiir inɨg
mwokɨmwoɨn hɨnɨɨngɨn mwokɨuni mwokɨn.
34 Sɨma Jisɨs siirɨn op wain biyɨeya kausrɨriya dimɨn biyɨe whɨr aka prɨdgiya
saiir hauu, siya kwiyaeyam siya hinda kɨnankɨugiyɨn mɨ siya bɨ kwiyaekɨn.
35 Sɨma siirɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn saɨka nɨrɨnu dɨgiyɨn mɨ sɨma gwo
kwɨra satu dapiya saiir gwo siir yɨuɨs digworaekwo ɨmiir haiyam.
36 Mɨ sɨma ta maeyaua saiira yɨdwo mɨ sɨma saiir hɨrar waikao.
37 Mɨ yaiya sɨma wɨna paemɨra Jisɨs siir mwo koua nɨnkɨn ɨrɨnuwa
saeya hɨnɨɨna boɨnka. Tɨriigɨnɨn Jisɨskɨn, Juda iikam sɨmiir nu kɨgrɨraowan
inkamkɨn.
38 Jisɨs siir kingiinɨn sɨma inkamwo hɨitauaeiyo nwɨsa yɨnkɨn ɨrɨnu inankɨi
mɨ nwɨrɨn ɨniga mɨ nwɨrɨn yaɨoyaeya.
39 Mɨ iikamɨm sɨma ha nɨtɨm mɨ sɨma siir yɨgbumbu boɨn mɨ sɨma mwo ara
kɨntɨir ɨski mɨ sɨma yaebu ɨna buwɨm siirɨn.
40 Mɨ sɨma boɨn, kɨra tɨ inkamɨn Adi Komiini omaka saiir nɨinhɨnkɨigi mɨ ɨi
kwoɨmaka wɨ saiir swokɨ mɨrii nɨnokougi mɨ kɨnakɨna dɨrɨraerarna. Mɨ kɨra
Adi Komii siir yɨnisɨmkɨnɨuwi, kɨra paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir haiburgig
mɨ ha wɨuwini!
41 Mɨ ɨriipa hɨriinan prismi bɨiyan inkamɨm mɨ kamɨm siyɨu nɨnokɨnɨnkɨni
ɨkɨm mɨ Isrelmi inkam komii komiiyɨm sɨma siir mɨ ɨnkɨn ɨgbumbu boɨnkɨm.
42 Mɨ sɨma hɨnɨɨna boɨn, siya iikam nhɨrɨm sɨmiirara whɨndɨrɨraeri mɨ
siya siya whɨndɨrɨraerarnam dɨg nwo rani. Mɨ siya hɨriinan boɨni siya
Isrel iikamɨm sɨmiir nu kɨgrɨraowan inkamkɨnɨuwi mɨ siya paeyɨn hɨiniya
nɨrɨonɨnkɨnɨn siir haiburgig mɨ ha wɨuuni mɨ krɨma wɨ siirɨma naɨngwo
tɨbmiiyɨm.
43 Siya Adi Komii siirɨma naɨngwo tɨbmii mɨ ha boɨni, kara Adi Komii siir
yɨnisɨmkɨ yɨnisɨmkɨn. Mɨ Adi Komii siya siirɨm naɨngwowi mɨ siya wɨ siirar
swokɨ anmaiwarkainaei.
44 Inkam nwɨswo hɨitauaeywo Jisɨs saɨka kingiina nɨnkɨn ɨrɨnuwo mɨ sowa
ɨriipa hɨriinan ta hɨriinan nɨgbumbu yaiya saiirara mɨ boɨn siirɨn. Ɬriig.

Jisis siya bidi yaonamin
(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

45 Mi iiya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa mi hinda tinda iiya ina kakauu iuguskiya mi hiriinana nwokiya mi bieyin nad nworibin saiirar yadig iuwin.
46 Mi ta ii aiirarin bieyin nad nworibin Jisis siya ina kauwoknamnankiyin, Eli, Eli, lema sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa hiniinga. Kariir Adi Komii krimiir Wanin kira kariir dimusi niuguskikin?
47 Kam nhirim kingiin hirar nokwoim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boinki, ti inkamin siya Ilaija siirim kauwok boinki.
48 Mi simiir inkam nwirin ina iwitnamin mi hamganin siir yani hainaki mi siirin op waina kausririya saiir hougink paekop whirin saika yinkin widgi mi Jisis siir yaki hauugi siya kwiyaeyam.
49 Mi iikam nhirim sima boin, ha tiki o krima tiki kigrirao. Mi siirin wi Ilaija siya namisi whindiriraerarki, iyie?
50 Mi Jisis siya ina swoki kauwok nanaekiyin mi siir naeyiuin siir haiburgigin mi siya ina yaonamin.
51 Mi iiya siya naonamin mi ta yiuis komiiya Adi Komii siir omaka saiir yainau hir kiburikouwa bopwoniya yinwitamki, kou hirarkar niuguskiya ini nu hirar yadigiuwa mi mirkwisa yimbiyam. Saeya minam niisiimauuga, iikamim sima Adi Komii siiram nwoki kwisboinim, Jisis siya siyiu win bidi tirkiyin inkamim sima Jisis siirim nwoki kwisboinim, niinin ina yitkiyin mi siiya komii komiiyim ina pampamkiigiyim.
52 Mi maeyaua inkam haingikaiiya ina piigikiya mi Adi Komii siir iikam whiekakim biiya naonamim mi sima ina swoki insiingiyim.
53 Sima maeyaua inkam haingikaiiya saiir bidi haiburgigim mi Jisis siya mhoiiya yinsiinidwonam mi sima om miiyikin Jerusalem siir yam. Mi iikam whiekakim simiirar kaowinim.
54 Mi kamim sau ninitiyim simiir bii nwowiyin mi sauan kam ima sima Jisis saika ninkin okim mi sima Jisis siiram waigaokim mi sima kigi nuin, niinin nitkiyin mi digworaekwowim ina yimbiyamim mi sima nidid prasae bi kinkim. Sima boin, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya Adi Komii siirar yinisimkin.
55 Wig whiekakim sima hirar nwokim sima Jisis siir mhoiiya nitkim mi nu Galili siir haiburgigim mi siir nini whindiriraerarniyam nitkim naemin. Sima ti wigim arurig hirar nokwo kaokim.
56 Wig ira simaka hirar ninkin owa saeya Mariaka, om Makdala hiranka. Mi ira Maria saeyairga Jems Josep sowiir apua. Mi ira Sebedi siir yinisim nwiso Jems Jon sowiir apua saeyairga. Ɨriig.

Sima Jisis siir piuis biyieya siyanoin siir nini kikaigikim
(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jo 19:38-42)

57 Mi bieyin nadnworibin inkam nwirin umir digworaekwokakin om Arimatiankin siir inigin Josepkin siya ina yitin. Mi siya iriipi hiriinan Jisis siir kigna miriiyan inkamkin, siya maeyaua Jisis siya naowa saiirim nitkin.
58 Mi siya Pailat siir hiriir yimbiyam mi siir ini sriiyiu Jisis siir piuis biyie niinga saiiram mi siya saiir ini hiunis haiyiu. Mi Pailat siya siir sauan kamim simiir boinki, sima Jisis siir piuis biyieya Josep siir hiunis hauugiyim.
59 Mi Josep siya siir piuis biyieya saiir hiunis haiyin mi yiuis whisinana saiir whrinhainam.
60 Mi yiuis aiirin ha whrin digiyin siya siir piuis biyieya ini siir siyano winin siirar kikaigikin biiya inkam nwir bi haingikai miminkin mi siya siir kamim

simiir boinki, sima siiya komii kwira saiir warkikiugiyim. Mi sima hiriinan tirgigim mi sima ina yamim.
61 Mi sima hiriinan tirim mi Maria om Makdalan aka mi Maria iraka sowa hirar nwoko. Sowa ieyin siir haingikaiyin siir kingiin hirar nidwo kaoko, Ɬriig.

Sauan kamim sima ieyin Jisis siir piuis biyie aiir kikaiyin siir hirar waikaokim

62 Mi iigwira Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya mi prismi biiyan inkam ikim mi Farisimi kam ikim sima Pailat siir kigam namkim mi sima saika yahangiriyiu omimiriu.
63 Sima siir boinki. Inkam komii krima yai kwira ti niksisae inkamin siya boina krima saiirar naingwokwowi. Siya ha boinkin mi mhoiiya ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Mi wi omwaiya swoki waiyaei.
64 Mi kira kiriir sauan kamim simiirin hiniina boin mi sima siiyan ti ieyin siir no iiir warkikiukikinin siir waikao. Mi wi siir kigna miriiyim kamim sima nini tauae hainakisi mi iikamim wi sima niksisae boini, siya ie hirankin bidi yinsiin idwonamin. Mi sima hiriinan tiri, ta niksisaeya siya ie hiranki ninsiin idwowa saeya wi ta niksisaeya biiya sima ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya boina wi saiir haiburi.
65 Pailat siya simiir boinki, kima sauan kam nhirim simiir dikiunam sima ti inkam ie iiir waikaowim.
66 Mi sima ie iiirin diyioin ina ini haigingikin. Mi kam nhirim sau ninitiyim ini nii nabie hirar waigaowim. Ɬriig.

28

Jisis siya ina swoki insiin idwowin
(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

1 Ɬi Komiiya piu siisiya bidi yamkiya mi iigwir nugaka Sande bieyin ha nimbidniyakwokin mi Maria om Makdalana mi Maria ir aka sowa yam maeyauwa Jisis siir piuis biyie aiir kikaiya saiiram sowa saiir kignakiyam.
2 Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiyin Adi Komii siir paekwosimin ninomor kou hir haiburgigin mi ina yiuniyin mi siiya komiiyin ina warnamin mi ieyin siir hirankin mi siya ini siiya iiirar yidwowin.
3 Mi siir whwonkamin ini sinana ninomir kou hir sinaniya ini saiir hiriinan yiuyakiya mi siir yiuisa ini waumira bieki kainankiya ini saiir hiriinan whisnan siingiya.
4 Mi sauan kamim waigaowim sima siirsiyin nidid prasae bi kinkim mi sima ini nopnopa kinkiyim mi sima inkamin naonamiyin ini siir hiriinan ywokiyim.
5 Mi paekwosimin siya wig iswo sowiir boinmauugi. Kowa kipi nidid! Kara ina ninokninkinin, kowa Jisis siirim nini hansirniko ti inkamin paeyin hiiniya nirioninkinin sima ninkin irinugiyin siirim.
6 Siya tapi nwo rani, siya bidi yinsiin idwo namin, yaiya biiya siya boina ini saiir hiriinana swoki tirin! Kowa maeyauwa siir kikaiya saiir unkini kigni.
7 Mi kowa ha damsasau mi kamim siir kigna miriiyim simiirin hiniina tini boinmauuiu, siya ie hiranki bidi swoki insiin idwoin. Mi siya ini kimiir biiyar yamkwokinin nu Galili hiriir mi kima siirin wi ta maeyau aiir nini kigiuwi. Kara kowiirin tisa boinkiyin!
8 Mi wig iswo ha nanaakiyo mi ini mairgimairga ywonamwo mi maeyauwa inkam haingikaiiya saiir haiburgik mi ina iwitnamwo kamim siir kigna miriiyim simiiram.

9 Mɨ sowa ha nikɨ iwɨtamwo mɨ Jisɨs siya sowirɨn siyɨu hɨr yapyɨskaiwɨn mɨ ɨna boɨnɨn. Kowa bɨdi yɨto? Mɨ sowa kingiin ha namwo mɨ ogmwo ɨna yakai hɨunaiinamwo mɨ siir ɨga aiir inɨ onkwoɨu mɨ siir inɨ hainan.
10 Jisɨs siya sowiir boɨnki, kowa kɨpi nɨdid! Kowa kariir nomiiyauɨm sɨmiir tinɨ boɨnmauuɨu mɨ sɨma nu Galili hɨriir dam, kariir kɨgniyɨm. Ɨriig.

Kamɨm sau nɨnɨtiyɨm sɨmiir yaigɨm

11 Wig ɨswo ha nikɨ amwo mɨ sauan kam nhɨrɨm ɨe ɨiir waikaowɨm sɨma ɨni om Komii Jerusalem hɨriir yapnɨnopkainamɨm mɨ sɨma prismi bɨiyan kamɨm sɨmiir inɨ boɨnɨu digworaekwo whɨekakɨm nɨmbiyamɨm sɨmiir.
12 Mɨ prismi bɨiyan kamɨm sɨma Isrel sɨmiir bɨiyan inkamɨm sɨmaka yahangiriyɨu owɨu mɨ sɨma yaiya kwɨra hangiriyɨu boɨnai. Sɨma umɨr whɨekakɨm sauan kamɨm sɨmiir hauugi.
13 Mɨ sɨma sɨmiir boɨnki, kɨma wɨ hɨnɨɨn yaiya saiir boɨn. Kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma nɨiyaka nɨtwɨigɨm mɨ krɨma nhwo bɨdi whɨnamɨm mɨ sɨma siir pɨuɨs biyɨeya saiir inɨ tauae hainakiwɨi.
14 Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn omom omom kɨgrɨraowiyɨm ta yaiya saiir wakaeyɨn mɨ krɨma yai nhɨrɨm sɨmiirɨn wara swokɨ ɨnkɨn boɨnmauugi mɨ kɨma wɨ yaigak nwo rani.
15 Mɨ sauan kamɨm sɨma umɨr hɨriinansi haigɨm mɨ sɨma ɨni sɨmiir yai ɨmiirar mɨ wakaeyoknaɨm. Mɨ ta yaiya ɨni nu Judia siirar yɨniyokɨigiya mɨ bɨiya mɨ tariinanɨm Juda iikam whɨekakɨm sɨma tɨ dimɨnɨm sɨmiir yaɨngwo tɨbmiiyɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm mɨi sɨmiir nɨkɨumauugigɨm
(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

16 Mɨ wig ɨswo sowa sɨmiir boɨn dɨgiywo, kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm ɨuur nwɨrkɨm sɨma nu Galili hɨriir yapnamɨm. Mɨ sɨma tɨ mhɨuisɨmɨn siir yɨmbiyam, Jisɨs siya boɨnkiyɨn sɨmasɨma namam.
17 Mɨ sɨma Jisɨs siir kɨgɨuwɨm mɨ sɨma siir inɨg ɨiir hainan mɨ kam nhɨrɨm sɨmiir kwoɨnɨm ɨni whɨsa ywowɨm. Mɨ ha naɨngwokɨm siya bɨ nɨnsiin ɨdwokɨn siir aknaɨn aeya nɨuwi.
18 Mɨ Jisɨs siya kingiin ha nɨtɨn mɨ sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki Adi Komii siya kariirɨn inɨgak nu nɨnomor sowiir digworaekwo ɨmiiram nwowaigɨnɨugikɨn.
19 Kɨma hɨnda tɨnda asi namkɨm ɨkɨ iikam isid whɨekakɨm hɨnda tɨnda nwowɨm sɨmiir ninɨ boɨnmɨmauuwɨuɨm sɨma kariir kɨgna mɨriiyan iikam nwowɨm. Kɨma sɨmiirɨn kariir Adɨn mɨ kara Adi Komii siir yɨnisɨmɨn mɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨkɨm wɨ sɨmiir inɨg ɨmiirar tinɨ baptais haigɨnɨuwɨu.
20 Mɨ kɨma sɨmiirɨn dimɨn whɨekakɨm kara kariir nowomwarkaiyɨuwɨm sɨmiir tinɨ boɨnmɨmauuɨu. Sɨma wakaeyokna dirɨraeraram, wakae, mɨ tari-inan mɨ ɨinokɨinokɨn kara wɨ kɨmaka nwoyokiyokɨi mɨ ɨi aeya dɨgi. Ɨriig.

MAK

Mak siya winkika ta yokwowa. Mi Mak siir inig whirin Jon makin. Mi siya om Jerusalem hirankin mi siya Pol mi Pita sowiir whin miriigin. Mi siya ta yokwowa Rom hiran iikamim simiiram winkika. Mak siya ta yokwowa dimin kirie kirieyim mi dimim taeminim Jisis siya tiriyim mi siya Rom hiran iikamim simiir boimimauugin mi Rom hiran iikamim ini ta kirieya saiirama yaingwo tibmiigiyim. Ɨriig.

Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuwigin mi Adi Komii siir yaiya saiir warar boinmimauu
(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

1 Ta Yokwo Komiiya Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimin Jisis Krais siirga, siir yaiga.
2 Mi ta yaiya bidi bidiniya profet inkamin Aisaia siya winkiya mi ini saiir hiriinana yimbiyama.
Mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya siir yinisimin siirin hiniina boinkikin, wakae! Kara inkamin wi nwira nikropkii kariir yai aiir boinmimauuwamam. Mi siya ini kariir biiyar yamkwokinin mi siya wi kariir siyiu iiir kisisop haiginkwokini.
3 [Inkam nwirin maeyau siiyin nu apa saiir hir kauwok boinamnankikin. Siya hiniina boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin, siya napnaniyam.]
4 Jon siya iikam imiir baptaisam nitkin niimau siiyin nu apa siir. Mi ti niimau siiyin apain siirin inkamki bi whwonkaiigin. Niingaka. Mi siya iikamim haimii tamii hir napim simiir boinmauugi ta yaiwin kibiya. Mi simiir kwoinim wi nwoki aingwo tibmiiyim. Mi simiir dimin biyieyim wi Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigi.
5 Mi iikamim ti nu komiiyin Judia hiranim mi om komii Jerusalem siir hiran iikam ikim sima Jon siir boinmauugi digworaekwo biyieyim sima tirim. Mi Jon siya simiirin ina baptais haiginiuwin Jodan ie hir.
6 Mi Jon siya niiya yiuisa, kamelni piokim. Mi siya piuwop ha mi kikogikin mi naeyim siya naeiyim kokmwo graeyis minim mi mhwiina nae nwowiya saiir yin ikim, siya simiir naekin.
7 Mi Jon siya ina boinmauugiyin simiirin, inkam nwirin kariir mhoiiya nitin siir kirieya ini kariir kirieya saiir haiburgika, kariir kirieya ini aowa saeya ywowa. Kara inkam miiyik rani, siir iga siya niiya saiir uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. Kara inkam biyieyin ini siir aowa ywokaiyin.
8 Kara kimiirin opni baptais haiginiuwi mi inkamin mhoiiya nitin kimiirin wi siya niuae haiginiuwi naeyiuniyin. Ɨriig.

Jon siya Jisis siir baptais haiginiugin
(Mt 3:13–4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

9 Mi ta iiya Jisis siya omisimin Nasaret nikiuwiyin nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yitin. Mi Jon siya siirin ie Jodan hir baptais haiginiu.
10 Mi siya op hir haiburgigin mi ha niig apnaidamin nua hiriir mi siya kigi, ninomora omaka anonan haiwaokiya. Mi Adi Komii siir naeyiuin ipiyini haniina siininaiiniyin siiram. Ta ipiyina krima dapiya iinmab mi saiir hiriinanar siinanaiinika.
11 Mi simar wakaeki yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, kira kariir yinisim yinkamiyinkin, kara kiriiramin ini mairgimairgar ywowinin. Kariir kwoinin kiriiramin ini wadieki wadieyar ywokiyin. Ɨriig.

12 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkikɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn siya yɨkropki Jisɨs siirɨn
maeyau siiyɨn nu apa siir hɨriir.
13 Ɨiyɨm Jisɨs siya maeyau siiyɨn nu apa siir nwowɨm kamnwɨs. Mɨ Setanɨn,
bɨikɨ bɨiyan yɨu biyɨeyɨn ɨna kɨnankɨuɨn siirɨmɨn. Mɨ siya ɨni mwanhunan
ywowɨn. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn ha nɨtɨn siirɨm, ɨni saɨkar yaunɨ
oniyɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya nu Galili hɨr mɨrii bwakainakɨn (Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)

14 Ɨiya Jon siya maeyauwa hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨrar nikɨ
okaiyɨn mɨ ta ɨiya Jisɨs siya nu Galili hɨriirɨn saiir yɨmbinikɨn. Mɨ Adi Komii
siir Yokwo Komiiya saiir yaiyɨm, siya sɨmiir inɨ boɨnmɨmauuni iikam ɨmiirɨn.
15 Siya boɨn, ta ɨiya bɨdi yɨmbiniya, ta ɨiya Adi Komii siya iikamɨm tɨ nu
komiiyɨn siirɨm wɨ sɨmiir kɨgrɨraowi. Mɨ taka ɨiya ɨni kingiin nwowa krɨmiirɨn
wɨ siyar kɨgrɨraowi. Krɨmiir kwoɨnɨm tɨ kisɨna haigi mɨ Yokwo Komii saiir
yaiyɨm sɨmiiraramar daɨngwo tɨbmii ɨski. Ɨriig.
16 Jisɨs siya nu Galili whɨigbida hɨriir napamɨn mɨ siya Saimon, Endru
sowiiryao yapkɨgam, sowa haɨmna whɨi hɨr nɨtmaii. Ta mɨiya sowa mɨriiya
anasu kikaiiya, sowa umɨr mɨi mɨrii.
17 Mɨ Jisɨs siya boɨnki, kowayao kariir mhoɨiya wɨt mɨ wɨ kara nɨisiimauuwi
kariir mɨiya kowiiryao. Mɨ kowayao ta mɨiya kara mɨriiya saiir hɨriinan siyɨu
ɨiirar sɨbgu ap. Mɨ iikam hoɨmgakɨm sɨmiir nwokɨ ɨkɨunam.
18 Mɨ sowiir haɨmna ɨni hɨrar kwaiburgigɨn. Mɨ sowa bɨri kɨmɨmɨnko ɨni Jisɨs
siir mhoɨiyar yamo. Mɨ sowa ɨni siir mɨi aiirar inɨ mɨriiyɨuwo.
19 Mɨ siya ha swokɨ apnamɨn prɨei bɨri napkikɨn mɨ siya youap kɨgam,
Sebedini yɨnisɨm nwɨso Jems mɨ siir nomousɨm ɨeya Jon, sowa i hɨr hɨinomaii.
Mɨ yo sowa, sowiir haɨmna ɨiir kisɨsok dirɨraerari.
20 Mɨ siya sowiirɨm yɨkɨuna. Mɨ sowiir adwai biyɨeyɨn mɨ sowiir adɨn siir mɨi
mɨriiyɨm kamɨm sɨmiirɨn i hɨrar kwaiburgig. Mɨ yɨo sowa ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar
yapnamo mɨ siir mɨi aiir yamɨriiyɨu. Ɨriig.

Jisɨs siya haiswonɨskigɨn yɨu biyɨeyɨn inkam nwɨrɨn siir nwowɨn (Lk 4:31-37)

21 Sɨma om Kapeneam hɨriir yam sɨmiir ɨi komii aiirɨm. Jisɨs siya ta
sɨmiir ɨi komiiya sɨmiir omaka komiiya yai nɨdwokai wakaenakiiya saiir
yapnɨnopkainam. Mɨ iikamɨm sɨmiirɨn Adi Komii siir yai aiir inɨ boɨnmɨmauu
haigɨnɨuɨu.
22 Ɨiya sɨma siir yai aiir wakaeyɨm, ɨni hindara yanaakiyɨm. Siya sɨmiirɨn
kamɨm siyɨu komii nɨnokninkɨniyɨm sɨmiir hɨriinan bɨri boɨnmɨmauugɨn.
Niingaka. Siir yaiya ɨni inkamɨn inɨg komiigakɨn, siir hɨriinan ywowɨn.
23 Mɨ ta ɨiya inkam nwɨrɨn sɨmiir omaka komiiya yai nɨdwokai wakaeiya
saiir nwokɨn. Mɨ yɨu biyɨeyɨn siir pɨu hɨr nii okaiyɨn mɨ siya ɨna kauwok
boɨnkiyɨn.
24 Jisɨs om Nasaretanɨn! Kɨra dimuam nɨtkɨn, dimu tɨrniyam? Mɨ kɨra tari
krɨmiir tɨrbumbuam nɨtkɨn? Kara kɨriir bɨdi yɨnokninkɨnɨn, ni kɨra Adi Komii
krɨmiir Wanɨn siir hɨrankɨ nɨt ɨeya inkam wadɨeyɨn.
25 Mɨ Jisɨs siya tɨ yɨu biyɨe siir nɨkiyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, yɨu biyɨe ɨiirɨn,
kɨra yaiya tɨ tanki mɨpa dɨnkinɨmnɨsnaki.
26 Mɨ tɨ inkamɨn siya ha kaunanaekiyɨn mɨ siirɨn siya haɨniyop whaowagig.
Mɨ yɨu biyɨe siya tɨ inkamɨn siir pɨu hɨrankɨ yɨuun iwɨskɨinam mɨ ɨna yamɨn.
27 Mɨ iikam hoɨmgakɨm hɨriinan dimɨnɨn siir kɨgɨm, sɨma ɨni kakakar
ywokiyɨm. Mɨ sɨma ha nanaakiyɨm mɨ ɨni sɨma sɨmar yomboɨn amboɨnamɨm,
tɨkɨ hɨnɨɨn dimɨnɨn tari dimu dimɨnkɨn, ha? Taka yaiya saeya yai wɨnka. Mɨ

tari ti inkamin siya inig komiigakin. Ɨiya siya yiu biyie imiir boinkiyin mi sima ini siir yai aiirar mi wakaeyoknaim.
28 Mi ti diminin siya tirin biri kimiminkin, ina haigiririr boinamin nu Galili hiran omim simiir hiriir. Ɨriig.

Jisis siya Pita siir niua saiir haiswonіskigin (Mt 8:14-17; Lk 4:38-41)

29 Sima omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgigim mi ha woknaniyamim, sima Saimon Endru sowiiryao omaka saiir woknіnopkainam. Mi Jems Jon sowayao warar yinkin am.
30 Mi Saimon Pita siir niua hii hirar whwonkaiga, saeya piu huuwa kini ma saeya niiga. Mi sima biri kimiminkim ta wiga maka niiya saiirin, Jisis siir ini boinmauuiu.
31 Mi Jisis siya saiiram ha namin mi saiir iin aiir ini onkwoiu mi ina kininsiin idwokiya saiirin. Mi ta piu huuwa kini ma saiir niiya, ina digiya. Mi saeya ini simiir naeyim simiir swoki diriraerarim. Ɨriig.
32 Ɨiya bie nikiiyamtibin mi simiir iikamim makakmakakim ini simar swoki ikiunaniyim Jisis siirim. Mi iikamim yiugi nonkwowim yim ini warar mi inkin ikiunaniyim.
33 Mi ti om komiiyin siir hiran iikam hoimgakim, sima ta omaka Saimon, Endru sowiira saiir anoka kingiin hirar ini okwoiu.
34 Mi Jisis siya haiswonimnіskiiyim mapai mapaiyim simiir niiyim mi yiu biyieyim siya ninimnіskiiyim kasa rani, simiir nwowim. Mi sima ti yiu biyieyim Jisis siir bidi yinokninkinim mi siya simiir asi nikidugin kima kariir inigin siir kipi dap. Ɨriig.

Jisis siya nu Galili hir nap miriigin (Lk 4:42-44)

35 Mi iigwira Jisis siya nugak imumar yinsiin apnamyakwok, maeyau kwira inkam karamaeya saiirim. Mi siya Adi Komii siirimin nhwo hir ini kwisboiniu.
36 Mi mhoiiya Saimon siya mi siir nomiiyau ima, sima ini siir mhoiiyar yapansrinamim siirimin.
37 Ɨiya sima siir nini kigiuin sima ina boinim, ti iikam isid komiiyin kiriirim hansrananikim.
38 Mi siya simiirin ina boinin, kiya! Nimbi ti omim kingiin nwowim pi sim nami. Kara Adi Komii siir yaiyim simiir warar mi boinmimauuam mi aingwowi. Kara ta mii aiirimar nitkin, dimin mii miriiyam bi nitkin. Niingaka.
39 Mi siya nu Galili hiran omim simiir asi namkin. Mi siya omakam yai nidwokai wakaeiyim simiirar yapninopkai boinmimauuam, Adi Komii siir yai aiirin. Mi siya yiu biyieyim simiir nwowim ini simiir warar yinimnіskiiyamim. Ɨriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskimkopouin wadie siir nwo haiginiugin (Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)

40 Mi inkam nwirin paowaigi piskimkopouin, siya ha nitin, ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiu ouniyin. Mi siya siir boinki mi kira ha naingwowi, kara kiriirin wi digar nwo haiginiugii.
41 Mi Jisis siya siirsi yaingwobumbu mi siir iina ina yonkwokiyin siir. Mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ha naingwowi kira wadie dwoki.
42 Mi ti paowaiyim siir piskimkopouim biri kimiminkikim ina wiskiyim mi siya ini wadieyar ywokiyin.
43 Mi Jisis siya yai kirie aiirar boinki siirin. Mi biri kimiminkin siirin ina yikropki sasaugiyin.

44 Jisis siya siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi kira pa dam mi kiriir piua pi inkamin naemin krimiirsi ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siirim pris, pi siir tini iisiimauuiu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiyaeki. Minsi dinkin imiiyaeki! Kiriir piua wadie nwowa saiirsi, yaiya krimiir brougaeyin Moses siya boina saiir hiriinan. Mi sima ti kamim wi nwoki ninokninkinwini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim.

45 Mi inkamin ha namin mi biri nini haigiprakai boiniugin ti yaiyim. Niingaka. Ini hiriiyar boiniskiyin ti dimininin. Mi siya ti dimininin ini niiwiinan siir boinyokiyokiiyamin omom omomim simiirin. Mi Jisis siya om komiiya hiriir paniinsi yamsi iikamim simiir whwonkam idan. Iikamim ini homgak ywoim, siya simiir ma imiir niniskiiyim wi dig nwo rani. Mi siya om komiiyim simiir yaba nwowim omim iikam homgak karamaeyim, ini simiir hirirar ywowin. Mi maeyau maeyauan iikamim ini Jisis siiraramar yitswoim. Iriig.

2

Jisis siya inkamin iga iin ninsimsiruin siir haiswoniskiigikin (Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

1 Ii nhirim bidi yamkiyim mi Jisis siya ini om Kapaneam hiriiyar swoki amin. Mi iikamim sima hiniina wakaewin, siya ini omaka hir nwowin.

2 Mi iikam hoimgakim haniingi yaninkiniuiu mi omaka ini digar ywokiya. Mi anoka kingiinin, maeyau kwirki niinga bi swoki oka. Niingaka. Mi Adi Komii siir yaiya Jisis siya simiirin saiir boinmimauugin.

3 Iiya Jisis siya yaiyar niki okwo boinin mi sima ina hainaniyim ti inkamin iga iin ninsimsiruin Jisis siirim. Mi kam nwiiyim sima hainani ti inkam iiirin.

4 Mi omaka yainaua ini iikamim sima yidwokaisisirkiya mi sima Jisis siir kingiin paninsi haiginsi ti inkamin iga iin ninsimsiriuin. Mi sima akouwa hirii iiyam mi akou haimii iiir ini pirakiu maeyaua siyar nokwo hiririuwa saiirar. Mi sima akou haimiiyin ha pirak grirgigiyin mi ta hiiya ti inkamin siya whina mi sima idmirim kwiiya boritkikin mi ina yonkwokiikiiraraokiya. Mi ini Jisis siir igmiiga yauni kikiniuwa.

5 Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiiya saiir kigiyin mi siya ti inkamin siir boinki, yinisim! Kara kiriir dimin biyieyim simiir bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.

6 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim yim sima hir warar ninkin idwokaigim mi simiir kwoinim aowa aowa ini ta yaiya Jisis siya boina saiir saiira yaingwokwonanaeyim.

7 Siya ti hiniin yai boinin mi siya tari Adi Komii siir nigbumbui. Inkam nwirkin biri swoki haiyoprimdiyiumii srankin dimin biyieyim. Niingaka. Adi Komii siirar miiga.

8 Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir asi boinkin, kima wara hiniin kwoinin kimiir waraur dimusi nwowi?

9 Piki hiniin dimin ikin hinsima nwowiyin? Mi kara ha boini kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi tiki hiniin diminin kara wi diga nwowi? Mi tari wi dig nwo rani? Mi kara ha boini, kira kiriir hii aiir hainam mi hiniinin kara wi digar nwowi, iyie? Wi dig nwo rani, aniya?

10 Kima dinokninkin, Adi Komii siir yinisimin ninomor kou hirankin nitin karairgin. Kariir kirieya wi digar nwowi kimiir dimin biyieyim simiir haiy-oprimdiyiumiigiyim. Mi Jisis siya ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siir asi boinkikin.

11 Kara kiriir boinkii, kira dingsingi! Mi kiriir hii aiir hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam.

12 Mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yinsiingiyin. Mi siya ini siir hii aiirar hainamin. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin apnamin. Mi sima hiriinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyim. Mi sima ina boinkiyim, biiya nim krima ti hiniin diminin siir biri kigim. Ɨriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

13 Mi Jisis siya whiigbid hiriiyar swoki apnamin mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiiyar yamim. Mi siya Adi Komii siir yaiya ini simiir yowimwarkai haiginiuwim.

14 Mi siya ha napnamin Livai siir kig, Alfias siir yinisimin. Mi siya omaka omom omoman umir nidwokai haiiya, yio saiir nidwokaii. Mi Jisis siya yikiugi, kira kariir mhoiiya wit! Livai siya ha ninsiingiyin mi ini siir mhoiiyar yamin.

15 Ɨiya Jisis siya Livai siir omaka hir niki idwokai aeyin mi kam hoimgakim umir haiiyim, nhirim siyiu biyie tiri kam ima mi kamim Jisis siir kigna miriiyim, sima simar yidwokai aemimir Jisis saikan. Ti hiriinan kamim kasaka rani, Jisis saika nap miriiyim.

16 Mi Farisi kam nhirim siyiu komii ninoknkinkiniyim sima kig Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyim mi kamim umir min haiiyim simaka nidwokai aei. Mi Farisi kamim sima sriigi kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir, Jisis siya kamim siyiu biyie tiriyim mi kamim umir min haiiyim simaka dimusi nidwokai aei?

17 Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina boinkiyin, inkamin ma karamaeyin yio siya paowai widi inkamin siiram biri swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi sima simar nami kamim paowai widiyim simiiramin. Kara iikam miiyik miiyikim simiir nikiunam ara biri nitin. Niingaka. Kara iikam biyieyim simiir nikiunam nitkin. Ɨriig.

Nae haiya aeni siyiugin
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

18 Mi iigwira Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisi sima, sima nae haiyakim. Mi kam nhirim sima ina yitim, Jisis siir ini sriini mi Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisimi mii kigna mirii ikim, sima nae dimusi haiyaei? Mi kamim kiriir kigna miriiyim yim nae haiya karamae dimusi nwowi?

19 Mi Jisis siya simiirin boiniyio yaiya kwira boinki, iiya inkam nwirin siir wig aiir sainam tiri mi siir nomiiyauim mi iikam nhirim sima wa niti ta nae aiirimin. Mi sima ta iiya wigwas naeya saiir naei mi sima wa haiyaei? Niingaka. Sima wa naei. Mi siir nomiiyauim mi iikam yaisi yaisiyim sima wi mairgimairgar nwonami siir whinsain haiginiuwamin. Mi taka iiya sima wi nae minar haiyaei. Niingaka.

20 Ɨiya tiki inkamin wig nonkwonain siya om whira nami mi krima hikak saiir dwoki mi nae minim saiir haiyaki. Mi iiya kara kimiir haiburgigana mi kima wi hiriinanar timi tirki.

21 Jisis siya boiniyio yai kwira ina swoki boinin, dimin winin dimin biyie aka kipi nitapiyok. Inkamin yiuis win haimii biri kintio haigin yiuis kwira saiir noin siir nitkin panam mi siya hiriinan tiri, siya saiir nitkin pani mi saeya wa swoki imbiryami. Mi wina wi kaba saiir mimbirgi mi noin wi komiiyar swoki okii.

22 Inkam nwirkin wain wini opa wraisu is kaba op two biyienana saiir biri swoki aokaiiga. Niingaka. Mi siya hiriinan tirkiswo mi ti wain winin siir opa saeya niyopiingi mi ta wraisu is kaba saeya wa nimbiryamkii mi wain wini

opa wa naokiyamki. Mi wraisu isa wa mi imbiryamki. Mi inkamin wain wini opa saiir naokaii siya wi hiniina tir, wi wraisu is wina wi saiir daokai. Friig

Juda simiir ii komiiya piu siisiya Sabat mii min saiir kipi mirii
(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)

23 Mi Adi Komii siir ii komii kwira Sabat Jisis siya numira wid ninkina saiir napnamkin mi kamim siir kigna miriiyim sima saika warar yinkin apnam. Fiya sima napama, sima witnidim ha kiwromwris haiyamim mi ina yiinibrombrop apaeyamim.

24 Mi Farisi kam nhirim sima Jisis siir boinki, wakae! Kima ta Juda simiir ii komiiya piu siiskuwakiya mii min saiir dimusi miriigim mi nae minim saiir dimusi mi haigim. Mi kima ti siyiu iiir bi sibgu apkim.

25 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiir mi kima tari dimin whirin biiya kimiir brougaeyin Devid siya tirin siir biri mwaingim? Mi taka iiya Devid siya mi siir isid ieya sima nae karamaekim mi simiir mhiiyim ina yaowim.

26 Fiya tiki dimin ieya nimbiyamin Abaiata siya nwokin pris inkamin nae Adi Komii siir ninkin imiiyaeiyin. Mi Devid siya mi siir isid ieya simar yapninopkainam Adi Komii siir omaka aiir. Mi Devid siya paimir iiir naeyin mi siya paimir haimiiyim siir isid iiir yae hauu. Tiki naeyim inkam niingaki bi naeikin. Niingaka. Pris simiirarairgin. Mi sima yai biri swoki boinkikim ti diminin Devid siya tirin. Mi kima yai krimaka dimusi boini.

27 Jisis siya boinki, ta ii komiiya Juda simiira piu siiskuwakiya Sabat, saeya iikamim hik simiir hauuwim biri nwoka. Niingaka. Ta ii komiiya minam nwoka iikam hoimgakim simiir whindiriraerar haiginiuwam.

28 Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin ta ii komiiya Juda simiira piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiir Biiyan Inkam Komii siya asi nwowi. Friig.

3

Mi Jisis siya Juda simiir ii komiiya inkamin inib waeyaoki naowin saiir haiswoniskigikin
(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

1 Mi Jisis siya ha swoki apninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir mi inkam nwirin hir nwokin siir inib waeyaowim ini pae-yarwainan ywokiyamim.

2 Mi Farisi kam nhirim Jisis siiram hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim siya ti inkamin siirin pi ii komiiya saiir namisi haiswoniskii mi ta hiriinana saiirsi boiniuriyiu boinam minkim siirin.

3 Mi Jisis siya ti inkamin iina paeyarwainan nwowin siir boinki, kira simiir bopwoniya dinsiin okwoki.

4 Mi Jisis siya simiir sriigi, krima wi piki hiniin siyiuin si tiri Juda simiir ii komii aiirin mi krima siyiu miiyik ti tir. Iyie!? Farisi sima yai biri wakae boinkim.

5 Mi Jisis siya simiir kaoyokiyokiigiyin mi siir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin. Mi siya simiir mhii kwoin imiir kigiyin miiyik biri nwokim, sima ti inkam iiirsi bi naingwoyimyokim. Mi Jisis siya hikak asi nwonamkin, ti hiriinan siyiu iiirsiyin. Mi siya ti inkamin siir boinki, kiriir iindibin ha dinkiyinyinki. Mi siir iina ini wadieyar ywokiya.

6 Mi Farisi kamim sima Juda simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir haiburgigim mi sima biri kimiminkim ina yinsiin apnamim

Herot siiram mi siir nomiiyau nhirim simiiram warar. Mi sima yaiyim iripa minam kitibmii boinkim Jisis siir nisomaokiyim. Iriig.

Iikam isid komiiyin whiigbid hir nani owiugim

7 Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ti omon nu Judia hiranin sima siir haiburgigim mi whii Galiliya hiriir yam. Mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiiyar yamim.
8 Mi iikamim ti omom omomim hiranim nu Galili nu Judia mi om komii Jerusalem mi nu Idumia mi ti om whiso Taia mi Saidon yo ini yab komiiyin Jodan, ini siir gimiya waiywo. Sima omom omomankin nitkim. Mi ti isid komiiyin Jisis siir yaiya sima wakae winkim digworaekwowim siya tirim simiir mi sima ha nitkim siiramin.
9 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iikam isid komiiyin tisa nwowin ambi sima haigin ikwokromkwirisi. I ira pi kariiram dwomaigi, kara pi saiir kwirii nami.
10 Biiya siya i aiir niki apni kwiriinam karamae niki owin mi siya iikam kasa bi haiswonimniskiigin. Mi tariinanin iikam whiekak nhirim makak makakim sima ina yapiyaonamim siiram, simiir iinam siir piu aiir nini onkwoiuim. Mi sima iikam nhirim simiir asi napkinyamya amkim.
11 Mi kamim yiu bibiyiekin nii whwonkaiyim sima Jisis siir kigiyim mi sima ini siir igmiigar ini akaigai hiuniyim. Mi sima ina kauwok boinkiyim. Kira Adi Komii siir yinisimkin.
12 Mi Jisis siya yiu biyie imiir ninimniskiigiyin mi siya iikam imiirin ina boinikidugiyin. Kima kariir inigin wi kipi haigiririr boinam. Iriig.

Jisis siya kamim iuur nwisa yimbingi siir mii aiir nap miriiyam
(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

13 Mi Jisis siya mhiu iiir niinainamin mi siya ina dapikiuna kamim siya naingwowim simiir inigim. Mi kamim siya dapikiunam sima ina yamim siiram.
14 Mi siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi hinda tinda saika nap miriiyam, Adi Komii siir yai aiir nap boinmamauuam.
15 Mi siya aposel kamim simiirin ini inigakar ywowaiginiugiyim, yiu biyieyim iikamim simiir piu nii whwonkaiyim, simiir ninimniskiiyamamin.
16 Mi Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi. Mi Saimon siir inig whirin Jisis siya nokdap haiginiuin, Pitakin.
17 Mi Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowiirin Jisis siya yaeya inigar swoki kisina okdap haiginiu, Boanesis. Tiki inigin siir inig tipmwoki tipmwowin, ta diya tiowiya saiir yinisimkin. Sowiir yaiya ini hiriinan ywowa.
18 Mi Endru, Filip, Batolomiyu, Matyu, Tumas mi Jems Arpias siir yinisim ieya mi Taitias. Mi Saimonin biiya ta yaiya saiir boinmimauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao.
19 Mi nwirin Judas Iskariotkin. Mi ti inkamin mhoiiya wi wir siya nap-wouwi, kam nhirim io Jisis saika nwowiyim siir nisomaowam naingwowim simakan. Iriig.

Ta miiya biigi biiyan yiu biyieyin Biesebul siirga
(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)

20 Mi Jisis siya ina swoki amin omaka hiriir. Mi iikam isid komiiyin ini Jisis saikar swoki amwoniyim. Mi Jisis siya mi siir kigna miriiyim kamim sima nae nidwosiis aeni ii karamaeka. Niingaka.
21 Mi Jisis siya siir iripa o nhieyim mi siir yopii ad owa, sima hiriinan nini wakaeniyim, Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim, sima nae min ningugu ae karamaeyar nwowi mi sima ina yitim siir nikiunakiyam. Mi sima siir boin

mi tari siir kwoinin pi whaowaekin, siya ti nae min ningugu ae karamae nwowin.
22 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi ina yitim. Mi sima ina boinim mi tari biigi biiyan yiu biyieyin Biesebulin ini saika nwoin. Mi nhirim ina boinim mi tari Jisis siirin Biesebul siya hauuga ta kirieya yiu biyieyim inkam piu nii okwokaiiyim simiir ninimniskiiya.
23 Mi Jisis siya simiiram yikiuna, sima siir kingiin nitim. Mi siya simiirin boiniyio yai arar boin. Mi siya boin, yiu biyie simiir apu budin Setanin, siya wi yiu sima simar swoki inimniskiinaei, aniya?
24 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isidin whisa ninkibirnakii mi sima wi kiriekakar sibgu owi, aniya? Niingaka. Sima wa nidam ninoopki.
25 Mi iikam nhirim omaka iruwanim sima isidin whisa ninkibirnaei, yaii niniyam mi sima wa sibgu owi iripar, aniya? Niingaka. Sima wa ninoopki.
26 Mi yiu biyie Setan siir isidin sima siman isidin whisa nwowi mi siir isidin sima sima wi kiriekakar nwowi, aniya? Niingaka. Sima wa ninoop iuguski. Mi hiriinan tiri, Setan siirin, wi Setan siya swoki haiswoniskiinae, aniya? Niingaka. Siir kirieya ini kariir kirieya saeya haibura. Mi siir miiya wi kara tirbugi.
27 Ɨiya inkam nwirin inkam kirieni omaka napninopkainami mi siir digworaekwowim simiir nini tauae hainakiyam mi siya wi digar nwowi, siir digworaekwo imiir tauae haiyamin, aniya? Niingaka. Mi siya inkam kirie iiirin bii idni tiki kogrimdinugig. Mi siya hiriinan tiri siirin mi iki siir digworaekwowim, iki siir omaka nwokaiyim, simiirin wa nini tauae hainaki.
28 Kara kimiirin yaimwowa boini, digworaekwo biyie biyieyim iikam hoimgakim kimiir waraur nwokaiyim, wi Adi Komii siyar haiyoprimdiyiumii swoki. Mi yai bibiyieyim kima mi boinbumbuwiyim simiirin wi warar mi inkin haiyoprimdiyiumiigi.
29 Mi inkam nwirin Adi Komii siir naeyiuin siir nigbumbuwi mi Adi komii siya tiki inkamin siir dimin biyieyim, simiirin wi warar ninkin haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka. Tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan, wi niingar mi owi. Jisis siya hiniina boinkin, tiki inkamin, Adi Komii siir naeyiuin siir nigbumbuin mi tiki siir dimin biyieyim siya iinokiinokin wi hik simiirsiyar hainanaei.
30 Jisis siya ti yai whiekakim hiniin dimusi bi boinkin, simiir kwoinim ha naingwokim, Jisis siya yiu biyie siir kirieya saiir mirii. Mi siya ti yaiyim hiniin asi boinkin. Ɨriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima (Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)

31 Mi ta iiya Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima, sima ina yimbiniyim. Mi simainii omaka akpitga hir yaka okwoniyim. Kira unki it krimiiram.
32 Mi iikam isid komiiyin siir nidwo ywokaiyim sima boinki siirin, ha? Wakae! Kiriir apu aeya mi kiriir nomousim ikim mi kiriir yokman ima, sima isi kiriirim idwowiiya hirar nidwo kaowim, kiriiramin sima nikiugikim.
33 Mi siya ini simiir yai aka yowarkii boinkiyin, yipiki iikamkim kariir piugana saiir hiriinan nwowim?
34 Mi iikamim siir nidwoyokaiyim siya ini simiirar kaoyokiyokiikiyin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kigi! Kariir apu mi kariir nomousim, ti kimargim, ti tirar kwowim.
35 Iikam hoimgakim Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiiyim mi siir miiya saiir miriiyim sima wara. Mi sima wi kariir apu mi kariir pomou yokman nwowi. Ɨriig.

4

Inkam nwirin witnid nitkinamkin numir (Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

1 Jisis siya simiirin Galili whiigbid hir swoki owomwarkaiyiuiu. Mi iikam
isid komiiyin saika nwowim kasa rani. Mi Jisis siya i aiir asi kwiriigin.
Mi siya saiir kwirii idwokaiyin mi iya ini whiigbid hirar ywowa. Mi
iikamim ini whiigbid hirar yokwowim mi siya simiirin i hirar yidwokai
owimwarkaiyiugi.
2 Dimin taeminim siya nowimwarkaiyiuwim simiir, siya boiniyio yai arar
nowomwarkaiyiugim.
3 Mi Jisis siya boin, kima wakae! Inkam nwirin witnid numir hir bidi
yitkingikin.
4 Mi iiya siya ha nitkinamin mi witnid nhirim siyiu nikiigiinaowidim, yim
ini ipiyinki sim ini iugi aeniyim.
5 Mi witnid nhirim siiyakak maeyauwa saiir nikiigiiyim, maeyauuwa nuin
idar nwowa, nuginin aowa nam karamae nwowa saiir. Mi ti witnidim biri
briprigim ina whakidudugiyim.
6 Mi iiya bieyin ha whwokiyin mi ini witnid ibairim simiirar yaowh-
woniyim. Mi ti witnid ibairim simiir miiyim aowa nam karam nwowim yim
ina wainamim.
7 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo yakaigai. Mi ti
urid amridnanin ha whakiyin mi ti witnid ibairim simiirin ini siya
yiisiwamwarkaigiyim mi ti witnidim nae bi budgin.
8 Mi witnid ibair nhirim nu maeyau miiyik nikiigiiyim, yim ini komiiyar
ywokiyim mi yim nae hiniina hiniina bud, nhirim kamairim iriiyar mi nhirim
yim hiniina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwir iuur.
9 Mi Jisis siya simiir boinki, inkamin wiingakairgin mi siya ti kariir yai
imiirar wakae mi ha sibgu daingwo omok. Iriig.

Jisis siya boiniyio yai aiirarar boinmimauugin (Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

10 Mi iigwir mhoiiya Jisis siya sasair ywoki hirin. Mi mhoiiya kam iuur
nwiso siir kigna miriiyim mi iikam nhir ikim sima ina yitim Jisis siirim. Mi
sima ini sriini siirin boiniyio yaiyim simiir yaimwokiyaimwoim simiiram.
11 Mi Jisis siya simiir yowimwarkaiyiugi. Mi ta Adi Komii siir oman
yaiya kara kimiir bidiyar iki owomwarkaiyiugiyim. Mi iikam nhirim saiir
wakaeyim, sima biri ninokninkinkim sima boiniyio yaiarar wakae. Mi sima
saiir yaimwowin siir biri ninokninkinkim, sima pi whaowaekim.
12 Mi sima wa kigi ti diminin mi sima wi sibgu kigsib rani. Mi sima wa
wakaei mi sima ta yaiya saiirin wi sibgu wakaesib rani. Niingaka. Mi
simiir kwoinin bi kisina haigikim mi sima Adi Komii siiram paniinsi
yaingwo tibmiisi. Mi Adi Komii siya simiir dimin biyieyim simiir
paniinsi haiyoprimdiyiumiigisi. Iriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkinin siir yai imiir nowom-warkaiyiugim (Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

13 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ta boiniyio yai kwira saiir bi
ninokninkinkim, aniya? Mi kima wi paniina sibgu owomwarkai boin
haiginiuwi ti boiniyio yai whiekakim simiir yaimwowim, ha?
14 Kara kimiir niki boinmauu wakaeki, tiki inkamin witnid nitkinin ini tiki
inkamin Adi Komii siir yai boinmimauuwiyin ini siir hiriinan ywowin.

15 Iikam nhirim sima Adi Komii siir yaiya pa wakae nami mipi sima siyiu hir napami mipa naingwo ouwouami Adi Komii siir yaiya. Sima Adi Komii siir yaiya panaowar wakaenaki mi Setan siya panaowar swoki kwitkigi Adi Komii siir yaiya simiir kwoinau haiginama. Mi tiki iikamim ini ti witnidin siyiu nikiiyim, sibgu whak karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim.
16 Iikam nhirim sima ini ti witnidin siiyakak nuin, siir nakaigaiyim mi sima ti iikamim ini hiriinan ywowim. Yaiyim sima wakaeyim pa wakae ningruramsasaugi, ta Adi Komii siir yaiya simiir mhii kwoinau. Mi sima pi mairgimairgar nwo nami, ta yai aiiramin.
17 Tiki iikamim ini witnidni miiyim aowa nam karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima paniinsi ywokwo bripriisi. Mi iiya hikin nimbiniiyim simiir kinankiuwam mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin wi digiumii haigingigi. Mi sima whiekakim wa nikiiyam iuguskii.
18 Mi iikam nhirim ini ti witnidin maeyauwa urid amridkakin siya nwowa saiir nakaigaiiyim ini simiir hiriinan ywowim sima wakaeiyim Adi Komii siir yaiya.
19 Mi simiir kwoinin ini umirminim mi nuan digworaekwowim ini sima kiyainamim. Mi ta Adi Komii siir yai kibiya ini ti digworaekwo imar higriniugiya. Mi Adi Komii siir siyiuin siir paniinsi sibgu apsi.
20 Mi iikam nhirim ini ti witnidin nu maeyau miiyik nikiiyin, ini siir hiriinan ywowim. Sima ina sibgu wakaeyim Adi Komii siir yaiya. Mi simiir nhirim kam nwir iuura mi budi mi nhirim pi kam nwoima mi budi mi nhirim pi kamairim iriiyara mi budi. Ɨriig.

Sima yiukidin niuyaiyin wi two aowa higriniuwi (Lk 8:16-18)

21 Mi Jisis siya simiir boinki mi iiya inkamin yiukidin niuyaiyin siir hangimunanii mi siya wi two aowa haigiprakaii, iyie? Wi hii aowa haigiprakaii, aniya? Niingaka. Kira bopwonauan romyasin siir dinankii! Mi yiukidin pa sibgu iuyakii.
22 Tiki inkamin siir kwoinpai kwoinpaiyim tariinanin tiki idowiiya nwo karam nwowim mi mhoiiya sima wi idowiiya nwo iuguskii mi wi dimin whirkin swoki haigiprakai rani. Niingaka.
23 Kima ti iikam whiekakim kima wiingakairgim, kima timi wakae.
24 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, yaiyim kima wakaeiyim kima sibgu daingworinukripkai. Siyiuin inkam nwirni kima tiriyin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyiu iiirar swoki inkin tiri.
25 Mi inkam nwirin siya ninokninkin miiyikaki niuwi mi mhoiiya Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin aiirar swoki inkin idu hauuraraokii. Mi inkamin ninokninkin haimiisimakaki niuwi wi Adi Komii siya swoki haii. Mi siya wi ninokninkin karamaeyar nwoiuguski, wi haimii sima hai naowid rani. Niingaki niingakiinga. Ɨriig.

Ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkin whakiyin siir yaiga

26 Jisis siya hiniina boinkin, iiya Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir biiyan nwowin, siya ini ti inkamin witnid nitkinamin mi siir numir aiir sibgu kigriraowin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinanar mi sibgu kigriraowi. Mi siir numiran naeyim wi hoimgakar nimbiyami.
27 Mi iinokiinokin ti inkamin niiyaka pi nhwo nib whwonkaowi mi nugakin siya pa ninsiin aprirriramyakwoki. Ti inkamin siya kigiyin mi siya ini

siya siyar yaingwowin, ti witnidin siya komii paniina nwokikin, siya biri ninokninkinkin.
28 Nu siya minki mi ti witnidin pa kinan grimgrinkiigi mi siya mhoiiya pi nae kakar namwo iuwi. Bii pi kwo aeyar nimbiyami mi mhoiiya nae pa budgi.
29 iiya sasaeyim wai nwowiyim mi ti inkamin pa ningugu haii. Ɨriig.

Ta boiniyio yaiya mastet yinika
(Mt 13:31-32,34; Lk 13:18-19)

30 Mi Jisis siya boinki, krima Adi Komii siir iikamim mi siir digworaekwo whiekakim simiir biiyan iikam nwowi mi krima wi paka hiniin boiniyio yaiya sae nikri boini siirin.
31 Mi ti mastetnidin siir hiriinan ti ikrii boin. Mi mastetnidin siya iki paenid nhirim simiir hiriinan tani. Niingaka. Siya sapkisapisimkin komii rani, ara krinankin. Mi siir nidim kasa rani, hoimgakim. Mi Adi Komii siir isidin ini ti mastetnidin siir hiriinan ywowin kasa rani, hoimgakim.
32 Mi inkamin ti mastetnidin siir ninkin digiyin mi siya pa whakii mipi komiiyar namwo iuwi. Mi siya iki sasae hoimgakim pi simiira mrwii haiburgigi. Mi siya kwiya komii kakargin mi ipiyin minim simiir whieyim pi siir kwiya imiirar mi haigii. Ɨriig.
33 Ɨiya sima Jisis siir boiniyio yai imiir ninokninkinim mi mhoiiya siya iikam imiirin boiniyio yai kasa biri boinkin, Adi Komii siir yaiyim.
34 Diminim siya boiniyim pi simiir boininkii iuguski rani. Niingaka. Siya pi boiniyio yai ara boinkii. Mi iiya siir kigna miriiyim kamim pi sima sima nwoki saikain mi Jisis siya yaimwokiyaimwowim pi haniingi boiniski. Ɨriig.

Jisis siya opud hinin komiiya saiir boinkikin mi opud hinino ina digiywo
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

35 Mi naiowaka ta iiya aiirarin siir kigna miriiyim kamim siya simiir boinki, krima pi whii yarmiya kigidamtibi.
36 Mi sima ta iya Jisis siya nidwokaiya saiir kwiriinam mi sima siir wara yiuginam. Mi sima i nhirim ini warar yinkin kwirii namim. Mi iikam isid komiiyin sima siir haiburgigim mi sima ina yamim.
37 Mi opud komiiya ha hugnaniya mi hinin komiiya ha mi it mi simiir iyin ini wara kaibombokiigiyin, hinin aeya. Taka hinin opud komiiya prasaeki mi iuwi. Mi iya opa mirkimirki ninkinim pariiparii.
38 Mi Jisis siya iya saiir idao hir kikinaniu whwonkaigin nhwo mipiyinanin siir. Mi sima siir yinidgu insiin mi sima ina boinim, hie! Ti krimiir Adin, krima pi inigak nwo rani, pi tirar nwomainainami. Mi tari kira krimiirsi naingwoyimiyok rani, aniya?
39 Mi Jisis siya ha ninsiingiyin mi siya io opud hinin sowiir ywoki. Mi siya ina boinkiyin, kowa dig dwoki! Mi Jisis siya hiriinan boinkiyin, opuda ina digiya mi opa hinin simki biri swoki itkika, ini niingar ywomaigiya mokmokwaiga.
40 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Kima hiniin dimusi nididnanaekim, ha? Mi kima tari naingwo tibmii karamaekim ini niingar ywowim, aniya?
41 Mi sima ini mounana siinkaokiyim mi nidid prasae biri kinkikim. Mi simasimar yomboin amboina. Tiki inkamin siya yipikin tiki hiniina tirin? Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyoknakiyo? Ɨriig.

5

Inkam nwirin siir nwowim yiu biyieyim Jisis siya ninimniskigikim
(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

1 Sima whii yarmiiya hiriir yimbiyam Garasa simiir nu iiir.

2 Mɨ ɨiya Jisɨs siya i aiir haiburgigɨn mɨ inkam nwɨrɨn uridyɨu biyɨekakɨn siya bɨri kɨmɨmɨnkikɨn ɨna yamɨn siirɨm mɨ tɨkɨ inkamɨn uridyɨu biyɨekakɨn siya maeyauwa inkam hangikaiiya saiir hɨr nwowikɨn. Siya saiir hɨrankɨ nɨtkɨn.
3 Siya inkam haɨngikaiiya maeyauwa saiir whwonkaiigɨn. Inkam nwɨrkɨn siir nonkworɨnu dɨg nwo rani. Mɨ wɨeyɨn sopni siir mɨ udkikɨni wɨ ɨriipɨ hɨriinan, wɨ dɨg mɨ o rani. Nɨingaka.
4 Ɨi kasa rani, sɨma siir ɨga ɨin ɨmiir udɨm wɨeyɨn sopni mɨ tɨdop mɨni ha mɨ kurɨmdɨnu. Mɨ tɨ dimɨn whɨso siir kogo, pɨ sowiirar mɨ ankabɨmbɨirnami. Siir kɨrɨeya prasae rani. Inkamkɨ siir nonkworɨnu mɨ siir udrɨnu dɨg nwo rani. Nɨingaka.
5 Ɨinokɨinokɨn siya nɨi nabɨe pɨ inkam haɨngikaiiya maeyauwa mɨ mhɨu, pɨ hɨrar nwowi. Ɨkɨ siya kauwaryɨmyoknamiyɨm mɨ siiya pa hai pɨ siir pɨu aiirar nɨkrɨmkrɨpi. Mɨ siir pɨua nhɨe aunawaigɨ nwowi.

6 Siya kɨgi Jisɨs siya aru hɨrar nwowɨn mɨ siya ɨna iwɨtnaniyɨn. Mɨ siya ɨni Jisɨs siir ɨgmiiga kingiina inɨ akai hɨuniyɨn.
7 Siya ɨna kauwok boɨnkiyɨn, Jisɨs! Kɨra Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn kɨra kariirɨn dimu tɨram mɨni? Kara kɨriir nɨkopwaisɨsɨrki Adi Komii siir inɨg ɨiir, kɨra wɨ kariir kɨpi dirɨraerar bumbugi.
8 Mɨ Jisɨs siya tɨ yɨu biyɨeyɨn siir pɨu nii okwokaiyɨn siir boɨnki, yɨu biyɨe, kɨra tɨ ɨuguski siir pɨu hɨrii kɨpi nwo.
9 Mɨ Jisɨs siya srɨi, kɨriir inɨgɨn yɨpɨkɨn? Mɨ siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, krɨma hoɨmgakɨm. Mɨ kariir inɨgɨn siirɨn hɨniin asi dapkɨn, hoɨmgakɨm.
10 Mɨ siya Jisɨs siiram kauwok boɨnanaeki, kɨra krɨmiir kɨpi nɨkropki ta nu maeyau aiir haiburgigɨm.

11 Hu isid komiiyɨn mhɨusɨmɨn kingiin nwowɨn ɨni siir mhaeiyɨm.
12 Mɨ yɨu biyɨe sɨma Jisɨs siirɨm kauwok boɨnanae, kɨra krɨmiirɨn tɨ huɨm sɨmiiram dɨkropki. Mɨ krɨma pɨ sɨmiir nii whwonkainami.
13 Mɨ Jisɨs siya ɨni wadɨeya ywokiyɨn sɨmiirɨn. Mɨ tɨ yɨu biyɨeyɨm tɨ inkam ɨiir haiburgikɨn, ɨni hu sɨmiir pɨu ii whwonkainamɨm. Mɨ tɨ hu isid komiiyɨn sɨma mhɨu ɨiir haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna iwɨt inɨwamwɨrkɨinaniyamɨm siiyɨenan ɨiir. Mɨ sɨma ɨg hɨniin bɨri niwɨt namkɨm, nhwo bɨdi kwɨsnamɨm. Mɨ sɨma ɨna iwɨt natatamɨm opa hɨriir. Tɨ hu whɨekakɨm hɨriigɨm, 2,000 kasaka rani, hoɨmgakɨm. Mɨ sɨma ɨni op aiir kwiyae aokaonamɨm.

14 Mɨ hu ɨmiir kɨgrɨraowiyɨm kamɨm sɨma ɨna yɨdamkiyɨm. Mɨ sɨma ha niwɨt amɨm mɨ ɨna boɨnmɨmauuamɨm om komii hɨran iikam ɨmiir mɨ omisɨsɨsmɨm tɨ om komii siir yaba nwowɨm sɨmiir hɨran iikamɨm sɨmiirɨn warar mɨ iwɨt boɨnmɨmauuam. Mɨ iikam whɨekakɨm ta maeyauwa hu ɨma nwowa saiir inɨ kɨgnaki mɨ dimɨnɨn Jisɨs siya tɨrɨn ta maeyau aiir.
15 Mɨ sɨma Jisɨs siir hɨriir yɨmbiyam mɨ sɨma tɨ inkam ɨiir inɨ kɨgɨu bɨiya yɨu biyɨe isid komiiyɨn siya nwowɨn. Bɨiya tɨ inkamɨn yɨuɨskak bɨri nwokɨn mɨ tariinanɨn siya yɨuɨs bɨdi kaiyɨn. Mɨ siir kwoɨnɨn ɨni haniingɨ yaɨngwo omokiyɨn. Mɨ siya hɨrar nɨdwowi mɨ iikamɨm sɨma siir kaowɨm mɨ sɨma ɨna yɨdidɨm siirsiyɨn.
16 Mɨ iikam whɨekakɨm tɨ dimɨnɨn siir kɨgɨm mɨ sɨma ɨna yapboɨnmamauuamɨm tɨ dimɨnɨn tɨ inkamɨn Jisɨs siya haiswonɨskigiyɨn yɨu biyɨe bɨiya tɨ inkam ɨiir nwowɨn. Mɨ sɨma hu ɨmiir warar mɨ ɨkɨn boɨnmɨmauu.
17 Mɨ iikamɨm sɨma Jisɨs siir boɨnki, kɨra tɨ krɨmiir nuɨn siir kɨpi nwo. Kɨra maeyau kwɨra damki!

18 Ɨiya Jisɨs siya i aiir kwɨriiyɨn mɨ inkamɨn bɨiya yɨu biyɨekɨ nwokaiyɨuɨn siya srɨi Jisɨs siir, Jisɨs, kara kɨnaka namam naɨngwowi?

19 Mɨ Jisɨs siya wadɨe bɨri nwokɨn siirɨn. Nɨingaka. Siya tɨ inkamɨn siir boɨnki, kɨra kɨriir omaka dam, kɨriir yopii yokman ɨmiiram. Mɨ kɨra sɨmiir tinɨ boɨnmɨmauuɨu digworaekwo hoɨmgakɨm Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siya tɨrkiyɨm. Mɨ siya kɨriirsi naɨngwobumbugɨn.
20 Mɨ tɨ inkamɨn siya tɨ om ɨiir haiburgikɨn mɨ siya ɨna yamɨn. Mɨ siya nu Dikapolis hɨriir yɨmbiyam. Mɨ siya hɨran iikamɨm sɨmiir inɨ boɨnmɨmauuɨu dimɨnɨn Jisɨs siya tɨrkiyɨn siir. Mɨ iikamɨm sɨma hɨriinan wakaekiyɨm ɨni mouni hanɨina siinkaokiyɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya inkam komii nwɨrɨn siir yɨnisɨm yɨnugiyɨna saiir haiswonɨskigika (Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

21 Mɨ Jisɨs siya ha swokɨ iyɨkɨdamɨn whɨi saiir mɨrmiiya hɨriir mɨ iikam isid komiiyɨn sɨma ɨni saɨkar yamwomɨmɨrniyɨm whɨigbid hɨr.
22 Inkam komii nwɨrɨn Adi Komii siir inɨg hainaniya omaka saiir kɨgrɨraowiyɨn mɨ siya ɨna yɨtɨn. Siir inɨgɨn Jairaskɨn. Mɨ siya Jisɨs siir kɨgɨn mɨ ɨna yamɨn mɨ ɨni ogmwo Jisɨs siir ɨgmiiga kingiinar inɨ hɨuniyɨn.
23 Mɨ siya tɨ inkamɨn Jisɨs siirɨm srɨinanae. Kariir yɨnisɨm yɨnugiyɨna ɨni nao kingiinar nwowa. Kɨriir ɨina saiir winɨ hainiini saeya pɨ naonamisi mɨ saeya wadɨe nwokɨ owɨm.
24 Mɨ Jisɨs siya Jairas saɨka asi namkɨn. Mɨ iikam isid komiiyɨn ɨni siir mhoɨiyar woknamɨm. Mɨ nhɨrɨm ɨni siir prɨska prɨska mɨiya yapamɨm. Mɨ Jisɨs siir wara bɨri kɨgwɨnkɨn, ɨni sɨmiirara kɨgwɨn ɨskiyɨn.
25 Mɨ wig ɨra hɨr nwowa saeya nhɨekɨ mɨ napɨdwodwomaimiiya, saiir bɨewiyɨm ɨuurwhɨs nhɨekɨ saeya napɨdwodwomaimiiya.
26 Naeyɨugak inkamɨm kasaka rani, saiiram nankabgugunanaeyɨm. Mɨ ta wiga saiir umɨrɨm whɨsariiyar nɨuguguskɨm sɨmiirɨn. Mɨ saiir ma wadɨe bɨ swokɨ okika. Nɨingaka. Ma saiira ɨni komiiya yasae owɨuguskiya.
27 Ta wiga saeya Jisɨs siir yai aiir wakaewɨna mɨ saeya ha nɨtka siiramɨn. Mɨ saeya tɨ iikam isid komiiyɨn sɨmaka nɨtka. Mɨ saeya Jisɨs siir mhoɨiya yɨt mɨ saiir ɨina siir yɨuɨs aiir yaka onkwoki.
28 Mɨ saeya saiir kwoɨn arar yaɨngwokwokai mɨ kariir ɨina pɨ siir yɨuɨs aiirara maka onkwokii mɨ kara pɨ wadɨeyar nwoki.
29 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkika saiir nhɨeya ɨna yɨnkisaenakiya mɨ saiir pɨua ɨni saeyar kɨnankɨugiya nɨsmikɨnkiya.
30 Mɨ Jisɨs siya ɨna yɨnoknɨnkɨnkiyɨn siir kɨrɨe nhɨrɨm namkiyɨm. Mɨ siya iikamɨm sɨmiir bopwoniya haimisiyao okwokaokiyɨn mɨ ɨna boɨnkiyɨn, yɨpɨkɨn kariir yɨuɨs aiir nonkwokiyɨn?
31 Mɨ Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm kamɨm sɨma boɨnki siir, kɨra kɨgi! Iikam isid komiiyɨn wasi kɨriirar nokwoyokaiyɨm mɨ krɨma wɨ paniina nɨoknɨnkɨni? Kɨra hɨniin dimusi boɨnkɨn, yɨpɨkɨn kariir nonkwokiyɨn?
32 Mɨ Jisɨs siya ɨna kaoyokiyokɨiyɨn tɨ inkamɨn siir nonkwokiyɨn siir kɨgsɨbgiyam.
33 Mɨ ta wiga saeya ɨna yɨnoknɨnkɨnkiya dimɨnɨn saiir tɨrkiyɨn mɨ saeya ɨni nɨdidkakar ywokiya, saiir kɨuɨm kɨrɨe bɨri nwokɨm. Mɨ saeya ha nɨta ogmwo ɨni Jisɨs siir ɨgmiiga kingiina inɨ akai kaiyɨrou hɨuniya. Mɨ saeya ɨna boɨnmauugiya digworaekwo hoɨmgakɨm siir.
34 Mɨ Jisɨs siya ta wig aiir boɨnki, yɨnisɨm! Kɨriir naɨngwo tɨbmiiya kariir kɨrɨe aiiram naɨngwo tɨbmiiya, kɨriirɨn wadɨe saeya nwowaigɨnɨugika. Mɨ kɨra ha dam! Kɨriir kwoɨnɨn sɨbgu dwowɨpɨsunam mɨ kɨriir ma dɨg nwokɨ oki.
35 Mɨ Jisɨs siir yaiya ha nikɨ boɨnɨn mɨ kam nhɨrɨm Jairas siir omaka hɨrankɨ nɨtkɨm mɨ sɨma yaboɨni siir, kɨriir yɨnisɨma bɨdi yaonama. Kɨra kɨigi wara inkamɨn nowamwarkaiyɨuwiyɨn saɨka hɨrii kɨpi nɨnkinanae.

36 Mɨ siya ta yaiya sɨma boɨna saiirɨn ɨni hindara wakaemumuɨn. Mɨ siya Jairas siir boɨnki, kɨra kɨpi nɨdid! Kɨra kariirɨmɨn hindarar daɨngwo tɨbmii ɨski.
37 Mɨ Jisɨs siya iikamɨm sɨmiir yɨkɨdugig, sɨma pɨ saɨka kɨpi nam. Pita, Jems mɨ siir nomiiyau ɨeya Jon, Jisɨs saɨka sɨmasɨmar yɨnkɨn am.
38 Mɨ sɨma Jairas siir omaka saiir nɨmbiyamɨm mɨ Jisɨs siya kɨgɨu, sɨma pɨ nankanɨnouwi, sɨma hɨnɨɨn bɨri nougɨm, wamkɨ kimaii, nhwokou nhwokouɨm ɨni warar youwonikiyɨm.
39 Mɨ Jisɨs siya ha napnɨnopkainamɨn omaka apɨnaua hɨriir mɨ siya sɨmiir ɨnɨ boɨnɨu, kɨma dimusi nankanɨnouwi ta yɨnisɨm aiirsiyɨn? Ta yɨnisɨma saeya bɨri naonamka. Nɨingaka. Saeya nhwo whɨni.
40 Mɨ sɨma yaibu siir yɨewaiyɨugi, Jisɨs siya iikam hoɨmgakɨm omakanau hɨr nwowɨm siya sɨmiir yɨkrop apniki. Mɨ Jisɨs siya mɨ saiir yopii ado sowawai mɨ kam nwoɨmɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm, hɨriirɨn sɨmasɨmar youapnɨnopkainam maeyauwa yɨnisɨm aeya nwo aiirɨn.
41 Mɨ Jisɨs siya saiir ɨɨna aiir yonkwoki mɨ ɨna boɨnkiyɨn saiirɨn, Talita kumi! Krɨma ta yaiya saiirɨn hɨnɨɨna boɨnkɨm, yɨnisɨm yɨnugiyɨn. Kara kɨriir boɨnki, kɨra dɨnsiingi!
42 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkika ta yɨnisɨm yɨnugiyɨna ha nɨnsiin ɨdwokiya ɨna yaprɨrɨrama. Saiir bɨewiyɨm ɨuurwhɨsko. Mɨ sɨma tɨ dimɨnɨn siir kɨgɨm mɨ sɨma ɨni mouni hanɨɨna siinkaokiyɨm.
43 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnɨkɨdugiyɨn kɨma inkam nwɨr kɨpi boɨnmauu tɨ dimɨnɨn. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, ta yɨnisɨm yɨnugiyɨna nae saiir tɨ hauu ae. Ɨriig.

6

Om Nasaretan iikamɨm sɨma Jisɨs siirɨn dɨgɨumii haimriiyɨugigɨm
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

1 Jisɨs siya tɨ omɨn siir haiburgigɨn mɨ ɨni siir omkɨ om ɨiirar swokɨ amɨn. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨma ɨni saɨkar yɨnkɨn amɨm.
2 Mɨ Juda sɨmiir ɨi komiiya Sabat, Jisɨs siya omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya saiir yapnɨnopkainam. Mɨ Adi Komii siir yaiya sɨmiirɨn hɨr ɨnɨ boɨnmɨmauuɨu. Mɨ iikam kasa rani, siir yai wakaeyɨm mɨ sɨma mounan asi siinkaokikɨm. Mɨ sɨma boɨn, tɨkɨ inkamɨn ta nɨnokninkɨna siir hɨr nwowa mɨ siya papi haigɨn, ha? Mɨ tɨ hɨnɨɨn dimɨn komiiyɨn siya panɨɨna tɨrkɨn, ha?
3 Mɨ tari tɨ inkamɨn omaka mɨrɨiyɨn mɨ siya, aniya? Mɨ siya ɨni iikamɨm nuanɨm krɨmiir hɨriinan ywowɨn, aniya? Mɨ siya Jems siir yaowaekɨn, aniya? Mɨ Josis, Judas mɨ Saimon mɨ siir yokmanɨm sɨma ɨni krɨmaka tɨrar nwowɨm, aniya? Mɨ sɨma hɨriinan kwoɨn naɨngwowɨm mɨ ɨni sɨmasɨmar prɨiɨdwo boɨnaiyamɨm.
4 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, profet inkamɨn ɨkɨ siya hɨnda tɨnda namiyɨm sɨma siirɨn pɨ ha kɨgi, siya inkam komiigɨn. Mɨ siir omkɨ om hɨrɨn siir yopii adɨm mɨ siir ɨrɨpa o nhɨeyɨm yɨm sɨma pɨ ha kɨgi, siya inkam komii rani.
5 Mɨ siya dimɨn komii komii bɨ swokɨ mɨrɨigɨn siir om hɨrɨn. Nɨingaka. Mɨ siir ɨɨna sɨmiirɨn wɨ nhɨrmi arar hainiiwokmaigi, siya iikam homgak wao bɨri hainiiwokmaiigɨn. Nɨingaka.
6 Mɨ Jisɨs siya iikamɨm sɨmiir kɨgiyɨn sɨma bɨri naɨngwo tɨbmiigɨm mɨ siya ɨni ɨingas arar pikrɨmgrɨbgiyɨn. Mɨ siya ɨni omɨm siir omɨn siir kingiin nwowɨm, ɨni sɨmiir yamɨn. Mɨ siya hɨran iikamɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwam Adi Komii siir yaiya saiir. Ɨriig.

Jisɨs siya kam ɨuur nwɨso mɨi sɨmiir hauugikɨn
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

7 Mɨ Jisɨs siya aposel kam ɨuur nwɨso sɨmiiram yɨkɨuna. Mɨ siya sɨmiirɨn nwonɨsa nwonɨsa yɨkropki. Mɨ siya sɨmiirɨn kɨrɨe ɨni warar yɨnkɨn hauugiyɨn, yɨu biyɨeyɨm sɨmiir nɨnɨmnɨskiiyam.
8 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma nae digworaekwo homgak kɨpi hainam. Kɨma pɨ paekopɨn hɨugwokwo apiyɨn siirara hainam. Mɨ umɨr mɨnɨm onau kɨpi haiginam. Nɨɨngaka. Kɨma pɨ kɨmiir pɨu nɨɨnga nɨɨnga dam!
9 Kɨma ɨga pa diyopkɨmkɨkɨunam. Mɨ kɨma yɨuɨsa koua niiya saiirɨn pɨ kwokwɨsa kɨpi niinam. Nɨɨngaka. Kwokwɨra diinam.
10 Mɨ Jisɨs siya yai kwɨra ɨna swokɨ boɨnkiyɨn aposel kamɨm sɨmiir, ɨiya nwɨsko mɨ apnɨmbɨiyami om hɨr mɨ inkam nwɨrkɨn ha boɨnwɨni, kowa ta omaka saiir unɨ oni mɨ yaeya omaka ɨram kɨpi swokɨ amɨmɨn. Nɨɨngaka. Ta omaka ɨrua kowa nwowa saiirara dwo krɨpkai kɨpi kisae kimrae. Mɨ ɨiya kowiir mɨiya dɨg nwokii tɨ om ɨiir mɨ kowa wɨ hanɨɨngɨ dam. Mɨ ta omaka aiirɨn wɨ hanɨɨngɨ haiburgig mɨ kowa wa dam.
11 Mɨ ɨiya kɨma om whɨr napnɨmbɨiyamiyɨm mɨ sɨma kɨmiir yai bɨri wakaekɨm mɨ kɨma tɨ om ɨiirɨn ha timɨ haiburgik mɨ yaeya om whɨram timɨ am. Mɨ sɨnɨm kɨmiir ɨga ɨmiir nwowɨm sɨmiirɨn wa dɨkrɨmkrɨnkiigig. Mɨ sɨma wa nwokɨ aɨngwowoknakiyɨm sɨmiir siyɨuɨn mɨiyɨk rani.
12 Mɨ aposel kamɨm sɨma Jisɨs siir yai aiir wakae namɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm. Mɨ sɨma ɨna yapboɨnmamauuwamɨm Adi Komii siir yaiya saiir, ɨkɨ omom omom ɨmiir. Mɨ sɨma boɨn, kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm tɨ kisɨna haigi, hɨriiyar kɨpi nwokrɨpkai.
13 Mɨ sɨma yɨu biyɨe hoɨmgakɨm iikam ɨmiir nwowɨm sɨmiirɨn hanɨɨngɨ haiswonɨmnɨskiiyam. Mɨ sɨma wa waekɨɨmnanɨn pɨ siirar mɨ iyopi iikam makak ɨmiirɨn mɨ sɨma pɨ wadɨeyar mɨ okii. Tɨ wa waekɨɨmnanɨn siir kɨrɨe rani, Adi Komii siir kɨrɨeya wadɨe saeyar nwowaiginɨuwi. Ɨriig.

Jonɨn op baptais haiginɨuwiyɨn siya bɨdi yaonamɨn (Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)

14 Tariinanɨn inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn Herot siyar wakaewɨn, ta yaiya Jisɨs siir inɨgɨn omom omomɨm bɨdi yɨniyokɨiyɨn. Iikam nhɨrɨm sɨma boɨnki, Jonɨn op baptais haiginɨuwiyɨn iikam ɨmiir, siya bɨdi yɨnsiin ɨdwowɨn ɨe hɨrankɨn. Mɨ tɨ siya dimɨn komii komiiyɨm sɨmiir asi mɨ ɨnɨmnɨskii.
15 Mɨ nhɨrɨm sɨma boɨn mɨ tari Ilaijakɨn, aniya? Mɨ nhɨrɨm yɨm ɨna boɨnɨm mɨ tari tɨ profet inkamɨn bɨiyanɨn siya, aniya?
16 Ɨiya Herot siya Jisɨs siir inɨg ɨiir wakaewɨnɨn haigirɨrɨrniyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, bɨiya Jon siir nɨiyɨn kara bɨdi ikɨ kaigrɨp haiyɨn mɨ tariinanɨn siya ɨna swokɨ ɨnsiin ɨdwokiyɨn, aniya?
17 Bɨiyɨn Herot siya kam nhɨrɨm sɨmiir nɨkropkikɨn Jon siir nonkworɨnuwam mɨ wɨeyɨnsopni kogrɨnukikaiyam omaka hɨuyokiyokaiya saiir hɨr hɨugrɨpkɨikikaiyam. Mɨ Herot siya tɨ dimɨnɨn dimusi bɨ tɨrkɨn, Herodias saiirsi tɨrkɨn. Mɨ Herodias saeya ɨo Jon saɨka nwoka. Saeya Filip siir wiga. Herot siir nomousɨmɨn. Mɨ ta Filip siir wiga ɨni Herot siya haɨnɨkɨi onkwona.
18 Mɨ Jon siya Herot siir boɨnki, kɨra tɨ kɨriir nomousɨmɨn siir wiga saiir haɨnɨkɨi nonkwonaɨn yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn mɨiyɨk rani.
19 Mɨ Herodias saeya kwoɨn biyɨe Jon siiram ywo siir nɨsomaowam mɨ saeya dɨg bɨ nwoka. Nɨɨngaka. Dimusi rani, Jon siya ɨni omaka hɨuyokiyokaiya saiir nwokaiyɨn.
20 Herot siya Jon siirsi nɨdidigɨn. Siya ɨna nɨnokninkɨnɨn Jon siya inkam wadɨekɨn, siya dimɨn whɨr bɨ swokɨ tɨrbusrankɨn. Nɨɨngaka. Siya inkam komiiyɨm sɨmiir siyɨu aka bɨ nantamyɨryɨrikɨn. Nɨɨngaka. Mɨ siya Jon siir asi

kigriraokin. Mi siya siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwoyimiyokiyin. Siir kwoinin miiyik biri nwokin, siya ini hikak ywokiyin.

21 Herot siya nae komiiya kwira diriraerarkwokin iiya siir apugi naokainakiya saiir naingwokikin. Siya ta naeya inkam komiini mii miriiyim kamim mi inkam komiiyim omom omomim sim kigriraowiyim mi yaii niniiyim simiir biiyan kamim mi nu Galiliyan inkam komii ikim simiiram diriraerarkin. Herodias saeya Jon siiramin ii miiyik amar niki oka Jon siir nisomaoamin.

22 Mi Herodias saiir yinisim yinugiyina ha napninopkainaniya ta omaka nae naeya saiir mi saeya ini ig ini swaeniya. Mi Herot siya mi inkam komii komii nhirim saika naeyim sima ini mairgimairga ywokiyim saiirimin. Mi inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siya ta yinisim yinugiyina saiir sriigi, kira dimuam naingwowi, ha? Kira kariir ti boinmauugi mi kara kiriir nwoki hauugi.

23 Mi Herot siya ina yokopaisisirkiyin ad isao! Ti diminin kara nimbinin mi kira kariiram boini dimin whir kiriir hauuwam mi kara kiriirin wa hauugii. Mi kira kariir nu mi kariir digworaekwowim simiirim boini, bopwoniya kikintiokiyam haimii kiriir hauugiyim mi kara kiriirin wa mi hauugi.

24 Mi ta yinisima ha napnaniyama mi ini saiir yopii aiir yani sriinakiiya, kira pi dimu haiyam boini, ha? Mi yopiiya ina boinkiya, kira pi ti Jonin op baptais haiginiuiyin pi siir mwo iiir kaigrip haiyam tini boiniu. Mi kira pa whainani kariirim.

25 Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina, ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi saeya siir boinki, kara minam naingwowi, kira pi Jonin iikam baptais haiginiuiyin siir mwowin pi mobmirni kaigrip haiginki mipi kariir whauugi.

26 Mi saeya hiriinan boina mi ti inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siyar yaingwowarkaigi, kara bidi iki imbinkiyin mi iikamim saika nidwo aeyim simiirsi warar mi aingwokin. Mi siya ta wiga saiir yai paniinsi yiriyiu boinsi.

27 Mi bi kimiminkin ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herotin, siya ina yikropkiyin, inkam nwirin yaii niniiyin siir Jon siir mwo iiir nini kaigriphainakiyim. Mi ti inkamin yaii niniiyin ina yamin, maeyauwa siir hiugripkiikikaiya saiir. Mi Jon siir nii iiir ini kaigriphainaki.

28 Mi Jon siir mwoin mobmorni haiginam. Mi siya ha hainaniyin mi ta yinisim yinkopaka saiir ini hauuni. Mi ta yin kopaka ya ini saiir apu aiir ini hauuiua, saeya kigam.

29 Mi kamim Jon siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina yitim Jon siir piuis biyieya saiir hainakiyam. Mi sima ie ini kikaiyiu saiirin. Ɨriig.

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000 kim (Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)

30 Mi Jisis siir aposel kamim ha swoki haiyiug apnaniyim, sima ini saikar swoki amwoniyim. Mi sima siir ini boinmauuni miiyim sima miriinaniyim mi yaiyim sima boinmimauuim iikamim simiir.

31 Iikam kasa rani, haimii tamii ninap anapim. Mi Jisis siir aposel kamim mi Jisis siyar, sima naeni ii karamaeka. Mi Jisis siya simiir asi boinkim, humbae! Krima nami maeyauwa iikam karamaeya saiir. Krima piu haimiisima nwoki siisi.

32 Mi sima i aiir kwiriiyim mi ina yamim simasimar maeyaua iikam karamaeya saiir.

33 Mi iikam kasa rani simiir kigwo kwiriigiyim. Mi sima ina yinoknınkinkiyim simiirin. Mi iikamim om komii komiiyanim ini ta maeyauwa saiirim yamim. Mi bii ini simar iwit okwokwokinim. Jisis siya mi siir aposel kam ima, yim mhoiiya yimbiyam.

34 Mi Jisis siya mi siir aposel kam ima, sima ha nakuiuim mi Jisis siya iikam hoimgakim simiir kigin mi siya simiirsiyin naingwoyimyok prasae biri kinkin. Sima sibsibnankim inkamki bi kigriraowikim simiirin. Niingaka. Mi siya simiirin digworaekwo kasa biri nowimwarkaiyiugin.

35 Ɨiya bieyin nikiiyamtibin mi siir aposel kamim sima saikar ini boiniu, ta maeyaua inkam karamaeka, bie isi nikiiyam kingiin nwowamtibin.

36 Kira iikamim simiir dikropki sima pi hinda tinda nwoki amtibim iki omim simiir. Mi sima pi nae nwoki sain aeyamtibim.

37 Jisis siya simiirin ina yowarkii boinkiyin, simiirin nae kimar hauu ae. Mi sima Jisis siir boinki, kira minam naingwowi krima umirim kamarim kam nwira K400.00 hainamim nae simiir sain hauu aeyim, aniya?

38 Mi siya simiir sriigi, kimiir waraurin naeyim pariiga nwowi, ha? Kima tikina kignaki. Sima nini kignınokninkinakiyim mi sima boin, krima bretim iriiyar mi anasu whis ha nwowi.

39 Mi Jisis siya siir aposel kamim simiir boinki, kima ti iikam isid komiiyin simiir boinki sima maeyau maeyau didwowam tib, ta ko kibi aiir.

40 Mi sima hiniin hiniina yidwonam, nab whirin kamarim iriiyar (100) mi whirin, kam nwis iuur (50).

41 Mi Jisis siya ti bret iriiyarim mi anasu whis iko, siya simiir haiyin mi siya ninomor koua hiriir kaoki mi ina boin wadiekiyin. Mi siya bretin haniingin yiinibimbir priginki mi siya siir aposel kamim simiir hauugi. Mi iikam imiirin sima nwoki hid hauunamim. Mi anasu whiso iriipi hiriinanar mi tirki ina mi inspimspak inoop priginkiyim. Mi ini iikamim simiir swoki hid hauunamim.

42 Mi sima nae dig nwokiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim.

43 Mi sima bret anasu haimii haimiiyim ina yaepipiru haiginkiyim. Mi nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginkiyim, nibim iuur isa swoki haiginam.

44 Kamim ti bret anasu imiir naeyim 5,000kim. Kasa rani. Hoimgakim. Mi wig yinim hir warar ninkin okim mi sima simiir wara biri mwaingim. Kamim simiirarar mwaingim. Jisis siir kirieya naeyim homgak saeya nwokikim. Ɨriig.

Jisis siya whii hirin op idwowar napnikin (Mt 14:22-33; Jo 6:15-21)

45 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir yikrop kwiriigi sima i aiir kwiriinamim. Mi sima siir biiya yamkwokin whii mirmiiya om Betsaida hiriir iyikidam. Mi siya iikam isid komiiyin simiir nikropkiyam warar mi aingwo.

46 Siya iikamim simiir nikropkiyin mi yio siya mhiua hiriir iiyam, siya nhwo hir ini kwisboiniu.

47 Mi naiowaka kamim siir kigna miriiyim ini whii hirar yakiririr mairibim. Mi Jisis siya ini whiigbid hirar yokworibin.

48 Mi siya kigi opud komiiya simiir i aiir namitiuwiua, sima igwir hiniin biri kignamkim miinan mirii idamkim. Mi iiya imiimar niki oyakwoka biri niki pirkin iuguskika mi Jisis siya opa saiir ida yapamyakwok simiirimin. Siya minam naingwokin, simiir nap haiburgikam.

49 Mi kamim siir kigna miriiyim simar kigwin, siya whii airin op idwowar nouwapniyakwoki. Mi simiir kwoinim ha naingwokim, siya wraigi mi iuwi. Mi sima haniingi yinkau ankau siirsiyin.

50 Ɨiya sima siir kigwinim mi sima ina yididwinim. Mi Jisis siya biri kimiminkin siya ina yanka boinkiyin, kima kipi nidid! Kima kirie dwowin! Karairgin ti nitin.
51 Mi siya i aiir kwiriiiuin mi siya ini simakar ywowin. Mi biri kimiminkika opud komiiya ina digiya. Mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini warar whriewhriekiyim.
52 Sima biri naingwowoknakim ti bret anasuim Jisis siya hid hauuim iikam imiir. Niingaka. Simiir kwoinim ina niki whriewhrie kripkaiyim. Ɨriig.

Jisis siya haiswoniskiiyim iikam makakim om Genesaret hiranim kasa rani, (Mt 14:34-36)

53 Mi sima whii aiir iyikidnaidam mi ini om Genesaret hiran maeyau aiir yaka kuiu. Mi simiir iya hir yaka kunimborugig.
54 Ɨiya sima i aiir haiburgika mi ti omin siir hiran iikamim sima biri kimiminkim, Jisis siirin ina kigninokninkinwinim.
55 Mi simiir iikamim ina yitikrinkiyim om Genesaret siirar. Ta maeyaua sima kua saiirar biri nwokim. Mi iiya sima wakaekiya Jisis siya ini hapi nwowin mi simiir iikamim makakim simiirin hiini yiohaiginam. Mi sima ina hainamim siiram.
56 Mi omisisim whiekakim mi om komii ima mi ti omom omomim Jisis siya bidi yapyokii digim. Mi simiir makak iikamim maeyauwa iikam homgaki ninkiniuwiya maket pi saiir hirar nini haiginiuwi. Mi iikamim ti makak iikam imiir hainaniyim sima Jisis siiram yikiugi, kira wadie simiir nwokii mi ti iikam makakim simiir iinim kiriir yiuis aiirarar piki onkwokii mi sima pi wadieyar nwoki okiyim, aniya? Mi iikam hoimgakim siir yiuis aiir nonkwowim, sima ini wadieyar ywowim. Mi sima whiekakarin, ini wadiekinar ywokiyim. Ɨriig.

7

Yidiwi wanwiyae simiir niiwiiyin Adi Komii siir siyiu komii saika dig biri nwokin
(Mt 15:1-9)

1 Farisi kamim sima mi kam nhirim siyiu komii ninokninkini ikim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyim.
2 Mi sima kig, kamim siir kigna miriiyim sima pi naei. Sima iina min simiirim bii biri hiisokim mi sima krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiu iiir bi sibgu apkim. Mi simiir iinam miiyik biri nwokim.
3 Mi Farisi kamim mi Juda hiran iikam homgak ikim, sima simiir yidiwi wanwiyae simiir siyiu imiirar niki tirkripkaiiyim. Ɨiya simiir iina op hiisok karamae nwowiyim, sima pi nae niki ae rani. Niingaka.
4 Ɨiya sima maeyaua nae haiginiya maket saiir namiyim mipi sima nae sainaki mipa swoki iti. Mi naeyim sima hainaniyim sima pi op nini hiisokni karamae nwowi mi sima pi nae rani. Siyiuim sima tiriyim sima siyiu whiruwani biri tirikim. Niingaka. Sima simiir yidiwi wanwiyaemi siyiu imiirar tirikim simiir digworaekwowim. Mi simiir digworaekwo whiekakim hiriiyar hiisok digikim. Mobmir mob mi yhii two ikim sima simiirin bi swoki kimbuwikim.
5 Farisi kamim sima mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima Jisis siir asi sriigim mi sima ti kamim kiriir kigna miriiyim, sima krimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiir nap karamae dimusi nwowi? Simiir iinam miiyik biri nwokim, sima isi hiriinanar nonkwo aeyim.
6 Mi Jisis siya simiir boinki, biiya Aisaia, profet inkamin siya ta yai aiirar niki win boinkikin kimiiramin. Kima niksisaeyakawaiwigim. Siir yokwowa hiniina win boinkika,

ti iikam isidin sima kariir inig iiir hainanam boiniyim, sima yai ara nhinkini.
Simiir kwoinim kanaka biri namasugim. Niingaka.
7 Mi kamim simiir siyiu imiirara boinmimauuwiyim mipa boini ta yaiya Adi Komii siirga. Mi sima kariir inigin whisariiya hainani mi sima kariir inig iiirim naingwo tibmii rani. Niingaka.
8 Mi Jisis siya simiir boinki, kima Adi Komii siir siyiuin bidi haiburgigim mi ini kimiir yidiwi wanwiyaemi siyiu imiirar napim.
9 Mi siya ina boin taraowamin simiirin, kara ina ninoknинkinin kimiir niksisae siyiuin. Mi kima hiriiya naingwowi, ti simiir siyiuin siyiu wadieyairgin. Mi wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir siyiuin digiumii siir haimriyiugigi.
10 Mi panao kara pi kimiir siyiu iiir boinmauu wakae haiginiuwi. Biiya Moses siya hiniina boinkin, kira, kiriir yopii ado sowiirwai yai sibgu wakaeyokna. Mi inkamin siir yopii ad owiir nigbumbuwi mi siirin wi hindara disomaokiingi.
11 Mi panao kara pi kimiir siyiu iiir boinmauu wakae haiginiuwi. Biiya Moses siya hiniina boinkin, wim kima hiniina boinkim, inkamin umir digworaek-wokakin mi siya wa hauuwi siir yopii ad owiirin. Niingaka. Siya wi hauu rani. Mi siya ha boini, ti umirin Adi Komiini umirkin kara pi kowiirwai swoki hauu rani. Niingaki, niingakiinga.
12 Mi siya ti inkamin wi sowiirwai whindiriraerar haiginiu rani. Niingaka.
13 Mi kima kimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuim simiirar napi mi kima Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyim pi boriisopi. Mi kimiir siyiu imiirara napama naingwowi. Mi kima ti hiriinan tirim mi kimiir kwoinim hiniina naingwowi, kimiir siyiuin kima tiriyin wadieyairgin. Ɨriig.

Inkamin kwoin biyie nwowiyin mipi miiyik nwo rani. (Mt 15:10-20)

14 Mi Jisis siya iikam imiir yikiuna mi siya simiir boinki, kima ta kariir yaiya saiirar wakae nonkworinugi.
15 Diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka. Mi kwoin biyieyin inkam siir kwoinau nwokaiiyin yio nik rani, pi siya tirbumbugi inkam iiirin.
16 Inkamin wiinwo rino kakairgin, siya yaimin diminim ha wakaeyimok.
17 Mi siya ha haiburgigin iikam isid komiiyin siir mi siya ina yamin omaka. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii biiyan boiniyio yaiya siya boina saiirim.
18 Mi siya boinki simiirin, wim kima windi kimiir kwoinim biri naingwo omokikim, aniya? Mi kima tari biri ninoknинkinkim, diminin inkam ieya nonkwo haiiyin mi ha naeiyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka.
19 Ti hiniin diminim mhii kwoinan tani. Niingaka. Pi dini siyiu siir namki. Mi mhoiiya pi waisi hir nini iugigi. Ta yaiya Jisis siya boina saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, iki naepai naepaiyim dimin karamaekim kima simiirin hiriiya sibae sibae.
20 Mi Jisis siya ina bointiraowin, diminin inkam siir mhii kwoinau nwokaiyim mipi idowiiya nitinaka mi ti hiniin inkamin pi miiyik nwo rani.
21 Mi kwoin biyieyim inkamni mhii kwoinau nwokaiiyim mipi hiranka hiugrimkripnanini mi inkam iiirin pi simar tirbumbugi. Mi sima ti siyiu biyieyim hiniin hiniingim, kwoin biyie naingwo, hii nanae mi hii tauae mi inkam ninitkikaigai aokao mi inkam siyamar naingwona.

22 Wig haɨnɨkɨi nonkwona, kɨgmaɨr mɨ digworaekwo biyɨe biyɨe ɨkɨm mɨ nɨksasae mɨ hindara mwrakboɨn mɨ inkamɨn siyamar naɨngwonaeiyɨn mɨ nwɨrni dimɨn mɨ boɨnbu mɨ nantamyɨriyɨr mɨ whaowae dirɨraerar.
23 Tɨ digworaekwo biyɨe biyɨeyɨm inkam siir kwoɨnau hɨr nwokaiyɨm mɨ ɨiya sɨma idowɨiya nɨtiyɨm mɨpa boɨnɨski. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn inkamɨn pɨ biyɨe sɨma nwowi. Ɨriig.

Nu Finisia hɨran wiga saeya Jisɨs siirɨm naɨngwo tɨbmiiga (Mt 15:21-28)

24 Jisɨs siya ha nhɨingiyɨn mɨ tɨ om ɨiir haiburgig mɨ siya nu Taia hɨr nwowɨm omɨm sɨmiir yam. Mɨ siya omaka ɨra saiir yapnɨnopkainam. Mɨ siya pɨ boriisopi inkam nwɨrkɨn siir kɨpi nɨnokɨnkɨn. Mɨ siya asi mɨ aguprakaiyɨm wɨ dɨg mɨ owi. Nɨingaka. Siya wɨ dɨg nwo rani.
25 Mɨ wig ɨra saeyar wakae Jisɨs siya ɨni tɨr nwowɨn mɨ ta wiga saiir yɨnisɨm yɨnugiyɨna yɨu biyɨeyɨn ɨni saiir hɨr nwokaiyɨn. Mɨ saiir apua bɨri kɨmɨmɨnkika ɨna yɨtsɨsaua Jisɨs siirɨm. Mɨ saeya ɨni siir ɨgmiiga kingiinar ɨnɨ akai hɨuniya.
26 Saeya ta wiga nu whɨranka saeya Juda wig rani. Saeya nu sɨm Finisia nu komii Siria hɨr nwowɨn mɨ siir hɨranka. Mɨ ta wiga saeya Jisɨs siirɨm srɨinanae saiir yɨnisɨm yɨnugiyɨna saiir nwowɨn yɨu biyɨeyɨn siir haiswonɨskigiyam.
27 Mɨ Jisɨs siya saiirɨn boɨniyɨo yaiya saiir boɨnki, krɨma bɨiyɨn yɨnisɨmɨm sɨmiir naeyɨm sɨmiir tikɨ hauu ae. Krɨma krɨmiir yɨnɨm sɨmiir naeyɨm sɨmiir kɨpi haii mɨ wra kɨpi nɨtkɨnɨugi. Nɨingaka.
28 Mɨ saeya ɨni siir yaiyaka yowarkɨi boɨna, Bɨiyan Inkam Komii kɨriir yaiya yaimwowaɨrga. Ɨkɨ wra sɨma kingiin nwowiyɨm mɨ naeyɨm pɨ yɨn ɨma nae krɨmkrɨnkiigii mɨpi wra ɨma nɨumɨmɨn aei.
29 Mɨ Jisɨs siya saiir boɨnki mɨ kɨra ta hɨnɨɨna boɨna mɨ kɨra ha tɨ swokɨ am kɨriir oma hɨriir. Mɨ yɨu biyɨeyɨn kɨriir yɨnisɨma saiir nwowɨn diyɨo kara bɨdi hugɨtkɨigiyɨn. Mɨ kariir kɨrɨe aeyar nwo haigɨnɨugika kɨriir yɨnisɨma wadɨe asi nwokika. Mɨ kɨriir naɨngwo tɨbmiiya ɨni kɨrɨe ywowaowa.
30 Mɨ saeya ha swokɨ ama saiir omaka hɨriirɨn mɨ saeya ɨnɨ kɨgɨu saiir yɨnisɨma hɨi hɨrar whɨni. Mɨ tɨ yɨu biyɨe saiir nwowɨn bɨdi yamɨgusamɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya haiswonɨskiigikɨn inkam waeyai wɨingɨrwɨiyɨn

31 Mɨ Jisɨs siya ha haiburgigɨn nu Taia hɨran om ɨiirɨn mɨ siya om Saidon siir om bopwowar yapam. Mɨ siya ɨna swokɨ amɨn nu haɨmii komii whɨrɨn Dikapolis hɨriir. Mɨ siya whɨi Galilia hɨriir yapnɨmbɨiyam.
32 Mɨ sɨma inkam nwɨrɨn Jisɨs siirɨm yɨnkikwona apnam. Siya tɨ inkamɨn wɨingɨrwɨi waeyaigɨn. Mɨ sɨma Jisɨs siirɨm srɨinɨnae, siir ɨɨna tɨ inkam ɨiir hainiwokmaigiyɨm.
33 Mɨ Jisɨs siya siir nɨkɨunamɨn mɨ iikam ɨmiirɨn hɨrar haiburgig. Mɨ ɨni sowa sowar ɨnɨ owouwo. Mɨ Jisɨs siir ɨɨnan tɨ inkamɨn siir wɨɨn aiir yaka hopkaigi. Mɨ yaeyapa ha pɨbgɨnkiyɨn siir ɨɨna ɨiir mɨ ɨni tɨ waeyaiyɨn siir kwɨryae aiir yaka hougwokiyɨn.
34 Mɨ Jisɨs siya nɨnomor kou hɨriir kaoki mɨ siya ɨna iyaenɨskiigiyɨn. Mɨ siir kwoɨnɨn ha naɨngwoyɨmiyokiyɨn mɨ siya siir boɨnki, Efata, ta yaiya Jisɨs siirar yaigɨnka. Mɨ krɨmiir yaiya hɨnɨɨna boɨnika, kɨra wakaeki!
35 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkɨn tɨ inkamɨn siir wɨɨna ɨna wakaeomokiya. Mɨ siir yaiya ɨna mɨ boɨnomokiya.
36 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnɨkɨdukɨkɨnki, kɨma tɨ dimɨnɨn inkam nwɨr kɨpi swokɨ boɨnmauumɨmɨn. Mɨ yɨm sɨma ta yaiya siya boɨn nɨkɨdukiya sɨmiir saiir bɨri swokɨ wakaekɨm. Nɨingaka. Yɨm sɨma tɨ dimɨnɨn ɨni siirar swokɨ haigɨrɨrɨr boɨnamɨm.

37 Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ina boinim, digworaekwo hoimgakim
siya tiriiyim pi wadie kinar nwowi. Mi siya inkamin wiingirwii nwowiyin siir
mi diriraerari mi wi wadieyar mi okii. Mi siya inkamin waeyai nwowiyin siir
mi diriraerari wi digar mi owi. Friig.

8

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mt 15:32-39)

1 Mi ta iiya iikam isid komiiyin ina swokini oniyim mi sima nae kara-
maekim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiirim yikiuna. Mi siya
simiir boinki,
2 kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoki iiyim kwoim sima kanaka
nwokaigiyim. Mi sima nae karamae asi nwokim.
3 Mi sima mhiiriima nwowi mi kara simiirin ha nikropki simiir oma hiriirin
mi nhirim kingiinanki nitki waeyao, yim wi siyiu hir pi napakaigai yamisi.
4 Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta
maeyauwa inkam karamaeka mi krima naeyim pi papiyankin mi inkiguna
haii, ti iikamim simiir hauu aeyamin?
5 Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim,
krima bretim iriiyar nhisa nwokaii.
6 Mi siya iikamim simiir boinki, nu iiir grinkin idwokiyim. Mi siya ti bret
iriiyar nhiswo simiir haiiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siirim boin wadieki
mi ina yiinibimbirpriiginkiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi
mi yim sima ina yapninkwokwo hauuwamim iikam imiir.
7 Mi simiir antiou sisimim ha mi haiyim mi Jisis siya Adi Komii siirimin
simiirim wara mi boin wadieki. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir
boinki, sima antiousisimim simiirin warar mi hidninkwokwo hauunamim.
8 Mi sima ha nae digiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim. Mi ti
nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim, nibim simiir swoki
haigiyim iriiyar is.
9 Ti iikamim sima iriparin 4,000 kim kasaka rani. Mi Jisis siya simiir
yikropki mi sima ina yamim.
10 Mi siya biri kimiminkin siir kigna miriiyim kamim simaka kwirii namin
i aiirin. Mi sima nu Dalmanuta hiran maeyau aiirim yam. Friig.

Farisi nhirim Adi Komii siir dimin komii komiiyim simiir kigam sriigim
(Mt 16:1-4)

11 Mi Farisi kamim sima yai Jisis saikar yinkinwaomwarkii boin. Mi sima
siirim boinki, kira ninomoran dimin komii komii nhirim krimiir wiisiimauu
mi krima nwoki inokninkini kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi sima siiram
kinankiugim.
12 Mi Jisis siya ha niyieniskiigiyin mi siir piua ini hikak warar ywokiya. Mi
siya ina boinin simiirin, ti iikamim ta ii aiir nwowim, kima ti dimin komii
komiiyim simiir kigam dimusi kauwok boinanaekim, ha? Kara kimiirin tisa
boinkiyin, kara wi yaeya dimin komii komii nhirim simiir swoki diriraerarki
rani, ti iikamim ta ii aiir nwowim simiiramin. Niingaki, niingakiinga.
13 Mi siya simiir haiburgikin, ini i aiir swokani apni kwirii namin whii
yarmiiya hiriir swoki iyikidnaidamim minkin. Friig.

Farisi mi Herot sima niksisaekim simiir mi simiir yaiya ini ti yisin bret
niyopiiniyin siir hiriinan ywowa
(Mt 16:5-12)

14 Mi kamim siir kigna miriiyim sima pi naingwo owouugikim. Mi sima bretim wara biri ninkin hainanikim. Niingaka. Mi sima bretin hara nwokai twonau hirin.
15 Mi Jisis siya simiir boiniyiokin, kima sibgu mintirao! Farisi kamim simiir diminin bret niyopiiniyin yisin wi siir kipi kigna diriraerar. Mi Herot siirin iriipi hiriinan. Mi kima ti simiir hiriinan siyiuin siir kipi nap!
16 Mi sima sima whrie boinam, krima bret karamaekim mi siya ta yai hiniina krimiir asi boinkikin.
17 Jisis siya ina ninoknkinkinin siyiu biyieyin inkam nhirim sima tiriyin. Mi siya simiir boinki, kima hiniin yai dimusi whrie boini, krima bret karamaekim? Mi kima tari biri naingwowoknakim? Mi tari kimiir kwoinim ini hu habni kwoinan ywowim, aniya?
18 Kima nhwokakairgim mi kimiir nhwoim ti digworaekwo imiir kig rani, aniya? Kima wiingakairgim kimiir wiinim wakae rani, aniya? Mi tari kimiir kwoinim ini yaingwo owouu iuguskiyim, aniya?
19 Mi iiya kara niinibimbir priiginim bret iriiyarim 5,000 iikamim simiirim mi kima nibim pariiga haigii ti bret haimii haimiiyim kima naepipiru haiginim? Mi sima boin, nim krima nibim iuur isa yae haigi.
20 Mi iiya kara niinibimbir priiginim bret iriiyar nhiswo 4,000 iikamim simiirim, kima nibim pariiga yiu haigi ti nae haimii haimiiyim kima naepipiru haiginim? Mi yim ina boinim, krima nibim iriiyar isa yae pipiru haigi.
21 Mi Jisis siya simiir boin mi kima tari kariir kirie aiir biri ninokninkinkim, aniya? Ɬriig.

Jisis siya haiswoniskigiyin inkam nwirin om Betsaida hirankin

22 Mi sima om whirin Betsaida hiriir yimbiyam. Mi hiran inkam nhirim sima inkam nhwokwisae nwirin Jisis siiram yinkikwona apnam. Mi sima Jisis siirim boinki, kiriir iina ti inkam nhwo kwisaeyin siir donkwoki.
23 Mi Jisis siya siirin om mwisa hiriir yinkikwona apnam. Mi siirin haniingin yasaiginiugi Jisis siya. Mi siya siir iina siir yaka onkwoki mi siya ina sriigiyin siirin, kira digworaekwowim ina kigomokiyim iyie? Niingaka. Aniya?
24 Mi tiki inkamin siir nhwonain ina kigomokiyin. Mi siya boin, kara inkam nhirim simiirin ina kigim. Mi siya boin, kara simiirin paenan kigi mi sima ina napriririm.
25 Mi Jisis siya iina ina swokini onkwoniyin ti inkamin siir nhwo iiir. Mi taka iiya ti inkamin ini haniingi sibgu anaokigomokiyin. Mi siir nhwonain ini biimiyakinkiyin. Mi digworaekwo hoimgakim siya kigiyim waugi biri kimirkaigikim. Niingaka. Ɬni idowiiyar ywokiyim.
26 Mi Jisis siya ina yikropkiyin siir omaka hiriir. Mi siya ina boinkiyin, kira pi om hir kipi swokini apririr iu. Pi kira namkin mipi kiriir omaka dapiiyam iuguski. Ɬriig.

Pita siya boinkin Jisis siya Kraiskin (Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

27 Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simaka nhiinam, ti omisisimim ti om komii sowiir kingiin nwowim, Sisaria Filipai simiirim yam. Mi Jisis siya siyiu hirar yap srii yam kamim siir kigna miriiyim simiir, iikamim sima kariirin paniina naingwokim, ha?
28 Mi sima siirin ina boinkiyim, nhirim kiriirin hiniina dapikim, kira Jonin baptaisiyin siya. Mi nhirim hiniina dapikim Ilaija mi nhirim sima hiniina boini, kira profet inkamkin.

29 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir srɨi mɨ wɨm kɨma kariirɨn panɨɨna naɨngwowi? Mɨ Pita siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, ni kɨra Kraiskɨn, inkamɨn inkam whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyn mɨ siya.
30 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnɨkɨdukikɨnki, kɨma tɨ dɨmɨnɨn inkam nwɨrɨn kɨpi swokɨ boɨnmauusran. Ɨriig.

Jisɨs siya mɨn boɨnmauugɨn siya nao nami mɨ siya nɨnsiin ɨdwo aeya (Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

31 Mɨ Jisɨs siya hanɨɨngɨn boɨnmɨmauubwakainam kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmiirɨn. Mɨ siya boɨn, nɨnomor kou hɨrankɨ nɨtɨn inkamɨn karaɨrgɨn. Mɨ kara wɨ hɨk kɨmbɨpɨsu kasa hai rani. Mɨ inkam adiyaowaeyɨn siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm mɨ inkamɨn naemɨn krɨmiirsi nɨnkɨn ɨmiiyaeiyɨn Adi Komii siir pris mɨ kamɨm Adi Komii siir siyɨu komii ɨiir nɨnokɨnkɨn ɨkɨm. Mɨ sɨma wɨ digɨumii kariir haimriyɨugigi. Mɨ kariirɨn wɨ sɨma nɨsomaoki. Mɨ ɨi kwoɨmaka kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankɨn. Kara ɨni kɨmiir inkam komii yaunɨ oniyɨn mɨ ɨni inkam kɨɨnar swokɨ owɨn. Jisɨs siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.
32 Yaiyɨm Jisɨs siya boɨnɨm, siya bɨri nɨmprɨo boɨnkɨn. Nɨɨngaka. Siya ɨni idowɨiyar boɨnmauu wakaekiyɨn, siya bɨri nɨmprɨo boɨnkɨn. Nɨɨngaka. Mɨ Pita siya siir yɨkɨunanam mɨ siya ɨni siir yani ɨkɨuɨn.
33 Mɨ Jisɨs siya ha haiyɨug kaokiyɨn kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmiir mɨ siya Pita siir ywo ɨo. Mɨ ɨna boɨnkiyɨn, Setan kɨra kariir digɨuwa damki! Kɨra Adi Komii siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨn. Nɨɨngaka. Kɨra inkami kwoɨnɨn siirarar nɨnokɨnkɨnkɨn.
34 Mɨ Jisɨs siya iikam whɨekakɨm sɨmiirɨm yɨkɨuna, sɨma siirɨm nɨtɨm. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm sɨmiirɨm warar yɨnkɨn ɨkɨuna. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, inkam nwɨrɨn kanakar nɨti mɨ siya siir digworaekwowɨm sɨmiiram kɨpi naɨngwokwonanae tɨ aɨngwo owou. Mɨ siya siir pɨu aiirsi kɨpi naɨngwoyɨmiyok mɨ siir pɨu hɨk kɨmpɨpɨsukak dwo. Mɨ siya tɨ paeyɨn hɨiniya nɨrɨo nɨnkɨnɨn kara haiyɨn siir hɨriinan hɨk aiir haii mɨ siya kariir mhoɨiya wɨ haɨni wɨt.
35 Mɨ inkamɨn siir pɨu aiirsiya naɨngwoyɨmiyoknanaeiyɨn mɨ tɨkɨ inkam hɨriinanɨn siya wɨ omwai waiya rani, siya wa kɨgugu ɨuguskii. Mɨ inkamɨn siyama naɨngwona karam nwowiyɨn mɨ naonam mɨnsi nɨdid karamae nwowiyɨn yɨo wɨ hɨriiyar nokwoyokiyokɨii.
36 Mɨ inkamɨn tɨ nuɨn siir digworaekwo hoɨmgakɨm sɨmiir haii mɨ siya ha nao nami mɨ tɨ digworaekwo whɨekakɨm siirɨn wɨ sɨmar whɨn dɨrɨraerar naowidi, aniya?
37 Tɨ inkamɨn digworaekwo hoɨmgakakɨn mɨ siirɨn wɨ sɨma swokɨ saɨniniyoknanaowidi omwai waiyamɨn? Nɨɨngaka.
38 Tɨ iikamɨm tɨkɨ nwowɨm sɨma siyɨu mɨiyɨk tɨr tani, sɨmiir ɨga hɨnda tɨnda nokwowikɨm mɨ sɨma Adi Komii siir yaiya digɨumii haigɨngigi. Mɨ inkam nwɨrɨn krɨmaka nwowi mɨ siya yaewan kɨndiyɨu wani mɨ siya kariir yai aiirɨn warar mɨ kɨndiyɨu wani. Karaɨrgɨn tɨ inkamɨn nɨnomor kouanɨn bɨiya kɨmiir tɨr nikaunɨ onakiyɨn. Mɨ mhoɨiya kara swokɨ ɨti nua tɨriir mɨ kara wɨ yamdiyar swokaunɨ kɨndiyɨu wani tɨ inkam ɨiirɨn. Mɨ ɨiya kara swokɨ ɨti mɨ wɨ kariir Adi Komiiyɨn siir dɨmɨn kɨrɨe komiiyɨn paenan nɨuwiyaiyɨn, wɨ saɨkar nɨnkɨn ɨti. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn kɨntɨd kɨntɨdnanɨm nɨnomor kou hɨranɨm wɨ saɨkar nɨnkɨn owi. Ɨriig.

9

1 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨnkii, tɨ kam nhɨrɨm krɨmaka nokwoɨm, sɨma wɨ nikɨ ao rani. Nɨɨngaka. Wa nikɨ owi. Mhoɨiya

wa kigwini Adi Komii siya wi iikam hoimgakim simiir Biiyan Inkam Komii nwowi simiir kigriraowam. Mi siir kirieya wi warar ninkin iti. Ɨriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiyamkiya (Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

2 Mhoiiya iiyim iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita Jems mi Jon simiirin. Mi sima mhiu whirin siir iinainam. Ti mhiuin haruwa rani, ini kougi kou hirar nwowin. Mi simasimar ini owiu ti mhiu iiirin. Mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkam idar. Mi siya ini yaeya piu ywokiyin.

3 Mi siir yiuis minim ini whisinan ywowim mi sima ini namnaminan ywowim. Inkamkin hiisokiyim yiuisim hiriinan whisinan biri swoki imbiyamikim. Niingaki, niingakiinga.

4 Mi Ilaija Moses sowa bidi bidinan inkamko mi sowa warar yimbiyam. Mi sowar ini kigiu sowa Jisis saika boinai.

5 Pita siya ti hiriinan diminin siir kigin mi siya ina boinkiyin Jisis siir, dimin taemin nowomwarkaiyiuan inkam! Wadieka, krima tirirar nwowim mi krima amirim kwoima mirii ira Mosesnika mi ira Ilaijanika mi ira kiriirga.

6 Sima tiki kam nwoimim ini nididkakar ywokiyim. Mi Pita siya taka yaiya nhiin nhiin asi boinkikin.

7 Mi wau kwira ha nita simiir yauni kiikiirinuni. Mi yai kwira waunau hirar yimbiyamki ina boinkiya, tikinin kariir yinisimkin kariir kwoinin ini siiramar naingwokwonanaeyin, kima siir yaiya saiir wakae.

8 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina dikaoraekaokiyim mi sima inkam nwir biri ninkin kigim. Niingaka. Sima Jisis siirar kig, simaka saisar nwowi.

9 Mi mhiukiu hir haiburgigim mi ha niuunaiiniyim mi Jisis siya ina swoki kauwok boin taraokiyin. Ti diminin kima kignamin wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. Niingaka. Kima kariirama tiki o. Inkamin ninomor kouanki nitin kariiram. Ɨiya siya naonami mi siya swoki insiin idwowi ie hirankin mi wi haniingi boininkii ti diminin kima kigin.

10 Mi sima ini ta yaiya saiirar yaingwokwokaiyim. Mi simasimar boin, saeya ta yaiya ie hiranki ninsiin idwonaniya saeya dimu yaiga, ha?

11 Mi sima Jisis siir srii, sima ti kamim siyiu komii ninokninkininiyim sima hiniin dimusi boinkim, biiyin wi Ilaija siya niti, ha? Mi inkamin krimiir whinkinsiisiyin Mesaia yio wi mhoiiya niti, ha?

12 Jisis siya simiir boinki, hiipa! Kaimwoairga. Mi bii wi Ilaija siya niti digworaekwo hoimgakim simiir diriraerarkwokinam. Yokwo Komiiya ya hiniina boinka, ti inkamin ninomor kou hiranki nitin siya iriipi hiriinan yaigakin. Ta Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, ti inkamin ninomor kouanki nitin, wi hikpai hikpai kasa hai rani. Mi sima siirin wi yai miiyik swoki boin tani, aniya?

13 Kara kimiirin tisa boinkiyin, Ilaija siya bidi yitin. Mi kamim simiir kwoin imiirarar napim mi sima siirin siyiupai siyiupai haniingi tirbumbuninkin haiginiu. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinka Ilaija siirin. Ɨriig.

Whran nwirin yiu biyiekakin Jisis siya haiswoniskigigin (Mt 17:14-21; Lk 9:37-43a)

14 Mi ti kam nwoimim ina swoki itim, ti kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim simiiram. Mi sima ini simaka swokini owiuwim. Mi sima kig, iikam isid komiiyin simakar nwowi. Mi kam nhirim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim sima Jisis siir kigna miriiyim kamim, simakar ninkinwamwarkii boini.

15 Mi ti iikam hoimgakim sima Jisis siir kigwinim mi sima ina yanaawinim. Mi sima siirim iwitnam. Mi sima siir ini boiniu, hie! Akamwai!

16 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir sriigi, kima ti kamim Adi
Komii siir yai ninokninkiniyim simaka dimu yai boinaikim, ha?
17 Mi inkam nwirin ti iikam isid komiiyin simakar nwowin mi siya Jisis
siir yai aiir wakae boinki, hae, dimin taemin nowomwarkaiyiuan inkam!
Yinisimin yiu biyie waeyai mikrimin ini siir nwowin. Mi kara siirin kiriirim
asi nikiunanikin.
18 Ɨinokiinokin ti yiu biyieyin pi siir piu iiyam mi siirin pi siya nitirimtiowi.
Mi siir yaiya yaeyopa hapi whopiigi nakii ibirgini. Mi siya siir big imiirar
swoki aegiyimgiyiki. Mi siir piua iki kirie namwoiuwiyim, swoki onkwo
sipkaiyim. Niingaka. Mi kara kiriir kigna miriiyim kamim simiirim boinkin, ti
yiu biyie iiirin sima mi haiswoniskiigiyim. Mi sima dig biri nwokim. Niingaka.
19 Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya iikamim simiir yaiyaka yowarkii
boinki, kima ti iikamim naingwo tibmii karamaekim! Niingaka. Wim kima ti
hiniin hikim kariir hauuwi. Kara iiyim kimaka wi pariiga nwowi ti hik imiir
haiyim, ha? Kima yinisimin kariirim wikiu nanani.
20 Mi sima ti yinisimin Jisis siirim yikiunani. Mi yiu biyieyin Jisis siir
kigin mi ti yinisim iiirin haniingi haigiitirimtio. Mi yinisimin nu iiirar
yikiiwariyimiyokin mi ina diwartaewarnamin. Mi yaeyop biyieya hapi
whopiigi nakii ibirginkin siir yaiya.
21 Mi Jisis siya siir ad iiir sriigi, iiyim pariigim siya hiriinan nwokaiyim,
ha? Mi siir adin ina boinkiyin, iiya siya yinisim sapisapar nwowin saiirar
nwobwakainakin.
22 Ɨinokiinokin ti yiu biyieyin siya haigiitirimtio nanaei siirin mi pi paeya mi
itkaigi mi pi opa mi itmaigi siya siir tio aokiyamar tirkin. Mi kira dig nwowi
mi kira krimiirsi daingwoyimiyok mi krimiir whindiriraerar haiginiu!
23 Jisis siya boinki siirin, hiipa! Kaimwoka! Mi kira ina naingwo tibmiiyin
siiramin, aniya?
24 Mi ti yinisimin siir adin biri kimiminkikin ina kauwokiyin kara bidi
yaingwo tibmiiyin mi kariir naingwo tibmiiya komii rani! Kira kariir
naingwo tibmiiya saiir kinsiis haiginiugi kirie nwokiyam!
25 Mi Jisis siya kig iikam isid komiiyin namwoniyin. Mi siya ti yiu biyieyin
siir asi nikwao boinkikin, kira ti yiu biyie waeyai wiingirwii tirbumbu
haiginiuwiyin kara kiriir boinki, kira ti yinisimin siir diuguski. Yio hiniin kipi
tirbumbu haiginiu. Mi kira siir piu kipi swoki omimin.
26 Mi yiu biyieyin ina dikauraekaukiyin. Mi siya ti yinisim iiir
haigiitirimtiogig. Mi siir piua ina yinkinimnisnakiya mi siya ina yamin.
Mi ti yinisimin siir piua ini naoni piunan ywokiyin. Mi iikam nhirim sima
boin, siya bidi yaonamin.
27 Mi Jisis siya siir iina aiir nonkwo kininsiin okwokiyin mi siya ina yinsiin
okwokiyin.
28 Mhoiiya Jisis siya omaka namin mi kamim siir kigna miriiyim sima
ina sriiyim siirin, krima dig nwo karamae dimusi nwowi? Yiu biyie simiir
ninimniskiiyim, ha?
29 Mi siya simiir boinki, Adi Komii siirim srii boina sasairga ti yiu biyie siir
niniskiigiyin, dimin whirin dig nwo rani. Ɨriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin siya wa naonami (Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)

30 Mi sima ti om iiir haiburgigim mi nu Galili hiriir yapriokiinam. Mi Jisis
siya pi boriisopi inkam nwirkin siir ninokninkinim, maeyauwa siya nwowa.
31 Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiirin haniingi sibgu siboboiniu
haiginiu, inkamin ninomor kouanki nitin siirin wi siya nikropki simiiram,

sima nisom aokiyam. Mi siya iiyim wi kwoima nwokwowaki ienau hirin. Mi siya wa swoki insiin idwowi.
32 Mi sima biri ninoknınkinkim ta yaiya siya boina. Mi sima siir sriiyam tirkim mi sima ini siirsi swoki ididim. Ɨriig.

Yipikin siya kougikou nwowin, ha?
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

33 Mi sima om Kapeneam hiriir yimbiyam. Mi sima omaka bidi yapninopkainamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir ini sriiyiu, kima siyiu hirin dimu yai napboinainikim, ha?
34 Mi sima ini yai mikrimar yokwonainmimikim. Yim sima siyiu hirin min napboinainikim, yipikin krimiir kou nwowin, ha?
35 Mi Jisis siya ha nidwowin mi siya kam iuurnwiso siir kigna miriiyim simiirim yikiuna, sima nitim siirim. Mi siya ina boinkiyin, inkamin kimiir kou nwowam naingwowi mi siya wi siyamar kipi naingwona. Siya hiniina daingwo, an kara iikamim simiir aowa dwo.
36 Mi siya yinisim sapisapin nwira yinkikwona apnani mi simiir bopwoniya hirar ini okmwin okwoni. Mi Jisis siya yinisimin siir iina aiir yonkwo mi siya simiir boinki,
37 Inkamin kariirim naingwowi mi siya yinisim nwir kigriraowi mi siya kariirarar kigrirao haiginiu rani. Niingaka. Siya Adi Komii siirin wara mi kigriraowi, siya nikropkikin kariirin mi kara ha nitkin. Ɨriig.

Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin mi wi krimiir nomiiyau nwowi
(Lk 9:49-50)

38 Jon siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowamwarkaiyiuan inkam! Krima inkamin nwira kigi, yiu biyieyim simiir ninimniskiiyin kiriir inigin siir kirie aiir. Mi siya krimaka biri namasugin mi krima siirin asi boinikidugin siya wi yiu biyie pi ninimniskiiisi.
39 Jisis siya Jon siir boinki, krima siir kipi nikidu! Inkam nwirin kariir inig iiir tiri dimin komii whir mi siya kariirin wi yai biyie wara ninkin boin tani.
40 Inkamin io krimiir nwo karamae nwowiyin yio siya krimiir nomiiyaugin.
41 Kara kimiirin yaimwowar boinki, wim kima Kraisni isidgim mi inkam nwirkin kimiir hauu kwiyaei op mi ti inkamin digworaekwo wi ta mii aiirsi haii. Mi ta yaiya, ya yaimwoka. Ɨriig.

Siyiu biyieki nipiyaokiigin inkamin siir naingwo tibmiiya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

42 Mi inkamin ti yinisimin siir whinkiyopsibgi haiginiuwi, ta naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saiirin mi bii siya mi aonami yai karamaeka. Mi ti hiriinan inkamin siiramin siiya komii nhira hai siir nii iiir nomborugiyam. Mi siirin wi whii komii solwara hir tani omboru kimai whiridgi.
43 Mi kira ha naingwowi iin kiriira saiirin siyiu biyie ti tirhaiginiu mi kira saiirin kaigrip itkiigi. Mi kira iina kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekak imiir siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir iina kwiso hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin, siyiu miiyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokiinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.
44 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkami kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka.
45 Mi kira ha naingwowi iga kiriira saiirin siyiu biyie ti tir haiginiu mi kira saiirin kaigrip itkaigi. Mi kira iga kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi

Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekakim simiir mi siirin wi wadieyar mi owi. Mi kiriir iga kwiso hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin, siyiu miiyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokiinami, maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.

46 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka.

47 Mi kira ha naingwowi nhwona kiriirin siirin siyiu biyie ti tir haiginiu mi kira siirin habitkiigi. Mi kira nhwona nhiruwa sasar mi o nami, omin Adi Komii siya kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi wadieyar mi owi. Mi kiriir nhwona nhiswo hiriiyar nwokripkaii mi wi siyiu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani. Kiriirin wi sowa nipiyaokiinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miiyik rani.

48 Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Paeya hir mi iuiya, iriipi hiriinan bi swoki iutingimiminika. Niingaka.

49 Paeya wi iikamim simiir idwowar nikrimkrinkinami wa krima nikrimkrinkiniyin siir hiriinan.

50 Wa siya dimin wadiekin. Mi wa siir hiiya dig nwokiiyim mi kima wi paniina swoki tiri ti wain siya hiigak swoki okiyim? Kimiir kwoinin hii karamae nwowiyin wain siir hiriinan kipi nwo. Niingaka. Kima ti wa kibiyin hiigak nwowiyin naemin sibgu pridaeiyin mi krimiir kwoinim hiriinan dwo. Mi kima, kimiir nomiiyauim simaka kwoin hiinsima nwoki owi. Ɨriig.

10

Jisis siya wig hanikii nonkwonani siyiuin siir boinmimauugin (Mt 19:1-12; Lk 16:18)

1 Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ina yamin Judia simiir nu komii iiir. Mi siya Jodan ie mirmii hiran om imiir yam hir nwo imiir. Mi iikam hoimgakim ina swoki itim ini saikar swoki amwoniyim. Mi siya iinokiinokin simiirin Adi Komii siir yaiyim biiya siya niki owomwarkaiyiuim mi ini simiirar swoki owomwarkaiyiuin. Siir siyiuin hiriiyar tirikin.

2 Farisi sima ha nitim mi sima Jisis siiram ini ikiunani. Mi sima siir srii, krimiir siyiuin wadieki pi yamisi owin siir wig aiir sopkiiyim, aniya? Mi sima Jisis siiram kinankiuwam tirkim.

3 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiirin, siyiu komiiyin biiya krimiir brougaeyin Moses siya hauugiyin krimiir mi siya paniina boinkikin, ha?

4 Mi sima boin, Moses siya wadie bidi ywokiyin. Inkamin yokwo win hauugi siir wiga saiir sopkiyam mi saeya wa swoki ami saiir pomou adim.

5 Mi Jisis siya simiir boinki, kima pi nantamyiriyirkim kimiir siyiu inakar. Mi Moses siya ti siyiu komiiyin kimiirin yokwo hiriinansi win hauugikin. Siya Adi Komii siir siyiukiin tani. Niingaka.

6 Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nonkwokwokiyim digworaekwo hoimgakim mi siya ina yinkin onkwokwokiyim wigkam sowiirwai warar.

7 Mi kamin siir yopii ad owiir asi haiburgigi mi siya siir wigaka asi namasu kripkaii.

8 Mi sowa wi piu kwiruwar nwowi. Mi sowa wi yapa yapa nwo rani. Niingaka. Siya mi saeya sowa wi hiniina nwo rani, yapa yapa. Niingaka. Sowa wi piu kwiruwar nwoiski.

9 Dimɨnin Adi Komii siya nokiyopmasugiyin inkamkɨ siir nɨkrɨpim wɨ dig
nwo rani.
10 Mɨ mhoɨiya sima omaka hɨriir swokɨ amim mɨ siir kigna mɨriiyim kamim
sima srɨi siirin ta yai aiiramin.
11 Mɨ siya simiir boinki mɨ tɨ inkamin siir wig aiir sopkii mɨ siya yaeya wig
nonkwonaei, yio tɨ kamin siir wig aiir sopgigin. Mɨ siya siir bɨiyan wig aiirin
siyɨu mɨiyɨk biri tɨrkikin.
12 Mɨ wig ɨra saeya saiir kam ɨiir sopgigi mɨ yaeya kam ninɨ owɨuwi mɨ ta
wiga saeya pɨ sopgika saiir kam ɨiirin. Mɨ ta wiga saeya saiir bɨiyan kam ɨiirin
siyɨu mɨiyɨk biri tɨrgika.

Jisɨs siir dimin mɨiyɨk mɨiyɨkim yinisɨsimim simiir hauu pɨuai haiginɨugim pɨuainan
(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

13 Mɨ sima yinisim sapɨsap nhɨrim Jisɨs siirim yinkikwona apnani. Sima
minam naingwokim, siir ɨina simiir nonkwokiyim. Mɨ kamim siir kigna
mɨriiyim sima ɨo simiir ywoki.
14 Jisɨs siya hɨriinan kigiyin siir kwoinin mɨiyɨk biri naingwokikin. Mɨ siya
simiir boinki, kima tɨ yinisɨsimim simiirin kariirim kigninkinki yimbi nɨti
kariiram. Kima simiir kɨpi nɨkɨdu naowid. Adi Komii siir omin digworaekwo
whɨekakim simiir kigrɨraowiyin tɨ hɨriinan yinisɨsimim simiirgin.
15 Kara kimiirin yaimwowa boini, inkamin Adi Komii siir omin dig-
woraekwo whɨekakim simiir kigrɨraowiyin siir namim naingwowi mɨ siir
naingwo tɨbmiiya yinisim praigakni kwoinan dwo. Mɨ Adi Komii siya wɨ
siirar sɨbgu kigrɨraowi. Mɨ siir kwoinin hɨriinan nwo karamae nwowi mɨ siya
wɨ tɨ omin siir napninopkainam tani. Niingakɨ. Niingaka.
16 Mɨ Jisɨs siir ɨina simiir yonkwo. Mɨ siir ɨina ha nonkwowa mɨ siya simiirin
ɨna whinkinsiis haiginɨuin. Ɨriig.

Inkamin digworaekwokɨ naokingugunankai ɨkin
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

17 Jisɨs siya ha napnamin mɨ inkam nwɨrin siirim iwɨt nani. Mɨ siya
ogmwo siir ɨgmiiga kingiina inɨ akai hɨuni. Mɨ siya siir srɨigi, dimin taemin
nowomwarkaiyɨuwan inkam kɨbi! Kara wɨ paniina tɨri kwoinbudin omwai
waiyayokiyokɨiiyin ɨinokɨinok siir haiyamin, ha?
18 Jisɨs siya siir boinki, kɨra kariirin inkam wadɨe dimusi nɨkɨugin, kɨriir
kwoinin ha naingwokin kanakanaɨrgɨ nɨuwi inkam wadɨeyin, aniya? Adi
Komii sasaɨrgin inkam wadɨeyin.
19 Kɨra tɨ siyɨu komiiyin siir bɨdi yinoknɨnkɨnin: Kɨra inkam kɨpi nɨt mɨ wig
kɨpi sop mɨ kɨra hɨi kɨpi tauae mɨ kɨra inkam nwɨrni kɨpi nɨksɨsae boin hɨuriyɨu.
Mɨ kɨra kɨriir yopii adwo sowiirwai aowa dwo.
20 Mɨ tɨ inkamin siya Jisɨs siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyɨuwan
inkam! Kara yinisim sapɨsapar nwonaniyin mɨ tɨsa nadɨgniyin. Kara tɨ siyɨu
komiiyin siirar napikin.
21 Jisɨs siya siir kigin mɨ siir kwoinin ɨna yaingwo bunan siirsi. Mɨ siya
siir boinki, dimɨnin whɨr tɨr karam kɨra nwowin. Kɨra kɨriir digworaekwo
hoimgakim tinɨ hainaki inkam nhɨrim sima sainim. Mɨ kɨra umɨr simiir
haii mɨ wɨ inkam paeprikabim simiir hauu. Mɨ mhoɨiya kɨra Adi Komii siir
omin siya kigrɨraowiyin digworaekwo hoimgakim simiir, siir hɨrin wɨ dimin
mɨiyɨkakar mɨ owi. Mɨ kɨra kariir mhoɨiya wɨt.
22 Tɨ inkamin ta yai aiir wakaeyin mɨ siir whwonkamin mɨiyɨk biri swokɨ
onamkin. Mɨ siir kwoinin ɨni hɨkakar ywokiyin. Mɨ siya hɨkak dimusi biri
nwokin siir digworaekwowim kasakɨ waeyao.

23 Mɨ Jisɨs siya ɨna kaoyokiyokɨigiyɨn. Mɨ siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki, inkamɨn digworaekwo hoɨmgakakɨn siya wɨ mɨinan mɨriinami Adi Komii siir omɨn siya kɨgrɨraowiyɨn digworaekwo hoɨmgakakɨm siir napnɨnopkainamɨm. Whɨsarii rani, sɨmiir kwoɨnɨm ɨni sɨmiir digworaekwo ɨmar nwowɨm. Sɨma pɨ boriisopi inkam nwɨr hauuwɨm.

24 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ta yai aiir wakaeyɨm, sɨma ɨni hinda yanaakiyɨm. Mɨ Jisɨs siya ɨna swokɨ owarkɨi boɨnkiyɨn sɨmiir yai aiirɨn, tɨ yɨnisɨsɨmɨm inkamɨn Adi Komii siir omɨn siya kɨgrɨraowiyɨn digworaekwo hoɨmgakakɨn sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriir nami, siya wɨ mɨinan mɨrii nami.

25 Mɨ hab saeya tɨdiyɨnɨn yɨuɨs paniyɨn siir no ɨiir nɨnopkainamɨm wɨ dɨg nwo rani mɨ inkamɨn umɨr digworaekwo whɨekakakɨn siya wɨ ta haba mɨinan saeya mɨriiya saiir hɨriinan mɨi mɨrii rani. Nɨingaka. Siya wɨ mɨi komiigɨ komii mɨrii nami Adi Komii siir omɨn digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriir namamɨn.

26 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ɨni hindara yanaakiyɨm. Mɨ sɨma, sɨma sɨma yomboɨn amboɨnam mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ wɨ nhɨnga haii kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn ɨinokɨinok, ha?

27 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir kaokiyɨn mɨ ɨna boɨnkiyɨn, inkam wɨ dɨg nwo rani. Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya wɨ dɨgar nwowi. Adi Komii sasar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi siirɨn, tɨ dimɨn taemɨnɨm.

28 Mɨ Pita siya Jisɨs siir boɨnki, wakae! Krɨma digworaekwo hoɨmgakɨm bɨdi haiburgigɨm mɨ krɨma tɨsi kɨriir mhoɨiya nɨtɨm.

29 Mɨ Jisɨs siya boɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni iikam whɨekakɨm kariirɨm naɨngwo tɨbmii mɨ ha haiburgigi tɨ digworaekwo hɨriinanɨm, omaka, nomiiyau yokman, apu, adi, yɨnisɨm mɨ numɨr

30 mɨ Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ hɨriinan, digworaekwo homgak ɨmiirar swokɨ hauu kɨiyɨuwi, kamɨm kariir kɨgna mɨriiyɨm kɨmiirɨn. Mɨ kɨma wɨ dimɨn kasa hai rani. Wɨ tɨ hɨniɨn digworaekwowɨm sɨmiir hai. Omaka nomiiyau, yopii, yokman, yɨnisɨm mɨ numɨr, taka ɨiya kam nhɨrɨm siyɨu biyɨe wɨ kɨmiirar mɨ tɨrbumbugi. Mhoɨiya kɨma wɨ kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn wɨ siir haii.

31 Mɨ tariinanɨn kam nhɨrɨm inɨgak nwowɨm mɨ sɨma mhoɨiya sɨmiirɨn wɨ aowa nikworɨnugigi. Mɨ tɨ kamɨm aowa nwowɨm, mhoɨiya wɨ inɨgak sɨma nwowi. Ɨriig.

Jisɨs siya kwoɨmaka ɨna swokɨ boɨnɨn siya nao nami mɨ siya wa swokɨ ɨɨnsiin ɨdwowi
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

32 Sɨma om komii Jerusalem hɨriiram yapnam mɨ Jisɨs siya sɨmiir bɨiya yamkwokɨn. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ɨna yanaakiyɨm. Mɨ ɨni sɨma sɨmar yomboɨn ɨdidnamɨm. Mɨ iikamɨm sɨmiir mhoɨiya napkiyɨm sɨma ɨni nɨdidkakar mɨ owɨm. Mɨ Jisɨs siya kam ɨuur nwɨswo siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir yɨkɨuna. Mɨ siya sɨmiirɨn hanɨingɨ boɨnmɨmauu dimɨnɨn mhoɨiya siir tɨranɨn.

33 Mɨ siya boɨn, wakae! Tariinanɨn krɨma om komii Jerusalem siir niiyami. Mɨ prismi yaowae adɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨni ɨkɨm mɨ sɨma inkamɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn saɨkan wɨ yaigaka mɨ owi. Mɨ sɨma wɨ siir nɨsomaowama boɨnaii. Mɨ sɨma wɨ Juda iikam tani wɨ sɨmiiram nɨkropki sɨma nɨsomaowam siirɨn.

34 Mɨ sɨma siirɨn yai bibiyɨe wɨ hanɨingɨ mɨ boɨnaigɨnɨuwi. Mɨ yaeyop wɨ siir mɨ yasi mɨ siirɨn wa mɨ tɨowi mɨ siirɨn wa mɨ ɨtaoki. Mɨ siya ɨiyo wɨ kwɨsa nwokwowaki ɨenau hɨrɨn. Mɨ ɨi kwoɨmaka siya wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi. Ɨriig.

Jems Jon sowa inig komiigak nwowam srigo (Mt 20:20-28)

35 Mi Sebedi siir yinisim nwiswo Jems Jon sowa Jisis siirim yit mi siir ini boini, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam! Mi krira dimin whirin kiriir sriiyam mini. Mi nikrira minam naingwowi ti diminin kira kririir tirkiyim.

36 Mi siya sowiir boinki, kowa dimuam naingwowi, kara kowiirin dimu minkiyim?

37 Mi sowa siir boinki, iiya kira Adi Komii siir om hiran digworaekwo hoimgakim simiir kigriraowi mi kira kririirin wi haniingin dimbingi, nwirin wi iiniga dikmwon idwo mi nwirin wi yaioyaeya timi okmwin idwo.

38 Mi Jisis siya sowiir boinki, kowa tari biri sibgu ninokninkinko ti dimininkowa sriiyin kariir? Mi kowa ta hika kara haiya saiir hiriinan hika wa haii? Mi kowa wi digar nwowi ti mob opkakin kara kwiyaeyin siir kwiyaeyim? Mi kowa wi digar nwowi kariir hiriinan op baptaisim, aniya?

39 Mi sowa siir boinki, nikrira wi digar nwowi. Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ti op mobin kara kwiyaeyin mi wo kowa wa timi kwiyae. Mi ta opa kara baptaisa, wo kowa hiriinan wa timi baptais.

40 Wi nhinga namisi idwowi kariir iiniga mi kariir yaioyae aka. Ti diminin yio kariir dimin tani. Niingaka. Wi Adi Komii krimiir Wanin siyar hidi simiirin. Mi wi nhinga namisi idwowi iiniga yaioyaeya.

41 Mi kam iuurim Jisis siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima io prasae bi swoki okim Jems, Jon sowakan.

42 Jisis siya simiirim yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kima bidi yinokninkinim inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin sima nikworinuwi wi digar nwowi. Mi sima iinokiinokin mii wa hauunanaei.

43 Mi ti siyiu hiniinin yio kimiir tir kipi nwo. Niingaka. Mi inkam nwirin kimiir yaowae nwowim naingwowi mi siya whisarii mii prii miriiyan inkam dwo. Kimiir mii imiir whinmiriiyam.

44 Mi inkam nwirin kimiir biiyan inkam nwowam naingwowi mi siya inkam ninganan dwo wigkam whiekakim simiir mii imiir whinmiriiyam.

45 Mi ti hiriinan inkamin ninomor kou hiranki nitin siya minam biri nitkin kam nhirim siir mii imiir miriiyim. Niingaka. Siya hiniinam biri nitkin. Siya minam nitkin simiir miiyan inkam nwowam. Mi siya biri naingwoyimyokin naosiyin. Niingaka. Siya naowamar nitkin iikam whiekakim simiir nanmaiwarkananaowidam. Mi simiir dimin biyieyim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi sima ini rirmiiyar ywokiyim. Ɨriig.

Jisis siya haiswoniskiiyin inkam nwirin Batimiaskin (Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

46 Mi sima om komii Jeriko hiriir yimbiyam. Mi iiya sima om komii Jeriko hir haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim siir kigna miriiyim sima mi iikam isid komii ikin, sima ini saika yinkin amim. Mi sima kig Batimiasin Timiasni yinisimin siya siyiugbid hirar nidwowini mi siya nhwokwisaekin. Mi siya iki iikamim simiiramar priikau priikauwikin umir minamin.

47 Mi siya wakae Jisisin om Nasaretanin ini tir nwowin. Mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis Inkam Komii! Devidni isidin siirin kira kariirsi timi aingwobuna!

48 Iikam hoimgakim sima siir yik, kira yai tanki. Mi siya yai ini komiiyar swoki kauwok boinkiyin, kira ti Devidni yinieyim simiir yinisimin, kira kariirsi timi aingwobumbu.

49 Mi Jisis siya ina yamokwo naingwoyokiyokiiyiuin. Mi siya ina boinkiyin,
siirin wikiu nani. Mi sima ti nhwokwisae inkamin siirim yikiunam mi sima
siirin ina boinmauu wakaekiyim kiriir kwoinin kirieya dwonam mi kira
dinsiin siya kiriiram nikiunaei.
50 Mi siir yiuisa ina kiwhro itkingiga. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin
iwitnamin Jisis siirim.
51 Mi Jisis siya siir boinki, kira dimuim naingwowi, kara kiriirin pi dimu
minki? Mi ti nhwokwisae inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin
nowomwarkaiyiuwan inkam, kara minam naingwowi, kariir nhwonan pi
nanaokigimokiyim.
52 Mi Jisis siya siir boinki, kira ha dam! Kiriir naingwo tibmiiya saeya
nwowaiginiugikin, wadie kiriirin. Mi biri kimiminkin siir nhwonan ini
wadieyar ywokiyin mi ina kigimokiyin. Mi siyiu hirin siya ini siir mhoiiya
yapnamin. Ɨriig.

11

Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)

1 Mi sima omisim whiswo om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowo
sowiir hirii yimbiyam. Mi sima ti om whiswo Betfasi Betani mhiu Oliv kingiin
hir nwowo sowiir hiriir bidi yimbiyamim mi Jisis siya kamim siir kigna
miriiyim simiir nwisni yikropki.
2 Mi siya sowiir boinki, kowa ti omin kingiin tirar kwowin siir dam!
Mi iiya kowa ti omisim iiir napnimbiiyami mi kowa pi donki haomisimin
siirar napkigami. Siirin sima bidi yimboruninkinin biiya inkam nwirkin
siir biri niki idwokin mi siya wa wakaeyokna rani. Niingaka. Mi uridin
siir nimboruninkinin pi hirar hakaigingig. Mi siirin pa whainani kara
nidwonamam.
3 Mi inkam nwirki sriigii, kowa dimuam nikiunami siirin, ha? Mi kowa wi
hiniina dowarkii boin, Yaowae Komii siya miigakin siirin. Mi siya pi kimimin
tani pa swoki ikropki kiriiramar.
4 Mi sowa ina yamwo. Sowa kig donki haomin omaka ira saiir anoka hir
nimboruninkini mi siya ini idowiiya hirar nwowin siyiuka kingiin hir mi
sowa siir hakainam.
5 Mi kam nhirim kingiin hir nwowim sima boinki sowiirin, kowa ti donki
haomin siirin dimusi hakainami, ha?
6 Mi sowa simiirin Jisis siya boinmauugiya yaiya saiir hiriinanar boinki. Mi
sima ini wadieyar ywokiyim sowiirin.
7 Mi sowa ti donki haomin Jisis siirim hainani. Mi sowiir yiuiso siir idwo hir
haigin mi Jisis siya siir idwowar yidwo.
8 Mi iikamim simiir yiuisim siyiu iiirar hakinwin mi nhirim paeya kwiya
undimtio hainaki siyiu iiir haiginwinam. Sima siirin hiriinan minam tirkim,
siir inigin siir hainanwinam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan.
9 Iikam nhirim bii ywo mi nhirim mhoii ywo. Mi sima ina kauwok
boinkiyim,

Hosana! Kira ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir kirieni nitin siir kinsiis
haiginiu.

10 Siya krimiir kigriraowam nitkin biiya krimiir brougaeyin Devid siya
kigriraowa saiir hiriinan. Krima ini mairgimairga nwowinim mi kira siir
kinsiis haiginiu, kira inkam komii kiingin.

11 Mɨ Jisɨs siya ha namɨn om komii Jerusalem hɨriir yɨmbiyam. Mɨ siya ɨna yapnɨnopkainamɨn omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir mɨ siya ɨna yapkɨgyokiyokɨiyɨn omaka yainau hɨr mɨ omaka akpɨtga warar. Mɨ siya digworaekwo hoɨmgakɨm sɨmiir napkɨg dɨgiyɨn mɨ siya mɨi nhɨrɨm sɨmiir mɨriiyɨm naɨngwokɨn. Mɨ bɨeyɨn ɨna yɨkɨiyamtɨbɨn. Mɨ kam ɨuur nwɨso siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma mɨ siya, sɨma om Betani hɨriir asi nam tɨbgɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya pae fikɨn siir boɨnkɨn siya wɨ yɨn kɨpi bud (Mt 21:18-19)

12 Mɨ ɨigwɨr nugakɨn sɨma om Betani hɨr haiburgikyakwokɨm mɨ ɨna swokɨ amyakwokɨm om komii Jerusalem hɨriir. Mɨ Jisɨs siir mhɨiya ɨna yaokiya.

13 Jisɨs siya pae fikɨn wɨra kɨgi, arurɨg hɨrar nokwowɨni mɨ kwo saeyara nopkɨ kaisɨsi. Mɨ siya siir kɨgiyɨn mɨ ɨna yamɨn hɨriir siir yɨnɨm inɨ hansɨrɨu siya naeyam. Mɨ siya ɨni nɨinga yaka kɨgɨuɨn, yɨn bɨri budgɨn, nhɨruwa sɨm karamaeyar ywowɨn. Nɨingaka. Siya kwo ara nɨnkɨnɨugɨn. Mɨ tɨ pae fikɨn siir ɨiya yɨn siya budiya saeya waeyao

14 Mɨ Jisɨs siya tɨ paeyɨn siir boɨnki, kɨra wɨ yɨn kɨpi swokɨ bud mɨmɨn. Nɨingakɨinga. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm ɨna wakaekiyɨm ta yaiya siya boɨnkiya. Ɨriig.

Jisɨs siya nɨpɨmparnatnowidnɨnkiigikɨm kamɨm Adi Komii siir omaka digworaekwo saiir haigɨnɨm (Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

15 Mɨ sɨma om komii Jerusalem hɨriir nɨmbiyamɨm mɨ Jisɨs siya omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir hɨriir yapnɨnopkainam. Mɨ siya kamɨm digworaekwo haigɨnɨm ta omaka aiir mɨ kamɨm tɨ nae digworaekwo ɨmiir saɨn ɨkɨm, siya sɨmiir inɨ nhɨnɨkrɨropnatnouwidnɨnkiigi. Mɨ siya kamɨm umɨr nɨnowana haiiyɨm sɨmiir hɨiyɨm sɨmiir wara yɨinakinhɨimnhɨin ɨtkiigɨigi. Mɨ kamɨm ɨpiyɨn mɨ haigɨnɨm sɨmiir hɨiyɨm warar mɨ ɨnkɨn ɨinakinhɨmnhɨn ɨtkigɨigi.

16 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnɨkɨdugi, sɨma nae digworaekwowɨm tɨ siyɨuɨn Adi Komii siir inɨg hainaniya omaka saiirɨm naprɨokɨinamiyɨn siir pɨ haigɨnisi.

17 Mɨ siya sɨmiir boɨnki, Adi Komii siir yaiya hɨniina boɨnka, kariir omaka wɨ hɨniina dapi, iikam hoɨmgakɨm sɨmiir omakaka Adi Komii siirɨm kwɨsboɨnika. Mɨ ta omaka nae mɨn kɨma nɨnɨ haigɨniya mɨ kɨma ɨni nkamɨn hɨi tauaeiyɨn si nɨnɨ ɨdam oniiyɨm nkamkɨ kɨgsi mɨ siir hɨriinan nɨnɨ tɨrnikɨm.

18 Mɨ prismi nkam komii komiiyɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨoknɨnkɨni ɨkɨm, sɨma ta yai aiir wakaewɨnɨm mɨ sɨmar kɨg iikam whɨekakɨm Jisɨs siir siyɨu ɨiirara napɨm mɨ sɨma ɨni nɨdidkakar ywowɨm. Dimusi rani, iikam whɨekakɨm sɨma siir siyɨu ɨiirar napi mɨ sɨma siir nɨsomaoni siyɨuam asi hansɨrkɨm.

19 Mɨ naɨowaka kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma mɨ siyar, sɨma om komii Jerusalem hɨr haiburgikrɨb mɨ sɨma ɨni om Betani hɨriirar swokɨ am tɨbɨm. Ɨriig.

Inkam naɨngwo tɨbmii mɨ siya ha kwɨsboɨni mɨ dimɨnɨn siya srɨiyɨn wa haii (Mt 21:20-22)

20 Mɨ ɨigwɨr nugakɨn sɨma ha napnamyakwokɨm mɨ ɨna kɨgamɨm tɨ pae fikɨn bɨdi waiyɨugusamɨn.

21 Pita siya ta yaiya Jisɨs siya boɨna saiir swokɨ aɨngwokiyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, dimɨn taemɨn nowomwarkaiyɨuan inkam, kɨra kɨgi tɨ pae fikɨn ii kɨra boɨngikɨn, siya bɨdi waiyɨugusamɨn.

22 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aiir yowarkɨi boɨnki, kɨma Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmii mɨ tɨ hɨriinan dimɨnɨn kɨma wɨ siirar mɨ tɨri.

23 Mi kima ti mhiu iiir boinkii hiniin, kira damki, whii komiiya saiir hir
damikwomaiyiu. Mi ti inkamin siya kwoin whisair naingwo karamae nwowi,
siya hindara naingwo tibmii iski mi ha boini, ta kariir yaiya wi kaimwowar
nwowi. Kara kimiirin yaimwowa boini, diminin ti inkamin siya boini mi wi
siir hiriinanar nimbiyami.
24 Mi iiya kira nhwo kwisboinkii dimin whir haiyam mi kira naingwo tibmii
mi ha boini mi wi kaimwowar nwowi kira wi ti dimin iiirar haii. Kara kimiirin
yaimwowa boini, ti diminim kima kwisboinkiyim mi wi simar swoki imbini.
25 Ɨiya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim mi inkam nwirkin kimiir
tirbugin mi kima kwoin biyie siirim kipi nwo io saika nwowam. Niingaka.
Kima nae saikar dombudninkin ae. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya
kimiirin wi hiriinan siyiu iiirar swoki tir haiginiuwi.
26 Mi kima ti inkamin kimiir tirbuin saika nongwomamair ae kara-
mae nwowi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyieyim wi simiir haiy-
oprimdiyiumiigi rani. Mi siya wi kimaka mi ingwomamair ae rani. Niingaka.
Ɨriig.

Sima Jisis siir sriigim ta miiya nhinga hauuga siirin (Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

27 Mi sima ina swoki amim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siya ina
yapninopkai namin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi kam nhirim
pris nwowim mi kam nhirim Adi Komii siir siyiu komii iiir kigriraowi ikim
mi Judami kam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima yitswo Jisis
siiramin.
28 Mi sima siir ini sriini, kiriirin kirie nhinga hauugin, ta miiya saiir Biiyan
Inkam Komii nwowin?
29 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi
kwasrii dimin whirin siirim. Mi kima kariir yai aiir wakae boini mi kara
kimiirin pa mi boinmauuwi inkamin ta miiya kara miriiya saiir boinkiyin.
30 Mi yipikin Jon siir nikropkiyin iikamim simiir baptais haiginiuwam?
Adi Komiiyin ninomor kouanin siya piyamisi ikropkiyin, iyie? Mi tari nuan
inkamkin piyamisi ikropkiyin, aniya?
31 Mi sima io simasimar yinwo anwo mi krima ha boini, ti diminin ninomor
kou hirankin mi siya wa boini mi kima dimusi nwokim siirim biri naingwo
tibmiigim, ha?
32 Mi krima ha boini, siya inkami diminkin, ta yaiya wi dig nwo rani.
Niingaka. Mi sima iikamim simiirsi swoki ididi. Iikam hoimgakim ina
ninokninkinim Jon siya profet inkamkiingin.
33 Mi sima Jisis siir yai aiir asi wakae boinkim, krima ninokninkin tani.
Mi Jisis siya simiir boinki, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi boinmauu rani.
Niingaka. Inkamin kariir boinkiyin ta mii aiirimin. Ɨriig.

12

Boiniyio yaiya inkam biyieyim wain numira saiir kigriraokim (Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

1 Mi Jisis siya boiniyio yai nhirim simiir boinki, siya boin, inkam nwirin
numir waina ha yiiyokninkinam mi ina yitkii ninkin iuin. Mi siya ie komiiyin
ina yopin. Mi diyamir komiiya ira yopkikaigi ti ie iiir, wain imiir warbrompro-
pnamim. Mi pada bripriya haini miriinainam koua hiriir, kamim saiir
kigriraowim simiirim. Mi siya simiir boinki ta numira kima sibgu kigrirao.
Mi iiya ti paeyim sima budgin mi sima higi mi nhirim wi kimar whin haii
mi nhirim wi kariir whin hauugi. Mi iiya siya simiir boingigin mi siya ina
haiburgigin siir om iiirin. Mi siya ina yamin aru maeyauwa.

2 Mi iiya ta wain numira saeya higiya mi numiran inkamin siya yikropki
inkamin whisarii mii priimiriiyin siir, kamim wain numira saiir miriiyim
simiirim. Siya minim nikropkikin ta numira saiir nae nhirim siir hauugiyim.
3 Mi kamim numir kigriraowiyim sima ti inkamin whisarii mii priimiriiyin
siir yankabrimdinu okwo mi sima siirin ina yipimpar haiginiugiyim. Mi siirin
ini niingar swoki ikropkiyin.
4 Mi siya whisarii priimiriiyin inkamin nwira swoki ikropki simiiram. Mi
siirin sima mwo iiir yikirki mi siirin haini yigbumbu haiginiugi.
5 Mi siya whisarii priimiriiyin inkam nwirin nwoimaka ina swoki
ikropkiyin. Mi ti inkamin yio hiriinan, ina mi isomaokiyin, sima mi siya
kamim whisarii mii priimiriiyin simiirin hoimgakar yikropki. Mi sima
nhirim hindara mi tioki mi nhirim ina yisomsom aokiyim. Mi sima ti hiriinan
siyiuin nwiruwani biri tirkin.
6 Mi siir hirin nwiruwar nwowi siya siirar yinisimkin, siir kwoinin siirimar
naingwokwonanaeikin. Mhoiigi mhoiiya ini siir yinisim iiirar yikropkiyin ti
kamim numir aiir kigriraowiyim simiiram. Siya hiniina boinkikin, sima wi
kariir yinisimin wi siir yaiyar wakaeyoknaei.
7 Mi ti kamim ta numir aiir kigriraowiyim sima, sima simar yomboin
amboin, ti inkamin siir adni digworaekwo whiekakim wi siya hai. Hundie!
Krima siir nisomaoki. Mi ta numira wi krima krimar nwoki.
8 Mi sima siir nisom aowam kauwok boinkikim mi siirin numwowa hiriir
yisom itkaigi.

9 Mi Jisis siya ina swoki sriiyin, ta wain numira saiir adin wi paniina tiri? Mi
iiya siya niti mi wi ta numir aiir kigriraowim kamim wi simiir nisomsom aoki.
Mi ta numira wi inkam nhirim simiir boinki, sima kigriraowim saiirin.
10 Mi kima tari Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri
mwangim? Siya hiniina boinkikin,

ti kougouwin yaewan kima kindiyiu wangigin mi tariinanin siya ini bop-
wonauan kougou yamwoiuin.

11 Siirin biiki biiyin, Biiyan Inkam Komiiyin siya tirkin mi ti diminin ha
nimbiyamkin. Mi krima siir kigiyim ini wadieyar ywokiyim.
12 Mi ti Judami inkam adiyaowae komii komiiyim sima bidi yinokninkinim
Jisis siya ta boiniyio yaiya simiirar kwaboinka. Mi sima Jisis
siir nonkworimdinu hainamim tirkim omaka hiuyokiyokaiya saiir
hiugripkiikikaigigim mi sima ini iikamim simiirsi yididim. Mi sima siir
haiburgigim mi sima ina yamim. Ɨriig.

Mi sima Jisis siir sriigim umir hauuim inkam komii Sisa om whiranin siirim (Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

13 Mi sima Farisi simiir nhir ima mi Herot siir kam nhir ima simiir yikropki
mi sima yam Jisis siirimin. Mi sima Jisis siirin minam kinankiugim siya yai
biyie boinim. Sima bidi yinokninkinim, siya hiniina boinkiswo, ihi Farisi
kamim Judami isidin sima wi io pi ywowin siirin. Iyie? Siya ha boinkiswo.
Niingaka. Mi Herotni isidin sima wi io simiir pi mi owin.
14 Sima ha nitim mi siir ini boini, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, krima
bidi yinokninkinim yaiyim kira boiniyim kaimwowairgim. Kira inkam
nwiruwaniyim biri naingwowikin mi kira inkamin inigakin yaeya yai biri
swoki boinikin mi inkamin inig karamaeyin yai whirni. Niingaka. Mi kira
iikamim simiirin Adi Komii siir siyiuin siir yaimwo imiirarar boinmimauuwi.
Kira paniina naingwowin? Mi krima takis inkam komii Sisa siir hauuwi mi wi
wadieyar nwowi. Iyie? Niingaka. Wi hauu rani, aniya?

15 Mɨ Jisɨs siya bɨdi yɨoknɨnkɨnɨn, sɨmiir nɨksɨsaeya. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kɨma kariiram dimusi kɨnankɨuwi, kariir nɨksɨsaeyɨm? Kɨma umɨra kwɨra whainani kara kɨgam.
16 Mɨ sɨma umɨra kwɨra hainani siirɨmɨn. Mɨ siya srɨi taka hɨnɨɨn umɨr whwonkama nhɨniir inɨgɨn nwoka, ha? Mɨ yɨm sɨma ɨna boɨnkiyɨm, inkam komii Sisa siirga.
17 Mɨ Jisɨs siya ɨna wakae boɨnɨn sɨmiir yai aka, Sisa siir dimɨnɨn kɨma Sisa siirar hauu. Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir dimɨnɨn yɨo Adi Komii siirar timɨ hauu. Mɨ sɨma ɨni siir siirara yaɨngwokwowɨm. Ɨriig.

Sɨma Jisɨs siir srɨi inkamɨn naonamiyɨn mɨpa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi (Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

18 Mɨ mhoɨiya Sadyusi nhɨrɨm Jisɨs siirɨm yɨt. Sadyusi sɨma hɨnɨɨna naɨngwokɨm, inkamɨn naonamiyɨn wɨ swokɨ ɨnsiin ɨdwo rani. Mɨ sɨma siir ɨnɨ srɨini.
19 Inkamɨn iikam nowɨmwarkaiyɨuwiyɨn Moses siya hɨnɨɨna wɨnkikɨn yai kwɨra krɨmiirɨmɨn, ɨiya inkam nwɨrɨn siya naonami mɨ siya yɨnisɨmkak bɨri nwogigɨn mɨ wiga ɨna ywokiya mɨ tɨ kamɨn siir nomousɨmɨn wɨ siya swokɨ onkwonaei ta wiga? Mɨ mhoɨiya siya yɨnɨekak nwowi siir yaowaeyɨn siir ɨgsopa wɨ siya nwokɨ okwokairinanaowidi?
20 Mɨ sɨmayao ɨriiyar nwɨskɨnɨuwi, yaowae wig siya yonkwona mɨ mhoɨiya siya ɨna yaonamɨn. Mɨ siya yɨnɨe bɨri niyɨogigɨn, ɨni nɨɨngar yaoiyopnɨsugika siir wiga.
21 Mɨ yaowae saɨka nwokaiyɨn mɨ ɨni siya swokɨ onkwona ta wiga, yɨo ɨriipɨ hɨriinan ɨna mɨ aonamɨn. Mɨ siya ɨni yɨnisɨm karamaeyar mɨ ogigɨn, yɨnɨe bɨ mɨ iyɨogigɨn. Mɨ nwoɨmakan ɨriipɨ hɨriinanar mɨ tɨr.
22 Hɨrii hɨriinankɨna tɨ kamiyao ɨriiyar nwɨswo ta wig ɨrua saiirara nonkwonakɨm. Mɨ sɨma yɨnɨe bɨri swokɨ iyɨogigɨm. Mɨ mhoɨiya ta wiga ɨna mɨ aonama
23 mɨ mhoɨiya tɨ kamiyaowɨm naonamɨm sɨma swokɨ ɨnsiin ɨdwodwo dɨgi ɨeyankɨn mɨ ta ɨiya, ta wiga wɨ nhɨniir wig nwowi? Kɨra bɨdi yɨoknɨnkɨnɨn ta wiga simiiryao wigar nikɨ oka, Sadyusi sɨma hɨnɨɨna srɨigɨm siirɨn.
24 Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma Yokwo Komiiya saiir yai bɨri nɨoknɨnkɨnkɨm. Mɨ kɨma Adi Komii siir kɨrɨeya saiir bɨri mɨ ɨoknɨnkɨnkɨm? Mɨ kɨma yaimwoni bɨ mɨ ɨoknɨnkɨnkɨm? Mɨ kɨmiir kwoɨnɨm mɨiyɨk panɨɨnsi yaɨngwosi.
25 Ɨiya kamɨm naonamɨm sɨma nɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankɨn, sɨma wɨ wig nonkwonakak nwo rani. Nɨɨngaka. Sɨma wɨ nɨnomor kouan paekwosɨmɨm sɨmiir hɨriinan nwowi.
26 Mɨ ta yaiya sɨma kamɨm naonamɨm sɨmiir boɨna, sɨma wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi, ɨe hɨrankɨn. Mɨ kɨma tari yokwowa Moses siya wɨnkiya saiir bɨri mwaɨngɨm, tɨ niiwiiyɨn paeya paekɨkopɨm sɨmiir nɨuwa. Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya Moses siirɨn saiir boɨnmauukɨn, siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn, kara Ebraham, Aisak, Jekop omwai waiyayokiyokɨiyɨm sɨmiir Adi Komiigɨn.
27 Adi Komii siya tɨ kamɨm naonamɨm sɨmiir Adi Komii rani. Nɨɨngaka. Siya kamɨm omwai waiyayokiyokɨiyɨm sɨmiir Adi Komiigɨn. Warɨ kɨmiir kwoɨnɨn mɨiyɨk rani, ɨni biyɨe ywowɨn. Ɨriig.

Adi Komii siir siyɨu whɨekakɨm sɨmiir bɨiyan siyɨu ɨeya (Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

28 Inkam nwɨrɨn siyɨu komii nɨoknɨnkɨniyɨn siya ɨna yɨtɨn. Mɨ siya wakaeni sɨma yaiinan nɨnii. Mɨ siya wakae Jisɨs siya boɨniyɨm yaiyɨm sɨmiir, siya yai

wadɨe ɨmiirara boɨni. Mɨ siya Jisɨs siir asi srɨigɨn, pɨkɨ hɨnɨɨn siyɨu ɨkɨn, siyɨu whɨekakɨm sɨmiir bɨi nwowɨn?
29 Jisɨs siya siir yai yamdi hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, bɨiyan siyɨuɨn sɨma hɨnɨɨna wɨn boɨnkikɨn. Wakae! Kɨma tɨ iikamɨm Isrelanɨm, kɨma tɨ bɨiyan siyɨuɨn siir sɨbgu wakae! Krɨmiir Adi Komii nwɨruwan siyaɨrgɨn Bɨigɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn
30 kɨra kɨriir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siirɨm daɨngwo. Mɨ kɨriir mhɨi kwoɨnɨm mɨ kɨriir kɨrɨeya siirara hauu ɨuguski.
31 Mɨ mhoɨiyan siyɨuɨn yɨo hɨnɨɨngɨn kɨra inkam whɨekakɨm sɨmiiramar daɨngwo ɨrkak, kɨra naɨngwokwonanaeiya kɨriir pɨu aiisi saiir hɨriinan. Siyɨu whɨrkɨn tɨ siyɨu whɨswo sowiir kou bɨri nwokɨn. Nɨingaka.
32 Mɨ tɨ inkamɨn siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨn siya Jisɨs siir boɨn, inkamɨn iikam nowɨmwarkaiyɨuwiyɨn! Kɨra yai wadɨeya boɨni. Hɨipa, kaimwoka! Adi Komii siyaɨrgɨn Bɨiyan Inkam Komiiyɨn, inkam nwɨr karamaeka. Nɨingaka.
33 Mɨ krɨmiir mhɨi kwoɨnɨm mɨ krɨmiir kɨrɨeya siiraramar daɨngwokwonanaei. Krɨma naɨngwokwonanaeiya krɨmiir pɨu aiiram saiir hɨriinan. Krɨma tɨ siyɨu whɨswo sowiirar dap ɨski. Mɨ tɨ siyɨuɨn ɨni tɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram nanag hauuwiyɨn siyɨuɨn wraisu mɨnɨm sɨm mɨ ɨni siir kou ywowɨn.
34 Mɨ Jisɨs siya ta siya wakae boɨnkiya saiir wakaekiyɨn mɨ siya ɨna yaɨngwokiyɨn tɨ inkamɨn nɨnokɨnkɨn wadɨekakɨn. Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, kɨra aru nwo rani, ɨni kingiinar nwowɨn kariiram nɨtɨm mɨ kariir aowa nwowɨm. Mɨ kara wɨ kɨriir Bɨiyan Inkam Komii nwowi kɨriir kɨgrɨraowam. Mɨ iikam hoɨmgakɨm sɨma Jisɨs siirsi yɨdid mɨ siirɨmɨn yai nhɨrɨm panɨinsi swokɨ srɨisi Ɨriig.

Jisɨs siya sɨmiirɨn Krais siirɨm srɨigɨn (Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

35 Jisɨs siya Adi Komii siir omaka saiir nwowɨn mɨ siya yaiyɨm iikam ɨmiirɨn hɨrar yowomwarkaiyɨu. Mɨ siya sɨmiir srɨi mɨ sɨma tɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm, sɨma hɨnɨɨn dimusi boɨnkɨm, Kraisɨn Devidni yɨnɨeyɨm sɨmiir yɨnisɨmkɨn, ha? Mɨ ta yai hɨriinana sɨma boɨna, kɨma panɨɨna naɨngwokɨm?
36 Adi Komii siir naeyɨuɨn Devid siir nɨisiimauugɨn. Mɨ Devid siya hɨnɨɨna wɨn boɨnkikɨn,

Adi Komii siya kariir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siirɨn hɨnɨɨna boɨnkikɨn, kɨra kariir ɨɨna ɨɨnig aiir dɨdwo. Mɨ mhoɨiya kara kɨriir sau omomɨn wɨ siir waorɨmtɨokiigi. Mɨ sɨma kɨnaka wɨ kɨrɨe nwo rani, wɨ kɨriir aowa nwowi.

37 Mɨ ta yaiya yokwoni siya wɨn boɨnkika. Devid siya siirɨn hɨnɨɨna dapɨkɨuwi Krais siya Bɨiyan Inkam Komiigɨn. Mɨ siya Devid siir apu dimusi nwokɨn? Tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn Mesaia mɨ iikam isid komiiyɨn ɨni maɨrgɨmaɨrgar ywokiyɨm, siir yai wakaeyamɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm sɨmaka yaigakɨn (Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

38 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir nowɨmwarkaiyɨuwɨm mɨ siya ɨna boɨnɨn, kɨma sɨbgu mɨntarao siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm kamɨm sɨmiirsiyɨn. Mɨ sɨma yɨuɨs bripri kaiiyɨm mɨpa nouaptatao ami. Sɨma mɨnam naɨngwowi, iikamɨm maeyau kwɨruwa nɨdwowiyɨm sɨma sɨmiir nwokɨ boɨn wɨnɨm, akamnaei.
39 Sɨma mɨnam naɨngwowi Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai wakaeiya iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda mɨnam nɨdwokaii, ɨiya nae komii aiir naei mɨ nae mɨiyɨk mɨiyɨkɨm wɨ sɨmiirar nwokɨ hauuɨm bɨiyɨn.

40 Sima wig igabaeyim simiir omaka imiir kininbimbiramikim simiir kamim naonamim. Mi sima nhwo kwisboiniyim mi yai priei boiniyim, sima pi niksisaei. Mi mhoiiya sima inkam komiiyin yai hidiyin saika nokwo boini mi sima wi hik hiriinansi haii. Friig.

Wig igabaeya digworaekwo karamaeya Adi Komii siir hauuga umir mirmii kwisuwa saiiro
(Lk 21:1-4)

41 Jisis siya miiya umir haiigiya Adi Komii siir omaka hir nwokaiya saiir kingiin hirar nidwokin. Mi siya ina nidwo kigriraowin iikamim umir nitkaigaiyiuwim umir haigi miiya saiir. Mi umirkak kamim yim umir hoimgakar mi itkaigaiyiu.

42 Mi wig igabae ira digworaekwo karamaeya saiir kamin bidi yaowin, saeya ha nita saiir umir mirmiisim kwiswo ina mini itkaigaiyiugiga. Mi ti umir mirmii mirmii kwiswo saeya nitkaiyiugigo iriparin ini kwiruwar ywowa.

43 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiiram yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boini, ta wig igabieya digworaekwo karamaeya saiir kamin bidi yaowin, saeya umir prasae biri nini itkaiyiugiga ta umir miiya saiirin. Mi iikamim umir saiir nitkaigaiyiuwim ini ta wiga saeya taouugam.

44 Ti iikam omkakim sima umirkakim, simiir umirim ina nwokaiyim. Mi sima nhirim umir miiya aiir haigigi. Mi ta wiga saeya niingakiinairga mi saiir umirim ina yitkaiyiu swokiyim. Mi saeya ini niingar ywokiya. Nhirim nae sainaeyim biri swoki onaowidgim. Niingaka. Friig.

13

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbirgigiyami
(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

1 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir haiburgigin mi siya ina yapamin. Mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siya boinki siirin, dimin taemin nowimwarkaiyiuwan inkam! Ti siiya komii komiiyim simiir kigi. Mi omaka miiyik miiyikim Adi Komii siir omaka kingiin nwowim simiir kigi!

2 Mi Jisis siya siir yai aiirin hiniina yowarkii boinki, kira ina kigin ti omaka komii komiiyim, aniya? Mi kira wa kig rani, siiya nhirim ini siiya nhirim simiir idwo haiginim. Niingaka. Mi sima wa nhimnhinkiinaiinami. Mi nhirim wa niki ipimpamki. Friig.

Jisis siya boin hikpai hiikpai whiekakim wa nimbiyami
(Mt 24:3-14; Lk 21:7-9)

3 Jisis siya mhiu Oliv siir nidwokin mi siya yidwo kigi yarmiya hiriir, Adi Komii siir omaka komiiya hapi nwowi mi Pita, Jems, Jon mi Endru simasimar yit Jisis siirimin. Mi sima siir ini sriini,

4 kira krimiir boinmauugi, wi paka hiniin iiya saiir nimbinii ti digworaek-wowim. Wi piki hiniin dimin iki nimbinii biiyin krima ninokninkinamin. Mi ti digworaekwowim ini kingiin nwowim wi simbi nimbini, ha?

5 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ha hiirtarao, kimiirin wi inkam nwirkin pi niksisaeisi.

6 Kam nhirim sima wi kariir inig iiir nini kinsina dapnii. Mi sima wa boini, ti inkamin yio karairgin. Mi sima wi iikam hoimgakim simiir niksisaei mi sima wa nwoki aingwo tibmiiyim.

7 Mɨ ɨiya kɨma ha wakaei yaiiya ɨni kingiin tɨrar kwɨniiya mɨ yaii kwɨra ɨni hɨndankɨn mɨ kirɨrɨrniya mɨ kɨma wɨ kɨpi naɨngwoyɨmyokwɨn, takɨna ya wɨ bɨi nɨmbinii. Mɨ ɨiya dɨgiyana ya ɨna nikɨ owa.
8 Kam nhɨrɨm om whɨranɨm wɨ om whɨraka ninɨ ɨniiyɨuwi. Mɨ nu whɨran kamɨm wɨ nu whɨran kamɨm yaii sɨmaka ninɨ ɨniiyɨuwi. Mɨ maeyau nhɨrɨm nɨinɨn wa mɨ ɨti mɨ mhɨi wa mɨ aowi. Mɨ tɨkɨ hɨnɨin dɨmɨnpai dɨmɨnpaiyɨm sɨma nɨmbiyami, mhoɨiya wɨ komiiya nasae owɨuguski wɨ gwo rani. Nɨingaka.
9 Kɨma kɨmasiyar timɨ mɨntɨrao, kɨmiirɨn wɨ sɨma nonkworɨmdɨnu hainami kamɨm yai hɨdwɨniyɨm sɨmiirɨm. Mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ omaka yai nɨdwokai wakaeiya hɨrar tɨoki. Mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ inkam komii komiiyɨm omom omom kɨgrɨraowiyɨm mɨ inkam komiiyɨm nu kɨgrɨraowi ɨkɨm, wɨ sɨmiir whwonkam ɨda ninɨ okmwɨn okwoɨuwi. Mɨ kɨma wɨ kariir yaiwɨn kɨbiya saiir nikɨ boɨnmɨmauuwɨm sɨmiirɨn.
10 Ɨiya dɨgiyana wɨ aisiima nikɨ dɨgi rani, iikamɨm omom omomanɨm hɨnda tɨnda nwowɨm sɨma ta yaiwɨn kɨbiya saiir tikɨ wakae dɨgi.
11 Mɨ ɨiya sɨma kɨmiir nonkworɨmdɨnu hainami inkam komiiyɨn yai hɨdwɨniyɨn siirɨm mɨ kɨma wɨ kɨpi nɨdid mɨ wɨ ha kɨpi naɨngwo, krɨma wɨ panɨin yaiyɨm sɨm boɨni, ha? Nɨingaka. Yai hoɨmgakɨm Adi Komii siya wɨ ta ɨi aiirar boɨnmɨmauugi. Mɨ yaiyɨm kɨma boɨni mɨ wɨ kɨma boɨn tani. Nɨingaka. Wɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siyar boɨni.
12 Mɨ yaowae wɨ siir nomousɨm ɨiirar nɨkropkii kamɨm sau nɨnɨtiyɨm sɨmiirɨm, sɨma nɨtɨm siirɨn. Mɨ adɨn siir yɨnisɨm ɨiirɨn wɨ tɨ hɨriinan siyɨu ɨiirar mɨ tɨri. Mɨ yɨnisɨmɨm yɨm wɨ sɨmiir yopii adɨm sɨmaka nɨnii yaii. Mɨ sɨmiirɨn wa nɨkropki kamɨm sau nɨnɨtiyɨm sɨmiirɨm, sɨma nɨtkikɨkɨnɨm sɨmiirɨn.
13 Mɨ iikam hoɨmgakɨm sɨma kɨmaka ɨo wɨ whɨsarii nwo rani, kɨma kariir siyɨu ɨiir napikɨm. Mɨ sɨma wɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn siir asi tɨri kɨmiirɨn. Ɨiya dɨgiyana saeya dɨgi mɨ tɨ inkamɨn hɨkpai hɨkpaisi nɨkii karam nwowɨn mɨ siirɨn wɨ Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Ɨriig.

Dɨmɨn biyɨekɨ biyɨeyɨm wɨ sɨpi nɨmbinii (Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

14 Mɨ ɨiya kɨma tɨ dɨmɨn biyɨekɨ biyɨeyɨn om kopbumbuwiyɨn siir kɨgi, siya wɨ maeyauwa haiyaeiya wɨ saiir nokwowɨni. Mɨ inkamɨn ta yaiya saiir mwaɨni, siya wɨ sɨbgu dɨnokɨnkɨn mwaɨn. Mɨ ta ɨiya iikamɨm nu Judia hɨr nwowɨm, sɨma wɨ mhɨua hɨriir nɨdamami.
15 Mɨ inkamkɨn pɨu aeyɨn hɨi hɨr nɨdwo siiswaki, siya wɨ siir omaka hɨri swokɨ iwɨt iiyam tani, siir digworaekwo ɨmiir hainakiyɨm. Nɨingaka.
16 Ɨiya inkamɨn siya siir numɨr aiir tɨrkwowaki, siya wɨ swokɨ haiyɨug am tani, siir yɨuɨs aiir hainakiyɨmɨn. Nɨingaka.
17 Mɨ yɨmbisɨmɨm wigɨm yɨnpɨugak nwowɨm mɨ nhɨrɨm yɨnisɨmɨm mwɨiyar nikɨ aeyɨm mɨ sɨma wɨ hɨk prasae hai rani.
18 Mɨ kɨma nhwo kwɨsboɨn tɨ dɨmɨnɨn ta ɨiya nao komiigɨ kɨniya saiir kɨpi nɨmbini.
19 Mɨ ta ɨiya wɨ hɨk prasae hai rani. Mɨ ɨiya Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya tɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir nonkwokwowɨn mɨ ta hɨriinan hɨka bɨ nɨmbiyamka, tariinanɨn tasa nikɨ oyokiyokwɨiya. Mɨ mhoɨiya ɨriipɨ hɨriinan, ta hɨk hɨnɨina wɨ nɨmbiyam tani. Nɨingaka.
20 Mɨ Adi Komii siya ta ɨi aiirɨn haruwa nikwonɨnkikrɨpna karamae nwowi mɨ iikam whɨekakɨm sɨma wɨ hinda prɨiyop ɨtkaigii. Mɨ siya iikamɨm siya nɨmbingiyɨm sɨmiirsi naɨngwoyɨmiyokɨn mɨ siya ta ɨiya haruwa asi nikwonɨnkikrɨpnakika.

21 Mɨ ta ɨiya inkam nwɨrɨn kɨmiir boɨnkɨn, kɨgi! Kraisɨn tɨsi tapi nwowɨn.
Mɨ nwɨrɨn yɨo wa mɨ kwaboɨni, kɨgi! Krais siya ɨsi hapi nwowɨn. Mɨ kɨma wɨ
kaimwo kɨpi nwo ta yai aiirɨn.
22 Mɨ mhoɨiya kam nhɨrɨm wɨ ha nɨksɨsaei, kara Kraiskɨn mɨ kara profet
inkam nwɨrɨn, wɨ sɨmiir hɨriinan nwonanii. Mɨ sɨma dimɨn komii komiiyɨm mɨ
mɨipai mɨipaiyɨm wa mɨ kɨnɨnankɨuwi iikamɨm Adi Komii siya nɨmbingiyɨm
sɨmiir nɨksɨsaeyam.
23 Mɨ kɨma sɨbgu mɨntarao, tɨ digworaekwowɨm tapa kara boɨnmɨmauu
dɨgiyɨm kɨmiir, mhoɨiya wɨ sɨmar swokɨ ɨmbiyami. Ɨriig.

Mɨ mhoɨiya yaowae adɨn nɨnomor kouanɨn wɨ sɨpi nɨti
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

24 Mɨ ɨiya ta hɨk komiiya saeya dɨgi mɨ taka ɨiya bɨeyɨn wɨ hindara kakauu
ɨuguskii. Mɨ bwana wɨ mɨ who rani. Nɨingaka.
25 Mɨ nauunɨm wɨ nɨnomor hɨranka nɨkɨikɨi nainii. Mɨ digworaekwo kɨrɨe
kɨrɨeyɨm nɨnomor kouanɨm wa kiisɨskii.
26 Mɨ wɨ sɨma kɨgwɨni Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn wau mɨrsɨma saɨka
nɨnkɨn ɨti. Mɨ siir kɨrɨe komiiya mɨ siir dimɨn mɨiyɨkɨn paenan nɨuyaeiyɨn wɨ
warar nɨnkɨn ɨti.
27 Mɨ ta ɨiya siya wɨ siir paekwosɨmɨm sɨmiir nɨkropki. Mɨ siya wɨ iikam
whɨekakɨm nuanɨm siya nɨmbinkiyɨm hɨnda tɨnda nwowɨm, wɨ sɨmiir nɨkɨuna
dɨgi, maeyau kwɨruwa nangiriyɨuniyɨm. Ɨriig.

Whrou siya ɨi hɨdni siyɨuɨn siir nɨkrigɨn
(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)

28 Kɨma whrou siirar dɨnokɨnɨnkɨn, ɨiya pɨ whrou siya woki tɨ hɨriinanɨn
krɨma pa nɨnokɨnɨnkɨni opɨn wɨ sɨpi nɨuwi. Mɨ opud naowɨn wa mɨ ɨkii kɨni.
Ta hɨriinan ɨiya saeya opkɨ nɨuwiya.
29 Mɨ hɨriinankɨnɨuwi mhoɨiya wɨ kɨmar kɨgi tɨ dimɨnɨn ɨni yɨmbiyamɨn. Mɨ
kɨma wɨ nwokɨ ɨnokɨnɨnkɨnkiyɨm, ɨiya Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn siir ɨiya
tɨrɨir nɨtana kingiin bɨdi ywowa.
30 Kara kɨmiirɨn yaimwowa boɨni, tɨ iikamɨm nwowɨm sɨma wɨ nikɨ ao rani
mɨ tɨ digworaekwo hoɨmgakɨm wa nɨmbiyami.
31 Mɨ nu nɨnomorwo yo wa dɨgii mɨ kariir yaiya wɨ wara dɨgi rani. Nɨingaka.
Ɨriig.

Inkam nwɨrkɨn nɨnokɨnɨnkɨn tani ta ɨiya siya nɨti
(Mt 24:36-44)

32 Inkam nwɨrkɨn nɨnokɨnɨnkɨn tani ta ɨi aiirɨn nugak, nabɨe mɨ naɨowaka.
Nɨingaka. Mɨ paekwosɨmɨm nɨnomor kouanɨm yɨm hɨriinan ta ɨiya saiir mɨ
ɨnokɨnɨnkɨn tani. Mɨ Adi Komii siir yɨnisɨmɨn ɨriipɨ hɨriinan ta ɨi aiirɨn wara mɨ
ɨnokɨnɨnkɨn tani. Nɨingaka. Adɨn sasar nɨnokɨnɨnkɨn ɨski ta ɨi aiirɨn.
33 Kɨma mɨntarao mɨ kɨma wɨ nhwo kɨpi whwonkai kɨma nɨnokɨnɨnkɨn tani,
tɨkɨnɨn wɨ paka hɨnɨin ɨiya sae nɨmbinii.
34 Siya inkam nwɨrɨn siir hɨnɨingɨn siir omaka saiir haiburgikɨn mɨ ɨna
yapnamɨn maeyau gwɨra. Mɨ kamɨm whɨsarii mɨi prɨimɨriiyɨm siir mɨi ɨmiir,
siya mɨiyɨm sɨmiirɨn yapa yapa yonkwo dɨgig. Mɨ siya inkamɨn ano ɨiir
kɨgrɨraowiyɨn siir boɨngig, kɨra sɨbgu kɨgrɨrao nhwo kɨpi whwonkai. Jisɨs siir
boɨniyɨo yaiya dɨg ywokiya.
35 Jisɨs siir yaiya tasa nikɨ ama. Mɨ kɨma wɨ asi kɨgrɨraowi kɨma nɨnokɨnɨnkɨn
tani, ɨiya omakan inkamɨn siya nɨti. Siya wɨ paka hɨnɨin ɨiya sae namisi ɨti,
siya nɨibopwo namisi ɨti, iyɨe? Wɨ ɨuumaka namisi ɨti, iyɨe? Wɨ nugak namisi
ɨtyakwoki kɨma nɨnokɨnɨnkɨn tani.

36 Mi kima sibgu kigrirao, siya kimiirin wi hindara nhingaknisi. Siya wa kignisi, ina niki whwonkaiyim.
37 Ta yaiya kara kimiir boinmauugiya, kara iikam hoimgakim simiir warar boinkika, kima mintarao! Ɬriig.

14

Prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima Jisis siir nisomaowam boinkim
(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

1 Mi ta ii komiiya Pasova dimin whirkin kimbu karam nwowiya, bretin waisikaiyin yis karamaeyin siir nikwo aeiya iiya mi ta nae komiiya uga nikwo aebwakainami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninoknikini ikim sima boin, krima Jisis siirin wi paniina nonkworimdinu hainprakaii?
2 Mi sima boin, krima wi ta ii komiiya Pasova wi saiir kipi nisikiina nim wi ti iikamim siir whin nwowim wi sima pi whininiisi siirsiyin. Ɬriig.

Wiga saeya wain Jisis siir mwo iiir naokinkika
(Mt 26:6-13; Jo 12:1-8)

3 Jisis siya om Betani hir nwokin Saimon siir omaka aiir. Ti inkamin paowaigi piskimkopouin. Mi iiya Jisis siya ha niki idwo aeyin mi wig ira ina yapninopkainaniya siirim. Mi ti wa mobin umir prasae bi saingin. Mi saeya kwaigwowa ina kinis haigiya ti wa mobin siir kibokouwa. Mi ti wa mobin piuii miiyikakin ini Jisis siir mwo iiirarar yaokin swokiyin.
4 Mi iikam nhirim ta omaka saiir nwowim, simiir kwoinim miiyik biri naingwokikim ini io kwoin yaingwokiyim. Mi sima, sima simar yomboin amboin, saeya ti wa kibiyin siirin whisarii dimusi priidiriraerarkikin, ha?
5 Mi tiki wa krimiir tirankin sainakikiswo mi siya pi umir prasae di saini. Mi siya umir paeyarim kamairim pi iuur iriiyar K300.00 nanar pi sainin. Mi siir umirim pi iki iikamim digworaekwo umir minam whaowaeiyim simiir pi hauuin. Mi sima io ta wig aiir ywoki.
6 Mi Jisis siya boinki, kima ta wiga saiirin hindara kig ninkinki. Mi kima saiirin yai whisarii dimusi boini? Saeya kariirin siyiu wadieki wadieyin siirar tirkika.
7 Mi iikam paeprikabim iinokiinokin sima wi kimakar nwokripkaii ti nu iiirar. Mi kima digworaekwo simiir hauuwi, wi hiriiyar ti hauu. Mi ankara kimaka wi ii priei nwo rani. Niingaka.
8 Diminin wig aeya tiram naingwowi, saeya wa tiri. Saeya ti wa wadieyin kariir piu naokinkiyin, ie haingikaiyam naokin haiginiugikin.
9 Kara kimiirin yaimwowa boini mi ti nuim hinda tinda nwowim wi yai win kibiya saiirar mi boinmimauuwi. Mi ti omom omomim wi ti diminin siirar mi haigiririr boiniyokiyokiii, ta wiga saeya tirkiyin. Mi sima wi siirimar naingwokwowi. Ɬriig.

Judas siya ini apwougig wira inkam komiiyim simiir
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

10 Mi Judas Iskariot siya kam iuur nwiso simiir nwirkin. Mi siya prismi yaowae adim simiirim yam, wir simiir nini apwougigim.
11 Sima ta yaiya saiir wakaewinim, sima ini mairgimairga ywowim. Mi sima ina yimbingiyim umir siir hauuwam. Mi ta ii aiirarin Judas siya ina yap hansir bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim.
12 Mi biiki biiyan iiya bret waisikaiyin yis karamaeyin siir naeiya ina yimbiniya. Mi sima sibsib yinisimim saiir yisomsom aokao ta nae komiiya Pasova saiirim, saiir naekwowakam. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir

srii, krima nae pi papi nini diriraerariuwi, ta nae komiiya saiir naeyim, kira naeyamin, ha? Mi sima Jisis siirin hiniina sriigim.
13 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwisa yikropki. Mi siya sowiir boinki, kowa om komii iiirar dapninopkainam. Mi inkam nwirin op two komiiya opkaka saiir hainani mi siya kowiirin pi om komii hir napyiskaigin mi kowa wi siir mhoiiya dam.
14 Mi siya omaka ir napninopkainamkin mi kowa saikar dinkin apninopkainam. Mi kowa ta omaka saiir adin siirin pi hiniina tini boiniu: Dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkamin siya hiniina boinkikin, kariir maeyaua ini papi nwowa ta nae komiiya Pasova kamim kariir kigna miriiyim simaka naeyana, ha?
15 Mi kowiirin wi siya niisiimauuwi, maeyau kwira omaka anauwa kouana saiir nwowa. Mi ta maeyaua hii ipii saiirara. Mi kowa krimiir naeyim wi ta maeyau aiir tini diriraerar kwokin, krima naeyam. Siya sowiirin hiniina boinkikin.
16 Mi inkam nwiso siir kigna miriiyo ina yamwo. Mi sowa om komii hiriir yimbiyam. Mi digworaekwowim Jisis siya boinkiyim sowa ini simiirar ini kigiuwim. Mi sowa nae komiiya ina diriraerar kwokino ta Pasova nae komii aiiram.
17 Mi naiowaka Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso sima yitrib.
18 Mi iiya sima hiiya nae haigin aeiya saiir hirar nidwoyokai aeyim mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini, inkam nwirin krimaka tir nidwokai aeyin kariirin wi wir siya napwouwi.
19 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima, sima sima yinsrii ansrii siirin mi tari kara, aniya?
20 Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kima ti kam iuur nwiso kimiir nwirkin niuwi ini tirar nwowin. Mi ti inkamin iin kanakar ninkin inopkai haiiyin ta twowa nae haigiiya mi wi siyar napwouwi wira kariirin.
21 Hiipa! Ti inkam yaowae adin ninomor kouankin nitin siya wi sipi naowi. Siya karairgin. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika mi wi mintarao ti inkamin wir kariir napwouwin sau omomin siir, siirin wi hik prasaeki nimbiyam tani. Mi ti inkamin siir yopiiya siir naokaina karamae nwokiswo, ini wadieki wadieya mi owin. Dimusi rani, ti inkamin siya wi hik prasae hai rani. Iriig.

Jisis siya komunion kamim siir kigna miriiyim simiir hauu aekin (Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

22 Mi sima ha niki aeyim mi Jisis siya bretin nhira hai mi siya Adi Komii siir boin wadieki. Mi siya ina yiinibimbir hauugiyin kamim siir kigna miriiyim simiir. Mi siya boin, kima hai, tikinin yio kariir kipka.
23 Mi siya mob wainin ira mi hai. Mi siya ina mi boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina hauugiyin simiir, sima kwiyaeyam.
24 Mi siya simiir boinki, takina ya kariir nhieka Adi Komii siya nimbingig aeya. Mi kariir nhieya wa naokiinaiinami iikam whiekakim simiir whindiriraerar haiginiuwam.
25 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, ti op wainin kara wi idip idip swoki kwiyae rani. Niingaka. Mi hiriiyar namiyokiyokiii mi wi iiya kara wainin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hirar nini kwiyaeyiu iski. Jisis siya hiniina boinkikin.
26 Mi sima mwai kwira wao. Mi sima mhiu Oliv hiriir yam. Iriig.

Jisis siya Pita siir boinki siya wi digiumii siir haimriyiugigi (Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

27 Mi Jisis siya simiir boinki, kima wa nidamgrirgigi wi kanaka nwo rani. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa hiniina boinka, inkamin sibsib kigriraowiyin Adi Komii siya nisomaokii mi siir sibsibim wa nidam ninoopkii.
28 Mi kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi biiyin wi karar namkwokini nu Galiliya hiriirin. Mi wim kima wi kariir mhoiiya niti.
29 Pita siya ina yowarkii boinkiyin siir yai aiirin, yim sima kiriirin wa nidamgrirmiigigi mi ankara niingaka. Kiriirin wi kinisu rani. Niingaki, niingakiinga.
30 Mi Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwowa boini mi ta niiyaka iuumin kwisaka wi niki ik rani mi kira kariir inigin wi hiriiyar miisisaei kripkaii. Mi kwoimaka wi kira wakaeki iuumin ini nikiyakwokin.
31 Mi Pita siya ini igao yaiyar boinkiyin, kara kiriirin wi swoki imprio rani. Niingaki! Niingaka! Mi kara kinakar ninkin aowama mini mi kara kiriir inigin wi mi imprio rani. Mi kam nhirim siir kigna miriiyim yim iriipi hiriinan yai aiirar mi boinki. Ɬriig.

Jisis siya maeyau miiyika Getsemani nhwo saiir kwis boinikin Adi Komii siirimin
(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

32 Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam Getsemani. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boingig, kima tapaiir didwoki, kara nhwo nikini kwis boiniuwi.
33 Mi siya Pita Jems mi Jon simiirarar yikiunam, saika namam. Mi siya ini hikakar ywokiyin. Mi siir kiuin kiugak bi nwokikin.
34 Mi siya simiir boinki, kima whaowae nwowi kariir kwoin siyarin ini wara yiiyiuamwankiyin. Mi kariir piua ini warar yinkisimsibnakiya. Kima tirar dwoki mi kima sipgu mintarao.
35 Mi siya ha kwapnamin mi ini hindara yakai whinamin nu hirar. Mi siya ina kwisboinkiyin Adi Komii siirim. Adi Komii, kira digar mi owi mi ta hika wi kariir mi imbini rani.
36 Mi siya boinki, adiyo! Ɬiya kira digworaekwo hoimgakim simiir tiramar naingwowi, kira wi digar mi owi. Mi ankara hiniina naingwowi, ta kariir hika kira saiir hainaowid. Mi kira kariir kwoin iiirara kipi nwo, kiriir kwoin iiirar timi o.
37 Mi siya ha swoki itin mi ina kigniyin, sima nhwo ara grinkin whini. Mi siya Pita siir ini boini, Saimon! Kira nhwo whini, aniya? Mi kira pi haimiisima nidwo kao rani, aniya?
38 Kima didwo kao mi kima nhwo min timi sriiboin. Mi dimin whirkin kimiiram kinankiuwi, wim wi nikiisi. Kwoinin ina naingwowin dimin taemin tiramin mi piu saeya kinii rani.
39 Mi siya ina swoki amin nhwo ina swokini kwisboiniuin. Mi siya yaiyim biiya siya nikini sriiboiniuim, simiirar swokini sriiboiniu.
40 Mi siya ina swoki itin kamim siir kigna miriiyim simiiram. Mi yim sima nhwoki niridnanaekim mi sima nhwo asi grinkinwhinkim. Mi sima siirin ini yai kaonis boinam whaowaeyim.
41 Mi siya kwoimaka ha swoki itin simiiram mi siya ina ini boiniyin simiirin, kima ina niki grinkinwhinkripkaiyim, aniya? Ɬni dig ywoki, kima ti kigi, iiya ti inkam yaowae adin ninomor kou hirankin nitin siir nonkwonakiyana kam bibiyieyim sima, bidi yimbiniya.
42 Kima dinsiin, krima pi nami. Ti kigwin, inkamin wir kariir napwougigin isi nitin. Ɬriig.

Sima Jisis siir nini onkworimdinu hainakikin (Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

43 Jisis siir yaiya biri niki digika mi Judasin kam iuur nwiso simiir nwirin siya ina yitin. Mi kam isid komiiyin saika yinkin it. Mi sima kamkiu minim mi dan minim simiir warar yinkin hainani. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninoknинkini ikim mi kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim simiirin sima nikropkikim siir nonkworimdinu hainakiyam.

44 Mi inkamin wir Jisis siir napwouwin mi siya hiniina boinirargig kima pa kigin, inkamin pi kara nini aepirimdiniuwi mi ti inkamin siyairgin. Mi kima pi siir donkworimdinu hainam.

45 Mi Judas siya ha namin mi siya ini Jisis siirimar youap hiririu namin. Mi siya ina ini boiniuwin, dimin taemin nowomwarkaiyiuwan inkam. Mi siya ina yaka aepirimdiniuin siirin.

46 Mi sima Jisis siirin ina yonkworimdinu kihainamim.

47 Mi Jisis siirar inkam nwirin siir kingiinar nokwoin siir kamkiuin ha kwakiwokhaiyin mi ini ti prismi yaowae adin siir mii whisarii prii miriiyan inkamin siir wiin aiir yaka haingrip itkigiyin.

48 Mi Jisis siya simiir boinki, kima ti kariirim nitim mi kima ti kamkiu minim mi dan minim simiirin wara dimusi hainanikim, kariir nonkworimdinuwamin, ha? Kima ha naingwokim kara kimiir hiiyan inkamkin, aniya?

49 Ii kasa rani, kara kimiir nowomwarkaiyiuwin Adi Komii siir omaka saiir hir. Mi kima kariir bi nonkworimdinugim. Mi Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowar ywowa.

50 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ha haiburgigim siirin mi yim sima ina yidamkiyim. Iriig.

51 Mi whran nwirin Jisis siir mhoiiya namin siya yiuis arar kainamkin. Mi sima siir nonkworimdinu haiyam tirkim.

52 Mi ta siir yiuisa ini sima yiinikiwhro hainaowida. Mi siya ini parurar iwit amin. Iriig.

Jisis siya inkam komiiyim yai hidiyim simiir whwonkam ida ini okwo iu (Mt 26:57-68; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

53 Mi sima Jisis siirin prismi biiki biiyan yaowae adin siir omaka hiriir yikiunam. Mi prismi yaowae adim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninoknинkini ikim mi sima ina yitim ta omaka aiirara namwoniyam.

54 Mi Pita siya Jisis siir mhoiiya yam. Mi siya kingiin bi nwokin, ini aru hirar ywokiyin. Mi siya ina yapninopkainamin hira saiir ano iiir, prismi biigi biiyan yaowae adin siir omaka maeyau hiriir. Mi siya kamim waikaowiyim pae simaka ini idwo oniyiu.

55 Mi prismi yaowae adim mi inkam komiiyim yai hidiyim mi sima kam nhirim simiir yikiuna sima boinmauuwim siyiu biyieyim Jisis siya tirim simiir. Mi sima siirin wi hiriinansi nwoki isomsomim. Mi sima ha kigim siirin mi siya dimin biyie whir bi tirkin. Niingaka.

56 Mi ti kamim sima yaimwoni bi boinkim, sima hindara priiboinkim. Mi simiir yaiyim iripa bi nwokim ini yapa yapa ywowim.

57 Mi kam nhirim siirin pi whisariiya priininsiin okwo boinki. Mi sima hiniina boinkim.

58 Nim krima ha wakaekim siya hiniina boinkin, ta Adi Komii siir omaka inkamkar nonkwo miriiya saiirin wi kara niipirgigi. Mi ii kwoimim dig nwoki

mi kara saiirin wa swoki haininansiin mirii nami. Saiirin wi inkamki nonkwo mirii rani. Niingaka.
59 Mi ta yaiya ti kamim sima boina, yim sima iriipa hiriinan yaimwoni bi mi boinkim. Simiir yaiyim iripa bi namasugim, ini yapa yapa ywowim.
60 Mi prismi biiki biiyan yaowae adin siya simiir whwonkam ida yinsiin okwoki. Mi siya ina sriiyin Jisis siirin mi kira ti yaiyim sima priiboin priiboinim simiir yai yamdi nowarkii boin tani, aniya?
61 Mi Jisis siya yaimin yaiminkin, ini hindara yokwo tanin. Siya yaimirsim bi nowarkii boinkin. Mi ti prismi biiki biiyan yaowae adin siya ina swoki sriiyin mi kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin mi siya aniya, iyie? Mi kira ti yinisimin Adi Komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin siir ieya, aniya?
62 Mi Jisis siya ina boinin, ihi, karargin. Mi kima wi kariirar kigi ti Inkam Yaowae Adin ninomor kouankin nitin, ini Adi Komiiyin kiriekakin siir iina iiniga saiir nidwowin. Mi kara niti, kara wi waumirsisim whisinanim ninomor kou hiranim, simakar ninkin onaiinii. Mi kima wi kariirar kigwini.
63 Mi prismi biiki biiyan yaowae adin siya yiinakiwomwitki siir yiuis bripriya siya niiya saiirin. Siya whisarii bi niinikiwomwitka, siya iokakin. Mi siya ina boinkiyin, krima pi inkam nhiram kipi swoki ikiuna yai whinboinamin. Niingaka.
64 Kima bidi wakaekiyim yai bibiyieyim siya boinkiyim Adi Komii siir mi kima ini paniina yaingwokiyim? Mi sima hoimgakarim ini yai kwiruwar kiritkin boinkiyim, siya siyiu biyie bidi tirin, siya wa dao.
65 Mi kam nhirim yaeyop siir yaswaiyiugi mi sima siir yaimwo whwonkamim yiuisni kogrinugi mi siirin ina tioim. Mi sima boin, kira profet yai ti boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? Mi kamim waikaowiyim sima yikiunam siirin. Mi sima siirin haniingi yipimpar. Ɨriig.

Pita siya miisisaekin Jisis siirin (Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

66 Mi iiya Pita siya omaka maeyau akpitga nu hirar niki okin mi wig ira prismi biigi biiyan yaowae adin siir mii miriiya saeya ina yita.
67 Mi iiya saeya Pita siir kiga siya pae hir nidwo oniyin mi saeya siir whwonkam iiirar ini kigsib boiniu. Ni kira iriipi hiriinan Jisisin om Nasaretanin saika mi okin.
68 Mi Pita siya ini hindara miisisaekiyin. Niingaka. Kara ninokninkin tani siirin, kara ta yaiya kira boina saiirim warar whaowaei. Mi siya ina youapnaniyamin hira saiir ano kingiin hiriir. Mi iuumin ina yikiyakwokin.
69 Mi ta wiga mii miriiya saeya Pita siir swoki kiga mi saeya kam nhirim saiir kingiin hir nwowim simiir boinki, tiki inkamin Jisis siir kigna mirii inkam nwir ieyairgin.
70 Mi Pita siya ina swoki miisisaekiyin. Niingaka. Mi mhoiiya kam nhirim saikar nokwowim sima swoki boinhiuriyiugi siirin, kaimwoki kaimwowairga kira kipi niksisae ni kira iriipi hiriinan Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwirkin, nu Galili hiran inkamkin. Sima hiniina boinkikim.
71 Mi Pita siya ina yikopaisisirkiyin, kaimwoki kaimwo kiinga! Kara ti inkamin kima boinin siir bi ninokninkinkin.
72 Mi biri kimiminkikin, iuumin kwisaka ina yikiyin. Mi Pita siya ina swoki aingwowoknakiyin yaiya biiya Jisis siya boina siir. Jisis siya hiniina boinkin, iuumin kwisaka niki ik karam nwowi mi kira kariir inigin wi kwoima miisisaei. Mi Pita siya nou prasae bi kinkin. Ɨriig.

15

Sima Jisis siirin Pailat siirim yikiunam (Mt 27:1-2,11-14; Lk 23:1-5; Jo 18:28-38)

1 Mi prismi yaowae adim sima nugak imumar yamyakwok adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi inkam komiiyim yai hidi ikim simiiram, sima yai iripa hangiriyiu boinai. Mi sima Jisis siirin wieyin sopni yimboru kinam Pailat siirimin.
2 Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu iiir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, wa yaiya kira boina ini mi owa.
3 Mi Pailat siya yaowae adim simiir wakaeyin sima yai whiekakim siirara boin hiuriyiugi.
4 Mi Pailat siya Jisis siirin ina swoki sriigiyin, kira yai wakae boin tani, aniya? Wakae! Sima yai whiekakim ini kiriirarar boin hiuriyiuim.
5 Mi Jisis siya yai kwir biri swoki wakae boin srankin. Niingaka. Mi Pailat siya asi kintiirgikin. Iriig.

Pailat siya boinkin Jisis siirin pae hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinu inankiiyim (Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:16)

6 Biewi biewiyim ii komiiya Pasova wou nikwo aeiya mi Pailat siir siyiuin hiriiyar tirikin, siya maeyauwa mii biyie miriiya kamim hiugripkiikikaiyim simiirin pi nwira nokmwin apniki. Iikamim simiir kwoinkin naingwowin inkamin siir. Mi Pailat siya simiirimin pi siirar nikropki.
7 Mi ta iiya inkam nwirin Barabas nikiuwiyin, omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi kamim wra nwowiyim inkam komii komiiyim omom omom kigriraowiyim io simaka nwowim mi simiir nhir imiir nisomsom aokaowim siya simakar nwokaigin.
8 Mi iikamim ha naninkiniuniyim mi sima Pailat siir boinki, tiki siyiuin, biiya kira tirin biewi nhirim digiyim mi kira pa nikrop apniki ta maeyauwa mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir nwowin simiir inkam nwirni. Mi tariinanin kira siira ti swoki tir.
9 Mi Pailat siya simiir yai yaka yowarkii boinki, kima minam naingwowi kara Juda simiir inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir niuguskiyim, aniya?
10 Mi Pailat siya hiniin asi boinkikin. Dimusi rani, siya bidi yinokninkinin prismi yaowae adim simiir kwoinim. Sima Jisis saika whwokwoka nwo rani, simiir kwoinin i ieyar kwaewaowi bii sima nwowim. Mi sima siirim asi nikiunanikim siirin.
11 Mi iikamim simiir kwoinim prismi yaowae adim sima ini boiniurwokaiyiu. Mi sima pi hiniin nwoki boinkiyim Pailat siya Barabas siir dikrop apniki.
12 Mi Pailat siya simiirin ina swoki boinkiyin mi kara pi paniina tiri ti inkamin kima boiniyin Judami iikam simiir inkam komiiyin nu kigriraowiyin, ha?
13 Mi sima siir yai yamdi ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika dinkin irinugi!
14 Mi Pailat siya simiir sriigi, dimusika, ha? Siya dimu dimin tirbukin, ha? Mi sima ina kauwok boinamnankiyim, siirin ti paeyin hiiniya nirioninkinin saikar dinkin irinugi!

15 Mi Pailat siya iikam isidin simiirim hiirgin mi siya Barabas siir asi kigninkin apnikikin. Mi siya Jisis siirin kamim yaii niniiyim simiirim iy-opmauugi, sima nipimparim siirin. Mi mhoiiya sima siirin ina yikropkiyin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim. Ɨriig.

Mi kamim yaii niniiyim sima Jisis siir nigbumbugim (Mt 27:27-31; Jo 19:2-3)

16 Mi kamim irim haiiyim sima Jisis siirin inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siir omaka maeyauwa hiriir yinkikwona apnam. Mi sima kam nhirim yaii niniiyim simiirim yikiuna, sima ta maeyau kwiruwa saiirarar naninkiniuniyim

17 mi sima Jisis siirin yiuis paridnana kwira yitomwaniu haiginiu. Mi sima urid nimridgakin whira hopwhro mi sima siir mwo iiir kaigrisiugi.

18 Mi sima siir yigbumbu, akamie! Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin!

19 Mi sima siir mwowin paekopin hougwokwo apiyin siir yikrimkrae. Mi sima siirin yaeyop haini mi yaswaiyiu mi sima ogmwo ha hiuim mi ina kaiyirou kisisanaim siir inig iiir hainanam.

20 Mi sima siir mingigin digiyim mi ta yiuis pariidnan bripriya ina swoki isaiya. Mi sima siirin ini siir yiuis aiirar swoki ii haiginiugiyim. Mi sima Jisis siirin ina yikiunamin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugiyam. Ɨriig.

Mi sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi (Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)

21 Inkam nwirin Saimonkin siya om Sairini ankin Aleksanda Rufas sowiir yaowae adgin. Mi siya omisisimim om komii siir yaba nwowim simiir haiburgigim mi siya ina yapamin siyiu maeyau niinga aiir. Mi sima siyiu bopwo hir yinapyiskai om komii siir kingiin. Mi sima kimidiniya igao yai siir boinwin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin siya haiyam.

22 Mi sima Jisis siirin maeyau kwira saiir hiriir yikiunam ta maeyauwa saiir iniga Golgota. Mi ta maeyauwa saiir inig mwowin inkam mwo kiuni maeyauga.

23 Mi sima op wain simiir naba saikar yinkin aepibmigiya siir hauuwam minkin mi siya biri kwiyaekin.

24 Mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saikar yinkin irinugi. Mi siir yiuisim ini sima hidnonkwokwo hainamim. Mi sima gwo kwira sae gwo satu, sima minim gwokim ti hiniin diminin pi nhinga haii.

25 Ɨiya nugakar niki oyakwoka 9:00 klok mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saiirar yinkin irinugiyakwok.

26 Mi siir mwo kouga ta yaiya siir boina saiir winki yokwoni. Sima hiniina win boinkikim, Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin.

27 Mi sima Jisis siir kingiinin inkam nwiso hii tauaeiyo sowiirin warar yinkin irimdinugik paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Mi nwirin iiniga mi nwirin yaioyaeya.

28 [Mi Adi Komii siir Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowa ywowa bidi bidinan sima wina mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. Mi ta yaiya hiniinga, sima siirin kamim hii tauaeiyim simaka yinkin hiuwiyopmasugi.]

29 Mi iikamim haimii tamii napim siir yapikbumbu mi sima mwo ina yapkintiirim. Mi sima siir boinki, biiya kira hiniina boinkin, Adi Komii siir omaka wi kara niipiirgi mi ii kwoimim dig nwokii mi wa swoki haininansiin okwoki.

30 Mi kira kinakina tami diriraerarna mi kira pa nwoki iuuniyim wari paeyin kiriir nirioninkinin siir waraurankin!
31 Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninoknınkini ikim, sima Jisis siirin warar yapikbumbu. Mi sima, simasimar yomboin amboin, siya inkam nhirim simiirin bidiyar whindiriraerar haiginiuin. Mi siya, siya siyar diriraerar namim panopi, ha?
32 Mi ti inkamin siya nimbinkiyin siya Israel simiir inkam komiigin, simiir nu kigriraowikin. Mi siya paeyin hiiniya nirio ninkinin siir hirankin krimar kigwokwoiuungi. Mi krima wa nwoki aingwo tibmiikiyim kiriiramin. Mi inkam nwiso Jisis saikar ninkin irimdinugiyo paeyin hiiniya nirioninkininsi yo sowa iriipi hiriinan siirin warar mi inkin igbumbu. Ɬriig.

Jisis siya bidi yaonamin
(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

33 Mi iiya nabie bopwo nwowa mi iiya ina kakauugiya. Mi hinda tinda ini niiyar ywokiyim. Mi iiya bie nad nwowamtibin, iiya ii kwoim nwowiya saiir yadig iurib.
34 Mi ii kwoim namwoiuwiya mi Jisis siya ina kauwok boinkiribin, Eloe, Eloe, lema sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa hiniinga, kariir Adi Komii, kariir Adi Komii kira kariirin digiumii dimusi haimriiyiugigin, ha?
35 Mi kam nhirim kingiin hir nokwowim sima siir yai wakaeyim mi sima ina boinim, wakae! Siya Ilaija krimiir wanwiyaeyin siirim nikiuwi.
36 Mi inkam nwirin ina iwitnamin hamgan hainakiyim. Mi ta op kausrira siir idwo yaokinki. Mi kimidiniya paekop inakar yinkin udgi mi Jisis siir yaiga yaka onkwo mauugi siya kwiyaeyim. Mi ti inkamin siya boin, ha tiki o. Krima niki kigriraowi siirin pi Ilaija siya nasi whindiriraerar iuungi paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankin.
37 Mi Jisis siya ha kauwankii boinkiribin mi siya ina iyie hikainamtibin.
38 Ɬiya Jisis siya naowa ta yiuis komiiya Adi Komii siir omaka saiir nitiyisiuwa saeya ini bopwoniyar yinwitamnaiiniya. Mi ina yiugusnaiinama nua hiriir. Mi ta yiuis prieiya ini kwisa ywokiya.
39 Mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwowi inkamin siya Jisis siir wh-wonkam ida nokwokin mi siya kigiyin siya hiriinan niyae hikainamtibin mi ini siya siyar boinkiyin, kaimwoki kaimwokiinga! Tiriiginin Adi Komii siirar yinisimkin.
40 Mi wig nhirim hirar mi inkin okim mi sima arurig hirar nokwo kaokikim. Mi nhirim simaka hir ninkin okwo kaokim. Ɬra Maria om Makdalanka mi ira Maria Jems sapisapin mi Josis sowiir apu aeya. Mi ira Solomonika.
41 Biiya Jisis siya nu Galili hir nwowin mi ta iiya ti wigim siir mhoiiya namkim. Mi sima siir nae diriraerarim mi wig isid komii whirin yim sima iriipi hiriinan Jisis saikar yinkin am om komii Jerusalema hiriirin. Mi sima hir ini owou. Ɬriig.

Sima Jisis siirin siyano siir haigigi
(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jo 19:38-42)

42 Mi naiowaka Josepin om Arimatianin ina yitribin. Siya yai hidan inkam wadiekin. Mi yio siya iriipi hiriinan iiya Adi Komii siya iikam simiir kigriraowana iiya saiirimar mi owini.
43 Mi Juda simiir ii komiiya waka nwokwowaki mi tapa ya nae diriraerar haigigik ni iiga mi Josep siya asi napninopkainamkin Pailat siir kigam. Siya biri nidid namkin. Niingaka. Siya Jisis siir piuis biyieya saiir hainakiyim sriiyiugin.

44 Mɨ Pailat siya ɨni hindara yanaawɨnɨn ta yaiya saiir wakaewɨnɨn, Jisɨs siya naonama. Mɨ siya kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siirɨm yɨkɨuna mɨ siya siir srɨii, Jisɨs siya bɨdinanar naonamkɨn, iyɨe? Tariinanar kwaokɨn.
45 Mɨ ɨiya siya yaii nɨnii kamɨm sɨmiir bɨi nwowiyɨn siir yai aiir wakaeyɨn mɨ siya Josep siir boɨnki siya Jisɨs siir pɨuɨs biyɨeya saiirɨn hatɨ hainam.
46 Mɨ Josep siya yɨuɨs whɨsinana kwɨra saɨnam. Mɨ siya Jisɨs siir pɨuɨs biyɨeya ɨna ɨni hɨunɨs hainakiya paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir hɨrankɨn. Mɨ siya siirɨn yɨuɨs whɨsinana saiir whrɨnainam mɨ siirɨn siya siyano whɨrɨn siir ɨni haigigik. Mɨ tɨ siyanowɨn inkamkar nopkikɨnkɨn. Mɨ siya siiya komiiya kwɨra warnani ɨe ɨiir warkɨn tɨnugigam.
47 Maria om Makdalana mɨ Maria Josisni yopi aka, sowa kogwokwo haigikigo maeyauwa Jisɨs siir pɨuɨs biyɨeya saiir haigigiya. Ɬriig.

16

Jisɨs siya bɨdi yɨnsiin ɨdwowɨn ɨeyankɨn mɨ ɨni omwaiyar swokɨ waiyan (Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

1 Mɨ Juda sɨmiir ɨi komiiya dɨg nwokiya mɨ Maria om Makdalana mɨ Maria Jemsni yopii aka mɨ Salomi saeya sɨma waɨm pɨuii mɨiyɨk whakiyɨm sɨmiir saɨnam. Sɨma Jisɨs siir pɨu aiir naokɨnam saɨnamkɨm.
2 Mɨ ɨigwɨra sɨma bɨeyɨn bɨdi maskwokiyakwokɨn mɨ saiirar yamyakwok Sandeya, siyanowɨn inkam haigigigiyɨn siirɨm.
3 Mɨ sɨmasɨmar yapboɨnaiyam, krɨmiirɨn pɨ nhɨnga whɨn mɨrii ta siiya komiiya saiir warɨtkɨnkiyɨm, ha?
4 Mɨ ɨiya sɨma siyanowɨn siir nɨnɨ kɨgɨuwɨm mɨ sɨmar kɨgi siiya komiiya hɨr nwo rani. Nɨingaka. Bɨdi inabaki ɨtkɨnkiya ɨemɨga. Taka siiya, siiya prasae rani.
5 Mɨ sɨma siyano ɨiir napnɨnopkainamɨn mɨ sɨma kɨgam whranisɨm nwɨrɨn sɨmiir ɨɨna ɨɨnig mɨiya nɨdwokai. Siya yɨuɨs whɨsinan bripriya kwɨra nii ɨdwokai. Mɨ sɨma siir nɨnɨ kɨgɨuɨm mɨ ɨni hindara ɨnɨ anaaɨuwɨuwɨm.
6 Mɨ siya sɨmiir boɨnkaiwɨn, kɨma kɨpi kɨgnanae kara bɨdi yɨnokɨnkɨnɨn, wɨm kɨma Jisɨsɨn om Nasaretanɨn siirɨm hansɨri paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn sɨma nɨnkɨn ɨrɨnugiyɨn siirɨn. Mɨ siya tapaiir nwo rani, bɨdi yɨnsiin ɨdwonamɨn! Mɨ ɨni omwaiyar swokɨ waiyan! Kɨma ta maeyauwa sɨma haigigiga saiir tɨ kwakɨg siya hɨr nwokaii.
7 Kɨma dam! Mɨ kɨma pɨ kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm pɨ sɨmiir tɨnɨ boɨnɨu mɨ Pita siirɨn warar. Mɨ kɨma pɨ hɨnɨɨna tɨnɨ boɨnɨu, Jisɨs siya kɨmiir bɨiya bɨdi yamkwokɨnɨn nu Galilia hɨriir. Mɨ kɨma siirɨn wɨ hɨr nɨnɨ kɨgɨuwi. Bɨiya kɨmaka siya nɨkɨ boɨna saiir hɨriinan!
8 Mɨ tɨ wig oumɨm ɨna yɨdamniyamɨm idowɨiya hɨriir, tɨ siyano ɨiirsi. Mɨ sɨma ɨna yɨdam ɨugusamɨm, kɨugak bɨ nwonamkɨm sɨmiir kɨuɨm ɨni hindara yɨinɨrkɨinamɨm. Mɨ sɨma inkam nwɨraka yai panɨɨnsi yɨmboboɨnamsi. Nɨingaka. Sɨma pɨ nɨdidnamkɨm. Ɬriig.

Jisɨs siya Maria om Makdalana saiir hɨriir yɨmbiyam (Mt 28:9-10; Jo 20:11-18)

9 [Jisɨs siya Sande nugak ɨmumar yɨnsiin ɨdwonamyakwok. Mɨ siya bɨigɨ bɨiyɨn Maria om Makdalana saiir hɨriir yɨmbiyam. Mɨ ta wiga, bɨiya Jisɨs siya nɨnɨskɨigiya yɨu biyɨe ɨriiyar nwɨso sɨma nwokaiya saiir mɨ saeyaɨrga.]
10 Maria saeya ɨnɨ kɨgɨu tɨ siir nomiiyauɨm naɨngwoyɨmiyok ou prasae bɨri kɨnkɨm siirsiyɨn. Maria saeya bɨiyɨn siir nomiiyauɨm bɨiya saɨka nwokaiyɨuɨm sɨmiir ɨnɨ boɨnmauuɨu.

11 Mɨ Maria saeya simiir boinki Jisɨsin ini omwaiyar swokɨ waiyan kara
siir bɨdi kignaniyin. Mɨ sima ta yaiya saiir wakaeyim mɨ sima biri naingwo
tibmiigim. Ɨriig.

Jisɨs siya siyɨu hirin inkam nwɨso siir kɨgna mɨriiywo sowiir hiriir yimbiyam
(Lk 24:13-35)

12 Mɨ ta saiir mhoiiya inkam nwɨso siir kɨgna mɨriiywo sowa om komii hir
haiburgigo mɨ ha napamwo mɨ sowa siirin siyɨu hir yapiyɨskai. Mɨ Jisɨs siya
sowiir hiriirin yaeya pɨu kwir yam.

13 Mɨ sowa ha swokɨ amwo mɨ kimɨdiniya kam nhirim simiir inɨ
boinmauuɨu. Mɨ yim sima sowiir yai aiirim bɨ swokɨ aingwo tibmiigim.
Niingaka. Ɨriig.

Jisɨs siya kam ɨuur nwirim siir mɨi kɨgna mɨriiyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

14 Mɨ kam ɨuur nwirim siir mɨi kɨgna mɨriiyim ɨiya sima naeyar nikɨ ɨdwo
aeyim mɨ Jisɨs siya ɨna yimbiyamin simiir hiriir. Mɨ siya simiir inɨ ɨkɨu whɨsarii
rani, sima bɨ naingwo tibmiigim. Mɨ kam nhirim sima pɨ nantamyɨriyɨrkim
kam nhirim sima naboiniyim Jisɨs siya bɨdi yɨnsiin ɨdwowɨn ɨeyankɨn mɨ siya
ɨni omwaiyar swokɨ waiyan.

15 Mɨ siya simiir boinki, kima ɨkɨ omom omomim hinda tinda nwowim
simiir dam mɨ Yai Wɨn Kɨbiya saiir dapboinmamauuam iikamim simiir.

16 Mɨ inkamɨn naingwo tibmii mɨ siya ha baptais mɨ siirin wɨ Adi komii siyar
kaoprigiokwowi. Mɨ yɨpɨkɨ inkamkɨn naingwo tibmii karam nwowi, yim wɨ
siya grirɨtkaigi.

17 Mɨ iikam whɨekakim naingwo tibmiiyim simiirin kirɨe wɨ Adi Komii siya
hauuwi dimɨn komii komiiyim simiir dirɨraeraram. Mɨ sima wɨ kariir inɨg
ɨiirar ninɨmnɨskiiyami uridyɨu bibiyɨeyim simiirin. Mɨ sima wɨ yaeya yaigɨn
kwɨra boini.

18 Mɨ simiir ɨinam mɨpugɨn biyɨu dapiyɨn siir nonkwowi mɨ op biyɨeya
kwiyae aokaowiya saiir kwiyae mɨ tɨ hɨriinan diminim wɨ simiirsi nao rani,
sima. Mɨ simiir ɨinam makak inkamim simiir mɨ hainii mɨ sima wɨ wadɨeyar
mɨ oki. Ɨriig.

Adi Komii siya Jisɨs siirɨn nɨnomor koua hɨriir yɨkɨunam
(Lk 24:50-53; Ap 1:9-11)

19 Mɨ mhoɨiya krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siya siir yaiyim simiirin
dɨg nwogigɨm mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya ɨna yɨkɨunamɨn siirɨn nɨnomor
koua hɨriir. Mɨ tariinanɨn siya ɨni siir ɨina ɨinigmɨiya inɨ ɨdwoɨuɨn.

20 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm, sima ɨna yamɨm hɨnda tɨnda. Bɨiyan
Inkam Komiiyɨn siya ɨni simakar yɨnkɨn mɨriiyamɨn. Mɨ siya simiir yai
ɨmiirɨn warar mɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam dimɨn komii komiiyɨm sima tɨr
ɨmiirɨn. Mɨ tɨ dimɨnɨn iikamɨm simiir nɨisiimauugɨn. Mɨ ta simiir yaiya
kaimwokɨkaimwowaɨrga, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yaiga. Ɨriig.

LUK

Luk siya winkika ta yokwowa mi yio siya paowai udikin. Mi siya Pol saikar nwowikin mi siya Judan inkam tani, siya Grik inkamkin. Mi ti niiwiiyin siya winkikin Grik hiran iikamim simiiram, yio Jisis siirgin. Grik hiran iikamim sima minam naingwowi, sima siyiu miiyik iiirar nwoki idwowim. Luk siya ti niiwiiyin Jisis siir boinkin, siya inkam wadiekiwadie ieyairgin. Mi siya iikamim simiirsi naingwoyimiyokin mi simiir dimin biyieyim ini siyar mi iinakiyim. Iriig.

1 Biiya iikam whiekakim sima simiir yapa yapa kwoin imiirar winkinankiugiugikim inkam komii Tiofilas siiramin, dimin taeminim krimiir tiriir nimbiniyim.
2 Yim sima dimin taeminim yipiki aposel kamim sima kigim mi iikam nhirkim, sima mi boinmimauuim simiir mi wakaeyokna apikim. Mi ti niiiwiiyim. Yim tariinanin ini krimar nonkwowim.
3 Kara Lukgin, niiwii whiekakim biiyanim mi tariinanan ikim simiirin kara bidi sibgu hidgiyim. Mi kara ti niiwiiyim biigi biiyanim mi tariinanan ikim, simiirin kara kiriiram bidi winkiyin inkam komii Tiofilas kiriiram.
4 Mi kira wi hiniina ninoknинkinim, ta yaiya sima nowomwarkaiyiuwa kiriir, saeya kaimwo kiinga.

Adi Komii siir paekwosimin Sekaraia siir boinki Jonin wi sipi nimbini

5 Mi iiya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowin, nu Judia hirin pris inkamin nwira nwokin, siir inigin Sekaraiakin. Siya Abaisani pris isidin siirgin. Mi siir wiga, ya Eroni isidin siirga, saiir inigin Ilisabetka.
6 Mi sowawaiyin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki bi kimbugo ini wadieki wadieyar ywowo. Mi sowa Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiupai siyiupai whiekakim simiirar napiko. Mi siir yaiyim simiirin ha mi wakaeyoknaeikim.
7 Mi sowawaiyin yiinie bi niyio miminko. Dimusi rani, Ilisabet saeya wig pioa niingaka. Mi sowawaiyin wai bidi ywowo.
8 Ya Sekaraia siir isidin siya miriiya iiya saeya. Mi Sekaraia siya pris inkamin krimiir kaoprigi okwowiyin siir miiya Adi Komii siir whwonkam ida miriigin.
9 Mi siirin sima yimbingi maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa Biiyan Inkam Komii siira dimin taemin min ninkin imiiyaeiya siirin hiriir yokmwin apninopkaigi.
10 Mi ta ii aiirin iikam isid komiiyin sima idowiiya hirar ywo. Mi yio siya dimin taemin imiirar niki inkin imiiyaeiyin mi yim sima ini idowiiya hirar kwisboinim.
11 Mi Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin ina yimbiyamin siir hiriir. Mi ini hiiya dimin taemin haigin ninkin imiiyaeiya ini saiir kingiin hirar yamikwoniyin.
12 Mi iiya siya Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin siir kigiiyin mi siya ini hindara yanaakiyin mi siya ini nididkakar ywowin.
13 Mi Adi Komii siir paekwosimin, siya siir boinki, Sekaraia, kira kipi nidid. Adi Komii krimiir Wanin siiram kira kwis boina, siya bidi wakaewinin. Mi kiriir wiga Ilisabet saeya yinisim yinkamiyinin wi nwira naokainaei. Mi siir inigin wi Jon dokdap haiginiu.
14 Mi kira wi mairgimairga taokitaoka siirim nwowi. Mi iikam whiekakim iriipi hiriinan, wi mairgimairga taokitaoka siiramar mi owi.

15 Mɨ siya Adi Komii siir whwonkam ɨdan wɨ inɨg komiigak nwowi. Mɨ siya wɨ op wain mɨ ɨkɨ op bibiyɨe nhɨrɨm, kwiyae whaowaeiyɨm, wɨ sɨmiir wara kwiyae rani. Mɨ ɨiya siir naokainaei, Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ siirar naninkɨniuɨuwi.
16 Mɨ Isrel sɨmiir iikam nhɨrɨm, wɨ siya nɨkɨunami Bɨiyan Inkam Komiiyɨn, sɨmiir Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirɨm.
17 Mɨ siya Adi Komii siir naeyɨuwɨn mɨ siir kɨrɨeya bɨiya Ilaijani nwowa wɨ saiir hɨriinankak nwowi. Mɨ siya wɨ Bɨiyan Inkam Komii siir bɨiya namkwokɨni. Mɨ adɨm sɨmiir kwoɨnɨm wɨ siya kisɨna haigii mɨ sɨma wɨ sɨmiir yɨn ɨmiiram nwokɨ aingwowɨm. Mɨ iikamɨm nantamyɨriyɨrɨm, sɨmiir kwoɨnɨm wɨ siya kisɨna haigii. Mɨ sɨma wɨ iikamɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowɨm, nɨnokninkɨn komiigakɨm wɨ sɨmiir kwoɨn hɨriinan kɨnar nwowi. Mɨ iikamɨm sɨmiir kwoɨnɨm wɨ siya kisɨsop haigiwɨni Bɨiyan Inkam Komii siiram. Adi Komii siir paekwosɨmɨn hɨniɨna boɨnkɨn.
18 Mɨ Sekaraia siya paekwosɨmɨn siir yai aka hɨniɨna yowarkɨi boɨn mɨ ta yaiya saeya kaimwokɨ nɨuwi mɨ kara wɨ paniɨna nɨnokninkɨni, kara waibiyɨe bɨdi ywowɨn mɨ kariir wiga ya ɨriipɨ hɨriinan waibiyɨe bɨdi mɨ owa. Siya hɨniɨna boɨnkikɨn.
19 Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir paekwosɨmɨn siir yai aka hɨniɨna yowarkɨi boɨn, kara Gebrielkɨn, kara Adi Komii siir whwonkam ɨda nokwowikɨn. Kariirɨn siya nɨkropkikɨn kɨriir nauunɨ boɨnmauuniyam. Kara ta yaiwɨn kɨbiya kɨriir boɨnmauuniyam hainanikɨn.
20 Kɨra wakae! Dimusi rani, kɨra kariir yai aiir naɨngwo tɨbmii rani. Mɨ panao kɨriir yaiya pɨ kara tɨrbugii mɨ kɨra pɨ waeyaimɨkrɨm nwowi. Mɨ wɨ ɨiya tɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨma nɨmbiniyana wɨ saiirar nadɨgɨuwi mɨ ta kariir yaiya wɨ kaimwowa nwowi. Adi Komii siir paekwosɨmɨn hɨniɨna boɨnkɨn.
21 Mɨ iikamɨm Sekaraia siiram nwowɨm sɨma ɨna yɨnaɨngwoyɨmiyok boɨnɨm, siya dimu dimɨn mɨnkɨmɨmɨni, maeyaua hɨuyokiyokaiya dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowa saiir hɨrɨn?
22 Mɨ ɨiya siya idowɨiya ha napnaniniyɨn mɨ siya yai sɨmaka bɨ nani boɨnikɨn. Mɨ sɨma ɨna yɨnokninkɨnkiyɨm mɨ tari siya yaeya dimɨn wɨn bɨdi kɨgnaniyɨn maeyaua dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowa saiir hɨrɨn. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨni ɨinarar yanɨ kɨnmɨmauuɨuɨn mɨ siya ɨni waeyaimɨkrɨmar ywokrɨpkaiyɨn.
23 Mɨ siir mɨini ɨiyɨm dɨg nwokiyɨm mɨ siya ɨna swokɨ amɨn siir omaka hɨriir.
24 Mɨ taka ɨi aiirarɨn siir wiga Ilisabet saeya ɨni yɨnpɨugakar ywokiya. Mɨ idowɨiya naprɨrɨr karamae saeya nwowɨm bwanɨm ɨriiyar. Saeya hɨniɨna boɨnka,
25 mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya kariirsi naɨngwobumbugɨn mɨ siya kara nɨdidnanaekaigiya iikam whɨekakɨm sɨmiir whwonkam ɨda, siya bɨdi yɨtkiigiya. Ɬriig.

Paekwosɨmɨn siya Maria saiir boɨnkɨn, Jisɨs siirɨn wɨ saeya naokainaei

26 Mɨ bwan ɨriiyar whɨr aka, paekwosɨm Gebriel siirɨn Adi Komii siya yɨkropki nu Galili hɨran omisɨm whɨrɨn Nasaret siirɨm.
27 Mɨ kopaksɨm ɨra, saiir yopiigar whausokninkɨn prapraskiya, saeya hɨi mɨn bɨ nanaeka, sɨma saiirɨn whran nwɨrɨn siiram boɨrɨtmaiga siya nonkwonaɨm siir inɨgɨn Josepkɨn, siya Devidni isidɨn siir hɨrankɨn. Mɨ ta kopaka saiir inɨgɨn Mariaka.
28 Mɨ paekwosɨmɨn saiiram ha namɨn mɨ siya saiir inɨ boɨnɨu, Akam, Adi Komii siya kɨriirsi naɨngwobumbugɨn. Mɨ siya ɨni kɨnakar nwowɨn.
29 Mɨ Maria saeya ta yai aiir wakaeya saeya ɨni hindara yanaakiya. Taka yaiya saeya panɨɨn, panɨɨn yaiga.

30 Mɨ paekwosɨm siya saiir boɨnki, Maria, kɨra kɨpi nɨdid. Adi Komii siya
kɨriirsi naɨngwobumbugɨn.
31 Wakae! Kɨra wɨ yɨnpɨugak kɨpi nwowi. Mɨ kɨra yɨnisɨm yɨnkamiyɨnɨn wɨ
nwɨra naokainaei mɨ kɨra siir inɨgɨn wɨ Jisɨs nokdap haigɨnɨu.
32 Mɨ siya wɨ inɨg komiigak nwowi. Mɨ siirɨn wɨ hɨnɨɨna boɨni, Adi Komii
nɨnomor kouanɨn siir yɨnisɨmkɨn. Mɨ Bɨiyan Inkam Komii Adi Komii siirɨn
wɨ siir brougaeyɨn Devid nu kɨgrɨraowiyɨn wɨ siir hɨriinan nokmwɨn okwo
haigɨnɨuwi.
33 Mɨ siya ɨnokɨinokɨn wɨ Judami inkam komii nwowi. Mɨiya inkam komii
nu kɨgrɨraowiyɨn wɨ siir hɨriiyar nwoyokiyokɨikaeyami. Nɨingaka.
34 Mɨ Maria saeya paekwosɨm siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, tɨriigɨnɨn
wɨ panɨɨna nɨmbiyami? Kara kamkak rani. Kara inkam nwɨr aka bɨ nwoka
mɨ kara wɨ yɨnkak ha nwo rani.
35 Mɨ paekwosɨm siya saiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, Adi Komii krɨmiir
Wanɨn siir naeyɨuɨn wɨ kɨriir nanɨnkɨnɨuni mɨ siir kɨrɨeya kɨriirɨn wɨ saeya
kɨnsiis haigɨnɨuwi. Mɨ mhoɨiya kɨra wɨ tɨ yɨnisɨmɨn siir naokainaei. Mɨ sɨma
wɨ ha boɨni siirɨn dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn. Siya Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn.
36 Wakae! Bɨiya kɨriir yopiiya Ilisabet saeya wai bɨdiyar ywowa mɨ saeya ɨni
yɨnkakar swokɨ owa. Saeya bwanɨm ɨriiyar whɨra ywo Bɨiya sɨma ha boɨnkɨm
saeya wɨ yɨnpɨugak nwo rani.
37 Dimɨn whɨrkɨn Adi Komii siya tɨr karamae bɨ nwokɨn. Nɨingaka.
38 Mɨ Maria saeya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, wakae! Kara Bɨiyan
Inkam Komiiyɨn siir mɨiyan wiga. Wa kɨra boɨna siya kariirɨn wɨ hɨriiyar mɨ
tɨri. Mɨ paekwosɨmɨn siya saiir haiburgigɨn mɨ siya ɨna yamɨn. Ɬriig.

Maria saeya Ilisabet saiir inɨ kɨgɨu

39 Mɨ ɨi nhɨrɨm bɨdi yamkiyɨm mɨ Maria saeya bɨ kɨmɨmɨnka, ɨna nhɨɨnama,
mhɨu nhɨrɨm om whɨrɨn nu Judia hɨr nwowɨm sɨmiir hɨriir.
40 Mɨ saeya Sekaraia siir omaka aiir napnɨnopkainama mɨ saeya kɨmɨdiniya
Ilisabet saiir inɨ boɨnɨu, akam.
41 Mɨ ɨiya Ilisabet saeya ta akam Maria saeya boɨna saiir wakaeya mɨ tɨ
yɨnisɨmɨn ɨna kaknɨnaokaigiyɨn. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn ɨni saiirar
yanɨnkɨnɨuɨuwɨm.
42 Mɨ saeya ha kauiyɨkiya mɨ ɨna boɨnkiya, kɨra ɨni kɨna wigar ywowa. Mɨ ɨkɨ
wig nhɨrɨm sɨmiir kouwɨn ɨna kɨrar ywowa. Mɨ warɨ yɨnisɨmɨn kɨriir mhɨinau
nwokaiyɨn, yɨo ɨni sakɨsar mɨ owɨn.
43 Kara panɨɨn wiga, tɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir apua ta kariiram nɨta?
44 Wakae! Kariir wɨɨna, kɨriir yai aiir wakaekiya, akam, kɨra boɨnkiya
mɨ tɨ yɨnisɨmɨn kariir mhɨinau nwokaiyɨn ɨna kaknanaokaigiyɨn mɨ siya ɨni
maɨrgɨmaɨrgar ywokiyɨn.
45 Kɨra Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmii wiga kɨra maɨrgɨmaɨrga ha dwo.
Mhoɨiya kɨriirɨn wɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya boɨna wɨ saiir hɨriinan tɨri.
Ilisabet saeya hɨnɨɨna boɨnka. Ɬriig.

Maria saiir mwaiga

46 Maria saeya mwai waowa saeya hɨnɨɨna boɨnka,
Kariir mhɨl kwoɨnɨm ɨni Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siiramar naɨngwo ɨrkakɨm.
47 Kara Adi Komii siiram maɨrgɨmaɨrgaei, kariir nanmaiwarkainaɨn
inkamkɨn.
48 Kara mɨiyan wig nɨingaka. Mɨ siya ɨni kariirsiyar swokɨ aɨngwo bunan. Mɨ
Tariinanɨn mɨ mhoɨiya ɨriipɨ hɨriinan, iikamɨm sɨma kariirɨn wɨ hɨnɨɨna
boɨni, kara wig bɨmbɨuwi rani.

49 Dimusi rani, Adi Komiiyin kirieki kiriekakin, siya kariirin dimin komiigi
komii iiirar tirkin. Mi siir inigin dimin whirki bi kimbugin.
50 Yaioyae yaioyaeyim hirii hiriinan kinairgim. Sima pi inan ii okwoki mi Adi
Komii siya iikamim siirsi naingwo ididim wi simiisi naingwobumbuwi.
51 Adi Komii siir iina mii kirie kirieyim saeyar nonkwo miriigim. Mi iikamim
simamar naingwonaeiyim, simiirin siya bidi nhinikriropkiyim hinda
tinda.
52 Mi inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim, simiir miiyim wi Adi Komii
siya nikripkii mi iikamim inig karamaeyim, simiirin wi siya hainan-
praprasi
53 Siya dimin miiyik miiyikim wi iikamim mhiigi naowim wi simiir hauuwi.
Mi iikamim iki digworaekwoki naokinguguninkinim simiirin wi piu
niinga niinga siya nhinikriropkii.
54 Mi siya ini naingwobumbuwa biiya siya nimbina ini saiirar swoki
aingwowoknakiyin. Mi siya Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis
haiginiugin.
55 Siya krimiir brougaeyin Ebraham saika bidi yimbinin mi siya siir
yinieyim mhoiiya niti, simiirsi naingwobumbuwi. Maria saeya hiniina
waoboboinka.
56 Maria saeya Ilisabet saikan bwanim whwoima ywo. Mi saeya ina swoki
ama saiir oma hiriir. Ɨriig.

Ilisabet saeya Jon siir yaokaina

57 Ilisabet saeya naokainani iiya yinisim iiir, ina yimbiyama. Mi saeya
yinisim yinkamiyin iiir yaokaina.
58 Mi saiir inkamnanim, saiir omaka kingiin nwowim, simiir hiranim mi
saiir nomiiyau ikim, sima ta yai aiir wakaeyim Biiyan Inkam Komii siya
Ilisabet saiirsi naingwobumbuwin mi sima ini mairgimairga wara mi inkin
owim saikan.
59 Mi ii iriiyar kwoimaka sima yinisimin siir mio isa ina kitiyopnir haiyim.
Mi sima minam namkim siir adin Sekaraia siir inig iiirar swoki okdap
haiginiuwim.
60 Mi siir apua saeya boin. Niingaka! Siir inigin Jon dokdap haiginiu.
61 Mi sima saiir boin, krimiir brougae wanwiyaeyim biiya ti hiriinan inig
iiir bi nokdapkim.
62 Mi sima siir adin siiram kinmimauu srii, krima yinisim siir inigin wi
paniina dapi?
63 Mi mhoiiya Sekaraia siya simiir boinki, yokwo siir hauugiyim pi
winmauugiyim. Mi siya hiniina winmauugi, siir inigin Jonkin. Mi sima ini
hindarar yanaakiyim.
64 Mi bi kimiminkikin, Sekaraia siya yai ina swoki kaonis boinkiyin. Mi siya
ini Adi Komii siir inig iiirar hainanpraprasiyin.
65 Mi simiir inkam inkamnanim simiir omaka kingiin nwowim sima nidid
prasae bi kinkim. Mi ta yaiya ini mhiuim nu Judia hiranim ini simiirar
yiniyokiigiya.
66 Mi iikamim ta yai aiir wakaeyim, sima ini sima simar yinaingwoyimyok
boinim. Ti yinisimin siya wi paniin paniina nwowi. Sima ina
yinokninkinkiyim, Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini saika nwowa.
Ɨriig.

Sekaraia siir mwaigim

67 Jon siir adin, Sekaraian Adi Komii siir paekwosimkin bidi
yinkiniukikaiyin. Mi siya diminin mhoiiya nimbiyamanim simiirin ina
kauwok boinkiyim.
68 Krima Biiyan Inkam Komiiyin, krimiir Adi Komiiyin siir inig iiir hainan-
prapraskii. Mi siya siir iikamim, Isrel hiranim simiir whinkinsiisim
nitkin. Mi sima ini rirmiiya ywokiyim.
69 Siya ninansiin okwokikin nanmaiwarkainan inkam komiiyin, krimiir
nanmaiwarkainam Devidni isidin siir inkam nwirin siir. Siir miiyan inkam
nwowam.
70 Siya siir profet inkamin dimin whirki kimbu karame nwowin siirin bidi
bidiniyarin hiniina boinkin.
71 Siya krimiirin, krimiir sau omomin simiir hiranki nanmaiwarkainaei. Mi
siya krimiirin wi kamim krimaka nomboin ii ae karam nwowim, wi simiir iin
kirieya saiir hirankar nispimspaki hainakii.
72 Siya nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simaka mi saeya. Mi
siya ta naingwobumbuwa krimiir niisiimauuga. Ta nimbin kibiya siya
haiyaprapraskiya, siya saiir swoki aingwowoknakikin.
73 Ta siir nimbin kibiya krimiir brougaeyin Ebraham saikar nimbinkin.
74 Mi siya krimiirin krimiir sauan omomin siir iin hirankar nanmai-
warkainaei. Mi krima siir mii aiir mirii, krima wi nididgak nwo rani.
75 Mi krima siir whwonkam idan wi dimin whirki kimbu rani, wi wadieyar
haiyaprapras okwowi. Mi wi rirmiiya dwo. Mi iigwir iigwirin krima wi
hiriiyar nwoyokiyokiii.
76 Mi kira ti kariir yinisim yinkamiyinin mhoiiya sima kiriirin wi Adi Komiiyin
ninomor kougikouanin siir profet inkam dapi. Mi kira wi Biiyan Inkamin siir
biiya namkwokini. Siir siyiu iiir kisisop diriraerarkwokinim.
77 Mi siya yaiyim wi siir iikam imiir boinmimauuim. Mi simiirin wi siya
nanmaiwarkainaei. Mi simiirin dimin biyieyim igbid kamyau siya bidi
haiyoprimdiyiumiigiyim.
78 Whisarii rani, Adi Komii siir kwoinin krimiirsi naingwobumbugin mi
hiinsima krimiirsi nwokin. Mi siya wi ti siir nikropkii, bienan krimiir
whwoyakiyam.
79 Mi siya wi iikamim niibwomambwo nwokaeyamim mi naokao kingiin
nwowim, wi simiir nokya haiginiuwi. Mi krimiirin wi siyar niisiisiimauu api
kwoin miiyikin hiinsima nwowiyin siirin.
Sekaraia siya hiniina boinkikin.
80 Mi yinisimin ina mwriiyin mi siir kwoinin mi siir piu aka ini kirie warar
yinkin okiyim. Mi siya maeyau siiyin nu apa niinga saiir hirar nwoninaeyin
mi ini Isrel simiir iikamim simiir hiriiyar yimbiyamin. Ɬriig.

2

Maria saeya Jisis siir yaokainaki (Mt 1:18-25)

1 Mi taka iiya Sisa Ogastasin nu komii Rom hiran inkam komii nwokin.
Mi siya siir biiyan inkam komii komiiyim simiir boinki ti omisisimim siir
hir nwowim siya kigriraowiyim simiir hiran iikamim simiir inig imiir nini
winakiyam.
2 Mi siyiuin inig haiyin iikamim omom omanim simiir mi ta ii aiir haib-
wakainakim. Mi taka iiya Sairinias siya nu Siria hiran omom simiir biiyan
inkam komii nwokin.
3 Mi iikam whiekakim sima ini simiir yapayapa omamar swoki amim. Mi
simiir inigim simiir om hirar ini winaki yokwoni.

4 Mɨ Josep siya om Nasaretɨn, nu Galili hɨr nwowɨn siir haiburgigɨn mɨ siya ɨna yamɨn siir brougaeyɨn Devid siir om ɨiiram, Betlehem nu Judia hɨr nwowɨn siirɨm.
5 Josep siya mɨ wiga siya borɨtmaiya Maria, sowar yam. Sowa mɨnam namkwo, inɨg ninɨ dapmauuwɨuwam. Mɨ taka ɨiya Maria saeya yɨnpɨugakar nwonamka.
6 Mɨ ɨiya sowa om Betlehem hɨrar nwowa mɨ yɨnisɨmɨn ɨna kaknanaokaiyɨn.
7 Mɨ taka ɨiya sowiir yɨnisɨm yɨnaomiyɨnɨn ɨni saiirar yaokainan. Mɨ saeya yɨnisɨm ɨiirɨn yɨuɨs mɨrmiiya saiir higrɨnɨu. Mɨ siirɨn bulmakaumi twowa nae haigiya saiir kikaiyɨu whwonkai. Mɨ sɨmani bulmakauni omaka saiir whwonkaigɨm. Dimusi rani, omakam inkamkɨ whwonkaiiyɨm inkam kɨna bɨdi dɨgiyɨm. Ɨriig.

Adi Komii siir paekwosɨmɨm sɨma inɨ boɨnmauuwɨu kamɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm sɨmiirɨn

8 Mɨ kam nhɨrɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm, nɨiyaka sɨma omɨn siir kingiin hɨr waikaowɨigɨm, maeyauwa sibsib ɨma naeiya saiir.
9 Mɨ Bɨiyan Inkam Komii siir paekwosɨmɨm sɨmiir hɨriir yɨmbiyam. Mɨ Bɨiyan Inkam Komii siir paeya namnamiinan ha wokiinaiiniyɨn mɨ ɨni sɨmiirar yamɨtkɨnɨuwɨn. Mɨ sɨma nɨdid prasae bɨ kɨnwɨnkɨm.
10 Mɨ paekwosɨmɨn ɨna boɨnɨn sɨmiirɨn, wakae! Kɨma kɨpi nɨdid. Kara yaiwɨn kɨbiya kɨmiir nauunɨ boɨnmauugigam nɨtkɨn. Mɨ ta yaiya iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨnɨm wɨ maɨrgɨmaɨrga komii saeya nwowaigɨnɨuwi.
11 Mɨ taka ɨiya brougae Devid siir om hɨrɨn wig ɨra yɨnisɨm yɨnkamiyɨnɨn nwɨra yaokaina. Mɨ tɨ inkamɨn kɨmiir nanmaiwarkainankɨn. Adi Komii siyar nɨmbinkikɨn siirɨn, Bɨiyan Inkam Komii Krais nwowam.
12 Mɨ kɨma siirɨn hɨniɨna ninɨ kɨgnɨnokninkɨnɨuwi mɨ siyaɨrgɨn. Mɨ kɨma wɨ yɨnisɨm nwɨrɨn yɨuɨs mɨrmini saeya higrɨnɨuɨn wɨ siir ninɨ kɨgɨuwi. Mɨ siya ɨni bulmakaumi twowa nae haigiiya, ɨni saiir whwonkaiyɨn. Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya hɨniɨna boɨnkikɨn.
13 Mɨ bɨ kɨmɨmɨnkikɨn nɨnomor kou hɨran paekwosɨm whɨekakɨm ɨna yɨuunaiiniyɨm mɨ sɨma ɨni tɨ paekwosɨmɨn saɨkar yaunɨ oniyɨm. Mɨ sɨma ɨni Adi Komii siir inɨg ɨiir hainan prapraskiyɨm. Mɨ sɨma mhoɨiya hɨniɨna boɨnki,
14 Adi Komii krɨmiir Wanɨn nɨnomor kou hɨranɨn siir inɨg ɨiir hainanki.
Dimusi rani, Adi Komii siya big nasmɨrwaiya bɨdi ywokiyɨn sɨmiirɨn mɨ iikam whɨekakɨm nuanɨm sɨma ɨrɨpa dɨngwomamaɨr aeikiyam.
15 Mɨ ɨiya Adi Komii siir paekwosɨmɨm mɨ sɨma swokɨ ama nɨnomor kou hɨriir, sɨmiir haiburgigɨm mɨ kamɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm sɨma sɨma yomboɨn amboɨnki, humbae! Krɨma om Betlehem hɨriir nami. Tɨ dɨmɨnɨn hɨr nɨmbiyamɨn siir ninɨ kɨgnaki. Bɨiyan Inkam Komii siya boɨnkiyɨn krɨmiir.
16 Mɨ sɨma bɨri kɨmɨmɨnkɨm ɨna yamsauwɨm mɨ sɨma Maria, Josep mɨ yɨnisɨmɨn twowa bulmakaumi nae haigiiya saiir kikaiyɨu whwonkaiyɨn, sɨmiirni inɨ kɨgɨu.
17 Mɨ ɨiya tɨ kamɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm sɨma siir ninɨ kɨgɨuwɨm mɨ sɨma tɨ yaiyɨm Adi Komii siir paekwosɨmɨm sɨma boɨnmɨmauugigɨm sɨmiir tɨ yɨnisɨmɨn siirɨm mɨ sɨma ɨni sowiirwai boɨnmɨmauuniyɨm.
18 Mɨ iikamɨm tɨ kamɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨni hinda yanaakiyɨm.
19 Maria saeya tɨ yaiyɨm saeya wakaeyɨm sɨmiir sɨmiira naɨngwokwokaigika. Mɨ saiir kwoɨnau hɨrar haigi okai, saeya bɨri naɨngwo owouga.
20 Mɨ kamɨm sibsib kɨgrɨraowiyɨm sɨma ha swokɨ apamɨm mɨ sɨma mwai ɨna yapwowaowamɨm Adi Komii siir inɨg ɨiir hainanam digworaekwowɨm sɨma

wakaeyim mi sima kigim simiir. Mi digworaekwo whiekakim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmamauugikim bidi yimbiyamkiyim. Iriig.

Sima siirin Jisis yokdap haiginiu

21 Mi mhoiiya ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi sima siir inigin Jisis yokdap haiginiu. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima biiyar dapkikinkin, iiya siya siir yopiiya saiir mhiinau hir niki okai karamaeyar niki owin saiirar. Iriig.

Simion Ana sowa Jisis siirin omaka komiiya Adi Komii siira saiir hir ini kigiu

22 Ta iiya sowa buga niyioprikmaiya sowa buga siyiuin biiya Moses siya winboinkiyin mi siir hiriinanar mi tir. Mi siir ad yopiiyo ina hainamwo siirin om komii Jerusalem hiriir, Biiyan Inkam Komii siir iin nini onkwo hauugiyam.

23 Yai komii kwira Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowa, saeya hiniina winboinkika, biiki biiyan yinisim yinhaomiyinin, yio minim nimbingin, Biiyan Inkam Komiiyin siir hauugiyam, siir yinisimar nwowim.

24 Yokwo Komii saiir yai kirie kwira saeya hiniina boinkika, iiya wigkamwo sowa yinisim yinkamiyin yinhaomiyinin, Adi Komii siir omaka komiiya saiir hainam mi yo sowawaiyo iriipi hiriinan iinmab haomwo isa timi isom hainam. Mi iinmab aiiram mi whaowaekin, mhautam haomwo isa timi isom hainam. Mi Josep, Maria sowawaiyin om komii Jerusalem hiriir asi namkwo.

25 Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Simion. Mi ti inkamin siya dimin whirki bi kimbugin. Niingaka. Siya inkam wadiekin. Siya Adi Komii siiramar mi kwisboinikin mi siya ii aiirimar niki owi, iiya Adi Komii siya inkam nwirin siir nikropki, Isrel hiran iikamim simiir mhii kwoin imiir kirie haiginiuwam. Mi Adi Komii siir naeyiuin ini saikar nwowin.

26 Adi Komii siir naeyiuin siir bidi yiisimauuin mi siya wi niki aosau rani. Niingaka. Siya Biiyan Inkam Komiiyin Krais iiya siya nitana saiiramar niki owi.

27 Adi Komii siir naeyiuin siyar hiurworwokai insiingikin mi siya Adi Komii siir omaka saiir hiriir yapninopkainam mi yopii adwo yinisim Jisis siirin ina hainaniyin Adi Komii siir omaka saiirim, Adi Komii siir hauugiyim, simiir siyiu ieya boinin siir hiriinan.

28 Mi Simion siir iina ti yinisim iiirar yinkwo mi siya Adi Komii siir inig iiirin hiniina hainan prapras boinki,

29 Biiyan Inkam Komii diminin biiya kira nimbinin, kara siir bidi kigin. Mi tariinanin kara naonami, kira kariirin ha kigninkinki. Tariinanin kara kiriir miiyan inkamin wi mairgimairgar nwowi.

30 Inkamin krimiir nanmaiwarkainainin kara siir bidi kigin.

31 Kira ti dimin iiirin iikam whiekakim hinda tindanim simiir whwonkam ida diriraerarkin.

32 Siya paenan minam niuyakin iikam whiekakim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir nanaakninki haiginiuwam. Isrel kiriir iikamim inig komii simiir hauu haiginiuwam.

33 Mi iiya siir yopii adwo sowawaiyin hiriinan wakaeywo ti hiriinan yaiyim Simion siya boinim sowiirwai yinisim iiir mi sowawaiyin naingwoyimyok pranae bi kinkwo.

34 Mi Simion siya simiirniiyin haniingi yigboinmamair haiginiu. Mi siya Maria Jisis siir apua saiirin hiniina boinki, wakae, ti kowiirwai yinisimin, Isrel simiir iikamim wi higa siya niniuwi. Mi nhirim wi siya swoki anmaiwarkainaei. Ti inkamin siya, Adi Komii siya nimbinin. Mi siir siyiu iiirin wi

siya niisiimauuwi mi nhirim wi saikar ninkinwamwarkii boini. Mi nhirim wi yaewan siir kindiyiuwangigi.
35 Mi iikam whiekakim simiir kwoin aowa aowanim wi idowiiyar nwoki. Mi mhoiiya sima siirin wi siyiu miiyik miiyiknan tir tani. Mi kira siirin hiriinan kigi mi kiriir kwoinin wi hindara hiugimkikiugi, siirsiyin. Mi ta hik hiriinana wi sauin, inkam piu nitiyin mi ha kimpipisugiiyin, wi hiriinan kimpipisugi. Simion siya hiniina boinkikin.
36 Mi profet wig ira om komii Jerusalem hir nwoka, saiir inigin Anaka, saeya Fanyuel siir yinisimka. Asa siir isidin siir hiranka, saeya waibiyie bidi yowa. Biiya saeya kam piua niki owa, saeya biewiyim pariiga ywo, iriiyar whis (7).
37 Mi mhoiiya saiir kamin ina yaonamin mi wig igabae nhiinga saiir biewiyim pariig, kamnwii whii (84). Mi saeya iinokiinokin Adi Komii siir inig hainanim bi siisika, saeya Adi Komii siir inig iiirin nii nabie nii nabie hainanika. Mi ii nhirim, saeya nae minim pa mi haiyaei iiyim saeya nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim Adi Komii siir omaka komiiya saiir.
38 Mi iiya Josep Maria sowawaiyin ta omaka Adi Komii siira saiir hirar niki owo, Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim mi Ana saeya ha nimbiniya mi saeya ini Adi Komii siir inig iiir ini igboinmamairniya. Mi saeya kimidiniya ti yinisimin siir yai imiir boinmimauu, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim, siirim nwokwokinim, Isrelan iikamim hir nwowim simiir nanmai-warkainam. Ɬriig.

Josep siya om Nasareta hiriir swoki haiyiug apnam

39 Sima digworaekwo whiekakim diriraerar digiyim, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiu ieya boinin siir hiriinan mi sima ina swoki amim nu Galili, simiir oma Nasareta hiriir.
40 Mi ti yinisimin ha mwriigiyin mi siirin ma minkin bi nipiyaokiimiminkin siya ini kiriekakar ywokiyin mi siya ini ninokninkin miiyik whiekakar mi okiyin. Mi Adi Komii siir naingwoyimyoka ini saikar nwowa. Ɬriig.

Yinisim Jisis siya ina yamin Adi Komii siir omaka saiirim

41 Mi biewii biewiiyim ta ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova Jisis siir yopii adwo, sowawaiyin om komii Jerusalem hiriiyar namnanaeiko, sowawaiyin bi nwokaigiiko.
42 Jisis siir biewiyim iuur whisa namwo iuwim mi siya wara yinkin am, siir yopii ad owakan, ta ii komiiya wou nikwo aeiya saiirim. Biewii biewiiyim biiya sowawai niki tirkiyim simiir hiriinan.
43 Mi wou nikwo aeni iiya dig nwokiya mi sima ina swoki amim mi yinisim Jisis siya om komii Jerusalem hirar ywoki. Mi siir yopii adwo sowawaiyin ha bi naingwoko siya ini hirar ywokiyin. Niingaka.
44 Mi sowawaiyin ha naingwoko siya ti iikam whiekakim sowaka waiyar napamim simaka napami mi ta nabie kirieya sowa sowa asi napamko. Mi sowa sowiir nomiiyauim mi sowiir ad igrimim simiirim hansiram siya simaka mi owi.
45 Mi sowawaiyin ha hansirnanaeyo siir bi swoki kigin. Niingaka. Mi sowawaiyin, om komii Jerusalema hiriir asi swoki haiyiug hansranamko siirimin.
46 Ɬiyim sowawai siirim hansiro, kwisa hansir mi kwoimaka saiir ini kigiu, omaka Adi Komii siira saiir hir nwowi siya, Juda simiir inkamim siyiupai, siyiupaiyim sim nowomwarkaiyiuwiyim simiir bopwoniya hir nidwokai wakaemimiki, simiir yai min dimin imiir mi siya simiirin ina mi kinawaomwarkii sriiyin.

47 Mɨ kamɨm siir yai ɨmiir wakaekiyɨm mɨ sɨma ɨni hindarar yanaakiyɨm tɨ yai whɨekakɨm siya nɨnomoknɨnkɨn boɨnkiyɨm sɨmiirɨn.
48 Mɨ sowawaiyɨn siir nɨnɨ kɨgɨuwɨn mɨ sowa ɨni hindara yanaakiyo. Mɨ siir yopiiya saeya siirɨn hɨnɨɨna ɨnɨ boɨnɨu, yɨnɨsɨm! Kɨra krɨriirwaiyɨn hɨnɨɨn dimusi tɨrgikɨn, ha? Krɨrawaiyɨn kɨriirsiyɨn pranae pranae bɨ naɨngwoyɨmyok hansɨrko.
49 Mɨ siya sowiirwai yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kowawaiyɨn kariirɨm dimusi hansɨrko? Mɨ kowa bɨ nɨnoknɨnkɨnko, kara pɨ kariir Adɨn siir omaka tɨrar nwowi, ha?
50 Mɨ sowawaiyɨn bɨ nɨnoknɨnkɨnko ta yaiya siya boɨna saiir yaim-wokɨyaimwo aiirɨn.
51 Mɨ siya ɨni sowakawai warar swokɨ ɨnkɨn amɨn om Nasareta hɨriirɨn. Mɨ siya ɨni yopii ado sowiirwai yaiyar mɨ wakaeyoknan. Mɨ tɨ yaimɨn dimɨnɨm siya boɨnɨm, ɨni yopiiya saiir kwoɨnau hɨrar haigi okaiyɨm.
52 Mɨ Jisɨs siya komii namwoɨuwɨn mɨ siir nɨnoknɨnkɨna ɨni warar mɨ ɨnkɨn opnɨrtaraokiya. Mɨ iikam ɨkɨm sɨma ɨni siiramar yaɨngwokɨɨnɨm. Ɨriig.

3

Jonɨn op baptais haigɨnɨuwiyɨn yai siya boɨnmɨmauugɨn
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jo 1:19-28)

1 Taibirias Sisa siya kɨgrɨraokiyɨm omom omom nhɨrɨm nu Rom hɨranɨm, bɨewiyɨm ɨuur ɨriiyar (15). Mɨ Pontias Pailat siya nu Judia siir kɨgrɨraowan inkam nwokɨn. Mɨ ta ɨi aiirɨn Herot siya iikamɨm nu Galili hɨranɨm, sɨmiirɨn saiir kɨgrɨraokɨn. Mɨ siir akamɨn Filip siya nu Itaria mɨ nu Trakonaitis sowiir kɨgrɨraowan inkam komii nwokɨn. Mɨ Laisenias siya nu Abilini siir kɨgrɨraowan inkam nwokɨn.
2 Anas, Kaiafas sowa prismi bɨiyan inkam nwoko. Mɨ ta ɨiya Jonɨn Sekara-iani yɨnɨsɨmɨn maeyau siiyɨn nu apa saiir hɨr nwowɨn mɨ Adi Komii siir yaiya siir hɨriirɨn, saiirar nɨmbiyamkɨn.
3 Mɨ Jon siya omom omom whɨekakɨm ɨe Jodan siir kingiin hɨr nwowɨm, sɨmiir hɨran iikamɨm sɨmiirɨn siya hɨnɨɨna boɨn, kɨma kɨmiir dimɨn biyɨeyɨm digɨumii sɨmiir haimriiyɨugigi mɨ op wa nwokɨ baptais haigɨnɨuɨm mɨ Adi Komii siya kɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm bɨiya kɨma tɨrkaiyɨuɨm wɨ hanɨɨngɨn haiyoprimdiyɨumiigi.
4 Jon siya hɨnɨɨna boɨn profet inkamɨn siir yai aiirɨn. Yai nhɨrɨm profet Aisaia siya wɨnboɨnkiyɨm Yokwo Komii saiir, yɨm hɨnɨɨngɨm,

mɨ inkam nwɨrɨn maeyau siiyɨn nu apa nɨɨnga, hɨr kauwok boɨnkiyɨn siya hɨnɨɨna kauwok boɨnkikɨn, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir siyɨuɨm sɨmiir kisɨsop dirɨraerarkwokɨn. Siir siyɨu ɨiir sɨbgu dirɨraerarkwokɨn. Profet Aisaia siya hɨnɨɨna boɨnkɨn.

5 Mɨ maeyauwɨm ɨeno ɨeno whɨekakakɨm yɨm ha timɨ haɨnkrɨmkrɨnkɨnkwokɨn. Mɨ mhɨu komii komiiyɨm mɨ mhɨuisɨsɨm ɨkɨm, wɨ sɨma dopkiyɨmikɨina mɨ siyɨuɨm mɨpugnan wrɨeyokɨm yɨm timɨ oprɨmtɨoki mɨ siyɨuɨm haigi ɨnamnaniyɨm, yɨm timɨ iyɨohɨmɨkmai dirɨraerarkwokɨn.
6 Mɨ iikam whɨekakɨm wa nwokɨ kɨgnɨoknɨnkɨnkiyɨm, inkamɨn Adi Komii siya nɨmbinɨn krɨmiir nanmaiwarkainanɨn siirɨn. Profet Isaia siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.
7 Jon siya iikam isid komiiyɨn siiram nɨtɨm saɨka nwowɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki, kɨma iikam mɨiyɨknankɨ mɨ ɨuwi, ɨni wrakɨwranan ywowɨm. Mɨ kɨmiirɨn nhɨnga boɨnkikɨm kariirɨm nɨdamnaniyɨm, op kɨmiir baptais

haiginiugiyim? Mi Adi Komii siya wi kimiir nonkwoniinwomwiirninkin tani, aniya?
8 Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisiimauu, kima kimiir dimin biyie whiekakim, simiirin bidi haiyoprimdimiigiyim. Mi kima, kima kima hiniina kipi ninkinwamwarkii boin, nim krima Ebraham krimiir brougaeyin siir iikamkim mi siya wi digar nwowi mi krima wi iikam miiyikar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya naingwowi mi tiki siiyam siyar mi diriraerarii, siya wi digar mi owi mi sima wi Ebraham siir yinisimar namwoiuwi.
9 Ua ini paemii hirar haigin taowaigina mi pae whiekakim nae miiyik bud karamae nwowim yim wi paenau sima niiyitkaigaiki. Mi wim kima ini ti paeyim simiir hiriinan ywowim.
10 Mi sima siirin hiniina srii, krima wi paniina tiri. Simiirin hiniina niisiimauuim, krimiir dimin biyieyim bidi haiyoprimdiyimiigiyim, ha?
11 Mi Jon siya simiirin boiniyio yaiya hiniin boinki, inkamin yiuis kwisairgakiniuwi mi siya kwira, inkamin niinga nowowin, siir timi hauu. Mi inkamin naeminkin naokingugunankaiyin yio iriipa hiriinanar timi tir.
12 Mi kamim omom omomi umir haiiyim, yim iriipi hiriinan ina mi itim Jon siirim, op simiir baptais haiginiuim. Mi sima siirin hiniina srii, iikam nowamwarkaiyiuan inkam, krima wi paniina tiri, simiirin hiniina niisiimauuim, krimiir kwoin biyieyim, bidi haiyoprimdiyiumiigiyim?
13 Mi Jon siya simiirin hiniina boinmauugi, kima umirmairin gavman siya boinkiyin siirarar hai. Yaeya umir nokii kipi swoki inkin hai.
14 Mi kamim yaii niniiyim yim iriipi hiriinan siirin ina mi sriiyim, krima wi paniin paniina tiri? Mi siya simiirin hiniina boinki, kima inkam nhirmi hindara kipi priitiopriitio mi kima simiirin whisarii kipi priiboin hiuriyiu mi simiir umirim whisarii kipi priiyiksasae hai. Mi kimiir kwoinin hiinsima dwo ti umirsimin kima haiiyin kimiir mii aiirsi.
15 Mi iikam whiekakim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, ti inkamin siya Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin iikamim sim nanmaiwarkainam, aniya?
16 Jon siya simiir yaiyaka hiniina yowarkii boin kara kimiirin op ara baptais haiginiuwi, inkamin kariir mhoiiya nitin kariir kouwin ini siyar ywowin mi siya ini yaowae adnan ywowin, kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miiyim wa sibgu inomokninkin mirii rani. Kara inkam miiyik rani. Niingaka. Mi kara op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii siir naeyiuin siirin wi siyar hainiuae haiginiuwi mi ti dimin biyie imiirin wi paenan siyar niu iuguski.
17 Siya ini inkamin twonidim twonau haigiiyin mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya iki twonid imiir nokwobrombrop digiyim mi kasim pa kuubrukigi. Mipi twonid niingam simasima namwokaiyiuwi mi simiirin pi omaka nae haigiiya hir nini haigiyiuwi. Mi siya kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi pae nhisopkin namginki. Mi ta paeya saeya wi niutingi rani. Niingaka. Saeya wi hiriiyar niuyokiyokiikaeyami.
18 Mi Jon siya ti hiriinanim simiir boinmauu digiyin mi siya Yaiwin Kibiya saiir yai kirikirie kibi whiekakim simiir warar yinkin boinmimauu.
19 Jon siya gavmanin siir biiyan inkamin Herot io siir nwokin. Dimusi rani, siya siir nomousimin Filip siir wiga Herodias saiir hainikii nonkwonan mi siyiu biyie nhirim siya tirim io simiirsi wara mi inkin okin.
20 Mi Herot siya siyiu biyie komii whirin ha swoki tirin mi ini ti biiyanim simakar swoki inkin haiginkiyin. Whisarii rani, Jon siirin siya hiugripkiikikaigin. Iriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin (Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Ɨiya Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuin mi siya Jisis siirin ini warar mi inkin baptais haiginiuin mi iiya Jisis siya nhwowar niki kwisboinin mi ninomora ini omaka anonanar haiwaokiya.
22 Mi Adi Komii siir naeyiuin ina yiuwiniyin. Mi sima kigwin siir naeyiuin iinmabnan siinaini siiram. Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya saeya hiniina kauwok boinkika, kira kariir yinisim wadieki wadie kiingin. Mi kariir kwoinin ini kiriiramar naingwokwonanaeyin. Mi kariir mhii kwoinim, kiriirimin ini mairgimairga ywokiyin. Ɨriig.

Jisis siir yidiwii wanwiyaeiyim simiir inig ima (Mt 1:1-17)

23 Ɨiya Jisis siya siir biewiyim, kamnwir iuura nwowin mi siya ha mirii bwakainakin. Iikamim simiir kwoinim ha naingwokim, Jisis siya Josep siirgisiir nhiekiniuwi. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir yinisimkin. Mi Josep siya Hilai siir yinisimkin.
24 Mi Hilaiyin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. Mi Livaiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin yio Janaini yinisimkin. Mi Janaiyin, yio Josepni yinisimkin.
25 Mi Josepin yio, Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Emosni yinisimkin. Mi Emosin, yio Neamni yinisimkin. Mi Neamin, yio Eslaini yinisimkin. Mi Eslaiyin, yio Nagaini yinisimkin.
26 Mi Nagaiyin, yio Meatni yinisimkin. Mi Meatin, yio Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Semeni yinisimkin. Mi Semenin, yio Josekni yinisimkin. Mi Josekin, yio Jodani yinisimkin.
27 Mi Jodanin, yio Joanani yinisimkin. Mi Joananin yio, resani yinisimkin. Mi Resanin, yio Serababelni yinisimkin. Mi Serababelin, yio Sialtielni yinisimkin. Mi Sialtielin, yio Neraini yinisimkin.
28 Mi Neraiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin, yio Edaini yinisimkin. Mi Edaiyin, yio Kosanamani yinisimkin. Mi Kosanamain, yio Elmadamni yinisimkin. Mi Elmadamin, yio Erni yinisimkin.
29 Mi Erniyin, yio Josuani yinisimkin. Mi Josuain, yio Eliesani yinisimkin. Mi Eliesain, yio Jorimni yinisimkin. Mi Jorimin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin.
30 Mi Livaiyin, yio Simioni yinisimkin. Mi Simionin, yio Judani yinisimkin. Mi Judanin, yio Josepni yinisimkin. Mi Josepin, yio Jonamni yinisimkin. Mi Jonamin, yio Elaiakimni yinisimkin.
31 Mi Elaiakimin, yio Meliani yinisimkin. Mi Melianin, yio Menani yinisimkin. Mi Menanin, yio Matatani yinisimkin. Mi Matatanin, yio Netani yinisimkin. Mi Netanin, yio Devidni yinisimkin.
32 Mi Devidin, yio Jesini yinisimkin. Mi Jesiyin, yio Obetni yinisimkin. Mi Obetin, yio Boasni yinisimkin. Mi Boasin, yio Salmoni yinisimkin. Mi Salmonin, yio Nasoni yinisimkin.
33 Mi Nasonin, yio Aminadapni yinisimkin. Mi Aminadapin, yio Atmini yinisimkin. Mi Atminin, yio Anaini yinisimkin. Mi Anaiyin, yio Hesroni yinisimkin. Mi Hesronin, yio Peresni yinisimkin. Mi Peresin, yio Judani yinisimkin.
34 Mi Judain, yio Jekopni yinisimkin. Mi Jekopin yio Aisakni yinisimkin. Mi Aisakin, yio Ebrahamni yinisimkin. Mi Ebrahamin, yio Tirani yinisimkin. Mi Tirain, yio Nehoni yinisimkin. Mi Nehoin yio Serakni yinisimkin.
35 Mi Serakin, yio Reuni yinisimkin. Mi Reunin, yio Pelekni yinisimkin. Mi Pelekin, yio Ebeni yinisimkin. Mi Ebenin, yio Selani yinisimkin.

36 Mɨ Selaɨn, yɨo Kenani yɨnisɨmkɨn. Mɨ Kenanɨn, yɨo Apaksatni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Apaksatɨn, yɨo Siemni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Siemɨn, yɨo Noani yɨnisɨmkɨn. Mɨ Noaɨn, yɨo Lemekni yɨnisɨmkɨn.
37 Mɨ Lemekɨn, yɨo Matusalani yɨnisɨmkɨn. Mɨ Matusalaɨn, yɨo Inokni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Inokɨn, yɨo Jaretni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Jaretɨn, yɨo Mahalalelni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Mahalalalelɨn, yɨo Kenani yɨnisɨmkɨn.
38 Mɨ Kenanɨn, yɨo Inosni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Inosɨn, yɨo Setni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Setɨn, yɨo Adamni yɨnisɨmkɨn. Mɨ Adamɨn, yɨo Adi Komiini yɨnisɨmkɨn. Ɨriig.

4

Setan siya siir nɨpiyaokɨiyam tɨrkɨn
(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

1 Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨni Jisɨs siir yanɨnkɨnɨuniyɨn mɨ siya ɨe Jodan siir haiburgigɨn mɨ ɨna swokɨ amɨn. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siya yɨkɨunam maeyau siiyɨn apa nɨɨnga inkam karamaeya saiir hɨriir yam.
2 Mɨ siya ta maeyau siiyɨn apa inkam karamaeya saiir nwowɨn, ɨiyɨm kam nwɨsa ywo (40). Mɨ ta ɨiya Setan siya Jisɨs siirɨmɨn saiir kɨnankɨukɨn. Mɨ ta ɨi aiirɨn Jisɨs siya nae bɨ naekɨn nɨɨngaka. Siya mhɨirɨma nwokɨn.
3 Mɨ Setan siya siir boɨnki, kɨra Adi Komii siir yɨnisɨmkɨnɨuwi mɨ kɨra pɨ tɨ siiyaɨn siir boɨnki mɨ siya pɨ bret nwokɨ ɨmbiyamɨm.
4 Mɨ Jisɨs siya siir yai anaka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki. Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka inkamɨn nae aram naɨngwowiyɨn siya wɨ kɨrɨekak nwo rani. Nɨɨngaka. Inkamɨn bret ara naeyam naɨngwowiyɨn siya siirɨn wɨ kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn siir hauu rani. Nɨɨngaka.
5 Mɨ Setan siya siirɨn ɨna yɨkɨunaiinamɨn mhɨukɨua hɨriir mɨ bɨ kɨmɨmɨnkɨkɨn, siya ɨna yɨisiimauuwɨm nu tɨran omom omom whɨekakɨm sɨmiir.
6 Mɨ siya boɨnki, kara tɨ kariir omom omomɨm mɨ kariir dimɨn taemɨn whɨekakɨm wɨ kɨriir hauuwi. Mɨ kɨra wɨ nu kɨgrɨraowan inkam komii nwowi, whɨsarii rani, yɨm tɨ digworaekwowɨm kariirargɨm mɨ kara inkam nwɨr mɨ hauuwi kara wa mɨ hauuwi, kariirar kwoɨnkɨn.
7 Kɨra ogmwo kariiram hɨui mɨ kariir ɨnɨg ɨiir hainani, tɨ digworaekwo whɨekakɨm yɨm kɨriirgɨm.
8 Jisɨs siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka. Kɨra Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir ɨnɨg ɨiirarar hainan siya kɨriir Adi Komiikɨn mɨ kɨra siir mɨi aiirarar donkwo ɨski.
9 Mɨ Setan siya Jisɨs siirɨn om komii Jerusalem hɨriir yɨkɨunam. Mɨ Jisɨs siirɨn omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya saiir akou hɨr ɨnɨ okmwɨn okwoɨu. Mɨ siya siir boɨnki mɨ kɨra Adi Komii siir yɨnisɨm kɨɨngɨnɨuwi mɨ kɨra pa diswɨt natkinaiinam.
10 Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka mɨ Adi Komii siya wɨ siir paek-wosɨmɨm sɨmiir boɨnki. Sɨma kɨriirar sɨbgu kɨgrɨraowɨm mɨ kɨra wɨ nao rani.
11 Mɨ sɨma wɨ kɨriir nonkwowɨni sɨmiir ɨɨnam mɨ kɨriir ɨga wɨ siiya kwɨrkɨ swokɨ haɨn tani. Nɨɨngaka.
12 Mɨ Jisɨs siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, Yokwo Komii saiir yaiya saeya hɨnɨɨna boɨnka, kɨra Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siirɨm kɨpi kɨnankɨu mɨ siirɨm kɨpi srɨi, tɨ hɨriinan dimɨn biyɨeyɨn siya kɨriir whɨndirɨraerarkiyɨm. Nɨɨngaka.
13 Mɨ ɨiya Setan siya siirɨm kɨnankɨuguguwɨn, tɨ dimɨn taemɨn whɨekakɨm sɨmiir mɨ Jisɨs siya bɨ wakaeyoknakɨn. Mɨ Setan siya Jisɨs siirɨn ɨna haiburgigɨn mɨ ɨna ɨnɨ sɨnsɨn wokmainakiyɨn. Ɨriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin
(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

14 Mi Jisis siya nu Galili hiriir namin mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin siir
kirieya ini siyakar ywowin mi dimin taemin whiekakim Jisis siya diriraerarim
simiir yaiya ina haigiririr boinama omom omomim simiir.
15 Mi siya iikam whiekakim simiirin, simiir omaka yai nidwokai wakaeiya
saiir hir boinmimauugin mi sima ini siir inig iiirar hainan prapraskiyim. Iriig.

Mi om Nasaretan iikamim sima digiumii Jisis siir haimriiyiugim
(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

16 Mi Jisis siya omin yinisim sapisap siyar naemrwii okwonaniyin Nasaret
siirimar swoki am. Mi Jisis siya Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir
karamae nwowiya ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yapninopkainam.
Iinokiinokin siya tiriya saiir hiriinan mi siya ini Yokwo Komiiya saiirar yokwo
mwaingiyin.
17 Mi sima siirin profet Aisaia siya wina yokwowa bidi bidiniyar saiir hauu
mi siya mii kwira hiniina boina saiiram hansirkin,
18 Adi Komii siir naeyiuin ini kariir tir nwowin. Mi siya kirie kariirin
minam hauugin mi ha nimbinkin, siir yaiwin kibiya iikamim sima
sima sipiyimiyokmaeyamiyim simiir boinmimauuim. Siya kariirin
minam nikropkikin kara ta hiriinan yaiya iikam simiirin hiniina
boinmauuim mi digworaekwowim uridnan kimiir nitkiyim mi
kimiirin wi rirmiiya kara nwowaiginiuwi mi iikamim nhwokwisae
nwowim simiir nhwowim wi wadie kara nwowaiginiugi. Mi iikamim
hikak nwowim simiirin wi rirmiiya kara nwowaiginiugi.
19 Siya kariirin minam nikropkikin. Iiya Adi Komii siya nanmaiwarkainana
iikamim simiir kara saiir boinmimauukin.
20 Mi siya ha mwain digiyin mi yokwowa ina swoki haiginikougiya. Mi ina
swoki hauugiya inkamin yokwo imiir kigriraowiyin siir. Mi siya ha swoki
idwowin mi ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim iikamim simiirin
ta ii aiir nowomwarkaiyiu bwakainamkin mi simiir nhwowim siirara kao-
nanaekiyim.
21 Mi siya simiir boinki, yaiya tariinan kima kwawakaekiya Yokwo Komii
saeya boina, tariinanin saeya tasi nimbiniraraowa.
22 Mi sima siirin ina boin wadieyin mi sima naingwoyimiyok prasae bi
kikinkim yai miiyik miiyikim siir yai hiranka nimbiniyim simiirsiyin mi sima
boin. Ti yinisimin siya tari Josep siir yinisimkin, aniya? Mi siya krimiir
hiriinanargin mi siya ti hiriinan yai miiyik miiyikim papiyanki haigim?
23 Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi boiniyio yai kwira saiir yaim-
wokiyaimwo aiir boinmauugi, inkam iikam nhirmi whindiriraerariyin yio ti
hiriinan inkamin sasar timi whindiriraerarna. Siyiu hiniinin Kapaneam kira
tirnaniyin mi ti kiriir ombud om iiirin hiriinan siyiu iiirar timi tir.
24 Mi siya boin, kara kimiirin yaimwowar boini, iikamim sima simiir omki
oman profet inkamin siir yai bi wakaeyoknaeikin. Niingaka.
25 Wakae! Kara kimiirin yaimwokiyaimwowa boini, bidi bidiniyarin Ilaija
siya nwowa mi wig igabae niinga nhirim nu Isrel hir nwokim. Mi taka iiya
naoki bi swoki kinmiminka biewiiyim whwoim haimii (3 ½ yia). Mi iikam
whiekakim ti nu iiir nwowim sima mhii prasae bi naokim.
26 Mi Adi Komii siya Ilaija siirin iki wig igabae niingam nu Isrel hir nwowim
simiirim bi nikropkikin. Niingaka. Siya siirin, wig igabae niinga irua om
Sarefat nu Saidon hirana saiiram nikropkikin nae saiir hauu aeyim. Mi ya
saeya nu Isrel hiran wig rani.

27 Mɨ profet Ilaija siir ɨiya ɨriipɨ hɨriinan mɨ siya iikam nhɨrɨm nu Isrel hɨranɨm
paowaigɨ pɨskomkopouwɨm, sɨmiir nwɨrni mɨiyɨk bɨ nwokɨn. Nɨingaka. Mɨ
nɨinga nwokiyɨn Neman sasargɨn. Neman siya Isrelan tani, siya Sirian
inkamkɨn. Jɨsɨs siir yaiya hɨriinanka.
28 Mɨ ta ɨiya iikam whɨekakɨm sɨma ta omaka yai nɨdwokai wakaeiya saiir hɨr
nwowɨm sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ sɨma bɨdi yɨnokninkɨnkiyɨm ta yaiya
Jɨsɨs siya sɨmiirar hɨuriyɨu boɨnkɨn. Mɨ sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm haugɨhauga asi
whwiyɨekikɨm.
29 Mɨ sɨma ha nɨnsiin okwokwokiyɨm mɨ Jɨsɨs siirɨn ɨna kiyaiwowɨtnaniyamɨn
omɨn siir yaba hɨriir. Mɨ sɨma siirɨn mhɨuisɨm whɨrɨn sɨmiir om ɨeya nwowɨn
mɨ sɨma siirɨn hɨranki nɨtkiigiyɨm tɨrkɨm.
30 Mɨ sɨma dɨg bɨ nwokɨm whɨsarii rani, Adi Komii siyar nɨkɨdukɨn sɨmiir
kwoɨnɨm mɨ sɨma asi nɨdidkɨm. Mɨ Jɨsɨs siya ɨni sɨmiir bopwowar yapnamɨn.
Mɨ siya ɨna yɨugusamɨn. Ɨriig.

Jɨsɨs siya inkam nwɨrɨn uridyɨu biyɨekakɨn siir haiswonɨskikɨn (Mk 1:21-28)

31 Mɨ Jɨsɨs siya om komii Kapaneam nu Galili hɨranɨn siir namkɨn. Mɨ Juda
sɨmiir ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya siir iikam
nhɨrɨm saiirar mɨ owomwarkaiyɨugɨn Adi Komii siir yai aiir.
32 Mɨ sɨma ta siir yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨni hindara yanaakiyɨm. Dimusi
rani, siir yaiya inkamɨn inɨg komiigakɨn siir hɨriinan boɨnkɨn ta yaiya kɨrɨe
komiigaka.
33 Mɨ omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaekiya, inkam nwɨrɨn yɨu
biyɨekakɨn hɨr nwokɨn. Mɨ siya ɨna kauwok boɨnamnankiyɨn,
34 hɨe! Jɨsɨs om Nasaretanɨn, kɨra dimu dimɨn tɨram nɨtkɨn, ha? Kɨra krɨmiir
nonkwonɨɨnwomwɨɨrninkɨnam nɨtkɨn, ha? Kara kɨriirɨn ɨna ninokninkɨnɨn
kɨrargɨn Adi Komii siir yɨnisɨmɨn dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowɨn mɨ
iikam whɨekakɨm krɨmiir nanmaiwarkainanɨn.
35 Mɨ Jɨsɨs siya ɨgao yai tɨ yɨu biyɨe siir yɨkwao boɨnki, kɨriir yaiya
tɨ tanki! Mɨ yɨu biyɨeyɨn siya tɨ inkam ɨiirɨn iikam whɨekakɨm sɨmiir
whwonkam ɨdar haigi ɨrɨmtɨogigɨn mɨ siya ɨna yamɨn. Mɨ siya siir bɨ
nonkwonɨɨnwomwɨɨrninkɨngigɨn.
36 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma hɨriinan kɨgiyɨm mɨ sɨma ɨni hindara
yanaakiyɨm. Mɨ sɨmasɨmarɨn hɨnɨɨna yɨmboɨn amboɨn, ae! Ta yai hɨnɨɨna
saeya panɨɨn panɨɨn yaiga. Mɨ siya yɨu biyɨeyɨm sɨmiirɨn wɨ inkamɨn kɨrɨe
komiigakɨn mɨ inɨgak ɨkɨn mɨ siir hɨriinan boɨnmɨmauuwi. Mɨ sɨma hɨriinan
wakaeyɨm mɨ sɨma tɨ inkam ɨiirɨn ɨna haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm.
37 Mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨn Jɨsɨs siya tɨrkiyɨn ɨna haigirɨrɨrkiyɨn, omom omom
ɨmiirɨn. Ɨriig.

Jɨsɨs siya iikam kasa bɨ haiswonɨmnɨskɨigɨn (Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

38 Mɨ Jɨsɨs siya ta omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya saiir haiburgigɨn
mɨ Saimon siir omaka aiir yam. Mɨ Saimon siir nɨua saeya ma pɨu huua kɨniya
saeya niiga. Mɨ kamɨm sɨma ini ɨkɨunaki Jɨsɨs siirɨn saiir ninɨ kɨgniyam.
39 Mɨ siya ha namɨn, kɨmɨdiniya hɨiya saeya whɨna saiir kingiinar inɨ
okwowɨuwɨn mɨ siya ta ma huua kɨniya ɨgao yai saiir boɨnki mɨ ta ma pɨu
huua kɨniya ɨna haiburgiga. Mɨ saeya bɨri kɨmɨmɨnkika saeya ɨna yɨnsiin ɨdwo
sasaugiya mɨ saeya ɨni sɨmiir nae ɨmiirar swokɨ ɨnsiin dirɨraerara.
40 Mɨ ɨiya bɨeyɨn nɨkiiyamki tɨbɨn, iikamɨm nomiiyaugakɨm, sɨma sɨmiir
nomiiyauɨm mapai mapaigɨ niiyɨm sɨmiirɨn ɨna yɨkɨunaniyɨm, Jɨsɨs siirɨm. Mɨ

siir iina ti iikamim makak makakim simiir piu imiir nonkwokiyim mi siya simiirin ina yinimniskigiyim.
41 Mi ti uridyiu bibiyieyim iikam whiekakim simiir hir nwowim sima ini warar yinkin amkiyim mi sima igao yaigak hiniina ywonamim. Hie! Kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi Jisis siya igao yaigak simiir ywoki mi siya yai simiir bi kignink in boinaikin. Dimusi rani, sima ina ninoknink inim siya inkamin Mesaia Adi Komii siya nimbinin siya krimiir nanmaiwarkainanin.

Jisis siya yai omakam yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir hir boinmimauugin.
(Mk 1:35-39)
42 Mi bienainakarin siya tiki om iiir haiburgigin mi siya maeyauwa inkam karamaeya saiir yam, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. Mi iikam whiekakim sima ina yamim Jisis siirim hansiram. Mi iiya sima siir hansiryiskaiyin mi siir kwoinin kimidiniya sima yikpitmaiyim ti simiir om iiir haiburgigsi, siya pi om whira namisi.
43 Mi siya simiir boinki, kara yaiwin kibiya iiya Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim mi iikam ikim, simiir kigirkakana saiirin pi iki omom omom nhirim simiir mi boinmimauuwi. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara hiriinan asi tiri.
44 Mi siya ha boin digiyin mi siya ina haiburgigin simiirin mi siya ina yamin Adi Komii siir yaiya saiirin iki omakam, yaimin dimin, nidwokai wakaeiyim nu Judia hiranim simiir asi boinmimauuwamkin. Ɨriig.

5

Jisis siya boinkin Pita siya anasu hoimgak asi haigin
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)
1 Mi iigwira Jisis siya Genesaret whiigbid hir nwokin. Mi iikam whiekakim sima ha nitim, ini saikar yaninkiniuniyim. Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyam.
2 Mi siya igopsim iswo sowiir kigi sowa whiigbid hir nwowi. Mi kamim anasu haiiyim sima ti i iswo sowiir bidi haiburgigo. Mi sima haimna hiisoki.
3 Mi Jisis siya iisim ira saiir kwirii, ta iya Saimon Pita siirga. Mi siya Saimon Pita siir boinki siya i aiirin hamiisima wokiyopkiyim yaba hiriir mi siya ta ikopsim aiir yidwokai boinmimauugi Adi Komii siir yai aiirin, iikam whiekakim simiir.
4 Mi Jisis siya yai ha boin digiyin mi siya Saimon Pita siir boinki, iya whiidopwoniya kinaniyam, kira mi kiriir isidin kima haimna ditmai anasu kikaiyim.
5 Saimon Pita siya ina yowarkii boinin, inkam komii ta nii kirieya krima whisariiyar miriinanaemaowikim, anasu whirmin whirmin bi swoki iigimiminkin. Mi kira pi boinkin, kara pi asi nitmai.
6 Mi sima ha nitmaikiyim mi simiir haimna anasu kasa bi niigikim mi haimnain pi hiriiyar pi inanbirgiyin.
7 Mi sima simiir iripa miiyan kamim i ira saiir nwowim simiirim kinkina, simiir whinmiriiyim mi sima ha nitim mi anasuim ina yiskaina haigimimirkiyim. Mi i iso ini hindara iyimiminkiywo.
8 Saimon Pita siya hiriinan kigiyin mi ogmwoin Jisis siir kingiina ini hiuiu mi ina boinin, Biiyan Inkam Komii, kira kariir haiburgik mi kira ha dam! Dimusi rani, kara dimin biyie tiran inkamkin.
9 Siyar mi kamim saikar nwowim, sima ti anasu whie komiiyim sima haiyim simiir kigiyim ini hindara yanaakiyim.

10 Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowa Saimon Pita sima iripa mii
kwiruwa miriigim. Sowa iriipa hiriinan ini warar mi inkin anaakiywo. Mi
Jisis siya Saimon Pita siir boin, kira kipi nidid ti anasu kira haiyim, mhoiiya
kira iikamim simiirin wi hiriinan haii, kariir mhoiiya nitamin.
11 Mi sima i iso ha nadu hiuwamasukuniyim mi simiir digworaekwo
whiekakim ini hirar iyopnisugikim mi sima ini Jisis siir mhoiiyar yamim. Iriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskomkopouin siir haiswoniskigin (Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

12 Igwira Jisis siya om whirin inkamin paowaigi piskomkopouin siya
nwowin siir ini owou. Mi ti inkamin siir piua paowaigi bidi yinkiniua mi iiya
siya Jisis siir kigwinin mi siya ini Jisis siir igmiiga whwonkam ida kingiinar
yakai kaiyirou whinaiinamin. Mi ina boinaiyin, Inkam Komii kira naingwowi
mi kariirin wi dig kirar nwowaiginiugi.
13 Mi Jisis siir iina ha ninkikiya mi siir yanonkwowiuin mi siya boin, kara
ha naingwowi, kiriir ma ha digi! Mi ta ma bi kimiminkika ina digiya.
14 Jisis siya igao yai siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni
kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi pa dam inkamin naemin kimiirsi
ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siirim pris inkamin kimiir kaoprigi okwowiyin
siir tini boinmauuiu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiyaeki! Kiriir
piu wadie nwowa saiirsi. Mi yaiya krimiir brougae Moses siya winkiya saiir
hiriinan. Mi ti kamim nwoki inokninkin wini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim.
15 Mi diminim Jisis siya tirim simiir yaiya ina yiniyokiigiya. Mi iikam
whiekakim siir yai wakaenakiyim nitkim mi maim simiir piu nwokaiyim
simiir warar haiswoniskiigiyim.
16 Mi ii nhirim siya maeyaua inkam karamae pi saiir napninopkainami
mipi nhwo hir nini kwisboiniuwi. Iriig.

Jisis inkamin iga iin ninsimsiriuwin siir haiswoniskiigigin (Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

17 Mi iigwir nabie Jisis siya iikam nhirim simiir niisiimauugin mi Farisi kam
ikim mi kamim siyiu komii komiiyim sim ninokninkiniyim sima hir warar
ninkin idwokim. Sima ti omom omom whiekakim nu Galili mi nu Judia mi
om komii Jerusalem simiir hirankim nitkim. Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir
kirieya ini Jisis saikar nwowa, makak iikamim simiir haiswoniskiiyim.
18 Kam nhirim sima ha nitim, inkam nwirin iga iina ninsimsiriuninkinin
siirin hiigakar hainamin, sima siirin omakanau hiriir haininopkainamim
tirkim, Jisis siir igmiiga nini haiginiuim.
19 Dimusi rani, ini iikamki yinkiniu waowim, sima ini siyiuim
yinkinyaeyaonamim, ti makak inkamin siir haininopkainamim. Mi sima
siirin akoua hiriir hainaiinam mi sima maeyau kwira saiir yami iinikiniingi.
Ta hiiya saiir digar mi ti inkamin ta hii aiir whwonkaiyin sima siirin hiigakar
yonkwosiisiisnaiinam iikam ima nwowa maeyaua saiir bopwoniya. Mi sima
Jisis siir whwonkam ida yauuni kikiniu.
20 Iiya Jisis siya simiir naingwo tibmii kirie saiir kigiyin mi siya ina boinin,
nomiiyau, kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim.
21 Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simasimarin
ina yomboin amboinim. Yipikin ti inkamin Adi Komii siir hiriinan
boinin? Inkam nwirkin bi swoki haiyoprimdiyiumii srankin dimin biyieyim.
Niingaka. Adi Komii siirarar miiga.
22 Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir boin,
dimugin? Ti hiniin kwoinin kimiir waraur nwokaiyin, ha?

23 Piki hiniin dimin kirie ikim kara mirii karamae nwowiyim mi piki hiniin
dimin ikim hiinsima nwowiyim kara mirii karame nwowiyim? Mi kara
ha boini kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim ta mii
hiriinana ya mii kirie, o mii komii rani, aniya? Mi kara ha boinki, kira
dinsiingi mi kiriir hii aiir hainam ya mii komiiga, iyie? Mii komii rani, aniya?
24 Yaowae Adin ninomor kou hirankin nitin karargin. Mi kimiirin wi karar
niisiimauuwi kirieya dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim mi Jisis
siya ti inkamin iga iina ninsimsiriuin siir asi boinkikin. Kara kiriir boinki, kira
dinsiingi! Mi kiriir hii aiir dinsiin hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam!
25 Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin hainamin siir hiiya mi siya ini
iikamim simiir whwonkam idar yapnamin mi siya mwai ini Adi Komii siir
inig iiirar hainan ap waowaowamin.
26 Mi sima ina yanaakiyim mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinkim
mi sima ini Adi Komii siir inig iiirar hainanprapraskiyim mi ina boinim, ae!
Dimin prasae rani, tapa krima kwakigiyin. Ɨriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

27 Mi ti diminin siir mhoiiya, Jisis siya napnamin mi siya kigi inkam nwirin
omom omomi umir haiiyin siir inigin Livaikin, siya omaka siya nidwokai
miriiya saiir hir nidwokaii. Mi Jisis siya siir boinki, kira kariir mhoiiya wit.
Mi Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar grirgingikim
mi siya ini Jisis siir mhoiiya yamin.
28 Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar yinsiin
haiburgigin mi siya ini Jisis siir mhoiiyar yamin.
29 Mi Livai siya nae komiiya ina diriraerarin siir omaka hirar, Jisis siiram.
Mi kam hoimgakim omom omomi umir haiiyim mi kam nhir ikim, sima warar
yinkin idwokai ae sowakan.
30 Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komii ninokninkiniyim sima
Farisi simiirar isid whirkin. Kamim Jisis siir kigna miriiyim, simiirin hiniina
yiniinansao boin, kima wari kamim omom omomi umirim yaeya swoki inkin
haiiyim mi kamim siyiu biyie tiriyikim, nae op min simaka dimusi nidwokai
ae kwiyae, ha?
31 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin ma kara-
maeyin, yio siya inkamin paowai widiyin siiram bi swoki amikin. Niingaka.
Mi iki makak iikamim pi simasimar nami kamim paowai widiyim simiiramin.
32 Kara inkamin paowai widiyin siir hiriinankin, kara iikam miiyik
miiyikim sima ha naingwowim krima iikam miiyikim simiir mhii kwoin
ninkpit haigi aram bi nitkin. Niingaka. Kara iikam biyieyim hiniina
naingwowim krima miiyik rani, simiir mhii kwoin imiir ninkpit haigiyim
nitkin. Ɨriig.

Nae haiya aeni yaiga
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

33 Mi Ferisi iikam nhirim sima Jisis siir boin, Jon siir kigna miriiyim kamim,
sima ii kasakasa bi haiyaeikim mi nhwo pranaepranae bi kwisboinikim. Mi
Farisi simiir kigna miriiyim kamim yim iriipi hiriinan. Mi kamim kiriir kigna
miriiyim, yim hiriinan bi tirkim, yim sima nae pa mi aei mi opa pa mi kwiyaei.
34 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima ha naingwowi,
iiya iikamim ti inkamin wig nonkwonain siir wigwas nae aiiram niti, saiir
naeyam mi kima wi saiir haiyaki, aniya? Niingaki, niingaka.

35 Mɨ mhoɨiya iikam biyɨe nhɨrɨm sɨma nɨnkaknan nwowi siir nɨkɨunakiyɨm.
Mɨ siya siir inkam inkamnanɨm sɨmiir haiburgigi mɨ taka ɨiya ya nɨkrani sɨma
nae wɨ saiir haiyaki.
36 Jɨsɨs siya mɨn boɨniyɨokɨn, inkamɨn, yɨuɨs wɨn haɨmiiya saiir kɨpi kɨntɨo hai,
yɨuɨs kaba saiir nɨtkɨn panɨm. Mɨ siya hɨriinan tɨri mɨ ta yɨuɨs mɨiyɨka wɨ saeya
nonkwobumbuwi. Mɨ ta yɨuɨs wɨna saeya wɨ yɨuɨs biyɨeya saɨka wɨ mɨiyɨk kɨg
rani. Nɨingaka.
37 Inkamɨn wain opa wraisu ɨs kaba saiir bɨ naokaiigɨn. Nɨingaka. Mɨ siya
hɨriinan tɨri mɨ tɨ wain opa saeya niyopiinaiinii mɨ wɨ ta wraisu ɨs kaba saiir
mɨmbɨmbɨrgi mɨ ta wain opa wa naokinɨnkwokwo ɨuguski.
38 Nɨingakɨ, nɨingakɨinga. Mɨ kɨra ta wain opa wraisu ɨs mɨiyɨk aiirar daokai.
39 Ta yaiya saiir yaimwokɨyaimwowa saeya hɨnɨinga. Iikamɨm Moses siir
siyɨu ɨiir napiyɨm sɨma boriisopi Jɨsɨs siir siyɨu ɨiir swokɨ apɨm mɨ sɨma wɨ
hɨnɨina boɨni tɨ siyɨuɨn siyɨu paii rani. Mɨ sɨma siyɨu wɨnɨn digɨumii siir
haimriyɨugigɨm mɨni mɨ sɨma siyɨu bɨiyanɨn siiramar naɨngwowi. Ɨriig.

6

Judami ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saeya mɨi haiyani ɨiga
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

1 Mɨ Juda sɨmiir ɨi komii kwɨra pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karam nwowiya
Jɨsɨs siya witnid numɨrɨm sɨmiir bopwowa naprɨokɨinamkɨn. Mɨ kamɨm siir
kɨgna mɨriiyɨm witnid nhɨrɨm sɨmiir kigrimgrirgi haiyamɨm mɨ sɨma ɨna
yɨinɨbromprop yonkwomromrok apaeiyamɨm.
2 Mɨ Ferisi nhɨrɨm sɨma boɨn mɨ kɨma Moses siir siyɨu komii ɨiir dimusi
taouga dirɨraerarkɨm, tɨ dimɨnɨm Judami ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn
tɨr karamae nwowiya saiir haiyam mɨ kɨma sɨmiir dimusi tɨrkɨm, ha?
3 Jɨsɨs siya sɨmiirɨn hɨnɨina yowarkɨi boɨn, kɨma tɨ dimɨnɨn bɨiya Devid siya
tɨrɨn Adi Komii siirɨn, siir bɨ nwankɨm, ɨiya siir isidɨn sɨma mhɨigɨ naowɨm mɨ
sɨma naeyɨm, aniya?
4 Mɨ Devid siya omaka komiiya Adi Komii siira saiir napnɨnopkainamɨn
mɨ siya kɨmɨdiniya bretɨn Adi Komii siir nɨnkɨn ɨmiiyaeyɨn siir haiyɨn mɨ siya
ɨna yaeyɨn. Mɨ haɨmiiyɨn, kɨmɨdiniya siir isid ɨiir hauu ae. Mɨ kɨma tari siir
bɨri mwaɨnɨnokninkɨnkɨm, siyɨu komii siir siyɨuɨn, hɨnɨin boɨnkɨn. Tɨkɨ bretɨn
inkam nɨingakɨ bɨ swokɨ aeikɨn. Nɨingaka. Yɨo pris sɨmiiraraɨrgɨn.
5 Mɨ Jɨsɨs siya ɨna swokɨ boɨn, kara Yaowae Adɨn nɨnomor kou hɨrankɨ nɨtɨn
siya, ta Judami ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saiir
Bɨiyan Inkam Komii asi nauunɨ onikɨn. Mɨ kɨma ɨo kariir dimusi nwowi, ha?
Ɨriig.

Jɨsɨs siya inkamɨn ɨina biyɨekakɨn siir haiswonɨskigɨn
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

6 Mɨ Juda sɨmiir ɨi komii kwɨra pɨu siiskuwakiya, dimɨn taemɨn tɨr kara-
mae nwowiya Jɨsɨs siya sɨmiir omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya,
saiir yapnɨnopkainam. Mɨ siya sɨmiir yowomwarkaiyɨu. Mɨ inkam nwɨrɨn
hɨr warar nɨnkɨn okɨn, siir ɨina ɨiniga bɨdi yɨnsɨmsɨrɨunamɨm ɨni pae-
yaryaowainan ywokiyama.
7 Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokninkɨniyɨm mɨ Farisi kam ɨkɨm, sɨm Jɨsɨs siirɨm
hɨrar kaonanae. Sɨma bɨri nɨnokninkɨnkɨm, siya tɨ inkamɨn siirɨn pɨ Judami
ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saiir nasi haiswo
nɨskii mɨ ta hɨriinana saiirsi hɨuriiyɨu boɨnam mɨnkɨm siirɨn.

8 Mɨ Jisɨs siya bɨdi yɨnoknɨnkɨnɨn sɨmiir kwoɨn ɨmiirɨn mɨ siya tɨ inkamɨn ɨɨnakɨn naonɨnsɨmsɨrɨuwɨn siir boɨnki, kɨra tɨriir wɨnsiin apnani. Mɨ tɨkɨ inkamɨn siya ɨna inɨ okwowɨuwɨn.
9 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kara kɨmiir srɨii, siyɨu komiiyɨn siya panɨɨna boɨnkikɨn, Judami ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saiirɨn? Mɨ krɨma siyɨu mɨiyɨk tɨ tɨr iyɨe? Mɨ siyɨu biyɨe tɨ tɨr, aniya? Mɨ krɨma siir tɨ haiswonɨski haigɨnɨu, ta ɨi komii aiirɨn, iyɨe? Mɨ krɨma siirɨn hɨriiyar tɨ kɨgnɨsu ao, iyɨe?
10 Mɨ Jisɨs siya iikam ɨmiir kaoyokiyokɨigiyɨn mɨ siya tɨ inkam ɨiir boɨnki, kɨriir ɨɨndɨbɨn tɨ ɨnkiyɨnyɨnki. Mɨ tɨ inkamɨn hɨriinan tɨrkiyɨn mɨ siir ɨɨna ɨni wadɨeyar swokɨ okiya.
11 Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm ɨni haugɨ haugar whwiyɨekikaigiyɨm. Mɨ ɨni sɨma sɨmar whrɨeboɨnamɨm mɨ krɨma Jisɨs siirɨn wɨ panɨɨn panɨɨna tɨri? Ɬriig.

Jisɨs siya aposel kamɨm ɨuur nwɨsa yɨmbin
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

12 Mɨ taka ɨiya Jisɨs siya ɨna iiyamɨn mhɨuwisɨm whɨrɨn siir, nhwo Adi Komii siiram kwɨsboɨnam. Mɨ ta nɨi kɨrɨeya siya ɨni hɨrar kwɨsboɨn pɨrkɨnkaiyɨn, Adi Komii siiram.
13 Mɨ bɨeyɨn ha maskwonaidniyakwokɨn mɨ siya kamɨm saɨka mɨriiyɨm sɨmiiram yɨkɨugi mɨ siya tɨ kam ɨuurnwɨso sɨmiir yɨmbin. Mɨ siya sɨmiir inɨgɨm ɨna dap haigɨnɨuɨm aposel.
14 Sɨmiir inɨgɨm hɨnɨɨn hɨnɨɨngɨm. Mɨ Saimon siir inɨgɨn Pita yokdap haigɨnɨu mɨ siir nomousɨmɨn yɨo Endrugɨn mɨ nhɨrɨm yɨm sɨm inɨgɨm hɨnɨɨn hɨnɨɨngɨm Jems, Jon, Filip mɨ Bataromiu.
15 Matyu, Tumas mɨ Jems Alpiasni yɨnisɨmɨn mɨ Saimon siir inɨg whɨrɨn Selot. Tɨ inɨg Selotɨn siir yaimwokɨyaimwowa hɨnɨɨngɨn mɨiya siya mɨriiya bɨ mɨrii kikrɨpikɨn.
16 Judas, Jemsni yɨnisɨmɨn mɨ Judas Iskariot inkamɨn wɨr Jisɨs siir napwouwɨn siir sau omomni. Ɬriig.

Jisɨs siya makak iikamɨm sɨmiir haiswonɨmnɨskɨigɨn
(Mt 4:23-25)

17 Mɨ siya ha dɨgikɨn mɨ Jisɨs siya ɨni sɨmakar yɨnkɨn apniyamɨn mɨ siya maeyau hɨkmainana saiir yokwo iikam isid whɨekakɨm sɨmakar. Mɨ iikam whɨekakɨm nu Judianɨm mɨ om komii Jerusalem, an ɨkɨm mɨ omom om komii Taia mɨ om komii Saidon sowiir hɨriir wainam ɨkɨm. Whɨigbid whɨigbida wainamɨm, sɨmiir hɨran iikamɨm sɨma warar yɨnkɨn ɨt.
18 Mɨ sɨma siir yai aiir wakaeyam nɨtkɨm mɨ siya sɨmiir ma ɨmiir mɨ haiswonɨmnɨskɨiyɨm mɨ iikam nhɨrɨm uridyɨu biyɨekɨ nɨnkɨnɨuwɨm sɨmiir warar. Mɨ siya ɨna haiswonɨskɨi haigɨnɨuwɨn.
19 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma ɨɨna Jisɨs siir nonkwowɨm mɨnkɨm. Dimusi rani, siir kɨrɨeya sɨma bɨdi kɨgiyɨn, iikam whɨekakɨm makakɨm siya haiswonɨmnɨskɨigɨm. Mɨ sɨma ɨni wadɨeyar ywokiyɨm. Ɬriig.

Jisɨs siya iikamɨm maɨrgɨmaɨrgakakɨm mɨ iikamɨm hɨkak nwowɨm sɨmiir boɨnmɨmauugɨm
(Mt 5:1-12)

20 Mɨ Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir kaoki mɨ ɨna boɨnkiyɨn,
kɨma tɨ iikam paeprigabɨm kɨma maɨrgɨmaɨrga dwo. Dimusi rani, Adi Komii
siya digworaekwo whɨekakɨm kɨma mɨriiyɨm sɨmiirar kɨgrɨraowikɨm.
21 Kɨma tɨ iikamɨm tariinanɨn mɨigɨ naowɨm kɨma maɨrgɨmaɨrga dwo. Dimusi rani, mhoɨiya kɨma wɨ digworaekwokɨ naokɨngugunankaii. Mɨ kɨma iikamɨm

ti tariinan ninouninkiyim, mhoiiya kima digworaekwo whiekakak nwowi mi kima wi yaibu simiir grinkin iei.

22 Kira iikamim kinaka nombopboin ae karam nwowiyim mi io kinaka nwowiyim mi yai biyie kiriir nigbumbu boiniyin mi digiumii kiriir haimriiyiugigiyin kira siiramin mairgimairga dwo. Sima ti diminin kiriir whisarii tir tani ni kira ti Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir siyiu iiir napkin.

23 Biiya krimiir brougae wanwiyaeyim, hiriinanar mi tirkim, profet inkam imiirin. Mi kira ti hiriinan diminin siya nimbiyami kira mairgimairga prasae kipi nwo, ogmwo warar dinwomwokam. Dimusi rani, mhoiiya kira wi digworaekwo miiyik miiyikak nwowi mi ti digworaekwowim ini Adi Komii siyar niki onkwo idwowim, ninomor kou hir.

24 Kima ti iikamim umir digworaekwoki naokingugunankaiyiuwiyim mi wadie sibgu owipisukaeyamim, kima sibgu mintirao, mhoiiya kima wi hik whoimoni hai rani. Dimusi rani, kima wi ninomor kouan digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka.

25 Kima mintirao kima wi mhii naekak nwo rani, mhoiiya wim wi mhiigi naowi. Mi kima mintarao ti iikamim yaibu niniemamairim kima wi ninouninki prasae kin tani.

26 Mi kima sibgu mintarao iiya iikamim sima kimiir nikboin praprasi mi biiya krimiir brougaeyim, iriipi hiriinanar mi tirkim, profet niksisae imiirin. Iriig.

Siyiuin io nwowi inkamim simiiram napiyaowi ikin (Mt 5:38-48; 7:12a)

27 Mi kara kimiirin pi hiniina boinmauugii, iikamim kariir yai aiir wakaeiyim simiiram dapiyao. Mi iikamim io nhwo nanaowiyim, kima simiirin siyiu miiyik iiirar swoki tir haiginiu.

28 Mi iikamim yaibiyie kimiir nikbumbuwi mi kima simiirin yai miiyik aiirarar boinaiginiu mi iikamim sima siyiu biyie kimiir tirhaiginiuwi mi kima simiiramin Adi Komii siiram sriii, siya simiir whinkinsiis haiginiuwim.

29 Mi inkam nwirkin kiriir yaeka aiir naka tioki mi ha ti swoki inkpit okwoki, yaeka kwira saiir swoki tiokiyim. Mi inkam nwirki kiriir yiuis prieiya saiir nishaii mi kira siirin hiriiyar kigninkin haigi. Mi kira yiuis haruwa kwira, saiir warar swoki inkin hauugi.

30 Mi inkam nwirkin dimin whiram sriii mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki diminin kiriir maeyau hiranki nini hainaki mi kira ha kipi swoki boin, kariir swoki hauugi. Niingaka.

31 Diminin kira naingwowiyin sima kiriir tiram mi kira simiirin hiriinan dimin iiirar swoki tir.

32 Mi iikamim kiriiram naingwowiyim simiiram naingwowi, yio dimin komii rani. Mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani kira inkam wadiekin. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iikamim simiiram naingwowiyim, simiiramar naingwowikim.

33 Mi iikamim siyiu miiyik kiriir tiriiyim mi kira simiirin siyiu miiyik mi tiri, yio dimin komii rani mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani, kira inkam wadiekin. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iriipi hiriinanar mi tirikim.

34 Mi kiriir diminin inkam nwirni hauugi, hindara haisasae miriinakiyam, siya kariirin wa swoki hauuwi, yio tiriiginin yio dimin komii rani, Adi Komii siya kiriirin wi yaigak saiirsi nwo rani. Niingaka. Mi iikamim dimin biyiekakim yim sima iikamim dimin biyiekakim simiir dimin imiirar mi hauu miriisasaeikim mipa swoki hainani. Mi yim sima iriipi hiriinan dimin imiirar mi ingigir haiigim.

35 Niingaka! Kira iikamim io kinakar nwowiyim simiiram dapiyao mi simiirin siyiu miiyikar timi tir. Mi diminin hindara haisasae miriiyin, siirin haiyim kipi swoki aingwo. Niingaka. Mi kira hiriinan tiri mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin miiyik miiyik imiira hauuwi. Mi kira wi Adi Komiiyin ninomor kouanin siir yinisimkiin nwowi. Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam bibiyieyim siirim naingwo karam nwowiyim simiiramar naingwobunaekin. Mi wim kima hiriinanar timi tir.
36 Mi kima simiiramin Adi Komii siya naingwobumbuwa saiir hiriinanar timi aingwobumbu. Friig.

Kima inkam nwirni siyiuin siir kipi hid
(Mt 7:1-5)

37 Mi kima iikamim simiirin kamim yai hidiyim simiir hiriinan hid karamae nwowi mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi mi hid rani. Niingaka. Mi kima iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyieyim simiirin wi hiriiyar mi haioprimdiyiumiigii.
38 Mi kima digworaekwowim iikamim simiir hauuwi mi Adi Komii siya digworaekwo kimiir wa mi iyopkiiyiuwi mi siya wi yaeya digworaekwo miiyik whiekak nhirim warar swoki inkin iyopkiiyiugi kimiirin. Mi kima ti hiniin diminin siir hauugin iikamim simiir. Mi Adi Komii siya kimiirin wi ti hiriinan dimin iirar swoki hauuwi.
39 Mi Jisis siya boiniyio yaiya kwira boin simiirin, inkam nhwokwisae nwirin, siya wi inkam nhwokwisae nwirin siir swoki iisiisiimauu ap rani. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi sowa nwisairarin wi ieyar napnatkaigai swonami.
40 Yinisimin iki ninokninkinam namiyin, siya inkamin iki siir nowomwarkaiyiuwiyin siir ninokninkin aiir biri swoki haiburikin. Niingaka. Mi iiya yinisimin siya ninokninkin komiigak nwowi mi mhoiiya siya wi inkamin siir nowomwarkaiyiuwiyin wi siir hiriinana swoki owi.
41 Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iiir nwowa saiir dimusi boinkin mi kira wari paemir komiiya saiir biri kigin kiriir nhwo iiir nwokaiya, aniya?
42 Mi kira, kiriir nomiiyauwin siirin paniin paniina ninoknинkinkin? Nomiiyau, kara paekasima kiriir nhwo siir nwowa saiir haiyam mini. Mi kira paemir komiiya kiriir nhwo iiir nwowa saiir biri ninoknинkinkin, aniya? Kira niksisaeyan inkamkin! Biiyin kira, kiriir nhwo iiir nwowa paemir komiiya saiir tiki hai. Mi kiriir nhwowin wadie nwowi mi mhoiiya kira paekasima kiriir nomiiyauin siir nhwo iiir nwowa saiirin wi haniingi haii. Friig.

Pae biyieyin siya nae biyieyar mi budikin
(Mt 7:16-20; Mk 12:33-35)

43 Pae miiyikin siya nae biyie bi budikin. Mi iriipi hiriinan pae biyieyin siya nae miiyik bi budikin.
44 Iiya inkamin siya bidi kigninoknинkinin ti paenid hiniinin tabgin o amka. Inkamin amin nio siir hiranka bi nirkuuwigin. Mi inkamin tabnidim pae twaa siir hiranka biri whinaigin. Niingaka.
45 Iikamim paenankim. Mi inkamin kwoin miiyikakin, siya mii miiyik miriiyin mi inkamin kwoin biyiekakin yio wi mii biyie mirii. Ti hiniin diminim. Yai aeya boininkiigiyim mi kima dinoknинkinki ti inkamin siir mhii kwoinim ti dimin hiniinin bidi yinkiniukikaiyin. Friig.

Omaka miriini siyiu whisko
(Mt 7:24-27)

46 Mɨ kɨma kariirɨn hɨnɨɨna dimusi nɨkɨuwi, Bɨiyan Inkam Komii Bɨiyan
Inkam Komii mɨ kɨma kariir yai wakaeyokna karamae dimusi nwowi?
47 Yɨpɨkɨ iikamkɨm kariir yai aiirɨm nɨtɨm mɨ kariir yai aiir wakaeyam nɨtɨm.
Mɨ ha wakaeyoknaɨm, tɨ iikam hɨnɨɨnɨm yɨm hɨnɨɨngɨm.
48 Tɨ iikamɨm yɨm sɨma tɨ inkamɨn omaka mɨriiyɨn siir hɨriinankɨn. Bɨiya
siya ɨe komii ɨiir ɨkɨ opnaiinam mɨ yɨnɨm ɨna inansiingiyɨm mɨ op komiiyɨn siya
ha nɨunaniyɨn mɨ owɨe komiiyɨn ha mɨ aikinani mɨ ta omaka gobmi wanmi
bɨ swokɨ kɨnmɨmɨnka. Nɨɨngaka. Dimusi rani, siya omaka mɨiyɨk bɨdi sɨbgu
mɨrɨiyɨn.
49 Mɨ inkamɨn kariir yai bɨdi wakaeyɨn. Mɨ siya bɨri wakaeyoknakɨn mɨ
yɨo ɨni tɨ inkamɨn ɨe ɨda haɨmbwaenaeiyɨn mɨ ɨe mɨ sɨbgu prɨigi karamae
nwowiyɨn, ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ mhoɨiya op komiiyɨn ha nakiina-
mainiyɨn mɨ ɨni omaka aiirar kaihɨomai namiyamɨn. Jɨsɨs siya sɨmiirɨn
hɨriinan boɨnkɨn. Ɨriig.

7

*Jɨsɨs siya sauan isidɨn sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir mɨi mɨriiyɨn siir hais-
woniskigɨn*

(Mt 8:5-13)

1 Jɨsɨs siya ha boɨn dɨgiyɨn iikamɨm sɨmiirɨn mɨ siya sɨmiir haiburgigɨn mɨ
om Kapaneam hɨriir yɨmbiyam.
2 Mɨ nu Rom hɨran sauan isidɨn sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya, siir mɨiyan
inkamɨn siirɨma naɨngwonanaeikɨn mɨ siya niiya ma komiika, siya nao
kingiina nwokɨn.
3 Tɨ sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya Jɨsɨs siir yai bɨdi ɨkɨ wakaeyɨn mɨ siya ɨkɨ Juda
sɨmiir bɨiyan inkamɨm sɨmiir yɨkropki sɨma Jɨsɨs siir nɨkɨunakiyɨm. Mɨ siir
mɨiyan inkamɨn siir haiswonɨski haigɨnɨuwɨm.
4 Mɨ sɨma Jɨsɨs siir hɨriir nɨmbiyamɨn mɨ kɨmɨdiniya sɨma yɨkɨuwɨrwɨrna
siirɨn. Tɨkɨ inkamɨn siir bɨiyan inkamɨn siya inkam biyɨekɨ mɨ ɨuwi. Nɨɨngaka.
Inkam wadɨe ɨeyargɨn mɨ kɨra siirɨn sɨbgu tɨrhaigɨnɨu.
5 Siya Juda krɨmiir iikamɨm sɨmiiramar naɨngwokwonanaeikɨn mɨ krɨmiir
omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya saiirɨn siyar mɨriiga.
6 Mɨ sɨma ta yaiya ha boɨndɨgiyɨm mɨ Jɨsɨs siya ɨni sɨmakar yɨnkɨn amɨn.
Mɨ ɨiya sɨma tɨ inkam makakɨn siir omaka kingiin namwowɨuɨm mɨ bɨiyan
inkamɨn siya siir nomiiyau nhɨrɨm sɨmiir yɨkropki Jɨsɨs siiram siyɨu hɨr
napiyɨskai boɨnwɨnam. Mɨ sɨma hɨnɨɨna yaboɨni, Inkam Komii! Kɨra yakɨ prɨi
ɨt, an kara inkam mɨiyɨk rani mɨ kɨra kariir omaka aiirɨn pa nɨt rani. Nɨɨngaka.
7 Mɨ an kara ɨriipa hɨriinan kɨriiram panɨɨnsi mɨ ɨtsi. Kara ha naɨngwowi,
kɨra yaiarar boɨnki mɨ kariir mɨiyan inkamɨn pɨ wadɨe nwokɨ okiyɨm.
8 Dimusi rani, an kara ɨni inkamɨn ɨnɨg komiigakɨn mɨi kariir hauuwiyɨn,
ɨni siir aowa ywowɨn. Mɨ an kararɨn ɨni sauan isidɨn kara kɨgrɨraowiyɨn ɨni
sɨmiir kou ywowɨn. Mɨ kara ɨkɨ nwɨrni boɨnkiyɨm mɨ siya pa mɨ ami mɨ kara
nwɨrniyɨn ɨkɨ hɨnɨɨna boɨnkiyɨm, kɨra wɨt mɨ siya pa mɨ ɨti mɨ kara kariir mɨiyan
inkamɨn siirɨn ha boɨniyɨm, kɨra ta mɨi hɨnɨɨna saiir mɨrii mɨ siya pa mɨ mɨrii.
9 Mɨ ɨi Jɨsɨs siya ta yai aiir wakaeyɨn mɨ siya ɨni hindara yanaakiyɨn. Mɨ siya tɨ
iikam isid komiiyɨn siir mhoɨiya nwokiyɨm sɨmiir haiyɨugkaokiyɨn mɨ hɨnɨɨna
boɨnki mɨ Isrel hɨran iikamɨm kara ta hɨriinan naɨngwo tɨbmii saiir bɨri kɨgɨn.
Nɨɨngaka.
10 Mɨ tɨ bɨiyan inkamɨn siya nɨkropkiyɨm kamɨm sɨma ɨna swokɨ amɨm sɨmiir
omaka hɨriir mɨ sɨma kɨgni tɨ siir mɨiyan inkamɨn wadɨekɨ wadɨe bɨdi swokɨ
okiyɨn. Ɨriig.

Jisis siya igabae ira saiir yinisimin siir haiswoniski okwonaowidgin

11 Mi mhoiiya Jisis siya om komii whirin siir yam, siir inigin Nen. Mi kamim
siir kigna miriiyim mi iikam isid komiiyin saika ninkin amkin.
12 Mi ii siya om komii siir omwois kingiin nwowamin mi iikam isid
komiiyin sima ti isidin inkam wiirin siir nio haiginamim sima om komii siir
omwois hiranki napnimbinani. Ta igabaeya saiir yinisim nwirkinwiruwan
sisiyairgin. Mi om komii hiran iikam whiekakim saika ninkin itkim.
13 Mi ta iiya Biiyan Inkam Komii siya saiir kigiyin mi siir kwoinin saiirsiyin
naingwoyimiyok pranae biri swoki kinkin. Mi siya saiir boinki, kira kipi nou.
14 Mi siya kingiin ha namin mi ta hiiya inkam wiirin siya whina saiir
yonkwoki. Mi ta hii aiir hainamim kamim sima ini hindara yamikwoiuim.
Mi siya siir boinki, whranisim, kara kiriir boinki, kira dinsiin okwoki.
15 Mi whranisimin niki aonamin siya ina yinsiin idwokiyin mi siya ina
boinaikiyin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin siir apu aiiram.
16 Mi iikamim sima asi nididgim. Mi sima ina yomboin ididnamim, amburii,
tiki profet inkamkin. Mi sima ini Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiirar
hainanim mi sima boin, profet inkam komii nwirin krimiir bopwoniya tir
bidi yimbiniyin, Adi Komiiyin bidi yimbiniyin siir iikamim simiir nanmai-
warkainam.
17 Mi ti diminin Jisis siya tirkiyin siya ini nu Judia siirar haigiririr boinamim
mi nu maeyau nu Judia siir kingiin hir nwowim simiir warar. Ɨriig.

Jon siya siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin Jisis siiram yikropki (Mt 11:2-19)

18 Mi Jon siir kigna mirii kamim sima dimin whiekakim Jisis siya tirim, Jon
siir boinmauu mi siya inkam nwiso sowiirim boinki, sowa siirim nitim.
19 Mi Biiyan Inkam Komii siirim yikropki mi siirin hiniina tini sriiyiu mi kira
ti profet inkamin nitim boinin siya mi krima kiriirim dwokwokin, iyie? Siya
rani, nwirkin?
20 Mi iiya sowa Jisis siir hiriir nimbiyamo. Mi sowa hiniina boin, Jonin op
baptais haiginiuwiyin kririirin siya nikropkikin kiriirim nitim mi siya boin mi
kira ti inkamin profet inkamin sima boinin nitam siya. Iyie? Krima wi yaeya
inkam nwirim dwokwokin?
21 Mi taki iiya Jisis siya iikamim mapai mapaikakim kasaka biri hais-
woniskikin. Mi iikamim uridyiu biyiekakim ha haiswonimniskiigi mi iikam
nhwokwisae kasaka biri diriraerarkikin mi sima ina swoki kigomokiyim.
22 Mi Jisis siya Jon siir kigna mirii inkam nwiso sowiirin hiniina yowarkii
boin, kowa ha dam, Jon siir tini boinmimauuiu ti diminim kowa kig namim mi
kowa wakaeyim simiir mi nhwo kwisaeyim ha swoki kaokiyim mi iikamim
iga bibiyie nwowim ina swoki sibgu apririrami m. Mi iikamim paowaigi
piskomkopouwim sima ini wadieyar swoki okiyim. Mi inkam wiirim ina
swoki insiin idwowim mi inkam paeprikabim sima ini Adi Komii siir yokwo
yaiwin miiyika saiirar wakaeyim.
23 Yipiki inkamkin siya io kariir nwo karamae nwowiyin siya ha
mairgimairga. Mi siir naingwo tibmii kiina mi siya hiriiyar mairgimairga
yokiyokii.
24 Mi inkam nwiso Jon siya nikropkiyo mi sowa ina swoki amo mi Jisis siya
Jon siirin iikamim simiir boinmauu. Mi siya ina boinin, kima maeyau nu
siin apa saiirin dimu dimin kigam namkim? Mi kima tari au whirin opudgi
hugswoswowin siir kigam namkim. Aniya? Niingaka.
25 Kima dimu dimin komii kigam namkim? Mi kima tari inkam nwirin
yiuis miiyik miiyik niiyin siir kigam namkim, aniya? Mi inkamim yiuis miiyik

niiyim mi dimin taemin miiyik miiyikakim sima ti hiriinan inkamim yim ini inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowim. Jon siya ti hiriinan inkamin siya rani.
26 Kariir boinmauu, kima dimu dimin kigam naingwowi profet inkam? Ihi kara kimiir boinmauuwi, siya profet inkamairgin mi siya ini profet nhirim simiir haiburin.
27 Ti inkamin Jon, Yokwo Komii saeya hiniina boinkin siirin, wakae, kara inkamin kariir yaiya saiir boinmimauuwanin wi siir nikropki mi siya wi kariir biiyar namkwokini. Mi kariir siyiuin wi siyar kisisop haigikwokini.
28 Kara kimiir boinmauuwi Jon siya inkam komiikin mi siya ini inkam komiiyim yopiigim naokainam ini simiir haiburim mi tiki isidin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir sima inig komiigag wao rani. Niingaka. Siya ini simiir aowa ywowin.
29 Mi iikam whiekakim mi kamim omom omomi umir haiiyim sima ta Jisis siir yai aiir bidi wakaeyim mi sima Adi Komii siir inig iiirar hainan-prapraskiyim mi sima ini siir yai aiirar wakaeyoknam mi sima op Jon siir hiranki baptais.
30 Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komiiyim simiir ninokninkiniyim mi siyiu miiyikin Adi Komii siya hauuwin, digiumii siir haimriyiugig. Mi Jon siya simiirin op paniinsi baptais haiginiusi.
31 Mi Jisis siya simiir boinki, ti iikamim nuanim tapa digiumii Adi Komii siir haimriyiugigim, kara simiirin paniin paniin iikam nimbin haiginiuwi, sima paniin paniin iikamkim? Mi kara pi kimiir boinmauugi.
32 Sima ini yinisimnan ywowim maeyaua nae haiginiya simiir yopii ad aka namiyim saiir hiriinan. Mi iiya sima maeyaua nae haiginiya saiir nwowim mi sima yinisim nhirim simiirin hiniina boinki. Mi krima kid ina masim kimiiramin mi kima mwai wao rani. Mi krima tisa nouuboponim mi kima krima nouuim pi boriisopi.
33 Jonin op baptais haiginiuwiyin ha nitin mi nae op wain minim ina haiyakiyim. Mi kima hiniina boinkim, uridyiu biyieyin ini siir piu hir nwowin.
34 Kara Yaowae Adin ninomor kou hiranin bidi yitin. Mi kara nae op wain mina mi kwiyae aeikin. Mi kima boin, kigi! Tiki inkamin siya hunan naeikin. Mi siya waina mi kwiyaeikin. Tiki inkamin kamim omom omomi umir haiyim mi kamim dimin biyiekakim simiir nomiiyaugin kima hiniina boinkim.
35 Iikamim Adi Komii siir siyiu imiir napim mi iikam nhirim sima hiriinan kigiyim mi sima ina yaingwokiyim Adi Komii siir siyiuin mi siir yaiyim sima wadieki wadie kiingim. Jisis siir yaiya hiriinanka ini dig ywokiya. Iriig.

Wig ira dimin biyiekaka wa Jisis siir iga aiir niyopka

36 Mi Farisi inkam nwirin Jisis siirim yikiugi nae siir omaka hir nidwokai aeyim mi siya ina iiyamin mi nae ini saika ini idwokai aeyiuin.
37 Mi wig ira dimin biyiekaka ti om iiir nwoka. Saeya wakaewin Jisis siya Farisi inkam nwirin siir omaka hir naei. Mi ta wiga saeya wa mobin piuii miiyikakin ira hai mi saeya ina yita.
38 Mi wa mobin ha hainaniyin mi saeya Jisis siir igmii kingiin ha nini idwowiua mi saeya ina youa. Mi saiir ouwobim ini siir iga aiirar yauni hougin iuim. Mi ini saiir mwowan kana saiirar yiinak whwosinkiya. Mi ha niinak digiya ini siir igrib iiirar yankabmamaira. Mi saeya hiriinan tir digiya mi wa ini siir iga aiirar iyopa.
39 Mi ti Farisi inkamin Jisis siir nikiuna aeyin nae, siya ti diminin siir kigiyin mi siya hiniina yaingwo mi ti inkamin siya profet inkam kiinginiuwi mi siya

pa ninokninkini ta wiga iin siir nokwowa saiirin mi saiir siyiu iiir warar. Ta wiga saeya dimin biyie tiran wiga.

40 Mi Jisis siya hiniina boin, saimon, kara yai nhirim kiriir boinmauuwam mini. Mi Saimon siya boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin kira kiriir yaiyim ha boinki.

41 Mi Jisis siya boin, inkamo nwisa nwowi sowa umirim hindara niki priihainaniko inkam nwirin siir hirankin. Mi nwirin paeyarim iuur mi nwirin paeyarin hara mi hai.

42 Sowa tiki umir iiir swoki hauukiiyiu dig nwo rani. Mi tiki inkamin siya ina kisina boinin, kowa umir kariir kipi swoki hauukiiyiu, yio dimin komii rani. Yipiki sowiir nwirki wi mairgimairga komiigak nwowi ti inkamin siirim?

43 Mi Saimon siya hiniina yowarkii boin, kariir kwoinin hiniina naingwowi ti inkamin umir komii haiyin wi siyar nwowi mairgimairga komiigakin. Jisis siya boin, wa kiriir yaiya kaimwoka.

44 Siya ha boin digiyin, Jisis siya ta wig aiir kwakaowin mi siya Saimon siir boinki, kira ta wiga tir nwowa saiir kigi. Kara kiriir omaka napninopkainaniyin mi op kariir iga aiir hiisokim bi swoki hauugin. Niingaka. Mi ta wiga saeya kariir iga saiir ouwob aiirar hiisoka mi ini saiir kan aiirar yiinak waisinkiya.

45 Mi iiya kara kiriiram nitin, kira kariir bi nankabmamarwinkin. Niingaka. Karar napninopkainaniyin mi saeya ini kariir igrib iiir yankabmamarnanaeya.

46 Mi kira wa piuii miiyikakim kariir mwo biri swoki aokin haiginiugin. Niingaka, ta wiga saeya wa miiyikni saeyar hiisok haiginiugin kariir iga.

47 Kara kiriir boinki, saeya kariirimar naingwo kiini. Ta wiga saeya aknainan niisiimauuga iikam whiekakim simiir. Dimusi rani, saiir kwoin komiiyin kariiramar naingwo kiinga mi kara saiir dimin biyie biyie whiekakim simiir asi haiyoprimdiyiumiigi swokikim. Mi kara inkamin dimin biyie sim tirin siir haiyoprimdiyimiigi, ti inkam hiriinanin siya kariiramin haimiisima naingwowi. Mi siya ta yai aiir ha boin digiyin.

48 Mi Jisis siya wig aiir boinki, kara kiriir dimin biyie imiir bidi haioprimdiyiumiigiyim.

49 Mi iikam nhirim ta hiiya siya nidwokaiya saiir nwowim sima sima yomboin amboinim Yipiki siya pi krimiir dimin biyie biyieyim pi simiir haiyoprimdiyiumiigii?

50 Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, kiriir naingwo tibmiiya kiriir dimin biyie biyieyim saeyar haiyoprimdiyiumiigi, kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam. Ɨriig.

8

Wig nhirim sima Jisis siir mhoiiya yapnam

1 Mi mhoiiya Jisis siya om komii komii ikim mi omisisim ikim simiir hiriir yapnam. Siya Adi Komii siir yaiwin kibi aiir boinmimauugin iiya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim nuanim simiir kigirkakana mi kam iuur nwiso ini saikar yinkin amim.

2 Mi wig nhirim biiya Jisis siya haiswoniskiyim uridyiu biyiekakim mi makak makak ikim sima saika yinkin apnam. Ɨra Mariaka, Makdalanka. Biiya Jisis siya uridyiu biyieyim saiirin iriiyar nwisa haiswoniski.

3 Joana saeya inkam nwirin Susa inkam komiiyin Herot siir yaimin dimin winiyin siir wig aeya mi Susana saeya mi wig nhirima sima ini saika yinkin

amim. Ti wigim sima Jisis mi kamim siir kigna miriiyim simiir nae digworaekwo imiir whindiraerar hauu aekim simiir yapayapa umir imiirar. Ɨriig.

Inkam nwirin wit nid nitkinkin numir (Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

4 Iikam nhirim ha niki woknaniyim om komii komii nhirim simiir hirankin, Jisis mi iikam whiekakim ha nahaingiriyiuniyim. Mi Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boin,
5 Inkam nwirin witnidim siir numir hir nitkinim namkin mi siya ha nonkwo krimkrinkii itkinamin mi nhirim siyiu hir yamikiigiiyiu mi ini iikamkim yinkin okwo brombrop namim mi ipiyin minim sim yatkikin idwo aenamim.
6 Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka saiir nakaiyim, yim ha whakiyim mi nuin opkak bi nwokin mi ti witnidim ina waiyiugusnamim.
7 Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwoniya nakaiyim, yim ini sima yiisirimdinunamim.
8 Mi tiki witnid nhirim nu miiyikni nikiiyim mi sima ini wadieyar whaknaiinamim mi ini nae hoimkakar budkiyim mi simiir nhirim wowira wowira kamarim iriiyar iriiyara bud. Siir yaiyim ha digiyim mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kira inkamin wiingakairgin ta kariir yai aiir wakae, kira sibgu daingworinu kripkai. Ɨriig.

Ta boiniyio yaiya saiir yaimwo aeya (Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

9 Mi kamim siir kigna miriiyim sima Jisis siir srii, wari boiniyio yaiya saiir yaimwokiyaimwowa paniinga?
10 Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, Adi Komii siya simiir yaimwok yaimwoim aowa aowan yaiyim kimiir bidi boinmimauuwin, iiya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, kimiir bidi boinmamauuwin iki boiniyio yai ara kara boiniyim simiir nhwowim isa kigim mi wiinim isa wakaeyim, sima ninokninkin wao rani, ti dimin iiirin. Ɨriig.

Wit nidin siir boiniyio yaiya saiir yaimwo aeya (Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

11 Taka boiniyio yaiya saiir yaimwok yaimwowa hiniinga, tiki witnidin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aeyarga.
12 Mi ti witnidim siyiu nikiiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim simiir hiriinan ywowim mi mhoiiya Setan siya ina swoki itnoutninkiikiyim, simiir naingwo tibmiini siyiuin siir kikinokou mi Setan siya ha naingwokin simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaeisi.
13 Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka saiir nikiiyim yim ini Adi Komii siir yai wakaeyoknam mi sima ini mairgimairga ywowim mi ta yaiya simiir kwoina bi ningruramka simiir naingwo tibmiiya komii bi nwoka sima haimiisima naingwo tibmiigim, iiya simiirin dimin whirkin kinankiuwiyim mi simiir naingwo tibmiiya asi niki iuguski.
14 Mi witnidim uridin nimridgakin siir bopwoniya nakaigaiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir wakaeiyoknaeiyim simiir hiriinan yowim mi iiya sima ha napnamim mi hikpai hikpaiyim mi mairgimairgaim umir digworaekwowim nu tiranim ini simar yiisirimdinu waigiyim mi simiir naeyim miiyik paniinsi budsi.
15 Mi witnidim nu maeyau miiyik nikiyim yim ini iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna nonkworinukripkaiyim mi simiir mhii kwoinim hiinsima nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingim mi sima siir yai aiirar wakaeyokna diriraerar

yokiyokiiyim. Yim ini ti nae whiekakim numiran sasaeyim wai sibgu okiyim simiir hiriinan ywowim. Ɨriig.

Sima yiukidin niuyaeiyin two aowa hangumu haigikin
(Mk 4:21-25)

16 Mi inkamin sima yiukidin niuyaeiyin siirin twoni biri higriniuwikin mi hii aowa biri haigiprakaiigim. Niingaka. Siya romiyasin bopwoniya nwowin siir ninankiigin. Mi iikamim sima omaka hiriir napninopkainami mi sima pi pae aiirar kigami.

17 Tariinanin dimin nhirim aowa aowa nwowim mi sima mhoiiya wi idowiiyar nimbiyami. Mi digworaekwo nhirim inkamki higriniuim mi mhoiiya wi Adi Komii siyar haiginki idowiiya mi iikamim sima siirin wa kigi.

18 Kima mintarao mi kima yaiyim sibgu wakaeyokna. Yipiki inkamkin ninokninkin miiyikak nwowin mi Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin miiyik aiirar swoki inkin hauugi. Mi yipiki inkamkin siya kwoinarar naingwowi siir kwoinau hirar ta yai saiir nonkwowim mi ha wakaeyoknaei mi hiriinan inkamin yai miiyikim siir kwoinau hirira nwokaiyim, ti yaiyim simiirin wi Adi Komii siyar swoki hai siir hirankin. Ɨriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousisim ima
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

19 Ta iiya Jisis siir apua mi siir nomousisimim sima siir kigam nitkim mi iikamim ini yinkiniukikinim mi sima siir kingiin paniinsi yamsi.

20 Mi inkam nwirin siir boinki, kiriir apua mi kiriir nomousisimim sima ini yab hir nokwowim, sima kiriir kigam mini.

21 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, yipiki iikamkim Adi Komii siir yai miiyika saiirim naingwo tibmiiyim mi ha wakaeyoknam, yim ti hiriinan iikamim yim kariir apu mi nomousisimkim. Ɨriig.

Opud komiiya Jisis siya boinkiya ina digiya
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

22 Mi iigwira Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kwiriinamim i kopsim ira saiir. Mi siya simiir boinki, krima pi whiigbid yarmiiya nami. Mi sima ina yamim.

23 Mi isima ha hugainama mi Jisis siya nhwo bidi whwonkaiyin mi opud komii kwira ha hugnatmaiya mi opa pariiparii mirkimirka ninkinim ta i aiirin. Mi sima nwomainaiinamim pariipariisim.

24 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima Jisis siir yami inidguwiu mi sima ina boinim, Biiyan Inkamti, Biiyan Inkamti, hae, nimbi nwomainaiinamiri. Mi siya ha ninsiin idwokaiyin mi io ti opud hinin komiiya saiir ywoki. Mi opud hinin komiiya ina digiya mi opa ini mokmokwaiyar yomaikiya.

25 Mi siya simiir boinki, kimiir naingwo tibmiiya ini pinda yama? Mi sima ha nididim mi ina yinaingwoyimiyokim. Mi sima sima yimboin amboinim, ti yipikin? Ti opud hinino sowiir boinkiyin mi sowa ini siir yai aiirar wakaeyoknakiyo. Ɨriig.

Jisis siya inkam uridyiu biyiekakin siir haiswoniskikin
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

26 Mi mhoiiya sima ina kignaidamim Gegesan iikamim simiir oma hiriir. Tiki omin ini nu Galili siir whiigbid yarmiiya nwowin.

27 Mi Jisis siya isima saiir haiburgigin mi ha kunamin mi inkam nwirin ti omin siir hirankin, siya ina yitin siirim. Mi uridyiu biyie nhirim ti inkamin siir nwokim. Ɨi haruwa rani ti inkamin siya yiuis biri kaigin mi siya siir omaka biri nwowikin. Niingaka. Mi siya siyanowim inkam kikaiiyim simiir nwokin.

28 Mi iiya siya Jisis siir kigiyin mi siya ha kauwaeyimiyok ougiyin mi siya ogmwo ini siir igmiiga kingiinar ini hiuwiuin mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis o! Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimin, kira kariirin dimu tiram mini? Wakae! Kira kariirin hik kipi hauu.
29 Mi Jisis siya ti uridyiu biyieyin siir boinki, siya ti inkam iiir haiburgigin. Ili kasa rani, ti uridyiu biyieyin siya nonkwowin ti inkamin siir. Mi kamim iinokiinok siir kigriraowiyim, sima siirin wieyinsopni (sen) mi tidop (hankap) kurimdinuwikim siir iga iin imiirin. Mi siya ti wieyinsop minim pi simiirar mi anka bimbiir nami. Mi uridyiu biyieyin siya siirin maeyau siin apa niinga inkam karamaeya siirin pi hiriir mi inkin aeyokiyok nami ti inkamin siirin.
30 Mi Jisis siya siir sriigi, kiriir inigin yipikin? Mi siya boin, kariir inigin uridyiu biyie whiekakim. Dimusi rani, uridyiu biyie whiekakim ini siir yaninkiniuwiuim.
31 Mi ti uridyiu biyieyim sima ini Jisis siirima kauwoknanaekiyim, kira krimiirin ie biyieyin paekakin siirim kipi niyopriyiugi.
32 Hu isid komii whirin ti mhiu kopsim whirin kingiina kwowin siir naekim. Mi ti uridyiu biyie whiekakim sima Jisis siirim asi kauwok boininaekim. Kira krimiirin ti hu isid komiiyin siirim dikropki. Mi Jisis siya simiirin asi kigninkin amkikin.
33 Mi ti uridyiu biyieyim ti inkamin siir haiburgigin mi ti huim simiir piuar yamkiyim. Mi ti hu isid komiiyin mhiukiu hiranki niwitnaniniyim mi ini siyapai amounana saiirar yamim. Mi sima ini ta whii aiirar yani amaimaiyiuwim mi sima opa ha kwiyaeyim mi sima ina yaonamim.
34 Mi kamim ti hu imiir waikaowiyim sima ti dimin iiir kigiyim mi sima ina yidam namim. Mi ta yaiya sima ina haigiririr boinama iikam whiekakim hinda tindanim simiir.
35 Mi iikamim sima ti diminin siir ini kigiu. Mi sima Jisis siir hiriir nimbiyamim mi ti inkam iiir kig uridyiu biyieyim siir bidi haiburgigim. Mi siya yiuis bidi kaiyin mi siir kwoinin ini wadieya nwowin mi siya Jisis siir igmiiiga kingiinar nidwowi. Mi iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yididgiyim.
36 Mi iikamim ti diminin siir kignakiyim sima iikam nhirim simiir boinmamauu siyiuin Jisis siya haiswoniskiyin ti inkamin siir.
37 Mi iikam whiekakim Gegesa hiran nu maeyauwim sima Jisis siir boinki, kira krimiir haiburgik mi ha dam. Sima nidid prasae bi kikinkim mi sima hiriinan asi boinkim mi Jisis siya isim aiir kwirii mi siya namim swoki minkin.
38 Ti inkamin uridyiu biyieyim sima haiburgigin, siya Jisis siirim kauwok boinanaeki, kara kinaka nami. Mi Jisis siya siirin ina swoki ikropkiyin mi ina boinkiyin,
39 Kira kiriir oma hiriirar swoki am. Mi dimin whiekakim Adi Komii siya tirkiyim simiir tini boinmamauuwiu. Mi ti inkamin siya ha namin mi ti yaiyim iikam whiekakim om komii siir hiranim ini simiirar boinmamauuwiuwin dimin whiekakim Jisis siya tirim simiir. Iriig.

Jisis siya haiswoniskikin wiga siir yiuis nonkwowa (Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

40 Mi iiya Jisis siya ha swoki amin whiigbid yarmiiya hiriir mi iikam whiekakim sima hirar nwowinim mi sima siirin ina boin mairgimairga winim.
41 Mi inkam nwirin ina yimbiniyin siir inigin Jairaskin. Siya maeyauwa iripa yai boinaiya hiuyokiyokaiya saiir biiyan inkamkin. Mi siya igmwowin Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiuiu mi ina kauwok boininaekikin, kira kariir omaka wit.

42 Mi siir yinisima irki iruwaka mi saeya yinkopaka. Mi saiir biewiyim iuur whisko. Mi saeya naowamar tiri. Mi Jisis siya ha napnamin mi iikam isid komiiyin sima ini Jisis siir mhoiiyar yamim. Mi sima ini iripa iripa yonamim.
43 Mi wiga ira nwowi, iinokiinokin saeya piu biyieka napidwodwomaimiiga biewiyim iuur whis, kamim paowai udiyim simiir nwirkin saiir ma aiir bi swoki owaiginiukin miiyik. Niingaka.
44 Mi ta wiga saeya Jisis siir digiuwa kingiin ha nita mi saeya ini siir yiuis prieiya saiir mwois iiirar yaka onkwokiya mi saeya hiriinan tirkiya mi bi kimiminkika ta piu biyieya saeya nwowa ina yinkisanakiya mi mhoiiya saeya bi swoki imbiyamka.
45 Mi Jisis siya sriigi, yipikin iina kariir naka onkwokiyin? Mi iikam whiekakim ina boinkiyim, an niinga, an niinga. Mi Pita siya ina boinkiyin, inkam Komii iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim, simar kwakikin namkim.
46 Mi Jisis siya boinki, iina kariirin nwirka nonkwokikin. Mi kara ina kinankiugiyin, kirie nhirim kariir bidi haiburgigim.
47 Mi ta wiga saeya ninoknинkinkiya mi saeya ini nidid komiigakar yowa mi saeya siirsi bi swoki imprioka mi saeya igmwo ini Jisis siir imiiga ini hiuwiuwa. Mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida saeya ina boina, iiya kara Jisis siir yiuis aiir nonkwokiya, kariir ma biri kimiminkika saeya ina digiya.
48 Jisis siya boinki, kariir yinisim yinkopak, kiriirin kiriir naingwo tibmii miiyika saeyar nwowaiginiugika mi kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam.
49 Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi biiyan inkamin Jairas, siir omaka hiran inkamin siya ha nitin mi ina ini boiniuwin siirin, kiriir yinisim yinkopaka bidi yaonama. Kira inkamin dimin taemin nowimwarkaiyiuwiyin kiigi siir kipi ninki.
50 Mi Jisis siya ta yaiya aiir wakaekiyin mi siya Jairas siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kira kipi nidid. Mi kira hindara daingwo tibmii iski mi kiriir yinisim yinkopaka saeya wi miiyika nwoki owim.
51 Mi Jisis siya Jairas siir omaka hiriir yam mi siya iikam whiekakim simiirin omakanau hiriirin saika biri kignинkin apninopkai namkim. Niingaka. Pita, Jon, Jems mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ad owa simasimar yapninopkainam saikan.
52 Mi iikam whiekakim sima ta yinisim yinkopaka saiirimar nanka ninougim mi sima hirar nounanaekim. Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nou, saeya biri naoka, saeya nhwo whwonkaii.
53 Mi sima siirin yaibu prasae biri niekim. Dimusi rani, sima bidi yinoknинkinim, saeya bidiya yaonama.
54 Mi Jisis siya ta yinisim yinkopaka saiir iin aiir yonkwoki mi ina boinkiyin, yinisim yinkopak, kira dinsiingi.
55 Mi ta yinisim yinkopaka saiir piugina ina swoki ita saiirim. Mi biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwokiya. Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae nhirim saiir hauu ae.
56 Mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ado sowa ini mounana sinkaokiyo. Mi Jisis siya sowiirin ina boinkiyin, ti diminin siirin kowa inkam nwirni kipi swoki boinmauu mimin. Ɨriig.

9

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim mii simiir hauugin
(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

1 Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir yikiuna iripa haingiriyiuim mi siya kirie komii mi inig komii simiir hauuwim. Uridyiu biyie biyieyim mi mapai mapaiyim simiir haiswonimniskiiyim.
2 Mi siya simiirin ina yikropkiyim iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana saiir boinmimauuam mi makak iikamim simiir mi inimniskiiyim.
3 Mi siya simiir boinki, kima digworaekwo wara kipi hai apnam mi kima nae minim mi umir hoknibim mi paekopim hogwokwo apiyim simiir wara kipi hainam. Mi kima yiuiso kwokwisa kipi hainam.
4 Mi omaka kima napninopkainami mi sima wadie kimiir nwowini mi kima ta omaka aiirar dwokripkai. Mi ti om iiirin wi ta omaka saiir hirankar haiburgig.
5 Mi sima kimiirin simiir omaka hiriir namamin wadie nwowin karamae nwowi mi kima ti om iiir haiburgik. Mi nusin imiir dikrimkrinkiigig sima wa ninokninkinkiyim, krima miiyik rani.
6 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ina yitikrinkiyim omom omomim simiir mi Adi Komii siir yaiwin kibiya saiir yapboinmamauuam mi iikam makakim omom omomanim hinda tindanim simiir warar mi inkin haiswonimniskiiyam. Ɨriig.

Herot siya Jisis siir yai wakaekin
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

7 Mi inkam komiiyin Herot nu Galili kigriraowiyin ti yai whiekakim simiir wakaekiyin mi siir kwoinin ini hindara whriewhriekiyin. Dimusi rani, nhirim ha boini, Jonin op baptais haiginiuwiyin ieyankin bidi swoki insiin idwowin.
8 Mi nhirim hiniina boin, Ilaija bidi yimbiyamin. Mi nhirim hiniina boini, biiyan profet inkam nwirin bidi swoki insiin idwowin.
9 Mi Herot siya hiniina boinki, Jon siir niiyin karar bidi kaigripkiyin. Mi ti inkamin siya yipikin kara ti siir yaiya hiniina wakaewinin, ha? Mi siya Jisis siir kigam mini. Ɨriig.

Jisis siya naeyim 5,000 kamim simiir hauu aekim
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jo 6:1-14)

10 Mi aposel kamim ha swoki itim mi dimin whiekakim sima tirim sima Jisis siir ini boinmimauuni. Mi siya simiirin warar yinkin ikiunam mi sima iikam nhirim simiirin hirar haiburgik mi simasimar yam om whirin siirin. Mi ti omin siir inigin Betsaidakin.
11 Mi iiya iikamim sima wakae digiyim mi sima ini siir mhoiiyar yamim. Mi sima siirim ha namim mi siya ini mairgimairga ywowinin simiirin. Mi siya Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir yowomwarkaiyiu simiirin mi iikamim makakim, simiir warar mi inkin haiswonimniskii haiginiu.
12 Mi iiya bieyin ha nikiiyamtibin, kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima ha nitim siirim mi sima boin, kira iikamim simiir dikropki sima iki om nhirim hinda tinda nwowim pi simiirim nwoki amim mi sima pi hir nwoki whwonkaowiyim mi nae minim pi hir nwoki inkiguna aeyamwiyim. Whisarii rani, ta maeyauwa krima nwowa om karamaeka.
13 Mi Jisis siya simiirin igao yaigakar ywoki, simiirin nae kimar hauu. Mi sima ina boinim, krima nae hirii hirii karamaekim. Krima bretim iriiyar mi anasu whis simasimar nwowi. Mi kira hiniina naingwowi ti iikam whiekakim nwowim, krima naeyim simiir digar pini sainaki, aniya?

14 Kamim hir nwowim 5,000kim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kima simiir boinki, sima kam nwis iuur iuura kiiyop idwodwoam.
15 Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hiriinanar mi tirim mi sima iikam imiirin ina yokmwin idwowim.
16 Jisis siya ti bret iriiyarim mi ti anasu whis iko ha haiyin mi siir nhwowin ninomor koua hiriir ha kaokiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina yinop hauugiyim kamim siir kigna miriiyim simiir mi iikam simiirin ini simar hid nonkwokwo hauunamim.
17 Mi iikam whiekakim ha naekiniu digiyim mi nae haimii haimiiyim sima naepipiru okiyim mi nibim sima haigimirninkinkiyim iuur is. Ɨriig.

Pita siya Jisis siir boininkiigin siya Kraiskin (Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

18 Ɨi gwira Jisis siya Adi Komii siirimin nhwo sasar ini kwisboiniu. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina yamim siirim. Mi siya simiir sriigi, iikamim kariirin paniin nikiuwigim?
19 Mi nhirim yim hiniina boinikim, Jonin op baptais haiginiuwiyin siya. Mi nhirim yim hiniina boini, kira Ilaijakin mi nhirim yim hiniina boini, profet inkam nwirin bidi yinsiin idwowin.
20 Mi siya simiir sriigi boinki, wim kima paniina dapikim? Mi Pita siya ina ywowarkii boinin, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia siya. Ɨriig.

Jisis siya boin kara naonami wa swoki insiin idwowi (Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

21 Mi Jisis siya simiir boinki, ta yaiya inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin.
22 Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara wi hik kimpipisu prasae hai rani. Mi biiyan inkamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim mi prismi biiyan inkam mi kamim siyiu komii komiiyim sim ninomoknинkiniyim, sima wi digiumii siir haimriyiuwi mi sima siirin wa nisomaowi mi siya ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankar.
23 Mi siya simiir boinki mi inkamin kariir siyiu imiir napam niti mi siya diminim siir kwoinau hir nwokaiyim digworaekwowim simiir haiburgigi mi siya kariir mii imiir mirii mi kariir siyiu imiir dap iski. Mi siya kariir mii aiirarar miriiyokiyokii mi kariir siyiu imiirarar timi apiyokiyokii. Mi siya ti paeyin hiiniya nirioninkinin siirin hiriiyar haiyokiyokii kariir hiriinan.
24 Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinau nwokaiyim simiir haimriiyiu karamae nwowi mi siir kwoinin omwai waiyaiyin wi miiyik nwo rani. Mi siya wi hindara kigugu iskii. Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinau nwokaiyim simiir haimriyiuwi mi siya wi omwai hiriiya waiyayokiyokii.
25 Mi yipiki inkamkin ti nu siir digworaekwo whiekakim simiir haingiriyiu haigin mimiri siyamar mi inig komiigak ha mi owi mi ti digworaekwowim wi sima whinkinsiis haiginiuwi siirin omwai waiyayokiyokiikaeyamim, aniya? Niingaka.
26 Mi yipiki inkamkim kariiram mairgimairga karamae nwowi mi digiumii kariir yai aiir haimriyiuwi mi mhoiiya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya kariir hauuwim paenan niuyaeiyim mi Adi Komii siir paekwosimim simaka niti mi taka iiya kara kiriirin wi digiumii saiir swoki haimriyiuwi. Mi mhoiiya siya wi Adi saika nwo rani. Niingaka.

27 Kara kimiirin yaimwowar boini, ti iikam nhirim tirar nwowim, kima wi niki ao rani. Mi diminim iiya Adi Komii siir dimin taemin imiir kigirkakana wi saiirar nimbiyami. Ɨriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiyamkiya (Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

28 Mi Jisis siya ti yaiyim ha boin digiyim mhoiiya ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya Pita Jon mi Jems simiir yikiunam mhiuisim whirin siir kiua hiriir, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim.

29 Mi siya hirar kwisboinin mi siir whwonkamin ina yigiyin mi siir yiuisa paenan ha niuyakiya mi saeya ini whisinana ywokiya.

30 Mi biri kimiminkikin inkam nwiso ini saikar yamokwo boinainiyo. Moses, Ilaija so.

31 Mi sowa Adi Komii siir diminin paenan niuyaiyin saika ninkin imbinikin. Mi sowa iiya Jisis siya naonama saiir nimbiyami diminin Jerusalem hir, Adi Komii siya nimbinin bidi bidiniyar simiir boinmimauugim.

32 Mi Pita siya mi siir nomiiyau nwis owa sima nhwo whwonkaigim mi sima ha ninsiingiyim mi simar kigi paeya Jisis mi inkam nwiso saika nokwowo simiir hir niuyaki.

33 Mi sowa Jisis siir haiburgigim minko mi Pita siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krima tir nwowim wadieka. Mi krima omaka amirim wi ouuma mirii, ira kiriirga mi ira Moses mi ira Ilaija Pita siya ta yai aiirin whaowaeya priiboinkin, siya bi ninokninkinkin.

34 Mi siya yai aiirar niki boinin mi waua ini simiira yauni kikirinuniya, sima ina yididgiyim.

35 Mi yai kwira ta wau aiir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, wari yinisimin kariir yinisimkin. Mi kara siir bidi yimbinin. Kima siir yai aiirar wakaeyokna.

36 Mi ta yaiya ha boinkiya mi sima kigi, Jisis sasar nwoki. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yai ha ninkin tankiyim mi ta iiya ti diminin sima kignamin, sima inkam nwir bi swoki boinmauumiminkin. Ɨriig.

Jisis siya yinisim nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskiigin (Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

37 Mi iigwira sima mhiuisim whirin siir haiburgigim mi ha niuunamim mi iikam isid komii whirin, sima Jisis siirin siyiu hir yapyiskaiwin.

38 Mi ti iikam isid komiiyin simiir hiran inkam nwirin siya ina kauwok boinamnankiyin, iikam nowomwarkaiyiuan inkamin mi kara kariirimar kwisboinki. Kira kariir yinisim yinkamiyin iiir kigi, siya kariir yinisim yinkamiyin nwirki nwiruwa ieyairgin.

39 Mi uridyiu biyie whirin siya nonkwokin siirin. Mi bi kimiminkikin, siya ha kauwok boinkiyin mi ti uridyiu biyie ieyar haigi itiwamwakikingig. Mi yaeyopa pa nimbinaniyami siir yai hirankar mi siya ti yinisimin siir piu aiirar nonkwobumbuninkinikin mi siya siir bi swoki haibur sranikin. Niingaka.

40 Mi kara kamim kiriir kigna miriiyim simiiram bidiyar kauwok boinanaeyin ti uridyiu biyie siir haiswoniskiyim mi sima dig bi nwokim.

41 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin mi ti iikamim tariinananim kima naingwo tibmii karamaekim. Kimiir mhii kwoinim miiyik nwo rani. Mi kara kimaka wi pariig iiya nwowi, ha? Mi kara kimiirin wi pariig iiya whindiriraerar haiginiuwi mi kima wa nwoki aingwo tibmiiyim, ha? Mi siya ti inkam iiir boinki. Yinisimin tiriir whainani.

42 Mi siir yinisimin ha niki apnaniyin mi ti uridyiu biyieyin ini siyar haigi owomwak inamnaniyin. Mi Jisis siya igao yaigak ti uridyiu biyieyin siir

boinki mi siya ti yinisim iiirin ina haiswoniski haiginiugiyin. Siya ini siir ad iiiramar swoki ikropkiyin.
43 Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siir kirie komiiya saiir kigiya sima ini hindara yanaakiyim. Ɬriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Mi iikam whiekakim ina niki aingwoyimyokripkaiyim, ti diminim siya tirim simiirsiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki,
44 kimiir wiinim sibgu mauugi. Mi mhoiiya Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi wir nhirim sima napwouwi.
45 Mi sima ta yaiya siya boina saiir bi ninoknınkinkim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa simiirsi nimprioka mi sima saiir paniinsi sibgu yinoknınkinsi. Mi sima pi nididgim ta yai aiiramin siir paniinsi sriisi. Ɬriig.

Yipikin siya kougikou nwowin
(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

46 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima yaiya kwira yiniinansao boin, yipikin simiir kougikou nwowin.
47 Mi Jisis siya bidiya yinoknınkinin kwoinin simiir hir nwowin. Mi siya yinisim sapisap nwirin siir asi nikiunakin.
48 Mi siya simiir boinki, inkamin ti yinisim sapisapin siirin kariir inig iiir kigriraowi yio siya kariir kigriraokin. Mi inkamin kariir kigriraowi mi siya inkamin kariir nikropkiyin siirin warar ninkin kigriraowi. Mi inkamin yinisim sapisapnan kimiir waraur nwowi mi kimiir kougikouin ini siyar ywowin. Ɬriig.

Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin siya kimiir nomiiyaugin
(Mk 9:38-40)

49 Jon siya ina yowarkii boinin, Biiyan Inkam Komii, krima inkam nwira kig, uridyiu biyieyim simiirin kiriir inig iiir haiswonimnıskigin. Mi siya krimiir yai bi wakaeyoknakin mi krima siirin hiriinansi nikidugim. Dimusi rani, siya krimiir isid rani. Niingaka.
50 Mi Jisis siya siir boinki mi kam nhirim siir kigna miriiyim sima, kima siir kipi nikidu. Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin yio siya kimiir nomiiyaugin. Ɬriig.

Sameria hiran om whirin siir iikamim sima Jisis siir siyiu iiir haiginikougin mi siirin ina swoki ikropkiyin

51 Ɬiya Adi Komii siya Jisis siir swoki ikiunamana ninomor koua hiriir saeya ini kingiin nwowa. Mi Jisis siir kwoinin om komii Jerusalema namim asi naingwokin.
52 Mi siya kam nhirim simiir yikropki, yai siir biiyin sima nwoki haigirirıramim mi sima ha namim nu Sameria hirin om whirin siir yapninopkainam. Mi sima siir digworaekwo nhirim simiir dirıraerarim minkim.
53 Mi omin siir hiran inkam nhirim sima siir biri nikiunamkim simiir omaka hiriir. Dimusi rani, Sameria iikam sima iripa mhii kwoin biri nwowikim Judami iikam simakan sima ina ninoknınkinim siya pi om komii Jerusalem hiriir nami.
54 Inkam nwiso siir kigna miriiyo Jems, Jon sowa, sowa hiriinan siyiuin siir kigin mi sowa siir boinmauu, Biiyan Inkam Komii, krima paeya ninomor kou hirana saiirim nikiugi, saeya ti iikamim tiranim simiir nwoki iuniyim, aniya?
55 Mi Jisis siya ha haiyiug okwokiyin mi siya io sowiir ywoki.
56 Mi sima om whira yapnam. Ɬriig.

Inkamin Jisis siirim nami
(Mt 8:19-22)

57 Mi sima siyiu hirar niki apamim mi inkam nwirin siir boinki, kira omom omomim kira nami mi kara wi kiriir mhoiiya ninkin apiyokiyokiii.
58 Mi Jisis siya siir boinki, niimauan wraim yim ieno kakargim mi ipiyinim yim iriipi hiriinan whie kakargim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin yio omaka maeyau whwonkai karamaekin.
59 Mi siya inkam nwirin siir boinki, kira kariir mhoiiyar wit. Mi siya boin mi kira kariirin wadie tiki oki. Kariir adin siir piuis biyieya saiir niki hangikaigigi.
60 Mi Jisis siya siir yowarkii boinki mi inkam wiirim yim inkamim kariir mhoiiya nit karamae nwowiyim sima haingikai. Mi ni kira iiya Adi Komii siya siir digworaekwowim mi siir iikamim simiir kigirkakana saiir yai imiir tini boinmimauuwiu.
61 Inkam nwirin siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir mhoiiya nitam mini mi kira kariirin pi wadie dwoki. Kara yai minim kariir isidin simaka nini idwo boinaigigi.
62 Mi Jisis siya siir boinki, inkam i kigrirririyin, siir nhwowin idaowa hiri hiriiya kaonanaei mi ti hiriinan inkamin siya wi Adi Komii siya kigrirao tani. Niingaka. Ɨriig.

10

Jisis siya kamim kam nwoim iuur nwisa yikropki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam

1 Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin siya ina swoki imbinin kamim kam nwoim iuur nwiso. Mi siya simiirin nwinnwisa yikropki mi sima siir biiyar yamkwokin. Mi siya simiirin om komii komiiyim mi omisisimim mhoiiya siya namanim simiirin simiir hiriir yikropki.
2 Mi siya simiir boinki, iikam whiekakim simiir kwoinim wadie bidi ywowim sasaeyim wai nwowim simiir hiriinan. Mi iikam whiekakim sima ta yai aiir wakaeyama tiri. Mi iikam whiekak rani, simiirim namim mi simiir nikiunakiyim mi sima bidi grirgigiyim. Mi numiran adin, Adi Komii siyairgin, siirim sriigi siya kam nhirim simiir nikropkiyim mi simiir kwoin imiir hiurworwokaiyim mi sima siir mhoiiya nwoki amim. Ti hiriinan inkamin siya numira sasaeyim wai nwowiyim simiirim namiyin mi ha ningugu haiswonaniyim ini siir hiriinan ywowin.
3 Kima dam! Kara kimiirin huyinsim prikipriknan nikropkikin niimau mie komii komiiyim wra bibiyieki nwowim simiir hiriir. Mi kimiirin wi kigriraowan inkam kakar nwowi.
4 Mi kima umir hoknibim wara kipi hainam mi iga nii aka mi kima siyiu bopwo hirin inkam napkigami mi simiirin yai kipi kainanam. Hindarar daparkaknam, ii naeisi.
5 Mi kima omaka ir napninopkainami mi biiyin kima wi hiniina tini boiniu, kima ha mairgimairga iikamim ti omaka aiir nwowim.
6 Mi inkam nwirin kwoin hinsima nwowiyin siya ta omaka aiir nwowi mi siya wi kimiir yaiyar wakaeyoknaei mi siir kwoinin wi hinsima nwowi. Mi hiriinan inkam karamaeki niuwi mi kira hikak nwowi mi ta yaiya hiriiyar swoki okainani.
7 Mi kima ta omaka irua aiirar dwokripkai. Mi kima nae op minim sima hauuwi simiir dae kwiyae. Mi kima ti nae imiirsiyin umir kipi hauu simiirin. Dimusi rani, kima dimin miiyik miiyikim simiir bidi hauuwim. Mi sima kimiirin hiriinansi hauu aei. Kima omaka irni irni kipi whwonkaiyam.

8 Mɨ kima om komii whɨra napnɨnopkainami mɨ inkam nwɨrkɨn kimiirɨn
wadɨe nwowɨni, siir omaka hɨriir namɨm mɨ nae mɨnɨm siya hauu wɨni mɨ
kima wɨ kɨpi boriisop wa dae.
9 Mɨ kima tɨ om komii hɨran inkamɨm makakɨm simiir warar timɨ hais-
wonɨmnɨskɨi haigɨnɨu mɨ kima simiirɨn hɨniɨna boɨnki, ɨiya Adi Komii siya siir
dimɨn taemɨnɨm mɨ siir iikamɨm simiir kɨgɨrkakana, saeya kɨmiir kingiin bɨdi
yamwoniya.
10 Mɨ kima om komii whɨrɨn siir napnɨnopkainami mɨ sima kɨmiir bɨ boɨn
wadɨe wɨnkɨm simiir omaka hɨriir namamɨn mɨ kima tɨ om komii siir siyɨuɨn
siir yaba hɨr dɨkwowɨn kima hɨniɨna boɨn,
11 tɨ kɨmiir om komiiyɨn siir nu sɨnɨm sima ɨni krɨmiir ɨga ɨmiir nwowɨm
mɨ krɨma pɨ kɨmiirarar swokɨ hauugigi. Mɨ kima sɨbgu daɨngworɨnu. Dimusi
rani, kima krɨmiir yai ɨmiir bɨ wakaeyoknakɨm, ɨiya Adi Komii siya siir
digworaekwo whɨekakɨm, simiir kɨgɨrkakana ɨni kingiin yamwoniya mɨ kima
ta yaiya digɨumii saiir haimriiyɨugɨm.
12 Kara kɨmiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnki, mhoɨiya ɨiya Adi Komii siya iikamɨm
dimɨn biyɨekakɨm simaka boɨnaini ɨiya saeya nɨmbiyami mɨ ta hɨka wɨ hɨka
om komii biyɨekɨbiyɨeyɨn Sodom hɨran iikamɨm dimɨn biyɨe tɨrɨm wɨ simiir
haiburi. Tɨ omɨn Isrel siir omkɨn. Ɨriig.

Om nhɨrɨm naɨngwo tɨbmii karamae nwowɨm simiirsi naɨngwoyɨmiyoki (Mt 11:20-24)

13 Jisɨs siya ha nikɨ boɨnɨn mɨ siya boɨnki, kima Juda iikamɨm om
Kolosiyanɨm Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ hɨk prasae hauu rani mɨ om Betsaidan
Juda iikamɨm kima ɨriipa hɨriinan, Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ hɨk prasae mɨ
hauu rani. Dimusi rani, dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨk whɨekakɨm Adi Komii siya kɨmiir
tɨrɨm mɨ kima simiir bɨri kɨgɨm mɨ kima simiir bɨri wakaeyoknakɨm. Niingaka.
Kima ɨni digɨumii simiirar haimriyɨukrɨpkaiyɨm. Mɨ bɨiya Adi Komii siya
dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm iikamɨm Juda iikam tani om Taia om Saidon sowiir
hɨranɨm simiirɨn hɨriinan hauugɨso mɨ sima ha kɨgɨso mɨ sima sɨnɨn wa pɨ
masɨn mɨ aknaɨnan bɨdi pɨ yɨisiimauuɨn Adi Komii siirɨn, dimɨn biyɨe biyɨeyɨm
sima tɨrɨm simiirsiyɨn mɨ sima ha pɨ yaɨngwo tɨbmiiyɨn Adi Komii siirɨmɨn.
14 Mɨ ta ɨiya Adi Komii siya iikamɨm simiir hɨdi mɨ hɨka kɨmiir nɨmbiyami
saeya wɨ komiigɨ komii nwowi. Wɨ hɨka om Taia mɨ om Saidon sowiir
nɨmbiyama saiir haiburi.
15 Kima tɨ iikamɨm om Kapaneamanɨm, nu Isrel hɨranɨm kɨmiir kwoɨnɨn ha
naɨngwowi, Adi Komii siya kɨmiirɨn ɨni kougɨkou haigɨnɨn, aniya? Niingaka.
Adi Komii siya kɨmiirɨn iikam mɨiyɨkɨ mɨiyɨknan mɨ ɨkɨuwi. Mɨ kima wɨ
inkam biyɨenan nwowi. Mɨ siya kɨmiirɨn wɨ maeyau biyɨeya paekaka wɨ saiir
nɨtkaigi.
16 Mɨ siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm simiir boɨnki. Yɨpɨkɨ inkamkɨn
kɨmiir yai aiir wakaeyoknaei. Mɨ yɨpɨkɨ inkamkɨn digɨumii kɨmiir haim-
riyɨuwi. Mɨ yɨpɨkɨ inkamkɨn digɨumii kariir haimriyɨuwi mɨ siya inkamɨn
kariir nɨkropkiyɨn digɨumii siir warar mɨ ɨnkɨn haimriiyɨuwi, yɨo Adi Komii
siyaɨrgɨn. Ɨriig.

Kam, kam nwoɨm ɨuur nwɨso sɨma ɨna swokɨ ɨtɨm

17 Mɨ mhoɨiya tɨ kam, kam nwoɨm ɨuur nwɨso ha swokɨ ɨtɨm mɨ sima ɨni
maɨrgɨmaɨrga komiigakar ɨnɨ oniyɨm. Mɨ sima hɨniɨna boɨn, Bɨiyan Inkam
Komii, krɨma kɨriir ɨnɨg ɨiirar boɨnkiyɨm mɨ uridyɨu biyɨeyɨm sima ɨni krɨmiir
yai aiirar mɨ wakaeyoknam.
18 Mɨ siya simiir boɨnki, kara bɨdi kɨgiyɨn Setanɨn diyanan tɨonaiiniyɨn
nɨnomor kou hɨrankɨn.

19 Wakaei! Kara kirie komiiya kimiir bidi hauugiya mi owiniyai mipug
minim kima wi simiirar ninkin okwo mirii nami mi sima wi kimiir pi rani. Mi
Setan siir kirieya wi kimar nikwowaisii. Mi kimiirin wi dimin whirki swoki
tirbu rani. Niingaka.
20 Mi kima hiniina kipi boin mairgimairga. Uridyiu bibiyieyim ini krimiir
yai imiirar wakaeyoknam. Niingaka. Kima Adi Komii siiramar mairgimairga
kimiir inigim siya bidi win haiginim ninomor kou hir. Mi sima wa nwoki
inokninkinim kima Adi Komii siir yinisimkim. Ɨriig.

Jisis siya mairgimairga ha nwowin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim (Mt 11:25-27; 13:16-17)

21 Mi taka iiya Adi Komii siir naeyiuin Jisis siir mhii kwoin imiir
hiurworwokai mi siya ini mairgimairga ywowin. Mi Jisis siya boin, Adi Komii,
kira nu ninomor sowiir Biiyan Inkam Komiigin. Kara kiriir boin wadieki, kira
dimin nhirim kamim ninokninkinkakim mi kwoin miiyik miiyikakim simiirsi
nimpriokin nu tiranim mi kira inkamim naingwo omok karamaeyim simiir
yiisiimauu. Ɨhi, Adi Komii, kiriir kwoinin siya hiriiyar nwowikin.
22 Kariir Adi Komiiyin siya digworaekwo whiekakim, kariir iina bidi
hauu digim. Inkam nwirkin kariir biri ninokninkinkin, Adi Komii sasar
ninokninkini kariirin. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir ninokninkin
tani. Kara siir Yinisimin kanakanar ninokninkini siirin. Mi iikamim kara
boinmimauuim yim ina ninokninkinim Adi Komii siirin.
23 Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim simasimar nwokim mi siya ina haiyiug
boinkiyin. Iikam nhirim sima dimin kirie kirieyim wari bi kigim. Adi Komii
siya kimiirim naingwokwonanaeikin mi siya dimin kirie kirieyim kimiir asi
niisiimauugim. Mi kima nhirim simiir kou asi nwowi.
24 Kara pi kimiir boinki. Biiya profet kamim mi inkam komiiyim nu
kigriraowiyim, sima ti diminim tariinan kigim, simiir kigamar naingwokim
mi sima bi kigim. Mi sima ti yaiyim tariinan kima wakaeyim, simiir wakaeya-
mar naingwokim mi sima simiir bi wakaekim. Niingaka. Ɨriig.

Nu Samerian inkam nwirin Juda inkam nwirin siir whinkinsiisgin

25 Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin, siya Jisis siirim
kinankiugin. Mi siya boin, iikam nowomwarkaiyiuwan inkam, kara wi
paniina tiri kwoin budin iinokiinok omwai waiya yokiyokiiiyin siirin, ha?
26 Mi Jisis siya siir yai aka ina yowarkii boinin, Yokwo Komii saeya paniina
boinka? Kira paniina mwaingin saiir yaimwokiyaimwowa, ha?
27 Mi siya hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biiyan
Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiigin mi kiriir mhii kwoinim siiramar
daingwo irkak mi kiriir piugiina mi kiriir kirieya mi kiriir kwoinbud ieya
simiirar hauu irkak siirin. Kira kiriir nomiiyau iiirimin hiniina daingwo kira
kiramar naingwonaeiyin saiir hiriinan.
28 Mi Jisis siya siir boinki, ihi, kira ini wadieya yowarkii boinin. Mi kira
hiriinan tiri mi kira wi omwaiya waiya yokiyokiii.
29 Mi inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya siir inig iiirar sibgu
diriraeraramar naingwowi. Mi siya Jisis siirin hiniina sriii, Yokwo
Komii saeya boina yaiya kira hiniina boinkin kira nomiiyau nwirniyam
naingwowiyim, kira kiramar naingwonaeiya saiir hiriinan daingwo. Mi ti
nomiiyau nwirin kira boinin siya yipikin, ha?
30 Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, inkam nwirin om Jerusalem hir
haiburgigin. Mi om Jeriko hiriir yapnam. Mi siyiu hirin siirin inkam biyie
nhirim sima yapiyiskaiwin mi sima siir digworaekwo whiekakim simiir haii

mi sima siirin ina yipamparin. Mi sima hiriinan tirgikim mi ina yamim. Mi siya ini siyiu hirar ywokiyin mi siya naowim pariiparii.
31 Mi taka iiya pris inkam nwirin krimiir kaoprigi okwowiyin ti siyiu iiir napniyamkin. Mi siya ti inkam iiir kigin mi siya kimidiniya siirsi yapiyoknam mi siya siyiu miga hiriir yapnam.
32 Mi iriipi hiriinan Livai inkam nwirin nu Judianin ta maeyau kaimwo aiir mi imbiniyin mi siya ti inkam iiir kigin mi siya ina mi apiyoknamin siyiu miga hiriir.
33 Mi inkam nwirin nu Sameria hirankin. Simiir sau omomin siya ti siyiu iiir mi apnam mi ti inkamin siir hiriir yimbiyam mi siya siir kigin mi siir kwoinin siirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kikinkin.
34 Mi siya siir kingiin ha namin mi wa op wain minim siir paowai imiir yaokinki, wadie simiir nwowaiginiugiyim mi siya ina udgiyim siir paowaiyim. Mi siya ti inkamin siirin ha kininsiin idwokiyin mi siirin siir donkiyin siir idwo yaki kikiniu idwoki. Mi siya siirin omaka ira inkamki sain whwonkaiiya saiir hiriir yikiunam mi siirin ina sibgu kigriraowin.
35 Mi iigwir nugakin siya ti inkamin omakanin siirin umirim kam nwira hauugik mi siirin hiniina boinmauugi, ti inkamin siirin kira sibgu kigrirao. Mi kiriir umir nhirim siir hauu saini mi iiya kara swoki iti wa swoki hauukiyiuwi kiriirin.
36 Jisis siya boin mi tariinanin kira paniina naingwowi, yipikin ti inkam nwoimim simiir nwirin ti inkamin, kamim hii tauaeiyim sim nonkwobumbu ninkingikin siirsi naingwoyimiyokin, ha?
37 Mi inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya boin, ti inkamin siirsi naingwoyimiyokin mi siir whindiriraerin siya. Mi Jisis siir boinki mi kira ha dam mi hiriinanar tini tiriu. Ɨriig.

Mata Maria so

38 Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ha napnamim mi sima om komii whirin siir yapninopkainam. Mi wig ira saiir inigin Mataka, siirin saeya yikiuna apninopkainam saiir omaka hiriir nae hauu aeyim.
39 Mata saeya nomousima ira nwowi, saiir iniga Mariaka, Maria saeya Biiyan Inkam Komiiyin siir igmiiga kingiina ini idwoni, saeya siir yai imiir wakaemimika.
40 Mi Mata ya ini nae diriraerarnanaeya mi saiir kwoinin ini haugihauga whiyiekiyin. Mi Mata saeya Jisis siiram yam mi ina boina, Biiyan Inkam Komii kariir nomousima kariir bidi haiburgika mi naeyim kanakana diriraerarnanaei. Mi kira saiirim naingwo rani, aniya? Kira saiir boinki, saeya kariir whindiriraerarniyim.
41 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina yowarkii boin Matara, Mata! Kiriir kwoinin haugihauga kipi whiyiekimi kipi naingwoyimiyok. Wari dimin whiekakim kira miriiyim simiirsiyin.
42 Kariir yai aiir ninokninkinim miriiyim, saeya ini mii nhirim simiir haibura, ta miiya Maria saeya nimbina saeya ini mii nhirim simiir haibura. Mi kara saiirin pi nikropki rani. Niingaka. Ɨriig.

11

Siyiuin Adi Komiiniyim sriɨ boini ikin
(Mt 6:9-13; 7:7-11)

1 Mi iigwira Jisis siya maeyau kwira saiir kwisboinkin Adi Komii siirim. Mi mhoiiya siya ha kwisboin digiyin mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kira krimiir dowomwarkai haiginiu Adi

Komii siiram kwisboiniya biiya Jon siya kamim siir kigna miriiyim simiir nowomwarkaiyiuin saiir hiriinan.

2 Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iiya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,
krimiir Adi Komiiyin krima ha naingwowi iikamim sima kiriir inig iiir hainanam daingwo. Mi iiya kira kiriir iikam whiekakim simiir kigirkana iiya saeya nimbiyamana krima saiirim naingwowi.

3 Mi iinokiinokin krima naeyim whaowaeiyim mi krima kiriiram sriiiyim mi kira naeyim pi krimiir digar mi hauuwi.

4 Mi kira krimiir dimin biyieyim iriipi hiriinan wa timi inkin haiy-oprimdiyiumiigii. Mi iriipa hiriinan krima haiyoprimdiyiumiigiyim iikam krimiir tirbuwiyim simiir dimin biyieyim simiir hiriinan. Mi kira hik komii krimiiram kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam.

5 Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki mi kimiir inkam nwirkin siya nomiiyau miiyikaki niuwi mi kira siir omaka hiriir nami hirii tirii niibopwo kira kiriir nomiiyau iiirimin hiniina nini kauwiuwi, nomiiyau kira kariirin bretim nhouma whauugi.

6 Dimusi rani, kariir nomiiyau nwirin siya siyiu hir napniyin mi kariir omaka tiriir yimbini, kara nae siir hauugi karamaeka.

7 Mi ti inkamin omaka hiranin siya ina yowarkii boinin, kira kiigi kariir kipi ninki. Anowin bidi haiginikouwin. Kariir yinim krima nib bidi wh-wonkaiyim. Kara pi nini rani, dimin kiriir hauugiyim.

8 Kara kimiir boinki, ta omaka saiir adin siya hiniina naingwokin, ihi, siya kariir nomiiyau topmwokin mi kara nae siirin pi hiriinan nii komiiya pi saiir hauu rani. Niingaka. Mi siya ti inkamin kira kauwoknanaeyin saiirsi nhakiugin. Mi siya ti inkamin pa ninsiini mi siir naeyim pa hauugi.

9 Kara kimiir boinki mi kima Adi Komii siirim kwisboini mi siya kimiirin diminin wa hauuwi. Mi kima diminim hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin kimiiramin wa haiwaoki.

10 Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siirim kwisboiniyim, sima diminin wa hai. Mi inkamin diminim hansiriyin mi siya wa kigi. Mi inkamin ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin siirimin wa haiwaoki.

11 Mi kimiir inkam nwirkin, siir yinisimin anasuim siir ad iiirim kauwi mi adin siirin wi mipug biyieyin siir nama hauugi, aniya? Niingaka.

12 Mi yinisimin ad iiirimin ipiyin yin kaskakam srii mi adin siirin pi owinyai biyieyin siir nama hauugi, iyie? Yio iriipa hiriinan. Niingaka.

13 Mi krima iikamim dimin biyieyar tirikim krima dimin miiyikin hindara mi priihauuwikim, krimiir yinisim imiirin mi krima hiriinanar dinokninkin, Adi Komiiyin ninomor kouanin siya naeyiu miiyikin, pi iikamim siirim kwisboiniyim pi simiirar swoki inkin hauuwi. Ɨriig.

Sima hiniina boinkim Jisis siya Bielsebul saikar miriigin (Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

14 Uridyiu biyieyin inkam waeyaiyin siir nwokaiyin Jisis siya hais-woniskiigin ti inkamin siya waeyaigin. Mi uridyiu biyieyin siya ha namin mi ti inkam waeyaiyin siya ina swoki boinaigiyin. Mi iikamim sima ini hindara yanaakiyim.

15 Mi kam nhirim sima boin, siya uridyiu biyie biyieyim simiirin Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskiigin. Uridyiu biyie simiir biiyan inkamin siir inig whirin Setankin.

16 Mi kam nhirim sima siirim kinankiuwam naingwokim mi sima siirim asi kauwoknanaekikin kiriepai kiriepaiyim ninomor kou hiranim simiirim,

simiir niisiimauuam. Mi sima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya nimbinkin iikamim simiir whindiriraerarim.
17 Mi siya simiir kwoin imiir bidiyar yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki mi nu whiruwan iikamim sima isido whisa nwowi, yaii niniiyam mi ti iikamim sima wi miiyik nwo rani mi ad nwirni yinisimim simani isido whisa nwoki, yai niniiyam mi simani wi miiyik nwo rani.
18 Mi Setan siir isidin whisa nwowi mi yaii sowa swoki inii mi siir isidin wi kirie paniin paniina nwowi, ha? Kima hiniina boinkim kara uridyiu biyieyim Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskigin. Ta yaiya saiir yaimwowa hiniinga, Setan siir isidin whisa ywoki mi yaii ina yiniiyim. Mi Setan siir isidin hiriinan tiri mi sima wi kirie nwo rani. Niingaka. Sima wi hindara kigugu iuguskii.
19 Mi kaimwokiniuwi, Bielsebul siya kariir whinkinsiisi mi kara uridyiu biyieyim simiirin ha haiswoniskii mi kimiir kamim simiirin niinga whindiriraerarkim mi uridyiu biyieyim ha haiswoniskikigim, ha? Niingaka. Kiriir isidin sima bidi yinokninkinim simiirin Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigim, Bielsebul siir kirieya sae rani. Niingaka. Wari yai hiriinana kima kariir boinkiya, kima pi niksisaekiingim.
20 Niingaka. Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigin uridyiu biyieyim. Mi iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir niisiimauuwi saeya kimiir bidi yimbiyama.
21 Mi inkam kirie nwirin siya sau minim siir omaka hirar sibgu hai okwokaowi mi siir digworaekwo whiekakim wi wadieyar sibgu owi.
22 Mi inkam nwirin siya kirie komiigakin ini ti inkamin omaka hai okwokaowin siir kirie aiir haiburin mi siya siir sau kamkiu minim siir kinsiisiyim simiir siinaiyin mi ti siir digworaekwo minim ina hid hauugiyim, siir nomiiyau nhirim simiir.
23 Inkamin kariir whindiraerariyin yio kariir ioan inkam tani. Inkamin kariir whindiriraerar karamae nwowiyin yio siya kariir ioan inkam ieya. Mi ti inkamin iikamim kariirim naingwo tibmiiyim simiir tirbumbuwiyin mi ti hiriinan inkamin yio siya iikamim simiir kwoin imiir whriewhrie haiginiuwiyin mi ha ninoopamiyim ini simiir hiriinan ywowin. Ɨriig.

Uridyiu biyieyin siya ina swoki itin (Mt 12:43-45)

24 Mi iiya uridyiu biyieyin siya inkam nwirni haiburgigiyim mipi maeyau kwira nami piu nini siisnakiyam. Mi siya hiriinan kig karamae nwowi mi siya pa boini, amba swoki ami omaka biiya kara haiburgiga saiiramar.
25 Mi siya ina swoki amin ti inkamin biiya siya niki owin siiramar mi siya ina ini kigiuwin ti inkamin siya niinga niinga nwowi. Mi siya ini omaka inkamki nhisiya mi ha piuaiiya inkamki nitam ini saiir hiriinan ywowa.
26 Mi siya ha namin, uridyiu biyie iriiyar nwiso simiir siyiu biyieyin ini simiir siyiu biyie imiir haiburim mi siya simiir warar yinkin ikiunam. Mi sima omakanan ti inkamin siir mhiinau hiriiyar yapninopkainam. Ti inkamin biiya biyie nwowin mi tariinanin siya ini biyieki biyieyar yasae owoguskiyin. Ɨriig.

Mairgimairga haini siyiugin

27 Jisis siya ta yai aiirin iikam isid komiiyin sima nwowa saiir boinkin. Mi wig ira simaka hir ninkin owa saeya ina kauwok boinanaekiya, ta wiga biiya kiriir naokaina mi mwoii kiriir haigiyiu imiiyaeya, saeya ina mairgimairga.
28 Mi Jisis siya boinki, ihi mi iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim mi siir mhoiiya namim, sima ha mairgimairga. Mi sima ini wadie nwowim, simiir mairgimairga ini kariir apua saiir mairgimairga aiir haiburim. Ɨriig.

Kam nhirim sima kiriepai kiriepaiyim nikiugim (Mt 12:38-42)

29 Mi iikam whiekakim siir nokwoyokaiyim mi siya simiirin ina boinmimauuwin, kima ti iikamim tir nwowim, kima dimin biyiekakim. Iikamim kiriepai kiriepaiyim nikiuim simiir niisiimauuwam, Adi Komii siir kirieya kara boriisopi kimiir niisiimauuim. Mi kara dimin komii whirin pi kimiir niisiimauuwi, Jona siyairgin.

30 Biiya Jona siya anasu komiiya saiir mhiinau namkiyin mi mhiinau hirar yokai mi ti diminin Adi Komii siya niisiimauugin, siir kirieya iikamim om komii Niniva hiranim simiir. Mi iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin ninomor kouanin ti iikamim tariinananim kimiir niisiimauuwi Adi Komii siir kirieya. Diminin wi kariirar diriraerari mi kima Adi Komii siir kirie aiirin wi haniingi kigi.

31 Bidi bidiniyarin wig ira inig komiigaka saeya nu Siva hirankin napiyokiyokiinika saeya ii kasa bi napka. Saeya yai miiyik miiyikim inkam komiiyin nu kigriraowiyin Solomon siya boinim simiir wakaeyim nitka. Kariir yaiyim ini Solomon siir yai imiir haiburim mi kima kariir yai bi wakaeyoknakim. Mi ta hiriinan iiya, Adi Komii siya siir iikamim simiir hidni mi ta wig komiiya inigaka saeya kimiirin wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik komii hauuwi. Dimusi rani, kima siir yai miiyik miiyik imiir bi wakaekim.

32 Ɨiya Jona siya Adi Komii siir yai kirieya saiir boinmimauuin mi om Niniva hiran iikamim simiir mhii kwoinim bidiyar kisina haigiiyim. Mi kariir yai kirieya saeya ini Jona siir yai kirie aiir haibura mi kimiir mhii kwoinim bi swoki kisina haigikim. Mhoiiya Adi Komii krimiir Wanin siya iikamim simiir hidim niti mi om Ninivan iikamim sima wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani. Dimusi rani, kima siir yai kirie aiir bi wakaeyoknakim mi kimiir mhii kwoinim bi kisina haigikim. Niingaka. Ɨriig.

Krimiir kwoin iiirin paenan krimiir nhwo ieyar niuya haiginiuwi (Mt 5:15; 6:22-23)

33 Mi iikamim paeya niuyaeiya ienau mi twonau min bi haigiika. Niingaka. Mi sima romiyas iiirar ninankiii mi iikamim sima napninopkainami mi sima wi pae aiirar nwoki kigim.

34 Kimiir nhwoim paenan simar niuya haiginiuwi kwoin iiirin mi kimiir nhwoin dimin miiyik kigi mi kwoinin iriipa hiriinan pi wadieyar mi naingwowi mi ini yiukidin omaka bopwoniya hangomu haiginiyin mi omaka irkak aiirar niuya irkakiya ini siir hiriinan ywowin. Mi kiriir nhwoin siya dimin biyie kigi mi kiriir kwoinin wi biyieyar mi inkin owi, omaka yiukid haingimu haigin karamae nwowiya saiir hiriinan mi omaka irkaka wi saiir niuya rani.

35 Mi kima sibgu wakaeyok, kimiir nhwoim omaka anonan kipi haiwaoki, wi dimin biyieki wara ninkin amisi. Mi wi kiriir kwoin iiir tirbumbuwi.

36 Mi kiriir kwoinin siya miiyik nwowi mi kiriir siyiuin ini wadieyar mi inkin owin. Ti hiriinan inkamin siir kwoinin paeya inkam niuya haiginiuwiya ini saiir hiriinan ywowin. Siya digworaekwo whiekakim simiir sibgu kigomokim. Ɨriig.

Siyiu biyieyim Farisi kamim mi kamim nowomwakaiyiuwiyim sima tirkim (Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

37 Mɨ Jisɨs siya ta yaiya saiir ha boɨn dɨgiyɨn mɨ Farisi inkam nwɨrɨn siya yɨkɨuna siirɨn saɨka naeyɨm. Mɨ siya ha napnɨnopkainamɨn siir omaka hɨriir mɨ hɨi aiir yɨdwokai.
38 Mɨ tɨ Farisi inkamɨn siya Jisɨs saɨka nɨdwokai aeyɨn siya ɨni nanaakakar yokiyɨn. Mɨ siyar kɨg Jisɨs siya op bɨ whaugɨn, Juda sɨmiir siyɨuɨn siya boɨna saiir hɨriinan mɨ siya nae ha bɨ naekɨn mɨ siya ɨna yaɨngwoyɨmiyokɨn.
39 Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya siir boɨnki, kɨma Farisi kamɨm, kɨma kɨmiir pɨu aiirɨn ɨdananar hɨisokpraprasi mɨ kwoɨn kɨmiirɨn yɨo mɨiyɨk nwo rani. Mɨ kɨma ɨni inkamɨn mobmor mob mɨnɨm ɨdanara hɨisokiyɨn mɨ aowa ɨokakar nwowiyɨm mɨ kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm. Inkam nwɨrniyɨm kɨgmar mɨ hɨi tauae tɨ hɨriinan siyɨuɨm.
40 Kɨma habwhaowaenankɨm! Adi Komii siya pɨu kwoɨn sowiirar nonkwokwokikɨn. Kɨma tɨ dimɨnɨn siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨn, aniya?
41 Mɨ kɨmiir dimɨnpai dimɨnpaiyɨm inkam paeprikabɨm sɨmiir hauuwi, naeyɨm mobmor mobnau nwokaiyɨm sɨmiir hɨriinan mɨ kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm Adi Komii siir whwonkam ɨda wɨ wadɨekɨ wadɨeyar nwowɨrkaki.
42 Farisi kamɨm kɨma mɨntarao! Dimusi rani, digworaekwo whɨekakɨm kɨma haiiyɨm haɨmii pɨ Adi Komii siirar mɨ hauuwi. Tɨ siyɨu hɨriinanɨn yɨo wadɨeyaɨrgɨn. Mɨ kɨma iikam nhɨrɨm sɨmiir swokɨ haimriiyɨugii mɨ kɨma Adi Komii siirɨm bɨ naɨngwowaokɨm. Bɨiya kɨma siyɨu mɨiyɨk ɨiir tikɨ tɨr mɨ Adi Komii siiram daɨngwo mɨ tɨ dimɨn komii komiiyɨm sɨmiir tɨr, tɨ hɨriinan siyɨuɨn siya wadɨeyɨn. Tɨ siyɨuɨn kɨma tɨrɨn dimɨn haɨmiiyɨm Adi Komii siir hauuɨm yɨo siyɨu wadɨekɨn siir kɨpi haiburgik. Mɨ tɨ dimɨn komii whɨrɨn Adi Komii siirɨm naɨngwonanaeyɨn siir warar dɨnkɨn tɨr.
43 Farisi kamɨm, kɨma mɨntarao! Kɨma omaka Adi Komii siir yai nɨdwokai wakaeiya, pɨ iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda hɨrar nɨdwokaiyamar maɨrgɨmaɨrgaeikɨm sɨma kɨmiir boɨn maɨrgɨmaɨrgam. Mɨ kɨma mɨnam mɨ aɨngwowikɨm maeyaua ɨrɨpa yai nɨdwo boɨnaiiya iikamɨm sɨma kɨmiir inɨg ɨmiir nwokɨ hainanɨm.
44 Kɨma mɨntarao! Kɨma ɨni ɨeyɨn inkam whɨigɨ nwokaiyɨn owainɨe krɨn karamae nwowiyɨn mɨ iikamɨm sɨma siir ɨdwowar nɨnap anapi, sɨma nɨnokɨnkɨn tani. Mɨ iikamɨm sɨma kɨmiirɨn hɨniɨna kɨgi kɨma mɨi mɨiyɨka mɨrii mɨ ta mɨi mɨiyɨka ɨni nuɨn inkam whɨi prɨigɨntɨmdɨinuiyɨn siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ kɨmiir mhɨi kwoɨnɨm ɨni biyɨekɨ biyɨe ywowɨm mɨ sɨma nɨnokɨnkɨn tani mɨ sɨma kɨmiir yai ɨmiir asi naɨngwo tɨbmiigɨm.
45 Mɨ inkam nwɨrɨn siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨn siya siir yai aka hɨniɨna yowarkɨi boɨn, inkamɨn yaimɨn dimɨnɨm sɨm nowomwarkaiyɨuwiyɨn, wara yaiya kɨra boɨnkiya kɨra hɨk krɨmiir wara nɨnkɨn hauugii.
46 Jisɨs siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, kɨma kamɨm siyɨu komii nowom-warkaiyɨuwiyɨm kɨma ha timɨ ɨnkɨn mɨntarao! Dimusi rani, kɨma siyɨu kasaka bɨ haigɨnkɨm Adi Komii siir siyɨuɨn saɨka nɨnkɨn owɨm mɨ inkamɨm sɨmiirɨn wɨ wakaeyokna dɨg rani. Kɨma siyɨupai siyɨupai ɨmiirar haigɨni mɨ sɨma kam nhɨrɨm siyɨu komii siir sɨbgu nɨnokɨnkɨn karamae nwowiyɨm sɨmiir bɨ whɨndirɨraerikɨm. Niingaka. Mɨ sɨmiirɨn hɨk komii komii ɨmiirar hauuwi.
47 Kɨma mɨntarao! Bɨiya kɨmiir yɨdiwi wanwiyaeyɨm sɨma profet inkamɨn Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuɨm sɨmiir nɨsom aowɨm mɨ sɨmiir ɨeyɨm kɨmar pɨuai haigɨniu. Mhoɨiya sɨma nwokɨ kɨgnɨokɨnkɨnɨm.
48 Tɨ siyɨuɨn, kɨma kam nhɨrɨm sɨmiir mhɨi kwoɨn ɨmiirɨn hɨniɨna nɨisiimauugɨn mɨ kɨma siyɨuɨm bɨiya krɨmiir yɨdiwi wanwiyaeyɨm sɨma tɨrɨm sɨmiiramar maɨrgɨmaɨrgaei mɨ tɨ hɨriinan kwoɨnɨn ɨni sɨmiir hɨrar nwowɨn. Mɨ profet inkamɨm kɨma nɨsomsom aokaokɨm mɨ ɨeyɨm sɨmiir haɨngikaiyɨm ɨni kɨmar pɨuaiyɨm.

49 Mi Adi Komiiyin bidiya yinokninkinin biiyan Yokwo Komiiya siya hiniina win boinkikin, kara wi profet kamim mi aposel kamim simiirin wi iikamim Isrelanim simiiram nikropki mi simiirin wi kam nhirim sima ninkinaeyokiyok isomsom aokaowi. Mi nhirim hik kimpipisu ara hauugigi.
50 Mi tariinanin kara wi iikamim nu Isrel tiranim wi hik kimiir hauuwi, biiya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nisomsom aokaowim profet kamim simiir. Mi kara kimiirin wi saiirsi swoki itrinaei. Mi Adi Komii siya bidi bidinana nidwo kigiyokiyokiigin ti nu ieyar whiuwiniuna kima profet kamim simiir nisomsom aokaowim mi ini tarinana yamwoniyin.
51 Biiki biiyan profetin Ebel siir yisomao mi ini mhoiigi mhoiiyan profetin Sekaraia siirar yadigniyin. Sima siirin Adi Komii siir omaka saiir bopwo hirar nisomaokin. Ihi, kara kimiir boinki, ti iikamim nu tir nwowim. Kara kimiirin wi dimin biyie iiirar nonkwobumbuninkin haiginiuwi, ti siyiu biyieyin biiya kima tirin siirsiyin!
52 Kima kamim siyiu komii nowomwarkaiyiuwiyim kima mintarao! Kima siyiuin Adi Komiiniyim namiyin siirin ina ninokninkinin. Mi kima ti siyiu iiir wakaeyoknam naingwo rani. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir siyiu iiir napim naingwowi. Sima wi dig nwo rani. Dimusi rani, kima siyiu kasaka bi haiginkim mi simiir siyiuin ini kima haiginokouwin. Kima inkam biyie kiingim. Kima ini inkamin omaka nae haigiiya saiir anowin siir haiginokougigiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kima nae simiir bi hauugin mi sima yaba hirar nwowim ina yaonamim.
53 Mi Jisis siya ta omaka aiir haiburgigin mi ha napniyamin mi kamim siyiu komii sim nowomwarkaiyiuwiyim sima yai siir boin hiuriiyiuim yinkinyaeyaowim. Mi sima siir yai aiirim mi kininkiu siya yai bibiyie boinim, dig bi nwokim.
54 Mi sima ini siiramar kaowim, yai biyie kwirki pi siir yai hiranka kwimbini mi sima siirin wa nwoki isomaowim. Iriig.

12

Niksisaeni siyiuin siirsi mintarao
(Mt 10:26-27)

1 Iikam kasaka rani, hir nwomimirim. Sima ini iripa iripa ywonamim. Mi nhirim simiir iga idwowar ninkin okwo nami. Mi taki iiya Jisis siya kamim siir kigna miriiyim bii simiir iki boinmimauugig, kima sibgu mintarao Farisi simiir yis iiirsiyin. Kara simiir siyiuin yaiyairgi nhinkiniyim simiir boinkin.
2 Mi Farisi simiir yaiyim mi siyiu biyie whiekakim tariinanin aowa aowa nwowim mi mhoiiya sima wi idowiiyar nimbiyami. Mi nimprio yai whiekakim mhoiiya simiirin wi inkamkar ninokninkin iuguskii.
3 Mi yai whiekakim biiya niiyiim niiyiim kima nimprio boinim mi mhoiiya iikamim sima simiirin wi idowiiyar kigirkaki nabienan. Mi yai whiekakim hiinsim hiinsima kima boinim omakanau hir mi mhoiiya wi Adi Komii siyar niisiimauu iuguski mi wi iikam whiekakim wi simar wakae irkaki. Iriig.

Inkamin dimin whirua siirsi arar dидid iski
(Mt 10:28-31)

4 Kariir nomiiyauwim, kara kimiirin pi hiniina boinkii kima inkamki kimiir nisomaosi kipi nidid. Mhoiiya sima kimiirin dimin whir swoki tirbu rani. Niingaka.
5 Mi inkamin kima nididanin mi kara kimiirin wi siir niisiimauuwi. Kima siirsi didid Adi Komii siiyairgin sima kimiir nisom aowi. Mi Adi Komii siya kiriekakairgin mi mhoiiya siya inkamim simiir piugina wi maeyau biyieya

paekaka saiir mi itkaigi. Ihi, kara kimiir boinki, kima Adi Komii siirsiyar didid.
6 Kima dinokninkin, inkamim sima ipiyin sisim iriiyarim umirsim kwiso (02 toea) sowiir saingin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan ipiyin sim ira saiir bi swoki aingwowowouwika iiya saeya naowiya. Niingaka.
7 Mi kanim kimiir mwo nwowim siya bidi mwainim mi nuan iikamim kima simiirsi kipi nidid, kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiiburim mi Adi Komii siya wi kimiirar kigriraowi. Iriig.

Jisis siir inig iir boinmimauuni siyiu ikin (Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Kara kimiir boinkii mi inkam nwirkin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi iriipa hiriinan, Yaowae Adin ninomor kouanin kara kiriir inigin wi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam ida mi boinmimauuwi.
9 Mi inkamin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida nimpriowi mi iriipi hiriinan kara siir inigin wa mi impriowi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam idain.
10 Mi inkam nwirkin Yaowae Adin ninomor kouanin yai biyie kwir siir boini mi Adi Komii siya siir dimin biyieyim wa haiyoprimdiyiumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiuin siir nikbumbuwi mi Adi Komii siya siir dimin biyieyim simiirin wi haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka.
11 Mi sima kimiir nikiu nami omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiir hiriir. Mi inkam komii komiiyim gavmaniyim mi kamim inigakim simiir whwonkam ida hiriir mi kima kipi nidid mi ha kipi naingwo. Mi krima simiir yai aka wi paniina nowarkii boini, ha? Mi krima wi paka hiniin yaiya saiir boini simiirin?
12 Mi tariinanin kimiirin pi Adi Komii siir naeyiuin siyar kwiisiimauuwi, yaiya kima nini boiniuwi simaka. Iriig.

Boiniyio yaiya inkam umirkakin whaowaeyin siir boinka

13 Inkam nwirin ti iikam isid komiiyin siir hiranin, siya Jisis siir boinki, iikam nowomwarkaiyiuwiyin kira kariir yaowaeyin siirin pi hiniina boin, siya kririir adin siir digworaekwowim pi kwisa sioitkin hid. Mi kwira pi kariir whauu.
14 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, pi paniina tiri, yipiki kariir nimbinin kimiir digworaekwo minim simiir hidam, ha?
15 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kima mintarao! Kima sibgu kigriraowi mi kima wi dimin whirim kigmair tani. Mi inkamin digworaekwo whiekakakin siirin kwoin miiyik wi ti digworaekwowim sima hauu rani. Niingaka, niingaka.
16 Mi Jisis siya boiniyio yaiya kwira boin simiirin mi umir digworaekwo whiekakak, inkamin mi siir nuin sasae miiyikar niigin.
17 Mi siya siir kwoinau hirin hiniina yaingwokai, kara pi paniina tiri? Kariir numiran sasae whiekakim simiirin omaka haigi dig karamaeka mi simiirin wa haigi dig rani.
18 Mi siya boin, kara wi hiniina tiri. Kara wi kariir omakaim nae haigiiyim wi simiir niinimnhinkiigi mi wi komii komii ara mirii. Mi kariir wit whiekakim mi sasae miiyik miiyik whiekak ikim, wi ti omaka imiir haigii.
19 Mi mhoiiya kara wi hiniina nwoki boinim, kara dimin miiyikak inkamkin. Ti kariir nae dimin miiyik whiekakim wi biewii kasaka nwo rani. Mi kara nae opmin kwiyaei mi kara wi hiinsimhiinsima mairgimairga nwowi.

20 Mɨ Adi Komii siya siir boɨnki, kɨra inkam habwowhaekɨn, ta nɨiyaka kɨra pɨ saiirar nao nami mɨ digworaekwo whɨekakɨm kɨra dirɨraerargikɨm wɨ nhɨnga haii?
21 Mɨ Jisɨs siya ɨna swokɨ boɨnkiyɨn ɨriipɨ hɨriinan inkamɨn siya digworaekwo whɨekak ɨmiir haɨngiriyɨu haigɨnmɨmɨriiyɨn siyamar mɨ siya Adi Komii siir whwonkam ɨda wɨ digworaekwokak nwo rani. Niingaka. Siya wɨ inkam paeprikabnan nwowi. Ɬriig.

Naɨngwoyɨmiyokni siyɨugɨn

22 Mɨ Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki, kara kɨmiirɨn pɨ hɨniina boɨnki, kɨma kɨmiir pɨu aiirsi kɨpi naɨngwoyɨmiyok mɨ hɨniina kɨpi boɨn, krɨma wɨ dimu naei? Mɨ kɨma kɨmiir pɨu aiirsi kɨpi naɨngwoyɨmiyoknanae. Mɨ hɨniina kɨpi boɨn, krɨma krɨmiir pɨua wɨ dimu dimɨn nɨtɨmwanɨuwi?
23 Kwoɨn budɨn yɨo nae siir hɨriinan tani. Mɨ pɨua ya yɨuɨs saiir hɨriinan tani. Niingaka.
24 Kɨma ɨpiyɨnɨm sɨmiir kɨgnɨnokɨnkɨnki sɨma sasae bɨ nɨnkɨnikɨm mɨ sɨma sasae bɨ nɨngugu haiigɨm mɨ sɨma nae bɨri haɨngiriyɨu haigɨnikɨm. Mɨ sɨma nae digworaekwo mɨnɨm, sɨmiir omaka karamaekɨm. Mɨ sɨmiirɨn naeyɨm Adi Komii siyar hauuwikɨm. Adi Komii siir kwoɨnɨn hɨniina naɨngwowi, kɨma ɨni ɨpiyɨn ɨmiir haiburɨm!
25 Mɨ yɨpɨkɨ inkamkɨn siya bɨewii nhɨrɨm omwai swokɨ haɨnɨs waiyayokiyokɨiyɨm swokɨ aɨngwowɨn, ha?
26 Mɨ kɨma hɨriinan dimɨnsɨm whɨr tɨr karamae nwowi mɨ kɨmiir kwoɨnɨm tɨ hɨriinan dimɨn whɨr ɨiirsi dimusi naɨngwoyɨmiyokɨm, ha? Mɨ kɨma hɨriinan kɨpi tɨr.
27 Kɨma kɨp ɨmiir kɨgi sɨma mwrɨiyɨm mɨ sɨma yɨuɨs mɨnɨm sɨma sɨma bɨ mɨriinanaeikɨm. Niingaka. Bɨiya Solomon siya pɨuai mɨiyɨk whɨekakaɨrgɨn. Mɨ siir pɨuaiyɨm tɨ kɨpɨm sɨmiir bɨ haiburgɨm. Niingaka.
28 Ɬhɨ, digworaekwo whɨekakɨm Adi Komii siya nonkwokwowɨm wadɨekɨwadɨeyaɨrgɨm. Kowɨm panaoɨn sɨma pɨ numɨr hɨr whaki mɨ ko ɨmiirɨn wakar swokɨ akɨtkaigaigi paenau hɨriir. Mɨ tɨ kɨp hɨriinanɨm yɨm Adi Komii siya pɨuaiigɨm mɨ kɨpa ya dimɨn komii rani. Mɨ kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya komii rani mɨ iikam kɨma ɨni kou ywowɨm. Mɨ kɨma hɨriinana timɨ ɨnokɨnkɨnkɨɨn. Adi Komii siya wɨ kɨmiirar mɨ sɨbgu kɨgrɨraowi mɨ kɨmiir digworaekwo whɨekak ɨkɨm.
29 Mɨ kɨma hɨniina kɨpi naɨngwoyɨmyok boɨn, krɨma wɨ dimu dimɨn naei mɨ wɨ papiyan op mɨ kwiyaei.
30 Sɨma kamɨm naɨngwo tɨbmii karamaeyɨm tɨ nuɨn siir tɨranɨm, sɨmiir kwoɨnɨm tɨ dimɨn hɨriinanɨm sɨmiirɨmar naɨngwokwo nanaeikɨm. Mɨ kɨmiir Adɨn siya bɨdi yɨnokɨnkɨnɨn, kɨma wɨ pɨkɨ hɨniɨn dimɨnɨn siir haii.
31 Mɨ kɨma Adi Komii siya siir iikamɨm sɨmiir kɨgɨrkakana kɨmiir kwoɨnɨm saiirɨm naɨngwokɨini mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨm siya wɨ kɨmiirar nɨnkɨn hauuwi. Ɬriig.

Siyɨuɨn dimɨn mɨiyɨkɨm nɨnomor kou haɨngiriyɨu haigɨni ɨkɨn (Mt 6:19-21)

32 Kɨma kariir iikamɨm sibsib nanɨm kɨma kɨpi nɨdid. Dimusi rani, kɨmiirɨn Adi Komii siya bɨdi yɨmbinɨn siir digworaekwo whɨekakɨm yɨm wɨ kɨma kɨgrɨraowi.
33 Mɨ kɨma digworaekwo whɨekakɨm kam nhɨrɨm sɨmiir hauuwi mɨ sɨma saɨni mɨ tɨ umɨrɨm inkam paeprikabɨm sɨmiir hauu. Tɨ hɨriinan siyɨuɨn mhoɨiya wɨ siya whɨndirɨraerar haigɨnɨuwi dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm. Adi Komii

siir omin dimin biyie whirki bi swoki tirbuwikin. Mi ninomor kou hirin diminki bi swoki kiguguwikin mi hiiyan inkam karamaekin mi dimin imiirin kikomki bi swoki kripikin. Niingaka.
34 Mi maeyauwa kiriir dimin miiyik miiyikim sima nwowim mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi ti om iiirar mini owouwi. Ɬriig.

Miiyan kamim diriraerar kaowim simiir yaiga

35 Mi kima yiuisim haruwa kisina kainam mi piuwop aka kigoknam. Mi yiukidin kima hangumuwi mi ha dwo, diminin mhoiiya nimbiniyanin siirim.
36 Kima ini kamim simiir biiyan inkam iiirim nwokwokiniyim simiir hiriinan ywowim. Sima wigwas naeya saiir naenakiyim mi ina swoki itim. Mi siya ninmiga hir naka okwo kiekikomni mi sima anowin wa haiwao sasaugi. Mi Adi Komii siiramin hiriinana sibgu okwokin.
37 Mi biiyan inkamin siya niti, siya siir miiyan kam imiirin hiniina nini kigiuwi sima nhwo bi whwonkaigim mi ti miiyan kamim sima ha mairgimairga. Kara kimiirin yaimwowar boini mi biiyan inkamin siyarin wi yiuisa miiyana wi saiir kisina kaii piuwopaka mi siya wi kimiir boinki, kima hiiya saiir didwo mi kimiirin nae wi siyar hauu aei.
38 Mi siya niibopwo niti mi biiyan iuumin haigigi mi siya ha kigi sima ini siir miiyar miriiyim mi ti miiyan kamim sima ha mairgimairga.
39 Kima ti dimin iiir daingwo. Mi omakain adin siya biiya ninokninki hiiyan inkamin pi kariir omaka niti mi siya ti hiiyan inkamin siirin wi kigninkin apninopkai rani, siir omaka hiriirin, siir digworaekwo imiir haiyam. Niingaka.
40 Kima iriipi hiriinan ha timi o kiugiu kariiram. Dimusi rani, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iiya kara niti kima wi saiir ninokninkin tani. Niingaka. Ɬriig.

Miiyan inkam miiyik mi miiyan inkam biyie simiir boiniyio yaiga (Mt 24:45-51)

41 Mi Pita siya Jisis siir srii, Biiyan Inkam, kira ta boiniyio yaiya krimiirarar hauuwi, iyie? Mi inkam nhirim simiir wara rani. Aniya?
42 Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, paniin biiyan inkam ikim, kwoin miiyikakin siir miiyan kamim simiir sibgu kigriraowiyin? Ti hiriinan inkamin yio siya biiyan inkamin siya nimbinkin siir miiyan kamim simiir kigriraowim. Simiir naeni ii aiirin wi siyar nwoki inokninkin haiginiuwim.
43 Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin siya wi sipi swoki iti. Mi siya ti miiyan inkamin siirin hiniina nini kigni, biiya siya boingigin saiir hiriinana swoki miriiyin mi siya wi siir boini Kiriir miiya wadieka, ti hiriinan miiyan inkamin siya wi mairgimairga komiigaka mi owi.
44 Kara kimiirin yaimwowar boini, Biiyan Inkam Komii siya siir miiyan inkamin wi siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowan biiyan inkam nokmwin owaiginiuwi.
45 Mi ti miiyan inkam nwirin siir kwoinin tari wi hiniina naingwowi, kariir Biiyan Inkam Komiiyin niki itsisau rani. Mi siya siir miiyan iikamim simiirin ha tioin mi siya nae op minim mi opa kwiyae whaowaeiya mi siya saiirin ina kwiyaeyin.
46 Mi siya hiriinan tiri mi ti inkamin siir biiyan inkamin siya niti, iiya ti miiyan inkam ieya nwowin karamae nwowa saiir mi siya wi ninokninkinwin tani iiya siya hindara kinkak iti. Mi siir biiyan inkamin, siirin wi haniingi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi siya siirin wi iki siir miiyan kam nhirim siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowim, wi simakar ninkin ikropkii.

47 Mi inkamin siya siir biiyan inkamin siir yai imiirin bidiyar yinokninkinin mi siya biiyan inkamin siya boinin simiir bi wakaeyokna diriraerarkin mi siirin biiyan inkamin siya idgiuni wi kasaka nipimpar tani.
48 Mi miiyan inkamin siya biiyan inkamin siir kwoin iiir ninokninkin karamae nwowi mi siya mii miiyik mirii karamae ha nwowi mi siirin idgiuin wi komii nipimpar tani, biiyan inkamin siya. Mi yipiki iikamkim digworaekwo whiekak Adi Komii siya hauuwim mi sima hoimgak mirii digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyiuwim yamdi. Mi yipiki iikamkim digworaekwo Adi Komii siya swoki inkin hauuwim mi ti iikamim sima ti digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyiuwamin, kima mii nhami nhami kipi mirii. Ɨriig.

Jisis siya iikam isidin simiir niinikibirim nitkin (Mt 10:34-36)

49 Mi Jisis siya boin, kara iikamim simiir niinikibirim nitkin inkamin pae nikrimtiowiyin haimii haimiiya siir hiriinan. Kara hiniina naingwowi ti diminin siya dimbiyamki.
50 Biiyin kara hik mi kimpipisu mi wa naonami, wi simiir niki haii. Mi ti diminin siya nimbinisiyin ta kariir hika wi hiriiya niki oyokiyokwiii.
51 Mi kimiir kwoinim ha naingwowi, kara nu tirin yaiiyim simiir nikwowaisiiyim nitkin. Niingaka. Kara kimiir boinki. Kara iikamim simiir niinikibirim nitkin.
52 Mi tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan iikam iriiyarim sima omaka irni nwowi mi isidin wi whisa nwowi ouumim wi iso sowaka ninii mi iso wi ouumim simaka ninii.
53 Mi iikamim sima wi yapayapa nwoki. Mi adin wi siir yinisim yinkamiyinin saika swoki kwinii mi yinisim yinkamiyinin wi siir adin saikar swoki inii. Mi yopiiya wi saiir yinisim yinugiyina saika swoki kwinii mi yinisim yinugiyina wi saiir yopi anakar swoki kwinii. Mi giwaiya wi saiir yiniwig anakar kwinii mi yiniwiga wi saiir giwai anakar mi ninii. Ɨriig.

Siyiuin diminki nimbiyamiyin siir ninokninkini ikin (Mt 16:2-3)

54 Mi Jisis siya ha boin digiyin, siya iikamim simiir boinki, kima ha kigikim waua maeyaua bieki nikiiyamtibiyin hiranki nimbiniya mi kima bi kimiminkikim pa boinki, naoin kinim mini? Mi kaimwowairga naowin ha kinikin.
55 Mi kima hiniina kigiwii iiya krakrarwaiga mi kima pi hiniina boini waka biewii prasae nikii rani. Mi saeya wi hiriinana mi imbiyami.
56 Kima yaiyairgi nhinkini inkamim! Kima nu ninomor sowiir diminim simiirar bidi sibgu kigninokninkinim. Mi kima ta miiya Adi Komii siya miriiya saiir ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Ɨriig.

Kira inkamin kiriir boiniuriyiu boiniyin saikar kitibmii boin (Mt 5:25-26)

57 Mi kima siyiu miiyikin siir sibgu naingwo hid karamae dimusi nwokim mi ha diriraerarim, ha?
58 Ɨiya kira boinam nami inkamin kiriir boinhiuriyiu boinin saika boinim, kowa siyiu hirar niki owamiywo mi ta iiya kowa iripa yai saiirar sibgu boinam. Mi kowa hiriinan tir karamae nwowi mi siya kiriirin wi inkamin yai hidiyin siirim nikiu namisi mi inkamin yai hidiyin siya wi poris inkamin siir iin hauugiisi mi poris inkamin kiriirin wi maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiirim nikropkisi.

59 Kara kimiir boinkii, kira maeyauwa hiuyokiyokaiya saiirin wi niki haiburgig sasau rani. Bii kira digworaekwo whiekakim kira niki prii haiyim, simiir tiki hauukiiyiu dig. Ɨriig.

13

Inkamin siir mhii kwoinim ninkpit haigi karamae nwowi yio wa kigugu iuguski

1 Mi ta ii aiirin iikam nhirim hirar nwokim mi sima Jisis siirin kam nhirim Galiliyanim simiir boinmauu. Mi kamim wraisu Adi komii siir ninkin imiiyaeyim, Adi Komii siir omaka aiir sima ha namim mi Pailat siir isidin warar yinkin apninopkainam. Mi simiirin ini simar yisomaowim mi simiir nhieyim ini wraisu nhieyim simaka yinkin okiyim.

2 Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ha naingwowi, ti Galiliyan inkam nhirim hiniina naowim, simiir dimin biyieyim ini iikam nhirim Galiliyanim simiir dimin biyie imiir haiburim, aniya? Niingaka, niingakiinga.

3 Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Mi kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski simiir hiriinan.

4 Mi biiya ti iikam iuur iriiyar nwoimim om Siloam siir hiran omaka bripriya saeya nirimdinu aokaowim, kima paniina naingwowi ti iikamim simiir dimin biyieyim ini iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie imiir haiburim, aniya? Niingaki, niingaka.

5 Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Ɨriig.

Paeyin nae miiyik bud karamaeyin siir boiniyio yaiga

6 Mi Jisis siya boiniyio yai kwira ina swoki boinin, inkam nwirin siya swapwo wira yinkin siir wain numira saiirin mi mhoiiya siir paenid iiirim yit. Mi ini niinga ywowin.

7 Mi siya numiran miiyan inkamin siir asi boinkikin, kigi. Mi biiya biewii whoimim kara ti swapwoin siirin hiniina bi kigin. Siya naekak bidi ywowin. Niingaka. Siya ini hiriinana swoki okripkaiyin. Mi kira siirin diigi. Mi siya nu siir hiiya whisariiyar niugugusi.

8 Mi numir hiran miiyan inkamin siya ina yowarkii boinin siir yai anakan, Biiyan Inkam Komii, kira siirin ti biewii iiirara tiki kigninkin osasae. Kara siir miiyin wa hambimbiri mi whrinim wa krinkinki.

9 Mi nae wi iki biewii whirin siir budi. Mi niingakiniuwi mi kira wa diigi. Ɨriig.

Mi Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat Jisis siya wig ira saiir haiswoniskigin

10 Mi Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya iikamim simiirin maeyauwa Adi Komii krimiir Wanin siir yai nidwokai wakaeiya saiir hir nowamwarkaiyiugin.

11 Mi wig ira hir nwoka mi uridyiu biyie whirin saiir nwokin mi ti uridyiu biyieyin siya ma saiir hauuwin biewiyim iuur iriiyar whoimgim. Mi ta wiga saiir digiukiuin asi ninsimsiriugin mi saeya paniinsi sibgu okwosi.

12 Mi Jisis siya saiir kigin mi saiirin ina yikiunan mi siya saiir boinki, ta wiga kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi kira ini wadieyar sibgu okiya.

13 Mi siir iina ta wiga saiir yonkwoki mi bi kimiminkika saeya ina sibgu okwo tidwokiya. Mi saeya ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiya.

14 Mɨ prismi bɨiyan inkam komiiyɨn maeyauwa Adi Komii siir yai nɨdwokai
wakaeiya saiir bɨi nwowiyɨn, siir mhɨi kwoɨnɨm ɨni haugɨhauga whiyɨekiyɨn
Jisɨs siya ta wiga Judami ɨi komiiya Sabat pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae
nwowiya ɨni saiir haiswonɨskiyɨn. Mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki. Mɨi mɨrii
ɨiyɨm ɨriiyar kwɨrkɨm. Mɨ kɨma mɨnam naɨngwowi inkamkɨ kɨmiir ma ɨmiir
haiswonɨskiyɨm. Mɨ kɨma mɨini ɨi ɨmiirar wɨt. Kɨma tɨ dimɨn hɨnɨɨnɨn Judami ɨi
komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya saiir kɨpi nɨt.
15 Mɨ Jisɨs siya siir yaiyaka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kɨma yai aɨrga nhɨnkɨnɨn
inkamkɨm! Judami ɨi komiiya pɨu siisiya dimɨn taemɨn tɨr karamae nwowiya
Sabat saiirɨn, kɨma whɨekakɨm pa nami omaka bulmakaumiya saiir mɨ
sɨmiirɨn pa mɨ ɨkɨunami sɨma op nɨnɨ kwiyaeyɨuwɨm.
16 Mɨ taka wiga saeya, Ebraham siir isidɨn sɨmiir yɨnisɨmka. Bɨewiyɨm Setan
siya nonkwowɨm saiir ɨuur ɨriiyar whoɨmgɨm. Mɨ ɨni wadɨeyar mɨ owa, ta
wiga saeya ɨni tɨ bulmakauwɨm sɨmiir haiburɨm mɨ kara ta wiga Judami ɨi
komiiya Sabat saiir asi haiswonɨskigɨn.
17 Mɨ Jisɨs siya hɨriinan boɨnɨn mɨ kamɨm ɨo siir nwowɨm sɨma nɨdid prasae
bɨ kɨnkɨm mɨ sɨma ɨni yai mɨkrɨma ywokiyɨm. Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma ɨni
maɨrgɨmaɨrga ywokiyɨm tɨ dimɨn komii komiiyɨm siya tɨrkiyɨm sɨmiiramɨn.
Ɨriig.

Mastet nid mɨ wit sowiir boɨniyɨo yaiga
(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

18 Mɨ Jisɨs siya ɨna swokɨ owarkɨi boɨnɨn, Adi Komii siya siir iikamɨm sɨmiir
kɨgɨrkakana, saeya ɨni dimu dimɨnan ywowa? Kara saiirɨn pɨ dimu nɨkrii, ha?
19 Adi Komii siir isidɨn sɨma ɨni tɨ paenid whɨrɨn siir hɨriinan ywowɨn, krɨma
dapiyɨn mastet. Mɨ mhoɨiya siya wɨ pae komiinan namwoɨuwɨn mɨ siya ɨni
pae nhɨrɨm sɨmiir haiburɨn. Mɨ ɨpiyɨn whɨeyɨm ɨni siir kwiya ɨmiir haigiiyɨm.

Yisni boɨniyɨo yaiga.
(Mt 13:33)

20 Mɨ siya ɨna swokɨ boɨnɨn, kara Adi Komii siya siir iikamɨm sɨmiir
kɨgɨrkakana wɨ dimu dimɨn nɨkrii, ha?
21 Tɨ iikamɨm sɨma yisnankɨm. Mɨ wig ɨra yisɨn plaua two komii saɨka
prɨdgika. Mɨ mhoɨiya tɨ plauan ɨna iyopingiyɨn mɨ ɨni saa yɨmbiiyamɨn. Mɨ
Adi Komii siir iikamɨm wɨ hɨriinan nɨmbiyami. Ɨriig.

Ano sɨmkɨn
(Mt 7:13-14,21-23)

22 Mɨ ɨiya Jisɨs siya om komii Jerusalem hɨriir namɨn mɨ om komii komii
mɨ omisɨsɨmɨm sɨmiir hɨran iikamɨm sɨmiir warar yowɨmwarkaiyɨuam Adi
Komii siir yai aiir.
23 Mɨ inkam nwɨrɨn siir srɨigi, Bɨiyan Inkam Komii, Adi Komii siya krɨmiirɨn
wɨ nhɨrmiyarar nanmaiwarkainaei saɨka nɨnɨ owouwam iyɨe? Nɨingaka,
aniya? Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki,
24 kɨma kɨmasiyar mɨntaraona. Mɨ kɨma mɨinan mɨrii tɨ nɨnomor kouan
anosɨmɨn siir napnɨnopkainamamɨn. Anoɨn karargɨn, iikam whɨekakɨm sɨma
hɨriir namamar naɨngwowi mɨ sɨma wɨ dɨg nwo rani.
25 Mɨ omakan Adɨn saiir anoɨn wɨ siyar nɨnsiin haigɨnɨkouwi. Mɨ kɨma
wɨ yaba hɨrar nɨnɨ okwo kaigakan boɨni, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra anoɨn
krɨmiiram haiwaoki! Mɨ kɨmiirɨn wɨ hɨnɨɨna nowarkɨi boɨni, kara kɨmiir
nɨnokɨnkɨn tani, kɨma papiyan omankɨ nɨtkɨm?
26 Mɨ krɨma siir yai aiirɨn wɨ hɨnɨɨna nowarkɨi boɨni, bɨiya krɨma nae op
mɨnɨm kɨnakar nae kwiyaekɨn. Mɨ kɨra krɨmiir oman siyɨu ɨiir nokwoɨn mɨ
krɨmiirɨn ɨni kɨrar yowomwarkaiyɨuɨn dimɨn taemɨn ɨmiirɨn.

27 Mi siya wi kimiir swoki boinki, kara ninokninkin tani kima papiyankim, kima siyiu biyie tiran iikamkim, kima dimin biyiekak kamkim kariir haiburgik mi ha dam!
28 Mi kima wi Ebraham, Aisak, Jekop mi profet inkam whiekakim Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir nwowim mi wim kima damki yab hirar dwoki! Mi kima wa kauwaeyimiyok ouwi mi kimiir bigmiuim wi kikiyikikiyika kini io nwowimin.
29 Mi iikam bieki nimbiniyin mi bieki nikiiyamiyin mi maeyau kwiran ikim, sima wi iiya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana wi saiirar ninkin idwokai aei.
30 Ithi, iikamim tariinan inig komii karamae nwowim mi mhoiiya inig komiigak wi sima nwowi. Mi iikamim tariinan inig komiigak nwowim mhoiiya sima wi inig komiigak nwo rani. Iriig.

Jisis siya Jerusalem siirsi nougin (Mt 23:37-39)

31 Mi bi kimiminkikin ta ii aiirarin Farisi kam nhirim sima ina yitim mi siir boinmauu, kira ti omin siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Herotin kiriir nisomaowam tiri.
32 Mi Jisis siya simiir boinki, kima wra biyieyin siirin hiniina tini boiniu. Wakae, panao waka kara pi uridyiu biyieyim mi kamim makakim pi simiir niki haiswonimniskii. Mi mhoiiya kariir miiyim digi mi kara piu wa siisi. Herot siya wi kariir nisomao rani mi wi kariir mii aeyar nadigiuwi.
33 Mi panao waka uga kara wa napnami. Dimusi rani, sima profet inkamin kariirin om whir kipi nisomao. Niingaka. Sima kariirin Jerusalem hirar disomao iski.
34 Jerusalem, Jerusalem, profet inkamim kirar nisomsom aokaowikin mi kamim Adi Komii siya kimiiram nikropkiyim, kima siiyani simiirar mi kaiyimikikim. Mi ii kasa rani, kara kiriir yinisisimim simiirin iripa haingiriyiu kigriraowama tiri, kakaruk yopiiya saiir hiriinan ywowin saeya saiir yinim saiir pidga aowa hopkrimkrikiuwiyim. Mi kima pi boriisopi.
35 Wakae! Tariinanin Adi Komii siya digiumii kimiir om iiir bidi haimriiyiugiyin kimiir omin kimar kigrirao, kara kimiir boinki. Mi kima wi kariir kig rani mi ti ii aeya nadigiuwi iiya kima hiniina boini, Adi Komii kira ti inkamin kiriir inigi nitin siir whinkinsiis mi wadie siir dwowaiginiu! Iriig.

14

Jisis siya inkamin piu minkin noni aokaowin siir haiswoniskigin

1 Mi Juda simiir ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya Farisimi biiyan inkamin siir omaka hir nini aeyiugin. Iikamim sima ini siiramar kaoraraowim, siya inkam haiswoniskiyim.
2 Mi inkam nwirin siir piua noni aokaowin, Jisis siir kingiinar nwokin.
3 Mi Jisis siya ti inkam iiir kigin mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, Farisi kamim siya simiir sriigi mi ina boinim, Moses siir siyiuin wadie bidi ywokiyin. Mi krima inkam makakin ta Judami ii komiiya piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya saiirar haiswoniski, iyie? Niingaka?
4 Mi sima ini wakaemumuim. Mi Jisis siya ti inkamin siirin ina yikiunan mi ina haiswoniskiyin mi siirin ina yikropkiyin.
5 Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwoniya waraurin, siir yinisimin mi siir bulmakauin siya ie whira namai whiriidami mi ti inkamin siya siirin wi Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya wi saiir haisasauki rani, iyie? Niingaka?

6 Mɨ sima ta yaiya siya boɨna, saiirɨn yai kwɨr bɨ nowarki boɨnkɨm. Ɨriig.

Inkamɨn siya hɨnɨɨna kɨpi naɨngwo kara inɨg komiigakɨn

7 Jisɨs siya ta nae aiiram nɨtɨm kamɨm sɨmiir kɨgɨn sima bɨiyan ipiiyɨm sɨmiir nɨdwokaigɨm. Mɨ siya boɨniyɨo yai kwɨra sɨmiir asi boɨnkɨn, siya ɨna boɨnɨn.
8 Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨriir nɨkɨunami, wigwas nae komiiya saiirɨm. Mɨ kɨra ipiiya bɨiyana saiir kɨpi nɨdwokai. Dimusi rani, tɨ inkamɨn siya wɨ inkam inɨg komiigakɨn kɨriir haiburɨn siir nɨkɨunaeisi.
9 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi, tɨ inkamɨn kɨriir nɨkɨunaɨn siya kɨriirɨn wɨ hɨnɨɨna boɨni, kɨra ta bɨiyan ipiiya tɨ inkamɨn siir hauugi mɨ kɨra wɨ nɨdid komiigakar nwowi kɨra mhoɨigɨ mhoɨiyan ipiiya saiir nɨnɨ ɨdwoɨuwi.
10 Mɨ kɨra hɨriinan kɨpi tɨr mɨ ɨiya inkam nwɨrɨn kɨriiram nɨkɨugi naeyam kɨra mhoɨiyan ipiiya saiirar tɨnɨ ɨdwoɨu. Kɨra hɨriinan tɨri mɨ tɨ inkamɨn kɨriir nɨkɨunaɨn siya nɨti mɨ siya wɨ kɨriir boɨni, nomiiyau kɨra ta bɨiyan ipiiya saiir wɨnɨ ɨdwokaini. Mɨ siya hɨriinan tɨri. Mɨ kɨra wɨ inɨg komiigakar nwowi tɨ iikamɨm kɨnaka nɨdwokai aeyɨm sɨmiir whwonkam ɨda.
11 Inkamɨn siir inɨg ɨiirar hainanaeiyɨn, siirɨn wɨ Adi Komii siya nikwowaisii. Mɨ inkamɨn siyamar naɨngwona karam nwowiyɨn mɨ siir inɨgɨn wɨ Adi Komii siya haigɨnki kougɨkou. Ɨriig.
12 Mɨ Jisɨs siya tɨ inkamɨn naeyɨm siirɨm nɨkɨunaɨn sɨmiir boɨnki mɨ kɨra nae kwɨr dirɨraeri, kɨra kɨriir nomiiyau nomousɨm mɨ kɨriir ɨrɨpa isidɨn sɨmiir kɨpi nɨkɨuna mɨ kɨriir ɨrɨpa omom umɨr hoɨmgakakɨm. Mɨ mhoɨiya wɨ sima nɨkɨunaeisi kɨra sɨmiir omaka hɨr nɨnɨ aeyɨuɨm mɨ sima wɨ nae kɨriir swokɨ hauukɨiyɨusi.
13 Nɨɨngaka. Kɨra nae komii dirɨraerari mɨ kɨra wɨ inkam paeprikabɨm mɨ iikamɨm pɨu sɨmiirɨm biyɨe nwowɨm mɨ ɨga biyɨekakɨm mɨ nhwokwɨsaeyɨm sɨmiir dɨkɨuna.
14 Tɨ hɨriinan iikamɨm sɨma naei wɨ kɨriir swokɨ ɨkɨuna hauu ae rani mɨ kɨra wa maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani, mhoɨiya nae kɨriirɨm, wɨ Adi Komii siya swokɨ hauuwi dimɨn mɨiyɨkɨm kɨmiir, ɨiya iikam mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨma swokɨ ɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankɨn saiir. Sɨma ɨinokɨinokɨn wɨ saɨkar nwoyokiyokɨii. Ɨriig.

Nae komiini boɨniyɨo yaiga
(Mt 22:1-10)

15 Tɨ iikam nae saɨka naeyɨm sɨmiir nwɨrɨn siya ta yai aiir wakaekiyɨn mɨ siya Jisɨs siir boɨnki, inkamɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir maeyaua kɨgɨrkakana, saiir nɨdwokai aei siya ha maɨrgɨmaɨrga.
16 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, inkam nwɨrɨn nae komii bɨdi dirɨraerarɨn. Mɨ siya iikam whɨekakɨm sɨmiir bɨdi yɨmbinɨn ta naeya saiirɨm nɨtɨmɨn.
17 Mɨ naeni ɨiya ha nɨmbiyama mɨ siya siir mɨiyan inkam ɨiir yɨkropki, siya iikamɨm bɨiya siya nɨmbinɨm sɨmiir nɨkɨunakiyɨm. Siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨn: Kɨma wɨt. Digworaekwo whɨekakɨm bɨdi dirɨraerar dɨgɨm.
18 Mɨ iikamɨm sɨma sɨma hɨnɨɨna yomboɨn amboɨn, krɨma wɨ nam tani. Inkam nwɨrɨn siya mɨiyan inkamɨn siir boɨn, kara numɨra kwɨra saɨn, kara pɨ saiir nɨnɨ kɨgɨuwi. Kaimwoka kara pɨ nam tani naeyɨmɨn. Kara kɨriir naeyam bɨ nɨtkɨn mɨ kara pɨ boriisopi kɨra ɨo saiirsi kɨpi nwo.
19 Mɨ nwɨrɨn ɨna mɨ boɨnkiyɨn, kara mɨi mɨriiyɨm bulmakauɨm ɨuura saɨn mɨ kara sɨmiir nɨnɨ kɨgɨuwam mɨni. Wakae! Kara pɨ nam tani. Kara kɨriir naeyam bɨ nɨtkɨn mɨ kɨra pɨ ɨo kariir kɨpi nwo kara pɨ boriisopi.
20 Mɨ nwɨrɨn ɨna mɨ boɨnɨn, kariir wiga tapa nonkwonaka kara pɨ nam tani, kɨriir nae aiiramɨn.
21 Mɨ tɨ mɨiyan inkamɨn ha swokɨ amɨn siir bɨiyan inkam ɨiiram mɨ tɨ yaiyɨm sɨmiir inɨ boɨnmɨmauuɨu. Mɨ omakaɨn adɨn siir kwoɨnɨn ɨni haugɨhauga

whiyiekiyin mi siir miiyan inkam iiir boinki, kira ha damsisauu siyiusisimim ti omin siirim mi kira kam paeprikabim mi kamim piu simiirim biyie nwowim mi nhwokwisaeyim mi iga biyie ikim. Kira simiirin kariir omaka tiriir wikiunani.
22 Mi mhoiiya ti miiyan inkamin siya boin, biiyan inkam, kara kiriir yai aiirar bidi wakaeyoknan mi ipii nhirim ini niinga niki owim.
23 Biiyan inkamin miiyan inkam iiir boin, kira siyiu komii simiir omisisim whiekakim simiir dam. Mi iikamim simiir wikiuna ninopkainani. Kara minam naingwowi kariir omaka mirninkinkiyim.
24 Kara kiriir boini. Ti iikam whiekakim biiya kara niki ikiunam, sima wi kariir naeya saiir swoki ae rani. Ɨriig.

Inkamin tiki sibgu aingwo Jisis siir mii aiir miriiyamin (Mt 10:37-38)

25 Iikam isid komiiyin Jisis saikar napnamkim mi siya ha haimasiyao kaowin mi simiir boinki.
26 Mi inkamin kariirim niti mi siya siir ad yopii wig mi yokman mi siir nomousismim digiumii simiir haimriiyiugig mi digworaekwowim siir kwoinki naingwo ikim mi hiriinan tir karamae nwowi sima wi kariir mhoiiya nit rani.
27 Yipiki inkamkin kariir mhoiiya niti mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir haisi nididi mi ti hiriinan inkamin siya wi kariir mhoiiya sibgu it rani. Niingaka.
28 Mi kimiir nwirkin siya omaka bripri ira miriinaiinamim mini koua hiriir mi bii siya pi niki sibgu idwo hidi, ta omaka saiir miriiyan naemar imiiram siya niki inokninkinim siir naeyim wi ta omaka saiirar digi, iyie? Niingaka.
29 Mi siya bii hiriinan tir karamae nwowi mi mhoiiya sima yin ninansi-ingiyim mi siya ta omaka saiir mirii ninokou karamae nwowi. Mi iikamim sima wi siir niewaeyiuwi. Mi sima wi hiniina boini,
30 ti inkamin ta omaka saiir miriiyin, siya wi saiir mirii ninokougik rani.
31 Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin nu kigriraowiyin yaii saika ninii mi siya pa niki idwo hidnami. Mi siyarin siir sauan kamim (10 Tausen) hoimgak karamaeki niuwi mi inkam komii nwirin siir sauan kam ima ywo hoimgak (20 tausen) mi siya bii tiki sibgu hid mi siirin wi ti inkam komii nwirin siir isid ieya niyopakaiyiuwi, iyie? Niingaka?
32 Mi siya hiniina naingwowi, kara wi dig nwo rani mi siir sauan omomin aru hirar niki owim, kam nhirim saiirar nikropki, ti io aiir nokwowaisiiyim.
33 Mi iriipi hiriinan mi kimiir nwirkin siya siir digworaekwo whiekakim digiumii simiir haimriiyiuwi mi siya sibgu naingwo karamae nwowi mi siya wi kariir kigna miriiyan inkam nwo rani. Ɨriig.

Wa kirie karamaekin (Mt 5:13; Mk 9:50)

34 Wa siya dimin miiyikin. Mi wa siya hii karamae nwowi mi ti wa siirin wi paniina swoki tiri, siya wadie swoki amwoiuuwamin, ha?
35 Ti hiriinan wain naeyaka siir bi pridikin. Mi krima siirin nu miiyik nitkiigi numiran sasaeyim wi miiyik sibgu ii rani. Wakae, kima hindarar prii itkaigi. Ɨriig.

15

Sibsibin whaowaeyin siir boiniyio yaiga (Mt 18:12-14)

1 Mɨ ɨigwɨra kamɨm omom omomi umɨr haiiyɨm mɨ kam nhɨrɨm dimɨn biyɨe
tɨriyɨm mɨ kam nhɨr ɨkɨm, sɨma Jisɨs siir kingiina yɨt siir yai ɨmiir wakaeyam.
2 Mɨ Farisi kamɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokninkɨniyɨm sɨma ɨo nwokɨm
Jisɨs siirɨn mɨ sɨma hɨniina boɨn, tɨ inkamɨn kamɨm dimɨn biyɨe tɨriyɨm nae
sɨmaka nɨdwokai aekɨn.
3 Mɨ Jisɨs siya ta boɨniyɨo yaiya sɨmiir asi boɨnkɨn
4 mɨ kɨmiir inkam nwɨrkɨ siir sibsibɨm kamaɨrɨm ɨriiyarkɨ nɨuwi, (100) mɨ
siir sibsib ɨrɨn whaowaei mɨ siir adɨn wɨ panɨina tɨri? Mɨ siya tɨ sibsib kamnwii
ɨuur ɨriiyar ɨdiyɨm (99) wɨ hɨrar haiburgigi mɨ yɨm wɨ hɨrar nokwo aekii. Mɨ
siya wɨ tɨ sibsib ɨrɨn siirɨm nɨnɨ hansɨr ɨuwi.
5 Mɨ siya siir hansɨr haii mɨ siya siirɨn wɨ siir waeyao niwouu apnami. Mɨ
siya pɨ maɨrgɨmaɨrga nwonami.
6 Mɨ ɨiya siya siir omaka hɨriir swokɨ ɨmbiyami mɨ siya wa kauwok boɨnami
siir nomiiyauɨm mɨ siir inkamnanɨm, sɨmiiramɨn, ɨrɨpa saɨka haɨngiriyɨu
owɨm. Mɨ siya wɨ sɨmiir boɨnki, kɨma kanaka timɨ maɨrgɨmaɨrga! Dimusi rani,
kariir sibsib ɨrɨn nikɨ whaowaekiyɨn kara siir bɨdi hansɨryɨskai haiyɨn.
7 Kara kɨmiir boɨnkii mɨ nɨnomor kou hɨran iikamɨm yɨm ɨni, ɨriipɨ
hɨriinanar mɨ owɨm. Mɨ iikam kamnwii ɨuur ɨriiyar nwiiyɨm, (99) sɨma ha
naɨngwowi, sɨma dimɨn biyɨe bɨ tɨrkɨm mɨ sɨma tɨ hɨriinan iikam ɨmiirɨn
maɨrgɨmaɨrga wao kɨntani. Mɨ dimɨn biyɨe inkam nwɨruwakar tɨri mɨ siir
kwoɨnɨn ha kɨsɨna haigii mɨ nɨnomor kou hɨrɨn wɨ maɨrgɨmaɨrga komiiya
nwowi siiramɨn. Ɨriig.

Umɨra whaowaeya saiir boɨniyɨo yaiga

8 Mɨ wiga umɨr ɨuurgakɨ nɨuwi mɨ mhoɨiya kwɨra ɨna swokɨ whaowaekiya
mɨ saeya wɨ panɨina tɨri, ha? Saeya wɨ ɨriiyasmɨr pae bignaei. Mɨpa bigna
nhɨskɨg kaeyami, saiir bɨdi mɨ kɨga.
9 Mɨ saeya hansɨr haii mɨpa kauwok boɨnki saiir nomiiyauɨm mɨ saiir inkam
inkamnanɨm, sɨma ɨrɨpɨ nwowɨm. Mɨ saeya ɨna boɨnkiya, kɨma maɨrgɨmaɨrga
kanaka dwo! Kariir umɨr kwɨra nikɨ whaowaekiya bɨdi swokɨ hansɨryɨskaiya!
10 Kara kɨmiir boɨnkii mɨ ɨriipɨ hɨriinan Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya
inkamɨn dimɨn biyɨekakɨn naɨngwo tɨbmiiyɨn siirɨmar maɨrgɨmaɨrgaeikɨn.
Ɨriig.

Whranisɨm nwɨrɨn ad haiburgigɨn siir boɨniyɨo yaiga

11 Jisɨs siya boɨn, inkam nwɨrɨn siir yɨnisɨm yɨnkamiyɨno nwɨsko.
12 Mɨ nomousɨmɨn ad ɨiir boɨn, adi, kara mɨnam naɨngwowi, kɨra dig-
woraekwo whɨekakɨm krɨriir yao whɨd hauu kariirɨn panaowar whauu. Mɨ
adɨn ɨna hɨdgiyɨn siir digworaekwo whɨekakɨm siir yɨnisɨm nwɨs owiiram.
13 Mɨ bɨ kɨmɨmɨnkɨn, tɨ nomousɨmɨn siir umɨr digworaekwo whɨekakɨm ɨna
hauugiyɨm, inkam nhɨrkɨm saɨnɨm. Mɨ siya om whɨrɨn kingiin tani, siir ɨnɨ
owou. Mɨ siya tɨ om ɨiir nwowɨn mɨ siir umɨr digworaekwo whɨekakɨm ɨni
siyɨu biyɨeyɨm siya tɨrɨm sɨmiir yɨugugukiyɨm.
14 Mɨ siya siir digworaekwo whɨekakɨm hɨriinan nɨugugukiyɨm mɨ mhoɨiya
tɨ omɨn siirɨn mhɨi komiiya ɨna yamaoɨua. Mɨ siya ɨni dimɨn whɨrmɨn whɨrmɨn
karamaeyar yamwo ɨuwɨn.
15 Mɨ siya tɨ om whɨrɨn siir hɨran inkamɨn siir mɨi asi nɨnɨ mɨriiyɨugɨn.
Mɨ tɨ inkamɨn siya yɨkropki siirɨn, maeyaua hu nɨmiiyaeiya saiirɨm, siya
kɨgrɨraowɨm sɨmiirɨn.
16 Siya mɨnam naɨngwowi siir mhɨiya tɨ bɨnɨm sɨmiir ɨsɨm hugɨ sɨm
naemɨmɨn ɨtkɨkɨnɨm sɨmiir naeyɨm. Mɨ siirɨn nae mɨnɨm, inkam nwɨrkɨ bɨ
swokɨ hauugɨn.

17 Mɨ mhɨinae karamae siya nwowa mɨ siya ha naɨngwoyɨmyokɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kariir adɨn siir mɨiyan kamɨm yɨm sɨma naeyɨm wara whaowae rani. Mɨ kara tɨr namwoniyɨn mhɨi ɨna yamaoniyɨn. Mɨ kara hɨriirnanar nwowi, an wɨ kapi naowi.
18 Mɨ hanɨingɨ nɨuwi, an tɨ swokɨ am kariir adɨn siirɨm. Mɨ kara siirɨn wɨ hɨnɨina boɨni, adi kara siyɨu biyɨe Adi Komii mɨ kɨra kowiir whwonkam ɨda bɨdi tɨrɨn.
19 Kara inkam mɨiyɨk rani mɨ kɨra kariirɨn kɨriir yɨnisɨm kɨpi nɨkɨu. Mɨ kɨra kariirɨn, kɨriir mɨiyan inkamnan boɨn.
20 Mɨ siya hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ siya ɨna swokɨ amɨn siir ad ɨiiramar. Mɨ siya aru tɨrar nwowamɨn, siir adɨn saiirar kɨgwɨnɨn. Mɨ siir adɨn siirsiyɨn naɨngwoyɨmyok prasae bɨ kɨnkɨn. Mɨ siya niwɨtnamɨn mɨ ɨni yɨnisɨm ɨiir yaka iwɨt ankabmamaɨrɨuwɨn.
21 Mɨ yɨnisɨmɨn ɨna boɨnkiyɨn Adi, kara dimɨn biyɨe Adi Komii mɨ kɨra, kowiir whwonkam ɨda tɨrkɨn. Mɨ kara inkam mɨiyɨk rani, kɨra kariirɨn, kɨriir yɨnisɨm kɨpi nɨkɨu.
22 Mɨ adɨn siir mɨiyan kam ɨmiir boɨnki, kɨma bɨiyan yɨuɨs prɨeiya saiir whainanisasau mɨpi siir wɨnɨ kaiyaigɨnɨuni. Mɨ siirɨn ɨindɨhop ha timɨ iyopkɨkɨu haigɨnɨu. Mɨ siirɨn su ha timɨ ii haigɨnɨu. Mɨ siya siiramɨn pranaepranae bɨ maɨrgɨmaɨrgakɨm.
23 Bulmakau ɨrpakiyɨnɨn ɨra tɨnɨ hainaki mɨpa dɨsomao. Mɨpi krɨmar nongwomamaɨr aei.
24 Dimusi rani, tɨ kariir yɨnisɨmɨn siya naonamnan bɨdi yowɨn. Mɨ tariɨnanɨn siya ɨni omwaiya swokɨ waiyaɨn siya bɨdiyar ikɨ whaowaekiyɨn. Mɨ kara siir bɨdi swokɨ kɨgɨn mɨ sɨma nae komii asi naekɨm.
25 Mɨ yaowaeyɨn numɨr nwokɨn mɨ mhoɨiya siya ha nɨtɨn omaka kingiin hɨriir mɨ siyar wakaeni, ɨi kɨdɨm, pɨ nɨnkɨnɨuwi. Yɨm sɨma mwai waowi.
26 Mɨ siya siir mɨiyan inkam nwɨr ɨiir yɨkɨuna mɨ ɨna srɨiyɨn, sɨma dimu dimɨn tɨri?
27 Mɨ siir mɨiyan inkamɨn siirɨn ɨna boɨnɨn, kɨriir nomousɨmɨn bɨdi swokɨ ɨtɨn. Mɨ kɨriir adɨn siya kao ɨrpakiyɨnɨn ɨra yɨsomao siirɨm. Dimusi rani, siya siir yɨnisɨm ɨiir bɨdi swokɨ kɨgɨn. Mɨ siir dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn.
28 Mɨ yaowae siir kwoɨnɨn ɨni haugɨhauga whiyɨekiyɨn. Mɨ siya omaka hɨriir panɨinsi yapnɨnopkainamsi. Mɨ siir adɨn ha napnaniniyɨn mɨ siirɨn yai mɨiyɨk ɨmiirar yani boɨni siya napnɨnopkainamɨm.
29 Mɨ siya adɨn siir yaiyaka hɨnɨina yowarkɨi boɨn, bɨewii kasaka rani, kara kɨriir mɨiyan inkamnan nwowɨn mɨ kara kɨriir yaiyaka ɨigwɨr bɨ nantamyɨriyɨrkɨn. Mɨ kɨra meme ɨi kariir bɨ swokɨ hauugɨn. Kara kariir nomiiyauɨm maɨrgɨmaɨrga sɨmaka mɨ owɨm. Nɨingakɨ, nɨingakɨinga.
30 Mɨ tɨ kɨriir yɨnisɨmɨn siya kɨriir digworaekwo whɨekakɨm ɨni ɨkɨ wigɨm hɨi nanaeiyɨm, sɨmiir yɨugugusgikɨn mɨ siya ha swokɨ ɨtɨn mɨ kɨra ɨni siirsi yaɨngwoyɨmyokɨn. Mɨ kɨra bulmakau yɨnisɨm ɨrpakiyɨnanɨn ɨna mɨ ɨsomɨn siirɨm.
31 Mɨ adɨn siir boɨnki, yɨnisɨm, ɨinokɨinokɨn kɨra kanaka nwokɨn mɨ kariir digworaekwo whɨekakɨm, yɨm kɨriirgɨm.
32 Mɨ tariɨnanɨn krɨma ha maɨrgɨmaɨrga mɨ krɨmiir mhɨi kwoɨnɨm, wadɨeyar dwo. Tɨ kɨriir nomousɨmɨn siya naonamnan bɨdiyar ikɨ owɨn. Mɨ tariɨnanɨn siya ɨni omwaiyar swokɨ waiyaɨn. Siya bɨdiyar ikɨ whaowaekiyɨn mɨ tariɨnanɨn krɨma siir bɨdi swokɨ hansɨryɨskaiyɨn. Ɨriig.

16

Bɨiyan inkam nhɨrɨm sɨmiir boɨniyɨo yaiga

1 Mɨ Jisɨs siya kamɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki mɨ inkam nwɨrɨn
umɨr digworaekwokakɨn siya bɨiyan inkam bɨdi yɨmbinɨn, siir digworaekwo
whɨekakɨm sɨmiir kɨgrɨraowɨm. Mɨ inkam nhɨrɨm sɨma inɨ boɨni tɨ inkamɨn
digworaekwo whɨekakɨn siir, tɨ kɨriir bɨiyan inkamɨn siya kɨriir umɨr dig-
woraekwowɨm kasaka bɨ nɨuguguskikɨm mɨ ɨiya ɨni kingiina nwowa kɨriir
digworaekwowɨm sɨma dɨgi.
2 Mɨ bɨiyan inkamɨn siir hɨriinan wakaeyɨn mɨ siya bɨiyan inkamɨn siiram
yɨkɨugi mɨ ɨna boɨnɨn siirɨn, panɨɨn panɨɨna tɨrkɨn ta yaiya kara wakaeya kɨriir?
Kɨra kariir digworaekwo whɨekakɨm kɨriir ɨɨn nwowɨm sɨmiir tɨnɨ wɨn naki.
Kɨra wɨ kariir bɨiyan inkam nwo rani.
3 Mɨ tɨ bɨiyan inkamɨn siir kwoɨnɨn aowa aowa hɨnɨɨna yaɨngwo. Kara pɨ
panɨɨna tɨri? Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya kariir hɨuriiyɨumigiyɨm tɨri. Mɨ kara
kɨrɨekak rani, nu wa nop rani. Kara inkam nwɨrni nae umɨr digworaekwo
kaugiki aeyɨm pɨ nɨdidi.
4 Mɨ tariinanɨn kara bɨdi yɨnokninkɨnkiyɨn, dimɨnɨn kara tɨranɨn mɨ ɨiya
inkamɨn siya kariir hɨuriiyɨumigi siir mɨi saiir hɨrankɨn mɨ ta hɨriinana
saiirsiyɨn kariirɨn wɨ inkam nhɨrɨm sɨma nɨkɨunami, sɨmiir omaka hɨriirɨn.
5 Mɨ siya inkamɨm siir bɨiyan inkamɨn siir dimɨn prɨihaiyɨm sɨmiirɨn
nwɨnwɨra yɨkɨuna mɨ siirɨmɨn ɨna yamɨm. Mɨ bɨiyɨn nwɨra ɨeya yam mɨ mɨi
kɨgrɨraowan inkamɨn ɨna srɨiyɨn siirɨn. Dimɨnɨm kɨra prɨihaiyɨm kariir bɨiyan
inkamɨn siir hɨrankɨn pariigɨm?
6 Mɨ siya boɨn, wel twowɨm kamaɨrɨm ɨriiyarkɨm. Mɨ mɨi kɨgrɨraowi inkamɨn
ɨna boɨnɨn, kɨra tɨ dimɨnɨm kɨra prɨihaiyɨm sɨmiir yokwo aiir hai mɨ kɨra
kamnwɨs ɨuurɨuwa 50 sɨmiirar kwɨdwo wɨnki.
7 Mɨ mhoɨiya inkam nwɨrɨn ɨna swokɨ ɨtɨn, bɨiyan inkamɨn mɨi kɨgrɨraowiyɨn
siya ɨna srɨiyɨn, dimɨnɨm kɨra prɨihaiyɨm pariigɨm? Mɨ siya ɨna boɨnɨn, wit
nɨbɨm kamaɨrɨm ɨriiyarkɨm 100 mɨ siya siir boɨnki, kɨra ta yokwowa kɨra wɨna
dimɨnɨm kɨra prɨihaiyɨm saiirɨm pɨ kam nwiiyɨuwa wɨnki.
8 Mɨ mhoɨiya bɨiyan inkamɨn siya ɨni tɨ inkamɨn mɨi kɨgrɨraowiyɨn siir inɨg
ɨiir hainankiyɨn. Dimusi rani, siya inkamɨn kwoɨn mɨiyɨkakɨn, siir siyɨuɨn siir
hɨriinan tɨrkɨn. Mɨ Jisɨs siya ha nɨkɨ boɨnɨn mɨ nu tɨran ɨikamɨm sɨmiir kwoɨnɨm
umɨr dɨrɨraerar saɨniyɨm ɨni Adi Komii siir ɨikamɨm sɨmiir haiburɨm, sɨma
nɨnokninkɨn mɨiyɨkakɨm.
9 Mɨ Jisɨs siya hɨnɨɨna boɨnki sɨmiirɨn. Mɨ umɨr digworaekwo whɨekakɨm
kɨma nonkwowɨm kɨma ɨikam nhɨrɨm umɨr digworaekwowɨm whaowaeyɨm
sɨmiir hauu. Mɨ sɨma wɨ kɨmiir nomiiyau kɨɨn nwokɨ owɨm. Mhoɨiya kɨma
naonami mɨ kɨma wɨ Adi Komii siir om mɨiyɨkɨn siir nami. Mɨ siya kɨmiirɨn
wɨ hɨnɨɨna boɨni, kɨma siyɨu mɨiyɨk bɨdi tɨrɨm. Mɨ ɨinokɨinokɨn kɨma wɨ kanaka
nwoyokiyokɨi.
10 Mɨ inkam nwɨrɨn siya dimɨn sɨmɨm sɨmiir sɨbgu kɨgrɨraowi mɨ siya wɨ
dimɨn komii komiiyɨm sɨmiir warar mɨ sɨbgu ɨnkɨn kɨgrɨraowi. Mɨ inkamɨn
mɨisɨmɨm sɨmiir sɨbgu mɨrii karamae nwowi mɨ siya mɨi komii komiiyɨm
sɨmiirɨn wɨ mɨ sɨbgu mɨrii rani.
11 Mɨ kɨma umɨrɨm nu tɨranɨm sɨmiir sɨbgu kɨgrɨrao karamae nwowi mɨ kɨma
Adi Komii siir dimɨn mɨiyɨk ɨmiirɨn wɨ panɨɨna sɨbgu kɨgrɨraowi, ha? Nɨɨngaka,
kɨma inkam wɨ dɨg nwo rani.
12 Mɨ kɨma inkam nwɨrni dimɨn sɨbgu kɨgrɨrao karamae nwowi mɨ Adi
Komii siya dimɨn mɨiyɨkɨn wɨ panɨɨna hauuwi, ɨinokɨinok nwoyokiyokɨiyɨn,
ha?
13 Mɨ mɨiyan inkam nwɨrɨn siya, bɨiyan inkam nwɨso sowiir mɨiyɨm
ɨikwɨruwa bɨ swokɨ mɨriikɨn. Nɨɨngaka. Mɨ siya kwoɨn biyɨe wɨ nwɨrɨn siir
nwowi mɨ nwɨrɨn wɨ mɨiyɨk siir nwowi. Mɨ siya wɨ nwɨrɨn siir wakaeyoknaei

mi nwirin wi digiumii haimriyiuwi. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim miriiyim, umir saiirim wara kipi naingwo. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir boinkin
(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

14 Farisi sima umirim naingwokwowikim. Mi sima ti hiriinan yai whiekakim Jisis siya boinkiyim simiir wakaekiyim mi sima siir yikbumbu boin.
15 Mi Jisis siya simiir boinki mi kima kimiir siyiu miiyikin iikam whiekakim simiir whwonkam ida hiniina niisiimauuwi kima iikam miiyikim. Mi Adi Komii siya kimiir kwoin imiir bidi yinoknkinkinim. Diminim inkamki hainaniyim, yim Adi Komii siir whwonkam idain dimin komii rani.
16 Moses siir siyiu komiini yai mi profet kamim simiir yai aka sowa iiya Jonin op baptaisiyin siya nwowa saiirar yadigiuwa. Mi Jon siir iiya tasi tari-inana namwoniya mi Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana mi saiir yaiwin kibiya omom omom whiekakim simiir nimbiyami. Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir namamar naingwokwowi.
17 Ninomor nu sowa wa digi. Mi Moses siir siyiu komii siir yaisisimim sima wi wara swoki kigugu rani.
18 Mi kamin siya siir wig aiir sopki mi irni swoki inkwonaei, yio wig nonkwonani siyiugi siyiu iiirar nikripkikin. Mi inkam nwirin siya wig ira inkam nwirki sopkiya saiir nonkwonaei, yio wig nonkwonani siyiuin siir taouugakin mi siya hii nanaenanaei. Iriig.

Umirkak inkam mi Lasaras so

19 Biiya inkam nwirin umirki naokingugunankaiyin, siya tir nwokin mi iinokiinokin siya yiuis miiyik miiyik imiirar niigin. Mi iinokiinokin siya nae miiyik imiirar haiikin mi simiirar naeikin siya wadie nwowim.
20 Mi inkam paeprikab nwirin hirar mi inkin okin siir inigin Lasaraskin, siir piua paowai biyieya. Mi siirin siir isid ieyar hainam umirkak inkamin siir omaka anoka kingiin hir ini kikiniugik.
21 Mi siya ti umirkak inkamin naeyim siir hii aowa naekrimkrinkiiyim simiir niumimin aeyamar naingwowi mi iiya ti umirkak inkamin siir miiyan kamim sima nhiskiyim naemimin priiginim naeyim simiir mi ti inkam paeprikabin siir mhiiya ini simiirar yaekiniuin. Mi wraim sima nitiyim pi siir paowai imiir taowaei.
22 Mhoiiya ti inkam paeprikabin ha naonamin mi siirin Adi Komii siir paekwosimim sima hainam mi siya Ebraham saika ini owou. Mi ti inkam umirkakin ina mi aowin mi siirin ina haingikaiyin.
23 Mi siya ini maeyau paekaka saiir nwowin mi hik kimpisu komii hir haiyin. Mi siya koua hiriir kaokiiyin mi siya kigi Ebraham siya kingiin nwo rani mi Lasaras siya saika ninkin owi.
24 Mi umirkak inkamin ina kauwokiyin, adi Ebraham kira kariirsi daingwoyimiyok mi kira Lasaras siir dikrop iuungi siir iinain op hopmaiyim mi opa kariir kworiyaeya saiir hougin noksisaekiyim. Kara ta pae aiirin hik kimpipisu prasae hai rani.
25 Mi Ebraham siya boin, yinisim tariinanin kira dimin whirin ina naingwokiyin. Biiya kira omwaiya niki waiyan mi kira digworaekwo whiekakakar nwokin. Mi Lasaras siya dimin biyie biyieyim simiir haiigin. Mi tariinanin siir kwoinin ti om iiirin ini wadieyar yamwoniyin mi ni kira ini hik kimpipisu yama haiyiuin.

26 Mɨ dimɨn whɨrɨn Adi Komii siya bɨdi haigɨnɨn, ɨe komii whɨrɨn kɨmiir mɨ krɨmiir bopwoniya tɨr. Mɨ iikamɨm tɨr nwowɨm sɨma tɨ ɨeyɨn siir niyapid-naidamɨm sɨma dɨg nwo rani. Mɨ iikamɨm yarmiiya mɨ owi, krɨmiir tɨriir niyapidnaidniyɨm sɨma wɨ dɨg mɨ o rani.
27 Mɨ umɨrkak inkamɨn siya boɨn, adi kara kɨriirɨn hɨriinansi srɨi, kɨra Lasaras siirɨn kariir adɨn siir omaka hɨriir dɨkropki.
28 Kariir nomousɨmɨm ɨriiyarkɨm. Mɨ Lasaras siya sɨmiirɨn yai kɨrɨe aiirar tɨnɨ boɨnɨu. Mɨ sɨma wɨ tɨ om biyɨeyɨn hɨk kɨmpɨpɨsu kara haiiyɨn siirar swokɨ ɨnkɨn ɨtisi.
29 Mɨ Ebraham siya ɨna boɨnɨn, sɨma Moses mɨ profet kam ɨkɨm sɨmiir yaigakargɨm. Sɨma sɨmiirɨn ɨgao yai bɨdiya boɨnɨm sɨma ta yai aiirar wakaeyokna.
30 Mɨ umɨrkak inkam ɨeya boɨn. Nɨingaka. Adi Ebraham ta yaiya saeya sɨmiirɨn wɨ dɨg nwo rani. Mɨ inkam wɨir nwɨrɨn siya ɨe hɨrankɨ nɨnsiin ɨdwowi mɨ sɨmiiramɨn ha nami mɨ sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wa nɨnkpɨt haigii.
31 Mɨ Ebraham siya ɨna boɨnkiyɨn siirɨn mɨ sɨma Moses mɨ profet kamɨm sɨmiir yai ɨmiir wakaeyokna karamae nwowi mɨ inkam nwɨrɨn ɨe ankɨn nɨnsiin ɨdwowi mɨ sɨma ɨriipɨ hɨriinan wɨ siir swokɨ aɨngwo tɨbmii rani. Nɨingaka. Ɬriig.

17

Dimɨn biyɨeni siyɨugɨn
(Mt 18:6-7,21-22; Mk 9:42)

1 Aiyo, aiyo mɨ Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki, dimɨnpai dimɨnpaiyɨm wa nɨmbiyami iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨn ɨmiir nɨpiyaokɨiyam mɨ sɨma dimɨn biyɨe tɨram. Mɨ sɨmiir naɨngwo tɨbmiiya wa whaowae ɨuguskii. Aiyo, aiyo mɨ inkamɨn, inkam nwɨrni naɨngwo tɨbmiiya saiir tɨrbuwiyɨn kɨra mɨntarao mhoɨiya kɨra wɨ hɨk komiigɨ komii haii.
2 Mɨ siya tɨ yɨnisɨm sapɨsapɨm sɨmiir nwɨr ɨiir tɨrkii, siyɨu biyɨe tɨram mɨ hɨriinankɨnɨuwi, ɨni mɨ owɨn kam nhɨrɨm sɨma siir nɨiyɨn siiya komiiya saɨka dɨnkɨn kog. Mɨ siirɨn whɨi komii solwara saiir dɨtmai whɨridgi, yɨpi nwokɨ aeyɨkrɨkɨu whɨridamɨm.
3 Kɨmakɨmasiyar mɨntaraona! Mɨ kɨmiir nomiiyauɨn, siya siyɨu biyɨe tɨri, kɨma ɨo saiir dwo mɨ siya siir kwoɨnɨn kisɨna haigii mɨ kɨra siir dankabmamaɨr boɨn.
4 Mɨ siya dimɨn biyɨe kɨriirɨn ɨi kwɨruwa saiirararɨn ɨdɨp ɨdɨpɨn ɨriiyar kwɨsa tɨri mɨ siya kɨriiramɨn ɨdɨp ɨdɨpɨn ɨriiyar kwɨsa nɨti mɨ ha nɨnɨ boɨni, kara pɨ naɨngwoyɨmyoki kɨra kariir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Ɬriig.

Naɨngwo tɨbmiini siyɨugɨn
5 Aposel kamɨm sɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir boɨnki, kɨra krɨmiir naɨngwo tɨbmiiya saiirɨn komii swokɨ ɨnkɨn hauugi.
6 Mɨ Bɨiyan Inkam Komii siya sɨmiir boɨn mɨ kɨriir naɨngwo tɨbmiiya saeya mastɨd nidni hanɨɨn sapɨsapkɨ nɨuwi mɨ Adi Komii siya kɨriirɨn wɨ dimɨn komii ɨiirar tɨrhaigɨnɨuwi. Mɨ kɨra paeyɨn siirɨn ha boɨnkii, kɨra, wara kɨriir mɨiyɨm tɨ ophainam whɨi komii solwara hɨriir! Mɨ siya wɨ kɨriir yai aiirar mɨ wakaeyoknaei. Ɬriig.

Mɨiyan kamɨm sɨmiir siyɨugɨn
7 Mɨ kɨmiir inkam nwɨrkɨ siya mɨiyan inkamkakɨ nɨuwi, siir numɨr aiir haɨnopam mɨ siir sibsib ɨmiir kɨgrɨraowam mɨ mhoɨiya siya ha swokɨ ɨti mɨ

siir biiyan inkamin siirin wi hiniina boini, kira ha witsisau, nae kanaka wini idwokai aeni. Mi kira wi hiniina boini, aniya?
8 Niingaki, niingakiinga. Mi kira wi siir boinmauuwi, kira kariir nae imiir diriraerar mi kira yaeya piuwopa ha kikognani mi naeyim ha diriraerar hainani. Bii op nae minim pi kara niki ae kwiyae mi mhoiiya kira op nae minim pa timi ae kwiyae.
9 Mi siya ti siir miiyan inkamin siirin pa boin wadie ta siya siir yai aiir wakaeyokna diriraerara saiirsiyin, aniya? Niingaki, niingaka. Ya siirar miiga.
10 Mi kima iriipi hiriinan digworaekwo whiekakim Adi Komii siya boinim, kima simiir diriraerari mi kima wi hiniina boin, krima miiyan iikam miiyik rani. Diminim krima diriraerariyim krima Adi Komii siir kwoin iiirar diriraerari. Ɨriig.

Kam iuurim paowaigi piskimkopouwim Jisis siya haiswoniskiigim

11 Jisis siya siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir namkin mi siya nu Sameria nu Galili sowiir bopwowar napnamkin.
12 Mi siya om whirin siir nimbiyamin mi kam iuurim paowaigi piskimkopouwim siirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi sima aru hirar niki okwowim
13 mi sima ina kauwok boininaekiyim, Biiyan Inkam Komii, Jisis kira krimiirsi daingwoyimiyok.
14 Mi Jisis siya simiir kigin mi siya ina kauwok boinkiyin simiirin, kima ha dam, wara kimiir piuim prismi tini iisiimauuiu. Mi sima ha napnamim mi simiir piuim ini miiyikar ywokiyim.
15 Mi simasimar yinkig ankigna simiir piuim wadie nwokiyim. Mi simiir nwirin sasa swoki iwitamin. Mi siya ina kauwok boin hainan praprasamin Adi Komii siir inig iiir.
16 Mi siya Jisis siir igmiiga whwonkam ida ini hiuiu. Mi siya ina boin wadiekiyin siirin. Ti inkamin siya nu Samerian inkamkin.
17 Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya ina boinkiyin, ti kam iuurim paowaigi piskimkopouwim, simiirin kara haiswoniskiigiyim mi iriiyar nwiiyim ini papi nwowim?
18 Mi ti iriiyar nwiiyim Adi Komii siir inig iiir hainanam bi nitkim, aniya? Mi ti inkam nwiruan om whiranin sasar yit Adi Komii siir inig iiir hainanamin. Mi ti kam iriiyar nwiiyim Isrelmiyim, yim ini paniina tirim, ha?
19 Mi mhoiiya Jisis siya boinki, kira dinsiingi mi ha dinsiin apnam, kira naingwo tibmiiya kariiram, kiriirin wadie saeyar nwowaiginiugin. Ɨriig.

Ɨiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi sapi nimbini (Mt 24:23-28,37-41)

20 Mi Farisi kamim sima Jisis siir sriigi, iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi paka hiniin iiya sae nimbini? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana saeya nimbiyami, iikamim simiir nhwowim wi dimin kirie kirie komii komii kig rani.
21 Mi sima wi hiniina boin tani, kigi, siya tisi tapi nwowin. Niingaka. Wakae, iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini kimiir mhii kwoinau waraurar nwowa kima wi saiir kig rani. Niingaka.
22 Mi siya ha boin digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim, simiir boinki, mhoiiya iiya wa nimbiyami mi kimiir mhii kwoinim Yaowae Adin ninomor kouanin kara nitana iiya, saiir kigamar naingwowi mi kima wi siir kig rani.

23 Mi mhoiiya kam nhirim wi sima boini kimiirin, kigi, siya isi hinda nwowin, kigi siya tisi tinda nwowin. Mi wim kima wi hiriinan inkamim simiir yai kipi wakaeyokna yim sima kimiir niksisaei.
24 Kima ina ninokninkinim iiya ninomora yakii mi ta ninomor kwirkaka wa yaarkakii. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siya nimbini, wi hiriinanar tiri. Mi iikam whiekakim sima siirin wa kigirkakwini.
25 Mi bii kara wi hik kimpipisuwar niki haii mi iikamim ta ii aiirar niki owim, sima digiumii wi kariir haimriyiuwi.
26 Siyiuin biiya Noaki nwowa iiya saiir tirin. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siir iiya siya nitana yio wi iriipi hiriinanar mi tiri.
27 Mi sima nae hirar niki aeyim mi op minim hirar niki kwiyaeyim mi wigkamim ha nonkwonam iiya Noa siya siyaiiya hiriir napninopkainamin mi op komiiyin ha nitin, simiirin ini siya yakiirimdipugiyim.
28 Mi Lot siir iiya, ya iriipi hiriinanar mi tir. Mi sima naemin hirar niki aeyim mi opmin hirar niki kwiyaeyim mi digworaekwo minim hirar niki sainim mi digworaekwo nhirim, inkam nhirmi hauuwim sima sainim mi numir sasae ha ninkikinim mi omaka minim ha mi mirii.
29 Mi Lot siya om komii Sodom siir haiburgigin mi ha namin mi ta ii aiirin Adi Komii siya pae aiir yikropki. Mi siiya komii komiiyim paekak paekakim, ina kinanaiiniyim ninomor kouankin iikamim simiir tioidwomaiyam.
30 Mi iriipi hiriinan iiya Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti, wi idowiiyar nimbini, iikamim simiir whwonkam idar. Mi sima wi digworaekwo kasa tir tani.
31 Mi ta hiriinan iiya inkam nwirin siya omakanau hir nwowi mi siir digworaekwowim, nu hir nwowi mi siya wi siir digworaekwo imiiram niuunaiinam tani, simiir hainakiyam. Mi siya wi hindara nidam iuguski. Mi iriipi hiriinan inkam nwirin siya numir hir nwowi mi siya wi omaka tiriir swoki it rani, yiuismin imiir hainankiyam. Niingaka. Siya wi hindara nidam iuguski.
32 Mi kima Lot siir wig aiir dinokninkinki, saeya om komii Sodom siir swoki haiyiug kaokiya mi saiirin Adi Komii siya diriraerarki mi saeya sol ha nwokiya mi yinpae yamwoiua. Mi iriipi hiriinan, kima kipi swoki haiyiug kao hindara didam iugusam.
33 Mi inkamin siyamar naingwonaeiyin, Adi Komii siiram naingwo karamae nwowiyin, yio wi hindara kigugu iuguskii. Mi inkamin siyamar naingwo karam nwowiyin mi Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeiyin mi siir kwoinin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami, Adi Komii saikar.
34 Kara kimiir boinkii, ta nii aiirarin, inkam nwiso hii kwiruwa saiirarar whwonkai mi Adi Komii siya sowiir nwirin siir hainami mi siir nwirin, yio wi hirar nwokii.
35 Mi wig iso sowa mii iripa miriiguwaki mi Adi Komii siya sowiir ir aiir nikiunami mi ira, ya wi hirar nwokii.
36 Mi inkam nwiso sowa numir hir nwowi mi Adi Komii siya wi nwir iiirara nikiunami mi nwirin yio wi hirar haiburgigi.
37 Mi kamim siir kigna miriiyim, sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina sriiyim, Biiyan Inkam Komii ti diminin wi papi nimbiyami? Mi Jisis siya simiirin boiniyio yai boinkin, maeyauwa inkam whiigi nwowa, wakikiyao wabim saiir nwowikim mi inkam whiiyim pi simar mi aei. Ɬriig.

18

Wiga inkamin yai hidiyin siirim nikiunain saiir whindiriraerarim saiir boiniyio yaiga

1 Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boin simiir niisiisiimauugin sima
iinokiinokin nhwo Adi Komii siirim kwisboinim mi sima kipi nhakiu.
2 Siya hiniina boin mi om komii whirin yai hidi inkam nwirin hir nwokin.
Ti yai hidi inkamin siya Adi Komii siirsi bi swoki ididikin. Mi iriipi hiriinan
inkam imiirsi bi mi aingwoyimiyokikin.
3 Mi wig igabae ira ti om iiir nwoka. Ɨinokiinokin saeya ti inkamin yai hidiyin
siirin hiniina nini boiniuwika, kariir ioan inkamin siya kariir nonkwobum-
buwam tiri mi kira siir boin hiuriiyiunatkaigi.
4 Biiya ti inkamin yai hidiyin saiir whindiriraeraram bi naingwokin. Mi
mhoiiya siya siir mhii kwoinauin hiniina yaingwo, kara Adi Komii siirsi nidid
rani mi kara iikam imiirsi bi mi aingwo ididkin.
5 Mi taka wig igabaeya kariirin kiigi saeya ninkinanaei. Kiya saiirin yai pi
kara whinboini mi iinokiinokin saeya wi kariiram nitnanaeisi mi kariir piua
mhoiiya wa nhakiu iuguski.
6 Mi Biiyan Inkam Komii siya ina boinin, kima ti yai hidan inkam biyieyin
siir yai imiir wakaeki mi ti yai hidan inkam biyieyin, siya ta wiga saiir yai bidi
whindiriraerarin.
7 Mi wi paniina tiri? Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim siirim mi nii nabie
siirim nouim mi tari Adi Komii siya yai wi simiir whinboin tani, aniya? Mi
siya kaoguguwi mi tari wi simiir whindiriraerar tani, aniya? Niingaka. Adi
Komii siya yai hidan inkam miiyikiingin.
8 Kara kimiir boinki mi siya simiirin siyiu wa whindiriraerar sasaugi. Mi
mhoiiya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iiya, siya wi saiir kigi iikamim
simiirin sima bidi yamsi aingwo tibmiiyim, iyie? Niingaka? Ɨriig.

Farisi kamim mi kamim omom omomi umir haiiyim simiir boiniyio yaiga

9 Kam sima hiniina naingwowi, sima inkam miiyikim mi sima hiniina
naingwowi inkam nhirim sima inkam miiyik rani. Ti hiriinan inkamim Jisis
siya boiniyio yaiya simiir boinkin,
10 inkam nwiso nhwo kwisboinim namko omaka Adi Komii siira saiir hiriir.
Mi nwirin inkamin omom omomi umir haii ikin mi nwirin Farisi inkamkin.
11 Mi ti Farisi inkamin sasa ha nokwokiyin mi siir mhii kwoinau hirin
hiniina kwisboinki, Adi Komii kara ti inkam nhirim simiir hiriinan tani, kara
ti kiriirim sriiyin. Mi sima hiiya tauaeikim mi siyiu biyieyar mi tirikim mi wiga
mi sopikim. An kara, niingaka. Kara ti inkamin omom omomi umir haiiyin
siir hiriinan tani.
12 Mi wik whiekakim simiirin kara ii kwokwisa haiyaeikin nae karamae.
Mi digworaekwo whiekakim kara haiiyim, kara iuura sioitkinikin mi haimii
pi kiriir mi hauuwi.
13 Mi inkamin omom omomi umir haiiyin siya arurig ha nokwokiyin mi
siya ninomor koua hiriir kaowim pi boriisopi. Niingaka. Mi siir niiyin
ina kaiyirounaiinamin mi siya ina boinin, Adi Komii kara dimin biyieyan
inkamkin. Kira kariirsi daingwobumbu!
14 Kara kimiir boinki, ti inkamin omom omomi umir haiiyin, Adi Komii siya
siirin inkam miiyik yikiuwin. Mi siya siir omaka hiriirar swoki amin. Mi ti
inkam nwirin yio. Niingaka. Mi inkam saama naingwonaeiyin, yio wi Adi
Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin saam naingwo karamae nwowiyin mi
Adi Komii siya siir inigin wi kougikou haiginki. Ɨriig.

Jisis siya yinisim sapisapim simiir nokboinmamairgin
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

15 Mɨ sɨma yɨnɨsɨm sapɨsapɨm Jɨsɨs sɨɨrɨm nɨkɨunanɨkɨm. Sɨma mɨnam naɨngwokɨm, Jɨsɨs sɨya ɨɨn sɨmɨɨr nonkwowɨm. Mɨ kamɨm sɨɨr kɨgna mɨrɨɨyɨm sɨma tɨ hɨrɨɨnan kɨgɨyɨm mɨ sɨma ɨo sɨmɨɨr ywoki.
16 Mɨ Jɨsɨs sɨya yɨnɨsɨm sapɨsapɨm sɨmɨɨrɨn ɨna yɨkɨunan sɨɨr kɨngɨɨn hɨrɨɨr mɨ sɨya ɨna boɨnɨn kɨma yɨnɨsɨmɨm karɨɨrɨm kɨgnɨnkɨnki, kɨma sɨmɨɨr kɨpi nɨkɨdu. Dɨmusɨ rani, Adi Komii sɨya sɨɨr ɨɨkam whɨekakɨm sɨmɨɨr kɨgɨrkakana tɨ hɨrɨɨnan ɨɨkamɨm sɨmɨɨrgɨm.
17 Kara kɨmɨɨrɨn yaɨmwowar boɨni, ɨnkamɨn ɨɨya Adi Komii sɨya sɨɨr dɨgworaekwo whɨekakɨm sɨmɨɨr kɨgɨrkakana saɨɨr nɨtam naɨngwowɨ mɨ sɨya tɨ yɨnɨsɨm sapɨsapɨm sɨmɨɨr hɨrɨɨnan dwo mɨ hɨrɨɨnan karamkɨ nɨuwɨ mɨ sɨya wɨ saɨɨr napnɨnopkaɨnam tani. Nɨɨngakɨ, nɨɨngakɨɨnga. Ɨrɨɨg.

Bɨɨyan ɨnkamɨn umɨr dɨgworaekwo whɨekakakɨn sɨɨr yaɨga (Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

18 Mɨ Judami bɨɨyan ɨnkam nwɨrɨn sɨya Jɨsɨs sɨɨrɨn hɨnɨɨna srɨɨ nowɔmwarkaɨyɨuwan ɨnkam mɨɨyɨk mɨ kara wɨ panɨɨna tɨri. Kwoɨnbudɨn omwaɨ waɨyayokɨyokɨɨyɨn ɨɨnokɨɨnok sɨɨr haɨyamɨn, ha?
19 Mɨ Jɨsɨs sɨya sɨɨr boɨnki, kɨra karɨɨrɨn ɨnkam mɨɨyɨk dɨmusɨ dapkɨn, ha? Adi Komii sasaɨrgɨn ɨnkam mɨɨyɨkɨn.
20 Kɨra sɨyɨu komii ɨɨɨr bɨdɨyar yɨnoknɨnkɨnɨn. Kɨra wɨg kɨpi haɨnɨkɨɨ nonkwona. Mɨ ɨnkam kɨpi mɨ ɨsɔm ao. Mɨ hɨɨ kɨpi mɨ tauae mɨ kɨra ɨnkam nwɨrnɨ kɨpi mɨ ɨksɨsae boɨnhɨurɨyɨu, kɨra kɨrɨɨr yopɨɨ ado sowɨɨrwaɨ yaɨ ɨmɨɨrar wakaeyokna.
21 Mɨ bɨɨyan ɨnkamɨn ɨna boɨnɨn, ɨɨya kara yɨnɨsɨma nwonanɨyɨn mɨ ɨnɨ tarɨɨnanar yamwonɨyɨn kara tɨ sɨyɨu ɨɨrar wakaeyoknakɨn.
22 Jɨsɨs sɨya ta yaɨ aɨɨr wakaekɨyɨn mɨ sɨya sɨɨr boɨnki, dɨmɨnɨn whɨra nɨkɨ whaowaɨɨ. Kɨra kɨrɨɨr dɨgworaekwo whɨekakɨm ɨnkam nhɨrɨm sɨmɨɨr hauu sɨma saɨnɨm mɨ kɨra tɨ umɨrɨm ɨnkam paeprɨkabɨm sɨmɨɨr hauu. Mɨ kɨra hɨrɨɨnan tɨri mɨ nɨnomor kou hɨrɨn kɨra wɨ dɨgworaekwo whɨekakakar nwowɨ. Mɨ kɨra karɨɨr mhoɨɨyar wɨt.
23 Mɨ tɨ bɨɨyan ɨnkamɨn ta yaɨ aɨɨr wakaekɨyɨn mɨ sɨya ɨnɨ hɨkakar ywokɨyɨn. Dɨmusɨ rani, sɨya umɨr dɨgworaekwo whɨekakak ɨnkam kɨɨngɨn.

24 Jɨsɨs sɨya tɨ ɨnkamɨn sɨɨr mhɨɨ kwoɨnɨm hɨkak nwokɨyɨm sɨmɨɨr kɨgɨyɨn mɨ ɨna boɨnɨn, ɨnkamɨn dɨgworaekwo hoɨmgakakɨn, sɨya Adi Komii sɨɨr omɨn sɨya kɨgrɨraowɨyɨn dɨmɨn taemɨn ɨmɨɨr sɨɨr namɨmɨn wɨ mɨɨnan mɨrɨɨ.
25 Mɨ haba tɨ tɨdɨyɨnɨn yɨuɨs paɨnɨyɨn sɨɨr no ɨɨɨr nɨnopkaɨnamɨmɨn wɨ mɨɨnan mɨrɨɨ. Mɨ ɨnkamɨn umɨr dɨgworaekwo whɨekakɨn sɨya wɨ ta haba mɨɨnan saeya mɨrɨɨya saɨɨr hɨrɨɨnan mɨɨ mɨrɨɨ rani. Nɨɨngaka. Yɨo wɨ mɨɨ komɨɨgɨ komii mɨrɨɨ nami Adi Komii sɨɨr omɨn dɨgworaekwo whɨekakɨm sɨmɨɨr kɨgrɨraowɨyɨn sɨɨr namɨmɨn.
26 Mɨ kamɨm sɨma hɨrɨɨnan wakaekɨyɨm mɨ sɨma ɨna boɨnɨm mɨ hɨrɨɨnankɨ nɨuwɨ mɨ kwoɨnbudɨn ɨɨnokɨɨnokɨn omwaɨ waɨyayokɨyokɨɨyɨn wɨ nhɨnga haɨɨ?
27 Mɨ Jɨsɨs sɨya ɨna boɨnɨn, dɨmɨnɨn ɨnkamkɨ tɨr karamae nwowɨyɨn yɨm wɨ Adi Komii krɨmɨɨr Wanɨn sɨyar dɨrɨraerarɨ.

28 Mɨ Pɨta sɨya ɨna boɨnɨn, wakae, krɨma krɨmɨɨr omɨn mɨ krɨmɨɨr dɨgworaekwowɨm sɨmɨɨr bɨdɨ haɨburgɨgɨm mɨ krɨma tɨsɨ kɨrɨɨr mhoɨɨya nɨtɨm.
29 Mɨ Jɨsɨs sɨya sɨmɨɨr boɨnki, ɨhɨ, kara kɨmɨɨrɨn yaɨmwowar boɨni mɨ yɨpɨkɨ ɨnkamkɨn Adi Komii sɨya sɨɨr ɨɨkam whɨekakɨm sɨmɨɨr kɨgɨrkakɨna saɨɨrɨm sɨbgu naɨngwowɨn mɨ sɨya omaka mɨ wɨg mɨ nomɨɨyau mɨ yopɨɨ ad yɨnɨsɨsɨm, sɨmɨɨr haɨburgɨk

30 mɨ tɨ ɨiyɨm Adi Komii siya wɨ hɨriinan ɨi ɨmiirar swokɨ ɨnkɨn hauukɨiyɨuwi. Mhoɨiya ɨiya saeya nɨmbiyami mɨ sima kwoɨnbudɨn ɨinokɨinok omwai waiyayokiyokɨiyɨn wɨ siir haii. Ɬriig.

Jisɨs siya kwoɨmaka ɨna swokɨ boɨnɨn kara naonami wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi (Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

31 Mɨ Jisɨs siya kam ɨuur nwɨso siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir yɨkɨuna mɨ sɨmiir boɨnmauu, wakae, panao krɨma om komii Jerusalem hɨriir nami. Mɨ yai whɨekakɨm profet kamɨm sima wɨn boɨnɨm, Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn kariiram, sɨma wa nɨmbiyamkɨini.

32 Mɨ sima kariirɨn wɨ kam nhɨrɨm isid whɨranɨm Juda inkam tani sɨmiir hauugi. Mɨ sima wɨ kariir nɨgbumbu tɨrbumbu haigɨniuwi mɨ wɨ yaeyop kariir mɨ yaswaiyɨuwi

33 mɨ sima kariirɨn wɨ ɨdgɨu mɨni nɨpɨmpari mɨ wɨ kariir nɨsomaoki mɨ sima kariirɨn hɨriinan tɨri mɨ ɨi kwoɨmaka kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankɨ.

34 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma ta yai aiir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨm. Ta yaiya saiir yaimwokɨyaimwowa saeya sɨmiirsi nɨmprɨoka mɨ sima ta yaiya siya boɨna saiir bɨ sɨbgu naɨngwokɨm. Ɬriig.

Jisɨs siya inkam nhwokwɨsae nwɨrɨn siir haiswonɨskikɨn (Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

35 Mɨ Jisɨs siya om komii Jeriko kingiin ha nɨmbiyamɨn mɨ inkam nhwokwɨsae nwɨrɨn siya siyɨu mɨg hɨrar nɨdwowikɨn. Mɨ siya inkamɨm sɨmiiramar mɨ prɨikau prɨikauwikɨn umɨr digworaekwoɨm.

36 Mɨ siyar wakaewɨn iikam isid komiiyɨn napnaniyɨm mɨ siya kam nhɨrɨm sɨmiir srɨiwɨn, sɨma dimu mɨni?

37 Mɨ sima siir boɨnki, Jisɨsɨn omisɨm Nasaretanɨn ɨsi napnaniyɨn.

38 Mɨ siya ɨna kauwok boɨnɨnaekiyɨn, Jisɨs kɨra Devidni isidɨn siir yɨnisɨmkɨn, kɨra kariirsi daɨngwobumbu!

39 Mɨ kamɨm bɨi napnamɨm sɨma ɨo siir ywoki, kɨra yai tanki. Mɨ siya ɨna swokɨ kauwok boɨnanaekiyɨn, kɨra Devidni isidɨn siir yɨnisɨmkɨn kɨra kariirsi daɨngwobumbu!

40 Mɨ Jisɨs siya ha namɨkwoniyɨn mɨ sɨmiirɨn ɨna boɨnkiyɨn, siirɨn kariiram wɨkɨunani. Mɨ siya kingiin ha nɨtɨn mɨ Jisɨs siya siir srɨigi.

41 Kɨra panɨɨna naɨngwowi, kara kɨriirɨn pɨ dimu tɨri, ha? Mɨ siya boɨn, Bɨiyan Inkam Komii kariir nhwoɨn wadɨe swokɨ okiyɨm tɨri.

42 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, kɨriir nhwoɨn ha kaoki, kɨriir naɨngwo tɨbmiiya, kɨriir nhwoɨn mɨiyɨk saeya nwowaigɨnɨugikɨn.

43 Mɨ bɨ kɨmɨmɨnkikɨn siir nhwoɨn ɨna swokɨ kaokiyɨn. Mɨ siya ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar yamɨn mɨ ɨni Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirar boɨn wadɨekiyɨn. Mɨ iikam isid komiiyɨn sɨma hɨriinan kɨgiyɨm mɨ sɨma ɨni Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirar hainankiyɨm. Ɬriig.

19

Sakias siir niiwiigɨn

1 Jisɨs siya om komii Jeriko siir yapnɨnopkainam mɨ ɨna yapnamɨn.

2 Mɨ inkam nwɨrɨn hɨr nwokɨn, siir ɨnɨgɨn Sakiaskɨn. Siya kamɨm omom omomi umɨr haiiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamkɨn mɨ siya umɨr hoɨmgakakɨn.

3 Siya Jisɨs siir kɨgsɨbɨm mɨnkɨn, siya yɨpɨkɨn. Mɨ iikam isid komiiyɨn sɨma hɨrar nwokɨm mɨ Sakias siya inkam prɨei rani. Mɨ siya Jisɨs siir panɨɨnsi kɨgsi.

4 Mɨ siya bɨiya iwɨtamkwokɨn mɨ pae wɨrɨn siir iiyam, Jisɨs siir kɨgwɨnam. Siya bɨdi yɨnoknɨnkɨnɨn Jisɨs siya pɨ tɨ siyɨu ɨiir napnani mɨ siya tɨ pae ɨiir asi nii wɨnkɨn.

5 Mɨ Jisɨs siya ta maeyauwa saiir nɨmbiyamɨn mɨ siya koua hɨriir kaokiyɨn mɨ siya siir boɨnki, Sakias, kɨra ha wɨuuni. Panao kara pɨ kɨriir omaka hɨr nwowi.
6 Mɨ siya ha nɨuun ɨdudunaiiniyɨn mɨ siir mhɨi kwoɨnɨm maɨrgɨmaɨrga ha nwonaiiniyɨn mɨ siya Jisɨs siirɨn siir omaka hɨriir yɨkɨunam.
7 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma hɨriinan kɨgiyɨm mɨ sɨma ɨo siir ywo. Siya inkamɨn dimɨn biyɨekakɨn siir omaka whwonkaiyam dimusi namkɨn?
8 Mɨ Sakias siya ha nɨnsiin okwokiyɨn mɨ siya Bɨiyan Inkam Komii siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii kɨra wakae! Kara panaoɨn digworaekwo whɨekakɨm pɨ bopwoniya tɨr haigɨn mɨmɨri mɨ kara haɨmii pɨ kam paeprikabɨm sɨmiir hauuwi. Mɨ kara inkam nwɨrni dimɨnɨm kara nɨksɨsae haiiyɨm mɨ kara siirɨn ɨdɨp ɨdɨpɨn wɨ kwiya swokɨ hauukɨiyɨuwi.
9 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, tapa Adi Komii siya bɨdi swokɨ anmaiwarkainam iikamɨm ta omaka saiir nwowɨm sɨmiirɨn. Tɨ inkamɨn siya ɨriipɨ hɨriinan Ebraham siirar yɨnisɨmkɨn.
10 Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn siya iikamɨm kɨguguwɨm sɨmiirɨm hansɨrikɨn sɨmiir nanmaiwarkainam. Ɨriig.

Mɨiyan kam ɨuurɨm umɨr haiyɨm sɨmiir boɨniyɨo yaiga (Mt 25:14-30)

11 Iikamɨm sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ Jisɨs siya boɨniyɨo yai kwɨra sɨmiir warar mɨ ɨnkɨn boɨn. Mɨ siya om komii Jerusalem siir kingiin bɨdi ywowamɨn, sɨma hɨniina naɨngwokɨm Adi Komii siya siir iikam whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana, saeya wɨ kingiina kwombini.
12 Mɨ siya ɨna boɨnɨn, inkam komii nwɨrɨn siya hɨr nwowɨn om whɨr nami mɨ sɨma siirɨn wɨ nu kɨgrɨraowan inkam komii dɨkmwon owaigɨnɨu. Mɨ mhoɨiya siya wa swokɨ ɨti siir oma tɨriir.
13 Mɨ siya mɨiyan kamɨm sɨmiir haiburgigɨm tɨrɨn mɨ siya siir mɨiyan kam ɨuurɨm sɨmiirɨm yɨkɨugi mɨ siya umɨrɨm sɨmiirɨn paeyarɨm hasɨsa hɨd hauugi. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna boɨnkiyɨn mɨ kɨma umɨr mɨi sɨmiir mɨrii mɨ kɨma wɨ kariirar mɨrii kɨgwɨn.
14 Mɨ tɨkɨ inkamɨn siir oman iikamɨm sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm ɨni hauugɨ hauuga whiyɨekiyɨm siiramɨn. Mɨ kam nhɨrɨm sɨma kam nhɨr ɨmiir boɨn siir mhoɨiya namɨm. Mɨ sɨma boɨn, krɨma pɨ boriisopi tɨ inkamɨn siya krɨmiir nu kɨgrɨraowan inkam komii kɨpi nwo.
15 Mɨ sɨma siirɨn ɨni nu kɨgrɨraowan inkam komiiyar yokmwɨn owaigɨnɨuɨn mɨ mhoɨiya siya ɨna swokɨ ɨtɨn. Mɨ siya boɨn, tɨ mɨiyan kamɨm sɨmiirɨm dɨkɨugi, bɨiya umɨr kara nikɨ hauugikɨm. Mɨ kara nɨnokninkɨnɨm tɨri sɨma tɨ umɨrɨm kara hauuwɨm sɨma nwɨnwɨra pariiga swokɨ ɨnkɨn mɨrii hai.
16 Mɨ nwɨrɨn bɨi siya yɨt, yɨo hɨniina boɨn, bɨiyan inkam kara umɨr mɨi tɨ umɨr paeyar haso sowiirɨn, umɨr paeyarɨm kam nwɨra (200 Kina) mɨrii hai.
17 Mɨ bɨiyan inkam ɨeya boɨnki, kɨra mɨiyan inkam wadɨekɨn mɨ mɨi mɨiyɨkar sɨbgu mɨriikɨn. Mɨ kɨra dimɨn sɨmɨn siirɨn bɨdi sɨbgu kɨgrɨraowɨn. Mɨ kara kɨriirɨn pɨ inɨg komiigak nwowaigɨnɨugi, kɨra wɨ om komii komii ɨuurɨm sɨmiir kɨgrɨraowi.
18 Mɨ nwɨsaka ɨna mɨ ɨtɨn, yɨo ɨna mɨ boɨnɨn, bɨiyan inkam kara kɨriir umɨr paeyar haso, sowiirɨn umɨr paeyarɨm ɨuura (100 Kina) swokɨ ɨnkɨn mɨrii hai.
19 Mɨ bɨiyan inkamɨn siya siir boɨnki, kara kɨriirɨn om komii ɨriiyarɨm sɨmiir kɨgrɨraowan inkam nɨkmwɨn owaigɨnɨuwi.
20 Mɨ nwɨrɨn ɨna mɨ ɨtɨn, yɨo ɨna mɨ boɨnɨn, bɨiyan inkam kɨriir umɨr paeyar haso tɨsi tapi nwowo. Kara sowiirɨn kwankab aka kogɨn.

21 Kara kiriirsiyin dimusi bi nididgin, kira inkam paii rani. Diminin inkam
nwirki haiginiyin mi kira siirsi bi naingwoyimiyokikin pi kira mi haii. Mi
sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim, iriipi hiriinan pi kira swoki ingugu haii.
22 Mi biiyan inkamin siya ti miiyan inkam iiir boinki, kira miiyan inkam
biyiekin! Kiriir yaiya kara kiriirin wi saiirsi boin wokiyopnatkaigi. Mi kira
hiriinan ninokninkini, kara inkam miiyik rani mi kara diminim inkam nwirki
haiginiyim pi kara mi haii mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim pi kara mi
ingugu haii.
23 Mi kira umirim miiyanau haigi karamae dimusi nwokin mi kara swoki
itkiswo wa pini haini, yaeya umir nhirim simiir warar.
24 Mi siya kamim siir kingiin nokwowim simiirin hiniina boinki, kima wara
umir paeyar haso sowiir hai, iki inkamin umir paeyarim kam nwirkakin siir
hauugi.
25 Mi sima siir boinki, biiyan inkam, siya umir paeyarim kam nwira bidi
haiyin.
26 Mi siya ina boinin, kara kimiir boinki, yipiki inkamkin digworaekwo
whiekak nonkwowim mi mii miiyik miriiyim kara simiirin digworaekwo
nhirim wi idwowa swoki inkin hauugi. Yipiki inkamkin digworaekwo
hoimgak karamae nwowin mi mii miiyik mirii karamae nwowin mi mhoiiya
siya wi niinga niinga nwowi, digworaekwowim wi karar swoki hai.
27 Mi yipiki iikamim sima io kariir nwowiyim, sima pi boriisopi, kara simiir
mi kigriraowan inkam komii nwowim, kima simiirin tiriir wikiu nani mi
simiirin kariir whwonkam ida disomaoki. Ɨriig.

Jisis siya Jerusalem hiriirin inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan napninopkai namkin
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jo 12:12-19)

28 Mi Jisis siya simiir yai aiir nowarkii boin digiyin mi siya biiyar yapnamk-
wokin, siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir.
29 Mi siya om Betfasi om Betani, mhiu whirin sima dapiyin Oliv siir kingiin
nwowamin mi siya biiyin inkam nwiso siir kigna miriiyo sowiir yikropki.
30 Mi siya sowiir boinmauugi, kowa iki omin hapi nwowin siirim dam mi
kowa pi donki haom irin siir kigi, sima bidi yieyok okwowin pae aka. Mi siirin
inkam nwirkin bi nidwokin. Mi kowa pi siir whakainani.
31 Mi inkam nwirin siya kowiirin hiniina srii, kowa wara donkiyin dimusi
hak hai nami? Mi kowa hiniina dowarkii boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya
miigakin siirin.
32 Mi Jisis siya sowiirin ina yikropkiyin mi sowa ha namo mi sowa ti
digworaekwo whiekakim siya boinkiyin simiirar ini kigiu.
33 Mi sowa wieyinsopin ti donki haomin siir nieyokin siir houwhroko mi siir
adin siya sowiir srii, kowa wari donki haomin siirin whisarii dimusi haki, ha?
34 Mi sowa ina boino, Biiyan Inkam Komii siya siirin miigakin.
35 Mi sowa donki haomin ina hainaniyin Jisis siirim. Mi simiir yiuisim donki
siir idwo yitimwaniu. Mi sima Jisis siirin siir idwo yokmwin idwo.
36 Mi siya donki siir idwo ha nidwo namin mi iikamim simiir yiuisim ini
siyiu iirar piuai winim.
37 Mi siya mhiu Oliv siir haiburgigin mi ina yiuunamin mi siyiuin om komii
Jerusalem siirim namiyin, siir kingiin nwoniyim mi iikam isid komiiyin
siir kigna miriiyim sima ina mairgimairga bwakai namim. Sima min swoki
aingwokikim, kiriepai kiriepaiyim biiya sima kigim mi sima ha kauwok-
nanaekiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim.

38 Mɨ sɨma ɨna kauwokiyɨm, Adi Komii kɨra tɨ inkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn
Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir inɨgɨ nɨtɨn siir whɨnkɨnsiis haiginɨu! Iikamɨm
nɨnomor kouanɨm sɨma Adi Komii siiramɨn wɨ wadɨeyar nwowi mɨ wɨ mhɨi
hiinsɨma nwowi. Krɨma Adi Komii krɨmiir Wanɨn nɨnomor kouanɨn siiramar
daɨngwo ɨski siir inɨg hainanɨm.
39 Mɨ Farisi kam nhɨrɨm sɨma tɨ iikam isid komiiyɨn saɨka nɨnkɨn okɨm mɨ
sɨma Jisɨs siir boɨnki, nowamwarkaiyɨuan inkam, kɨra ɨo kamɨm kɨriir kɨgna
mɨriiyɨm sɨmiir dwoki sɨma yai tanki!
40 Mɨ siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, kara kɨmiir boɨnki mɨ yai mɨkrɨm nwowi mɨ
wɨ siiya ɨmar kauwok boɨnki, kariir inɨg hainanam. Ɨriig.

Jisɨs siya om komii Jerusalem siirsi nougɨn

41 Mɨ Jisɨs siya om komii Jerusalem kingiin nwowamɨn mɨ siya om komii ɨiir
kɨgɨn mɨ siya ɨni siirsiyar youwɨn.
42 Mɨ siya boɨn mɨ ta ɨi aiirɨn kɨra hɨnɨɨna nɨnokɨnkɨni, siyɨuɨn hiinsɨma kɨriir
nwowaigɨnɨuwiyɨn, yɨo wɨ wadɨeyar mɨ owi mɨ tariinanɨn tɨ dimɨnɨm aowa
aowa nwowɨm, kɨra sɨmiir bɨ kɨgɨm. Mɨ kɨma wɨ mɨiyɨk nwo rani.
43 Kɨra wakaeki! Mhoɨiya ɨi kwɨra nɨmbiyami mɨ sɨma wɨ ɨo kɨriir nwowi mɨ
sɨma ɨeyɨn wɨ whɨra nopi yaii kɨnaka nɨniiyɨm. Mɨ kɨriirɨn hɨnda tɨnda wɨ sɨmar
kaeyokwai ɨrkaki.
44 Mɨ sɨma wɨ kɨriir nonkwobumbu nɨnkɨni mɨ iikamɨm ta hiir aiir kɨnaka
nwowɨm sɨmiir warar. Mɨ sɨma siiyam wɨ siiya nhɨrni ɨdwo kɨgnɨnkɨngik rani.
Niingaka. Dimusi rani, kɨra ɨiya Adi Komii siya kɨriir nanmaiwarkainanaei
saiir bɨ naɨngwokɨn. Ɨriig.

Jisɨs siya iikamɨm omaka Adi Komii siira umɨr saiir nɨnwowana haiyɨm sɨmiir nhɨnɨkropkikɨm

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jo 2:13-22)

45 Mɨ Jisɨs siya omaka Adi Komii siira saiir napnɨnopkai namɨn mɨ siya
iikamɨm umɨr mɨi ta omaka aiir mɨriiyɨm sɨmiirɨn ɨna yɨkrɨrop atkɨigigiyɨm.
46 Mɨ siya sɨmiir swokɨ boɨnki, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, kariir
omaka Adi Komii siirɨm kwɨsboɨnan omakaka. Kɨma saiirɨn hɨiyan kamɨm
sɨmiir omakanan dirɨraerarkɨm.
47 Mɨ ɨinokɨinokɨn siya iikamɨm sɨmiirɨn omaka Adi Komii siira sai-
irar nowomwarkaiyɨuwikɨn. Mɨ prismi yaowae adɨm mɨ siyɨu komii
nɨnokɨnkɨniyɨm mɨ iikamɨm sɨmiir bɨiyan kam ɨkɨm, sɨma Jisɨs siir nɨsomaoni
siyɨuɨm noksɨrkɨm.
48 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma Jisɨs siir yai wakaeyamar naɨngwokrɨpkaii mɨ
kamɨm sɨmiir bɨi nwowiyɨm siir nɨsomaoni siyɨuɨm asi noksɨrgugugɨm. Ɨriig.

20

Sɨma Jisɨs siir srɨigɨm siirɨn inɨgak nhɨnga nwowaigɨnɨugɨn

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

1 Mɨ ɨigwɨra Jisɨs siya omaka Adi Komii siira, iikamɨm sɨmiirɨn yai saiir hɨr
boɨnmɨmauugɨn mɨ yaiwɨn mɨiyɨka saiir warar mɨ ɨnkɨn ɨisiisiimauugɨn. Mɨ
prismi bɨiyan inkamɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm mɨ kamɨm bɨi
nwowi ɨkɨm. Sɨma siirɨm nɨtkɨm.
2 Mɨ sɨma siir boɨnki, kɨra krɨmiir boɨnmauugi, kɨra inɨg komii papi haigɨn
kɨra ta mɨiya saiir mɨriiyɨn?
3 Mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki mɨ an kara ɨriipɨ hɨriinan yai kwɨra
kɨmiir srɨiyɨm tɨri. Kɨma kariir boɨnmauugi,
4 ta baptaisa Jon siya hauuwa ya Adi Komii siirga, iyɨe? Inkamniyar
dimɨnka?

5 Mɨ sima ɨni sima sima yomboin amboinim mɨ krima hinɨina boini siya Adi
Komii siir hiranka nɨtkin. Mɨ yio siya wɨ hinɨina kwaboini, kima Jon siirim
naingwo tibmii karamae dimusi nwokim, ha?
6 Mɨ krima ha boini, yio inkamniyar diminkin mɨ iikam whiekakim sima wɨ
siiyani krimiir kaiyimiki whisarii rani, sima hinɨina naingwo tibmiikɨini Jon
siya profetkin.
7 Mɨ sima Jisis siir yai aiir asi nowarkɨi boinkim, krima ninoknɨnkin tani,
Jon siirin nhinga nimbingin.
8 Mɨ siya simiir boinki mɨ ankara ɨriipa hiriinan kara kimiirin pɨ hinɨina mɨ
boinmauu rani. Kara ta miiya saiir miriiyin tɨ hiniin inig komiiyin nhinga
hauugin. Ɨriig.

Inkam biyieyim numir waina saiir kigriraowiyim simiir boiniyio yaiga (Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Jisis siya ta boiniyio yaiya iikamim simiir boinka. Inkam nwirin wain
ninkinkin numir. Mɨ ta wain numira kam nhirim simiir ɨin yonkwo sima
umir mɨi saiir miriiyim. Mɨ siyarin om whirin aru nwowin ɨi haruwa bɨ ninɨ
owoukin siirin.
10 Mɨ ɨiya numir waina saiir ningugu haiyana mɨ siya whisarii mɨi
priimiriiyan inkam nwirin siir yikropki, tɨ kamim numir waina saiir miriiyim
simiirim. Siya minam naingwokin ta numira saiir nae nhirim siir hauuwim.
Mɨ kamim sima ta numir aiir miriiyim sima tɨ whisarii mɨi priimiriiyan
inkamin siir yipimparki. Mɨ siirin ini niinga niinga swokɨ ikropkiyin.
11 Mɨ siya miiyan inkam nwirin ina swokɨ ikropkiyin simiirim. Mɨ siirin
ɨriipɨ hiriinan ina mɨ tirbumbu haiginiugiyin mɨ sima siirin ini niinga mɨ
ikropkiyin.
12 Mɨ siya miiyan inkamin nwoimaka ina mɨ ikropkiyin. Mɨ sima siir
tirbumbu haiginiugi mɨ siirin yaba hiriir yikrirop apniki.
13 Mɨ numiran adin siya boin, kara wɨ paniina tiri? Kara wɨ kariir yinisim
yinkamiyinin kara naingwokwonanaeiyin wɨ siirar nikropki mɨ sima wɨ siir
yaiyar nwokɨ wakaeyoknaei.
14 Mɨ tɨ kamim ta numir aiir miriiyim sima kigwin siir yinisimin namin. Mɨ
sima hinɨina boin, tɨ yinisimin siya numiran adin siir yinisimkin. Humbae,
krima siir nisomaowi mɨ ta numira saiirin wɨ krimar nwokɨ onkwowim.
15 Sima siirin numira saiir hiranki kinaniyamin mɨ siirin numwo hir yisom
ɨtkingik. Mɨ Jisis siya simiir sriigi mɨ ta numira saiir adin siya simiirin wɨ
paniina tiri, ha?
16 Mɨ siya wa niti, tɨ kamim ta numir aiir miriiyim wɨ siya nisomsom
aokaowi. Mɨ siya ta numir waina kam nhirmi hauugi. Mɨ tɨ iikamim sima
hiriinan wakaeyim mɨ sima ina boinim, siya hiriinan kipi tirmimin.
17 Jisis siya simiir kaokiyin mɨ ina sriigiyin, ta yaiya Yokwo Komii saiir
nwowim saiir yaimwoka yaimwowa paniina boinka?
Tɨ yinpaeyin omaka miriiyan kamim sima nɨtkaigiyin tariinanin siya ɨni
biiyan yinin omaka kougou nwowin siir hiriinan yimbiyamin.
18 Iikamim sima tɨ yinpaeyin siir ɨdwo nikii, wɨ hindara niki ikrimkrip
ɨuguguski. Mɨ tɨ yinpaeyin siya inkam nwirni ɨdwo nikii mɨ siya wɨ tɨ inkam
ɨiir nisiimsiin ɨuguski mɨ wɨ dimin sisimnan namwo ɨuwi, Jisis siya hinɨina
boinkin.

Umir hauuni siyiugin. (Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

19 Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnoknɨnkɨniyɨm mɨ prismi bɨiyan inkam ɨkɨm sɨma ɨna nɨnoknɨnkɨnɨm Jisɨs siya ta boɨniyɨo yaiya sɨmiirar boɨni. Mɨ ta ɨi aiirarɨn sɨma ɨna nhɨingiyɨm siir nonkwowam mɨ ɨni iikam ɨmiirsi yɨdidɨm. Ɨriig.
20 Mɨ sɨma siirɨmɨn ɨna kaowɨm. Mɨ sɨma kam nhɨrɨm sɨmiirɨn umɨr saɨngi mɨ ɨna yɨkropkiyɨm siir kanau kɨgam. Mɨ tɨ kamɨm sɨma inkam mɨiyɨknan nɨksɨsaenamkɨm, sɨma siirɨm kɨnankɨugɨm. Siya pɨ yai biyɨe kwɨr boɨni mɨ sɨma siirɨn wɨ inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn wɨ siir ɨin hauuwi siya hɨdam mɨ siir wɨ hɨk kɨmpɨpɨsu siya hauuwi.
21 Mɨ tɨ kamɨm kanau kaowɨm sɨma Jisɨs siirɨn hɨnɨɨna boɨnki, inkamɨn dimɨn taemɨnɨm sɨm nowamwarkaiyɨuwiyɨm krɨma bɨdi yɨnoknɨnkɨnɨm, kɨriir yaiya saeya ɨni wadɨeyar ywowa, kɨra iikamɨm sɨmiirɨn yai mɨiyɨk ɨmiirar sɨbgu boɨnmamauuwikɨn. Kɨra kamɨm inɨgakɨm sɨmiirsi bɨ nɨdidikɨn. Niingaka. Kɨra Adi Komii siir siyɨuɨm mɨ siir yaimwokɨyaimwowɨm, iikamɨm sɨmiirɨn saiirar boɨnmamauukɨn.
22 Kɨra panɨɨna naɨngwowi? Krɨma umɨrɨm takisa inkam komii Sisa om komii Rom kɨgrɨraowiyɨn siir hauu, aniya? Iyɨe? Niingaka?
23 Mɨ Jisɨs siya bɨdi yɨnoknɨnkɨnɨn, ta sɨma siir kɨnankɨua. Mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna asi boɨnkɨn,
24 umɨr kwɨra kariir wɨisiimauugi. Ta aknaɨn inɨg mɨnɨm ta umɨr aiir nwowɨm nhɨniirga? Mɨ sɨma boɨn, Sisa siirga.
25 Mɨ siya sɨmiir boɨnki mɨ Sisa siir dimɨnɨn yɨo kɨma om komii Rom siir kɨgrɨraowiyɨn Sisa siirar hauu. Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir dimɨnɨm yɨm kɨma Adi Komii siirar timɨ hauu.
26 Mɨ ta yaiya saiirɨn iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda wɨ swokɨ kɨnankɨu rani. Dimusi rani, siya yai biyɨe kwɨr bɨ boɨnkɨn mɨ sɨma ta yaiya saiir saiirar yaɨngwokwonanaeiyɨm mɨ sɨma yai bɨ wakae boɨnkɨm. Ɨriig.

Sɨma Jisɨs siirɨn iikamɨm naonamiyɨm mɨ ha swokɨ ɨnsiin ɨdwowiyɨm sɨmiirɨm srɨigɨm

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

27 Mɨ kam nhɨrɨm Sadyusini isidɨn sɨmiir hɨranɨm sɨma Jisɨs siirɨm nɨtkɨm. Sadyusi sɨma hɨnɨɨna boɨnikɨm: Inkamɨn naonamiyɨm bɨ swokɨ ɨnsiin ɨdwowikɨm.
28 Mɨ sɨma siir srɨigi, inkamɨn dimɨn taemɨn nowomwarkaiyɨuwiyɨn Moses siir yai kwɨra bɨiya krɨmiirɨmɨn hɨnɨɨna wɨnboɨnkika mɨ inkam nwɨrɨn wig nonkwonaei mɨ siya yɨnɨekak bɨ nwokɨn mɨ ha naonami mɨ tɨ inkamɨn siir wiga wɨ siir nomousɨm ɨeyar swokɨ haii. Mɨ siya wɨ siir yaowaeyɨn siir yɨnisɨm ɨmiir nwokɨ iyɨowɨm.
29 Mɨ iwɨnyaowɨm ɨriiyar nwɨsa nwowi. Mɨ yaowaeyɨn wig siya yonkwona mɨ siya ɨni yɨnisɨm karamaeyar yaonamɨn.
30 Mɨ nwɨsaka siya swokɨ onkwona ta wig aiirɨn.
31 Mɨ mhoɨiya nwoɨmaka ɨriipɨ hɨriinana mɨ tɨr. Mɨ tɨ iwɨnyaowɨm ta wig aiir nonkwonam sɨma ɨni yɨnɨe niyɨo karamaeyar yaokaowɨm.
32 Mɨ mhoɨiya ta wiga ɨriipa hɨriinan ɨna mɨ aonama.
33 Mɨ ɨiya inkamɨm naonamiyɨm sɨma nɨnsiin ɨdwowi, ta wiga saeya wɨ nhɨniir wig nwowi, tɨ iwɨnyao ɨriiyar nwɨso saiir nonkwonam sɨma?
34 Mɨ siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki mɨ tariinanɨn tɨ nu ɨiirɨn wigkamɨm wa napnɨnkwonaei.
35 Mɨ iikamɨm naokaowɨm sɨma ha swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ omwai waiyaei mhoɨiya sɨma wɨ wigkam nɨnap nonkwonani siyɨugak nwo rani.
36 Mɨ sɨma wɨ nao rani. Sɨma wɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨm sɨmiir hɨriinan nwowi. Adi Komii siyar hɨdnɨnsiin ɨdwokɨn ɨe hɨrankɨn. Mɨ sɨma wɨ siir yɨnisɨm asi nwowi.

37 Moses siya krɨmiirɨn bɨdiyar sɨbgu boɨnmauuwɨn, iikamɨm ɨe ankɨ swokɨ nɨnsiin ɨdwowiyɨm sɨmiirɨn. Yokwo Komii saeya tɨ paekɨkopɨm, paeya nɨutɨngi karamae nwowi saeya nɨunamɨn sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnka, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya Ebraham siir Adi Komiikɨn mɨ Aisak, Jekop sowiir Adi Komii warargɨn.
38 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan kamɨm naowɨm, Adi Komiiyɨn sɨmiir Adi Komii rani. Nɨingaka. Tɨ Adi Komiiyɨn kamɨm omwai waiyayokiyokɨiyɨm ɨeyankɨn nɨnsiin ɨdwowɨm sɨmiir Adi Komiikɨn. Mɨ iikamɨm Adi Komii siya nɨmbinɨm mɨ omwai swokɨ waiyam mɨ sɨma ɨinokɨinokɨn wɨ Adi Komii saɨkar nwoyokiyokɨikaeyami.
39 Mɨ siya hɨriinan boɨnɨn, kam nhɨrɨm siyɨu komii nɨoknɨnkɨniyɨm, sɨma siir yai aka ɨna yowarkɨi boɨnɨm, inkamɨn dimɨn taemɨn nowamwarkaiyɨuwiyɨn, kɨra yai wadɨeyar boɨnkɨn.
40 Mɨ sɨma yai nhɨrɨm siir swokɨ srɨiyamɨn ɨni yɨdidɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya Farisi sɨmiir srɨigɨn inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn Kraisɨn krɨmiir nanmaiwarkainanɨn siirɨm
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

41 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki mɨ sɨma hɨnɨɨna dimusi boɨnkɨm, kraisɨn Devidni yɨnisɨmkɨn, ha?
42 Mɨ yokwo Samɨm Devid siya hɨnɨɨna boɨnkɨn,
kariir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya kariir Bɨiyan Inkam Komii ɨiirɨn hɨnɨɨna boɨnkɨn, kɨra kariir ɨɨna ɨɨniga saiir dɨdwo.
43 Devid siya Krais siirɨn hɨnɨɨna boɨnkɨn,
mhoɨiya kara kɨriir sau omomɨn wɨ kɨriir aowa nokmwɨn owaigɨnɨuwi.
44 Devid siya siirɨn Bɨiyan Inkam Komii dapikɨn. Mɨ siya siir yɨnisɨm dimusi swokɨ kwokɨukɨn mɨ Farisi kamɨm sɨma hɨnɨɨna srɨigɨm, ha? Ɨriig.

Kamɨm siyɨu komii nowamwarkaiyɨuwiyɨm sɨmiir siyɨugɨn
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

45 Mɨ ɨiya iikam whɨekakɨm sɨma hɨrar nwowɨm sɨma Jisɨs siir yaiya saiirar wakaekɨm. Mɨ siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir boɨnki,
46 kɨma tɨ kamɨm siyɨu komii nɨoknɨnkɨniyɨm sɨmiirsi mɨntarao. Sɨma yɨuɨs prɨei ara nii apamar naɨngwowikɨm. Mɨ sɨma mɨnamar mɨ aɨngwowikɨm, iikam whɨekakɨm sɨma sɨmiirɨn maeyauwa ɨrɨpa nwowiya saiir nokboɨnmamarɨm. Mɨ sɨma mɨnamar mɨ aɨngwowikɨm iikam whɨekakɨm sɨmiir whwonkam ɨda omaka Adi Komii siir yai nɨdwokai wakaeiya mɨ saiir bɨiyan ipii ɨmiir nɨdwokaiyɨm. Mɨ bɨiyan ipiiya nae komii nɨdwokai aeiyɨm saiir mɨ ɨdwokaiyɨm.
47 Mɨ sɨma wig igabaeyɨm sɨmiirar mɨ ɨksɨsaeikɨm. Sɨmiir omaka ɨmiir nii kɨnɨmbɨmbɨr haiikɨm. Mɨ sɨma nhwo prɨei mɨnam kwɨsboɨni iikamɨm sɨmiir inɨg hainanɨm. Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya nɨti sɨma wɨ hɨk tɨ hɨriinan dimɨn ɨmiirsi haii. Ɨriig.

21

Wig igabaeya saeya umɨr Adi Komii siir hauuga
(Mk 12:41-44)

1 Jisɨs siya ha kaoyokiyokɨigiyɨn mɨ siya kam umɨrkakɨm sɨma umɨr mɨiya Adi Komii siir omaka saiira, saiir nɨtkaikaiyɨuwi.
2 Mɨ siya kɨg wig igabae paeprikaba mɨ saeya umɨrsɨm kwɨso Adi Komii siir mɨiyanau hɨriir haigigi.

3 Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnki, wig igabae
paeprikaba saeya umɨr komii ɨiirar haigigika mɨ saiir siyɨuɨn saeya hauugiya
umɨr ɨni tɨ iikam whɨekak ɨmiir haiburɨm.
4 Tɨ kara hɨriinan dimusi boɨn tani. Mɨ tɨ iikamɨm sɨma umɨr
whɨekakakaɨrgɨm mɨ sɨma haɨmiiyara hauugikɨm, dimɨnɨn Adi Komii
siir prɨihauunan. Mɨ ta wiga saeya umɨr karamae kɨinga. Mɨ saiir umɨr
haɨmiisɨma ɨni sɨmiirar hauuswokiyɨm. Mɨ saeya nae saɨnan umɨr karamaeya
ywokiya. Ɨriig.

Jisɨs siya Adi Komii siir omaka saiir boɨnkɨn wɨ sapi bɨmbɨirgi (Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

5 Kam nhɨrɨm sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨm Adi Komii siir omaka aiirɨn, ta omaka
saeya omaka wadɨeka sɨma siiya mɨiyɨkɨm sɨmiir pɨuaigɨm mɨ dimɨnɨm Adi
Komii siir prɨihauuwɨm sɨmiir warar mɨ pɨuaigɨm. Mɨ Jisɨs siya boɨn,
6 tɨ digworaekwowɨm tariinan kɨma kɨgɨm, ɨiya nɨmbiyami mɨ sɨma siiya
nhɨrɨn wɨ siiya nhɨrni ɨdwo kɨgnɨnkɨn o rani. Mɨ sɨma wa nhɨmnhɨnkɨi
ɨuguguski mɨ sɨmiirɨn wa nɨtkaigaiki. Ɨriig.

Jisɨs siya hɨk whɨekakɨm nɨmbiyamanɨm sɨmiir boɨnkɨn (Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

7 Mɨ sɨma siir srɨigi, inkam nowamwarkaiyɨuan inkam, tɨ dimɨnɨn wɨ paka
hɨnɨɨn ɨiya sae nɨmbiyami? Mɨ wɨ pɨkɨ hɨnɨɨn dimɨnɨn siya nɨmbiyami bɨiyɨn
mɨ krɨma wa nwokɨ ɨnokɨnɨnkɨnɨm, tɨ dimɨnɨm ɨni kingiina nwowɨm wɨ sɨmbi
nɨmbiyami, ha?
8 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnɨn, kɨma mɨntarao, kɨmiirɨn wɨ sɨma nɨksɨsaeisi. Mɨ
sɨma whɨekakɨm sɨma wɨ kariir ɨnɨg ɨiir nɨnɨ dapni mɨ sɨma wa boɨni, tɨ
ɨnkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn, yɨo karargɨn! Mɨ sɨma wɨ hɨnɨɨna boɨni,
ɨiya kingiin nwowa mɨ kɨma sɨmiir mhoɨi kɨpi nam.
9 Mɨ mhoɨiya kɨma wɨ hɨnɨɨna wakaei saua ɨni nɨnɨta mɨ yaiiya ɨni mɨ ɨniiya
mɨ kɨma kakak kɨpi nwo. Tɨ hɨriinan dimɨnɨm bɨi wɨ sɨma nɨmbiyami mɨ kɨma
ɨiya Jisɨs siya nɨtɨna wɨ asiima nɨkɨ ɨmbiyam tani. Nɨingaka.
10 Mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki, nu whɨran iikam isid whɨrɨn, wɨ nu whɨran
iikam isid whɨrɨn yaii sɨma nɨnii. Mɨ ɨnkam komii nwɨrɨn nu kɨgrɨraowiyɨn siir
isidɨn, wɨ ɨnkam komii nwɨrɨn ɨriipɨ nu mɨ kɨgrɨraowiyɨn wɨ yaii siir isid ɨnaka
mɨ nɨnii.
11 Mɨ tɨ nu ɨiirɨn nɨɨn komii komiiyɨm wa nɨmbiyami. Mɨ maeyau nhɨrɨm
mhɨi komii wa mɨ aowi mɨ naokao komii komiiyɨm wa mɨ ɨmbiyami. Mɨ
nɨnomor kou hɨrɨn wa nɨmbiyami dimɨn kɨrɨeyɨm kɨmiir kwoɨn ɨmiir kimain-
okam.
12 Mɨ tɨ digworaekwo whɨekakɨm wɨ nɨkɨ ɨmbiyam tani mɨ sɨma kɨmiir
nonkworɨmdɨnu dɨrɨraerar bumbuwi. Mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ omaka Adi
Komii siira wɨ saiir hɨr boɨnhɨuriyɨu boɨni mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ maeyau biyɨe
hɨuyokiyokaiiya mɨi biyɨe mɨriiya wɨ saiir nɨkmwɨn apnɨnopkaigi mɨ sɨma
wɨ kariir ɨnɨg ɨiir nikwowaisiyɨm tɨri, whɨsarii rani, kɨma kariir mɨi kɨgna
mɨriigɨm mɨ kɨmiirɨn wɨ sɨma nɨkɨunami, inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn mɨ
kamɨm omom omom kɨgrɨraowiyɨm sɨmiiram.
13 Tɨ hɨriinan ɨiya saeya wɨ kɨmiir siyɨu mɨiyɨk nwowi kariir yaiwɨn kɨbi aiir
boɨnmɨmauuwɨm.
14 Mɨ kɨma yaiya kɨma nowarkɨi boɨnana sɨmiir saiirsi kɨpi
naɨngwoyɨmiyok.
15 Mɨ yaiya kɨma boɨnana wɨ kara hauuwi mɨ nɨnokɨnɨnkɨn aka. Omomɨm
sɨma ta yaiya kara hauuwa wɨ saɨka nantamyɨriyɨr tani.

16 Kimiir yopii ad mi nomousisim nomiiyau mi kimiir iripa o nhieyim
kimiirin wi sima kinmauu iti kimiir sau omomin simiirin. Kimiirin nhirim
kimaka nwowim wi simar nisomaowi.
17 Iikam whiekakim simiir kwoinin haugihauga wi dimusi whiyie rani
kimiiramin, kima kariiram naingwo tibmiigim.
18 Mi kima kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir mii aiir sibgu onkworinu
mirii mi kima wi swoki kigugu rani. Niingaka.
19 Kima kirieyar sibgu o mi kima kimiir kwoinbudin omwai
waiyayokiyokiiiyin wa swoki haiyim. Ириg.

Jisis siya om komii Jerusalem siir boinkin wi sipi nidwomaii
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

20 Mi mhoiiya kima ha kigi sauan omomin ini om komii Jerusalem
siir namwokwoyokainiyim mi kima ha dinokninkin, iiya ti om komii iiir
nidwomwaiyana ini kingiin nwowa.
21 Mi taka iiya nu Judia hiran iikamim sima wi mhiu iiir nidamami. Mi
iikamim hir nwowim sima ti om komii siir haiburgik mi maeyau kwira dam.
Mi iikamim om komii siir yaba nwowim, sima siir hiriir kipi swoki am.
22 Dimusi rani, taka iiya ya saeya Adi Komii siya swoki tirbuwana iikam
whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie whiekakim
simiirsi mi yai whiekakim Yokwo Komii saiir hir nwowim wa nimbiyamkiini.
23 Mi naingwoyimiyok komiiga wigim yinpiugak nwowim mi wigim yinisim
mwii haigiyiu imiiyaeyim ta iiya saiirin! Hik komiiya wi ti nu iiir nimbiyami
mi Adi Komii krimiir Wanin siir kwoinin haugihauga whiyieya wi ti iikam
isidin siir naeyiskaiyiuwi.
24 Mi simiirin wi kamkiu ieyar niuguguski. Mi simiirin wi simiir sauan
omom ieyar ninkinikou hainami mi simiirin nu whiran isidin simiir bop-
woniya nini hauugigi. Mi iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir iga om
komii Jerusalem siir namikwoni mi ti iikam isidin sima wi hiriiyar digi mi
om komii Jerusalemin wi simiir iniga nwowi mi wi simiir iiya Adi Komii siya
nimbina simiiram wi saiirar digi. Ириg.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitni ii aeya
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

25 Diminpai diminpai wa nimbiyami bie bwan nauun simiirin. Mi nu tirin
iikam isid whiekakim simiir kwoinim wa noki, hinin komiiya bipiibipiiyakina
whii komii Solwara hir saiirsi.
26 Mi iikam whiekakim simiir kwoinin wa naingwowi. Aei! Dimu
dimin biyiekin krimiir nimbiyamin mi simiir kwoinin wa noki mi nhwo wa
mi aowabrombrokainami. Dimusi rani, dimin komii komiiyim ninomor
kouanim wi niinanar nitki.
27 Takana saeya nimbiyami iiya mi wi sima kigwini kara Yaowae Adin
ninomor kouanin ini waumirsim kwira saika ninkin itin, siya kirie komi-
igakin. Mi dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi saika ninkin iti.
28 Mi mhoiiya ti dimin hiriinanim sima nimbiyam bwakaii mi ta iiya kima
wa dokwo. Mi kimiir mwowim wa kininsiina kaoki. Dimusi rani, iiya Adi
Komii siya kimiir nanmaiwarkainana saeya kingiin bidi yamwoniya. Ириg.

Whrou siya ii niisiimauuwikin
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

29 Mi Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boinki. Siya ina boinin, kima whrou
siir kigi mi pae nhirim simiir warar.
30 Mi kima hiniina kigi auwim ini niisabim whrou wokam, kima ha
dinokninkin op komiigi niuni iiya ini kingiin nwowa.

31 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan kɨma tɨ digworaekwo whɨekakɨm nɨmbiyamɨm sɨmiir kɨgi mɨ kɨma wa dɨnokɨnkɨnki, ɨiya Adi Komii siya siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana ɨni kingiin nwowa.
32 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkɨini, iikam whɨekakɨm ta ɨi aiir nikɨ owɨm sɨma wɨ nikɨ ao rani mɨ tɨ dimɨn whɨekakɨm sɨma wa nɨmbiyami.
33 Nu nɨnomoro yo wa dɨgi mɨ kariir yaiya wɨ wara dɨg rani. Nɨingaka. Ɨriig.

Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma mɨntarao

34 Mɨ kɨma, kɨmasiyar mɨntarao ɨinokɨinokɨn kɨma nae naeyarɨmar kɨpi naɨngwo, kɨma opa kwiyae whaowaeiya saiir kɨpi kwiyae. Mɨ kɨma dimɨn taemɨnɨm pɨu aiir nwowaigɨnɨuwiyɨm wadɨe, sɨmiiram kɨpi naɨngwo. Mɨ siyɨu hɨriinanɨn kɨmiirɨn wɨ siya nikwowaisii, kara Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨn nɨtɨn kariir ɨiya saeya wɨ kɨmiirar nɨmbini, sauɨn wraisu namɨtɨuwiyɨn siir hɨriinan.
35 Ɨiya kara swokɨ ɨti, ta ɨiya iikam whɨekakɨm mɨ nu haɨmiihaɨmiiyɨm hɨnda tɨnda nwowɨm wɨ sɨmiir nɨmbiyami.
36 Ɨinokɨinokɨn kɨma hindara waikao. Mɨ ɨinokɨinokɨn kɨma nhwo Adi Komii siirɨmar kwɨsboɨnanae, siya kɨrɨe kɨmiir hauuwɨm. Mɨ tɨ dimɨnɨn siya nɨmbiyami mɨ kɨma wɨ wadɨeyar nwoki mɨ kɨma wɨ Yaowae Adɨn nɨnomor kouanɨn wɨ siir whwonkam ɨda nokwowi.
37 Mɨ ɨinokɨinokɨn Jɨsɨs siya iikamɨm sɨmiirɨn Adi Komii siir omaka saiir hɨr nowamwarkaiyɨugɨn. Mɨ nɨiyaka siya pɨ mhɨu whɨrɨn sɨma dapiyɨn Oliv pɨ siir ninɨ whwonkaowi.
38 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma ɨimuma nhɨngiyakwokikɨm Jɨsɨs siir yaiya saiir wakaeyɨm Adi Komii siir omaka saiir hɨr. Ɨriig.

22

Prismi bɨiyan kamɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨni ɨkɨm, sɨma Jɨsɨs siir nɨmprɨo haɨnam tɨrkɨm.
(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jo 11:45-53)

1 Mɨ ɨiya wou nikwo aeiya dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowiya bretɨn yis karamaeyɨn siira, sɨma saiirɨn Pasova dapikɨm saeya wɨ sapi nɨmbiyami.
2 Mɨ prismi yaowae adɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm, sɨma Jɨsɨs siir nɨsomaoni siyɨuam hansɨrkɨm. Mɨ sɨma ɨni iikam ɨmiirsi yɨdidɨm. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma Jɨsɨs siirɨn wɨ paniɨna nɨsomaowi?

Judas siya Jɨsɨs siirɨn bɨdi yɨmbinɨn bɨi nwowi kamɨm sɨmiir napwouwɨm.
(Mt 26:14-16; Mk 14:10-11)

3 Mɨ Setan siya Judas Iskariot, sɨma dapiyɨn, siir kwoɨn ɨiir hɨurworwokaigɨn. Mɨ siya tɨ kam ɨuur nwɨso Jɨsɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir nwɨrkɨn.
4 Mɨ Judas siya prismi yaowae adɨm mɨ kamɨm Adi Komii siir omakaɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm, sɨmaka ɨnɨ boɨnɨu. Siya hɨriinan mɨnam tɨrkɨn, Jɨsɨs siir nɨsomaoni siyɨuɨn siirɨm hansɨrkɨn sɨmiir ɨɨn hauuɨm.
5 Mɨ sɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga ywokiyɨm. Mɨ sɨma ɨna kitɨbmii boɨnɨm umɨr siir hauuwɨm.
6 Mɨ Judas siya sɨmiir yai aiirɨn ɨni wadɨeya ywokiyɨn. Mɨ siya ɨna hansɨrɨn Jɨsɨs siirɨn sɨmiir kɨnmauu ɨtɨm. Mɨ siya mɨnam naɨngwokɨn iikamɨm sɨma tɨ dimɨnɨn siir kɨpi nɨnokɨnkɨn. Jɨsɨs siir kɨnmauu ɨti. Ɨriig.

Inkam nwɨso Jɨsɨs siir kɨgna mɨriiyo yaewouwa saiir naeyɨm sowa ɨnɨ dirɨraerarkwokɨn
(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Jo 13:21-30)

7 Ɨiya wou nikwoaeiya, dimin whirki kimbu karamae nwowiya, bretin yis
karamaeyin ina yimbiyama. Mi ta iiya sima sibsib yinisim iiirin wi saiir
nisomaowi, ta Pasova nae komiiya saiir naeyam.
8 Mi Jisis siya Pita, Jon, sowiir yikropki mi siya sowiirin, ina
boinmimauugiyin, kowa dam, krimiir naeyim wou nikwo aeiyim, pasova, pi
kowa tini diriraerarkwokin, krima naeyam.
9 Mi siirin ina yowarkii boinkiyin, kira paniina naingwowi, krira pi papi
diriraerar haigin kwokini?
10 Mi siya sowiirin ina boinmauugiyin, wakae! Kowa pi om komiiya hiriir
napninopkainami mi inkam nwirin op twokak haiyapni, siya kowiirin pi
siyiu hir napyiskaiwini mi kowa pi siir mhoiiyar dam. Mi omaka siya mi
apninopkainami, wo kowa pi saiir warar timi apninopkainam.
11 Mi kowa pi ta omaka saiir adin siir tini boiniu, inkamin dimin
taemin nowomwarkaiyiuwiyin, siya hiniina boinkikin, siir maeyaua
hiuyokiyokaiya, nae diriraerarana ini papi nwowa? Kara mi kariir mii
kigna miriiyim kamim, krima nidwokai aeyam, ta Pasova aiir.
12 Kowiirin wi siya niisiimauuwi, maeyau komiiya hiuyokiyokaiya koua
nwowa pi saiir niisiimauuwi. Ta maeyaua hii mi ipii digworaekwo
whiekakim nae min kowa diriraeraranim ini hirar nwokwokinim.
13 Mi sowa ha namo mi sowar kig, digworaekwo whiekakim, Jisis si-
yar boinkiyim hirar nwowi. Mi sowa yaewouni naeyim Pasova ina ini
diriraerariuwo. Ɨriig.

Jisis siya bret mi op wain opa siir kigna miriiyim simiir hauugin (Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Ko 11:23-25)

14 Mi iiya ha nimbiyama Jisis siya, siir aposel kamim simaka yidwokai hiiya
saiir.
15 Mi siya simiirin ina boinin, kara kimaka ta yaewou komiiya Pasova,
saiirara gwomamair aenami. Kara wi kapi naowi.
16 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, kara ta yaewou komiiya Pasova kara
wi yaeya yaewou swoki ikwonikripna rani. Wi iiya Adi Komii siya, siir iikam
whiekakim simiir kigirkakana, wi saiir nadigiuwi.
17 Mi Jisis siya mobisimin op wainkakin ira hai mi siya nhwo Adi Komii
krimiir Wanin siiram ha kwisboinkiyin mi siya ina boin wadiekiyin, Adi
Komii siirin mi mhoiiya siya ina boinin, ha, ti hai, kima kimar ti onkwokwo
kwiyaeyam.
18 Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kara pi ta wain opa tariinanana pi saiir
kwiyae rani. Niingaka. Wi iiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir
kigirkakana wi saiirar nadigiuwi.
19 Mi Jisis siya bretin ina mi haiyin mi siya ina mi kwisboinkiyin, Adi
Komii siiram mi siirin ina boin wadiekiyin. Mi siya simiirin ha ninoop
hauuwin mi ina boinkiyin, tariigina ya kariir kip aeya, kara kimiirin minam
hauugin, kimiir kirie haiginiuwam. Mi kima hiriinan tiri mi wi kariiram
nwoki aingwokiyim.
20 Mi sima ha nae digiyim mi siya op mobin iriipi hiriinana swoki tir. Mi
siya simiir boinki, tiki mobin op wainkakin, ya kariir nhie aeya, ya nimbin
win aeya. Kara kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin.
21 Kima kaoki! Inkamin wir kariir napwouwanin, ini kanaka warar ninkin
idwokaiyin ta hii aiirin.
22 Yaowae Adin ninomor kouanin wi sipi naowi, Adi Komii siya nimbina wi
saiir hiriinanar tiri. Mi kara minsi naingwoyimiyoki, ti inkamin wir kariir
napwouwin, siirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii.

23 Mɨ siya hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm, sɨma ɨni sɨma,
sɨmar yɨnsrɨi ansrɨiyɨm, tɨ hɨriinan siyɨuɨn siirɨn wɨ nhɨnga dirɨraerari? Ɨriig.

Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma yai mɨnam nɨnkɨnwaomwarkɨi boɨnkɨm yɨpɨkɨn bɨiyan inkamɨn

24 Kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma yai kwɨra saiir nɨnkɨnwaomwarkɨi
boɨnkɨm. Sɨma boɨn, krɨmiir bɨi nwowan inkamɨn yɨpɨkɨn, ha?
25 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨn, nu kɨgrɨraowiyɨm inkamɨm yɨm inɨg komiigak
bɨdi yowɨm, iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowamɨn. Mɨ sɨma ha naɨngwowi iikamɨm
sɨmiirɨn nomiiyau dapɨm.
26 Kɨma, kɨma kɨma hɨriinan kɨpi tɨr. Niingaka. Inkamɨn kɨmiir bɨi nwowam
tɨri, siya inkamɨn i idao nwowiyɨn siir hɨriinan dwo. Mɨ kɨmiir bɨiyan inkamɨn
siya mɨiyan inkamnan dwo.
27 Yɨpɨkɨn bɨiyanɨn, ha? Mɨ tari tɨ inkamɨn hindara prɨiyɨdwo aeiyɨn siya,
iyɨe? Si rani mɨ tari inkamɨn nae dirɨraerariyɨn mɨ tari siya, aniya? Kɨmiir
kwoɨnɨm ha naɨngwowi siyaɨrgɨ nɨuwi, aniya? Niingaka. Yɨo inkamɨn nae
naeiyɨn, siya. Mɨ an kara tɨ kɨmakar mɨ ɨdwokai aeyɨn, ɨni ɨriipɨ mɨiyan
inkamar mɨ owɨn, kɨmiir kɨnsiis haigɨnɨuwam.
28 Ɨiya dimɨn taemɨnɨm, kariir kɨnanankɨuɨm, wɨm kɨma kanakar nwokɨm.
Kɨma kariir bɨ haiburgɨm, kɨma ɨni kanakar yɨtɨnakɨukrɨpkaiyɨm.
29 Mɨ ɨiya Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm, sɨmiir kɨgɨrkakana ya
kariir bɨdi hauugiya. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan kara kɨmiir bɨdi mɨ hauugiyɨn.
30 Mɨ kariir ɨiya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana kɨma wɨ
kanakar nɨdwo ae kwiyaei, kariir hɨi aiirarar. Mɨ kɨma wɨ ipiiya, inkam
komiiyɨm nu kɨgrɨraowiyɨm sɨmiira wɨ saiir nɨdwokaii. Mɨ kɨma wɨ Isrel sɨmiir
isid ɨuur whɨso wɨ sɨmiir yai hɨdan inkam nwowi. Ɨriig.

Pita siya digɨumii Jisɨs siir haimrɨiyɨugɨn
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jo 13:36-38)

31 Mɨ Jisɨs siya Saimon Pita siir boɨnki, saimon, saimon! Wakae! Adi Komii
siya wadɨe bɨdi yokiyɨn Setan siirɨn, kɨmiir kɨnankɨuwam. Mɨ siya kɨmiirɨn
wɨ widɨm sɨm nɨinɨbrombropiyɨm, wɨ hɨriinan nɨinɨbrombropi, witnɨdɨm yɨm
sɨma mɨ kasɨm yɨm sɨma.
32 Mɨ kara nhwo Adi Komii siiram bɨdi kwɨsboɨnɨn kɨriiramɨn. Mɨ kɨriir
naɨngwo tɨbmiiya wɨ dɨgi rani. Mɨ mhoɨiya kɨriir kwoɨnɨn kɨsɨna haigii
mɨ wɨ kariirɨm nwokɨ ɨtɨm. Mɨ kɨra wɨ kɨriir nomiiyauɨm. Sɨmiir nwokɨ
whɨndirɨraerɨm.
33 Mɨ Pita siya siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii, kara maeyaua
hɨuyokiyokaiya kɨnaka nɨkɨn hɨugrɨpkɨikikaiyɨm nɨdid rani mɨ kara wɨ
kɨnakar mɨ aowi.
34 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnkiyɨn, Pita, kara kɨriirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnkii, panao
nɨiyaka ɨuumɨn pɨ nɨk karama nɨkɨ owi mɨ kɨra kariir inɨg ɨiirɨn, ɨdɨp ɨdɨpɨn wɨ
kwoɨma mɨisɨsaei, hɨnɨɨn, kara Jisɨs siir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨn. Ɨriig.

Umɨr mɨiya mɨ nɨb mɨ kamkɨu ɨkɨn sɨmiir yaiga

35 Mɨ Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir srɨi, bɨiya kara nɨkropkiya
kɨmiir mɨ kɨma umɨr mɨiya mɨ nɨb mɨn, kamkɨu mɨn bɨdi hainamɨm, aniya? Mɨ
yɨm sɨma ɨna boɨnɨm. Niingaka, niingakɨinga.
36 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki mɨ tariinanɨn inkamɨn umɨr
mɨiya mɨ nɨb mɨnkakɨ nɨuwi, yɨm sɨmiir warar timɨ ɨnkɨn hainam. Mɨ inkamɨn
kamkɨu karamkɨ nɨuwi, yɨo wɨ siir yɨuɨs aiirar timɨ hainam, inkam nhɨrkɨm
sɨm saɨnɨm mɨ yɨo siya, wɨ siir kamkɨu ɨiir nwokɨ saɨnɨm.
37 Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnkika, sɨma siirɨn wɨ ɨkɨ
inkam biyɨeyɨm wɨ sɨmiir ɨɨn hauugii. Kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨni, tɨkɨ

dimɨnɨn kariirɨn wa nɨmbiyami. Kaimwoka, tɨkɨ yaiyɨm Yokwo Komii saeya boɨnkiyɨm, tariinanɨn tɨsi bɨdi yɨmbiniyɨm.
38 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma boɨn, inkamɨn nowom-warkaiyɨuwiyɨn, kɨra kɨgii! Krɨma kamkɨuwo whɨsa nwowi, tɨrɨn. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, hindara daɨngwo owougi, kɨma kariir yai aiir nɨoknɨnkɨn tani. Ɨriig.

Jɨsɨs siya nhwo mhɨu Oliv hɨr kwɨsboɨnkɨn (Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

39 Mɨ Jɨsɨs siya ha namɨn mɨ siya mhɨu Oliv hɨriir yam, nugak siya nɨkɨ tɨryakwokɨn saiir hɨriinan. Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma siir mhoɨiyar yam.
40 Mɨ siya ha nɨmbiyamɨn ta maeyau aiir mɨ siya sɨmiir boɨn, wɨm kɨma nhwo tɨr kwɨsboɨn, Adi Komii siiramɨn. Mɨ tɨ dimɨnɨn wɨ kɨmiiram pɨ kɨnankɨuwisi.
41 Mɨ siya sɨmiirɨn ha haiburgigɨn mɨ yɨo siya arurɨg sa ɨnɨ owɨu. Siiya Inkamkɨ kabɨtkiya mɨ arurɨg ha namɨkaiyɨuwiya saiir hɨriinan. Mɨ siya Adi Komii siiramɨn ogmwo hɨr ɨnɨ hɨuɨu, nhwo siiram kwɨsboɨnɨm.
42 Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, Adi Komii, dimɨnɨn kɨra tɨrɨmar naɨngwowi, tɨ dimɨn biyɨeyɨm, tɨ kariir nɨpiyaokɨiyɨm, sɨmiir swokɨ haiyam tɨri, yɨo kɨriirar kwoɨnkɨn. Kɨra kariir kwoɨn ɨiir kɨpi nwo. Nɨingakɨ, nɨingakɨinga. Kɨra kɨriir kwoɨn ɨiirar dwo.
43 Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn ha nɨtɨn siiram, siya yaunɨ kɨnsiis haigɨnɨuni.
44 Jɨsɨs siya hɨk prasae bɨ haigɨn mɨ siya nhwo ɨna kwɨsboɨnɨn. Mɨ siir pɨua bidɨu ɨni wara yanka nɨnɨtkiya. Mɨ ta bidɨuwa ɨni nhɨenan nua hɨriir yaokiinaiinama.
45 Mɨ siya nhwo ha kwɨsboɨn dɨgiyɨn mɨ siya ɨna swokɨ ɨnsiin apnamɨn kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiiram. Mɨ siyar kɨgam sɨma nhwo hɨrar whɨni. Ta hɨka ɨni komii yowa mɨ sɨma nhwo asi whɨnamkɨm.
46 Mɨ siya sɨmiir boɨn, kɨma nhwo dimuam grɨnkɨn whɨni, ha? Kɨma dɨnsiin ɨdwoki mɨ nhwo kwɨsboɨn yɨ mɨiyɨk rani, Setan siya kɨmiiram kɨnankɨuɨm. Ɨriig.

Judas siya Jɨsɨs siir sau omomɨn siir ɨɨn hauugi (Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jo 18:3-11)

47 Mɨ Jɨsɨs siya ha nɨkɨ boɨnaiyɨn mɨ iikam isid komiiyɨn ɨna yɨtɨn siirɨm. Mɨ inkamɨn sɨma dapiyɨn Judas, tɨ kam ɨuur nwɨso Jɨsɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir nwɨrkɨn. Sɨmiir bɨiyɨn siya nwonanikɨn. Siya siir kingiin mɨnam namkɨn siir nankabmamaɨr boɨnɨm. Yɨo sɨmiir ad wanmi siyɨugɨn.
48 Mɨ Jɨsɨs siya siir boɨnki, Judas, kɨra Yaowae Adɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn siir dimusi napirɨmdɨni mɨ tɨ hɨriinan siyɨu kɨra siirɨn wɨ sau omomɨn siir ɨɨn asi hauugii, aniya?
49 Mɨ kamɨm Jɨsɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma tɨ dimɨnɨn nɨmbiyamɨn siir kɨgɨm mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra hɨnɨɨna naɨngwowi, krɨma siirɨn kamkɨuni tɨ hampɨmpɨt, aniya?
50 Mɨ sɨmiir nwɨrɨn, prismi bɨiyan inkamɨn siir mɨi mɨriiyɨn inkamɨn, siir ɨnigan wɨɨna siya haɨngrɨp ɨtkiigi.
51 Mɨ Jɨsɨs siya hɨriinan kɨgiyɨn mɨ siya boɨn, tɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨra tɨ ɨtkiigi. Mɨ Jɨsɨs siir ɨɨna siir wɨɨn aiir ha nonkwokiyɨn mɨ ɨni wadɨeyar swokɨ okiya.
52 Mɨ mhoɨiya Jɨsɨs siya prismi yaowae adɨn mɨ kamɨm omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya saiir bɨi nwowiyɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨoknɨnkɨni

ikim, kima siir nonkworinuwam nitkim, kima wara kamkiu dan minim hainaniyim, pi hiiyan inkamin saika nintiowi, aniya?
53 Ɨinokiinokin, kara kimakar nwokin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mi kima kariirin, hir bi nonkwokim. Mi ta kimiir ii aeya Setan siya kariir nikwowaisiiyana. Ɨriig.

Pita siya boin kara Jisis siir bi ninokninkinkin
(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Jo 18:12-18,25-27)

54 Mi siya ha boin digiyin mi sima siirin ina yonkworimdinu inkikwona apnamin. Mi sima siirin prismi yaowae adin siir omaka hiriir hainam. Mi Pita siya simiir mhoiiyar yapriraowam.
55 Mi sima paeya hira omaka aiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hir yamgin oni. Mi Pita siya ini simaka warar mini oniyiuwin.
56 Mi miiyan wig ira saeya Pita siir kiga, siya pae hir nwoniyin mi saeya boin, ti inkamin Jisis saikar nwokin.
57 Mi Pita siya ina boinin. Niingaka. Wig! Kara Jisis siir bi ninokninkinkin.
58 Mi mhoiiya inkam nwirin ina swoki boiniyin, ni kira ti isidin siir inkam nwirkin. Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ankara wara rani.
59 Mi mhoiiya bi kwamhiimhiigin, inkam nwirin, ha swoki kwitin, igao yai siya ini boini, kaimwokiinga, ti inkamin siir inkam nwir ieyairgin. Mi siya nu Galili hiran inkamkin.
60 Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Niingaka. Kara wara diminin kira boinin siir bi ninokninkinkin. Mi siya hiriinanar niki boinin mi iuumin ina yikiyin.
61 Mi Biiyan Inkam Komiiyin ini Pita siirar haiyiug okwo kaokiyin. Mi Pita siya, ta yaiya biiya Jisis siya niki boina siir, saiir swoki aingwokiyin, tapa niiyaka, iuumin pi niki ik karam nwowi mi kira kariir inig iiirin idip idipin wi kwoima miisasaei, kara Jisis siir bi ninokninkinkin.
62 Mi Pita siya idowiiya ha napniyamin mi siir noua hir yani iyop bwae-maiyiu. Ɨriig.

Sima Jisis siir yipimpar mi yaebu siir yiewaiyiu
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

63 Mi inkamin Jisis siir kigriraowin siya siir yigbumbu mi siirin ina mi ipimparin.
64 Mi sima siir whwonkamin, yiuisni kikogropikou. Mi siirin ina sriiyin, kira profet inkamnanki niuwi mi kira krimiir boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha?
65 Mi sima siirin yai bibiyie nhirim simiir warar yinkin igbumbu. Ɨriig.

Sima Jisis siirin kaunselmiyam yikiunam
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jo 18:19-24)

66 Mi mhoiiya bieyin ha nimbi idniyakwokin mi Isrelmi biiyan inkam komii komiiyim mi prismi yaowae ad ikim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, sima iripar yamwoni kaunsel simiir omaka aiirarar. Mi sima Jisis siirin simiiram yikiunam.
67 Mi sima boin, kira krimiir boinki, kira Kraiskin, iyie? Kira Krais rani, aniya? Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinkii, pi kara kimiir mi boini mi wim kima pi kariir yai aiir mi aingwo tibmii rani. Niingaka.
68 Mi kara, kimiiramin pi diminam srii mi wim kima pi kariir wakae boin tani.
69 Mi tariinanin mi mhoiiya iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin, ninomor kouanin, wi Adi Komiiyin, kirie komiikakin, siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana wi siir iina iiniga saiir iinigmiiya nidwowi.

70 Mɨ sɨma boɨn, ana, kɨra Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn? Ɬhɨ. Yɨo ɨna yowarkɨi boɨnɨn, wasi kɨmar bɨdi boɨnki ɨskiyɨn. Karargɨn.
71 Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma yaeya yai kwɨram dimusi swokɨ hansrani? Krɨma whɨekakarɨn, yaiyɨm siya boɨnkiyɨm bɨdi wakaekiyɨm. Ɬriig.

23

Sɨma Jisɨs siirɨn inkam komii Pailat siir whwonkam ɨda boɨn wokiyopnatkaikikɨm
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Jo 18:28-38)

1 Sɨma Jisɨs siir yai wakae dɨgiyɨm mɨ sɨma whɨekakar nhɨnki mɨ Jisɨs siirɨn ɨna yɨkɨunamɨn inkam komii Pailat Romanɨn siirɨm.
2 Mɨ siirɨn hanɨingɨn boɨnɨuriyɨu bwakainam, inkam komii Pailat saɨka mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma tɨ inkamɨn siir bɨdi kɨgɨm siya Isrel krɨmiir isɨdɨm sɨmiir siyɨu ɨmiir bɨdi haiprɨd haigɨnɨuwɨn. Mɨ krɨmiirɨn siya mɨ boɨnkɨn takis umɨrɨm inkam komiiyɨn om komii Romanɨn siir hauusiyɨn. Mɨ siya hɨnɨina mɨ boɨnkɨn mɨ Mesaia Kraisɨn karargɨn mɨ nu kɨgrɨraowan inkam komiiyɨn ɨriipɨ karargɨn.
3 Mɨ Pailat siya Jisɨs siir srɨi, kɨra Juda iikamɨm sɨmiir nu kɨgrɨraowan inkam komiikɨn, aniya? Mɨ siya Pailat siir yai aiirɨn ɨna yowarkɨi boɨnɨn, kɨrar bɨdi boɨnki ɨskiyɨn.
4 Mɨ Pailat siya ha haiyɨug kaowɨn pris sɨmiir bɨiyan kamɨm mɨ iikam ɨkɨm sɨmiir boɨnki, kara tɨ inkam ɨiirɨn dimɨn whɨr bɨ hɨdiyɨskaikɨn siya dimɨn whɨr bɨ tɨrbukɨn.
5 Mɨ sɨma ɨni komiiya kauwok boɨnkiyɨm mɨ siya ta yai aiirɨn siyar boɨnkɨn iikam whɨekakɨm nu Judianɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwɨn mɨ sɨma ɨna yanaakiyɨm. Mɨ siya tɨ hɨriinan siyɨuɨn nu Galili hɨrankɨ dirɨraerar yokiyokɨiniyɨn mɨ tɨsi tɨrar namwoniyɨn. Ɬriig.

Sɨma Jisɨs siirɨn inkam komii Herot siir whwonkam ɨda boɨnwokiyopnatkaigikɨm

6 Mɨ Pailat siya hɨriinan yai aiir wakaekiyɨn mɨ siya sɨmiirɨn ɨna srɨigiyɨn mɨ tɨ inkamɨn siya nu Galili hɨran inkamkɨn, aniya? Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm ɨhɨ siya nu Galiliyan inkamkɨn.
7 Mɨ ɨiya sɨma hɨriinan boɨnɨm Jisɨsɨn nu haɨmiiyɨn Herot siya kɨgrɨraowiyɨn mɨ siir hɨrankɨn mɨ siya siirɨn Herot siirɨm asi nɨkropkikɨn. Mɨ ta ɨi aiirɨn Herot siya om komii Jerusalem hɨrar mɨ okɨn.
8 Mɨ Herot siya Jisɨs siir kɨgɨn mɨ siya ɨni maɨrgɨmaɨrga ywowɨn. Siya siir yai ɨmiir wakaekɨn mɨ ɨi haruwa rani, siya naɨngwokwonanaeiyɨn Jisɨs siir kɨgamɨn. Mɨ siya mɨnam kaokɨn Jisɨs siya dimɨn kɨrɨe komii whɨr dirɨraerarɨm siir whwonkam ɨdan, bɨiya iikamkɨ kɨg karamae nwowɨm sɨmiir.
9 Mɨ Herot siya Jisɨs siiramɨn yai kasa bɨ kɨnɨwamwarkɨi srɨinanaekɨn. Mɨ Jisɨs siya siir yaiisɨm kwɨr bɨ swokɨ wakae boɨnkɨn.
10 Mɨ pris sɨmiir bɨiyan kamɨm mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨni ɨkɨm sɨma Jisɨs siir kingiin hɨrar yamɨkwoni mɨ sɨma siirɨn ɨna boɨn hɨuriyɨu krɨpkaiyɨm.
11 Mɨ saiir mhoɨiya Herot siya mɨ siir sauan kamɨm sɨma Jisɨs siir yɨkbumbu. Mɨ siirɨn siyɨu mɨiyɨk bɨ tɨrkɨm mɨ sɨma yɨuɨs wɨn kɨbiya kwɨra hai mɨ sɨma ta yɨuɨsa siir kaihaigɨnɨu mɨ sɨma siirɨn ɨna swokɨ ɨkropkiyɨn Pailat siirɨmar.
12 Bɨiya Herot sowa Pailat ɨo sowa sowa nɨnwo anwowiko. Mɨ ta ɨi aiirarɨn sowa ɨo bɨ nwoko ɨna yɨmboɨno. Dimusi rani, Pailat siya Jisɨs siirɨn Herot siirɨm nɨkropkikɨn. Ɬriig.

Pailat siya Jisis siirim boinkin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim (Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jo 18:39-19:16)

13 Mi Pailat siya ina yikiunan prismi yaowae adim mi kamim Isrel simiir bii nwowi ikim mi iikam ima simiirar yikiuna. Mi sima maeyau kwiruwar hangiriyiu omimir.
14 Mi siya simiirin ina boinin, ti inkamin kariiramin kima nikiunaniyin mi kima siirin hiniina boin, siya iikam whiekakim simiir siyiu imiir bidi haiprid haiginiuwin. Mi kara siirin kimiir whwonkam ida bidi sriiyin. Mi kima wakae, ti digworaekwowim kima boin hiuriyiu natkaikiyam tirim siir, kara siirin simiir bi hidiyiskaikin. Siya dimin whir bi swoki tirbukin.
15 Herot siya iriipi hiriinan. Mi siya ini krimiirimar swoki ikropkiyin. Wakae, ti inkamin siya dimin whir bi tirbukin mi krima siirin wa nisomao rani. Niingaka.
16 Mi kara pi kariir kam nhirim simiir nikropki siirin idgiuni nipimparim mi kara siirin pa swoki iuguski.
17 Mi simiir siyiuin hiniinkin, simiir yaiwou Pasova whiekakim Pailat siya inkamin pi nwira nikrop apniki maeyauwa mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir hirankin.
18 Mi iikam whiekakim, sima hiniina kauwok boinki komiiyar ti inkamin Jisis, siirin disomaoki mi Barabas siirin diuguski krimiiram.
19 (Biiya yaii kwira Barabas siya niniika om komii hir biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simarkar mi siya inkam nisomaokin mi sima siirin maeyauwa mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir asi nikrop apninopkaikikin.)
20 Mi Pailat siya simiirin yai ina swoki boinin. Siya Jisis siir niuguskiyam naingwokin.
21 Mi iikamim sima ini komiiya kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! Siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi!
22 Mi Pailat siya kwoimaka simiirin ina swoki boinkiyin, dimusika? Ti inkamin siya dimu tirbukin? Kara siirin dimin whir bi hidiyiskaikin mi krima siirin pi kariir kam nhirim simiiram nikropki sima pi nipimparim mi siirin pa swoki iuguski.
23 Mi sima ina kauwok boinanaeyim, siya Jisis siirin pae hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim. Mi ti yaiyim sima kauwok boinim Pailat siir yaiya aiirin ini sima ikwowaisigiyim.
24 Mi Pailat siya ini simiir yai aiirar wakaeyoknan.
25 Mi iikamim sima ti inkamin yaii niniiyin biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simaka mi inkam nisomaowin siirim kauwok boin siir swoki ikrop apnikiyim simiiramin mi Pailat siya siirin ina yiuguskiyin. Mi siya simiir yai aiirar wakaeyokna mi siya Jisis siirin ina hauugiyin sauan kamim simiir iin mi sima siir wa nwoki isomaowim.

Sima siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir yirinugi (Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jo 19:17-27)

26 Mi om komii Rom hirin sauan kamim sima Jisis siirin ina yikiunamim mi sima inkamin nwira yapyiskai, Saimonin om komii Sairiniyanin siir. Mi siya om komiiya hiriir napninopkainamim nitkin mi sima siir yankabrinu mi ti paeya hiiniya nirio ninkinin siir yikmwon itiyiskai mi siya ini Jisis siir mhoiiya yitiyiskai apamin.
27 Mi iikam kasa rani, siir mhoiiya napnamim mi wig kasa rani, Jisis siiram ninou mwamwanamim.

28 Mi Jisis siya ina haiyiug boinkiyin, kima ti om komii Jerusaleman wigim,
kima kariirim kipi nou. Kima kimasiyar douna mi kimiir yinisisim imiirsi
warar.
29 Wakae, mhoiiya iigwira nimbiyami mi iikamim sima wi hiniina boini,
wigim yinisim naokaina karamae nwowim, yinisim imiirin nwoii haigiyiu
imiiyae karamae nwowim, sima ha mairgimairga.
30 Mi ta iiya sima wi iki mhiu komii mi mhiuisisimim simiir boinki, kima
krimiir idwo wini pamkirinuni!
31 Mi om komii Rom hiran iikamim sima siyiu biyie kariir tiri, kara inkamin
dimin biyie tir karamae nwowin mi mhoiiya sima tari simiirin siyiu biyie
komii warar ninkin tiri, kamim dimin biyiekakim. Mi sima wa digiuguski.
32 Mi kamim yaii niniiyim sima inkam nwiswo sowiir warar yinkin
ikiunam, sowa siyiu biyie diriraerarko. Mi sima sowiirin Jisis saika ninkin
isomaowam naingwokim.
33 Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam, ta maeyauwa saiir inigin
mwokiuka. Mi ta maeyauwa sima Jisis siirin hir nirinugim paeyin hiiniya
nirio ninkinin siir. Mi sima ti inkam biyie nwiswo sowiir warar yinkin irinugi
mi nwirin Jisis siir iiniga mi nwirin yaioyaeya.
34 Jisis siya ina boinin, Adi Komii, kira simiir dimin biyieyim simiir haiy-
oprimdiyiumiigi. Sima ninokninkin tani ti diminin sima tir iirin. Mi sauan
kamim sima satu ina gwowim siir yiuis aiirim mi inkamin pi kaigrinuwi mi
ta yiuisa pi siya haii.
35 Mi iikamim sima ini hirar yokwowim mi ina kaowim. Mi biiyan kamim
nu Judianim sima siirin hiniina yigbumbu, siya iikam nhirim simiirarar
whindiriraerarkin. Mi Krais kiingi niuwi siirin Adi Komii siya nimbingi mi
siya, sisiyar whin diriraerarna.
36 Mi kamim sauanim yim iriipa hiriinan kingiin ha mi itim siir mi igbumbu.
Mi sima op waina kwoin kausririya siir yaka hauu.
37 Mi sima ina boinkiyim, kira Juda simiir nu kigriraowan inkam komiiki
niuwi mi pi kinakinar whindiriraerarna.
38 Mi siir mwo koua nwowa yaiya, hiniina winboinka. Ti inkamin Juda
simiir nu kigriraowan inkam komiikin.
39 Mi ti inkam biyie nwiswo Jisis saika ninkin irimdinuwo mi nwirin Jisis siir
yigbumbu. Kira Mesaia Kraiskin, aniya? Mi kira kinakinar diriraerarna mi pi
kririir warar mi whindiriraerar.
40 Mi nwirin siya ta hiriinan yai aiir wakaekiyin mi io siir yo mi krira ta siir
hiriinan hik aiir haii mi kira Adi Komii siirsi nidid rani, ha?
41 Sima kririir nisomaowi siyiu biyie krira tirin siirsi, sima siyiu miiyik iiirar
mi tiri. Mi ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin, siya wi whisariiyar naowi.
42 Mi siya ina boinin, Jisis mhoiiya kira kiriir nu kigriraowan inkam komii
nimbiyami mi kira kariirin wi timi naingwo.
43 Mi Jisis siya siirin ina boinin, kara kiriirin yaimwowa boini, kira panaoin
pi kanakar nwowi ninomor kou hir. Om miiyikin iikam miiyikim omwai sim
waiya yokiyokiiyin siir. Ɨriig.

Jisis siya naonamaeya
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jo 19:28-30)

44 Mi iiya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa. Mi hinda tinda iiya ina kakauu
iuguskiya mi ti nu whirkakin ini niiya ywokiyin. Mi bieyin nad nworibin ii
kwoim hiniin mi iiya ina swoki pirkinkiriba.
45 Mi iiya niiya niki owa ta yiuis komiiya omaka komiiya Adi Komii
siira maeyauwa hiuyokiyokikaiya dimin whirki kimbu karame nwowa siir

nitomanouwa ini bopwoniya yinwhitamkiya mi mirkwisa yimbiyam. Mi ti siyiuin Adi Komii siya krimiir niisiimauugikin. Mi krima nhwo siirim kwisboini siyiugak bidi yamwowiuin.
46 Mi dimin taeminim nimbiyam digiyim. Mi Jisis siya ini komiiya kauwok boinkiyin, Adi Komii, krimiir Wanin kariir inigin yokiyokiiiyin pi kiriir iin hauugigi. Siya hiriinan boinkiyin mi siya ina yaonamin.
47 Mi sauan kamim simiir biiyan inkamin siya ti dimin iiir kigiyin mi siya ini Adi Komii siir inig iiirar hainankiyin, siya ina boinin, ihi, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya inkam miiyiki miiyikin.
48 Mi iikam whiekakim sima siir kaowam nitim mi sima ti digworaekwowim nimbiyamim simiir kigiyim mi sima ini simiir iingas imiirar pikrimgribgiyim mi ina swoki amim simiir omaka.
49 Mi Jisis siir nomiiyau whiekakim, siir sibgu ninokninkinim mi wigim nu Galiliyanim biiya Jisis siirim nitim, sima aruriga ywokwo mi sima ina kigmimikim ti digworaekwowim nimbiyamim. Ɬriig.

Mi sima Jisis siir piuis biyieya siiyienowin siir ini kikaigik
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jo 10:38-42)

50 Mi inkam nwirin hirar nwokin, siir inigin Josepkin. Siya wadieki wadiekin, siya Juda kaunsel inkamkin.
51 Mi iki kaunsel kam nhirim omisim kigriraowiyim simiir kwoin aka bi nwokin, ti diminim sima Jisis siir tiram minim. Siya om Arimatia nu Judia hiran inkamkin. Yio siya iiya Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiiram nwowikin.
52 Mi ti inkamin siya ina yamin inkam komii Pailat siir omaka mi ina sriiyin, siya Jisis siir piuis nhinga saiir hainamin mi siya ini wadieya ywokiyin.
53 Mi Jisis siir piuis biyieya siya saiir hiunis haiyin, pae hiiniya nirioninkinin siir hirankin. Mi yiuis whisiinana saiir higriniu mi siya siir piuis biyie aiirin siyano whirin siir kikaigik. Mi ti ieyin sima siiya komiiya saiir nopkikaikin. Mi biiya sima ti ie iiirin inkam nwir bi kikai miminkin.
54 Taka iiya Fraideka sima Juda simiir ii komiiya Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae digworaekwo imiir diriraerar haiginkim saeya wi sapi nimbiyami.
55 Mi wigim nu Galili hiranki nitim Jisis saika mi sima Josep siir mhoiiyar yam. Mi sima ti ie iiir warar kigmimik. Mi sima Josep siir warar ninkin kaokim siya Jisis siir piuis biyieya wi paniina namisi diriraerar haigi.
56 Mi sima ha kig digikim mi sima ina swoki amim simiir yapa yapa omaka. Mi sima wa minim mi digworaekwo miiyik miiyikim piui miiyik whakiyim ina diriraerar haiginim. Jisis siir piuis biyieya saiir naokinim, pi whiiisi mi simiir ii komiiya Sabat nikiuwiya sima piu siiskuwak, siyiu komii siya boina mi saiir hiriinan. Ɬriig.

24

Jisisin ieyankin bidi yinsiin idwowin
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jo 20:1-10)

1 Mi wik kwira saiir biiyan iiya Sande sima nugak imumar yamyakwok sima maeyauwa Jisis siir haingikaiya saiir hiriir yam. Sima wain piuii miiyik whakiyin siir hainam, biiya sima niki diriraerar haiginin mi sima ina hainamim. Mi sima Jisis siir piu aiir naokinim tirkim.
2 Sima ta siiya aiir kig, sima niki warkikiua, saiirin sima bidi warakpitkikiya.

3 Mɨ sɨma ha napnɨnopkai namɨm mɨ sɨma nɨnomor kouan, Bɨiyan Inkam
Komiiyɨn Jɨsɨs siir pɨuɨs biyɨe aiir bɨ kɨgɨm.
4 Sɨma ɨna yangwoyɨmiyokɨm mɨ sɨma inkam nwɨso sowiir kɨg sɨmiir kingiin
hɨrar nokwowi sowiir yɨuɨso hindara kɨgnɨniyaei.
5 Mɨ tɨ wigɨm sɨma sɨma nɨdid prasae bɨ kikɨnkɨm. Mɨ sɨma ogmwo
nɨimwowɨm nua hɨriir kaiyɨrou nam mɨ sɨmiir whwonkamɨm ɨni nua
hɨriir kaowɨm. Mɨ tɨ inkam nwɨso sɨmiir boɨn, kɨma inkamɨn omwai
waiyokiyokɨiyɨn siiram dimusi hansɨri ta maeyauwa inkam haɨngikaiiya,
inkam wɨɨrniya saiir, ha?
6 Siya tapair nwo rani. Bɨdi yɨnsiin ɨdwo namɨn! Kɨma yaiya bɨiya siya
kɨmiir boɨnmauuwa saiir tɨ swokɨ aɨngwowarkaigi, ɨi siya nu Galili hɨrar nikɨ
owɨn.
7 Siya kɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnmɨmauugɨn, sɨma Yaowae Adɨn nɨnomor
kouanɨn kariirɨn wɨ ɨikamɨm dimɨn biyɨekakɨm sɨmiir hauuwi mɨ sɨirɨn
wɨ paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨn saika sɨma nɨnkɨn ɨrɨmdɨnu inankɨi. Mɨ ɨi
kwoɨmaka kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi!
8 Sowa hɨriinan boɨno mɨ tɨ wigɨm sɨma ɨna yaɨngwowarkaigiyɨm ta yaiya
bɨiya Jɨsɨs siya boɨna saiir
9 mɨ sɨma ta maeyauwa inkam haɨngikaiya saiir haiburgik mɨ ɨna swokɨ
amɨn. Mɨ sɨma kam ɨuur nwɨrɨm siir mɨi kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir inɨ boɨnmauuɨu
mɨ kam nhɨrɨm sɨmiir warar, tɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨma kɨgɨm sɨmiir.
10 Mɨ Maria om Makdalanaka mɨ Joana mɨ Maria Jemsni yopii aka, sɨmar
nwokɨm mɨ wig nhɨrɨm sɨmakar nɨnkɨn okɨm sɨma tɨ yaiyɨm aposel kamɨm
sɨmiir boɨnmɨmauuɨu.
11 Mɨ tɨ aposel kamɨm sɨmiir kwoɨnɨm ha naɨngwokɨm tɨ wigɨm sɨma
nɨksɨsaei mɨ sɨmiir yai aiir bɨ naɨngwo tɨbmiigɨm.
12 Mɨ Pita siya ha nɨnsiinɨn mɨ maeyauwa inkam haɨngikaiya saiir hɨriir
iwɨtnam mɨ siya tɨ ɨe ɨiir inɨ waisi kaowɨu mɨ yɨuɨs ɨmiirara kɨg sɨma
sɨma nwokai. Mɨ siya omaka hɨriir swokɨ am mɨ ɨni tɨ dimɨn ɨiir inɨ
aɨngwoyɨmiyokɨuɨn. Ɨriig.

Inkam nwɨso Jɨsɨs siirɨn siyɨuɨn omisɨm Emeasa namiyɨn siir hɨr kɨg (Mk 16:12-13)

13 Mɨ ta ɨi aiirarɨn inkam nwɨso sɨmiiraɨrgo, sowa omisɨm whɨrɨn sɨma
dapiyɨn Emeasa siir hɨriir napnamko. Tɨ omɨn siya om komii Jerusalem siir
aru ywowɨn. Mɨ ɨni omisɨm Emeas hɨrar yamwowɨuɨn, siir prɨeiyɨn kilomita
ɨuur kwɨrkɨm.
14 Sowa ha napnamo mɨ sowa digworaekwo whɨekakɨm tɨ ɨi ɨmiir
nɨmbiyamɨm sɨmiir yapboɨnaiyam.
15 Mɨ sowa ha napboɨnaiyamo mɨ ɨni sowa sowa yɨnsrɨi ansrɨiyamo mɨ Jɨsɨs
siya ɨna yɨmbiyamɨn sowiir kingiin hɨrɨn mɨ ɨni sowaka yapamɨn.
16 Mɨ sowiir nhwowo dimɨn whɨrkɨ bɨ kimɨrkaigo mɨ sowa ha bɨ
nɨoknɨnkɨnko, siya Jɨsɨskɨn.
17 Mɨ Jɨsɨs siya sowiir boɨn, kowa dimu nouapboɨnaiyami, ha? Siya hɨriinan
boɨnɨn mɨ sowa ha nokwowo mɨ sowiir mhɨi kwoɨnɨno ɨni hɨkakar ywowo mɨ
sowiir whwonkamo mɨiyɨk bɨ nwoko.
18 Mɨ inkam nwɨrɨn, siir inɨgɨn Kliopaskɨn siya siir yai aka hɨnɨian yowarkɨi
boɨn mɨ ɨikamɨm omom omomiyɨm Jerusalem hɨrarar bɨdi yamwomɨmɨrɨuɨm.
Mɨ tari kɨnakɨnaɨrgɨn tɨ dimɨnɨn Jerusalem hɨr nɨmbiyamɨn siir nɨoknɨnkɨn
karamae nwowɨn, aniya?
19 Siya hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ Jɨsɨs siya sowiir srɨi, dimukɨn, ha? Mɨ sowa
siirɨn hɨnɨɨna boɨn, tɨ dimɨnɨn Jɨsɨsɨn om Nasaretanɨn siir nɨmbiyamkɨn. Siya
profet inkamkɨn mɨ siya mɨi mɨiyɨk mɨiyɨk komii komiiyɨm mɨ yai mɨiyɨk

miiyik komii komii ikim Adi Komii siir whwonkam ida mi iikamim simiir whwonkam ida miriikin.
20 Mi prismi bii nwowi kamim mi kaunselmi biiyan kam ikim, sima hauugim Jisis siirin sauan kamim simiir iin, sima nisomaowim, paeyin hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinuwim.
21 Krira biiya hiniina naingwo tibmiigo, ti inkamin siya Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Ɬhi, mi yai kwira hiniinga. Ti digworaekwo ima nimbiyama, ii kwoimim bidi yamkiyim digworaekwo whiekak nhirim simaka nimbiyamkin.
22 Mi tapa wig nhirim krimiir isid iiirin sima nini boinananikim krimiirin. Sima nugak imumar namiyakwokim maeyauwa inkam haingikaiya saiir.
23 Mi sima Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. Niingaka. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim mi sima hiniina ini boiniu, krima paekwosim nwiso sowiirin nhwonan whin kignanikim sima hiniina boinkikim, Jisis siya ini omwaiyar swoki waiyain.
24 Sima ha boin digiyim mi krimiir kam nhirim sima ha namim maeyauwa inkam hainkikaiiya saiir mi sima digworaekwowim wig ima boinim simiir hiriinanar swoki kigiu. Mi yim sima Jisis siir bi kigim.

25 Mi Jisis siya io sowiir ywoki, kowa kwoin karamaeko! Kowiir mhii kwoinim ini hiinsima ywowaowim profetkim boiniyim yai whiekakim simiiram naingwo tibmiiyim.
26 Pi paniina tiri, ha? Mi kowa tari bi ninokninkinko, Mesaia Kraisin Adi Komii siya nimbinin siya wi hik kimpipisu prasae hai rani, biiyin mi siya mhoiiya wi Adi Komii siir hiranki haii inig komiiyin, aniya?
27 Mi Jisis siya Moses siir yaiyim simiirar kwaboinbwakainam mi profet whiekakim simiir ima mi siya sowiir boinmimauu. Mi siya Yokwo komii saeya boinim yaiyim siir, simiir boinmimauu.

28 Mi sima ti omin sowa namim tirin siir kingiin hir yimbiyam. Mi Jisis siya hiriinan tirin mi siya ina yapsasaeyamin.
29 Mi sowa siir yikidu mi ina boino, kira kriraka tirar dwo. Bieyin bidi yikiyamkiyin mi iiya pi sapi kakauui. Mi siya ina yapninopkainamin mi ini sowakar ywowin.
30 Mhoiiya sima naeyim tirim mi Jisis siya sowakar yidwo. Mi siya bretin ha haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir mi haimiihaimiiyo sowiir yinop hauu.
31 Siya hiriinan tirin mi sowiir nhwowo ini biimi siya kinkiyo mi sowa siirin ina yinoknинkinkiyo. Mi siya hir bi swoki omiminkin ina kwakigugugiyin, sowa siir bi swoki kigmiminkiko.
32 Mi sowa boin, krira siyiu hirar niki apniyo mi kririirin yaiyim si-yar niki apboinmamauunikin mi Yokwo Komii saiir yaimwowim simiirar boinmimauugin, kririirin. Kaimwoka ta ii aiirarin kririir mhii kwoinim mairgimairga bidiyar ywowo!

33 Sowa hiriinan boinaiyo mi bi kimiminkiko, sowa ta ii aiirar swoki insiin haiyiug apnamo om komii Jerusalem hiriirin. Mi sowa ti Jisis siir kam iuur nwirim simiir ini kigiu mi nomiiyau nhir ikim, sima maeyau kwiruwa haingiriyiu owi.
34 Mi sima sowiir boin, kaimwoki kaimwokiinga, Yaowae Adin ninomor kouanin bidi swoki insiin idwowin. Saimon siya bidi kigin siirin.
35 Mi sowa ina mi boino, digworaekwo whiekakim sowiir nimbiyamo siyiu hir. Mi sowa boin, siya bret iiir ninopkin mi krira siirin ha kignинokninkinkikin. Ɬriig.

Kamim siir kigna miriiyim sima Jisis siir bidi kigim (Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

36 Sima ta yai aiirar niki idwokai boinaiyim mi Jisis siya biri kimiminkikin simiir bopwoniya hirar yamikwoiu. Mi siya simiir boinki, naingwobumbua kimakar dwo.
37 Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ini nididkakar ywonamim. Simiir kwoinim ha naingwokim sima aknain kwir kigi.
38 Mi siya simiir boin, kima dimusi nanaai, ha? Mi kimiir kwoinim hiniina dimusi sibnaingwoyokiyokiiyami, ha?
39 Kariir iga iina owiir kigi. Karairgin ti nokwowin, kimiir iinim kariir donkwo mipa kig. Aknaina saeya kipkak kiugak rani, ta kima kiga kariirin saiir hiriinan. Niingaka.
40 Siya hiriinan boinin mi siya siir iga iinwo simiir yiisiimauu.
41 Mi sima ini mairgimairga ywowim mi sima bi niki aingwo tibmiigim. Mi sima ina yinaingwoyimiyokim. Mi siya simiir sriigi mi kima tari nae nhirkakim tapaiirin, nwo rani, aniya?
42 Mi sima anasu haimiiyin sima nanagin siir hauu.
43 Mi siya ha haiyin mi ini simar kigwo aeiyin siirin.
44 Mi siya ha nae digiyin mi siya simiir boin, biiya kara kimaka niki owin, kara kimiir bidi boinmauuwin. Digworaekwo whiekakim biiya kariir winboinim, Mosesni siyiu komiiyin yokwoni sima winin mi profetmi yokwo aka mi yokwo Sam sima ti digworaekwo whiekakim sima wi hiriiyar nimbiyam digi.
45 Mi Adi Komii siir yai imiirin siyar nanaakninkii haiginiugikin iikam imiirin ta omaka aiir nwowim.
46 Mi siya simiir boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Mesaia Kraisin wi hik sipi hai mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankin.
47 Mi iikam miiyikim sima siir inigin wi iikam isid whie komiiyim ti nu iirin wi simiir boinmimauuwi mi simiir dimin biyieyim wi Adi Komii siya nwoki haiyoprimdiyiumiigiyim. Kima ta mii aiirin om komii Jerusalem tirar mirii bwakainam
48 mi ti digworaekwo imiir boinmauuwam.
49 Ini wakaeyim, ti diminin biiya Adi Komii siya boinin kimiir hauuwim, yio tariinanin kara kimiirim nikropkiyim tiri. Kima ti om komii siirar dwo mi iiya ninomor kouan kirieya saeya niti kimiirim wi saiirar dadigiu. Iriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor kou hiriir swoki ikiunam (Mk 16:19-20; Ap 1:9-11)

50 Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya simiirin ina yikiunamim mi om Betani hirar yadigiu. Mi siir iina ha ninansiinakiya mi nhwo ina kwisboinkiyin mi siya iikam imiir yikboinmamairin. Adi Komii siya simaka nwowam.
51 Siya nhwo simiirar niki kwisboinmamairin mi siya simiirin ini hirar iyopnisugikin mi Adi Komii siya siirin ini hirankar yikiunakiyin mi ninomor kou hiriir yam.
52 Mi sima siir inig iiir hainan mi ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim mi sima ini mairgimairga komiigakar ywonamim.
53 Mi iinokiinokin sima Adi Komii krimiir Wanin siir omaka saiirama nami, siir inig iiir hainanim. Iriig.

JON

Jon siya winkika ta yokwowa. Jon siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi ta yokwowa siya iikam whiekakim simiirim winkika iki hinda tinda nwowim tiki nu iiirar. Mi siya minam winkikin iikam whiekakim wi ha nwoki aingwowim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi sima wi siiram nwoki aingwo tibmii kiinim mi kwoin miiyikin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir nwoki haiyim. Jon siya miiyim simiir bi winboinkikin, siya yaiyim, siya boinim simiirara boinkim. Ɨriig.

Bidi bidiniyarin inkamin ha nwokin mi krimiirin wi yai miiyik miiyik siya boinmimauuwi

1 Bidi bidiniyarin iiya Adi Komii krimiir Wanin siya nu iiir nonkwokwowin mi yio ti inkam nwirin yipiki yai miiyik miiyik krimiir boinmimauuwanin yio ha nwokin. Mi yaiya siyairgin. Siya Adi Komii saika nwokin mi sowa nwisairarin nwiruwar nwowiskiko mi siya ini siir hiriinanar swoki owin.

2 Mi bidi bidiniyarin iiya dimin whirki niki imbiyam karamaeyar niki owa mi yio siya Adi Komii saika hirin saiirar nwokin.

3 Ti inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamki bwamin. Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirin hiriinan saiirsi nonkwokwokin. Dimin whirki saisar bi nimbiyamkin. Niingaki, niingakiinga.

4 Tiki inkamin siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyaiyim simiir bwamki bwamin. Mi ti omwai waiyaiyim yim iikam krimiir pae niuyanan ywowim ya iikam imiir whinkinsiis haiginiuwika, sima Adi komii siir ninoknинkinim mi omwai nwoki waiyam. Ya ini paeya siyiu kigimok apiya ini hiriinan yiuyakiya.

5 Mi ti inkamin mi siir yai aeya hinda tinda pi paenan sowar niuyakii. Mi ti dimin biyieyim niibwomambwonan iikam krimiir mhii kwoinau nwokaiyim, ti diminin paenan niuyaiyin siir niimuim wi dig nwo rani. Niingaki, niingaka.

6 Inkam nwirin Adi Komii siya nikropkiyin dimin taeminim iikam krimiir boinmimauuwam, siir inigin Jonkin. Siya Adi Komii siir yaiyan inkamkin

7 Siya minam nitkin, ti inkamin siir yai aiir boinmimauuniyim iikam imiir yipiki paenan niuyaeiyin mi sima Jon siir yai aiir wakaei mi sima ti inkam iiiramin wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

8 Mi yio siyarin, ti inkamin paenan niuyaeiyin si rani. Niingaka. Yio siya ti inkam komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin, yipiki paenan niuyaeiyin siir yai aiir boinmimauuwam nitkin, iikam whiekak imiir.

9 Mi ti inkamin paenan niuyaeiyin siya nu tiriir bidi yitin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinana saiirsika yipikim ti tir nwowim sima wi nwoki inoknинkinim Adi Komii siirin.

10 Mi bidi bidiniyarin, Adi Komii siya nu tiran digworaekwo whiekakim siirsiyar nonkwokwokikin. Mi siya ti nu iiir nitin mi iikam whiekakim sima ti inkam iiirin ha bi naingwokim, digworaekwo whiekakim siyar nonkwokwokikim. Niingaka.

11 Mi siya ti nuin siyar nonkwokwowin siir nitin mi siirgisiirar iikamim Isrel hiranim, sima saika bi nomboinkim.

12 Mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi ha naingwo tibmii kiinim, siya simiirin ha boini, ini ywowim sima Adi Komii siir yinisisim mi owi.

13 Sima Adi Komii siir yinisim yopii adim simiir naokainakiyim simiirsi bi nwokim. Niingaka. Sima Adi Komii siir yinisim minki nwokim, siir kwoinkar tirkikin mi sima siir yinisisim asi nwokim.

14 Mɨ tɨ inkamɨn nua tɨriir nɨtɨn, siya ɨni inkam krɨmiir hɨriinanar yaunɨ oniyɨn. Mɨ krɨma siir dimɨn kɨrɨe kɨrɨeyɨm paenan nɨuyaeiyɨm sɨmiir bɨdi kɨgɨm, siya inkam bɨmbɨuwigɨ bɨmbɨuwi rani. Siya ɨni Adi Komii siir hɨriinanar swokɨ owɨn mɨ siya iikam ɨmiir bɨ kɨmbuwikɨn. Mɨ siya bɨ swokɨ ɨksɨsaemɨmɨnikɨn. Nɨngakɨ, nɨngaka. Yaimwo boɨnan inkamkɨn. Siya yai iyopan inkam tani. Siya tɨ hɨriinan siyɨu kɨbikɨbiyɨm sɨmiir asi tɨrkɨn. Dimusi rani, Adi Komii siir yɨnisɨm nwɨrkɨ nwɨruwan, ɨiya siir naokaina, siirɨn hɨriinanar naokainakikɨn.

15 Jon siya sɨmiirɨn tɨ inkamɨn siir boɨnmauu wakaekɨn. Siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, tɨ inkamɨn bɨi kara boɨnɨn kɨmiir, yɨo siyaɨrgɨn. Mɨ tɨ inkamɨn kariir mhoɨiya nɨtɨn, kariir kouwɨn ɨni siya ywowɨn. Dimusi rani, bɨdi bɨdiniyarɨn siya ha nwokɨn. Kariir bɨ nikɨ aokainakɨn.

16 Mɨ iikam krɨma Adi Komii siir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiir asi haigɨm. Dimusi rani, tɨ inkamɨn, Adi Komii siir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm ɨni siya nonkwowɨn. Mɨ siya tɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm krɨmiirɨn wɨ hɨriiyar hauunanaei.

17 Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya siyɨu komiiyɨm Mosesni hauugikɨn mɨ yɨo siya kɨmɨdiniya krɨmiir swokɨ kwahauu, krɨma wakaeyokna apam. Mɨ krɨmiirɨn Jisɨs Krais sasar hauu ɨskii naɨngwobumbu komiiya mɨ siyɨuɨn, siyɨu mɨiyɨkɨ mɨiyɨk sɨbgu tɨri ɨkɨn. Mɨ siya krɨmiirɨn siir yai mɨiyɨka saiir warar mɨ ɨnkɨn hauugi.

18 Inkam nwɨrmɨn nwɨrmɨnkɨn Adi Komii siir bɨ swokɨ kɨgmɨmɨnkɨn. Nɨngakɨ, nɨngaka. Inkamɨn nwɨrkɨ nwɨruwaɨrgɨn, saɨka kingiin nwowɨn. Yɨo Adi Komii siir yɨnisɨm ɨeyarɨgɨn mɨ krɨmiirɨn siyar nanaakɨnkii haigɨnɨugɨn Adi Komii siirɨn hɨnɨɨn, siya panɨɨngɨn? Mɨ krɨma siirɨn wa nwokɨ ɨnokɨnkɨnɨm. Ɨriig.

Jonɨn, iikam baptais haigɨnɨuwiyɨn siya sɨmiirɨn ha boɨnkɨn, siya yɨpɨkɨn (Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

19 Isrel sɨmiir bɨiyan kamɨm, pris ɨmiirɨn mɨ Livaimi pɨugana saiir kam ɨkɨm, yɨpɨkɨ pris ɨmiir whɨndiraerariyɨm Adi Komii siir omaka aiir, sɨmiirɨn sɨma yɨkropki, Jon siiram. Mɨ sɨma siir hɨriir ha nɨmbiyamɨm mɨ sɨma siir ɨnɨ srɨiyɨu, kɨra dimu mɨi mɨriigɨn, ha?

20 Mɨ siya dimɨn whɨr bɨ nɨmprɨokikɨn. Siya ɨni hɨriiyar haknoudnɨnkɨnswokiyɨn. Mɨ siya boɨn, kara tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam, Mesaia, kara si rani. Nɨngaka.

21 Mɨ sɨma siirɨn hɨnɨɨna srɨi mɨ kɨra tɨ inkamɨn Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwanɨn siya karamaekɨ nɨuwi mɨ kɨra yɨpɨkɨn, ha? Mɨ kɨra tari Ilaijakɨn, ha? Mɨ Jon siya ɨna yowarkɨi boɨnkiyɨn. Nɨngaka. Kara Ilaija rani. Mɨ sɨma siirɨn ɨna swokɨ srɨiyɨm mɨ kɨra tɨ profet inkamɨn krɨma nwowɨnɨn nɨtam siya, ha? Mɨ siya ɨna swokɨ owarkɨi boɨnkiyɨn, kara si rani. Nɨngaka.

22 Mɨ sɨma siirɨn ɨna swokɨ srɨigiyɨm mɨ kɨra tari yɨpɨkɨn, ha? Krɨma tɨ kamɨm krɨmiir nɨkropkiyɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna nɨnɨ boɨnɨuwam tɨri, kɨra tɨ si. Mɨ kɨra krɨmiir boɨnki hɨnɨɨn, kɨra yɨpɨkɨn, ha?

23 Mɨ Jon siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki,

Kara tɨ si. Kara inkamɨn maeyau siiyɨn nu apa hɨr kauwok boɨnamnankiyɨn siya hɨnɨɨn, iikam kɨma siyɨuɨn sɨbgu kɨsɨsop dirɨraerarkwokɨn. Bɨiyan Inkam Komii siiram siya napnaniyam.

Bɨiya profet Aisaia siya yokwo komii saiirɨn hɨnɨɨna wɨnboɨnkikɨn.

24 Mɨ Farisimi iikamɨm yɨpiki ninoknɨnkin komiigakɨm Mosesni siyɨu si ninoknɨnkinɨm mɨ siir sibgu apɨm, tɨ kam ɨmiirɨn sima nikropkikɨm Jon siiramɨn, ɨki srɨipai srɨipaiyɨm sim ninɨ srɨiyɨuwam.
25 Mɨ sima Jon siirɨn hinɨina boin mɨ kira tɨ inkamɨn Adi komii siya nimbingiyɨn Isrelmi iikamɨm simiir whinkinsiis haiginɨuwam kira siya karamaeki niuwi mɨ kira tɨ inkamɨn Ilaija siya karamaeki mɨ ɨuwi mɨ kira tɨ profet inkamɨn krɨma nwokwokɨn siya karamaeki mɨ ɨuwi mɨ kira iikam ɨmiirɨn op dimusi baptais haiginɨugɨn, ha?
26 Mɨ Jon siya hinɨina yowarkɨi boinki mɨ kara iikam ɨmiirɨn op arar baptais haiginɨuwi. Inkam nwɨrɨn ɨni kɨmaka waraurar nɨtapiyokɨn mɨ wɨm kɨma siir mɨ ɨnokninkɨn tani.
27 Yɨo siya ɨni kariir mhoɨiya nɨtɨn. Mɨ siya inɨg komiigakɨn, kariir kouwɨn ɨni siya ywowɨn. Mɨ an kara inkam paeprikab niingakɨn mɨ kara ɨga siya niiya saiir uridɨn wa kara waisi hakrani. Niingaka.
28 Mɨ tɨ dimɨnɨm yɨm om Betani hɨr nimbiyamkɨm, Jodan ɨegbid mɨrmiiya maeyauwa op Jon siya baptais haiginɨuwa iikam ɨmiir. Ɨriig.

Jisɨs siya ɨni krɨmiir sibsibnan ywowɨn krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm simiir haiyoprimdiyɨumiigiyam

29 Mɨ ɨigwɨra, Jon siya Jisɨs siir kɨgwɨnɨn siya siiram napniyɨn mɨ siya iikam ɨmiir boinki, kɨma tɨ kɨgwɨn, ɨ inkamɨn nɨtɨn. Siya ɨni sibsibnan ywowɨn siirɨn Adi Komii siya nɨkropkikɨn krɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm krɨma tɨrɨm simiir haiyoprimdiyɨumiigiyam naowɨm.
30 Yɨo tɨ inkamɨn bɨiya kara kɨmiir nikɨ boinɨn hinɨin, inkamɨn kariir mhoɨiya nɨtɨn kariir kouwɨn ɨni siya ywowɨn. Mɨ tɨ inkamɨn siyaɨrgɨn. Dimusi rani, siya bɨdibɨdiniyar nwokɨn Adi saɨkan kariir apua kariir bɨ nikɨ aokainakɨn.
31 Bɨiya kara siirɨn ha bɨ ninoknɨnkinkɨn, siya pɨndankɨn mɨ kara iikam ɨmiirɨn op baptais haiginɨuwɨm. Tɨ tapa kara tɨra saiir hɨriinan, Isrel kɨmiir iikamɨm simiir nɨisiimauuwam. Mɨ kɨma wɨ ha nwokɨ ɨnoknɨnkinɨm siya yɨpikɨn.
32 Mɨ Jon siya digworaekwo whɨekakɨm siya kɨgɨm simiirɨn ɨna boinmɨmauu dɨgɨm. Mɨ karar kɨgwɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨinmabnan siinanaiiniyɨn, Adi Komii siir om hɨrankɨn mɨ ɨni siirar yaunɨ siinatkɨniyɨn.
33 Mɨ bɨiyarɨn kara tɨ inkam ɨiir bɨ ninoknɨnkinkɨn, Adi Komii siya nimbingiyɨn iikam whɨekakɨm simiir whinkinsiis haiginɨuwam. Niingaka. Kariirɨn Adi Komii siya nimbingikɨn iikam ɨmiirɨn op baptais haiginɨuwam. Mɨ siya kariirɨn hinɨina boinki, kɨra wɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨiir kɨgwɨni, siya siinanaiini mɨ siya wɨ inkam nwɨrɨn siir pɨu nasiinatkɨnii. Mɨ tɨ inkamɨn yɨo iikam ɨmiirɨn wɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨiirarar baptais haiginɨuwi. Mɨ siirɨn wɨ siyar tɨrkii, iikamɨm simiir mhɨi kwoinau kwɨrii ɨdwokaiyam.
34 Jon siya hinɨina boinkɨn, an kara siir bɨdi kɨgɨn mɨ kara kɨmiirɨn pɨ ha boini, siya Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn Ɨriig.

Jisɨs siya kamɨm siir kɨgna mɨrɨiyɨm nwɨiya yɨkɨuna

35 Mɨ ɨigwɨr nugakɨn, Jon siya siir kɨgna mɨrii inkam nwɨso sowaka nwoyakwoko Jodan ɨegbid.
36 Mɨ ta maeyau aiirarɨn siyar kɨgwɨn Jisɨs siya pɨ napni. Mɨ siya ɨna boinɨn tɨ inkamɨn siya ɨni sibsibnan ywowɨn, siirɨn Adi Komii siya nɨkropkikɨn, iikam ɨmiir whɨndirɨraeram naowam.
37 Mɨ siir kɨgna mɨriiyo inkam nwɨso sowa hɨriinan wakaeyo mɨ sowa ɨni Jisɨs siir mhoɨiyar yamo.
38 Mɨ Jisɨs siya ha niyaekaowɨnɨn mɨ siyar kɨgwɨn sowa siir mhoɨiyar nɨti. Mɨ siya sowiirɨn ɨna srɨiwɨnɨn, kowa dimu dimɨnɨm kɨgi, ha?

Mi sowa ina yowarkii boino siirin, Rabai, kira papi nwokaiigin. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin, iikam nowomwarkaiyiuwigin.]
39 Mi siya sowiir yai aka hiniina yowarkii boin, kowai winikignaki. Mi sowa ini saikar yinkin amo, siir maeyauwa siya whwonkaiiya saiir nini kignakiyam. Mi sowa saika hirar nwoninaekwowako, ini ii aeyar digiriba. [Bieyin nad bidi ywowin ii kwiinanairga.]

40 Inkam nwirin siir inigin Endrukin, siya Saimon Pitani nomousimkin. Ti inkam nwiso Joni yai wakaeyo mi Jisis siir mhoiiya ha namo sowiir nwir ieya.
41 Mi biri kimiminkikin Endru siya ina yamsauwin siir yaowaeyin Saimon Pita siiram. Mi siya nini kigiuwin mi siya siir ini boiniu, krira Mesaia siir bidi kigo. [Mi inkamin siir inig mwokimwowin, Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam]
42 Mi ti siya boina siir saiir mhoiiya mi siya Saimon siirin ina yikiunamin Jisis siiram. Mi Jisis siya siir kigwinin mi siya siirin hiniina boin, kira Saimonkin, kira Joni yinisimkin. Mhoiiya kiriir inigin wi Sifas kisina dapi. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin Pitain. Grik simiir yaigina ha dapikin siiya.]

Jisis siya Filip Nataniel sowiiram nikiunakin

43 Mi iigwira Jisis siya nu haimii whirin Galili hiriir namam tirin mi siya Filip siir kigin mi siya kimidiniya siir boin, kira kanakar wit.
44 Filipin yio om Betsaida hiran inkamkin. Endru Pita sima iripa om whiruwankim.
45 Filip siya ha namin mi siya Nataniel siir nini kigiuwin mi siirin hiniina ini boiniu, ti inkamin biiya Moseskin si winboinkiyin, Yokwo Komii saiir, siirin krira bidi kigin. Mi profet kamim yim iriipi hiriinan siirar mi win boinkikin. Yio Jisiskin, Josepni yinisimin, om Nasaret hiranin siya.
46 Mi Nataniel siya siir boinki, ti om Nasaretin dimin kibi whirki bi swoki imbiyamiminkin. Niingaka. Mi Filip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira unkini kignaki siirin.

47 Mi Jisis siya Nataniel siir kigwinin, siya siiram namin mi siya siirin hiniina boinwin, kima hoimgakin ti Isrelan inkam kibiyin siir kigwin, siya bi niksisaeikin mi siya yaimir bi nwowikin. Niingaka.
48 Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira kariirin paniin paniina ninokninkinkin, ha? Mi Jisis siya siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kara kinaka nwo karamaeki windi, kara kiriirin iiya Filip siya niki ikiuna karamaeyar niki owin, kara kiriirin pae pigin siir mii hirar niki idwowin saiirar ninokninkinkin.
49 Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin iikam nowomwarkaiyiuwiyin, kara kiriirin ina ninokninkinin, kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi kira wi Isrel simiir iikamim simiir kigirkakan inkam nwowi.
50 Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira ha naingwo tibmii kiingin, kara Adi Komii siir yinisimkin mi ta yaiya kara boina kiriir hiniin kara kiriirin pae pigin siir mii hir kigin, kira siir mii hir nidwowin mi kira ha naingwo tibmiigikin, aniya? Ya tariingina, ya dimin komii rani, mhoiiya kira wi dimin kirie komii komii kasa kig rani. Yim tiriiginim ini saiir haiburim.
51 Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boini, mhoiiya wi kimar kigi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir anowin haiwaokiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kimar mi kigi ini haimii tamii wokiuun apiuunim kariir kigam, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Ɬriig.

2

Inkam nwirin om Kena hir nonkwonakin mi op niinga saiirin Jisis siya tirkiya ini op waina yimbiyama

1 Mi ii kwoimaka wigkamwo om Kena nu haimii Galili hirano pi
nonkwonam tirko. Mi Jisis siir apua ya hir warar ninkin oka.
2 Mi sima mi Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram warar yinkin
ikiuna. Ta sowa nonkwonaina saiir kignakiyim.
3 Mi mhoiiya sima wain opa ha kwiyae swokiyim mi Jisis siir apua
kimidiniya siir boin. Wain opa sima bidi kwiyae swokiya, haimii simki bi
swoki omaigikin. Niingaka.
4 Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, wig, kira kariir kipi boin,
hiriinan tiramin, yio kariirar dimink in. Kariir iiya bi niki imbinika, kara
kanakana niisiimauunana hiniin kara yipikin.
5 Mi siir yopiiya ti kamim ti digworaekwo imiir dirira erarim simiirin hiniin
asi boinka, diminin pi siya boini, kima tiram mi kima pa tir.
6 Mi Isrel simiir iikamim sima winboinkiyin, siyiu whirin siya hiniina
boinkin. Ɨiya sima nae naeyam tiriyim, biiyin iinop tiki diu mi mhoiiya dae.
Mi sima kamhau komii komiiyim Judamiyim iriiyar ira nwowi mi ti kamhau
iriiyar irim sima irira opim 20 galans mi 30 galans minanar pi ywowin.
7 Mi Jisis siya simiir boinki, wara kamhau imiirin op kunaokaigi. Mi sima
ha kunaokaiyim ini yaigiyaigi yaki inkikiniyim.
8 Mi iiya sima ha kunaokai digiyim mi siya simiirin ina boinkiyim, kima
op nhirim ti inkamin ta wigwas naeya saiir kigriraowin siiram tiki tibna
kunanam. Mi ta Jisis siya boina saiir mhoiiya sima opa ina tibna kuna
hainamim siir hauuwam.
9 Mi ti inkamin siya ta opa Jisis siya tirkiya wain nikpitmaigiya saiir kwiyae
kiuwin, op wain nimbiniyama mi siya bi ninoknink inkin, sima ta opa papi
namisi haiga. Mi ti kamim ta op aiir nonkwo dirira erarim yim sima ina
ninoknink inim, maeyauwa sima haiya. Mi ti inkamin ta wigwas nae aiir
kigriraowiyin, ina yikiugiyin ti inkamin wig nonkwonain siiram,
10 nim krima hiniina tirikim, iikam imiirin bii pi wain kibiki kibi iiirar hauu
kwiyaei. Mi iiya sima hoimgak kwiyaenanaekiiyim mi iki wainin biyierigsim
nwowiyin yipi hainiingi hauu kwiyaei. Mi nikira hiriinan bi tirkin. Nikira
wain kibiki kibiyin kimidiniya mhoiiya hauu iikam ima kwiyaeyamin.
11 Ya tariigina ya dimin kirie komiiya Jisis siya tira biigi bii saeya. Siya ta
saiirin om Kena nu haimii Galili hir nwowin siir hir tirkin. Mi ta iiya siya
siir kirie komiiya mi siir dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya hauuwin siir,
siya kamim siir kigna mirii yim simiirin saiir niisiimauugin. Mi wa ha nwoki
aingwo tibmii kiinim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin.
12 Mi ta saiir mhoiiya Jisis siya mi siir apu aeya mi siir nomousisim ima mi
kamim siir kigna mirii ikim, sima ina yamim om whirin siir Kapaneam. Mi
sima ii nhirim hirar mi o. Ɨriig.

Jisis siya iikamim Adi Komii siir omaka aiir haiginim digworaekwo iikam nhirkim sainam simiir nhinikriropkikin

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

13 Mi Juda simiir iikamim wou sima nikwo aeyana Pasova ini kingiin
nwowa. Mi Jisis siya om Jerusalem hiriir asi namkin.
14 Mi iiya siya Adi Komii siir omaka aiir nouapninopkainamin mi siyar kig
iikamim sima bulmakau, sibsib mi ipiyin, sim haigini iikam nhirkim sainim.
Mi yim sima umir pi simiirsiyar mi haii. Mi siyar kig, ti kamim sima kam

nhirim nu whiranim simakar nidwokaiyokaii, ipii kwiruwar Isrel simiirgi simiir umira saiirgisaiir ninowana haiyam.
15 Mi siya ti hiriinan digworaekwowim simiir kigin mi siya uridin ha haiyin, kimidiniya brouwisidnan yonkwokwo mi siya ina nhinkii piiryimyoknamin sibsib, bulmakau minim simiir mi kamim umir ninowana haiiyim simiir warar. Mi siya simiirin ina yinkinaeyokiyok piiryimyoknaniyamin. Mi hii minim simiir warar yinkin iriid nhiimnhiinkiiyam mi simiir umirim ini maeyau maeyau iswapiyar ywowamim.
16 Mi siya iikamim yipiki ipiyin min haiginim iikam nhirim sima sainam siya simiir boinki, ti kimiir ipiyin minim ti hainaniyam. Kara pi boriisopi kima kariir Adin siir omaka saiirin hiniin tirim. Maeyaua iikamim ninkiniuwiya dimin taemin wokiyok sainiya saiir hiriinan nwowim.
17 Mi kamim siir kigna miriiyim sima yai kwira Yokwo Komii sima mwan kiga, saiir swoki aingwowarkaigi. Saeya hiniina boinka, Adi Komii, kariir kwoin komiiyin kiriir omaka aiir sibgu kigriraowam naingwowi, kara ha naingwowi, saeya wadie hiriiyar dwo.
18 Mi ta siya tirkiya saiir mhoiiya Isrel simiir kaunselin simiir biiyan kamim ina yitim. Mi sima ha nitim siiram mi kimidina siir ini boini mi kiriirin Adi Komii siya nwowaiginiuwi inig komiigak hiriinan tiram mi panao kira pi dimin kirie komii whir tir krimiir whwonkam idain, krimiir niisiimauuwam.
19 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima ta Adi Komii siir omaka aiir niininkiii mi kara saiirin wi ii kwoimuwar swoki kwamirii ninikougii.
20 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, ta Adi Komii siir omaka saiir miriiya biewiyim kamnwis iriiyar whira miriiga. Mi nikira ha boinkin, saiirin wi ii kwoimuwar kwamirii ninikougii wi dig nwo rani.
21 Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir piu aiirar boinkin.
22 Mi mhoiiya kamim sima Jisis siir nisomaokiyim mi siya ha naonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yaiya biiya Jisis siya boina saiir swoki aingwowarkaigiyim mi sima haniingi yaingwo tibmii kiingi Adi Komii siir yaiyim biiya sima winkiyim Yokwo Komiini simiiramin. Ya ta yaiya ya Jisis siir yaimwo aeyairga.

Jisis siya iikami kwoin bidi yinokninkinin

23 Mi Jisis siya om komii Jerusalem hirar niki owin, Judami iikamim simiir ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova mi ta maeyau aiirarin iikam kasa rani, dimin kirie komii komiiyim Jisis siya tirim simiir kigim. Mi ti dimin hiriinanim sima kigim iikam kasa rani, naingwo tibmii kiingiyim siirim.
24 Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiikiin aiir bi naingwo tibmiigikin. Niingaka. Mi ti hiriinan saiirsika siya, hiniin paniinsi yaingwosi siirin simiir iin hauuwim. Dimusi rani, siya iikam simiir kwoin imiir bidi yinokninkin kiinin.
25 Siya iikamim simiir kwoin imiirin bidiyar yinokninkinin. Mi siirin inkam nwirki bi haiburgin iki iikamim simiir kwoin imiir ninokninkinim mi sima siirin wi inkam nwirki swoki boinmauu rani, iikam simiir kwoin imiirin. Niingaka. Ɨriig.

3

Jisis siya Nikodimas saika boinaigin

1 Inkam nwirin siir inigin Nikodimaskin, siya Isrel simiir iikamim simiir kigriraowiyim biiyan inkamim simiir nwirkin siya Farisi inkamkin.

2 Mɨ ɨigwɨr nɨiyaka siya Jisɨs siiram yamwɨi. Mɨ kɨmɨdiniya siir inɨ boɨnɨu, inkamɨn iikam nowomwarkaiyɨuwiyɨn, krɨma bɨdi yɨnoknɨnkɨnɨm, kɨriirɨn Adi Komii siyar nɨkrop ɨuungikɨn dimɨn kɨrɨe komii komii krɨmiir nɨisiimauuwam. Inkamkɨ sɨmiir tɨrɨm wɨ dɨg nwo rani, Adi Komii siya siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu karamae nwowi tɨ dimɨn ɨiiram. Nɨingaka.

3 Mɨ Jisɨs siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara kɨriirɨn pɨ ha boɨni ta yaiya yaimwowaɨrga. Inkamɨn yɨnisɨmnan yaeya swokɨ aokaina karamae nwowi siya wɨ Adi Komii siya kɨgɨrkakiyɨm digworaekwo whɨekakɨm wɨ sɨmiir kɨg rani. Nɨingaka.

4 Mɨ Nikodimas siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, inkamɨn waibiyɨe nikɨ owiyɨn mɨ siya wɨ panɨɨna swokɨ ami siir yopiini mhɨinauwɨn, siir swokɨ aokainakiyɨm, ha?

5 Mɨ Jisɨs siya siir yai aka ɨna swokɨ owarkɨi boɨnkiyɨn Kara kɨriirɨn yaimwowar boɨnki, inkamɨn op baptais karamae nwowi mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naeyɨuɨn siirɨn kwoɨn rɨrmiiya nwowiyɨn siir hauu karamae nwowi siya wɨ dɨg nwo rani, Adi Komii siya kɨgɨrkakiyɨm siir digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨm.

6 Mɨ inkamɨn siir yopiigɨ naokainakiiyɨn yɨo nu tɨranar inkamkɨn mɨ yɨpɨkɨ inkamɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn kwoɨn wɨn siya hauuwiyɨn, yɨo siya wɨ inkam wɨn nwowi.

7 Kɨra ta yaiya kara boɨnkiya kɨriir saiirsi kɨpi nanaaki Adi Komii siir naeyɨuɨn kɨriirɨn wɨ kwoɨn wɨn siyar hauu haigɨnɨuwi.

8 Opuda ya hɨndankɨ pa hugnani mɨ tɨndankɨ pa mɨ hugnani. Mɨ kɨra saeya hugiyɨm pa wakaei mɨ kɨra saiirɨn ha nɨoknɨnkɨn tani saeya pɨndankɨ hugnaniya mɨ ɨni pɨnda hugnama. Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨni ta saiir hɨriinan ywowɨn. Krɨma nɨoknɨnkɨn tani siya dimɨn taemɨn ɨmiirɨn panɨɨn panɨɨna tɨri mɨ iikam ɨmiirɨn panɨɨn panɨɨn whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi.

9 Mɨ Nikodimas siya Jisɨs siir swokɨ srɨi, tɨ dimɨn hɨriinanɨn wɨ panɨɨna nɨmbiyami, ha?

10 Mɨ Jisɨs siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, kɨra inkam komiiyaɨrgɨn mɨ kɨra iikamar mɨ owomwarkaiyɨuwikɨn mɨ kɨriir nɨoknɨnkɨna ɨkɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir nɨoknɨnkɨna ɨni Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiir nɨoknɨnkɨna saiir haibura. Mɨ kɨra tɨ digworaekwo ɨmiir nɨoknɨnkɨn karamae dimusi nwokɨn, ha?

11 Kara kɨriirɨn yaimwowar boɨnkii, nɨm krɨma dimɨnɨn krɨmar nɨoknɨnkɨnɨm mɨ krɨmar kɨgɨm sɨmiirarar boɨnikɨm. Mɨ wɨm kɨma ɨinokɨinokɨn tɨ yaiyɨm krɨma boɨniyɨm pɨ yaewan sɨmiir kɨndiyɨuwani.

12 Mɨ kɨra tɨ digworaekwoɨm nuanɨm kara kɨriir boɨnmɨmauuɨm tɨ dimɨn hɨnɨɨnɨm yɨnisɨmnan yopiigɨ swokɨ aokainaki mɨ opud kɨra sɨmiiram naɨngwo tɨbmii kɨɨn karamae nwowi mɨ kɨra wɨ panɨɨna naɨngwo tɨbmii kɨɨni kara Adi Komii siir omɨn nɨnomor kou hɨr nwowɨn siir digworaekwowɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwi, ha?

13 Mɨ karaɨrgɨn Adi Komii siir omɨn siir hɨran inkamɨn, karaɨrgɨn inkamɨn Adi Komii siir omɨn nɨnomor kou hɨr nwowɨn siir hɨrankɨ nɨuunaiiniyɨn. Kanakanaɨrgɨn Adi Komii saɨkar nwowɨn siir om ɨiir bɨdi bɨdiniyar.

14 Ɨnɨ Moseskɨ si nonkwokwowɨn mɨpugɨn mɨ paeyaka ha nɨkɨn koginankiigiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn, maeyau siiyɨn nu apa nɨinga saiir hɨr. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn iikamɨm sɨma kariirɨn nɨnomor kouan inkamɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn saɨkar wɨ hɨriinanar mɨ ɨnkɨn ɨrɨnu inansiingii.

15 Mɨ iikam whɨekakɨm kariirɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨni sɨma wɨ omwai Adi Komii saɨkar waiyayokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn.

16 Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya iikam whɨekakɨm nuanɨm sɨmiiram naɨngwokwonanaeikɨn mɨ siya siir yɨnisɨm nwɨrkɨnwɨruwan siir asi nɨkropkikɨn. Mɨ yɨpɨkɨ siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni sɨma wɨ nao rani mɨ wɨ kɨgugu ɨguski rani. Nɨɨngaka. Sɨma wɨ omwai hɨriiyar waiyayokiyokɨikaeyami Adi Komii krɨmiir Wanɨn saɨkar
17 Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya siir yɨnisɨm ɨiirɨn iikamɨm nuanɨm sɨmiir hɨdam bɨ nɨkrop ɨuungikɨn. Nɨɨngaka. Siya mɨnam nɨtkɨn iikamɨm nuanɨm sɨmiir nanmaiwarkainam naowam.
18 Mɨ yɨpɨkɨ Adi Komii siir yɨnisɨmɨn siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni Adi Komii siya siirɨn wɨ warar nɨnkɨn hɨd rani mɨ siya wɨ maeyaua paekɨ nwowa wɨ saiir wara nam tani. Nɨɨngaka. Mɨ yɨpɨkɨ Adi Komii siir yɨnisɨmɨn siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨn karamae nwowɨn siirɨn Adi Komii siya bɨdi hɨdɨn. Dimusi rani, siya tɨ Adi Komii siir yɨnisɨm nwɨrkɨ nwɨruwan siiram bɨ naɨngwo tɨbmiigɨn.
19 Adi Komii siya iikam ɨmiirɨn hɨnɨɨna hɨdgɨm, kariir yaiyɨm ɨni bɨekɨ whwoyanan ywowɨm. Kara tɨ nu ɨiirɨn mɨnam nɨtkɨn Adi Komii siir dimɨn taemɨnɨm sɨmiir nɨisiimauuwɨm mɨ sɨma Adi Komii siir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiiram bɨ naɨngwokɨm, sɨma nuan dimɨn biyɨeyɨm sɨmiiramar naɨngwo krɨpkaigɨm. Dimusi rani, sɨma dimɨn biyɨe tɨram naɨngwokɨm.
20 Mɨ yɨpɨkɨn siyɨu biyɨe tɨriyɨm, yɨm Adi Komii siir yɨnisɨmɨn paenan nɨuyaeiyɨn yɨm siir ɨo omomkɨn. Sɨma Adi Komii siir yɨnisɨmɨn siir siyɨu ɨiir sɨbgu apɨm pɨ boriisopi. Dimusi rani, dimɨn taemɨn biyɨeyɨm sɨma tɨriyɨm wɨ si nhɨnkiisi.
21 Mɨ yɨpɨkɨ siyɨu mɨiyɨk tɨram naɨngwowɨm yɨm Adi Komii siir yɨnisɨmkɨm bɨenan whwoyaeiyɨm kariiram wɨt. Mɨ siya iikam ɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨkɨn Adi Komii siya naɨngwoɨn siya tɨram wɨ sɨmiir nwokɨ ɨisiimauuɨm. Ɨriig.

Jon siya ha boɨnkɨn Jisɨs siya yɨpɨkɨn

22 Mɨ ta saiir mhoɨiya Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma om komii Jerusalem siir haiburgigɨm mɨ sɨma omisɨm whɨrɨn nu Judia hɨr nwowɨn siir yam. Mɨ sɨma ɨi nhɨrɨm hɨrar ywo mɨ sɨma iikam ɨmiirɨn op ɨna baptais haigɨnɨuwɨm.
23 Mɨ Jonɨn yɨo ɨriipɨ hɨriinan iikam ɨmiirɨn op ɨna mɨ baptais haigɨnɨuwɨn om Inon Selim kingiin hɨr. Dimusi rani, ta maeyau aiirɨn op kasa rani mɨ iikamɨm siirɨn mɨnam nɨnɨ kɨgnikɨm siya op sɨmiir baptais haigɨnɨuwɨm.
24 Herot siya Jon siir bɨ nikɨ hɨugrɨpkɨikikaigɨn maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya saiir.
25 Mɨ Jon siir kɨgna mɨrii kam nhɨrɨm sɨma Judami inkam nwɨrɨn Isrelanɨn saɨkar nɨnkɨnwamwarkɨi boɨnkɨm. Sɨma op baptaisni siyɨuɨn siir nɨnkɨnwamwarkɨi boɨnkɨn.
26 Mɨ sɨma asi nɨtkɨm Jon siir kɨgniyam. Mɨ sɨma siir boɨn, inkamɨn iikam nowomwarkaiyɨuwiyɨn, kɨra ɨna nɨnokɨnkɨnɨn inkamɨn kɨnaka nwowɨn Jodan ɨegbid mɨrmii hɨrɨn siirɨn kɨra krɨmiir boɨnɨn. Tariinanɨn siya iikam kasa bɨ baptais haigɨnɨugɨn. Mɨ iikam whɨekakɨm ɨni siiramar ninantɨonanamɨm mɨ sɨma krɨmiiram nɨt rani.
27 Mɨ Jon siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, inkamɨn dimɨn whɨrɨn siir kwoɨn aɨrgɨ bɨ swokɨ haigɨn, kɨriirɨn siyar bɨdi boɨnki pɨ kɨra hai.
28 Kɨma bɨdiyar wakaeyɨm yaiyɨm kara boɨnɨm, kara tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn iikam ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam si rani. Nɨɨngaka. Yɨo siya ɨni kariir mhoɨiya nɨtɨn. An kara bɨiya mɨnam nami, hindara boɨnmɨmauuami sɨma siir nwokɨ ɨnokɨnkɨnɨm.
29 Inkamɨn wig nonkwonaeiyɨn ta wiga ya siirgɨsiiraɨrga. Mɨ Jisɨs siya ɨni tɨ inkamɨn siir hɨriinan ywowɨn mɨ nɨm krɨma iikamɨm yɨpɨkɨ siiram naɨngwo tɨbmiiyɨm nɨm krɨma ɨni siir wignan ywowɨm. Mɨ ɨiya siyar wakaewɨniyɨm

siir nwirin ini nitin mi siya pi mairgimairga nwowini. Mi siya dimin taeminim siya boinim simiir wakaeiyim siya pi mairgimairga nwowi. Kariir hiriinan ta mairgimairga komiigak kara mi owa saiir hiriinan. Kara Jisis siir nwirkin. Kara siir yai aiir wakaesibwinin kara hikak bi nwowinkin, kara ini mairgimairgar ywowinin. Kara hik karamaeka iikamim siiram ninantionanamim simiiramin. Niingaka.

30 Mi kara ha naingwowi siir inigin kougikouwa damki mi an kara ha mi aingwowi kariir inigin yio nuginuwa dokwokopoukimaigik.

Siya yipikin ninomor kouanki nitin.

31 Jisis siya Adi Komii siir omin siir hiranki nitkin mi nuan iikamim simiirin ini siyar haiburim. Mi yipikin nuanki nitim, yio ini nuan digworaekwowim simiiraramar naingwowin. Mi yipikin Adi Komii siir omin siir hiranki niti, yio wi digworaekwo whiekakim simiir haiburi.

32 Dimin taeminim siya kigim mi siya wakaeyim siya simiir asi boinmimauugin. Mi inkam nwirkin simiir bi swoki wakaeyokna diriraerarkin. Niingaka.

33 Mi yipiki siir yai aiir sibgu wakaeyokna api, yio hindara nanaakninkii haiginiuwi ta Adi Komii siir yaiya ya yai kaimwoka.

34 Mi inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin mi ha nikropkiyin, siya wi Adi Komii siir boinmimauuwi. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siirin siya bidi yinkiniukikaiyin mi siirin siyar whinkinsiis haiginiuwi ta mii aiir miriiyamin.

35 Adin siya siir yinisimin siiramin pranaepranae bi naingwokwonanaeikin. Mi siya pi siirar mi kignink ini digworaekwo whiekakim simiir kigirkakamin.

36 Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiini, siya wi inigakar nwoyokiyokiii iinokiinokin. Mi yipiki siiram wakaeyokna karamae nwowiyin siya wi omwai waiyayokiyokii rani, iinokiinokin. Niingaka. Adi Komii siya siirin wi io prasae nwo rani. Mi siya siirin wi hiriiyar nonkwoniinwoimwiirninkin kripkaii. Iriig.

4

Jisis siya nu haimii Sameria hiran wiga saikar boinaigin

1 Farisi kamim Mosesni siyiu komii siir napiyim, simar wakae, iikam whiekakim ini Jisis siiraramar yamim, simiirin op siya baptais haiginiuwam. Mi Jon siirin ini siya haiburin.

2 [Simiirin Jisis siyar bi baptais haiginiugin. Niingaka. Simiirin kamim siir kigna miriiyim sima baptais haiginiugim.]

3 Mi iiya Jisis siya hiriinan wakaeyin, Farisi kamim sima bidi yinokninkinim mi siya nu haimii Judia siir asi haiburgigin. Mi nu haimii Galili hiriir asi swoki amkin.

4 Mi iiya siya ti siyiuin nu haimii Galiliya namiyin siirar niki apamin mi siir kwoinin Adi Komii siya swoki hiurworwokaigi, siyiuin nu haimii Sameria namiyin siir napriokiinamim.

5 Mi siya omisim whirin nu haimii Sameria hiranin siir yimbiyam. Ti omin siir inigin Saikakin. Ti omin ini nu maeyaua Jekopki si hauuwa siir yinisim iiir Josepni numirim ini saiir kingiin hir nwowin.

6 Mi ti aeyawieyin op sima kunaeiyin ta maeyau aiir nwowin, siirin Jekop siyar nopgikin. Mi Jisis siya piugi piyaokin mi siya ti aeyawieyin saika kingiin hir ini idwo mi ta iiya ya nabiebopwoka.

7 Mɨ Jisɨs siya hɨrar nikɨ ɨdwowɨn mɨ wig ɨra Sameria hɨrana ɨna yɨta op kunanakiyam, tɨ aeyawɨe ɨiir. Mɨ Jisɨs siya kɨmɨdiniya saiir boɨnki, kɨra kariirɨn op kuna hauugi, kara kwiyaeyam.
8 [Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm yɨm ɨni om komiiya hɨriir yamɨm nae saɨnam.]
9 Mɨ Jisɨs siya saiirɨn hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ ta Samerian wiga ɨna yowarkɨi boɨna, ni kɨra Isrelan inkamkɨn mɨ ankara Samerian wiga mɨ kɨra kariiramɨn opam dimuam boɨnkɨn, kɨra kwiyaeyam, ha? [Isrel sɨmiir iikamɨm mobmɨr mob mɨnɨm Samerian iikamɨm krɨma nae kwiyaeyɨm sɨmiirara bɨ nɨngigir ae kwiyaeikɨm. Sɨma ha naɨngwo tɨbmii kɨɨni wɨ Adi Komii siya pɨ boɨnisi yɨm mɨiyɨk rani.]
10 Mɨ Jisɨs siya saiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn mɨ kɨra dimɨnɨm Adi Komii siya prɨihauuwiyɨm kɨriir mɨ kɨra kariir mɨ ɨnokɨnɨnkɨni tɨ opam kɨriiram srɨiyɨn mɨ kɨra kariiramɨn pɨ op mɨiyɨka iikam ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiya omwai Adi Komii saɨka waiyayokiyokɨiyam pɨ saiiram nwokɨ srɨiyɨm.
11 Mɨ ta wiga siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, inkam komii, kɨra two karamaeka mɨ tɨkɨ aeyawɨeyɨn siir opa kingiin kingiin nwomai rani. Mɨ kɨra ta op aiirɨn pɨ panɨɨn panɨɨna haii, iikam ɨmiir hauuwam sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam, omwai sɨma waiyayokiyokɨiyɨm, ha?
12 Tɨ aeyawɨeyɨn krɨmiir brougaeyɨn Jekop siyar hauugigɨn krɨmiirɨn mɨ siya mɨ siir yɨnisɨsɨm ɨkɨm yɨm sɨma siirar mɨ kwiyae namkɨm. Mɨ siir bulmakau sibsibɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinan ta op aiirar mɨ kwiyaekɨm. Mɨ kɨra ha naɨngwowi, kɨra ɨni Jekop siir haiburɨn, ha?
13 Mɨ Jisɨs siya saiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, iikamɨm ta op aiir kwiyaeyɨm, yɨm wɨ kwoɨnkar swokɨ haei.
14 Mɨ yɨpɨkɨ kara hauuwi ta op aiir, yɨo wɨ kwoɨnkɨ haei rani. Nɨɨngaka. Mɨ taka opa kara hauuwana, siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam, ya wɨ sɨnkai rani, ya wɨ hɨrɨiyar nwoyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn.
15 Mɨ ta wiga saeya ɨna swokɨ boɨnkiya siirɨn. Inkam komii, kɨra wara op hɨriinana kariir whauugi mɨ mhoɨiya kariir kwoɨnɨn wɨ haei karamae nwokɨ owɨm. Mɨ kara wɨ tɨriir swokɨ ɨt rani, op kunanakiyamɨn.
16 Mɨ Jisɨs siya saiir boɨnki, kɨra kɨriir kam ɨiir tɨnɨ ɨkɨunaki.
17 Mɨ ta wiga siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara kam karamaeka. Mɨ Jisɨs siya saiir yai aka hɨnɨɨna yowarkai boɨn, kɨra kaimwowar boɨni, kɨra kam karamaeka.
18 Bɨiya kɨriirɨn kamɨm ɨriiyara ikɨ onkwona mɨ wara kamɨn kɨnaka nwowɨn yɨo kɨriir kamkɨ kam tani. Ta kɨriir yaiya ɨni kaimwowar ywowa.
19 Mɨ wig saeya siir boɨnki, inkam komii, kara ɨni haɨnɨɨngɨ yɨnokɨnɨnkɨnkiya, kɨra profet inkamkɨn.
20 Krɨmiir brougaeyɨm yɨm sɨma Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirɨn ɨrɨpa tɨ mhɨu ɨiir haɨngiriyɨu hainanikɨm. Mɨ wɨm kɨma Isrelan iikamɨm, wɨm kɨma ha boɨni, krɨma Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirɨn om komii Jerusalem hɨrarar hainan ɨski.
21 Mɨ Jisɨs siya saiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, wig, kɨra kariir yaiya kaimwo saiir dwoki. Łɨgwɨra saeya nɨmbini, krɨma Adi Komii siir ɨnɨgɨn wɨ tɨ mhɨu ɨiir hainan tani mɨ wɨ om komii Jerusalem hɨr mɨ hainan tani. Nɨɨngaka.
22 Mɨ wɨm kɨma Samerian iikamɨm, wɨm kɨma dimɨnɨm kɨma kɨg karamae nwowiyɨm sɨmiiram hainanikɨm. Mɨ nɨm krɨma dimɨnɨm krɨma kɨgnɨoknɨnkɨnɨm sɨmiiram hainanikɨm. Dimusi rani, Adi Komii siir mɨiya iikam nanmaiwarkainaeiya Juda iikam krɨmiir hɨriir nɨmbinika.
23 Mɨ ɨiya ta ɨi aeya nɨmbiyamana ɨni kingiin nwowa. Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ naɨngwo tɨbmii kɨɨngɨkɨɨnɨm mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naeyɨuɨn siya sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi mɨ sɨma siir ɨnɨgɨ ɨnɨg ɨiirɨn siyɨu mɨiyɨkɨ mɨiyɨk

iiirar hainani mi Adi Komii siya ti hiriinan iikamim siiram naingwo tibmii kiiniyim mi siir inig iiirgi iiir hainaniyim simiiram naingwowikin.

24 Adi Komii siya piu karamaekin, siya ini siir naeyiuin siir hiriinan ywowin. Mi yipiki siir inig iiir hainani, sima wi daingwo tibmii kiin. Sima wi piu ara kipi hainan, sima simiir mhii kwoinim warar hauu iuguski.

25 Mi wig saeya siir boin, kara bidi yinoknинkina Mesaia siya wi sipi niti, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whinkinsiis haiginiuwam, sima dapiyin Krais. Mi iiya siya niti, siya krimiirin wi dimin kasakasa nowom-warkaiyiu rani.

26 Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, karairgin, kraisin, ti kinakar boinin.

27 Mi iiya siya saika niki boinaiyin mi kamim siir kigna miriiyim ina yimbiniyim. Mi iiya sima hiriinan kigim sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Dimusi rani, siya ta wig anaka boinaigin. Mi siirin inkam nwirki bi swoki boinkin hiniin, kira dimu diminim naingwowi? Mi kira saika dimuam boinkin?

28 Mi ta wiga saiir op twowa ini hirar kwaiburgika. Mi saeya ina iwitama oma hiriir. Mi saeya iikam imiirin dimin taeminim siya boinim saiir simiirar ini boinoudninkiniu.

29 Mi saeya kimidiniya simiir ini boiniu, kima unki it, iki inkamin dimin taeminim kara tirim biiya simiir haknoudninkinin, tari Krais siya piyamisi owin?

30 Mi sima om hir haiburgigim mi sima ina yamim Jisis siir kignakiyam.

31 Mi iiya ta wiga saeya om hirar niki owa mi kamim siir kigna miriiyim sima naeyim siiram ha nonkwowim mi ina boinim, inkamin nowom-warkaiyiuwiyin, kira nae ti ae.

32 Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara bidi yaeyin, naeyin kima ninoknинkin karamae nwowin siir.

33 Mi kamim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinsrii ansriina. Mi siiramin nae inkam nwirki hainanikin, ha?

34 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir naeyin yio hiniingin, kara ti inkamin kariir nikropkiyin kara siir kwoin iiirarar dap. Mi kara miiya siya nimbingiya kariir saiir dankabimbid digi.

35 Wim kima hiniina boinikim, bwanim pi whiiya nwokii mi sasaeyim pi sasae wai haniingin nwokii. Mi kima pi hainii ningugu haii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima iki numiran sasaeyim simiir kigi, sima sasae wai bidi ywowim. Kima simiirin hindara ti inguguae.

36 Mi inkamin numiran sasaeyim simiir ningugu haiiyin, iikam nhirkim sim sainam yio ini ti inkamin, hinda tinda namiyin, iki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam ini siir hiriinan ywowin. Mi sima ha sibgu wakaeyoknaei mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi iinokiinokin sima wi omwaiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim. Mi inkamin ti sasae imiir ninkinin mi inkamin ti sasaeyim wai nwowiyim simiir ningugu haiiyin, sowa nwisairarin pi mairgimairga nwoswowi. Mi yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi yipiki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyim, Adi Komii siir yai aiir wakaeyim, yim ini ti inkam nwiso sowiir hiriinan ywowo.

37 Ta yaiya ya kaimwowairga. Inkam nwirin yio hindira niiyokninkinami mi nwirin yio wi hindira ningugu haiyami.

38 Ta kara nikropkiya kimiirin ya numirim inkam nhirkim niiyokninkinim simiir sasae imiir ningugu hainan ywowa. Ti numirim yim inkam nhirkim niiyokninkinkim. Ya ini biigi bii sima boinmimauuwa kariir yai win kibiya iki iikam nhirim simiir, ini saiir hiriinan ywowa. Mi wim kima ti yai

win kibi kibiyim iki iikamim biiya naingwo tibmiiyim wi simiir swoki boinmimauuwami.

39 Mi mhoiiya nu haimii Sameria hiran iikamim sima Jisis siiramin ina yaingwo tibmiiyim. Whisarii rani, sima ta wiga saiir yai aiir wakaekim. Saeya hiniina boinka, siya dimin taeminim biiya biiya kara tirim mi tariinan mi tir ikim, siya simiirin ini hiriiyar haknoudninkin digiyin.

40 Mi iikam whiekakim om Saika nu haimii Sameria hiranim sima Jisis siiram ha nitim mi sima kimidiniya siir srii siya simaka hir mi owim. Mi Jisis siya sima iiyim kwisa ywo.

41 Mi iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiinim. Dimusi rani, sima siirgisiir yaiyar wakaekim.

42 Mi sima ta wig aiir boin, tariinanin krima siir yai aiiramin bidi yaingwo tibmii kiingiyim. Krima yaiya kira boina krimiir saiir bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Krima asi naingwo tibmii kiini krima krimiir wiingi wiingar wakaekim. Mi krima bidi yinokninkinkiyim siya Kraiskin, nuan iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainain inkamin siya. Ɨriig.

Jisis siya gavmani mii miriiyin inkam nwirin siir yinisim iiir haiswoniskiigikin

43 Jisis siya hapaiirin iiyo kwisa ywo. Mi mhoiiya siya hir haiburgigin mi ini nu haimii Galili hiriiyar swoki amin.

44 Jisis siyarin, hiniina boinkin, siir oman iikamim sima profet inkamin siirin ha bi naingwowikim siya inkam komiigin mi inigakin. Niingaka. Sima hiniina bi naingwowikim.

45 Mi iiya Jisis siya siir oma hiriir swoki amin mi Galili hiran iikamim sima siiramin ini mairgimairga ywowinim. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirim Judami ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova om komii Jerusalem hir sima bidi kigmimikim.

46 Mi Jisis siya om Kena nu haimii Galili hiriir swoki amin, omin opa siya tirkiya wain nikpitmaigiya siir. Mi om Kapaneam hir nwowin gavmani inkam komii nwirin siir yinisim yinkamiyinin makakin.

47 Mi siya wakae Jisis siya nu Juda hir bidi haiburgigin mi siya nu haimii Galili tirii nitam tari. Mi siya ha namin Jisis siiram mi kimidiniya siir ini boiniu, saika namim om Kapaneam hiriir siir yinisim iiir nini hais-woniskiiyiuwim. Siir yinisimin ini nao kingiin nwowin.

48 Mi Jisis siya siir boinki mi kima, kara dimin kirie komii komii tir karamae nwowi mi kima wi kariiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka.

49 Mi ti inkam komiiyin siya hiniina boinki, Biiyan Inkam Komii, kira kanakar wit, kariir yinisim iiir kignakiyam. Yinisim ieya naonamin yio miiyik rani.

50 Mi Jisis siya siirin ina yikropkiyin, kira ti am kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi ti inkamin siya Jisis siir yai aiir wakaeyin mi ina yamin.

51 Mi iiya siya ha swoki haiyiug apnamin mi kamim siir miriiyim, sima siirin siyiu hir yapiyiskaiwin. Mi sima boin siirin, kiriir yinisimin ini wadieyar swoki owin.

52 Mi siya kimidiniya simiir srii, paki hiniin iiya wadie sae nwokikin kariir yinisimin, ha? Mi sima siir boin, siir piu huua kiniya ii nabie bopwo digika.

53 Mi ta yaiya sima boina siir, saiir mhoiiya mi siir adin ina swoki aingwokiyin yaiya Jisis siya boina ii nabie bopwo hiniin kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi siya mi siir yinwig ima simaniiyin ini hiriiyar yaingwo tibmii kiin swokiyim Jisis siiram.

54 Mɨ ya tariigɨna ya dimɨn kɨrɨe komii kwɨsaka aeya, Jisɨs siya tɨra iikam ɨmiir nɨisiimauuam, ɨiya siya nu haɨmii Judia hɨr haiburgigɨn mɨ ha napnamɨn nu haɨmii Galiliya hɨriir. Ɨriig.

5

Jisɨs siya inkam nwɨrɨn whɨinausɨm kwɨra Betesda dapiya saiir hɨr haiswonɨskiigɨn

1 Mɨ tɨriigɨnɨm yɨm dɨg nwokiyɨm mɨ Juda sɨmiir ɨi komii kwɨra nae ɨrɨpa haɨngiriyɨu aeiya ɨna yɨmbiyama. Mɨ Jisɨs siya asi swokɨ amkɨn om komii Jerusalem hɨriirɨn.

2 Mɨ om komii Jerusalem hɨrɨn anowɨn napnɨnopkainamiyɨn iikamkɨm sɨm kiyainɨnopkainamiyɨn sibsib siir kingiin hɨrɨn whɨinausɨm kwɨra ɨni hɨr nwowa. Mɨ iikamɨm sɨma Hibru sɨmiir yaigɨna hɨnɨɨna dapikɨm Betesda. Mɨ ta whɨinausɨma saiir kingiin hɨrɨn ɨuruwɨm ɨriiyara nwowi iikamkɨm sɨm nɨdwowam.

3 Mɨ iikam whɨekakɨm makak makakɨm ɨni hɨrar nɨnɨdwodwokaowɨm. Iikamɨm nhwokwɨsaeyɨm mɨ iikamɨm ɨgrɨb ɨɨndɨb nɨimwowaeyao mɨnkɨn kɨpiiyɨm mɨ iikamɨm kɨu mɨn naonɨnsɨmsɨrɨrɨu ɨkɨm. Sɨma mɨnam nɨnɨdwodwokaowi Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya tɨrkiyɨm op aiirɨn imɨgak nwokiyam.

4 Mɨ ɨi nhɨrɨm Adi Komii siir paekwosɨmɨn ɨkɨ siya nɨuunaiiniiyɨm mɨ ta whɨinausɨma pɨ imɨg iga siya nauni ɨnɨunii. Mɨ inkamɨn ɨkɨ bɨigɨ bɨi natmainamiyɨn ta opa Adi Komii siir paekwosɨm ɨeya tɨriya mɨ ta siir ma pa dɨgi.

5 Mɨ inkam nwɨrɨn ɨuru hɨr nɨdwowɨn bɨewiyɨm makɨ siya niiyɨm kam nwɨr ɨuur ɨriiyar whoɨmgɨm (38).

6 Mɨ Jisɨs siya tɨ inkamɨn siir kɨgɨn siya hɨr whɨnɨn mɨ siya ɨna yɨnoknɨnkɨnkiyɨn siya makɨ kwokiyaeya bɨ niigɨn. Mɨ Jisɨs siya siirɨn hɨnɨɨna boɨnki, kɨra hɨnɨɨna naɨngwowi kɨra wadɨe swokɨ okiyɨm, aniya?

7 Mɨ tɨ inkamɨn makɨ niinanaekaigiyɨn siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, Bɨiyan Inkam Komii, ɨiya Adi Komii siir paekwosɨm ɨeya tɨrkiiyɨm ta op aiirɨn mɨ kariirɨn inkamkɨ haidunamam whaowae ta whɨinausɨma saiir aowa hɨriirɨn. Mɨ kariirɨn pɨ nhɨrkɨm swokɨ haiburi, bɨi pɨ sɨma natmaidunami.

8 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, kɨra dɨnsiin okwoki mɨ kɨriir nɨbmɨr aiir hai mɨpa dapnam.

9 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn, tɨ inkamɨn siir ma ɨna dɨgiya mɨ siya ɨni siir nɨbmɨr aiirar yɨnsiin hainamɨn. Taka ɨiya ya Judami ɨi komiiya pɨu siisiya Sabat, ɨiya dimɨn taemɨn sɨma tɨr karamae nwowiya saeya.

10 Mɨ siya nɨbmɨr ha hainamɨn mɨ gavmani inkamɨm sɨma tɨ inkamɨn Jisɨs siya nwowaigɨnɨugiyɨn wadɨe siir srɨiwɨn, tapa Judami ɨi komiiya pɨu siisiya Sabat, dimɨn taemɨn tɨr karam nwowiya saeya mɨ kɨra wara kɨriir nɨbmɨra saiir dimusi hainanikɨn. Moses siir siyɨuɨn hɨriinanɨn siirɨn igbidgak bɨdi ywowɨn.

11 Mɨ siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, inkamɨn wadɨe kariir nwowaigɨnɨugiyɨn kariirɨn siya nokmwɨn haigikɨn ta kariir nɨbmɨr aiir nɨnsiin hainaniyamɨn.

12 Mɨ sɨma kɨmɨdiniya tɨ inkam ɨiir swokɨ kwasrɨi, yɨpɨkɨn kɨriir boɨnkiyɨn ta kɨriir nɨbmɨr aiir hainaniyamɨn, ha?

13 Mɨ tɨ inkamɨn wadɨe Jisɨs siya nwowaigɨnɨugiyɨn siya bɨ nɨnoknɨnkɨnkikɨn tɨ inkam ɨiirɨn. Dimusi rani, Jisɨs siya siir bɨdi haiburgigɨn mɨ siya panɨɨnsi yɨnoknɨnkɨnkisi, iikam kasakɨwaeyao hɨr nokwowɨm.

14 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya siirɨn omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir hɨr kɨgɨn mɨ siya kɨmɨdiniya siir boɨn, wakae, kɨra mhoɨiya wɨ dimɨn whɨr kɨpi

swoki tir. Niingaka. Kira hiriinan tiri mi ta hika mhoiiya kira haii, ya wi hika biiya kira haiya wi saiir haiburi.

15 Mi ti inkamin ha namin siya kimidiniya Juda simiir inkam komii komiiyim simiir ini boiniu, ti inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin yio Jisis siyairgin.

16 Mi ti Isrelmi inkam komii komiiyim sima Jisis siirin siyiu biyie asi tirkim. Dimusi rani, iikamim maki niiyim simiirin siya Juda simiir ii komiiya piu siisiya Sabat, dimin taemin whir tir karamae sima nwowiya siya saiir haiswonimniskiigin.

17 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir Adin siya iinokiinokin hiriiyar miriigin. Mi an kara iriipi hiriinan asi mi mirii.

18 Mi ta yai hiriinana Jisis siya boina mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim siir nisomaowam asi tirkim. Dimusi rani, ti makak iikamim siya haiswonimniskiiyim Judami ii komiiya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karamae nwowiya sasa rani. Niingaka. Sima siirin io minsi nwokim ta siya boina hiniin, Adi Komiiyin kariir Adgin. Mi siya ini inkam komii siya siyar swoki onain Adi Komii siir hiriinanin. Mi siirin saiirsi nisomaowam tirkim. Ɬriig.

Adi Komii siya siir yinisim iirin inigak bidi ywohaiginiuwin siir mii aiir miriiyamin

19 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwowar boini, kara siir yinisimin dimin whirin kariir kwoin airgi bi swoki aingwo tirkin. Niingaka. Kara diminim kara kigmimikim kariir Adin siyar tirim kara simiirarar tiri.

20 Adi Komii siya kariiramin nhami nhami bi naingwokwowikin mi siya digworaekwo whiekakim siya miriiyim kariir asi niisiimauugim. Mi digworaekwowim siya niisiimauuwi wi digworaekwowim ti kara tirim wi simiir haiburi. Mi ti dimin taeminim kima simiir kigi mi kima wi nanaa pranae kin tani.

21 Adi Komii siya hidninsiin idwowiyim iikamim naokaowim omwai swoki waiyaim siir hiriinan. Mi kara siir yinisimin iikamim yipikim kara hauuwam tiriyim kwoin miiyik yio kariirar kwoinkin.

22 Mi kariir Adin iikam imiirin siyar bi hidikin. Niingaka. Mi siir kirieya siir yinisimin kariir bidi hauuwin mi siirin kara bidi kisina owin mi iikam imiirin wi karar hidi.

23 Mi iikam whiekakim wi kariir inig iiir asi hainani, kariir Adin siir inig iiir sima hainana saiir hiriinan. Mi yipikin kariir inig iiir hainan karamae nwowi siir yinisimin kima tira saiir hiriinan mi sima kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir inig iiir mi hainan tani. Niingaka.

24 Kara Jisiskin kara kimiirin yaimwowar boinkii mi yipikin kariir yai aiir wakaeyoknaei mi ha naingwo tibmii kiini mi sima wi kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir yai aiir warar mi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi yipikin kariir nikropkiyin siya wi siir naeyiu iiir hauu haiginiuwi simiirin mi kima wi inigak nwoyokiyokiikaeyami. Adi Komii siya wi simiir wara hid rani mi sima wi nao rani. Niingaka. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiikaeyamim.

25 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iiya Adi Komii siya nimbina iikamim naokaoim simiiram ya bidi yimbiniya. Mi sima wi kariir yai aiirar wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiigiyamiyin.

26 Adi Komii siya bɨ naowikɨn, siya kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiyɨn
siir bwamkɨbwamɨn siyaɨrgɨn. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn siya kariiɨrɨn dig-
woraekwo whɨekakɨm omwai waiyayokiyokɨiyɨm sɨmiir bwamkɨ bwam ɨiir
asi mɨ tɨrkikɨn.
27 Adi Komii siya ha boɨnkɨn, kara siir yɨnisɨmkɨn mɨ iikam ɨmiiɨrɨn wɨ kara
hɨdi. Dimusi rani, kara ɨni inkamnan ywowɨn. Mɨ kara sɨmiir kwoɨnɨm ɨna
nɨnokɨnkɨnɨn.
28 Mɨ kɨma wɨ ta saiirsi kɨpi nanaaki. Mɨ ɨiya saeya nɨmbiyami mɨ ɨkɨ iikamɨm
nikɨ aokaoɨm mɨ sɨmiir ɨenau hɨr nwokaiyɨm sɨma wɨ kariir yai aiir wakaekii,
Adi Komii siir yɨnisɨmɨn.
29 Mɨ sɨma wɨ ɨe hɨrankar nɨnsiin ɨdwonani. Mɨ yɨpɨkɨ siyɨu mɨiyɨk tɨrɨm
yɨm wɨ omwaiyar waiyayokiyokɨigiyami. Mɨ yɨpɨkɨ siyɨu biyɨe tɨrɨm ɨiya sɨma
nɨnsiin ɨdwowi wɨ yaigak nwowi. Mɨ sɨma wɨ paeya nami mɨ ɨinokɨinokɨn
sɨmiiɨrɨn wɨ hɨriiyar nɨunanaei.

Jisɨs siiɨrɨn iikam nhɨrkɨm yanaakɨnkii haigɨnɨu

30 Kara dimɨn whɨrɨn kariir kwoɨn aɨrgɨ bɨ naɨngwo mɨriigɨn. Niingaka.
Dimɨn taemɨnɨm kara wakaeyɨm Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya boɨnɨm kara
sɨmiirarar tɨri mɨ kara iikam ɨmiiɨrɨn asi hɨdi. Mɨ kara iikam ɨmiiɨrɨn wadɨeyar
sɨbgu hɨdi. Dimusi rani, kara kariir kwoɨn ara naɨngwo dirɨraerar tani. Kara
Adi Komii siir kwoɨn ɨiirar napi yɨpɨkɨn kariir nɨkrop ɨuungiyɨn nua tɨriir.
31 Mɨ tɨ yaiyɨm kariir kwoɨnkar prɨinaɨngwo boɨnkɨswo mɨ kɨma wɨ ha di
nɨnokɨnkɨni tɨ yaiyɨm kara boɨnɨm kaimwokɨ piyamisi owɨm, iyɨe? Kara
hindara prɨiboɨni.
32 Mɨ inkam nwɨrɨn yɨo ɨna mɨ owɨn yɨo siya Jonkɨn siiɨrɨn Adi Komii
siya nɨmbingikɨn, kariir yaiya saiir sɨbgu boɨnmɨmauuwam. Kara bɨdi
yɨnokɨnkɨnɨn yaiyɨm siya boɨnmɨmauuwɨm kariiɨrɨm yɨm kaimwowaɨrgɨm.
33 Mɨ wɨm kɨma kam nhɨrɨm kɨmɨdiniya Jon siiram yɨkropki mɨ tɨ inkamɨn
siya boɨnkiyɨn sɨmiir yɨo karaɨrgɨn.
34 Kara kamɨm kariir yai aiir nanaakɨnki haigɨnɨuwɨm sɨmiiɨrɨn yai kara-
maeka. Niingakɨ. Niingaka. Mɨ tɨ digworaekwowɨm tɨ kara boɨnmɨmauuwɨm
kɨmiir, kɨma sɨmiiɨrɨn wɨ nwokɨ sɨbgu ɨnokɨnkɨnɨm. Mɨ kɨma wɨ kariir yai
aiirɨm nwokɨ wakaeyokna aɨngwo tɨbmii kɨinɨm. Mɨ kɨmiiɨrɨn wɨ Adi Komii
siya nanmaiwarkainaei.
35 Jon siya ɨni pae nɨuyanan ywowɨn kɨmiir nɨuya haigɨnɨuwam. Mɨ Adi
Komii siir dimɨn taemɨnɨm sɨmiir nɨisiimauuwam. Mɨ ta ɨiya siya omwaiyar
nikɨ waiyaɨn, kɨma siiramɨn nhami nhami bɨ naɨngwo tɨbmii kɨingɨm.
36 Dimɨn nhɨrɨm ɨni ta yaiya Jon siya boɨna kariir ɨni saiir haiburɨm ya
hɨnɨinga. Mɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm Adi Komii siya boɨnkiyɨm kara tɨram yɨm
iikam kɨmiir nanaakɨnkii haigɨnɨugɨm kariiɨrɨn hɨnɨin, kariiɨrɨn Adi Komii
siya nɨkropkikɨn.
37 Kariiɨrɨn Adi Komii siyar nɨkropkikɨn mɨ kariiɨrɨn siya boɨnɨnkɨigikɨn mɨ
siyar mɨ anaakɨnkii haigɨnɨugikɨn. Mɨ wɨm kɨma siir yai aiir bɨ wakaekɨm mɨ
siir whwonkam ɨiir bɨ kɨgɨm. Niingaka.
38 Mɨ siir yaiya kɨmiir kwoɨnau bɨ haigi nonkworɨnuga. Niingaka. Dimusi
rani, kɨma kariir yai aiirɨm bɨ naɨngwo tɨbmii kɨingɨm, kara tɨ inkamɨn Adi
Komii siya nɨkrop ɨuungikɨn.
39 Wɨm kɨma Yokwo Komii saiir yaiyɨm sɨmiiɨrɨn ha sɨbgu mwaɨnikɨm.
Dimusi rani, kɨma saiir sɨbgu nɨnokɨnkɨnam mɨ saiir naɨngwo tɨbmii kɨinam
tɨri. Mɨ kɨmiiɨrɨn wɨ Adi Komii siya nwokɨ hauuwɨm kwoɨn wɨnɨn omwai
waiyayokiyokɨigiyamiyɨn. Mɨ wara mɨiyɨm kɨma mwaɨnkɨgmɨmɨkɨm yɨm
kariir yai ɨmaɨrgɨm. Mɨ wɨm kɨma hɨnɨinam naɨngwo mwananaei, Adi Komii

siir miiyim kimiirin wi omwai simar nwoki waiyayokiyokii haiginiuwim. Mi wara miiyim kima mwan kigmimikim yim kariir miigim.
40 Mi wim kima kariirim naingwo tibmii kiinim pi boriisopi, kwoin winin omwai waiyayokiyokiiiyin kara kimiir hauuwim.
41 Kara pi boriisopi iki iikamim kariir inig iiir hainan praprasim. Niingaka. Ya tariigina ya dimin komii rani.
42 Mi kara kimiirin ina ninokninkinin kimiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo hiririu kiin tani.
43 An kara kariir Adin siir inigni nitkin mi ta kara nita ya Adi Komii siya nitni haniinaka tisi kara nitiskiyin. Mi wim kima kariir yai aiir bi naingwo tibmii kiingim. Mi wim kima simiirin ini yimiiyiuwim. Mi inkam nwirki nitkiswo mi siya siir yai imiir nini boinmimauuniyim mi wim kima siir yai imiirin wa pi wakaeyin mi kariirin iyie?
44 Mi kima kariir yai aiiramin wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Kima wi dig nwo rani. Mi kima, kima kimar ninan hainanamar tiri mi kimiir inigim Adi Komii siya hainanim pi boriisopi. Niingaka.
45 Kima ha kipi naingwo kimiirin kara wi kariir Adin siir boinmauuwi, kimiir boinwokiyopnatkaigiyim. Niingaka. Mi Mosesin yipikin naingwo tibmii komiigak kima nwowiyin wim kima ha naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Mi Adi Komii siya kimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saiirsi nwoki ikiuwim. Kimiirin wi siyar boinmauuwi kariir Adin siya boinwokiyopnatkaigiyamin.
46 Mi kima Moses siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi kima kariir yai aiiramin wa mi aingwo tibmii kiini. Dimusi rani, yaiyim Yokwo Komii hir nwowim kariirim siyar winboinkiyim mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiingim.
47 Mi ti yaiyim Moses siya winboinkiyim kima simiiram naingwo tibmii kiin karam nwowi mi kima kariir yai imiiramin wi paniina naingwo tibmii kiini, ha? Yi siyiu karamaeka. Niingaka. Ɨriig.

6

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000kim, siya wigyinim simiir wara bi mwaingim

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

1 Mi mhoiiya Jisis siya ti yaiyim ha boindigiyim mi siya ina iyikidamin Galili whiigbida hiriir, saiir inig whirin sima dapiyin ta whii aiirin whii komii Taibiriaska.
2 Mi iikam whiekakim sima ini Jisis siir mhoiiyar sidkaenamim. Dimusi rani, sima dimin kirie komii komii kasa bi kigim iikam makak makakim siya ninimniskiiyim. Mi sima siir mhoiiya asi sidkaenamkim.
3 Mi Jisis siya mhiuisim whirin siir iiyam. Mi siya kimidiniya siir kamim siir kigna miriiyin simakar ini ii idwoiu.
4 Mi Juda simiir ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova ini kingiin nwowa.
5 Mi Jisis siya ha niyaeyok kaokiyin mi siyar kigwin, iikam isid komiiyin nitin siiram. Mi siya Pilip siir boinki, krima bretim pi papi haii ti iikam ima naeyamin, ha?
6 Mi Jisis siya Pilip siirin hiriinan boinkiyin mi yio siyarin bidi yonkwokiyin siyiuin pi siya tiri. Siya Pilip siirin minam kinankiugin, siir kwoinin pi paniina namisi aingwokii.
7 Mi Pilip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi krima bretim K200.00 saini. Mi ti hiriinan iikam isid komiiyin krima simiirin haimii haimiiya hauuwim pi digi dig nwo rani. Niingaka.

8 Mɨ siir kɨgna mɨrii inkam nwɨrɨn, Endru nɨkɨuwiyɨn Saimon Pitani
nomousɨmɨn, siya Jisɨs siirɨn hɨnɨɨna boɨn,
9 whranisɨm nwɨrɨn tɨr nwowɨn, siya bret baliyɨm ɨriiyara nwowi mɨ ana-
suwo whɨsa mɨ owi. Mɨ tɨ hɨriinan bret ɨriiyarɨuwam mɨ anasu whɨsuwa ɨko,
tɨ hɨriinan iikam isid komiiyɨn pɨ dɨg swokɨ o mɨmɨn tani. Nɨɨngaka.
10 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma sɨmiirɨn nab nab dokmwɨn ɨdwo. Mɨ
ta maeyaua sɨma nɨdwowa ya kokaka. Mɨ tɨ 5,000 kamɨm ɨni ta maeyaua
kokaka ɨni saiirar prɨigrɨnkɨn ɨdwonamɨm. [Sɨma wigyɨnɨm sɨmiir warar bɨ
mwaɨngɨm.]
11 Mɨ sɨma ha grɨnkɨn ɨdwokiyɨm mɨ Jisɨs siya tɨ bret ɨriiyarɨm ha haigiyɨn
mɨ siya ɨna boɨn wadɨekiyɨn Adi Komii siir. Mɨ mhoɨiya siya ɨna yɨinɨbɨmbɨir
hauugiyɨm kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir mɨ tɨ bret haɨmiiyɨm sɨmiirɨn
kɨmɨdiniya sɨma yap hauuwam iikam ɨmiir sɨma naeyam. Mɨ mhoɨiya siya
anasuwo ha mɨ haiyɨn, ɨna mɨ ɨnoop ɨinɨspamspak hauugiyɨn kamɨm siir kɨgna
mɨriiyɨm sɨmiir, bret ɨmiir siya nɨkɨ tɨrkiya saiir hɨriinan. Mɨ iikam ɨmiirɨn
ha nonkwokwo hauunamɨm mɨ sɨma ɨni sɨmiir kwoɨnkar prɨigrɨnkɨn ɨdwo
aenamɨm.
12 Mɨ mhoɨiya sɨmiir mhɨiyɨm dɨg ha nwokiyɨm mɨ Jisɨs siya siir kɨgna
mɨriiyɨm kamɨm sɨmiir boɨnki, wara nae haɨmii haɨmiiyɨm sɨma naepɨpɨru
okiyɨm tɨ swokɨ tauhaigɨnam ɨrɨpa.
13 Mɨ ta siya boɨnkiya saiir mhoɨiya, nae haɨmii haɨmiiyɨm sɨmiir swokɨ
taugɨn haiyam mɨrisɨm kwɨrkɨ bɨ swokɨ okikɨn ɨni hɨriiyar taugɨn haiswokiyɨm
mɨ sɨma sɨmiirɨn nɨb komii komiiyɨm ɨuur ɨsa tauhaigi. Mɨ tɨ nɨb komii
komii ɨuur ɨswo ɨni yaigɨyaiga yakɨ ɨtkɨkɨniyɨm tɨ nae haɨmii haɨmiiyɨm sɨma
naepɨpɨru okiyɨm.
14 Mɨ tɨ iikamɨm sɨma tɨ dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm siya tɨrɨm sɨmiir kɨgɨm
mɨ sɨma ɨna boɨnɨm. Tɨ profet inkamɨn Adi Komii siya boɨnɨn, nua tɨrii nɨtam
siyaɨrgɨn.
15 Mɨ Jisɨs siya bɨdi yɨnokɨnkɨnkiyɨn, sɨma siir nonkwonamam tɨri sɨmiir
kɨgɨrkakan inkam komii nwowam. Mɨ siya mhɨua hɨriirɨn sasar asi swokɨ
amkɨn. Ɬriig.

Jisɨs siya whɨiya saiir op ɨdwowar napnaiidamkɨn (Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

16 Mɨ mhoɨiya ɨiya bɨeyɨn ha nɨkiiyamtɨbɨn mɨ kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm
sɨma ɨna yapniyamtɨbɨm whɨiya hɨriir.
17 Mɨ sɨma kɨmɨdiniya i ɨra saiir yani apni kwɨriinam. Mɨ ɨna iyɨkɨdamɨm
whɨiya saiir mɨrmiiya hɨriir. Mɨ ɨiya bɨdi kakauu ɨuguskiya mɨ Jisɨs siya
sɨmiiram bɨ nɨkɨ amsɨsaukɨn.
18 Mɨ ta ɨiya opud komiiya ha hugnaniya mɨ hɨnɨn komiiya ɨna mɨ ii
okwonaniya.
19 Mɨ kamɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma kignaidamɨm kilomitɨsɨm ɨriiyar
kwɨr nanaɨrgɨm. Mɨ sɨmar kɨgwɨn Jisɨs siya op ɨdwowar napnii. Mɨ siya sɨmiir
iya saiir kingiin napamɨn mɨ sɨma nɨdid pranae bɨ kɨnwɨnkɨm.
20 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kɨma kɨpi nɨdid, tɨ karaɨrgɨn nɨtɨn.
21 Mɨ sɨma maɨrgɨmaɨrga siiram ha nwowɨm mɨ siirɨn ɨna yɨnkikwona
kwɨriiyɨn. Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkɨm, sɨma ɨna yɨmbiyamɨm ta maeyaua sɨma
namam tɨra saiirɨn. Ɬriig.

Iikamɨm yɨm Jisɨs siiram naphansɨrkɨm

22 Mɨ ɨigwɨra iikamɨm sɨma bɨdi yɨnokɨnkɨnkiyɨm, tapaiir nwomaiya iya
ɨruwaɨrga. Mɨ sɨma Jisɨs siirɨn wara bɨ kɨgwo kwɨriigikɨm kamɨm siir kɨgna
mɨriiyɨm sɨmakan. Nɨɨngaka. Sɨma siirɨn tɨrar haiburgigɨm.

23 Mɨ siyaii nhɨrɨm om komii Taibirias hɨrankɨ nɨtiyɨm yɨm ta maeyaua Jisɨs siya boɨn wadɨekiya Adi Komii siiram mɨ bret siya hauu aeya kam 5,000nɨm sɨm saiir kingiin hɨriir nɨtikɨm.
24 Mɨ iikamɨm sɨma hɨriinan kɨgɨm, Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm, sɨma tɨr nwo rani mɨ sɨma kɨmɨdiniya siyaii sɨm nhɨrɨm sɨm kwɨriinaidam om komii Kapaneama hɨriirɨn Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm sɨmiiram hansɨram. Ɨriig.

Jisɨs siya nɨnomor kou hɨran bret mɨiyɨknankɨn

25 Mɨ iikamɨm sɨma Jisɨs siirɨn whɨigbid mɨrmiiya hɨr kɨgɨuwɨn mɨ sɨma kɨmɨdiniya siir srɨi, inkamɨn nowomwarkaiyɨuwiyɨn, kɨra tɨriirɨn paka hɨnɨɨn ɨiya sae nɨtkɨn, ha?
26 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, kɨma kariiramɨn mɨnam swokɨ aɨngwo hansɨrnikɨm bretɨm kara hauu aeyɨm kɨmiir mɨ kɨmiir mhɨiyɨm ha nae kɨnɨugiyɨm sɨmiiram. Mɨ kɨma kariiramɨn dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm kara tɨrɨm kɨma kɨgɨm sɨmiiram bɨ hansɨrnikɨm. Nɨingaka.
27 Kɨma naeyɨm biyɨe nwowiyɨm sɨmiiram kɨpi mɨrii. Kɨma naeyɨn kwoɨnbud hauu haigɨnɨuwiyɨn omwai waiyayokiyokɨiyam siiram mɨriinanae. Mɨ kara tɨ inkamɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn, kɨmiirɨn wɨ kara hauuwi siirɨn. Dimusi rani, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya kariirɨn inɨgak bɨdi ywohaigɨnɨugiyɨn. Mɨ kara siir mɨi aiir mɨriiyam nɨtkɨn.
28 Mɨ sɨma siir swokɨ srɨi mɨ krɨma wɨ dimu dimɨn tɨ tɨr big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowamɨn krɨmiiramɨn, ha?
29 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, tɨkɨ dimɨnɨn kɨma tɨranɨn, big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowi mɨ maɨrgɨmaɨrga siir nwowaigɨnɨuwi, kɨma kariir yai aiiram daɨngwo tɨbmii kɨɨn, inkamɨn yɨpɨkɨn Adi Komii siya nɨkrop ɨuungiyɨn nua tɨriir.
30 Mɨ sɨma siir yai aka hɨnɨɨna swokɨ owarkɨi boɨn, kɨra wɨ pɨkɨ hɨnɨɨn dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm sɨm tɨri, krɨma kɨgamɨn. Mɨ krɨma wa nwokɨ aɨngwo tɨbmiiyɨm kɨriir yai aiiramɨn, ha?
31 Krɨmiir yɨdiwi wanwiyaeyɨm ɨiya sɨma nu siiyɨn apaɨn siir hɨr nwowɨm sɨma dimɨn whɨrɨn mana dapiyɨn siirarar naekɨm Yokwo Komii saeya hɨnɨɨna boɨnka, tɨ naeyɨn nɨnomor kouankɨ nɨtkɨn Moses siyar hauu aekɨm sɨmiirɨn.
32 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii tɨ bretɨn nɨnomor kouankɨ nɨtɨn kɨmiirɨn Moses siyar bɨ hauugɨn. Nɨingaka. Kariir Adɨn kɨmiirɨn siya hauugɨn nɨnomor kougɨ kou hɨran bretkɨ bretɨn. Mɨ tɨkɨ hɨriinan naeyɨn kɨmiirɨn wɨ omwai siya waiyayokiyokɨi haigɨnɨu rani. Nɨingaka. Kariir Adɨn tɨ hɨriinan nae kɨbiyɨn siir om hɨranɨn siyar hauuwikɨn bretnanɨn omwai kɨma waiyayokiyokɨiyam.
33 Mɨ bretɨn Adi Komii siya hauugiyɨn nɨnomor kouwanɨn iikam kɨmiir, yɨo Jisɨs karaɨrgɨn. Mɨ kɨmiirɨn kwoɨn wɨn wɨ karar hauu haigɨnɨuwi omwai waiyayokiyokɨiyam.
34 Mɨ sɨma siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii, warɨ kɨriir bretɨn krɨmiirɨn ɨinokɨinok hɨriiyar whauunanae mɨ nɨm wɨ omwai hɨriiyar nwokɨ waiyayokiyokɨiyɨm.
35 Mɨ Jisɨs siya sɨmiirɨn ɨna boɨnkiyɨn, tɨ bretɨn kwoɨn wɨn hauu haigɨnɨuwiyɨn iikam ɨmiir omwai sɨma waiyayokiyokɨiyam, yɨo karaɨrgɨn. Yɨpɨkɨ kariirɨm nɨti yɨo wɨ mhɨigɨ nao rani. Mɨ yɨpɨkɨ kariirɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨni, yɨo wɨ kwoɨnkɨ haei rani. Nɨingaka.
36 Kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnkii, kɨma kariir bɨdiyar kɨgɨm mɨ kɨma bɨ naɨngwo tɨbmii kɨɨngɨm.

37 Mi iikamim yipiki Adi Komii siya hauugiyim kariir iin nonkwowim, yim sima wi kariir siyiu iiirar napi. Mi kara iikamim kariirim nitim mi kariirim naingwo tibmii kiinim, simiirin wi hiuyarmai rani. Niingaka.
38 Kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin, kara kariir kwoin iiirara napam bi nitkin Niingaka. Kara nua tiriirin minam niuunaiinikin, ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoin iiirarar napim.
39 Mi ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoinin yio hiniingin. Kara ti iikamim siya hauugiyim kariir, kara simiir nwirni kipi haiburgig. Niingaka. Iikam imiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi, iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana.
40 Ti diminin kariir Adin siya naingwowin kara tiram yio hiniingin mi ti iikamim yipiki kariir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim kariir, siir yinisimin. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiinim mi ha mi wakaeyoknam kariir yai aiir, simiirin wi kara hauu haiginiuwi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siirin. Mi simiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi. Mi sima wi omwaiyar waiyayokiyokii iiya Adi Komii siya simiir hidana.
41 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiya Isrel simiir kamim io ha nwowim mi ina nhinkii boinainamim Jisis siir. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, bretin ninomor kouanki nitin yio karairgin.
42 Sima hiniina boin, tiki inkamin siya Jisiskin, Josepni yinisim ikin. Krima siir yopii ad owiirin bidiyar iki inokninkinim. Mi siya hiniina dimusi boinkin, kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiinikin, ha?
43 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima, kima kimar kipi nomboinyokaina.
44 Inkam nwirki siir kwoin airgi bi swoki aingwo tibmii kiingin pi siya yaingwo tibmii kiin kariiramin siirin Adi Komii siyar hiurworwokaigikin. Mi siirin wi siyar swoki hidninsiin idwowi mi siya wi yaeya kwoin win haii. Mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Ya tariigina wi iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana wi saiir nimbiyami.
45 Yaiya profet kamim sima winboinkiya Yokwo Komii saiir ya hiniinga. Adi Komii siya wi iikam kasa nowomwarkaiyiu rani, dimin taeminim wadie simiir nwowaiginiuam. Mi iikamim yipiki kariir Adin siir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim, kariiramin wi sima naingwo tibmii kiini.
46 Ti iikam whiekakim simiir nwirki Adi Komii siir bi swoki kigimiminkin. Niingaka. Kana kanairgin siir kigin ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir.
47 Kara kimiirin yaimwowar boini, inkamin kariiram naingwo tibmii kiiniyin, yio wi yaeya kwoin win haii. Mi siya wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.
48 An kararin ini bretnan ywowin, iikam imiirin karar whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin.
49 Biiya kimiir yidiwi wanwiyaeyim iiya sima nu siiyin apain siir nwowim, sima manaim Adi Komii siya hauuwim simiirarar naeyaonamkim.
50 Mi an kara ti inkamin Adi Komii siir om iiir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin nu tiriir, an kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuam. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yim wi nao rani. Niingaka. Yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.
51 An kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam omwai sima waiyayokiyokiiyim. Ankara Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin. Mi iikamim ti bret iiir naei, yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami. Yio ti bretin nuan iikamim sima naeyanin ya kariir

piu aeyairga. Mi simiirin wi kara nwoki whinkinsiis haiginiuim, yaeya kwoin win haiyamin omwai waiyayokiyokiiyamin.

52 Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mi Isrel simiir iikamim simiir kwoinim ina iwitpaomaigiyim. Mi sima ini sima simar yinkinwamwarkii whrie boinamim. Sima hiniina boin, ti inkamin siir piua krimiirin wi paniina hauuwi, krima naeyamin, ha?

53 Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boini. Mi kima ta kariir kip aiir nae karamae nwowi ti inkamin ninomor kouanki nitin mi kima kariir nhie aiir kwiyae karamae mi owi mi kima wi yaeya kwoin win hai rani, omwai waiyayokiyokiiyamin. Niingaka.

54 Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yio wi yaeya kwoin win haii, omwai waiyayokiyokiiyamin. Mi siirin wi karar swoki hidninsiin idwokii mi siya inkamnan wi omwaiyar swoki waiyai iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana.

55 Kariir kipa saeyairga diminki dimina naeiya. Mi kariir nhieya saeyairga diminki dimina kwiyaeiya.

56 Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yim sima kanakar nwowi mi ankara simaka mi owi.

57 Adi Komii siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiiyim simiir Adin mi yio siyarin omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyamikin. Mi kariirin siya nikropkikin mi ankara iriipi hiriinan omwai asi mi waiyayokiyokiii. Mi yipiki kariir kip aiir naei, yio wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami ti digworaekwo imiirsi.

58 Karairgin ti bretin, Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitin. Ti bretin yio ti bretin kimiir yidiwi wanwiyaeyim biiya sima naeyin siir hiriinan tani. Niingaka. Sima ti bret iiir naeyim mi iiya sima waibiyie nwowa mi sima ina yaonamim. Mi yipiki ti bretin kara hauuanin siir naei, yim wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyami.

59 Jisis siya yaiyim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya om Kapaneam hirana saiir hir boinmimauugin. Ɨriig.

Jisis siir yaiya saiir miiyim, iikam imiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin

60 Mi iikam whiekakim yipiki siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim sima hiniina boin wari yai hiriinanim kira boinim, krima simiirin ninoknинkin tani. Mi krimiirin hikak sima nwowi. Mi ti hiriinan yaiyim simiiramin pi nhinga nwowi, simiir wakaeyamin, ha?

61 Mi Jisis siya bidi yinoknинkinkiyin ti yai hiriinanim sima boinim. Mi siya simiir boinki mi ti yaiyim kara boinim simiir miiyim kimiir kwoinim sima haipridkikaigim, aniya?

62 Mi kima ti inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin kariir kigii kara swoki ami, ti omin kara niki itin siir mi kima wi paniina naingwokii, ha?

63 Iikam kima, kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaim omwai waiyayokiyokiiyamin wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siir naeyiuin mi ta yaiya kara boin aka mi sowa sowairgo kimiir whinkinsiis haiginiuwano omwai waiyayokiyokiiyam.

64 Mi kimiir nhirim yim kariirim bi naingwo tibmiigim. [Mi Jisis siya bidiyar yinoknинkinkiyin iiya siya kamim siir kigna miriiyim simiir nimbinim mi yipiki inkamkin siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowin, siirin wi wir siya napwouwi siir sau omomin siya hainim siirin.]

65 Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, kara kimiir bidiyar iki boinkiyin, inkam nwirki kariiramin siir kwoinairga bi swoki aingwo tibmii

kiinmiminkin. Niingaka. Pi siya yaingwo tibmii kiin mi siir kwoinin Adi Komii siyar bidi hiurworwokaigiyin.

66 Mi ti yaiyim siya boinim simiir mhoiiya iikam whie komiiya biiya siir niki kigna apim mi tariinanin sima siirin ini digiumii haimriiyiugigim. Mi sima siir haiburgigim mi ina yinoopamim.

67 Mi mhoiiya Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso simiir srii mi wim kima tari kariir haiburgigam warar mi aingwowi?

68 Mi siir yai aka Saimon Pita siya yowarkii boin, biiyan Inkam Komii, krima wi nhiniiram nami, ha? Kiriir yaiya sasairga krimiir whinkinsiis haiginiuwana, omwai krima waiyayokiyokiiyamin.

69 Nim krimarin ina ninoknинkinim kiriirin, yipikin ti krima wakaeyokna aingwo tibmiiyin kirairgin ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin.

70 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kimiirin kara bidi yimbinin kariir kigna miriiyan kam iuur nwis nwowam. Mi kimiir nwirin yio miiyik rani, ini yiumi biiyan inkamin Setan ini siir hiriinan ywowin.

71 Siya Judas siir boinkin, Saimon Iskariotni yinisimin. Siya ti kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir nwirkin. Mi mhoiiya Jisis siirin wi wir siya napwouwi iki kam biyieyim simiir, sima hainim siirin. Friig.

7

Jisis siir nomousisimim sima siiramin hiniina bi naingwo tibmii kiingim siya Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin

1 Mi tiriiginim dig nwokiyim mi Jisis siya ini nu haimii Galili hirar yapmiriiyin. Dimusi rani, inkam komii komiiyim bii nwowiyim hiranim sima siir nisomaowam tirkim.

2 Mi Isrel simiir iikamim simiir iiya kingiin nwowa, iripa sima haingiriyiu owiya yaewou naeya saiir nikwo aeyam amar omaka saiir. Ya ta iiya simiir ii aeya numirin sasaeyim wai bii nwowim, simiir ninkin imiiyaeyam Adi Komii siir.

3 Mi Jisis siir nomousisimim sima siir boin, kira ti om iiir haiburgik mi kira nu haimii Judia hiriir dam mi iikamim yipiki kiriir yai aiir naingwo tibmii wi sima nwoki kigim, dimin taeminim kira tiri.

4 Mi inkamin ha naingwowi iikamim siir dinoknинkin mi siya siir dimin taeminim hindara kipi nimprio dirіraerar. Niingaka. Mi kira ti hiriinan dimin taeminim simiir tiri mi biiyin kirar tiki iisiimauuna hinda tinda. Mi ti dimin taeminim iikamim sima nwoki kigim kira dirіraerarim dimin miiyik miiyikim.

5 Mi siir nomousimim yim simiir hiriinan yaiyim hinda piuairga mi boinkim, sima bi mi aingwo tibmii kiingim.

6 Mi simiir yaiyim ha boin digiyim mi Jisis siya simiir boin, kariir iiya bi niki imbinika karar niisiimauunana hiniin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi kima paki hiniin iiya sae mi ami ta iiya Isrel simiir iikamim yaewou iripa sima ninkin imiiyaeyana, numiran sasaeyim wai bii nwowiyim sim Adi Komiini, yio kimiirar kwoinkin.

7 Iikamim nu tiranim sima io kimiir bi nwowikim Niingaka. Sima io kariir nwowikim. Whisarii rani, simiir aowa aowan dimin taeminim sima tiriyim kara haknoudninkinikim.

8 Kimar ti am simakan, ta yaewou aiiramin. Ankara niingaka pi wara nam tani. An kara ii nhirim tirar niki owamar naingwowi. Kara simiirin hiniinin asiima niki iisiimauuwim pi boriisopi, kara ti inkamin Adi komii siya nikropkiyin siya. Niingaka. Ya ina niki owa.

9 Mi siya simiirin hiriinan boinkiyin mi siya ini nu haimii Galili hirar ywokiyin. Friig.

Jisis siya yaewou naeya amar omaka saiir naeya saiirin warar ini ikwo aeyiu

10 Mi Jisis siir nomousisimim ha namim sima ta yaewouwa saiir nikwo aeyam mi yio siya ini mhoiiyar mi amin. Siya iikam whiekak aka bi namkin. Siya sasar yimprio am.

11 Mi Isrel simiir iikamim iiya sima ta yaewou aiir nikwo aeya, yim sima kimidiniya Jisis siiram yoksirboin. Mi sima ini simasimar yinsrii ansriiyim siya ini papi nwowin.

12 Mi Jisis siiramin simasimar whrie boinam. Nhirim yim hiniina boin, siya inkam wadiekin. Mi nhirim hiniina boin, kiya yio inkam paii rani, iikam ima naingwo tibmii yamin, siir kwoinkar priinaingwo boini iikamim simiir nikpitmaiyamin.

13 Iikam hoimgaki bi boinkim Jisis siir nhinkiiyamin. Niingaka. Dimusi rani, sima minsi nididkim, Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim pi sima wakaei mi simiirin pi sima niki.

14 Mi ii kwoimim yaewou sima nikwo aeyim simiir mhoiiya Jisis siya iikam imiirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirin, ini idowiiyar boinmimauuin.

15 Mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima hiriinan kigim, sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima boin, ti inkam hiriinanin ti dimin taeminim yokwo tir nwowim, siya simiirin paniin paniina ninokninkinkim? Mi siya ti iikam imiir kwomwarkaiyiuin, inkam ninokninkin komiigaknan siya skulam bi swoki amiminkin. Niingaka.

16 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti dimin taeminim ti kara nowomwarkaiyiuwim kimiir, yim kariir tani. Niingaka. Ti yaiyim yim Adi Komii siirgim, inkamin kariir nikropkiyin.

17 Mi inkamin siir kwoin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwowi mi siya pa ninokninkinkii ta yaiya kara boinmimauuwa. Kara kariir kwoinkar priinaingwo boini iyie? Kara Adi Komii siir yai imiir boini.

18 Mi inkamin siir kwoinkar naingwo boini, yio ti hiriinan inkamin yio siir inig iiirar hainanamar tiri. Mi inkamin ti inkamin siya nikropkiyin mi ha nitin, siir inig iiir hainani mi yai ha boinmimauuwi mi yio ti inkam hiriinanin, yio inkam wadiekin bi iksisaeikin. Niingaka.

19 Biiya Moses siya siyiu komii siir siyiuim kimiir hauuwin mi kimiir nwirki ti siyiu iiir bi swoki sibgu apkim. Niingaka. Mi kima kariir nisomaowam dimuam tiri, kara ti Moses siir siyiu iiir nap karamae nwowin, ha?

20 Mi iikam nhirim siir yai akan sima yowarkii boinki, yipikin kiriir nisomaowam tirin. Mi kira ti hiriinan yai boinin mi tari kiriirin uridyiugi bidi ii okwokaiyin, aniya?

21 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima io kariir dimusi nwo rani mii kibi kwira, iikamim makiniiyim simiir kara ninimniskiiyim, Judami ii komiiya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi kima kwoin bibiyie kariiramin saiirsi naingwowi.

22 Mi biiya Moses siya kimiirin min boinkin, kimiir yinisim yinkamiyinim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim. Niingaka. Yio kimiir brougae ima tirkin biiyin. Mi wim kima kimiir yinisim yinkamiyinim simiir miois im Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya, saiirar mi kitiyopnimnir haiigim. Mi Moses siir siyiuin siirar mi apkin.

23 Wim kima ti diminim Judami ii komiiya Sabat piu siiskuwakiya dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiirin ini Moses siir siyiu iiirar mi apim. Mi kima pi io kariir dimusi nwowi, ti makak iikamim kara ninimniskiiyim simiirsiyin ta Judami ii komiiya piu siiskuwakiya Sabat dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiir, ha?

24 Diminim kara kimiir boinim kima simiirin hindara whisariiya kipi hid. Wim kima ha naingwowi kara Moses siir siyiu iiir mi ikwowaisii. Kima sibgu daingwo omoki mi kima pa nwoki inokninkinim kariir yaiyim kaimwowairgim. Iriig.

Mi iikam nhirim sima boin Jisisin Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam siya

25 Mi iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim sima boin, ti inkamin siya sima nisomaowi.
26 Kima siir kigi! Siir dimin taeminim iikam imiir siya boinim, siya isi hindara krinkinkiyim. Mi siirin inkam nwirki bi swoki boin hiuriyiu miminkin. Mi inkam komii komiiyim sima hiriiyar yaingwo mi tari Krais siyairgi sae, ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuugiyin, iyie? Si rani?
27 Mi ti inkamin Adi Komii siya siirin paniin paniina nimbingikin. Krima ina ninokninkinim siir om iiirin. Mi mhoiiya ti inkamin Krais nikiuwiyin, Adi Komii siya nimbingiyin, siya swoki iti mi iikamim sima wi ha ninokninkin tani, siya pindanki nitkin. Mi hiriinanki niuwi siya tari Krais rani.
28 Mi ti dimin taeminim iikam ima boinkiyim simiir mhoiiya, Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirar niki owin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin. Wim kima ha naingwowi kara yipikin mi kara pindankin nitkin. Kara kariir kwoinairgi bi priinaingwo itkin. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara asi nitkin. Kwoinim siyar naingwowiyim yim kaimwowairgim mi kima siir ninokninkin tani.
29 An kara siirin ina ninokninkinin, whisarii rani, kara biiya saika hirar niki okin mi kariirin nua tiriirin siyar nikropkikin.
30 Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mhoiiya, inkam komii komii nhirim ina yamim siir hiugripkiikikaiyam mi siir nonkwonamim maeyauwa mii biyie miriiya saiir hiriir. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, iiya siya namana ya kingiin niki o rani.
31 Mi iikam whiekakim, dimin taeminim siya nowomwarkaiyiuwim simiir wakaeyim, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siiramin. Mi sima boin, mhoiiya ti inkamin Krais nikiuwiyin Adi Komii siya nimbingiyin tiriir nitam, dimin kirie Komii komiiyim siya tiri wi tari ti inkamin siya tirim dimin kirie komii komiiyim wi tari simiir namsi haiburi? Niingaka. Iriig.

Mi sima polis inkam nhirim simiir yikropki, Jisis siir nonkwowam

32 Mi Farisi kamim sima hiriinan wakaeyim, iikamim sima Jisis siir haigiririr boini mi sima mi prismi biiyan inkam ikim, sima polis inkamim simiir asi nikropkikim siir nonkwowamin.
33 Mi iiya sima nita Jisis siiram mi Jisis siya ina boinwinin simiirin, kara kimaka tapaiirin ii priei nwo rani mi kara wi kapi swoki ami ti inkamin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir siiram. Mi wi saikar swokini owouwi.
34 Mi mhoiiya kima kariiram hansirni, kima wi kariir kig rani. Mi ti omin kara namanin kima kariiramin wi mhoiiya siiram nintirop it rani. Niingaka.
35 Mi ti yai hiriinanim siya boinkiyim simiir mhoiiya, Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima simasimar yinwhrie anwhrie boinamim, siya ti hiriinan boinin mi siya wi pinda nami krima siir kig karamae nwowi, ha? Mi siya wi iki omom piugan kwirniyim Isrel simiir piugana saeya wara nwo karamae nwowim wi simiir nami? Mi siya wi iki omom Isrel simiir iikamim simiir kam nwonwirakin ninkin hopkai waiyim wi simiir nami? Mi siya Adi Komii siir yaiya wi Grikmi isidin hiranim wi simiir nini boinmimauuwiuwi, aniya?

36 Mɨ siya hɨnɨɨn dimusi boɨnkɨn? Mhoɨiya kɨma kariiram hansɨrni kɨma wɨ
kariir kɨg rani, kara wɨ omɨn kɨma nɨntɨrop ɨt karamae nwowɨn wɨ siir nami.
Ɨriig.

Jɨsɨs siya opa iikam ɨmiir hauu haigɨnɨuwana kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiyam saiir boɨnkɨn

37 Mɨ iikam ta yaewou naeya saiir nɨkopkaini ɨiya saiirar nɨkɨ ikwo aeyɨm
amar omaka saiir hɨr mɨ Jɨsɨs siya ha nɨnsiin okwokiyɨn ɨni komiiyar kauwok
boɨnamnankiyɨn. Yɨpɨkɨ kwoɨnkɨ haei yɨo kariir wɨnɨ kɨgni mɨ siirɨn wɨ op kara
hauu kwiyae haigɨnɨugii.

38 Ya ɨni Yokwo Komii saeyar boɨna yaiya ɨni saiir hɨriinana ywowa. Mɨ
yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni, yɨo wɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn hɨriiyar
namyokiyokɨiiyɨn wɨ siir haii. Yɨo wɨ opa ɨeno ankɨ nɨriidkɨɨnmwɨmoɨnaniniya
wɨ saiir hɨriinan nɨriidkɨɨnmwɨmoɨnanini siir kwoɨn hɨrankɨn mɨ wɨ siya
whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn.

39 Jɨsɨs siya ta hɨriinan yaiya Adi Komii siir naeyɨu ɨiir boɨnkɨn. Mɨ yɨpɨkɨ
siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni, tɨriigɨnɨn wɨ ini hanɨɨn siir kwoɨn ɨiir kwɨrii
ɨdwokaii. Mɨ ta ɨiya Adi Komii siir naeyɨuɨn bɨ nɨkɨ ɨtkɨn. Dimusi rani, Jɨsɨs siya
bɨ nɨkɨ aonamkɨn mɨ bɨ nɨkɨ ɨnsiin ɨdwonamkɨn omwai waiyayokiyokɨiyamɨn.
Mɨ Adi Komii siir omɨn nɨnomor kou hɨranɨn siir hɨriir bɨ nɨkɨ amkɨn, kɨrɨe
komii haiyamɨn. Nɨɨngaka. Ɨriig.

Mɨ iikamɨm isido whɨsa yɨɨnɨbɨrgi. Nhɨrɨm yɨm sɨma kwoɨn mɨ aɨngwo mɨ nhɨrɨm yɨm sɨma kwoɨn

40 Mɨ iikam whɨekakɨm hɨr nwomɨmɨrɨm sɨma boɨn, kaimwoka, tɨ profet
inkamɨn krɨma nwokwokɨnɨn siyaɨrgɨn.

41 Mɨ nhɨrɨm sɨma boɨn mɨ tari Krais siya tɨ inkamɨn krɨma nwokwokɨnɨn Adi
Komii siya nɨkropkiyam. Mɨ Jɨsɨs siya nu Galili hɨrankɨn nɨtkɨn mɨ nhɨrɨm yɨm
hɨnɨɨna boɨn, tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyanɨn siya wɨ nu haɨmii Galili
hɨrii nɨmbiyami. Nɨɨngaka.

42 Adi Komii siya Yokwo Komii saiirɨn hɨriiyar boɨnkikɨn. Tɨ inkamɨn
Adi Komii siya nɨkropkiyanɨn yɨo Devidni namougɨn. Siir yopiiya siirɨn wɨ
om Betlehem omɨn bɨiya Devid siyar nwowɨn wɨ siir hɨr naokainaei. Mɨ
hɨriinankɨ nɨuwi mɨ siya tari Krais rani.

43 Mɨ iikam whɨekakɨm hɨr nwowɨm kasa rani. Mɨ sɨma isido whɨsa
yɨinɨkibɨrnam, nhɨrɨm yɨm sɨma dimɨn mɨ boɨn mɨ nhɨrɨm yɨm sɨma dimɨn mɨ
boɨn, Jɨsɨs siirɨn.

44 Mɨ tɨ yaiyɨm sɨmiir mhoɨiya, nhɨrɨm kɨmɨdiniya Jɨsɨs siir yonkwowam tɨr,
maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr hɨugrɨpkɨikikaigiyɨm. Mɨ sɨma siir bɨ
nonkwokɨm. Dimusi rani, ta ɨiya siya naowana ya bɨ nɨkɨ ɨmbinika. Ɨriig.

Inkam komii komiiyɨm sɨma Jɨsɨs siiram bɨ naɨngwo tɨbmiigɨm

45 Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiir mhoɨiya, polis inkamɨm sɨma Jɨsɨs siir
haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna swokɨ amɨm prismi bɨiyan inkamɨm mɨ Farisi kam
ɨkɨm sɨmiiram. Mɨ sɨma sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnwɨn, kɨma siir nonkwonani
karamae dimusi nwokɨm, ha?

46 Mɨ polis inkamɨm sɨma sɨmiir yaiyaka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨnki, bɨiya
inkam nwɨrkɨ tɨ inkamɨn siir hɨriinan yai bɨ swokɨ boɨnmɨn boɨnmɨnkɨn.
Nɨɨngaka.

47 Mɨ Farisi kamɨm sɨma hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn mɨ siya ɨkɨ iikam nhɨrɨm
sɨmiir kinsɨnan mɨ tari kɨmiirɨn ɨni warar yɨnkɨn hɨuspak haiyɨn siir siyɨu ɨiir
napam, aniya?

48 Mɨ kɨma hɨriiyar kɨgi, inkam komii komiiyɨm kɨmiir kɨgɨrkakiyɨm mɨ Farisi krɨma, krɨmiir inkam nwɨrkɨn ɨni warar wakaeyoknan siir yai aiiramɨn, aniya? Niingaka.
49 Yɨm tɨ iikamɨm, yɨm Moses siir siyɨu komiiyɨm siir siyɨu ɨmiir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨn krɨmiir hɨriinan. Mɨ sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya tɨrbugii, ɨiya siya iikam ɨmiir hɨdana.
50 Mɨ Nikodimasɨn tɨ inkamɨn Jisɨs siiram namwɨiyɨn nɨiyaka yɨo tɨ Farisi inkamɨm sɨmiir inkam nwɨrkɨn. Mɨ siya sɨmiir boɨn,
51 Krɨmiir siyɨuɨn yɨo ha boɨnkɨn, krɨma kamɨm sɨmiir kɨgɨrkakiyɨm, krɨma inkamɨn yai boɨniyɨn siir yai aiirɨm tikɨ mauugi mɨ dimɨnɨn siya tɨranɨn siiram tikɨ kɨgi mɨ mhoɨiya krɨma wɨ haɨni boɨnɨm, siya wadɨekɨ piyamisi owɨn, iyɨe? Wadɨe rani.
52 Mɨ sɨma siir yai aka hɨniina yowarkɨi boɨn mɨ ni kɨra ɨriipɨ hɨriinan nu haɨmii Galili hɨran inkam paeprikabgɨn, aniya? Kɨra Yokwo Komii saiir sɨbgu mwaɨni mɨ kɨra wa nwokɨ ɨnoknɨnkɨnɨm, profet inkam nwɨrɨn wɨ nu haɨmii Galili hɨr swokɨ ɨmbiyamɨmɨn tani. Niingaka. Ɨriig.

8

Wiga, kamkaka wig nhɨrmi kam aka nwowiya saeya

1 [Mɨ ɨiya sɨma sɨmiir yai ɨmiir dɨgiyɨm mɨ tɨ iikamɨm hɨr haɨngiriyɨu owɨm ɨna nhɨnmaigiyɨm sɨmiir yapa yapa oma. Mɨ Jisɨs siya yɨo kɨmɨdina mhɨu whɨrɨn Oliv nɨkɨuwiyɨn siir yam.
2 Mɨ ɨigwɨr nugak ɨimuma Jisɨs siya ɨna swokɨ amyakwokɨn omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir. Mɨ iikam whɨekakɨm ha nɨtɨm ɨni siirar inɨ ɨdwo kaeyokainiyɨm. Mɨ siya ɨni sɨmiir bopwonau hɨrar yɨdwokai owomwarkaiyɨuwɨn.
3 Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨoknɨnkɨniyɨm mɨ Farisi kam ɨkɨm sɨma wiga kamkaka wig nhɨrmi kam aka nwowa saiirɨn warar yɨkɨunani. Mɨ sɨma kɨmɨdina saiir boɨnki, saeya iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨdar nɨnsiin okwokiyɨm.
4 Mɨ sɨma kɨmɨdiniya Jisɨs siir boɨnki, inkamɨn nowomwarkaiyɨuwiyɨn ta wiga, wig nhɨrmi kam aka nwowa krɨma saiir bɨdi kɨgɨm.
5 Krɨmiir siyɨu komiiyɨn Moses siya wɨnkiyɨn yɨo hɨniina boɨnkikɨn, ta hɨriinan wiga krɨma saiirɨn siiyani kaiyɨmɨk aoki. Mɨ ni kɨra pɨ paniina boɨni tɨ hɨriinan siyɨu ɨiirɨn, ha?
6 Sɨma tɨ hɨriinan yaiyɨm mɨnam boɨnkɨm sɨrni hanɨin siya kiyɨskaiyɨm mɨ siirɨn pa nwokɨ boɨn hɨuriiyɨuɨm. Mɨ siirɨn pa nwokɨ onkwonamɨm maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨugrɨpkɨikikaiyam. Mɨ sɨma siir bɨ swokɨ ɨksɨsaekɨm. Niingaka. Siya bɨdiyar yɨnoknɨnkɨnɨn. Mɨ Jisɨs siya ha waisiinaiinamɨn mɨ siya kɨmɨdiniya nu ɨiir wɨn.
7 Mɨ sɨma hɨrar nikɨ okwowɨm mɨ sɨma siiramɨn ɨna kɨntɨnu srɨiraraokiyɨm. Mɨ Jisɨs siya ha nɨnkiyɨnyɨn okwokiyɨn mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn sɨmiirɨn, yɨpikɨ kɨmiir nwɨrɨn dimɨn biyɨe tɨr karamae nwowɨn, bɨi pɨ siya dɨt saiirɨn siiyani.
8 Mɨ siya ha swokɨ waisiinaiinamɨn mɨ siya yai nhɨrɨm ɨna swokɨ wɨnamɨn nu ɨiir.
9 Mɨ yaiyɨm Jisɨs siya boɨnɨm sɨmiir mhoɨiya, sɨma ɨna kiwomwokairaraokiyɨm nwonwɨra nwonwɨra sɨmiir oma namɨm. Mɨ bɨiyɨn adiyaowae waibibiyɨeyɨm sɨma haiburgig hɨrɨn. Mɨ mhoɨiya yainan whran, kopak mwɨigak ɨma. Mɨ sɨma ɨna yamɨm sɨmiir oma. Mɨ hapaiirɨn Jisɨs saɨsar ywoki ta wig anakan.

10 Mɨ Jisɨs siya ha nɨnsiin okwoyɨnyɨnkiyɨn mɨ siya kɨmɨdina saiir srɨi, wig, sɨma ɨni papi nwowɨm? Tapaiirɨn inkam nwɨrkɨ swokɨ o rani, kɨriir boɨn hɨuriyɨuwamɨn warɨ dimɨn biyɨeyɨm kɨra tɨrɨm sɨmiirsiyɨn, ha?
11 Mɨ wiga siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, inkam Komii tapaiirɨn inkam nwɨrkɨ swokɨ o rani. Nɨɨngaka. Sɨma bɨdi yamswokiyɨm. Mɨ Jisɨs siya saiir boɨn, an kara ɨriipɨ hɨriinan warɨ siyɨu biyɨeyɨm kɨra mɨ tɨrɨm pɨ sɨmiirsi boɨn hɨuriyɨu rani. Mɨ kɨra tapaiir haiburgig mɨpi tɨ am. Mɨ kɨra wɨ dimɨn biyɨe kɨpi swokɨ tɨrmɨmɨn. Nɨɨngaka. Ɨriig.]

Jisɨs siya ɨni bɨekɨ whwoyanan ywowɨn nu ɨiir

12 Mɨ Jisɨs siya yɨpɨkɨ siir kɨgna apɨm, sɨmiirɨn ɨna swokɨ boɨnkiyɨn, kara tɨ nu ɨiirɨn ɨni bɨenan whwoyan. Mɨ yɨpɨkɨ kariirɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨni mɨ kariir yai ɨmiir wakaeyoknaei mɨ siya wɨ siyɨu biyɨeyɨn nɨibwomambwonan nwokiyamɨn wɨ siir nap rani. Nɨɨngaka. Siya wɨ yaeya kwoɨnwɨnɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn wɨ siir haii bɨenan whwoyaeiyɨn.
13 Mɨ Farisi kamɨm sɨma Jisɨs siir boɨnki, warɨ dɨmɨn taemɨnɨm kɨra boɨniyɨm yɨm kɨriir kwoɨnkar prɨinaɨngwo boɨni. Warɨ dimɨn taemɨnɨm kɨra boɨniyɨm yɨm dimɨn komii rani, yɨm krɨmiirɨn ha nɨisiimauu rani, kɨra yɨpɨkɨn. Nɨɨngaka.
14 Jisɨs siya hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn. Nɨɨngaka. Tɨ dimɨn taemɨnɨm kanakanar boɨn wakaenam yɨm kaimwowaɨrgɨm. Dimusi rani, kara ɨna nɨnokɨnkɨnɨn omɨn kara nɨtɨn mɨ omɨn kara namanɨn. Mɨ wɨm kɨma ha nɨnokɨnkɨn tani kara pɨndankɨ nɨtkɨn mɨ kara wɨ pɨnda nami.
15 Wɨm kɨma kariirɨn nuan dimɨn ɨmiirarar hɨdikɨn. Kɨma kariirɨn dimɨn mwoni bɨ boɨnikɨm. Mɨ kɨma kariirɨn ɨni hɨriiyar boɨn hɨuriyɨu krɨpkaiyɨm. Mɨ an kara inkam ɨmiirɨn hɨriinan bɨ hɨdikɨn. Nɨɨngaka.
16 Mɨ kara iikamɨm kariir whwonkam ɨda nokwowɨm sɨmiir dimɨn taemɨnɨm sɨma tɨrɨm sɨmiir hɨdi, kara wɨ wadɨeyar hɨdi. Dimusi rani, kara kariir kwoɨn aɨrgɨ prɨinaɨngwo hɨd rani. Nɨɨngaka. Adi Komiiyɨn yɨpɨkɨ kariir nɨkropkiyɨn siya ɨni kanakar nwowɨn.
17 Kɨmiir siyɨuɨn yɨo hɨnɨɨna boɨnkɨn, inkamwo pɨ nwɨsa ywoki kwoɨn whɨruwa ɨkɨ dimɨnɨn sowar boɨnɨn pɨ kaimwo siya nwokii. Dimusi rani, sowa kwoɨn whɨruwa bɨdi ywokiyo.
18 Kara kɨmiirɨn dimɨn taemɨnɨm kariirarɨm sɨmiir boɨni, kara tɨ inkamɨn Adi Komii siir omankɨ nɨtɨn. Adi Komiiyɨn kariir Adɨn, yɨpɨkɨn kariir nɨkropkiyɨn, siya mɨ kara, krɨra kɨmiir nɨnokɨnkɨn haigɨnɨuwam tɨri kariirɨn hɨnɨɨn, kara yɨpɨkɨn.
19 Mɨ sɨma siirɨn hɨnɨɨna srɨi, kɨriir Adɨn ɨni papi nwowɨn? Mɨ Jisɨs siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn mɨ kɨma kariirɨn ha nɨnokɨnkɨn karamae nwowi kara yɨpɨkɨn mɨ kɨma kariir Adɨn siirɨn wɨ wara mɨ ɨnokɨnkɨn tani. Mɨ kɨma kariir nɨnokɨnkɨni mɨ kɨma kariir Ad ɨiirɨn wa mɨ ɨnokɨnkɨni.
20 Jisɨs siya omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya saiir maeyau kwɨra hɨuyokiyokaiya maeyaua umɨrɨm Adi Komiini sɨma hauuwiyɨm, sɨm haigiiya saiir hɨr boɨnmɨmauugɨn. Mɨ sɨma siir bɨ nonkwokɨm maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr hɨugrɨpkɨikikaiyamɨn. Dimusi rani, siir ɨiya naowana ya bɨ nɨkɨ ɨmbinika. Ɨriig.

Kɨma omɨn kara namanɨn siirɨn wɨ wara nɨt rani

21 Mɨ Jisɨs siya sɨmiirɨn ɨni hɨriiyar swokɨ haɨngiyas boɨn taraowamɨn. Kara wɨ kapi namkrɨpkainami. Mɨ mhoɨiya kɨma wɨ kariirɨm hansɨrnanaei. Mɨ mhoɨiya kɨma wa naonami. Dimusi rani, tɨ dimɨn biyɨeyɨm kɨma tɨrɨm sɨmiirsika. Mɨ kɨma omɨn kara namanɨn wɨ siir wara nam tani. Nɨɨngɨ, nɨɨngaka.

22 Mɨ Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima hinɨɨna boin mɨ siya hinɨɨna dimusi boinkin, kima omin siya namanin wɨ siir wara nam tani? Mɨ tɨ yaiyim tɨ siya kwaboinkiyim, yim tari hinɨɨna boinkim, siya wɨ siya siyar swokɨ ɨsomaonaei. Mɨ krima wɨ wara ninkin am tani, ha?
23 Mɨ Jisis siya hinɨɨna yowarkɨi boin, wim kima nu tiran iikamkim mɨ an kara ninomor kouan inkamkin wim kima tɨ nuin siir tirankar nitkim, an kara kouankɨ nitkin.
24 Kara kimiirin tɨ hiriinan siirsi boinmauugin. Kima wa naonami. Dimusi rani, kimiir dimin biyɨeyim kima tirim simiirsika. Mɨ kima ha bɨ naingwo tibmii kiingim kara tɨ Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya.
25 Mɨ sima siir yai aka ɨna swokɨ owarkɨi boinim, ɨhɨ mɨ kira yɨpikin? Mɨ Jisis siya ɨna swokɨ owarkɨi boinin, kara tɨ yaiyim kimiir bidiyar ikɨ boinmauuin, ɨiya kara biigɨ bii Adi Komii siir yai aiir boimimauuin.
26 Kara kimiirin wa pɨ boinin mɨ wa pɨ mɨ hidin dimin biyɨe biyɨeyim kima tirim simiirsiyin. Mɨ tariinanin iyɨe? Yio ini niinga ywowin. Mɨ tariinanin kara nuan iikamim kimiirin pɨ yaimin diminim kara hainaniyim siir hiranki, inkamin yɨpiki kariir nikropkiyin pɨ simiir boinmimauuwi. Siyairgin kaimwokɨ kaimwowin. Mɨ ta saeyairga kara boinmimauuwiya iikamim nuanim kimiir.
27 Sima ha bɨ ninokninkinkim tɨ dimin taeminim siya boinmimauuwim, yim siir Adin siirgim. Niingaka.
28 Mɨ Jisis siya simiir boinki, mhoiiya ɨiya kima kariir hainani, inkamin ninomor kouankɨ nitin paeyin hiiniya nirɨoninkinin siir mɨ kara ha naonami mɨ kima wɨ haini ninokninkini, kara yɨpikin. Mɨ kima wɨ haini ninokninkini, kara tɨ dimin taeminim kanakanar bɨ prɨinaingwo boinkim. Mɨ tɨ yaiyim kara boinmimauuwim kimiir, yim kariir Adin Adi Komii siyar hauugikim kariirin.
29 Mɨ kariir Adin, Adi Komii siya yɨpikɨ kariir nikropkiyin, siya ɨni kanakar nwowin, siya kariirara bɨ kigninkinkiikin. Dimusi rani, siir yaiyim karar wakaekim mɨ kara siir kwoin ɨiirar napikin.
30 Mɨ iikam whɨekakim ta yaiya Jisis siya boina saiir wakaeyim sima ɨna yaingwo tibmii kiingiyim siirim. Ɨriig.

Jisis siya simiirin minsi boinmimauugin siya simiir whinkinsiis haiginiugin sima dimin biyɨeyim rirmiiya simiirsi nwowim

31 Mɨ mhoiiya Jisis siya Isrel simiir iikamim yɨpikɨ siir yai aiir wakaeyim mɨ sima ɨna yaingwo tibmii kiingiyim tɨ yaiyim siya boinim simiiram. Mɨ kima tɨ yaiyim kara boinim simiiram naingwo tibmii kiini mɨ kima wɨ kariir kigna miriiyan inkam nwowi.
32 Mɨ mhoiiya kima wɨ haini ninokninkini yaimwokɨyaimwowa. Mɨ ta yaimwokɨyaimwowa kimiirin wɨ saeya whinkinsiis haiginiuwi rirmiiya dimin biyɨeyim simiirsi nwowim inkamin maeyaua mii biyɨe miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mɨ ha haiburgigiyin, siir hiriinan.

33 Mɨ sima ɨna yowarkɨi boinim, nim krima Ebrahamni namouwim, krima biiya inkam nwirniyim niinga niinga bɨ swokɨ mirii miminkim. Mɨ kira hiniin dimusi boinkin, kima wɨ inkamin maeyaua mii biyɨe miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mɨ hir ha haiburgigiyin mɨ rirmiiya ha nwowiyin wɨ siir hiriinan nwowi.
34 Mɨ Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikam kima yɨpikɨ dimin biyɨe tirim, yim ɨni iikamim maeyaua mii biyɨe miriiya hir hiugripkiikikaiyim dimin biyɨeyim ini haniin simiir kwoin ɨmiir kwirii ɨdwokaiyim ɨni simiir hiriinan ywowim.

35 Iikamim maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyim, sima diminim sima naingwowiyim wi tir tani. Mi inkamin yipiki om hirar nwowiyin yio nikrani, diminin iki siya naingwowiyim tiram, yim wa tiri.
36 Mi kara ti yinisimin kimiirin wadie tir haiginiuwi mi kima iki dimin biyieyim simiirsiyin wi rirmiiyar nwowi mi kima mhoiiya wi rirmiigirirmiiyar nwoki.
37 Kara ina ninoknинkinin, kima Ebraham siir namougim. Wim kima kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, kima yaiyim kara boinmimauuim simiiram naingwo tibmii kiin tani.
38 Kara kimiirin yaiyim kariir Adin biiya siya niisiisiimauuim kariir, simiir boinmimauuwi. Mi wim kima ini dimin taeminim biiya kimiir ad ima boinmimauuim ini simiirar swoki tirim.
39 Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krimiir adin Ebrahamkin. Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin mi kima Ebraham siir yinisimki niuwi mi kima wi dimin taeminim siya tirim wi simiir hiriinanar ti tir.
40 Mi ti yaiyim kara boinmimauuwim, yim yaimwowairgim, yim ti yaiyim yim kara wakaenani ima Adi Komii siirim. Mi wim kima ini hiriiyar niksisae kripkaiyim kariir nisomaowamin. Abraham siya ti hiriinan siyiu iiir bi swoki tirmiminkin. Niingaka.
41 Wim kima dimin taeminim kimiir ad ima tirim simiirarar tirkim. Mi sima siirin ini igao yaiyar boinkiyim, krima hiiyin tani. Krima ad nwiruwani yinkim Adi Komii siirgisiirgim.
42 Mi Jisis siya simiirin hiniina boin mi Adi Komii siya kimiir Adgi niuwi mi kima kariiram warar timi aingwokwo, ti inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir siir om hiranki. Kara tiriirin kariir kwoin ara napam bi nitkin. Kariirin siyar nikropkikin.
43 Mi kima ti yaiyim kara boinim simiir ninoknинkin karamae dimusi nwokim? Kima wi ninoknинkin tani. Dimusi rani, kima, kima nwowa saiir hiriinan nwo rani mi kima kariir yai aiirin wi ha wakaeyoknarani.
44 Wim kima kimiir adin Setan siir yinisisimkim. Mi wim kima dimin biyie biyieyim siya naingwowiyim simiirar mi aingwowikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nisomsom aowaki waiwigin siya miiyiknansim bi swoki omin ominkin. Dimusika, minsika siya simiir whinkinsiisamin yaimwoni wara bi boinikin. Siya niksisaeyaki waiwigin, iikamim simiir kwoin imiir nikpitmaiyam. Mi iiya siya niksisaeiyim, siya siir kwoin iiirar napikin. Dimusi rani, siyairgin iikamim niksisaeiyim simiir adin.
45 Kara kimiirin yaimwowar boini yaiyim kara boiniyim kara yaimwo imiirarar boini. Kara bi niksisaeikin mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, kara kimiirin Setani dimin taeminim sim boinkin.
46 Mi kimiir nwirki hiriinan boin karamae dimusi nwowi, ti dimin taeminim kara tirim yim kipiii rani, ha? Kara kimiirin yaimwowar boini mi kima kariiram naingwo tibmii kiinim payop.
47 Mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir yinisisim nwowi, yim sima dimin taeminim Adi Komii siya boinim simiir wakaeyoknakim. Wim kima Adi Komii siir yinisim tani mi kima dimin taeminim siya boiniyim simiir panisi wakaeyoknasi. Iriig.

Ebraham siir apu aeya naokaina siir, an kara hiriiyar nwokin

48 Mi inkam komii komiiyim Isrel simiir iikamim simiir kigirkakiyim sima siir boin, biiya krima kiriirin yaimwowar boinkikim, ti nu haimii Samerian inkamin, kiriirin yiu biyieki bidi ii okwokaiyin.

49 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariirin uridyiugi bi nii okwokaigin. Kara, kariir Adin siir inig iiirarar hainan praprasi. Mi wim kima kariir swoki igbumbuwi mi kima kariir inig iiir bi hainanikim.
50 Kara dimin taeminim minam bi tirkim, iikamim kima kariirin hiniina boinim, kara inkam wadiekin. Niingaka. Adi Komii siya iikam kimiirin wi mhoiiya niisiimauuwi kariirin hiniin kara inkam wadiekin. Mi dimin taeminim kara tirim, wi siyar hidi.
51 Kara kimiirin yaimwowar boini, yipiki kariir yaiyim kara boinim simiir naingwo tibmii kiinin yio wi nao rani. Niingaki, niingakiinga. Sima wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyami.
52 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, simiir kigirkakiyim, sima siir boin, krima ini haini yinokninkinkiyim kira asi whaowaei, kiriirin uridyiugi bidi yitkiiyin. Mi kiriir kwoinin siya kiyipiyaokiinaowidi.
53 Mi inkamin Ebraham nikiuwiyin mi profet inkam ikim yipiki Adi Komii siir yai aiir nowomwarkai haiginiugigim yim bidi yaonamim. Mi ni kira kimidiniya hiniina boin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiini wi nao rani. Yio wi omwai hiriiyar waiyayokiyokiii. Mi kira hiriiyar naingwowi Ebraham siya mi profet inkam ikim, simiir kouwin ini kira ywowin, ha? Mi kira hiriiyar mi naingwowi kira ini Adi Komii siir hiriinan ywowin?
54 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kara kariir inig iiirar swoki hainan praprasi, yio dimin komii rani. Kara wi hiriinan tir tani, Adi Komii, kariir Adin yipikin kima boinin hiniin kima siiram naingwo tibmii kiini, siya siyairgin kariir inig iiir hainan praprasi.
55 Kima ha boinkim, kima siirin ina ninokninkinin mi kima siiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka. An kara siirin ina ninokninkinin mi kara ina mi wakaeyokna aingwo tibmii kiinin siiramin. Mi kara ha boini, kara siir bi ninokninkinkin. Kara wi iikam kimiir hiriinanar pi mi owin niksisaeyan inkam. Niingaka. Kara siirin ina ninokninkinin mi kara siiram asi wakaeyokna aingwo tibmii kiini.
56 Kimiir brougaeyin Ebrahamin minam naingwokwonanaekin, iiya kara haiburgigana Adi Komii siir om iiir mi nua tiriir nitim, inkam nauuni oniyim nuan iikamim kimakar. Siya bidi yinokninkinin mi siir kwoinin mairgimairga komiigak asi nwokin.
57 Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima siir boin, kira waibiyie bi niki okin mi kira Ebraham siirin ha kigin, aniya? Kiya, nipi niksisaei.
58 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwowar boini, biiya Ebraham siir yopiiya siir naokaina, ankara hiriiyar nwokin.
59 Mi ti yaiyim siya boinim simiir mhoiiya, kamim siiya ina haiyim siir kaiyimik aowam. Mi Jisis siya idowiiya bi nwokin. Mi siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir haiburgigin mi ina yapnaniyamin idowiiya hiriir. Ɨriig.

9

Inkam nhwokwisaeyin siir niwiigin

1 Mi Jisis siya ha napnamin sasar mi siya inkam nhwokwisaeyin siir kig, siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakika.
2 Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, siyiu biyie nhinga tirkin, ti inkamin siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainain. Siyar, iyie? Siir yopii ad owa?
3 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti inkamin mi siir yopii ad owa simani dimin biyie bi tirkim? Siya nhwokwisae hiriiyar nwokin. Dimusi

rani, Adi Komii siya siirin wi dimin kibiki kibi iiir tirhaiginiuwi, iikamim simiir niisiimauuwam.
4 Krima Adi Komii siir dimin taemin imiirar tirkripkai, inkamin yipikin kariir nikropkiyin tiriirin. Krima ti iiyim siya nimbingiyim krimiir hiriiyar tir. Dimusi rani, mhoiiya ta ii aeya niti, iikamim sima wi ti hiriinan dimin iiir tir tani.
5 Mi kara ti nu tirar niki owin, kara ini paenan niuya haiginiunan ywowin, iikamim simiir siyiu iiir. Kara simiirin Adi Komii siir dimin taemin imiir niisiimauuwi.
6 Mi ti yaiyim siya boinim, simiir mhoiiya siya yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiyin mi siya kimidiniya nu inakar yinkin hiubrombropki nu bropair nwokiyam. Mi siya kimidiniya siir nhwo iiir yaki itimakiugiyin.
7 Mi ti siya nitimakiugiyin inkamin siir nhwona iiir saiir mhoiiyain, siya siir boinki, kira whiiya Siloam nikiuwiya saiir tani whaunaki.
8 Mi siya ha swoki itin mi iikamim saika kingiin hir nwowim mi iikam nhirim yipiki siir kigim, siya nu hir nidwowin umiram iikam imiiram kauin, sima, sima simar yinsrii ansriina, ti inkamin biiya hir nidwowin mi umiram iikam imiiram kauin siir hauuwam mi tari siyairgin ti inkamin, iyie? Si rani?
9 Mi iikam nhirim sima boin, ti inkamin siyairgin nu hir nidwowin krimiiram kauin. Mi nhirim sima boin. Niingaka. Ti inkamin si rani, siir whwonkamin ti inkamin nhwokwisae nwowin siir whwonkamnankin.
10 Mi siya simiir boinki, karairgin, ti inkamin biiya nhwokwisae niki owin. Mi ta siya boinkiya simiir saiir mhoiiyan, sima kimidiniya siir srii, kira paniin paniina tirkin wara kiriir nhwoin wadie nwokiyin mi kira hinda tinda ha kigomokiyin?
11 Mi siya simiir boinki, inkamin Jisis nikiuwiyin siir yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiya mi siya kimidiniya nu inaka yinkin hiubrombropki, brop nwokiyam mi mhoiiya siya kimidiniya kariir nhwo iiir yaki itimakiugi. Mi siya ina boinkiyin kariirin, kira kiriir whwonkamin whii Siloam saiir tani whausoknaki. Mi ta saiir mhoiiyan, kara ina yamin kariir nhwo iiir whausoknakiyim. Mi kariir nhwoin ini ta saiirsiyar kigomokiyin, hinda tinda.
12 Mi ta siya boina saiir mhoiiya, sima siir srii, siya ini papi nwowin? Mi siya ina yowarkii boinkiyin, kara siir ninokninkin tani. Ɨriig.

Mi Farisi kamim sima ti inkam iiir srii Jisis siya dimu dimin tirkin

13 Mi mhoiiya sima ti inkamin biiya nhwokwisae niki owin siir yikiunam, Farisi kamim simiiram yipiki Mosesni siyiuim sim sibgu inokninkiniyim.
14 Mi iiya Jisis siya nu bropairin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwo iiir naki itimakiugiyin mi siir nhwoin wadie ha swoki okiyin mi siya ina dikaoraekaokiyin hinda tindain. Siya ti diminin Juda simiir ii komiiya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiir tirkin.
15 Mi siya hiriirin simakar yam Farisi kamim simiir kigamin. Mi sima kimidiniya siir srii siya simiir swoki boinmauuim, siya wadie paniin paniina nwokikin, tiki sibgu kigomokiyin. Mi siya ina yowarkii boinin, kariir nhwonain inkam nwirin nu bropairin siya nitimakiu haiginiugikin mi kara op ha nani whausoknakiyin mi kara hinda tinda ina priikigomokiyin.
16 Mi Farisi simiir iikamim simiir nhirima boin ti inkamin Adi Komii siya bi nikropkikin. Niingaka. Dimusi rani, siya mii Juda simiir ii komiiya piu siisiya dimin taemin whir tir karamae nwowiya Sabat saiir miriigin. Mi siya Moses siir siyiu komii iiir bi napkin. Mi nhirim sima boin mi siya uridyiugiswo wi ti hiriinan dimin miiyik miiyik imiirar pi tirin? Mi sima, sima simarin isido whisa yiinibir. Nhirim yim hiniina boin, Jisis siya inkam paii rani mi nhirim sima boin, siya inkam wadiekin.

17 Mɨ sɨma inkamɨn bɨiya nhwokwɨsae nikɨ owɨn, siir srɨigi, kɨra panɨɨna naɨngwowi inkamɨn wadɨe kɨriir nhwo ɨiir nwowaigɨnɨugiyɨn, ha? Mɨ siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnki, siya profet inkamkɨn?
18 Mɨ Isrel sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm inkam komii komiiyɨm, sɨma tɨ inkam ɨiir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm mɨ sɨma panɨɨnsi yaɨngwo tɨbmii kɨɨnsi hɨnɨɨn, tɨ inkamɨn bɨiya nhwokwɨsae nikɨ okɨn mɨ tariinanɨn siya ɨna sɨbgu kɨgɨmokiyɨn. Mɨ sɨma tɨ yaiyɨm siya boɨnɨm sɨmiir bɨ naɨngwo tɨbmii kɨɨngɨm. Sɨma wɨ siir yopii ad owiirar srɨi ɨski.
19 Mɨ sɨma sowiirwai srɨi, ana tɨriigɨnɨn kowiirwai yɨnisɨmkɨn kowawaiyɨn hɨriinan nhwokwɨsaeyar naokainakikɨn siirɨn? Mɨ siya panɨɨn panɨɨna kɨgɨmokikɨn, tariinanɨn tɨ dimɨn taemɨn ɨmiir kɨgomokiyɨn?
20 Mɨ siir yopii ado sowawai boɨn sɨmiirɨn, krɨra ɨna nɨnokɨnkɨno, tɨriigɨnɨn krɨriir yɨnisɨmkɨn yɨpɨkɨn krɨrawai naokainakiyɨn siirɨn hɨriinan nhwokwɨsaeyar naokainakikɨn.
21 Krɨrawaiyɨn nɨnokɨnkɨn tani siya panɨɨna nanao kaowɨrɨrkikɨn, siya tɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiir sɨbgu kɨgomokiyɨn. Krɨra nɨnokɨnkɨn tani, siirɨn nhɨnga namsi tɨr haigɨnɨugikɨn siya tɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiir sɨbgu kɨgomokiyɨn. Kɨma siir srɨi. Siya inɨkamae bɨdiyar ywowɨn, pɨ siyar nwokɨ boɨnɨm.
22 Mɨ siir yopii ado sowa hɨriinan yai asi boɨnko, sowa Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨmiir iikamɨm sɨmiir kɨgɨrkakiyɨm sɨmiirsi nɨdidgo. Inkam komii komiiyɨm bɨiya sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨm, inkam nwɨrkɨ ha boɨni, Jisɨs siya Kraiskɨn, yɨpɨkɨ iikam ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuuwam nɨtɨn. Mɨ sɨma sowiirɨn omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya wɨ saiir hɨriir kɨgnɨnkɨn apnɨnopkaigi rani.
23 Mɨ siir yopii ado sowawaiyɨn bɨdiyar yɨnokɨnkɨno siirɨn. Mɨ sowawaiyɨn sɨmiir boɨnki, siya inɨkamae bɨdiyar ywowɨn, kɨma siirar srɨi.

24 Mɨ sɨma ɨna swokɨ ɨkɨunaɨn tɨ inkamɨn yɨpɨkɨ bɨiya nhwokwɨsae nikɨ owɨn siiram. Mɨ sɨma siirɨn ɨna boɨnɨm, kɨra Adi Komii siir hainanprapraski mɨ mɨpi yaimwowar boɨnki. Krɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm tɨkɨ inkamɨn siya Adi Komii siir siyɨugɨ siyɨu ɨiir sɨbgu ap rani. Kɨra hɨnɨɨna dɨnokɨnkɨn warɨ inkamɨn, yɨo inkam paii rani.

25 Mɨ siya sɨmiir boɨn, kara nɨnokɨnkɨn tani tɨkɨ inkamɨn siya wadɨekɨ piyamisi owɨn, iyɨe? Mɨiyɨk rani. Kara tɨ siirarar nɨnokɨnkɨni, bɨiya kara nhwokwɨsae nwokɨn mɨ tariinanɨn kara ɨkɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨmiirɨn ɨna sɨbgu kɨgomokiyɨm.
26 Mɨ sɨma siirɨn ɨna swokɨ srɨiyɨm, siya kɨriirɨn dimu dimɨn tɨrkikɨn? Mɨ siya kɨriir nhwo ɨiirɨn wadɨe panɨɨna nwowaigɨnɨugigɨn?
27 Mɨ siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara kɨmiir bɨdiyar ikɨ boɨnmauuwɨn. Mɨ kɨma bɨ sɨbgu wakaekɨm. Mɨ kɨma pɨ ɨdɨp ɨdɨp wakaeyam dimuam swokɨ tɨri? Mɨ kɨma siir wakaeyokna apam naɨngwowi, aniya?
28 Mɨ tɨ siya boɨnkiya hɨriinan saiir mhoɨiyan mɨ sɨma siirɨn yai mɨiyɨkni bɨ boɨnkikɨm, sɨma hɨnɨɨna boɨnki mɨ ni kɨra tari siir yai aiir mɨ wakaeyokna apam mɨ tɨri. Nɨm krɨma nɨɨngaka. Nɨm krɨma Mosesni mɨiyɨm si wɨngikɨm sɨm wakaeyokna apikɨm.
29 Krɨma Adi Komii siir mɨiyɨm Mosesni boɨnɨm siya wɨnam sɨmiirarar nɨnokɨnkɨni. Mɨ warɨ inkam paeprikab hɨriinanɨn krɨma siir nɨnokɨnkɨn tani, siirɨn nhɨnga nɨkropkikɨn tɨriirɨn.
30 Mɨ tɨ inkamɨn siya sɨmiir boɨn, tɨ dimɨnɨn yɨo ɨni saɨka sa ywowɨn. Kɨma nɨnokɨnkɨn tani siirɨn nhɨnga namisi ɨkropkikɨn. Siya nɨtkɨn mɨ kariir nhwoɨn wadɨe siya nwowaigɨnɨugikɨn.

31 Krima ti siirin ina ninokninkinin, Adi Komii siya ti hiriinan inkam biyieyim dimin taeminam siiram sriiiyim simiir yai bi swoki wakaeikin. Siya iki iikam miiyik miiyikim yipiki siir kwoin iiirara napiyim, simiir yai imiirarar wakaeikin.
32 Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siya nu iiir nonkwokwokiyin mi ini tariinanar yadigniyin, krima hiriinan bi swoki wakaemiminkim, inkam nwirin, inkamin nhwokwisae nwowiyin siir bi swoki whindiraerarkin, siya sibgu kigomokiyim iki dimin taeminim sim.
33 Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropki karamaekiswo siya wi ti hiriinan dimin miiyikar pi tirin? Niingaka.
34 Mi ti kamim sima siir boinki, kiriir yopiiya kiriir naokainakiya, saeya kiriirin siyiu biyieyan inkam naokainakikin. Mi tariinanin kira dimin taemin krimiir niisiimauuwam tiri, aniya? Mi ta sima boina hiriinan saiir mhoiiyan sima siir yikidu mi sima siirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirankar yikropki. Ɬriig.

Iikamim Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim

35 Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, sima siirin idowiiya hiriir nikrop apnikiyim mi siya kimidiniya siiram hansiram. Mi mhoiiya siya siir hansiryiskaiyin mi siya kimidiniya siir srii, kira inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siir om hirankin, kira siiramin ina naingwo tibmii kiinin?
36 Mi ti inkamin ina yowarkii boinin Biiyan Inkam Komii, kira kariir boinmauu ti inkamin siya yipikin mi kara pi siir yai aiir niki wakaeyokna apim.
37 Mi Jisis siya siirin hiniina boin, kira siir bidiyar iki kigin ti siyairgin ti kinaka boinaiyin.
38 Mi ti inkamin siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, kara ina naingwo tibmii kiinin kirairgin inkamin Adi Komii siir om hiranin. Mi siya ogmwo ha waisii hiunanaiinamin mi siya kimidiniya siir inig iiir hainan.
39 Mi mhoiiya Jisis siya ina boinin, kara ti nu iiirin minam nitkin iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir hidam. Kara tiriirin minam nitkin iki iikamim yipiki Adi Komii siir ninoknkin karamae nwowim yipiki iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin. Mi sima wi siiram nwoki sibgu aingwo tibmii kiinim. Kara minam nitkin iikamim yipiki ha naingwowim, sima Moses siir siyiu komiiyin siir yai imiir bidi sibgu inoknkinkinim, iikamim sibgu kigomokiyim simiir hiriinan. Kara simiir niisiimauuwam nitkin. Tiriiginim, yipiki Adi siiram naingwo tibmii karamae nwowim iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan, sima nwowa saiir hiriinan.
40 Mi Farisi kam nhirim yim saika hir warar ninkin okwokim mi sima bidi wakaekiyim dimin taeminim siya boinkiyim mi sima kimidiniya siir boin mi kira hiriiyar naingwowi nim krima iriipi hiriinan nhwokwisaekim ti iikamim simiir hiriinan, aniya?
41 Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ini ti iikamim nhwokwisae nwowim ini simiir hiriirnan ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiirin wi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigi rani. Mi wim kima inokiinokin hirii hiriiyar boininaeikim, kimiir mhii kwoinim dimin whirki swoki kinyiskai rani. Mi kima ina ninoknkinkinim Adi Komii siirgisiir dimin taemin imiirin. Mi hiriinanki niuwi kimiirin Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigiyim wi digar

nwowi. Mɨ kɨmiir dimɨn biyɨeyɨm wɨ haiyoprimdiyɨumiigi rani, sɨma wɨ hɨriiyar nwokrɨpkaii. Ɨriig.

10

Jisɨs siya iikam ɨmiirɨn inkamɨn sibsib kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan kɨgrɨraokɨn

1 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, inkamɨn hira sibsib ɨmiir hɨuyokiyokaiiya saiirgɨsaiir ano ɨiir napnɨnopkainam karamae nwowi mɨ siya hinda kaina iiyami hir aiirɨn, yɨo tɨ hɨriinam siyɨuɨn, yɨo ɨni inkamɨn digworaekwo tauaehaiyam namiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn.

2 Mɨ inkamɨn anokɨ ano ɨiirar napnɨnopkainamiyɨn, yɨo siya inkamkɨ inkamɨn sibsib ɨmiir kɨgrɨraowikɨn.

3 Mɨ inkamɨn ta hira saiir anowɨn napnɨnopkainamiyɨn siir kɨgrɨraowiyɨn, siya pɨ tɨ inkam ɨiir kɨgwɨni, siya siirɨn pa kɨgnɨnkɨn apnɨnopkaigi. Mɨ sibsibɨm pɨ siir yai aiir wakae sɨbgii mɨ siya sibsibɨm sɨmiir inɨgɨm ɨrɨra ɨrɨra pa dapkii mɨ siya sɨmiirɨn pa whɨnapnaniyami idowɨiya hɨriir.

4 Mɨ siya siir sibsib ɨmiirɨn pa nɨkɨunaniyami mɨ sɨmiir bɨiyɨn pɨ siyar nwonami. Mɨ tɨ sibsibɨm siir mhoɨiya asi sɨdkaenamkɨm. Dimusi rani, sɨmiirɨn siya nɨkɨunaɨm mɨ sɨma siir yai aiir wakaesɨbgiyɨm mɨ sɨma ɨni siir mhoɨiyar sɨdkaenamɨm.

5 Mɨ inkam nwɨrkɨswo, sɨma wɨ siir di wakaeyoknaei mɨ wɨ siir mhoɨiya di mɨ ami. Nɨɨngaka. Sɨma wɨ siirsi pɨ yɨdidɨn mɨ wa pɨ yɨdamɨn. Dimusi rani, sɨma inkamɨn yɨpɨkɨ sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn siir yainan wakaeki rani.

6 Jisɨs siya tɨ yaiyɨm Farisi kamɨm sɨmiirɨn boɨniyɨo yai ara boɨnkɨn. Mɨ sɨma sɨmiir bɨ sɨbgu nɨnokɨnkɨnkɨm siya tɨrɨigɨnɨm, yɨo siyar boɨnakɨn. Ɨriig.

Jisɨs siyaɨrgɨn inkam kɨbiyɨn yɨpɨkɨn sibsib sɨbgu kɨgrɨraowiyɨn

7 Mɨ tɨ kamɨm sɨma tɨ dimɨn taemɨnɨm Jisɨs siya boɨnɨm sɨmiir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna swokɨ boɨnkiyɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, karaɨrgɨn sibsibɨm sɨmiir anowɨn. Iikamɨm yɨpɨkɨ sibsibnan nwowi mɨ Adi Komii siiramɨn ha nɨti sɨmiirɨn wɨ kara whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi.

8 Iikamɨm yɨpɨkɨ bɨiya kariiram nikɨ ɨtɨm Isrelmi iikamɨm sɨma kɨgrɨraowɨm, yɨm hɨiyan iikam nikɨ okɨm. Sɨma ɨnokɨɨnokɨn sibsib ɨmiir tauaehaiyamar nɨtikɨm. Mɨ sibsibɨm sɨmiir yai ɨmiir bɨ swokɨ wakae sɨbgɨm. Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir sibsibnan nwowɨm yɨm wɨ tɨ hɨriinan inkamɨm sɨmiiram kɨpi naɨngwo tɨbmii kɨɨn. Nɨɨngaka.

9 Anowɨn karaɨrgɨn. Mɨ yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨn yɨo ɨni sibsibɨn hira saiirgɨsaiir ano ɨiir napnɨnopkainaniyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, siirɨn wɨ asi nanmaiwarkainaei. Mɨ mhoɨiya siya idowɨiya nami mɨ siya wraisu nae mɨ kɨi mɨnɨm sɨmiir kɨgi mɨ wɨ haɨni naei.

10 Mɨ yɨo hɨiyan inkamɨn, yɨo dimɨn taemɨn ɨmiir tauaehainaki aramar nɨtikɨn. Mɨ sibsib ɨmiir nɨsomsom aokaogig mɨ digworaekwo ɨmiir nonkwobumbunɨnkɨngig aramar nɨti. Mɨ tɨ kara nɨtɨn sɨma wɨ nao rani, sɨma wɨ omwai waiyayokiyokɨi siyɨuɨn Adi Komii siya naɨngwowɨn siir.

11 Kara ɨni inkam mɨiyɨkɨn sibsib sɨbgu kɨgrɨraowiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Kara wɨ mɨnsi naowi, kariirgɨ kariir sibsibɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam wadɨe sɨma sɨbgu owam.

12 Mɨ tɨ mɨiyan inkamɨn yɨpɨkɨn umɨr aramar mɨriiyɨn, yɨo inkamɨn sibsibgɨ sibsib kɨgrɨraowiyɨn si rani. Mɨ sɨma wɨ siir sibsib nwo rani. Mɨ siya niimauan wra biyɨeyɨn siir kɨgwɨni mɨ siya siirsi nɨdidwɨni mɨ wa nɨdamnani. Mɨ niimauan wra biyɨeyɨn pɨ sibsib ɨmiir nɨnkɨn aeyokiyoknami. Mɨpi siya sɨmiir ɨrni yonkwo, ɨkɨ nhɨrɨm yɨmba kakɨdamkii hɨnda tɨnda.

13 Mɨ tɨ inkamɨn tɨ hɨriinan nɨdamamɨn, yɨo siir sibsib ɨmiiram bɨ naɨngwowikɨn. Yɨo siya sibsib ɨmiirɨn umɨraramar kɨgrɨraowi.
14 Kara ɨni inkam kɨbiyɨn sibsib sɨbgu kɨgrɨraowiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Kara tɨ iikamɨm kariir sibsibnan nwowɨm sɨmiirɨn ɨna sɨbgu ɨnokninkɨnɨm mɨ sɨma ɨna mɨ sɨbgu ɨnokninkɨnɨm tɨkɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kariir sibsibnan nwowɨm sɨmiirɨn. Mɨ sɨma kariirɨn ɨna nɨnokninkɨnɨm mɨ ɨna naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm kariirɨm.
15 Kara mɨ kariir Ad ɨeya krɨraniyɨn, krɨra krɨra ɨna sɨbgu ninan ɨnokninkɨnao. Mɨ krɨra nwɨrni nwɨrniyamɨn ɨna ninan aɨngwokwowo. Mɨ krɨra ɨni nwɨruwar ywowɨskiyo. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn, kara ɨna nɨnokninkɨnɨn tɨriirgɨnɨm yɨpɨkɨ kariir sibsibnan nwowɨm mɨ sɨma kariirɨn ɨna mɨ ɨnokninkɨnɨm. Kara mɨ kariir sibsib ɨma krɨma krɨma ɨrni nwɨrniyamɨn ɨna ninan aɨngwokwonam. Mɨ kara wɨ hɨriirnansi naowi sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam.
16 Mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm kariir sibsib nwowɨm, yɨm sɨma kariir pɨugana Isrel sɨmiir iikam tani. Kara sɨmiirɨn wɨ tɨkɨ nhɨr ɨmakar nɨnkɨn kɨgrɨraowi. Mɨ sɨma kariir yai aiir wakaei mɨ sɨma wɨ kariir siyɨu ɨiirar napi. Mɨ mhoɨiya sɨma wɨ pɨugan kwɨruwar nwowi. Mɨ sɨmiirɨn wɨ kanakanar kɨgɨrkaki.
17 Kariir Adɨn siya kariiramɨn ɨna naɨngwokwonanaeiyɨn. Dimusi rani, kara iikam ɨmiirsi naowam naɨngwokɨn. Mɨ kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ wɨ omwaiyar swokɨ waiyai.
18 Kariirɨn wɨ inkam nwɨrkɨ tɨr tani, kara naowamɨn. Niingaka. Kara kariir kwoɨn ɨiirar nwowi. Tɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siyar boɨnkikɨm mɨ kara asi tɨri sɨmiirɨn. Kariirɨn siyar bɨdi boɨnki ɨskiyɨn naowamɨn mɨ kariirɨn wɨ siyar swokɨ kiwaki omwai kara swokɨ waiyayokiyokɨiyamɨn.
19 Mɨ Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm isido whɨsa yɨinɨkibɨr mɨ sɨma ta yai aiir yɨnkɨnyaeyo boɨn. Nhɨrɨm, yɨm sɨma dimɨn whɨr boɨn mɨ nhɨrɨm yɨm sɨma dimɨn whɨr mɨ boɨn.
20 Mɨ iikam whɨekak ɨma boɨn, siirɨn uridyɨugɨ bɨdi ii okwokaiyɨn mɨ siir kwoɨnɨn siya kiyɨpiyaokii. Mɨ siya tɨ hɨniin dimɨn taemɨnɨm sɨm asi prɨiwhaowae boɨni. Mɨ kɨma waraur dimusi nokwowi siir yai aiir wakaeyamɨn?
21 Mɨ nhɨrɨm sɨma boɨn, siir yaiyɨm siya boɨnɨm, siya ɨkɨ inkamɨn uridyɨugakɨn siir hɨriinan swokɨ boɨn tani. Niingaka. Uridyɨu biyɨeyɨn tɨ inkam nhwokwɨsaeyɨn siir nhwonaɨn pɨ hɨriinan wadɨe di swokɨ ohaigɨnɨuwi, ɨkɨ dimɨn taemɨnɨm sɨm sɨbgu dikaoraekaokiyamɨn. Ɨriig.

Mɨ Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨma Jisɨs siir nikwowaisiigɨm

22 Jisɨs siya tɨ dimɨnɨm om komii Jerusalem hɨr boɨnkɨn, ɨiya iikamɨm ɨrɨpa sɨma haɨngiriyɨu owa saiir. Ta ɨiya sɨma swokɨ aɨngwokiya kamɨm sɨmiir digworaekwo biyɨe ɨmiir nɨinɨkinhɨmnhɨin ɨtkiigɨigiya Adi Komii siir inɨg hainaniya omaka saiir hɨrankɨn mɨ saeya bɨdi swokɨ haiwaokiya Adi Komii siir inɨg ɨiir hainanam. Mɨ ta ɨiya ya naopii ɨiga.
23 Jisɨs siya omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya Solomongɨ si mɨriiya saiir ɨuru aiir naprɨrɨrkɨn.
24 Mɨ ɨiya siya hɨrar nikɨ aprɨrɨrɨn mɨ Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm ha nɨtɨm kɨmɨdiniya siir inɨ kaiyokaini mɨ sɨma ɨna srɨiyɨm mɨ kɨra tɨ hɨriinan yaiyɨm krɨmiirɨn ɨiyɨm wɨ pariga kɨnanankɨuwi? Kɨra krɨmiirɨn hindara boɨnmauu kɨɨn ɨski, kɨra tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn iikam krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam siya, iyɨe? Si rani?
25 Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, kara kɨmiir bɨdiyar ikɨ boɨnmauuɨm mɨ kɨma kariir yai aiir bɨ naɨngwo tɨbmiigɨm. Tɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm tɨ kara tɨrɨm,

kara kariir Adin siir kirie aiirar mirii, tiriiginim yim min niisiimauugim kara yipikin.
26 Mi kima kariir yai imiirim bi naingwo tibmii kiingim. Dimusi rani, biiya kara kimiir bidiyar iki boinim, kima kariir sibsib rani.
27 Kariir sibsibim sima kariir yai aiirin pa wakaei mi ankara simiirin irira irirain ina ninokninkinin. Mi sima pi kariir yai aiirar mi wakaeyoknaei.
28 Mi simiirin kara wi hiriinansi whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima wi inigak hiriiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim mi sima wi nao rani. Mi kariir iikamim sibsibnanim, simiirin wi inkam nwirki kariir iinanki nispakii hainaki rani. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiin karamae wi ha nwo rani. Niingaki, niingaka.
29 Kariir Adin yipikin ti iikam imiir hauugiyin, siyairgin iki digworaekwo whiekakim simiir kougi kou nowwin. Mi iikamim yipiki siir siyiu iiir sibgu apim simiirin wi inkam nwirki swoki ispakii hai rani, siir iin ankin. Mi sima siirin hiriinansi nikwowaisiiyim wi digmin digmin nwo rani.
30 Kara mi kariir Ad ieya krirani ini nwiruwar ywowiskiyo.
31 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiyain mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, siiya ina yiuhaiyim siir kaiyimik aowam.
32 Mi Jisis siya simiir sriigi. Kara tapairin dimin miiyik miiyik kasa bi tirkin, kimiir whwonkam idain ti dimin taeminim kariir Ad ieya nimbingiyim kara tiram. Mi kima siiya kariirin piki hiniin diminim simsi kaiyimikam tiri?
33 Mi Isrel simiir kigriraowiyim sima siir boinki, krima siiya ti dimin kibikibiyim kira tirim simiirsi kaiyimikam tir tani. Niingaka. Krima kiriirin siiya pi dimusi kaiyimik rani, kira yai miiyiknan bi boinkin kira inkamairgin mi kira hiniin dimusi boinkin, kira ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin.
34 Mi Jisis siya simiir yai akan hiniina yowarkii boin, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinka, iikamim sima hiniina boinkim, kara hiniina boinkin wim kima ini Adi Komiinan ywowim.
35 Krima ina ninokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwowim yim kaimwowairgim mi sima wi digmin digmin nwo rani, simiir kisinaim. Mi Adi Komii siya iikamim yipiki siya siiboboiniuim siir yai aiir, yim sima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim.
36 Kariirin Adi Komii siyar nimbingiyin mi siya kariirin ina yikropkiyin nua tiriir mi kima kariirin hiriinan dimusi boinkim, kara dimin biyie boinmimauuwi. Dimusi rani, kara kimiirin pi hiniina boini, karairgin Adi Komii siir yinisimin.
37 Mi kara diminim kariir Adin siya nimbingiyim kariir simiir tir karamae nwowi mi kima wi hiriinan saiirsi nwowi ti yaimin diminim simiiram naingwo tibmii kiin karamaeyin.
38 Mi kara siir mii aiir mirii mi inkam nwirki kariir yai aiirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi kira wa ti aingwo tibmii kiin ti miiyim ti kara tir imiiramin. Mi kima wi hiriinan nwoki sibgu inomokninkinim Adi Komii siya mi kara krira ini iripar yinkiamasuwo. Mi krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi kririir kwoino ini whiruwar ywoki iskiyin.
39 Mi sima ina swoki kinankiuim siir nonkwoim mi siirin maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaigigam. Mi siya simiir haiburgigin mi ina yamin.
40 Mi siya simiir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi siya ie Jodan siirar swoki iyapidnam mi siya kimidiniya maeyaua biiya Jonki si baptais haiginiua iikamim sim, saiir hiriir yimbiyam. Mi siya kimidiniya hir ini owou.
41 Mi iikam whiekakim ha nitim mi kimidiniya sima ini boini, Jon siya iikamim makiniiyim simiirin hiriinan dimin miiyik bi tirkin ti inkamin siir

hiriinan. Mi dimin taeminim ti inkamin siya boinmimauuwim krimiir yim kaimwowairgim.

42 Mi iikam whiekakim hir nwowim, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siyairgin Kraisin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin, iikam krimiir nauuni whinkinsiis haiginiuniyam. Ɨriig.

11

Inkamin Lasaras nikiuwiyin, bidi yaonamin

1 Inkam nwirin Lasaras nikiuwiyin siya om Betani hir nwowikin mi siya makiniigin. Ti om Betaniyin yio omin Maria mi saiir yaowae aeya Mata sowa nwowi ieya.

2 [Ta wiga Maria nikiuwiya biiya Biiyan Inkam Komii siir iga kwis owiir naokina wain piuii miiyik whakiyin si mi mhoiiya saeya siir iga kwis owiirin, kimidiniya saiir kan aiirar swoki iiyaoki. Mi ti saiir pomou ieya makiniiyin.]

3 Mi siir yokmano yaiya ina boinkiyo Jisis siiram, Biiyan Inkam Komii, kiriir nomiiyauin kira naingwokwonanaeiyin siya makinii.

4 Mi Jisis siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ina boinkiyin, Lasaras siya ta ma hiriinana siya wi saiirsi nao rani. Niingaka. Mi ti hiriinan diminin siya nimbiyami mi ti iikamim wi siir inig iiir hainanprapraskii mi sima kariir inig iiirin wi warar mi hainanprapraskii, ti Adi Komii siir yinisimin.

5 Jisis siya Mata mi saiir nomousim aeya mi Lasaras siya sowiir pomouwin simiiram naingwokwonanaeikin.

6 Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, lasaras siya makinii mi siya bi niki amsaugin. Mi siya maeyaua siya nwowa hirarin iiyim kwisa swoki okiiyiunam.

7 Mi ti ii kwiso ha digiyo mi siya kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir boin. Humbae, nimbi swoki ami, Judia nu haimii hiriir.

8 Mi siir kigna miriiyim kamim sima siir boin, inkamin nowomwarkaiyiuwiyin, kira ti om iiir namam swoki tirin, ti omin siir hiran kamim hir nwowiyim, sima siiyani kiriir kaiyimik aowamar niki tirkim krima tir mi owi pi wadieyar mi owi, aniya?

9 Mi Jisis siya hiniina naingwokin siya paenankin mi siya simiir boinki, aniya iigwira, ii aeya pirkinkiyim mi ii aeya kakaugiyim, aoaim iuur kwiskak rani, aniya? Mi inkamin nabie napriririyin, yio bi swoki akaiikin. Mi wi pa nopi? Dimusi rani, yio siya nabieyar kigomok api.

10 Mi siya niiyaka, napamwii mi siya ha nakaii mi wi pa nopi. Dimusi rani, siirin dimin whiki niuya haiginiu karamaeka.

11 Mi ti hiriinan Jisis siya boinkiya saiir mhoiiyan, siya simiirin ina swoki boinkiyin, tariinanin Lasaras siya ini nhwo whinin mi kara hiriirin, pa nami, siir nini inidguiuwamin mi siya pa nwoki insiin idwowim.

12 Mi siir kigna miriiyim kamim sima siir yai akain ina swoki owarkii sriiyim, Biiyan Inkam Komii mi siya nhwo whini mi mhoiiya siya wadie ha swoki owi mi krima wi tirar timi o, aniya?

13 Mi Jisis siya hiniina boinki, lasaras siya bidi yaonamin mi simiir kwoinin ha naingwokim siya nhwo whini.

14 Mi diminki diminin, Jisis siya simiirin ini haini boimauuniskiyin. Lasaras siya bidi yaonamin.

15 Mi kara mairgimairga asi nwowinkin, kara siya naonama kara saika hir bi nwokin. Dimusi rani, kima wi haini ninokninkini kariirin Adi Komii siya nikropkikin tiriirin, iiya kara siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi tapa krima pi siiram nami siir nini kigiuwam.

16 Mɨ inkamɨn Tumas nɨkɨuwiyɨn, sɨma dapiyɨn siir inɨg whɨrɨn hɨnɨɨngɨn. Ɨtmwoyɨn, siya boɨn, kam nhɨrɨm Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨm sɨmiir, humbae nɨmbi nami inkamɨn nowowarkaiyɨuwiyɨn saɨkar mɨ krɨma pɨ saɨkar nwokɨ aonamɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya ha nɨtɨn, siya kɨmɨdiniya Lasaras siir yokman ɨso sowakar inɨ boɨni

17 Mɨ Jisɨs siya ha nɨtɨn mɨ siirɨn hɨran kam ɨma boɨnwɨn, Lasaras siya naonama ɨiyɨm kwiiya yamki. Mɨ krɨma siirɨn ɨni siyano whɨrɨn siir inɨ wokaigigɨn.

18 Mɨ om Betaniyɨn, yɨo ɨni om komii Jerusalem siir kingiinar kwowɨn 3 kiromita nanaɨrgɨn.

19 Mɨ iikam whɨekakɨm Isrel hɨranɨm ɨna yɨtɨm om Betaniya tɨriir, Mata mɨ Maria sowiir kɨgnakiyam mɨ sowiir ninɨ kɨnsiis haigɨnɨuniyam. Dimusi rani, sowiir pomouwɨn Lasarasɨn bɨdi yaonamɨn.

20 Mɨ Mata saeya hɨriinan wakaewɨna, Jisɨs siya ɨni nɨtɨn mɨ saeya ha nama, siirɨn siyɨu hɨr yapyɨskaiwɨn. Mɨ Maria saeya ɨni omaka hɨrar ywokiya.

21 Mɨ Mata saeya Jisɨs siir boɨn, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra bɨiya wakaewɨna saiirar nɨtkɨswo mɨ tɨrar ninɨ onikɨswo mɨ kariir pomouwɨn, wɨ di yaowi. Nɨingaka.

22 Mɨ kara ɨna nɨnokɨnkɨnɨn, Adi Komii siya dimɨn taemɨnɨm kɨra srɨii siiram, siya wa hauugii kɨrɨirɨn.

23 Mɨ Jisɨs siya saiir boɨnki, kɨriir pomouwɨn siya wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankar mɨ wɨ omwaiyar swokɨ waiyayokiyokɨii.

24 Mɨ saeya ɨna yowarkɨi boɨna, kara ɨna nɨnokɨnkɨna, ɨiya dɨg nwokii, ɨiya Adi Komii siya iikam ɨmiir hɨdana, siya wɨ omwaiyar swokɨ waiyai.

25 Mɨ Jisɨs siya saiir boɨnki, karaɨrgɨn iikamɨm ɨeyankɨ nɨnsiin ɨdwowiyɨm mɨ omwai ha waiyayokiyokɨiiyɨm sɨmiir bwamkɨ bwamɨn. Mɨ iikamɨm omwai swokɨ waiyayokiyokɨii, sɨma wɨ yaeya kwoɨn wɨn haii. Mɨ yɨpɨkɨ kariir yai aiir wakaeyoknaɨm, sɨma wa naonami mɨ mhoɨiya sɨma wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi ɨe hɨrankar. Mɨ sɨma wɨ omwaiyar swokɨ waiyayokiyokɨii.

26 Mɨ yɨpɨkɨ omwaiyar nikɨ waiyai mɨ siya kariiramɨn ha naɨngwo tɨbmii kɨini, sɨma wɨ yaeya kwoɨn mɨiyɨk haii mɨ sɨma wɨ omwai hɨriiyar waiyayokiyokɨigiyami. Mɨ kɨra tɨ yai ɨmiiramɨn ɨna naɨngwo tɨbmii kɨɨna?

27 Mɨ saeya ɨna yowarkɨi boɨna, ɨhɨ, Bɨiyan Inkam Komii, kara kɨriir yai ɨmiiramɨn ɨna naɨngwo tɨbmii kɨɨna. Kara kɨriiramɨn dimusi naɨngwo tɨbmii kɨɨn tani, kara ɨna nɨnokɨnkɨna, kɨra Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn, inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn tɨ nu ɨiir nɨtam. Ɨriig.

Jisɨs siya inkam wɨɨrɨn siirsi nougɨn

28 Mɨ Mata saeya hɨriinan boɨnkiya mɨ saeya ɨna swokɨ ama. Mɨ saeya kɨmɨdiniya saiir nomousɨma Maria saiiram yɨkɨugi. Mɨ sowa sowa ha nwowo mɨ saeya saiir boɨn, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya ɨni nɨtɨn mɨ siya kariir boɨnkikɨn, kɨriir ninɨ boɨnmauuniyam hɨnɨɨn, siya ɨni papi nwowɨn. Mɨ ta saeya boɨnkiya hɨriinan, saiir mhoɨiyaɨn, saeya ɨna yama tɨ dimɨn ɨiir tɨram.

29 Mɨ Maria saeya tɨ yai ɨmiir wakae dɨgiya mɨ saeya bɨ kɨmɨmɨnkika, ɨna iwɨtnam sasaua Jisɨs siir kɨgɨuam.

30 [Jisɨs siya oma hɨriir bɨ nikɨ ɨmbiyamkɨn, siya ɨni maeyauwa Mata saeya napyɨskaiwɨna siir, ɨni hɨrar nikɨ owɨn.]

31 Mɨ Isrel sɨmiir iikamɨm Maria saɨka omaka hɨr nwowɨm saiir whɨnkɨnsiisɨm, sɨma hɨriinan kɨgiyɨm saeya nɨnsiin iwɨtnaniyama mɨ sɨma bɨ kɨmɨmɨnkikɨm, ɨni saiir mhoɨiyar yamɨm. Sɨma hɨnɨɨna naɨngwokikɨm, saeya ɨeyɨn siir wokaigikɨn hɨriir nami, hɨr ninɨ ouwouwam.

32 Mɨ Maria saeya maeyaua Jisɨs siya nwowa hɨriir nɨmbiyama mɨ saeya siir kɨga mɨ saeya ɨni siir ɨgmiigar inɨ akai hɨuɨua. Mɨ saeya siir inɨg ɨiir ha hainana mɨ saeya ɨna boɨnkiya, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra bɨiyar nɨtkɨswo tɨriirɨn mɨ kariir pomouwɨn wɨ di naowi.
33 Mɨ Jisɨs siya saiir kɨgiyɨn, saeya noua mɨ iikamɨm saɨka nɨtɨm sɨmiir mɨ kɨgiyɨm sɨma mɨ ouɨm mɨ Jisɨs siya hɨk prasae bɨ nwokɨn siir pɨua ɨni warar yɨnkɨn whɨridgiyɨn. Mɨ siya maɨrgɨmaɨrga bɨ nwokɨn.
34 Mɨ Jisɨs siya ɨna boɨnkiyɨn, kɨma siirɨn ɨni papi haɨngikaiyɨn? Mɨ sɨma siirɨn ɨna boɨnɨm, Bɨiyan Inkam Komii, kɨra unkɨnɨ kɨgni.
35 Mɨ Jisɨs siya ɨni hindara iyɨsrɨmsrɨpugiyɨn.
36 Mɨ siya ha nouwɨn mɨ Isrel sɨmiir iikam ɨma boɨn, siir kaoki, siya siiramɨn, pranae pranae mɨ aɨngwokwowi.
37 Mɨ kam nhɨrɨm sɨma boɨnki, bɨiya siya inkam nhwokwɨsaeyɨn siir nhwonaɨn, siya nikɨ tɨrkiyɨn mɨ siya bɨ kɨgɨmokikɨn aniya, ɨhɨ mɨ siya tɨ inkamɨn Lasaras nɨkɨuwiyɨn mɨ siya siirɨn wɨ naonamsi nɨkɨdu rani, aniya? Ɬriig.

Lasaras siirɨn Jisɨs siya hɨdnɨnsiin ɨdwokɨn mɨ siya ɨni omwaiyar swokɨ waiyan

38 Jisɨs siir kwoɨnɨn ɨni hindara wrɨeyɨmyokiyɨn mɨ siya ɨna yamɨn ɨeyɨn sɨma kikaigiyɨn siir, siiram. Mɨ tɨ siyanoɨn sɨma wokaigiyɨn siir, siir ɨiiyɨn siiyani sɨma bɨdi warkɨntopokgigɨn.
39 Jisɨs siya boɨnki, tɨ siiyaɨn tɨ warnam. Mɨ tɨ inkamɨn naonamɨn siir yokmana Mata saeya wakae boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii, siya kwokiyaeya bɨ naokɨn, ɨiyɨm kwiiya yamki mɨ siya tariinanɨn pɨ nhami nhami whak rani. Kɨpi haiwaoki.
40 Jisɨs siya saiir boɨnki, kara kɨriir boɨnkii, kɨra siir yai ɨmiiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni, kɨra wa kɨgi Adi Komii siir kɨrɨe aiirɨn, saeya tɨrkii.
41 Mɨ sɨma siiya ha warnama mɨ Jisɨs siya ha kɨgiyɨn mɨ ɨna boɨnkiyɨn, Adi, wadɨeka, kɨra bɨdi wakaeyɨm dimɨn taemɨnɨm kara kɨriiram srɨi boɨnkiyɨm.
42 Kara ɨna nɨnokɨnɨnkɨnɨn, kɨra ɨinokɨɨnokɨn kariir yai ɨmiirar wakaeikɨn. Mɨ kara tɨ siirɨn pɨ dimusi boɨnki rani, tɨ iikamɨm tɨ tɨr nwowɨm, sɨma wa nwokɨ ɨnokɨnɨnkɨnɨm kariirɨn kɨra nɨkropkikɨn nua tɨriirɨn.
43 Mɨ tɨ dimɨnɨn siya kwɨsboɨnkiyɨn Adi Komii siiram, siir mhoɨiyan mɨ siya ɨni komiiyar kauwok boɨnkiyɨn, Lasaras, kɨra tɨriir idowɨiya wapnanini.
44 Mɨ tɨ inkamɨn yɨpiki nikɨ aonamɨn ɨna yapnaniniyɨn idowɨiya. Mɨ siir ɨga ɨinɨm yɨuɨsni sɨma bɨdi whrɨnkiyɨm ɨiya sɨma siir haɨngikaigiya. Mɨ yɨuɨsa siir whwonkam ɨiir bɨdi yɨtɨmwanɨugiya. Mɨ Jisɨs siya sɨmiir boɨnki, warɨ yɨuɨsɨm siir nwowɨm haigi. Mɨpi siirarar kɨgnɨnkɨnki. Ɬriig.

Mɨ Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨma mɨnam kitɨbmii boɨnam tɨrkɨm Jisɨs siir nɨsomaowam

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

45 Mɨ iikam whɨekakɨm, yɨpiki Maria saɨka namɨm, sɨma tɨ dimɨn ɨiir kɨgiyɨm, Jisɨs siya tɨrkiyɨn, sɨma ɨna yaɨngwo tɨbmii kɨɨngiyɨm siiram.
46 Mɨ kam nhɨrɨm ha namɨm, kɨmɨdiniya sɨma inɨ boɨnmauuɨu Farisi kam ɨmiirɨn tɨ dimɨnɨn Jisɨs siya tɨrɨn.
47 Mɨ mhoɨiya Farisi kamɨm mɨ prismi inkam komii komii ɨkɨm mɨ kaunsil inkam ɨkɨm, sɨma ɨrɨpa ha haɨngiriyɨu owɨm mɨ ɨna boɨnɨm, krɨma wɨ panɨɨn panɨɨna tɨri? Siya dimɨn komii kɨrɨe kɨrɨe kasa bɨ tɨrkɨn.
48 Mɨ krɨma siirɨn tɨ hɨriinan dimɨn ɨiirar kɨgnɨnkɨn tɨrkrɨpkaii mɨ iikam whɨekakɨm wɨ siiraramar nami. Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma siiraramar nami mɨ om komii Rom hɨran inkam komii komiiyɨm sɨma sɨmiir kamɨm yaii

niniiyim simiir nikropkii mi ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin, wi sima nini iipirgiinii mi Isrel krimiir iikamim wi warar ninkin onkwobumbuninkingigi.

49 Mi inkam nwirin Kaiafas nikiuwiyin, yipiki ti biewi iiir nwowin prismi biigi Biiyan Inkam Komiiyin siya simiir boinki, kima, dimin sim whir swoki inokninkinmimin tani. Niingaka.

50 Kima tari ta saiir ninokninkin tani, ti inkam nwiruwan siya siyar mi aowi, yio ini mi owin. Mi Isrel krimiir piugana saiir iikamim yim wi wara nao rani.

51 Siya ti diminin siir kwoin airgi bi priinaingwo boinkin. Niingaka. Siya ti biewiyin siir biigi biiyan prismi inkam komii nwokin. Mi yaiyim siya boinkiyim, siya profet inkamnan boinkikin, siya hiniina boinkikin, Jisis siya wi sipi naowi Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam.

52 Siya wi simiiram ara nao rani. Niingaka. Siya wi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yinisisimnan nwowim, iki hinda tinda nwowim, wi simiir ninkiamasuwam warar naowi. Mi sima iripar nahaingiriyiu iuwi mi wi piugan komii kwiruwar nwokii.

53 Mi taka iiya mi mhoiiya iriipi hiriinan, Isrel simiir inkam komii komiiyim, wi Jisis siiram kininankiuwi siir nisomaowam.

54 Mi ti hiriinan saiirsika, Jisis siya idowiiya nu haimii Judia simiir iikamim simiir bopwonau paniinsi yapririrsi. Mi siya hir haiburgigin mi siya kimidiniya nu siiyin apa niingain siir hiriir yam, om komii whirin sima dapiyin, Ifrem. Mi hirin siya siir kigna miriiyim kamim, simaka ini owou.

55 Mi ii komiiya Isrel simiir iikamim iripa sima haingiriyiu owiya yaewou nae komiiya Pasova saiir nikwo aeiya ini kingiin nwowa. Mi biiya ta hiriinan yaewou nae komiiya pi saeya yimbiyam mi iki iikamim, simiir yapa yapa om hirar nwowim, sima pi om komii Jerusalem hiriirarar nami. Mi simiir dimin taeminim sima ninkin imiiyaeyanim Adi Komii siir pi prismi inkam imiir nini hauuiuwi. Mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima dimin whirki bi kimbugim. Moses siir siyiu komii siir yai aeya boinkiya saiir hiriinan.

56 Mi iikam whiekakim ha nitim om komii Jerusalema hiriir mi sima kimidiniya Jisis siiram ini hansirni. Mi sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir omaka yainau hirirar namwo iuwim mi sima irni nwirniyin sima, sima simar yinsrii ansriina, kima paniina naingwowi Jisis siirin? Krima hiniina naingwowi, siya wi nit rani, nae iikam krimaka nini aeniyam.

57 Mi prismi inkam komii komiiyim mi Farisi inkam ikim sima iikam imiir boinki, yipiki Jisis siir kigi, siya ini papi nwowin mi sima wi simiir wini boinmauuni. Mi biiyan inkam komii komiiyim, wa nwoki amim siir nonkwowam. Iriig.

12

Maria saeya wain umir komii sainin Jisis siir iga kwis owiir naokinkikin (Mt 26:6-13; Mt 14:3-9)

1 Mi iiyim iriiyar kwira niki owim, iikamim iripa sima haingiriyiu owam, yaewou nae komiiya Pasova dapiya saiir nikwo aeyam mi Jisis siya ini om Betani hiriiyar swoki amin, omin, Lasaras siya nwowiyin siir, inkamin yipiki biiya Jisis siya hidninsiin idwowin, ie hirankin, iiya siya naonama saiir mhoiiya.

2 Mi sima nae ina diriraerarim Jisis siya hirar naeyam. Mata sasar yinkin diriraerar kamim nae diriraerarim simakan. Mi inkamin Lasaras nikiuwiyin, yio nae Jisis saikar yidwo ae.

3 Mɨ mhoɨiya wiga Maria nɨkɨuwiya, Lasaras siir yokmana saeya wa yɨukɨdɨn, pɨuii mɨiyɨk whakiyɨn, kɨmɨdiniya Jisɨs siir ɨga kwɨs owiir yaokɨnki mɨ tɨ wa hɨriinanɨn siirɨn umɨr prasae bɨ saɨnikɨn. Mɨ mhoɨiya saeya kɨmɨdiniya saiir kan aiirar swokɨ ɨiyaonam. Mɨ ta siir pɨuiiya omaka ɨni warar yɨtnopkiya mɨ digworaekwo whɨekakɨm ɨni wadɨekɨnar whakiyɨm.
4 Mɨ Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨn inkam nwɨrɨn Judas Iskariot nɨkɨuwiyɨn, inkamɨn yɨpɨkɨ mhoɨiya wɨr Jisɨs siir napwouwi Isrelmi inkam komii komiiyɨm sɨmiir ɨin hauugi, siya boɨnki siirɨn.
5 Mɨ sɨma tɨ hɨriinan waɨn pɨuii mɨiyɨk whakiyɨn siirɨn umɨr hai karamae dimusi nwokɨn? Mɨ sɨma siirɨn umɨrɨm pɨ 300 kina pɨ haiyɨm mɨ tɨ umɨrɨm wɨ ɨkɨ iikam paeprikab nhɨrɨm sɨm pɨ hauuwɨn.
6 Siya ɨkɨ iikam paeprikabɨm sɨmiiram bɨ naɨngwokɨn siya hɨiyan inkam nwokɨn. Tɨpnaɨrɨn umɨr Jisɨs siya mɨ kamɨm siir kɨgna mɨrii ɨkɨm sɨma haigiyɨn siyar kɨgrɨraokɨn. Mɨ umɨrɨm siya tauaehaiyɨm, yɨm ɨni siya haigiprakaiyɨm.
7 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, saiirarar kɨgnɨnkɨnki. Tɨ dimɨnɨn tɨ saeya niyopkiyɨn kariir, yɨo mɨnam dirɨraerarkwokɨnka, mhoɨiya ɨiya sɨma kariir kikaigii ɨenau, saiiramka. Dimusi rani, kariir ɨiya ɨni kingiin nwowa.
8 Mɨ iikam paeprikabɨm yɨm wɨ kɨmiir bopwo waraurar nwowi ɨinokɨinokɨn. Mɨ ankara nɨingaka. Ɨigwɨrkɨ nɨuwi, kara wɨ kɨmiir haiburgigi. Ɨriig.

Prismi bɨiyan inkamɨm Lasaras siir nɨsomaowam kitɨbmii boɨnkɨm

9 Mɨ Isrel sɨmiir iikamɨm hɨriinan wakaeyɨm, Jisɨs siya ɨni om Betani hɨr nwowɨn. Mɨ sɨma ɨna yamɨm hɨriir siir kɨgam. Sɨma siir kɨgam bɨ namkɨm, sɨma Lasaras siir kɨgam namkɨm, yɨpɨkɨn Jisɨs siya swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowɨn ɨe hɨrankɨn.
10 Mɨ prismi Bɨiyan Inkam Komii komiiyɨm, sɨma mɨnam kɨnankɨugɨm Lasaras Jisɨs sowiir nɨmprɨo ɨsomaowɨm.
11 Dimusi rani, dimɨn taemɨnɨm Jisɨs siya tɨrɨm mɨ iikam whɨekakɨm sɨma Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨmiir yaiyɨm, sɨmiirɨn ɨni hindara ikworɨpukimaigikɨm. Mɨ sɨma ɨni siiraramar yɨnmiinɨnkɨnamɨm. Ɨriig.

Jisɨs siya om komii Jerusalema hɨriirɨn, inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn siir hɨriinan nwonamkɨn

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

12 Mɨ ɨigwɨr nugakɨn, iikam whɨekakɨm ta yaewou nae komiiya pasova nɨkɨuwiya saiiram nɨtɨm, sɨma ɨrɨpa ha nahaɨngiriyɨuniyɨm mɨ sɨmar wakaewɨn, Jisɨs siya wɨ sɨpi nɨti om komii Jerusalem tɨriirɨn.
13 Mɨ sɨma sikwowɨm ha haiyɨm mɨ kɨmɨndiniya siyɨu ɨiirar haiyɨkwokwowɨn. Mɨ mhoɨiya sɨma ɨna kaɨrwao boɨnkiyɨm, Adi Komii kɨra wadɨekɨn. Kɨra tɨ inkamɨn siir ɨnɨg ɨiir hainanprapraski, yɨpɨkɨ tɨ tɨriir nɨtɨn Adi Komii kɨriir ogsop aiir nokwokairinam. Kɨra tɨ inkamɨn siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu, Isrel krɨmiir iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowɨm.
14 Mɨ Jisɨs siya donki ha haiyɨn mɨ siya ɨna yɨdwonamɨn siir ɨdwo. Yokwo Komii saiir yai aeya boɨnkiya saiir hɨriinan,
15 iikamɨm yɨpɨkɨ om komii Saion siir hɨr nwowiyɨm, yɨm kɨpi nɨdid! Tari-
ɨnanɨn kɨriir inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn ɨni nɨtɨn, siya ɨni donki haomɨn siir ɨdwo nɨdwonaniyɨn.
16 Mɨ kamɨm siir kɨgna mɨriiyɨm, sɨma bɨ nɨokɨnkɨnkɨm sɨma tɨ hɨriinan dimɨn tɨrɨm. Mɨ mhoɨiya ɨiya Jisɨs siya swokɨ ɨti, omwai siya waiyai mɨ siya ha nami Adi Komii siir om ɨiir mɨ siya wɨ ɨnɨg komiigak ha nwowi. Mɨ mhoɨiya sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma yaiyɨm Yokwo Komii saeya boɨnɨm sɨmiir tɨ swokɨ aɨngwowoknaki mɨ sɨma tɨ hɨriinan dimɨnɨn siir dimusi tɨri.

17 Mɨ iikam whɨekakɨm yɨpɨkɨ bɨiya Jɨsɨs saɨka nwowɨm, ɨiya Lasaras siya swokɨ ɨnsiin ɨdwowa ɨe hɨrankɨn mɨ tɨ iikamɨm, sɨma tɨ dɨmɨn ɨiir kɨgɨm mɨ kɨmɨdiniya sɨma haigɨrɨrɨr boɨnam tɨ dɨmɨnɨn siya tɨrɨn.
18 Mɨ tɨ hɨriinan siirsi bwaekiinaniyamkɨm iikam whɨekakɨm Jɨsɨs siir kɨgwɨnamɨn. Sɨma bɨdi wakaewɨnɨm hɨnɨɨn, Jɨsɨs siya tɨ hɨnɨɨn dɨmɨn komiiyɨn si tɨrkɨn.
19 Mɨ Farisi sɨmiir kamɨm, yai sɨma sɨmar yomboɨn amboɨn, sɨmiir kɨgi, dɨmɨnɨm siya tɨrɨm kɨma kaiyaonaowidi kɨma wɨ dɨg nwo rani, iikam whɨekakɨm tɨ nu ɨiiranɨm, wɨ siiraramar nɨnkɨrɨonaei. Ɨriig.

Grik sɨmiir iikam nhɨrɨm Jɨsɨs siir ɨnɨ kɨgnaki

20 Mɨ iikam nhɨrɨm Grik sɨmiir pɨugana saiirɨm, sɨma om komii Jerusalem hɨriir nɨtɨm, Isrel sɨmiir iikam nhɨrɨm sɨmaka yɨnkɨn ɨt yaewou nae komiiya Pasova saiir nikwo aeyam.
21 Sɨma kɨmɨdiniya inkamɨn Pilip nɨkɨuwiyɨn siiram yam siir nɨnɨ kɨgɨuwam. [Siya om Betsaida hɨrankɨn.] Sɨma boɨn, inkam Komii, krɨma mɨnam naɨngwowi, Jɨsɨs siir kɨgɨm mɨ yai saɨka boɨnɨm.
22 Mɨ Pilip siya ha namɨn kɨmɨdiniya Endru siir ɨnɨ boɨnɨu mɨ mhoɨiya kɨmɨdiniya sowar yam, Jɨsɨs saɨka boɨnamɨn.
23 Mɨ Jɨsɨs siya sowiir boɨnki, ɨiya kingiin bɨdi yɨtkiya, kararɨn tɨ inkamɨn Adi Komii siir om hɨrankɨ nɨtɨn, Adi Komii siya wɨ kariir hauuwi, siir ɨnɨg komiiyɨn mɨ siirɨn wɨ kara haii.
24 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, twonidɨm nua nɨkiigɨiyam karamae nwowi mɨ hapaiirɨn nhɨsuwakar nwokii mɨ kɨra sɨmiirɨn nu ha haɨngikaii mɨ mhoɨiya sɨma wɨ yɨn kasa budgi rani. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn kara naowi mɨ inkamɨm kariirɨn ha haɨngikaii mɨ mhoɨiya kara ha swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ wɨ iikam kasa whɨnkɨnsiis haigɨnɨu rani, kariiram naɨngwo tɨbmiiyɨm.
25 Mɨ yɨpɨkɨ sɨmiir kwoɨn ɨiirar napi, sɨma wɨ sɨma sɨmar swokɨ onkwobum-bunɨnkɨnaei. Mɨ yɨpɨkɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiirar nap karamae nwowi tɨ nu ɨiirɨn mɨ sɨma Adi Komii siir kwoɨn ɨiiraramar naɨngwo ɨskii, yɨm wɨ omwai hɨriiyar waiyayokiyokɨikaeyami.
26 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kariiram naɨngwowɨm mɨ kariir mɨi aiir mɨriiyɨm, yɨm wɨ maeyaua kara nwowa wɨ saiir warar mɨ owi. Mɨ kariir Adɨn, Adi Komii siya, sɨmiirɨn wɨ inkamɨm ɨnɨgakɨm wɨ sɨmiir hɨriinan nwo haigɨnɨuwi. Mɨ sɨma wɨ ɨnɨg komiigak dimusi nwo rani, sɨma kariir kɨgna apkɨm. Ɨriig.

Jɨsɨs siya naonama saiir boɨnkɨn

27 Tariinanɨn kariir kwoɨnɨn mɨiyɨk mɨiyɨk nwo rani, kariir kwoɨnɨn ɨni warar yaowhrɨewhrɨeyɨuwɨn mɨ kara pɨ panɨɨna tɨ boɨn? Mɨ kara hɨnɨɨna boɨni, adi, kara tɨ haiburgik tɨ dɨmɨnɨn nɨmbiniyɨn kariir nɨsomaowam siirsi? Nɨɨngaka. Dimusi rani, kara tɨ nu ɨiirɨn hɨriinanamar nɨtkɨn.
28 Adi Komii, kɨra kɨriir ɨnɨgɨn siir tɨrki, komii nwokiyamɨn. Mɨ Jɨsɨs siya tɨ hɨriinan yai ɨmiir boɨnkiyɨn mɨ yai kwɨra nɨnomor kouana ɨna kauwok boɨnkiya, kara kariir ɨnɨgɨn, komii bɨdiyar ikɨ okiyɨn mɨ tariinanɨn pɨ komiiyar swokɨ okii.
29 Mɨ iikam whɨekakɨm saɨka kingiin hɨr nokwowɨm, sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ sɨma boɨn, nɨnomorka. Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm hɨnɨɨna boɨn, paekwosɨmkɨn, Adi Komii siir inkamɨn siya boɨnkii siirɨn.
30 Mɨ Jɨsɨs siya sɨmiir boɨnki, taka yaiya kariiram bɨ boɨnkika, kariir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam. Nɨɨngaka. Ya kɨmiiram boɨnkika, kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam.
31 Mɨ tariinanɨn taka ɨiya nɨta, Adi Komii siya wɨ tɨ iikamɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm wɨ sɨmiir dɨmɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨma tɨrɨm wɨ sɨmiirsi hɨdi. Mɨ tariinanɨn

siya Setan siirin wi haini nikwowaisiigii, yipikin dimin biyie biyieyim ti nuin siirim simiir kigirkakiyin.
32 Mi mhoiiya inkamim kariirin paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugii mi simiir kwoinim wi kara kiyaii, kariiram naingwo tibmiiyim mi kariir mhoiiya nitim.
33 Jisis siya ti yai hiriinanim minam boinkin, iikamim simiir niisiimauuwam hiniin, siya wi paniina namisi aonami.
34 Mi mhoiiya iikam whiekakim sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, Moses siir siyiu komiiyin krima napiyin, ti inkamin biiya siya winkiyin Yokwo Komii aiir, yim hiniina boinkikim inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin, iikamim omwai waiyayokiyokiiyanim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kira hiniin dimusi boinkin, inkamin Adi Komii siir om hiranin, siirin wi paeyin hiiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugi mi siya wa naonami, ha? Yipiki siya ti inkamin Adi Komii siir omin siir hiranin?
35 Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, bieyin wi ii priei whwoki rani, iikam kimiir waraurin. Kima iiya bie ieya whwokii mi kima wi wadie haini nwokii. Mi niiya wi ti siyiu iiir higriniu rani. Mi kara kimiir haiburgigi mi kima wi inkamin, niiyiim niiyiim napiyin, siyiu iiir sibgu kigomok ap karamae nwowiyin maeyaua siya namam tira saiir hiriir, ini siir hiriinan ywowin.
36 Kima kariiram kigna ap mi kariiram daingwo tibmii kiin, karairgin bienan whwoyaei iiya kara ti nu iiir nwowi. Mi mhoiiya kima wi dimin miiyikimiiyik imiiram naingwo tibmii kiini. Iriig.

Isrel simiir iikam whiekakim sima Jisis siir yai imiiram bi naingwo tibmiigim mi siir siyiu iiir bi kigna apkim

37 Mi ti iikamim sima dimin kirie komii komiiyim siya tirim, iikamim makiniiyim simiir siya haiswonimniskiiyim simiirin bidiyar iki kigim mi sima siiramin hiniina bi naingwo tibmiigim siya Mesaiakin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin.
38 Sima siiram bi naingwo tibmii kiingim ta yaiya profet Aisaiakin siya win boinkiya ya wi kaimwowar nwowi, siya hiniina boinkikin,

Biiyan Inkam Komii, wi nhinga naingwo tibmii kiini, ti krimiir yai imiiramin?
Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya wi nhinir niisiimauuwi? Ini inkam karamaeyar ywowiskiyin.

39 Mi iikamim sima wi siiram naingwo tibmii kiin tani mi wi siir mi kigna ap rani. Dimusi rani, biiya yaiya Aisaia siya kaimwowar swoki winkiya yai kwira yokwoni, ya hiniina win boinkika,
40 simiir kwoinim Adi Komii siya bidi kinkripim mi sima wi hindarar nanaingwoyimiyok iuwi. Mi sima hirii hiriiyar naingwo whriewhriei mi sima dimin taeminim wi sibgu naingwo omok rani. Mi sima sibgu naingwo omoki mi simiir nhwowim sibgu kigi mi sima wi haini naingwo tibmii kiini mi wi haini sibgu wakaeyokna api siiramin mi simiirin wi haini haiswonimniskiii. Mi yim sima, wi dig nwo rani.
41 Aisaia profet inkamin siya ti hiriinan dimusi bi boinkikin, siya Jisis siir bidi kigin, siya siir inig komii iiir haiyin mi siya hiriinansi boinourwokaigikin.

42 Mi tiki iiyim inkam komii komiiyim Isrel simiirim, sima ini Jisis siiramar yamim. Sima Farisi inkamim simiirsi nididgim mi sima hiniin paniinsi boinsi, sima Jisis siiram naingwo tibmii. Mi sima hiriinan boini, sima siiram naingwo tibmii kiini mi simiirin wi Farisi inkam ima kiyitkikinkii idowiiya hiriirin, omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirankin.

43 Mɨ simiir kwoin komiiyin ha naingwowi, iikam nhirim simiirin hiniina boinim, sima inkam wadiekim mɨ simiir inig ɨmiir hainanprapraski. Mɨ sima Adi Komii siiramin komiiwao naingwo rani mɨ Adi Komii siya wɨ ha nikɨ boinim, sima inkam wadiekim. Mɨ simarin, yio ini niingakɨ, niingar ywowiskiyim. Ɨriig.

Mɨ mhoiiyan iikamim simiirin wɨ Jisis sikɨsiyar hidi

44 Mɨ Jisis siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, yipikɨ kariiram naingwo tibmii kiini, siya wɨ kariiraramar kipi naingwo tibmii kiin. Siya wɨ tɨ yipikin kariir nikropkiyin, nua tiriir wɨ siiram warar tɨ aingwo tibmii kiin.

45 Mɨ tɨ iikamim yipikɨ kariir kigim mɨ sima yipikɨ kariir nikropkiyin tɨ nu iiir siir warar timɨ kig.

46 Kara tɨ nu iiir nitin, kara ini bienan whwoyanan ywokiyin. Mɨ ta hiriinan saiirsika mɨ yipikɨ kariiram naingwo tibmii kiini mɨ kariiram niti, siya wɨ biyie nwo rani, inkamin niibwomambwo nwowiyin siir hiriinan.

47 Mɨ yipikɨ kariir yai ɨmiir wakae karamae nwowi mɨ simiir mɨ wakaeyokna ap karamae mɨ owi mɨ kara siirin wɨ hid rani. Kara tɨ iikamim nu tir nwowim simiir hidam bɨ nitkin. Niingaka. Kara simiir whinkinsiis haiginiuam nitkin.

48 Mɨ kimiir iikam nhirkim kariir nikwowaisii mɨ kariir yai ɨmiir mɨ wakae karamae mɨ owi mɨ mhoiiya inkam nwirin siirin wɨ siya hidi. Mɨ yaiyim biiya kara boinmimauuim, siirin wɨ simiirar swokɨ hidi, iiya Adi Komii siya iikam ɨmiir hidi.

49 Tiriiginim yim kaimwo dimusi bɨ nwokim, kara kariir kwoin ara bɨ diriraerarkin mɨ ha bɨ boinmimauugin. Niingaka. Adi Komiiyin, yipikɨ kariir nikropkiyin, kariirin siya boinkikin boinamin. Mɨ kara simiir asi boinourwokai haiginiugin.

50 Kara ina ninoknинkinin yaiyim siya boinkiyim, iikamim omwai sima waiyayokiyokiigiyamim siya tirkiyim. Mɨ tɨ dimin taeminim tɨ kara boinmimauuim, yim kariir Adin siya boinmimauugi ima kariir. Ɨriig.

13

Kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir ɨgam siya hiisokim

1 Mɨ ii komiiya wou nikwo aeiya Pasova, waka nikwo aei. Mɨ Jisis siya bidiyar yinoknинkinkiyin siir iiya siya naowana, tɨ nu iiir haiburgigna siir Adiyin siiram swokɨ amim siir swokɨ kigiuwam ya bidi yimbiniya. Siya iinokiinokin yipikɨ siir iikam nwowim, siir iikamim tɨ nu iiir siya simiiramar naingwokwonanaeikin mɨ tariinanin siya wɨ simiir niisiimauuwi, siya pari-iga naingwokwowi simiiramin.

2 Jisis siya mɨ kamim siir kigna mirii ikim, sima nae ina yaeyim. Setan siya Judas siir kwoin iiirin bidinanar kwirii idwokaigin, Saimon Iskariotni yinisimin wir Jisis siir napwouwin mɨ siirin ikɨ inkam biyieyim sim iin hauugiyam.

3 Jisis siya bidiyar yinoknинkinin, tɨ digworaekwowim siir Adin siir iinarar nonkwokikin. Mɨ siya bidiyar mɨ inoknинkinin hiniin, siya Adi Komii siir hirankɨ nitkin mɨ siya wɨ siir hiriiyar swokɨ ami.

4 Mɨ mhoiiya Jisis siya ha ninsiin okwokiyin, ipiiya siya nidwokaiya maeyauwa nae sima nidwokai aeya saiir hirankin mɨ siya siir idan yiuisa ina yiskiya. Mɨ siya siirin yiuisa piu niiyaowiya saiir kaihaiginiu.

5 Mɨ siya siirin yiuisa piu niiyaowiya ha kaiyaiginiuin mɨ mhoiiya siya opa kimidiniya two ira saiir yaomaigi. Mɨ siya, siir kigna miriiyin inkam nwirin

siir iga kwis owiir hiisoki mi mhoiiya siya sowiirin yiuisa piu niiyaowiya saiir yiiyaoki.
6 Mi Jisis siya ha namin Saimon Pita siir hiisok haiginiuwam mi siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kira kariir iga kwiso pi warar ninkin hiisokii?
7 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, tariinanin kira ninokninkin tani, ti diminin kara tirkiyin mi mhoiiya kira wi haini ninokninkini.
8 Pita siya Jisis siir boinki, kira kariir iga owiir kipi hiisok. Niingaka. Mi Jisis siya ina boinkiyin mi kara kiriir iga kwis owiir hiisok karamae nwowi mi kira wi kariir kigna miriiyan inkam nwo rani.
9 Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira kariir iga owiirara kipi hiisok, kira kariir iina mwo minim warar dinkin hiisoki.
10 Jisis siya boinki, inkamin kariiram naingwo tibmii kiini, yio ini inkamin op whaugiiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin, yio mhoiiya op whauam bi swoki naingwowikin. Niingaka. Siya wi siir iga aiirarar hiisoki. Kima ombudarin ini whauriyinkinar nwoswowim inkamin op whauwiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin siir hiriinan. Nwiruwakin hiriinan nwo karamae nwowin. Yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin hiriinan tainakiyinar nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.
11 Jisis siya bidinanar ninokninkinkin, yipiki wir siir napwouwi mi siirin inkam biyieyim sim iin hauugi sima hainam. Siya kamim siir kigna miriiyim simiir boin, kimiir kwoinim ini inkamin op whaugiyin mi whauriyinan ha nwokiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi inkam nwirin siir kwoinin yio miiyik rani, yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin, hiriinan tainakiyinar nwowiyin, ini siir hiriinan ywowin.
12 Mi mhoiiya Jisis siya simiir iga imiirim ha hiisok digiyim mi siya siir yiuisa ha swoki iiyin mi siya ha swoki idwokaiyin ipii aiir. Mi siya simiirin ina sriiyin, kima ina ninokninkinim, ti kara tirkiyin hiriinan? Kara kimiirin pi hiniina boinkii,
13 wim kima kariirin hiniina boinikim, Biiyan Inkam Komii mi Inkam Nowomwarkaiyiuwiyin, yio ini ywowin kima kariirin hiriinan boinin yio. Dimusi rani, kararin, kara ini inig komiigak ywowin.
14 Kara kimiir Biiyan Inkam Komiigin mi kimiir Nowomwarkaiyiuwan Inkamkin mi kimiir igam kara bidi hiisokiyim. Mi kima ti diminin kara mi tirin wi siir hiriinanar timi tir. Mi kima kimiir nomiiyauwim simiir igam wi hiriinanar timi hiisok haiginiu inkamin, inkam nwirni mii priimiriiyin umir hai karamae nwowiyin.
15 Kara ti diminin kimiirin minam niisiimauugikin, kima wi ti kara tirim wi simiir hiriinanar tir.
16 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, inkamin whisarii mii priimiriiyin siya inkamin siir kigriraowiyin siir kou bi nwokin. Mi siya hiriinanam bi namkin iki digworaekwo whiekakim simiirin siir inigi wara nwowim. Niingaka. Inkamin iki inkam nwirni nikropkiyin siya siirin pa boinkii hiniin, ti inkamin yipiki siir nikropkiyin siya ini siir kou ywowin.
17 Mi tariinanin kima bidi yinokninkinkiyim ti diminim kara boinim mi kima ti dimin imiir sibgu api mi kima wi mairgimairga prasae nwo rani.
18 Mi kara kimiir hoimgakar boin tani. Niingaka. Kara bidi yinokninkinin yipiki kara nimbinim kariir iikam nwowi. Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, ti diminin wi sipi nimbiyami. Inkamin nae kara hauuwi mi ti inkamin kariirin wi siya tirbuwi.
19 Mi ti diminim ti kara boinmimauuwim kimiir kara minsi boinmimauugin mhoiiya ti dimin ima nimbiyami mi kima wa nwoki inokninkin kiinim, kara

ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin siya iikam whiekakim ti nuin siir tiranim simiir whinkinsiis haiginiuwankin.
20 Kara kimiirin yaimwowar boinkii, iikamim yipiki kara nikropkiyim simiir sibgu kigriraowi, yio kima ini kariir kigriraowan iikam ywowim. Mi yipiki kariir sibgu kigriraowi, yio ini Adi Komii siir boin mairgimairganan ywowin, yipikin kariir nikropkiyin. Friig.

Jisis siirin Judas siya iyopmauugi sau omomin siir iin (Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-33)

21 Mi mhoiiya Jisis siya ti dimin imiir boin digiyin mi siir kwoinin hik prasae bi kinkin. Mi siya simiirin hiniin boinmauu wakae, kara kimiirin yaimwowar boinkii, kimiir nwirin, kariirin wi wir siya napwouwi mi kariirin wi iki kam biyieyim simiir iin nonkwokii sima nisomaowam.
22 Mi kamim siir kigna miriiyim sima, sima simar yinkao ankaona. Dimusi rani, sima bi ninokninkinkim siya yipikin.
23 Mi kara inkamin Jisis siir kigna miriiyin siya naingwokwonanaeiyin, an kara saika kingiinar kinmasu idwokin.
24 Mi Saimon Pita siya kimidiniya kariir kinmauugi kira siir sriigi, kira siir sriigi hiniin, siya yipikin?
25 Mi ta Pita siya sriigiya kariir saiir mhoiiyan, kara ina yamasunamin Jisis siir kingiin mi ina yaki sriiyin, Biiyan Inkam Komii, wi nhinga tiri hiriinanin, ha?
26 Mi Jisis siya kariirin hiniina boinki, kara pi ti bret iiir haii mipi op hopmaigii mi pa hauugii mi ti inkamin siya kariir tiri hiriinan mi ta yaiya siya boinkiya saiir mhoiiyan siya ti bretin ina hauugiyin Judas siir siya naeyam.
27 Mi mhoiiya Judas siya ti bret iiirin ha naeswokiyin mi Setan siya kimidiniya siir kwoin iiir kiyaigi mi Jisis siya siir boinki, diminin kira tiram naingwowiyin, kira kipi kimimin, kira ha tirsaugi.
28 Mi kamim nae hir nidwokai aeyim, sima ta yaiya Jisis siya boinkiya siir, sima saiir bi ninokninkinkikim, siya dimu nasi boinkikin.
29 Mi krima kamim siir kigna miriiyim krima bidi yinokninkinim, krimiir umir tipnairin Judas siya nonkwowikin. Mi krimiir nhirim yim ha naingwokim siya siirin naeyam boinkii, nae sainakiyam ta yaewou nikwo aei ii komiiya saiir nikwo aeyam. Mi siya ha mi boinkii, iki iikam paeprikabim umir simiir tini hauuwiu. Friig.

Siyiu winin siir yai aeya.

30 Mi Judas siya bret iiir nae swokiyin mi siya biri kimiminkikin ina yamsaugiyin idowiiya hiriir, ya niibwomambwo komii aeyairga.
31 Mi Judas siya namkiya idowiiya saiir mhoiiyan mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitnin, kara wi inig komiigi komii iiirar haii. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam simiirsika. Mi Adi Komii siya wi iriipi inig komiigi komii iiirar mi haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim kara tiri simiirsika.
32 Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin iikam imiirin dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim Adi Komii siirim simiir niisiimauuwi mi Adi Komii siya iriipi hiriinan iikam imiirin wi kariir kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim wi simiir mi iisiimauuwi. Mi Adi Komii siya ti siirin wi kimimin tani, siya wa tirsisaugi. Dimusi rani, siyairgin ti kariir dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyin simiir bwamkibwamin. Yim tiriiginim, yim ini siir hirirar nwowim.
33 Ti kariir yinisisimim kara ti nu iiirin kimaka wi ii priei nwo rani. Mi mhoiiya kima wi kariiram swoki hansirni. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii,

ti yaiyim biiya kara niki boinim Isrelmi inkam komii komiiyim sim hiniin, kima omin kara namanin wi siir wara nam tani.
34 Mi kara kimiirin pi yaeya yaiwin swoki boinkii, siyiuin kima sibgu napanin kima irni nwirniyamin nhami nhami kipi naingwokwo, ti siyiu hiriinanin kara naingwokwowiyin kimiiram siir hiriinan. Mi kima irni nwirniyamin wi hiriinanar timi inan aingwokwo.
35 Mi kima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi iki iikamim hinda tinda nwowim sima kimiir kigi mi sima wi hiniina boini, kima Jisis kariir kigna miriiyan inkamkim. Ɬriig.

Jisis siya Pita siir boinkin siya wi digiumii siir haimriyiugigi
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

36 Saimon Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, kira wi pinda nami? Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, kira wi kariir mhoiiya nit rani, maeyauwa kara namana saiir hiriirin mi mhoiiya kira wi haini niti kariir mhoiiyan.
37 Pita siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii mi kara kiriir mhoiiya tariinanar mi itin ini mi owin? Kara naowam asi naingwowi. Dimusi rani, kara kiriiram naingwo tibmii kiingin.
38 Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, ana kira kanakar ninkin aowamar naingwowi. Dimusi rani, ni kira kariiram naingwo tibmii kiingin, aniya? Kara kiriirin yaimwowar boinkii, iuumin niki ik karamaeyar niki owi mi kira idipidipin kariirin wi kwoima miisisaei hiniinin, kira kariir bi ninokninkinkin. Ɬriig.

14

Jisis siyairgin siyiuin Adi Komii siir hiriir namiyin

1 Jisis siya ina swoki boinkiyin, kiriir kwoinin kwoin biyie biyie naingwowam mi hikak nwowam kipi kiwaki. Mi kira Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiikiini mi kira tariinanin wi kariiram warar timi aingwo tibmiikiin.
2 Kariir Adin siir omaka maeyauim hiuyokiyokaiyim kasa rani. Hiriirin biiyin wi kara nami mi digworaekwowim wi bii kara nini diriraerarkwokini kimiiram. Kara kimiirin pi ti sim boinmauuwi. Dimusi rani, ti digworaek-wowim yim kaimwowairgim ina nwowim.
3 Mi mhoiiya kara ti om iiir diriraerar digigi mi kara wa swoki iti kimiir nikiunakiyam mi taka iiya kima wi ti omin kara nwowin siir hirin wi haini nwowi.
4 Mi kima ina ninokninkinim siyiuin kara namanin maeyaua kara nini owouwi.
5 Mi inkamin Tumas nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biiyan Inkam Komii, krima ninokninkin tani maeyaua kira namana. Mi krima wi paniina ninokninkini siyiuin hiriir namanin?
6 Mi Jisis siya siir boinki, siyiunanin ini karar ywowin mi inkamin Adi Komii siir kigi, inkamin yaimwokiyaimwowar boiniyin siyiuin ini karar ywowin. Mi iikamim simiir whinkinsiisiyim digworaekwowim iinokiinok kanaka waiyayokiyokiiyam simiir siyiuin ini karar ywowin. Mi yipiki Adi Komii siiram nami mi sima wi kariiram warar timi it, yipiki simiir hiriinan ti siyiu iiir mi apin.
7 Mi tariinanin kima kariir bidi yinokninkinkiyim mi kima kariir Adi Komii iiirin wi warar mi inokninkini. Mi tariinanin kima siirin ina ninokninkinim mi ina mi kigim.

8 Mɨ inkam nwɨrɨn Filip nɨkɨuwiyɨn siya Jisɨs siir boɨnki, Bɨiyan Inkam Komii, Adi Komii siirɨn krɨmiir dɨisiimauu mɨ krɨmiir kwoɨnɨn wɨ ta hɨriinan saiirsi nwokɨ wokmai haigɨnɨuwɨm.
9 Jisɨs siya siir boɨnki, kara kɨmaka kwokiyaeya bɨ nwokɨn mɨ tariinanɨn kɨma ɨna nikɨ whaowae krɨpkaiyɨm. Filip kɨra kariirɨn ɨna nɨnokɨnkɨnɨn? Yɨpɨkɨ kariir kɨgɨn mɨ siya kariir Adɨn siirɨn warar bɨdi mɨ kɨgɨn. Mɨ kɨra kariiramɨn kariir Adɨn siirɨn kɨriir nɨisiimauuam dimuam srɨigɨn hɨniɨn, kariir Adi Komiiyɨn siya panɨingɨn?
10 Filip kɨra nɨnokɨnkɨn tani, kariir Adi Komiiyɨn siya kanaka tɨr nwowɨn mɨ krɨra nwɨruwar nwowo? Digworaekwowɨm kara nikɨ boɨnmɨmauuwɨm kɨmiir, yɨm kariir yai rani. Adi Komiiyɨn yɨpɨkɨ tɨ kariir kwoɨn ɨiir kwɨrii ɨdwokaiyɨn siya siir kwoɨn ɨiirarar napikɨn siir mɨi ɨmiir mɨriiyamɨn.
11 Kɨma tɨ yaiyɨm kara boɨnmɨmauuwɨm sɨmiiram daɨngwo tɨbmiikɨɨn kara mɨ kariir Ad ɨeya, krɨra ɨni nwɨruwar ywowɨskiyo. Mɨ kɨma tɨ yaiyɨm sɨmiiram naɨngwo tɨbmii karamae nwowi mɨ kɨma wɨ haɨni kɨgi, dimɨnpai dimɨnpaiyɨm kara tɨrɨm iikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam. Mɨ kɨma wɨ haɨni nɨnokɨnkɨnki tɨ siirɨn hɨniɨn kara mɨ kariir Ad ɨeya, krɨraniyɨn ɨni nwɨruwar ywowɨskiyo.
12 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, iikamɨm yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmiikɨɨnɨm mɨ digworaekwowɨm sɨma tɨri, yɨm wɨ tɨ digworaekwowɨm kara tɨrɨm wɨ sɨmiir haiburi. Dimɨn taemɨnɨm sɨma tɨri, yɨm wɨ kara tɨrɨm wɨ sɨmiir haiburi. Dimusi rani, kara wɨ kariir Ad ɨiiram swokɨ ami mɨ wɨ saɨka ninɨ owouwi mɨ wɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨiir nɨkropkii, sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam.
13 Dimɨn taemɨnɨm kɨma Adi Komii siiram srɨii kariir inɨg komii ɨiir mɨ kara sɨmiirɨn wa hauugii kɨmiir. Mɨ iikamɨm wɨ ta hɨriinan saiirsi hainan prapraskii Adi Komii siir inɨg ɨiirɨn. Dimusi rani, yɨo karar tɨrkikɨn.
14 Mɨ kɨma dimɨnamɨn kariir inɨg komii ɨiir srɨigii mɨ sɨmiirɨn wɨ karar tɨrkii mɨ wa hauugii kɨmiir. Ɬriig.

Jisɨs siya ha boɨnkɨn, Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ siya nɨkropkii sɨmiiram

15 Mɨ kɨma kariiram naɨngwokwonanaei mɨ kɨma yaiyɨm kara boɨnmɨmauuwɨm sɨmiirɨn wa wakaeyokna api.
16 Kara wɨ kariir Adi Komiiyɨn siiram srɨigii mɨ siya kɨmiirɨn wɨ yaeya hauugii, yɨpɨkɨ kɨmiiram nɨti, kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam mɨ siya kɨmaka wɨ hɨriiyar nwokrɨpkaigiyamɨm.
17 Siya Adi Komiigɨn mɨ Adi Komii siir naeyɨugɨn yɨpɨkɨ yaimwokɨyaimwo boɨniyɨn iikam ɨmiir mɨ siya sɨmiir kwoɨn ɨmiirɨn yaimwo ɨmiirarar boɨnkikɨn. Siya wɨ ɨkɨ iikamɨm nu tɨranɨm sɨmiir kwoɨnau nwokai rani. Dimusi rani, sɨma siir bɨ kɨgɨm mɨ siir bɨ mɨ ɨnokɨnkɨnkɨm. Mɨ kɨma wɨ haɨni nɨnokɨnkɨni siirɨn. Dimusi rani, siya wɨ kɨmakar nwowi mɨ mhoɨiya siya wɨ kɨmiir kwoɨnau kwɨrii ɨdwokaii.
18 Kara wɨ kɨmiir haiburgig rani mɨ kɨma wɨ kɨma kɨmar nwo rani, yɨnisɨmɨn yopii ad karamaeyɨn siir hɨriinan. Kara wa swokɨ ɨti.
19 Ɬiya kingiin bɨdi yɨtkiya mɨ tɨ iikamɨm tɨ nu ɨiiranɨm sɨma wɨ kariir swokɨ kɨg rani mɨ wɨm kɨma kariirɨn wa kɨgi. Mhoɨiya kɨma naowi mɨ kɨma wɨ omwaiyar swokɨ waiyai. Dimusi rani, kara wɨ kapi naowi mɨ kara wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi.
20 Mɨ mhoɨiya kara swokɨ ɨnsiin ɨdwowi omwai swokɨ waiyam mɨ kɨma wɨ haɨni nɨnokɨnkɨni tɨ siirɨn, kara mɨ kariir Ad ɨeya Adi Komii krɨra wɨ nwɨruwar nwowi. Mɨ kɨma ta saiirɨn ɨna mɨ ɨnokɨnkɨnɨn, kara mɨ kɨma krɨma ɨni nwɨruwar mɨ owɨm.

21 Mɨ yɨpɨkɨ kariir yai aiir nɨnokninkɨni mɨ sɨmiir wakaeyokna api, sɨma kariiraramar daɨngwokwo ɨski. Mɨ hɨriinankɨniuwi, kariir Adi Komiiyɨn siya wɨ sɨmiiram mɨ aɨngwokwowi. Dimusi rani, sɨma kariiram naɨngwokwokɨm. Mɨ hɨriinankɨniuwi mɨ kara wɨ sɨmiiramar mɨ aɨngwokwowi. Mɨ sɨmiirɨn wɨ hɨnɨɨna nɨisiimauuwi kara ɨni sɨmakar nwowɨn.
22 Mɨ inkamɨn Judas nɨkɨuwiyɨn siya boɨnki, (yɨo tɨriigɨnɨn yɨo Judas Iskariot si rani) Bɨiyan Inkam Komii, kɨra, kɨrar nɨisiimauunaei krɨmiir, wɨ panɨɨna nɨisiimauuwi mɨ iikamɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm nɨnokninkɨn karamae sɨma ywo, ha?
23 Mɨ Jɨsɨs siya siir boɨnki, yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmiikɨɨni mɨ kariir yai ɨmiir wakaeyoknaei mɨ kariir Adɨn, Adi Komii siya wɨ siiram mɨ aɨngwokwowi mɨ siya mɨ kara krɨra wɨ ini hanɨɨn siir kwoɨn ɨiir kwɨrii ɨdwokaii.
24 Mɨ yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmiikɨɨn karamae nwowi mɨ yaiyɨm kara boɨnɨm sɨmiir wakaeyokna ap karamae nwowi mɨ tɨ yaiyɨm kara boɨnɨm, yɨm kariir kwoɨnaɨrga bɨ prɨinaɨngwo boɨnkɨm, yɨm kariir Adɨn, Adi Komii siir hɨrankɨ nɨtkɨm yɨpɨkɨ kariir nɨkropkiyɨn tɨ nu ɨiir nɨtam.
25 Kara ɨni kɨmakar nikɨ owɨn mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm kara kɨmiir asi boɨnmɨmauuwi.
26 Mɨ whɨnkɨnsiisan inkamɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn, yɨpɨkɨ mhoɨiya Adi Komii siya nɨkropkii kariir maeyau aiir nokwokairinaowidɨm kɨmiirɨn wɨ siya nɨisiimauuwi dimɨn taemɨn whɨekakɨm mɨ kɨmiirɨn wɨ siya whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi yaiyɨm bɨiya kara nikɨ boɨnɨm kɨmiir sɨmiir swokɨ aɨngwowarkaiyamɨn.
27 Mɨ kara kɨmiir haiburgigi mɨ kara kɨmiirɨn wɨ kwoɨn hiinsɨma nwowaigɨnɨugigi. Mɨ tɨ kwoɨnɨn hiinsɨma nwowiyɨn kara kɨmiir hauuwi, yɨo tɨ kwoɨnɨn hiinsɨma nwowiyɨn, iikamɨm tɨ nu ɨiiranɨm sɨma hauuwɨn yɨo siir hɨriinan tani. Yɨo ɨni siir kou ywowɨn mɨ yɨo ɨni sakɨsa ywowɨn. Kɨma wɨ kɨpi nɨdid mɨ wɨ kɨpi nidgɨn, tɨ dimɨnɨn siya nɨmbiyami. Nɨingaka.
28 Kɨma bɨdiyar wakaeyɨm kara boɨnɨm yaiyɨm hɨnɨɨn, kara wɨ kapi nikɨ amkii mɨ kara wa swokɨ ɨti kɨmiiram. Mɨ kɨma kariiram naɨngwokwonanaei mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga nwokii, kara kariir Ad ɨiiram nami. Dimusi rani, siya ɨni kariir kou ywowɨn mɨ kɨmiirɨn wɨ siyar whɨnkɨnsiisi dimɨn taemɨnɨm sɨmiir tɨramɨn.
29 Tɨ dimɨnɨm kara kɨmiir boɨnmauuwɨm bɨiya, yɨm ɨna nikɨ owɨm bɨ nikɨ ɨmbiyamkɨm. Mɨ mhoɨiya sɨma nɨmbiyami mɨ kɨma wɨ haɨni nɨnokninkɨni mɨ wɨ haɨni naɨngwo tɨbmiikɨɨni kariiramɨn hɨnɨɨn kara tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨkropkiyɨn siya.
30 Kara kɨmaka pɨ hɨriihɨrii yai boɨn tani. Dimusi rani, inkam biyɨeyɨn Setan nɨkɨuwiyɨn yɨpɨkɨn, iikamɨm tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm sɨmiir kɨgɨrkakiyɨn, siya ɨni nɨtɨn kariir nonkwonakiyam siya kariir kou bɨ nwokɨn. Nɨingaka.
31 Mɨ kara ha naɨngwowi iikamɨm tɨ nu ɨiiranɨm sɨma hɨnɨɨna daɨngwo, kara ɨni Adi Komii siiramar naɨngwokwowɨn. Mɨ tɨ hɨriinan saiirsika, kara wɨ hɨriinan asi tɨri ɨinokɨinokɨn. Siya ɨinokɨinokɨn kariir kariirar boɨnanaei. Mɨ kara wa kiwakii siiram, Setan siya nonkwonamɨm kariirɨn. Mɨ tariinanɨn kɨma dɨnsiingi, krɨma pɨ ta maeyau aiir haiburgigi mɨpi pɨ namkii. Ɨriig.

15

Jɨsɨs siya ha boɨnkɨn urid kɨbiyɨn iikam whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyɨn karaɨrgɨn

1 Jɨsɨs siya boɨn, uridgɨuridɨn karaɨrgɨn. Kariir Adɨn yɨo ɨni inkamɨn siir numɨran urid ɨiir kɨgrɨraowiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn.

2 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmiikɨɨni, yɨm ɨni kariir kwiyak-
wiyanan ywowɨm. Mɨ yɨpɨkɨ kariiram sɨbgu wakaeyokna ap karamae nwowi,
yɨm ɨni kwiyam waiwhwokaiyɨm nae bud karamae nwowiyɨm ɨni sɨmiir
hɨriinan ywowɨm mɨ sɨmiirɨn wɨ kariir Ad ɨeya kaibwaembwae ɨtkiigi. Mɨ
kwiya nae budiyɨm, yɨm wɨ kariir Ad ɨeya niyɨkii yaeya kwo swokɨ saɨnam.
Mɨ bɨewi whɨrkɨ nɨuwi sɨma wɨ nae kasakasa bud rani.
3 Wɨm kɨma wadɨe bɨdinanar nwokɨm. Dimusi rani, kariir yaiyɨm kara
boɨnmɨmauuwɨm kɨmiir, yɨm ɨni kɨmiir kwoɨnau waraurar nwokaiyɨm.
4 Mɨ kɨma kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni mɨ kara wɨ kɨmiir kwoɨnau kwɨrii
ɨdwokaii. Mɨ kwiya uridbud ɨiir nɨtɨnakɨu karamae nwowi, ya wɨ naeisɨm
whɨr swokɨ bud rani. Mɨ iikam kɨma kariiram naɨngwo tɨbmii karamae
nwowi, kɨma wɨ mɨɨ mɨiyɨk sɨbgu mɨrii rani.
5 Kara ɨni uridnan ywowɨn mɨ wɨm kɨma ɨni kariir kwiyakwiyanan
ywowɨm. Mɨ yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni, kara wɨ inan siir kwoɨnau
kwɨrii ɨdwokaii. Mɨ siya wɨ mɨɨ mɨiyɨk aiirar mɨrii. Mɨ kɨma kwoɨn whɨruwa
kanaka nwo karamae nwowi mɨ kɨma wɨ mɨɨ mɨiyɨk swokɨ mɨrii mɨmɨn tani.
6 Mɨ yɨpɨkɨ kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨn karamae nwowi, sɨmiirɨn wɨ Adi
Komii siya nhɨɨnɨkrɨropkii, inkamɨn ɨkɨ kwiya biyɨe biyɨeyɨm sɨm kainiyɨmnik
ɨtkiigɨigiiyɨn nua bɨekɨ whwoswomswaeyɨm wɨ sɨmiir hɨriinan tɨri. Mɨ
mhoɨiya tɨ hɨriinan kwiyam ha haii mɨ wɨ paeya nɨtoudnankaigii mɨ yɨm wɨ
hɨrar nwokɨ ɨusomswaekiyamɨm.
7 Mɨ kɨma kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni mɨ kariir kwoɨnɨn kɨmiir kwoɨnau
nwokaii mɨ kɨmiirɨn siya kiyaii, siir napam mɨ mhoɨiya kɨma Adi Komii
krɨmiir Wanɨn siiram srɨii, dimɨnɨn kɨma naɨngwowɨn siiram mɨ siya wɨ
hɨriinanar mɨ ɨmbiyami, tɨ kɨma srɨigiyɨm Adi Komii siiram.
8 Mɨ kɨma mɨɨ mɨiyɨk mɨrii mɨ iikamɨm sɨma wɨ kariir Adɨn Adi Komii siir inɨg
ɨiir hainanprapraskii. Mɨ kɨma iikam ɨmiirɨn wɨ hɨnɨɨna nɨisiimauuwi, kɨma
kariir kɨgna mɨriiyan inkamkɨm mɨ kariiram naɨngwo tɨbmiigɨm.
9 Kara ɨni kɨmiiramar naɨngwokwonanaeyɨn Adi Komii siya mɨ
aɨngwokwonanaeya kariiram saiir hɨriinan. Mɨ kɨma kariiram kiwaki,
kara kɨgrɨraoyokiyokɨiyam mɨ kara naɨngwokwowam kɨmiiramɨn.
10 Mɨ kɨma kariiram naɨngwo tɨbmii kɨɨni mɨ kɨma wɨ kariiram nwokɨ
kiwakiyɨm kara kɨgrɨraoyokiyokɨiyam mɨ kara naɨngwokwonanaeyam
kɨmiiramɨn, ta kara mɨ wakaeyokna apa kariir Adɨn siir yai aiir,
saiir hɨriinan. Mɨ siya kariirɨn ta hɨriinan saiirsiyar kɨgrɨraokɨn mɨ
saiirsiyar naɨngwokwonanaekɨn. Mɨ an kara ta siya naɨngwoyɨmyok
naɨngwokwonanaeya ɨni saiir warar nɨnkɨn owɨn.
11 Kara tɨ yaiyɨm kɨmiir boɨnmɨmauuwɨm, kara mɨnsi boɨnkɨn, kara
hɨnɨɨnam naɨngwowi kariir maɨrgɨmaɨrga kɨmiir waraur dwo mɨ ta
maɨrgɨmaɨrga wɨ kɨmiir kwoɨnau waraur nwokɨ ɨnkɨnɨukikaiyɨm.
12 Kara kɨmiir boɨnki, tɨ yaiyɨm kɨma wakaeyokna apanɨm, kɨma ɨrni
nwɨrniyam dinan aɨngwokwo, ta kara naɨngwokwowa kɨmiiram saiir
hɨriinan.
13 Inkam nwɨrkɨ wɨ yaeya dimɨn komii whɨr swokɨ tɨr tani, tɨ iikamɨm
siya naɨngwokwonanaeiyɨm sɨmiirɨn. Nɨingaka. Dimɨn komii ta siya naowi
sɨmiirsi wɨ sasar tɨrɨskii.
14 Mɨ kɨma tɨ dimɨn taemɨnɨm kara boɨnmɨmauuwɨm sɨmiir wakaeyokna api
mɨ kɨma wɨ kariir nomiiyau nwowi.
15 Mɨ tariinanɨn kara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨn tani, kɨma kariir mɨɨ
prɨimɨriiyan inkamkɨm. Dimusi rani, iikamɨm tɨ hɨriinan nwowɨm yɨm sɨma
dimɨnɨn sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn inkamɨn siya tɨriiyɨm sɨmiir bɨ nɨnokɨnɨkɨnɨkɨm.
Nɨingaka. Mɨ ankara kɨmiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨni, wɨm kɨma kariir nomiiyaugɨm.

Dimusi rani, yaimin diminim kariir Adin siya boinmimauuwim kariir, kara kimiir bidi boinmimauuwim.
16 Kima kariirgi kariir bi hirirriugim mi kariir siyiu iiir bi napkim. Niingaka. An kara kimiir nimbingin kima kariir siyiu iiir napim mi mii miiyik miriiyim. Mi ti diminin wi hiriiyar nwoki okripkaiyim. Mi kima ti dimin iiir tiri mi Adi Komii siya kimiirin wa hauuwi diminin kima sriiyin siiram. Dimusi rani, wim kima kariir yai aiir wakaeyoknaeikim.
17 Mi ti hiriinanki niuwi mi kariir yaiya kimiirin pi hiniina boini, kima irni nwirniyamin nhami nhami kipi naingwokwo. Iriig.

Mi nuan iikamim sima wi iikamim Adi Komii siir siyiu iiir napim wi simiir sau omom nwowi

18 Mi nuan iikamim sima wi kimiiram naingwo rani mi kima ta saiirin wi hiriiyar daingwokwonanae, sima biiya kariiram bi naingwokim.
19 Mi kima ti nu iiirin hinda tindan dimin taemin tiri mi iikamim ti nu iiiranim wi kimiiram naingwowi, wi simamar naingwonaeiya wi saiir hiriinan naingwowi. Kimiirin kara bidi yimbingiyim kariir siyiu iiir napim. Mi wim kima ti nuin siir tiran tani mi iikamim ti nuin siir tiranim sima wi kimiiram naingwo rani.
20 Kima yaiyim kara niki boinmimauuwim kimiir, simiiram ti swoki aingwowoknaki. Inkamin yipiki inkam nwirni miriiyin, yio siir biiyan inkamin siir kou bi nwokin. Mi sima dimin biyie kariir mi tiri mi sima kimiirin wi hiriinan siyiu biyieyar mi tiri. Mi sima kariir yai aiir mi wakaeyoknakiswo mi sima kimiir yai imiirin wa pi wakaeyoknan.
21 Mi sima ti hiriinan siyiu biyieyin wi kimiir tiri. Dimusi rani, kima kariir siyiu iiir napikim. Sima Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin tiriir sima siir siyiu iiir nap rani.
22 Mi kara simiir boinmimauuwam nit karamaekiswo mi dimin miiyik tir karamaekiswo mi Adi Komii siir nikwowaisiigiswo, yio wi dimin komii di ywowi. Mi an kara simiirin dimin taeminim bidiyar iki boinmimauuwin. Mi kara dimin miiyik miiyik imiirar bidi mi tirin. Mi tariinanin sima Adi Komii siirin ini digiumii swoki haimriyiugigim. Mi Adi Komii siya hiniina boinkikin, sima siyiu miiyiknan bi tirkim mi simiirin Adi Komii siya nonkwobum-buninkini.
23 Mi yipiki kariiram naingwo karamae nwowi mi io whwonkam kariir kaowi mi kariirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi yim tiriiginim sima, kariir Adin io whwonkam siir kaowiyim mi siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyin ini hiriinan ywowim.
24 Mi kara diminin biiya inkamki tir karamae nwowin, siir tir nwowi mi sima Adi Komii siirin ha nikwowaisiigiswo, yio tiriigin sima wi dimin biyie di tiri. Mi sima diminim kara tirim simiirin bidiyar kigin mi sima Adi Komii siirin ina swoki ikwowaisiiyim mi sima io whwonkam karar mi kariir Ad ieya, kimidiniya kririirni swoki anao. Mi tiriiginin wi dimin biyie komiigi komii nwowi.
25 Mi ti dimin hiriinanin ti sima tirin siya nimbiyami mi ti yaiyim Yokwo Komii hir nwowim sima kigna apiyim, yim wa nimbiyami ti kamim sima boinkiya saiir hiriinan. Ti yaiyim yim hiniina boinkikim, sima kariirin wi hinda whisarii io whwonkamar mi anaowi.
26 Mi mhoiiya yipiki iikam imiir whinkinsiisi, siya wi sipi niti. Siya Adi Komii siir naeyiugin, yipiki wi yaimwo ara boini. Siya wi Adi Komii siir omin siir hiranki niti. Mi siya wi Adi Komii siir haiburgigi mi siirin wi kara nikropkii iikam kimiiram mi kariir dimin taeminim wi siya ninomokninkin haiginiuwi.

27 Wɨm kɨma ɨriipɨ hɨriinan, kariirɨn mɨ kariir mɨi aka, saiirɨn wɨ yaimwowar mɨ boɨni. Dimusi rani, ɨiya karar mɨrii bwakaina, kara kɨmiirar nɨnokɨnkɨn haigɨnɨugɨn, kariir yaiya mɨ kariir mɨiya ɨiya kɨma kanaka nwowa. Ɨriig.

16

1 Jisɨs siya boɨn mɨ kara tɨ kariir yaiyɨm pɨ kɨmiir boɨni mɨ kɨma ta kariir yai aiirɨn wɨ kɨpi naɨngwo owouumɨmɨn mɨ wɨ ɨkɨ dimɨn biyɨeyɨm sɨmiiram kɨpi kɨgnɨnkwonam.

2 Mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ omaka yaimɨn dimɨn nɨdwokai wakaeiya wɨ saiir hɨrankɨ nhɨnɨkrɨropkii. Mɨ mhoɨiya ɨi aeya nɨmbiyami mɨ iikamɨm yɨm wɨ hɨniɨna naɨngwowi, sɨma kɨmiir nɨsomaowi, sɨma Adi Komii siir whɨnkɨnsiisi.

3 Mɨ sɨma tɨ dimɨn hɨriinanɨm kɨmiirɨn wɨ hɨniɨna tɨri. Dimusi rani, sɨma kariir Adɨn, Adi Komii siya mɨ kara, krɨriir bɨ nɨnokɨnkɨnko mɨ sɨma wɨ krɨriiram mɨ aɨngwo tɨbmii rani.

4 Mɨ tɨ dimɨnɨm, tɨ kara boɨnmɨmauuwɨm kɨmiir mɨ mhoɨiya tɨ dimɨn ɨma nɨmbiyami mɨ sɨma tɨ dimɨn hɨriinanɨn siya kɨmiir nɨmbiyami mɨ kɨma wa nwokɨ aɨngwowarkaigiyɨm tɨ dimɨnɨm kara boɨnɨm sɨmiir. Mɨ tɨ dimɨnɨm yɨm wɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeya tɨri.

Adi Komii siir naeyɨuɨn siir mɨi aeya.

5 Mɨ tariinanɨn kara pɨ kariir Adɨn, Adi Komii siir kɨgam nami, yɨpɨkɨ kariir nɨkropkiyɨn mɨ kara ha nɨtɨn. Mɨ kɨmiir nwɨrkɨ kariiramɨn hɨniɨna bɨ swokɨ aɨngwokɨn mɨ hɨniɨna bɨ swokɨ srɨigɨn, kɨra pɨnda nami?

6 Mɨ tariinanɨn kara kɨmiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnki. Kɨmiir kwoɨnɨm maɨrgɨmaɨrga nwo rani.

7 Mɨ kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii. Tɨriigɨnɨn yɨo wɨ wadɨeyar nwowi. Mɨ kara nami kɨmiirɨn wɨ siyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi. Dimusi rani, kara nam karamae nwowi mɨ tɨ inkamɨn kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwanɨn, siya wɨ nikɨ ɨt rani, kɨmaka nwowamɨn. Niingaka. Mɨ kara nami mɨ siirɨn wɨ kara nɨkropkii, kɨmiiram, kɨmaka nauunɨ oniyam.

8 Mɨ mhoɨiya siya nɨti, iikamɨm tɨ nu ɨiiranɨm wɨ siya nauunɨ ɨisiimauuni, tɨ dimɨn biyɨeyɨm sɨma tɨrɨm sɨma nɨnokɨnkɨn karamae nwowɨm sɨmiirɨn. Mɨ sɨma nɨnokɨnkɨn tani, pɨkɨ hɨniɨn ɨkɨn wadɨeyɨn. Mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ hɨriinan saiirsiyar hɨdi.

9 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ dimɨn biyɨe tɨrɨm sɨmiirɨn wɨ siya nɨisiimauuwi. Dimusi rani, sɨma kariiram bɨ naɨngwo tɨbmii kɨingɨm.

10 Siya iikam ɨmiirɨn wɨ dimɨnɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowɨm sɨmiirarar tɨri. Dimusi rani, mhoɨiya kara nami kariir Ad ɨiiram mɨ kariir ɨgsopa wɨ siya nokwokairinanaowidi. Mɨ kɨma kariirɨn wɨ kɨg karamae hɨriinan saiirsi nwowi.

11 Mɨ iikam ɨmiirɨn wɨ siya nɨisiimauuwi hɨniɨnɨn, iikamɨm tɨ nuɨn siir tɨranɨm yɨpɨkɨ siyɨu biyɨeyɨm sɨm napɨm, sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya hɨdi. Dimusi rani, Adi Komii siya tɨ inkamɨn Setan nɨkɨuwiyɨn yɨpɨkɨ tɨ nu ɨiir kɨgrɨraowiyɨn siirɨn wɨ warar nɨnkɨn hɨdi.

12 Kara dimɨn kasa naɨngwo rani, kɨmiir boɨnamɨn. Mɨ kara sɨmiirɨn pɨ kɨmiir boɨn tani. Dimusi rani, tariinanɨn sɨma sɨmiir nɨnokɨnkɨn tani.

13 Mɨ mhoɨiya Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naeyɨuɨn yɨpɨkɨ yaimwo boɨniyɨn siya nɨti mɨ wɨ siya nɨisiisiimauuwi, dimɨn wadɨe wadɨeyɨm mɨ dimɨn kɨingɨ kɨinɨm. Siya yaiyɨm wɨ siir kwoɨn aɨrgɨ naɨngwo boɨn tani. Niingaka. Yaiyɨm siyar wakaeyɨm, siya wɨ sɨmiirgɨ sɨmiirar boɨnmɨmauuwi kɨmiirɨn tɨ dimɨnɨm mhoɨiya nɨmbiniyanɨm.

14 Siya wɨ kariir inɨg ɨiir hainanpraprasi. Dimusi rani, tɨ dimɨn taemɨnɨm tɨ
kara boɨnmɨmauuwɨm, siya wɨ sɨmiir haii mɨ wɨ sɨmiirar swokɨ hɨurworwokai
haigɨnɨuwi kɨmiir kwoɨn ɨmiirɨn.
15 Digworaekwowɨm kariir Adɨn, Adi Komii siirɨm yɨm kariirgɨm. Mɨ kara
hɨriinan asi boɨni, Adi Komii siir naeyɨuɨn kariir yaiyɨm wɨ siya hainaowidi
mɨ wɨ siya boɨnmɨmauuwi kɨmiirɨn, kɨmiir kwoɨnau haigi okaiyam. Ɨriig.

Tariinanɨn kɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga karamae nikɨ owɨm mɨ mhoɨiya kɨma wa maɨrgɨmaɨrgaei

16 Ɨi prɨei rani, kɨma kariir kɨg karamae nikɨ oki. Mɨ mhoɨiya ɨikwɨrkɨ nɨuwi,
kɨma kariirɨn wa swokɨ kwakɨgwɨni.
17 Mɨ kam nhɨrɨm siir kɨgna mɨriiyɨm sɨma, sɨma sɨmar yɨnsrɨi ansrɨina, ta
yaiya saiir yaimwokɨyaimwowa ta siya boɨnkiya ya panɨinga? Siya hɨniɨna
boɨnkɨn, mhoɨiya kɨma wɨ kariir kɨg rani. Mɨ mhoɨiya kɨma kariirɨn wa swokɨ
kɨgwɨni. Mɨ siya tɨ siir warar mɨ boɨn, kara kariir Adɨn siiram nami mɨ siya
hɨriinan dimusi boɨnkɨn?
18 Mɨ sɨma diriiyar boɨnki, tɨ siya boɨnkiyɨn siya dimu kwaboɨnkikɨn, siya ɨi
prɨei bɨ kwaboɨnkikɨn? Krɨma ta yai aiir bɨ swokɨ ɨnokɨnɨnkɨnkikɨm.
19 Jisɨs siya bɨdi yɨnokɨnɨnkɨnkiyɨn kwoɨnɨn sɨma naɨngwowɨn siir srɨiyam tɨ
dimɨn ɨiiram. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, kɨma, kɨma kɨma mɨnam nɨnsrɨi ansrɨigɨm,
tɨ dimɨnɨn kara boɨnkiyɨn hɨniɨn, mhoɨiya ɨi prɨei rani, kɨma kariir kɨg karamae
nwowi. Mɨ mhoɨiya ɨikwɨrkɨ nɨuwi, kɨma kariirɨn wa swokɨ kɨgwɨni. Ana kɨma
tɨ dimɨn ɨiiram srɨigɨn?
20 Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, mhoɨiya kɨma wɨ kariiram nougii mɨ
kɨma wɨ nouuboboɨn prasae kɨnki rani mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga nwo rani.
Mɨ iikamɨm nuanɨm, sɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga prasae kɨnki rani. Mɨ kɨma wɨ
maɨrgɨmaɨrga nwoki rani mɨ mhoɨiya kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga haɨni nwowi.
21 Mɨ wiga yɨnisɨm naokainam tɨriyɨm, saeya ɨna nɨnokɨnɨnkɨna ɨiya yɨnisɨm
ɨeya kaknanaokaiyana. Kariir ɨiya ɨni kingiin nɨta. Mɨ saeya pɨ kɨmpɨpɨsu
prasae swokɨ kɨn tani mɨ saeya pɨ maɨrgɨmaɨrga nwo rani, tɨ siiramɨn. Mɨ
mhoɨiya saeya pɨ yɨnisɨm ɨiir yaokainaki mɨ saeya pɨ ta kɨmpɨpɨsu aiir swokɨ
aɨngwoki rani. Nɨingaka. Saeya maɨrgɨmaɨrga dimusi nwo rani, saeya yɨnisɨm
ɨiirɨn bɨdi yaokainakiyɨn.
22 Tariinanɨn kɨma maɨrgɨmaɨrga nwo rani. Dimusi rani, kara wɨ kapi
naowi. Mɨ mhoɨiya kara swokɨ ɨnsiin ɨdwowi, kara wɨ omwaiyar swokɨ
waiyai. Mɨ kara wɨ kɨmiir swokɨ kɨgi mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga prasae nwo
rani. Ta maɨrgɨmaɨrga kɨmiir kwoɨnau waraur nwokaiya saiirɨn wɨ inkam
nwɨrkɨ nɨnɨskɨi hai rani. Nɨingaka.
23 Mɨ mhoɨiya ta ɨiya saeya nɨmbinii, kɨma wɨ dimɨnam kariiram srɨi rani.
Kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnkii, kɨma Adi Komii siiramɨn dimɨnam srɨii,
siya kɨmiirɨn wa hauugii. Dimusi rani, kɨma kariir yai aiir wakaeyoknakɨm.
24 Mɨ bɨiya mɨ tariinanɨn ɨriipɨ hɨriinan, kɨma Adi Komii siiramɨn dimɨnamɨn
kariir inɨg komii ɨiir bɨ srɨi boɨnkikɨn. Nɨingaka. Mɨ kɨma siiramɨn dimɨnam
srɨigii mɨ kɨma wa haiwɨni. Mɨ siya kɨmiirɨn wɨ maɨrgɨmaɨrga komiiyar
nwokii. Ɨriig.

Jisɨs siya nuan dimɨn biyɨe biyɨeyɨm bɨdi ikwowaisiigigɨm

25 Kara kɨmiirɨn boɨniyɨo yai boɨni mɨ mhoɨiya ta ɨi aeya nɨmbinii mɨ kara tɨ
dimɨnɨm sɨmiir yaimwokɨyaimwowɨm wɨ boɨnmɨmauu rani. Nɨingaka. Kara
kɨmiirɨn wɨ yaimwo ɨmiirarar boɨni, Adi Komii siirɨn. Mɨ mhoɨiya kɨma siir
nɨnokɨnɨnkɨni, kɨma wɨ wadɨe nwokɨ owɨm.

26 Mi mhoiiya ta ii aeya nimbiyami, kima Adi Komii siiramin wi kariir inig
komiiyin siir inig iiir kwisboinki. Mi kara siiramin dimin taeminamin wi
kimiiram srii rani. Niingaka.
27 Dimusi rani, krimiir Adi Komii krimiir Wanin, siyarin ini kimiiramar
naingwokwokripkaiyin. Mi siya diminin kima sriigii siiram, siya wa
wakaei. Siya kimiiramin ina naingwokwowin. Dimusi rani, kima kariiram
naingwokwowikim. Mi kima wi haini ninokninkini, kara Adi Komii krimiir
Wanin siir haiburgigin mi nua tiriirin ha nitkin.
28 Biiya kara Adi Komii siir haiburgigin mi kara ti nu iiirin ha nitkin. Mi
tariinanin kara ti nu iiir haiburgigi mi kara wi hiriiyar swoki ami Adi Komii
siir kigam.
29 Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir boin, yaiyim tariinan kira
boiniyim kira nimprio boin tani, ini hindara haknowidninkinkiyim. Kira
boiniyio yai boin tani.
30 Mi tariinanin krima ini haini yinokninkinkiyim, dimin taemin
whiekakim kira simiirin ina ninomokninkin digin mi krima pi kiriir sriiyam
swoki min tani. Niingaka. Diminim kira boini yim kaimwowairgim. Krima
hiriiyar ninokninkini, kira Adi Komii siir haiburgigin mi ha nitkin ti nu
iiir nauuni oniyam. Dimusi rani, wara yaiyim kira boiniyim krimiir, yim
bwamkibwamim simiirar nanaakninkii haiginiuwi.
31 Jisis siya boinki, tariinanin, kima ini hiriiyar naingwo tibmii kiinim, kara
Adi Komii siir haiburgigin mi tiriirin ha nitkin, aniya?
32 Iiya bidi yimbiniya. Niingaka. Sima bidi yitim. Mi iikamim kimiirin wi
yapa yapa sima nwowaiginiugii mi kima wi hinda tinda ninoopami. Mi an
kara ti inkam nwiruwan an wi kanakanar nwoki kara wi kanakana nwoki
rani. Niingaka. Adi Komii siya wi kanakar nwowi.
33 Kara ti diminin kimiir bidiyar iki boinmauuwin, kima kanaka
nitanakiukripkaii mi kima mhii hiinsima nwowi. Mi ti nuan iikamim
dimin biyie kimiir tirhaiginiuwi, kima wi kipi krii, wi sibgu dokworinu.
An kara ti siyiu bibiyieyim ti nuan iikamim sima tirkiyamiyim simiirin bidi
yokworipukimaigigim. Iriig.

17

Jisis siya Adi Komii siiramin minam sriigin siir kigna miriiyim kamim simiir whinkinsiis haiginiuwim

1 Mi ti dimin taeminim Jisis siya boinkiyim simiir mhoiiyan, siya koua ha
ninansiina kaokiyin mi siya ina boinkiyin, Adi, kariir iiya bidi yimbiniya. Kira
kariir inig iiir hainanki ti dimin taeminim wi kira tiri kariir simiirsi. Mi ti
hiriinan siyiuin kara, kiriir yinisimin wi kiriir inig iiir nwoki hainankiyim.
2 Dimusi rani, kira kariirin inig komii bidi hauugiyin, kira hiniina boinkikin,
yio ini ywowin. Mi kara wi ti nuan iikamim simiir nwoki hauuwim, yipiki kira
hauugiyim kariir. Mi simiirin wi yaeya inig win kara hauu haiginiuwi mi sima
wi wadie hiriiyar nwoki oyokiyokiikaeyamim.
3 Iikamim kiriirin ina ninokninkinim, Adi Komii nwirki nwiruwan
kinakinairgin. Mi kira mi Jisis Krais kara inkamin kira nikropkiyin, kara
hiriinanam nitkin sima kririir ninokninkinim mi kririir siyiu iiir nwoki apim.
Mi hiriinanki niuwi, iikamim yipiki ti digworaekwo imiiram naingwo tibmii
kiinim yim wi wadie hiriiyar nwoki oyokiyokiikaeyamim.
4 Mi iikam imiirin kiriir inig komii iiirin kara bidi yiisiimauuwim ti nu
iiiranim. Kara dimin taeminim kira nimbingiyim kariir kara tiram, yim bidi
digiyim.

5 Adi, kira ti inig komiiyin biiya nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, iiya kara kinakar niki owa mi ha haiyin mi kira siirin kariirar swoki hauugi.

6 Kara ti iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, ti nu iiiranim simiir nanaakninkii haiginiuwam tiri mi simiir boinmauuwam tiri hiniin, kira paniingin. Sima kiriir iikamkim mi kira simiirin kariir bidi hauugiyim mi sima ini kiriir yai imiirar wakaeyokna apim.

7 Mi tariinanin sima bidi yinokninkinkiyim dimin taeminim kara tirim simiirin, biiya kira hauugiyim kariir, kara tiram.

8 Kara yaiyim biiya kira boinim kariir simiir bidi boinmimauuwim mi sima, simiiram ina naingwo tibmii kiinim. Mi sima ina ninokninkinim kiriirin, kariirin kirar nikropkikin mi kara kiriir om waraurankar niuunaiinikin tiriirin.

9 Kara kiriirin minam sriigii ti kamim ti tir nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara kiriirin minam bi sriigikin, iikamim yipiki ti nuan dimin taeminim sim napiyim simiir whinkinsiisim. Niingaka. Kara kiriiramin minam sriigikin iikamim yipiki kira hauugiyim kariir simiir whinkinsiis haiginiuwim. Dimusi rani, sima kiriir iikamkim.

10 Dimin taeminim kara nonkwowim yim kiriirgim. Mi tiriiginim kira nonkwowim yim kariirgim. Iikamim wi kariir inig komii iiir nwoki hainanim. Dimusi rani, tiki iikamim ti tir nwowim simiirsika.

11 Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriir kigamin. Mi mhoiiya kara wi ti nu iiir nwo rani mi yim sima wi tirar nwowi. Adi Komii, kira wadiekin simiirin kira kigrirao, kiriir kirie komii aeya. Ta kirieya biiya kira hauugiya kariir. Mi ti iikamim ti tir nwowim sima wi iripa kinaka ta kirie aiirsi nwowi. Kririir hiriinan, ta iripa krira mi owiya saiir hiriinan.

12 Mi iiya kara simakar nwowa, simiirin karar kigriraokim, kiriir inigin siir kirieni. Mi yim sima ini wadie kinar nwowim, nwirki nwiruwairgin, yipikin wi sasar nonkwobumbuninkini. Mi ti kiriir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim biiya, biiyan kamim sima winkiyim, wi hiriinanar mi imbiyami.

13 Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriiram. Mi ti yaiyim ti kara boinim kara ti nu iiir nwowin mi sima bidi wakaekiyim ti yaiyim kara boinkiyim kiriir. Mi kariir mairgimairga wi simiir kwoinau nwoki owim.

14 Kara simiirin yaiyim kira boinmimauugiyim kariir simiir boinmimauugin. Nuan iikamim sima wi io whwonkam simiir nanaowi. Dimusi rani, ti iikamim sima nuan digworaekwowim simiir nap rani, kariir hiriinan, ti simiir nap karamae kara mi owa saiir hiriinan.

15 Kara kiriirin minam bi sriigin simiir nikiunam, ti nuin siir tirankin. Niingaka. Kara kiriiramin minam sriigikin, simiir kigriraowim. Mi ti inkam biyieyin Setan nikiuwiyin, simiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

16 Sima ti dimin taeminim ti inkamin siya boiniyim simiir bi wakaeyokna apikim. Ta wakaeyokna ap karamae kara mi owiya simiir saiir hiriinan.

17 Kira ti kam imiir dimbingi kiriir inkam nwowam ta kiriir yaimwowa kara boinmimauuwa simiir saiirsi. Kiriir yaiyim yim yaimwowairgim.

18 Kara bidi yikropkiyim simiirin iki iikamim nuanim simiiram kariir mii aiir miriiyam. Ta biiya kira nikropkiya kariir mi kara ha nitin nuan iikamim simiiram kiriir mii aiir miriiyam saiir hiriinan.

19 Kara, kanakanar hauunakin kariir piu aiirin pi naonamim kiriiram. Mi ti iikamim kira nimbinim sima wi kiriir siyiu iiir nwoki apim, ta kiriir yai kibiya kara boinmimauuwa simiir, saiirsi.

20 Kara ti kamim ti tir nwowim simiiraram kwisboinki rani, kara kiriiramin ti iikamim yipiki kiriir yai aiir wakaei mi sima kariiramin wi haniingi naingwo tibmii kiingikiini.
21 Adi, kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima nwiruwar dwowiski, ti kira mi kara krira mi owiya nwiruwa saiir hiriinan. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima kririiraramar wakaeyokna ap iski. Mi ti iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinim, kariirin kira nikropkikin tiriirin.
22 Kara kariir kirieya mi kariir dimin kirie komiiyin biiya kira hauugiyin kariir, kara simiir bidi hauugiyin mi sima wi nwiruwa asi nwowi, ta nwirua krira mi owiya saiir hiriinan.
23 Kara wi simiir kwoin iiir kwirii idwokaii, ta kira mi kwirii idwokaiya kariir kwoin iiir saiir hiriinan. Mi sima wi nwiruwar nwoki owim mi iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinkiyim hiniin, kariirin kira nikropkikin ti nu iiir nitamin. Mi kira simiiramin wa timi aingwokwonanae ta kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan.
24 Adi, kira ti kamim kariir bidi hauugiyim mi sima ini kariir ywowim. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima wi kanakar wini oni, omin mhoiiya kara nwowanin siirin mi sima kariir dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi siir nwoki kigim. Dimusi rani, kira kariiram naingwokwonanaeikin iiya kira ti nu iiir nonkwokwowa mi kira ti dimin komiiyin paenan niuyaeiyin kariirin hiriinansi hauugin.
25 Adi, kira dimin whirki bi kimbugin. Iikamim nuanim sima kiriir ninokninkin tani mi sima kiriir siyiu iiir mi sibgu ap rani. Niingaka. Ini kanakanar ywowiskiyin mi ti kamim ti tir nwowim yim sima ina ninokninkinim, kariirin kirar nikropkikin tiriirin mi ha nitkin.
26 Kara simiirin, kiriir bidiyar iki boinin mi kara simiirin pa swoki boinmauuwi hiniinin, kira wi simiiram daingwokwonanae, kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan. Mi kara wi simiir kwoin imiir nwoki kwirii idwokaiyim. Iriig.

18

Jisis siirin Judas siya hauugin sau omomim simiir iin.
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

1 Mi mhoiiya Jisis siya Adi Komii siiram ha kwisboin digiyin mi mhoiiya siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ta maeyau aiir haiburgigin mi sima ha namim mi kimidiniya ieisim whirin Kidron nikiuwiyin siir iyapidnam. Ya tariigina ya numir aeya, hir nwowa. Mi Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim sima hir ini idwowiu.
2 Mi inkamin Judas nikiuwiyin wir Jisisni napwouin, siya ta numir aiir bidi yinokninkinin. Dimusi rani, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima iinokiinokin iripa hir haingiriyiu owikim.
3 Mi mhoiiya Judas siya kam nhirim yaii niniiyim mi kam nhirim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim yipiki prismi biiyan inkam nwowim mi Farisi kam ikim, siya simiir yikropki hiriir namamin. Mi Judas saikan sima simar yam ta numira saiir hiriirin. Mi sima sau, irim hipig minim warar yinkin hainam mi sikwo paeyim warar mi inkin bigna apnam.
4 Jisis siya ti dimin taeminim iikam ima tiranim siir, siya bidiyar yinokninkinin. Mi siya simiir kingiingikingiin ha nitin mi ina ini sriiniyin, kima nhiniiram kigi?
5 Mi sima siir boin, krima Jisisin om Nasaretanin siiram nitkim siir nonkwonamam. Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, karairgin Jisisin.

Mɨ inkamɨn Judas nɨkɨuwiyɨn, yɨpiki wɨr Jisɨs siir napwouɨn, yɨo ɨni sɨmaka hɨrar nɨnkɨn okwowɨn.
6 Mɨ Jisɨs siya ha boɨnkiyɨn hɨniɨn, karaɨrgɨn Jisɨsɨn. Mɨ tɨ kamɨm hɨr nwowɨm,
sɨma siir kɨgɨm mɨ sɨma ha swoki krɨinamɨm mɨ ɨna yakaigainamɨm nua.
7 Jisɨs siya sɨmiirɨn ɨna swoki srɨigiyɨn, kara kɨmiirɨn bɨdiyar iki boɨnkiyɨn
hɨniɨn, kɨma nhɨniiram kɨgi? Mɨ sɨma siir yai aka hɨniɨna yowarkɨi boɨn, krɨma
Jisɨsɨn om Nasaretanɨn siir nokwonamam nɨtkɨm.
8 Mɨ Jisɨs siya ɨna swoki boɨnkiyɨn, kara kɨmiirɨn bɨdiyar iki boɨnkiyɨn hɨniɨn,
karaɨrgɨn Jisɨsɨn. Mɨ kɨma kariir nonkwonamam nɨti mɨ kɨma tɨ kariir kamɨm
sɨmiirɨn pɨ hindara kɨgnɨnkɨn amki.
9 Mɨ siya tɨ dimɨnɨm ha boɨnkiyɨm mɨ tɨ yaiyɨm bɨiya siya boɨnɨm, wɨ sɨmiir
hɨriinanar mɨ ɨmbiyami. Bɨiya siya hɨniɨna boɨnkɨn, adi, iikamɨm yɨpiki kɨra
hauugiyɨm kariir, kara sɨmiirɨn wɨ nwɨrni nonkwo ɨuguski rani. Nɨingaka.
10 Saimon Pita yɨo kamkɨuwɨn whɨra nwowi mɨ siya ha kiwokhaigiyɨn
maeyauwa siir hopkrɨkɨuwa hɨranki mɨ siya ha kɨnawana yomkiyɨn mɨ siya
kɨmɨdiniya inkam nwɨrɨn Malkas nɨukɨuwiyɨn siir wɨɨn aiir haɨngrɨp ɨtkiigi
yɨpɨkɨn prismi bɨiyan inkam komiiyɨn si mɨi mɨriiyɨn.
11 Jisɨs siya Pita siir boɨnki, kɨra, wara kɨriir kamkɨuwɨn maeyauwa siir
hopkrɨkɨuwiya saiir tɨ swoki hopkrɨkɨugi. Kara tɨ kamɨm sɨmiirar mɨ kɨgnɨnkɨn
dirɨraeraramar mɨ tɨri, tɨ dimɨnɨn sɨma tɨram tɨrɨn kariir. Kariir Adɨn siya
nɨbingiyɨn kariir siya hɨriinanamar nɨmbingikɨn tɨ hɨriinan dimɨn ɨiir tɨram.
Sɨma kariirɨn wa tɨowi mɨ kariirɨn wa kɨmbɨpɨsu haigɨnɨuwi. Ɨriig.

Sɨma Jisɨs siirɨn inkam komiiyɨn Anas nɨkɨuwiyɨn siirɨm yɨkropki

12 Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm mɨ kamɨm sɨmiir kɨgrɨraowi ɨkɨm, sɨma sɨmar
ywoki kamɨm omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya saiir kɨgrɨraowiyɨm
sɨmakan. Mɨ sɨma Jisɨs siirɨn ha nonkwonamɨm mɨ sɨma siir ɨɨnao ha
kogrɨmdɨnunamɨm,
13 mɨ sɨma siirɨn bɨi kɨmɨdiniya inkamɨn Anas nɨkɨuwiyɨn siiram yɨkɨunam,
siir kɨgɨuwɨm. Siya Kaiafasni nɨugɨn, yɨpiki prismi bɨiyan inkam komii
nwowɨn tɨ bɨewi ɨiir.
14 Tɨ inkamɨn Kaiafas nɨkɨuwiyɨn bɨiya Isrelmi iikamɨm sɨm nɨki boɨnɨn
hɨniɨn, siya siyar mɨ aowi ɨni mɨ owɨn, iikam whɨekak krɨmiirsiyɨn. Ɨriig.

Pita siya Jisɨs siir wokɨnomokou boɨnkɨn (Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

15 Mɨ sɨma Jisɨs siirɨn ha nɨkɨunanamɨn hɨriir mɨ Saimon Pita mɨ inkam
nwɨrɨn Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨn, sowa siir mhoɨiyar yam. Mɨ prismi bɨiyan
inkam komiiyɨn yɨo siya bɨdi yɨnokɨnkɨnɨn tɨ inkam nwɨrɨn siir kɨgna mɨriiyɨn
siirɨn. Mɨ siya ha namɨn, kɨmɨdiniya hira omaka aiir nɨdyokiyokaiya saiir
bopwo hɨr ɨnɨ okwokaiyɨu.
16 Pita yɨo hɨriinan bɨ tɨrkɨn, yɨo siya ɨni anowɨn napnɨnopkainamiyɨn
hiira saiirɨn, ɨni hɨrar yokwowɨn. Mɨ inkamɨn Jisɨs siir kɨgna mɨriiyɨn yɨpiki
prismi bɨiyan inkam komiiyɨn siya nɨnokɨnkɨnɨn siya idowɨiya ha swoki
apnaniyamɨn mɨ siya wiga anowɨn napnɨnopkainamiyɨn siir hɨr nokwowa
saiir yani boɨnɨu, Pita siir nɨkɨunanɨnopkainamam hɨriir.
17 Mɨ wiga hira saiir ano ɨiir kɨgraowiya saeya Pita siir boɨnki, ana kɨra Jisɨs
siir kɨgna mɨriiyan inkam nwɨrkɨn, iyɨe? Mɨ Pita siya ɨna boɨnkiyɨn, kara wara
rani.
18 Ya taka ɨiya pan prasaekɨ bɨ nwoka mɨ iikamɨm yɨpiki prismi bɨiyan inkam
komiiyɨn siir mɨi mɨriiyɨm mɨ kamɨm omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya
saiir kɨgrɨraowi ɨkɨm sɨma pae aiirar nokwoyokai onikɨm sɨmiir pɨuɨm huua

kinam. Mi Pita siya ha mi amin mi siya simakar mini okwo oniyiu, siir piua huua mi kinim. Friig.

Prismi biiyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, srii nhirim
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

19 Prismi biiyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, yaiyim biiya iikam imiir siya boinmimauuim simiiram.
20 Mi Jisis siya siir boinki, iinokiinokin kara maeyauwim iikam hoimgaki haingiriyiu owiyim simiir hirar mi boinmimauugin. Mi kara kariir yaiyim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiyim mi omakam Adi Komii siir inig hainani ikim, simiir hir bidiyar mi boinmimauuin. Kara, kariir yaiyim bi swoki imprio boinmiminkin. Niingaka.
21 Dimusika, kira ti hiriinan diminim kariir sriiyin, ha? Kira iki iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiirar srii. Kira kara boinim yaiyim simiiramin simiir srii sima ina ninokninkinim dimin taeminim kara boin imiirin.
22 Mi mhoiiya Jisis siya hiriinan ha boinkiyin mi inkam nwirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyin saika kingiin hir nokwowin, Jisis siirin siya yobwaeki mi ina boinkiyin, ti hiniin yai biyieyim prismi biiyan inkam komiiyin siir kipi boin.
23 Jisis siya siir boinki mi kara yai biyie boinkswo mi kira nhirmiyin ha mi boinkiswo yio nikrani mi kara ti yai wadie aiirar boinkiyin mi kira kariirin whisarii dimusi tiokin, ha?
24 Mi sima Jisis siir srii digiyim mi sima siirin ina kogrimdinuwin mi ti inkamim sima siirin hiriinankakar yikropki prismi biiyan inkam komii nwirin Kaiafas nikiuwiyin siir nini kigiuwam. Friig.

Pita siya Jisis siir miisisaekin mi siya ina swoki boinkiyin kara siir bi ninokninkinkin
(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

25 Pita siya pae hirar niki okwo onikripkaiyin siir piua huua kinam mi kam nhirim sima srii siirin, ana kira Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin, iyie? Si rani? Mi Pita siya ini hiriiyar miisisae boinkripkaiyin. Niingaka.
26 Mi inkam nwirin prismi biiyan inkam komiiyin siir mii miriiyin, ti inkamin yipiki Pitaki si haingrip itkiigiyin siir wiin aiir mi siir piugani inkam nwir ieya. Mi siya srii siirin hiniin, biiya kara ta numir aiir nwowin kara kiriirin hir kigin, kira saikar nokwokin, ana kira?
27 Pita siya ha swoki miisisaeyin mi siya ina boinkiyin, kira kariir bi kigin. Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan kakarugin ina yikiyin. Friig.

Sima Jisis siirin gavmani inkamin Pailat nikiuwiyin siiram yikropki
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

28 Mi kamim Jisis siir nikiunamim sima Kaiafas siir omaka aiir haiburgigim mi sima siirin gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir yikiunam. Ya tariigina ya iiya bidi pirkinkiyakwoka. Mi inkam komii komiiyim Isrel simiirim sima gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir paniinsi yamsi. Dimusi rani, pi sima omaka inkamin yipikin Isrel simiir piugana saiir karamaeyin pi saiir napninopkainami mi Moses siir siyiu komiiyin yio ha boinkin, sima wi miiyiknan nwo rani, Adi Komii siir whwonkam idan wi iki inkamim piu iokak nwowiyim wi simiir hiriinan nwowi. Mi sima naeyim ii komiiya yaewou nikwo aeiya Pasova saiir naeyim wi kipi mi ae.
29 Mi sima hiriir bi napninopkainamkim. Mi gavmani inkam komiiyin Pailat nikiuwiyin siya idowiiya ha napnaniyin mi ina yani sriiyiuin simiir, kima ti inkamin siir dimusi boin hiuriyiugin?

30 Mɨ sɨma siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, siya dimɨn tɨrbu kara-maekɨswo mɨ krɨma siirɨn pɨ tɨriir di yɨkɨunani. Nɨɨngaka.

31 Mɨ Pailat siya sɨmiir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, siirɨn kɨma kɨma tɨ ɨkɨunam mɨpi kɨma kɨma tɨnɨ hɨdɨu siirɨn kɨmiir yapa kaunsil aka. Mɨ kɨmiir yapa siyɨu ɨɨirar tɨnɨ tɨrɨu kɨmiir brougae wanwiyae ɨma boɨngigɨm kɨmiir inkamɨn dimɨn biyɨe tɨriyɨn mɨ siirɨn ha tɨriyɨn, siir hɨriinan. Mɨ sɨma siir yai aka ɨna yowarkɨi boɨnɨm, om komii Rom hɨran gavmanɨn siya wɨ krɨmiir kɨgnɨnkɨn tɨr tani siir tɨoamɨn mɨ siir nɨsomaowamɨn.

32 [Mɨ tɨ dimɨnɨn nɨmbiyamɨn mɨ sɨma wɨ yaiya bɨiya Jɨsɨs siyar nɨkɨ boɨna wɨ saiir hɨriinanar swokɨ tɨri, siya naowamɨn.]

33 Mɨ ta Pailat siya boɨnkiya saiir mhoɨiyan siya ɨna swokɨ apnɨnopkainamɨn gavmani omaka saiir hɨriir. Mɨ siya siir kam ɨmiir boɨnki, sɨma Jɨsɨs siirɨn kingiin hɨriir nɨkɨunamɨm. Mɨ siirɨn ɨna srɨiyɨn, ana kɨra Isrelmi iikamɨm sɨmiir kɨgɨrkakan inkamkɨn, iyɨe? Si rani?

34 Mɨ Jɨsɨs siya siir yai aka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn mɨ yɨo tɨriigɨnɨn yɨo kɨriirar kwoɨnkɨn, tɨ kɨra boɨnkiyɨn hɨriinan, iyɨe? Kɨra nhɨrmi yai wakaekɨn?

35 Mɨ Pailat siya siir boɨnki, kɨra hɨriiyar naɨngwowi kara Isrel sɨmiir pɨugana saiir inkam nwɨrkɨn, aniya? An kara nɨɨngaka. Kɨriirɨn Isrel sɨmiir pɨugana saiir iikamɨm mɨ sɨmiir prismi bɨiyan inkam komii komiiyɨm sɨma nonkwonakikɨm mɨ kɨriirɨn sɨma nɨkɨunanikɨn tɨriirɨn. Kɨra dimu tɨrkɨn?

36 Mɨ Jɨsɨs siya siir boɨnki, kara tɨ iikamɨm tɨ nuɨn siir nwowɨm sɨmiir kɨgrɨraowan inkam tani. Mɨ kara tɨ iikamɨm tɨ tɨranɨm sɨmiir, kɨgrɨraowan inkam nwokɨswo mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kariir siyɨu ɨiir napɨm yɨm wɨ kariirar pɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨn yaii sɨmaka nɨniiyamɨn. Mɨ sɨma kariirɨn wɨ di yonkwonanii. Nɨɨngaka. Mɨ kara wɨ tɨr di ywowi, iikam ɨmiir kɨgrɨraowam. Nɨɨngaka.

37 Mɨ ta Jɨsɨs siya boɨnkiya saiir mhoɨiyan mɨ Pailat siya siirɨn ɨna swokɨ srɨigiyɨn. Ana kɨra inkamɨn ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiir kɨgrɨraowan inkamkɨn, iyɨe? Si rani? Mɨ Jɨsɨs siya siirɨn ɨna boɨnkiyɨn, kɨra kariirɨn ha boɨni, kara Inkam Komiigɨn. Kariir apua kariirɨn tɨ nu ɨiir naokainaka mɨ kara tɨ nu ɨiir asi nwowi mɨ tɨ hɨriinan saiirsika, kara wɨ tɨ dimɨn whɨruwan siirara asi tɨri iikamɨm sɨmiir nɨnoknɨnkɨn haigɨnɨuwam mɨ yaimwo sɨmiir boɨnam. Mɨ yɨpɨkɨ yaimwokɨyaimwo aiir sɨbgu wakaeyokna api, yɨo siya kariir yai aiir wakaeyoknaeikɨn.

38 Mɨ Pailat siya siirɨn ɨna swokɨ srɨigiyɨn, yaimwokɨyaimwowa ya panɨɨnga. Ɨriig.

Pailat siya sɨmiir boɨnki, Jɨsɨs siirɨn paeyɨn hɨɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn saɨka nɨnkɨn ɨrɨnugiyɨm

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Mɨ tɨ yaiyɨm sowa boɨnkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan mɨ Pailat siya ɨna swokɨ apnaniyamɨn idowɨiya hɨriir Isrel sɨmiir kam ɨmiiram. Kara ha naɨngwo rani, siya dimɨn biyɨe whɨr bɨdi tɨrɨn mɨ siya wa nao rani. Nɨɨngaka.

39 Mɨ kɨmiir siyɨuɨn yɨo hɨnɨɨngɨn kara ɨinokɨinokɨn inkamɨn nwɨra nɨkropkiikɨn maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya saiir hɨr hɨugrɨpkɨikikaiyɨm saiir hɨrankɨn ɨi komiiya wou nikwo aeiya Pasova saiir. Mɨ kɨma ha naɨngwowi tɨ Isrelmi inkam komiiyɨn siirɨn kara pɨ yɨkropki rɨrmiiya nwowamɨn kɨmiiram, iyɨe? Hɨnɨɨn kɨpi tɨr?

40 Mɨ sɨma ha kauwok boɨnkiyɨm mɨ ɨna boɨnkiyɨm, si rani! Krɨma mɨnam naɨngwowi, kɨra Barabas siir dɨkrop apniki. Tɨ inkamɨn Barabas nɨkɨuwiyɨn, yɨo hɨiyan inkamkɨn mɨ inkam nɨsomsom aokaowan inkamkɨn. Ɨriig.

19

1 Mɨ mhoɨiya Pailat siya Jisɨs siirɨn ha swokɨ ɨkɨunanɨnopkainamɨn mɨ siya siir kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir boɨnki, Jisɨs siirɨn ɨdgɨuni sɨma nɨpɨmparɨm.
2 Mɨ sɨma siirɨn ɨdgɨuni ha nɨpɨmparɨm mɨ sɨma uridɨn amrɨdamrɨdkakɨn ha haiyɨn, kɨmɨdiniya siir mwo ɨiir kaigrɨsɨuhaigɨnɨu. Mɨ sɨma yɨuɨs paridnana mɨ urid amrɨdamrɨdkakɨn ha mɨ haiyo inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn siya niiyo hɨriinana kɨmɨdiniya siir ii haigɨnɨu. Mɨ sɨma siirɨn haɨni hopmɨmɨn gwo mɨ ɨna boɨnkiyɨm,
3 krɨmiir kwoɨn komiiyɨn hɨriiyar naɨngwowi, tɨ Isrelmi inkam komiiyɨn wɨ hɨriiya nokwoyokiyokɨigiyami. Mɨ sɨma siir kingiin ha nɨtɨm mɨ kɨmɨdiniya siir tɨo.
4 Mɨ Pailat siya idowɨiya ha swokɨ apnaniyamɨn mɨ siya kɨmɨdiniya iikamɨm hɨr nwowɨm sɨmiir swokani boɨnɨu, kɨma ta saiir tɨ wakaeki, siirɨn pɨ kara ninɨ ɨkɨunanakii mɨpi idowɨiya waraur nɨkrop apnikii. Mɨ kɨma ta saiir dɨnoknɨnkɨnkii, kara siirɨn ha naɨngwo rani, siya dimɨn biyɨe whɨr bɨdi tɨrɨn mɨ siya pa nao rani. Nɨingaka.
5 Mɨ mhoɨiya Jisɨs siya idowɨiya ha napnaniyamɨn, tɨ urid amrɨdamrɨdgakɨn, siir mwo ɨiir kaigrɨsɨugiyɨn mɨ yɨuɨs paridnana sɨma mɨ ii haigɨnɨugiya aka, yo ɨni hɨriinanar ywonaniyamo. Mɨ Pailat siya ɨna boɨnkiyɨn, siir kɨgi, tɨ siya inkamɨn.
6 Mɨ prismi Bɨiyan Inkam Komii komiiyɨm mɨ kamɨm omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir kɨgrɨraowiyɨm, sɨma siir kɨgiyɨm mɨ sɨma ɨna kauwok boɨnkiyɨm, siirɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn, saɨka dɨnkɨn ɨrɨnugi, siirɨn paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨn saɨka dɨnkɨn ɨrɨnugi. Mɨ sɨma tɨ hɨriinan yai kauwok boɨnkiyɨm mɨ Pailat siya sɨmiir boɨnki, kɨmar tɨ onkwonam siirɨn mɨpi kɨmar nwokɨ ɨnkɨn ɨrɨnugiyɨm paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir. Kara siirɨn dimɨn whɨr siya tɨrbu bɨ hɨdyɨskaigɨn mɨ siya pɨ saiirsi ha nao rani. Nɨingaka.
7 Mɨ Isrel sɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨma boɨnki, yaiyɨm siyɨu komii siirɨm krɨma napiyɨm yɨm hɨniɨna boɨnkɨm, siya wa dao. Dimusi rani, siya hɨniɨna boɨnkɨn, siya Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn.
8 Mɨ Pailat siya tɨ hɨriinan yai ɨmiir wakaekiyɨn mɨ siya nɨdid prasae bɨ kɨnkikɨn. Dimusi rani, Jisɨs siya ha boɨnkɨn, siya Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn.
9 Mɨ siya Jisɨs siirɨn ɨna swokɨ ɨkɨunanɨnopkainamɨn gavman sɨmiir omaka komii aiir. Dimusi rani, siya ha naɨngwokɨn, Jisɨs siya Adi Komii siir yɨnisɨmkɨn. Mɨ siya siir boɨnki, kɨra kariir boɨnki, kɨra pɨndankɨn. Mɨ Jisɨs siya bɨ wakae boɨnkikɨn siya ɨni yai mɨkrɨmar ywowɨn.
10 Pailat siya siir boɨnki, kɨra kariir yai aiir wakae boɨn karamae dimusi nwowi? Mɨ kɨra ha naɨngwo rani, kara kɨrɨe komiigakɨn mɨ kɨriirɨn wa nonkwo ɨuguski rani mɨ kɨriirɨn paeyɨn hɨiniyɨn nɨrɨonɨnkɨnɨn saɨka wa mɨ ɨnkɨn ɨrɨnugi rani, aniya?
11 Mɨ Jisɨs siya siir boɨnki, kɨra ɨni kariir kou ywowɨn, dimusi rani, kɨriirɨn Adi Komii siya kɨgnɨnkɨn tɨrkɨn tɨ dimɨn ɨiirɨn. Dimusi rani, inkamɨn yɨpɨkɨ kariir nɨkropkiyɨn tɨriir, kɨriir ɨingɨ nonkwowam, yɨo siya dimɨn biyɨe prasae bɨ tɨrkɨn. Mɨ ni kɨra, dimɨn komii bɨ tɨrbugɨn.
12 Mɨ Pailat siya ta hɨriinan yai aiir wakaeyɨn mɨ siya hɨniɨna yaɨngwo, siya Jisɨs siirɨn wɨ paniɨna nonkwo ɨuguskii. Mɨ Isrel sɨmiir kam ɨma boɨnki siirɨn mɨ kɨra siir nonkwo ɨuguskii karam nwowi mɨ kɨra tari om komii Rom hɨran inkam komiiyɨn Sisa sɨmiir kɨgɨrkakiyɨn siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu rani. Mɨ inkamɨn ha boɨni, ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiir kouwɨn ɨni karar ywowɨn mɨ sɨmiirɨn ɨni karar kɨgɨrkakɨm mɨ yɨo tɨ hɨriinan inkamɨn yɨo Sisa siir sauan omomkɨn.

13 Mi Pailat siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siirin ina yikiunaniyamin idowiiya hiriir. Mi siya kimidiniya ipiiya maeyaua inkam komiigi nidwokai hidiya yaimin dimin saiir yidwokai, maeyaua ha dapiya siiya siyiu. Mi Hibru simiir yaigina ya hiniina dapika, Gabata.
14 Ya ta iiya, ya Isrel simiir iikamim nae sima diriraeraran ii aeya, wou nikwo aeni ii komiiya Pasova nikiuwiya saiiram ya saeya ya nabiebopwoka ta Pailat siya boinkiya hiriinan simiir, tisi kimiir inkam komiiyin, kima siir kigi.
15 Mi sima ina swoki kauwok boinkiyim, siirin disomaoki, siirin disomaoki. Mi siirin paeyin hiiniya niriioninkinin saika dinkin irinugi. Mi Pailat siya simiir sriigi. Dimuka? Mi kima ha naingwowi, kara kimiir inkam komiiyin kimiir kigriraowiyin siirin paeyin hiiniya niriioninkinin saika ninkin irinugiyim, aniya? Mi prismi biiyan inkam komii komiiyim siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Sisa sasairgin krimiir kigriraowiyin inkamin, yaeya inkam nwir karamaeka.
16 Mi ta sima boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin kimidiniya siir kamim simiir iin yonkwoki mi siirin sima yonkwonam mi siirin ha kiyainamin mi sima paeyin hiiniya niriioninkinin saika yinkin irinugi. Friig.

Jisis siirin kam ima ninkin irinugikin paeyin hiiniya niriioninkinin saika (Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

17 Mi kamim yaii niniiyim sima siirin ha nonkwonamim mi paeyin hiiniya niriioninkinin siir ninkin irinugiyam tirin, yio ini siir waeyaowar swoki itiyiskainamin. Mi siya kimidiniya maeyaua ha dapiya inkam mwokiu saiir hiriir yam. (Mi Hibru simiir yaigina ha dapika Golgota.)
18 Sima siirin ta maeyau aiir yinkin irinu inankiigi. Mi sima inkam nwiso saika hir warar yinkin irinu inakiigi paeyin hiiniya niriioninkinin siir. Nwirin yio iniig miiya mi nwirin yaioyae miiya. Mi Jisisin yio ipwoniya ywokai.
19 Mi diminin Pailat siya winboinkiyin mi siya kimidiniya siir kam imiir boinki, sima saiirin paeyin siir niriioninkinin saika dipakiugi. Mi yaiyim siya winkiyim yim hiniina winboinkikim, tikinin yio Jisisin om Nasaretanin siya, Judami inkam komiiyin simiir kigriraowiyin.
20 Mi Juda simiir iikamim ti yaiyim simiirin ina mwainim. Dimusi rani, maeyaua kam ima ninkin irinu inankiigiya Jisis siir, paeyin hiiniya niriioninkinin siir, ya ini om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowa. Pailat siya ta yaiya Hibru simiir yaigin aiir win boinkikin, Rom, Grik simiir yaigino sowiir warar.
21 Mi mhoiiya Isrel simiir prismi biiyan inkam komiiyin ha namin, siya Pailat siir ini boiniu, kira hiniin kipi winboinki Judami iikamim simiir inkam komiigin, simiir kigriraowikin. Niingaka. Kira hiniina ti winboinki, ti inkamin siya siyar boinan hiniin kara Juda simiir iikamim simiir kigriraowan inkamkin.
22 Mi Pailat siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, diminin kara winkiiyin, yio bi swoki kisinaeikin hiriiyar nwowikin.
23 Mi kamim yaii niniiyim, sima siirin ha ninkin irioninkin inankiigiyin mi ti kam nwiiyim sima Jisis siir yiuisim ha haiyim mi ina sioitkin hidim. Sima whieyim kwiiya sioitkin mi sima nwonira nwoniran whieyim kwokwira inan hai. Mi sima siir yiuis bripriya sima nii haiginiugiya pan karamae nwowiya saiir warar yinkin hai.
24 Mi kamim yaii niniiyim sima boin, ta yiuisa ya hiriinanar dwo, krima saiirin pi kipi niinikiwomwit. Krima saiiramin pi gwo kwira satu nikiuwiya pi saiir gwowi. Mi krima pa nwoki kigim saiirin pi nhinga haii, kira, iyie kara? Mi sima saiirin hiriinanar mi tir. Mi ti yaiyim biiya profet kamim sima

winkiyim Yokwo Komii aiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Mi ti yaiyim yim hiniina boinkikim,
kamim wi kariir yiuis imiir nonkwokwo hidhainami mi simiirin wi nwirni nwirni hauugii. Mi sima gwo kwira satu nikiuwiya wi kariir yiuis bribriya wi saiiram mi gwowi.
Mi ti kamim yaii niniiyim yim ti dimin imiirin hiriinanar mi tir.

25 Mi Jisis siir yopiiya mi siir yokman aeya mi Maria saeya yipiki biiya Klopasni wig niki owa sima mi Maria Makdalan aka, sima maeyaua kam ima nirioninkin inankiigiya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkininsi, siir kingiin hirar yokwo.

26 Mi Jisis siya hiriinan kigin, siir yopiiya kariir kingiina nokwowi, Jonin, yipikin Jisis siya naingwokwonanaeiyin mi siya siir yopii aiir boinki, wig, kiriir yinisim yinkamiyinin wa siyairgin kinaka kingiinar nokwowin.

27 Mi ta siya boinkiya kariir siir kigna mirii inkamin saiir mhoiiyan, ta wiga ta tir nokwowa ya kiriir apuga. Mi ta iiya siyar boinkiya mi saeya ha nama mi saeya ini kariir omaka hirar yasae owiugusama. Friig

Jisis siya nao aeya
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

28 Mi mhoiiya Jisis siya ina yinokninkinkiyin, ti dimin taeminim tirim yim ini digidig ywokiyim yaiyim biiya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komii saiir. Mi ti yaiyim Yokwo Komii saiir nwowim yim kaimwowairgim siya hiniina boinkikin. Kara kwoinki haei.

29 Mi two ira hir nwowa wain opkaka mi sima dimin whirin haimgan haimgankakin siir hopmaigi wain op aiir mi sima siirin paeyin hisop nikiuwiyin siir kwiya anaka yinkin udgi. Mi sima ina yaki hopkaigiyin Jisis siir yai aiir.

30 Jisis siya ta wain op aiir kwiyaeyin mi siya ina boinkiyin, dimin taeminim ini digidig ywokiyim. Mi ta siya boinkiya yai hiriinana saiir mhoiiyan siir mwoin ha kaiyirounaiinamin mi siya ina yaonamin. Mi siir kwoinbudin siir haiburgigin ini Adi Komii siiramar swoki amin. Friig.

Mi kamim yaii niniiyim ha nitim Jisis siir pris aiirin sima yaki hainwitki

31 Mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim ha namim mi sima Pailat siir ini sriiyiu, siya siir kam imiir nikropkiyim iki kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir ninkin irinugiyim simiir igrib imiir nini irimtiokiyim mi sima pi nwoki aosasauunamim. Dimusi rani, ya taka iiya ya nae iikam ima diriraeraran aeya, Judamii ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya. Sima pi boriisopi ti kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir hirar nwowim. Dimusi rani, Sabata ya Judami ii komiiya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya yaewou nae komiiya saiir nikwo aeiya Pasova saeya nimbiyamiyim ya ii komiigi komii aeyairga.

32 Mi ti sima sriiya Pailat siir saiir mhoiiyan, siya kamim ina yikropkiyim. Mi sima ha namim, kimidiniya inkam nwiso Jisis saika ninkin irinu inankiiyo sowiir igrib imiir ini okwimkwaki.

33 Mi sima Jisis siiram ha nitim mi sima ina ini kigniyim, siya bidi yaonamin. Mi sima siir igribo wara paniinsi yokwimkwakisi.

34 Inkam nwirin yaii niniiyin siya bidi yaka haingripkiya siir pris aiirin sauni. Mi nhie, bwiya minim ina naokiinaiinamim.

35 [Kara Jonkin ti dimin imiir kigin mi ti hiriinan siyiuim kara kigim. Mi kara simiirin ta yokwo aiir asi winkikin mi kima wa nwoki inokninkinim siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi ti dimin taeminim kara winboinkiyim, yim kaimwowairgim mi kima simiiramin ha ti aingwo tibmiikiin.]

36 Mi ti dimin taeminim nimbimbiiniyim, yim ini Adi Komii siir yaiyim yipiki biiya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komiiya saiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Ti yaiyim hiniina winboinkikim, sima wi siir kiu whir niinirio rani.
37 Mi yai nhirim Yokwo Komii saiirim yim hiniina boinkikim, iikamim sima wa kigii, inkamin yipiki siir priska aiir haingripkii. Iriig.

Inkam nwiso Jisis siirin siyano whirin siir ini wokaigig
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

38 Mi ti diminin ti kam ima tirim simiir mhoiiyan mi inkamin Josep nikiuwiyin, om Arimatianin siya kimidiniya Pailat siir srii, Jisis siir piuis biyieya paeyin hiiniya nirioninkinin siir hiranki hiunis hainamim. Josep siya Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiigin mi siya ta naingwo tibmiiya idowiiya bi nwoka. Dimusi rani, siya Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi nididgin. Mi Pailat siya siirin wadieyar ywokiyin. Mi siya ha namin mi Jisis siir piuis biyieya ina ini hiunishaiyiuin.
39 Mi inkamin Nikodimas dapiyin, yipiki biiya Jisis siiram namwiiyin niiyaka, siya warar yinkin am Josep saikan. Mi siya wain piuii miiyik whakiyin 50 kilowa hainam.
40 Mi sowa Jisis siir piuis biyieya ha hiunis haiyo mi sowa siir piu aiirin wain ha hainiyopkiyo mi yiuis wina saiir whrinki siir piu aiirin. Ti siyiu hiriinanin Isrel simiir iikamim naonamiyim, simiir diriraerarkiiyim simiir hiriinan mi mhoiiya sima siirin pa haingikaigii ienauin.
41 Mi maeyaua kam ima ninkin irinugiya paeyin hiiniya nirioninkininsi Jisis siir, ya numira ini hir nwowa mi ta numira saiir hirin, siyano whirin biiya inkam haingikai karam niki owin yio ini hir nwowin.
42 Mi sowa Jisis siir piuis biyieya siir ini wokaigig. Dimusi rani, taka iiya ya Judami ii komiiya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae imiir diriraeraranka. Mi hiriirin ii hoimgak nwokwokin tani mi sima wi yaeya maeyau kwiram ha hansiram tani, siir haingikaiyamin. Niingaka. Iriig.

20

Jisis siya ha swoki insiin idwowin ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)

1 Mi tariigina ya Sande nugaka, iiya bi niki kinipimpirkin waokika, imumar niki oyakwoka mi Maria Makdalana ina yama maeyaua ti siyano ieya nwowa ti inkam nwisowa wokaigiga Jisis siir, saiir hiriir. Mi saeya ha nita mi saeyar kig, siiya biiya ti siyano iiir niki haigin topokougiga, saiirin inkamki bidi waritkinkiyin ti ieyin siir hirankin.
2 Mi saeya ha niwitnaniya kimidiniya Saimon Pita siya mi kara kririir ini kigni, inkam nwirin siir kigna miriiyin yipiki Jisis siya naingwokwonanaeiyin. Mi saeya kririir ini boini, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir piuis biyieya inkamki bidi hainama ti siyanoin siir hiranki mi krima ninoknkinkin tani, sima saiirin ini papi haiginim.
3 Mi Pita krira ha haiburgigo mi krira ina yamwo siiyano iiiram.
4 Mi krira ha niwitamo mi Pita siirin kimidiniya kara iwit haiburgig mi ti siyano siir biiyin kara iwit imbiyam.
5 Mi kara ha nini waisii kaokiyin, yiuis aiirarar kigi, ya hirar nwokaii. Mi kara hiriir bi napninopkainamkin,
6 Saimon Pitan yio mhoiiya ha niwit nimbiniyin, yio ini ti siyano iiirar iwitninopkai iugusamin. Mi siya yiuis aiirarar ini kigiu, yiuisa ya hirar nwokaii.

7 Siya yiuis kwira siir mwo iiir sima wrieyimyok kogiya saiirarar kig. Mi yiuis kwira siir piu aiir sima nitimwaniugiya ya hir wara bi nwokaiga. Niingaka. Ya maeyau gwir bidi whrinhaigiya.
8 Mi an kara iriipi hiriinan ti inkam nwirin Jisis siir kigna miriiyin, yipiki bii ti siyano iiir niwit imbiyamin an kara siir mhoiiya ha mi apninopkainamin mi kara ti digworaekwo imiir mini kigiuwin mi kara ina yinokninkinkiyin.
9 Mi biiya mi tariinanin iriipi hiriinan krima ta yaiya saiir bi sibgu inokninkinkim. Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir winboinkiyim hiniin, siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar.
10 Mi krima ina swoki amim oma hiriir. Ɬriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam (Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)

11 Maria saeya siyanoin siir iemig hirar niki okwo ouwa. Mi saeya ha nouu hiunanainama mi ina ini waisiikaokiya.
12 Mi saeya ha nini waisiikaokiya mi saeya paekwosim nwis owiirarar kigi, yiuis whisinankak nii idwodwokaiyo hiiya Jisis siir piuis biyieya saiir niohaiginkiya saiir. Mi nwirin yio siir mwoki nwowin hiriir yidwokai mi nwirin yio siir iga owa nwowo hiriir yidwokai.
13 Mi saiirin sowa sriigi, wig kira dimusi nouwi? Inkamin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir piuis aiir hainamin, krima ninokninkin tani, sima saiirin ini tari papi yamisi haiginim.
14 Mi ta saeya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi saeya ha kwaeyaeyokaowa mi saeya ini Jisis siirar kwakiga saiir kingiin hirar namikwoniyin. Mi saeya ha bi naingwoka siya Jisiskin. Niingaka.
15 Jisis siya saiir srii, wig, kira dimuam nouwi? Mi kira nhiniiram hansirni? Saiir kwoinin ha naingwoka, siya ti inkamin numir aiir kigriraowiyin siya niuwi. Mi saeya siir boinki, inkam, kira siir piuis biyie aiir hainami mipi kariir boinmauugi. Kira saiirin ini papi haigingigin. Mi saiirin pi kara nini hainakii.
16 Mi Jisis siya saiir boinki, Maria mi saeya ha haiyiug inansiina kaokiya mi ini siirar kigiya. Mi saeya siirin Hibru yaigina saiir boin, Robonai Tiriiginin yi hiniina boinkikin, Inkamin Nowomwarkaiyiuwiyin.
17 Jisis siya saiir boinki, kariir kipi nonkwo. Niingaka. Kara pi kariir Adin siiram niki am tani. Kira dam mipi kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuwiu. Kara wi kapi nami siiram, yipiki kariir Adin mi yipiki iriipi kiriir Adin. Kariir Adi Komiiyin mi iriipi kiriir Adi Komiiyin siiram.
18 Mi mhoiiya Maria om Makdalana ha swoki ama, kimidiniya kamim siir kigna miriiyim simiir ini boiniu, hiniin, saeya Biiyan Inkam Komiiyin siir bidi kignaniya, saeya yaiyim siya boinmimauugiyim saiir simiir ini boimimauuiu. Ɬriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam (Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

19 Mi Sande niiyaka, kamim siir kigna miriiyim sima omaka iripa hirirar nwomimirkim. Mi simiir anowin haini kimkiknam iikamim simiirsi, sima kigisi simiirin. Dimusi rani, sima pi nididgim Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi, sima pi nonkwonakiisi simiirin sima nisomaowam. Mi sima hirar niki owim mi Jisis siya ha nitin ini simiir bopwonau hirar yamikwoniyin. Mi siya simiir boinki, kimiir kwoinim kirie dwoki.
20 Mi siya hiriiyar niki boinkripkaiyin mi siya siir iinao mi siir pris aka ina yiisiimauuwin simiir. Mi krima ti han imiir kigim mi krima mairgimairga

prasae bi kinkim Dimusi rani, krima hiriiyar yaingwoki, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin bidi swoki insiin idwowin ie hirankin.
21 Mi Jisis siya krimiir boinki, kimiir mhii kwoinim hiinsima dwoki. Kimiirin wi kara nikropkii, kariir mii aiir miriiyam, kariir Adin siya nikropkiya kariir tiriir nitam, saiir hiriinan.
22 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, siya ha kuugiyin krimiir mi ina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiu iiir haigi.
23 Mi kima dimin biyie biyieyim ini haniin inkami kwoin kwirii idwokaiyim wi simiir haiyoprimdiyiumiigi. Mi kima simiirin haiyoprimdiyiumiigi karamae nwowi, sima wi hiriiyar nwokripkaii simiir kwoinau hirin. Ɬriig.

Jisis siya Tumas siir hiriir yimbiyam

24 Mi iiya Jisis siya nita siyar nini iisiimauuniyam siir kigna miriiyim kamim simiir mi inkam nwirin Tumas nikiuwiyin yio simaka hir wara bi nwokin. Siir inig whirin Didimaskin
25 Mi mhoiiya krima kamim siir kigna miriiyim, krima siir kigim mi krima siir boin, krima Biiyan Inkam Komii siir bidi kigim. Mi Tumas siya ina yowarkii boinin mi kara noim siir iina hir nwowim simiir kig karamae nwowi mi kariir iina nowin siir pris aiir nwowin siir mi hopkaigi karam mi owi mi kara pa naingwo tibmii kiin tani, siya omwai bidi swoki waiyan.
26 Mi ii iriiyar kwisim namkiyim simiir mhoiiyan, krima iripa maeyau kwira hiugripkiiya saiirarar haingiriyiu omimirkim mi krima anowin ha mi haiginikounam mi yio Tumasin yio krimaka hir warar nwokin. Mi krima anowin bidiyar mi haiginikouwin mi biri kimiminkikin Jisis siya ha napninopkainaniyin mi siya krimiir bopwoniya ha namikwokainiyin mi ina boinkiyin krimiir, kimiir mhii kwoinim hiinsima dwoki.
27 Mi ta saiir mhoiiya siya Tumas siir boinki, kiriir iinam tiriir dwoki mi kariir iina owiir kigi mi kiriir iina kariir pris aiir timi hopkaigi. Kira kariirin digiumii kipi haimriiyiu. Niingaka. Kira daingwo tibmii kiin.
28 Mi Tumas siya siir boinki, kira kariir Biiyan Inkam Komiigin mi kira kariir Adi Komiigin.
29 Mi Jisis siya siir boinki, kira kara swoki insiin idwowa mi ha bi naingwo tibmii kiingin. Dimusi rani, kira kariir kigin mi ha naingwo tibmii kiingin, aniya? Mi yipiki kariir kig karamae nwowim mi ha naingwo tibmii kiinim hiniin kara ini omwaiyar swoki waiyan, simiir mairgimairga ini kiriir haiburim. Ɬriig.

Jon siya ha boinkin siya ta yokwo aiirin dimuam winkikin

30 Jisis siya dimin taemin miiyik miiyik kasa bi tirkin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima kamim siir kigna miriiyim ti dimin taeminim simiir kigim mi kara simiirin hiriiyar bi win digim ta yokwo aiirin. Niingaka.
31 Kara ti dimin taeminim simiirarar kwaowinkikin. Mi ti iikamim yipiki ta yokwo aiir mwainim kima wa nwoki inokninkinim hiniin, Jisis siyairgin inkamin Krais nikiuwiyin yipikin Adi Komii siya nikropkiyin ti nu iiir iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya Adi Komii siir yinisimkin mi kira siiram naingwo tibmii kiini, kira wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir hiranki haii. Ɬriig.

21

Jisis siya kam iriiyar nwiso siir kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam

1 Mi mhoiiya iigwira Jisis siya kimidiniya krimiir hiriir yimbini, kamim siir kigna miriiyim whii Taibirias kingiin hir. Siya hiniina tirkin.

2 Saimon Pita mi Tumas, siir inig whirin Didimaskin mi Nataniel om Kena
nu haimii Galilianin mi Sebedi siir yinisim nwiso krira mi inkam nwiso Jisis
siir kigna mirii iko, krima iripa hirirar haingiriyiu omimirkim.
3 Mi Saimon siya krimiir boinki, kara iya kwiriinami, haimna anasu simki
niigiyam nitmaii. Mi nim krima ina mi boinkiyim, krima pi kinakar nami. Mi
krima ha namim mi ina yani kwiriiiuim i aiir. Mi haimnam ina yitmaiyim. Mi
nii kirieya krima anasu whirmin whirmin sim bi swoki kibokiin miminkim
ini ii aeyar yinkiyanonkwokiyakwoka.
4 Mi iiya bieyin ha kaiidowarkinaniyin, Jisis siya opkamaiga kingiin hirar
yokwoyakwok. Mi krima siir kigna miriiyim kamim ha bi ninokninkinkim
siya Jisiskin. Krima ha naingwokim siya inkam nwirkin.
5 Ti whranim, kima whiruwasim bidi kibokiinim, iyie? Niingaka? Mi krima
ina yowarkii boinkiyim, krima anasu bi kibokiingim. Mi siya krimiir boinki,
6 kima wari kimiir haimnan iinig miiya ditmaigi mi kima pi anasu niki
kikaiyim. Mi krima krimiir haimnan ha swoki itmaigiyin mi krima siirin
kibokiinim dig bi nwokim. Dimusi rani, siirin anasu kasaki bi niigigin.
7 Mi kara, inkamin siir kigna miriiyin Jisis siya naingwokwonanaeiyin, kara
Pita siir boinki, tiriiginin Biiyan Inkam Komii ieyairgin. Mi Pita siya hiriinan
wakaeyin, iriiginin hapi nokwowin yio Biiyan Inkam Komii ieya mi siya siir
yiuisa ina iiya. [Dimusi rani, siya siir yiuisa minsi niki isaigiga, anasu haiyam
niki isaigiga.] Mi siya siir yiuisa ha niiya mi ina yami atamin mi siya ina
kiyaidamin Jisis siiram.
8 Mi krimiir kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim yim igwirni i aiirar
kignaiidam nua hiriirin mi sima haimnan anasugin ninkiniuin siirin warar
yinkin kaiginaiidam. Krima aruwao bi nwokim, 100 mita nanairgim.
9 Mi krima ha namim, nu hir ha nadu okwoiuwim mi krimar kig, paeya
hirar niuwi. Mi anasu, bret minim yim hir warar mi owi.
10 Mi nu krima nadu kuikwoniya saiir mhoiiyan Jisis siya krimiir boin, wara
anasu nhirim haimna anki kima niskainam tiriir whainani.
11 Mi ta siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan, Saimon Pita siya ina
swoki amin mi siya i hir nani okwokaiyiuin mi siya haimna iiirin ina ki-
warkinaidniyin nua tiriir. Haimnan anasugi bidi yinkiniuin mi anasuim
haimnanau hir nwokaiyim 153 gim mi haimnan bi nimbiryamkin.
12 Mi Jisis siya kimidiniya krimiir boin, wit kima unkini aeni. Mi krimiir
nwirki ha bi sriigim siirin, siya yipikin. Dimusi rani, krima omkakarin bidi
yinokninkinim, siyairgin Biiyan Inkam Komiiyin.
13 Mi krima hirar niki okwowim mi Jisis siya ha nitin, bret iiir ha nini haiyin
mi siya kimidiniya krimiir hauu. Mi siya anasuin ha mi haiyin mi ina mi
hauuwin krimiir.
14 Ya tariigina ya kwoimaka aeya Jisis siya nimbiyama kamim siir kigna
miriiyim simiir hiriir ieyanki siya ninsiin idwowa saiir mhoiiyan. Friig.

Jisis siya dimin taeminim Pita siir srii

15 Mi ta nae krima naeya saiir mhoiiyan, Jisis siya Saimon Pita siir boin,
Saimon, Joni yinisimin kira kariiram nhami nhami naingwokwo rani, ini iki
nhirim simiiram naingwokwowiya ini saiir haiburin, aniya? Mi Pita siya siir
boinki, ihi, Biiyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin kara ini kiriiramar
naingwokwowin. Jisis siya siir boin, kira iki kamim yipiki kariir siyiu napiyim
simiir kigrirao, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
16 Jisis siya siirin ina swoki sriigiyin, Saimon, Joni yinisimin kira kariiramin
ina naingwokwowin? Mi siya siirin ina swoki boinkiyin, ihi, Biiyan Inkam
Komii, kira ina ninokninkinin ta saiirin, kara kiriiramin ina naingwokwowin.

Jisis siya boinki, iikamim yipiki kariir siyiu iiir napi, simiirin wi kira kigriraowi, inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
17 Mi Jisis siya ina swoki sriigiyin, Pita, Joni yinisimin kira kariiramin ina naingwokwowin? Mi Pita siya ini yididin. Dimusi rani, Jisis siya siirin idip idipin kwoima srii mi siya ina yowarkii boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira digworaekwo whiekakim simiirin ina ninoknинkinim. Mi kira ta kara mi aingwokwowa kiriiram saiirin ina mi inoknинkinin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin, kira iikamim kariir siyiu iiir napiyim simiir kigrirao inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan.
18 Kara kiriirin kaimwowar boinkii. Biiya kira whranisimar niki owa, kira kiriir yiuisim kinakina niinakin kira pi kiriir kwoin iiirar priiyapriiyapi hinda tindan. Mi mhoiiya kira waipiu namwoiuwi mi kiriir yiuisim wi inkam nwirki nii haiginiuwi mi wi inkam nhirkim sim udrimdinuwi, uridni. Mi kiriirin wi aka maeyaua kira nam karamae nwowiya wi saiir hiriir nikiunami.
19 [Jisis siya ti dimin iiirin min nikri boinkin, mhoiiya Pita siya naowi, siya wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskii.] Mi ta saiir mhoiiyan Jisis siya siir boinki, kariir mhoiiyar wit. Ɨriig.

Jisis siya inkam nwirin siir kigna miriiyin, yipikin siya naingwokwowiyin siir boinkin

20 Mi Pita siya ha niyaeyimyok kaokiyin mi siya ini kariirar kaokiyin, inkamin siir kigna miriiyin, yipikin Jisis siya naingwokwowiyin siir digiuwa nokwowin. Kara ti inkamin siir kigna miriiyin siya yipikin biiya ipiiya saiir niki idwokaiyin Jisis siir kingiin siir iina iinig miiya mi siirin kara sriigin Biiyan Inkam Komii, kiriirin wi wir nhinga napwouwi iki inkam biyieyim simiir iin hauugiyamin, ha?
21 Pita siya kariir kaokiyin mi siya Jisis siir sriigiyin mi ina boinkiyin. Biiyan Inkam Komii, mhoiiya krima ti inkam iiirin wi paniina tiri?
22 Mi Jisis siya siir boinki mi kara ha naingwowi ta saiirin siya wi hiriiyar niki owi mi wi iiya karar swoki iti wi saiirar nadigni. Yio tiriiginin, yio kimiir dimin tani. Wim kima kariir kigna ap.
23 Mi ti yaiyim wi iikamim yipiki Jisis siir siyiu iiir napiyim wi simiiram haigiririrki. Mi kara ti inkamin siir kigna miriiyin wi nao rani. Jisis siya hiriinan bi boinkikin, kara wi nao rani, siya ha boinkin. Mi kara ha naingwowi ti siirin, ti inkamin wi hiriiyar tiki okwokin kariiramar, yio tiriiginin yio kimiir dimin tani. Niingaka.
24 Karairgin ti inkamin siir kigna miriiyin, yipiki ti dimin iiir boinin mi simiirin kara winkikim ta yokwo aiirin. Kima ta saiirin ina ninoknинkinim ti yaiyim kara boinkiyim yim yaimwo imairgim, kara bi niksisaekikin.

Mhoiigimhoiyan yai aeya.

25 Jisis siya dimin kasa bi tirkin. Mi iikamim sima simiirin yokwoni hiriiyar winswokikiswo kara ha naingwowi, wi maeyau nokiigak di ywowi ti nu iiirin, ti hiriinan yokwo imiir nonkwowim. Niingaka. Ɨriig.

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saiir winkin mi ta saiir mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel saiir win. Yi ti niwiiyin yio miiyim aposel kamim sima miriiyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiraram bi winkikin. Niingaka. Siya iki iikamim hinda tinda nwowim simiiram warar ninkin winkikin. Mi ta yokwowa saiir yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyiuin aposel kam imiirin paniina kisisop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Friig.

1 Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kiriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim.
2 Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iiya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miiyim siya nap miriiyim. Mi iiya Adi Komii siir naeyiuin siya mi boinmimauuim yaiyim siir aposel kamim siya nimbinim simiir. Mi siya simiirin ina boinamimauuin iiya siya swoki amana ninomor koua hiriir.
3 Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwowin ie hirankin. Mi siya ha nitin, iiyim kam nwisa ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin iikamim simiir kigriraowim.
4 Mi iigwira sima maeyau kwiruwa ywomimir Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iiya sima nidwo aeya mi ta yaiya saiir boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyiuin kara biiya kimiira bidi iki boinmauu wakaekiyin.
5 Jon siya baptais haiginiugikim iikam imiirin op. Mi wi ii priei nwo rani, Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

6 Mi iigwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biiyan Inkam Komiiyin taka iiya saeya Isrel simiir iikamim simiir kirie haiginiuwanka. Mi sima wi biiya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya?
7 Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninoknkinkin tani, wi paka hiniin iiya sae nimbiyami. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iiya digworaekwo ima nimbiyamana.
8 Mi mhoiiya ta iiya Adi Komii siir naeyiuin kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauuwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Friig.
9 Mi iiya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomor koua hiriir namim mi sima ini siirar kignınkwokwokiyim. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.
10 Mi simiir nhwonaim ini siirar kaoyokiyokiikiyim. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamikwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiuisa whisinanka.
11 Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iiya siya swoki iti. Friig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mii aiir hainaowidim Adi Komii siir mii aiir miriiyam.

12 Mi iiya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhiu iiirin. Mi ti
mhiuin siir inigin mhiu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki
amim. Mi tiki mhiuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya
aru biri nwokin.
13 Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamim mi sima ini simiir
whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigim hiniinkim. Pita mi Jon
mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni
yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin.
14 Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima
nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria
mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirimin.
15 Mi iigwira ti iikam, kamar iriiyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo
tibmiiyim sima hirar nwomimirkim. Mi mhoiiya Pita siya ina yinsiin ok-
wokiyin. Mi siya yai ina boinmimauukiyim simiirin.
16 Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikiuwiyin Adi
Komii siir naeyiuin siya boinmimauukikin, krimiir wanwiyae Devid siir.
Mi mhoiiya wi siya niisiimauuwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya
winkiya saeya wi sapi nimbiyami. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi
tariinanin saeya bidi yimbiniya.
17 Biiya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mii hiriinana krima mi
miriiya saiira mi miriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin.
18 Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mii biyieya Jisisni siya
tira saiirsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerarbumbunan. Mi siya
whisin ha haiyin Mi ini sasar diyankrikiu aomamin. Mi siya ha nikiinaiiniyin
mi siir mhiiya ina hambiirgiya. Mi mhii kwowim ina yikikiigiyim.
19 Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sima ina wakaewinim yaiya
haigirirrirniya. Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi
saiir yaimwokiyaimwowa hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin
asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta
maeyau aiir naokiinainamka.
20 Mi ti yaiyim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim,
siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nii apririr
mimin.
Mi yokwo saiir yai haimii whirin hiniina boinkika,
siir miiya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.
21 Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krima tariinanin inkam nwira ti
okmwin okwo ti isidin krimaka naprirriyim simiir inkam nwirni iiya Jisis
siyar niki owin mi krimaka naprirrin siir.
22 Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwin op
siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima
wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hiniina boinkikin
23 mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hiniin inkamin si boini,
mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sowiir inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin
mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin.
24 Mi iiya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biiyan inkam
komiiyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira
wiisiimauu haiginiu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin.
25 Judas siir mii aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi
hindara natisir whaowae iuwi.

26 Mɨ sɨma inkam nwɨso sowiira inan dapswo. Mɨ Jastas siya ɨni yɨkiigiyɨn. Mataias siya yokwo naowid. Mɨ sɨma siirɨn mɨnam nokmwɨn okwokɨn aposel kam ɨuur nwɨrɨm sɨmaka mɨriiyɨm siya. Ɨriig.

2

Adi Komii siir naeyɨuɨn nu tɨriir nɨtkɨn.

1 Ta ɨi komiiya Juda sɨma naekwowaka nae komiiya sae mɨ ta ɨi komiiya saiir ɨnɨga Pentikoska mɨ saeya tariinanɨn bɨdi yɨmbiyama. Mɨ iikam hoɨmgakɨm Jisɨs siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma ɨni ta maeyaua nae naekwowaka ɨni saiirar yanɨnkɨnɨuɨuwɨm.

2 Mɨ ɨiya sɨma omaka hɨr nɨdwokaiya Mɨ dimɨn komii whɨrɨn ɨni omaka yainau hɨra yɨmbiyamkiya. Mɨ krɨma hapi opudga naukwhaowanikɨn. Mɨ omaka ɨrkaka ɨni wara yɨnyokɨigiyɨn tɨ dimɨnɨn.

3 Mɨ siya paeyɨonan nɨmbiyakiyɨn mɨ ɨni pariidnan yɨupɨmparkiyɨn. Mɨ ɨni iikamɨm sɨmiir ɨrɨra nwɨnɨra yakaigɨmkɨkɨu ɨuwɨm.

4 Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn mɨ ɨni sɨmiira yanɨnkɨnɨu ɨuɨn. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn kɨrɨe siya siya hauugikɨn sɨmiirɨn. Mɨ sɨma omom omomi yaiyɨm sɨm asi boɨnamkɨm ɨiya tɨ dimɨn komii siya nɨmbiyama.

5 Mɨ Juda iikam whɨekakɨm om komii Jerusalem hɨranɨm sɨma maeyau kwɨruwa ywo ta ɨi komiiya nae naekwowaka saiirɨn. Mɨ sɨmiir siyɨuɨn hɨriiya tɨrikɨn, Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir hainaniyɨm.

6 Mɨ tɨ dimɨn komiiyɨn whɨɨnmamaoni hɨnɨɨn naukwhaowanikɨn. Mɨ sɨma tɨ iikam isidɨn ɨni ta omaka aiirara yamwomɨmɨrniyɨm. Mɨ sɨma ɨni hinda yanaakiyɨm. Mɨ sɨma wakaeki sɨma ɨrɨra nwɨnɨra sɨmiir yapa yapa yai ɨmiirar boɨnami

7 mɨ sɨma ɨni hindarar yanaakiyɨm. Mɨ sɨma ɨna yaɨngwoyɨmiyokiyɨm. Mɨ sɨma boɨn, tɨ iikamɨm tari nu Galili hɨrankɨmaɨrgɨm, aniya?

8 Mɨ krɨmiir yaigɨna saiir dimusi swokɨ wakaei.

9 Mɨ nɨm krɨma nhɨrɨm nu Batiyankɨm mɨ nhɨrɨm nu Midia ankɨm mɨ nhɨrɨm nu Iramankɨm mɨ nhɨrɨm nu Mesoptemiyankɨm mɨ nhɨrɨm nu Judankɨm mɨ nhɨrɨm nu Kabadusiyankɨm mɨ nhɨrɨm nu Pontasankɨm mɨ nhɨrɨm nu Esiyankɨm

10 mɨ nhɨrɨm nu Prisiyankɨm mɨ nhɨrɨm nu Pamfiliyakɨm mɨ nhɨrɨm nu Isip ankɨm mɨ nhɨrɨn Ribianɨm om Sairini kingiin nwo ɨkɨm mɨ nhɨrɨm om komii Romankɨ nɨtkɨm.

11 Mɨ om komii Roman iikam nhɨrɨm yɨm Judan iikamkɨm mɨ nhɨrɨm sɨmiir siyɨuɨn sɨma tɨriyɨn siir haiburgigɨm mɨ sɨma ɨni Juda sɨmiir siyɨu ɨiirara yapɨm mɨ nhɨrɨm mhɨuisɨm whɨrɨn Krit nɨkɨuwiyɨn siir hɨrankɨ nɨtkɨm mɨ nhɨrɨm nu Arebiyankɨn nɨtkɨm mɨ krɨma tɨ iikam hoɨmgakɨm om whɨruwan tani. Nɨingaka. Krɨma om whɨr om whɨrankɨm. Mɨ krɨma whɨekakarɨn ɨni krɨmiir yapa yapa yaigɨn ɨmiira swokɨ wakaeyɨm dimɨn komiiyɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya tɨrɨn. Pita siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.

12 Mɨ sɨma tɨ iikam whɨekakɨm ɨni mouni hanɨɨna siinkaokiyɨm. Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm ɨni wara whrɨewhrɨekiyɨm mɨ sɨma ɨna nhɨnkii boɨnaigiyɨm. Tɨ dimɨnɨn panɨɨn panɨɨna nɨmbiyamkikɨn, ha?

13 Mɨ kam nhɨrɨm sɨma sɨmiir boɨnbu mɨ yaibu sɨma yɨewaiyɨu. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, sɨma tɨ kamɨm waini opa saiir kwiyaekɨm mɨ sɨma asi whaowaei. Ɨriig.

Pita siya yai boɨnmɨmauugɨn

14 Mɨ Pita aposel ɨuur nwɨrɨm sɨmaka yɨsiin okwoki. Mɨ siya ɨna kauwok boɨnkiyɨn iikam whɨekakɨm sɨmiiram, kɨma tɨ Judan iikamɨm aru maeyauankɨn nɨtɨm mɨ kɨma tɨ Judan iikamɨm om komii Jerusalem tɨran ɨkɨm

kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaeki.

15 Kima ha naingwokim ti kamim op biyie kwira wain dapiya sae kwiyae whaowaei. Niingaka. Siya bieyin nad nadu okwoniyakwokin ha bi kwiyaekin.

16 Mi profet inkamin Joelin siya yaiyim Adi Komii siya boinmimauukiyim siir siya hiniina win boinkikin. Mi tariinanin ti yaiyim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hiniina win boinkikin,

17 mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyiuin siirin
wi kara nikropki iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin
yinkamiyinim sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami. Mi whranim
diminim kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyieyim
simiirin wi nhwo kara nikiumauu haiginiuwi.

18 Mi taka iiya iriipi hiriinan kariir naeyiuin wi kariir mii miriiyim iikamim wi simiir hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami

19 mi dimin komii whirin wi kara nini diriraerariuwi ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini.

20 Mi bie wi whwo rani mi iiya wa nimiuugi. Mi bwana wi nhienan nimbiyamki mi mhoiiya ii komiiya nimbinii mi kima wa kigwini Biiyan Inkam Komiiyin nitin. Taka iiya saeya wi ii komii kiin nwowi.

21 Mi iikam whiekakim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir dapikiuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyokii.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

22 Pita siir yaiya tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yaiya saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiiya siirin. Mi siya mii kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigim.

23 Biiya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyieyim simiirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yaka inkin tiorinugi mi siirin ina yaka isomaokiyin.

24 Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

25 Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biiyan Inkam
Komiiyin. Mi siya iinokiinokin kariir iina iniiga saiir kingiin minam
nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginiuim. Mi kara wi dimin whirsi
naingwoyimiyok rani. Niingaka.

26 Kara wi mairgimairga asi nwowi. Kara mwai minam waowi piua nhiinmi kinim. Iiya kara nao nami mi kara wi kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi.

27 Mi kira kariir piugina wi yiumi om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu aiirin wi nu hir kignisu whiigrimgrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kiriir yinisim topmwo ywowin.

28 Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara mairgimairga asi nwokikin.

Mi yaiyim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

29 Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinmauu wakaeki krimiir wanwiyaeyin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar

naokin mi sima siirin ini ienau haingikaigiyim. Mi tariinanin krima siir ieyin ina kigyokiyokiikaeyimim.
30 Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoimgakim simiir kigriraowam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokninkinin.
31 Mi siya bidi yinokninkinkiyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina win boinkikin,
inkamin siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yiuni om hir niyopnisugik rani mi saeya wi ienau hir mi whiigrimgrinkinam tani. Niingaka.
Devid siya inkamin siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin.
32 Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamin Jisis siyairgin. Mi siirin Adi Komii siya bidi kininsiin idwokiyin ie hirankin. Mi krima kigninkinkikin siirin. Mi krima asi boinmauugim.
33 Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir iina iniiga saiir nidwowin. Mi taka iiya Adi Komii siya siir naeyiuin siir yikropki simiirim biiya siya nimbina simiiram naeyiuin ini nu tiriir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima wakaeyim.
34 Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Niingaka. Siya hiniina boinkikin,
Adi Komii, kira Kariir Biiyan Inkamin siirin kira kariir iina iniiga saiir didwo.
35 Mi wi kara nikwowaisiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowiyim. Mi wi kira nokwonaowid iski.
36 Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biiyan Inkam Komii mi inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeyin hiiniya nirioninkinin saika kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hiniina boinkikin. Ɨriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina baptaisim

37 Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir piua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krima pi dimu dimin tiri?
38 Mi Pita siya simiir boinkin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti baptais mi kimiir dimin biyieyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyiuin siir tiri mi Adi Komii siir naeyiuin wi kimiirim nwoki itim.
39 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin, kariir naeyiuin wi simiir haugii. Simiirin kara niki ikiunakim, taka yaiya kara hauua kimiir mi kimiir yinisisimim mi kimiir iikamim aru maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biiyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi iikamim siya nikiunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita siya saiir asi bommimauugin.
40 Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintarao, ti iikamim miiyik rani, wim wi siyiu biyie sima niisiimauuwi. Kimiir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi nwo.
41 Mi taka iiya iikamim Pita siir yai aiir wakaeyokiyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoimgakim kasa rani, 3,000 kim. Ɨriig.

42 Tiki iikamim simiir piuim bi nhakiukim. Niingaka. Mi simiir kwoinim simiiramar naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadieyim. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iriipi hiriinan.

Ti siyiu miiyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyiugin.

43 Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima ini wara yanaakiyim.

44 Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruwar waiyim. Mi simiir digworaekwowim nwiruwani inigin biri nwokim. Niingaka. Ini simiir ombudni inigar ywowim.

45 Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo hoimgakim mi simiir nuin pi iikam nhirmi niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim simiir umirim nwiruwani inigin bi nwokim. Niingaka. Ini simiir omkakni inigar ywoim mi inkam nwirkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi.

46 Mi iinokiinokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir haingiriyiu onanaeikim. Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mi simiir mhii kwoinim ini wadieyar ywokiyim. Dimin whirkin bi tirkikim mi sima ini mairgimairga ywokiyim.

47 Mi sima Adi Komii siir inigin ha mi hainanim mi siirin ina mi boin wadiekiyim. Mi iikam nhirim sima boin, ti iikamim, iikam wadie imairgim. Mi iikam nhirim Biiyan Inkam Komiiyin siir yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mi sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Iriig.

3

Inkam nwirin iga biyieyin mi mhoiiya ini wadieya ywokiyin

1 Mi Pita, Jon sowa iigwir naiowaka bieyin nad nwowamin mi sowa ina ya-pamtibwo. Mi naiowaka sowa Adi Komii siir omaka saiir yapninopkainam, nhwo kwisam.

2 Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miiyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miiyik rani. Iinokiinokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir omaka ano hir kikiniu idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir niiyamiyim umir digworaekwowam simiiram.

3 Mi tiki inkamin iga biyiekakin mi siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka saiir namo mi siya ina sriiwinin umirim sowiiram.

4 Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kririir kaoki.

5 Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hiniina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauuwi.

6 Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kiriir hauugi. Tiki diminin biiyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririrki.

7 Mi Pita siya tiki inkamin iga biyiekakin siir iina aiir ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyin mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo paimwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamim.

8 Mɨ siya ɨni wadɨeyar yɨnsiin okwotɨdwok apnamɨn. Mɨ siya Adi Komii siir
omaka hɨriirɨn ɨni sowaka yɨnkɨn apnɨnopkainamɨn. Mɨ siya ɨna yopnatkiigɨi
boɨnamɨn, hae! Adi Komii kɨra wadɨekɨn.
9 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma siir kɨgiyɨm siya naprɨrɨramɨn mɨ siya ɨni Adi
Komii siir ɨnɨgɨn siirar hainan yokiyokɨigiyamɨn.
10 Mɨ tɨkɨ iikamɨm sɨma bɨdi yɨnokninkɨnɨm tɨkɨ inkamɨn umɨrɨm prɨikau
prɨikauɨn mɨ siya. Adi Komii siir omaka saiir omaka anoɨn siir nɨkɨ ɨdwokɨn.
Mɨ tɨkɨ anoɨn siir ɨnɨgɨn wadɨekɨn mɨ sɨma ɨni wara yanaakiyɨm tɨ dɨmɨnɨn siir
tɨrkiyɨn. Ɬriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka saiir boɨnmɨmauugɨn.

11 Mɨ ɨiya tɨ inkamɨn siir ɨɨna Pita Jon sowiir nonkworɨnuwɨn mɨ iikam
whɨekakɨm ha niwɨtnaniyɨm, ɨni sɨmaka yamwoniyɨm. Mɨ sɨma ɨmii ɨmii
sɨmaka yɨnkɨn apnɨnopkainamɨm ta maeyau haɨmiiya hɨugrɨpkɨikikaiya Adi
Komii siir ɨnɨg hainaniya omaka saiir omaka yainau hɨr. Mɨ ta maeyaua
saiir ɨnɨga Solomonka. Mɨ sɨma ɨni kakakar ywokiyɨm tɨ inkamɨn siir nɨnɨ
kɨgɨuwɨm.
12 Mɨ Pita siya kɨgwɨnɨn mɨ siya iikamɨm sɨmiir boɨnwɨn, kɨma Isrel hɨran
iikamkɨm kɨma kakak dimusi nwokikɨm tɨ dɨmɨn ɨiirsiyɨn? Mɨ kɨma krɨriir
dimusi kaowaiyɨuwi? Kɨma ha naɨngwokɨm krɨriir kɨrɨeya saeya nɨuwi? Mɨ
krɨriir siyɨu mɨiyɨkɨn siya nɨuwi? Niingaka. Krɨriir kɨrɨeya saeya bɨ tɨrkikɨn mɨ
tɨkɨ inkamɨn ha bɨ naprɨrɨrkɨn? Niingaka, niingakɨinga.
13 Jisɨs siir kɨrɨeya saeya nwowaigɨnɨugigɨn tɨ inkamɨn wadɨe. Mɨ krɨmiir
brogaeyɨm Ebraham, Aisak, Jekop sɨmiir Adi Komiiyɨn ɨriipɨ hɨriinan Jisɨs siir
ɨnɨg ɨiirar mɨ hainankɨn. Mɨ Jisɨs siirɨn kɨmar kwɨkropkikɨm Pailat siirɨmɨn,
siya nɨsomaowam. Mɨ Pailat siir kwoɨnɨn siir nɨkropkiyamar tɨrkɨn.
14 Mɨ wɨm kɨma inkam mɨiyɨkɨn siir boriisop. Kɨma inkam biyɨe siir
nɨkɨunam naɨngwokɨm. Tɨ inkamɨn digɨumii kɨma haimrɨiyɨuɨn inkam biyɨe
rani, inkam wadɨe ɨeyaɨrgɨn. Siya dɨmɨn whɨr bɨri tɨrbusrankɨn. Niingaka. Mɨ
kɨma tɨ inkam nwɨrɨn inkam nɨsomaokiyɨn mɨ omaka hɨuyokiyokaiya saiir
nwokaiyɨn mɨ kɨma kɨmɨdiniya siir yɨkɨuna.
15 Mɨ kɨma tɨ inkamɨn kwoɨn mɨiyɨkɨn ɨnɨgak nwowaigɨnɨuwiyɨn ɨinokɨinok
nwokrɨpkaigiyamiyɨn krɨma siir yɨsomaoki. Mɨ siirɨn ɨni Adi Komii siyar
swokɨ kɨnɨnsiin ɨdwokiyɨn ɨe hɨrankar. Mɨ Jon krɨra siir bɨdi kɨgiyɨn.
16 Mɨ Pita, Jon sowiir yaiya tasa nɨkɨ ama. Jisɨs siir kɨrɨeya saeya kɨnɨnsiin ok-
wokɨn tɨkɨ inkam ɨga biyɨeyɨn. Kɨma siir bɨdi kɨgɨm mɨ siir bɨdi yɨnokninkɨnɨm.
Siya wadɨe asi nwokɨn naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siya hauugiya krɨriir mɨ
siirɨn wadɨe saeya nwowaigɨnɨugɨn.
17 Hae! Tɨkɨ iikamɨm, kɨma bɨri nɨnokninkɨnkɨm tɨkɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨma
tɨrɨn. Mɨ kɨmiir yaowaeyɨm sɨma bɨri mɨ nɨnokninkɨnkɨm. Niingaka.
18 Bɨiya profet kamɨm sɨma wɨnkiya Jisɨs siya wɨ hɨk sɨpi haii mɨ siya wa
naonami. Mɨ tɨ digworaekwo whɨekakɨm bɨiya sɨma wɨnkiyɨm, yɨm Adi Komii
siyar tɨrkikɨm.
19 Pita siya nu Isrel hɨran iikamɨm sɨmiir asi boɨnkikɨn, kɨmiir kwoɨnɨm tɨ
kisana haigi mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram daɨngwo tɨbmii. Mɨ krɨmiir
dɨmɨn biyɨeyɨm wɨ siyar nɨinak ɨtkiigɨigi.
20 Mɨ Adi Komii siir kɨrɨeya wɨ krɨmaka asi nwowi. Mɨ Adi Komii siya Jisɨs
siir nɨkropkii mɨ siya wɨ krɨmaka namwoni. Tɨkɨ inkamɨn bɨiya siya nɨkɨ
ɨmbinɨn siyaɨrgɨn, Mesaia.
21 Mɨ tariinanɨn Jisɨs siya ɨni nɨnomor kou hɨrar nɨkɨ ɨdwo kaowɨn. Siya
mɨnam nɨkɨ ɨdwo kaowi tɨ digworaekwowɨm wɨn kɨna nɨmbiyamkiyɨm. Mɨ

siya nua tiriirin wa swoki iti. Biiya Adi Komii siya profet kamim simiir hiurworwokai haiginiugim. Yim sima ini saiirar mi boinmimauuim.
22 Mi Pita, Jon sowa ina niki boinyokiyokiiyamwo. Moses siya hiniina boinkikin, wi Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwi kimiir inkam nwirin profet inkam nwowam. Ta siya mi okmwin okwo haiginiuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim siya boinmimauuwim kima sibgu wakaeyoknam.
23 Mi iikam whiekakim ti profet inkamin siir yai wakae karamae nwowim mi simiirin wi Adi Komii siya tirkii mi sima wa naokaoki. Mi sima wi iki Adi Komii siir iikam nhirim simaka nwo rani. Niingaka.
24 Mi profet Samyuel mi profet kam nhirim siir mhoii nit ima sima boinki, tiki digworaekwo whiekakim wi simbi nimbiyami tariinanin.
25 Kima ti iikam whiekakim kima profet kamim simiirarar isidgim. Adi Komii siya nimbin tibmiikikim kimiirin. Mi kimiir isidin siir inkam nwirki niuwi wi siya whin diriraerar haiginiuwami iikam whiekakim, omom omom anim simiirin. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeyin Ebraham siir boinmimauugikin.
26 Mi Adi Komii siya Jisis siirin Isrel krimiir isidin siir waraur yikropki biiyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisina haigiyam dimin biyieyim kima tirim simiir si. Ɨriig.

4

Mi Isrel hiran inkam komii komiiyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir sowiir hiugripkiikikaiyam.

1 Ɨiya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauuwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka saiir biiyanin mi Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hiniina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiramin iokakar namkim.
2 Mi tiki isidin sima ini owiu io komiiya Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauuwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin saiirsi.
3 Mi sima sowiirin naiowar kaeyokairibim iiya bieyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka.
4 Mi iikam nhirim sima taka sowiir yaiya saiir wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Ɨriig.
5 Mi iigwir nugakin bii nwowi kamim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyiu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni,
6 Ananias saikar. Prismi biiyan inkam komiiyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biiyan inkam komiiyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniuiuim.
7 Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamikwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyieyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin.
8 Mi Adi Komii siir naeyiuin Pita siir piu ara naninkiniuniyin mi siya simiir boinki, kima inkam komiiyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biiyan inkamim
9 mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siir mi siya wadie paniina nwokikin, ha?
10 Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga iin ninsimsiriuin siya isi wadieyar nwowin.

Krira ti dimin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iiir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin.

11 Mi Jisis siya ini siiya omaka miriiyin ini siir hiriinan ywowin. Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriiyin ini siir hiriinan ywowin.

Mi wim kima ti siiyan omaka kougounanin siir nonkwo miriiyim pi boriisopi.

Mi kima siirin ini digiumii haimriiyiugigim. Adi Komii siya tirkikin ti siiyan omaka kougounan.

12 Mi krimiir dimin biyieyim wi inkam nwirkin swoki iinak itkiki rani. Mi krima inigak wa swoki o rani, iinokiinokin. Niingaka. Jisis siyairgin. Inkam nwirkin krimiir dimin biyie simiir niinakim dig bi nwowikin. Niingaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginiugin. Inkam nwirki bi nwowaiginiugin. Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin.

13 Ɨiya kamim siyiu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauuniyo mi sowa biri nididko yaowae komiiyim simiirsiyin. Mi sima ina yinokninkinkiyim Pita, Jon sowa biri swoki skul mimiko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hiniina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimauusiyin paniinsi yididsi.

14 Mi sima kigwin ti inkamin siir iga iinim ninsimsiriunamin sowa diriraeririkiyin. Mi sima sowiirin yaigak paniinsi ywosi. Ti inkamin iga iin biyieyin siya ini sowiir kingiin hir yokwowin mi sima hiriinansi nwokim.

15 Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowiiya hiriir kamim siyiu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka saiir akpitga hir yani okwo iu. Mi sima mhoiiya ini sima sima swoki boinkiyim sowiirin.

16 Mi sima boin, krima wi paniina tiri tiki inkam nwiso sowiirin? Sowa dimin komiiyin whira yiniskii. Mi iikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krima wi paniina haigiprakaii?

17 Krima pi boriisopi ti dimin siya nhinkiiki mi wi iikam nhirkim pi wakaeisi. Mi sowiirin wi krima boinikiduwi. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirin hiri kipi boinmimauunanae.

18 Mi sima ina swoki ikiunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinikiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkiimimin. Wi niinga dwoiuguski wi kipi niisiisiimauu. Niingaka.

19 Mi Pita, Jon sowa ina yowarkii boinkiyo simiir yai aiir, kima kima tiki aingwo hidna. Krira wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krira niki inokninkin tani.

20 Ni krira kririir yaiya wi pan tani. Krira wa boinmimauuwi iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krirar kigim mi krirar wakaeyim.

21 Mi sima yai paenan haniingin yiu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tioni siyiuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iiir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyieyin siir bidi kigiyin, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigim. Mi sima asi nididgim sowiir tiosiyin.

22 Mi tiki inkamin Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyin siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyieyin siir biewiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanairgim. Ɨriig.

Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima nhwo minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyim.

23 Mi iiya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyiug apnamo sowiir nomiiyauim simiir naboinmamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biiyan inkamin mi kam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki.

24 Mi tari Pita, Jon sowiir nomiiyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biiyan Inkam Komiiyin kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim.

25 Biiya kiriir naeyiuin, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mii miriiyin siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin,

tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haugihauga dimusi whiyiekim? Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha?

26 Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin mi kamim bii nwowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomimir. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nintiowam tiri. Devid siya hiniina boinkikin.

27 Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyairga niki amyokiyokiiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iuim. Sima minam haingiriyiuiugim ti inkamin kira nimbingiyin Mesaia, ti miiyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam.

28 Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyiu boinaikim, ta yaiya biiya kirar boinkiya saiir tiram. Mi sima tariinanin saiir tiram naingwowi.

29 Mi kira ti biiyan inkam tapa kira bidi kigiyin, yaiiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miiyan kamim mi krima wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boinmimauuwim. Niingaka.

30 Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krima wi mii prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miiyan inkam miiyikin, sima Adi Komii siir boinki.

31 Iiya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii haniin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin ini iikamim simiir yapa yapa piua yaninkiniuiuim mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Niingaka. Iriig.

Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyim sima ini kwoin whiruwar ywowim.

32 Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariirairgin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikim nwiruwanikim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii.

33 Mi aposel kamim sima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa saiirin nididmir nididmir biri boinmimauugim simiirin. Niingaka. Mi Adi Komii siya simiirin hiriinansi kirie haiginiugin.

34 Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram paniinsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuwiyim pi sima nokmwin saini inkam nhirmi. Mi sima umir pa haii ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaekwowim whaowaeiyim pi simiir hauuwi. Mi simiir inkam nwirki dimin whiram paniinsi whaowaesi.

35 Mɨ tɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir umɨrɨm sɨma pa hainani, aposel kamɨm sɨmiir hauugikɨm mɨpi sɨma hɨd hauuami kamɨm digworaekwowɨm whaowaeyɨm sɨmiir.
36 Mɨ inkam nwɨrɨn om komii Jerusalem hɨr nwokɨn, siir inɨgɨn Josepkɨn. Mɨ kɨmɨdiniya aposel kamɨm sɨma swokɨ kisɨna dap siir inɨgɨn Banabas. Tɨ inɨgɨn siir inɨg tɨpmwowɨn kaoprigi okwowikɨn. Mɨ siya Livaini isidgɨn mɨ siya nu Saipras hɨrankɨn.
37 Siya ɨriipɨ nugakaɨrgɨn. Mɨ tɨ siir nuɨn ɨni inkam nwɨrkɨn saɨnɨn mɨ tɨ nuɨn siir umɨrɨm siya ɨni aposel kamɨm sɨmiir inɨ hauugikɨn. Ɨriig.

5

Ananaias Sapaira sowawaiyaɨrgo

1 Inkam nwɨrɨn Ananaias nɨkɨuwiyɨn mɨ siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuɨn ɨni inkam nwɨrkɨn saɨnɨn.
2 Mɨ Ananaias siya umɨr haɨmiiyɨn ɨni siyar yonkwonaowidɨn. Mɨ siir wiga saeya bɨdi yɨnoknɨnkɨna, tɨ umɨr haɨmiiyɨn saiir kam ɨeya hainaowidɨn. Mɨ umɨr haɨmiiyɨn siya haipɨrugigɨn, siya ha hainamɨn, ɨni aposel kamɨm sɨmiir inɨ hauugikɨn, tɨ umɨr haɨmiiyɨn.
3 Mɨ Pita siya Ananaias siir boɨnki, kɨriirɨn yɨu bibiyɨe whɨekakɨm sɨmiir bɨiyanɨn, Setan, siya nɨpiyaokɨinamkɨn mɨ kɨra Adi Komii siir naeyɨu ɨiir asi nɨksɨsaekɨn. Tɨ nuɨn siir saɨnɨn umɨrɨm mɨ haɨmii ɨni kɨrar hainaowidɨn. Mɨ kɨra hɨriiran dimusi tɨrkɨn?
4 Bɨiya tɨkɨ nuɨn kɨriir inɨgɨn nwokɨn. Mɨ kɨriir kwoɨn ɨeyar naɨngwo prɨihauugikɨn, umɨr hai yamɨn. Mɨ tɨ hɨriinan kwoɨnɨn, kɨriir dimusi nɨmbiyamkɨn? Ni kɨra inkam ara bɨ nɨksɨsaekɨn. Nɨingaka. Ni kɨra Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir warar nɨksɨsaekɨn. Pita siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.
5 Ɨiya Ananaias siya ta yaiya Pita siya boɨnkiya saiir wakaeyɨn mɨ siya ɨna yakai aonamɨn. Mɨ kamɨm ta yai aiir wakaeyɨm, sɨma ɨna yɨdidgiyɨm.
6 Mɨ whranɨm ha nɨtɨm, siirɨn ɨna inɨ kog hainakiyɨn. Mɨ ɨna hainamɨn mɨ sɨma siirɨn ɨna inɨ haɨngikaigikɨm.
7 Mɨ mhoɨiya Ananaias siir wiga ɨna yɨta. Mɨ saeya bɨri nɨoknɨnkɨnka, sɨma saiir kam ɨiir haɨngikaiyɨn.
8 Mɨ Pita siya Sapaira saiir srɨiwɨn, kɨriir kamɨn tɨ nuɨn siir umɨr whɨekakɨm siir saɨnɨm ɨni krɨmiirara hauuswokiyɨm, aniya? Mɨ saeya ɨna yowarkɨi boɨnkiya, ɨhɨ. Mɨ saeya ya pɨ nɨksɨsaeka.
9 Mɨ Pita siya saiir srɨiwɨn, nhɨnga boɨnkɨn, kowiirwai kwoɨnɨn whɨruwa nwoki ɨskiyɨn tɨ dimɨn ɨiir tɨramɨn? Kowiir kwoɨnɨn ha naɨngwokɨn, Adi Komii siya bɨri nɨoknɨnkɨnkɨn, aniya? Mɨ kowa Adi Komii siir naeyɨu ɨiiram dimusi kɨnankɨugɨn? Wakae! Tɨ whranɨm kɨriir kam ɨiir nɨnɨ haɨngikaigikɨm mɨ sɨma ɨsi ano hɨr nokwowɨm mɨ sɨma kɨriir kogainamam mɨni ɨenau swokɨnɨ haɨngikaigikɨm kɨriirɨn. Pita siya hɨnɨɨna boɨnkɨn.
10 Mɨ taka wiga bɨri kɨmɨmɨnkika, saeya ɨni Pita siir ɨgmiiga kingiinar yaowakainama mɨ ɨna yaowɨugusama. Mɨ tɨkɨ whranɨm ɨna yapnɨnopkainamɨm mɨ ɨna inɨ kɨgɨuɨm, taka wiga bɨdi yaowɨgusamkiya. Mɨ sɨma twowai ɨna haiyɨm, saiir kogainamɨm. Mɨ saiirɨn, ɨni saiir kamɨn siir kingiinar swokɨnɨ haɨngikaigika.
11 Mɨ ɨiya iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma ta yai aiir wakaekiyɨm mɨ sɨma ɨni mouni hanɨɨna siinkaokiyɨm mɨ sɨma ɨni nɨdidkakar ywokiyɨm. Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinan ɨni mouni hanɨɨna mɨ siinkaokiyɨm mɨ ɨni kakak wara mɨ okiyɨm. Ɨriig.

Dimɨn kɨrɨe komii komii whɨekakɨm ɨna yɨmbiyamɨm.

12 Mɨ aposel kamɨm sɨma tɨrɨm dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm, iikam whɨekakɨm sɨma bɨdi kɨgɨm. Mɨ iikam whɨekakɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨma ɨnokɨinokɨn Adi Komii siir omaka haɨmiiyɨn hɨugrɨpkɨikikaiyɨn, pɨ siir hɨrar nwowi. Mɨ ta maeyau haɨmiiya hɨuyokiyokaiya saiir inɨgɨn Solomonka. Mɨ ɨiya sɨma hɨr nwowiyɨm, sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm pɨ whɨruwa nwo ɨski.
13 Mɨ iikam nhɨrɨm naɨngwo tɨbmii karam nwowɨm, sɨma boɨn sɨmiir siyɨuɨn siyɨu wadɨekɨn. Mɨ sɨma pɨ nɨdidgɨm sɨmaka panɨɨnsi yamasusi.
14 Mɨ iikam whɨekakɨm ta yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨna yaɨngwo tɨbmiikiyɨm. Mɨ tɨ iikamɨm sɨma ɨni Adi Komii siir iikamɨm sɨmaka ɨrɨpa isid whɨruwar ywowɨm.
15 Mɨ sɨma iikamɨm makakmakakɨm, sɨmiirɨn siyɨuɨm om komiiya namiyɨm, ɨni sɨmiir hɨriir hainamɨm. Mɨ nhɨrɨm sɨma hɨi ɨdwo inɨ haigɨnɨu mɨ nhɨrɨm nɨbmɨr ɨdwo inɨ haigɨnɨu. Sɨma hɨnɨɨna naɨngwokɨm, ɨiya Pita siya tɨriir napni mɨ siir aknaɨna pɨ krɨmiir namɨtkɨni mɨ krɨma pɨ wadɨeyar nwoki.
16 Mɨ omisɨsɨmɨm om komii Jerusalem siir kingiin nwowɨm, sɨmiir hɨran iikamɨm sɨmiir makak iikamɨm ɨna mɨ hainamɨm, om komii Jerusalem hɨriir. Mɨ iikamɨm yɨu biyɨekɨ nɨnkɨnɨukikaiyɨm yɨm sɨma ɨni warar mɨ ɨnkɨn amɨm. Mɨ sɨmiirɨn aposel kamɨm sɨma yɨnɨmnɨskii haigɨnɨugi. Ɬriig.

Aposel kamɨm sɨmiirɨn ɨna yonkwobumbunɨnkɨn haigɨnɨuɨm.

17 Mɨ bɨiyan pris inkamɨn mɨ Saidyusi kam ɨkɨm sɨma aposel kamɨm sɨmiir mɨi aiiram kɨgmaɨrgɨm. Mɨ sɨma ɨo asi nwokɨm sɨmiirɨn. Sɨma hɨnɨɨna naɨngwokɨm, iikam whɨekakɨm wɨ aposel kamɨm sɨmiir yai aiirara wakaei mɨ wɨ krɨmiir yai aiir wakae rani.
18 Mɨ sɨma ɨna nhɨnamɨm, ɨni aposel kamɨm sɨmiir inɨ onkwoɨuɨm. Mɨ sɨmiirɨn omakanau hɨr inɨ hɨugrɨpkɨikikaigig.
19 Mɨ tapa nɨiyaka Adi Komii siir paekwosɨm nwɨrɨn ɨna yɨuunainiyɨn ta omaka aposel kamɨm sɨmiir, kiyɨtkaigaigiya saiir omaka anoɨn siir inɨ haiwaoki. Mɨ sɨma ɨna yapnaniniyɨm idowɨiya tɨriir. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨm ɨeya boɨnki sɨmiirɨn.
20 Kɨma taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiiyam, siir yaiyɨm iikamɨm sɨmiir tɨnɨ boɨnmɨmauuɨu. Mɨ siyɨuɨn kwoɨn mɨiyɨk haiiyɨn sɨmiir dɨisiisiimauu. Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.
21 Mɨ aposel kamɨm sɨma tɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siir yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saiir. Mɨ sɨma siir yaiyɨm, iikamɨm sɨmiir inɨ boɨnmɨmauuɨu. Mɨ ɨiya sɨma yaiya boɨnmɨmauuwa mɨ tɨ Saidyusiyan kamɨm mɨ bɨiyan pris inkam ɨkɨm mɨ Isrelmi isidɨn si inkam komii ɨkɨn sɨma ɨni maeyau kwɨruwa inɨ owɨuwɨm. Mɨ sɨma kamɨm yaii nɨniiyɨm, sɨmiir yɨkropki sɨma nɨnɨ ɨkɨunakiyɨm, aposel kamɨm sɨmiirɨn.
22 Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm, sɨma ha namɨm omaka aposel kamɨm sɨmiir hɨugrɨpkɨikikaiya saiir sɨmiir nɨnkikwonanakiyam mɨ sɨma hɨr bɨri nwokɨm. Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm, sɨma asi swokɨ amkɨm mɨ ɨni inkam komi komiiyɨm sɨmiir inɨ boɨnmauuɨuwɨm.
23 Mɨ sɨma boɨn, ano bɨdi haigɨnokoukrɨpkaigigɨn. Mɨ krɨma tɨ kamɨm omaka hɨugrɨpkɨiya saiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir inɨ kɨgɨu. Yɨm sɨma omaka hɨuyokiyokaiyɨm, sɨmiir omaka anowɨm sɨmiira nokwo kaoɨrkaki. Mɨ krɨma anowɨn ha nɨnɨ haiwaoɨuwɨn, sɨmiirɨn inkam nwɨr bɨri haiwao kɨgɨm. Nɨingaka. Ɬnɨ omaka nɨinga nɨinga haiwao hɨnsɨsɨrkiyɨm.
24 Ɬiya tɨkɨ inkamɨn, Adi Komii siir omaka kɨgrɨraowiyɨn mɨ bɨiyan pris inkam ɨkɨm, sɨma ta yai aiir wakaewɨnɨm mɨ sɨma ɨni warar yanaawɨnɨm. Sɨma bɨri nɨnokɨnɨkɨnkɨm, ɨiya tɨ dimɨn ɨeya nɨmbiyamɨn.

25 Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniuin simiirin, kamim kima hiugripkiikikaigaigigim sima isi Adi Komii siir omaka saiir nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir.
26 Mi biiyan inkamin Adi Komii siir omaka saiir kigriraowiyin mi siir isidin, siir whinmiriiyin sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hiniina naingwokim, nimbi siiyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

27 Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyiu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biiyan inkamin pris siya simiir srii.
28 Biiya krima kimiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yaiya hiriihirii kipi boinmimauunanae. Mi wim kima krimiir yaiyaka nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmimauuamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hiniina nini boinmimauuiu Jisisin krima mi isomaokii. Sima hiniina boinkim.
29 Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiyim, Adi Komii siir yaiya kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kimiir yaiya saiir aowa ywokaiya.
30 Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii siya swoki kininsiin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin.
31 Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hiriir. Mi siya ini Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowin mi Jisis siya krimiir Biiyan Inkam Komiigin. Mi siyairgin krimiir dimin biyieyim simiir niinak itkigiigiyin. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhii kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyieyim pi Jisis siya niinak itkigiigi.
32 Ti digworaekwowim krima kigprigininim mi krima ini whinboinan kam ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikin. Adi Komii siya siir naeyiuin minam hauugikin, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hiniina boinkin.

33 Sima ta yaiya saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyiekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim.
34 Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyiu komii ninokninkinikin. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeiya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowiiya dinkikwona apniyam.
35 Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir.
36 Mi biiya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hiniina boinkin, karairgin biiyan inkam komiiyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoiiya siirin kam nhirkim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miiyim ina yikigiyim.
37 Mi mhoiiya Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka ii hiniina iikamim simiir inigim saiir winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyiu iiir napam. Mi siirin iriipi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin.

38 Mɨ wɨm kɨma wara kam nhɨrɨm sɨmiirɨn kɨpi nɨsomsom aoki. Kɨma sɨmiirɨn hinda kɨgnɨnkɨnki. Mɨ taka mɨiya inkamni inɨg ara hainanikɨswo mɨ wa pɨ yɨkigiyɨn.
39 Mɨ ta mɨiya Adi Komii siirgɨ nɨuwi mɨ inkamkɨ ta mɨiya saiir nɨkɨduɨm wɨ dɨg nwo rani. Nɨɨngaka. Kɨma wɨ inkam tɨo rani, kɨma wɨ Adi Komii siirar tɨowi. Gameliel siya hɨnɨɨna boɨnkɨn kaunsil ɨmiirɨn mɨ yɨm sɨma ɨni Gameliel siir yaiya mɨ wakaeyoknaɨm.
40 Mɨ kaunsil sɨma yɨkɨunaki, aposel kam ɨmiirɨn. Mɨ sɨma sɨmiirɨn ha tɨokiyɨm mɨ sɨma ɨna yɨuguskiyɨm. Mɨ sɨma ɨna boɨnkiyɨm, kɨma ha dam! Mɨ kɨma Jɨsɨs siir ɨnɨgɨn pɨ kɨpi swokɨ apboɨnmamauuwam.
41 Mɨ aposel kamɨm sɨma kaunsil sɨmiir haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm. Mɨ sɨma ɨni hindara boɨn maɨrgɨmaɨrga namɨm. Mɨ sɨma boɨn, ɨni wadɨeyar mɨ owɨn krɨma Jɨsɨs siir ɨnɨgɨn hɨk siira mɨ haiyɨm.
42 Mɨ ɨinokɨinokɨn sɨma yai pɨ Adi Komii siir omaka mɨ ɨikamɨm sɨmiir omaka ɨkɨm, pɨ sɨmiir hɨr boɨnmɨmauuwi. Jɨsɨs siyaɨrgɨn, Mesaia tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn siya. Ɨriig.

6

Mɨ sɨma kamɨm ɨriiyar nwɨsa yɨmbin aposel kamɨm sɨmiir whɨn mɨriiyɨm

1 Mɨ taka ɨiya Jɨsɨs siir ɨsɨdɨn ɨni komiiyar yoraraowamɨn. Mɨ Judan iikam nhɨrɨm nu Grik hɨr nwowɨm, ɨo sɨma ywo Judan iikam nhɨrɨm nu Isrel hɨr nwowɨm sɨmiirɨn. Mɨ sɨma ɨo dimusi bɨri nwokɨm, Isrelan ɨsɨdɨn sɨma wig igabae nɨɨngam Grik hɨranɨm, sɨmiirɨn sɨbgu bɨri kɨgrɨraokɨm.
2 Mɨ tɨ aposel kam ɨuur nwɨso sɨma, kamɨm kɨgna dɨrɨraerarɨyɨm sɨmiirɨm asi nɨkɨunakɨm. Mɨ sɨma boɨn, nɨm wɨ Adi Komii siir yaiya saiir pɨ haiburgikisi, nae hɨdamɨn. Yɨo tɨ siyɨu hɨnɨɨnɨn yɨo mɨiyɨk rani.
3 Tɨ nomiiyauɨm kɨma kamɨm ɨriiyar nwɨsa tikɨ hansran hainaki krɨmiir ɨsɨdɨn siir kam nhɨrɨm sɨmiir ta mɨiya, wig igabaemi hɨdauwiya nae saiir kɨgrɨraowɨm. Mɨ tɨ kam ɨriiyar nwɨso Adi Komii siir naeyɨuɨn sɨmiir tɨ ɨnkɨnɨukikai. Mɨ sɨma nɨnokɨnkɨn inkam dwo.
4 Mɨ nɨm krɨma ɨinokɨinokɨn nhwo ara kwɨsnanaei, iikamɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwɨm, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hɨriinan mɨiya, ya krɨmiir mɨiga.
5 Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, ɨiya sɨma ta yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma boɨn, ta yaiya, yai wadɨeka. Krɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga wara nwowɨm. Mɨ sɨma Stiven siir yɨmbin, inkamɨn Adi Komii siir naeyɨugɨn nɨnkɨnɨuwɨn. Mɨ kam nhɨrɨm sɨma nɨmbinɨm sɨmiir ɨnɨgɨm hɨnɨɨn hɨnɨɨngɨm, Filip, Prokoras, Naikena mɨ Taimon, Pamenas mɨ Nikolas. Nikolas siya om Antiok hɨrankɨn. Bɨiya siya Juda sɨmiir ɨsɨd bɨri nwokɨn mɨ tariinanɨn siya sɨmiir ɨsɨd bɨdi ywowɨn.
6 Mɨ kam ɨriiyar nwɨso ha nɨmbingiyɨm mɨ sɨmiirɨn ɨna yɨkɨunaniyɨm aposel kamɨm sɨmiiram. Mɨ ɨina sɨmiirɨn ha nonkwokiyɨm sɨmiir mɨ sɨma Adi Komii siiramɨn ɨna srɨigiyɨm.
7 Mɨ Adi Komii siir yaiya maeyau kwɨruwa bɨri nwoka. Nɨɨngaka. Hɨnda tɨnda bɨdi yɨniyokɨiya. Mɨ Jɨsɨs siir ɨsɨdɨn om komii Jerusalem hɨranɨn, ɨni hoɨmgakar yamwoɨuɨm. Mɨ prismi ɨsɨd komiiyɨn, sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm ɨna yɨnkpɨt haigigiyɨm. Ɨriig.

Juda inkamɨm sɨma nokwoyokaigɨm Stiven siirɨn.

8 Stiven siya inkam ɨmiirsi naɨngwoyɨmiyok prasae bɨri kɨnkɨn. Mɨ siya ɨriipɨ hɨriinan kɨrɨekak. Mɨ siya dɨmɨn kɨrɨe komii komii whɨekakar mɨ tɨriikɨn, iikam ɨmiirɨn.

9 Mɨ Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuɨn mɨ iikam
nhɨrɨm saɨkar yɨnkɨnwamwarkɨi boɨn. Mɨ iikam nhɨrɨm saɨka boɨnɨm,
Juda inkamkɨm. Mɨ nhɨrɨm nu haɨmii whɨrɨn Sairini hɨrankɨ nɨtkɨm mɨ
nhɨrɨm nu Aleksandriankɨn nɨtkɨm. Mɨ nhɨrɨm nu Silisiankɨn nɨtkɨm mɨ
nhɨrɨm nu Esiankɨn nɨtkɨm mɨ tɨkɨ iikam isid komiiyɨn sɨma Stiven saɨkar
nɨnkɨnwaomwarkɨi boɨnamar tɨrkɨm.
10 Stiven siir yaiya ɨni saeya yokwonaowida. Mɨ sɨmiir yaiya ɨni yɨkigiya.
Stiven siirɨn kwoɨn mɨiyɨkɨn Adi Komii siya hauugɨn mɨ siir yaiya asi nok-
wonaowidga.
11 Mɨ sɨma kam nhɨrɨm sɨmiir ɨnɨ ɨkɨunaki mɨ ɨna boɨnɨm, pɨ kɨma tɨnɨ
ɨksɨsaeyɨu. Mɨ tɨ kamɨm nɨksɨsaeyɨm sɨma boɨn, Stiven siya Moses siir
nɨgbumbugɨn mɨ siya Adi Komii siirɨn wara mɨ ɨnkɨn ɨgbumbu. Tɨkɨ kamɨm
nɨksɨsaeiyɨm sɨma Stiven siirɨn hɨnɨɨna boɨnkɨm.
12 Mɨ kamɨm prɨiyɨksasaeiyɨm sɨma kam adi yaowaeyɨm siyɨu komii
kɨgrɨraowiyɨm, sɨmaka ɨnɨ boɨnɨu. Mɨ kamɨm siyɨu komii nɨnokɨnkɨniyɨm
sɨmiirɨn wara mɨnɨ boɨnɨu mɨ sɨma yai biyɨe Stiven saɨka ɨnɨ boɨnɨu. Mɨ
sɨma Stiven siirɨn omaka inkam komiigɨn nɨdwokai wakaeiya yai, saiir hɨriir
kiyɨtnɨmnɨr hainam.
13 Mɨ tɨkɨ kamɨm nɨksɨsaeiyɨm mɨ sɨma nɨksɨsae yaiyɨm sɨmiir boɨnkɨkɨm mɨ
tɨkɨ kamɨm sɨma ɨna boɨnɨm, ɨinokɨinokɨn Stiven siya Adi Komii siir omaka
saiir nɨgbumbuwɨkɨn. Mɨ Adi Komii siir siyɨu komiiyɨn siir wara mɨ ɨkbumbu.
14 Krɨma bɨdi wakaekiyɨm siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, taka omaka Adi Komii
siira, wɨ Jisɨsɨn om Nasaretanɨn siya tɨrbumbugi. Mɨ siya siyɨuɨm Moses siya
hauuwɨm krɨmiir, wɨ siya kisɨna haigɨni. Tɨ kamɨm nɨksɨsaeiyɨm sɨma hɨnɨɨna
boɨnkɨm.
15 Mɨ iikam whɨekakɨm ta omaka yai nɨdwokai wakaeiya saiir nwowɨm
sɨma Stiven siir whwonkam ɨiir kɨgiyɨm ɨni Adi Komii siir paekwosɨmɨn siir
whwonkamnan ywokiyɨn. Ɨriig.

7

Stiven siir yaiga

1 Mɨ bɨiyan inkamɨn pris siya srɨigi Stiven siirɨn, ta yaiya kaimwowaɨrga,
aniya? Ta sɨma boɨna.
2 Mɨ Stiven siya boɨn, hae! Kɨma tɨ nomiiyauɨm mɨ tɨ inkam komii komiiyɨm
kɨma ɨni wakaekiyɨm, bɨiya krɨmiir brougaeyɨn Ebraham siya nu Harana
hɨriir bɨri nɨkɨ amkɨn. Siya nu Mesopotemia hɨrar nɨkɨ owɨn mɨ Adi Komiiyɨn
nɨnomor kouanɨn ɨna yɨmbiyamɨn siir hɨriirɨn.
3 Mɨ Adi Komii siya boɨnki Ebraham siirɨn, kɨra kɨriir omɨn siir tɨ haiburgig
mɨ kɨriir pɨugan aka mɨ kɨra, kɨma ɨkɨ nu kɨbi whɨrɨn si tɨnɨ owɨu. Tɨkɨ nuɨn wɨ
kara nɨisiimauu haigɨnɨuwi kɨriirɨn. Adi Komii siya hɨnɨɨna boɨnkɨn siirɨn.
4 Mɨ Ebraham siya Kaldian iikamɨm sɨmiir nuɨn siir haiburgigɨn mɨ siya
ɨni nu Harana hɨriir yamɨn ɨni hɨr yamwoɨuɨn. Mɨ ɨiya siya nu Haran hɨr
nwowɨn mɨ siir adwai biyɨeyɨn ɨna yaonamɨn. Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn
siya yɨkropki Ebraham siirɨn tɨ nu kɨma nwo ɨiirɨm.
5 Mɨ Adi Komii siya tɨkɨ nuɨn Ebraham siir bɨri nɨkɨu ɨuguskɨkɨn. Nɨingaka.
Siya hindɨra nɨkɨumauu aekɨn siir nu tɨpmwo rani, siya haɨmiisɨma bɨri
nɨkɨumauugɨn. Tɨkɨ nuɨn ɨni nɨingar mɨ owɨn. Adi Komii siya yɨmbingi
siirɨn, mhoɨiya kara tɨkɨ nuɨn wɨ kɨriir nɨkɨumauu ɨuguskii. Kɨriir yɨnisɨsɨsɨmɨm
sɨmiir wara nɨnkɨn ɨkɨumauugi tɨkɨ nuɨn. Ta ɨiya Adi Komii siya nɨmbingiya,
Ebraham siya yɨnisɨm karamaeya nwokɨn.
6 Adi Komii siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, kɨriir yɨnisɨsɨsɨmɨm wɨ ɨkɨ om whɨrni
nuɨn kɨmiir kingiin nwo karam nwowɨn wɨ siir nwoami. Ebraham kɨriir

yinisisimim wi kam nhirim simiir mii mirii. Sima wi mii niingar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyiu miiyiknan tir tani. Sima miriiyokiyokiiyim biewiyim kamairim kamnwir (400).

7 Mi mhoiiya ti kamim mii simiir kigrirao miriiyim simiirin wi hik hauugi. Ħiya kara hik simiir hauuwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iiir haiburgigi. Mi sima wi kariir mii aiir namiriini mi wi kariir inig iiir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hiniina boinkin.

8 Mi Adi Komii siya Ebraham siir niisiimauuin, siyiuin miois kitiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iiya kima ti siyiuin miois kitiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kimairgim Adi Komii siir kamim. Mi iiya Aisak siir naokaina Ebraham siir yinisimin mi ii iriiyar kwoimim namkiyim mi siya siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi mhoiiya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwiso ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hiriinan siyiu kaimwowin miois kitiyin ini siirar swoki tirim.

9 Mi ti Josep siir nomiiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikiunam nu Isiba hiriirin. Mi iiya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin.

10 Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiyamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyiugim. Niingaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginiu, kwoin miiyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiiyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini wadieyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwin okwokin, biiyan inkam komii nu Isib simiir nuin siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biiyan inkam komii wara ywowin.

11 Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhii komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naeisim bi swoki inkiuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka.

12 Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisim yinkamiyinim krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam.

13 Mi mhoiiya kwisaka sima ina swoki amim. Mi Josep siya ha namin mi siya ina ini boiniuwin siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinim kariirin? Kimiir nomousimin, karairgin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin.

14 Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyieyin Jekop siirin wara wikiunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara winkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iuur iriiyara yimbiyam.

15 Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisisim ikim sima ini hirirar mi aowim.

16 Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisisimim sima swoki hainamim Ebraham siya sainin nuin siirim siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahamkin saingin. Hemoni yinisisimim simiir nugin.

17 Biiyarin Adi Komii siya Ebraham siir boinkin, iiya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoimgakar ywokiyim.

18 Mi inkam komiiyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mii kibi aiir bi ninokninkinkin, siya whaowaeya nwokin.

19 Mɨ siya simiirin miɨ prasae bɨ hauugin. Niingaka. Mɨ siya simiirin ɨna yɨpimpar miimiiyim. Mɨ miɨ komii komiiyim ɨna mɨ hauuin mɨ simiir yinisisimim hindara asi priɨyitkikininisugim. Mɨ sima, simiir nimiiyaeni siyɨuam whaowae mɨ sima asi naokaonamkim.
20 Mɨ taka ɨiya Moses siir apua siir naokainakiya mɨ saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mɨ saeya siirin mwɨi ɨna yapimuaeya. Tɨ yinisimin yinisim kibikin.
21 Mɨ Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hipɨuin siir kikaiyɨugo. Mɨ sowawaiyin ɨna hainamin siirin mɨ sowa kimɨdiniya aumiinau hir inɨ kikaiyɨugig. Mɨ ɨiya siya aumii aowa hir nwokaiya mɨ Pero siir yinisim kopaka saeya siir kigin mɨ ɨni saeya hai namin siirin. Mɨ siirin ɨni saeya yimiiyaeyin. Mɨ siya ɨni saiir yinisimnana ywowin, tɨ yinisimin.
22 Ɨiya siya Pero siir omaka hir nwowin mɨ siya ɨna mwrɨiraraokiyin. Mɨ nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginiu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mɨ Moses siir kwoinin ɨkɨ nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomokninkin digim. Siya inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Mɨ yaiyim siya boiniyim, siya biri kiyikrikiu boinikin. Niingaka.
23 Mɨ ɨiya Moses siir biewiyim kam nwɨsa namwoiuim mɨ siir kwoinin ɨna yaingwokiyin an wɨ ɨkɨ kariir isidin Isrel hiran iikamim wɨ simiir ninɨ kignaki.
24 Mɨ Moses siya ha napnamin mɨ siyar yapkigam nu Isiban inkam nwɨrin, Moses siir oman inkam nwɨrin siir nonkwobumbuninkini. Mɨ Moses siya siir oman inkamin siir whininti oin mɨ tɨ inkamin ɨni siya tioaokiyin.
25 Mɨ Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ɨna ninokninkinim Adi Komii siya ta miiya kariir nimbingiya. Siya minam nimbingikin. Isrelan iikamim simiir whinidamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mɨ Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka.
26 Mɨ ɨigwir nugakin, Moses siya ɨna yapamyakwokin. Mɨ siya kigam, inkam nwɨso Isrel hirankinaro sowa yaii ninii. Mɨ siya tɨ inkam nwɨso sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mɨ siya sowiir boin, kowa om whiruwaniairgo mɨ kowa kowa yaii dimusi ninii?
27 Mɨ tɨ inkam nwɨrin yaii bii niniiyin, siya yiriyɨu boinki, Moses siir yaiya saiir mɨ siirin ɨna iyop isiskiyin. Mɨ siya boin, nhinga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mɨ krimiir miɨ hid miriiyam?
28 Mɨ tari kira kariirin ii kira nikɨ ɨsomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swokɨ boini? Mɨ kariirin pɨ hiriinan swokɨ ɨsomaokiyim, aniya?
29 Mɨ ɨiya Moses siya tikɨ inkamin siir yaiya saiir wakaekiyin mɨ siya ɨna yidamkiyin, ɨni Midian simiir nuin ɨni siir yamwoiuin siya. Mɨ mhoiiya siya wig nokwonain mɨ siya yinisim yinkamiyino nwɨsa iyɨoninkin.
30 Mɨ biewi kam nwɨso dig nwokiyim ɨiya siya tɨ nu siiyin apa niinga siir nwowa. Mɨ ɨigwira Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirim mɨ siya paeya paekikopim sim nimbiyama saiir yainau hir yimbiyam, mhiu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyin apa niinga saiir hir.
31 Mɨ Moses siya kigiyin mɨ siya ɨni hindara yanaakiyin. Mɨ siya ha naprɨraoamin kingiin kigam mɨ ɨni siya wakaeki, Biiyan Inkam Komii siir yaiya boinkiya,
32 kimiir brougae wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin kara Ebraham, Aisak mɨ Jekop kimiir wanwiyaeyim simiir Adi Komii warairgin. Mɨ Moses siir piua ɨni nopnopar kinkiya. Mɨ siya tɨ paekikopim simiir kaowin mɨ siya ɨna yididin.
33 Mɨ Biiyan Inkam Komii siya siir boinki, warɨ kiriir iiga souwa diski. Warɨ nuin kira nokwowin nu kibikɨ kibi ieyairgin, bimbiuwi rani.

34 Kara bidi kigin, ti dimin biyieyim sima tir haiginiuwim kariir iikamim nu Isib hir nwowim simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saiir niinakiyim. Mi kiriirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namim. Mi simiirin wi kira nini kigriraowiuwim.

35 Biiya Moses siir oman iikamim sima siir boinki, nhinga boinkin kiriirin, krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mi hidin? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamin Isrel simiir yaowae komii nwowim. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haiburgigim mi sima wa nwoki amim. Adi Komii siir paekwosimin ti paekikopim paeki niugiyim Moses siirim nitkin siir nauni kirie haiginiuniyim. Mi Adi Komii siya boinkiya yaiya, siya simiirim namim, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin.

36 Mi Moses siya nu Midian hir haiburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikiunanaki mi sima ina yamigusamim. Mi siya nu Isib simiir nuin dimin kirie komii komii whiekakim haini tirbumbugik mi simiir nuin ini biyieya ywokiyin. Mi mii kwira siya miriiya op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biewi kam nwiso siya nwowim ti nu siiyin apan siir mi mii komii komii nhirim ini hirar yimbiyamim.

37 Biiyarin ti inkamin Moses nikiuwiyin siya Isrel hiran iikamim simiir boinkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwin okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprigi okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan.

38 Mi Moses siya Isrel simiir isidin simakar nwowin, krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa niingan siir mi Adi Komii siir paekwosimin siya Moses siirimin mhiu Sainai hiriir yam, siir yaiya iinokiinok nwoyokiyokiiiya saiirin hir ini boinmimauugig iikam whiekakim krimiir boinmimauuam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoin miiyikin omwai waiyayokiyokiiiyin iinokiinok krimiir hauu haiginiuwam.

39 Mi krimiir wanwiyaeyim sima Moses siir yaiya saiir biri wakaekim. Mi sima Moses siir yaiya ini digiumii haigingikim. Simiir kwoinim ini nu Isib siirimar swoki aingwo hisraenamim omin biiya sima nwo iiiram.

40 Mi Isrelan iikamim sima Eron siir boinki, kira tidiyiu min ti ikrimtio iupimpit krima kuuwam mi sima wi krimiir adi komiinan nwoki owim. Mi krima wi simiir yai imiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamin Moses nikiuwiyin krimiir niki ikiunaniyin nu Isib hirankin siya mhiua hiriir namin mi siya biri swoki itkin. Niingaka. Krima biri ninokninkinkim diminin siir tirin.

41 Mi taka iiya bulmakau yin irin aeyini sima nonkwokwokikin. Mi sima wraisu ira yisom siir nimiiyaeyam. Mi sima minsi hauugikim, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iiya sima ti dimin iiir kigim mi ini ogmwomir karamaeyar ywokiyim. Mi sima yaewou nae komiiya ina ikwo aekiyim.

42 Mi Adi Komii siya digiumii simiirin whisarii biri haimriiyiugin. Mi siya simiirin ini hindara kigninkin diriraerarkiyin. Mi bie bwan nauunim ini simiir adi komiinan ywowim. Biiki biiyin profet kamim simiir yaiya hiniina win boinkikim,

kima ti Isrelan iikamim iiya kima nu siiyin apa hir nwowa ti biewi kamnwiso mi ti wraisuin nhinir nisom hauugikin? Mi kima kariirim bidi yaingwowim, aniya?

43 Niingaka. Kima ti wraisuin Adi Komii niksisae Molok siir nisom hauugikin. Mi ta kimiir wraisu is omaka kima haiyapyokyokaiya ti nu siiyin apa siir, ti biewi kamnwiso kima minam hainamkim Molok kimiir adi komii niksisaeyin siir inig iiir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikiuwiyin siya kimiir adi komii niksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iiirar mi hainanim. Mi ti

tidyiuin kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.

44 Adi Komii siir yaimwowim saiir yimbiyam. Mi Adi Komii siya minam niisiimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yiisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa saiirin. Biiya iiya krimiir brougae wanwiyaeyim nu siiyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa saiir yapninopkainam Adi Komii siir inig iiir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriiyin.

45 Siya krimiir brougaeyim sima nu siiyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa saiirin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiiyin Josua, saikar yitim. Mi iikamim ti nu iiir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin krimiir brougaeyim simiir inigar nwoyokiyokiiyin mi ini Devid siyar yimbiniyin.

46 Mi Adi Komii siya ini Devid siirimar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sriigi mi kara omaka ira ti mirii, kiriir inig iiir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyin mi kira wi saiir nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Niingaka.

47 Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.

48 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriiya saiir biri nwowikin. Niingaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hiniina win boinkikin,

49 Adi Komii siya boinki,

ninomora ini kariir ipiinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir iiga
siir nokwowikin. Kima wi paka hiniin omaka sae mirii, kariiramin.
Kara wi piki omin si nidwosiisnaki.

50 Mi kariir iina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? Niingaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim.
Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.

51 Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiriyim kimiir wiina paniina wakaei. Mi kima iinokiinokin Adi Komii siir naeyiuin siir yai paniinsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyiu biyie biiya sima tirkaiyiuwim mi kima ini simiir hiriinanar swoki tirim.

52 Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwirkin niinga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hiniin, ti inkam wadieki wadieyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiiya siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin.

53 Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Adi Komii siir siyiu komiiyin siir paekwosimin siir boinmauugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboinmauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboinmauu mi kima ti siyiu iiir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siiyani

54 Mi sima bidi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyiugiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyiekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim.

55 Mi Adi Komii siir naeyiuin ini Stiven siirarar yaninkiniuniyin. Mi siir nhwoin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin dimin komiiyin paenan niudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiina naka kinamasu okwowi.

56 Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bidi kigiyin ninomora piigigiya.
Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir iina
iniiga saiir kingiina yaka kinamasu okwowin.
57 Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima
whiekakarin, ini siiraramar yinoopnamim.
58 Mi sima siirin ti om komiiyin siir idwowiiya hiriir kiyitnimnirnaniyam.
Mi sima siiya komii komiiyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biiya
yai siir niki boin hiuriyiuim, simiir yiuis nhirim ina yisitkikinkiyim. Mi inkam
nwirin Sol nikiuwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siiya ina kaiyimikim
siirin.
59 Mi iiya sima siiyani Stiven siir kaiyimikim mi siya ina kauwanki
boinkiyin, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biiyan Inkam
Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi.
60 Mi Stiven siya ogmwo ha hiugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biiyan
Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya
saiirsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyieyim simiir diinak itkiigiigi. Mi siya
ti yaiyim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Ɨriig.

8

1 Sol siir kwoinin ini mairgimairga ywokiyin, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iiya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii
Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginiugim. Mi sima om
komii Jerusalem hir asi haiburgigim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu
whiso sowiir nwowo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi
aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgigim, simaka.
Niingaka.
2 Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, sima youu
haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.
3 Mi ti inkamin, Sol nikiuwiyin, siya siyiu whiruwa biri tirkin Jisis siir isid
iiirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar
kiyit kiigiiki. Mipi omaka sima hiugripkiikikaiiya pi saiir kiyitnoudnankaigi
simiirin. Ɨriig.

Sima yai win kibieya saiirin nu Sameria hir boinmimauugim.

4 Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim, sima ini omom omomim
simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibiya ini tiki omom simiir yap
boinmimauuamim.
5 Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi
siya inkamin Adi Komii siya nimbinin Kraist, siya siir yai imiir
boinmimauuamkin.
6 Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yaiya, saiiramar maugiyim. Mi
sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraerarim.
7 Mi iikam whiekakim ti om iiir nwowim uridyiu bibiyie saiirara, bidi
yinkiniukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyieyim, Filip siya ninimniskiigiyim sima
ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga iin ninsimsiriunakiyamim,
simiirin Filip siyar yinimniskii digi.
8 Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini mairgimairga ywokaeyamim.
9 Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin
Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin
siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin
karairgin.

10 Mɨ iikam whɨekakɨm tɨ omɨn siir hɨranɨm mɨ iikam nhɨrɨm inɨgakɨm mɨ nhɨrɨm inɨg karamae ɨkɨm mɨ sɨma ɨni Saimon siir yaiya saiirar wakaeyɨm. Mɨ sɨma boɨn, warɨ inkamɨn kɨrɨekakɨn Adi Komii siya hauugɨn siirɨn kɨrɨe.
11 Saimon siya dirɨraerarɨm sɨma bɨdi bɨdinana kɨgnanaekɨm, ta nopa siya nanaowiya. Mɨ sɨma tɨkɨ iikamɨm Saimon siir yaiya saiir asi wakaeyoknakɨm.
12 Mɨ Filip siya ta yai wɨn kɨbiya ɨni saiir boɨnmɨmauuwɨn iikamɨm tɨ omɨn siir hɨranɨm sɨmiir. Siya mɨnam boɨnmɨmauugɨn, ɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya iikamɨm sɨmiir kɨgrɨraowi mɨ Jisɨs Krais siir inɨgɨn siir wara yɨnkɨn boɨnmauu sɨmiirɨn. Mɨ sɨma ɨni ta yaiya siya boɨna, ɨni saiirɨm yaɨngwo tɨbmiikiyɨm mɨ siya iikam ɨmiirɨn op ɨna baptais haigɨnɨuswowɨm.
13 Mɨ tɨ inkamɨn Saimon nɨkɨuwiyɨn siya ta yai aiir wakaeyɨn mɨ siya ɨna yaɨngwo tɨmiigiyɨn. Mɨ Saimon siya ɨni saɨkar ywowɨn. Mɨ tɨ dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm siya sɨmiir kɨgɨn Filip siya dirɨraerarɨm. Mɨ siya ɨni kakakar ywokiyɨn.
14 Mɨ aposel kamɨm om komii Jerusalem hɨr nwowɨm, sɨma wakaewɨn, nu komii Sameria hɨran iikamɨm sɨma bɨdi wakaeyoknaɨm Adi Komii siir yai aiirɨm. Mɨ sɨma ɨna yɨkropkiyɨm Pita Jon sowiirɨn, sowa kɨgnakiyam.
15 Mɨ sowa om komii Jerusalem hɨr haiburgiko mɨ sowa ha napdinamo mɨ nu komii Sameria hɨriir yapnɨmbɨiyam. Mɨ sowa nhwo iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiiram ha ninɨ kwɨsɨuwo mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn sɨmiira yanɨnkɨnɨuɨuɨn.
16 Sowa bɨdi yɨnoknɨnkɨno, bɨiya sɨma whɨsariiya baptaiskɨm Jisɨs Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir inɨgɨ ɨiirɨn. Sɨma Adi Komii siir naeyɨuɨn siir bɨri nikɨ haigɨn nɨingar nikɨ okɨm.
17 Mɨ Pita, Jon sowiir ɨinao sɨmiir mwo ɨmiir ha nonkwowɨm mɨ sowa ɨna boɨnkiyo, Adi Komii, kɨriir naeyɨuɨn sɨmiir wanɨnkɨnɨuni.
18 Mɨ Saimon siya kɨgi, aposel inkam nwɨso sowa iikamɨm sɨmiir mwowɨm sɨmiir nonkwokiyɨm. Mɨ ɨni siyar kɨgi, naeyɨuɨn sɨmiir nanɨnkɨnɨuɨuɨn. Mɨ siya umɨr asi ninɨ hainakikɨn sowiir saɨnam. Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn,
19 mɨ kowa warɨ kɨrɨeya kariir warar mɨ hauugi. Mɨ kariir ɨina inkam nwɨrni mwo mɨ onkwowi mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ nwɨrni mɨ anɨnkɨnɨuɨuwɨm.
20 Mɨ Pita siya boɨn Saimon siir, dimɨnɨn Adi Komii siya prɨihauugiyɨn kɨra ha naɨngwowi pɨ umɨr aka saɨnɨm, aniya? Nɨingaka. Warɨ kɨriir umɨrɨm wɨ kɨnakar nɨnkɨn kɨguguki.
21 Kɨra taka kɨrɨe aiir haiyɨm, wɨ dɨg nwo rani. Mɨnsika, kɨriir kwoɨnɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn saɨka mɨiyɨk nwo rani. Nɨingakɨ, nɨingaka. Ɨnɨ biyɨekɨ biyɨe ywokiyɨn.
22 Kɨriir kwoɨnɨn tɨ kisɨna haigi, kɨra Adi Komii siiram tɨ srɨinanae kɨriir dimɨn biyɨeyɨm igbid kamiyau sɨmiir haiyoprimdimiigiyɨm kɨriir mhɨi kwoɨnnau nwokaiyɨm mɨ kɨra wɨ wadɨeyar nwoki owɨm. Mɨ Adi Komii siya wɨ saiir saiira naɨngwokwonanae rani.
23 Pita siir yaiya tasa nikɨ amyokiyokɨiya. Kara bɨdi kɨgɨn kɨriir mhɨi kwoɨnɨm whwokwoka bɨ nwowikɨm. Mɨ kɨra siyɨu mɨiyɨkɨn siiram panɨinsi yaɨngwosi.
24 Saimon siya ɨna boɨnkiyɨn, kowa Adi Komii siirɨm tɨ srɨinanae kariir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir nɨinak ɨtkiigɨigiyɨm tɨ dimɨn biyɨeyɨm kariir kwoɨnau tɨr nwokaiyɨm. Mɨ kariirɨn wɨ sɨma nonkwonɨinwomwɨirnɨnkɨnisi.
25 Ɨiya Pita, Jon sowa swokɨ haiyɨuk apnama om komii Jerusalem hɨriir mɨ sowa Adi Komii siir yai wɨn kɨbiyɨm ɨni tɨ iikamɨm tɨ omi sɨsɨmɨm nu Sameria hɨr nwowɨm, ɨni sɨmiir swokɨ apboɨnmamauuamo. Ɨriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hɨran inkamɨn siir boɨnmɨmauugɨn

26 Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii
Jerusalem siir ti haiburgik mipi ti siyiu komiiyin Gasa namiyin pi siir hiriir
dapniyam. Mi kira pi ti siyiu siiyin nu apa niingan siir dam.
27 Mi Filip siya ha napiinamin ti siyiu iiir mi siya nu Itiopiyan inkamin om
komii Jerusalem hir nini hainangikyakwokin Adi Komii siir inig iiir mi siya
siirin siyiu hir yapiduna, ti nu Itiopiyan inkamin. Mi siya ti inkamin simiir
wig komiiya nu Itiopiya hir kigriraowiya, saiir umir digworaekwowim simiir
biiyan inkamkin, ti inkamin. Mi ta wiga saiir inigin Kandesika.
28 Mi tiki inkamin ina swoki amim, siir oma hiriir. Mi siya karisa saiir ii
idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira
biiya profet Aisaia siya wingiga, saiir nidwokai mwainamkin.
29 Mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinki Filip siir, kira pi ta karisa pi saiir
pida dapam.
30 Filip siya ha niwitnamin kingiin hiriir mi siya yap wakaeyam, tiki
inkamin ta yokwowa biiya profet Aisaiaki si wingiga siya saiir nidwokai
mwainnami. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina
saiir bidi yinokninkinkiyin, aniya?
31 Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya saiirin.
Inkam nwirkin kariir boinmimauu karamae nwowi, kanakana wi paniina
ninokninkini. Niingaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii
siir yaiyim kariir wini boinmimauuni.
32 Ta yaiya siya mwainama saeya hiniinga.
Ini sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi
siya yaimin dimin biri nomboboinamkin, siya ini sibsibnan ywowin.
Sima, simiir kan imiir kinkrimkrip haiiyim mi sima biri kauwigim.
Niingaka.
33 Mi sima siir yigbumbu haiginiu. Mi sima siirin yai miiyiknan biri boinkim.
Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iiya ti nu iiir nwowa ini dig ywokiya.
Mi siir igsopa bi nokwokairiinanaowidgin. Mi siir niwiiyin wi nhinga
boinmimauuwi siir iikam imiirin. Niingaka.
34 Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip
siir boinki, kara kiriir sriii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhiniiram
winkika? Mi siya, siyamar winaka, iyie? Mi tari inkam nwiram nasi winkika?
35 Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboinmamauuin ti
yaiyim siir. Siya ina boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirim winkika.
36 Mi sowa ha namwo ti siyiu iiir mi sowa whiiisim kwira saiir yimbiiyam.
Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara
op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyiuin op baptaisiyin siir biri
haiginikougin?
37 Mi Filip siya swoki boinki, kiriir kwoinin naingwo tibmiikiinkiswo mi kira
wa pi tibin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina
naingwo tibmiigiyin Jisis siirimin, Adi Komii siir yinisimin.
38 Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi
Filip sowa ti inkamin nu Itiopiyanin sowa ina yapnatmaimainaniyamwo. Mi
Filip siya siirin ina baptais haiginiuin.
39 Mi sowa opa saiir haiburgikwo mi sowa ina yapnaidamwo. Mi biri
kimiminkikin Adi Komii siir naeyiuin, ini Filip siirar yikiunamin. Mi
tiki inkam komiiyin Filip siir biri swoki kigikin. Niingaka. Mi siya ini
mairgimairga ywowamin.
40 Mi Adi Komii siir naeyiuin Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik.
Mi siya omom omomim simiira yap boinmamauuam Adi Komii siir yai win
kibiya saiirin. Mi mhoiiya siya nu Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Iriig.

9

Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya ina yaingwo tibmiigiyin Krais siirim.

1 Mi taka ii aiirarin Sol siir kwoinin miiyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biiki biiyan yaowae adin saika ini boiniu.

2 Sol siya siir sriiyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biiyan Inkam Komiiyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga. Siirin saeyar kinsiis haiginiuwi Jisis siir isidin saikar nap miriiyim simiirin wi saeyar kiyitnimnir hainami, omaka sima hiugripkiikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa saiirim saiir kiyitkaigaikiyam.

3 Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyin, ini Sol siirar kaigikiunainiyin, hinda hinda bi namkin.

4 Mi siya ina yakainamin nua hiriir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuam dimusi tirkin?

5 Mi Sol siya boinki, ti inkam komiiyin kira yipikin? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyairgin.

6 Kira dinsiin apnam mipi om komiiya hiriir dam. Mi kira pi kariirimar didwo hirgiugiu.

7 Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ini yai kaonis boinam yankabguguwim. Mi sima yaiya saiirar wakaekim sima inkamin siir biri kigim. Niingaka.

8 Sol siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siir nhwoin ini waugiwauga yiigiyin, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir iina saiir yinkikwona apnam om Damaskasa hiriir.

9 Mi iiyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiyim. Siya naeisim biri naekin mi opisim biri kwiyaekin. Niingaka.

10 Inkam nwirin Adi Komii siir mii kigna miriiyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananais! Mi siya ina boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi?

11 Biiyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mipi tiki siyiuin nap wrieyok karamae nwowiyin pi siir dapnam. Tiki siyiuin, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka saiir dap iiyam. Mi inkam nwirin om Tasas hiranin mipi siirim tini sriiyiu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hirar kwisin.

12 Mi siya nhwowa niki kwisin mi ini siyar kwiskigmimikwinin inkam nwirin, Ananaias nikiuwiyin, siya Sol siiramar swoki iti mi siir iina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiyim. Biiyan Inkam Komii siya Ananaias siirin nhwo hiniina nikiumauugin.

13 Mi Ananais siya wakae boinki, Biiyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haigiririr boininaei. Mi siya kiriir isidin om komii Jerusalem hiranim, simiirin siyiu miiyik miiyiknan biri tirkin.

14 Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaiginiuwim yokwo hirin ti hiriinan siyiu iiir tirim. Siya minam nitkin iikamim kiriir yai aiiram naingwo tibmiiyim simiirin uridni nombiru kiyitnimnirnainamim, omaka hiugripkiikikaiya saiir nini kiyitkaigaigikim.

15 Mi Adi Komii siya boinki Ananais siirin, kira ta kariir yaiya saiira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbingiyin. Mhoiiya siya wi hinda

tinda nami mi wi kariir yaiya saiir nap boinmimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi.

16 Siirin wi kara niisiimauuwi mi siya hikpai hikpaiyim, wi kariir mii aiirsi hai.

17 Mi siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir iina ini Sol siir piu aiir ini onkwoiuin. Mi siya siir boinki, nomiiyau Sol! Ti Biiyan Inkam Komiiyin Jisisin siyiu kira kigni kariirin siya nikropkikin kiriirimin. Kara kiriir nhwoina iiir haiswoniskiiyam nitkin. Mi Adi Komii siir naeyiuin wi kiriir piu niki anikiniuniyim.

18 Mi dimininn Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Niingaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiuin.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

19 Mi mhoiiya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir piua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir.

20 Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaeiya saiir yapninopkainam. Mi Jisis siir yaiyim simiir ini boinmimauuiu. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin.

21 Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biiya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki tirbumbuninkin haiginiugim siyiu bibiyieyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka hiuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiramin wa mi ikiunamim.

22 Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikiukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbingiyin siya Mesa-iakin.

23 Ii nhirim kasa rani, namkiyim. Mi iigwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim.

24 Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, nii nabie nii nabie, siir nisomao ni siyiuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboinmauuniya siir.

25 Mi iigwir niiyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siiya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyiugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iiir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Ɨriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

26 Mhoiiya Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mii kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinim ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Niingaka. Sol siyairgin.

27 Banabas siya Sol siirin ina yikiunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmauuiu Sol siirin. Siya boin, siya Biiyan Inkam Komii siirin ti siyiu iiir napiyiskainikin. Biiyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi

Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hiniina boinkikin.

28 Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Niingaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimauuyokiyokiiyin om komii Jerusalem hirin.

29 Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauuin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka ninkinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin.

30 Mi kam nhirim naingwo timiiyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikiunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

31 Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyan ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Niingaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yowomwarkai haiginiu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriiyar yamiyokiyokiiyamin mi ini komiiya yasae okiyin. Ɨriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

32 Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam.

33 Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriiyar whoim. Mi ti biewi iriiyar whoimim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin.

34 Pita siya Inias siir boinki, Jisis Krais siya kiriirin wadie bidi ywowaiginiugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin.

35 Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin okwokiyin mi siya ini wadieyar ywokiyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiigiyim.

36 Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiiya, ini om Jopa hir nwowa saiir inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hiniina dapika, Dokas. Taka wiga saiir siyiuin, bimbiuwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauuwi.

37 Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiir piuis biyieya ina hiisok hainanaiimim mi sima saiirin mowinau hir ini haigigig.

38 Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mii kigna miriiyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwisa yikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau!

39 Mi Pita siya ini tiki inkam nwiso ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiyamin om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniiyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yiuisim Dokas saeya panim, sima Pita siir yiisiimauu. Ɨiya saeya krimakar nwowa mi ti digworaek-wowim saeya nonkwokwokim.

40 Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hiugi simiir mhoiiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkamin ini taka wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi saiir nhwoin ina yanao kaowirirkiyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo kaowirirkiya.

41 Mɨ Pita siya ta wiga saiir ɨina aiir inɨ kiyai mɨ ɨna kinɨnsiin okwokiya. Mɨ siya sɨmiir yɨkɨuna iikamɨm Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ wig igabaeyɨm sɨmiirɨn wara yɨkɨuna. Mɨ Dokas saeya ha nɨuunaiiniya mɨ ɨni sɨmiir whwonkam ɨda yaunɨ ɨuun okwoniya. Mɨ sɨma saiir kɨgɨm mɨ sɨma ɨna yaɨngwokiyɨm, saeya ɨni omwai swokɨ waiya.

42 Mɨ taka yaiya ɨna haigirɨrɨrkiya om Jopa siirar. Mɨ iikam whɨekakɨm ta yai aiir wakaewɨnɨm mɨ sɨma ɨna yaɨngwo tɨbmiigiyɨm Bɨiyan Inkam Komii siiram.

43 Ɨi kasa rani, Pita siya om Jopa hɨr nwowɨn, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir mɨiya ɨkɨ wraisupai wraisupaiyɨm, naeiyɨm sɨmiir ɨsɨm, sɨmiir dirɨraerar nonkwokwowikɨn. Ɨriig.

10

Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya Konilias siir hɨriir yɨmbiyam mɨ siir yaiyɨm siir ina boɨnmɨmauugig.

1 Inkam nwɨrɨn nu komii Sisaria hɨr nwowɨn, siir inɨgɨn Koniliaskɨn. Siya kam kamaɨr ɨriiyarɨm (100) yaii nɨniiyɨm, ɨni sɨmiir bɨiyan inkam komii ywowɨn. Siya kamɨm ɨrɨm haiiyɨm nu Itali hɨranɨm mɨ sɨma ɨrɨpa nu komii whɨruakɨm.

2 Mɨ siya Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiraramar naɨngwokwonanaeikɨn mɨ siir inɨg ɨiirar hainanikɨn. Mɨ siir omakan iikamɨm yɨm ɨriipa hɨriinan Adi Komii siiraramar mɨ aɨngwowikɨm. Mɨ siya umɨr digworaekwo nhɨrɨm ɨkɨ Judan iikamɨm umɨr digworaekwowɨm whaowaeiyɨm, pɨ sɨmiira mɨ hauuwi. Mɨ siya ɨinokɨinokɨn Adi Komii siiramar mɨ srɨinɨnaeikɨn.

3 Mɨ ɨigwɨra bɨe nad nwowam tɨbɨn mɨ dimɨn whɨrɨn nhwonan siya whɨnkɨgiyɨn, ɨni paenan yɨuyakiyɨn. Mɨ ɨni siya kɨgwɨnɨn, Adi Komii siir paekwosɨm nwɨrɨn nouapnɨnopkainaniyɨn. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya ɨna inɨ dapɨkɨuɨuɨn, Konilias siir inɨg ɨiir, Konilias!

4 Mɨ Konilias siya ɨna kɨgɨdidwɨnɨn Adi Komii siir paekwosɨm ɨiirsiyɨn. Mɨ siya boɨn, Bɨiyan Inkam Komii, dimukɨn kɨra boɨnɨn kariir? Adi Komii siir paekwosɨmɨn ɨna boɨnkiyɨn, kara bɨdi wakaeyɨn nhwo kɨra kwɨsboɨnɨn mɨ umɨr digworaekwo mɨnɨm kɨra hauuwɨm, iikamɨm sɨpɨmiyokmaeyamiyɨm sɨm. Adi Komii siya bɨdi kɨgɨn tɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨra tɨrɨn mɨ kara kɨriiram asi nɨtkɨn.

5 Mɨ kɨra pɨ kam nhɨrɨm pɨ sɨmiir dɨkropki, sɨma pɨ om Jopa hɨriir dam. Mɨ kɨma pɨ inkam nwɨrɨn Saimon mɨ siir inɨg whɨrɨn Pitakɨn mɨ kɨma pɨ siir wɨkɨunani.

6 Tɨkɨ inkamɨn ɨni Saimon nwɨrɨn siir omaka saiir hɨr nwowɨn. Mɨ siya wraisupai wraisupaiyɨm sɨm ɨsɨm sɨmiir dirɨraerar nonkwokwowikɨm. Mɨ siir omaka ɨni whɨi komiiya solwara nɨkɨuwiya, ɨni saiir whɨigbid hɨr mɨriiya.

7 Mɨ ɨiya Adi Komii siir paekwosɨmɨn ha namkiyɨn mɨ Konilias siya inkam nwɨso siir omaka mɨriiyo sowiiram yɨkɨuna. Mɨ tɨ inkam nwɨso sowiir nwɨrɨn yɨo yaii nɨniigɨn mɨ tɨriigɨnɨn yaii nɨniiyɨn siir kwoɨnɨn Adi Komii siiraramar naɨngwokwonanaeikɨn. Mɨ tɨ inkamɨn siir mɨiya Konilias siir whɨnmɨriigɨn.

8 Mɨ Konilias siya yaiyɨm Adi Komii siir paekwosɨm ɨeya boɨnmɨmauugiyɨm mɨ siya kam nwoɨmɨm sɨmiir swokɨ boɨnmɨmauugi. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna yɨkropkiyɨm om Jopa hɨriir.

9 Mɨ tɨ kam nwoɨmɨm ha napnamɨm mɨ sɨma bopwo yapwhonkainamwɨi. Mɨ ɨi gwɨra sɨma ha swokɨ ɨnsiin apnamyakwokɨm mɨ ɨni om Jopa kingiin hɨriir yapnɨmbɨiyamɨm. Mɨ taka ɨiya Pita siya omaka akou hɨriir iiyam. Mɨ sɨmiir omaka akouwɨn yɨo ɨni hindara yɨtkɨnɨn. Mɨ siya nhwo kwɨsboɨnam hɨriir niiyamkɨn. Mɨ bɨe mwokou bɨdi yamɨkwoniyɨn.

10 Mɨ Pita siya mhɨigɨ naokɨn, siya pɨ naeyɨm tɨrkɨn. Mɨ sima nae ɨna ikɨ dirɨraerarɨm. Mɨ dimɨn whɨrɨn nhwonan siya whɨnkɨgwɨnkɨn, siir hɨriir nɨmbiyamɨn.
11 Mɨ ɨni siyar kɨgiyɨn nɨnomora pɨigikiya. Mɨ dimɨn whɨrɨn ɨna yɨkiinaiiniyɨn. Tɨkɨ dimɨnɨn, ɨni nɨbmɨrnan ywowa. Mɨ ta dimɨna saiir mwɨs mwɨs whiiyɨm, bɨdi yɨnkiamamasugiyɨm. Mɨ saiirɨn ɨna yonkwokiikiiraraokiya nua tɨriir.
12 Mɨ nɨbmɨra saiir yainau hɨr nwokainaiiniyɨm wraisupai wraisupaiyɨm kasa rani. Mɨpug ɨpiyɨn mɨ hu hab mɨ ɨt tɨ hɨniɨn hɨniɨn wraisu ɨkɨm.
13 Mɨ Pita siya tɨ digworaekwowɨm sɨmiir kɨgiyɨn mɨ yai kwɨra ɨna kauwok boɨnkiya siiram, Pita! Kɨra dɨsiin ɨdwoki mɨpi tɨ wraisu ɨmiir dɨsomsom anagae.
14 Mɨ Pita siya ɨna yowarkɨi boɨnkiyɨn, Bɨiya Inkam Komii, kɨbɨe idwai kara pɨ tɨ hɨniɨn wraisu biyɨeyɨm pɨ sɨmiir swokɨ ɨsomsom anagae rani. Nɨingaka. Juda sɨmiir siyɨuɨn igbidgak bɨdi ywowɨn, tɨ nae hɨriinanɨm sɨmiir naeyɨm. Mɨ an kara ɨriipa hɨriinan igbidgakɨn.
15 Mɨ taka yaiya kwɨsaka ɨna swokɨ boɨnkiya Pita siiram. Bɨdi wakae! Dimɨnɨn Adi Komii siya boɨnkiyɨm kɨra kɨpi nantamyɨryɨr mɨ ha kɨpi naɨngwo wɨ biyɨe nwowi. Nɨingaka. Wɨ biyɨe nwo rani.
16 Mɨ ta yaiya kwoɨmaka ha swokɨ boɨnkiya Pita siir mɨ bɨri kɨmɨmɨnkikɨn tɨ dimɨnɨn ɨna swokɨ kwankaiinamɨn nɨnomor koua hɨriir.
17 Mɨ Pita siya ɨna yaɨngwo whrɨewhrɨekiyɨn tɨkɨ dimɨnɨn nhwonan siya whɨnkɨgwɨnɨn siirsiyɨn. Mɨ siya ɨni siir siira yaɨngwowɨn, tɨkɨ dimɨnɨn siya dimuam nɨmbinikɨn? Mɨ ɨiya siya siir siira nikɨ aɨngwokwonanaeiyɨn mɨ tɨ kam nwoɨmɨm Konilias siya nɨkropkiyɨm sɨma Saimon siir omaka aiir naka apyɨskaiyɨuɨm mɨ sɨma ɨni ta omaka saiir omaka anoka yaka okwoɨuwɨm.
18 Mɨ sɨma ɨna yaka ɨkɨuɨuwɨm, ta omaka! Saimon Pita ɨni tɨr nwowɨn, aniya?
19 Mɨ Pita siya dimɨnɨn nhwonan siya whɨnkɨgɨn ɨni siirar nikɨ aɨngwokwo krɨpkaiyɨn. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siya boɨnki siir, bɨdi wakae! Kam nwoɨmɨm sɨma kɨriiram hansrani.
20 Mɨ Pita siya ha nɨuunamɨn mɨ ɨna yaunɨ ɨuun boɨnɨn tɨ inkamɨn kɨma hanranɨn siya karaɨrgɨn. Mɨ kɨma dimuɨm nɨtkɨm.
21-22 Mɨ sɨma ɨna boɨnkiyɨm, krɨmiir bɨiyan inkam komii Konilias siya nɨkropkikɨn mɨ krɨma asi nɨtkɨm. Mɨ siya kam kamaɨr ɨriiyarɨm (100) yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨi nwowikɨn. Mɨ krɨmiirɨn siya nɨkropkikɨm. Mɨ siya inkam wadɨekɨn, dimɨn biyɨe bɨ dirɨraerarikɨn. Mɨ siya bɨdiya mɨ aɨngwo tɨbmiiyɨn. Mɨ siya Adi Komii siirsiyɨn, pa mɨ ɨdidi. Mɨ Judan iikamɨm sɨma Konilias siir boɨn, siya inkam wadɨekɨn. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siir boɨnmauugikɨn. Mɨ Konilias siya krɨmiirɨn asi nɨkropkikɨn, siir omaka namɨm kɨriir yaiyɨm sɨmiir mɨ wakaeyɨm.
23 Mɨ Pita siya sɨmiir boɨnki, sɨma ta omaka aiir prɨiiyamɨm. Ɨriig.
24 Mɨ ɨi gwɨr nɨugakɨn, Pita siya ɨni sɨmaka yɨnkɨn amyakwokɨn. Mɨ Jisɨs siir isidɨn om Jopa hɨranɨn, sɨma wara yɨnkɨn amyakwok sɨmakar. Ɨigwɨra sɨma ha napnamyakwokɨm mɨ siyɨu hɨr yapwhwonkainamwɨi. Mɨ ɨi gwɨr nɨugakɨn ɨna yɨnsiin apnamyakwokɨm. Mɨ sɨma kɨmɨdiniya om Sisaria hɨriir yapnɨmbɨiyam. Mɨ Konilias siir pɨugana mɨ siir nomiiyauɨm sɨmiirɨn, bɨiyar yɨkɨunakwokɨn. Mɨ sɨma ɨni hɨrɨrar yokwokɨnɨm Pita sɨmiirɨm.
25 Pita siya ɨna yapnɨmbɨiyamɨn, Konilias siir omaka saiir hɨriir. Mɨ siya ha mɨ apnaniyɨn mɨ sowa ɨni omakanau hɨrar yɨniyapyɨskaiyo. Mɨ Konilias siya ɨni Pita siir ɨgmiiga nɨnɨ akai hɨuniyɨn siir inɨg ɨiir hainanam.
26 Mɨ Pita siya kinɨsiin okwoki siirɨn mɨ siya boɨn, kɨra tɨ ɨnsiin okwoki. Kara kɨriir hɨriinan inkamaɨrgɨn.

27 Mi Pita siya Konilias saikar naboinai iiyamin siir omaka hiriir mi ini siyar
ii kiginamin, iikam whiekakim sima hirarar nidwokaimimirkwokini.
28 Mi Pita siya boinki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nim krima
om whiran iikamim simaka kingiin bi napkinmasuwikim. Niingaka. Krima
igbidgak hiriinasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hiniina boinmauugikin,
kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam biyie. Niingaka.
29 Mi kara kimiir yaiya pi saiir wakae boin tani. Niingaka. Kariirin kima
nikiunakikin mi kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki
kwasrii? Kima dimuam nikiugikim kariiramin?
30 Mi Konilias siya boinki, mhisi biiya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin
whirin iiya bie nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir
omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir
whwonkam ida namikwoniyin. Mi siir yiuisa ini twakwo hignan yinyakiya.
31 Mi siya boinki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin
kira sriigiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam whaowaeyim
kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoinin ini simiirar
naingwokwokaigiyin.
32 Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir
nini ikiunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir nwowin.
Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is mii miriigin. Mi siir omaka ini whii
komiiya solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid miriiya.
33 Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nikropkisasaugim. Mi kira siyiu
miiyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krima omakakim ti tirarar namwoniyim
Adi Komii siir whwonkam ida krima minam nitkim, yai whiekakim Biiyan
Inkam Komiiyin, siya boinmimauugikim simiir wakaenakiyam. Konilias
siya hiniina boinkikin. Ɨriig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiir hir boinmimauuiu.

34 Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa
tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin,
kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya
whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi
swoki naingwowikin.
35 Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo
tibmiiyim mi siyiu miiyik napiyim siya simiiram naingwowikim.
36 Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel
simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, Jisis Krais siir yaiwin
kibi imiir boinmimauuwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi
Komi saika kwoin whirua nwowam.
37 Mi taka yaiya biiyin nu Galili hir nimbiyamka. Mi ini nu Judia
hir nwowim omisisimim ini simiira yinyokii irkaka. Ta yaiya kima bidi
yinokninkinim bii Jon siya bidi boinmimauuwim, op baptais haiginiuni
siyiuin.
38 Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya
nimbingikin siirin. Mi siir naeyiuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir
kirieya mi iriipi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya saiir. Mi siya omom
omomim ini simiir yamin mii kibiya saiir napmiriiyamam. Mi siya iikam
biyieyim yiu biyie siya diriraerarbumbuninkin haiginiuim, ini siya hais-
woniimnisikiiyamim. Mi Adi Komii siya miiya siya miriiya ini saika ywowin.
39 Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om
komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini

paeyin hiiniya nirioninkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin.
40 Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwowin ie hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir niisiimauu haiginiugin.
41 Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Niingaka. Siirin krima krima kigikin. Biiyan Adi Komii siya nimbinim siir yai boinmimauuam. Mi siya kininsiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krima ini saikar yidwo aeyim.
42 Mi siya hiniina boinmimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boinmimauu haiginiu. Adi Komii siya nimbingikin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biiyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyokiiyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi.
43 Biiya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sima winpriginkim profet kamim sima boinim, inkamim Biiyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyieya wi siya niinak itkiigi. Ириg.

Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyiuin ini simiir wara yaninkiniuniyin.

44 Mi iiya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyiuin ina yaninkiniuniyin iiya sima Pita siir yai imiirar niki wakaeya saiirar.
45 Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sima kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin ini simiir wara mi aninkiniuiuin. Mi sima ini hindara yanaakiyim.
46 Mi sima wakaeki, sima omom omoman yaiyim sim boinamim mi sima Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hiniin asi boinkin.
47 Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginiuwiya saiir siyiuin. Mi Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniuin. Pita siya hiniina boinkin.
48 Mi Pita siya simiir boinmauu wakaeki, kima Jisis Krais siir inigin op siir ti baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Ириg.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.

1 Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sima bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin wakae. Mi sima ina yaingwo tibmiikiyim.
2 Mi iiya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiidinamin mi kamim miois kitiyim sima saikar yinkin waomwarkii boin.
3 Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwowiyim nae simiir omaka bidi ini idwokai aenakiyin.
4 Mi Pita siya boinmauugin iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.
5 Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amama-sukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar hiririunaiiniya.
6 Kara bidi sibgu kignioknинkiyim, tiki diminim saiir yainau nwokainai-iniyim. Wraisupai wraisupaiyim niimauanim mipuk ipiyin mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, saiirara nwokainaiinikim.

7 Mɨ ɨni kara wakaekiya yai kwɨra kauwok boɨnkiya kariirɨm. Kɨra wara wraisuɨm sɨmiir dɨsomsom anagae!
8 Mɨ kara ɨna wakae boɨnkiyɨn, Bɨiyan Inkam Komii. Kɨbɨe idwai! Kara pɨ hɨriinan wraisuɨm krɨma haiyaiyɨm kara pɨ sɨmiir swokɨ ae rani, sɨma wraisu paiigɨ waeyao.
9 Mɨ ta yaiya, kwɨsaka ha swokɨ boɨnkiya nɨnomor kou hɨr, saeya hɨnɨɨna boɨnkika, dɨmɨn wadɨe Adi Komii siya tɨrkiyɨn siirɨn ha kɨpi boɨn, dɨmɨn biyɨekɨn. Nɨingaka.
10 Mɨ tɨkɨ dɨmɨnɨn kwoɨmaka, ha nɨnkɨnyaeyaogugunamɨn mɨ siya ɨna swokɨ amɨn nɨnomor koua hɨriir.
11 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkɨkɨn tɨkɨ kam nwoɨmɨm, omaka kara nwowɨna ɨni saiir akpitga yamɨkwoniyɨm. Inkam komii nwɨrɨn nu Sisaria hɨranɨn siya kariiram nɨkropkɨkɨn sɨmiirɨn.
12 Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siya boɨnmauugɨn kariirɨn, kɨra sɨmaka dam. Kɨriir kwoɨnɨn kɨpi naɨngwoyɨmyoknanae. Mɨ tɨkɨ nomiiyau ɨriiyar nwɨrɨm sɨma ɨni kanakar yɨnkɨn ɨtɨm. Mɨ krɨmar yapiiyam siir omaka aiir.
13 Mɨ siya krɨmiirɨn Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya kɨgɨn, siir omakanau hɨr nɨmbiyamɨn, siir boɨnmauuwɨn. Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, om Jopa hɨran kam nhɨrɨm Saimon siirɨm dɨkropki. Mɨ siya pɨ sɨmaka swokɨ ɨnkɨn ɨtɨm. Mɨ siir ɨnɨg whɨrɨn Pitakɨn.
14 Mɨ siya wɨ kɨriir boɨnmauuwi Adi Komii siya kɨriir dɨmɨn biyɨeyɨm wɨ panɨɨna nɨinak ɨtkiigɨigii? Mɨ siya wɨ kɨriir omakaɨn inkamɨm sɨmiir dɨmɨn biyɨeyɨm wɨ sɨmiir warar mɨ ɨinak ɨtkiigɨigii mɨ sɨmiirɨn wɨ siyar swokɨ ɨkɨunaei.
15 Ɨiya kara yai sɨmiirar nɨkɨ boɨnmɨmauuɨn mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨna yanɨnkɨnɨu ɨuwɨn sɨmiir. Bɨiya krɨma nɨkɨ tɨra saiir hɨriinan.
16 Mɨ ɨni kara swokɨ aɨngwowarkaigiyɨn, ta yaiya Bɨiyan Inkam Komii siya boɨna. Siya hɨnɨɨna boɨnkɨn, Jon siya baptais haigɨnɨugɨm inkamɨm sɨmiirɨn op aiir. Mɨ wɨ kara hauugi Adi Komii siir naeyɨuɨn wɨ krɨmiir nanɨnkɨnɨuni.
17 Bɨiya krɨma, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jɨsɨs Krais siiramar naɨngwo tɨbmiikɨm. Mɨ Adi Komii siya naeyɨuɨn krɨmiirɨn ɨni hindara prɨihauuginan ywokiyɨn. Mɨ tariinanɨn ɨriipɨ hɨriinan, Adi Komii siya ta hɨriinan prɨihauua ɨni saiir kaimwowar swokɨ kwahauuɨn, tɨ iikamɨm Juda iikam tani sɨmiir. Mɨ kara wɨ dɨgar nwowi Adi Komii siir yai aiir nɨriiyɨu boɨnɨm, aniya? Nɨingaka. Pita siya hɨnɨɨna boɨnkɨkɨn.
18 Mɨ ɨiya sɨma ta Pita siir yai aiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨni hindara wakae-mumuɨm, yai bɨri wakae boɨnkɨm. Mɨ sɨma Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir ɨnɨg ɨiir hainanɨm mɨ sɨma boɨn mɨ Adi Komii siya tɨ iikamɨm Juda iikam tani sɨmiir mhɨi kwoɨn ɨmiir asi nɨmkpɨt haigikɨm. Mɨ sɨma wɨ omwaiya nwokɨ waiyayokiyokɨiyɨm. Ɨriig.

Om Antiok hɨran inkamɨm ɨna yaɨngwo tɨbmiikiyɨm.

19 Ɨiya sɨma Stiven siir kaiyɨmɨk aokiyɨn mɨ tɨ kamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨma ɨni hɨkakar ywokiyɨm. Mɨ sɨma nu komii whɨswo Finisia mɨ Saipras mɨ om Antiok hɨr ɨnɨ o naki. Sɨma ta Adi Komii siir yai aiirɨn ɨkɨ om nhɨrɨm sɨmiir wara bɨ boɨnmɨmauugɨm. Nɨingaka. Sɨma Juda iikamɨm sɨmiirara boɨnmɨmauu haigɨnɨugɨm.
20 Mɨ kam nhɨrɨm sɨmaka hɨrar nɨnkɨn okɨm. Mɨ tɨ kamɨm, tɨ nu whɨswo Saipras mɨ Sairini sowiir hɨrankɨm. Mɨ ɨiya sɨma om Antiok tɨriir nɨmbiniyɨm mɨ sɨma Judan iikam tani Grik sɨmiir wara mɨ boɨnmɨmauu. Mɨ sɨma Bɨiyan Inkam Komii Jɨsɨs siir Yai Kɨbiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirɨn wara mɨ ɨnkɨn boɨnmɨmauu.

21 Mɨ Bɨiyan Inkam Komii siir kɨrɨeya sɨmaka hɨrar nwoka. Mɨ iikam whɨekakɨm sɨma ɨna yaɨngwo tɨbmiiyɨm. Mɨ sɨma ɨna yamɨm Bɨiyan Inkam Komii siirɨm.
22 Om komii Jerusalem hɨran iikamɨm Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨma ta yai aiir wakaewɨnɨm mɨ sɨma Banabas siir yɨkropki om Antioka hɨriir.
23 Mɨ ɨiya siya ha nɨmbiyamɨn mɨ siya ɨna ɨnɨ kɨgɨu, Adi Komii siir naɨngwobumbuwa sɨmiir hɨr nwowi. Mɨ siya ɨni maɨrgɨmaɨrga ɨnɨ owɨuwɨn. Siya ɨkɨ iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨn ɨmiir boɨnɨurwokaigɨn, sɨmiir Bɨiyan Inkam Komii siirɨm nwokɨ ami ɨinokɨinokɨn.
24 Banabas siya inkam wadɨekɨn mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨni siirar yanɨnkɨnɨuniyɨn mɨ ta siir naɨngwo tɨbmiiya kɨrɨe asi namwoɨuga. Mɨ ɨiya sɨma siir yai wakaeyɨm mɨ iikam isid bripriyɨn, sɨma ɨni Bɨiyan Inkam Komii siir isid ɨiirarama swokɨ ɨtɨm.
25 Mɨ mhoɨiya Banabas siya ɨna yamɨn, om whɨrɨn Tasas dapiyɨn siir. Mɨ siya Sol siirɨm ɨnɨ hanɨsrɨu.
26 Siya siir nɨnɨ kɨgɨuɨn mɨ siirɨn ɨni om Antiok hɨriir yɨkɨunamɨn. Bɨewiiyɨn whɨr sowa nwowɨn. Sowa iikamɨm om Antiok hɨranɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmaka nɨdwo boɨnaigɨm. Mɨ iikam isid komiiyɨn sowa boɨnmɨmauu Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hɨrɨn, kamɨm kɨgna mɨriiyɨm bɨigɨ bɨiyɨn sɨmiir ɨnɨgɨm hɨnɨɨna dapkɨm Kristen.
27 Mɨ ta ɨiya profet kamɨm sɨma om komii Jerusalem siir haiburgigɨm mɨ ɨni om Antiok hɨr yamwoɨuɨm.
28 Profet inkam nwɨrɨn siir ɨnɨgɨn Agabaskɨn. Mɨ siya Adi Komii siir naeyɨu siir kɨrɨeya saiir yokwoki. Mɨ siya yai komiiya kwɨra boɨnmauugi. Siya ɨna boɨnkiyɨn, mhoɨiya mhɨi komiiya wa naoki, tɨ omom omomɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm. Mɨ ɨiya tɨ dimɨnɨn siya nɨmbiyamɨn mɨ Krodias siya inkam komii nwokɨn omom omom kɨgrɨraowam.
29 Mɨ kamɨm om Antiok hɨranɨm kɨgna mɨriiyɨm, sɨma ɨrɨpa yai mɨnan nomboɨntɨbmiikimaigɨm, umɨr nhɨrɨm sɨmiir nomiiyauɨm nu Judia hɨr nwowɨm, sɨmiir hauugiyɨm nae sɨma saɨn aeyɨm mɨ sɨmiir dirɨraerar haigɨnɨuwam. Mɨ sɨma yapa yapa nwonɨra sɨmiir kwoɨn ara yaɨngwoki, umɨr nhɨrɨm sɨmiir hɨrar nwowɨm. Mɨ sɨma haɨmii sɨmiir hauugi.
30 Sɨma hɨriinan tɨrɨm mɨ sɨma Banabas mɨ Sol sowiir hauugi tɨ umɨrɨm. Mɨ tɨ umɨrɨm kɨmɨdiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyɨm siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm om komii Jerusalem hɨr nwowɨm sɨmiiram. Ɨriig.

12

Herot siya yɨsom aoki Jems siirɨn mɨ Pita siirɨn omaka hɨuyokiyokaiya saiir ɨnɨ haigigik.

1 Mɨ taka ɨiya inkam komiiyɨn nu kɨgrɨraowiyɨn Herot mɨ siya tɨrbumbunɨnkɨn haigɨnɨugi, kamɨm Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn.
2 Siya tɨbao sɨmsɨokikɨn sɨmiirɨn Jon siir nomiiyauɨn Jems, siirɨn nhɨridni nɨkrɨp aokiyam.
3 Mɨ Juda sɨmiir iikamɨm sɨma maɨrgɨmaɨrga dimusi bɨ nwokikɨm, Jems siirɨn siya nɨsomaokikɨn. Mɨ siya Pita siirɨn wara asi nɨnkɨn haigɨnɨkoukrɨpkiigikɨn. Mɨ siya Pita siirɨn ta ɨiya yaewou komii nikwo aeya saiir hɨunɨnɨkougikɨn. Mɨ ta ɨiya Juda sɨmiir iikamɨm nipu waisikaiyɨn siirar nikɨ aekɨm. Mɨ ta nae komiiya saiir inɨga pasovaka.
4 Mɨ siya Pita siir yankabrɨnunaowid. Mɨ siya Pita siir ɨnɨ hɨuyokiyokaigik. Mɨ siya Pita siirɨn kamɨm yaii nɨniiyɨm ɨuur ɨriiyar nwɨrkɨm sɨmaka ɨnɨ whɨnapiyɨkɨugig. Mɨ sɨma siirɨn nɨi nabɨe nɨi nabɨe waikaokɨm. Mɨ tɨ kamɨm

irim haiiyim hinin hiniina waikaokim, nwiiyim nugak mi nwiiyim nabie mi nwiiyim naioka mi nwiiyim niiyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiyin, iiya ta yaewou nikwo aeya nae komiiya Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam.

5 Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarim siirin. Ɨriig.

Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.

6 Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Ɨiya bi niki pirkinka mi niiyaka Pita siya inkam nwiso yaii niniiyo sowiir bopwoniya wh-wonkaowiigin. Sima siir iina kwiso ti inkam nwiso yaii niniiyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikinin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iiirar waikaowiiyim.

7 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiyamkiya. Mi Adi Komii siir paek-wosimin siya Pita siir prisa saiir ini hogwo iyopswoswo boiniu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wieyin sop whiswo ini siir iindib hiranki hiuwrokiyo mi ini nua yamikiigiiyiuwo.

8 Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kiriir piuwopa kikogi mi kiriir iga ha timi iigi. Mi siya hiriinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kiriir mwinisa tioyanani mi kira kariir mhoiiya wit.

9 Mi Pita siya ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiiya yamin. Mi siya bi mi inokninkinkin ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani.

10 Mi sowa ha napniniyo, bii nwowinin inkamin yaii niniiyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniywo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiiyin, aiyini haiginikouwin idowiiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyiu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.

11 Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiyin mi siya boin, kara bidi yinoknınkinin, Biiyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir iinankin siya nispakii hainakikin. Mi siyiu whiekakim mhoiiya Juda simiir isid ieya tirim naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.

12 Siya ti dimin iiir ninoknınkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir nwowim. Sima Adi Komii siirim hirar sriinanaekim.

13 Mi Pita siya ta omaka saiir anoin yabanin, siirar yaki kaigakaniu. Mi wig ira hir miriiya saiir inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin.

14 Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini mairgimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwitnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmauugik Pita siya ini ano hira nokwowin.

15 Mi sima saiir yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya.

16 Mɨ Pita siya ɨni ano ɨiirar kaigɨkankrɨpkaiyɨn. Mɨ sɨma anoɨn ha haiwaokiyɨn siir kɨgam mɨ sɨma ɨni hindara yanaakiyɨm.
17 Mɨ Pita siya sɨmiir yɨkɨdugi, kɨma yai kɨpi sisi. Mɨ sɨma yaiyɨm ɨna tankiyɨm. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna boɨnmɨmauuɨm, Bɨiyan Inkam Komii siya nɨkɨunakikɨn kariirɨn, omaka hɨuyokiyokaiya saiir hɨrankɨn. Mɨ siya ɨna boɨnɨn, kɨma Jems siir boɨnmauu mɨ nomiiyau nhɨrɨm sɨmiir warar tɨ dɨmɨnɨn. Mɨ Pita siya sɨmiir haiburgigɨn mɨ siya ɨna yamɨn om whɨra.
18 Mɨ ɨiya ha pɨrkɨnkiyakwoka kamɨm yaii nɨniiyɨm, sɨma ɨni hindara hinsɨr whaowaekiyakwokɨm. Dimusi rani, sɨma Pita siir bɨ kɨgɨm. Mɨ sɨma boɨn, Pita siya ɨni pɨnda yamɨn?
19 Mɨ Herot siya mɨinan napmɨriigɨn Pita siirɨm hansɨrɨn mɨ siya siir bɨ kɨgɨn. Mɨ siya kamɨm yaii nɨniiyɨm ɨni sɨmiir yɨkɨn. Mɨ siya yai ɨna boɨn tɨbmiikimaiyɨn kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir nɨsomaowam. Mɨ Herot siya nu Judia hɨr haiburgik mɨ siya om komii Sisaria hɨriir yam mɨ hɨr ɨnɨ owou. Ɨriig.

Herot Siya bɨdi yaonamɨn.

20 Herot siya ɨo prasae bɨ nwokɨn iikamɨm tɨ om whɨso, Taia Saidon hɨranɨm sɨmiirɨn. Mɨ ɨrɨpa haɨngiriyɨunani mɨ ɨna yɨtɨm siirɨm. Mɨ sɨma yai Blastas saɨka kitɨbmii boɨnkɨm, omaka haɨmiiyɨn bɨdi hɨuyokiyokaiyɨn tɨ ɨnkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn siya whwonkaiiyɨn mɨ ta maeyaua siya kɨgrɨraowika. Mɨ sɨma ɨna boɨnanaeyɨm ɨnkam komii siir ta sɨmiir ɨowa pɨ dɨgiyɨm mɨ krɨmiir kwoɨnɨm ha naɨngwowi iikamɨm krɨma tɨ nu ɨiir nwowɨm, krɨma naeyɨm ɨnkam komii siir nu ɨiir saɨnaekɨm. Mɨ sɨma asi boɨnanaekɨm ta ɨowa pɨ dɨgiyɨm.
21 Mɨ Herot siya ɨikwɨra yɨmbinki. Mɨ ta ɨi aiirɨn, siya siir pɨuai mɨiyɨkɨm sɨmiirar pɨuai mɨ siya ɨni siir ipii aiirar yɨdwokaiyɨn. Mɨ siya sɨmiirɨn ɨna yowarkɨi boɨnɨn.
22 Mɨ iikamɨm ɨna kauwok boɨnkiyɨm. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, ta yaiya tari ɨnkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga.
23 Mɨ Herot siya Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir bɨ hainankɨn. Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkikɨn, Bɨiyan Inkam Komii siir paekwosɨmɨn siya dɨrɨraerarkiyɨn mɨ Herot siya ɨni ɨigɨ yaewɨmwhɨrkii aonamɨn.
24 Mɨ tɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir yaiya ɨni komiiya ywokiya. Mɨ omom omomɨm ɨni saiirar haigɨrɨrɨr boɨnyokiyokɨiyamɨm.
25 Mɨ Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hɨr mɨrii dɨgnaniyo mɨ sowa ɨna swokɨ ɨtwo, om Antioka tɨriir. Mɨ sowa Jon mɨ siir ɨnɨg whɨrɨn Mak dapiyɨn siir wara yɨkɨunam mɨ siya ɨni sowaka yɨnkɨn amɨn. Ɨriig.

13

Mɨ sɨma yɨmbinki Banabas Sol sowiirɨn Adi Komii siir yai boɨnmɨmauuɨm.

1 Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm om Antiok hɨranɨm sɨmiir kam nhɨrɨm profetkɨm mɨ nhɨrɨm tisakɨm sɨma ɨni wara nɨnkɨn owɨm. Tɨ kamɨm sɨmiir ɨnɨgɨm hɨnɨɨnɨn hɨnɨɨngɨm, Banabas mɨ Saimon siir ɨnɨg whɨrɨn pɨu yhɨuwinankɨn mɨ Lusias om komii Sairini hɨrankɨn. Sol, Maneyen sowa bɨiya inkam komii Herot siir omaka ɨrua saiirara whwonkaigo.
2 Mɨ ɨiya iikamɨm Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir ɨnɨg hainanɨm mɨ sɨma nae mɨnɨm ɨni wara yɨnkɨn haiyakiyɨm. Mɨ Adi Komii siir naeyɨu mɨiyɨkɨn ɨna boɨnkiyɨn, kɨma Banabas, Sol sowiirɨn, ta mɨiya kara boɨna saiir mɨriiyɨm tɨ ɨmbin tɨbmii.
3 Mɨ sɨma nae mɨnɨm ha haiya dɨgiyɨm mɨ Adi Komii siirɨm mɨ srɨi dɨgiyɨm mɨ sɨmiir ɨɨnaɨm ɨna yɨnkwokiyɨm sowiirɨn. Mɨ sowiirɨn ɨna swokɨ ɨkropkiywo Adi Komii siir mɨi aiir mɨriiyɨm. Ɨriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya saiir.

4 Adi Komii siir naeyiuin siya nikropkikin Banabas, Sol swowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwiriinamwo. Mi siyaiiya sowiirin ini mhiu whirin Saipras nikiuwiyin siir hiriir yiuginam mi sowiirin hir yatkiniugig.

5 Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyauim Adi Komii siir yaiyim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarim.

6 Sowa ti mhiuiisimin Saipras siir yapyokiyokwiiywo mi om Komii Pefos hiriir yimbiyam. Sowa inkam nwira ini kigiu ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kirieki n. Siya Juda hirin profet inkamnan ywowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin.

7 Mi siya simiir inkamin bii nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirim. Siya sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komiini yai wakaeyam naingwowi.

8 Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikim Grik simiir yaigina hiniina dapikim Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bii nwowiyin, siir kwoin iiir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miiyikin pi nwoki itkiigiyim.

9 Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siirar yaninkiniuiu. Mi siya siir kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin,

10 Kira Setan siir biiyan yinisim kiingin. Kira siyiu miiyikim io simiirar nwowikin. Mi niksisaeni siyiu mi siyiu biyie whiekak ikim, ini kiriir wa-raurar nwowim. Mi kira Biiya Inkam Komiiyin siir siyiu miiyik imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyiu biyieyin siir bi niugiskikin, aniya?

11 Mi wakae panaowin Biiyan Inkam Komiiyin siir iina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iiirin kignino knin kin tani mi kira wi ii prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkikin Elimas siir nhwona ini nhwori-ikaka ywokiyin. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin inkam nwirkin siir iina nnkwoim mi siyiu siir niisiisimauu apamim.

12 Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyin mi siya ina yaingwo tibmiikiyin. Mi siya ini kakar ywokiyin, yaiya Biiyan Inkam Komii siya boina saiirsiyin. Iriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

13 Pol siya mi inkam nwiso sima siyaiiya saiir kwiriinam. Mi sima om Pepos siir haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam. Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir swoki amin.

14 Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiyam nu Pisidia siir. Mi Juda simiir ii komiiya sima ina yamim maeyaua yai boinaiya saiir. Sowa ina ini idwokaiyiuwo simaka warar.

15 Simiir maeyaua yai nidwo boiniya saiir kigriraowiyim yaowae komiiyim siyiuni yaiyim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkiyim, sima simiir mwain digiyim mi mhoiiya sima ina sriiyim, Pol kira mi kinaka miriiyim kamim kima yaigakiniui mi yaiya kima naingwonaniya pi saiirar kwaboin iikamim krimiir kwoin imiir kirie haiginiugikim.

16 Mɨ Pol siya ha nokwokiyɨn mɨ siir ɨɨna ɨna yɨisiimauugiya. Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kɨma tɨ iikamɨm Isrelranɨm, kɨma kariir yaiya saiir wakaeki. Mɨ tɨ Judaɨn iikam tani ɨkɨm tɨ tɨr mɨ owɨm mɨ kɨma kɨmiir kwoɨnɨm Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir hauuam nɨtɨm mɨ kɨma kariir yaiya saiir wara dɨnkɨn wakaeki.
17 Tɨ Isrel sɨmiir Adi Komiiyɨn siya bɨdi yɨmbinkiyɨn kɨmiir yɨdwi wan-wiyaeyɨm sɨmiir. Mɨ ɨiya sɨma nu komii Isib hɨrar nikɨ prɨiywokaigiyɨm, sɨma om whɨrni omɨn siir nwokɨm. Adi Komii siya dirɨraerarkikɨn mɨ sɨma ɨni isid komii ywokiyɨm. Mɨ mhoɨiya siir kɨrɨeka nɨkɨunamkɨn mɨ sɨma nu komii Isib siir haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm.
18 Mɨ nuɨn iikam karamaeyɨn mɨ Isrel sɨma siir nwokɨm. Mɨ sɨma whɨsariiya prɨiywokɨm, sɨma nu karamaekɨm. Mɨ sɨmiirɨn Adi Komii siya kɨgrɨraowɨm bɨewiyɨm kam nwɨs (40) sɨma prɨiywokaigiyɨm.
19 Adi Komii siir kɨrɨeya saeyar tɨrkiya mɨ tɨ nu komii Kenan hɨran iikam isid ɨriiyar whɨswo sɨma ɨna yaokaokiyɨm. Mɨ sɨma yapa yapa omkɨm mɨ yapa yapa yaigɨngɨm. Mɨ tɨ omɨm sɨmiir nuɨn ɨni Adi Komii siya hauugiyɨn Isrel sɨmiir.
20 Bɨewiyɨm sɨma tɨ nu komii ɨiir nwowɨm 450 gɨm. Mɨ ta ɨiya Adi Komii siya nɨmbina kamɨm yai hɨdiyɨm sɨmiir mɨ sɨmiir kɨgrɨraowɨm mɨ ɨna ywowɨm mɨ profet Samyuel siya ɨna yɨmbiyamɨn.
21 Mɨ mhoɨiya sɨma ɨna srɨiyɨm profet inkamɨn Samyuel siirɨm, kɨra krɨmiirɨn inkam komiiyɨn nwɨra dɨmbingi siya krɨmiir kɨgrɨraowɨm. Mɨ Adi Komii siya hauugɨn kwoɨn mɨiyɨk Samyuel siir, siya ɨni Sol siirar yɨmbingiyɨn, siya Kis siir yɨnisɨmkɨn, siya Bensamin siir pɨugana saiir hɨran inkamkɨn. Bɨewiyɨm siya kɨgrɨraowɨm sɨmiir kamnwɨskɨm (40).
22 Mɨ Adi Komii siya nhɨnɨkrɨropki siirɨn. Mɨ kɨmɨdiniya Devid siir yokmwɨn okwo haigɨnɨu sɨmiir inkam komii nwowɨm. Mɨ siya boɨnki, kara bɨdi kɨgɨn Devid siirɨn Jesini yɨnisɨmɨn. Kariir kwoɨnɨn ɨni tɨ inkamɨn siiramar naɨngwo ɨskiyɨn. Siya wɨ kariir siyɨu ɨmiirar napi.
23 Bɨdi bɨdiniya Adi Komii siya ha boɨnkɨn, inkam nwɨrɨn wɨ kara nɨkropkii Isrel sɨmiir isidɨn siir whɨndirɨraerar haigɨnɨuam. Mɨ siya hɨriinan tɨrɨn mɨ siya Jisɨs siir yɨkropki krɨmiiram krɨmiir dɨmɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨmiir nɨinak ɨtkiigɨigiyɨm. Mɨ siya Devidni pɨugana saiir hɨrankɨn.
24 Jisɨs siya bɨ nikɨ ɨtkɨn. Mɨ taka ɨiya Jon siya yaiyɨm saiir boɨnmɨmauugɨm Isrel sɨmiirɨn mɨ sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wɨ nwokɨ kisɨna haigiyɨm mɨ op wa nwokɨ baptaisɨm.
25 Jon siya ta mɨiya saiir mɨrii dɨgiyɨn kingiina nwokɨn. Mɨ siya boɨn kɨma panɨɨna naɨngwowi, kara yɨpɨkɨn? Tɨ inkamɨn kɨma nwokwokɨnɨn kara si rani. Kɨma wakae! Inkam nwɨrɨn wɨ kariir mhoɨiya nɨti, siya inkam komiigɨn, kara inkam kɨɨngɨn, komii rani. Nɨɨngaka. Kara inkam biyɨenankɨn. Łga siya niinaniya wɨ saiir uridɨn siirɨn wa whro rani. Nɨɨngaka. Jon siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn.
26 Kɨma tɨ nomiiyauɨm, kɨma kariir brogaeyɨn siir yɨnisɨmkɨm, kɨma tɨr nwowɨm. Mɨ kɨma kariir yaiya saiir wakaeki mɨ tɨ iikamɨm Judan iikam tani mɨ kɨma ɨni tɨrar nɨnkɨn owɨm mɨ kɨma kɨmiir kwoɨnɨm Adi Komii siir hauugiyam nɨtɨm mɨ kɨma kariir yaiya saiir warar dɨnkɨn wakaeki.
27 Iikamɨm om komii Jerusalem hɨr nwowɨm mɨ sɨmiir bɨiyan inkam ɨma mɨ tɨ inkamɨn siir bɨ sɨbgu nɨnokɨnkɨnkɨn. Mɨ digworaekwo hoɨmgakɨm sɨma Jisɨs siir tɨrɨm bɨdi bɨdinanɨn profet kamɨm sɨma wɨnɨn tɨ digworaekwowɨm tariinanɨn bɨdi yɨmbiniyɨm. Juda sɨmiir ɨi komii komiiyɨm sɨma tɨ profet kamɨm sɨmiir yaiyɨm pɨ sɨmiir mwaɨni. Mɨ sɨma sɨmiir sɨbgu nɨnokɨnkɨn tani. Nɨɨngaka.

28 Mɨ sima siirin yai biyie kwir bɨ tisiryiskaigim. Niingaka. Mɨ sima ina
kauwok boinkiyim Pailat siiramin, siya tɨ tirki siyiuin siir prii isomaokiyanin.
29 Sima bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biiya profet
kamim sima winkiyim yaiyim siirim. Mɨ sima siirin paeyin hiiniya
nirioninkinin siir hirankar swoki iniskii hai. Mɨ sima siirin siyano whirin siir
inɨ haigigik.
30 Mɨ Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin.
31 Tɨ kamim biiya Jisis saika napmiriiyim mɨ sima nu Galili siir haiburgigim
mɨ ini om komii Jerusalem hiriir yamim. Mɨ tɨ kam kaimwowim Jisis siya
simiir hiriiyar swoki imbiyam. Mɨ sima ini siirar kigim ii whiekakim. Tɨ
diminin sima kigin mɨ ini iikamim simiir boinmimauuwim.
32 Mɨ krima ta yai kibiya kimiir asi boinmauuwi tɨ diminin Adi Komii siya
nimbinkikin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir hauugiyim.
33 Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir
mɨ tariinanin simiir yinisimim krimiir tiriir bidi yimbiniyim, Jisis siya wa
swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Tɨ yaiyim ta yokwo Sam
kwisa saiir winkiyim. Mɨ saeya hiniina boinkim,
kira kariir yinisimkin. Mɨ tariinanin kara ini kiriir Adi ywowin.
34 Mɨ siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mɨ siya mhoiiya wɨ swoki ao rani.
Niingaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.
Dimin kibiki kibiyin kara wɨ kimiir hauugii. Biiya kara tɨ diminin Devid siiram
niki boinkin siir hauuim.
35 Mɨ yokwo Sam kwira ya iriipi hiriinanar mɨ boinkika.
Mɨ kira wɨ kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wɨ ienau hirar kignisu
whiigrimgrinkinkaeyam tani. Niingaka.
36 Iiya Devid siya niki owin mɨ siya ta Adi Komii siir mii miiyika saiira niki
miriiyin mɨ siya ina yaonamin. Mɨ siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki
haingikaigi. Mɨ siya ini ie hirar whiigrimgrinkinkaeyamin. Siya ta yaiya
yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka.
37 Tɨ inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir piua ienau hir
bɨ whiigrimgrinkinka. Niingaka.
38 Kima tɨ nomiiyauim kima bidiya yinokninkin niinim. Krima ta yaiya saiirin
hiniina boinmauuwi kimiirin, tɨ inkamin siya krimiir dimin biyieyim simiirsi
nankab ougin.
39 Moses siir siyiu komiiyin krimiir dimin biyieyim wɨ siya niinak rani mɨ
krimiirin wɨ siya nikiunaowid rani mɨ krimiirin wɨ inkam miiyik dap rani.
Niingaka. Tɨ inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyieyim
simiir niinak itkiigiiyanin. Mɨ yipikin inkamin naingwo tibmii mɨ siirin wɨ
Jisis siya piiriyao haiginiuwi mɨ siya wɨ rirmiiya nwowi. Mɨ krimiirin wɨ siyar
swoki ikiunawidi. Mɨ siya krimiirin wɨ iikam wadieya nikiuwi.
40 Mɨ kima ha hirgiugiuwin tɨ diminin profet kamim biiya sima wina yaiya
saeya nitisi. Sima hiniina boinkikim,
41 bidi bidinanin propet kamim sima hiniina boinkikim,
krima tɨ kamim nigbumbuwanim kima wa timɨ kinankiuraraowin mɨ wɨ saiir
saiira timɨ naingwokwonanae. Wim wɨ saeya grirɨtkaigii. Kara ta
kimiir iiya kima niki owa, kara mii komiiya tariinanin saiirar miriigin.
Mɨ inkam nwirki ta miiya saiir miriiyim naboinikin kima saiirimin wɨ
naingwo tibmiinam tani.
Pol siya hiniina boinkikin.
42 Mɨ iiya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiiya saiir
haiburgiko mɨ ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mɨ sima ina nhinkigiyim. Mɨ

sima ina boinkiyim, sowiirin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauuni krimiirin.
43 Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiiya hir wakae dignamim mi sima ina nhinkiigiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyiu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowiir mhoiiya yamim. Mi sowa yaiyim ina boinmimauuim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.
44 Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iiir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim.
45 Ɨriipi hiriinan Juda hiran Biiyan Inkam Komiiyim ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowiir mii aiirimin mi simiir kwoinim simiirim ini haugihaugi whyiekiyim. Mi sima ini yai biyieyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yaiyim simiir yanugaugauwim.
46 Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo aiirar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bii Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digiumii haigingigi, aeya wim kima boinae mi nim krima ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Panao krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmauugigi, sima Juda simiir iikam tani.
47 Biiyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,
kara kimiir nimbingikim siyiu miiyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyiuin nitmaisok okwowiyin siir. Mi kira ini pae niuyanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iiir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauuwi kira. Mi simiirin wi siyiuin nitmaisok okwowiyin wi kira pi yisiisiimauu haiginiuwin.
48 Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhii kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini mairgimairga ywokiyim ti Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirimin. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbinim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siir haiyim. Mi sima ina yaingwo tibmiiyim.
49 Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya.
50 Mi Juda simiir biiyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iiir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biiyan Inkam Komiiyim ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowiirin. Mi sima ina kauriirgiyim sowiirin sowa ti nu iiir kipi nwo.
51 Ɨriipi hiriinan mi sowiir iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkiigigin. Mi dimin biyieyin ini simiir hirar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo.
52 Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini mairgimairga kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir kirieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Ɨriig.

14

Inkam nwiso sowa om Aikoniam hir miriigo.

1 Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiriu. Sowa ina yapninopkainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo wakae saiir mi yai hir

ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yaingwo tibmiigiyim.
2 Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopswoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwiso sowiir nwowim.
3 Mi aposel inkam nwiso sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir iinim ti Biiyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kirieipai kirieipaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biiyan Inkam Komiiyin siya niisiimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi saiir yaiyim ini kaimwowa ywowim.
4 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwiso sowakar ywo.
5 Mi mhoiiya kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biiyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerarbumbuwim naingwokim. Sima sowiirin siiyani kaiyimik aokiyim naingwokim.
6 Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam.
7 Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboinmamauuyokiyokiiyamwo. Ɨriig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir miriigo.

8 Mi om Listra hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsiriunamwo, siir apua aeyar naokainінkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Niingaka.
9 Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwin mi siya wi wadieyar nwowi.
10 Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiiyamin mi siya ina yapririrkiyin.
11 Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam piua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim.
12 Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim.
13 Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiiyin siir yaba miriiya. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigriraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biiya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkin imiiyaekim.
14 Mi aposel inkam nwiso Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir ywowo. Mi sowiir yiuiso ina yiinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiywo,
15 kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamairgo, krira kimiir hiriinanairgo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyiu biyieyim simiir diuguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin

dimin wakaeiiyin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim.
16 Kibie! Biiyan iiyim iikam whiekakim ti nu iiir nwowim siya simiirar kigninkinkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim.
17 Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Niingaka. Mi siya kimiirin dimin miiyik iiirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mipa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiyamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwi mi kimiir kwoinim mairgimairga asi nwowi.
18 Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi sowa miinan nap mirii nanaeko iikamim simiir nikiduwim. Mi sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biiya simiir wanin Sus siir hauuwim mi siir hiriinan. Ɨriig.
19 Mi Juda iikam nhirim om Antiokanim mi om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mi iikamim simiir kwoinim sima ini hopswoni. Mi sima siiya minim ina kaiyimikim Pol siir. Mi sima Pol siirin ini om komii siir yaba hiriir kinaniyamin. Simiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami.
20 Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mi siya ha ninsiingiyin, ini oma hiriirar swoki apninopkai namin. Mi iigwira siya Banabas saika yam om whirin min nikiuwiyin Debi hiriirin.

Mi Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mi sowa hiriir swoki am.

21 Mi sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim simiir boinmimauu haiginiu. Mi sowa hiriinan tirkiywo mi iikam whiekakim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi mhoiiya sowa ina swoki amwo ti simiir om whoimim Listra mi Aikoniam mi om Antiok hiriir.
22 Mi ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi sowa simiirin haniingi boinanae. Mi kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biiya krima siyiuin hikpai hikpai haiiyin mi siir tiki hopniin apnam. Mi mhoiiya krima wi ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mi digworaekwo ikim simiir kigirkakiyin wi siir nami.
23 Mi sowa kam adi yaowae nhirim simiirin siyiu komii kigriraowam yimbin. Mi omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omomanin simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim warar. Mi sowa Adi Komii siirim sriiyo mi nae minim ini wara haiyakiyim. Mi sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyim, siya kigriraowam.
24 Mi mhoiiya sowa nu Pisidia sowiir boponau aiir yapam. Mi nu Pamfilia hiriir yapnimbiiyam.
25 Mi sowa om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mi mhoiiya sowa om Atelia hiriir yapiinam.
26 Mi om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mi siyaiiya sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biiya ti omin iikamim Adi Komii siirim naingwowiyim mi sima Adi Komii siirim kwisboinki, ti inkam nwiso sowiiram miiya sowa miriiya saiir kirie haiginiuwim. Mi sowa hiriinana tiro mi sowa ina swoki imbiyamwo ti om iiirar.
27 Mi iiya sowa om Antiok hiriir nimbiyamwo mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiramin ina yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mi sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mi sowa ina boino, Adi Komii siyar niiyok haiginiugikin kririir siyiuin iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi sima wi nwoki aingwo tibmiiyim.
28 Mi sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Ɨriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyiuiuim

1 Mi nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hiriir. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir ini boinmimauugig. Mi sima boin mi kima siyiuin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowi mi kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi wara kaoprigi okwo rani. Niingaka.

2 Mi sima hiriinan yai boinkiyim mi Pol sowa Banabas sowa io prasae bi nwoko simiirin. Mi sowa simaka yaii prasae bi niniinansaoko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mi kam nhirim om Antiok hiranim sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalema hiriinin, ta yaiya saiir nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simakar.

3 Mi simiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mi sowa ti nu komii whiso Finisia mi Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mi iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim simiir hiran iikamim simiir ini boinmimauuwiu ta yaiya. Mi sowa simiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi nu Finisia mi nu Sameria hiran iikamim mi sima ini mairgimairga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramin.

4 Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiyamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwiu.

5 Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnimnir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyiu iiir dap.

6 Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim.

7 Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya simiirin ina boinkiyin, ti nomiiyauim! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikin miiyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbingikin ta Jisis siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikam nhirim Juda iikam tani sima wakaei mi sima wi wara nwoki aingwo tibmiiyim.

8 Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinokninkinin simiir kwoinim. Mi siya ina mi inokninkin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyiuin ini simiir hauugiyin krimiir hauugiya saiir hiriinan.

9 Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyiu whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin yaeya bi mi tirkin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim wi Jisis siyar whinkaopriigi okwowi.

10 Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiuwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda iikam tani naingwo tibmiiyim mi kima hik simiir dimusi hauugim? Biiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim mi krima ti hik hiniinim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka.

11 Mi krima ha naingwo tibmii mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbua wi saeyar swoki kaopriginaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi wara mi inkin kaoprigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

12 Sima ti iikamim yai bi boinmiminkim simiir wiinim Pol mi Banabas sowiir yaiyama mauugim. Mi sowa simiirin min boinmimauugim dimin kirie

komii komiiyim Adi Komii siya dirɨraerarɨm Juda iikam tani simiir mɨ sowa simiir boinmɨmauugim.
13 Mɨ sowa ta yai aiir boin digiyo mɨ Jems siya ɨna yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima kariir yai aiir ti wakaeki.
14 Saimon siya kimiir bidiya iki boinmauuwin hinɨin, Adi Komii siir kwoinin ɨni simiiramar yaingwo hirɨrɨugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mɨ siya kiyaina iikam nhirim simiirin, sima siir isid nwowim.
15 Mɨ taka yaiya profet kamim sima boina mɨ saiir hiriinanairga. Mɨ sima David siir isid ɨiiram win boinkikim. Taka yaiya hinɨina boinkika,
16 krɨmiir Biiyan Inkam Komiiyin siya hinɨina boinkikin, mhoiiya kara swoki ɨti mɨ ta Devid siir omaka nakainam ya wɨ kara swoki hainɨnasiin okwowi. Mɨ ɨki saiir digworaekwo nhirim, biyie nwowim, yim wɨ yaeya kara swoki grab mirii.
17 Mɨ iikam nhirim Juda iikam tani yim wɨ kariiram wit. Mɨ ɨki iikam whiekakim nu whiranim kariiram naingwo tibmiiyim, yim ɨriipa hiriinan kariir warairgim. Mɨ siya hinɨina boinkin.
18 Biiki Biiyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi boinin.
Mɨ tariinanin siya ɨna swoki boinkiyin,
19 mɨ Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Kariir kwoinin hinɨingin, iikamim Juda iikam tani simiir kwoinin ɨna kisina haiginamin Adi Komii siirim mɨ krɨma simiirin kiigi kipi ninki.
20 Niingaka. Krɨma simiirɨmin yokwo ti win hauugi. Mɨ simiir yokwowa hinɨina win boinki mɨ sima siyiu biyie whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir diuguski. Mɨ sima hiinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Mɨ sima ɨki wraisuim niiyara sima nimborukrɨmkrɨkiu aokiyim simiir kipi nae. Mɨ sima wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mɨ kwiyae.
21 Krɨma dinokninkin, biiya hiriinan mɨ tariinanin ɨriipa hiriinan ɨki om komii komii whiekakim inkam kakairgim, Moses siir siyiu komii siir yai ɨmiir boinmɨmauuam. Mɨ sima siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeiyim simiir. Mɨ Juda simiir ii komii komii ikim. Ɨriig.

Sima yokwo ɨki iikam nhirɨm Juda iikam tani Adi Komii siirɨm naingwo tibmiiyim simiirɨm win hauugika

22 Mɨ aposel kamim mɨ inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigrɨraowi ɨkim mɨ inkam ɨma sima yai maeyauu kwɨruwa minam nidwo binaigim, inkamwo nwisa nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mɨ ti inkam nwiso sima nimbino sowiir inigo Judas mɨ siir inig whirin Basabas mɨ nwirin, Sailaskin mɨ iikamim naingwo tibmiiyim simiir biiyin ɨni sowa ywowo.
23 Yokwo kwɨra sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mɨ saiir yaiyim hinɨina win boinkikim, krɨma aposel kamkim mɨ krɨma inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigrɨraowiyim krɨma kimiir nomiiyaukim. Krɨma winkika ta yokwowa kimiirɨm ti nomiiyau nhirɨm, Juda iikam tani om Antiok anim mɨ nu Sirianim, kimiirɨm. Ti akamɨm!
24 Krɨma bidi wakaeyim! Krɨmiir kam nhirɨm kimiirɨm nitkim mɨ yaiyim sima boinim kima ɨni kakar ywokiyim. Mɨ kimiir kwoinim sima prɨdaiginɨugim. Mɨ krɨma simiirin hiriinan bɨ boinkikim.
25 Krɨma ta yaiya saiir wakaeyim mɨ krɨma ɨni kwoin whirua ywowim. Mɨ krɨma ɨna boinim, nim inkamo nwisa ti ɨkropki kimiirɨm ti krɨmiir nomiiyau wadie nwiso sowaka Banabas Pol.
26 Mɨ sowa naosi bɨ naingwoyimiyoko, krɨmiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir mɨi aiir napmɨriiyamin.

27 Mɨ krɨma Judas Sailas sowiir asi nɨkropkiko, ta yai aiirɨn pɨ sowiir yaiga ninɨ boɨnmɨmauuniyɨm kɨmiirɨn.
28 Mɨ Adi Komii siir naeyɨu mɨiyɨkɨn ɨni krɨmaka nwowɨn. Mɨ krɨma yai bɨdi kitɨbmii boɨnɨm mɨ krɨma kɨmiirɨn pɨ yapa hɨk kwɨri swokɨ ɨnkɨn hauugi rani. Niingaka. Mɨ kɨma tɨ hɨriinan dimɨn ɨiirarar tɨr.
29 Mɨ kɨma wraisuɨm sɨma nɨsomaowɨm mɨ uruwai siyaowaini hauuɨm, kɨma sɨmiir kɨpi nae. Mɨ kɨma wraisuɨm nɨi ara sɨma nomboru aokiyɨm sɨmiir kɨpɨm kɨpi mɨ ae. Mɨ sɨmiir nhɨeyɨm kɨpi mɨ kwiyae. Mɨ kɨma hɨinanaeni siyɨuɨn siirsi dapiyok. Kɨmasiya kɨgrɨrɨraona mɨ tɨ hɨriinan siyɨu ɨiisi dapiyok. Mɨ kɨma wɨ wadɨeya sɨbgu okrɨpkai. Ta yokwowa ɨni dɨgyokiya.
30 Iikamɨm sɨma nɨkropkikɨm mɨ sɨma om Antiok hɨriir yapiinamɨm. Mɨ sɨma iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn ha nɨkɨunamɨm maeyau kwɨrua haɨngiriyɨu owɨm mɨ ta yokwowa ɨna hauua sɨmiir.
31 Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma ta yokwowa saiir mwaɨnɨm mɨ sɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga ywokiyɨm. Ta yaiya sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuga sɨma wɨnkiya.
32 Mɨ profet inkam nwɨso Judas, Sailas sowaɨrgo mɨ sowa yai mɨiyɨk mɨiyɨkɨm iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir asi boɨnmɨmauugo mɨ sɨmiirɨn sowa whɨnkɨnsiis haigɨnɨugo.
33 Mɨ sowa om Antiok hɨrɨn ɨna ikɨ onanaeyo bɨ namsasaugo. Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma sowiirɨn ɨna boɨn wadɨekiywo. Mɨ sɨma ɨna swokɨ ɨkropkiywo sɨmiirɨmar.
34 Mɨ Sailas siir kwoɨnɨn ɨna yaɨngwowɨn, kara wɨ om Antiok tɨrar nwowi.
35 Mɨ Pol, Banabas sowa om Antiok hɨr nwoko. Mɨ sowa kam nhɨrɨm sɨmaka yɨnkɨn mɨriiyɨm, iikamɨm sɨmiir nɨsiisimauuam Adi Komii siir yai aiir. Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir yai wɨn kɨbiya saiir boɨnmɨmauuam.

Pol, Banabas sowa ɨni yapa yapa yamkiywo

36 Mɨ mhoɨiya bwan nhɨrɨm bɨdi yakaigiyɨm mɨ Pol siya Banabas siir boɨn, krɨra swokɨ ami ɨkɨ nomiiyauɨm om komii komiiyɨm sɨmiir nwowɨm sɨmiir swokɨ apkɨg ami bɨiya krɨra boɨnmɨmauuɨm Bɨiyan Inkam Komii siir yaiya saiir. Mɨ krɨra sɨmiir nɨoknɨnkɨnɨm, sɨma ɨna namisi sɨbgu owɨm, iyɨe? Niingaka.
37 Banabas siya mɨnam naɨngwokɨn Jon siya saɨkar namɨm mɨ siir ɨnɨg whɨrɨn Makɨn.
38 Mɨ Pol siya ɨna boɨnɨn, tɨ inkamɨn bɨiya krɨmiirɨn nu Pamfilia hɨr haibugikɨn mɨ siya mɨi krɨraka mɨriiyam wara bɨ nɨtkɨn mɨ krɨra siirɨn wɨ wara kɨpi nɨkɨunam.
39 Mɨ sowa ɨo tɨ dimɨn ɨiir hanɨingɨ ywonanae. Mɨ sowa ɨrɨpa bɨ mɨriigo. Mɨ Banabas siya Mak siir yɨkɨunam mɨ sowa siyaii ɨra saiir kwɨriinam mhɨuisɨm whɨrɨn Saipras siir hɨriir namam.
40 Mɨ Pol siya Sailas siir yɨkɨunam mɨ ɨni sowa yamwo. Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma boɨn, Adi Komii siir naɨngwobumbuwa saeya wɨ kowaka nwonami.
41 Sailas sowa Pol nu Siria mɨ nu Silisia tɨ nu komii whɨswo sowiir bopwo hɨr napamwo mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir whɨnkɨnsiiskɨm sowa. Ɨriig.

16

Pol siya Timoti siir yɨmbin saɨka namam.

1 Pol siya wara yɨnkɨn am om Debi mɨ om Listra sowiir hɨriirɨn. Mɨ om Listra hɨrɨn inkamɨn naɨngwo tɨbmiiyɨn nwɨra nwowi. Siir inɨgɨn Timotikɨn mɨ siya

Juda wiga saiir yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin.
2 Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranim, sima siir siyiu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekin.
3 Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikiunaniyin. Mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyiuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninoknинkinim Timoti siir adin Grik inkamkin.
4 Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, biiya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin saiirar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyiu iiirar ti swoki ap.
5 Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboinmamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyim. Mi iinokiinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Ириg.

Pol siya whinkigmimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

6 Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sowiir boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyiuin siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauuiu.
7 Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninopkainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin.
8 Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyiugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir.
9 Mi niiyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiiya solwara nikiuwiya saiir whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniyam.
10 Pol siya ti dimin iiir bidi kigiyin mi krima bi kimiminkikim ini dig-woraekwo imiirar dirиraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krima bidi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimin. Yokwo Komii saiir yai win kibiya simiir boinmimauuim. Ириg.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

11 Mi krima siyaii aiirin om Troas hir nwowa saiir yani sain kwiriinam. Mi ta siyaiiya ini om Samotras hiriirar kigirirиunama. Mi iigwira om Niapolis hiriir yakiyam.
12 Mi krima ti om iiir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnimbiyam. Biiya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mi ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haimii iiir nwowin. Krima ii kasa bi niki onakikim ti om iiirin.
13 Mi Juda simiir ii komiiya krima om iiir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa saiir kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krima kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krima yai simaka yidwo boinai.
14 Wig ira saiir inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi saiir omin Taiatairakin. Mi saeya yiuis pariidnan pani miiya saiir miriiga. Mi saeya umir pi saiir siyar mi hai. Biiyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin saiir kwoinin mi saiir wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini saiirima mauugiya.
15 Mi saiirin op ina baptais haiginiua mi saika iripa omaka irua wh-wonkaiyim simiirin warar. Mi saiirin op ha baptais digiya mi saeya boinki

krɨmiirɨn, kɨma kariirɨn ha naɨngwowi kara Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siirɨm bɨdi yaɨngwo tɨbmiikikɨna mɨ kɨma pa nwokɨ ɨtɨm kariir omaka aiirɨn. Mɨ saeya krɨmiir boɨnanaeya mɨ krɨma ɨni saiir yai aiirar mɨ wakaeyoknanamɨm. Ɬriig.

Pol, Sailas sowiirɨn omakanau hɨugrɨpkɨikikaigo om Filipai hɨr.

16 Mɨ ɨigwɨra krɨma tɨ ɨeyɨn siir kingiin hɨriir napnamɨm mɨ Adi Komii siirɨm ɨnɨ srɨiyɨu ta maeyau aiir. Mɨ wig ɨra mɨi nɨinga prɨimɨriiya saeya krɨmiirɨn siyɨu hɨr yapyɨskaiwɨn. Mɨ saeya ta wiga uridyɨu biyɨekɨ bɨdi yɨnkɨnɨukikaiya. Mɨ saeya ɨkɨ boskwonauwan yaimɨn dimɨnɨm pɨ saeya nɨisiisiimauuwi. Mɨ ta wiga saiir bɨiyan iikamɨm sɨma umɨr komii pɨ mɨiya saeya mɨriiya pɨ saiirsiyar mɨ haii.
17 Ta wiga saeya ɨni Pol siya mɨ krɨma, saeya ɨni krɨmiir mhoɨiya yɨta. Mɨ saeya ɨinokɨinokɨn pɨ hɨnɨɨna kauwok boɨnkii, kɨma tɨ kamɨm Adi Komiiyɨn nɨnomor kou hɨr nwowiyɨn siir mɨi mɨriiyɨm, kɨma krɨmiirɨn siyɨuɨn Adi Komii siya kaoprigi okwowiyɨn siir boɨnmɨmauu.
18 Ɬinokɨinokɨn ta wiga hɨriinan siyɨu ɨiirar tɨrnanaeka. Mhoɨiya Pol siir pɨua ɨna piyaokiya mɨ siya ha haimisiyao okwo kaokiyɨn ta wig aiirɨm mɨ siya yɨu biyɨe ɨiir boɨnkii, kara kɨriirɨn Jisɨs Krais siir ɨnɨg ɨiir boɨnki, kɨra ta wig aiir dɨuguski! Mɨ ha damki! Mɨ tɨ uridyɨu biyɨeyɨn bɨ kɨmɨmɨnkikɨn, ta wig aiirɨn ɨna yɨuguskiyɨn mɨ siya ɨna yamkiyɨn.
19 Mɨ tɨ omɨn siir bɨiyan inkam komiiyɨm sɨma bɨdi kɨgii, tɨ dimɨnɨn mɨ sɨma ɨna yɨnoknɨnkiyɨm, ta wiga saiir umɨr mɨiya nɨkiigiya. Mɨ sɨma Pol, Sailas sowiir yonkworɨmdɨnu mɨ sɨma sowiirɨn ɨna kiyainamwo mɨ sɨma maeyaua sɨma nɨdwo boɨnaiiya bɨiyan inkam komiiyɨn saɨka hɨr ɨnɨ boɨnaiyɨu, sowiir boɨniyopnatkaigiyam.
20 Mɨ sɨma sowiirɨn bɨiyan inkamɨn yai wakaeiiyɨn, siirɨm yɨkɨunam. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, tɨ inkam nwɨswo Juda hɨranko. Tɨ krɨmiir om komiiyɨn sowa ninɨ prɨidirɨraerarbumbuniko. Mɨ krɨmiir iikamɨm kakak asi nwokɨm.
21 Mɨ sowa sɨmiirɨn yaeya siyɨu whɨr bɨ nɨisiisimauugo. Mɨ nɨm krɨma om komii Rom sɨmiir siyɨuɨn siir napikɨm. Mɨ tɨ siyarɨn yɨo ɨrɨpa bɨ namasugɨn. Mɨ krɨma tɨ siyɨuɨn sowa nɨisiimauuwɨn siir kɨpi nap, yɨo ɨni yaeya siyɨu ywowɨn. Mɨ tɨ yaiyɨm sɨma boɨnɨm ɨni dɨg ywokiyɨm.
22 Mɨ ɨkɨ iikamɨm sɨmiir yaiyɨm ɨni sowiirar swokɨ ɨnkɨn boɨnhɨuriiyɨugiyɨm. Mɨ ɨnkam komii komiiyɨm yai hɨdiyɨm sɨma yɨinɨkiwɨmwɨtki sowiir yɨuɨso. Mɨ sɨma boɨnki, sowiirɨn ɨdgɨu hankak dwoki.
23 Mɨ sowiirɨn ɨdgɨuni yɨpɨmparnanae. Mɨ sowiirɨn omaka hɨuyokiyokaiya saiir dokmwɨn apnɨnopkaigi. Mɨ inkamɨn ta omaka hɨuyokiyokaiya saiir waikaowiyɨn siir boɨnki, kɨra sowiirɨn wɨ sɨbgu waikao.
24 Mɨ tɨ inkamɨn waikaowiyɨn, ta hɨriinan yai kɨrɨe aiir wakaekiyɨn mɨ ta omaka hɨuyokiyokaiya sowiirɨn saiir omaka igɨbopwo hɨr yamɨ okmwɨn ɨdwokaiyɨu. Mɨ siya sowiir ɨga kwiiyɨm pae komii komii wɨso sowaka yɨnkɨn ɨrɨonɨnkɨn widgig.
25 Mɨ hɨrii tɨrii nɨibwopwowɨn Pol, Sailas sowa Adi Komii siirɨm srɨiwɨi. Mɨ Adi Komii siir mwaiyɨm ɨni sɨmiir warar waokaowiiyo. Mɨ kamɨm sowaka nɨnkɨn hɨugrɨpkɨiyɨm, sɨma ɨni sowiirar wakaemɨmɨkwɨiyɨm.
26 Mɨ bɨ kɨmɨmɨnkikɨn nɨin komiiyɨn ɨna yɨtkiwɨiyɨn. Mɨ ta omaka saiir ɨiyɨnpaeyɨn whɨekakɨm ɨni praprada kɨnkiyɨm. Mɨ tɨ omaka sɨmiir hɨugrɨmkrɨpkiikikaiyɨm sɨmiir anowɨm ɨni sɨma sɨma haiwaokiyɨm mɨ tɨ kam whɨekakɨm wɨeyɨnsopɨm sɨmiir nɨnɨmnɨrkaiyɨm ɨni sɨma sɨmar hɨuwhromwhro ɨkiigɨiyamɨm.

27 Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapaiir hiugripkiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamkiu iiir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampimpitnam.

28 Mi Pol siya ini komiiya kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krima bi nidamamkim krima tisi tirirar nwowim.

29 Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niuyaeiya saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kikinkin, siir kiu minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai hiuiuwin.

30 Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hiniin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animaiwarkainam.

31 Mi sowa ina boino, kira krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi.

32 Mi sowa ta yai win kibiya Biiyan Inkam Komiiyin siira simiir boinmimauugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkin boinmimauu.

33 Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hiisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim.

34 Mi siya sowiirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi mairgimairga prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika whwonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirimin ina yaingwo tibmiiyim.

35 Mi iigwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yaii niniiyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwiso sowiirin ti ikrop apniki.

36 Mi ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boinmauuiu. Mi siya boin, iki inkam komiiyim yai hidiyin om komii Rom hiranim sima bidi boinkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoinin hiinsim hiinsima dwo.

37 Mi Pol siya simiirin ina boinmauuin, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miiyik bi sibgu boinkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boinmauugim. Niingaka. Sima kririirin iikamim simiir whwonkam ida, hindara priitiokim. Mi sima kririirin omaka hiuyokiyokaiya saiirin whisariiya nokmwin apinopkaigiko. Mi tari sima kririirin hindara haigiprakai ikrop apniyamam naingwokim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Om komii Rom hiran inkam komii komiiyim simar wit. Mi kririirin simar swoki ikrop apniki idwowiiya hiriirin.

38 Mi kamim yaii niniiyim, sima ta yaiya saiir wakaenamim mi ina yamim mi biiyan inkam komiiyim yai hidiyim, simaka ini boiniu mi biiyan kamim yai hidiyim, sima ha wakaewinim, sowa ini om komii Rom hiran inkamar mi owo mi sima ina yididim.

39 Mi sima ha namim mi sima sowiirin ina ini ouumikmik boiniuwim. Mi sima boin, krima kowiirin siyiu miiyiknan bi tirkikim. Mi sima ina whinapniyamim idowiiya hiriir. Mi sima boinki, kowa ti om komiiyin siir haburgik mi kowa maeyau kwira dapnam.

40 Mɨ sowa ɨna haiburgigo ta omaka hɨuyokiyokai aiirɨn. Mɨ sowa Lidia saiir omaka hɨriir yam. Mɨ sowa iikam nhɨrɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir ɨnɨ kɨgɨu. Mɨ sowa yai nhɨrɨm sɨmiir boɨnmɨmauu, sɨmiir kwoɨnɨm kɨrɨe nwokɨ owɨm. Mɨ sɨma ha haiburgigɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm. Ɨriig.

17

Mɨ om komii Tesalonaika hɨran iikamɨm sɨma Pol Sailas sowiir tɨoɨm mɨnkɨm

1 Mɨ sowa ha napnamo mɨ sowa om whɨrɨn Amfipolis hɨriir yapnɨmbɨiyam. Mɨ sowa tɨ om ɨiir haiburgigo mɨ sowa om komii whɨrɨn Apolonia hɨriir yɨmbiyam. Mɨ sowa tɨ om ɨiir mɨ haburgigo mɨ sowa om komii whɨrɨn Tesalonaika hɨriir yɨmbiyam. Mɨ omaka ɨra Juda sɨmiirga yai nɨdwokai wakaeiya ɨni tɨ om ɨiir nwowa.

2 Pol siir siyɨuɨn ɨkɨ om komii komiiyɨm siya namɨm, siya pɨ Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai wakaeiya mɨ siya pɨ sɨmaka nɨnkɨn apnɨnopkainami. Mɨ Juda sɨmiir ɨi komii komii kwoɨmɨm siya sɨmaka yɨnkɨnwamwarkɨi boɨn, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai ɨmiir.

3 Mɨ siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai ɨmiirɨn mɨnam boɨnmɨmauugɨn sɨmiirɨn, Adi Komii siya bɨdi yɨmbinɨn inkam nwɨrɨn, hɨk haiyamɨn. Mɨ siya wa naonami mɨ siya wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi. Mɨ siya boɨnki, tɨ inkamɨn Adi Komii siya nɨmbinɨn, siya Jisɨs siyaɨrgɨn.

4 Mɨ Juda iikam nhɨrɨm sɨmaka hɨrar nwowɨm, sɨma ɨni Pol siir yai aiirɨm yaɨngwo tɨbmiigiyɨm. Mɨ sɨma ɨni Pol, Sailas sowiir isid ywowɨm. Mɨ iikam whɨekakɨm Grikanɨm, yɨm sɨma ɨriipɨ hɨriinan Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirɨma mɨ hainanikɨm. Mɨ sɨmiir iikam isid bripriyɨn sɨma ɨni sowaka yɨnkɨn ɨtɨnakɨuɨm. Mɨ bɨi nwowi wigɨm, yɨm ɨni hɨriinanar mɨ tɨrɨm.

5 Mɨ Juda sɨmiir kwoɨnɨm whwokwoka bɨ nwokikɨm mɨ sɨma inkam biyɨeyɨm siyɨu hɨr napamɨm sɨmiiram yɨkɨuna. Mɨ sɨma iikam whɨekakɨm ɨna yɨkɨuna dɨgɨm. Mɨ ta yaiya sɨma nɨnɨ boɨnɨua mɨ sɨmiir kwoɨnɨm ɨni haugɨhauga whiyɨekiyɨm. Mɨ sɨma ɨni yaiiyamar yaɨngwokiyɨm. Mɨ sɨma Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyɨm mɨ sɨma ɨna hansranɨm sɨmiirɨm. Sɨma mɨnɨm tɨrkɨm, sɨmiirɨn iikam whɨekakɨm sɨmiir niyopmauugiyɨm.

6 Mɨ sɨma sɨmiir bɨ kɨgɨm. Mɨ sɨma Jeson mɨ iikam nhɨrɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir yɨkɨunam tɨ om komiiyɨn siir bɨiyan iikamɨm sɨmiirɨm. Mɨ sɨma hɨniɨna kauwok boɨnam, tɨ kamɨm siyɨu bibiyɨe tɨrbumbuwi ɨma tɨ omom omom ɨmiir. Mɨ tariinanɨn sɨma tɨsi om ɨiir mɨ atɨrbumbuniyɨm.

7 Mɨ Jeson siya yɨkɨunam sɨmiirɨn siir omaka hɨriir. Tɨ iikam whɨekakɨm sɨma om komii Rom hɨran inkam komiiyɨn Sisa siir siyɨu ɨmiir nanugaugaugɨm. Sɨma ɨna boɨnɨm, inkam Komii nwɨrɨn ɨna nwowɨn, siir nɨgɨn Jisɨskɨn.

8 Mɨ iikamɨm mɨ bɨiyan inkam komii ɨkɨm tɨ om komii siir nwowɨm, sɨma tɨ hɨriinan yai ɨmiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨna yanaakiyɨm.

9 Mɨ bɨiyan inkam komiiyɨm sɨma boɨn, kɨmiir yaiya yai paii rani mɨ kɨma pɨ ta yai aiir saɨngig. Mɨ Jeson mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmii ɨkɨm, sɨma umɨrɨm ha saɨngigɨm mɨ sɨma ɨna yamɨm. Ɨriig

Mɨ Sol siir isidɨn sɨma om Beria hɨr mɨriigɨm.

10 Mɨ ta ɨiya saiir nɨiyaka iikamɨm Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨma Pol, Sailas sowiirɨn om Beria hɨriir yɨkropki. Mɨ ɨiya sɨma om Beria hɨr nɨmbiyamɨm mɨ sɨma ɨna yapnɨnopkainamɨm Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai wakaeiya saiir.

11 Mɨ Juda iikamɨm om Beria hɨranɨm, sɨmiir kwoɨnɨm iikamɨm om Tesalonaika hɨranɨm sɨmiir hɨriinan tani. Nɨingaka. Mɨ sɨma ɨni maɨrgɨmaɨrga nwowɨm, sɨmiir yai aiir wakaeyamɨn. Mɨ ɨinokɨinokɨn sɨma Adi Komii

siir yaiyim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sima nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka.
12 Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sima ina mi aingwo tibmiigiyim.
13 Mi mhoiiya Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sima wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hirin. Mi sima asi namkim ti om iiirin. Mi sima ini hopswoiu iikamim simiir kwoinim mi sima ina yanaakiyim.
14 Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sima Pol siir yikropki whiigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hirar ywokiyo.
15 Mi sima Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugigim. Mi Pol siya yaiyim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hiniina boingig sowiiramin, sowa wa witsisau kariiramin. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim om Beria hiriir. Iriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimauugin

16 Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirimin. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sima uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinin miiyik bi naingwokin.
17 Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya iinokiinokin pa mi ami maeyaua iikamki ninkiniuwiya saiir. Mi siya yaiyim pi iikamim simiir hirar mi boinmimauuwi.
18 Mi kam nhirim Epikuriamni siyiu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyiu ninokninkini ikim sima yai saika yinkinwaomwarkii boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin yai priiboin priiboiniyin siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridyiu biyieyin om whiranin siir yai imiir boinmimauuwi. Pol siya Jisis Krais siir yaiwin kibi aiir boinmimauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyin mi sima ta siir yaiya saiir bi wakae ninokninkinkim. Mi sima siirin yai biyie asi nikbumbugim.
19 Mi sima Pol siirin asi nikiunamkim simiir biiyan inkam komiiyin siiram, maeyaua yai nidwo boinaiiya mhiukiu Ariopagas hirana saiirim. Mi sima boin, krima ta yaiwin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krima saiirim naingwowi saiir wakaeyim.
20 Krima ta kiriir yaiya saiir wakaeyim mi krima ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krima ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi.
21 Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sima om komii Atens hirara yamwoni. Mi sima iinokiinokin yaeya yai whir bi boinikim. Niingaka. Sima ti yaiwin imiirara whrie boinanaeikaigigim.
22 Mi Pol siya biiyan inkam komii komiiyim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini haniin miriigim wou nikwo aeyamin.
23 Mi iiya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biiya kwira kig. Mi sima yaiya hir wina hiniina winboinka. Ti Adi Komiiyin krima ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar,

priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmauuwam tiri.
24 Adi Komii siyairgin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyim. Siya, nu ninomor sowiir nwowim digworaekwowim mi simiir Biiyan Inkam Komiigin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriiyim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka.
25 Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyokiiiyin kwoinbudin pi siyar nwowaiginiuwi mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginiu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam nwirkin bi hauumauu haiginiugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka.
26 Biiki biiyin Adi Komii siya inkam nwirin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinieyim, ini hoimgakar ywokiyim. Mi sima piuim kwirua bi nimbiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapayapa kikintimtio haiginiuim. Mi siya tiki iiyim ti digworaekwo whiekakim sima nimbiyamiyim, simiir warar yinkin imbingi.
27 Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krima siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krimiir kingiinar nwowin.
28 Mi siir kirieya krimiirin omwai saeya waiyayokiyokiii mi krima asi nongwomamair aekiyami ti nu iiirin. Kimiir inkam nwirin siya hiniina winboinkikin,
krima ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim.
29 Mi krima ini Adi Komii siir yinisim ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krima nonkwokwowiyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka.
30 Biiya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowim sima tirim ta ii aiirin. Mi tariinanin siya yai ina boininaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi dimin biyieyim simiir haimriyiugig.
31 Mi siya iiya kwira yimbin simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krima nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siyairgin, yai hidiyin.
32 Mi iiya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowin siira saiir wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamim. Mi nhirim ina boinim, krima wi kiriir yai aiirar swoki wakae ti dimin iiirin.
33 Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin.
34 Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyiu komii ninokninkinim simiir inkam nwirkin. Mi wig ira saiir inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamim. Ŧriig.

18

Pol siya om Korin hir miriigin.

1 Mi mhoiiya Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam.
2 Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya saiir hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga saiir inigin Prisila.

Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn om komii Rom hɨr nwowiyɨn siir inɨgɨn Klodias.
Siya nhɨnɨkrɨropki Judan iikam whɨekakɨm om komii Rom hɨr nwowɨm
sɨmiirɨn. Sowawai tɨ om komiiyɨn Rom siir asi haiburgigo mɨ ɨna yɨto. Mɨ Pol
siya sowiirɨn hɨr inɨ kɨgɨu.

3 Siya ta mɨiya sowawai mɨriiya wraisu ɨs pani mɨiya omaka mɨriiya saiir
hɨriinan mɨi aiirar mɨ mɨriigɨn, umɨr mɨ haiyɨm. Mɨ siya sowiirwai omaka asi
whwonkaigɨn.

4 Mɨ Juda sɨmiir ɨi komii komiiyɨm, Pol siya Juda sɨmiir omaka yai
nɨdwokai wakaeiya saiir napnɨnopkainamkɨn. Mɨ siya yai sɨmaka
yɨnkɨnwaomwarkɨi boɨn. Mɨ siya Juda mɨ Grik hɨran iikamɨm sɨmiir kwoɨn
ɨmiir inɨ boɨnɨurwokaiyɨu sɨma Jisɨs siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm.

5 Mɨ mhoɨiya Sailas sowa Timoti ɨna haiburgigo nu Masedonia hɨrɨn mɨ
sowa ɨna yɨtwo Pol siirɨm. Mɨ Pol siya ɨinokɨinokɨn yaiwɨn kɨbiya saiirara
boɨnmɨmauuwikɨn. Mɨ siya Juda sɨmiirɨn ɨna boɨnɨnaekiyɨn. Jisɨsɨn Bɨiyan Adi
Komii siyar nɨmbingikɨn, Judan iikamɨm kɨmiir kaoprigi okwowam.

6 Mɨ sɨma siir yai aiir yanugaugau mɨ sɨma siirɨn ɨna yɨgbumbuwɨm. Mɨ
sɨma nu sɨnɨm siir yɨuɨs aiir nwowɨm asi nhɨskigikɨm. Dimusi rani, siya
pɨ brombropnamkɨn. Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn sɨmiirɨn, kɨma kɨgugukaeyami
kɨmiirar dimɨnkɨn, yaikakɨn wɨ kɨmakɨma nwowi. An kara yai karamaeka.
Panaowɨn kara pɨ ɨkɨ iikamɨm Juda iikam tani kara pɨ sɨmiirɨm nami.

7 Mɨ Pol siya ta Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai wakaeiya saiir haiburgigɨn
mɨ siya inkam nwɨrɨn siir omaka saiir yam. Tɨ inkamɨn siir inɨgɨn Tisias
Jastaskɨn. Siya Juda inkam tani, siya tɨ inkamɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir
inɨg ɨiirar hainanikɨn. Mɨ siir omaka ɨni ta Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai
wakaeiya ɨni saiir akpitga ywowa.

8 Mɨ ta Juda sɨmiir omaka yai nɨdwokai wakaeiya saiir bɨiyan inkamɨn
saiir kɨgrɨraowiyɨn, siir inɨgɨn Krispaskɨn. Mɨ siir wig yɨn ɨma, sɨmani bɨdi
yaɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir Bɨiyan Inkam Komii ɨiirɨmɨn. Mɨ om Korin hɨran
iikam whɨekakɨm sɨma ta Pol siir yai aiir wakaekiyɨm mɨ sɨma ɨna yaɨngwo
tɨbmiigiyɨm. Mɨ sɨmiirɨn op ɨna baptais haigɨnɨuwɨm.

9 Mɨ ɨigwɨr nɨiyaka Pol siya dimɨn whɨrɨn nhwonan siir whɨn kɨg. Mɨ
Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya boɨnki siir, kɨra kɨpi nɨdid. Nɨɨngaka. Kɨra ha
boɨnmɨmauugi, mɨ kɨra yai mɨkrɨm kɨpi nwo.

10 Mɨ kara kɨnakar nwowi mɨ inkam nwɨrɨn wɨ kɨriir hopswo rani mɨ
kɨriirɨn wɨ siya tɨrbumbu rani tɨ om komiiyɨn kariir iikam whɨekakɨm ɨni tɨrar
nwowɨm. Ta yaiya Adi Komii siya boɨnkika.

11 Pol siya om Korin hɨrɨn, bɨewiyɨn whɨra ywo. Mɨ bwanɨm ɨriiyar whɨra
yɨnkɨn o. Mɨ siya sɨmiirɨn Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauugɨn.

12 Mɨ ta ɨiya Galio siya nu komiiyɨn Grik hɨran bɨiyan inkam komiikɨn, hɨr
nwowikɨn. Mɨ ta ɨiya Juda sɨma wara yɨnkɨn nhɨɨn, Pol siir nwowam ɨo. Mɨ
sɨma siir yɨkɨunam bɨiyan inkam komiiyɨn yai hɨdiyɨn, saɨka nokwo boɨnam.

13 Mɨ sɨma boɨn, tɨ inkamɨn, iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨnɨn siya
boɨnɨurwokaiyɨugɨn Adi Komii siir inɨg hainanam. Mɨ ta siir yaiya tɨ siyɨu
komii saɨka ɨrɨpa bɨ namasuga. Nɨɨngaka.

14 Pol siya ɨna naɨngwowɨn sɨmiir yai aka nowarkɨi boɨnamɨn. Mɨ Galio
siya Judan kamɨm sɨmiir boɨn mɨ tɨ inkamɨn siya siyɨu biyɨe tɨriikɨswo mɨ kara
kɨmiir yai aiirɨn wa pɨ wakaeyɨn. Mɨ siya tɨ inkamɨn krɨmiir oman siyɨuɨn saɨka
bɨ nantamyɨryɨrkɨn mɨ siyɨu biyɨe bɨ tɨrkɨn. Nɨɨngaka.

15 Mɨ tɨkɨ dimɨnɨn siya krɨmiir oman dimɨn tani. Nɨɨngaka. Juda hɨran
iikamɨm kɨmiir siyɨuɨn mɨ siir dimɨnkɨn. Mɨ digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir

inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi.
16 Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boiniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi.
17 Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir biiyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boiniya, saiir kingiin hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Ɨriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

18 Pol siya om Korin hirin, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiiya siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyaii aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyaii ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina piiriyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbinin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyiuin siir napkin. Mi siyaiiya ha hiuyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir.
19 Sima om Efesas hiriir yimbiyam. Mi Pol siya sowiirin ti om iiir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boiniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyiu.
20 Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani.
21 Mi mhoiiya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiiya saiir yani kwirinam.
22 Mi siyaiiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiiya saiir haiburgigin mi ina kunaiidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin.
23 Pol siya om Antiok hirin, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiiya siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowiir yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim simiir nap miriiyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, simiir whinkinsiis haiginiugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

24 Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miiyik miiyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinokninkin digin.
25 Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya dirıraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikrikiu boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiigiya hinda tinda. Biiya Jon siya, siir boinmimauuwin yaiyim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin.
26 Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir yam. Mi siya yaiyim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikiunamin sowiirwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haniingin yanaaknınkii haiginiu Adi Komii siir siyiu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim.
27 Mhoiiya Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin mairgimairga haiginiugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hiniina win boinki, kima siirin wi dikiunam kimiir omaka hiriir. Mi iiya siya nu komii Grik hir nimbiyamin mi iikamim

naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginiuiu. Biiya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam.
28 Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyieyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowim Jisis siya inkamin biiya Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whindiriraerar haiginiuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Friig.

19

Pol siya om Efeses hir miriigin

1 Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iiya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriiyin. Mi siya om Efeses hiriir yap nimbiiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigiu.
2 Mi siya sriiyiu biiya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyiu miiyik iiir bidi yaeyin? Mi sima boin, niingaka. Krima Adi Komii siir naeyiu miiyikin siir yai bi wakaemiminkim.
3 Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hiniin siyiuin si baptaiskim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nim krima Joni siyiuin op siya baptaisin mi siir baptaiskim.
4 Mi Pol siya boin, biiya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyiuin min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamin kariir mhoiiya nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin.
5 Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiirar dapim mi op ina baptaisim.
6 Mi Pol siir iina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyiuin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yaiya sima boiniya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yaiya ina boinmimauuwamim.
7 Ti kam whiekakim iuur nwisko, Adi Komii siir naeyiu miiyik iiir haiyim.
8 Mi Pol siya ina yapninopkainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaiiya saiir. Mi yaiya siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boiniurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigriraowiyin siir boinmimauuim bwanim parig whoim.
9 Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo tibmiigim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biyie Biiyan Inkam Komiiyin siir siyiu iiir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikiunam mi iinokiinokin Pol sima skulam Tiranas hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya saiir whrie boinaiyiuwam.
10 Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biiyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Friig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

11 Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyin.
12 Mi sima yiuis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiiya pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiiyiuwi mi ta simiir ma simiir niiya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyieyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim.

13 Mɨ tɨ Juda iikamɨm omom omom nhɨrɨm sɨm yapyokiyokɨi inkamɨm uridyɨu biyɨekakɨm sɨmiir yɨnɨmnɨski. Mɨ sɨma boɨn, nɨm tɨ yɨu bibiyɨeyɨm sɨm nɨnɨmnɨskiiyami tɨ Jisɨsni inɨgɨn si nikɨ kɨnankɨuwi. Mɨ sɨma yɨu biyɨe siir boɨnki, tɨ inkamɨn Pol siya boɨnɨn siir inɨg ɨeya nɨuwi mɨ kɨra damki.
14 Juda sɨmiir yaowae adɨn pris Sipakɨn, siir yɨnisɨsɨmɨm ɨriiyar nwɨsko. Mɨ sɨma tɨ hɨriinan siyɨu ɨmiir tɨrikɨm.
15 Mɨ tɨ uridyɨu biyɨeyɨn siya sɨmiir yaiyaka hɨnɨɨna yowarkɨi boɨn, kara Jisɨs Pol sowiir bɨdi yɨnokɨnɨnkɨnɨn mɨ wɨm kɨma yɨpɨkɨm.
16 Mɨ tɨ uridyɨu biyɨeyɨn tɨ inkamɨn siir pɨu hɨr nwokɨn, sɨma dɨrɨraerar nɨskɨnakɨm mɨ sɨma ta omaka saiir haiburgig mɨ ɨni paru parura yɨdam natkiigɨinamɨm. Nhɨe aunowaiga.
17 Mhoɨiya Juda iikam whɨekakɨm mɨ Grik iikam whɨekak ɨkɨm, sɨma om Efesas hɨr nwowɨm, sɨma ta yaiya saiir wakaeyɨm mɨ iikam whɨekakɨm sɨma nɨdid pranae bɨ kɨnkɨm. Mɨ sɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siir inɨg ɨiirar hainanɨm.
18 Iikam whɨekakɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ sɨma ɨna yɨtɨm. Mɨ digworaekwo biyɨe whɨekakɨm bɨiya sɨma tɨr kaiyɨuɨm, ɨni sɨmiir inɨ boɨnɨnkɨiniyɨm, iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda.
19 Mɨ iikam whɨekakɨm nop mɨn nanaowiyɨm mɨ naeboɨn wɨr mɨnɨm pa samsakikɨni wigam. Mɨ sɨmiirɨn ɨna ikom swokiyɨm pae arar, iikam whɨekakɨm sɨmiir whwonkam ɨda. Mɨ digworaekwowɨm yokwo sɨma wɨnɨm sɨmiir ɨrɨpar mwaɨnɨm, hɨnɨɨna yɨmbiyam. 50,000.
20 Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn sɨma tɨrɨn mɨ Bɨiyan Inkam Komii siir yaiya ɨna kɨrɨrɨrama mɨ ta yaiya ɨni komiiya ywokiya. Ɬriig.

Mɨ om Efesas hɨran inkam whɨekakɨm sɨma Pol siirɨmɨn ɨo yai prasae bɨ saokɨm.

21 Mɨ saiir mhoɨiya, Pol siir kwoɨnɨn Adi Komii siir naeyɨu mɨiyɨk ɨeya yowomwarkaiyɨu, nu Mesedonia mɨ nu Grik hɨriir napamɨm mɨ mhoɨiya siya om komii Jerusalem hɨriir namam naɨngwokɨn. Mɨ siya boɨn, kara tɨ omom sɨmiir nɨnɨ kɨgnaki. Mɨ mhoɨiya kara wɨ om komii Roma hɨriir nami.
22 Mɨ siya inkam nwɨso siir whɨn mɨriiywo sowiir yɨkropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hɨriir namɨm. Mɨ Pol siya nu komii Esia hɨrar ikɨ okiyɨn.
23 Mɨ taka ɨiya hɨk komiiya om Efesas tɨriir yɨmbini. Mɨ sɨma nansao prasae bɨ kɨnkɨm. Mɨ ta hɨk komiiya whɨsarii bɨ nɨmbiyamka, Pol siya siyɨuɨn iikamɨm sɨma naɨngwo tɨbmiiyɨn Jisɨs siirɨm mɨ siir boɨnmauugɨn. Mɨ ta hɨka asi nɨmbiyamka.
24 Inkam nwɨrɨn hɨr nwowɨn siir inɨgɨn Demitrias siya tɨ inkamɨn dig-woraekwo paipaiyɨm silvani nonkwokwowikɨn. Ta omaka wiga Atemis saiir inɨgnana saiir inɨg ɨiir hainanam. Mɨ siir mɨiyan kamɨm, tɨ digworaekwowɨm sɨmiir nonkwokwowiyɨm mɨ sɨma umɨr prasae bɨ haiigɨm.
25 Mɨ siya siir mɨi mɨriiyɨm sɨmiirɨm wara yɨnkɨn ɨkɨuna. Mɨ siya sɨmiir boɨnki, krɨma mɨi kwɨruwa mɨriigɨm, kɨma dɨnokɨnɨnkɨn, krɨma umɨr komii asi haii, tɨ mɨiyɨm krɨma mɨriiyɨm sɨmiirsi haii.
26 Mɨ tɨ inkamɨn Pol, iikam isid komiiyɨn pɨ siya nhɨnprɨiginaei. Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm pɨ siirɨma naɨngwowi. Mɨ kɨma bɨdi kɨgɨm mɨ kɨma bɨdi wakaeyɨm siya tɨ hɨriinanɨn om Efesas hɨrɨra bɨ tɨrkɨn. Nɨɨngaka.
27 Ta Pol siir yaiya ɨni krɨmiir umɨr mɨiya saiirar yɨkrɨpkiya mɨ hɨriinana sasa rani. Nɨɨngaka. Mɨ sɨma wɨ ta omaka komiiya Atemias wɨ saiir haim-riyɨugigi mɨ wɨ ta wiga saiir inɨg ɨiir mɨ hainan tani. Nɨɨngaka. Mɨ ta omaka komiiya mɨ ta wig aeya, yo wɨ hɨriiyar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inɨg komiigaka mɨ iikam whɨekakɨm nu komii Esia hɨranɨm, sɨma saiir inɨg ɨiir

hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa, wi saiir nikworinuwi. Siya hiniina boinkin.

28 Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyiekiyim mi sima ini komiiya kauwok boinkiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biiyan wig komiiga.
29 Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim, yai ini komiiya nhinkii kauwokiyim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwiso nu komiiyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwiso Pol saika nap miriigo.
30 Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima yikidu siirin.
31 Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyaugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaiiya, wi saiir kipi napninopkai.
32 Ti iikam isid komiiyin, ta omaka yai nidwokai wakaeiya saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hiniin hiniina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninokninkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninokninkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bii nwowanin.
33 Juda sima Aleksanda siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bii nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yiisiimauugiyin, simiir yai imiir niribmi boinim. Mi siya simiir yai aiir nowarkii boinkiyim tirkin.
34 Mi iikam whiekakim sima ina kignioknинkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkiikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biiyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininaeyim.

35 Inkamin omaka komii nidwokaiyin yaimin winiyin om Efesas hiran iikamim simiir yaiyim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesasan iikamim kima wakae! Krima ta omaka aiirin minam kigriraowi, Atemis saiir inig iiir hainanam. Mi ta siiya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrirao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinokninkinim.
36 Mi ta yai aiirin wi inkam nwirki nanugaugau rani. Niingaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeiya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka diriraerarki.
37 Kima bidi yikiunaniyim ti inkam nwiso sowiirin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Niingaka. Mi sowa krimiir biiyan wig komiiya saiir bi nigbumbugo. Niingaka.
38 Mi Demitras siya mi kamim mii saika miriiyim sima yaigakiniuwi, inkam nwirin saikain mi sima iiya ta omaka yai wakaeiya mi sima saiir dam, yai boinamin. Mi sima ta yaiya, inkam komiiyin saika tini boiniu.
39 Mi kima yaigakiniuwi, kimiir kwoinau waraurar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai wakaeiyim, om Efesas hiranim, simaka tini boiniu.
40 Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krima ninii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiiya saiir. Mi krima hiriinan wi whisarii dimuim ninii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiiyim simaka boini mi krima wi yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin.

41 Mɨ yai siirɨm dɨg nwokiyɨm mɨ siya sɨmiirɨn ɨna boɨnkiyɨn, kɨma ha tɨ nhɨnkiinam. Ɬriig

20

Pol siya nu Masedonia mɨ nu Grik hɨr napmɨriigɨn.

1 Mɨ tɨ yaiya sɨma nɨnii nansaowa dɨg nwokiya mɨ Pol siya iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir yɨkɨunam. Mɨ siya yai nhɨrɨm sɨmiir boɨnmauugi, sɨmiir kwoɨn ɨmiir kɨrɨe haigɨnɨuwɨm. Mɨ siya sɨmiir boɨngig, ha dwoki kɨma mɨ siya om Efesas hɨr haiburgigɨn mɨ ɨna yamɨn nu Madedonia hɨriir.

2 Mɨ siya om whɨekakɨm sɨmiira yapmɨrii, siya yai kasa bɨri boɨnmɨmauugɨn iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn, sɨmiir kwoɨn ɨmiir kɨrɨe haigɨnɨuwɨm. Mɨ siya mhoɨiya nu Grik hɨriir yɨmbiyam.

3 Mɨ nu Grik hɨrɨn siya bwanɨm whwoɨma ywo mɨ mhoɨiya siya nu Siria hɨriirɨn siyaii aiir kwɨriinamɨm yaɨngwo. Mɨ siya wakae, Juda sɨma yaiya siirɨm nomboɨn tɨbmiikimaigɨm, siir nɨsom aokiyɨm. Mɨ Pol siir kwoɨnɨn ɨna yaɨngwowɨn, kiya? An wɨ nu Masedonia hɨriiyar swokɨ ami.

4 Sopata siya om Beria hɨrankɨn, siya Piras siir yɨnisɨmkɨn, siya Pol saɨka namkɨn. Mɨ inkam nwɨswo om Tesalonaika hɨranko, Aristakas mɨ Sekandas. Mɨ Gaias siya om Debi hɨrankɨn. Mɨ Tikikas mɨ Trofimas yo nu komii Esia hɨrankɨn nɨtko. Mɨ Timoti siya sowaka yɨnkɨn am. Mɨ sɨma ɨni Pol saɨka yamɨm.

5 Sɨma tɨ kamɨm bɨiya namɨm, krɨmiirɨmɨn sɨma om Troas hɨr ywokwokɨn.

6 Mɨ ɨiya Juda sɨmiir ɨi komiiya wou sɨma nikwo aeiya, bretɨn niyopiin karamae nwowiyɨn siira, ya bɨdi yamkiya. Mɨ mhoɨiya krɨma siyaiiya saiir yani kwɨriinam mɨ om Filipai siir haiburgig. Krɨma ɨi ɨriiyar aka om Troas hɨriir yɨmbiyam mɨ krɨma ɨiyɨm ɨriiyar kwɨsa ywo om Troas hɨrɨn. Ɬriig.

Mɨ om Troas hɨrɨn Pol siya Yutikas siirɨn ɨe hɨrankɨ hɨdnɨnsiin ɨdwokɨn

7 Mɨ bɨiyan ɨi komiiya krɨma iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmaka maeyau kwɨruwa ywo. Mɨ sɨma nae ɨna yaeyɨm. Mɨ Pol siya yai iikam ɨmiirɨn ɨna boɨnmɨmauugigɨn. Siya asi boɨnmɨmauugigɨn, siya waka namɨm naɨngwowi. Mɨ siya yai prɨei asi boɨnyokiyokɨiyamkɨn mɨ nɨibwobwo boɨn dɨgiwɨi.

8 Mɨ krɨma omaka anaua kouana saiir nwokɨm. Mɨ ta omaka pae hoɨmgakɨm nɨuyaiyɨm hanɨingɨn haɨngomu inɨnankɨinam.

9 Mɨ inkam nwɨrɨn, whrankɨn, siir inɨgɨn Yutikaskɨn. Mɨ siya ounɨb nɨdwokɨn. Mɨ Pol siya yai ɨna boɨnanaeyɨn. Mɨ Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidɨn mɨ siir nhwoɨn ɨna yasae whɨnwowam ɨuguskiyɨn. Mɨ siya ɨna warinɨwarkiinamɨn nua hɨriir. Mɨ tɨ ounɨbɨn omaka anau kwoɨmaka saiir nwokɨn. Mɨ sɨma ha nhɨnɨuungiyɨm siir haiyɨm mɨ sɨma yaunɨ kɨgɨu, siya bɨdi yɨsom aokiyɨn.

10 Mɨ Pol siya wara yɨnkɨn ɨuunainam. Mɨ siya tɨ whranɨn siir yaunɨ ankab ɨdwo ɨu. Mɨ siya ɨna boɨnɨn, kɨma kɨpi naɨngwoyɨmiyok, siya tɨsi ɨrkak pɨuar swokɨ owɨn.

11 Mɨ Pol siya ha swokɨ iiyamɨn koua hɨriir mɨ siya paimɨrɨm ɨna ɨnɨ ɨɨnɨkɨmkɨr hauu ɨuwɨn. Mɨ sɨma ɨna yaeyɨm. Mɨ siya yai sɨmaka boɨnainanaewɨiyɨn mɨ ɨni ɨi aeya yɨnkiyanonkwokiyakwoka. Mɨ siya sɨmiirɨn haiburgikyakwokɨn mɨ siya ɨna yamɨn.

12 Mɨ tɨ whranisɨmɨn siya ɨni wadɨeya swokɨ owɨn. Mɨ sɨma siirɨn ɨna yɨkɨunamɨn siir omaka hɨriir. Mɨ sɨmiir kwoɨnɨm ɨni wadɨeyar yaɨngwokiyɨm. Ɬriig.

Pol siya om Troas hɨr haiburgig mɨ om Mailitas hɨriir yamɨn.

13 Krima biiya namkwokinkim mi siyaiiya saiir yani kwiriinam. Mi om Asos hiriir yimbiyam. Mi ti om iiirin krima Pol siirim ini hansiriu. Mi siirin siyaiini krima pi yiuginamin. Biiya siya niki boinkin siyaiini kwiriinamamin. Mi Pol siya simiiramin nua yapriokiiwin om Asos hiriir.
14 Mi Pol siya krimiirin om Asos hir ini kigni mi krima siirin siyaiini yiuginam. Mi krima om komii Mitilini hiriir yimbiyam.
15 Mi krima ti om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriinamim siyaiini. Mi iigwira krima mhiuwisimin Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. Mi iigwira krima ha swoki iyikidnaidamim mi mhiuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi iigwira ha swoki iyikidnaidamim mi krima om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pirkin idamyakwok.
16 Mi Pol siya om Efasas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiiya nae naekwowakiya Pentikos nikiuwiya saiir wara ninkin owouwim. Ɨriig.

Pol siya om Efasas hiran biiyan inkam komiiyim simiir boingigin ha dwoki.

17 Mi krima om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyin om Efasas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim.
18 Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwin simiirin. Kima bidiya yinokninkinim iiya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyiuim kara diriraerarim, iiyim kara nwokaigiyim kima bidi kigim.
19 Ɨi kasa rani, Judan iikamim sima siyiu biyie kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyiuin, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iiirar hainan iskiyin.
20 Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, saiirsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyaua iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya.
21 Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi sima krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii.
22 Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hiriirin. Mi iiya kara hiriir nimbiyami, kara ninokninkin tani sima kariirin wi dimu tir wini.
23 Ɨki omom omomim kara nami, Adi Komii siir naeyiuin siya boinkikin kariirin. Sima hik wa hauuwi mi kariirin wi omaka hiuyokiyokaiya wi saiir hiukripkiikikaigigi.
24 Kara hiniinam naingwo rani, kara irkak piua nwokripkaiyim. Niingaka. Siya dimin komii rani, kara wi ta kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. Kariir kwoin komiiyin dimin komiiyin Adi Komii siya hauugiyin ini siyar nwowin. Mi siir digi, ta miiya siya hauugiya kariir mi kara siir yai win kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya.

25 Biiya kara kimaka napmiriigin mi kara Adi Komiiyin siir iikam imiir kigriraowiyin mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinmimauugin. Mi tariinanin kara ina ninokninkinin mhoiiya kima wi kariir whwonkam iiir swoki kig rani. Niingaka.
26 Mi kara tapa kimiirin pi yai asi boinmimauugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwirkin siya siyiu biyie tirkin mi ti hiriinan siyiuin yio yaiya wi kariirim kipi nit.

27 Mɨ kariir kwoɨnɨn nɨdid kwoɨn naɨngwo rani, Adi Komii siir yaiyɨm mɨ siir digworaekwowɨm mɨ siir siyɨupai siyɨupaiyɨm kɨmiir boɨnmɨmauusiyɨn. Niingaka.
28 Kɨma, kɨma kɨmasiya kɨgɨraona, Adi Komii siir iikam nhɨrɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir kɨgrɨrao. Adi Komii siir naeyɨuɨn siya hauugɨn ta mɨiya sɨmiir kɨgrɨraowam. Mɨ kɨma sɨbgu kɨgrɨrao, Adi Komii siir isid ɨiirɨn. Mɨ Jisɨs siir nhɨeya paeyakwiya siya naowa mɨ ha naokiinaiiniya sɨmiirɨn saeyar yanmaiwarkaina. Mɨ kɨma sɨmiirɨn sibsibɨm kɨma kɨgrɨraowiyɨm mɨ sɨmiir hɨriinan kɨgrɨrao.
29 Kara bɨdi yɨnokɨnkɨn ɨiya kara kɨmiir haiburgigi mɨ kara nami mɨ mhoɨiya inkam biyɨeyɨm nɨti wɨ kɨmakar namwoni. Mɨ sɨma kɨmiirɨn wɨ wra biyɨeyɨn sibsib pirɨmtɨo aokaowiyɨn mɨ wɨ siir hɨriinan pirɨmtɨo aokaowi.
30 Mɨ kɨmiir inkam nhɨrɨm, wɨ yaimwoni boɨn tani wɨ hindara nɨksɨsae boɨni. Iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma, sɨmiir siyɨu ɨmiir nwokɨ apɨm.
31 Kɨma sɨbgu kaorarao ɨinokɨinokɨn. Bɨiya kara pɨugɨ bɨ piyaokɨn tɨ bɨewi whoɨmɨm, kara nɨi nabɨe nɨi nabɨe boɨnmɨmauugɨn ta yai wɨn kɨbi aiirɨn. Mɨ kara kɨmiirsiyɨn naɨngwoyɨmiyok prasae bɨ kɨnkɨn nhwo kariirɨn ouwoba pɨ wara grɨekiinaiini mɨ kɨma kɨpi naɨngwo owouu.
32 Mɨ tariinanɨn kara kɨmiirɨn ɨni Adi Komii saɨka yɨnkiamasukikɨnɨm paeni hanɨɨn, kɨmiirɨn siya kɨgrɨraoɨm. Mɨ ta siir yaiya naɨngwobumbukaka, tɨ hɨriinanɨn wɨ kɨmiirar kɨrɨe haigɨnɨuwi. Mɨ wɨ siya hauugi dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm kɨmiir. Mɨ siir isidɨn dimɨn whɨrkɨn bɨ kɨmbugɨn sɨmiir warar yɨnkɨn hauu.
33 Kara inkam nwɨrni umɨr digworaekwowɨm sɨmiirɨm bɨ kɨgmaɨrgɨm.
34 Mɨ kɨma bɨdi yɨnokɨnkɨnɨm. Ɨiya kara kɨmaka nwowa, kara kanakana mɨrii ɨnkɨguna hainae. Mɨ kariir digworaekwowɨm pɨ kanakana swokɨ saɨni. Mɨ kariir isidɨn kanaka nwowiyɨn mɨ kariir whɨnmɨriiyɨm sɨmiirɨn pɨ wara mɨ saɨn hauuwi.
35 Kara kɨmiirɨn bɨdiya yɨisiisimauuɨm siyɨuɨn umɨram kara mɨriinanaeiyɨn. Mɨ wɨm kɨma hɨriinanar timɨ mɨriinanae iikamɨm umɨr digworaekwo karamaeyɨm sɨmiir hauuwam. Mɨ kɨma sɨbgu donkworɨnu Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siir yaiya. Siya hɨniɨna boɨnkɨn, inkamɨn digworaekwo haiwɨniyɨn siya wɨ wadɨeyar mɨ owi. Mɨ inkamɨn digworaekwo hauuwi yɨo ɨni wadɨeyar ywokiyɨn. Pol siir yaiyɨm hɨniɨngɨm.
36 Mɨ Pol siya tɨ yai ɨmiir boɨn dɨgiyɨn mɨ siya ogmwo ɨna hɨunainamɨn. Mɨ siya ɨni sɨmaka kwɨsɨn, nhwo Adi Komii siirɨm.
37 Mɨ sɨma nou prasae bɨri kɨnkɨm siirsiyɨn. Mɨ sɨma Pol siirar yankab ouugi.
38 Mɨ sɨma yaiya Pol siya boɨna saiirar naɨngwokɨm kɨma wɨ kariir whwonkam ɨiir swokɨ kɨg rani mɨ sɨma hɨk prasae bɨri swokɨ okikɨm mɨ sɨma ɨna whɨnapnaniyamɨm siyaii hɨr yani whɨnap kwɨriigi. Mɨ sɨma ɨna boɨnkiyɨm siirɨn, ha dam! Ɨriig.

21

Pol siya siyaii aiir kwɨriinam mɨ siya om komii Jerusalem hɨrii yam

1 Krɨma sɨmiir haiburgigɨm mɨ krɨma siyaii aiirɨm yam. Mɨ siyaiiya ɨna hɨunɨsnama. Mɨ krɨma omɨn Kos nɨkɨuwiyɨn, siirɨm hɨrɨrɨunaidam. Mɨ ɨigwɨr nugakɨn krɨma mhɨu sɨm whɨrɨn Ros nɨkɨuwiyɨn, siir yɨmbiyamyakwok. Mɨ krɨma siir haiburgigɨm mɨ om Patara hɨriir yɨmbiyam.
2 Krɨma siyaii ɨra nu Finisia namana saiirɨm hansrani. Mɨ krɨma ta siyaiiya saiir kwɨriiyɨm mɨ ta siyaiiya ɨna hɨunɨsnama.
3 Mɨ krɨma ha namɨm, mhɨuisɨm whɨrɨn Saipras nɨkɨuwiyɨn bopwoniya nɨdwomaiyɨn siir kwakig kɨgam yɨo yaɨoyaeya kwomaimigii. Mɨ krɨma nu

Siria hiriir yimbiyam. Mi krima om Taia hir yamamasu iu. Mi siyaiiya digworaekwowim ti om iiir yigingig.
4 Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi krima ti om iiirin iiyim iriiyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miiyikin siya hiurworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam.
5 Ɨiya krima nimbinamim ti om iiirim ini hiriiyar digigim mi krima ti om iiirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigyin ima mi krimiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krima whiigbid hirin ogmwo ha nani hiuiuim mi ina sriiyim Adi Komii siirim.
6 Mi krima simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mani boinki, ha dam! Mi nim krima siyaii ira saiir kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.
7 Mi krima om komiiyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Tolemes siir yimbiyam. Mi krima iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krima iiya kwira ywowak simaka.
8 Mi iigwira krima om komii Tolemes hir haiburgig mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiyam. Krima inkamin Adi Komii siir yai napboinmamauuwiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriiyar nwiso aposel simiir whinap miriiyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krima saika ini owou.
9 Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirkikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aiir asi boinmimauugim, ti yinugiyin idiyim.
10 Krima ii kasa biri nwokim ti om iiirin. Mi profet inkamin Agabas nikiuwiyin, siya nu Judia hirankin nitkin.
11 Siya krimiirim nitin mi Pol siir piuwopa saiir ini hainaki mi siir iga iinim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyiuin, hiniina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piu wopa saiir ad iiirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hiniina boinkikin
12 mi krima ta yaiya saiir wakaewinim mi krima ti inkam nhirim krimaka nwowim, krima ini Pol siirar boininaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin.
13 Mi Pol siya ina ywowarkii boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biyie kima nwowaiginiuwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariirar kogrimdinuki windi mi kariirar mi isom aoka windi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiir boinmimauuwi. Kara yai min karamaeka, yio dimin komii rani.
14 Mi krima siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krima ta yai aiirin asi niuguskikim. Mi krima ina boinim, krimiir dimin tani, krima Adi Komii siir kwoin iiirara napiski.
15 Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi krima digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim.
16 Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krimaka warar namkim. Sima krimiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhiuuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krima siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biiyan iikamim yai simiir boinmimauugin.

17 Ɨiya krɨma om komii Jerusalem hɨriir nɨmbiyamɨm mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma krɨmiir kɨgwɨnɨm, ɨni maɨrgɨmaɨga ywowɨnɨm.
18 Mɨ ɨigwɨra Pol siya krɨmaka yam, inkam komii komiiyɨm Jems sɨma ɨrɨpa mɨi kwɨruwa mɨriiyɨm siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm, sɨmiir kɨgnakiyam.
19 Pol siya sɨmiir boɨngig, nabɨe kɨma! Mɨ siya sɨmiirɨn hanɨɨngɨn sɨbgu boɨnmɨmauugi, digworaekwo whɨekakɨm Adi Komii siya tɨrɨm siir mɨiya saiir, ɨkɨ iikam nhɨrɨm Juda iikam tani sɨmiir. Pol siya bɨiyan kamɨm sɨmiir yai wakaewɨnɨn mɨ siya ɨna yamɨn sɨmiir omaka aiirɨm.
20 Ɨiya sɨma wakae dɨgiyɨm mɨ sɨma ɨni Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirar hainanɨm. Mɨ siirɨn sɨma boɨn, nomiiyau! Kɨra wakae! Juda sɨmiir iikamɨm kasa rani, tausenkɨm, Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm. Mɨ sɨma ɨni Moses siir siyɨu komii ɨiiraramar naɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ sɨma siir napam naɨngwowi.
21 Mɨ kam nhɨrɨm sɨma kɨriirɨn hɨnɨɨna mɨ boɨnki, Pol siya Juda sɨmiir iikam nhɨrɨm ɨkɨ iikamɨm Juda iikam tani sɨmiir nu nwowɨm sɨmiir mɨ boɨnmɨmauuwi, sɨma Moses siir siyɨuɨn ha boɨnɨn siir haiburgɨgɨm, kɨma kɨmiir yɨnɨsɨsɨmɨm sɨmiir mɨoɨsɨm sɨmiir kɨpi kɨtiyopnɨr hai. Mɨ kɨma Juda sɨmiir bɨiyan siyɨu ɨiirar kɨpi napkrɨpkai. Mɨ sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨm,
22 krɨma bɨdi yɨnokɨnɨnkɨnɨm kɨriirɨn mɨ ta kɨriir yaiya bɨdi yama. Mɨ sɨma wa nɨnokɨnɨnkɨni kɨra bɨdi yɨtɨn mɨ krɨma kɨriirɨn wɨ panɨɨna tɨri!
23 Mɨ krɨma kɨriirɨn pɨ siyɨu whɨrɨn siir boɨnmauuwi. Mɨ kɨra wɨ hɨriinan siyɨu ɨiirar tɨr. Mɨ tɨ kam nwiiyɨm tɨ tɨr nwowɨm, sɨma dɨmɨn whɨrɨn Juda sɨmiir siyɨu ɨiir tɨram naɨngwowi.
24 Mɨ kɨra tɨ kamɨm sɨmaka dɨnkɨn am. Mɨ kɨra sɨmaka nami mɨ tɨ Juda sɨmiir siyɨuɨn tɨ kam nwiiyɨm sɨma tɨri mɨ sɨmaka tɨmɨ ɨnkɨn tɨr, whauriyɨnan nwowam. Mɨ kɨra umɨrɨm wara tɨmɨ haigɨn sɨmiir kan aiir pɨɨriyaowɨm. Mɨ iikam whɨekakɨm wa nɨnokɨnɨnkɨnki. Mɨ ta yaiya sɨma boɨna kɨriir mɨ saeya hindara nɨksɨsaeka kaimwo rani. Mɨ sɨma nwokɨ nɨnokɨnɨnkɨnki kɨra siyɨu komiini yaiyɨm sɨmiirar mɨ wakae yoknaeikɨn.
25 Mɨ iikam nhɨrɨm Juda iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm krɨma yokwo bɨdi wɨn hauugiyɨm sɨmiiram. Mɨ ta yokwowa hɨnɨɨna boɨnki, kɨma kɨgrɨrao! Mɨ wraisuɨm kamɨm sɨma hauuwiyɨm, uruwai siyaowainiyɨm, kɨma sɨmiir kɨpi nae. Mɨ kɨma wraisuɨn nɨi ara sɨma nomboru aowiyɨn siir kɨpi nae. Mɨ nhɨe aiir kɨpi mɨ kwiyae mɨ kɨma hɨi kɨpi nanae. Tɨ yokwo saiir yaiyɨm hɨnɨɨna boɨnkɨm.
26 Ɨigwɨra Pol siya kam nwiiyɨm, sɨmiir yɨkɨunam, op whauɨm. Mɨ sɨma op ha whau dɨgiyɨm mɨ sɨma ɨna yapnɨnopkainamɨm Juda sɨmiir omaka Adi Komii, siir ɨnɨg ɨiir hainanam. Mɨ sɨma, sɨmiir boɨn wakaeki wɨ paka hɨnɨɨn ɨiya sae dɨgi, tɨ siyɨuɨn op whauiyɨn! Mɨ wraisuɨm sɨma wɨ nwonɨra yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirɨn. Ɨrɨig.

Juda sɨma Pol siirɨn hɨrar yonkworɨmdɨnuɨn.

27 Mɨ mhoɨiya ɨi ɨriiyar kwɨsaka dɨg kingiin nwowɨm mɨ Juda iikamɨm nu komii Esia hɨr nwowɨm, sɨmar kɨg Pol siya sɨmiir omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya, saiir nwowi. Mɨ iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨnɨm sɨma ɨnɨ hopswo ɨu Pol siir nonkworɨmdɨnuɨm.
28 Mɨ sɨma hanɨɨngɨn kauwok nanaeki. Kɨma tɨ Isrelan iikamɨm, kɨma krɨmiir whɨn dɨrɨraerarki. Tɨ ɨnkamɨn siya ɨkɨ omom omom whɨekakɨm sɨmiir kamɨm siya nɨisiimauuwi. Mɨ Moses siir siyɨuɨn mɨ Isrelan iikam ɨkɨm mɨ ta Juda sɨmiir omaka Adi Komii siir ɨnɨg hainaniya wɨ siya nanugaugauwi. Mɨ tɨ dɨmɨnɨn sasa rani. Nɨingaka. Siya pɨ ɨkɨ Grik sɨmiir iikam nhɨrɨm sɨmiir wara mɨ ɨkmwɨn apnɨnopkainami, ta Juda sɨmiir omaka Adi Komii siir

inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miiyik bi nimbiyamka. Sima hiniina boinkikim.
29 Biiya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nimbiyamka.
30 Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

31 Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bii nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yimbiyam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim.
32 Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biiyan ieya, simiir yikiunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iiya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biiyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yiuguskiyin.
33 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwin siir. Mi kamim yaii niiniyim simiir boinki, sima siirin wieyinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriiyin simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkin?
34 Iikam isid komiiyin hirar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biiyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yaii niniiyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin.
35 Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikiniuiu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yaii niiniyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim.
36 Iikam isid komiiyin simiir mhoiiya yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Ɬriig.

Pol siya Juda iikamim simiir boinmimauugin biiki bii naingwo tibmiiya saiir

37 Mi kamim yaii niniiyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biiyan ofisa inkam iiir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biiyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin?
38 Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biiya inkam komii komii gavman simaka yaii kira niniigin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yaii niniiyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya?
39 Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakairgin. Ɬni wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauuiu.
40 Mi biiyan inkamin siya ini wadieya ywokiyin. Mi Pol siya ti nin iiirar ywokwokaigi mi siir iina ina yinkiyiniyinaiinama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibru simiir yai aiir boinki. Ɬriig.

22

1 Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima wakae! Kara kimiir yai
yamdi pi hiniina nowarki boini tariinanin.
2 Mi simar wakaeki, Pol siya Hibru simiir yaigina saiir boinki mi sima yai
ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinin.
3 Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti
nu komiiyin Silisia siir hir. Mi hirin kara yinisim sapisapar haiburgigin.
Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrii okwonamkin. Inkamin kariir
niisiimauuwin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyiusae siyiusae imiir yio
Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyiu iiir napamin. Wa
kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga.
4 Kara diriraerarbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara
naingwo tibmiiya saiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom
aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi wieyin sopni mi kogrimdinu
hainami, omaka hiuyokiyokaiya pi saiir hir mini kiyitkaigaigigi.
5 Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii
kigriraowiyim, sima bidi kigninoknkinkinim kariirin. Mi yaiyim wi sima
boinmimauuwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam
isid komiiyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om
Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiiyim ti om iiir nwowim simiir
udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam
naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyiu biyieyim sim tirim simiirsiyin.
Friig.

Iiya Pol siya naingwo tibmiiya mi siya saiir boinmimauugin.

6 Mi iiya kara napyokiyokiiyama siyiuin om Damaskasa namiyin hiriir mi
om Damaskas kingiin hirin, nabie bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin,
pae komiiya ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu naiiniya.
7 Mi kara nu ha namikiiyiuin mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya
kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tirbumbu haiginiuwi.
8 Mi kara siir yai yamdi ina yowarkii boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya
kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tirbumbu
haiginiuwi.
9 Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi
inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin
siir yaiyim.
10 Mi kara boinki, Biiyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki
kariirin, kira dinsiin apnam om Damaskas hiriir. Mi tiki om iiirin inkam
nwirin wi siya nikiumamauuwini mii whiekakim kara nimbinim kiriirim.
11 Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi
nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir iina aiir asi
nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hiriir.
12 Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti
inkamin siyairgin siyiu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim
om Damaskas hir nwowim sima siirin hiniina boinkikim, ti inkamin inkam
miiyikin.
13 Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiiyau
Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iiya kariir nhwona ina kigomokiyin
mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin
kigiyin.
14 Mi siya kariirin ina boinmauuin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir Adi
Komiiyin bidi yimbinin kiriirin. Kira siir kwoin iiirin wa ninoknkinkini mi kira

ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yaiyim kira wa mi wakaei.
15 Kira siir yaiya wi saiir boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti dig-
woraekwowim kira kigim mi kira wakaeyim.
16 Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi
Jisis siir inig iiiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biyie imiir nwoki
haiyoprimdiyiumiigi. Iriig.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

17 Mi mhoiiya iiya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda
simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimin
mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin.
18 Mi kara krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina
boinki, ini wakaeyin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem
siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yai aiirin ti om iiir boinmimauuwi mi
sima wi wakaeyokna rani, ta yai aiirin.
19 Mi kara ina boinin, Biiyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biiya
kara omaka whiekakim yai nidwokai wakaeiyim, simiira namkin. Mi kariir
siyiuin iikamim kiriirim naingwo tibmiiyim simiirin omaka hirar ninkinikou
tiokin.
20 Mi biiya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kiriir yai boinmimauuan
inkamkin. Ta iiya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir
kwoinin hiriiyar mi naingwo ti hiriinan siyiuin wadieyairgin. Mi kamim siir
nisomaowim mi simiir yiuis minim kara simiir kigriraokim. Kariir siyiuin
hiniingin. Iikamim naingwo tibmiiyim pi simiir nipimpari.
21 Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara
nikropki aru maeyaua, ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir
boinmimauuam. Pol siya hiniina boinkikin.
22 Mi Juda iikam whiekakim sima ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi.
Mi sima ina kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya
omwai kipi waiya. Niingaka.
23 Mi sima io prasae bi nwokim. Mi sima asi priikauwok priikauwokim. Mi
simiir yiuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin
ina yop kabitkiyin koua hiriir.
24 Mi kamim yaii niniiyim simiir biiyanin siya simiir boinki, Pol siirin
dinkikwona apnam yaii niniiyim simiir omaka hiriir mi siirin kima
dipimpar. Mi siirin yaimwokiyaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu
inokninkinim iki iikamim sima siirimin hiniin dimusi kauwok boinkim?
25 Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim
haiiyim simiir biiyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya
hiniina boinki siirin, inkam komiiyin yai wakaeiyin siya kariirin hiniina bi
boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Niingaka. An kara om komii Rom
hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio.
26 Bii nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya biiyan
inkamin kamim yaii niniiyim simiir kirgiraowiyin, siir ini boinmauuiu. Kira
paniin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin.
27 Mi simiir biiyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir
boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin,
ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin.
28 Mi simiir biiyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin
mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara,
niingaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranairgin mi an kara iriipa hiriinan
Rom tiran inkam asi mi owi.

29 Mi kamim yaii niniiyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigiuim. Mi simiir biiyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidigin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeiyin siir whwonkam ida nokwokin

30 Mi simiir biiyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeyam naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wieyin sopin siir ninirkaiyin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikiunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyiu komii ninokninkiniyim yai simiir boinmimauugin

1 Pol siya kamim siyiu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomiiyauim! Kariir siyiuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr aiirin mi ini tariinanar yadigniyin.

2 Mi prismi yaowae adin Ananaias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir boinki sima siir yai aiir niripugiyim.

3 Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira tioa kariir mi saiir hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin ini biyieki biyie ywowin. Kira ti tir nidwowin mi kira kariir hidam tirkin siyiu komii iiirin. Kirairgin siyiu komii iiir sibgu ap karamae nwowiyin. Iiya kira boina, simiirin kariir tioam.

4 Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biiyan prisin siir nigbumbuwi, aniya?

5 Pol siya boinki, ti nomiiyauwim! Kara bi ninokninkinkin, siya Adi Komii siir biiyan priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kira kimiir biiyan inkamin siir kipi nigbumbu.

6 Pol siya ina ninokninkinin, kam nhirim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyiuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyiuin si napikim. Mi siya siyiu komii kigriraowiyim simiiramin hiniina kauwok boinki, kima ti nomiiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iriipi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyiuin kima yaigak kariir asi nwokim.

7 Mi siya ta yai aiir boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim.

8 Mi Sadyusiyan kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir piugana iriipi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyan kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim.

9 Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyiu komii niisiisiimauuwiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aiirar yinsiin okwo boinkiyim. Krima ti inkamin siirin siyiu whir bi kigin. Mi tari naeyiugin nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?

10 Simiir iowa ini komiiya ywokiya. Mi yaii ninii kamim simiir biiyan inkamin siya ini nididkakar ywokiyin, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin

wɨ sɨma pɨ nonkwobumbu nɨnkɨn haigɨnɨuwisi. Mɨ siya kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir asi boɨnkikɨn, kɨma dɨunam! Mɨ Pol siir donkworɨnu naowid mɨ siirɨn kɨmiir omaka hɨriir dɨkɨunam.
11 Mɨ ɨigwɨr nɨiyaka krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jɨsɨs siya wɨ Pol siir kingiina nokwokaowi. Mɨ siya boɨn, kɨra kɨpi nɨdid! Bɨiya kariir yaiya kɨra boɨnmɨmauugɨn om komii Jerusalem hɨrɨn mɨ kɨra kariir yaiya om komii Rom hɨrɨn wɨ hɨriiyar swokɨ boɨnmɨmauuwi. Adi Komii siya hɨniina boɨnkɨn. Ɨriig.

Judan kamɨm sɨma Pol siir nɨsom aowam boɨn tɨbmiikikaigɨm

12 Mɨ nugakɨn Judan kamɨm sɨma maeyau gwɨruwa ywoyakwok, yai kitɨbmii boɨnam. Sɨma boɨn, kɨbɨe idwai! Krɨma wɨ naemɨn nae rani mɨ wɨ op mɨ kwiyae rani. Mɨ ɨiya krɨma pol siir nɨsomaoki mɨ wɨ ha nae.
13 Judan Kamɨm ta yai aiir nɨmbintɨbmiikimaiyɨm kam nwɨs nanaɨrgɨm.
14 Mɨ sɨma bɨiyan prɨsɨm mɨ inkam adi yaowaeyɨm siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm sɨmiiram yam. Mɨ sɨma boɨn krɨma bɨdi yɨmbin tɨbmii kimaiyɨm. Krɨma wɨ naemɨn nikɨ nɨngugu ae rani. Krɨma ɨiya Pol siir nɨsom aowi mɨ krɨma nae mɨnɨm wa naei.
15 Kɨma mɨ kamɨm siyɨu komii kɨgrɨraowi ɨkɨm, kɨma inkam komiiyɨn om komii Rom hɨr nwowɨn siirɨm dɨkɨugi. Mɨ siirɨn pɨ hɨniina boɨn Pol siirɨn siya wɨkɨu naiini tɨriir. Mɨ krɨma siir yaimwokɨ yaimwowa krɨma nikɨ wakaeyam mɨni. Mɨ ɨiya Pol siya kɨmiiram napnani mɨ krɨma wɨ siiram naguprakai wɨni siyɨu hɨr, siir nɨsom aowam.
16 Mɨ siir yokmana saiir yɨnɨsɨm yɨnkamiyɨnɨn siyar wakaemɨmɨk ta yai aiirɨn, Pol siir nɨsom aowɨnam boɨna mɨ siya asi namkɨn kamɨm ɨrɨm haiiyɨm sɨmiir omaka. Mɨ siya ɨna yapnɨnopkai boɨnmauu siir papiyɨeyɨn Pol siirɨn.
17 Mɨ Pol siya kamɨm ɨrɨm haiiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir yɨkɨuna mɨ ɨna boɨnɨn, tɨ whranisɨm ɨiirɨn dɨkɨunam yaii nɨniiyɨm kamɨm sɨmiir bɨikɨ bɨiyan inkam ɨiirɨm. Siya yaigakɨn, siya saɨka boɨnɨm mɨni.
18 Mɨ bɨiyan inkamɨn siya siirɨn ɨna yɨkɨunamɨn bɨikɨ bɨiyan inkam ɨiirɨm. Mɨ siya boɨn, Polɨn inkamɨn sɨma hɨugrɨpkɨikikaiyɨn siya boɨnkikɨn kariirɨn tɨ whranisɨmɨn siir nɨkɨunaniyɨm kɨriirɨm. Siya yaiya kwɨra nwowi mɨ siya kɨriir boɨnmauuwɨm naɨngwowi.
19 Mɨ bɨikɨ bɨiyan inkamɨn siir ɨɨn aiir yɨnkwoki mɨ siirɨn ɨna yɨkɨunamɨn maeyaua inkam karamaeya saiir. Mɨ siya srɨi, kɨra kariirɨn pɨ paka hɨnɨɨn yaiya saiir boɨnmauuwi?
20 Mɨ whranisɨm ɨeya boɨnki, Judan kamɨm sɨma yai bɨdi yomboɨn tɨbmiikimaiyɨm kɨriir srɨiyɨm, waka kɨra Pol siir wɨkɨunaiini kam whɨekakɨm siyɨu komii nɨnokninkɨniyɨm sɨmiirɨm mɨ sɨma wɨ siir nɨksɨsae. Mɨ sɨma siirɨn hanɨɨngɨ srɨisasae ta yaiya saiir yaimwokɨyaimwo aiirɨmɨn.
21 Mɨ kɨra sɨmiir yai aiir kɨpi wakaeyokna. Mɨ sɨmiir inkam nhɨrɨm kamnwɨsnanaɨrgɨm. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, krɨma wɨ nae mɨnɨm wɨ mɨ ae rani mɨ op mɨnɨm wɨ mɨ kwiyae rani. Mɨ ɨiya krɨma Pol siir nɨsomaowi, wɨ saiirar nadɨgɨuwi. Mɨ tariinanɨn sɨma ɨni siyɨu nwokwokɨnɨm siirɨm. Sɨma krɨmiiramɨn mɨnam nwokwokɨni, kɨriir kwoɨnɨn wadɨe nwowi mɨ kɨra Pol siir dɨkropki.
22 Mɨ bɨikɨ bɨiyan inkamɨn siya tɨ whranisɨmɨn siir boɨn ta yaiya kɨra nikɨ boɨnmauua kariir mɨ kɨra wɨ inkam nwɨr kɨpi boɨnmauu mɨmɨn. Mɨ siya siirɨn ɨna yɨkropkiyɨn. Ɨriig

Kamɨm ɨrɨm haiiyɨm sɨmiir bɨikɨ bɨiyan inkamɨn siya yɨkropki Pol siirɨn inkamɨn Filiks nɨkɨuwiyɨn omom omom nhɨrɨm sɨm kɨgrɨraowiyɨn siirɨm.

23 Mɨ bɨikɨ bɨiyan inkamɨn yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨi nwowiywo inkam nwɨso, sowiirɨm yɨkɨugi. Mɨ ɨna boɨnkiyɨn kowa kam kamaɨr nwoɨm ɨuurɨm 70 hosɨm

simiir idwo nidwo ikim mi yaii niniiyim kam kamair iuurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriiyar kwii min haiburgig mipi om komii Sisaria hiriir damwii niiyar.

24 Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krima siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikiunam.

25 Mi biiki biiyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hiniina boinki,

26 kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biiyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabie!

27 Mi ti inkam iiirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yaii niniiyim, krima simiir hiriir yimbiyam mi siirin simiir iin hirankar yikiunaki.

28 Kara ta yaiya sima priiboin hiuriyiua ti inkam iiir, kara saiir yaimwo iiir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyiu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam.

29 Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyiuniyim. Mi ta yaiya sima siir boiniuhiuriyiugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hiugripkiikikaiyim. Niingaka.

30 Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinimprio kimai ti inkam iiir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin hiuriyiuim simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hiniin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yaiyim hiniina win boinkikin.

31 Mi Kamim yaii niniiyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamim, om komii Antipatris hiriir niiyakar yamwii.

32 Iiya ha pirkinkiyakwoka mi kamim yaii niniiyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamim sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin.

33 Kamim hos idwo nidwonamim ina yimbiyamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokmwin okwo.

34 Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hiniin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailisia ankin.

35 Mi inkamin omom omom kigriraowiyin siya boinki, iiya kamim yai kiriir priiboin hiuriyiuim sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir wakae. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamin omaka komiiya biiyan inkamin Herot siya miriiya saiirim mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. Iriig.

24

Juda simiir biiyan iikamim sima Pol siir boinwokiyopnatkaigi.

1 Mhoiiya iiyim iriiyara yamki mi biiyan prisin Ananaias mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyiu komiini siyiu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika.

2 Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirim yikiuna. Mi siya ha namin mi Tetalas siya yaiyim ini siir boinhiuriyiu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krimiirin mi krima wadie asi nidwowi mi krima yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miiyikin krimiirin wadie siya whinwohaiginiukin.

3 Mi bwan bwanim hinda tinda dimin whirkin bi tirkin. Krimiir kwoinin ti
hiriinanin krima kiriir boin wadieki.
4 Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi,
kira kariir yaimirsima saiir wakaeyim, pi kara boini.
5 Krima ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam paii rani. Mi
io biiyin pi siya nwowi. Mi omom omomim siya namiyim mi siya pi Judan
iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya
om Nasaret hiran isidin siir biiyan inkamkin.
6 Siya Adi Komii siir omaka saiir diriraerarbumbuwim kinankiugin mi
krima siir asi nonkworinugim. Mi krima siirin, wi krimiir siyiu komii iiirsi
nwowi yaigak.
7 Mi yaii ninii kamim simiir biiki biiyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya
ini igaokaka ywowin. Mi siya siirin ini krimiir iin tiranka yispaki hainamin.
8 Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyopnatkaiyim sima wi kariir
whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iiirin. Mi kira wi siir yaiga
yaiya saiirar wakae, ti dimin taemin whiekakim krima boiniuriyiuwim siir,
kaimwowairgim. Tetalas siya hiniina boinkin.
9 Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara
boinhiuriyiu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowairgim. Iriig.

Pol siir yaiyim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

10 Mi ti inkam komiiyin siir iina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin ok-
wokiyim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarkii boinin, kara bidi
yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya
kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin.
11 Kira simiir sriii, kira ti hiriinan yaiyim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim
iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namin mi Adi Komii siir
inig iiir hainaniuin.
12 Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwiraka
yaii bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kimiir
om komii hirin. Niingaka.
13 Taka yaiya tapa sima boinhiuriyiuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaim-
woni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyopnatkaini siyiuam whaowaei.
14 Mi kara ta yai kwira pi kiriir boinmauuwi, kariir kwoinin Adi Komii
krimiir Wanin siiram naingwowiyin ini krimiir brougae wanwiyaeyim simiir
kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyiu iiir sibgu apkin. Mi
sima boin, ti siyiuin pi niksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyiu
komiiyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara Adi Komii
siir yaiyim profet kamim sima winkiyim biiya, simiiram wara ninkin aingwo
tibmii.
15 Mi kara ina naingwo tibmiiyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini
siya iikamim naonamim, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miiyik ikim mi
iikam biyie ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim tiriiginin.
16 Kariir kwoinin iinokiinokin kirieya nwowikin, dimin biyie tirbumbusi.
Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida
warar.
17 Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoiiya kara
ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir digworaekwowim
iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina mini
inkin iimiiyaegikim Adi Komii siirim.
18 Mi kara hiriinan siyiu iiir tirkin, Adi Komii siir omaka saiirin. Mi sima ini
kariirar kigim siyiuin op sibgu whau aeiyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka
nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka.

19 Mɨ Judan inkam nhɨrɨm nu komii Esia hɨrankɨ nɨtɨm, sɨma tɨr warar nɨnkɨn okɨm mɨ sɨma tɨ kamɨm kanaka yaigakɨn nɨuwi mɨ sɨma ha wɨt, kɨriir whwonkam ɨda wɨnɨ okwo boɨni, ta yaiya. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo wadɨe ɨeya mɨ sɨma bɨ nɨtmɨmɨnkɨm.
20 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ sɨma tɨ kamɨm dɨmɨnɨn kara tɨrbuɨn sɨma kɨgɨn pɨ siir boɨnmauu kɨriirɨn, ɨiya kara kaunsil kamɨm siyɨu komii kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir whwonkam ɨda nokwo boɨna.
21 Mɨ tari yai kwɨruwaɨrga bɨiya kara sɨmiir boɨna? Mɨ kara hɨniɨna boɨnkɨn iikam whɨekakɨm naonamɨm mhoɨiya sɨma wa swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ ta yaiya yai biyɨeka, aniya? Mɨ wɨ sɨmar swokɨ boɨnɨm? Pol siya hɨniɨna boɨnkɨn.
22 Filiks siya bɨdi yɨnoknɨnkɨn dɨgɨn iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir siyɨuɨm, sɨma tɨriiyɨm. Mɨ siya Juda iikamɨm sɨmiirɨn asi boɨnmauugɨn, sɨma Lisias siirɨm nwokwokɨnɨm. Mɨ ta sɨmiir yaiya wɨ siyar hɨdi.
23 Mɨ siya bɨi nwowiyɨn kepten inkamɨn siir boɨnki, siya Pol siirɨn omaka mɨi biyɨe mɨriiya hɨuyokiyokaiya saiir nokmwɨn apnɨnopkaigiyɨm. Mɨ kɨra siirɨn hɨrii kɨpi nɨkɨdu okrɨpkai. Mɨ kɨra ɨkɨ siir nomiiyau ɨmiirɨn kɨpi nɨkɨdu, siirɨn dɨmɨn taemɨn hauusiyɨn. Ɨriig.

Filiks siya Pol siirɨn omaka hɨuyokiyokai aiirɨn bɨewiyo whɨsa hɨugrɨpkɨikikai.

24 Ɨi nhɨrɨm bɨdi yamkiyɨm mɨ Filiks siya siir wiga Drusila saɨka yɨt. Mɨ saeya Judan isidɨn siir hɨran wiga. Mɨ siya Pol siir yɨkɨuna siir yai aiir wakaeyam, iikamɨm Jisɨs Krais siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir.
25 Mɨ Pol siya tɨ siyɨu mɨiyɨkni napiyɨm siyɨuɨm sɨmiir boɨnmɨmauugɨn. Mɨ siyɨuɨn digɨumii haimriiyɨugigi ɨkɨn. Mɨ mhoɨiya Adi Komii siya wɨ iikamɨm sɨmiir hɨdi. Pol siya hɨniɨna boɨnkɨn. Mɨ Filiks siya ɨna yɨdidgiyɨn. Mɨ siya boɨnki, kɨra ha dam! Mɨ mhoɨiya kara ɨigakɨ nɨuwi, wɨ kapi nɨkɨugi kɨriirɨmɨn.
26 Mɨ Filiks siya dɨmɨn whɨrɨn siirɨm nwowi, siir kwoɨnɨn ha naɨngwokɨn Pol siya umɨr nhɨrɨm pɨ kariir hauuwi. Mɨ ɨinokɨinokɨn siya siir asi nɨkɨunakɨn yai saɨka boɨnaiyɨm.
27 Mɨ Filiks siya Juda iikamɨm sɨmiirɨm hiirɨugɨn mɨ sɨma siiram nwokɨ aɨngwowɨm mɨ siya Pol siirɨn omaka hɨuyokiyokaiya saiir asi kɨgnɨnkɨn okaigɨn. Mɨ mhoɨiya bɨewi whɨso dɨgiyo mɨ Festas siya Filiks siir mɨi aiir kwainaowid. Ɨriig.

25

Pol siya Sisa siir yɨkɨuna siir yai aiir wakaeyɨm.

1 Festas siya bɨdi yɨtɨn nu komii Sisaria hɨriirɨn. Mɨ siya ɨiyɨm kwoɨmuar ywowak. Mɨ siya ɨna yamɨn om Jerusalem hɨriir.
2 Mɨ bɨiyan prisɨm mɨ Judami inkam komii komii ɨkɨm, sɨma ɨna yamɨm mɨ sɨma yai Pol siir boɨnɨuriyɨu. Mɨ siya sɨmiirsiyɨn mɨnsi nɨkrɨpkikɨn, sɨma Festas siir boɨnainanaekɨm. Mɨ sɨma hɨniɨna boɨnkɨm,
3 kɨra krɨmiirɨn hindara whɨndirɨraerar haigɨnɨu. Mɨ kɨra Pol siirɨn om komii Jerusalema tɨriir dɨkropki. Mɨ sɨma hɨriinanam mɨni siirɨn, siyɨu hɨr nɨsomaowɨnɨm.
4 Mɨ Festas siya ɨna yowarkɨi boɨnɨn, Pol siirɨn om komii Sisaria hɨr hɨugrɨpkɨikikaiyɨn, ɨiya ɨni kingiina nwowa, kara wɨ kapi swokɨ ami tɨ om ɨiir.
5 Mɨ kɨmiir inkam komii komiiyɨm sɨma wɨ kanaka wɨnkɨn ɨt. Mɨ tɨ inkamɨn siya dɨmɨn whɨr tɨrbuwi mɨ wɨ kɨma nwokɨ hɨd boɨnɨm.
6 Festas siya Juda kamɨm sɨmaka nwowɨm ɨiyɨm ɨriiyar kwoɨm ɨuurnankɨm. Mɨ siya om komii Sisaria hɨriir yam. Mɨ ɨigwɨra siya omaka yai boɨniya saiir

hir ini owou. Mi siya ina boinkiyin, Pol siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hirankin wikiunanini.
7 Mi Pol siya bidi yimbiniyin. Mi Judan iikamim sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyim. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyieyim sima Festas siir boinmimauu ti dimin biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariiya priiboin hiuriyiugim. Siirin inkam nwirkin bi kigin dimin biyie siya tirin.
8 Mi Pol siya Festas siirin hiniina yowarkii boinki, kara dimin whir bi swoki tirbusrankin, Judan iikamim simiir siyiu komii iiirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka saiirin dimin whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin siirin iriipa hiriinan. Niingaka.
9 Mi Festas siya Judan iikamim simiirim hiiram minkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om komii Jerusalema hiriir namim, wi wadieyar mi owi, aniya? Mi hiriinanki niuwi mi ta kiriir yaiya kara saiirin wi om komii iiir wakaemimiki.
10 Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii Rom hiranin mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeiya. Kira bidi yinokninkin kiinin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin. Niingaka.
11 Mi kara simiir siyiu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boiniuriyiuwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeiya wi saiir namtani. Niingaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin.
12 Mi biiyin Festas siya siir kam kintidnanim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeyim kiriir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! Friig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

13 Hi nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami. Akamie!
14 Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hiniina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hiugripkiikikaiyin Filiks siya hiugripkiikikaigigin mi siya ina yamin.
15 Biiya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biiyan pris ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyiu imiir tirbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam.
16 Mi kara simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyiuin hiniin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin hiuriyiuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimiiya siirim tiki oki, siir yaiyim sima boin hiuriyiuim simiir mi boinim.
17 Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokaiyiuin. Mi kara kamim yaii niniiyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani.
18 Mi kamim yai siir boinhiuriyiuim sima ina yinsiin okwokiyim. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhiuriyiugi ti dimin biyie whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yaiyim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka.

19 Mi sima wou nikwo aeni siyiuin saiirsi ninkinwamwarkii boinkim. Mi ti
inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin
idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarkii boinkim.
20 Mi kara ina boinin, ta yaiya saiir yai mwo aiir ninokninkinam
naingwowi. Mi kara siir wani siyiuin siir bi ninokninkinkin mi kara wi
dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriigin mi wi wadieyar nwowi krira om
komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yaiyim kara pi ti om iiir nini
wakaeyiuim. Mi sima kririir boinmauuwini mi krira wa ninokninkini, aniya?
21 Mi Pol siya hiniina boinkin. Niingaka. Kara omaka hiuyokiyokai aiir
nwowima naingwowi mi mhoiiya kara om komii Rom hiriir nami mi inkam
komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginiuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara,
kamim yaii niniiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara
niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim.
22 Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wiinga wakaeyama mini ti
inkamin siir yaiya. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yaiyim.
23 Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir
ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo
omaka yai nidwokai boinaiiya saiir. Mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwowi
ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini
warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin
wara yinkin whinapninopkainani.
24 Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti
kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim
om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir
whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim kima siirin
disomaoki! Siya wi irkak nwowisi.
25 Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Niingaka.
Mi siya ti yaiyim Sisa siir nini boinmauugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim
bidi boinin.
26 Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkin mi yokwo paniinsi
win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu
kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikiunanikin mi ti iikam
whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi
yaiyam wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam.
27 Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Niingaka. Kara yokwo
win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyieyim sima boinim siirin, siya tirim
simiirin, yio ti hiriinan siyiuin miiyik rani. Friig.

26

Pol siya yaiyim Agripa siir boinmimauugin

1 Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir
iina ina yiisiimauugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.
2 Inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadieya
ywokiyin. Ta kariir yaiya pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yaiya Juda
iikamim sima boinhiuriyiuwa pi saiir nowarkii boinki.
3 Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi
sima yaiyim ina yinkinwamwarkii boinim simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara
ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yaiya prieiki
niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.
4 Mi iiya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi
yinokninkinim kariir siyiu iiirin. Mi iinokiinokin mi tariinanin iriipi hiriinan,

tisa nwowin. Mi kariir omki om hirar nwo aka mi mhoiiya kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim.

5 Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinkim. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyiuin siir naingwo diriraerarkin. Ti siyiuin ini kirie waiwii ywowin.

6 Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin.

7 Mi Juda iikam iuur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiuin kara naingwo tibmiiya mi sima saiirsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi.

8 Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

9 Biiya kara hiniina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini.

10 Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biiyan prisim inigak sima nwowaiginiugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hiugrimkripkiikinoudnankaigikim. Mi iiya sima kariir sriiya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyin.

11 Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeiyim hik kara hauuwin. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwim mi sima siirin digiumii haimriiyiugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiiyar mi siuyokiyokiii, simiir nipimpar itkinam. Friig.

Pol siya iiya siya naingwo tibmiinama saiir boinmauugin.

12 Mi iigwira kara om Damaskas hiriir namin mi kariirin biiyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir tioam.

13 Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyiu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya hiigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar.

14 Mi krima ina yamakaigaiyiuim nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hiniina boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hiniinin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka.

15 Mi kara ina yaki owarkii boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biiyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya.

16 Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimin ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miiyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin simiir tini boinmimauuiu. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiiya kara niisiimauuwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui.

17 Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuiuwim. Mi wi kara swoki anmaiwarkainaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirankin.

18 Mi sima Setan siirin wi digiumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiuin niibwomambwo napiyin wi

siir haiburgig. Mi sima siyiu miiyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyieyim wi kara niinak itkigiigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hiniina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi Komii siir miiya siya napmiriiya saiirin.

19 Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aiir nanugaugaugin.

20 Niingaka. Kara yaiyim bii om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiiya boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hiniina boinmimauu, kima kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miiyik iiir dap. Mi sima nwoki kigi.

21 Kara simiirin hiriinan boinin mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirin asi nonkworinugim, Adi Komii siir omaka akpitga hirin mi sima kariir nisom aowam minkim.

22 Mi ta iiya kariirin Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugin. Mi kara tirin minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biiya profet kamim mi krimiir brougaeyin Moses, simiir yaiya saiirar boinmimauukin.

23 Mi sima hiniina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirankin wi bii siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyiu miiyikin nabienan kigimok apiyin wi siir boinmimauuwi, Juda iikamim mi Juda iikam tani.

24 Pol siya yaiyar niki okwo boinin mi Festas siya ini komiiya kauwok boinkiyin. Pol! Kira pi whaowaei! Mi kira skul prasae bi kinkin mi ta kiriir ninokninkin komiiya kiriirin saeya tiorowhriei haiginiuwi.

25 Mi Pol siya ina boinin inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakin mi ti hiniin yaiyim sim asi boinkin.

26 Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya ti digworaekwo whiekakim ina ninokninkinin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwokar kigimokim. Ti diminim boskwo bi nimbiyamkim.

27 Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramin ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkinin, kira bidi yaingwo tibmiiyin.

28 Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyaigin pi naingwo tibmii sasaugiyamin.

29 Mi Pol siya boinki, kira tariinanamar mi naingwowi ini wadieyar mi owin. Mi kira mhoiiyam mi naingwowi iriipi hiriinan ini wadieyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saiir hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wieyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

30 Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim.

31 Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka.

32 Mɨ Agripa siya Festas siir boɨn mɨ tɨ inkamɨn siya Sisa siirɨm nɨkɨuna karamkɨswo siir yai aiir wakaeyam mɨ krɨma siirɨn wa pɨ yɨuguskiyɨn. Ɨriig.

27

Sɨma Pol siirɨn siyaiiya om komii Roma hɨriir nama saiir yani whɨnapyɨkɨu kwɨriigi.

1 Sɨma bɨdi boɨn tɨbmiigiyɨm krɨma siyaii aiirɨn nu Itari hɨriir namana. Mɨ Pol siya mɨ kam nhɨrɨm hɨugrɨpkɨikinowidnankai ɨkɨm omaka hɨuyokiyokaiya saiir mɨ sɨmar kwɨriinam siyaii aiirɨn. Mɨ yaii nɨnii kamɨm sɨmiir bɨi nwowiyɨn Julias mɨ siya kɨgrɨraowidam sɨmiirɨn. Mɨ tɨ inkamɨn yaii nɨniiyɨn siya tɨ isidɨn yaii nɨniiyɨn om komii Rom hɨran inkam komiiyɨn mɨ siir isidgɨn.

2 Mɨ krɨma siyaii aiirɨn om Adramitiam hɨr yani kwɨriinam mɨ ta siyaiiya ɨni tɨ nu komiiyɨn Esia siir omisɨsɨmɨm sɨmiir gaeya hɨriira kikɨnama. Mɨ Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hɨran inkamɨn siya krɨmaka yɨnkɨn am.

3 Mɨ ɨigwɨra om Saidon hɨr yamɨmasuɨu. Mɨ Julias siya Pol siirɨn ɨni siyɨu mɨiyɨk ɨiirar tɨrɨn. Mɨ siya siir bɨri nonkwobugɨn, siir nomiiyau ɨmiir kɨgnakiyamɨn mɨ naeisɨm sɨmiir hɨr nɨnɨ hainakiyamɨn.

4 Mɨ krɨma tɨ om ɨiir haiburgigɨm mɨ ɨna swokɨ hɨuyanamɨm. Mɨ krɨmiir siyaiiya opudga hugɨriyɨugika mɨ krɨma mhɨuisɨm whɨrɨn Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mɨ opuda krɨmiir bɨ namɨtɨunika.

5 Mɨ krɨma nu Silisia mɨ Pamfilia sowiir kingiin hɨriir iyɨkrɨo naidam. Mɨ krɨma om whɨrɨn Maira nu komii Lisia hɨr nwowɨn siir yadu amasuɨu.

6 Mɨ tɨkɨ om ɨiirɨn kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya siyaii ɨra om Aleksandria hɨrankɨ nɨta saiir kɨgɨn mɨ siyaiiya saeya pɨ nu komii Itali hɨriir namam tɨrka. Mɨ siya krɨmiirɨn ta siyaiiya saiir asi nɨugiprɨiginamkɨm.

7 Krɨma ha haiburgigɨm mɨ ɨi kasa rani, siyaii hɨr kigwai amɨm. Mɨ krɨma mɨinan mɨriinaidnikɨm mɨ ɨni om Naidas kingiin tɨriira yɨmbi idniyɨm. Mɨ opud komiiya ha hugnaniya mɨ krɨma mhɨuisɨm whɨrɨn Krit siir hɨriir wokmainaidam mɨ ɨni mhɨu yaekayaeka yakiiyamɨm. Mɨ Salmoni idnabɨn ɨna yakii owarkɨnamɨn. Mɨ opuda krɨmiir bɨ namɨtɨunika.

8 Krɨma mɨinan mɨriinamkɨm, ɨiya krɨma tɨ mhɨuisɨm siir yaekayaeka nakiiyokiyokɨiyama. Mɨ mhoɨiya krɨma maeyau gaenau kwɨra mɨiyɨka hɨuɨmasu kuwiya, om Lasia kingiin hɨr nwowa, saiir yaka amasuɨu.

9 Mɨ ɨi hoɨmgakɨm bɨdi dɨgiyɨm mɨ Juda iikamɨm sɨmiir ɨi komiiya mɨ nae sɨma haiyaeiya ɨiya ya ɨriipɨ hɨriinan bɨdi mɨ dɨgiya. Mɨ Pol siya sɨmiir asi boɨnmɨmauugɨn.

10 Ɨni wakaeyɨm, kɨma! Ɨi paii rani, pɨ nam tani mɨ siyaiiya mɨ digworaekwo whɨekak ɨkɨm mɨ sɨma sɨma rani mɨ krɨma ɨriipɨ hɨriinan pɨ wara mɨ ɨnkɨn omainaiinami. Mɨ kara bɨdi yɨnokɨnɨnkɨnɨn. Pol siya hɨnɨɨna boɨnkɨn.

11 Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siya Pol siir yai bɨ wakaeyoknakɨn. Nɨingaka. Siya ɨni siyaiiya saiir bɨiyan inkamɨn mɨ saiir nonkwo saɨni ad ɨeya, siya ɨni sowiir yai aiir wakaeyokna ɨskiyɨn. Mɨ sowa boɨn, humba! Nɨmbi nami.

12 Mɨ ta maeyaua tapa krɨma namasua pankɨ nwowi, ɨiya mɨiyɨk bɨ nwowika. Mɨ sɨma ta maeyaua saiir haiburgigɨm mɨnkɨm. Mɨ sɨma om Finiks hɨriir namam kɨnɨnkɨugɨm. Mɨ ɨiya pankɨ nwowiya dɨgikɨswo mɨ wɨ ha pɨ yamɨn. Mɨ Finiks maeyaua siyaiigɨ namasuwiya, ɨni mhɨuisɨmɨn Krit nɨkɨuwiyɨn ɨni siir pɨda nwowa. Ɨriig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiiya whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

13 Mi opudsima, simiir yaioyae miiya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siiya komii si nomboru itmaiiya ina kiboknainiya. Mi sima mhiuisim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainamim.
14 Mi biri kwakimiminka, opud komiiya ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whiinmamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhiuisim Krit hiranki hugnatmainanika.
15 Mi opuda ini siyaii aiirar yamitiuniya. Mi siyaiiya ini opud aeyar hughainama. Mi krima ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krima maeyau kwira asi nakiiyamkim.
16 Mi krima mhiuisim whirin Koda siir yakii haiburgig mi ina yamim. Mi krima miinan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoii nomborukiyitkiya saiirin.
17 Mi sima saiirin siyaii komiiya saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyaii komiiya saika yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini iindimiindima yakiidamim.
18 Mi ii gwira opud komiiya ina swoki huga mi siyaiiya saeya kairimdiyiuam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim.
19 Mi ii gwira krima digworaekwo kirie kirie nhirim siyaii aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa.
20 Mi iiyim kasa rani, krima bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiiya ya ini hiriiyar hugkripkaiya. Mi krima ina yaingwokiyim, krima ombudarin pi hiriiyar nwomainaiinami.

21 Ii kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiiya Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhiuisimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krimiir di yimbiyami.
22 Mi tapa kara pi kimiir boinmauuwi, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krimiir nwirki pi kigugu rani. Niingaka. Pi siyaiiya sasa nwomainaowidi.
23 Kara Adi Komii krimiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iiirar hainanikin. Mi ii niiyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingiin tirar nokwoidniwiigin.
24 Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiiyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boiniu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kiriir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyaii waraur mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinmauugigin,
25 kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiigin mi digworaekwowim siya kariir boinmimauukiyim mi wi sipi nimbiyami.
26 Krima ha dakiyam mi krima pi mhiuisim whirin pi siir namamasuiuwi. Pol siya hiniina boinkin.

27 Mi iiyim krima nakii waiwaiyim iuur kwii. Mi krima whii komiiya Edria saiir yimbiyam mi iiya nii bopwo kingiin nwowa mi kamim siyaii aiir miriiyim simiir kwoinim ina yaingwoidamwiiyim, sima mhiuisim whirin siir kingiin mi owidami.

28 Mɨ sɨma ɨdmɨra siiyani yɨmboru ɨtmai mɨ ɨna hɨumiikɨuɨm. Mɨ ta ɨdmɨra sɨma hɨumiikɨua 120 pida yɨmbiyam. Mɨ krɨma ha swokɨ amɨm mɨ ɨna swokɨ hɨumii kɨuɨuɨm mɨ pariiga yɨmbiyam 90 pid.
29 Mɨ sɨma ɨni nɨdid kwoɨn yaɨngwowɨm. Sɨma nɨdid kwoɨn mɨnsi naɨngwokɨm, siyaiiya pɨ siiya komii sae naeyɨkɨuɨuwisi. Mɨ sɨma siiya komii komii kwiiyɨm asi nombomboru ɨtmaigikɨm ta siyaiiya saiir idao hɨr. Mɨ ta siyaiiya ɨni hɨrar yakirɨrɨra. Mɨ sɨma ɨna srɨiyɨm Adi Komii siirɨm bɨeyɨn pɨ nɨmbiidni sasauɨm.
30 Mɨ kamɨm ta siyaii aiir mɨriiyɨm, sɨma pɨ nɨdamam tɨrkɨm mɨ sɨma ta siyaiisɨma ɨdwo haiyɨtkɨna, saiir asi haiyɨtmai namkɨm. Mɨ sɨma sɨmiir yɨksɨsaenam, krɨma siiya nhɨrɨm pɨ siyaiiya saiir irɨb hɨr nɨmboru ɨtmaigi.
31 Mɨ Pol siya kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn siir boɨn mɨ tɨ kamɨm siyaii tɨrɨn wara nwo karam nwowi mɨ sɨma whɨekakarɨm wa nɨuguski.
32 Mɨ kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨma siyaiisɨma mhoɨiya nomboru kaimikiya saiir ɨd aiir asi nɨkrɨpkikɨm mɨ ya ɨna yakiiyama.
33 Mɨ ɨiya bɨeyɨn maskwo kingiin nwoyakwokɨn mɨ Pol siya iikam whɨekakɨm sɨmiirɨn ɨna boɨnmaeyakwokɨn, kɨma nae tɨ aeyakwok. Ɨi kasa rani, kɨma naɨngwoyɨmyokɨm mɨ kɨma nae bɨ naekɨm, mhɨirɨma nwoyokiyokɨigɨm tɨ ɨi ɨuur kwiiyɨm.
34 Mɨ kara pɨ kɨmiir boɨnmauugi kɨma nae nhɨrɨm sɨmiir hai mɨ wɨ saeya kɨrɨe haigɨnɨuwi kɨmiirɨn mɨ kɨma wɨ kɨgugu rani. Nɨingaka. Kɨma whɨekakarɨn wɨ hɨriinana swokɨ o dɨgi wɨ dɨmɨn whɨrkɨn kɨmbu rani.
35 Mɨ siya hɨriinan boɨnkiyɨn mɨ siya paimɨrɨm ɨni sɨmiir whwonkam ɨda haiyɨn mɨ ɨna boɨn wadɨekiyɨn Adi Komii siirɨm. Mɨ siya ha nɨinɨkɨmkɨr prɨigɨnkiyɨn mɨ ɨna yaeyɨn.
36 Mɨ iikam whɨekakɨm sɨmiir kwoɨnɨm ɨni wadɨeya ywokiyɨm mɨ yɨm ɨriipa hɨriinan, ɨna mɨ aeyɨm.
37 Mɨ iikam whɨekakɨm krɨma ta siyaii aiir nwowɨm ɨrɨparɨn kamarɨm ɨuur nwoɨm mɨ nɨinga ɨuur ɨriiyar nwɨr 276.
38 Mɨ sɨma nae dɨgiyɨm mɨ sɨma witnidɨm ɨna yɨtmaikiyɨm whɨi komii solwara hɨriir. Mɨ sɨmiir siyaiiya pɨ nwokɨ bokiyɨm. Ɨriig.

Siyaiiya ɨna yɨmbuwamkiya

39 Mɨ ɨiya ha pɨrkɨnɨuguskiyakwoka mɨ kamɨm siyaii aiir mɨriiyɨm sɨma nu ɨiirɨn ɨna kɨgiyakwokɨm. Mɨ sɨma tɨ nu ɨiir bɨ nɨoknɨnkɨnkɨm. Mɨ sɨma gae komii kwɨra saiir kɨgi ɨna hɨriiyar yonakaeyama. Mɨ saiir hɨrɨn siiyɨn kɨbiyɨn whɨra nwowi. Mɨ sɨma saiirɨm yomboɨntɨbmiinam, siyaiiya hɨr naka ɨkrɨpkɨnɨuɨm.
40 Mɨ sɨma ɨdmɨr whɨekakɨm sɨma borɨtmaimaiyɨm siiyani ɨni hɨrar yɨkrɨmkrɨp prɨimiigigɨm. Mɨ sɨma wɨeyɨnsopɨn igwɨra siyaii aiir kɨndimdiyɨugiya saiir nwowɨn ɨna hakiyɨn. Mɨ sɨma yɨuɨs komiiya ɨna yɨtkɨnɨm siyaiiya saiir koua hɨriir. Mɨ sɨma ha naɨngwokɨm, siyaii aiirɨn pɨ opud aeya nwokɨ hugainaiidamɨm siiyɨna hɨriir.
41 Mɨ siyaiiya nuyɨn whɨrɨn whɨi idopwoniya nɨdwomaiyɨn siir yaka iyɨkɨuɨu. Mɨ irɨbɨn ɨna yɨniyaekɨn ɨuguskiyɨn nua hɨriir. Mɨ idaowɨn ɨni opnau hɨrar ywomaigiyɨn. Mɨ hɨnɨn komiiya ha nɨta idao ɨiir yakɨ ɨtɨuɨu mɨ ta siyaiiya saiir idaowɨn ɨna yɨnkɨramkiyɨn.
42 Mɨ kamɨm ɨrɨm haiiyɨm sɨmiir kwoɨnɨn kamɨm omaka hɨuyokiyokaiya saiir nwowiyɨm sɨmiir nɨsomsom aowam naɨngwokɨm, pɨ sɨma natmaimaikiya ami mɨpi sɨmbi nɨdamami.

43 Mɨ kamɨm ɨrɨm haiiyɨm sɨmiir bɨiyan inkamɨn Pol siirsi yaɨngwoyɨmiyok. Mɨ siya sɨmiirɨn asi nɨkɨdugɨn. Mɨ siya iikamɨm kiyaeiyɨm bɨi sɨmiir yɨkrop atmaimai kiyaki, siiyɨna hɨriir.
44 Mɨ iikamɨm kiya karamae nwowiyɨm yɨmbi ipii mɨmɨrɨm siyaiiya saiirɨm hɨnɨnkɨn kaiyɨtɨkɨmkɨrkiyɨm, yɨm sɨmiir yonkwosiiskwo mɨgidam. Mɨ krɨma hɨriinan tɨrɨm mɨ krɨma whɨekakarɨn ɨni wadɨeyar yadu owɨuɨm siiyɨn hɨrɨn. Ɬriig.

28

Pol siya Molta hɨr nwokɨn

1 Mɨ krɨma wadɨeya yakɨ kuwɨu. Mɨ krɨma wakaeki, tɨ mhɨuisɨmɨn bopwonau nɨdwomaiyɨn siir ɨnɨgɨn sɨma hɨnɨɨna dapi, Molta.
2 Iikamɨm tɨ mhɨuisɨm siir hɨranɨm, sɨma krɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk ɨiirar tɨrkɨm. Mɨ nao ha kɨnaniyɨn mɨ krɨmiir pɨuɨm ɨni noknoka kɨnkiyɨm. Mɨ sɨma pae ha namgɨnɨm mɨ sɨma ɨna yɨkɨunam, krɨma nɨnɨ oni ɨuwɨm.
3 Mɨ Pol siya paeyar nhɨrɨm ɨna ɨnɨ ɨuginkaeyɨs hainakiyɨm. Mɨ siya ha nɨnɨ amgɨnɨuwɨn paeya. Mɨ mɨpug ɨrɨn siir pɨua huua kɨnkikɨn mɨ ɨna wokɨtkɨn naniniyɨn. Mɨ kɨmɨdiniya Pol siir ɨndɨbɨn siir yakɨ tɨpnɨnkɨn.
4 Mɨ iikam tɨ omɨn, mhɨuisɨmɨn siir hɨranɨm, sɨma mɨpugɨn Pol siir ɨndɨb ɨiir tɨpkɨkɨu krɨpkaiyɨn ɨni siirar kɨgiyɨm siya siir ɨndɨb hɨrar kɨririyɨn. Mɨ sɨma boɨn mɨ tari kamwonkɨn tɨ inkamɨn inkam nɨsomaowɨn mɨ siyaɨrgɨn. Siya whɨi komii solwara hɨr bɨ naokɨn mɨ Adi Komiiyɨn siyɨu mɨiyɨk tɨriyɨn siya tari siirɨn pɨ boriisopi, siya omwai waiyasiyɨn.
5 Mɨ Pol siya tɨ mɨpug ɨiirɨn, paeya iyarkrɨp ɨtkaigi mɨ ɨni paenau yamɨkaiyɨuwɨn. Mɨ Pol siya biyɨe bɨ swokɨ okɨn. Nɨingaka.
6 Mɨ sɨma ɨni hɨrar ywowɨm. Sɨmiir kwoɨnɨm ha naɨngwokɨm siir ɨndɨbɨn pɨ sɨpi noniki mɨ sɨmiir kwoɨnɨm ha mɨ naɨngwokɨm siya pɨ sɨpi naowakainami. Mɨ sɨma ɨni hirgugukiyɨm ɨi haruwa rani mɨ sɨma ha bɨ kɨgikɨm siir pɨua ɨni biyɨe ywokiya mɨ sɨma yaeya kwoɨn asi kɨsɨna haigigɨm. Mɨ sɨma ɨna boɨnɨm, siya tari Adi Komii siir paekwosɨm kɨrɨe nwɨrkɨn.
7 Mɨ nu maeyauɨm ta maeyaua krɨma nwowa saiir kingiin hɨr nwowɨm tɨ sɨmiir bɨiyan inkamɨn tɨ mhɨuwisɨmɨn siir hɨranɨn, siirgɨm. Mɨ siir ɨnɨgɨn Pabliaskɨn. Mɨ siya ɨni maɨrgɨmaɨrga ywowɨn krɨmiiramɨn mɨ krɨmiirɨn siya yɨkɨunam, siir omaka hɨriir. Mɨ krɨma ɨiyɨm kwoɨma ywo siir omaka hɨrɨn.
8 Mɨ Pablias siir adɨn makakɨn ma siir niiya pɨu huua kɨni aka mɨ mhɨinaugɨ wara mɨ ɨnkɨn ɨugɨn. Mɨ Pol siya siirɨm yam. Mɨ nhwo siirɨm ɨnɨ kwɨsɨu mɨ ɨna srɨiyɨn. Mɨ siir ɨɨna ɨna yonkwowɨn siir pɨu aiir mɨ siya ɨni wadɨeya ywokiyɨn.
9 Mɨ siya hɨriinan tɨrkiyɨn mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm makakɨm tɨ mhɨuwisɨmɨn siir hɨranɨm, ɨna yɨtɨm siirɨm, sɨmiir ma ɨmiir nɨnɨmnɨskɨi haigɨnɨugiyɨm. Mɨ sɨmiirɨn ɨni wadɨeyar ywo haigɨnɨugiyɨn.
10 Mɨ sɨma krɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk asi dirɨraerar haigɨnɨugikɨm. Mɨ sɨma digworaekwo kasa bɨ hauugikɨm. Mɨ ɨiya krɨma siyaii aiir nani apni kwɨriiyɨm mɨ sɨma digworaekwo whɨekakɨm ɨna swokɨ ani apni haigigiyɨukiyɨm, ta krɨma nakiidama saiirsi haigigiyɨumamauugikɨm. Ɬriig.

Mɨ Pol siya om komii Rom hɨriir yɨmbiyam

11 Mɨ bɨiya krɨma tɨ mhɨuisɨmɨn siirɨn bwanɨm whoɨma nikɨ okɨm. Mɨ mhoɨiya krɨma ta siyaii ɨra om Aleksandria hɨrankɨ nɨta saiir yani kwɨriinam mɨ ta siyaiiya saiir ɨnɨga hɨnɨinga paekwosɨm nɨswo ɨtmwoyɨn naokainako. Mɨ ta siyaiiya tɨ mhɨuisɨmɨn siir hɨr nwoka, ɨiya pankɨ nwo dɨgiya saiirɨm mɨ krɨma saiir yani apni kwɨriinam.

12 Mɨ krɨma ha namɨm mɨ krɨma om whɨrɨn Sairakyus hɨriir yɨmbiyam mɨ krɨma hɨrɨn ɨiyɨm kwoɨma ywo.
13 Mɨ krɨma tɨ om ɨiir haiburgigɨm mɨ ɨna swokɨ kwɨriinamɨm siyaiini mɨ om Risiam hɨriir yɨmbiyam. Mɨ ɨigwɨra krɨma ha swokɨ kwɨriinamɨm mɨ opuda krɨmiir digɨumiiya hugnani mɨ krɨmiirɨn saeya hugainaidam mɨ ɨi kwɨsaka krɨma Pyutiolai hɨriir yɨmbiyam.
14 Mɨ krɨma tɨ omɨn iikam nhɨrɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir ɨnɨ kɨgɨu. Mɨ sɨma boɨn, kɨma wɨ krɨmaka tɨr nwowi ɨiyɨm ɨriiyar kwɨs mɨ mhoɨiya krɨma sɨmiir haiburgigɨm mɨ ɨna yani kwɨriinamɨm siyaiini om komii Roma hɨriir namɨm.
15 Mɨ om komii Rom hɨran iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma krɨmiir wakaenaniyɨm, krɨma bɨdi yɨmbiyamɨm mɨ sɨma ɨna yɨtɨm maeyaua nae haigɨniya Apias krɨmiir nɨnɨ kɨgniyɨm. Mɨ nhɨrɨm krɨmiiramɨn omaka ouumɨm whwonkaiiyɨm sɨmiir hɨr ɨnɨ kɨgni krɨmiirɨn. Mɨ Pol siya sɨmiir kɨgwɨnɨn mɨ siya ɨna boɨn wadɨekiyɨn Adi Komii siirɨn mɨ siir kwoɨnɨn ɨni kɨrɨeya ywokiyɨn.

Pol siya yai wɨn kɨbiya om komii Rom hɨr boɨnmɨmauugɨn.

16 Krɨma om komii Rom hɨriir yapnɨnopkainam mɨ sɨma Pol siirɨn yapa omaka yokmwɨn whwonkai, siir kɨgrɨraowam. Ɨriig.
17 Ɨiyɨm kwoɨma yamki mɨ Pol siya Judan iikamɨm, sɨmiir inkam komii komiiyɨm tɨ omɨn siir hɨr nwowiyɨm sɨmiirɨm yɨkɨuna, sɨma maeyau kwɨruwa namwoniyɨm. Mɨ sɨma ha namwoniyɨm mɨ siya sɨmiirɨn ɨna boɨnkiyɨn, kɨma tɨ nomiiyauɨm! Kara dimɨn whɨr bɨ tɨrbugɨn krɨmiir isidɨn siir nikworɨnuɨm mɨ krɨmiir yɨdiwi wanwiyaeyɨm sɨmiir siyɨuɨm kara sɨmiir bɨ nanugaugaugɨn. Sɨma kariirɨn om komii Jerusalem hɨran omaka maeyaua hɨuyokiyokaiya mɨi biyɨe mɨriiya saiirɨn whɨsariiyar hɨugrɨpkɨikikaigɨn. Mɨ sɨma tapa kariirɨn om komii Rom tɨran inkam komii komiiyɨm kɨmiirɨm asi nɨkropkikɨm.
18 Om komii Rom hɨran iikamɨm sɨma kariir yaiya saiir wakaeyɨm mɨ sɨma ɨna yɨnokɨnkɨnɨm kara dimɨn whɨr bɨ tɨrbugɨn mɨ sɨma kariirɨn pa nɨsomao rani. Sɨmiir kwoɨnɨm kariir nɨuguskiyama naɨngwokɨm.
19 Mɨ Juda iikamɨm sɨma kariir nɨuguskisi nanugaugaugɨm mɨ kara yaeya siyɨu whɨr karamaeka. Mɨ kara inkam komii Sisa siirɨm namɨm asi naɨngwokɨn, kariir yaiya siya wakaeyɨm. Mɨ kara Juda iikamɨm sɨmiirɨn yai kwɨr boɨn hɨuriyɨuwɨm whaowae.
20 Mɨ kara kɨmiirɨn hɨriinansi nɨkɨunakɨn. Kara kɨmiir kɨgam naɨngwowi mɨ yai kɨmiir boɨnmɨmauuɨm wara mɨ naɨngwowi. Kara ta yai aiirɨn mɨnɨm boɨnmauugɨn inkamɨn Isrel hɨran iikamɨm sɨma nwokwokɨnɨn siirɨm. Mɨ kara mɨnam naɨngwo tɨbmiigɨn, inkamɨn Adi Komii siya nɨmbingiyɨn Mesaia mɨ siya bɨdi yɨmbiniyɨn. Mɨ sɨma kariirɨn tɨ wɨeyɨnsopɨn hɨriinansi kogrɨnugɨn. Pol siya hɨnɨɨna boɨnkɨn.
21 Mɨ sɨma boɨnki siirɨn mɨ krɨmiirɨn Juda hɨran inkam nwɨrkɨ bɨ wɨn hauugikɨn yokwoni krɨma kɨriir nɨnokɨnkɨnɨm. Mɨ krɨmiir nomiiyauɨm nu Judia hɨranɨm sɨma krɨmiir bɨ boɨnmɨmauunikɨm yai bibiyɨe kɨriir nɨgbumbuwamɨn.
22 Mɨ krɨma kɨriir yaiyɨm sɨmiir wakaeyam naɨngwowi krɨma bɨdi yɨnokɨnkɨnɨm omom omoman iikamɨm, sɨma tɨ isidɨn kɨra namasuwɨn siir nɨgbumbugɨm. Sɨma hɨnɨɨna boɨnkɨm,

23 sɨma ɨiya kwɨra yɨmbingi mɨ iikam whɨekakɨm ta omaka Pol siya nwowa sɨma saiir namkɨm, nugaka namkrɨpkaiyakwokɨm mɨ ɨni naɨowaka nhɨngigiyɨm. Mɨ siya sɨmiirɨn yai wɨn kɨbiya saiir saiira boɨnanaekɨn, ɨiya Adi Komii siya kɨgrɨraowana iikamɨm sɨmiir. Mɨ siya yai nhɨrɨm Moses siir

siyiu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biiya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin boinmimauu.
24 Iikam nhirim siir yaiya saiirin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim.
25 Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hiniina boinkiyin, Adi Komii siir naeyiuin bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hiniina boingik.
26 Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hiniina boiniu, kima yai aiirin wa wakae mi kima wi saiir yaimwo aiir ninoknинkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninoknинkin tani. Niingaka.
27 Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hiugimkikiunamim mi simiir wiin minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa pi yanao kigomokin mi wiin minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi.
Adi Komii siir naeyiuin hiniina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin.
28 Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiiama. Siya boin, kima dinoknинkin, ta mii miiyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim.
29 Mi iiya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boiniugim.
30 Mi Pol siya biewiyo whisa ywo, ti om iiirin mi ta omaka siya whwonkaiya siya saiirin ina sain taraoin mi iikamim siir omaka nii apririr boinaeiyim, siya simiirin pi wadieyar nwowini.
31 Mi siya iiya Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir boinmimauugin. Mi siya iki iikam whiekakim simiirin Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir yai aiirar boinmimauugin. Mi yaiyim siya boinmimauuwiyim, siya bi nimprio boinmimauugin. Niingaka. Siya ini idowiiyar boinmimauuwamin mi inkam nwirkin saiir nikiduamin wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga. Ɬriig.

ROM

Mɨ ɨiya Pol siya om Korin hɨr nwowɨn mɨ siya ta yokwowa ha wɨnkikɨn iikamɨm om Rom hɨranɨm sɨmiiramɨn mɨ siya yokwowa kɨmɨdiniya wig ɨra Fibi dapiya saiir hauugi mɨ ya saeya kɨmɨdiniya iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm Judamiyɨm mɨ Judami tani ɨkɨm sɨmiir ɨnɨ hauuɨu. Siya tariigɨna mɨnam warar nɨnkɨn wɨnkika iikamɨm Judamiyɨm mɨ iikamɨm Juda iikam tani ɨkɨm naɨngwo tɨbmii karamae nwowɨm dɨmɨn biyɨekɨ naokɨngugunankaiyɨm sɨma Jɨsɨs siiraramar naɨngwo tɨbmii ɨskiyɨm mɨ sɨmiirɨn wɨ wadɨe siyar nwokɨ owaigɨnɨuɨm Adi Komii saɨkan. Jɨsɨs siya paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siirɨn krɨmiirsi naokɨn rɨrmiiya krɨmiir nwowaigɨnɨuwɨm dɨmɨn biyɨeyɨm sɨmiirsi. Moses siir siyɨu komiiyɨn iikam ɨmiirɨn wɨ rɨrmiiya siya nwowaigɨnɨu rani. Nɨingaka. Bɨiyan Inkam Komii Jɨsɨs Krais siiram naɨngwo tɨbmii sasaɨrga iikam ɨma nwowana wadɨe.

Ta yokwowa mɨi whɨekakɨm Adi Komii siya nɨmbinɨm aposel Pol siya mɨriiyam sɨmiir boɨnka

1 Kara Polkɨn ta yokwowa iikamɨm om komii Rom kɨmiiram wɨnkika. Kara Jɨsɨs siir mɨiyan inkamkɨn mɨ kariirɨn aposel inkam siya nokmwɨn okwo haigɨnɨugɨn mɨ kariirɨn siya bɨdi yɨmbinɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yai wɨn kɨbiya saiir boɨnmɨmauuwam iikamɨm sɨmiir.

2 Bɨdi, bɨdiniyarɨn Adi Komii siya bɨdi yɨmbinɨn tɨ siir yai mɨiyɨk mɨiyɨkɨm iikamɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwɨm. Mɨ tɨ profet kamɨm sɨma yai wɨn kɨbiya saiir hai mɨ sɨma yokwo komiiya dɨmɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowiya saiir wɨnki.

3 Ta yai wɨn kɨbiya saeya Adi Komii siir yɨnɨsɨmɨn Jɨsɨs Krais siir yaiga, krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn. Siya inkam kɨingɨn yopiiga naokainakɨn mɨ siya Devidni isidɨn Juda sɨmiir hɨrankɨ nɨtkɨn.

4 Adi Komii siya bɨdi yɨisiimauuɨn, siya inkam ara rani. Mɨ siya krɨmiirɨn dɨmɨn kɨrɨe whɨra yɨisiimauu ɨiya siya siirɨn ɨe hɨrankɨn hɨdnɨnsiin ɨdwowɨn. Jɨsɨs siya Adi Komii siirgɨsiirar yɨnɨsɨmkɨn Adi Komii siya siirɨn mɨnsi tɨrkɨn siir naeyɨuɨn dɨmɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn.

5 Adi Komii siya kariirɨn Jɨsɨs Krais siir kɨrɨeniyɨn mɨnam nɨmbingɨn tɨ dɨmɨn taemɨnɨm Jɨsɨs Krais siya tɨrɨm sɨmiir aposel inkam nwowɨm. Mɨ siya kariirɨn mɨnam nɨkropkɨkɨn sɨmiir boɨnmɨmauuwamɨn ɨkɨ iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm mɨ iikamɨm Juda iikam tani ɨkɨm sɨma wɨ siir yai ɨmiirar nwokɨ aɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ siir yai ɨmiiram nwokɨ wakaeyoknam.

6 Adi Komii siya iikamɨm om komii Rom hɨranɨm kɨmiirɨm wara bɨdi yɨmbinɨn mɨ siya kɨmiiram bɨdiyar mɨ ɨkɨunan, kɨma Jɨsɨs Krais siir yɨnɨsɨm timɨ ɨnkɨn o.

7 Mɨ kara ta yokwowa iikamɨm om komii Romanɨm Adi Komii siiram naɨngwokwonanaeiyɨm kɨmiiram asi wɨnkika. Mɨ siya kɨmiir bɨdi yɨmbinɨn kɨma siir iikamkɨm. Kara mɨnam naɨngwowi, krɨmiir Adi Komii mɨ krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jɨsɨs Krais sowa wɨ krɨmiirar nwokɨ tɨrɨm dɨmɨn mɨiyɨkɨm mɨ naɨngwoyɨmiyok mɨ nongwomamaɨr aei aka. Ɨriig.

Pol siya om komii Rom hɨran iikamɨm sɨmiir kɨgam naɨngwokɨn.

8 Kara bɨiyɨn pɨ ta yaiya saiir nikɨ boɨni: Hɨnda tɨnda sɨma kɨmiirɨn hɨniina haigɨrɨrɨr boɨni, kɨma Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram naɨngwo tɨbmiiyan iikamkɨm. Mɨ Jɨsɨs Krais siir ɨnɨg ɨiirɨn kara kɨmiir asi boɨn wadɨeki Adi Komii siir.

9 Kara Adi Komii siir mii aiir miriiyin mi kariir kwoin komiiyin ina yaingwokiyin siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninoknинkinin kariirin iinokiinokin siyar whinkinsiis haiginiuwikin iiya nhwo kara kwisboiniyim.
10 Mi iinokiinokin kara Adi Komii siiramar sriiigin, siya kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ii nhirim kara siyiugaki niuwi kimiiramin wa nwoki itim kimiir kigimin.
11 Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyamin ina naingwokiinin mi kara dimin miiyikim kimiir hauuwam mini, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim mi ti dimin hiriinanim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwi kirie kima nwowim.
12 Saeya hiniinga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir kinsiis haiginiuim mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginiuim. Mi ti hiriinan siyiuin siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginiu irkakim.
13 Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inoknинkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarin mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkiin ywowim. Mi kara kimiirin hiriinan whindiriraerarimar naingwokin. Mi iriipi hiriinan kimiir waraurin wi naekaka niki owim.
14 Adi Komii siya kariir bidi yimbinin siir yai win kibiya saiir boinmimauuim nu Grik hiran iikamim dimin taeminki naokingugunankaiyim mi iikam nhirim nu whiranim dimin taemin karamaeyim simiiram mi iikamim ninoknинkin whiekak karamaeyim simiiram warar.
15 Mi ti dimin hiriinanim, kara iikamim om komii Romanim kimiiramin simiirsi nikwokrimkripnaniyam tirkin Jisis Krais siir yai win kibiya saiir warar nanaaknинkiiyim. Ɨriig.

Ta Krais siir yai win miiyika saeya kiriekaka.

16 Kara ta Krais siir yai win miiyika saiirsi bi nididgin. Niingaka. Dimusi rani, saeya Adi Komii siir kirieka, iikamim wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiisi. Ta yaiya saeya bii Juda iikamim simiir hiriir yam mi mhoiiya saeya Juda iikam tani simiir hiriir yam.
17 Mi Krais siir yai win kibiya saeya krimiir niisiimauuga Adi Komii siir yipiki hiniina niisiimauuin siya dimin whirki bi kimbugin siya dimin miiyikim krimiir diriraerarim simiir. Mi siya iikamim krimiirin dimin whirki kimbu karamae inkam asi dapkim mi iikamim krima wi iripa mhii kwoin saika ninkin owi. Adi Komii siir yaiya saeya hiniina boinka, ta kimiir naingwo tibmiiya saeyar dapi kimiirin Adi Komii siir whwonkam idan, dimin whirki bi kimbugim mi kima wi omwaiya waiyayokiyokii. Siyiu whir karamaeka. Niingaki, niingakiinga. Ɨriig.

Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai aiir haimriyiuim simiir siyiu imiir boinka.

18 Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowin siir om iiir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimprio rani saeya wi idowiiya nimbini iikamim digiumii siir yai aiir haimriiyiuim simiir mi iikamim dimin biyie tiriiyim ta Adi Komii siir yai win miiyikiina ini simar ikworimdinukiya.
19 Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yiisiimauuin siir dimintaemin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inoknинkinin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu iisiimauuin.
20 Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwokwowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iiya saiir hirankar nitiyokiyokiiya mi tisi tariinanar namwoniyin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarim simiirin

ha pɨ kɨgnɨnokninkɨnɨm mɨ sima Adi Komii siirɨn ha pɨ yɨnokninkɨnsasaeyɨn tɨ digworaekwo ɨmiirsiyar. Ya hɨniinga, sima digworaekwo whɨekakɨm Adi Komii siya nonkwokwowɨm simiirɨn wa kɨgi mɨ sima siir whwonkamɨn wɨ kɨg rani. Mɨ sima wa nwokɨ kɨgnɨnokninkɨnɨm siir kɨrɨe komiiya ɨinokɨinok nwoyokiyokɨiiya saiirɨn. Mɨ sima hɨniina boɨn karamaeka, krɨma Adi Komii siir bɨ nɨnokninkɨnkɨm mɨ krɨma siir inɨg ɨiirɨn wa hainan tani. Niingaka.

21 Sima ɨna nɨnokninkɨnɨm Adi Komii siya ɨna nwowɨn mɨ sima hɨniina naɨngwo rani, siya Adi Komii kɨingɨn mɨ sima siir inɨg ɨiir bɨ hainanikɨm mɨ siir bɨ boɨn wadɨekɨm. Niingaka. Simiir kwoɨnɨm pɨ whaowaekɨm mɨ simiir kwoɨnɨm mɨiyɨk bɨ nwokɨm. Sima habwhaowaenan nwokɨm.

22 Simiir kwoɨnɨm ha naɨngwowi sima digworaekwo whɨekakɨm simiir bɨdi yɨnokninkɨn dɨgɨm. Niingaka. Simiir kwoɨnɨm ɨni habwhaowaenan ywowɨm.

23 Mɨ sima Adi Komiiyɨn naonam karamae nwowiyɨn digɨumii siir haimrɨiyɨugɨm mɨ sima siir inɨg bɨ hainankɨm. Mɨ sima kɨmɨdiniya dɨmɨnɨm inkamkar nonkwokwowiyɨm simiir inɨg ɨmiir hainan tɨ uruwai, siyaowai, ɨpiyɨn, mɨ ɨt mɨ mɨpug mɨnɨm mɨ wraisupai wraisupai ɨkɨm.

24 Mɨ Adi Komii siya simiir haiburgigɨn mɨ simiirɨn, simiir siyɨu biyɨeyɨn siya kiyainamkɨm. Mɨ sima siyɨu biyɨeyɨn siiram nikwokwo nanaeikɨn, ɨraka nwɨraka ɨrɨpa pɨu nwowamɨn.

25 Mɨ tɨ hɨriinan iikamɨm sima Adi Komii siir yaimwo aiirɨn digɨumii bɨdi haimrɨiyɨuɨm mɨ sima pɨ yaeya nɨksɨsae yaiyar haii. Mɨ sima pɨ dɨmɨnɨm Adi Komii siya nonkwokwowɨm pɨ simiir inɨg ɨmiir swokɨ hainani. Mɨ sima pɨ Adi Komii siir inɨg ɨiir hainan tani, yɨpɨkɨ tɨ digworaekwowɨm simiir nonkwokwowɨm. Niingaka. Siyaɨrgɨn wadɨekɨ wadɨeyɨn mɨ iikam krɨma siir inɨg ɨiirarar hainan, ɨinokɨinokɨn.

26 Mɨ Adi Komii siya simiirɨn siyɨu biyɨeyɨn siir hɨrar haiburgik mɨ sima ɨni siyɨu biyɨe tɨri siyɨuɨn siirar yapɨm. Mɨ simiir wigɨm, sima siyɨuɨn ɨrɨpa pɨu simiir kam aka nwowiyɨm ɨni yɨmiiyɨunamɨm mɨ sima ɨrɨpa pɨu kɨmɨdiniya wig nhɨrmaka inɨ owou.

27 Mɨ kamɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinanar mɨ tɨr, sima ɨrɨpa pɨu simiir wig ɨmaka bɨ nwokɨm, simiir kwoɨnɨn ɨrɨpa pɨu inkam nwɨraka nwowam nikwokwokɨm mɨ sima siyɨu biyɨe sima simar yɨnwo anwona. Mɨ Adi Komii siya simiir asi tɨrbugikɨn, tɨ siyɨu hɨriinan sima tɨrɨn siirsika. Yɨo tɨ hɨriinanɨn yɨo dɨmɨn karamaeka.

28 Mɨ tɨ iikam hɨriinanɨm Pɨ boriisopi simiir kwoɨnɨn Adi Komii siiram nwowɨm mɨ siir digworaekwo ɨkɨm. Mɨ siya simiirar kɨgnɨnkɨnki mɨ sima ɨni simiir kwoɨnkar yaɨngwo dɨrɨraerar namɨm tɨ siyɨubiyɨekɨ siyɨu biyɨe kɨin ɨiirɨn mɨ sima wɨ siyɨumwoni nap rani. Niingakɨ, niingakɨinga.

29 Simiirɨn tɨ dɨmɨn biyɨe biyɨe hɨniinɨm sima bɨdi yaokɨngugunankaiyɨm. Digworaekwo whɨekakam naɨngwo mɨ kwoɨn biyɨe biyɨe iikam nhɨrmiyam naɨngwo mɨ kɨgmar mɨ nɨnkɨnwamwarkɨi boɨn, nɨksɨsae yai boɨn, inkam nɨsomao, kwoɨn inkam nwɨram niwɨtpaomai inkam nhɨrmi boɨnikikasna.

30 Mɨ whɨsariiyar haigɨrɨrɨr boɨn mɨ ɨo whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mɨ inkam nwɨrnisi kɨginiyokna karam nwo mɨ sɨmamar naɨngwona mɨ dɨmɨnpai dɨmɨnpai sima tɨraraowam mɨ yopii adni yai nantamyɨrɨyɨr.

31 Mɨ siyɨu mwoni nap karam nwo mɨ nɨmbin aiir nɨkrɨmkrɨp mɨ inkam nhɨrmisi naɨngwoyɨmiyok karam nwo mɨ nhɨrmaka nomboɨn ii ae karam nwo.

32 Adi Komii siir siyɨu mɨiyɨkɨn siya hɨniina boɨnkɨn, iikamɨm hɨriinan siyɨu biyɨeyɨm simiir tɨri yɨo daonam. Sima bɨdi yɨnokninkɨnɨm mɨ sima tɨ siyɨu biyɨeyɨn siirɨn ɨni hɨriiyar tɨryokiyokɨiyamɨn. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn sasa rani.

Niingaka. Sima ini hindara yiininopkainamim mi iikamim ti hiriinan siyiu tiriyim sima simiirin pa mi ikboinmamairi. Friig.

2

Yaiya Adi Komii siya hidiya ya ninokninkin wadiekiwadieyairga

1 Juda iikam kima Juda iikam tani, simiir simiira priiboin hiuriiyiunanaei, siyiu biyieyim sima tiriiyim simiirsi, kima hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kima iki siyiu hiriinanin kima boiniyim simiir, siirar mi tirikim. Mi kima simiir boini mi ta yaiya wi kimar swoki kwaeyopkwonaei.

2 Mi Juda iikam kima bidi yinokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi kipa kipa hid rani, siya krimiirin wi hiriinankinar hidi. Mi ti iikamim, ti hiriinan siyiu iiir tiriyim, Adi Komii siya simiirin, wi siyiu miiyikimiiyik iiirar nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ta siya hindana saiir bwamkibwamin wi wadieyar namki.

3 Kima iikamim ti hiriinan siyiu iiir tiriiyim simiir boinhiuriyiuwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biyie iiirar mi tirikim. Kima paniina naingwowi, kima wi digar nwowi, iiya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyieyim simiirsi, ha? Niingaki, niingakiinga.

4 Pi paniina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriiyar naingwoyimiyokyokiyokiii mi siya kimiiramin wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyieyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwikin. Niingaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miiyikin siir dimusi kiyopsibgii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi krimiir kwoinin ti kisina haigi mi siya kimiirin wi ti hiriinan siyiu iiirsi tir haiginiuwi. Mi kima tari ninoknинkin tani, aniya?

5 Kimiir kwoinim bidi yinkisaiowaeyim mi kimiir kwoinim paniinsi kisina haigisi. Mi ti hiriinan siyiuin, wim kima kimiir dimin biyie imiir haingiriyiu haigin ii raraoinami. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siya kimiir io yaiyim wi hiriiyar mi haiginonkworinukripkai, siya wi haiginirkii rani ti dimin biyieyim kima haingiriyiu haiginmimirim. Mi ta iiya Adi siya kimiir dimin biyieyim wi haniingi nitkiigiigii mi siya iikam kimiirin wi haniingi nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.

6 Adi Komii siya iikamim, simiirin irira nwinwira, wi siyiuin sima tirin, wi siir hiriinan yamdiyar swoki hidi.

7 Mi iikam nhirim sima miinan miriinanaei siyiu miiyik iiiramin, Adi Komii saika sibgu idwowanin ninomor kou hir mi sima wi inig komiigak nwowi mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siya wi nonkwobumbuninkin tani. Adi Komii siya wi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin iinokiinok wi ti iikam imiir hauuwi.

8 Mi iikam nhirim yim simamar naingwonaei mipi yaimwo aiir haimriiyiugigi digiumii mipi siyiu biyie iiir diriraerar nami mi Adi Komii siir kwoinin ti iikam hiriinanim simiiramin wi haugihauga whiyie mi siya simiirin wi haniingi nonkwobumbuninkini.

9 Mi mhoiiya Adi Komii siya wi hik kimpipisu komii iikam whiekakim siyiu biyie tiriyim wi simiir naninkiniuni. Bii wi Juda iikamim siyiu biyie tirim simiir mi mhoiiyin wi iki Juda iikam tani hinda tindanim siyiu biyie tirim simiir.

10 Mi Adi Komii siya wi iikam whiekakim siyiu miiyik tiriyim, wi nidwo miiyik mi inig komiigak mi iripa niingwomamair aei wi simiir hauuwi ninomor kou hirin. Bii siya wi Juda iikamim simiir tiri mi mhoiiya Juda iikam tani hinda tinda nwowim simiir warar.

11 Adi Komii siya ha bi naingwowikin, iikamim inig komiikakim, sima mi iikamim inig karamaeyim yim sima. Niingaka. Kima ini hiriinan kimar ywowim. Mi siya irira nwinira kimiirin wi diminim kima tirim wi simiir digar mi sibgu hidaiginiuwi.

12 Iikamim Juda iikam tani mi sima Adi Komii siir siyiu komii iiir bi ninokninkinkim mi sima siyiu biyie ha tirkim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi nwo rani. Niingaka. Siya simiirin wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi Juda iikamim simiirin niingaka. Sima Adi Komii siir siyiu iiirin ina ninokninkinim mi sima siyiu biyie ha tiri mi Adi Komii siya simiirin wi ti siyiu iiirsi boinwokiyop natkaigi.

13 Iikamim Adi Komii siir yai aiirin hindara wakae kimaigiyim mi Adi Komii siya simiirin wi ha boin tani, sima iikam miiyikim. Niingaka. Iikamim siyiu komii iiir wakaeyokna apiyim, ti hiriinan iikamim simasimargim Adi Komii siya nikiuwanim iikam miiyik.

14 Mi iikamim Juda iikam tani, tinda tinda nwowim, Adi Komii siir siyiu iiir ninokninkin karam nwowim, sima diminin simiir kwoinkar naingwokiyin, pi siyiu miiyik siirar mi tiri. Adi Komii siir siyiu komii ieya boina saiir hiriinan siyiuin, yio krimiir niisiimauugin. Mi yim sima ina ninokninkinim, piki hiniin dimin iki wadieyin mi piki hiniin dimin iki biyieyin.

15 Mi siyiu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinauin Adi Komii siir siyiu komiiyin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar niisiimauuwi, piki hiniin dimin ikin wadieyin mi piki hiniin dimin ikin biyieyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini simiir kwoin ieyar nowomwarkaiyiuim.

16 Mi mhoiiya ii komiiya, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Krais siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpaiyim, iikamim hinda tindanim simiir kwoinau kwirii idwokaiyim, simiir kinawhiyimiyie itkikinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi boinwokiyop natkaigi. Mi ti digworaekwowim, sima wa nimbiyami mi Adi Komii siir yai win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyiu komii ikin simiir boin aeya

17 Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomamair aeikim. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougin mi Adi Komii siya ti siyiu komii siir yaiyim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi, aniya? Niingaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim krima Adi Komii siir iikamkim.

18 Kira Adi Komii siir kwoin iiirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin piki hiniin dimin ikin biyieyin mi piki hiniin dimin ikin miiyikin, kira siyiu miiyik iiirar napikin. Dimusi rani, sima kiriirin Adi Komii siir yaiya yinisimar nowomwarkaiyiukin.

19 Kima hiniina naingwowi, Adi Komii siir yaiya kima saiirin ninokninkin miiyikakim mi kima iikamim habwowhaenan nwowim simiir aknainan niisiimauuwam mini Adi Komii siir yai miiyika saiirin, ha? Mi kima siyiu miiyikin siir niisiimauuwam mini mi sima kimiir nwoki wakaeyoknam.

20 Kima hiniina naingwowi kima digar nwowi, iikamim habwhaowaenanim simiir nowomwarkaiyiuwim Adi Komii siir dimin miiyikim simiir, ha? Mi kima iikamim yinisim sapisapnan Adi Komii siir dimin miiyikim simiir nowomwarkaiyiuwam mini mi kima simiir sibgu owomwarkaiyiuwamar naingwowi Adi Komii siir dimin imiirin. Dimusi rani, kima hiniina

naingwowi Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiir bidi yinokninkinkiinin. Mi sima wi kimiir hiriinana nwoki owim, ha?
21 Niingaka. Kima iikam nhirim simiirin ha nowomwarkaiyiuwigin, Adi Komii siir dimin imiirin mi kimakima nowomwarkaiyiuna dimusi nwowi, ha? Kima ha boinikim, kima hii kipi tauae mi tari hii kimar tauaeikim, aniya?
22 Kima hiniina boinikim kima hii wig iraka kipi nanae mi kima hiriinan siyiu iiir bi tirikim iyie? Niingaka. Mi kima pi boriisopi iikam nhirim sima uruwai siyaowaini nikwo aeyim. Mi kima nae nhirim Adi Komii siir omaka hiranka tauae hainakikim.
23 Kima kimiir inig imiirar hainanei inkamkim mi kima ha boinikim, krima Adi Komii siir siyiu iiirin bidiyar yinokninkinin. Mi kimar taouugaikin ti siyiu komii iiirin, yio ti hiriinan siyiuin kima Adi Komii siir inig iiir haigin ikworinugin.
24 Yokwo Komii saeya hiriinan yai kaimwo aiirar mi boinka, iikamim Juda iikam tani sima Adi siir Komii inigin whisarii bi haigin ikwowaisiigin. Dimusi rani, Juda iikamkiinim kima niisiimauugim, simiirin.
25 Kaimwoka, iiya kima yinisim sapisapa nwowa mi sima kimiir miois aiirar kitiyopnir haiya yio wadiekin ti hiriinan siyiuin, siyiu komii siyar boinkin. Mi kima ti siyiu komii iiir haigin ikworinuwi mi sima kimiir miois imiir bi kitiyopnir haigim, iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir hiriinan.
26 Mi kamim simiir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam iikam nokdap haiginiuwi mi ti iikamim sima wi kamim miois kitiyopnir haiiyim wi simiir hiriinan nwowi.
27 Kaimwoka, kima Juda iikam kiinim, wim kima kimiir mioisim bidi kitiyopnir haiyim mi iriipi hiriinan, kima ti siyiu komiiyin siir haiyim mi iinokiinokin kima ti siyiu iiir bi wakaeyoknaeikim. Niingaka. Mi iikamim Juda iikam tani hinda tindanim sima simiir mioisim bi kitiyopnir haigim mi sima Adi Komii siir siyiu iiirar wakaeyoknakim. Sima yai wi kimiir boin hiuriiyiu boini.
28 Mi kimiir yopiiyim sima kimiirin Juda simiir isidin siir hirar naokainaka windi mi sima kimiirin wi Juda iikamkiin hiriinansi nikiu rani. Niingaka.
29 Mi iikamim Adi Komii siir siyiuin siir yaimwokiyaimwowa simiir kwoinau nwokaiya saiir sibgu apiyin, yim simakisima Juda iikam kiinim. Mi ti hiriinan siyiuin kwoin ara sima priinaingwo tibmiiyin yio ina Adi Komii siir naeyiuin kimiir miois imiir kitiyopnir haiiyim ini hiriinan ywowin. Mi yipiki ti Adi Komii siir siyiu komiiyin biiya Moses siya winkiyin siir yai imiir nap karamae nwowim mi iikam nhirim sima ti hiriinan iikamim wi simiir inig imiir hainan tani. Niingaka. Mi yio Adi Komii siya simiiramin wi nhami nhami naingwokwonanae rani. Iriig.

3

Siyiu biyie siya wi siyiu miiyik iiir nikwowaisii rani.

1 Kima paniin paniina naingwowi Juda iikam wadie kimar yowiski mi iki Juda iikam tani yim miiyik rani, iyie? Mi ti kimiir siyiuin miois kitiyopnir haiiyin, siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi iyie?
2 Ini mi owin, yio hiriinan siyiuin yio dimin karamaeka, yio kimiir whinkinsiis haiginiugin, biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya siir siyiuin Juda iikam kimiir hauugin kima ninokninkinam mi kima siir napim.
3 Kaimwokikaimwoka, Juda kimiir iikam nhirim ti Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yaiya saiir siyiu iiir nap karam nwowim simiirin wi paniina tiri mi Adi Komii siya wi digiumii siir yai aiirar haimriiyiuwi, aniya?

4 Niingaki, niingakiinga! Iikam whiekakim ti nu iiirar nwoirkakim, sima niksisae yai boini mi Adi Komii siya wi niksisae yai wara boin tani, yio wi yaimwokiyaimwo imiirarar boin iski. Adi siir Yokwo Komiiya saeya Adi Komii siirin hiniina boinka,
iinokiinokin iikamim yai kiriir boinhiuriiyiuwiyim mipi kirar swoki atkin okwonaowidi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, kiriir yaiya ini kaimwokikaimwowar ywowa.

5 Mi ta iiya Adi Komii siya krimiir dimin biyieyim, simiirsi nonkwobumbu ninkini, iikamim sima kigninokninkinam mi sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimin whirki bi kimbuwikin. Mi krima wi paniin paniin boini, ha? Mi inkamin ha boini, kiya, siya krimiirin siyiu miiyik bi tirkin mi krima wi kwoin whiruwa siir kwoin iiirarar nwoki, aniya?

6 Niingaki, niingakiinga, Adi Komii siir siyiuin siya dimin whirki kimbuwikiswo mi siya iikam imiirin wi paniin paniina pi sibgu hidin, ha?

7 Mi ta kariir niksisae yaiya saeya Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa saiirin idowiya nwowaiginiugi mi inig komiigak siir nwowaiginiuwi mi siya kariirin dimin biyiekak inkam dimusi swoki dapi mi kariirin wi yamdi dimusi swoki tirbuwi, ha?

8 Mi ini mi owin, krima wi hiniina boini, humbaie, krima siyiu biyie tiri mi iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir nwoki hainanim. Mi tari hiriinan siyiuin ini wadie siya ywowim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi iikam nhirim sima kariirin hiniina nikbumbuwikim, Pol siir yaiya saeya hiriinanairga. Mhoiiya Adi Komii siya wi yamdi simiir diriraerarbumbuwi ti hiriinan kamim mi siya simiirin wi siyiu wadiekiwadie iiirar tirhaiginiuwi. Ɨriig.

Inkam miiyik nwir karamaeka. Niingaka.

9 Mi krima wi paniin paniina naingwowi, ha? Mi tari iki iikamim Juda iikam tani, simiir kwoinim ini Juda iikam krimar ywowiskiyim, ha? Niingaki, niingakiinga. Kara kimiirin pi hiniina boinki, Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim, ti nu iiir nwowim hinda tinda krima hoimgakarin, siyiu biyie kinar tiriikim. Krimiir kwoinin siyiu biyie tiramin, siyar kiyai.

10 Tiki yaiyim, yim yaimwokiyaimwo imairgim. Bidi bidiniyarin, kam nhirim sima winkiyim Adi Komii siir yaiyim, Yokwo Komii Samni, sima hiniina winboinkikim,
mi krimiir nwirniyin, Adi Komii siya wi ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niingaki, niingaka. Krima hoimgakarin, siyiu bibiyieyan iikam kinairgim.

11 Krimiirin inkam nwirki ninokninkin tani, pi hiniin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adi Komii siir mi inokninkinam naingwowin mi siir wakaeyoknam.

12 Iikam whiekakim sima Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyiugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwirkinwirki siyiu miiyik bi tirkin. Niingaki niingaka.

13 Yai bibiyieyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwakii whakiiyin, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksisae yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinanim sima boiniyim iikam imiir yim ini mipugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyin, ini hiriinan ywowim.

14 Ɨinokiinokin sima yai bibiyie arar boinanaei iikam imiirin.

15 Sima bi kimiminikim mipi iki iikam nhirim io simiir nwowi mi simiirin pa mi isomsom aokaokii.

16 Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirin pi haniingin
nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani,
simiirsiyin.
17 Sima iikam nhirmi bi ninki amasuwikim iripa nongwowamair aeyam.
Niingaka.
18 Sima Adi Komii siir inig iiir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam
komiigi komiiyin.

19 Mi krima ina ninokninkinim, digworaekwo whiekakim siyiu komii siya
boinim mi iikamim sima wi siyiu komii siir aowa nwoki owim. Mi inkam
nwirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekin. Niingaka. Krima iikam
whiekakim maeyaumaeyauwanim Adi Komii siir whwonkam idain dimin
biyie bidiyar tirbuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi ti siyiu komii ieya
boinwokiyopnatkaigi.

20 Mi ta hiriinan saiirsika krimiir nwirki nwirki Adi Komii siir siyiupai
siyiupaiyim simiir bi napkin mi Adi Komii siya krimiirin wa ha dap rani,
dimin whirki bi kimbukin. Niingaka. Adi Komii siir siyiu komiiyin siya siyar
niisiimauugin, krimiirin. Inkamin siyiu biyie tiriyin. Ɨriig.

Iikamim Krais siir yai aiirim naingwo tibmii wi iikam miiyik sima nwowi.

21 Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin idowiiya bidi ywokiyin, yipikin
siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mi yio ti diminin
siyiu komii saika bi namasugin. Niingaka. Yio ini sa ywowin mi yaiyim Moses
siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iiir
winboinkikin.

22 Tiki siyiu miiyikin siya hiniingin, iikamim Jisis Krais siir yai aiirim
naingwo tibmiiyim, ti iikamim sima Adi Komii siya dapiyim dimin whirki bi
kimbugin. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi
iikam miiyik nikiuwi. Adi Komii siya wi hiniina naingwo rani, wim kima Juda
iikamkim mi nim krima Juda iikam tani. Niingaka. Yio ti hiriinanin dimin
karamaeka.

23 Iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima dimin biyie bidiyar tirim mi
Adi Komii siya wi simiir irni nwirni hainan prapras rani mi simiirin wa boin
tani kima iikam wadiekim. Niingaka.

24 Adi Komii siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara prihaugikin Jisis
Krais siya naowa iikam simiir dimin biyieyim simiirsi mi krimiirin saeyar
nanmaiwarkainakim Setan siir iinankin. Mi Adi Komii siya wi ta hiriinan
krima naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram, wi saiirsiya dapikiuwi dimin
whirki kimbu karamae. Mi ti dimin hiriinanin bi sainikin. Niingaka.

25 Adi Komii siyar nikrop iuungikin Krais siirin, nu tir nauuni aoniyam,
sibsibin inkamkin nisom inkin imiiyaeiyin, Adi Komii siiram siir hiriinan. Mi
siir nhieya ha naokiinaiini mi krimiir dimin biyie biyieyim wi saeyar haiy-
oprimdiyiumiigii, iiya krima siiram naingwo tibmii. Adi Komii siya hiriinan
minam tirkin krimiirin, krima wa nwoki inokninkinim siya dimin whirki
bi kimbugin. Mi bidi bidiniyarin iikamim dimin biyie tiriyim, Adi Komii
siya simiirsi naingwoyimiyokim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkinkin.
Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biyie biyieyim
simiir haiyoprimdiyimiigiyam.

26 Jisis Krais siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aoniyam mi
iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi
iikamim Jisis siir yai aiir sibgu wakaeyokna apim, siya krimiir dimin biyieyim
hiriinansi haiyoprimdiyiumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimiirin wi
iikam wadie asi nikiuwi.

27 Mi wi paniina tiri, krima wi krimiir mii miiyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Niingaka. Tiki mii miiyik miiyikim, krima miriiyim krimiir dimin biyieyim wi sima haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka. Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiiyin siyiuin, siya siyairgin krimiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu karamaeyin.

28 Krima dinokninkin, iikamim Jisis Krais siir yai imiiram naingwo tibmiiyim, kwoin whiruwa nwokiyim sima simairgim Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu karamae, siya krimiirin ti mii miiyik miiyikim krima miriiyim, siyiu komii siir siyiu imiir krima napiyim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Niingaka.

29 Kima paniina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimiirarar Adi Komiigin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Niingaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii warairgin.

30 Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimiirar Adi Komiigin. Kamim mioiis kitiyopnir haiiyim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai imiir simiir Adi Komiigin mi kamim mioiis kitiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai aiir, siya simiir Adi Komii warargin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu karamae.

31 Mi krima ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiiyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi paniina naingwowi, siyiu komii siir yaiyim Moses siya winkiyim, yim dimin komii rani, aniya? Niingaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyiu komii siir siyiumwokisiyiumwoin siir nanaakninkii haiginiugin. Friig.

4

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebraham siir dapkin.

1 Ebraham siya krimiir hiriinan inkamairgin mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krima siirin wi paniina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyiu komiiyin siir siyiuim paniin paniina hiuimikainakin, siir whinkinsiis haiginiuwamin, ha?

2 Mi kaimwoki niuwi, Ebraham siya siyiu komii siir siyiupai siyiupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iiirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebraham siya wi dimin whirki kimbu karamaeyin wi ta hiriinan saiirsi nwo rani. Niingaka.

3 Yokwo Komii saeya Ebraham siirin hiniina boinka, Ebraham siya Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyoknakin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae saiirsiyar nikiugin

4 Krima ina ninokninkinim, inkamin inkam nwirni mii miriiyin mi umir ha haiiyin ta miiya siya miriiya saiirsi mi ti hiriinan umirim siya haiiyim, siya ti inkamin siirin hinda bi sib hauugin. Niingaka. Yio miiya siya miriiya saiirsi haiigin.

5 Mi inkam nwirkin siyiu komii siir mii aiir mirii karamae nwowi mi Adi siya ha kigi, siya ini siir yai aiiram naingwo tibmii kiinim mi siya ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim imiirin wi ha dapi dimin whirki bi kimbukim.

6 Mi biiya Devidin yio iriipi hiriinan yaiya saiirar mi win boinkikin. Adi Komii siya krimiir miiyim simiir bi kigikin. Niingaka. Mi inkamin siyiu komii siir yaiyim simiir sibgu ap karamae nwowi mi iiya Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karamae ha nikiuwi mi yio siya mairgimairga dwo.

7 Yaiya biiya Devidki si win boinkiya yokwo Samni, siya hiniina win boinkikin,
iikam whiekakim simiir dimin biyieyim Adi Komii siya haiy-
oprimdiyiumiigiyim mi yim sima mairgimairga dwo.
8 Mi Adi Komii siya iikamim siyiu biyie napim simiirin wara kinawhiyiemiyie boin karamae nwowi mi simiir boinwokiyopnatkaigi karam nwowi, yim ti iikamim mairgimairga dwo.
9 Mi tari Juda iikam miois kitiyopnir haiiyim simasimar ti mairgimairga, aniya? Iyie? Niingaka. Mi tari Juda iikamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim yim sima ha timi mairgimairga, aniya? Krima Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yaiyim simiir ti sibgu naingwo saeya hiniina boinikim, dimusi rani, Ebraham siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin.
10 Mi Ebraham siya ini paniina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kitiyopnir haiyin. Niingaka. Siya miois bi niki kitiyopnir haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta saiir mhoiiya, siya miois haniingin kitiyopnir hai.
11 Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Ebraham siya Adi Komii siiramin saiirar naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta saiirsiyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmii mi kwoin whiruwa sima nwowa Adi Komii siirim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginiugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara priihauuwiyin ini siir hiriinan ywowin.
12 Mi siya iikamim ti tariinan nwowim miois kitiyopnir haiiyim krimiir brougaekin. Mi siya ta miois krima kitiyopnir haiiya krimiir brougae saiirsi bi nwokin. Niingaka. Dimusi rani, krima siir yai aiiram naingwo tibmiigim biiya siya mi tira saiir hiriinan. Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Adi Komii siya siirin, siir naingwo tibmii aiir siya nikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Ɬriig.

Adi Komii siya nimbina ya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim simiirga

13 Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nu whiekakim mi iikamim Ebraham siya mi siir yinie ikim, simiir nimbingik sima kigrirao irkakim. Siya ta nimbina Ebraham siirin, siyiu komiini siyiu siya sibgu apa saiirsi bi nimbingikin. Niingaka. Siya siirin siir naingwo tibmii aiirsiyar nimbingikin.
14 Mi Adi Komii siya iikamim siyiu komiini siyiuin siir napiyim simiirara nimbini iikamim hinda tindanim simiir kigrirkakamin mi siya ti iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiirin wi paniina naingwowi, yim simiirin dimin karamaeka, aniya? Mi ti simiir naingwo tibmiiya mi ta simiir nimbina ya wi dimin komii nwo rani.
15 Dimusi rani, krima dinoknинkin siyiu komii siir siyiuin, yio krimiir dimin biyieyim simiir niisiimauugin Adi Komii siya yipiki ti siyiu iiir niinikibiri wi siirsi nonkwobumbuninkini mi ti siyiu komiiyin siya nwo karamkiswo mi wi dimin whirki di nomokouwi, wi hindara pi priidiraerarkaeyamin.
16 Ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim, iikam krima haiyam, krima simiirin wa haii. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigim. Yio siir siyiu komii iiir napni dimin tani. Niingaka. Adi Komii siya ti digworaekwowim krimiirin hindarar prii hauugin, siya hiriinan minsi tirkin, siya siyiu miiyik krimiir tir haiginiugin. Mi ti Ebraham siir isidin, krima wi ti digworaekwowim simiir haii. Yio krima krima rani. Niingaka. Ti digworaekwowim biiya siya nimbinim, wi iki iikamim hinda tindanim, yipiki

siiram naingwo tibmiiyim, wi simiir warar ninkin hauuwi. Ya aknainan krimiir niisiimauuga biiya brougae Ebraham siya tira saiir hiriinan.
17 Yokwo Komii saeya Ebraham siirin hiniina boinka. Kara Adi Komiigin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwin ohaiginiuwi. Mi Ebraham siya krimiir biigi biiyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krima siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iiirimin minam naingwo tibmiigin, iikamim naokaowim simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi digworaekwowim, siya boinim nimbini karam nwowim, yim wa mi imbiyami.
18 Ebraham siya ini warar iki whaowaeyin, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wi paniin paniina nimbiyami mi siir naingwo tibmiiya ha naingwowi, ti digworaekwowim wa nimbimbiiyami. Siya hiniina naingwo tibmii, siirin wi Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwi, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebraham siir boinki Ebraham mhoiiya kiriir isidin wi kasakasa nwo rani.
19 Ebraham siir biewiyim, kamairim iriiyarnanairgim, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biyie bidi ywowin, siir naoni iiya ini kingiin nwowa. Mi siir wiga Sera saeya iriipa hiriinan waibiyie bidi mi owa, saeya wi yiiniekak nwo rani. Mi siir naingwo tibmiiya, siya naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram mi dimin taemin whiekakim ya kinisu karamaeka.
20 Siya ha bi naingwokin, ti diminin Adi Komii siya nimbinin siir, siya wi tir tani. Niingaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoinin bi naingwo owouugin Adi Komii siir yai aiirin mi siya Adi siirin hiriiyar mi okboinprapras mi siya hiriiyar yaingwo Adi Komii siya siirin yinisim yinkamiyinin wa hauuwi.
21 Ebraham siya ha naingwo aingwo tibmiigin, Adi Komii siir kirieya wi digar nwowi mi siya kwoin whiskak bi nwokin.
22 Mi Adi Komii siya Ebraham siir naingwo tibmiiya hiriinan kigiyin mi siya siirin dimin whirki kimbu karam asi nikiugin.
23 Ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowa, Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karam Ebraham siirara biri boinkin. Niingaka.
24 Ta yaiya krimiir warar boinka, Adi Komii siya wi krimiir warar nikiuwi, dimin whirki kimbu karamin. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigim, yipiki Jisis Krais siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankin krimiir Yaowae Adin ninomor kouwanin.
25 Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki iuugikin nu tir nauuni aoniyam krimiir dimin biyieyim simiir haiyopridiyiumiigiyim. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam asi nikiuwi. Iriig.

5

Adi Komii siya kimiirin dimin whirki kimbu karam dapaiginiugin

1 Krima iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiikim mi ta hiriinan saiirsika, ta ii aiirin Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karam saiir nikiuwi mi krima wi iripar nongwomamair aei. Dimusi rani, ti digworaekwowim krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya tirkim krimiiram.
2 Mi iiya krima Jisis Krais siirim naingwo tibmiiyim mi ti siyiuin Adi Komii siya bidi haiwaokiyin krimiir siyiu iiir niiyok haiginiuwiyin krima Adi Komii siir naingwobumbu aiir haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika, krima

wɨ dimɨn ɨiiramar nikwokwonanaekaigi Adi Komii saɨka nongwomamaɨr aeyokiyokɨikaeyamam.

3 Mɨ krɨma tɨ dimɨn ɨmiiraram kɨpi maɨrgɨmaɨrga. Nɨingaka. Krɨma hɨkpai hɨkpaiyɨm krɨmiir nɨmbiniyɨm, sɨmiiram warar timɨ maɨrgɨmaɨrga. Dimusi rani, krɨma ɨna nɨnokninkɨnɨm, krɨma hɨkpai hɨkpaiyɨm wa haii mɨ tɨ hɨkpai hɨkpaiyɨm krɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wɨ sɨmar kɨnsiis haigɨnɨuwi.

4 Mɨ krɨma kɨrɨe hɨriinanar nwoyokiyokɨii mɨ dimɨnpai dimɨnpaigɨ krɨmiiram kɨnanankɨuwi mɨ Adi Komii siya krɨmiirɨn wɨ dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karam nɨkɨuwi. Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi krɨma wɨ Adi Komii siya nɨmbinɨm dimɨnpai dimɨnpaiyɨm wɨ sɨmiiramar nikwokwonanaeikaigi.

5 Mɨ krɨma hɨriinan naɨngwo tɨbmii mɨ krɨmiir naɨngwo tɨbmiiya saeya wɨ kɨgugu ɨuguskɨ rani. Nɨingaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyɨu mɨiyɨkɨn krɨmiir bɨdi hauugiyɨn. Mɨ Adi Komii siir naɨngwokwowa wɨ krɨmiir mhɨi kwoɨnau nwokɨ okiyɨm. Mɨ hɨriiyar nwoyokiyokɨii mɨ krɨma wa nɨnokninkɨnki tɨ Adi Komii siya nɨmbinɨm dimɨn taemɨnɨm krɨmiiram wa nɨmbiyam kɨini.

6 Mɨ krɨmarɨn ɨni kɨrɨe karamaeyar ywowɨm, Adi Komii siir whwonkam ɨdaɨn, dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamaeyɨn. Mɨ ɨiya Adi Komii siya nɨmbingiya Jisɨs Krais siya naowana, iikam hɨnda tɨndanɨm dimɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨmiirsi, sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam.

7 Mɨ tari krɨmiir nwɨrkɨ siir pɨu aiirsi bɨ naɨngwoyɨmiyokɨn inkam mɨiyɨk nwɨrnisi naowɨm. Aniya? Nɨingaka. Mɨ inkam wadɨeyɨn iikam whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyɨn mɨ inkam nwɨrkɨ siiram naɨngwokwonanaei, ɨni mɨ owɨn, tɨ hɨriinan inkamɨn siyar mɨ owɨm siir hɨk aiirsiyɨn.

8 Mɨ krɨma iikam mɨiyɨk rani. Mɨ ɨiya krɨma dimɨn biyɨeyakar nikɨ owɨm mɨ Jisɨs Krais siya ɨni krɨmiirsiyar mɨ aowɨn. Tɨ hɨriinan siyɨuɨn Adi Komii siya krɨmiir nɨisiimauugɨn, siya krɨmiiramɨn nhami nhami naɨngwokwonanae rani.

9 Krais siyar nao ɨskikɨn krɨmiirsiyɨn mɨ siir nhɨeya ha naokiinaiiniya mɨ krɨmiirɨn ɨni saeya yɨinaki ɨskiyɨn. Mɨ ta hɨriinan saiirsiyar nɨkɨugɨn, Adi Komii siya krɨmiirɨn dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamaeyɨn. Mɨ kɨma panɨina naɨngwowi, siya tari kɨrɨe karamaekɨn, krɨmiirɨn wɨ siya whɨnkɨnsiis haigɨnɨu rani, dimɨn biyɨe biyɨeyɨm krɨma tɨrɨm, sɨmiirsi nanmaiwarkainaei, mhoɨiya Adi Komii siya iikam biyɨeyɨm sɨmiir nonkwobumbunɨnkɨni, ha?

10 Bɨiya krɨma iikam mɨiyɨk mɨiyɨknan bɨ nwokiyamkɨm, krɨma Adi Komii siir sau omom nwokɨm. Mɨ siir yɨnisɨmɨn Krais siyar naowɨn mɨ krɨmiirɨn ɨrɨpa siyar yɨnkiamasu haigɨnɨu Adi Komii saɨkan. Mɨ tariinanɨn, krɨma tɨsi Adi Komii saɨkar nongwomamaɨr aeyɨm mɨ krɨma bɨdi yɨnokninkɨnkiyɨm mhoɨiya krɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya nɨkɨunami nɨnomor koua hɨriir. Dimusi rani, Krais siya ɨe hɨrankɨ mɨnam nɨnsiin ɨdwokɨn krɨmiir whɨnkɨnsiisam.

11 Ta sasa rani. Nɨingaka. Dimɨn whɨrɨn krɨma saɨka nongwomamaɨr aeiya yɨo siya, krɨmiir Adi Komii wadɨekɨwadɨeyɨn. Dimusi rani, tɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs Krais siya tɨrkɨm krɨmiirɨn Adi Komii saɨka nɨnkiamasu haigɨnɨugɨn. Ɨriig.

Ta yaiya Adam Krais sowiir boɨnka.

12 Krɨma dɨnokninkɨn bɨdi bɨdiniyarɨn, bɨigɨ bɨiyan inkamɨn tɨ nu ɨiir nwowɨn Adam siyar tɨrkɨn, dimɨn biyɨeyɨn mɨ siya ɨna yaonamɨn. Mɨ siyar tɨrkiya dimɨn biyɨeya ɨna yɨisɨnɨnkɨkɨnkiya kɨi auni hanɨin ɨkɨ iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm sɨmiir. Mɨ nɨm krɨma ɨriipɨ hɨriinan warar mɨ aowi. Dimusi rani, nɨm krɨma siir kɨgna tɨrkɨm tɨ hɨriinan siyɨuɨm.

13 Siyiu komii siir siyiuin bi niki imbiyamkin ti nu iiirin mi dimin biyieya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biyie sima tirim simiirsi paniinsi boinwokiyopnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyiu komiini siyiuim Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyiuin Adi Komii siir wakaeyoknaeiyin, siir paniinsi yinokninkinsi.

14 Iikam nhirim siyiu komii saika bi nantamyiryirkim Adam siya nantamyiriyira saiir hiriinan mi ti naoni siyiuin ini sima warar mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min iisiimauugin Jisis siir, yipikin mhoiiya nitanin. Mi naoni siyiuin Adam siir hirankar nwobwakainaniyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyiuin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan.

15 Mi dimin biyieyim Adam siya tirim mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya priihauuwim sima iripa rani. Niingaka. Krima bidiyar yinoknинkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyieyim Adam siya tirkiyim simiirsiyar naokaowi. Mi krima ina ninoknинkinim, Adi Komii siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara priihauugikin. Dimusi rani, ti diminin ti inkam nwiruwan Jisis Krais siyar tirkin. Mi ta naingwoyimiyoka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimin biyieyim Adam siya tirim simiir haibura. Mi ta naingwoyimiyoka ya iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigika.

16 Mi ti dimin biyieyin, ti inkam nwiruwan Adam siyar tirki iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ti naoni nonkwobumbuninkina. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krais Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nimbingikin, iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi diminim Adi Komii siya tirim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisimar ywowim.

17 Mi ti inkam nwiruwan Adam, siyiu biyie sasar tirki iskiyin mi ta dimin biyieya iikam imiirin ini ini haniin saeyar kwirii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyin siyiuin. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krais siir miiya Adi Komii siya iikam imiirin ta naingwoyimiyoka hindara priihauugiyam tiri. Mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi sima ninomor kou hirin, wi wadieyar nwoki ongwomamair aekiyamim iinokiinokin. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi simar kigirkaki. Mi hiriinanki niuwi mi tari Jisis Krais siir miiya ini Adam siir siyiuin siir haiburin.

18 Mi bidi bidiniyarin, ti inkam nwiruwan Adam, siyiu biyie siyar tirki iskiyin mi Adi Komii siya ha boinkikin, iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbuninkina. Mi ini hiriinankinar ywowin mii miiyika ti inkam nwiruwan Jisis Krais siya miriiya. Mi iikam whiekakim, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi. Mi sima wi wadieyar sibgu ongwomamair aekiyami, iinokiinokin.

19 Mi bidi bidiniyarin ti inkam nwiruwan Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyiryirkin. Mi siyiu biyie ha tirkin mi ti siyiuin dimin biyie tiriyin ini iikam whiekakim sima warar yinkin hugiyiskainan mi yim sima ini ti iriipi hiriinan siyiu biyie siirar mi tiriyokiyokiiyamim. Mi ti inkam nwiruwan Jisis siyar sibgu wakaeyokna apiskiya siir yai aiir mi Adi Komii siya iikamim, yipikin Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugim.

20 Adi Komii siyar hauugin siir siyiuin iikam imiirin, simiir dimin biyieyim simiir niisiimauuwam, sima kasakasa rani. Mhoiiya Adi Komii siya simiirin

dimin miiyik miiyik imiirar yiisiimauu mi ti dimin miiyik miiyikim ini ti dimin biyieyim sima tirim simiir haiburin.
21 Mi ti dimin biyieyim sima tirim, iikam imiirin ini ini haniin simiir warar yinkin kwirii idwokaiyin. Mi siyiu whirin, Adi Komii siya niisiimauuwin yio hiniingin, siir naingwoyimiyoka iikamim simiirsi mi siya mi tirkiya krimiirin dimin whirki kimbu karamae, ta miiya Jisis Krais siya tira mi krima wi omwaiyar waiyayokiyokiii. Ɬriig

6

Krima Krais saika bidi yaonamim

1 Mi kima paniina naingwowi, ha? Krima siyiu bibiyie whiekakar ti diriraerarnanaei mi Adi Komii siya wi krimiisi nwoki naingwoyimyoknanaeyim. Mi krimiir dimin biyieyim wa nwoki haiyoprimdiyiumiigiyim, aniya? Niingaka.
2 Krima ini inkam wiirnan ywowim. Mi krima siyiu biyieyim simiir bidi haiburgigim mi krima wi ti siyiuin siir swoki apmimin tani. Niingakiniingaka.
3 Mi tari kima bidiyar yinokninkinim, biiya krima Krais saikar nitinakiugim mi sima krimiirin op bidiyar baptais haiginiuwim ya tariigina ini Krais saika naonamni haniin ywowa.
4 Sima krimiir bidi baptais haiginiuim mi ta sima baptais haiginiua ya ini krais saika naoni haniin ywowa. Mi Adi Komii siir kirieya Jisis Krais siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi ti hiriinan siyiuin nim krima iriipi hiriinan ie hirankar mi insiin idwokim. Mi ini omwaiyar mi waiyam mi krima wi siyiu miiyik miiyikim simiirarar napi.
5 Yio ini ti siir kirienan ywowin. Biiya krima Krais saikar niki amasukikinim mi saika niki inkin aonam. Mi mhoiiya krima saikar namasukikini mi krima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii siir hiriinan.
6 Krima bidi yinokninkinim, krimiir biiyan kwoin biyieyin yio bidi yaonamin paeyin hiiiniya nirioninkinin siir, Jisis Krais saika. Siya dimusi bi naonamkin, siya minsi naokin, ti kwoin biyieyin krimiir nipiyaokiiiyin dimin biyie tiram, siirin wi Adi Komii siyar nwoki onkwobumbuninkinim. Mi hiriinanki niuwi, ti kwoin biyieyin krimiirin wi siya kiyopiyaokiinam tani siyiu biyie tiramin. Niingaka.
7 Mi inkamin naonamiyin siir hiriinan nwowiyin inkamki mi ti siirin saeya bi swoki boinwokiyopkaigiikin swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka.
8 Ɬhi, kaimwoka, krima Krais saika bidi yaonamim mi krima hiriiyar naingwowi,
9 Krima bidiyar yinokninkinim, iiya Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwokiya ie hiranki siirin wi saeya swoki nonkwobumbuninkin tani. Niingaki, niingakiinga
10 Jisis Krais siya kwirkikwiruwa minam naokin dimin biyieyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tariinanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mii kwiruwa siya saiirar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaakninkii haiginiuin.
11 Mi wim ti hiriinan kwoin iiirar timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biiyan kwoin biyieyin yio bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. Kima Krais Jisis saika bidi yamasukikinim mi krima omwai di waiyayokiyokiii, krima Adi Komii siirsiyar waiyaiyokiyokiii.

12 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi, kɨma tɨ dimɨn biyɨeyɨm sɨmiirɨn kɨntɨmtɨnu. Mɨ kɨma
tɨ dimɨn biyɨeyɨm kɨmiir kwoɨn ɨeya tɨram naɨngwowiyɨm sɨmiirɨn haɨmiisɨma
kɨpi swokɨ kiwaki.
13 Mɨ kɨma kɨmiir ɨga ɨin mɨnɨm dimɨn biyɨe tɨram kɨpi kiwaki. Nɨingaka.
Mɨ kɨma kɨmiir pɨu ɨrkaka, Adi Komii siirarar hauugi ɨski, siya siyar nwokɨ
kɨgraɨrao ɨrkakɨm mɨ krɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk tɨramɨn wɨ siyar nwokɨ whɨnkɨnsiis
haiginɨuwɨm. Mɨ wɨm kɨma ɨni naoni pɨunan ywowɨm, kɨmiir Adi Komii siyar
hɨdnɨnsiin ɨdwokɨn ɨe hɨrankɨn. Mɨ kɨma, kɨmiir pɨu ɨrkaka siirarar hauugi
ɨski.
14 Kɨmiirɨn nu tɨran dimɨn biyɨeyɨm sɨma kɨpi swokɨ ɨpiyaokɨi. Nɨingaka.
Dimusi rani, kɨma siyɨu komii siir siyɨuɨn siir aowa nwo rani. Nɨingaka.
Kɨma wɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naɨngwoyɨmiyoka saiir aowar
nwoyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn mɨ dimɨn biyɨeyɨm wɨ krɨmiir
niyopakaiyɨu rani. Nɨingaka. Ɨriig.

Krɨma siyɨu mɨiyɨk ɨmiir sɨbgu ap

15 Mɨ krɨma pɨ dimu tɨri, ha? Mɨ krɨma siyɨu komii siir haiburgi mɨ krɨma
Adi Komii siir naɨngwoyɨmiyoka saiir aowa nwowi mɨ krɨma dimɨn biyɨeyɨm
wɨ hɨriiyar pɨ tɨryokiyokɨikaeyamɨn, aniya? Nɨingakɨ, nɨingaka!
16 Kɨra tɨ dimɨn ɨiir bɨdi yɨnoknɨnkɨn kɨinɨn. Mɨ ɨiya kɨma inkam nwɨrniyam
kiwakiiyɨm mɨi siya mɨriiyam mɨ kɨmiir kouwɨn pɨ kou siyar mɨ owi mɨ kɨma
siirar timɨ wakaeyokna mɨrii mɨ kɨma dimɨn biyɨe ɨmiiram kiwakii mɨ kɨmiir
kouwɨn wɨ sɨmar mɨ owi mɨ wɨm kɨma wɨ sɨmiiramar mɨ mɨrii. Mɨ kɨma Adi
Komii saɨka aru aru ha nwokii mɨ kɨma ha natɨsɨr whaowae kaiyɨuwi mɨ kɨma
wɨ hindara kɨgugu ɨuguski. Mɨ Adi Komii siya ɨni kɨmiir kou nwowɨn mɨ kɨma
wɨ siiram mɨrii mɨ siir whwonkam ɨdaɨn kɨma wɨ dimɨn whɨrkɨ kɨmbu rani. Mɨ
kɨma wɨ omwaiyar waiyayokiyokɨikaeyami.
17 Bɨiya kɨmiir kouwɨn dimɨn biyɨe ɨmar nwokɨm. Mɨ tariinanɨn kɨma Adi
Komii siirɨn boɨn wadɨe prasae kɨpi nwoki. Dimusi rani, tɨ dimɨn hɨriinanɨm
siyar dɨgɨuguskikɨm mɨ tariinanɨn kɨma yaiyɨm sɨma boɨnmɨauuwɨm Jisɨs
Krais siirɨm sɨmiir wakaeyokna, sɨmiir bɨdi wakaenonkworɨnuwɨm.
18 Mɨ ɨiya kɨma dimɨn biyɨe saiir ɨinar nikɨ owa mɨ Adi Komii siya kɨmiirɨn
saiirar nanmaiwarkainakɨn. Mɨ tariinanɨn kɨma ɨni siyɨu mɨiyɨkɨn Adi Komii
siirɨn dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karam nwowɨn, ɨni siir nwowɨm.
19 Kara kɨmiiramɨn ɨkɨ yai boskwonauwanɨm sɨmiir boɨnam bɨ nɨtkɨn.
Dimusi rani, kɨma Adi Komii siir digworaekwowɨm sɨmiir bɨ nɨnomoknɨnkɨn
dɨgɨm. Mɨ bɨiya kɨma nikɨ kiwakiya mɨ kɨmiir ɨga ɨni hɨnda tɨnda ikɨ ok-
wokiyɨm. Tɨ siyɨu biyɨe hɨniɨnɨm sɨm tɨram, hɨi nanae mɨ hɨi tauae mɨ ɨkɨ siyɨu
bibiyɨe nhɨr ɨkɨm. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn, kɨma mɨ kiwakii mɨ kɨmiir ɨga ɨinɨm wɨ
dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiirar tɨri.
20 Mɨ bɨiya kɨmiirɨn dimɨn biyɨe ɨmar niyopakaiyɨuwa mɨ wɨm kɨma rɨrmiiya
bɨ nwokɨm siyɨu mɨiyɨkɨn siir aowa. Nɨingaka.
21 Mɨ bɨiya tɨ digworaekwo biyɨe biyɨeyɨm kɨma nikɨ tɨrkaiyɨuwɨm mɨ tari-
inanɨn kɨma ɨni nɨdidgak swokɨ amwoɨuɨm. Mɨ tɨ digworaekwo hɨniɨnɨm sɨma
kɨmiir bɨdi whɨnkɨnsiis haiginɨuwɨm, aniya? Nɨingaka. Yɨm tɨ hɨriinan siyɨu
bibiyɨeyɨm yɨm sɨma, kɨma kɨgugu ɨuguskiyanɨm.
22 Mɨ ɨiya dimɨn biyɨeyɨm sɨma kɨmiir kou nwowa mɨ tariinanɨn kɨmiirɨn
Adi Komii siyar nanmaiwarkainakɨm. Mɨ ɨni mɨ owɨn, kɨma siir aowa mɨ
owɨm. Mɨ hɨriinan ha mɨ owi, kɨma wɨ saɨkar nongwomamaɨr aekiyami
ɨinokɨnɨinokɨn.
23 Mɨ kɨma dimɨn biyɨeyɨm sɨmiiram kiwakii, siyɨu biyɨe kɨma tɨram
mɨ mhoɨiya kɨma wɨ dimu dimɨn haii, ha? Tɨriigɨnɨm, yɨm kɨmiir swokɨ
onkwobumbunɨnkɨn ɨuguskii, Adi Komii siya tɨ inɨgak nwoyokiyokɨiiya

saiirin hindara priihauugikin iikamim yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim mi saika nitinakiuwim. Ɨriig.

7

Mhii wini siyiugin

1 Ti akamim, kima siyiupai siyiupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yaiyim kara mi boinmimauuwim kima simiirin bidi mi inokninkinim. Mi iikam kimiir kouwin ini siyiu komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaokii rani. Niingaka. Wi kimar naobudgi.

2 Kara boiniyio yai kwira pi kimiir boini siyiu komiiyin yio hiniina boinkin, iiya wig saiir kamin omwaiyar niki waiyaeiyin mi saeya siyakar dwo. Mi iiya siya naonami mi ti siyiu komii siir siyiuin saiirin wi siya nikidu rani. Niingaka.

3 Mi saiir kamin ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nini owouwi mi siyiu komii siya ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwani wig rani. Niingaka. Mi iiya saiir kam ieya naonami mi saeya kam nwirni piu ha nini owouwi yio ti hiriinan siyiuin yio yai karamaeka.

4 Ti kariir akamim wim kima ini siyiu hiriinanin kara nikri boinin ini siir hiriinan ywowin. Wim kima Krais saika namasukikinim mi ini paeyin hiiniya nirioninkinin siya naonamin ini saika yinkin aonamnan ywowim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim mi ti siyiu komii siir siyiuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin Jisis Krais siir hidninsiin idwowin ie hirankin. Mi wi hiriinan saiirsiyar mirii siir mii miiyik miiyikim.

5 Biiya krima, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyiu komiiyin dimin taeminim sim nikiduwin mi krimiir kwoin iiirin siyar swoki kiyainamkin, siyiu bibiyie tiramin. Mi mhoiiya ti siyiu biyieyin krima tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin haiginiuwi mi krima wa kigugu iuguskii.

6 Mi iiya krimiir kouwin ti siyiu komii ieya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini anmaiwarkainaki. Mi krima hiriinana nwokiswo mi krima wi naoni piunan pi ywowin ti siyiu komii siirsiyin. Mi ta Adi Komii siiram krima miriiya, ya krima miriiya biiyan siyiu komii siir yai aeya boinkiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. Krima Adi Komii siiramin siyiu winin siir mirii siir naeyiu ieya boinkiyin. Ɨriig.

Dimin biyie saeya nonkwobumbuninkin haiginiugin

7 Mi krima pi paniin paniina boini, ha? Mi krima wi hiniina boini, siyiu komiiyin, yio ini biyieki biyie ywowin, iyie? Niingaka. Mi siyiu komii siya krimiir niisiimauu karamkiswo diminim siyiu bibiyie tiriyim simiirin mi krima wi paniina pi yinokninkinin, piki hiniin dimin ikim siyiu biyie tiriyim mi piki hiniin siyiu ikin, siyiu miiyik tiriyin, ha? Mi siyiu komii siya krimiirin hiniina boinkikiswo, kima inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krima wi paniina pi yinokninkinin. Ti diminin, siya dimin biyieki niuwi, ha? Krimiirin siyiu komii siyar niisiimauugin.

8 Mi iiya siyiu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim yi krimiir niisiimauugim piki hiniin dimin ikin siyiu biyie tiriyin mi ti siyiu biyie hiriinanin. Kariir kwoinin, pi hindara nikwokwowi, diminpai diminpaiyim simiiram kigmairim. Mi siyiu komii siya nwo karamkiswwo mi kara wi ha di ninokninkini, tiriiginin yio dimin biyiekin. Niingaka.

9 Biiya karar nwowa kara ti siyiu komiiyin siir haimiisima bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Mi kara siyiu komii siir siyiu iiir paniinsi yinokninkinsi mi mhoiiya siyiu komiiyin ha nimbiniyin mi karar wakaeyin

mi ti nuan dimin biyie biyieyim, kariir kwoinin ini simiiramar ikwokwonamin mi ini ti dimin biyieyim ini simiiramar kigmairnamim. Mi kara ina ninoknınkinin kara siyiu biyie bidi tirin mi kara wi kapi naowi.

10 Kima bidi yinoknınkinim ti siyiu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yio tiriiginin siya minam naingwokin wadie krima nwowam. Mi krimiir whinkinsiis haiginiuwim yio tiriiginin, yio kariir niisiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biyie tirikin mi kara wi kapi naowi.

11 Kariirin ti siyiu komii ieya nikpitmaigin siyiu biyie tiramin mi ta dimin biyieya kariirin wi saeyar boinmauugiyiu aowi.

12 Krima ina ninoknınkinim ti siyiu komii siir yaiyim, yim dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadiekinar ywowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim.

13 Mi hiriinankiswo ti siyiu miiyikin kariirin wi siya boinmauugiyiu aowi, aniya? Niingaka. Dimin biyie saeya tirkin mi kara siyiu biyie saiir siyiumwokisiyiumwoim wi siir nwoki sibgu inoknınkinim. Iriig.

Krimiirin dimin biyie saeya nonkwoniinwomwiirninkinkin.

14 Krima bidi yinoknınkinim siyiu komii iiirin Adi Komii siir naeyiu ieya hauugin Moses siirin, siya winkiyam. Mi hiriinanki niuwi mi ti siyiu komiiyin wi dimin whirki kimbu rani. Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkamin hindara sipimiyokaeyamiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kariir kouwin ini dimin biyie saeya ywowin mi kara wi ti siyiu imiir nap rani. Niingaka.

15 Kara bi ninoknınkinkin ti siyiu hiriinanin kara tirin. Mi ti dimin miiyikim kara tiram naingwowim mi kara pi tir tani. Niingaka. Kaimwoka, ti siyiu biyieyim kara tiram naingwo karamae nwowiyim, kara simiirin pa tiri.

16 Mi iiya siyiuin kara tiram naingwo karamae nwowiyin, kara siir tiriyim, yio tiriiginin siyiu komii siya kariirin siyiu wadiekiwadie iiirar niisiimauugin

17 Mi tariinanin kara ini haini yinoknınkinkiyin ti hiriinan siyiuin karar bi tirkin. Niingaka. Yio dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya saeya nipiyaokiigin ti siyiu iiir tiram.

18 Kara bidi yinoknınkinkiyin, ti kariir kwoinin, kariirin wi siya nikpitmai rani, siyiu miiyik tiramin. Niingaka. Kariir kwoinin siyiu miiyik tiramin ina naingwowin mi kara hiriinan tirim wi dig nwo rani.

19 Kaimwoka, siyiu miiyikin kara tiram naingwowiyin, kara siir tirim pi dig nwo rani. Mi siyiu biyieyin kara tiram naingwo karamae nwowiyin mi kara siirin pa tiri.

20 Ti siyiu biyieyin kara tiram naingwo karam nwowiyin mi kara siirin pa tiri. Yio tiriiginin karar bi tirkin. Niingaka. Dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya, kariirin saeya hopmimin tirkin.

21 Kara bidi kigin, ti hiriinan siyiuin ini kariir tir nwowin. Kara siyiu miiyik tiramin ina naingwowin mi ti dimin biyieya kariir kwoinau nwokaiya saeya kariirin kinirkin tani. Niingaka.

22 Kaimwoka, kariir kwoinin Adi Komii siir siyiu miiyik iiiramin, ini mairgimairga nwowin.

23 Kara bidi yinoknınkinin, ti kariir kwoinau nwokaiyin siyiuin yio ini sa ywowin yio Adi Komii siir siyiu miiyikin io saika nwowikin. Mi Kariirin pi sowar ninki ankii. Mi ti siyiu biyieyin kariir kou nwowin kariirin pi siyar kiyipsibgi haiginiuwi.

24 Kara inkam paii rani mi kariir kwoinin whwokwoka bi nwowikin mi kara mairgimairga bi nwowikin kariir piua ini paenan yiiwhirida. Mi kariirin wi nhinga kinsiis haiginiuwi ti kwoinin kariir nikpitmaiiyin, siyiu biyie tiram siirsiyin, ha?

25 Kara Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir boɨn maɨrgɨmaɨrgaei Jisɨs Krais siirɨn krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya nɨkropkikɨn, kariir nanmaiwarkainaɨm, siya kariirɨn mɨnam nanmaiwarkainakɨn, tɨ kwoɨn biyɨeyɨn kariir kwoɨnau nwokaiyɨn siir hɨuɨkmaigiyɨm. Mɨ kariir kwoɨn komiiyɨn Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apɨm tɨri. Mɨ ɨi nhɨrɨm tɨ dimɨn biyɨeyɨm kariir kwoɨnau nwokaiyɨm, kariirɨn pɨ siyar mɨ ɨkpɨtmai tɨ nuan digworaekwowɨm sɨmiir tɨram. Ɨriig.

8

Krais siya haiyoprimdiyɨumiigikɨm krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm. Mɨ krɨmiirɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn siyar swokɨ hauu.

1 Mɨ ta saiirsika iikamɨm yɨpɨkɨ Jisɨs Krais saɨka namasukikɨnɨm, yɨm wɨ yaigak wara nwo rani mɨ wɨ nonkwobumbunɨnkɨn tani, dimɨn biyɨeyɨm krɨma tɨrɨm sɨmiirsiyɨn. Nɨingaka.

2 Dimusi rani, kara tariinanɨn Krais Jisɨs siirgɨn, kariirɨn dimɨn biyɨeyɨm mɨ naoni siyɨu ɨkɨn, siir hɨrankɨ siya nanmaiwarkainakɨn. Mɨ tariinanɨn kara tɨ siyɨu hɨriinanɨm sɨmiir swokɨ o rani. Nɨingaka. Kariirɨn Adi Komii siir naeyɨuɨn siya bɨdi hauuwɨn siyɨu mɨiyɨkɨn mɨ kwoɨn budɨn omwai waiya yokiyokɨiiyɨn siirɨn.

3 Mɨ tɨ krɨmiir kwoɨn biyɨe hɨriinanɨn, Adi Komii siir siyɨu komiiyɨn krɨmiirɨn wɨ iikam mɨiyɨk siya nokwo haigɨnɨu rani. Nɨingaka. Mɨ Adi Komii siya siir yɨnisɨm ɨiir asi nɨkropkikɨn nua tɨriirɨn. Mɨ siya ɨni krɨmiir hɨriinanar yauunɨ oniyɨn, krɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyam Adi Komii sasar nonkwobumbunɨnkɨnakɨn ta siya naonama mɨ ɨni ta saeyar yokworɨpukimaigiya dimɨn biyɨe saiir kɨrɨe aiirɨn.

4 Mɨ siya hɨriinan mɨnsi tɨrkɨn, yɨpɨkɨ iikamkɨm krɨmiir kwoɨn biyɨe ɨiir nap karam nwowɨm mɨ krɨma wɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siir kwoɨn ɨiirarar nwokɨ apɨm. Mɨ krɨma hɨriinan tɨri mɨ krɨma wɨ kɨrɨe kakar nwowi siyɨu komii siir yai ɨmiisiyɨn.

5 Mɨ iikamɨm kwoɨn biyɨe siir kwoɨn ɨiir napiyokiyokɨiiyɨm mɨ sɨmiirɨn ɨni tɨ kwoɨn biyɨe ɨeyar kɨgɨrkakɨn. Mɨ iikamɨm Adi Komii siir naeyɨuɨn siir yai aiir wakaeyokna apiyokiyokɨiiyɨm yɨm sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeyar kɨgɨrkak ɨskiyɨn.

6 Mɨ iikamɨm bɨdinan siyɨu biyɨe ɨiiram naɨngwokwowiyɨm siir napam mɨ yɨm tɨ iikam hɨriinanɨm, yɨm wa naonami. Mɨ iikamɨm sɨmiir kwoɨnɨm Adi Komii siir naeyɨuɨn, siir siyɨu ɨiiram naɨngwokwo nanaeiyɨn mɨ yɨo wɨ omwaiyar waiyayokiyokɨii. Mɨ siya wɨ ɨrɨpar nongwomamaɨr aekiyami Adi Komii saɨkan.

7 Mɨ iikamɨm bɨdinan siyɨu biyɨeyɨn siya kɨgɨrkakiyɨm yɨm tɨ hɨriinan iikamɨm sɨma ɨo Adi Komii saɨka nwoyokiyokɨiiyɨm. Yɨm sɨma Adi Komii siir siyɨu ɨiir napɨm pɨ boriisopi. Mɨ sɨma kɨrɨekakɨ waeyo siir siyɨu ɨiir panɨinsi yapsi.

8 Mɨ tɨ hɨriinan iikamɨm sɨmiir bɨiyan kwoɨn biyɨe ɨiirar napiyɨm mɨ Adi Komii siya wɨ sɨmiiram maɨrgɨmaɨrga rani. Nɨingaka.

9 Mɨ iikam kɨma tariinanɨn bɨiyan kwoɨn biyɨeyɨn siir nwo rani. Nɨingaka. Tariinanɨn kɨma ɨni Adi Komii siir naeyɨuɨn kɨmiir kwoɨnau nwokaiiyɨn, ɨni siir kwoɨn ɨiir napɨm. Yɨo tɨriigɨnɨn sɨmiir kwoɨnɨn ini hanɨin siya bɨdi kwɨrii ɨdwokaiyɨn. Mɨ yɨpɨkɨn Jisɨs Krais siir naeyɨugɨn nwo karam nwowɨn, siir kwoɨnauɨn yɨo tɨ hɨriinan inkamɨn yɨo siir tani.

10 Mɨ Jisɨs Krais siya kɨmɨka nwowi mɨ kɨma saɨka namasukikɨni mɨ kɨmiir pɨua saeya wa naokɨ wɨndi. Adam siir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiirsi mɨ kɨmiir kwoɨn

budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii, iiya Adi Komii siya kimiir dapikiuwi, siir whwonkam idain dimin whirki kimbu karamaeyin.

11 Biiya Jisis Krais siya naonama siirin Adi Komii siir naeyiuin siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyiuin kimiir kwoinbudnau kwirii idwokaii mi kimiir piua ha naonami mi kimiir kwoinbud iiirin wi siir naeyiu ieyar nwowaiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamin.

12 Ti nomiiyauwim krima diminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinmimauuuwim siyiu miiyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krima iki siyiu biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginim krima simiirin digiumii haimriiyiugi. Yio ini diminin krima prihaiiyin mi ini siir niyopkiiyiuni hiniin ywowin.

13 Mi kima kimiir kwoin biyieyin siir napi mi kima wi kimbi naokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokiyami mi Adi Komii siir naeyiuin siya wi digar nwowi, kimiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir dimin biyieyim kimiir kwoinau nwokaiyim, wi siya haiyoprimdiyiumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwoki waiyayokiyokiiyim.

14 Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin siir kigninkinkii, simiir mhii kwoinau kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamim yim wi Adi Komii siir yinisisim kiin nwowi.

15 Mi Adi Komii siir naeyiuin yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhii kwoinau, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiiya Adi Komii siya nonkwobum-buninkini, krimiirin saiir boinididam bi nitkin. Niingaka. Siya krimiirin siir yinisisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima Adi Komii siiramin wi hiniina nwoki ikiuwim, Adiyo! Adiyo!

16 Adi Komii siir naeyiuin siyar hiurworwokaii krimiir kwoin iiirin. Mi krima pi hirii hiriiyar naingwokwo kripkaii, krima siir yinisimkim.

17 Mi krima Adi Komii siir yinisim nwowi mi digworaekwo miiyik miiyikim, siya nimbinim krimiiram siya wi krimiir warar mi inkin sioitkin haiginiuwi. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Krais siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuwi. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Krais siir nonkwobumbuninkinam sima tira saiir hiriinan. Mi Krais siya mi krima, krima wi dimin miiyikmiiyik imiirar haii. Mi krimiirin wi siya hainan praprasi. Ɨriig.

Mhoiiya krima wi dimin miiyik miiyik imiir haii. Mi krimiirin wi Adi Komii siya hainan praprasi.

18 Kaimwokikaimwoka. Krima bidi yinokninkinim mi krima ha bidi mi hidgiyim, mhoiiya Adi Komii siya krimiirin wi dimin miiyik miiyik imiir niisiimauuwi. Mi ti tariinan sima nonkwobumbuninkin haiginiuwim krimiir, ya dimin komii rani.

19 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sima minam nikwokwowi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir niisiimauuwim yipikin siir yinisimin siir.

20 Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima miiyiknan nwo rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar tirbugikin. Sima, sima bi nwokim, hiriinanin. Niingaka. Adi Komii siyar tirkiyin mi sima ini hiriiyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwowi iikamim sima nonkworinukripkaiyim simiir naingwo tibmii aiirin.

21 Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biyie nwowamin. Digworaekwo sima, sima bi tirbunakim, biyie nwowamin. Niingaka. Krima hiriiyar naingwowi, ti digworaekwowim ti biyie nwokiyamim mhoiiya

simiirin, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biyie biyieyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiiya simiirin mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiirin wi dimin whirkin kimbu rani. Niingaka.

22 Krima ina ninoknинkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokainaeiya saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriiyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriiyar mi inouninki kripkaiyim.

23 Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Niingaka. Nim krima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiuin siir bidiyar mi haiyin, dimin biiyanin Adi Komii siya priihauuwin krimiir siir hiriinan. Mi nim krima iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim. Mi krima Adi Komii siirima nwowi, iiya siya krimiir dirиraerarki, siir yinisim nwowam mi krima wi rirmiiya nwokii mi krimiir piua wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka.

24 Mi ta krimiir nanmaiwarkaina ya krimiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwarkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hiniinga, krima hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiiya nimbiniyanim krima niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiiyin, yio siya dimin whiram bi swoki naingwowikin. Niingaka.

25 Mi diminin krima kig karamae nwowiyin krima siir haiyamin, hindara kao.

26 Mi ti hiriinan siyiuin iiya kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karam nwowi mi Adi Komii siir naeyiuin pa niti mi krimiirin pi siya nini kinsiis haiginiuni. Mi iiya krima nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, krima ninoknинkin tani siya pi paniin paniina namisi tiri. Mi iki kwoin ara krima pio, boiniyim krimiirin pi Adi Komii siir naeyiu ieyar hiurworwokai iskii, Adi Komii siirin.

27 Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninoknинkinin dimin siir naeyiu ieya tiriyin krimiir kwoinau. Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiiramin pi siyar sriinanae iskii Adi Komii siiramin mi sowa pi kwoin whiruwar nwokii.

28 Krima bidi yinoknинkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniiyim simiirin pi Adi Komii siyar niinikiriimdiyiu haiginkii miiyik nimbiyamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeiyim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi yipikin krimiir nimbingii, dimin taeminim siya naingwowim simiir tiram mi krima siir kwoin iiirar timi wakaeyokna ap.

29 Iikamim Adi Komii siya nimbinim siir iikam nwowam krima ini siir yinisimin Jisis Krais ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi.

30 Mi iikamim siya nimbinim mi ninoknинkinim, mhoiiya siir siyiu iiir sibgu api mi siya wi krimiiram nikiunaei siir siyiu iiir napim. Mi nim krima siya nikiugiiyim siir wakaeyokna apam mi krima siir whwonkam idain wi rirmiiyar nwowi mi nim krima wi siir yinisimnanar nwowi. Ɨriig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

31 Mi hiriinankiniuwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyiuim, aniya? Niingaka.

32 Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisiirgin. Niingaka. Siya ini siirar mi ikropkiyin krimiir nanmaiwarkainaim mi takana ya mii komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwim tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, niingaka siya wa hauuwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan.

33 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi krɨmiirɨn wɨ nhɨnga boɨn hɨuriiyɨuwi yɨpɨkɨn Adi Komii siya nɨmbinɨm siir yɨnisɨm nwowamɨn, ha? Mɨ wɨ dɨgar nwowi, nwɨrkɨ hɨriinan tɨrɨm, ha? Nɨingaka. Krɨmiirɨn Adi Komii siya boɨnkikɨn, dɨmɨn whɨrkɨ kɨmbu karamaeyɨn.
34 Mɨ krɨmiirɨn wɨ nhɨnga boɨni hɨnɨin, krɨma dɨmɨn biyɨe tɨri iikamkɨm mɨ krɨma wɨ maeyauwa paekɨ nɨuwiya wɨ saiir nami, ha? Wɨ Jisɨs Krais siya tɨr tani hɨriinanɨn. Nɨingaka. Siya bɨdi yaowɨn. Mɨ siirɨn Adi Komii siyar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo ɨe hɨrankar mɨ tariinanɨn siya ɨni Adi Komii siir ɨina ɨinig mɨiya nɨdwowɨn, maeyauwa inkam inɨg komiigakɨm sɨma nɨdwowiya saiir. Mɨ siya Adi Komii siiramɨn ɨni siir yɨnisɨsɨmɨm krɨmiiram kwɨsboɨnɨn.
35 Mɨ krɨmiirɨn Krais siir naɨngwobumbuwa saiir hɨrankɨn wɨ nhɨinga nɨspakɨi haii? Mɨ ɨiya hɨkɨ krɨmiirɨm nɨti mɨ krɨmiir pɨuɨm kɨmpɨpɨsuwi mɨ ɨnkam nwɨrkɨ krɨmiir dɨrɨraerar bumbuwi mɨ ɨiya krɨma mhɨigɨ mɨ aowi mɨ yɨuɨs mɨnam mɨ whaowaei mɨ ɨiya yaiigɨ krɨmiir mɨ ɨmbiyami mɨ krɨmiir nɨsomaowam tɨri mɨ tɨ hɨriinan digworaekwowɨm krɨmiirɨn Krais siir naɨngwokwowa saiir hɨrankɨ wɨ sɨma namisi ɨspakɨi haii, ha? Nɨingaka.
36 Kaimwoka, tɨ hɨriinan digworaekwowɨm krɨmiirɨn ha nɨmbiyamikɨm yaiyɨm Yokwo Komii saeya boɨnɨm sɨmiir hɨriinan,
krɨma kɨriir iikam bɨdi ywowɨm. Mɨ ɨinokɨinokɨn sɨma krɨmiir nɨnkɨn aeyokiyok ɨsomsom aokaowama tɨrikɨm. Mɨ sɨma krɨmiirɨn ɨni sib-sibɨm sɨma nɨsomsom aokaowiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan kɨgɨm.
37 Mɨ tɨ digworaekwowɨm sɨmiir kɨpi naɨngwo, yɨm dɨmɨn komii rani, Krais siya krɨmiirsi naɨngwokwonanaeikɨn. Mɨ ɨinokɨinokɨn krɨmiirɨn sɨmiir bɨi nwowamɨn Krais siya whɨndiraerar haigɨnɨuwikɨn.
38 Ɨhɨ, kara ɨna naɨngwo tɨbmii kɨinɨn krɨmiirɨn Adi Komii siir naɨngwokwowa saiir hɨrankɨn wɨ dɨmɨn whɨrkɨ swokɨ ɨspakɨi hai rani. Nɨingaka. Mɨ naonami mɨ tari saeya, aniya? Mɨ tari ɨrkak pɨu nwowiya saeya, aniya? Mɨ tari paekwosɨm sɨma, aniya? Mɨ tari nu tɨran bɨiyan kamɨm sɨma, ha? Mɨ tari digworaekwowɨm tɨ tariinan nwowɨm sɨma, aniya? Mɨ tari digworaekwowɨm mhoɨiya nɨmbiniyanɨm sɨma, aniya? Mɨ tari kɨrɨepai kɨrɨepai komii komiiyɨm sɨma?
39 Mɨ tari digworaekwowɨm kou nwowɨm sɨma, aniya? Mɨ tari digworaekwowɨm nu aokɨ aowanɨm sɨma, aniya? Mɨ tari ɨkɨ digworaekwo nhɨrɨm sɨma? Mɨ tɨ hɨriinan digworaekwo whɨekakɨm sɨma nɨspakɨi haiyɨm Adi Komii siir naɨngwokwowa saiir hɨrankɨ wɨ dɨg nwo rani. Nɨingaka. Krɨma ta naɨngwokwowa krɨmiir Yaowaeyɨn Krais Jisɨs siir hɨrankɨ haiga. Ɨriig.

9

Pol siya hɨk naɨngwoyɨmiyok prasae bɨ haigɨn Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiirsiyɨn.

1 Kara Krais siir inkamkɨn mɨ kara yaimwo ɨmiirar boɨni, kara kɨmiirɨn nɨksɨsae yai boɨn tani. Adi Komii siir naeyɨuɨn kariirɨn siyar hɨurworwokai haigɨnɨuwi mɨ tɨ yaiyɨm kara boɨnmɨmauuɨm tɨ digworaekwo sɨmiirɨm yɨm yaimwo ɨmaɨrgɨm.
2 Kariir mhɨi kwoɨnɨm ɨinokɨinokɨn Isrel sɨmiir iikamɨm sɨmiirsiyɨn nap ouu prasae bɨ kɨnikɨn.
3 Mɨ kara siyɨu kakɨswo, kara ha naɨngwowi Krais siya kariirɨn wɨ digɨumii pɨ haimrɨiyɨugigɨn mɨ kariir ɨgsopa wɨ siyar pɨ yokwokairiinaɨn mɨ sɨmiirɨn wɨ ta saiirsiyar pɨ yanmaiwarkainaɨn mɨ kɨma kariir nomiiyauɨm mɨ kariir pɨugɨn aka, kɨma wɨ Krais siir nwokɨ wakaeyokna apɨm.
4 Tɨ Isrelmi iikamɨm, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya kɨmiir bɨdi yɨmbingiyɨn, siir yɨnisɨsɨm nwowam mɨ dɨmɨn kɨrɨe kɨrɨeyɨm paenan nɨuyaeiyɨm kɨma

bidi kigim. Mi siya siir siyiu komiiyin siir siyiuim kimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyiuin siir inig iiir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi whinkinsiis haiginiuwin mi wi siya mi nanmaiwarkainaei.

5 Mi bidi bidinan inkam komii komiiyim inigakim, kimiir yidiwi wan-
wiyaeiyim, wim kima simiir yiiniekim, iiya siya nua tirii nitin mi siya ini nuan
iikamim krimiir hiriinanar yauuni oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini
siyar kigirkak iskiyim. Mi krima iinokiinokin Adi Komii siir inig iiir hainan
iski.

6 Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biiya Adi Komii siya
nimbingiyim, kimiiram wi tir tani. Niingaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim
Adi Komii siya hiriiyar bi nimbin swokim siir isid kina nwowamin. Niingaka.

7 Whiekakim Ebraham siir yiiniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir
yai aiir bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina boinkikin,
isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara
hauuwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi niinga
nwowi.

8 Ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, Ebraham siir isidin siir
yinieyim, yim Adi Komii siir isid rani. Niingaka. Mi yinisimin Adi Komii
siya nimbinin Ebraham siirgisiir nhiekar nwowam siir isidin sima simairgim
Ebraham siirgisiir yinisisimim.

9 Mi Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina yimbingi, mhoiiya kiriir
wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nwowi mi saeya wi yinisim yinkamiyin
naokainaei.

10 Mi ta sasa rani. Niingaka. Rebeka saiir yinisim yinkamiyin nwiso yo iriipi
hiriinan ad nwiruwaniyar yinisimko. Krimiir brougae waibiyieyin Aisak
siirgo.

11 Mi yinisim itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir
mhiinau hirar niki okaiyo mi sowa dimin biyie mi dimin wadie ha bi tirko.

12 Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kiriir yinisim yaowaeyin yio wi
nomousimin siir aowa nwowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginin yio krimiir
niisiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwin okwowikin inkamin
siir yinisim nwowamin. Mi siyiuin inkamki tiriyin yio siir kwoin iiir bi
nikpitmaiigin. Niingaka.

13 Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir kwoin komiiyin Jekop siiram
nwokin mi siirin kara yimbin siya kariir yinisim nwowim. Mi kara Iso siiram
bi naingwokin mi siirin kara yikropki niimaua.

14 Mi krima wi paniina boini? Mi tarii Adi Komii siya siyiu miiyik bi tirkin
krima hiriinanar ti boin, aniya? Niingaka, niingakiinga!

15 Adi Komii siya Moses siir boinki, yio kariirar kwoinkin, kara inkam
nwirnisi mi aingwoyimiyoki mi siirin ha whinkinsiis haiginiuwi. Yio kariirar
kwoinkin, kara iikam imiir mi whinkinsiis haiginiuwi.

16 Yio hiniingin, ti dimin hiriinanin, yio inkami kwoinki bi nwowikin miiya
siya miriiya mi siyiu miiyikin siya napin siirsi. Niingaka. Yio Adi Komii siir
naingwoyimiyoka saiirar diminkin, iikam imiir nikiunamin.

17 Yokwo Komii saeya hiniina boinka Pero siirin nu Isip hiran inkam
komiiyin nu kirgiraowiyin, kara kiriirin nu kigriraoan inkam komii asi
nokmwin okwo haiginiugin mi ti hiriinan siirsi nokmwin okwo haiginiugin,
sima kariir kirie aiir kigim. Mi kariir inigin omom omomin wi siir nwoki
haigin idwokiyim.

18 Krima dinokninkin Adi Komii siya inkam nwirnisi mi aingwoyimiyoki
yio siirar kwoinkin mi siya inkam nwirni mi okmwin antamyiryiri, yio siirar

kwoinkin siya siirin wi hiriiyar mi okmwin antamiyiryiri. Ɨriig.

Adi Komii siya nonkwobumbuninkin haiginiuwa mi siya whinkinsiis haiginiuwa sowa.

19 Mi kimiir nwirkin kariirin hiniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniuwi mi Adi Komii siya hiniina dimusi boinkin inkamin dimin biyie diriraerarin siirin, ha? Mi yipikin siir kwoin iiir niriiyiu boinanin, ha? Inkam nwir karamaeka. Niingaka.

20 Mi yipiki inkamkin, Adi Komii siir yai aiir niriiyiu boinanin, ha? Mi hau saeya inkamin saiir nonkwokwoin siirin wi ha boini, kira kariirin hiriinan dimusi nonkwokwokin, ha?

21 Mi inkamin hau nonkwokwowiyin, siya nu haimiiyin pa haii mi siirin hauwo pi kwisa nonkwokwowi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwowi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya dimin miiyik tiranka. Mi aka sibgu nonkwokwo karam nwowa, ya iki dimin biyie biyieyim sim tiranka. Yio ti hiriinan siya mi onkwokwowi, yio siirar kwoinkin.

22 Mi Adi Komii siya wi iriipa hiriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkin, siir io aiir kinwakiigii, yipiki siya nimbinim, iikam biyieyim simiir nonkwobum-buninkinam. Mi siya hiriinan minam tirkin, siir kirie aiir niisiimauugin iikam krimiirin mi siya krimiirin wi aisiima niki onkwobumbuninkin tani. Niingaka.

23 Mi yio siya iriipi hiriinan siir kirie komiiya mi siir dimin miiyik miiyikim simiir mi iisiimauugin iikam imiirin. Mi siir naingwoyimyoka krimiirsi nwowa, krimiirin saeyar nimbingikin mi iripa saeyar ninkiamasu haiginiugin, ti dimin miiyik miiyik siirim krimar nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirin mairgimairga asi nwowaiginiugin.

24 Mi siya krimiir nhirmi bi nimbingin, ti dimin miiyik miiyik imiir haiyamin. Niingaka. Mi Juda iikam krima mi Juda iikam tani ikim, krima whiekakarin ti siir dimin miiyik miiyik imiirin wi hiriiyar haiswowi.

25 Mi yaiyim Adi Komii siya boinkiyim Hosaia siir siya hiniina winboinkikin,

iikamim biiya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiiya sima wi kariir iikam nwowi. Mi iikamim nu whiranki nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiiya kara simiiramin wa naingwobunaei.

26 Mi yai kwira Hosaia siir yokwo aiir nwowa hiniina boinka, mhoiiya Juda iikamim wi sima boini, nu whiran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whiran iikamim mhoiiya ti Adi Komiiyin kwoin budin omwai waiyayokiyokiiyin, simiirin wi kara nimbingi kariir iikam nwowam.

27 Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii aiirin hiniina winboinkikin Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoiiya Isrel simiir iikamim simiir yinieyim sima niyiowi, wi yab siiyinan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wi hoimgak nanmaiwarkainanaowid rani.

28 Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya yai wi hiriihirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinamin. Niingaka. Siya wi simiiram nwo rani.

29 Biiya Aisaia siya hiniina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim simiir kigirkakiyin siya Isrel krimiir iikamim simiirin nhirmi nokmwin onaowid karamae nwowi, krima wi hindara kigugu iuguskii. Mi nim wi om whiso Sodom Gomora so hiniin tiri. Ɨriig.

Adi Komii siir yaiya Isrel simiirin saeya whinkinsiis haiginiugin.

30 Mi krima wi paniina boini, ha? Krima wi hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima kwoin karamaekim miinan miriiyim Adi Komii siir

whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiiya Adi Komii siya simiirin saiirsiyar nikiuwi dimin whirki kimbu karamaeyin.

31 Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim, siir iikam nwowam, yim miinan siyiu komii siir siyiu iiir napam mirii. Adi Komii siya wi simiir nwoki ikiuim dimin whirki kimbu karamae iikam mi sima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wi digiumii simiir haimriiyiugi. Siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae iikam nikiu rani. Niingaka.

32 Dimusika minsika, sima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim, sima miinan minam mirii miinan simar priimirii haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digiumii asi haimriiyiugin mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paniinsi yikiusi. Sima Krais siiram bi naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin, ini siir hiriinan ywowin.

33 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika,
kima wakae, kara Adi Komiikin mi inkam nwirin wi kara nokmwin ohaiginiuwi siiya kirieni haniin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim, simiirin wi siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wi inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin wi siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aiirim naingwo tibmiiyim sima wi mairgimairga siiram nwowi mi simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

10

Isrel sima Adi Komii siir siyiu miiyik iiir bi napkim.

1 Ti akamim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainaei. Isrel simiir iikamim digiumii siyiu biyieyim sima tirin siir haimriiyiugigim simiirin wi Adi Komii siya swoki anmaiwarkainaei mi kara iinokiinokin Adi Komii siiramin saiirar kwisboinikin.

2 Kara simiir bidi yinoknинkinin mi kara kimiir asi boininkiigikin, sima ini Adi Komii siir siyiu iiir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninoknинkin miiyik karamaeka dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima napam.

3 Mi sima pi whaowaekim dimin taeminim, Adi siya dirиraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wi krimiir nwoki ikiuwim dimin whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyiu iiirar napkim. Mi miinan simamar miriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimin whirki kimbukaram painiinsi yikiusi.

4 Mi iiya Krais siya nita, siyiu komii siirin, ini inkam igsop nokwokairinani hainiin ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriiginin yio ina digiyin. Mi yipiki Krais siir yai aiiram naingwo tibmiiyim simiirin wi Adi Komii siya nikiuwi dimin whirki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krimiirairga

5 Mi Moses siya winboinkiya yaiya siyiu komii siira, iikamim simiiramin, siya min winboinkikin, iikamim siir sibgu apim. Mi Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam hiriinansi nikiuwim. Mi yipiki siyiu komii siir siyiu iiir sibgu naingwo tibmiiyim, mhoiiya sima wi omwaiyar waiyayokiyokiii Adi Komii saikain.

6 Yio hiniingin, Moses siya hiniina winboinkikin, iikamim sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae paniina nwowi. Mi siyiuin Krais siir yai aiiram naingwo tibmiiyin sasairgin siyiuin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hiniina

boinkika, kima hiniina kipi naingwo ninomor koua hiriirin wi nhinga nami Krais siir nikiunakiyamin krimiiram? Jisis Krais siya bidiyar yiuuniyin.

7 Mi Krima hiniina kipi mi boin, iikamim naokaowim simiir oma hiriirin wi nhinga niuunaiinami Krais siir nauuni ikiunakiyamim krimiiramin Jisis Krais siya bidi yinsiin idwonamin ninomor hirankin.

8 Adi Komii Komii siir yaiya hiniina boinkika. Adi siir yaiya ini kimiir kingiingikingiin waraurar nwowa. Mi saeya kimiir mhii kwoinau waraurar nwoka mi kima ta yai aiirin ina boinkiyim. Mi ta yaiya krima boinkiya saiir yaimwokiyaimwowa ya hiniinga, kima Jisis Krais siiram daingwo tibmii.

9 Mi kira iikam nhirmaka hiniina boini, Jisis Krais siya kariir Biiyan Inkam Komiigin mi kira ha naingwo tibmiikikini, ta Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa Jisis Krais siirin ie hirankin mi kiriirin wi Adi Komii siyar nanmai-warkainaei.

10 Mi krimiir kwoinim Krais siir dimin taeminim simiiram naingwo tibmiikikini mi krima ta krima mi aingwo tibmiikikina saiirin ha mi boininkiigii mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi krimiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

11 Yokwo Komii saeya ti dimin iirin hiniina boinkin mi iikamim siiram naingwo tibmiikikiniyim sima wi hikak nwo rani.

12 Ta yaiya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim, hinda tindanim, ti nu iiirar nwoirkakim, krimiirar boinkika. Mi krima whiekakarin Adi Komii siir whwonkam idain ini hirii hiriinankinar ywowim. Adi Komii siya krimiir whiekakniyar Adi Komiigin. Mi ini mi owin iikam whiekakim, yipiki siiram kauwok boinim, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi dimin miiyik miiyikim wi siyar hauu haiginiuwi.

13 Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, iikamim Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir dapikiuwim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

14 Mi sima siiramin wi paniina kauwok boini, sima siiram naingwo tibmiikikin karamae nwowi, ha? Mi sima siiramin wi paniina mi naingwo tibmiikikini, sima siir yai aiir wakae karam nwowi, ha? Mi iikamim sima siirin simiir boinmimauu karam nwowi mi sima wi paniina wakaei, ha?

15 Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwokiswo siir yai aiir boinmimauuam mi sima wi paniina wakaei, ha? Yio ti hiniin siyiuin miiyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya iikam imiirin hiniina boinka. Iikamim yipiki Krais siir yai win kibieya saiir boinmimauuim, yim iikam bimbiuwi rani.

16 Mi Isrel simiir iikam whiekakim Krais siir yai win kibiya saiiram bi naingwo tibmiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hiniina winboinkikin, Biiyan Inkam Komii, iikam hoimgak rani, krimiir yai naingwo tibmiikikiniyim mi iki nhirim yim ini niinga ywowim.

17 Minsika, ti iikamim sima Krais siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiikikinkim sima ta yai aiir bidi wakaeyim. Ta yaiya sima saiirin whisarii bi wakaekim, saiirin iikam imar boinmimauuwamkim simiirin. Mi sima asi wakaekim saiirin.

18 Tariigina kara pi kimiir sriii, Isrel simiir iikamim sima ta Krais siir yai win kibiya saiir bidi wakaeyim, aniya? Iki, sima bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwowa saeya hiniina boinka,

ta yai win kibiya iikam ima bidi yapboinmamauuwa, hinda tindan maeyauim
Isrel simiir iikam ima nwowim simiirin.

19 Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim sima whaowaekim ta yai aiir bi ninokninkinkim, aniya? Niingaki, niingakiinga sima bidiyar yinokninkinim.

Moses siya bii ti Isrel simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hiniina winboinkikin,
Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii kara-
maeyim, wi simiir haii. Mi yim sima kariir dimin taeminim simiir bi
ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi
kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramin.
20 Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaorarao boinkin,
iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hiniina boinkin, Adi Komii siir yai
aiirin, iikamim miinan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima
kariir bidi yakigniyim. Mi iikamim kariiram srii karamae nwowim
iikam nhirmi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamin.
21 Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hiniina boinkikin
Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikiu
kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini boriisopim mi
kariirin sima digiumii haimriiyiugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyok-
nakim. Mi sima ini yantamyiriyir kiinim. Iriig.

11

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

1 Kara kimiir sriiyam tiri, kima hiriiyar naingwowi, Adi Komii krimiir
Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyiuin,
aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi an kararin Isrel inkamairgin. Abraham
siya kariirar brougaekin mi an kara Bensamini isidin siir hirankin.
2 Adi Komii siya siir iikamim bidi bidiniya siyar nimbingiyim, simiirin
digiumii bi haimriiyiugin. Mi kima bidi yinokninkinim yaiya profet Ilaija
siya kwisboinkiya Adi siiram Yokwo Komii hir nwowa Isrel simiir iikamim
simiiram, siya hiniina kwisboinkikin,
3 Biiyan Inkam Komii, kiriir profet inkamim Isrel sima bidi yisomsom
aokaokiyim. Mi hiiyim wraisu Adi Komii siiram ninkin imiiyaeiya yim iriipi
hiriinan sima bidi mi iinikinhimnhingiyim. Mi kanakanar nwowi mi sima
kariiram hansiri, kariir nisomaowam.
4 Mi Adi Komii siya siirin paniin yaiya sae yowarkii boinki, ha? Siya ha
boinkikin. Niingaka. Kariir iikam 7,000nim, yim ina nwokripkaiyim kariir
yai aiirar wakaeyoknakripkaiyim kara simiirin digiumii bi haimriiyiugin.
Mi sima Bal simiir niksisae diminin uruwai siyaowaini haniin igak siiram bi
nakaiswaekim. Niingaka.
5 Mi iriipa hiriinan, tariinanin isid haimii whirin ina mi owin, Adi Komii
siya nimbinin siya simiirsi naingwobumbugin.
6 Adi Komii siya simiir nimbinin siya simiirin whisarii bi nimbingin, siya
simiirsi naingwobumbugin. Siya simiir miiyim sima miriiyim simiirsi bi
nimbingin. Niingaka. Mi Adi Komii siya miiyim sima miriiyim simiirsi
nimbingiswo mi ta siir naingwobumbuwa wi opa pi kimaiyin.
7 Mi krima wi paniina boini? Ti diminin Isrelmi iikamim miinan sima
napmiriiyin, siyiu komii siir siyiu iiir napam sima siir bi haigin. Mi iikamim
Adi Komii siyar naingwobumbuim mi ha nimbinim siir iikam nwowam, sima
simairgim ti dimin imiir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir
kwoinim Adi Komii siyar tirkikin mi sima ini kwoinam yaowhaeyiuim, siir
siyiu iiir napim.
8 Yokwo Komii saeya boina saiir hiriinan,
simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sima ini kwoin kara-
mae ywowim. Mi diminin sima kigiyim, sima siiram kig naingwo

tibmii kiinim pi boriisopi. Mi diminin sima wakaeiyin, sima siiram naingwo tibmii kiinim pi mi boriisopi. Mi biiya sima nwowa, hiriiyar nwoyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin.
9 Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hiniinga, sima Adi Komii siirin bidi yaingwo owouugikim mi sima ini yaewou nikwo aeyim inantionanamim. Mi tariigina ya ini uridin krima hiuridkikaiiyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii.
10 Sima inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sima kipi nanaokigimokaeyam. Mi sima inkamin dimin hikak haiiyin mi ha hiugraknaiinamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyieyim, simiirin wi hiriinanar timi kikin hiugrak haiginiu.
11 Mi kara kimiirin pa swoki sriigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sima bidi yonkwobumbuninkin iuguskiyim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi sima Krais siir yai aiir bi wakaeyoknakim mi ta hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sima wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miiyik simiir hauugin.
12 Mi siyiu biyieyim sima tiriyin, Adi Komii siirin simar hiuyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miiyik asi hauuwi. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim, simiirin ini yimiiyiuwim mi Adi Komii siya ti dimin miiyik miiyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiiya Isrel simiir iikamim sima Krais siiram swoki haiyiug naingwonanii mi ti dimin miiyik miiyikim wi Juda iikamim ti nu iiirar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainakim.

13 Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boinmimauuniyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miiya kara miriiya kara saiiramin mairgimairga komii asi nwowi.
14 Mi iiya kara hiriinan tirin mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya hauuwim iki iikam nhirim sim, hiuyirmaii. Mi kara Juda simiir iikam nhirim wi ti hiriinan siyiu iiirsi nanmaiwarkainaei.
15 Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani simiiram kiwakii, saika nongwomamair aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi mhoiiya iiya siya simiir swoki ikiunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miiyiki miiyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insiin idwowiyin mi omwai ha waiyaeiyin siir hiriinan.
16 Mi inkamin paemiiyim Adi Komii siir nikiumauuwi mi iki siir kwiya kwiyaim mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinairgim. Mi Ebraham siya mi profet inkam miiyik miiyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoiiya simiir isidim simiir yinieyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi.
17 Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiyam ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwakiu widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai anainaei. Mi Juda iikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda iikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whisairin ini iripar yitinakiuim, ti pae wiso

sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini saiir igsop aiir nokwokairiinanan ywowin. Mi wim kima opa pi siir mii imiirsiyar mi haii. Mi Juda iikam tani kima kirie pi Juda iikamim simiirsiya mi haii.

18 Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda iikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiyam wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda iikamim yim ini paemiinan ywowim. Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mii imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemii ieyar kirie haiginiuwi.

19 Mi wim kima wi hiniina boini, paeyakwiyam Adi Komii siya nikrip haiyim igsopa krima mi okwokairinaei yio ini mi owin.

20 Ta yaiya, ya yaimwowairga mi kima, kimasiyar mintirao ta saiirsiyin. Simiirin Adi Komii siya nhinikriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aiir bi wakaena apkim. Mi simiir igsopa kima asi nokwokairiinanaowidga, wim kima siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim. Mi kima, kimamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kiinim simiirsi ha timi mintirao.

21 Juda iikamim, yim ini paeyakwiya kiinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriiyar kigninkin okripkai rani. Niingaka. Simiirin wi siyar nikrimkripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. Niingaka.

22 Adi Komii siya iikamim digiumii siir haimriiyiugigim, simiirsiyin naingwoyimyok karamaeka. Niingaka. Sima ini ibyakwiyaim Adi Komii siya nikrimkripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiyam ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriiyar naingwowi, siya wi krimiir nhinikriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbuninkin iguski rani, aniya?

23 Mi Juda iikamim sima swoki aingwo tibmii kiini, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi simiir naeyiu imiirar swoki iyopkimkikiugii.

24 Mi Juda iikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya miriiya miiya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki ninkinin, saikar yinkin iyopkikiu haiginiu. Mi Juda iikamim ini ti ibin inkamkin ninkinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda iikam tani hiniin tiri, ya tariigina ya mii komii rani, Juda iikam simiir swoki ikiunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkimkikiugii. Niingaka. Ɨriig

Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.

25 Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaim-wokiyaimwowim simiir ti sibgu inokninkin, biiya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiir ti inokninkin mi kara pi boriisopi, kima hiniina naingwoim digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Niingaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginiuwi Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iiya Juda iikam tani Adi Komii siya nimbinin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tibmii kiinana wi saiirar nadigni.

26 Mi mhoiiya ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinka,

inkamin iikam imiir nanmaiwarkainainin, yio om Saionanki nitin inkamin siya. Mi kwoin bibiyieyim Jekopni isidin siir kwoinau nwokaiyim wi siya kindimdiyiugii.
27 Mi ta iiya, kara simiir dimin biyieyim simiir kindiyiugii mi ta biiya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiyami.
28 Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digiumii saiir haimriiyiugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya simiiramar naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya simiir brougaeyim Ebraham, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hiniin, kimiir isidin wi karar kigriraowi mi simiirin wi siyiu miiyik iiirar tirhaiginiuwi.
29 Adi Komii siya simiirin wi siyiu miiyik iiirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kisina haigii rani, iikamim siya nimbingiyim, siir iikam nwowam, simiir nanmaiwarkainamin. Niingaka.
30 Biiya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyiu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya krimiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinanii.
31 Adi Komii siya kimiirsiyin ina naingwobumbuwin. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyiuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya wi simiirsi swoki aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi.
32 Mi ti siyiuin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriiyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hiugripkiikikaigiyim wi simiir hiriinan hiugripkiikikaigi mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoiiya krimiirsi naingwobumbuwi mi wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Ɨriig.

Krima Adi Komii siir inig iiir hainan.

33 Ha kipi naingwo, krimiir Adi Komiiyin, siya bimbiuwigi mi iuwi digworaekwowim siya ninoknkinkinim, ini solwara nwowi siiyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwin ini siyar yowiskiyin. Krima ninoknkinkin tani, ti hiriinan siyiuin siya tiriyin mi siya krimiirin wi paniin paniina namisi tiri, siya hindara tiri.
34 Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,
yipikin Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiir ninoknkinkinin, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hiniinin, kira ti hiniinin si ti tir, iyie? Ti hiniinin si ti tir, ha?
35 Yipiki inkamkin dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoiiya siya siirin wa swoki iyopkiiyiuwi siirin, ha?
36 Niingaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirkikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriiyar nwowim, siir kinsiis haiginiuwam. Mi krima siir inig iiirin iinokiinokin hiriiyar hainananaei. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Ɨriig.

12

Krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiiyaeiyim simiir hiriinan hauugi.

1 Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aiir boininkwokwokii, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiiramin naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya krimiirin siyiu miiyik miiyik kasa bi tirkin, krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima, krimiir mhii kwoinim Adi Komii siirin, inkamin nae siir ninkin imiiyaeiyin siir hiriinan hauugi. Mi krima siir yai imiir wakaeyokna mi siir

mii imiir mirii. Mi siya wi krimaka nwoki ingwomamair aeyim. Mi ti hiriinan siyiuin krima Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kiinim.

2 Kima siyiuim nuan iikamim sima tiriiyim simiir kipi kigna diriraerar. Niingaka. Kima Adi Komii siir tiki kignink inki, kimiir kwoin imiir hiurworwokaiyamin mi kima wi Adi Komii siirgisiiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kima wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kima tiram. Yio tiriiginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi mairgimairga siya nwowaiginiuwi. Mi Tiriiginin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi.

3 Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwin okwohaiginiugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hiniina boinim, wim kima inig karamae iikamim kima ha kipi naingwo kima wi inig komiigak iikam nwowi. Niingaka. Kima, kimamar kipi naingwona mi kima, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauuwa kimiir, saiirgisaiir digar hid. Mi kima wi ti diminin siya nimbingiyin tiram wi siir nwoki tirim.

4 Krima dinokninkin, krimiir piua kwiruwairga mi saiir piua haimii haimiiyim kasa rani. Piu haimii nhirim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nhirim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim.

5 Mi ti hiriinan siyiuin krima iikam kasa rani mi krima ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krima Krais siir yai aiir wakaeyokna apkim mi krima ini iripar yitinakiuwim. Mi krima, krima krima ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwirniyin.

6 Mi diminim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuwiyim krimiir sima hirii hiriinankina rani. Niingaka. Adi Komii siya kimiirsi naingwobumbugin mi kima wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauuin. Mi siya ta yai boinmimauuni ninokninkina inkam nwirni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiiya saiir digar boinmimauu.

7 Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir mii aiir miriiyam hauuwi. Iki iikam nhirim sima whinkinsiisam mi kima ta mii aiirgi aiirarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya kimiirin kirie siir yai aiir boinmimauuam hauuwi. Mi kima ta miiya siya hauua saiirgisaiirarar sibgu mirii iski.

8 Mi kima iikamim Adi Komii siya nimbinim iikam nhirmi nokboin prapras haiginiuwi mi ti hiriinan siyiuin kima tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi nokboin prapras haiginiuam mi kima ta mii aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim digworaekwo iikam nhirmi sioitkin hauuam mi sima ta mii aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar sioitkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi kou nwowim, kima sibgu tir mi kima wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim, iikam nhirmisi naingwoyimyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kima simiirin wi nimbuniniekakar dwoki.

9 Kima kipi niksisae, kima irni kwirniyamar daingwo dimin miiyik miiyikim simiiraramar daingwo. Mi diminim biyie nwowiyim simiiramin kipi naingwo.

10 Irni nwirniyam naingwokwowiya, ini kiriir yinwigim simiiram kira naingwowiya ini saiir hiriinan yowa iikam nhirmiyam naingwokwowiya ini kiramar naingwonaeiya ini saiir haibura.

11 Kima piugi kipi piyao. Diminin kima tiriyin Biiyan Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski.

12 Kima mairgimairga hiriiyar dwokripkai iiya Biiyan Inkam Komiiyin Krais siya swoki itana saiiram. Mi iiya kimiirin dimin biyieki kimbu haiginiuwi, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiramin dimin taeminamin. Łinokiinokar sriinanae.
13 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim sima paeprikabnan nwowi mi kima simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhirim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.
14 Mi iikamim kimiir nonkwoniinwomwiirninkin haiginiuwi kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyiu miiyiki miiyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwim.
15 Mi iikamim mairgimairga nwowi mi wim kima iriipi hiriinan simakar timi inkin mairgimairga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iriipi hiriinan hik simakar timi inkin hai.
16 Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Niingaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mii bibiyieyim sima miriiyim simiir. Mi kima iki iikam nhirim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Niingaka.
17 Mi kima iikamim siyiu biyie kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginiu. Mi kima iikam imiirin dimin miiyik iirar tirii mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyiu miiyiki miiyik iirar tirii.
18 Mi siyiu kakin niuwi, kima digworaekwosi kipi niniinansao. Niingaka. Kimiir kwoin komiiyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo.
19 Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nwowim, simiirin Adi Komii siiramar dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminim Adi Komii siiram dwo yamdi siyar tirim. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim hiniina boinkim, simiirin mhoiiya wi yamdi karar tirhaiginiuwi mi wi karar nonkwobumbuninkin haiginiuwi.
20 Mi kima iikamim siyiu biyie kimiir tirim simiirin yamdi kipi swoki tir. Mi sima mhiigi naowi, kima simiirin naemin ha timi hauu sima naeyam. Mi sima kwoinki mi haeii, kima simiirin op ha timi hauu kwiyae. Mi kima simiirin hiriinan tiri, mi sima wi nidid prasaekikin tani, ti siyiu biyieyin sima tirin kimiir siirsiyin. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini nhiridmir parid siyitkinkinan ywowin simiir mwo imiir.
21 Mi hiriinanki niuwi, kima siyiu biyieyin siiram kipi kiwaki, siya nikwowaisiiyam. Niingaka. Kima siyiu biyie imiirin siyiu miiyikin kima tiriyin siya dikwowaisii. Łriig.

13

Kima gavman simiir siyiu imiir dap

1 Iikam hoimgak krimarin, gavman simiir inkam komii komiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Adi Komii krimiir Wanin siyar nokmwin okwo haiginiugim gavman simiirin, iki iikam whiekakim omom omomanim simiir kigriraowam. Adi Komii siyar nimbingikin, iikam imiirin, gavman nwowamin krimiir kigriraowam tariinanin.
2 Mi iikamim gavmani iikamim simiir yai wakaeyokna karam nwowim, yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyiuwi mi ti hiriinan kamim, yim siyar nokmwin okwo haiginiugim, ta hiriinan mii aiir nwowamin. Mi sima gavman siir yai aiir wakaeyokna karam nwowi, simiirin wi gavman siya nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiuwi.
3 Mi iikamim siyiu miiyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nwowi. Niingaka. Mi iikamim siyiu biyie tiriyim, sima didid

simiirsiyin. Mi kima gavman siirsi nididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hiriinan siyiuin siir di tirii kima wi siyiu miiyik iiirarar pi tirin.
4 Yim sima Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aeyim. Mi kima siyiu biyie tiri, kima wi dідid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinaka, iikamim siyiu biyie tiriiyim simiir nonkwobumbuninkinam.
5 Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimyoknanaeisi.
6 Wim kima umirim Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigriraowam iinokiinokin mi kima wi wadie nwoki owim.
7 Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikam ima nikiuwiyim, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiiyim, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hiriinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krima simirin siyiu miiyikimiiyik iiirar sibgu tir. Ђriig.

Mi iikamim iikam nhiram naingwowiyim, yim sima Adi Komii siir siyiu iiir napikim.

8 Mi kima inkam nwiri dimin haii, wi niyopkiiyiu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hiriinankak kipi nwo. Mi diminin whiruwairgin, niyopkiiyiu dig nwo karamae nwowi, irni nwirniyam naingwokwowiyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowiyim yim sima Adi Komii siir siyiu iiir napkim.
9 Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmair, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi diminin whiruwairgin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiramin kiramar naingwonaeiya saiir hiriinan daingwo.
10 Iikamim, iikam nhiram naingwowiyim sima simiirin siyiu biyie bi tirikim mi ti hiriinan siyiuin iikam nhiram naingwowiyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iiirar napi.
11 Kima hiriinan tir iiya Jisis Krais siya swoki iuuniyana nua tiriir ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Krais siir mii aiir mirii wi kipi mirii piyapiyao.
12 Ђhi, iiya siya swoki itana nua tiriir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iiya ti nuin dimin biyieki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krima Setan siir siyiu biyieyim yim ti iuguski. Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio.
13 Krima siyiu miiyik iiir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamim nabie kigomok apiyim sim hiniin mi siyiu biyie siir kipi nap iki iikamim nii tisisir apiyim simiir hiriinan. Yim ini op biyieya kwiyae whaowaeiya saiir kwiyae whaowaenan ywowim. Sima hii nanaekim mi yaii priininii priininiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan ninsikim.
14 Mi wim kima wi hiriinan kipi tir kima Jisis Krais siir kirie aiir hai. Mi dimin biyieyim kimiir kwoinki naingwowiyim tiram, yim wi kipi tir. Ђriig.

14

Krima iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kipi hid.

1 Mɨ iikam nhɨrmi naɨngwo tɨbmiiya kɨrɨe nwo karam nwowi Jisɨs Krais siiramɨn mɨ kɨma sɨmiirɨn kɨpi hɨuyarmai kɨma sɨmiiram dapiyao Adi Komii siir inɨg ɨiirɨn kɨnakar hainanam. Mɨ kɨma dimɨnɨn whwokwoka nwo karam nwowiyɨm sɨmiir kɨpi nɨnkɨnwamwarkɨi boɨn.

2 Boɨniyɨo yaiya kara pɨ hɨnɨɨna boɨni, mɨ inkamɨn Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmiiyɨn siir naɨngwo tɨbmiiya saeya ha boɨni, tɨ naepai naepaiyɨm yɨm hɨriiyar daeswo, yɨo siya wa dae. Mɨ nwɨrɨn siir naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siiramɨn kɨrɨe nwo karam nwowi, yɨo wɨ kɨuaekɨuaeyɨm sɨmiirarar timɨ ae.

3 Mɨ inkamɨn naepai naepai naeiyɨn, siya ɨkɨ inkamɨn naepai naepai naesi nɨdidiyɨn siir kɨpi nɨgbumbu, yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo mɨiyɨk rani. Mɨ inkamɨn kɨuaekɨuae ara mɨ aeiyɨn yɨo ɨriipa hɨriinan, ɨkɨ inkamɨn naepai naepai ɨmiirar naeyarkakiyɨn siir kɨpi mɨ ɨgbumbu. Mɨ yɨo tɨriigɨnɨn yɨo ɨriipa hɨriinan mɨiyɨk rani. Dimusi rani, sɨmiirɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya bɨdi yanmaiwarkainaswowɨn.

4 Kɨma hɨriiyar naɨngwowi ɨkɨ iikam nhɨrɨm Krais siir mɨi mɨriiyɨm, sɨmiir hɨdɨm mɨ kou ɨni kɨmar ywowɨm, ha? Bɨiyan Inkam Komii siya hɨdi dig-woraekwo whɨekakɨm siir iikam ɨma tɨrɨm sɨmiirɨn wɨ wadɨeyar nwowi, iyɨe? Wɨ wadɨe nwo rani, aniya? Sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi, siyɨu mɨiyɨk tɨramɨn.

5 Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm ha naɨngwowi, ɨi nhɨrɨm sɨmiir kouwɨn ɨni ɨi kwɨra kou saeya ywowa. Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm ha naɨngwowi, ɨi whɨekakɨm ɨni hɨrii hɨriinankɨmar ywowɨm. Mɨ Kɨma ɨrɨra nwɨnwɨra dimɨnɨn kɨma naɨngwowiyɨn, siiramɨn sɨbgu daɨngwo omok hɨd.

6 Mɨ iikamɨm ha naɨngwowɨm, ɨi nhɨrɨm ɨkɨ ɨi nhɨrɨm sɨmiir kouwɨn ɨni sɨma ywowɨn, yɨm sɨma Bɨiyan Inkam Komii siir inɨgɨn hɨriinan saiirsiyar mɨ hainani. Mɨ iikamɨm naepai naepai ɨmiir naeyarkakiyɨm, yɨm sɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir inɨgɨn sɨmiirsiyar mɨ hainani. Dimusi rani, sɨma tɨ naeyɨm Adi Komii siya hauugiyɨm sɨmiir, siirɨn sɨmiirsi tɨ swokɨ boɨn wadɨeki. Mɨ iikamɨm kɨuae kɨuae ara naeiyɨm, yɨm sɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir inɨgɨn tɨ sɨmiirsiyar mɨ hainani. Mɨ sɨma Adi Komii siirɨn tɨ naeyɨm siya hauuɨm pɨ sɨmiirsiyar mɨ boɨn wadɨekii.

7 Inkam nwɨrkɨn siir kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiyamɨn, siya bɨ nonkwokɨn. Nɨingaka. Mɨ inkam nwɨrkɨ siir kwoɨn aɨrgar bɨ mɨ aɨngwo aonamkɨn. Nɨingaka.

8 Mɨ krɨma omwaiyar mɨ waiyaei yɨo Bɨiyan Inkam Komii siirar dimɨnkɨn. Mɨ krɨma mɨ aonami yɨo ɨriipa hɨriinan Bɨiyan Inkam Komii siirar dimɨnkɨn mɨ krɨma omwaiyar mɨ waiyaei mɨ krɨma mɨ aonami, nɨmkrɨma Krais siir iikamkɨm.

9 Dimusi rani, siya bɨdiya yaowɨn mɨ ɨni ɨkɨ iikamɨm naokaowɨm mɨ iikamɨm krɨma tɨ omwaiya nikɨ waiyaɨm siya ɨni krɨmiir Bɨiyan Inkam Komii nwowɨn.

10 Mɨ dimusika, kɨma kɨmiir nomiiyauɨm sɨmiirɨn whɨsarii prɨi hɨdi, ha? Mɨ dimusika, kɨma kɨmiir nomiiyauɨm sɨmiir nɨgbumbuɨm, ha? Mɨ mhoɨiya krɨma homgakarɨn wɨ Adi Komii siir whwonkam ɨda nokwowi. Mɨ dimɨnpai dimɨnpaiyɨm wɨ siyar hɨd ɨskii.

11 Adi Komii siya Yokwo Komii saiirɨn hɨnɨɨna boɨnkikɨn,

Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya hɨnɨɨna boɨnkikɨn, kara kɨmiirɨn yaimwowar boɨnki, kara ɨni omwaiyar waiyaɨn. Ombud komiiyɨn wɨ ogmwo kariir whwonkam ɨdaɨr ninɨ hɨunii mɨ sɨma wa boɨni Adi Komii kɨingɨ kɨinɨn kɨrargɨn.

12 Mɨ krɨma ɨrɨra nwɨnwɨra Adi Komii siirɨn, wɨ krɨmiir yapayapa kwoɨn ɨmiirar boɨni, krɨma tɨ dimɨn taemɨnɨm hɨnɨɨn dimusi tɨrkɨm, ɨiya krɨma tɨ nu

iiir niki owa. Mi krima wi mintarao, siyiuin krima tirin iki nomiiyau nhirim naingwo tibmii kiinim sim. Ɨriig.

Krima nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir naingwo tibmiiya saiir kipi tirbu.

13 Mi krima, krimiir nomiiyauwim simiir kipi hid. Kima ti dimin hiriinanim simiirsi daingwo. Kima, kimiir nomiiyau imiirin dimin kipi swoki tirsran simiir nikpitmaiyamin siyiu biyie tiram mi sima nanka ikiiyamin. Niingaka.
14 An kara Jisis Krais saika bidi yitinakiukikinin mi kara asi ninomoknинkini, digworaekwo whiekakim wadie kina nwo imiirin. Mi nwirki ha naingwowi, ti diminin miiyik rani mi siya wi kipi tir mi wi kipi mi ae.
15 Mi naeyin kira naeyin, kiriir nomiiyauin kiriirsiyin hikak siya nwowi mi ti hiriinan siyiuin, yio nomiiyauam naingwokwowiyin si rani. Mi ti dimin hiriinanin kima naeyin siirin, kima iikamim yipiki Krais siya naowin simiirsiyin, simiir whwonkam ida kipi nae, simiir naingwo tibmii aiir tirbuam.
16 Mi dimin whir kipi swoki iisiimauu iikam nhirmiyin, wim wi sim pi boinbumbuwisi ti diminin kima ha naingwowiyin, yio wadiekin mi yim sima wa boini, yio miiyik rani.
17 Mi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siir isidin siirim, yim naeni dimin tani mi yim op kwiyaeni dimin tani. Niingaka. Yim hiniin hiniingim, dimin whirki kimbu karamae nwo mi iripa Adi Komii saika nongwomamair aei mi mairgimairga nwo. Yim ti dimin hiniinim yim Adi Komii siir naeyiu ieya hauugim. Mi ti diminim simakisimairgim kougi kou nwowim.
18 Mi kira ta mii hiriinana saiir mirii Jisis Krais siiramin mi Adi Komii siya kiriirin wi mairgimairga prasae nwo rani, ta miiya kira miriiya saiiramin. Mi kimiir nomiiyauim yim iriipa hiriinan wi mairgimairgar mi owi.
19 Mi krima siyiuin krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa nongwomamair aeiyin mi kirie irni nwirni hauuwiyin, siir dap.
20 Kima Adi Komii siir miiya ti naeyam kima naeyim tirim simiirsi ara kipi tirbu. Nae whiekakim yim wadiekinargim. Mi ti diminin kira naeyam tirin, kiriir nomiiyau siir whwonkam ida siir naingwo tibmiiya saiir nanka ikii, yio tiriiginin wi biyieki biyie nwowi.
21 Mi diminin kira naeyam naingwowin mi opa kira kwiyaeyam naingwowa, kiriir nomiiyau iiirin siya nanka ikii mi kira ti hiriinan diminim wi kipi swoki tirmimin wi hindarar ditkii iuguski.
22 Mi diminin kira ha naingwowiyin yio nae dimin kibikin mi kima siir naeyam naingwowi yio kimakima dimprio ae, kima inkam nwirni kwoin nipiyaokiiyim kipi tir, yio kima mi Adi Komii siya kimiirarar diminkin. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi siyiuin kima tiram naingwowin yio siyiu wadiekin mi sima wi mairgimairga nwowi.
23 Mi inkamin kwoinin whisa nwowi diminin siya naeyam naingwowin mi siya siirin wi kipi nae. Mi siya ti dimin iiir naei, yio siya dimin biyie bidi tirin. Mi diminin kira ha naingwowin, yio dimin biyiekin mi kira siirin hiriiyar tirkripkaii, yio tiriiginin, Adi Komii siya ha boini, tiki diminin yio dimin biyiekin. Ɨriig.

15

Krima Krais siir yai aiirar wakaeyokna ap.

1 Mi iikam krima yipiki naingwo tibmii kiinim Jisis Krais siiram, krima iki iikamim Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir

whinkinsiis haiginiu, yim wi pi nikii iuguskiisi. Mi krima, krimamar kipi naingwona.
2 Nim wi krimamar pi naingwonaeisi, krima iki iikamim naingwo tibmii kiinim simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiramin wi kirie nwoki owi.
3 Adi Komii siir Yokwo Komiiya hiniina boinka, siya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga bi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Niingaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinka, ti yai bibiyieyim sima nigbumbuwiyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krima wi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii.
4 Ti yaiyim biiya sima winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir nowamwarkai haiginiuwam winkikim. Mi iiya sima ti yai imiir winkiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginiuwam. Mi hiriinanki niuwi, krima wi naingwo tibmii kiin pranae kin tani, ta iiya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiiyana saiiramin.
5 Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginiuwiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin sowiir bwamkibwamin. Mi kara Adi Komii siiramin hiriinan saiiram kwisboin yokiyokiigin. Mi iiya siya kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima iripa dongwomamair ae, Jisis Krais siya tirin siyiuin krimiir niisiimauuwin siir hiriinan.
6 Mi krima wi kwoin whiruwar dwoki mi wi diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iiir hainan praprasamin krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Iriig.

Krais siya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim simiir kinsiis haiginiu swokin.

7 Jisis Krais siya bidi mi boinin, krima siir iikam nwowam. Mi iriipa hiriinan siyiuin kima nwirni irniyamar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwi, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyiu iiir kigim.
8 Mi ti yaiyim kara kimiir boinmimauuwim simiir yaimwokiyaimwowim yim hiniingim, Jisis Krais siya Juda iikamim, yipiki miois kitiyopnir haiiyim simiir whisarii mii priimiriiyan inkam nwokin. Siya simiir niisiimauuwam tirkin siir Adin siir yaimwo kiina. Mi Adi Komii siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeiyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar Ebraham Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri.
9 Kima mi kimiir nomiiyauwim naingwo tibmii kiinim kima iripar dongwomamair ae. Dimusi rani, krais siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii siir inig iiir nwoki hainan praprasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya saiirsi. Yokwo Komii saiir yaiya hiniina boinka,
mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kiriir inig iiir hainan prapras waowi.
10 Mi Yokwo Komii saiir yai kwira saeya ha boinkika, kima iikamim Juda iikam tani, kima mairgimairga dwo Juda iikamim simakain.
11 Mi haimii whirin yio hiniina boinkikin, kima iikamim Juda iikam tani, kima Biiyan Inkam Komii siir inig iiir hainan prapraski. Mi iikam whiekak kimarin, siir inig iiirin nhamii nhamii kipi hainan prapraski.
12 Profet inkamin Aisaia siya Yokwo Komii saiirin hiniina win boinkikin, mhoiiya inkam nwirin wi sipi niti, yio Jesini isidin siirgin Devidni adin mi iikamim Juda iikam tani hinda tinda nwowim, simiirin wi siyar kigiski. Mi sima wi hiniina naingwo aingwo tibmii kiini, simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

13 Adi Komii siyairgin, krimiir naingwo tibmii kiina saiir bwamki bwamin. Kara ha naingwowi, mairgimairga mi iripa nongwomamair aei siyiuin yio kimiir dinkiniukikai. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir dimin kirie kirieyim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, ta Adi Komii siiram kima nwowa siya nanmaiwarkainam. Ɨriig.

Pol siya siir mii aiiram mairgimairgakin.

14 Ti kariir akamim, kara bidi yinokninkinin, kima iikam wadiekim mi Adi Komii siir yai imiirin kimar yinokninkin. Mi irni nwirniyin kimar mi owimwarkaiyiuwi, wi digar mi owi.

15 Mi yokwowa ti digworaekwo imiira igao yai kara winboinkiya, kimiiram, kara bi nididgin simiir boinmimauusiyin. Niingaka. Kara minsi winkikin, kima wi pi naingwo owouwisi, ti digworaekwo imiirin. Dimusi rani, kariirin Jisis Krais siir aposel inkam nwowamin Adi Komii siya nokmon okwo haiginiugin.

16 Mi kara siir miiyan inkam asi nwokin, iki Juda iikam tani simiirsi nini miriiyiuwim. Mi an kara ini pris inkamnan ywowin, Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam simiir. Mi iiya sima Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiini mi Adi Komii siir naeyiuin simiirin dimin whirki kimbu karamae nwohaiginiuwi, siir whwonkam idain mi simiirin kara swoki hauugi, diminin Adi Komii siir hauugiiyin siir hiriinan mi siya bigi wi nasmirwaiyar nwoki owim sima siir iikam kiingi kiin nwowam.

17 Mi an kara Krais siir inkamkin mi kara mairgimairga asi nwowi ta miiya Adi Komii siira kara miriiya saiiramin.

18 Kara pi dimin whir wara boin tani, kara miiyim kara miriiyim Krais siya whindiriraerarim kariir, pi simiir boini, iikamim Juda iikam tani sima wi siir yai aiir nwoki wakaeyoknaim mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi ti yaimin diminim kara tirim siya whinkinsiis haiginiugin.

19 Kariirin Adi Komii siir naeyiu ieyar whinkinsiis haiginiugin, dimin kirie komiiyim biiya iikamki kig karam nwowim simiirin. Mi kara Jisis Krais siir yai win kibi kibiyim om komii Jerusalem hirankar boinmimauunaniyin, ini nu Ilirikam hirar yadigiuwin.

20 Mi ti diminim kara tirim, kariir kwoin komiiyin, simar nwokin, krais siir yai win kibiya saiir boinmimauuwamin, iki iikam nhirim, om nhiranim simiir hiranim wakae karamae nwowim simiir. An wi iki omoman kam nhirkim sim niki boinmimauuwim, wi sim pi swoki boinmimauuwisi. Kara yinin inkam nwirkin ninansiin okwogikin omaka siir idwo haigin miriyim pi boriisopi.

21 Niingaka. Kara Yokwo Komii saiir yaiyim simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hiniina boinka,

iikamim Krais siir dimin taemin imiir kig karam nwowim wi sima kigi siirin. Mi iikamim biiya siir yai aiir wakae karamae nwowim sima wa ninokninkini siir yai aiirin. Ɨriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin mi nu Spen hiriir namim warar mi tiri.

22 Ɨinokiinokin kara kimiir kignakiyam ina naingwowin, kariirin ta mii aeyar kwipiyaokiii mi kara kimiir kignakiyamin paniinsi yitsi.

23 Biewii biewiiyim namkiyim, kara kimiiram nitima naingwokin. Mi tariinanin kariir miiyim tapairin ini dig ywogigim.

24 Mi tariinanin kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirin pi mhoiiya nwoki amim. Mi kara, kimaka warauur nini gwo ae sasaenakii mi kariirin wi siyiuam kima nwoki whinkiyansa haiginiugiyim nu Spen hiriir namamin.

25 Mɨ tariinanarɨn kara pɨ om komii Jerusalem tɨriir swokɨ ami Adi Komii
siir iikamɨm hɨranɨm sɨmiiram.
26 Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm nu Mesodonia mɨ nu Grik hɨranɨm
sɨma kwoɨn whɨruwa bɨdi ywokiyɨm, umɨr haɨngiriyɨu haigɨnkiyɨm, Adi Komii
siir iikam paeprikabɨm om komii Jerusalem hɨr nwowɨm sɨmiiramɨn.
27 Kwoɨn whɨruwa sɨma sɨmar nwokikɨn hɨriinan tɨramɨn. Mɨ sɨma om
komii Jerusalem hɨran iikamɨm sɨmakan dinaukakɨm. Ɨiya Juda iikamɨm sɨma
boɨnmɨmauuwa yai wɨn kɨbi kɨbiyɨm iikamɨm Juda iikam tani sɨmiir, sɨma
naɨngwo tɨbmiiyam Jisɨs Krais siiram, saiirsika. Mɨ ɨni mɨ owɨn, sɨma Juda
iikam paeprikabɨm om komii Jerusalem hɨranɨm Adi Komii siirɨm, sɨmiir mɨ
whɨnkɨnsiisɨm, ta sɨmiir dinau aiir dɨgiyam.
28 Bɨiyɨn, kara pɨ tɨ dimɨnɨn siir tɨram nikɨ ami mɨ tɨ umɨrɨm sɨma haɨngiriyɨu
hauugiyɨm kara sɨmiir nikɨnɨ onkwo hauugigi. Mɨ kara nu Spen hɨriir namɨm
tɨri mɨ bɨi wɨ kɨmiir nikɨnɨ kɨgigi.
29 Mɨ ɨiya kara kɨmiir kɨgam tɨri, kara hɨriiya naɨngwowi Krais siir dimɨn
mɨiyɨk mɨiyɨkɨm wɨ kariirarar nakaisɨskɨni. Mɨ kara sɨmiirɨn wɨ kɨmiirar mɨ
whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi.
30 Tɨ kariir akamɨm kara kɨmaka srɨi komiigakɨn. Dimusi rani, kɨma Jisɨs
Krais siirɨm naɨngwokwonanaei mɨ Adi Komii siir naeyɨu siir kɨrɨeya kɨma
ɨrni nwɨrniyamɨn ɨna ninan aɨngwokwowɨm. Mɨ kara ha naɨngwowi, kɨma
Adi Komii siiramɨn kariiram wara dɨnkɨn kwɨsboɨn
31 kariir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam, tɨ iikamɨm nu haɨmii Juda hɨranɨm,
kariirɨn wɨ sɨma pɨ nɨsomaowisi. Mɨ kɨma siiramɨn tɨ umɨrɨm kara hauuwi
Adi Komii siir iikamɨm om komii Jerusalem hɨranɨm sɨmiir siiram warar timɨ
kwɨsboɨn, sɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga nwokɨ owɨm.
32 Mɨ Adi Komii siya ha naɨngwowi kara kɨmiir winɨ kɨgnaki mɨ kara wɨ
kɨmaka ninɨ ongwomamaɨr aesasaenakiyɨm.
33 Kara ha naɨngwowi, Adi Komiiyɨn yɨpɨkɨn krɨma nongwomamaɨr aeni
bwam nonkwowɨn, siya ɨni whɨekak kɨmakar nwowɨn. Kaimwoka. Ɨriig.

16

Pol siya iikamɨm sɨmiir nokboɨnmamaɨrgikɨn.

1 Kara kɨmiirɨn wig ɨra saiir boɨnkii, saiir inɨgɨn Fibika saeya Adi Komii
siir yai aiir wakaeyokna api wiga. Mɨ iikamɨm Adi Komii siiram naɨngwo
tɨbmiiyɨm om Senkria hɨranɨm sɨmiirɨn saeya whɨnkɨnsiisika.
2 Kara kɨmiirɨn ta wig aiirɨn mɨnam boɨnmauu wakaekii, kɨma saiir
nokboɨnmamaɨr haigɨnɨuwɨm kɨma nokboɨnmamaɨr haigɨnɨuwa ɨkɨ iikam
nhɨrɨm Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm sɨmiir, saiir hɨriinan. Mɨ kɨma
saiirɨn siyɨu mɨiyɨk ɨiirar tɨr siyɨuɨn Adi Komii siya naɨngwowɨn kɨma tɨram
saiir. Mɨ dimɨnɨn saeya haiyam naɨngwowɨn saiirɨn whɨnkɨnsiis haigɨnɨu.
Dimusi rani, kariirɨn saeya whɨnkɨnsiis haigɨnɨugɨn mɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn
ɨriipa hɨriinan.
3 Mɨ ta kariir nokboɨnmamaɨra kɨma Prisila mɨ saiir kam ɨeya Akwila
sowiirwai tinɨ boɨnɨu yo sowa Jisɨs Krais siir mɨi kɨbiya kanaka mɨriigo.
4 Mɨ bɨiya sowawaiyɨn parii parii naowɨm kariir whɨndirɨraersi. Kanakana
rani, sowiirsi maɨrgɨmaɨrga, ɨkɨ iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm Juda iikam tani
naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm yɨm sɨma ɨriipa hɨriinan maɨrgɨmaɨrga bɨdiyar mɨ owɨm
sowiiramwaiyɨn.
5 Mɨ kɨma iikamɨm sowiirwai omaka hɨrar haɨngiriyɨu ɨdwokai hainaniyɨm
Adi Komii siir inɨg ɨiir, sɨmiir ha boɨn, kara sɨmiir nokboɨnmamaɨrgikɨn.
6 Mɨ Maria saiirɨn ha timɨ boɨn, kara saiir nokboɨnmamaɨrgikɨn. Saeya
kɨmiirɨn dimɨn taemɨn kasa bɨ whɨndirɨraerar haigɨnɨuga.

7 Mɨ kɨma Andronikas mɨ Junias sowiirɨn ha timɨ boɨn, kara sowiir
nokboɨnmamaɨrgikɨn. Mɨ tɨ Juda inkam nwɨso sowa kanakar nɨnkɨn
hɨuyokiyokaigwo maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya saiir. Mɨ aposel kamɨm
sɨma sowiir bɨdi sɨbgu ɨnokɨnkɨnɨm. Mɨ bɨiyarɨn kara Krais siiram nikɨ
aɨngwo tɨbmii kɨɨn karamaeyar nikɨ owa mɨ ywo sowa saiirar naɨngwo tɨbmii
kɨɨngwo.
8 Mɨ kɨma Aplietas siirɨn ha timɨ boɨn, kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn. Siya
kariir nomiiyau kɨbikɨn, Bɨiyan Inkam Komii siir mɨi aiir mɨriigɨn.
9 Mɨ kɨma Eban siirɨn ha timɨ boɨn, kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn. Siya
Bɨiyan Inkam Komii siir mɨi aiirɨn kanakar mɨriigɨn. Mɨ kɨma Stekis siirɨn
warar timɨ boɨn kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn. Dimusi rani, siya kariir
nomiiyau kɨbikɨn.
10 Mɨ kɨma Apelis siirɨn ha timɨnɨ boɨnɨu, kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn,
kara iikam nhɨrɨm sɨmiir yai wakaekɨn siya Krais siir siyɨugɨ siyɨu ɨiirar
napkɨn. Mɨ siirɨn iikam biyɨe nhɨrɨm siyɨu biyɨe sɨma tɨrhaigɨnɨuwɨn mɨ siya
hɨriinansi bɨ nwokɨn. Mɨ Aristobyulas siir omakan iikamɨm sɨmiirɨn ha timɨ
boɨn, kara sɨmiir nokboɨnmamaɨrgikɨn.
11 Mɨ kɨma Herodion siirɨn kariir isidɨn siir inkamɨn siirɨn pɨ ha boɨn
kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn. Mɨ kɨma iikamɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm
Nasisas siir omaka ɨruwanɨm sɨmiir wɨ ha timɨnɨ boɨnɨu, kara sɨmiir
nokboɨnmamaɨrgikɨn.
12 Mɨ kɨma Traifina mɨ Traifosa sowiirɨn ha tɨnɨ boɨnɨu, kara sowiir
nokboɨnmamaɨrgikɨn. Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir mɨiyɨm kɨigi sowa
nɨnkiko. Mɨ kɨma ta wiga Pesis dapiya saiirɨn ha timɨ boɨn, kara saiir
nokboɨnmamaɨrgikɨn. Saeya kariirgɨ kariir nomiiyau kɨɨnga. Mɨ saeya Bɨiyan
Inkam Komii siir mɨiyɨm pranae pranae bɨ mɨriiga.
13 Mɨ kɨma Rufas siirɨn wɨ ha tɨnɨ boɨnɨu, kara siir nokboɨnmamaɨrgikɨn, tɨ
inkamɨn Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir siyɨuɨn siir sɨbgu apiyɨn. Mɨ siir yopiiya,
ya ɨni kariir yopiinan warar mɨ owa.
14 Mɨ kɨma Asin Kritas, Fligon mɨ Hemis Patrobas Hemas mɨ iikam nhɨrɨm
naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm sɨmaka hɨr nwowɨm sɨmiirɨn ha tɨnɨ boɨnɨu, kara
sɨmiir nokboɨnmamaɨrgikɨn.
15 Mɨ kɨma Filologas mɨ Julia mɨ Nerias mɨ siir yokman aeya mɨ Olimpas
siya mɨ iikam nhɨrɨm Adi Komii siirɨm sɨmiirɨn wɨ ha tɨnɨ boɨnɨu, kara sɨmiir
nokboɨnmamaɨrgikɨn.
16 Mɨ Kɨma iikamɨm warauranɨm ɨrɨra nwɨnwɨra kɨma kɨmar
dokboɨnmamaɨrna. Mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm, Adi Komii siir
inɨg ɨiir haɨngiriyɨu hainaniyɨm hɨnda tɨndaɨnɨm yɨm sɨma ɨriipɨ hɨriinan, wɨ
kɨmiir mɨ okboɨnmamaɨrgii. Ɨriig.

Nɨkopkaigiyan yai aeya

17 Tɨ kariir akamɨm, kara kɨmiirɨn mɨnsi boɨnmauugi kɨma mɨntɨrao.
Kɨmiirɨn wɨ ɨkɨ iikam biyɨeyɨm sɨma pɨ nɨinɨkibɨirisi isidɨn whɨsa nwowam, Adi
Komii siir yaiyɨm Kɨma wakaeyɨm bɨiya sɨmiirsi. Mɨ ta sɨmiir hɨriinan yaiya
dimɨn taemɨnɨm iikamkɨ naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm, wɨ saeya kikɨnwaisiigi mɨ
kɨma tɨ hɨriinan iikamɨm sɨmiir kingiin kɨpi nwo.
18 Mɨ tɨ hɨriinan iikamɨm yɨm Bɨiyan Inkam Komii siir mɨi ɨmiir bɨ mɨriigɨm.
Nɨingaka. Yɨm sɨma, sɨmiir kwoɨn ɨmiirar napikɨm, tɨ hɨriinan dimɨn ɨiir
tɨramɨn. Mɨ sɨma pa prɨiyɨksasae hiir kinaop ɨtkaigai boɨnami mɨ iikamɨm ha
nikɨ aɨngwowɨm sɨma yaimwowa boɨni.
19 Mɨ wɨm kɨma Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikɨm mɨ iikamɨm
hɨnda tɨndanɨm sɨma kɨmiir inɨg ɨiirɨm bɨdi haigɨn ɨdwokiyɨm mɨ tariigɨna

kara kimiirin mairgimairga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyiu kibi iiir sibgu inokninkin. Mi kara pi boriisopi kima iki dimin biyieyim simiir tirim. Niingaka.

20 Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirkikin, iripa nongwomamair aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniiwomwiirninkin iuguskii mi siirin wi siyar niinibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

21 Mi Timoti siya kanakar miriiyin, kimiirin siya nokboinmamair haiginiugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamairgikim.

22 Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iriipi hiriinan kariir nokboinmamaira simiiram mi boinkika.

23 Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiiyim iripa sima haingiriyiu owiya yio iriipi hiriinan, siir nokboinmamaira kimiir mi boinkika. Mi Esrastasin inkamin gavmani yokwo digworaekwo winiyin, ti om komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iriipi hiriinan sowiir nokboinmamaira kariiram mi winboinkika.

24 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir naingwombumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yaiya saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iiir hainan.

25 Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iiir hainanam siyairgin kimiir naingwo tibmii kiina saiir whinkinsiis haiginiuwi, hiriiyar nokwoyokiyokiigiyamam. Mi Krais siir yai win kibiya kara boinmimauua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiyama.

26 Mi tariinanin ta yaimwokyaimwowa idowiyakiidowiya bidi yimbiyamkiya Yokwo Komii saiirin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai hiriiyar waiyayokiyokiikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yai aiir boinmimauuam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

27 Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiir hainanprapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninoknинkin digin. Krima siir inig iiirin iinokiinokar hainanpraprasnanae digworaekwoim Jisis Krais siya tirim krimiir simiirsi, ta yaiya ini kaimwo ywowa. Iriig.

1 KORIN

Mi iiya Pol siya om Efesas hir nwowa mi siya ta yokwowa ha winkika iikamim naingwo tibmiiyim om Korin hiranim simiiramin. Biiya iiya Pol siya om Korin hir niki owin siya Adi Komii siir yai aiirin biewiiyim whirkakin whir mi haimii ha iki boinmimauu. Mi ti omin Korin nikiuwiyin yio Grik iikamim simiir om komii ieya mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim yim hir nwokim. Mi iikam whiekakim yipiki dimin biyie tiriyim yim hir warar mi okim. Mi mhoiiya iikamim naingwo tibmiiyim yokwowa ina winkiyim Pol siiram, sima ti hiniina win boiinki, sima miiyiknan nwo rani ini yapiyapi nwowim. Mi iiya Pol siya hiriinan wakaewinin mi siya ta yokwowa ha winkikin simiir whinkinsiis haiginiugin dimin taeminim sima tirim wadie sima nwowim. Ɨriig.

1 Kara Polkin, kara Krais Jisis siir aposel inkamkin. Kariirin Adi Komii siir kwoinkar naingwo okmwin okwo haiginiugin, aposel inkam nwowam. Kara mi kariir nomiiyauwin, Sostanis, krira kimiir boin wadieki.
2 Ta yokwowa krira winkika om komii korin warauran iikamim Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyim kimiiram. Mi Kimiirin Jisis Krais siyar diriraerarkikin mi kimiirin dimin whirkin paniinsi kimbusi. Mi wim kima ini Adi Komii siir inkam kiingi kiinar ywowim. Kima, ti iikam whiekakim omom omomim hinda tinda nwowim simiir hiranim Jisis Krais Biiyan Inkam Komiiyin siir inig iiir hainaniyim mi siya ini krimiir hoimgakni Biiyan Inkam Komiiyar ywowirkakin.
3 Adi Komii krimiir Wanin siya mi Jisis Krais, sowiir mhii kwoinim iripa nongwomamair aeyamin wadie saeya nwowaiginiuwi. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekikin

4 Kara iinokiinokin kimiiramin Adi Komii siir boin wadiekii, ta naingwobumbuwa siya hauuwa kimiir saiirsi boin wadiekii. Dimusi rani, kima ini Krais Jisis siir iikamkim.
5 Kima Krais Jisis saika bidi yamasu kikinim mi kima dimin taemin whiekakim simiir kirie komiigak asi nwokim. Mi kima kwoin miiyik mi adi siir yaimwokiyaimwowa saiir ninomokninkin boini kwoin miiyikak asi nwokim.
6 Mi ta Krais siir yai win kibiya saeya inan kimiir bidi kwirii idwokaiya.
7 Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siir dimin miiyik miiyikim simiiram paniinsi whaowaesi. Niingaka. Inkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana wi saiirar nadigiuwi.
8 Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi kirie hiriiyar nwoyokiyokiyami mi wi ta io aeya digii mi krimiirin wi dimin whirki kimbu rani. Ɨiya krimiir Biiyan lnkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana. Niingaki, niingakiinga.
9 Adi Komii siya yaimwo boinan inkamkin mi kimiirin siyar nimbingin siir yinisimin Jisis Krais, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, ini haniin kwirii idwokaiyim mi saika nidwo boinaiiyim. Ɨriig.

Iikamim iripa mhii kwoin nwowiyim simiir yaiga

10 Mi ti kariir nomiiyauwim kara kimiirin, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inig iiir boinin kwokwokii. Kimakima kipi ninkinwaomwarkii boin mi ti kimiir isidin yapa yapa kipi nwo kimiir kwoinim whirua dwo mi yaiya diriyar kiritmai boinki.

11 Ti kariir nomiiyauwim kara, kariir nomiiyauwin Krowi, siir isid ieya
boinmauugikin, kimakimarin ini ninkinwaomwarkii boinkaka nwowim.
12 Kara kimiirin pi hiniina boinmauuwakaekii, kima yapa yapa nwonira
kimiir nhirim pi hiniina boini, nim nhirim Polnikim mi nim nhirim Apolos-
nikim mi nim krima Krais nikim.
13 Mi ini paniina tirin, krais siya ini tari haimii haimiiya ywowin, ha? Mi tari
ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siirin Pol kariir ninkin irimdinu aokikin kimiir
whinkinsiis haiginiuwamin, ha? Kima tari Pol kariir inig iiir baptaiskim, ha?
14 Kara Adi Komii siir boin wadiekii, kara kimiir waraurin Krispas, Gaias
sowiirarar baptaisgikin kara inkam nwir wara bi baptaisgikin. Niingaka.
15 Inkam nwirki kimiirin wi hiniina boin tani, kima kariir inig iiir bap-
taiskim. Niingaka.
16 Ae, kara tisi haniingi swoki kwanaingwowoknakiyin, kara Stefanas
simiirniiyin warar ninkin baptais haiginiugikin. Kara ninokninkin tani, kara
tari inkam nwir warar bidi yamisi baptaisgikin iyie?
17 Krais siya kariirin baptaisim bi nikropkikin. Niingaka. Siya kariirin
yai win kibiya saiir boinmimauuwam nikropkikin. Mi ti hiriinan saiirsika
kara kimiirin aowa aowan yaiyim, kima ninokninkin karamae nwowim pi
simiir wara kinawhiyimiyiena boin tani, kamim ninokninkin komiigakim
simiir hiriinan. Niingaka. Mi kara hiriina boinkiswo mi ti paeyin Krais siir
nirioninkinin hiiiniya yio wi inigak di ywowi. Iriig.

Adi Komii siir kirieya ini Krais siir hir nwowa

18 Kaimwoka, iikamim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siir
yaiya saeya hindara priiboin whaowaei. Mi krima iikamim Adi Komii siya
nanmaiwarkainam, nim krimiir kwoinim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya
nirioninkinin, siir yaiya ya Adi Komii siir kirie aeyairga.
19 Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ha boinka,
iikamim ninokninkinkakim simiir ninokninkina wi kara tirbugii. Mi iikamim
kwoinpai kwoinpai miiyikakim simiir kwoinim wi kara nirimdiyiugii.
20 Mi ti iikamim ninokninkikakim mi iikamim kwoinpai kwoinpaigakim
iikamim yai kripii naiiikiigi ikim mi sima wi inigakar nwowi. Niingaka. Mi
Adi Komii siya nu tiran iikamim ninokninkinkakim, simiir ninokninkin imiir
bidi tirbugiyim.
21 Adi Komii siir ninokninkina ti nuan iikamim simiir kwoinairga naingwo
haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siya ta boinbu yaiya sima
boinmimauuwa saiiram naingwo tibmiiyim, iikamim simiirin wi siya nan-
maiwarkainaei.
22 Juda sima yaewan minam kindiyiu wankim, sima yaeya dimin kirie
komii win kigi mi sima wa naingwo tibmii. Mi yim Grikim, ninokninkin komii
haiyaramar mi ankaii.
23 Mi nim krima paeyin hiiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin irimdinu
aokiyin, siir yai aiirar mi boinmimauuwikim. Mi Juda iikamim sima ta yai
aiir wakae winim mi simiir kwoinim miiyiknan bi nwokikim, ini hindara
hiugimkikiugiyim. Mi iikamim Juda iikam tani, yim simiir kwoinim ha
naingwowi, ta yaiya saeya hindara priiboin whaowaei.
24 Nim krima nhirim Juda iikamkim mi nhirim krima Juda iikam tani.
Krima Adi komii siir nikiu aiir wakaeyim krima ina ninokninkinim, Krais siya
Adi Komii siir kirieya mi siir ninokninkina, saiir niisiisiimauugin.
25 Iikam nhirim sim kwoinim yim ha naingwowi, Adi Komii siir
ninokninkina saeya bwam karamaeki niuwi mi yim inkam nhirim sim
kwoinim ha aingwowi, Adi Komii siir kirieya saeya opairgi mi iuwi. Mi Adi

Komii siir ninoknınkına ını tı nuan inkamım ninoknınkın komii komiigakım bıi nwowım, ını sımiir ninoknınkın ımiir haibura mı Adi Komii siir kırıe ını tı nuan iikamım kırıe komii komiigakım bıi nwowım sımiir kırıe aiir haibura.

26 Tı nomiiyauım kıma bıiya Adi Komii siya nımbina ıiya kıma naıngwo tıbmiiya mı saiiram tı swokı aıngwowoknaki bıiya kıma panıın panıın inkam nwokım, ıiya Adi Komii siya kımiir nımbina. Mı nu tıran iikamım ninoknınkın komii Komiigakım mı kırıe komii komiigak nwokım, yım ıuarıg bı nwokım. Nıingakı, nıingakıinga.

27 Adi Komii siya bıdi hıdgiyın iikamım nu tıranım ha naıngwowım ınıg karamae nwowım sımiir nımbinam, iikamım ninoknınkınkakım sımiir kiyıpsıbgi haiginıuwam. Mı siya iikam opaırım nuan inkam ıma naıngwowım sımiir bıdi yımbingiyım, inkam kırıekakım sımiir kiyıpsıbgi haiginıuwam.

28 Adi Komii siya bıdi yımbingiyın inkamım yaeyıpyaeyıpa tı nuan inkamım sıma yasururgaiyım. Mı ırıpa nomboın ii ae karamae sıma nwowım sımiirın. Dimusi rani, tı iikamım nuanım ha naıngwowiyım, sıma ınıg komiigakım sımiirın Adi Komii siya bıdi ikwowaisiigiyım.

29 Inkam nwırkı hainan karamaeka siir ınıg ıirarın, Adi Komii siir wh-wonkam ıda. Nıingaka.

30 Whısarii rani, krıma ını Jısıs Krais siirgısiirkıına ywowım. Mı Adi Komii siya Jısıs siirın mınam nımbingın Krais siirın siya krımiir ninoknınkın haiginıuwım. Mı Adi Komii siya krımiirın wı hınıına nwokı boınım, dımın whırkı bı kımbugım mı krımiirın siyar sakii prapras okwokiyım mı krıma ını rırmiiya ywokiyım.

31 Yokwo Komii saeya hınıına boınka, yıo siyıu mıiyık rani, inkamın siir ınıg ıiirar hainanaeiyın, siya Adi Komii siir ınıg ıiirar hainan ıski. Ɨriig.

2

Pol siya paeyın hıiiniya nırıonınkının saiir boınmımauugın

1 Pol siya boın, tı nomiiyauım, ıiya kara kımiirım nıta kara Adi Komii siir yai mıiyıka saiir boınmımauuwım mı kara kımiirın yai kırıe kırıeyım mı yai aowa aowan ıkım, kara sımiir bı boınmımauugım. Nıingaka.

2 Ɨiya kara kımaka nwowa kariir kwoının hınıingın, kara wı dımın whırım naıngwo rani. Nıingaka. Kara Jısıs Krais siiraramar yaıngwo ıski. Mı dımın komii whırın paeyın hıiiniya nırıonınkının siya naowın siirama daıngwo ıski.

3 Ɨiya kara kımiir waraur nıta kara kırıekak sım bı nıtkın kara nıdid kakar nıtkın mı kariir pıua nopnopa mı kınka.

4 Mı yaiya kara boına mı yai wın kıbiya kara mı boınmımauua, kara inkamım ninoknınkınkakım kımiir kwoınım sımiir hıriinan bı hiir boınikın. Nıingaka. Kara Adi Komii siir naeyıuın siir kırıeya saiirar nıtkın kımiir nıisiisiimauuwamın.

5 Mı kımiir naıngwo tıbmiiya inkam ninoknınkınkakım sımiir hırankı bı haigın. Nıingaka. Adi Komii siir kırıeya saiir hıranka nıtka. Ɨriig.

Ninoknınkına krımiirın Adi Komii siir naeyıu ıeyar hauugın

6 Kaimwoka, sıma iikamım naıngwo tıbmii kırıe kırıekakım yaowae adnan nwowım, sımiirın wı yai kırıe kırıe kapi boınmımauuwi. Mı ta ninoknınkına tı nuın siir tıran tani mı tı inkam komii komiiyım nu kıgrıraowiyım sımiir tani. Nıingaka. Ta sımiir kırıeya ını kingiina nwowa wa dıguguski.

7 Krıma Adi Komii siir yaiya saiir boınmımauugım. Mı taka nımprıo yaiya inkamım nuanım sımiirsi nımprıoka. Ta yaiya saeya bıdi bıdiniyar nwoka, ıiya siya nu ıiir nonkwokwo karamae nwowa saiirar. Ta ninoknınkına kara boınmımauua saeya Adi Komii siya ninoknınkına nımprıo yaiya mı ta

nimprio yaiya iikamim nuanim simiirsi nimprioka. Mi ta yaiya saeya biiya nwokwokinka. Siya minam naingwokin, siir siyiu miiyik miiyikim krimiir whwonkam ida diriraeraram mi krima saikar nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti sima kara boinkiyim.

8 Nuan inkam komii nwirki bi ninokninkinkin ta yaiya saiir bwam iiirin. Niingaka. Mi sima ninokninkiswo mi sima ninomor kouan Inkam Komiiyin siirin wi paeyin hiiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Niingaka.

9 Mi ti digworaekwo whiekakim simairgim Adi Komii siya kiyau haigin kwokini iikamim siiram naingwokiinim simiiram. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinkika,

tiki dimin taeminim yim iikami nhwoki kig karamae nwowim mi simiir wiingi wakae karamae nwowim mi iikamkim sim naingwowim yim wi nwo rani.

10 Adi Komii siir naeyiuin siyar niisiisimauugim ti siir nimprio yaiyim krimiirin. Adi Komii siir naeyiuin siya siyar ninokninkini diminpai diminpaiyim mi Adi Komii siir kwoinin, iriipi hiriinan, sasar mi inokninkini.

11 Yipiki inkamkin, inkam nwirni kwoinin siir ninokninkinin. Ti inkamin siir kwoinin naeyiuin sasar ninokninkin iskii. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siir kwoinin inkam nwirki ninoknikin karamaeka. Siir naeyiuin sasar ninokninkini.

12 Mi krima ti kwoin hiriinanin nuan inkamki bi hauugin. Niingaka. Krimiirin kwoin miiyikin Adi Komii siir naeyiuin siyar hauugin. Mi krima wa ninokninkini, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiirin hindara priihauugim.

13 Ti diminin krima siirin kimiir boinmauu wakaekin. Ta yaiya krima inkamin ninokninkinkakin siir hiranki bi haiga. Niingaka. Ta yaiya krima boinmimauua Adi Komii siir naeyiuin siyar niisiimauugin. Mi krima kamim Adi Komii siir naeyiugakim simiir hiriinan asi boimimauuwi mi sima asi sibgu wakaeyoknaei.

14 Inkamin Adi Komii siir naeyiu karamae nwowin mi siya wi Adi Komii siir dimin miiyik swoki inokninkin tani. Niingaka. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin siya hindara priinaingwo whaowaei boini. Mi siya wi ti diminin siir dimin mwo iiir ninokninkin tani. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siirar diminkin.

15 Inkamin Adi Komii siir naeyiugakin, siyairgin digworaekwo whiekakim simiir hidiyin mi siirin, inkam nwirki hidim wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga.

16 Biiya Adi Komii siir inkam nwirin siya Yokwo Komii aiirin hiniina win boinkikin,

ihi, yipikin Biiyan Inkam Komiiyin siir kwoin whiekak imiir ninokninkinin. Mi wi nhinga ninokininkini Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiirin mi wi nhinga niisiisimauuwi siirin, ha? Niingaki, niingakiinga. Siya hiniina win boinkikin. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siyar nowomwarkaiyiuwi krimiirin mi krima Krais siir kwoinin siir hiriinan asi nwowi. Ɨriig.

3

Adi Komii siir miiyan inkamkin

1 Ti nomiiyauim, biiya kara boinmauuwim yaiyim mi kara kimiirin kamim Adi Komii siir naeyiugakim simiir boinmauuwa saiir hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Yaiyim kara boinmimauuwiyim kara iikamim Adi Komii siir naeyiu karamae nwowim, simiir hir boinmimauugin. Dimusi

rani, kimiir naingwo tibmiiya ini yinisim praigaknan ywowim Krais siir siyiu iiirin.
2 Ta yaiya kara kimiir boinmimauuwa ini mwiinan ywowim, kara kimiirin
mwiinan hauu aekin. Kariir yaiya saeya ini nae kirie kirieyim inkam
adiyaowaeki naeiyim, simiir hiriinan bi hauu aekin. Niingaka. Kima wi
Adi Komii siir yai kirieya saiir wakae rani. Dimusi rani, kimiir kwoinim
ini yinisim praigaknan ywowim mi tariinanin iriipi hiriinan, kima dig bi mi
okim.
3 Dimusi rani, kimiir siyiuim kima napdiriraerariyim ini iikamim nu
tiranim simiir hiriinan ywowim. Ihi, kima kimiir nomiiyauim simaka wh-
wokwoka bi nwowikim mi ninkinwamwarkii boini siyiuin ini kimiir warau-
rar mi inkin owin. Ti siyiuin kima tirin ini kamim Adi Komii siir ninokninkin
karam nwowim, ini simiir hiriinan ywowim mi kima simiir siyiuin siir asi
napkim.
4 Nhirim pi hiniina mi boini, krima Pol siirgim. Mi nhirim pi hiniina mi boini,
nim Apolosnikim. Ti hiriinan siyiuim kima tiriiyim yim ini iikamim nuanim
sima tiriiyim ini simiir hiriinan ywowim.

5 Kima sibgu daingwo, Apolosin yio yipikin? Mi Pol kara yipikin? Krira
miiyan inkam kinairgwo Biiyan Inkam Komiiyin siya kririirin yapiyapa
mii hauugin. Mi ta kririir miiya kima Krais siiramin ini saiirar yaingwo
tibmiikiyim.
6 Kara bii minam nitkin, Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiya saiir
boinmauuwam, inkamin sasaeya ninkiniyin siir hiriinan. Mi Apolosin
mhoiiya ha swoki itin yio ini hiriinan yai kibi aiirar swokini owom-
warkaiyiuniyin, inkamin ko nakiyin numir, siir hiriinan. Kimiirin kwoin
miiyikin Adi Komii siyar hauugin numiran sasaeyam sibgu mwrii namiyim
simiir hiriinan.
7 Mi inkamin sasaeya ninkiniyin, yio inig karamaekin mi ko numir nakiyin,
yio iriipi hiriinan, inig karamaekin. Sasae imiirin Adi Komii krimiir Wanin
siyar diriraerarki mi sima pa nimbiyami mi inigakin pi Adi Komii siyar
nwowi.
8 Mi inkamin sasaeya ninkiniyin mi inkamin numira saiir ko nakiyin sowa
hiriinan mii kwiruwa saiirarar miriigo mi sowiirin digworaekwo mhoiiya wi
Adi Komii siyar hauuwi miiya sowa miriiya saiir digar.
9 Krira iripa Adi Komii siir mii kwiruwa saiirar miriigo. Mi kima ini Adi
Komii siir numira siya niiyokninkinan ywowim.

10 Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar tirkikin kara biiyan inkamin
omaka miriiyin siir hiriinan asi nwokin. Kara iiyin paeyin bidi inansiin ok-
wokiyin mi kara kimiiram asi nitkin, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam.
Mi kariirin Adi Komi siyar hauugin ninokninkin miiyika mi mhoiiya iikam
nhirim ha nitim sima ini mirii ninkininokougik ta omaka. Mi kima yapayapa
nwonira omaka sibgu haigi siyin miriirarao.
11 Kima ina ninokninkinim, yinpaeki yinpaeyin bidi yokwokiyin, siya Krais
Jisis siyairgin. Mi wi inkam nwirki yinpae wir swoki inansiin okwo rani.
12 Inkamin Adi Komii siir mii aiir miriiyin siya ini inkamin omaka
miriiyin siir hiriinan ywowin. Mi nhirim yim mii wadie wadieyim
simiirar mi miriiyim mi simiir miiyim ini gol, silva siiyam yipiki hiriiyar
nwoyokiyokiigiyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta omaka wi hiriiyar
nwoki okwoyokiyokwiiyim mi nhirim yim mii miiyik bi miriigim, simiir
miiyim ini kii auwim ii priei nwo karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan
ywowim. Mi taka omaka saeya wi nokwo bripri rani. Niingaka.

13 Mɨ mhoɨiya iikam whɨekakɨm sɨmiir mɨiyɨm wɨ idowɨiya nɨmbiyami ya
ta ɨiya Adi Komii siya hɨdana yaimɨn dimɨnɨm sɨmiir ya saeya. Mɨ taka ɨi
aiirɨn Adi Komii siya hɨdana paeya wa nɨmbiyami mɨ mɨiya gol, silva mɨ siiya
mɨiyɨk mɨiyɨknan nwowa mɨ paeya wɨ saiir wara nɨnkɨn ɨunam tani. Nɨingaka.
Mɨ Mɨiya biyɨe nwowa ya wɨ kɨi aunan nɨugi nhɨskii. Mɨ siya wa nwokɨ
naɨngwowɨm sɨmiir mɨiya wadɨekɨ piyamsi owa, iyɨe, mɨiyɨk rani, aniya?
14 Mɨ inkamɨn Adi Komii siir mɨi mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiir mɨrii, sɨmiirɨn wɨ
tɨ inkamɨn ɨiyɨn paeyɨn haɨninansiin okwowɨn siir ɨdwo namɨ haigi siyɨn
mɨriiyɨn, wɨ siir hɨriinan nwowi. Mɨ paeya saiir wara nɨnkɨn ɨu karamae
nwowi mɨ Adi Komii siya dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm wɨ ta mɨi aiirsi hauuwi.
15 Mɨ paeya tɨ mɨi ɨmiir nɨu ɨuguskii mɨ siya wɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm
sɨmiir hai rani. Nɨingaka. Mɨ siirar kwoɨnbudɨn yɨo wɨ wara nɨnkɨn dɨg rani.
Nɨingaka. Siirɨn wɨ Adi Komii siya hainaowidi. Mɨ siya wɨ dimɨnkak nwo rani.
Nɨingaka. Siya wɨ nɨinga nɨinga prɨiywo kaeyami.
16 Mɨ tari kɨma bɨ nɨnoknɨnkɨnkɨm, aniya? Kɨma ɨni Adi Komii siir omaka
komiiya ɨni saiir hɨriinan ywowɨm mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn ɨni kɨmiirar
yanɨnkɨnɨuniyɨn.
17 Mɨ inkam nwɨrkɨ Adi Komii siir omaka dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karam
nwowa saiir nɨinɨnkɨigii mɨ Adi Komii siya tɨ inkam ɨiirɨn wɨ yamdiyar
swokɨ onkwo nɨinwɨmwɨirnɨnkɨni. Dimusi rani, Adi Komii siir omaka ya
krɨmaɨrgɨm.
18 Kɨra tɨ dimɨn hɨriinanɨn kɨnakɨna kɨpi swokɨ ɨksɨsaena. Mɨ inkam nwɨrkɨ
kɨmiir bopwoniya waraurɨn, siya nuan dimɨnɨm sɨmiir siyɨu ɨmiir napi mɨ
siya hɨnɨina naɨngwowi, kara nɨnoknɨnkɨn komiikakɨn mɨ tɨ inkam hɨriinanɨn
siir mhɨi kwoɨnɨm kisɨna haigii mɨ siya, siya siyamar naɨngwona karamae
nwowi mɨ nuan iikamɨm sɨma wɨ hɨnɨina boɨni, wara inkamɨn siir kwoɨnɨn
bɨdi yɨnkisaɨowaenakiyamɨn. Mɨ Adi Komii siya tɨ hɨriinan inkamɨn, siirɨn wɨ
hɨnɨina boɨni, siya nɨnoknɨnkɨn mɨiyɨkakɨn.
19 Nɨnoknɨnkɨna iikamɨm tɨ nuanɨm sɨmiir siir tɨrana ya Adi Komii siir
whwonkam ɨda ya bɨdi yɨnkisaɨowaenakiyama. Yokwo Komii saiir yai kwɨra
hɨnɨina boɨnka mɨ tɨ hɨriinan iikamɨm sɨma ha naɨngwowi krɨma nɨnoknɨnkɨn
komiigakɨm. Mɨ tɨ hɨriinan mwrakboɨni siyɨuɨn sɨma tɨriyɨn yɨo ɨni wraisuɨm
haɨmna ankɨ krɨma haiiyɨm ɨni hɨriinan ywowɨm. Mɨ Adi Komi siya krɨmiirɨn
wɨ hɨriinan nɨtkɨn tɨimdiinu haii, ɨiya krɨmiir mhɨi kwoɨnɨm hɨriinan biyɨe
nwowi.
20 Mɨ Yokwo Komii saiir yai kwɨra hɨnɨina boɨnka, Bɨiyan Inkam Komii
siya ɨna nɨnoknɨnkɨnɨn mɨ inkamɨn siir kwoɨnɨn ha naɨngwowi kara
nɨnoknɨnkɨnkakɨn mɨ ta siir nɨnoknɨnkɨna ya ɨni nɨingakɨnɨingar ywowa.
21 Mɨ dimɨnɨm inkamkɨ dɨrɨraerar nonkwokwowɨm krɨma sɨmiir bɨiyan
inkamɨm sɨmiir inɨg ɨmiir kɨpi hainan. Nɨingaka. Dimusi rani, digworaekwo
whɨekakɨm Adi Komii siya nonkwokwowɨm yɨm kɨmiiram nɨmbingɨm, kɨmiir
whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam mɨ yɨm tɨ digworaekwowɨm yɨm kɨmiiraɨrgɨm.
22 Pol kara mɨ Apolos mɨ Pita, krɨma tɨr mɨnam nwokɨm kɨmiir
whɨndɨrɨraeraram. Adi Komii siyar nɨmbinga ɨiya kwoɨnbudɨn omwai
waiyaiyɨn mɨ ɨiya naonaman aka. Mɨ digworaekwo whɨekakɨm tariinan
mɨ mhoɨiya nɨmbiyamamɨm siyar nɨmbinkɨm, tɨ digworaekwo whɨekakɨm
yɨm kɨmiirgɨm.
23 Mɨ wɨm kɨma Krais siirgɨm mɨ Krais siya yɨo Adi Komii siirgɨn. Ɨriig.

4

Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir mɨiyan inkamɨm yɨm wɨ siyar hɨdi

1 Kima krimiir dinokninkin, krima Krais siir miiyan inkamkim, siya krimiirin minam nimbinkin Adi Komii krimiir Wanin siir aowa aowan nimprio yai kibiyim simiir kigriraowim iikamim simiir boinmimauuwim.
2 Siyiu whirin miiyan kamim simiirin hiniingin, siya siir mii imiir sibgu wakaeyokna mirii mi siir miiyim siya wadie sibgu mirii, siir biiyan inkamin siir whwonkam idan.
3 Mi kima kariir boinwokiyopnatkaigii inkam komii komiiyim yai hidiyim simaka, kariir yai imiir, ya ta ii hiriinana ya yaimin karamaeka. An kara iriipi hiriinan nu tiranar inkamkin, kara pindan tani. Niingaka. An kara om whiran inkam tani mi kara wi kanakanar swoki hid rani. Niingaka.
4 Kariir kwoinin ha naingwowi siya ini rirmiigi rirmiiya nwowin dimin whirkin swoki kinyiskai rani, kariir kwoin iiir nipiyaokiiyamin Biiyan Inkam Komiiyin sasar ninokninkini.
5 Ɨiya ina niki owa mi kima inkam nwirni siyiuim saiirar kipi niki hid kima Biiyan Inkam Komiiyin siirimar tiki okwokin. Mi siya digworaekwo whiekakim mi kwoinim aowa aowa nwowim mi niibwomambwo nwokiyamim, sima wi idowiiyar nimbini iuguskii wi kimiminki rani. Mi taka ii aiirin, wi Adi Komii siya boinmimauugi irira nwonira simiir mii imiirin wadieki piyasi owa, iyie? Mi tari miiyik rani.

6 Kima ti nomiiyauim, ti yaiyim kara boinmimauuwim, Apolos siya mi kara kririirar yaigim, kimiir whinkisiis haiginiuam, diminim krima diriraerarim mi krima niisiimauuim simiir. Mi kima wa nwoki inokninkinim. Saeya hiniinga, kima digiumii Adi Komii siir yaiya saiir kipi haimriiyiugig mi kira kipi nantamyiriyir mi digiumii nwirni kipi haimriiyiu mi nwiruani aram kipi naingwo. Niingaka.
7 Yipiki kiriir nokmwin okwohaiginiuin inkam komii, iki iikam nhirim simiir kou mwowam? Niingaka. Adi Komii siya hauugim wara digworaekwo whiekakim kima nonkwowim mi kima hiniin dimusi boinkim, dimin miiyik miiyikim kimiir kiriekar diriraerari.

8 Krimiir kwoinim ha naingwokim kima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir bidi haiyim mi kima digworaekwo whiekakam bi hainguguwikim, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi kima ini digworaekwoki yaokingugunankaiyim, aniya? Kara hiriiyar naingwowi, kima nu kigriraowan inkam komii nwowi mi nim krima wi iriipi hiriinan nu kigriraowan inkam komiiyar mi owi.
9 Krimiirin Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiugim aposel inkam paeprikab nwowim. Krima ini simiir boin hiuriyiu inkamnan ywowim mi krima wa nwoki aonamim, ha naonamiyin inkamin yaigak nwowiyin mi iikamim nu tiranim simiir whwonkam ida mi ninomor kouan paekwosim ikim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir nhwoin ini kririirar habitkinkiyim.
10 Krima Krais siir yai aiirin ina boinmimauuim. Mi simiir kwoinim ha naingwowi, simiir mwoim sima ninkisaiowaenakiyami. Mi wim kima ha naingwowi Krais siir siyiupai siyiupaiyim simiir bidi yinokninkin digim mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi, kiriekak krimar ywo iski. Mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi kirie komiigak kimar ywo mi nim krima niingaka, ha?
11 Mi biiya iriipi hiriinan mi tisi tariinanar nadigniyin mi nim krima mhii prasae bi naokim mi krimiir kwoinim ha mi simsinkai op minam mi mwinis minim ha mi haingugu. Mi sima, simiir iinaim pa mi unomoknaei krimiir priitio priitiowam mi krima maeyau kwirua nwowipisuam whaowaei.

12 Krima piu minki piyaowi mi miiyim krimiir iingair kipi swoki onkwo mirii umirsisim haiyam mi naemin sainan. Mi iiya sima krimiir nigbumbuwiyim mi nim krima niingaka, simiirin pi yai miiyik miiyik arar swoki boini. Ɨiya sima krimiir tirbuwiyim mi nim krima simiirin pi hindara kignink dirraerari.
13 Mi iiya sima yai biyie krimiir boiniyim mi nim krima simiirin pi yai hiinsima boini. Krima ini nuan kiigwo paekwowim simiir hiriinan ywowim mi krima ini mhakwokyinan ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim krimiirin, krima biiya hiriinanar nwokim mi tariinanin iriipi hiriinan.
14 Kara ta yaiya kimiir kiyopsibgi haiginiuam bi winkika. Niingaka. Kima ini kariir yinisisimnan ywowim mi kariir kwoinin ini kimiiramar naingwo irkakin mi ta yokwowa kara winkiya kara kimiirsi kauididgikin.
15 Iikam whiekakim sima wa niti Jisis Krais siir yai aiir boinmimauuwim mi yim tiriiginim yim kimiir ad tipmwo rani. Niingaka. Kima hirii hirii ad karamaeka, kanakanairgin kimiir adin. Whisarii rani, kimiir tiriirin biiki biiyin kara nitkin, Jisis Krais siir yai win kibiya saiirim kara nini boinmimauunikin kimiirin mi kima ha wakaeyim mi ina yitim ta mii aiiramin.
16 Ta kara boinanaeiya kimiir, kara dimusi bi boinkin, kara minsi boinkin, kima kariir siyiu iiir kigna apim.
17 Kara Timoti siirin hiriinansi nikropkikin kimiir waraurin. Siya ini kariir yinisimnan ywowin mi kara siiramar naingwokwonanaeikin. Siir naingwo tibmiiya, Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya, ini kiriekikirie ywowa mi siya Jisis siir siyiu imiirar sibgu apikin. Mi siya wi Jisis Krais siir yai imiirar swoki boinmimauuwi kimiirin, kimiir kwoin imiir swoki boinworwokai haiginiuam, siyiuin Krais Jisis siirin kara napiyin siir. Mi siyiuin kara nowomwarkaiyiuwiyim Adi Komii siir iikam imiir. Mi maeyau maeyauim kara ta hiriinan yai kwirua saiir saiira boinmimauu nanaeikim Adi Komii siir iikam imiirin.
18 Kimiir nhirim sima bidi yantamyiriyirim. Dimusi rani, sima ha naingwowi kara wi swoki it rani, yim sima kimiir kwoin imiir haipridkikaiyim tiri. Mi kima wi kariir yai aiir wakaeyokna rani.
19 Niingaka, mi Biiyan Inkam Komiiyin siya kariirim naingwowi mi kara kimiiramin wa nitsauwi mi kara kamim nantamyiriyiriyim wi simiir yai imiir wakae rani. Niingaka. Kara minam niti Adi Komii siir miiya kima miriiya saiir nini apririr kignakiyim kima Adi Komii siir kirie aiirar nasi mirii, iyie? Kimiir kirie aiirar nasi mirii?
20 Adi Komii siya siir iikamim mi simiir digworaekwo ikim simiir kigriraowikin ta yaiya saeya yai whoimoni rani. Niingaka. Saeya kirie komiigaka.
21 Kimiir kwoinin ha naingwowi kara kimiiramin idgiu tioni siyiuin siirim nitim, iyie? Mi kwoin hiinsima nwowiyin siirim pi yit, iyie? Mi kimiirim naingwokwonanaeiyin siirim pi yit, aniya? Kima kariir yai aiirar bidi wakaeyokna dirraerarim. Mi kima digworaekwo whiekakim kima tirim simiir ti swoki aingwoki. Mi digworaekwowim biyie nwowim yim kimar sibgu dirraerarkwokin mi kara kimiiramin, wi mairgimairgani siyiuin siiraramar niti. Ɨriig.

5

Hii niwit nanaeni siyiuin ini Adi Komii siir iikam nhirim om Korin hiranim naingwo tibmiiyim ini simiir hir nwowin

1 Yaiya bidi haigirirrkiya, hii nanaeni siyiuin ini kimiir waraur nwowin. Tiki siyiu hiriinanin yio ini kipiiki kipiii ywowin tiki siyiuin yio ini inkamin siir

adni wig hainikii nonkwonaein ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamim hiranim Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim, yim sima ti hiriinan siyiuin siir bi swoki tirikim. Niingaka.
2 Kima bidiya iki inokninkinim kimiir inkam nwirin ti hiriinan siyiu biyie siir tirin mi kima nantamyiriyirkak dimusi swoki owi, ha? Kima ti hiriinan siyiuin siirsiyin naingwoyimiyok ididgak dwo. Mi haniinginiuwi, kima siirin ti hainiknatki, yio kimaka kipi nwo.
3 Kaimwoka, kara kimaka kingiin bi nwokin mi kariir kwoinin siya kimaka waraur bidi ywowin mi kara bidiyar mi hidgiyin siir siyiuim siya tiriyim simiirin.
4 Kara hiriinan bidi boinkiyin, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiirin kima iripa haingiriyiu boinai. Mi kariir kwoin ieya mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir kirieya wi kimaka ninkin owi.
5 Mi kima ti iikamim naingwo tibmiiyim, ti hiriinan inkam biyie nwirin kimaka nwowin siir hainiknatki Setan siirim mi siirin wi Setan siya nwoki onkwobumbuninkinim. Mi siir kwoinbudin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainaowidim. Mi iiya Biiyan Inkam Komii siya swoki itana siya wi wadieyar nwoki owim.
6 Yio ti siyiu hiniinin yio miiyik rani, kima hiniina boini, krimiir iikamim wadieyairgim. Mi kima kimiir dimin biyieyim ini hiriiyar kignisu okripkaiyim. Kima ta diminsima ninom nikiuwiya saiir daingwoki. Saeya pi omaka min ku mi inkamin omakainin, pi kiyinsa diriraerar karam ywo mi ta omaka pi saeyar kurimtioki iuguskii. Mi hiriinanki niuwi, kimiir wauraurin dimin biyie inkam nwiruwakar diriraerari mi kima siirin hiriiyar kignisu diriraerari. Mi mhoiiya wim kima wi ti hiriinan siyiu iiirar mi tiri.
7 Mi kima kimiir siyiu biyieyin ditkigi, ta diminsima ninom nikiuwiya saiir hiriinan mi kimiir kwoinim rirmiiya nwoki okiyim. Dimusi rani, Krais siya ini kimiir wou nikwo aeni ii komiinan ywowin. Mi siya ini nimwo op hainaowiyin inkamin, krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam mi ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya paeyin hiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin isom irinugiyin, siya ini sibsibin biiya Judakim sim nisom nanag hauuwin ini siir hiniin ywowin, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi Krais siya ini krimiir sibsibnan ywowin.
8 Mi nim krima iriipi hiriinan dimin biyieyim, simiirin digiumii timi haimriiyiugig mi ha timi haiyoprimdiyiumiigi swoki. Ya ini Judaki sima tirin bretin yis karamaeyin ini siir hiriinan ywowin ta ii komiiya wou nikwo aeiya, saiirin, ta iiya bretin yis karamaeyin siir naeiya ya simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyiprimdiyiumiigiyim saiir niisiimauuga. Mi krima hiriinan tiri, dimin biyieyim biiya krima tirkaiyiuwim digiumii simiir haimriyiugigi mi krima wi iikam wadieyar nwowi. Mi krimiir yaiyim iriipi hiriinan wi wadieyar mi owi.
9 Mi yokwo kwira kara winkiya kimiiram, kara hiniina win boinkikin, kima iikamim hii niwitnanaeiyim simaka kipi napririr.
10 Kara iikamim naingwo tibmii karam nwowim sima tiriyim hiriinan siyiuim, hii min niwitnanaeiyim mi inkamam kigmairi ikim mi inkam nhirmi digworaekwo min tauae haii ikim mi inkamim uruwai siyaowaini siyiu napi ikim, kara simiir bi boinkin. Niingaka. Kima ti hiriinan iikamim simiirin digiumii haimriiyiugigam naingwowi mi kima ti nu iiirar ti haiburgik iski.
11 Ta yokwowa kara winkiya saiir yaimwokiyaimwowa saeya hiniinga. Mi inkamin naingwo tibmiiyin siya hii min nanaei mi siya inkam nwirni dimin nam kigmairi mi uruwai siyaowaini siyiuin siir mi api mi inkam nwirni mi igbumbuwi mi op biyie mi kwiyaei mi inkam nwirni dimin min mi tauae hai

mi yio ti hiriinan inkamin, kima saika kipi nombopboin mi nae saika kipi mi ae. Niingaka.
12 Kimiir kwoinim ha naingwowi ta mii hiriinana inkamin naingwo tibmii
Karam nwowiyin siirin kara hidim, aniya? Niingaka. Mi krima inkamim
naingwo tibmii kiinim simiirara hidiski.
13 Iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir siyiuim wi Adi Komii siyar
hidi. Adi Komii siir yaiya biiya sima winkiya saeya hiniina win boinkika mi ti
hiriinan inkam biyieyim kimaka waraur nwowim simiirin hainimiknatatki.
Ɨriig.

6

Iikamim naingwo tibmiiyim sima simiir nomiiyau imiir kipi boiniuriyiu boin

1 Mi kimiir inkam nwirki siya mairgimairga siir nomiiyau nwirni nwo
karamae nwowi, yio wi yaigak nwowi. Mi kima siirin hiriinan dimusi
kigninkin tirkim siir nomiiyau iiir boinwokiyopnatkaigiyamin, iki gavman
iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowiyim simiir iin
nonkwokiyamin, ha? Kima hiriinan Kipi tir! Siya Kimiiram dam, iikamim
yipiki Adi Komii siir yai aiirgiaiir wakaeyokna apiyim kimiiram mi sowiir
yaiyim kimar wakae mi sowiirin kimar hidhaiginiu mi sowa wi iripa nwoki
ongwomamair aeyim.
2 Kima ti dimin imiir daingwoki, mi nim krima iikamim Adi Komii siirim,
mhoiiya krima wi nuan iikamim simiir hidi. Mi kima iikamim yipiki ti nu iiir
nwowiyim simiir hidi mi kima ti dimin sim hiriinanin kima, swoki hidnaei
siirin wi paniina sibgu ninokninkini, ha?
3 Kima ti siir daingwoki. Mhoiiya krima wi paekwosim imiir hidi mi
tariinanin nu tirin kima hiniina daingwo, kima wi digar nwowi. Ti dimin
hiriinanin ti kima kimar tirin kimiir waraurar siir hidim.
4 Mi hiriinanki niuwi inkamin siir nomiiyauin saika nongwomamair ae
karam nwowi mi kima siirin wi dimuam kigninkinkii, iki iikamim kima
ninokninkinim, iikam biyie nwowim yipiki Adi Komii siir piugana saiir
karamaeyim, simiir hiriirin, ha?
5 Ta yokwowa kara winkiya, kara igao yai win boinkikin mi iikam
kimiiramin ha win hauugikin mi kima wa nwoki ididim. Dimusika? Mi tari
kimiir warauriin inkam nwirmin nwirminki ninokninkin karamaeka ti inkam
nwiso naingwo tibmiiyo sowiir hik aiir wokmai haiginiuwamin, aniya?
6 An kara ha naingwowi, Niingaka. Mi ti hiriinanin siir tiriyim kimiir iikam
nhirim yimbi io kwoin naingwowi Mi simiir nomiiyauim yipiki Adi Komii siir
yai aiir napiyim simiirin pi simar swokini kiyainaki. Mi sima pa nami mi
simiirin pi iki iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowiyim
simiiram nikiunami, simiir whwonkam ida nini okwo boinmimauuwam
simiir boinwokiyopnatkaigiyam. Mi simiirin pi sima nwoki whinkinsiis
haiginiuwim iripa sima nongwomamair aeyam.
7 Mi ti diminin kimiirin wi siya niyopakaiyiuwi. Mi wara iripa kima
nongwomamair aeya wi saeya tirbugi mi kima mi kimiir nomiiyau ima, wim
wi yaigak kima kimar swoki inwo anwonaei. Mi kiriir nomiiyauin siya kiriir
tirbuwi, kira siirin yai komiiyam kipi nam mi hindara daingwo ouwouu
iuguski mi iinokiinokin kiriir nomiiyauin siya kinakar nwowi.
8 Mi ti siyiu hiriinanin kima tirin kimiir nomiiyau imiir, yio siyiu biyieki
biyie kiingin.
9 Ti simiir ti aingwoki, iikamim yipiki dimin bibiyie tirim, yim wi omin Adi
Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, sima wi siir wara
nam tani. Mi kima ti hiriinan iikam biyieyim, yipiki wi Adi Komii siiram

nam karam nwowi saika nwowam, kima simiirsi wi naingwoyimyok rani, aniya? Yio wi miiyik nwo rani, ti hiriinan diminim kima, kima kimar swoki iksisaenaei. Mi iikamim yipiki iikam nhirmaka priinanaeiyim hii mi naeyiu biyiemi inig hainaniyim mi iikamim yipiki nonkwonam hii sima sima swoki priinanaeiyim mi kamim iripa piu kam nhirmaka nwowiyim mi siyiu biyie ha tiriyim, yim wi ti omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi siir wara nwo rani. Niingaka.

10 Mi iikamim yipiki hii tauaeiyim mi digworaekwowam kigmairiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeiya sae kwiyaeiyim mi ha kwiyae whaowaenamiyim mi tiriiginim yipiki yai bibiyie boiniyim mi iikam nhirmi hinda whisariiya priiboiniyim mi iikam nhirmi digworaekwo priihai priihaiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim sim, wi siir hiriir wara nam tani hir nwowamin. Niingaka.

11 Mi kimiir iikam nhirim biiya sima ti hiriinan siyiu iiirar bidi iki tirim mi ti dimin biyie hiriinanim kimiir kwoinau nwokaiyim, yim Adi Komii siir naeyiu ieya bidi yiinakiyim mi kimiirin siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya boinki, kima whauriyinan mi wadie bidi ywokiyim. Dimusi rani, kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim mi saiir wakaeyokna apkim. Mi kima ini siirar ywowim. Friig.

Mi kima siyiu wadie tiri, kiriir piu aiirin, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iiir hainanprapraskii. Dimusi rani, ta saiirsika

12 Mi wim kima hiniina boinikim, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nikopaisisir karamae nwowim krima simiir tiri wadie nwowam wi digar nwowi. Mi kara pi hiniina boini, ti digworaekwo hiriinanim simiir nhirim, krimiirin wi sima whindiraerar tani wadie krima nwowamin. Mi kima ha boini, ti diminim yim wadieyairgim, krima simiirin ha tir mi kara ti simiirin kimiirin pi hiniina boinkii, kara wi ti digworaekwo nhirim simiir tir tani. Dimusi rani, kara simiiram naingwo rani, kariir kwoin iiir kiyaiyamin mi kara simiiramin pa nwoki aingwokwonanaeiyim. Niingaka.

13 Mi wim kima hiniina boinkim, naeyim Adi Komii siya tirim krima wi simiir naei. Krimiirin mhii Adi Komii siya hauugin ti nae ima nwokaiyam mi kima ti naeyim mi mhii ikim simiiramin hiniin kipi naingwo, kouin ini sima ywowin yim ti dimin hiniinim yim dimin komii rani mhoiiya wi Adi Komii siyar swoki hauukiiyiuwi yaeya mhii mi yaeya nae. Mi krimiir naeyim mi krimiir piu ikim, yim wi siya digi krimiir piuim yim Adi Komii siya tirkikim. Mi krima mi iki nhir ikim, krima dimin biyie irni nwirni kipi tir krima Biiyan Inkam Komii siir digworaekwo imiirarar tir mi siir inig iiirarar hainan, digworaekwowim krimiir piu ima tiriyim mi siya wi hiriinan saiirsi kigirkaki krimiir piu aiirin.

14 Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki. Mi mhoiiya krima naonami mi krimiir piu imiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi, siir kirie komii aeyar.

15 Krima ini Krais siir piua ini saiir iga iin mi piu haimii haimiinan ywowim. Kima ta saiir daingwoki mi kima hiriiyar naingwowi, tiriiginin yio wadiekin, krima, krimiir piuim Krais siir piua hiranki ti hai mi wiga hii nanaeiya saiir piu anaka ti inkin itapiyoki, aniya? Niingaka.

16 Ta saiir daingwoki, inkamin yipiki siir piua wiga hii nanaeiya saika nitapiyoki, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo. Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiniin boinkikin, inkamin wig iraka iripa piu nwowi, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo.

17 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Bɨiyan Inkam Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨm,
yɨm ɨni saɨka ɨrɨpa kwoɨn whɨruwar ywowɨskiyɨm.
18 Siyɨuɨn hɨi nanaeiyɨn siirsi dapiyok. Mɨ tɨ iikamɨm, siyɨuɨn hɨi nanaeiyɨn
siir siira tɨriyɨm yɨm sɨmiir pɨu ɨmiirar kiyopsɨbgi haigɨnɨuwi. Mɨ ɨkɨ dimɨn
biyɨe nhɨrɨm iikam ɨma tɨriyɨm yɨ sɨmiir pɨu aiir bɨ tɨrbuwikɨn tɨ siir hɨriinan.
Nɨingaka.
19 Kɨmiir pɨuɨm yɨm ɨni wadɨekɨ wadɨe ywowɨm yɨm ɨni Adi Komii siir
naeyɨuɨn siir omaka kɨrɨenan ywowa. Mɨ kɨma ta saiir bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm?
Siir naeyɨuɨn yɨpɨkɨ kɨmiir hauugikɨn ini hanɨin kɨmiir kwɨrii ɨdwokaiyam.
Kɨmiir pɨua ya kɨmiirgɨ kɨmiir pɨu rani. Nɨingaka.
20 Yɨm Adi Komii siir pɨugɨm. Dimusi rani, bɨiya Adi Komii siya siir yɨnisɨm
ɨiirar nɨkropkikɨn mɨ siya ɨna yaowɨn paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn si, krɨmiir
namaiwarkainam. Mɨ krɨma Adi Komi siir inɨg ɨiir hainanki dimɨnɨm krɨma
tɨrɨm sɨmiirsi. Dimusi rani, siya krɨmiirɨn dimɨn kɨbikɨ kɨbi ɨiirar tɨrkɨn krɨmiir
nanmaiwarkainamɨn. Ɨriig.

7

Iikamɨm yɨpɨkɨ nonkwona pɨ sɨmiir boɨni

1 Mɨ ta kara wɨnkiya yokwoni kɨmiiram kara mɨn swokɨ wɨn boɨnkikɨn, tɨ
digworaekwowɨm kɨma srɨigiyɨm, ɨiya kɨma wɨnkiya kariiram. Mɨ kariirar
kwoɨnɨn yɨo hɨniɨna naɨngwowi ta saiirɨn inkamɨn wig nonkwona karamae
mɨ owi yɨ ɨni wadɨeyar mɨ owɨn.
2 Mɨ wigkam whɨekakɨm yɨm hɨi nanaeni siyɨuɨn, dimɨn biyɨekakɨn siir
tɨrikɨm. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo ɨni ywowɨn, kam whɨekakɨm yɨm sɨmiir
yapɨyapa wigakar dwo mɨ ɨriipɨ hɨriinan wigɨm sɨmiir yapa yapa kamaka mɨ
owi, yɨ ɨni mɨ owɨn.
3 Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨ wigak nwowiyɨn, yɨo siya siir wig aiiramar timɨ kiwaki,
ɨrɨpa nɨb saɨka whwonkaiyamɨn. Mɨ wiga kamkak mɨ owiya, ya saeya saiir
kam ɨiiramar timɨ kiwaki, ɨrɨpa nɨb saɨka mɨ whwonkaiyamɨn.
4 Kara tɨ hɨriinan mɨnsi boɨnkikɨn, wig saeya saiir pɨua wɨ sasar kɨgrɨraona
rani. Nɨingaka. Saiir kamɨn wɨ siya warar timɨ kɨgrɨrao. Mɨ kamɨn, yɨo
ɨriipɨ hɨriinan siir pɨua siya siyar mɨ kɨgrɨraona rani. Nɨingaka. Wiga siya
nonkwona wɨ saeya warar timɨ kɨgrɨrao siirɨn.
5 Mɨ sowowaiyɨn ɨrɨpa pɨu nwowamɨn wɨ kɨpi nɨmiiyɨu. Mɨ ɨni mɨ owɨn
sowa kwoɨn whɨruwar mɨ okii ɨrɨpa nɨb mɨ whwonkai karamae mɨ owi ɨi
nhɨrɨm mɨ sowa Adi Komii siiramɨn wa nwokɨ kwɨs boɨnɨm dimɨnamɨn. Mɨ
mhoɨiya, sowa dimɨnamɨn Adi Komii siiram kwɨsboɨn dɨgii mɨ sowa ɨrɨpa nɨb
whwonkaiyamɨn wa tɨ swokɨ aɨngwo mɨ Setan siya sowiir kwoɨn ɨiir nɨkpɨtmai
karamaeyɨn wɨ hɨriinankɨ nwowi. Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi, sowa wɨ kam nwɨraka
mɨ wig ɨraka hɨi saeya prɨinanaeyami.
6 Taka yaiya ya wigkamɨm nonkwonam sɨmiir boɨnkika, ta kɨma nɨkɨ
srɨigiya kariir. Mɨ kara ɨni kwoɨn whɨruwar mɨ okiyɨn. Mɨ ta yaiya ya Adi
Komii siir siyɨu komii siir yaiya ya saiir hɨriinan tani. Nɨingaka.
7 Mɨ kara hɨniɨna naɨngwowi tɨ wigkam hɨriinanɨm yɨm sɨma kariir hɨriinan
nɨingar timɨ o. Mɨ Adi Komii siya iikam nhɨrɨm yɨm hɨriinanar mɨ onkwok-
wokikɨm nhɨrɨm tɨ hɨnɨin mɨ nhɨrɨm tɨ hɨnɨin. Adi Komii siya hɨriinanar
naɨngwokɨn iikam nhɨrɨm yɨm ha timɨ onkwona mɨ Adi Komii siya iikam
nhɨrɨm krɨmiirɨn hɨriinan nɨingar mɨ owamar mɨ onkwokwokikɨn.
8 Mɨ kara ta saiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnkii, wigkamɨm yɨpɨkɨ nonkwona kara-
maeyɨm mɨ wigɨm yɨpɨkɨ sɨmiir kamɨm naowɨm, yɨ ɨni wadɨeyar mɨ owɨm, sɨma
hɨriinan nɨinga mɨ owɨm kariir hɨriinan.

9 Mɨ kɨma, kɨmiir kwoɨnɨm sɨbgu naɨngwo omok karamae nwowi mɨ kɨma ha naɨngwowi, ɨrɨpa pɨu kamaka mɨ wig aka nwowamɨn mɨ kɨma hindara nonkwonaei, aeya yɨ nɨkrani. Mɨ yɨo siyɨu mɨiyɨk rani, kɨma hɨriinan nɨingar nwowi. Mɨ ɨrɨpa pɨu kam nwɨraka mɨ wig ɨraka ha nwowi, yɨo tɨ hɨriinan yɨo siyɨu mɨiyɨk rani, ɨni kɨpiigɨ kɨpii ywowɨn.
10 Kara tɨ wigkamɨm yɨpɨkɨ nonkwonam kɨmiir boɨnkii, kara kɨmiirɨn ɨgao yai boɨnkii, wig kɨma kɨmiir kam ɨmiir kɨpi haiburgig. Mɨ tɨ yaiyɨm kariir kwoɨnaɨrga bɨ prɨinaɨngwo boɨnkɨm. Nɨingaka. Kariirɨn Bɨiyan Inkam Komii Krais siyar boɨnmauugɨn mɨ kara kɨmiir asi boɨnkɨn.
11 Mɨ wiga yɨpɨkɨ saiir kam ɨiir sopgigiya, saeya kɨpi swokɨ onkwona yaeya kam nwɨrni. Mɨ hɨriinan karamaekɨ nɨuwi, saeya wa tɨ swokɨ am saiir kamkɨkam ɨiiramar mɨ kamɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinan yɨm sɨmiir wig ɨmiir kɨpi mɨ sopki.
12 Mɨ tɨriigɨnɨm, yɨm kariir kwoɨnkar naɨngwo boɨnkikɨm, iikam nhɨrɨm kɨmiirɨn Bɨiyan Inkam Komii Krais siya bɨ boɨnkikɨn kariirɨn tɨ siirɨn, yɨm kariir kwoɨnkar naɨngwowarkaigɨm. Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaei mɨ siya wiga Adi Komii siir siyɨu napkaramaeya saiir bɨdi yasae onkwonakiyɨn mɨ saeya siiram naɨngwowi mɨ saeya wɨ hɨriiyar timɨ o siirar mɨ siya saiirɨn wɨ kɨpi sopki ya hɨriiyar timɨ o.
13 Mɨ wiga Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api mɨ saeya kamɨn yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowɨn siirɨn bɨdi yasae onkwonakiya mɨ siya saɨka hɨrar nwokrɨpkaiyam tɨri mɨ saeya siir kɨpi sopki.
14 Mɨ saeya siirɨn wɨ kɨpi boriisop mɨ wɨ kɨpi sopki. Dimusi rani, Adi Komii siya ha boɨnkɨn, tariigɨna ya siya bɨdi yɨmbingiya. Dimusi rani, siir wiga Krais siir yai ɨmiir sɨbgu wakaeyokna apka Adi Komii siya ha boɨnkɨn, wiga Krais siir yaiyɨm sɨmiir wakaeyokna ap karamae nwowiya bɨdi yɨmbingiya. Dimusi rani, saiir kamɨn yɨo Krais siir yai aiir sɨbgu wakaeyokna apikɨn. Mɨ tɨ yaiyɨm sɨma kaimwokɨ nɨuwi mɨ Adi Komii siya wɨ ha boɨni, kɨmiir yɨnɨsɨsɨmɨm yɨm wadɨekɨm. Mɨ tɨ yaiyɨm sɨma kaimwo nwo karam nwowi mɨ Adi Komii siya wɨ ha boɨni, kɨmiir yɨnɨsɨsɨmɨm yɨm mɨiyɨk rani, yɨm ɨni ɨkɨ iikamɨm Krais siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyɨm ɨni sɨmiir yɨnɨsɨsɨmnan ywowɨm. Mɨ yɨm tɨ yaiyɨm yɨm kaimwowaɨrgɨm.
15 Mɨ wigkamɨm Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowi mɨ wigkamɨm nonkwonam sɨma sɨma ha ninan sopkii mɨ kɨma yɨpɨkɨ Krais siir yai aiir wakaeyokna apɨm, kɨma sɨmiir boɨn sɨma swokɨ onkwonamɨn. Kɨma sɨmiirarar kɨgnɨnkɨnki. Mɨ wiga yɨpɨkɨ Krais siir yai aiir wakaeyokna apa ya saeya saiir kamɨn siir kwoɨn ɨiir kɨpi kiyai, saɨka hɨriiyar nwokrɨpkaiyamɨn yo sowa yapa yapar timɨ o. Mɨ kamɨn yɨpɨkɨ Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyɨn, yɨo siya siir wiga saiir kwoɨn ɨiir kɨpi mɨ kiyai, saɨka hɨriiyar nwokrɨpkaiyamɨn. Yo sowa yapa yapar timɨ o. Wigkam krɨmiirɨn Adi Komii siya bɨdi yɨmbingiyɨm, siyamar mɨ krɨma wɨ siyɨu mɨiyɨkɨmɨiyɨkɨn wɨ siir nwokɨ apɨm mɨ krɨma wɨ ɨkɨ wigkam nhɨrɨm mhɨi hinsɨma sɨmaka nwokɨ owɨm.
16 Mɨ ni kɨra wiga naɨngwo tɨbmii kɨɨniya kɨra nɨnoknɨnkɨn tani, kɨra kɨriir kam ɨiir tɨri, siya Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan, kamɨn naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨn, kɨra nɨnoknɨnkɨn tani kɨra kɨriir wig aiir tɨrkiyɨm, saeya Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm. Ɨriig.

Krɨma hɨriiyar dwo mɨ dimɨn taemɨnɨm krɨma tɨrɨm Adi Komii siya nɨkɨuna krɨmiir siir iikam nwowam krɨma sɨmiirarar tɨr

17 Kara pɨ ta yai kwɨra sae swokɨ kwaɨngiyas boɨnami, iikam kɨma nwɨnɨra ɨrɨra hɨnɨɨna dwo mɨ dimɨnɨm Bɨiyan Inkam Komii siya nɨmbinɨm kɨmiir bɨiya, ɨiya siya kɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyaiyɨn siir siyɨu ɨiir napam sɨmiirarar dap ɨski.

Kara ti dimin hiriinan kaimwowim pi ti iikamim Adi Komii siir siyiu iiir napiyim iki omom omomim simiirim pi simiirar swoki boinkii.

18 Mi biiya sima kamim simiir miois imiir kitiyopnimnir haiyim, yi tiriiginin yio min niisiimauugin siya Adi Komii siirgin. Mi Adi Komii siya ti inkamin siir kwoin iiir kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii Kiinam. Mi siya Adi Komii siir yai aiiramin bidi iki wakaeyoknan mi siya ta wisyaiya sima niga saiirin wi kipi swoki iinakmimin. Mi inkamin siir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi Adi Komii siya siir kwoin iiirin ha kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinam mi siya Adi Komii siir yai aiiramin bidi iki wakaeyoknan mi siya wi simiiram kipi kiwaki miois aiir kitiyopnir haiyamin.

19 Mi inkamin miois kitiyopnir haiyin mi inkamin miois kitiyopnir hai karamae nwowin, yio ti hiriinan diminin, yio dimin komii rani. Mi diminki dimin komiiyin iikamkim sim wakaeyoknaeiyin ya Adi Komii siir yai aeyairga.

20 Mi tiriiginim hiriinanar tiri, iikamim sima Adi Komii siiramin saiir naingwo tibmii kiini mi simiir miiyim sima miriiyim ta ii aiir, yim ini ywowim. Mi sima wi hiriinanar ti swoki tirnam.

21 Mi kira inkamin whisarii mii niingar priimiriigin. Mi kiriir kwoinin Adi Komii siya kiyaigin siiram naingwo tibmii kiinam, yi ti hiriinanin yi dimin karamaeka kira ta mii hiriinana kira miriiya wi saiirsi kipi naingwoyimyok. Mi inkamin kiriir kigriraowiyin siya kiriirin rirmiiya nwowaiginiugi, yi ini mi owin mi kira ti hiriinan siyiuin siir mi owamin mairgimairgar timi onam.

22 Ta kima nwowa ti inkamim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa saiir hiriinan ta biiya kima nwowa dimin biyie saiir aowa saeya niki kigriraowa saiir hiriinan. Mi kimiir kwoinim Adi Komii siya kiyaii, siiram naingwo tibmii kiinam, kima siir yai aiir wakaeyokna apam mi kimiirin wi siyar pi ywohaiginiuwin rirmiiyan ti dimin biyieyim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa kima nwowa simiir hirankin. Mi hiriinanki niuwi, kima tariinanin ini Jisis Krais siir iikam rirmiiya nwowim. Mi kima yipiki, whisarii miiya priimiriigi windi, yipiki ti inkamim kimiir kigriraowim simiir mii mi ti hiriinan siyiuin, iikamim yipiki mii umiram miriiyim, yipiki inkam nhirmi aowa nwo karam nwowim mi kimiir kwoinim Krais siya kiyaii, kima siiram naingwo tibmii kiinam mi siir yai aiir wakaeyokna apam mi kima tariinanin ini Krais siir aowa nwowim, whisarii mii priimiriinan.

23 Mi ta Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi Adi Komii siya kimiirin dimin prasae prasae bi hauugikin kimiir sainamin. Mi tiriiginim ha saingiyim, Adi Komii siir iikam nwowim, kima iki iikam nhirim simiirin hiuyirmai, kimiir nikiunamsi, yaeya siyiu whiram simiir aowa nwowam.

24 Mi ta hiriinan saiirsika kariir nomiiyauim nim krima wi hiriiyar nwokripkaigi Adi Komii saikan. Mi krima wi kwoin whiruwar nwoki. Mi krima wi ta mii aiirar mirii kripkaii, ta krima miriiya biigi bii Adi Komii siya kiyaiya krimiir kwoin imiir. Mi krima ha napim siir siyiu iiir saiir. Ɨriig.

Wigim kam karamae nwowiyim mi igibae ikim sim boini

25 Tariinanin, kara ta yokwowa kimiiramin wigim kam karamaeyim simiir win boinkikim. Kara kimiiramin dimusi bi winkikin, biiya kima kariiramin simiiram niki sriigikin. Kariirin Biiyan Inkam Komii siya bi boinkin. Niingaka. Yim ti dimin hiriinanim kimiirin, yi kariir kwoinkar kwanaingwo boinkikim. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin wadie asi nwo haiginiugin mi siya kariirin kwoin miiyik iiirar hauu haiginiu mi kima ti kariir yai imiirar timi wakaeyokna ap yim kaimwowairgim.

26 Kara ha naingwowi ti hiriinan siyiuin yio wadiekin, inkamin hiriinan wig karamaeyar mi owi. Dimusi rani, taka iiya iikamim nuanim sima krimiirin wi siyiu miiyiknan tir tani.
27 Mi kamim yipiki nonkwonam, kima kimiir wig imiir kipi haiburgig mi wig wim kima iriipi hiriinan kimiir kam imiir kipi mi haiburgig. Mi kamin yipiki wig nonkwona karamae nwowin, ni kira wig nonkwonam kipi swoki aingwo mi wiga yipiki kamkak nwo karamae nwowa, ni kira kamkak nwowam kipi mi aingwo.
28 Mi wigkamim yipiki nonkwonam, wim kima dimin biyie tiram kipi naingwo. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, iikamim yipiki dimin biyie krimiir tirim, sima wi kimiir kimpipisu haiginiuwi iikamim yipiki nonkwonam. Kara hiniina naingwowi, ti dimin hiriinanin kimiir kipi kiyipsibgi haiginiu. Niingaka. Kima nonkwona karamae nwowi, wim wi ti nonkwonani siyiuin, hikak siirsi nwo rani. Niingaka.
29 Ti kariir nomiiyauim, ti yaiyim simiir yaimwoki yaimwoim, ti kara win boinkiyim kimiiram yim tisirim. Iiya Adi Komii siya nimbingiya krimiir ti nu iiir nwowam, ya ini kingiin nwowa, wi sapi digii mi kwoin ara ta saiiram daingwoki mi Adi Komii siir mii aiirarar mirii iski. Mi tariinanarin, inkamin wigakin yipiki Adi Komii siir mii aiir miriiyim sima nhami nhami kipi mirii, iki kamim nonkwona karamaeyim simiir hiriinan sima mi miriiya.
30 Mi iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiir miriiyim mi ha ninouninkiyim, yim iki iikamim ninouninki karamae nwowim simiir hiriinan dwo. Mi iikamim yipiki mairgimairga nwowim, yim sima iki iikamim yipiki kwoin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir hiriinan dwo. Mi iikam yipiki dig-woraekwo whiekakakim, yim iki iikamim yipiki digworaekwo karamaeyim simiir hiriinan dwo.
31 Mi iikamim yipiki ti nuin siir tiran digworaekwo imiir sainiyim sima ha kipi naingwo, kouin ini sima ywowim. Niingaka. Dimusi rani, ti nuin siir digworaekwowim, mhoiiya yim wi simbi digiguskii.
32 Kara ha naingwowi, wim kima ini ti hiriinanar mi aingwowim. Mi ti umiram naingwokwonanaei kwoinin wim wi Adi Komii siir naingwo rani. Mi inkamin nonkwonam naingwo karamae nwowi mi siir kwoinin Adi Komii siir mii aiir mirii aramar naingwowi, yim sima ini big nasmirwaiya Adi Komii siiraramar nwowim.
33 Mi kamim yipiki wigak nwowim, yim simiir kwoinim ha naingwowi, nuan digworaekwowim simiir wig imiirin wi mairgimairga sima nwowaiginiuwi.
34 Mi inkamin siir kwoinin dimino whisairam naingwowiyim, yim simiir kwoinin ha naingwowi Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiramar mi owim. Mi sima hiriinanam warar mi aingwowi, simiir wigim mairgimairga simaka mi owim. Mi wiga niki onkwona karamae niki owa mi ta wig kopaksim niinga, saiir kwoinin Biiyan Inkam Komiiyin siir dimin taemin imiiraramar daingwo. Sima hiniina daingwo, simiir piua mi simiir kwoinim, yim rirmiiyar dwo Adi siir dimin taemin imiir tiram mi wigim yipiki nonkwonam, yim sima simiir kam imiiramar naingwo iskii, big nasmirwaiya simakar mi owim. Mi sima ti nuan digworaekwowim simiiramar naingwo kripkaii.
35 Mi ti dimin taeminim kara boinkiyim, kara kimiirin hiniina bi boinkikin, kara wari dimin taeminim kima tirim simiir kaiyaokikin. Niingaka. Kara ti diminin kimiirin minam boinkikin, kimiir whinkinsiis haiginiuwim wi siyiu miiyikin siir napam. Mi hiriinanki niuwi, ti digworaekwowim ti nuin siirim yim wi kimiir kwoin imiir kiyaiwao rani, kima Biiyan Inkam Komii siir dimin taemin imiir tiri.

36 Mi inkamin wig aiirin hindara boiritmaiiyin, siya wa ti idid. Dimusi rani, siya iripa piu saika nwowam naingwowi mi siya saiirin wi hindara ti nonkwona iski mi yio ti hiriinanin yo sowa hii nanae rani. Dimusi rani, sowa bidi yonkwonao.
37 Mi inkamin siir kwoinin siirin siyar swoki kigriraonaei mi siya hiniina naingwowi, siirin wi iikam nhirkim kiyai rani mi siya wi iripa piu saika mi o rani mi siya ta wig aiirin mi onkwona karam mi owi, yio ini mi owin.
38 Mi kamim yipiki wig nonkwonam, yim sima siyiu miiyikimiiyik iiirar tiri. Mi kamim yipiki simiir kwoin imiirar nwowiyim yim kipi nonkwona, yim ini ywowim mi yim sima dimin komii kibi iiirar tirkim.
39 Mi wiga yipiki biiya kamkak niki owa mi saeya yaeya kam nwirni nonkwonam kipi tir, iiya saiir kamin ha niki owiyin. Mi saiir kamin siya naonamkiswo, aeya nikrani, saeya yaeya kam nwirni nonkwonam ha mi aingwokiswo. Mi ti inkamin, ti saeya nonkwonam tirin, yio siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinan inkam dwo wi yaeya inkam kipi nwo. Niingaka.
40 Mi kara ti siirin hiniina naingwowi, wiga yipiki saiir kamin naowin mi saeya hiriinan kam karamaeyar mi owi, saeya wi mairgimairgar mi owi. Adi Komii siir naeyiuin kariirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kariirin siya boinkin ti hiriinanin. Ɨriig.

8

Dimin taeminim uruwai siyaowai ninkin imiiyaeiyim simiir boini

1 Mi dimin taeminim panao kara kimiiram winkii, kara pi dimin taeminim iikamim yipiki ti nu iiir nwowim yipiki Adi Komii siir siyiu iiir nap karamae nwowim mi uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim simiir boinkii. Kara ta yokwowa kimiiramin whisarii bi winkika, biiya kima simiiram niki sriigikim. Kara ha naingwowi, kima hiriinan bidiyar iki boinkiyim, krima ti dimin iiirin ina ninokninkinim. Mi kara pi hiniina boinkii, inkamin dimin taemin whiekak ninokninkiniyin mi ti hiriinan digworaekwowim siirin sima nantamiyiriyiri mi siya paniinsi wakaeyoknasi. Mi krima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi ti hiriinan siyiuin krima krima krimar swoki kinsiisnaei mi krima wi wadie saiirsiyar nwowi, Krais siir hiriinanin.
2 Mi yipiki ha boini, sima digworaekwo whiekakim bidi yinomokninkin digim mi yio Adi Komii siya simiirin wi ha boini, sima miiyik rani, sima bi sibgu naingwo omokim. Mi sima hiniina bi mi aingwokim sima siir digworaekwo whiekakim simiir bidi mi inokninkinim. Niingaka.
3 Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwowiyin, yio wi hiniina boini, sima wadiekim mi sima siir iikamkim.
4 Mi kara kimiirin pi min boinkii, nae dimin taeminim yipiki sima ninkin imiiyaeiyim uruwai siyaowaini. Mi ti siyiu hiriinanin, kara pi hiniina boinki, krima uruwai siyaowai simiirin ina ninokninkinim, yim sima kaimwo rani. Yim sima Adi Komii rani. Adi Komii sasairgin biiyar whiuwiniunan.
5 Digworaekwo kasa kasa rani, ninomor kou hir nwowim mi nu tirin iriipi hiriinan. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apkaramae nwowim sima boin, krima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. Mi kam adiyaowaeyim yim ha naingwowi, ti uruwai siyaowaiyim, yim hiriiyar nwokim. Mi nim krima iikamim simiirin ina ninokninkinim.
6 Adi Komiiyin nwirki nwiruwairgin, siya krimiir Adigin mi siya hiriiyar nwokin mi siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamkibwamin mi krima hiriinanar dwo mi siiraramar dinmiininkin. Mi Jisis Kraisin nwirki nwiruwairgin yipikin hiriiyar whauiniunan biiya siya ninomor nu sowiir digworaekwo whiekak imiirar mi nonkwokwokin. Mi krimiirin siyar

mi onkwokwokikim mi krima siir naeyiu iiir haigim mi krimiirin siya whinkinsiiskim mi krima hiriinan asi nwowi.
7 Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, simiir nhirim hiniina kigninokninkin tani, ti niksisae uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Yim sima ha naingwowi, sima inkamni haniin yaimin dimina mi omboboini. Mi iiya sima naeyim uruwai siyaowai imiir ninkin imiiyaeiyim simiir naeiyim, sima ha naingwowi tiriiginim yim kaimwowairgim. Mi iki naeyim sima swoki aeiyim yim uruwai siyaowaini simar niki inkin imiiyae imairgim mi simiir mhii kwoinim pi miiyik swoki o rani, pi yibgini haniin hindarar kiimitkini. Dimusi rani, simiirin dimin whirkin bi nieyokin. Mi Adi Komii siya pi big nasmirwaiya nwoki rani.
8 Adi Komii siya naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim krima naeiyim simiirsi bi naingwoyimyokikin. Niingaka. Mi iki krima mi ae karamae mi owiyim, simiirsi bi mi aingwoyimyokikin yim dimin komii rani mi ti diminim krima naeyim, yim wi krimiir tirbu rani mi Adi Komii siya krimiirin wi hiniina naingwo rani, krima iikam bibiyiekim. Niingaka. Mi diminin iki krima nae karamae nwowiyin, yio wi krimiir mi kiyipsibgi haiginiu rani mi Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi mi aingwo rani, krima iikam miiyikim. Niingaka. Diminim krima naeyim yim dimin komii rani.
9 Yi tiriiginin yio dimin karamaeka. Mi kima wi mintirao diminim kima naei simiirsiyin. Mi hiriinanki niuwi, kima wi iki iikamim yipiki Krais siir siyiu iiir sibgu ap karamae nwowim wi simiir kiyipsibgi haiginiuwi. Mi yim wi hinda kipiiyar nwowiuguskii. Dimusi rani, sima kimiir kigim, diminim sima haiyaiyin kima naekin.
10 Mi ta hiriinan saiirsika, kira hiniina boini, an kara ti inkamin ti digworaekwo imiirin ina kigninokninkinin. Mi kira ti nae imiirin ha naei ti sima ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini mi ti inkamin yipiki niki aingwo tibmii kiin karamae niki owin Jisis Krais siiram mi siya kiriir kigi, kira ti dimin iiir naei mi yio siya wi ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim wi simiir naeyamar mi aingwowi. Mi siir naingwo tibmiiya wi sima kiyipsibgi haiginiuwi biyie nwowamin.
11 Mi ni kira ti dimin imiir asi naei, ni kira hiniina naingwowi, uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Mi inkam nwirin dimin whirki nieyok karamae nwowiyin Krais siya siirsi bidiyar mi aowin. Mi siya ha naei ti nae iiirin mi ti diminim Krais siirim siya niki kigna tirim, yim wi kipiii nwoki rani. Dimusi rani, ti naeyim siya naeyim simiirsika.
12 Kira wi kiriir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi kipiii siya nwowam mi siya Krais siir yai aiirin wi sibgu wakaeyokna ap rani. Dimusi rani, wari diminin kira kwatirkiyin siirsika. Mi kima Krais siirin, wi ti hiriinan siyiu biyieyin wi siir tiri.
13 Mi ta hiriinan saiirsika, ti diminin kara naei, yio wi kariir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi biyie siya nwowim mi dimin taeminim Krais siirim siya niki kigna apim, simiir warar. Mi kara mhoiiya wi ti hiriinan dimin imiir swoki ae rani kara pi boriisopi kariir nomiiyauin siir kwoin iiir nwowaiginiuwim biyie. Dimusi rani, ti dimin taemin hiriinanim simiirsika. Ɨriig.

9

Pol siya mairgimairga dimusi bi nwokin, siya umirim iikamim naingwo tibmii kiiniyim simiir hiranki bi haigin dimin taeminim siya naingwowim simiiramin

1 Kariirin wi dimin whirki nikidu rani, ti diminim kara tiriyim Adi Komii siirim. Kara aposel inkamin mi Jisis Krais siirin karar kigin. Mi Biiyan Inkam Komiiyin mi iikam kima Krais siir yai aiirin wi hiriinansi wakaeyokna api. Dimusi rani, Biiyan Inkam Komii siir digworaekwowim yim kara tirim kimiir, simiirsika.
2 Mi iikam nhirim hiniina naingwo karamae nwowi kara aposel inkam tani, yio dimin komii rani. Mi wim kima om Korin warauran iikamim wim kima kariirin hiniina asi naingwowi, kara aposel inkamkin. Dimusi rani, digworaekwowim kara niisiimauuwim kimiir simiirsika. Mi kima kimairgim Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim. Mi ti digworaekwowim Kimiirin sima niisiimauugim hiniin, kariirin Biiyan Inkam Komii siya nimbingin aposel inkam nwowamin.
3 Mi iikamim ha boiniyim kariirin hiniin kara aposel inkam tani mi kara simiir yai akan pi hiniina nowarkii boinkii wara yaiyim kara winkiyim simiirin.
4 Mi haniinginiuwi, kara dimin taeminim iikam kimiir warauranki ti hai mi kara pa nwoki aeyim diminim kara tirim kimiir simiirsiyin. Dimusi rani, kara aposel inkamkin.
5 Mi yipiki Biiyan Inkam Komii siir siyiu iiir napiyim wigim, krima simiir mi onkwonaei yio ini mi owin mi krima wi simaka niki amyokiyokiiyim iki aposel kam nhirim simiir hiriinan iki Biiyan Inkam Komii siir nomousisimim simiir hiriinan mi Pita siya, aniya? Mi ini mi owin kara naeyam kariir mii aiiram mi srii?
6 Mi Banabas mi kara krira krirar ti mirii nonkworinu kripkai nae sainamin mi nae imiir naeyamin kririirgi kririir umir imiirarar ti krinmai, aniya?
7 Mi kamim yaii niniiyan inkam nwowiyim sima nae minim simar bi kigriraonaeikim. Mi inkamin numiran sasaeya ninkiniyin mi inkam nhirkim siirin ha pi boinikin, wari dimin taeminim kira ninkikinim simiirin wi kira nae rani. Iikamim wi sibsib kigrirao rani, simiirin iikam nhirkim boini hiniin, kima wi simiir mwiii imiir kwiyae rani. Niingaka. Mi krira kimiiramin naeyam sriii wi wadieyar mi owi, aniya?
8 Tiki yaiyim yim inkami kwoinarar bi priinaingwo boinkikim. Niingaka. Siyiu komiiyin biiya Adi Komii siya hauugiyin Mosesni, yio iriipi hiriinanar mi boinkikin, ti diminim yim kaimwowairgim.
9 Mi bidi bidiniyarin Moses siya yaiyim Yokwo Komiiniyin hiniina winboinkikin, bulmakauin witnid nokwobrombropiyin siir yai aiirin wi uridni kipi kogripikou mi hiriinan tiri, siya wi ti witnid imiir nae rani. Niingaka. Adi Komii siya bulmakau imiiram bi naingwokin iiya siya ti yaiyim Moses siir boinmimauuwim.
10 Niingaka, siya ti yaiyim minam winkikin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam bulmakauni haniin. Moses siya ti yaiyim minam winkikim, krima ti yai imiir ninokninkinim. Mi inkamin yipiki nu hainopin mi inkamin yipiki sasaeyim wai nwowim simiir ningugu haiyin, sowa nwisairarin wi umir kinar haiswowi ta miiya sowa miriiya saiirsiyin.
11 Mi krima Adi Komii siir yaiya kimiir bidiyar iki boinmauuim ya ini naenan ywowa kimiir mhiiyim saeyar kiniu haiginiuwi. Mi hiriirankiniuwi mi tari kima wi nae krimiir hauu rani, krimiir piu aiirsi, aniya?
12 Mi iki iikam nhirim yipiki kimiir whinkinsiisiyim, sima naeyim kimiir warauranki mi haii, simiir piua saiir kirie haiginiuam mi ti hiriinan siyiuin yio ini wadieki wadieyar mi owin, krima kimiir biiyan inkamim nae mi haiyim. Mi biiyar nwoyokiyokiinaniyin mi tariinanar yadigiyin, krima iikam kimiir warauranki dimin sim whir bi swoki haimiminkim. Krima inkam paeprikabnan nwokim mi krima mhiigar mi aokim. Mi krima kimiir kwoin

imiirin wi hiriinan saiirsi nikpitmai rani. Mi krima hiriinan tiri, wim wi Jisis Krais siir yai aiir wakae rani.

13 Kima ta yai aiir daingwoki, Isrel simiir pris inkamim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir miriiyim, sima simiirin pa mi boinki, sima naeyam ti nae nhirim ti iikam ima hainaniyim ta omaka aiir Adi Komii siiram. Mi ti pris inkamim ti diminim ti kam ima haigingigim hiiya nae haiginiya saiir, sima simiirin pa haii mipa ninkin imiiyae Adi Komii siir mi haimiiyim pi simar swoki aei.

14 Mi ti hiriinan siyiu kaimwoin Biiyan Inkam Komiiyin yio iriipi hiriinanar mi boinkin. Ti iikamim yipiki Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuim, yim sima nae digworaekwo minim wi iikamim yai sima boinmimauuim simiir hiranki haii simiir piu aiir kirie haiginiuam.

15 Mi ti hiriinan siyiuin kariirin ini wadie siya ywowin kimiir aposel inkamin siya sriiyamin kimiir. Mi biiyarin kara kimiiram bi kaugin diminamin mi tariinanin kara ta yokwowa kimiiramin hiriinanam bi winboinkikin, kima kariir kigriraowim. Mi kara mhiigi nao kingiin nwokiswo mi kara kimiiramin pi naeyam dimuim mi sriigii. Niingaka. Kara pi boriisopi dimin whirin inkam nwirni iinanki haiyim. Mi kara dimin haii mi kara wi ha boin tani kara Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuin mi umir bi haigin. Niingaka.

16 Mi kara mairgimairga kanakana bi nwonakin Krais siir yai win kibiya saiir boimimauuamin. Niingaka. Kariirin Biiyan Inkam Komii siyar nimbingikin ta saiir tiramin. Mi kara simiir boinmimauu karam nwokiswo mi kariir kwoinin kanakanarin wi io prasae di ywowi. Mi kara ta yaiya Biiyan Inkam Komii siya boinkiya kariir ya wi digiumii pi haimriiyiugigin.

17 Mi kariir kwoinairga priinaingwo tirkiswo ta miiya Krais siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwiya mi kara wi umir digworaekwo ta mii aiirsiyar pi mi haiyin. Mi ya tariigina ya kariir kwoinairgi bi priinaingwo tirka. Niingaka. Adi Komii siyar nimbingin kariirin ta mii aiir miriiyamin. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi umir, digworaekwo nae min hai rani, ta mii aiirsiyin.

18 Mi hiriinan tirkiswo mi kara wi piki hiniin umirin si pi haiyin ta miiya kara miriiya saiirsiyin, ha? Kara wi ti si pi haiyin. Mi iiya kara Krais siir yaiwin kibiya iikam imiir boinmimauuwi mi kara simiiramin wi nae umir minam srii rani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir yaiya hinda whisariiyar priihaii. Mi ti hiriinan siyiuin ti mairgimairga kara nwowin, ya tariigina ya kariir umir aeya.

19 Kara inkam nwirni aowa bi nwokin mi kara ini iikamim simiir whisarii mii priimiriiyan inkam ywowin. Mi kara iikam whiekakim simiir kwoinim wi digar piyamisi owin Jisis Krais siiram kiyaiiyim, siiram naingwo tibmii kiinim.

20 Mi iiya kara Isrel simiir iikamim simaka nwowiyin, kara pi Isrel simiir siyiu imiirar mi api mi Moses siir siyiu komii ikin. Mi ta hiriinan saiir-siyairga kara iikamim simiir kwoinim saiirsiyar kiyaii, sima Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim. Mi hiriinankiniuwi mi ti Moses siir siyiuin siya boinkiyin kariir, yio wi nwo rani, kariir kou. Mi ti iiyim kara nwowim hir kara simiirar mi apkim mi ta hiriinan saiirsiyairga kara simiir kwoinim saiirsiyar kiyaigin. Mi wi Moses siir siyiu komiini yaiyim wi sima nwo rani, simiir kouin. Mi sima wi Krais siir yaiwin kibiya saiiram ninmiininkini.

21 Mi kara Moses siir siyiu komiiyin siirin naingwo owouu rani. Mi siirin digiumii bi haimriiyiugin. Niingaka. Mi kara tariinanin ini Krais siir yai imiir wakaeyokna apin. Mi iiya kara iki iikam nhirim yipiki Mosesni yaiyim sim

wakaeyokna ap karamae nwowiyim simaka nwowiyim, kara Moses siir yai imiir bi napikin. Kara ti hiriinan siyiuin minam tirkin, kara wi iki iikamim simiir kwoin imiir nikɨ kiyaiyim Jisis Krais siiram naingwo tibmiikiinim. Mi ti hiriinan kara tirin, kara Adi Komii siir siyiu iiir bi taouugakin, kara Jisis Krais siir siyiu iiir napkin.

22 Mi iiya kara iikamim yipiki naingwo tibmii kirie nwo karam nwowiyim Jisis Krais siiram, simaka nwowiyim mi kara diminin mairgimairga sima nwo karamae nwowiyin kanaka, siir bi tirikin. Niingaka kara diminin sima naingwowiyin hiniin yio ini ywowin kara siirarar tirikin. Mi hiriinan saiirsika, kara simiir kwoin imiirin asi kiyaii kirie nwowamin, Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinamin. Mi iinokiinokin kara iki iikamim hinda tindanim simaka nwowiyim, kara diminin iki sima naingwowiyin hiniin yio wadiekin, kara siirarar napikin. Mi ta hiriinam saiirsika, kara simiir kwoin imiirin hiriinansi kiyaigin Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiinim.

23 Mi kara iinok iinokin hiriinan ta saiirsi tirkin Krais siir yaiwin kibiya saiir hainanamin. Mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi hainan prapraskii kariirin mi iki iikam nhir ikim.

24 Kima ta saiir daingwoki. Iikam whiekakim iki ninkikin iwitiyim sima biikinar bi nwoswowikim. Niingaka. Nwirkinwiruairgin pi bii iwit okwoiu. Mi ti inkamin bii niwit okwowin diminin pi sasar haiyiskii. Mi ti hiriinan siyiuin, ti iikamim yipiki ninkikin iwitiyim kima Krais siir yai aiiramin hiriinan sibgu wakaeyokna api mi kima dimin miiyikin Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi hauuwi.

25 Mi iikam whiekakim yipiki ninkikin iwitam naingwowiyim, dimin haiyim, sima iinokiinokin nhami nhami bi niwitikim mi simiir piua kirie saiirsiyar nwowi. Sima ti hiriinan minsi tiri, sima wi iki iikam nhirim simiir nwoki iwit haiburim mi wi diminin Adi Komii siya hauuwi iikamim bii nwowim simiir wi siir nwoki haiyim. Krima dimin komii komii imiirarar tir Adi Komii siiram wakaeyokna apim mi krima wi siir dimin miiyik miiyik imiir nwoki haiyim. Yim sima ti diminim ti kamim ninkikin iwitiyim bii nwowiyim sima haiiyim wi simiir hiriinan biyie nwo rani. Niingaka. Yim sima wadieki wadie imairgim mi wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.

26 Kara ti inkamin yipiki hinda tinda niyaeyimyok kaowiyin siir hiriinan bi ninkikin iwitikin. Niingaka. Kara ini inkamin yipiki maeyaua niwit okwowiya saiirgisaiiramar nanmainonkwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti hiriinan siyiuin kara iinokiinokin Adi Komii siir mii aiir asi miriinanaei. Mi inkamin yipiki yaii niniiyin siya siir iina hinda bi priitio priitiowika. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin, ta Adi Komii siir miiya ta kara miriiya ya hinda bi mi priimirii priimiriiga. Niingaka.

27 Kara kariir piu aiirar kirie haiginiunaeikin karar kigriraowamin mi saeya wi kariir kwoin iiirarar nwoki wakaeyokna apim. Kara ti hiriinamin minam tiri, mhoiiya kara Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwi mi siya kariirin wi hiriinan boin tani, kara inkam paii rani mi kara siir dimin miiyik miiyikim wi simiir hai rani. Ɨriig.

10

Kima, kimasiyar mintiraona kima wi dimin biyie kipi tir

1 Ti kariir nomiiyauim kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim siyiuin Adi Komii siya tirin krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir. Mi ta iiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima Moses siir wakaeyokna apnamim niimau mieki mieya hiriir mi taka iiya Adi Komii siya wau mirsima saiir yikropki simiir siyiu iiir nisiimauu apnamam. Mi taka iiya siya simiirin bidiyar mi

whinkinsiis haiginiuin. Mi iikamim sima ini whii komiiya pariidnan dapiya ini saiirar mi iyapidnaidamim mi simiir nwirki bi swoki aomin aominkin.
2 Mi diminin krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirin, iiya simiirin waumir sima saeya kiikii ikoua sima kigna apam mi iiya sima whii komii kwira pariidnan nikiuwiya sae mi iyapidama, yim tiki digworaekwo hiriinanim, yim iikam imiir niisiimauugim sima Moses siirarar wakaeyokna ap iskiyim. Mi sima ini siirarar mi wakaeyokna apim iikamim yipiki baptaisim simiir hiriinan yipiki hiniina niisiimauuim sima Biiyan Inkam Komii Krais siirgim mi simiirin ini siyar kigirkakim.
3 Mi iiya sima niimau boskwonau hir nwowa, sima naeyin mana nikiuwiiyin siir naekim, yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiir siir hirankin. Mi tiriiginin simiirin siya whinkinsiis haiginiugin simiir naingwo tibmiiya kirie nwowam.
4 Mi sima opa yipiki Adi Komii siya hauugiya simiir saiirar mi kwiyae. Mi tariigina simiirin saeya kinsiis haiginiugin mi simiir naingwo tibmiiya komiigi komii asi nwokika. Mi ta opa sima kwiyaeya, ya siiya komiiya saiir hiranki nitka. Mi ta siiya komiiya ya aknainan Krais siir niisiimauuga simiir kwoin iiir kinsiis haiginiuam ta opa sima kwiyaeya simiir piu aiir kinsiis haiginiuam saiir hiriinan.
5 Mi Adi Komii siya simiirin ti hiriinan siyiu kaimwoin siir asi whinkinsiis haiginiugin, Adi Komii siya mairgimairga iikam hoimgakim bi nwokin mi ta hiriinan saiirsika siya hiriinan asi tirkin mi Adi Komii siya iikam imiirin hiriinan saiirsi nisomsom aokao digiyam tirkin. Mi simiir piuis biyieyim niimau hinda tinda digar asi nwokikim.
6 Adi Komii siya ti hiriinan diminin minam tirkin, krimiir niisiimauugin krima wi iki dimin biyie hiriinanim sima tirim wi simiiram naingwowisi, simiir tiram.
7 Krima uruwai siyaowaini inig kipi hainan, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir iikam nhir ima tira saiir hiriinan. Mi ti Adi Komii siir yaiyim biiya Moses siya winkiyim Yokwo Komii saiir yim hiniina win boinkikim.
8 Mi iikam krima ti hiriinan siyiu biyieyin hii sima priininae priininaeiyin siir kipi tir, biiyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siir kwoinin paenan ha niugiyin simiiram mi siya simiir iikam nhirim ina yisomsom aokaokiyim. Mi 23,000 nim yim iikwiruwa saiirar mi kwaonam.
9 Krima Biiyan Inkam Komii siir kwoin iiir kipi kiyai, io krimaka nwowam, biiyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siya io simaka ha nwowin mi siya mipugim ina yikropkiyim mi simiirin ini sima piyaokaokiyim.
10 Krima Adi Komii saika kipi ninkinwaowarkii boin, biiyan iikamim simiir nhir ima tira saiir hiriinan. Mi sima diminam ha boinanaeyim mi Adi Komii siya siir paekwosimin siir yikropki mi siya ha nitin mi simiirin siya yisomsom aokaoki.
11 Mi ti digworaekwowim ti krimiir yidiwi wanwiyae imiir tirim yim iiya sima niimau boskwoki boskwonau hir nwowa ha tirkim. Mi ti digworaekwowim Moses siya winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir niisiimauugim krima wi simiir hiriinan kipi tir. Sima ti iikamim ti tariinan nwowim krimiir niisiimauugim, iiya Krais siya swoki itana ini kingiin nwowa. Mi krima krimasiyar mintiraona krima wi dimin biyie kipi swoki tirmimin biiya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiir hiriinan.
12 Yim tiriiginim yim ini ti sima tirim ini simiir hiriinanar mi imbiyamim mi wim kima iikamim yipiki ha naingwowim wim kima kirieki mi kima Krais siir siyiu iiir napim ini kimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir haiburim. Mi kima

kimasiyar mintiraona kimiir kwoinim iki iikam nhirim sima kiyaii mi kima wi siyiu biyie tiri.

13 Mi kima wi hiniina kipi naingwo, ti digworaekwowim kimiir kwoin imiir kiyaii, kimiir nikpitmaiyam mi tiki hiriinan diminin iki iikamim, iki hinda tinda nwowim simiirin ini iriipi hiriinanar mi tirin. Yim sima yaeya rani. Niingaka. Adi Komii siya wadiekin, kimiirin wi siyar whinkinsiisi. Mi siya iki dimin bibiyieyim wi simiir kigninkinki rani, kimiir kwoin imiir nipiyaokiiyam mi kimiirin wi sima nikpitmai rani. Kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi ti hiriinan dimin biyieyim ti kimiir kwoin imiir kiyaiyam tiriyim simiirsi nokworinuim.

14 Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, kima uruwai siyaowai simiirsiyin aru dwo wim wi simiir inig imiir wara pi hainanisi. Dimusi rani, kimiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiui mi wi siyar kigriraowi.

15 Kara ti yaiyim iikamim yipiki ninokninkin miiyikakim kimiiram boinkikin mi kima ti yaiyim ti kara boinkiyim simiir ti aingwoki mi simiir ti sibgu hid.

16 Mi iiya krima kumuniyin opa mobin siir nwokaiiya nhwo saiiram kwisboiniyim mi krima iki saiir kwiyaeiyim mi krima hiniina niisiinauuwi, krima mi Krais siya krima ini nwiruwar ywowiskiyim mi ini kwoin whiruwar mi okiyim ta siir nhie aiiramin biiyar naokiinaiinama mi bretin krima niinibimbir aeyin yio min mi isiimauugin krima mi Krais siya krima, ini kwoin whiruwar ywowim ta siir piua biiyar naowa yipiki paeyin hiiiniyar nirioninkinin saika ninkin irinugiyin.

17 Mi iikam whiekakim krima kasa rani mi krima ini bret haruan siirarar yaeyim. Mi bret haruan krima naeyin yio tiriiginin yio min niisiimauugin krima whiekakarin ini Krais siir piu kwiruwa saiirarar yinkiamamasuim.

18 Kima Isrel simiir iikamim simiir daingwoki mi iikamim yipikki ti nae imiir naeyim biiya priskim sim haiginim hiiya naemin dimin haiginiya Adi Komii siiram, yi tiriiginim yim min niisiimauugim sima mi Adi Komii siya, sima ini kwoin whiruwar ywokiyim ta hiiya nae min haigin inkin imiiyaeya saikan.

19 Mi ta yaiya kara boinkiya kimiir ya ta saeya, nae minim mi wraisu min ikim yipiki sima ninkin imiiyaeyim niksisae uruwai siyaowaini mi ti naeyim yim dimin komiigim, iyie? Uruwai siyaowai sima ywo dimin komiiyin? Niingaka. Yim naeyim yim nae imairgim. Mi yim ti uruwai siyaowaiyim, yim tidiyiu min imairgin.

20 Mi iikamim yipiki ti dimin taemin imiir nap karamae nwowiyim mi Adi Komii siir naeyim siir ninkin imiiyaeyim hiini sima nio haiginiyim, yim sima simiirin pi uruwai siyaowaini swoki inkin imiiyaei pi Adi Komii siir ninkin imiiyae rani. Niingaka. Mi kara pi boriisopi kima ti dimin hiriinanim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naeyim. Mi kima ti hiriinan dimin imiir tiri, yi tiriiginim yi min niisiimauugin kima mi uruwai siyaowai sima, wim ini iripar yinkiamasuim mi ini kwoin whiruwar ywowim.

21 Mi kima Biiyan Inkam Komii siir op mobin wi siir kwiyae rani, kima uruwai siyaowaini op mobin siir kwiyaei. Kima wi hiriinan tir tani. Niingaka. Mi kima naeyim Biiyan Inkam Komii siir hiiya saiir haiginiyim siir ninkin imiiyaeyam wi simiir nae rani, kima ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naei: Kima wi hiriinan kipi tir. Niingaka.

22 Mi kima hiriinan tiri, wim wi Biiyan Inkam Komii siir kiyopsibgi haiginiuwi mi siya wi io kimakar nwowi mi kimiirin wi siya pi tioin. Siyairgin kirie komiigakin mi nim krima ini niinga ywowim. Mi siya kimiir tiowi mi kima wi siir nikwowaisii rani. Niingaka.

23 Wim kima ti digworaekwo imiirin hiniina boinkim, ti digworaekwowim krima tiriyim yim wadieyairgim. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti digworaekwo hiriinanim, yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim. Sima wi kimiir kwoin imiir kirie haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim simiir nhirim sima simairgim mi kima, ti kima tirim simiiram daingwoki.

24 Kima wi kimamar kipi naingwona mi kima wi iki iikam nhirim simiir whinkinsiisam daingwo.

25 Mi kima wi kipi nidid wraisuim maket haiginiyim simiir sainsiyin mi simiirin hiniina kipi mi srii, ti wraisu biiya uruwai siyaowaini ninkin imiiyaekim mi kimiir kwoinim wi hiriinan naingwoyimyok karamae saiirsi nwowi.

26 Mi yaiyim yipiki Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkiyim bidi bidiniyar yim hiniina win boinkikim, ti nuin yio Biiyan Inkam Komiiyin siirgin mi digworaekwowim siir mi owim iriipi hiriinan siir. Mi krima ina ninokninkinim mi krima digworaekwo whiekakim simiirin wa naei.

27 Mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim, sima kiriiram boinkii, simiir omaka hiriir namam nae simaka naeyam. Mi kima ti naeyim sima hauuwi kimiir, simiirsiyin wi hiniina kipi naingwo, tiki naeyim inkamki bidi yamisi inkin imiiyaeyim, iyie? Kima hindara wakaemumu ae. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim

28 Mi kima ti inkam inaka nidwowi mi siya kimiirin ha boini, tiki naeyim biiya iikamkim sim niki inkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini sima. Mi kima ti nae imiirin wi kipi nae wim wi inkamin kimiir nokmwin aeyin wi siir kwoin iiir pi kinsiis haiginiuwisi.

29 Kara siir kwoin iiir boini, kimiir iiir boin tani ti diminim siya niki boinmauuim simiir kipi nae. Mi kima hiniina naingwowi, krima ti nae imiir nae karamae dimusi nwowi mi tari yi minsika, iki iikam nhirim yim Krais siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apikim, aniya?

30 Mi kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinkiyim mipa mi boin wadiekii. Dimusi rani, ti naeyim kara naeyanim simiirsika. Mi iikam sima hiniina dimusi boinkim kara siyiu miiyiknan bi tirkin ti dimin taeminim kara naeyim simiirin, ha?

31 Mi kara kimiirin ta saiirin pi hiniina boini, ti naeyim kima naeyim mi opa kima mi kwiyaeya mi wraisu minim kima naeyim mi dimin taeminim kima mi tir ikim, kima simiir tiri mi ti iikamim yim Adi Komii siir inig iiir hainanprapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika.

32 Mi kima wi ti dimin hiriinanim simiir kipi tir. Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi iikamim Adi Komii siir isid nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiu rani, siyiu biyie tiramin. Niingaka.

33 Yim ti dimin taemin hiriinanim ti kara boinkiyim kimiir, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim. Kara ti dimin taeminim minam tirkikim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti diminim karamar bi tirkin, kariirar swoki whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti dimin taeminim minam tirkin, iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi simiirin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainam simiir dimin biyieyim simiir hirankin ti sima tirim. Ŧriig.

11

1 Kima ti dimin taeminim kara tiriyim simiir kigna ap, ti kara mi kigna apiyim dimin taeminim Krais siya mi tirim simiir saiir hiriinan.

Wigim simiir mwo imiir kaigrisu idwokaiiyim, Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir simiir boinka

2 Kara kimiirin dimusi bi hainanpraprаskikin, kima ti dimin taeminim kara
boinmimauuim iinokiinok simiir wakaeyokna tirkim.
3 Kara ha naingwowi kima ti yaiyim kara boinim simiir dinokninkin Jisis
Krais siyairgin kamim simiir kougi kou nwowin mi kamim yim ini simiir
wigim simiir kou ywowim mi Adi Komiiyin yio ini Jisis Krais siir kou ywowin.
4 Mi ta hiriinan saiirsika mi inkamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya
saiir hiriir nami mi siya pagra siir mwo nwowa saiir kibwaehai karamae
nwowi mi siya Adi siir yaiya hiriinankakar boinmimauuwi, yio ti hiriinan
siyiuin yio Jisis Krais siir kiyopsibgi haiginiuwi.
5 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi
sima Adi Komii siir yaiya ha boinmimauuwi omaka siir inig hainaniya saiir
hir, yi ti hiriinan siyiuin yi saiir kam iiirar swoki kiyopsibgi haiginiuwi. Mi
saeya hiriinan naingwo karamae nwowi mi saeya wi wiga yipikki saiir kan
aiir piiriyao iuguskiiya mi nididgak ha nwowiya wi saiir hiriinan nwowi.
6 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi
mi saiir kamin saiir kan aiir piiriyaokii mi yi ti hiriinan siyiuin yi saiir
nisiimauuwi hiniin, saeya siyiu miiyiknan bi napika. Niingaka. Yi wi hiriinan
tir tani. Mi wigim dimin taemin simiir mwo imiir nitimwaniuwi, yim sima wi
nididgak nwo rani.
7 Mi kamim iiya sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi iiya sima
nhwo Adi Komii siiram mi kwisboiniyim, simiir mwowim dimin taemin kipi
nitimwaniu. Dimusi rani, kamim yim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin kirie
komii komiiyim paenan niuyaeiyim mi digworaekwo whiekak ikim simiir
sibgu kigirkakikim. Mi yim wigim. Niingaka. Yim sima simiir kamim simiir
kirieya mi simiir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim mi simiir inig
komii ikim, yim simiir niisiimauuwi.
8 Adi Komii siya Adam siir piua Iv saiir piua saiir hiranki bi haiga mi siya ha
bi nonkwokwokin. Niingaka. Adi Komii siya Iv saiir piu aiirin diminin Adam
siir piu hiranki haiyin siir nonkwokwokin.
9 Adi Komii siya Adam siirin Iv saiir whindiriraeraram bi nonkwok-
wokin Adi Komii siya wiga Iv dapiya saiir nonkwokwokin Adam siir
whindiriraeraram.
10 Mi ti hiriinanin yi ini mi owin wig sima mi itimwaniuwiiyim dimin taemin
simiir mwo imiir. Yi ti hiriinanin yio min niisiimauugin, wig imiirin ini kam
imar kigirkakim. Mi simiirin ini simar kigriraonamim iiya sima omaka Adi
Komii siir inig hainaniya saiir namiyim. Sima wi ti hiriinan dimin iiir tir.
Dimusi rani, Adi Komii siir paekwosimin ini simiirar kigin.
11 Wigim yim simiir kamim simiir aowar timi o. Mi nim krima iikamim
yipiki Biiyan Inkam Komii siirim, nim krima ini nwiruwar ywowiskiyim. Mi
irni nwirniyin ha timi inan whinkinsiis ankinsiis wadie sibgu nwowamin.
12 Krima irni nwirni dinan whinkinsiishaiginiu, wadie sibgu owamin.
Dimusi rani, bidi bidiniyarin, Adi Komii siya biigi biiyan wiga saiirin inkamin
Adam nikiuwiyin siir piu hiranki haiyin diminin siir nonkwokwokin. Mi
hirankar nitiyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin, wig sima kam
krimiir asi naokainae. Mi ta hiriinan saiirsika krima irni nwirniyam asi
naingwowi. Mi iikamim mi digworaekwowim ti nu iiir nwowim yim Adi
Komii siyar nonkwokwokim.

13 Mi kima ti dimin imiir daingwoki mi simiir hidgi. Mi wigim dimin
taeminim Adi Komii siiram kwisboinkii mi sima simiir mwowim dimin

taemin nitimwaniu karamae nwowi mi ti hiriinanin yio wadiekin, iyie? Miiyik rani? Yio miiyik rani, ini biyie ywowin.
14 Mi krima tariinanin ta saiir ti naingwoki mi inkam nwirin siir kana priei nwowi wigmi kanim simiir hiriinan, siya wi nidid prasae kipi kin. Dimusi rani, ta saiirsika.
15 Mi yim wigim yim ta saiirsiyin nididgak bi nwowikim. Dimusi rani, ta kan hiriinana simiirin Adi Komii siyar hauugin simiir mwo imiir higriniuam.
16 Mi iikamim ti hiriinan diminim simiirsi ninkinwaowarkii boinam naingwowi mi kara simiirin pi hiniina boini, aposel kam krima iikam imiirin wi dimin whir kigna apam kipi swoki kiwaki mi kara ti hiriinansi boinkikin. Ɨriig.

Mi om Korin hiran iikamim sima simar tirbunakim kumuniyin aiirsiyin

17 Mi tariinanin kara iikam kimiirin pi haigin idwoki rani, ti diminin kara kimiir boinkiyin siirsi. Dimusi rani, ti dimin biyieyim, kima tiriyim yim ini dimin miiyik miiyikim kima tirim, iripa kima haingiriyiu owiya Adi Komii siir inig iiir hainanam, ini saiir haibura.
18 Mi diminin biigi bii pi kara boinkii, yio hiniingin, kara iikam nhirim sima boina saiir wakaekin, kima Adi Komii siir inig iiir hainanam namiyim, kima iripa bi sibgu owikim kima yapa yapae priiyo priiyo amikim. Mi kara ta yai aiir wakaekiyin mi kara simiir yai nhirim simiirin ini kaimwowar mi okiyin.
19 Mi ya ini kaimwokikaimwowar ywowa. Mi kima wi kimiir iikam nhirim wi simiir yaiyim wi simiir niinakrimkripkii mi ti iikamim yipiki ta yaimwokiyaimwo aiir sibgu apiyim yim wi idowiiya simbi nimbini.
20 Mi hiriinamki niuwi, kima iripa haingiriyiu owi Adi Komii siir inig iiir hainanam mi naeyim kima naei, yim Biiyan Inkam Komii siir nae rani. Niingaka.
21 Mi kima nhirmiyam niki o karamae nwowi mi simiirin bii kima kimar hainami, kima kimar naeyamar mi hiriinanki niuwi ti iikamim yipiki mhoiiya niti, yim wi mhigar nini aoni. Mi tiriiginim yipiki bii namim naeyim yimbi kima kimar kwaeswonami mi kimiir mhiiyim pi digi digar nwowi mi kima op minim pa kwiyae nanaei mipa kwiyae whaowaenami.
22 Mi kima kimiir omaka hirar niki idwokai aenaniyim pa nopi, ha? Kima omakakakairgim mi kima hirar pi yidwokai aeyin mi kima hiriinan tir tani. Niingaka. Kima omaka Adi Komi siir inig hainaniya saiir nitiyim mi kima pi Adi Komii siir isidin simiir iikamim pi simiir nanokou kao rani. Kima ha naingwowi, yim sima ini kimiir inkam biyienan ywowim mi dimin taeminim yimbi kima kimar kwaeswonami. Mi kima ti iikam paeprikab hiriinanim simiir kiyopsibgi haiginiuwi ti dimin hiriinanin kima tirkiyin. Mi kima paniina naingwowi, kara kimiirin ti dimin imiirin wi paniina ti boin, ha? Mi kara kimiir ti hainanprapraski. Mi ti tari ti simiirsika, aniya? Niingaka.
23 Mi yaiya kara boinkiya kimiir ya kara Biiyan Inkam Komii siir hiranki haiga. Ta yaiya ya hiniinga, Judas siya Biiyan Inkam Komii Jisis siirin wir niiyaka napwougin mi siirin kimidiniya sau omomin siir iin yonkwoki, taka niiyaka Biiyan Inkam Komii siya bret iiir haiya saiir.
24 Mi siya ti bret iiir haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Dimusi rani, siirin siya hauugin. Mi siya bretin ha niinibimbiirgiyin mi siya siir kigna miriiyim kamim simiirin hiniina boinki, tiki diminin yio kariir piu aiir nikrigin. Kara naowi, kara wi iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiiya kima wi ti kara tirin, wi hiriinanar niki tiriyokiyokiiyim. Mi ti tariinan kara tirin, kara min niisiimauugin, kima wi kariiram nwoki aingwokiyim, ti diminim kara tirim kimiir simiiram.

25 Bretin siya hauuwin simiir saiir hiriinan. Mi siya wain op mobin ha mi
haiyin mi siya boinki, ta wain opa ti mob iiir nwomaiya ya min niisiimauuga,
Adi Komii siir yai win kibiya yipiki siya boinmimauuwa kimiir whinkinsiis
haiginiuam, ya saiir niisiimauugin. Mi tariigina kara wi minsi tirbwakainaei
kariir nhieya saeya naokiinaiini saiirsika.
26 Mi mhoiiya kima ti bret iiir naei mi ta wain opa mobnau tir nwomaiya
saiir mi kwiyaei, ti siya tira saiir hiriinan, yio kima Krais siir niisiimauuwi
siya iikam krimiir whinkinsiisam naokin. Mi wi siyar swoki itbudgiiyim.
27 Mi kimiir nhirim ti bret iiir naeyim mi ta opa mob iiir mi okaiya saiir mi
kwiyaeyim, yim min niisiimauugim dimin taeminim Biiyan Inkam Komii ieya
tirim simiir niisiimauugim. Mi kima ti dimin imiir naingwo omok karamae
nwowi, kima tira saiir hiriinan mi Adi Komii siya wi ha boini, kima siyiu
miiyiknan bi tirkim. Mi kima wi ta Krais siir nhieya mi siir piu aka, wi sowiir
kiyopsibgi haiginiuwi.
28 Mi iikamim simiir kwoinim sibgu daingwo omok mi ti dimin biyieyim yim
dinangrirmiigi. Mi mhoiiya ti bretin sima naei mi ta opa sima mi kwiyaei, yo
dimin komiiyin Biiyan Inkam Komiiyin siya tirin siir niisiimauugin.
29 Dimusika? Mi inkamin ta yaiya Biiyan Inkam Komiiyin siir piu aiir boina
saiir yai mwo aiir ninokninkin karamae nwowi mi siya ti nae iiirin ha naei
mi ta op aiirin ha mi kwiyaei mi siya wi ha naingwowi, tiriiginin yio dimin
bi nikrigin. Mi sima wi sima simar swoki iigikiyaonaei Adi Komii siya simiir
nonkwobumbunamin.
30 Mi ti hiriinan siyiuin kimiir iikam nhirim makinii mi sima kirie karamae
ha nwowi mi kimiir iikam nhirim sima wa naonami. Dimusi rani, sima
kimakar ninkin aekim ti bret iiirin mi kimakar mi inkin kwiyaekim ta opa
ti mob iiir nwomaiya saiirin. Mi kima bi niki aingwo omokikim ti dimin
hiriinanin kima tirin saiir hiriinan.
31 Mi kima Biiyan Inkam Komii siir nae iiir naeyam naingwowi mi
biiyin kima, kimiir kwoinin niki sibgu hidi mi Adi Komii siya kimiirin wi
nonkwobumbuninkin tani.
32 Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya krimiir nonkwobumbuninkini
siya minam naingwowi krima krimiir dimin biyieyim simiirin digiumii haim-
riiyiugig. Adi Komii siya ti hiriinan minam tiri, krima wi wadie nwoki
owim mi mhoiiya krima wi ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir
napiyim wi simaka nao rani.
33 Mi ta hiriinan saiirsika ti kariir nomiiyauwim kima iripa haingiriyiu aei
Biiyan Inkam Komii siir nae imiir, kima wi iki iikam nhirim simiiram tiki o
sima nitam. Mi mhoiiya kima ti nae iiir naei mi kima wa nwoki aingwokiyim
ti diminin biiya siya tirin krimiir siiramin.
34 Mi kimiir nhirkim mhiigi naowi mi kima biiyin naeyim hapi kimiir omaka
hira tiki aenani. Mi mhoiiya kira iki nhir imaka wi haini wit mi iripa wi
haini wini haingiriyiu aeni, Biiyan Inkam Komii siir nae imiir naeyamin.
Mi Adi Komii siya wi io nwo karamae hiriinanki nwowi mi Kimiirin wi
nonkwobunbuninkin tani, wari dimin biyieyim kima tirim simiirsiyin. Kara
boinkiyanim tariinan yim hiriinankim. Mi mhoiiya kara niti kimiir kigam mi
kara kimiirin digworaekwo nhirim kima niki sriigiyim kariiram yim wi haini
nini boini. Iriig.

12

Dimin kibi kibiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir boini

1 Ti kariir nomiiyauwim kara ti yai imiirin minam naingwo winkikin kima ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir sibgu inokninkinim.
2 Kima ta saiir dinokninkinki, biiya kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Kimiir kwoinim Setan siya kiyopiyaokiiyim mi kima kimiir kwoin iiirar napkim mi kima uruwai siyaowaini inig asi hainankim. Mi tiriiginin kimiirin wi yaimin dimin whir di swoki boini.
3 Mi hiriinanki niuwi, kara ha naingwowi, kima dinokninkin, iikamim sima hiniina boini, Jisis siir ti kiyopsibgi haiginiu! Mi Adi Komii siir naeyiuin wi ti hiriinan iikam imaka nwo rani. Mi Adi Komii siir naeyiuin iikamim simiir kwoinau nwokai karamae nwowi mi sima wi hiriinan boin tani, Jisis Krais siya Biiyan Inkam Komiigin digworaekwo whiekak imiir kigirkakikin. Niingaka.
4 Adi Komii siir naeyiuin kirie komii komii kasa bi hauugin iikam imiirin. Mi ta kirie hiriinana Adi Komii siir naeyiuin siya siyar hauu iskii, yaeya inkam nwir karamaeka.
5 Mi krima wi digar nwowi miipai miipaiyim Jisis Krais siir kwoin iiirarar naingwo mirii. Mi ti inkamin yipiki krimiir kigirkakiyin, siya siyairgin Adi Komii nwiruwan.
6 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siirim krima tiriyim krima siir kirie aiirar tiri. Mi Adi Komii siya siyairgin iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyin ti digworaekwowim sima tirim simiirsi.
7 Adi Komii siir naeyiuin siir kirieya siya iikam whiekakim simiirin yapa yapar niisiisiimauuwikin. Mi krima simiirin hirii hiriinankina bi kigikim. Mi krima simiirin minam tirkim, krima wi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugana saiirim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim.
8 Adi Komii siya iikam nhirim yim sima dimin hauuwikim mi nhirim yim sima diminin. Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiir kwoinim siyar kiyaii. Mi kimiirin siyar sibgu inokninkin haiginiuwi Adi Komii siir yai miiyik miiyikim simiir ninokninkinim. Adi Komii siir naeyiuin sasairgin iki iikam nhirim simiir kiyaiiyin. Mi simiirin pi siyar mi iisiimauuwi Adi Komii siir dimin taemin imiirin. Mi sima Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiirin pi iki iikam nhirim sim nini boinmimauu iuwi.
9 Adi Komii siir naeyiuin sasairgin iikam nhirmi kwoin kiyaiiyin mi sima siir asi sibgu wakaeyoknaei.
10 Mi siya siir kirieya iki iikam nhirim simiir warar mi hauu mi sima dimin taeminim wi ti hiriinan nwoki tirim. Mi iikam nhirim yim wi dimin kirie komii komiiyim biiya inkamki tir karamae nwowim yim wi simiir mi tiri. Mi iikam nhirim yim wi dimin taeminim Adi Komii siirim yim wi simiir nanaakninkii haiginiuwi. Mi iikam nhirim yim wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siir hiranki nitim mi dimin taeminim niksisaeiyim uridyiu biyieni hindanki mi iti yim wi simiir mi boinmimauuwi krimiirin. Mi iikam nhirim yim wi yaeya yaigin kwir mi boini yaigina biiya sima ninokninkin karamae nwowa saiir. Mi iikam nhirim yim wi ta yaiya saiir ninkpit boinmimauuwan inkam mi owi iki iikam nhirim sim.
11 Mi ti hiriinan diminpai diminpaiyim yim Adi Komii siir naeyiuin sasair hauuwi krimiirin. Siya siir kwoin iiirar napikin mi simiirin pi siir kwoinkar mi prihidnonkwokwo hauugi iikam imiirin. Friig.

Iikam whiekak krima Krais siir piua saiir piu haimii haimiigim

12 Krima ta saiirin ina ninokninkinim krimiir piua kwiruwarga mi saiir piu haimii haimiiyim kasa rani mi nim krima iikamim Krais siirim nim krima ini piunan ywowim. Krima kasa rani mi krima ini piu kwiruwar ywowiskiyim.

13 Krɨmiir iikam nhɨrɨm yɨm Judami pɨugana saiirgɨm. Mɨ nhɨrɨm yɨm Grikmikɨm mɨ kɨmiir nhɨrɨm yɨm whɨsarii mɨi mɨriiyan iikamkɨm mɨ kɨmiir nhɨrɨm yɨm dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨnyɨskaiigɨm. Mɨ nɨm krɨma ɨni nwɨruwar ywowɨskiyɨm ɨiya Adi Komii siir naeyɨuɨn ini hanɨiɨn krɨmiir kwoɨnau kwɨrii ɨdwokaiiyɨn. Mɨ krɨmiirɨn nwɨruwa nwowamɨn wɨ siya nɨnkiamasu haigɨnɨuwi. Adi Komii siir naeyɨuɨn siya nɨkropkiyɨn siya ha nɨtɨn, siya kɨmɨdiniya ini hanɨiɨn krɨmiir kwoɨn ɨmiir yauunɨ kwɨrii ɨdwokaini. Mɨ krɨmiirɨn ɨrɨpa siyar yɨnkiamasu haigɨnɨu nwɨruwa nwowamɨn.

14 Krɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm krɨmiir pɨuɨm kwɨruwa rani. Nɨingaka. Sɨma hoɨmgakaɨrgɨm.

15 Mɨ inkam nwɨri ɨga ha boɨni, kara ɨɨna rani mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ kara wɨ tɨ inkamɨn siir pɨu haɨmii nwo rani. Mɨ siir ɨga hɨriinan boɨni, ya dimɨn komii rani, wɨ saiir yai kɨpi wakae. Dimusi rani, ya tɨ inkamɨn siir pɨu haɨmiiga.

16 Mɨ inkam nwɨrni wɨɨna ha boɨni, kara nhwona rani mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ kara wɨ tɨ inkamɨn siir pɨu haɨmii nwo rani. Mɨ siir wɨɨna hɨriinan boɨni, ya dimɨn komii rani, wɨ saiir yai aiir kɨpi wakae. Dimusi rani, ya saeya ɨni tɨ inkamɨn siir pɨu haɨmii ywowa.

17 Kara pɨ hɨnɨɨna boɨni, krɨmiir pɨu ɨrkaka nhwona arar nonkwokwokɨswo mɨ krɨma dimɨn taemɨnɨm wɨ panɨɨna pɨ wakae omokɨn? Mɨ krɨmiir pɨu ɨrkaka wɨɨn arar nwokɨswo mɨ krɨma dimɨn taemɨnɨm wɨ panɨiɨn panɨɨna pɨ whakɨn? Nɨm wɨ dɨg di ywowi.

18 Adi Komii siya krɨmiir pɨu aiirɨn pɨu haɨmii kwɨruwar bɨ nonkwokwokikɨn. Nɨingaka. Siya krɨmiir pɨu haɨmii haɨmii ɨmiir nonkwokwowɨn mɨ sɨmiirɨn ɨni yapa yapa maeyaugakar ywowaigɨnɨuwɨn, siyar naɨngwokiyɨn saiir hɨriinan.

19 Mɨ krɨmiir pɨua saeya pɨu haɨmii kwɨruwakɨswo mɨ krɨmiir pɨua wɨ sɨbgu di yowi. Mɨ pɨugɨ pɨua ya wɨ papi pɨ yowɨn.

20 Krɨmiir pɨuɨm sɨma pɨu haɨmii haɨmii kwɨruwa rani, sɨmiir pɨu haɨmii haɨmiiyɨm kasa rani. Mɨ krɨmiir pɨuɨm ɨni kwɨruwar ywowɨskiyɨm.

21 Mɨ inkam nwɨrɨn siir nhwonan siir ɨɨna aiirɨn wɨ hɨnɨɨna boɨn tani, krɨma kɨriiram naɨngwo rani, krɨma, krɨma krɨmar mɨ owi ɨni mɨ owɨm. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn siir mwoɨn siir ɨga kwɨs owiirɨn wɨ hɨnɨɨna boɨn tani, kara kowiiram naɨngwo rani kara, kanakanar mɨ owi ɨni mɨ owɨn. Nɨingaka.

22 Krɨmiir pɨu haɨmii haɨmii nhɨrɨm krɨma ha naɨngwowi, yɨm dimɨn komii rani. Mɨ krɨmiir pɨuɨm tɨ hɨriinan pɨu haɨmii haɨmiiyɨm sɨma wara nwo karam nwowi mɨ krɨma wɨ kɨrɨe di ywowi. Nɨingaka.

23 Mɨ krɨmiir pɨu haɨmii nhɨrɨm nɨdidgak krɨma nwowiyɨm, krɨma sɨmiirɨn ɨinokɨinokɨn hɨriiyar hagiprakainanaeikɨm dimɨn taemɨni.

24 Mɨ krɨmiir pɨu haɨmii nhɨrɨm yɨm krɨma sɨmiir bɨ haigiprakaiigɨm. Tɨ dimɨn hɨriinanɨm yɨm Adi Komii siya nonkwokwokikɨm mɨ pɨu haɨmii haɨmii nhɨrɨm krɨma naɨngwowiyɨm hɨniɨn yɨm inɨgak rani, krɨma sɨmiirɨn dimɨn mɨiyɨk ɨmiirar higrɨnɨuwikɨm. Mɨ krɨma sɨmiirɨn ha naɨngwowi, yɨm ɨni krɨmiir pɨu haɨmii haɨmii nhɨrɨm sɨmiir haiburɨm.

25 Adi Komii siya tɨ hɨriinan mɨsi nonkwokwokikɨn, krɨma, krɨmiir. Pɨu ɨmiirɨn wɨ haɨmii haɨmii pɨ nwowisi mɨ sɨma wɨ kwɨrni kwɨrnisi nwokɨ aɨngwoyɨmyokɨm.

26 Mɨ krɨmiir ɨgrɨbɨn owɨnyaigɨ pikiiyɨm mɨ siya urur prasae bɨ swokɨ kɨnkiikɨn pɨu kwɨrkaka pɨ warar nɨnkɨn kɨmpɨpɨsugi ta siya mɨ kɨmpɨpɨsugiya saiir hɨriinan yɨo ɨni krɨmiir isidɨn saɨkar yɨnkɨn owɨn. Mɨ inkam nwɨrkɨ kɨmpɨpɨsuwi mɨ isid whɨrkakɨn yɨo wɨ warar mɨ ɨnkɨn kɨmpɨpɨsu ɨrkakii saɨkar. Mɨ tɨ hɨriinan sɨyɨuɨn, inkam nwɨrɨn siya maɨrgɨmaɨrga nwowi mɨ nɨm krɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga saɨkar mɨ ɨnkɨn owi.

27 Mi wim kima ti iikamim krimakar nwowim, nim krima ini Krais siir piua saiir hiriinan ywowim. Krima irira nwinira ini siir piu haimii haimiinan ywowim.
28 Adi Komii siya siir iikam nhirim simiirin hiniina nimbingin, hiniina nwowam. Siya biiyin kam krimiir nimbingin siir aposel inkam nwowam. Mi krimiir mhoiiya siya kam nhirim simiir yimbin profet kam nwowam, yipiki Krais siir yai imiir ninomokninkin haiginiuwiyim. Mi ti simiir mhoiiya siya kam nhirim simiir yimbin, iikam nowomwarkaiyiuwiyim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir. Mi sima wi wadie nwoki owim mi wi Adi Komii siirgisiir siyiu iiir nwoki sibgu apim. Mi siya nimbingiya simiir saiir mhoiiyan, siya iikam nhirim simiir yimbin, dimin kirie komii komiiyim simiir tiram mi nhirim iikamim yipiki maki niiyim simiir ninimniskii ikim mi nhirim iikam nhirim sim whindiriraerari ikim siyiupai siyiupaiyim sim mi nhirim iikam nhirmi kigriraowi ikim mi nhirim yaigina biiya sima ninokninkin karamaeya saiir ninomokninkinan ikim.
29 Mi tariinanin wi paniina tiri? Mi kima hiriiyar naingwowi ti kam whiekakim wi aposel kam kinar nwowi? Mi kima hiriiyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi profet kam kinar nwowi? Mi kima hiriiyar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi iikam nowomwarkaiyiuan inkam kinar nwowi Adi Komii siir yai aiir? Mi kima hiriiyar mi aingwowi iikam whiekakim wi dimin kirie komii komii kinar mi tiri?
30 Mi kima hiriiyar naingwowi iikam whiekakim wi iikamim makak makakim wi simiirar ninimniskii swowi? Mi kima hiriiyar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biiya krima ninokninkin karamae nwowim wi simiirar ninomokninkin digi? Mi kima hiriiyar naingwowi, krima whiekakim wi yaiyim biiya sima ninkpit boin karamae nwowim wi simiirar ninkpit boin digi? Niigaka. Adi Komii siya iikam krimiirin yapiyapi dimin hauugin irni nwirni ninan whinkinsiisim.
31 Kara kimiir boinkii, kima ti dimin komii komiiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim iikam krimiir simiir dinokninkinki. Mi tapa kara kimiirin pi dimin kibi whirin iki dimin nhirim simiir haiburin pi siir boinkii, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwin krimiir, kima wakaeyokna apam. Ириg.

13

Iikamim irni nwirniyam naingwowiyim Krimiir yaiga

1 Mi kara iikamim omom omomanim simiir yaigin imiir boini mi paekwosimi yaigin ikim mi kara nhirmiyam naingwokwo karam nwowi mi simiirin miiyik sibgu tir karamae mi owi mi ti yai hiriinanim kara boinim yim wi naekak nwo rani. An wi inkamin ii whisarii priihain priihainiyin diminam hain karamae nwowiyin an wi siir hiriinan nwowi.
2 Mi Adi Komii siir naeyiuin kirie kariir hauuwi mi kara ti Adi Komii siir dimin iiirin iikam imiirin wi hainingin boinmimauuwi. Mi kara Adi Komii siir aowa aowan dimin taeminim simiir ninomokninkini mi kara ti dimin taeminim simiir yaimwokiyaimwo imiir mi inokninkini mi kariir naingwo tibmiiya kirie ha nwowi mi kara ti mhiu iiir boinkii, siya hapi maeyau gwir namwoiuam, kira damki mi kara simiirin hiriinan boinkii namam mi kara iikam nhiram naingwokwo karam nwowi mi kara wi miiyan inkam komii nwo rani.
3 Mi kara iinokiinokin kariir umirim nae naeya sainanaei iikam paeprikabim simiiram mi Krais siir yai win kibi aiir boinmimauuwi mi inkam biyieyin krimiirin paeya ha nitoudnankaigii mi kara simiiram ha kiwakii mi krima paeki ha niuwaokaokii mi kara iikam nhirmiyam naingwokwo

karam nwowi. Mi kariir mii kibiya ya wi naekak nwo rani mi sima wi kariir whinkinsiis rani. Niingaka.

4 Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiiramin wi io nwosisau rani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi simiiram kigmair tani. Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima wi krimiir inig imiirar hainanprapras rani. Mi krima wi ha mi boin tani, kouwin ini krimar ywowin mi krima wi krimamar naingwona rani.

5 Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiirin wi siyiu miiyiki miiyik iiirar tiri. Mi krima wi krimiir piu aiiramar naingwona rani. Mi krima simiirin wi io aisiima niki osisauu rani. Mi krima dimin biyie biyieyim iikam nhirkim tirbumbuninkin haiginiuwim krimiir wi simiir swoki aingwo rani.

6 Krima wi mairgimairga nwo rani, nhirkim dimin biyie tiri. Mi sima krimiirin dimin miiyikni tiri mi krima wi mairgimairga haini nwowi.

7 Mi dimin taemin biyieyim krimiir tiri, krima wi yaimin dimin nomboboin tani, nim wi yai mikrimar nwowi. Mi iinokiinokin krima wi dimin miiyikam ti aingwo, iki iikam nhirim simiiram. Krima wi nhami nhami kipi naingwo dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya krimiir tiranim siiramin. Krima kirie hiriiyar dwoyokiyokii mi hiki ti dimin biyie biyieyim krimiir nimbiniyim simiirar timi hai.

8 Mi ti kwoin hiriinanin iikam nhirmiyam krima naingwokwonanaeiyin yio wi hiriiyar nwoyokiyokiii. Mi mhoiiya ta ii aeya nimbinii mi krima wi ii priei boimimauu rani, Adi Komii siir yai aiirin. Mi mhoiiya ta ii aeya nimbinii mi krima wi ii priei boin tani iki yaigin nhir imiirin. Mi ti dimin taeminim ti krima naingwowim hiniin yim wi hiriiyar namyokiyokiiyami, yim wa digii.

9 Mi tariinanin krima ti diminim simiirim sibgu aingwo rani, krima simiirin komii naingwo rani. Mi tariinanin krima ti Adi Komii siir dimin mwoki mwowim ini haini boinmimauunamim ti digworaekwowim mhoiiya nimbiyamanim.

10 Mi mhoiiya ti dimin taeminim digi dig nwowanim yim wi simbi nimbiyami. Mi ti diminim ti hindara nwosisaeyim, ti krima naingwowim hiniin, yim dimin kibiki kibikim, yim ti digworaekwowim yim wa digiuguski.

11 Mi iiya kara yinisim sapisapar nwowa kara yinisim sapisapnan boinkin. Mi iinokiinokin kara boiniyim, kara pa ninokninkini diminpai diminpaiyim ti yinisim sapisapim diminpai diminpai ninokninkiniyim simiir hiriinan. Dimusi rani, kariir kwoinin yinisim praigakni kwoinan nwokin. Mi tariinanin kara inakamae komii bidi yasae okiyin. Mi ti kwoin hiriinanin yinisim praigananin kara siir wara nonkwo rani. Yio ti hiriinan kwoinin, yio bidi digiyin.

12 Mi tariinanin krima Adi Komii siir dimin taeminim hoimgak naingwo rani, ti iikamim yipiki simiir aknainim opnain iokaka saiir nonkwo kigiyim simiir hiriinan, digworaekwo whiekakim whauuriyinan bi nwokim. Mi mhoiiya krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi haini sibgu inokninkini, diminin Adi Komii siya naingwowiyin kougi kou nwowin ta Adi Komii siya ninokninkina iikam whiekak krimiir saiir hiriinan.

13 Mi ta ii aiirin, tiki siyiu whoimim yio wi hiriiyar niki okripkaii mi ti siyiuim yim hiniingim, krimiir naingwo tibmiiya ini Adi Komii siirgisiiramar naingwo hiririua. Mi krimiir kwoin komiiyin ini ta nimbina Adi Komii siya nimbina ini saiiramar naingwo tibmii kiin iskiya mi krima ini Adi Komii siya mi iikam ikim, ini simiiramar naingwokwo iskiyim. Mi ti dimin komii komii whoimim yim wi digi rani mi whirin yipikin kougi kou nwowin yio minkin, iikam nhirmiyam naingwokwonanae. Ŧriig.

14

Mɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeya hauuwɨm krɨmiir yɨm ɨni ɨkɨ dimɨn taemɨn nhɨrɨm sɨmiir haiburɨm

1 Mɨ iikam kɨma bɨikɨbɨiyɨn iikam nhɨrmiyam daɨngwokwo. Yɨo tɨriigɨnɨn kougɨ kouwɨn ɨni siya ywowɨn. Mɨ kɨma Adi Komii siiramɨn dimɨnamɨn wɨ hɨriiyar nwokɨ naɨngwokwokrɨpkaiyɨm kɨmiir hauuwam siir naeyɨuɨn siir hɨrankɨn. Mɨ ta kɨrɨeya siya hauugiya tɨ dimɨnɨm sɨmiir boɨnmɨmauuam yɨm Adi Komii siya bɨdi yɨisiimauuɨm iikam ɨmiir mɨ taka kɨrɨeya ɨni ɨkɨ kɨrɨe nhɨrɨm sɨmiir haibura.

2 Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ yaigɨnpai yaigɨnpaiyɨm sɨm yaiyɨm sɨm boɨniyɨm, yɨpɨkɨ sɨma nɨnokɨnɨnkɨn karam nwowɨm, sɨma ɨkɨ iikamɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam bɨ tɨrkɨm yɨo Adi Komii siirgɨn tɨ sɨma boɨnɨn. Mɨ iikamɨm wɨ nɨnokɨnɨnkɨn tani tɨ yaiyɨm sɨma boɨni, sɨmiir yaimwokɨyaimwowɨm Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siya kɨrɨe tɨ iikam ɨmiir hauuwi mɨ sɨma wɨ tɨ aowa aowan dimɨn taemɨnɨm iikamkɨ nɨnokɨnɨnkɨn karamae nwowɨm wɨ sɨmiir boɨni.

3 Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuwiyɨm, sɨma iikam ɨmiirɨn mɨnam boɨni, kɨrɨe sɨmiir hauuwɨm, sɨmiir kwoɨn ɨmiir kɨrɨe haiyɨnɨuwam. Mɨ ta sɨmiir yaiya, iikam ɨmiirɨn wɨ saeya kiprɨd haigɨnɨuwi yɨpɨkɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiirsi naɨngwoyɨmiyokiyɨm wadɨe sɨbgu owam. Mɨ ta hɨriinan yaiya wɨ sɨmiir nwokɨ wokmaihaigɨnɨuɨm.

4 Mɨ iikam yɨpɨkɨ yaigɨna Adi Komii siir naeyɨu ɨeya hauuwa sɨmiir saiir boɨni, sɨma wɨ dimɨn taemɨnɨm sɨma sɨmar swokɨ kɨnsiisnaeiyɨm wɨ sɨmiir boɨni. Mɨ yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwi ɨkɨ iikamɨm sɨmiir, sɨma wɨ iikamɨm Adi Komii siir pɨugana saiirɨm wɨ sɨmiir whɨnkɨnsiisi kɨrɨe sɨmiir naɨngwo tɨbmiiya saeya nwowɨm.

5 Kara ha naɨngwowi kɨma ɨkɨ yai nhɨrɨm kɨma nɨnokɨnɨnkɨn karamaeyɨm sɨmiir boɨn mɨ kariir kwoɨnɨn ha naɨngwowi, kɨma whɨekakɨm Adi Komii siir yai kɨbiya saiirarar boɨnɨm. Ya tariigɨna ya dimɨn kɨrɨekɨ kɨrɨe waiwiiya tɨrana, saeyaɨrga. Mɨ tɨ iikamɨm sɨmiir yaiyɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuɨm, yɨm ɨni tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ yaigɨn kwɨrni yaiyɨm sɨma nɨnokɨnɨnkɨn karam nwowɨm sɨmiir boɨniyɨm ɨni sɨmiir haiburɨm. Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨ ta yaiya saiir yaimwokɨyaimwowa saiir sɨbgu ɨnkpɨt boɨni kɨmiirɨn mɨ tɨriigɨnɨm sɨma ɨrɨpa kɨmaka haɨngiriyɨu owi mɨ taka yai hɨriinana ya wɨ Adi Komii siir yaiya saiir hɨriinan nwowi.

6 Tɨ kariir nomiiyauɨm, mhoɨiya kara kɨmiiram nɨti, kɨmiir kɨgnakiyam mɨ kara kɨmiirɨn yaigɨna yɨpɨkɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeya hauuwa saiir nɨnɨ boɨni kɨmiirɨn mɨ kara wɨ kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu rani. Mɨ kara kɨmiirɨn dimɨn nhɨrɨm Adi Komii siya nɨisiimauuwɨm karir, kɨmiir boɨnmɨmauuwi mɨ kara Adi Komii siir yaimwokɨyaimwo nhɨr ɨmiir mɨ ɨsiimauuwi, yɨm tɨriigɨnɨm, yɨm nɨkrani kɨmiirɨn wɨ sɨma whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi.

7 Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨ ɨi haɨni mɨ siya sɨbgu haɨn karamae nwowi mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨma wɨ sɨbgu wakae sɨbgi rani. Nɨingaka. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan, inkamɨn ɨrii sɨbgu tɨo karamae nwowiyɨn mɨ siya mwai wɨ sɨbgu wao rani mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨma wɨ sɨbgu wakae sɨbgi rani. Mɨ tɨ dimɨn whɨso yɨo wɨ mɨiyɨknan nwo rani, wɨ biyɨekɨ biyɨe nwowi.

8 Mɨ inkamɨn ɨiyɨn sɨbgu haɨn karamae nwowi mɨ iikamɨm sɨma wɨ paniɨna nɨnokɨnɨnkɨni, sɨma yaiiyam nami? Nɨingaka, sɨma wɨ nɨnokɨnɨnkɨn tani.

9 Mɨ tɨ hɨriinan siyɨu kaimwowɨn mɨ iikamɨm sɨma yaigɨn kwɨr boɨni, yɨpɨkɨ iikam nhɨrkɨm nɨnokɨnɨnkɨn karamae nwowa mɨ ta sɨmiir yaiya wɨ tɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiir kiyopsɨbgi haigɨnɨuwi.

10 Mɨ tɨ nu ɨiirɨn, hɨnda tɨndan yaigɨnɨm kasakasa rani, siir nwowɨm. Mɨ tɨ yaigɨnɨm yɨm yaimwokakɨnaɨrgɨm.

11 Mi hiriinanki niuwi mi kara ti diminim inkam nwirki boinim kariir, kara wi ninokninkin tani. Mi siya wi ha naingwowi, kara om whiran inkamkin. Mi an kara wi ha mi aingwowi siya om whiran inkamkin. Mi krima wi iripa boin tani.
12 Mi ya tariigina ya hiriinansika. Dimusi rani, kima minam naingwokim, kiriepai kiriepaiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim miipai miipaiyim sim miriiyam. Mi hiriinanki niuwi, kimiir kwoin komiiyin wi ti kirieyim simiir haiyim daingwo siir hiranki miipai miipai imiir miriiyam. Mi hiriinanki niuwi, Adi Komii siir iikamim simiir kwoinim wi hiriinan saeya kirie haiginiuwi.
13 Mi iikamim sima yaigin kwir boini, yaigina sima ninoknkinkin karamae nwowa saiir mi sima wi Adi Komii siiramar ti swoki srii kirie simiir hauuim. Mi sima ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa wa nwoki sibgu anaaknkinkii haiginiuim iki iikam nhirim simiir.
14 Kara ha boini, siya wa tiri ta saiirin. Dimusi rani, kara Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iiir hainanpraprasi, ta yaigina kara ninoknkinkin karamae nwowa yipiki Adi Komii siya hauuwa kariir, ya kariir kwoinbudin sasar naingwo kwisboini mi kariir kwoinin yio ini hindira priiyakiiriririn.
15 Mi hiriinanki niuwi, kara Biiyan Inkam Komii siiramin wi kariir kwoinbud ieya kwisboinkii mi kariir kwoinin iriipi hiriinan. Mi mwai kariir kwoinbud ieya mi waowi mi kariir kwoinin iriipi hiriinan, yio wa mi waowi.
16 Mi kira nhwo kwisboini Adi Komii siiram mi siir inig iiir mi hainan-praprasi iki yaigin nhirim ti iikam ima ninoknkinkin karamae nwowim simiir mi sima wi paniina ninoknkinkini ta kira boina saeya wadieki niuwi mi sima kiriirin wa nwoki boinim hiniin, tariigina ya yai mwoki yaimwo aeyairga. Mi kira yaigin kwirniyin wi hiriinanar boini, ha? Mi siya ta yaiya kira boina saiir yaimwokiyaimwowa wi ninoknkinkin tani. Niingaka.
17 Mi kira hiriinan tiri mi kira Adi Komii siir inigin hiriiyar sibgu hainani mi ta kiriir yaiya iki iikam nhir imiirin wi paniina whinkinsiis haiginiuwi?
18 Kara Adi Komii siirin minsi boin wadiekii, kara iki yaiginpai yaiginpaiyim sim boinikin. Mi ti yaiginim kara boiniyim kima ninoknkinkin karamae nwowiyim simiirin yi kara bidi haiburin.
19 Mi kara iikam nhirim Adi Komii siir piugana saiirim simaka nidwowi mi krima iripa ha haingiriyiu owi Adi Komii siir inig hainanam mi kara biiyin ha niki aingwowi, kara diminin priei kipi boin yaigina krima ninoknkinkina saiirin mi ya tariigina wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim wadie sima sibgu owam. Kara simiirin wi dimin whiekak boinmimauu rani, yaigina sima ninoknkinkin karamae nwowa saiirin. Mi tiki yaiyim yim wi simiir whinkinsiis haiginiu rani.
20 Ti kariir nomiiyauim, diminim kima naingwowiyim, kima yinisim praigakni kwoinan kipi naingwo. Kima inikamaeni kwoinan dwo. Mi dimin taemin biyieyim iikamkim sim napiyim simiir warar dinkin aingwoyokiyokiigi, kima simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi ti hiriinan siyiuin siirin hindara daingwo owouu iuguski, yinisimin iniiyibar niki owiyin siir hiriinan. Mi dimin miiyik miiyikim yipiki kima naingwowiyim, yim ini inikamaeki sibgu aingwo omokiyim kwoin miiyikin ini simiir hiriinan ywowim.
21 Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa biiya profet Aisaiaki si winkiya, ya iikamim yaigin kwir boiniyim simiirin hiniina boinkikin,
kara, Biiyan Inkam Komiigin, kara pi ti iikamim yipiki Isrel simiir nuin siir hiranim simiirin pi yaeya yaigin boini, iikamim yipiki om whiranim sima simiir boinam. Mi yaigina kara simiir hauuwi mi sima wi kariir

yai imiir boinmimauuwi. Mi kariir iikamim sima wi kariiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka.

22 Mi hiriinanki niuwi, ti yaiginim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauugiyim kimiir, sima iikam hauugiyim kimiir, sima iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi, yipiki Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmii karamae nwowim mi sima wi saiir wakaeyam nwoki aingwowim. Ya wi tiriiginim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim wi simiir wara whinkinsiis haiginiu rani. Mi wi ti iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim wi simiirarar hauuwi. Mi yim tiriiginim yim sima ini hiriiyar naingwowim Adi Komii siya kaimwokikaimwowairgin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya inkami kwoin hiurworwokaii, dimin taeminim sima niisiimauuwim simiir boinmimauuwam, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwankim. Mi hiriinanki niuwi mi wi simiir kwoin imiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim siiraramar nanaokoukaowim.

23 Mi Adi Komii siir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima yaigina sima ninokninkin karamae nwowa saiir boini mi iikam nhirim yipiki ta yai aiir wakae ninokninkin karamae nwowi mi iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowi mi sima ha napninopkainaniyim mi sima wi ha boini, ti iikamim sima pi whaowaei.

24 Mi omkakim Adi Komii siir yai aiirarar boinmimauuwi, yaigina sima ninokninkina saiir mi iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowi ini haniin simiir kwirii idwokaiyim mi ti yaiyim simiir mi wakae karamae mi owi mi siya wi ha naingwowi, siya dimin miiyiknan bi tirkin. Mi ta hiriinan yaiya siir kwoinin wi saeya hiugrimkripi.

25 Mi ti yaiyim siir kwoinau hir nwokaiyim yim siya bi niki inokninkinwaokin mi mhoiiya sima wi idowiiyar nwowiguski. Mi siya niti, siya ogmwo wa nini hiuni mi siya wi Adi Komii siir inig iiir hainani mi siya wi ha boini, tariigina ya kaimwoki kaimwoka, Adi Komii siya ini simaka nwowin. Ɬriig.

Sima iripar haingiriyiu o Adi Komii siir inig iiir sibgu hainanam

26 Iikamim yipiki kanaka ninkin apninopkai miriiyim Krais siir mii aiir, kima wakae! Mi iiya kima iripa haingiriyiu hainani Adi Komii siir inig iiir mi kima wi hiniina tir. Nwirin yio wi mwai dokwo wao mi nwirin yio Adi Komii siir mii imiir dowomwarkaiyiu mi nwirin yio wi yaiya Adi Komii siya niisiimauuwa siir, yio wi saiir boinmimauu mi nwirin yio wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowiya wi saiir boin mi nwirin yio wi yaiya saiir ti swoki inkpit boinki kimiir mi kima whiekakarin wi hiniina tir. Mi kima wi iikamim yipiki hapaiir nwowim wi simiir kwoin imiirsi daingwoyimyok mi kima ta saiirin hiriinanar tiri mi Adi Komii siir iikamim simiir naingwo tibmiiya wi kirie hiriinan saiirsi nwowi.

27 Mi sima yaigin kwira kima ninokninkin karamaeya saiir boini mi saiirin nwiski mi boini mi nwoimgi mi boini ini mi owin, sima simar timi boin. Mi wim kima whiekakim simiirin wara boinam kipi naingwo. Niingaka. Biiyin inkam nwirki tiki boin mi nwirin yio mhoii timi boin. Mi siya saiir boini mi ta yai aiirin wi nwirki ninkpit boinkii kimiiramin.

28 Mi hapaiirin inkamki ta yai aiir ninkpit boinan inkam karamki niuwi mi inkamin yipiki yaigina kima ninokninkin karamaeya saiir boinin siya kimaka ninkin idwokaii mi siya wi ti yaiyim simiir kipi swoki boinmimin, siya hinda yaimikrimar didwo. Mi mhoiiya siya wi sasar boin Adi Komii saikan.

29 Mi yaiya Adi Komii siya niisiimauuwa simiir, ya nwis mi nwoimuwakar timi boin saiirin. Mi iki iikam nhirim yipiki hir nwowim, yim ta yai aiiram

maugi mɨ saiir hɨdgi, tari ta yaiya saiir yai mwokɨ yaimwowɨm ɨni Adi Komii siir yasi hɨrɨrɨua, iyɨe? Siir tani.
30 Mɨ nwɨrɨn yɨo wɨ hindara boɨn mɨ Adi Komii siya tɨ yai ɨmiirɨn wɨ inkam nwɨrni nɨisiimauuwi. Mɨ siya wa nɨnsiin okwokii tɨ yai ɨmiir nɨnkpɨt boɨnkiyam mɨ inkamɨn bɨi boɨnɨn yɨo wɨ hindara dɨdwo tani.
31 Mɨ hɨriinan tɨri mɨ kɨma Adi Komii siir yaiya wɨ nwɨnwɨra nwɨnwɨra dokwo boɨn. Mɨ ta hɨriinan saiirsika mɨ kɨma whɨekakarɨn wɨ nwokɨ ɨnokɨnɨnkɨnɨm Adi Komii siir yai aiirɨn mɨ kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya wɨ kɨrɨe nwokɨ owɨm.
32 Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siir naeyɨu ɨeya prɨihauuwɨm sɨmiir haii, Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuwɨm mɨ sɨma sɨmiir kwoɨnɨm mɨ sɨmiir yaiyɨm sɨmiirɨn sɨbgu kɨgrɨrao.
33 Dimusika? Adi Komii siya dimɨn taemɨnɨm ɨrɨpa bɨ nɨtapiyokɨn. Niingaka. Adi Komii siya ha naɨngwowi, kɨma ɨrɨpa haɨngiriyɨu owɨm, siir ɨnɨg ɨiir hainanam mɨ kwoɨn mɨiyɨk haiyam mɨ sɨbgu ɨdwowɨm mɨ kwoɨn hiinsɨma nwowɨm mɨ kwoɨn whɨrkɨwhɨruwa nwowɨm.
34 Mɨ tɨkɨ wig hɨriinanɨm sɨma ɨrɨpa kɨmaka haɨngiriyɨu owi Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir hainanam, yɨm sɨma hinda yai mɨkrɨmar dwo. Mɨ nɨm krɨma pɨ sɨmiir kɨgnɨnkɨn boɨn tani ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn naɨngwo tɨbmii kɨiniyɨm sɨmiirɨn. Mɨ tɨ dimɨnɨn siir boɨni, siyɨu komiiyɨn Adi Komii siir yokwo aiir nwowɨn yɨo hɨniɨna boɨnkɨn, wigɨm bɨi sɨma nɨdwokaii, sɨma wɨ inkamɨm ɨnɨg komiigakɨm wɨ sɨmiir hɨriinan kɨpi nwo.
35 Mɨ sɨma dimɨn nɨnokɨnɨnkɨnam tɨri mɨ sɨma wɨ sɨmiir omaka hɨriir dam mɨ sɨmiir kam ɨmiirɨn wɨ hɨr tɨnɨ srɨiyɨu tɨ dimɨnɨn Adi Komii siir yai aeya boɨna saiir yaimwokɨyaimwowa. Ya hɨriinan siyɨuɨn siyɨu mɨiyɨk rani, ɨiya kɨma Adi Komii siir ɨnɨg hainaniyɨm siir omaka aiir mɨ wigɨm saiirar kɨpi boɨn.
36 Mɨ kɨma kariir yai aiir wakae karamae dimusi nwowi, tɨ kara boɨnkiyɨm wigmi mɨ wɨm kɨma sɨmiirɨn kɨmɨdiniya yaeya yai boɨn? Mɨ kɨma hɨriiyar naɨngwowi, Adi Komii siir yaiya bɨiyɨn kɨmiiram arar nɨtka, aniya? Niingaka. Mɨ iikamɨm Adi Komii siir yai aiir nɨnokɨnɨnkɨnɨm ɨni kɨma kɨmar ywowɨskiyɨm, aniya? Niingaka.
37 Mɨ kɨmiir nwɨrɨn ha naɨngwowi, siirɨn yai Adi Komii siya hauugɨn mɨ siya ha mɨ aɨngwowi Adi Komii siir naeyɨuɨn siya siyar naɨngwo hauugɨn kɨrɨepai kɨrɨepaiyɨm siirɨn mɨ siya wa dɨnokɨnɨnkɨnki, ta yaiya kara wɨnkiya kɨmiiram kɨmiirɨn Adi Komii siya nɨmbingikɨn ta yai aiir wakaeyoknam.
38 Mɨ tɨ hɨriinan inkamɨn ta yai aiir nikwowaisii mɨ wɨm kɨma ɨriipɨ hɨriinan, wɨ siir timɨ ikwowaisii.
39 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ tɨ kariir nomiiyauɨm kɨma tɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siya nɨisiimauuwi kɨma boɨnmɨmauuwam, wɨ sɨmiir sɨmiirar daɨngwokwonanae mɨ tɨ kamɨm yɨpɨkɨ wɨ yaigɨna kɨma nɨnokɨnɨnkɨn karamae nwowa saiir boɨni mɨ kɨma sɨmiirɨn wɨ igbid kamiyau kɨpi hai.
40 Mɨ kɨma Adi Komii siir ɨnɨg ɨiir hainani mɨ ɨkɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiirɨn sɨbgu sɨbgu tɨr mɨ sɨbgu sɨbgu kiiriimdiyɨu haigɨn. Mɨ iikam whɨekakɨm diriiyar kɨpi boɨnswo. Niingaka. Ɨriig.

15

Pol siya Krais siya naonama mɨ siya swokɨ ɨnsiin ɨdwowa saiir boɨnkɨn

1 Mɨ tariinanɨn tɨ kariir nomiiyauɨm, kara mɨnan naɨngwowi, kɨma ta yai wɨn kɨbiya yɨpɨkɨ bɨigɨ bɨi kara boɨnmauuwa Jisɨs Krais siira, saiir daɨngwowarkaigi. Kɨma tɨ yai ɨmiir wakaeyɨm mɨ kɨmiir kwoɨnɨm ɨni kɨrɨeyar ywokiyɨm.

2 Ɨhɨ, ɨni ywokiya ta yai wɨn kɨbiya kara kɨmiir nikɨ boɨna mɨ kɨma saiirɨn hɨriiyar nonkworɨnukrɨpkaii mɨ kɨmiirɨm wɨ saeyar nanmaiwarkainaei. Mɨ hɨriinan karamaekɨ nɨuwi mɨ kɨma wɨ hindara prɨinaɨngwo tɨbmii kɨini.

3 Mɨ yaiya kara Jisɨs Krais siir hɨrankɨ kara haiya ya kara bɨdi boɨnmɨmauuwa kɨmiir. Taka yaiya ya yai whoɨmoni rani. Mɨ ta yaiya ya hɨniina boɨnka, Jisɨs Krais siya krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiirsi naokɨn, ta sɨma wɨnboɨnkiya bɨiya Adi Komii siir yokwo aiir saiir hɨriinan.

4 Mɨ siya ha naonamɨn mɨ sɨma siirɨn kɨmɨdiniya ɨenau haɨngikaigi mɨ ɨi kwoɨmaka siirɨn Adi Komii siya swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwoki. Yɨm sɨma bɨiya ta Adi Komii siir yokwo aiirɨn tɨ hɨriinan dimɨn kaimwo ɨmiirar mɨ wɨnboɨnkikɨm.

5 Mɨ ɨiya Adi Komii siya Jisɨs Krais siir hɨdnɨnsiin ɨdwowa mɨ siya bɨiyɨn Pita siir hɨriir yɨmbiyam mɨ mhoɨiya siya siir aposel kam ɨuur nwɨso sɨmiir hɨriir yɨmbiyam. Mɨ sɨma siirɨn warar bɨdi mɨ kɨgiyɨm.

6 Mɨ mhoɨiya, siya iikam whɨekakɨm naɨngwo tɨbmii kɨiniyɨm sɨmiir hɨriirɨn idowɨiyar yɨmbiyam mɨ sɨma ɨni siirar mɨ kɨgɨm. Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ siiram naɨngwo tɨbmii kɨinɨm mɨ siir siyɨu ɨiir napɨm, 500 bɨdi haiburɨm. Mɨ tɨ iikamɨm sɨmiir nhɨrɨm yɨm ɨna nikɨ owɨm mɨ nhɨrɨm yɨm bɨdi yaokaowɨm.

7 Mɨ mhoɨiya siya Jems siir hɨriir yɨmbiyam mɨ siya siirɨn bɨdiyar mɨ kɨgiyɨn. Mɨ siya siir aposel kamɨm sɨmiir hɨriirɨn ha mɨ ɨmbiyamɨm mɨ sɨma siirɨn bɨdiyar mɨ kɨgɨm.

8 Mɨ mhoɨigɨ mhoɨiyɨn siya ha nɨtɨn, kɨmɨdiniya kariir tɨriir yɨmbini. Mɨ kara siirɨn bɨdiyar mɨ kɨgiyɨn, yɨnisɨmɨn siir yopiiya siirɨn siyɨumwoni naokaina karam nwowiyɨn siir hɨriinan.

9 Dimusi rani, kara ɨni aowa ywowɨn kara inɨgak bɨ nwokɨn. Mɨ an kara ɨni tɨ Jisɨs Krais siir aposel kamɨm sɨmiir aowa ywowɨn. Dimusi rani, bɨiya Adi Komii siir iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm sɨmiirɨn kara tɨrbugɨm. Mɨ kara tariinanɨn tɨ hɨriinan kwoɨn asi naɨngwowi. Kara inkam paiigɨpaii rani, Jisɨs Krais siir aposel inkam nwowamɨn.

10 Mɨ dimusi rani, kariirɨn Adi Komii siir naɨngwobumbuwa, saeyar nɨtmaisok okwokɨn mɨ kariirɨn saeyar kɨnsiis haigɨnɨugɨn. Mɨ tariinanɨn kara ɨni Jisɨs Krais siir aposel inkam nwowɨn. Kariirɨn kwoɨn mɨiyɨkɨn Adi Komii siya hauugɨn mɨ siya whɨsarii bɨ nwokiyamkɨn. Nɨingaka. Kara mɨi komiiya siya hauuwa saiirar mɨriiyɨn mɨ ta mɨiya kara mɨriiya ɨni ɨkɨ iikam nhɨrmi mɨiyɨm sɨmiir haibura. Kara ta mɨiya kana kanar bɨ mɨriigɨn. Nɨingaka. Adi Komii siir naɨngwobumbuwa saeya kanakar nwoka. Mɨ taka ɨi aiirɨn, ta naɨngwobumbuwa tɨ mɨi ɨmiirɨn sasar mɨrii ɨskika.

11 Mɨ tɨ dimɨnɨn yɨo dimɨn Komii rani. Dimusi rani, krɨma whɨekakɨn kɨmiirɨn ta Adi Komii siir yai kɨbi aiirarar mɨ boɨnmɨmauugɨm. Mɨ ta yaiya saeyaɨrga kɨma naɨngwo tɨbmii kɨina. Ɨriig.

Iikamɨm naokaowɨm wa swokɨ ɨnsiin ɨdwodwowi

12 Mɨ ta yaiya krɨma boɨnmɨmauuwa saiir yaimwokɨyaimwowa ya hɨniinga. Ɨiya Jisɨs Krais siya naonama, siirɨn Adi Komii siyar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo. Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ kɨmiir nhɨrɨm hɨriinan dimusi boɨnkɨm, iikamɨm yɨpɨkɨ naokaowɨm sɨma wɨ swokɨ ɨnsiin ɨdwo rani. Mɨ sɨma tɨ hɨriinan boɨnɨm, sɨma ɨni habwowhaenan ywowɨm mɨ sɨma tɨ hɨriinan yai biyɨe asi boɨnkɨm.

13 Mɨ sɨmiir yaiya kaimwokɨswo mɨ ta Jisɨs Krais siya naonama Adi Komii siya siirɨn wɨ di swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowi.

14 Mɨ ta Jisɨs Krais siya naonama mɨ Adi Komii siya siirɨn hɨdnɨnsiin ɨdwo karamkɨswo mɨ ta Adi Komii siir yaiya ta ɨinokɨinok krɨma boɨnmɨmauuwiya

saeya wɨ naekak di ywowi. Mɨ hɨriinankɨswo mɨ kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siir yai aiiram nwowa ya wɨ naekak di ywowi.

15 Mɨ tɨ iikamɨm sɨmiir yaiyɨm sɨma yai kaimwokɨswo mɨ ta yaiya iikam ɨmiir krɨma boɨnmɨmauuwa Adi Komii siir mɨi ɨmiir, yɨm wɨ pɨ yɨksɨsaeyɨn. Dimusi rani, nɨm krɨma iikam ɨmiirɨn mɨn nowomwarkaiyɨugɨm, ta Jɨsɨs Krais siya naonama mɨ siirɨn Adi Komii siya swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowa saiir. Mɨ sɨmiir yaiya saeya yai kaimwokɨswo mɨ Adi Komii siya tɨ iikamɨm naokaowɨm sɨmiirɨn wɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo rani, omwai hɨriiyar waiyayokiyokɨiyamɨn. Niingaka.

16 Mɨ Adi Komii siya tɨ iikamɨm naokaowɨm sɨmiir hɨdnɨnsiin ɨdwo karam nwowi mɨ wɨ ɨriipɨ hɨriinanar pɨ mɨ tɨrɨn, siya Jɨsɨs Krais siirɨn wɨ di mɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowi, ɨiya siya naonama.

17 Mɨ Adi Komii siya Jɨsɨs Krais siirɨn hɨdnɨnsiin ɨdwo karam nwokɨswo ta siya naonama mɨ ta kɨmiir naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siya namaiwarkaina kɨmiir ya wɨ dimɨn komii di ywowi. Mɨ hɨriinan nwokɨswo mɨ wɨm kɨma wɨ iikam mɨiyɨknan di ywowi Adi Komii siir whwonkam ɨdan.

18 Mɨ ta yaiya tɨ iikamɨm sɨma boɨna saeya kaimwo nwokɨswo mɨ Adi Komii siya ɨkɨ iikamɨm naokaowɨm sɨmiirɨn wɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo rani. Mɨ mhoɨiya tɨ iikamɨm naokaowɨm, yɨpɨkɨ Jɨsɨs Krais siiram naɨngwo tɨbmii kɨinɨm, sɨma wɨ omwai Adi Komii saɨka waiyayokiyokɨi rani, sɨma wɨ hɨriiyar nonkwobumbunɨnkɨn ɨuguskii.

19 Krɨma Krais siiram daɨngwo tɨbmii kɨin mɨ siiram dwokwokɨn. Mɨ krɨma siiramɨn tɨ ɨiyɨm tɨ tariinan krɨma nwowɨm tɨ nu ɨiir, sɨmiiraramar nwokwokɨni siiramɨn, krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam mɨ krɨma wɨ iikam mɨiyɨknan nwo rani, nɨm wɨ siyɨu biyɨekɨ biyɨeyɨn si nwowi. Mɨ mhoɨiya krɨma naowi mɨ krɨmiir naɨngwo tɨbmiiya Jɨsɨs Krais siiram naɨngwo tɨbmii kɨina, ya wɨ krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu rani. Mɨ mhoɨiya ɨkɨ iikam nhɨrɨm krɨmiirsiyɨn wɨ naɨngwoyɨmyok prasae di kɨni. Mɨ sɨma krɨmiirɨn wɨ hɨniina pɨ boɨnɨn, krɨmiir kwoɨnɨn yɨo ɨni biyɨe ywowɨn.

20 Mɨ sɨma wɨ hɨriinan di boɨni. Dimusi rani, Adi Komii siya mhoɨiya wɨ krɨmiirar mɨ whɨnkɨnsiisi. Adi Komii siya Jɨsɨs Krais siya naonama mɨ siya siirɨn bɨdiyar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowɨn. Ya ta yaiya ya yai kaimwowaɨrga. Mɨ dimusi rani, Adi Komii siya hɨriinanar tɨrkɨn. Mɨ krɨma ta saiirɨn ɨna nɨnokɨnkɨnɨm, siya tɨ iikamɨm naokaowɨm sɨmiirɨn wa mɨ hɨdnɨsiin ɨdwowi.

21 Mɨ tariinanɨn, dimusi rani, tɨ inkam nwɨruwan Adam siir dimɨn biyɨeya saiirsika, iikam, whɨekakɨm wɨ asi naokaoyokiyokɨii. Mɨ yɨo tɨ inkam nwɨrɨn Jɨsɨs Kraisɨn, yɨo dimusi rani, yɨo siir mɨi aiirsika mɨ tɨ iikamɨm naokaowɨm, sɨmiirɨn wɨ Adi Komii siyar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowi.

22 Mɨ iikamɨm Adam siir yɨinɨe nwowɨm, nɨm krɨma ɨriipɨ hɨriinan nɨm krɨma wa mɨ aowi, krɨma wɨ ɨi prɨei nwo rani. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn, iikamɨm yɨpɨkɨ Jɨsɨs Krais siir pɨugana saiirɨm yɨpɨkɨ wɨ mhoɨiya naowi, Adi Komii siya krɨmiirɨn wɨ yarɨpar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwodwoswokii ɨrɨpa saɨka sɨbgu oyokiyokɨikaeyamam.

23 Mɨ siya krɨmiirɨn wa swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowi ɨiya siir kwoɨnkar naɨngwowi krɨmiiram saiir. Jɨsɨs Krais siya bɨiyɨn krɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiirsi naowɨn mɨ siirɨn Adi Komii siyar swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo. Mɨ mhoɨiya Jɨsɨs Krais siya swokɨ ɨti mɨ krɨmiirɨn wɨ Adi Komii siya swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwowi, yɨpɨkɨ, Jɨsɨs Krais siir pɨugana saiirɨm.

24 Mɨ ɨiya Krais Jɨsɨs siya swokɨ ɨti mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm yɨm wa dɨgii mɨ digworaekwowɨm tɨ nuɨn siir kɨgɨrkakiyɨm sɨmiir kɨrɨeyɨm yɨm wɨ siyar dɨgɨguski. Mɨ kamɨm bɨi nwowiyɨm mɨ gavmani inkam ɨkɨm, yɨpɨkɨ siir mɨi

inaka nantamyiriyirim mi Setan ni isidin yio iriipi hiriinan. Mi Jisis Krais siya siir iikam imiirin mi digworaekwo ikim, yim siir Adin, Adi Komii siir hauugii mi yio siya wi inkam komiinan namidwokaiyiuwi simiir kigirkakamin.

25 Mi simiirin wi Jisis Krais siyar kigirkaki mi wi ta iiya siya siir sau omom iiir hainururgi, wi saiirar nadigiuwi mi siya simiirin wi hiriiyar nonkworinu kripkaii siir whinkwo paekwoni.

26 Mi diminim mhoiigimhoii siya tirbugii, yio krimiir naoni siyiu ieya mi yio ti diminin yio wi hiriiyar digiguski.

27 Dimusika? Adi Komii siir Yokwowa ti dimin iiirin hiniina boinka, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krais siir iinarar bidi yonkwo digim. Mi ta yaiya ya ha boinka, ti digworaekwowim yim ini Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa arar nwowim. Mi dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwowim Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kinar ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya wi Jisis Krais siir whinkwo paekwoni nwo rani. Niingaka.

28 Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kina nwodigi mi yio siyarin Adi Komii siir yinisimin simiirin wi siyar kigirkaki. Mi yio Jisis Krais siyarin wi siir Adin siir whinkwo paekwoni nwowi. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi Adi Komii sasar kigirkak swowi.

29 Mi yim ti iikamim yipiki ha boinim, Adi Komii siya iikamim naokaowim simiirin wi swoki hidninsiin idwo rani mi sima wi piki hiniin siyiuin op siirsi baptais haiginiuwi, iki iikamim naokao imiirin? Mi simiir yaiya saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi sima iikamim naokaowim simiirin wi op paniina baptais haiginiuwi iikamim naokaowim mi wi piki hiniin dimin kibiyin si nimbiyami, ti dimin iiirsiyin, ha?

30 Mi simiir yaiyim sima yai kaimwo nwokiswo mi krima Jisis Krais siir iikamim simiirin wi hirii hirii dimuam boininaei ta Adi Komii siya simiir hidninsiin idwowana Jisis Krais siir hidninsiin idwowa saiir hiriinan saiir. Mi iikamim yipiki naokaowim, sima swoki insiin idwo karamae nwowi mi nim krima wi Adi Komii siir mii aiir mirii rani mi wi iki iikamim yipiki krimiir nisomaowam tirim wi simiiram nam tani. Niingaka.

31 Ti kariir nomiiyauim, iikamim iinokiinokin kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, wim kima ini Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais ini siir piugan aiir nwowim. Yio ti diminin, yio kariir kwoinin mairgimairga, siya nwowiyin yio siir dimin mwokimwo ieya mi ta hiriinan saiirsika, kara ta yaiya kimiir asi boinkika.

32 Mi kara nuan inkamim simiir kwoin ara nwokiswo mi an kara wi iki mwanhu mi wra minim om Efesas hiranim simaka bidi pimi intiowin. Mi kara wi piki hiniin dimin kibiyin siir ti haii siir hirankin, ha? Mi kaimwoki niuwi, ta yaiya iikamim naokaowim yim wi swoki insiin idwo rani. Mi krima iikam nhirim simiirin wi hiriinanar kigninkin boinkii, daingwo, owouugi mi mhoiiya krima naemin naei mi opmin kwiyaei mi krima ha naonami mi nim wi hindara nwoki digiguskiyim. Mi ti hiriinan boiniyim sima, sima yai miiyikni boin tani, nim krima ina ninokninkinim. Krima ti sima tira, saiir hiriinan kipi tir.

33 Ti yaiyim simiir wakaeki, iikamim yipiki kwoin bibiyie naingwowim wi sima kiyipsibgi haiginiuwi iki iikamim yipiki simaka napriririm simiir kwoin imiirin. Yim tiki yaiyim yim yaimwo imairgim. Wim wi nhirkim pi kiyipsibgi haiginiuwisi kima sibgu daingwo mi simaka kipi napririr.

34 Wim kima kipiinan bi nwokim mi kwoin miiyik bi naingwokim mi kima wari dimin biyieyim kima tirim simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi kimiir nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir ninokninkin karamae nwowim simiirin kara pi ti hiniina boini mi kima wi nididkakar nwowi. Iriig.

Mi iikamim naokaowim sima swoki insiin idwodwowi simiir piuim yim wi sima nwowi

35 Mi kam nhirim yim wi hiniina boini, ta yaiya iikamim naokaowim simiir boina sima swoki insiin idwodwowam, ya yai paii rani. Mi iikamim naokaowim sima wi paniina swoki insiin idwodwowi? Mi sima wi paka hiniin piua sae haii?

36 Mi sima hiriinan boini mi an kara wi hiniina boini, kima inkam paii rani, wakae! Mi kira dimin whirni nid haingikaii mi siya wi aisi-ima niki whaksisauu rani. Mi mhoiiya siya ha kinanpiyiknaiinii mi wa mwriinanaiinami. Mi kima dimin nidin opkak nwowiyin siir haingikaii mi siya wi swoki whak rani mi wi mi mwriinanaiinam tani. Mi iikamim yipiki naokaowim sima wa swoki insiin idwowi, ti dimin nidin waibrosin kima haingikaigiyin mi ha whaknanaiiniyin siir hiriinan.

37 Mi diminin kira haingikaiyin siir nidin nid komii rani. Kira nhwo iiir bi ninkinkin. Niingaka. Mi iiya kira nid iiir haingikaiiyim mi mhoiiya pi nhwo ieya whaknanaiinii.

38 Paenid nhirin yio si piua pi sai mi owi mi nhirin siyin yipi sai mi owi. Mi Adi Komii siya hinda siir kwoin ara naingwokiyin mi ti diminpai diminpaiyim simiir nhwoim ina yimbimbiiyamim.

39 Mi diminpai diminpaiyim sima piu kwiruwa bi nwokim simiir piuim ini kipa kipa ywowim. Inkamim yim sima piu mi nuan wraisuim yim sima piu mi ipiyinim yim sima piu mi anasuim yim sima piu.

40 Mi ti diminpai diminpaiyim yipiki ninomor kou hir nwowim, yim simiir piuim yim ini sima mi owim. Mi tiriiginim yipiki ninomor kou hir nwowim, simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima ywowim. Mi tiriiginim yipiki ti nu iiir nwowiyim yim simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima mi owim.

41 Mi yio bieni dimin kibiyin paenan niuyaiyin yio ini sai mi owin mi bwani dimin kibiyin paenan niuyaeiyin yio ini sai mi owin mi nauun whiekakim yim iriipi hiriinan, sima whiekakarin iripa bi mi okim nhirim simiir kirieya paenan niuyaeiya ini nhirim simiir imiir haiburim.

42 Mi iiya Adi Komii siya iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi, simiir kwoinbudin omwai hiriiyar waiyayokiyokiiyam, yim wi ti hiriinan nwowi. Krimiir piuim ini ti dimin nidim krima haigiiyim numir ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya iikam ima naowiyim mi krima simiir piuis biyieyim pi iriipi hiriinan ieyar mi haingikaigii. Mi ti piuim sima bi kimiminkiikim pa whiigi sasauuwi mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowi mhoiiya sima wi swoki whii rani. Niingaka.

43 Mi ti piuim ti ienau krima haingikaigiiyim, yim miiyik rani. Mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowanim, wi sima nwowi piu wadieki wadieyin. Mi piuim tiki krima haingikaigiiyim yim kirie rani. Yim ini opair ywowim. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim tiriiginim yim kirieki kirie ima.

44 Mi ti piuim ti krima haingikaigiiyim, yim nuan piu ima. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim ti piuim yim wi ninomor kou hiran piu win nwowi. Nuan piuim mi ninomor kouan piu ikim.

45 Taka yaiya ya ini Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa. Adi Komii siya biigi biiyin Adam siirar nonkwokwokikin. Siyairgin inkam kiingi kiinin

yipiki ti nu iiir napriririn. Mi Jisis Krais siirin inkamin ninomor kouwanin sima siirin hiniin boinkikin mi Adamin yipiki mhoiiya nwowin, krimiirin wi kwoinbud win siya hauuwi mi krimiirin wi siyar tirkii, omwai hiriiyar waiyayokiyokiigiyamim.

46 Mi yim ti piuim ninomor kouanim, krima wi bii simiir niki hai rani. Niingaka. Krima biiyin wi nuan piua wi saiir haii mi mhoiiya wi ti piuim ninomor kouanim wi simiir haii.

47 Adi Komii siya biigibiiyin Adam siirin nuni nonkwokwokin mi Jisis Kraisin, ti mhoiiyan Adamin, yio ninomor kouanki nitkin.

48 Mi nim iikamim yipiki ti nu iiir nwowiyim, nim krima ini Adam siir kwoinbudin ini siir hiriinan ywowim yio Adi Komii siya krimiirin nuni nonkwokwokikin. Mi nim krima iikamim yipiki wi ninomor kou hir nwowi, nim krima wi ti inkam nwirin, Jisis Krais nikiuwiyin, nim wi siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin nim wi siir haii.

49 Mi dimusi rani, nim krima ini ti nu iiir nwowim Mi hiriinanki niuwi mi nim ini Adamni hiniin ywowim, ti inkamin ti nuin siir tiranin. Mi ti hiriinan siyiuin, mhoiiya ninomor kou hir nwowi, nim wi Jisis Krais siir hiriinan nwowi, tiki inkam nwirin ninomor kouanin.

50 Mi ti kariir nomiiyauim kima wakae! Kara kimiir boinki, ti piuim, ti nuin siirim, Adi Komii siya kigirkakiyin, hiriirin wi wara nam tani, hir nwowamin. Mi digworaekwowim yipiki naokaowiyim mi whiiiyim, yim wi ti omin ti digworaekwowim naokao karamae nwowiyim, yim wi simiir hiriir wara nam tani. Niingaka.

51 Wakae! Panao kara kimiirin pi yaiyim aowa nwowim simiir boinkii. Mi krima Krais Jisis siir iikamim krimiir nhirim krima wi nao rani mi krima wi hiriinan tir tani. Mi krimiirin Adi Komii siya boinkii mi krimiir piuim yim wi sima nwowi.

52 Mi Adi Komii siya siir paekwosim imiir boinkii, kid maskiyam mi wi kimiminki rani, wi sinani haniin sinankii mi ti krimiir piuim wa ninkpitki, iiya ti kid ieya maskii. Mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim wi swoki ao rani. Niingaka.

53 Adi Komii siya krimiir piuim wi simiir tirkii yaeya piu nwowamin. Mi saeya ninomor kouan piu nwowi mi saeya wi wai piu nwo rani. Niingaka. Sima wi hiriinanar nwoyokiyokiikaeyami.

54 Kaimwoka, ta piua nu tirana ta krima haingikaigiya, mhoiiya saeya piu win nimbiyami mi wi hiriinan wadieyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta piua yipiki naonama, mhoiiya saeya swoki insiin idwowi mi wi pi ninkpitkii mi wi sai nwowi mi ya wi kwoinbud winin siir haii mi saeya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta ii aiirin mi ta yaiya Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa ya wi digi digar nwowi. Ta yaiya ya hiniina boinka, nao aiirin Adi Komii siya bidi ikwowaisii iguskiya. Mi iikamim mi aokaonanaeiyim yim iriipi hiriinan siya bidi mi onkwobumbuninkinkiyim.

55 Mi hiriinanaki niuwi, hiriinan tiri mi iikamim wi swoki aokao rani. Niingaka! Mi nao saeya wi krimiiram swoki it rani, krimiirnii owakiiyam. Niingaka.

56 Mi tariinanin krima wi hiriiyar kimpipisu kripkaii mi wa mi aowi. Dimusi rani, ti dimin bibiyieyim krima tirim simiirsika. Adi Komii siir siyiu komii krimiir bidiyar yiisiimauuwin dimin bibiyieyim krima tirim simiirin. Mi ta iiya ti dimin bibiyieyim ti krima tirim mi siyiu komii ikin, yim wa digiguski.

57 Krimiirin Adi Komii siya whinkinsiiskin. Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya bidi yonkwobumbuninkinkiyim dimin biyie saiir kirie imiirin, yipiki krimiir tiriya, krima naokaonanaeiyam. Mi

hiriinankiniuwi mi krima wi Adi Komii siir ti boin wadie mi siir inig iiir ti hainan.
58 Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kima sibgu dokworinu mi ta yaimwokiyaimwowa kara kimiir boina saiiram daingwo tibmiikiin. Kimiir kwoinim kipi swoki kisina mimin ti diminim kara boinkiyim simiirsiyin. Kima kirie hiriiyar dwokripkai mi ta Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir mii aiirarar mirii iski. Mi wim kima ta saiirin ina ninokninkinim, ta kimiir miiya yipiki kima miriiya Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram ya wi hindara priiyokaeyam tani, ya wi naeyar budi. Mi hiriinankiniuwi, tariigina saeya hiriinan tiri mi ni kira tari siir mii kibi aiir miriigin. Ɨriig.

16

Umirim Adi Komii siir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwi ikim

1 Mi tariinanin kara kimiirin pi min boinkii, wari umirim kima haingiriyiu haiginiuim simiir nhirim iikamim yipiki Adi Komii siirim om komii Jerusalem hir nwowim simiir ti whinkinsiis haiginiu. Mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii Galesia hiranim kara kimiirin ti hiriinan siyiu kaimwo iiirar mi boinkii wim kima iriipi hiriinanar timi tir.
2 Mi ti umirim ti kima haiiyim, ti miiyim kima miriiyim simiirsi, kima irira nwiniran sande sandeyim ti umirim simiirin haimii haimiiyim ha timi kiyau haigirarao. Mi iiya kima umir budie haiiyim kima komiiyar timi haigi. Mi iiya kima sapisap mi haiiyim, kima sapisapar timi haigi. Mi iiya kara niti kima wi mii komii mirii rani, umir iripa haingiriyiu haiginamin simiir hauuam.
3 Mi kima kimiir kam nhirim simiir dimbin ti umirim kima haingiriyiu haiginim simiir hainamim om komii Jerusalema hiriir. Mi iiya kara niti mi kara simiir miiyim wi yokwoni winkii sima hainamim ti umir imaka iki biiyan kamim naingwo tibmii kiiniyim simiir nini hauugigam. Mi ti kamim ti kima nimbinim, simiirin wi kara nikropkii om komii Jerusalema hiriir.
4 Mi kara ha naingwowi, ini mi owin karar mi ami om komii Jerusalema hiriirin mi sima wi kanakar ninkin ami. Ɨriig.

Pol siya om Korin hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin

5 Kara kimiirin wi mhoiiya nini kignaki. Kara wi nu Masedonia hiriir niki ami, biiyin wi hiran nu iiir niki boinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin.
6 Kara kimakan wi ii priei nwonaki rani. Mi tari wi hiriiyar tiri, kara wi bwan hoimgak rigar nwowi iiya opudgi hugi mi iiya naoki mi kininaei. Mi mhoiiya kara om whira namam naingwowi, kariirin wi kima whinam mi kariirin wi siyiu hir tini whinapyikiugig.
7 Kara kimiirin hindara nini kignakiyim mi ha swoki kwamsauim pi bori-isopi. Biiyan Inkam Komii siya kariiram naingwowi, kara kimaka bwanim wi iuwarigar nwowi.
8 Mi kara wi om Efesas tirar nwowi mi wi ta yaewou nae komiiya Pentikos dapiya wi saeyar nimbiyami.
9 Tariinanin kara tirar nwowamar tiri. Dimusi rani, ti omin siir tiran iikamim yim sima Adi Komii siir yai aiir wakaeyam tiri. Mi kariir siyiuin yio bidi kiwakiyin ta mii komiiya Biiyan Inkam Komiiyin siira, saiir miriiyam siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta mii aiirin sau omom whiekakar nikidugar windi wi dig nwo rani.
10 Mi Timoti siya kimiiram niti, kima wi siir boinwin akamie. Mi siya kimaka waraur nini onii, kima siirin wi sibgu kigrirao siya mirii Biiyan Inkam Komii siir mii aiir, kariir hiriinan.

11 Mɨ kima siirɨn wɨ hinɨina kɨpi boin, siya inɨgak rani kima wɨ hiriinan kɨpi tir. Kima wɨ siir whinkinsiis haiginiu mɨ siya kimiiramin wɨ kwoin mairgimairgakakar nikɨ ɨtim. Mɨ kara siiramin wɨ tirar nikɨ okwokinim tikɨ nomiiyau nhirɨm naingwo tibmiiyim simaka.
12 Mɨ tariinanin kara pɨ krimiir nomiiyauin Apolos nikɨuwiyin pɨ siir boini. Kara siirɨn minam nimpiwirwir sriigripkaii, siya ikɨ nomiiyau nhirɨm simaka ninkin ɨtim kimiir kignakiyam. Mɨ siya tariinanar namim pɨ boriisopi, mhoiiya siyɨuin rirmiiya nwokii mɨ siya wɨ haini niti kimiir kignakiyamin. Ɨriig

Mhoiigɨ mhoiiyan yai nhir ikim

13 Mɨ kima sibgu mintirao mɨ naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya sibgu donkworinu. Mɨ kima siirɨn digɨumii kɨpi haimriiyɨugig. Mɨ kima kɨpi nidid, kima sibgu dokworinu kripkai.
14 Mɨ kimiir miipai miipaiyim kima miriiyim kima iikam nhirmiyamin warar daingwokwonanaei.
15 Kima Stefanas simiirniiyin ina ninokninkinim nu Grik hirɨn simaniiyar naingwo tibmiigim biigɨ biiyin. Sima mii komii aiirar miriigim Adi Komii siir iikam imiir whinkinsiisamin. Kima ti kariir nomiiyauim, kara kimiirɨn pɨ igao yai boinkii.
16 Kima simiir yai imiir wakaeyokna mɨ kamim yɨpikɨ simaka miriiyim, simiir yai imiirɨn iriipɨ hiriinan wara. Mɨ simar mɨ tiriya saiir hiriinanar timɨ tir, simiir siyɨu iiirar timɨ ap.
17 Mɨ taka iiya kara mairgimairga asi nwowi. Dimusi rani, Stefanas, Fotyunetas mɨ Akaikas simiirsika sima kariiram nitkim. Mɨ wim kima kariiram bɨ nitikim mɨ yim sima nikrani, bidiyar yitim kariiramin.
18 Kima ta saiir dinokninkinki, sima mairgimairga kariiram tiri kara nwowim ta sima mɨ tiriya mairgimairga kima nwowam saiir hiriinan. Mɨ hiriinankiniuwi mɨ kima tɨ hiriinan kamim simiir diisiimauu mɨ simiir dokboinmamair haiginiu.
19 Tɨ iikamim yɨpikɨ Adi Komii siir inɨg ɨiir haingiriyɨu hainaniyim ɨripa ikɨ om nhirɨm nu komii Esia hiranim simiir hiranim, sima kimiir nokboinmamairgikim, Akwila mɨ siir wig aeya Prisila mɨ iikamim yɨpikɨ ɨripa Adi Komii siir inɨg ɨiir haingiriyɨu hainaniyim simiir omaka hir, sima kimiiram naingwokwonanaei. Mɨ sima kimiirɨn pranae pranae bɨ nokboinmamairgikim.
20 Mɨ tɨ nomiiyauim tɨ om Efesas tiranim yɨpikɨ Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim, sima kimiir nokboinmamairgikim. Ɨrni nwirni nokboinmamairiyim nomiiyaunan hindara dapirimdinam.
21 Mɨ tariinanin ta yokwowa Pol kariir iingɨ iingar nonkwo winkika mɨ kara kimiiram ha nokboinmamairgikin.
22 Wɨ Adi Komii sasar hauu ɨskii, hik komiigɨ komiiya tɨ iikam yɨpikɨ siiram naingwokwo karamae nwowim simiirɨn. Kara kimiiramin minam naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya pɨ nitsauuim.
23 Mɨ kara iinokiinokin wɨ Biiyan Inkam Komiiyin Jisis wɨ siiram sriinanaei siya whinkinsiis haiginiuim siir naingwobumbu komii aeya. Mɨ ta siir naingwobumbuwa wɨ kimaka hiriiyar nwokɨ okripkaiyim.
24 Kara kimiiramin nhami nhami naingwokwo rani, yɨpikɨ kima kanaka haingiriyɨu okiyim Jisis Krais siir iikamim. Ɨriig.

2 KORIN

Mi iiya Pol siya nu Maesedonia hir nwowa mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Korin hiranim simiiramin. Mi iiya Taitas siya om Korin hir haiburgigin mi siya ha nitkin nu Masedonia tiriirin Pol siiram mi siya om Korin hiran iikamim kimidiniya siir ini boinmimauuiu. Mi yokwowa yipiki Pol siya winkiya biiya ti iikam imiiram, sima saiir mwainim mi simiir nhirim simiir siyiu bibiyieyim ina yitkiigiigiyim. Mi simiir nhirim hiniina bi naingwokim Pol siya Adi Komii siir miiyan inkamkin. Niingaka. Mi Pol siya hiriinan kigin mi siya ta yokwowa ha winkin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wa nwoki aingwowim siya aposel inkam kiingikiingin. Mi iriipi hiriinan siya Korin hiran iikamim simiirin umir haingiriiyiu haiginam wara mi boinki iki Biiyan Inkam Komii siir isid nhirim yipikim paeprikab nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim iikamim naingwo tibmiiyim nu Judia hiranim yipiki umir digworaekwo karamae nwowim simiiram. Ɨriig.

1 Kara Polkin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin mi Kara siir yai imiir boinourwokai haiginiuwi. Biiyarin Adi Komii krimiir Wanin siya kariir nimbinamar naingwokin aposel inkam nwowam siir mii aiir miriiyam. Mi ta yokwowa kara mi krimiir nomiiyau ieya Timoti krirar winkika kimiiramin. Mi tariinanin saeya wi kimiiram niti iikamim Adi Komii siir piugana saiirim, wari om Korin hir nwowim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siirim, iki hinda tinda nwowim mi Grik nu haimii haimii nhirim simiir hiranim yim iriipi hiriinan.
2 Kara ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowanii hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae.

Pol siya Adi Komii siirin minsi boin wadiekikin siirin siya whinkinsiis haiginiugin

3 Krima Adi Komii siir inig iiir hainan prapraski, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir Adgin yipiki, krimiirsi naingwokwonanaeiyin, siir bwamki bwamkin. Mi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam hikim krimiir nimbiniyim simiirsi.
4 Siya krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwikin hikim krimiir nimbiniyim simiirsi warar. Mi hiriinanki niuwi mi nim krima wi iki iikam nhirim sim niki whinkinsiis haiginiuwim mi wi simiir nwoki iisiimauuwim hika simiir nimbiniiya saiirsi. Mi krima simiirin wa whinkinsiis haiginiui, ti dimin taeminim Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwim krimiir.
5 Yim ti diminim simiir bwamkibwamin yio hiniingin, dimin bibiyie whiekakim wi krimiir nimbini, krimiir kimpipisu haiginiuwam ta biiya sima tira Krais siir sima kimpipisu haiginiuwa saiir hiriinan. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin tiki hikpai hikpaiyim nitim krimiirin wi sima kimbipisu haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin Krais siya wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi, ti dimin taeminim Krais siir wokmai haiginiuwa mi krima wi iikam nhirim simiir wara nwoki wokmai haiginiuwim.
6 Iikamim dimin biyie Timoti kririir tirkim. Dimusi rani, krira kimiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugo kimiirin mi sima ini kimiirar mi whinkinsiis haiginiu mi kimiirar mi wokmai haiginiu ta saiir ninokninkinim hiniin, Adi Komii siya wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiiya siya wi kimiirar mi anmaiwarkainaei. Mi inkamin dimin biyie kimiir tirin mi krimiirin Adi

Komii siyar swoki whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima kinsiis haiginiuwi kwoin miiyikak nwowim. Dimusi rani, mhoiiya hikpai hikpaiyim nimbinii mi kiriirin ha kimbipisu haiginiuwi mi kira ta saiirsiyin wa kipi nikwokrimkrip Adi Komii siya wi kariirar whinkinsiis haiginiuwi, ta biiya siya whinkinsiis haiginiuwa kririir saiir hiriinan.

7 Nikrira iikam kimiirin ina ninokninkinim. Ɨiya hikpai hikpaigi nimbiniiyim kimiir kimbipisu haiginiuwam, ti hikim kima ini kriraka mi inkin haiyim. Krira ina ninokninkino, Adi Komii siya kimiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, kimiir wokmai haiginiuwam, ta Adi Komii siya mi whinkinsiis haiginiuwa, kririir wokmai haiginiuwam saiir hiriinan.

8 Mi nikrira hiriinanar naingwowi, wim kima ti hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim nu komii Esia hir, kima simiirin bidiyar mi inokninkinim. Hikpai hikpaiyim kririir nimbiniiyim hindara ninkin idududraraowi mi ini kririir kirie aiir haiburim mi krira pariiparii pi naowim.

9 Krira hiriiyar yaingwo, krira wa naowi. Mi iiya ti dimin taemin hiriinanim kririir nimbiniiyim mi krira pi hiriiyar naingwowi, krira wi dig nwo rani, kririirin sima whinkinsiis haiginiugin ta saiir ninokninkinim Adi Komiiyin yipiki naokaowim sim hidninsiin idwowin siya siyairgin kririir whinkinsiis haiginiuwiyin.

10 Siya kririirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwin ti dimin biyie biyieyim kririir nimbiniiyim simiirsi warar mi hiriinan saiirsika, krira paniinsi yaosi. Mhoiiya siya kririirin wa swoki whinkinsiis haiginiuwi. Krira hiriiyar naingwowi, mhoiiya siya wi kririirar swoki whinkinsiis haiginiuwi mi wi kririirar mi kigriraowi.

11 Ta kima whinkinsiis haiginiuwa kririir saiir hiriinan, ta kima kwis boinkiya Adi Komii siiram kririir whinkinsiis haiginiuwam, kima wi hiriinan tir. Mi mhoiiya iikam nhirim sima hiriinan wakaei Adi Komii siya dimin taeminim kima kwisboinim siiram, kririir whinkinsiis haiginiuwam, siya simiir bidi wakaeyin mi sima wi siir inig iiir hainanprapraskii mi wi hiniina boinkii, siya wadiekin. Ɨriig.

Pol siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi siya om Korin hiriir bi namkin

12 Nikrira ti dimin imiiramin ini mairgimairgar mi okiyo kririir kwoinin kririirin hiniina boinkin, tiki miiyim ti krira miriiyokiyokiiyim iki omom omomim sim mi kimiir waraur, yim wadie kinairgim, Adi Komii siir naeyiuin siyar bidi whinkinsiis haiginiuwin kririirin. Kririir siyiu iiirsiyar ti krira tirin biiya iikamim simiir whwonkam ida, yim tiriiginim yim kaimwokinar bidi ywowim. Mi ti nuin siir tiran siyiuim ti iikam ima ninokninkiniyin yio kririir bi whinkinsiis haiginiugin ti dimin taeminim simiir tiramin. Niingaka Adi Komii sasairgin kririir whinkinsiis haiginiuwin ti dimin taemin imiir tirim. Krira ti siyiu iiir napko iiya krira iikamim nuanim kimaka waraur nwowa mi krira iikam kimaka ti hiriinan siyiu iiir asi mi apkripkaigo mi krira ta saiiramin mairgimairga prasae bi kinko.

13 Mi ti yaiyim ti kara winkiyim kimiiram ta yokwo aiir simiir yaim-wokiyaimwowim yim aowa nwo rani. Mi yim kimiiramin minam winkikim kima sibgu ninokninkinim wari yaiyim kara winkiyim kimiiram mi wari kimar mwaini simairgim. Kara ha naingwowi, kima ti dimin taemin imiirin ina sibgu inokninkinim. Mi tariinanin kima ini inkam krimiirarar niki inokninkinsasaeyim mi an kara ha naingwowi, mhoiiya kima krimiir siyiu iiirin wi hainiingi sibgu inokninkini.

14 Mi taka iiya Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya swoki iti mi krimiirin siya swoki anmaiwarkainaei mi krira wi mairgimairga kimaka nwowi, ta kima

nwowa Krais saika, saiir hiriinan. Mi kima wi mairgimairga krimiiram nwowi yipiki aposel inkamim yipiki kimiir boinmimauuim ta yai kibie aiir mi kimiir whinkinsiin haiginiuim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwo imiir.

15 Kara hiriiyar naingwokin kima kariiramin wi mairgimairga prasae kin tani. Mi kara biiyin pi hiniina boini, kara kimiiramin wa niti kimiir kignakiiyamin mi kara wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, idipidip mairgimairga kima nwowam.

16 Mi iiya kara kimiir kignakiyam naingwowi, kara namin nu haimii Masedonia hiriir mi mhoiiya nu haimii Masedonia hir haiburgigi mi kara wa swoki iti kimiiramar mi kima wi kariir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi kariirin wa nwoki ikropkiyim nu haimii Judia hiriir mi kara kimiirin wi idipidip asi kigi.

17 Mi kima hiriiyar naingwowi ta iiya kara nimbina kimiir kignakiyam kara nonkwowa mi tari kara ti dimin taeminim simiir bi sibgu aingwo omokin mi kariir kwoinin hiriinansi swoki kisina haigigin, ha? Mi kima hiriiyar naingwowi, an kara ini ti nuin siir inkam biyienan ywowin yipiki ti hiriinan boinkiyin, ihi, kara wa niti mi kariir kwoinin kara hiriinan tiram naingwo rani, yi ini niingakiniingar ywowiskiyin!

18 Adi Komii siir hiriinan, yio siya iinokiinokin yai mwowar boinanaeikin. Mi an kara iriipi hiriinan iinokiinokin yaimwo imiirarar mi boinikin. Mi kara kimiirin ha bi boinkin kara wi kapi niti mi iiya kariir kwoinin ha naingwowi, kara wi nit rani. Kara kimiirin wi hiriinan boin tani niingaka.

19 Sailas, Timoti mi karar, krima iinokiinokin kimiirin Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais, siirar boinmimauugin. Kima ina ninokninkinim Krais siya dimin sim whir bi swoki imbin miminkin siya tiramin. Mi ta siya boinkiya mi mhoiiya siir kwoinin wi swoki kisina haigi rani. Niingaka. Diminin siya boinim simairgim.

20 Mi ti hiriinan tirim mi ti nimbinpai nimbinpaiyim yipiki Adi Komii siya boinkiyim yim ini kaimwokina hiriinanar mi imbiyamim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir inig iiir hainan prapras boinkikim, kiriir yaiya ya yai Kaimwo aeyairga.

21 Adi Komii sasairgin yipikin krimiir whiekakar whinkinsiis haiginiuwiyin, Krais saika nwirua nwowam.

22 Krimiirin Adi Komii siyar nimbingin siyamar mi siir naeyiuin siirin siyar mi haigi haiginiu krimiir kwoinauin mi ti dimin sim hiriinanin krimiirin siyar mi hauu krimiir niisiimauuwam hiniin, mhoiiya siya wi krimiir hauuwi dimin taeminim.

23 Mi kara ti digworaekwowim simiir niksisaei, Adi Komii siya kariir kwoin iiirin ina ninokninkinin mi ti siirin wi siyar ninokninkin haiginiuwi. Mi kara ti dimin taemin imiirin kaimwowar boinkii. Kara biiyin om Korin warauran iikamim kimiir bi nini kignikim, nu haimii Masedonia tirankin kara bi nitkin. Dimusi rani, kara iikam kimiirin io nwowim pi boriisopi wim wi yaimwo whwonkamim niigi niiga pi nwowisi.

24 Krima kimiirin ti hiriinan bi boinkim, krima kimiirin ti digworaekwowim Adi Komii siirim kima naingwo tibmii kiinim simiir warar ninkin kigirkaki. Niingaka krima ta saiirin ina ninokninkinim kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmiiya ya ini ywowa. Mi nim krima, kimaka minam mirii, mairgimairga kimiir nwowaiginiuwim mi kirie nwowim. Friig.

2

1 Mi ta hiriinan saiirsika, kara ha naingwowi kara wi kimiiram waraur swoki it rani kima naingwoyimyoksi mi hikak kima nwosi.

2 Mɨ kara kɨmiir kwoɨn ɨiir kiyopsɨbgi haigɨnɨuwi ɨo whwonkam kɨma nanaowam mɨ kariirɨn wɨ nhɨnga tɨri, maɨrgɨmaɨrga kara nwowamɨn? Niingaka. Kara tɨ iikamɨm sɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyopsɨbgi haigɨnɨuwɨm pɨ boriisopi ɨo whwonkam sɨma nanaowɨm, yɨpɨkɨ ɨinokɨinok kariir nwowaigɨnɨuwiyɨm maɨrgɨmaɨrga. Niingaka.

3 Kara iikam kɨmiir ninɨ kɨgnakiyɨm pɨ boriisopi an wɨ maɨrgɨmaɨrga karamae kɨma pɨ nwowaigɨnɨuwisi. Kara ha naɨngwowi, kɨma kariirɨn hɨriinanar whɨnkɨnsiis haigɨnɨu krɨpkai, hɨriinan maɨrgɨmaɨrgar nwokrɨpkaiyɨm. Mɨ ta yokwowa kara wɨnkiya bɨiya iikam kɨmiiram, kara kɨmiirɨn mɨn boɨnkikɨn digworaekwowɨm maɨrgɨmaɨrga nwo karamae kara nwowiyɨm sɨmiir. Mɨ kara hɨriiyar naɨngwowi, ɨiya kara maɨrgɨmaɨrga mɨ owiyɨm mɨ wɨm kɨma ɨriipɨ hɨriinan, ɨni maɨrgɨmaɨrgar mɨ owɨm.

4 Mɨ ɨiya kara yokwo kɨmiiram wɨnɨn, kariir kwoɨnɨn mɨiyɨk mɨiyɨknan bɨ nwokikɨn. Mɨ ɨiya kara ta yokwowa kɨmiiram wɨnkiya kara hindara nouu wɨnkikɨn. Kara mɨnsi naɨngwoyɨmyokikɨn, warɨ dimɨn biyɨeyɨm kɨmiir kwoɨnau waraur nwokaiyɨm kɨmiirɨn wɨ sɨm pɨ nɨpiyaokɨiisi. Mɨ ta yokwowa kara kɨmiiram mɨnam bɨ wɨnboɨnkikɨn hɨk kɨmiir hauuam. Niingaka kara kɨmiiramɨn mɨnsi wɨnboɨnkikɨn kɨma kara naɨngwokwowiya kɨmiiram saiir nɨnokɨnkɨnɨm. Ɨriig.

Pol siya mɨn boɨnkɨn om Korin hɨran iikamɨm sɨma tɨ inkamɨn yɨpɨkɨ dimɨn biyɨe tɨrɨn siir swokɨ ɨkɨunam.

5 Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨ dimɨn taemɨn biyɨe tɨrɨn, siya wɨ kwoɨn whwokwoka nwowamɨn wɨ kariirara kɨpi nwo haigɨnɨu. Mɨ siya wɨ iikam hoɨmgak kwoɨn whwokwoka nwowamɨn wɨ kɨmiir warar timɨ ohaigɨnɨu. Mɨ kara tɨ inkamɨn ɨgao yai siir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir wara boɨn tani.

6 Mɨ dimɨn taemɨnɨm iikam kɨma tɨrɨm siir, tɨ dimɨn biyɨeyɨm siya tɨrɨm sɨmiirsi, yɨm bɨdi dɨgiyɨm.

7 Mɨ tariinanɨn iikam kɨma wɨ siir dimɨn biyɨeyɨm siya tɨrɨm sɨmiir sɨmiira kɨpi naɨngwokwonanaei, yɨm bɨdi dɨgiyɨm mɨ bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Mɨ kɨma siirɨn yai mɨiyɨk ɨmiirarar boɨnmɨmauu mɨ siirɨn sɨbgu siiboboɨnɨu haigɨnɨu mɨ tɨ dimɨn taemɨn hɨriinanɨm yɨm wɨ siir kiyopsɨbgi haigɨnɨu rani, siir kwoɨnɨn biyɨe siya nwowɨguskiyamɨn niingaka.

8 Mɨ hɨriinankɨnɨuwi mɨ kara kɨmiirɨn pɨ ɨgao yai hɨnɨina boɨnkii, kɨma siirɨn hɨnɨina dɨisiimauu, kɨma siiram naɨngwokwonanaei mɨ siirsi mɨ aɨngwoyɨmyoki.

9 Kariir kwoɨn komiiyɨn hɨnɨina naɨngwowi, kɨma kariir yai aiiramɨn ɨna sɨbgu wakaeyoknam mɨ ta hɨriinan saiirsika kara ta yokwowa kɨmiiram asi wɨnkikɨn.

10 Iikam kɨma tɨ dimɨn taemɨn biyɨeyɨm tɨ inkam nwɨruan siyasiyar tɨrɨm kɨmiir sɨmiirsi kɨpi naɨngwo. Kɨma siir dimɨn biyɨe ɨmiir haiyoprimdiyɨumiigii mɨ an kara ɨriipɨ hɨriinan wɨ siir dimɨn biyɨe ɨmiirar mɨ haiyoprimdiyɨumiigi. Mɨ tɨ dimɨn taemɨn bibiyɨeyɨm hɨriiyar nwokrɨpkaii mɨ mhoɨiya sɨmiirɨn kara haiyoprimdiyɨumiigii mɨ kara wɨ hɨnɨina tɨri, Krais siir whwonkam ɨdan, kara kɨmiirɨn wɨ wadɨekɨ wadɨeyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi.

11 Mɨ krɨma iikamɨm sɨmiir dimɨn bibiyɨeyɨm sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigi. Krɨmiirɨn wɨ Setan siya pɨ nɨpiyaokɨiisi mɨ wɨ siya pɨ mɨ ɨksɨsaeisi, tɨ inkamɨn yɨpɨkɨn krɨma nwowɨn ɨo. Ɨhɨ, krɨma bɨdiyar yɨnokɨnkɨnɨm mɨiya Setan siya tɨram naɨngwowa. Ɨriig.

Pol siya hɨkak Taitas siirsi nwokɨn siya om Troas hɨr nwo karamae nwowɨn

12 Bɨiya kara nama bɨigɨ bɨi om Troasa hɨriir, Krais siir yai kɨbi kɨbi ɨmiir boɨnmɨmauuam bɨiyɨn kɨmɨdiniya Bɨiyan Inkam Komii siyar yamkwokɨn mɨ

hirin siyar ini diriraerarkwokin simiir kwoin imiirin. Mi sima yaiyim yipiki kara boinmimauuim simiiram asi naingwokim simiir wakaeyam.
13 Mi kara naingwoyimiyok prasae bi kinkin. Dimusi rani, kara krimiir nomiiyauin Taitas siiram nwonanaekin. Mi siya bi nitkin kariir kigniyim. Mi kara iikamim yipiki hapairanim simiirin hiniin asi boingigin kima ha dwoki. Mi kara om Troas hir ha haiburgigin mi kimidiniya nu haimii Masedonia hiriir yam. Ɬriig.

Aposel kam imiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiugin Setan siir nikwowaisiiyam.

14 Hindie wit, nimbi Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekii. Dimusi rani, krima ini Jisis Krais siir aowa ywowim mi ini saikar yamimasuwim mi krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kirie nwowamin. Ti nuan dimin biyie biyieyim simiirsi. Adi Komii siya krimiirin minam nikiunakin Krais siir yai kibiya saiir boinmimauuim hinda tinda. Mi ta yai kibiya ya ini piuii miiyiknan ywowa omom omomim saeya bidi yinyokiigiya.
15 Nim krima ini piuii miiyiknan ywowim, iikamim yipiki Adi Komii siya nanmaiwarkainam simiirar ninyokiigi ti iikamim yipiki biyie nwowim mi whaowaeki ikim. Mi hiriinan tiri krima mi krimiir miiyim yim wi Adi Komii siir hirankar haiyiskii.
16 Mi ti iikamim yipiki whaowaeniskiyim yim wi paeni omin siirar nasae oyokiyokiikaeyami krima mi krimiir yai aeya ya ini piuii biyienan whaknan ywowa mi simiirin wi saeya tiri mi sima wa naokaonami. Mi yim ti iikam nhirim yipiki wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei, saika hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam, krima mi krimiir yai ikim yim ini diminin sibgu whakiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi simiirin wi siyar tirki, wadie sibgu owamin. Yipiki inkamkin ti hiriinan diminin siir sibgu tiri? Inkam nwirmin nwirmin karamaeyairga. Niingaka.
17 Mi iikam whiekakim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim sima simiir piu ara boinmimauuwi yim sima hinda umir haiyamar naingwowi mi ta miiya krima miriiya, nim krima hiriinan bi tirikim. Krimiir kwoinim yim wadiekim mi nim krima Krais siir yai kibi aiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krimiirin Adi Komii siya nimbingim mi krimiirin siya nikropkikin ta saiiram. Mi krima mi Krais siya krima ini iripar yamasuim mi krimiir kwoinim ini kwoin whiruar ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiirar kigin, krima siir yai aiir boinmimauuim. Ɬriig.

3

Nim krima siyiu winin siir miiyan inkamkim

1 Ti dimin taeminim krima winkiyim kimiiram simiir tir mi kimiir kwoinim wa nwoki aingwowim krima krimiir inig imiirar hainanaei mi kima wa nwoki aingwowim hiniin, nim krima wadiekim, aniya? Mi wim kima hiriiyar naingwowi, nim krima ini iki kam nhirim yipiki kimiir hauugiyim yokwo iki iikam nhirim om whiranim simiiram, ini simiir hiriinan ywowim kimiir boinkiyam hiniin, yim sima iikam wadiekim? Mi wim kima hiriiyar mi aingwowi, nim krima ini hiriiyar mi aingwowim kima yokwo krimiiram winkiyim mi iki iikam nhirim yim wa nwoki aingwowim nim krima inkam wadiekim, aniya? Niingaka. Krima yokwo kwir haiyim pi boriisopi.
2 Mi wim kimarin ini ta yokwo hiriinana ini saiir hiriinan ywowim, ta krimiiram winkiya. Mi iikamim sima kigi mi sima wa ninokninkinki krimiir miiyim mii wadiekim. Mi nim krima bidinanar ninokninkinkim hiniin, ta yaiya ya yaimwo aeyairga.

3 Wim kima ini ta yokwo hiriinana ini saiir hiriinan ywowim. Wim kima ini yokwowa Jisis Kraiski si winkiya ini saiir hiriinan ywowim. Kariirin siya nimbingikin mi ta yokwowa siya hauugika. Mi an kara ha namin mi kimidiniya kimiir ini hauugig. Siya tidiyini bi winkikin. Niingaka. Siya Adi Komii siir naeyiuin saika winkikin yipikin iinokiinokin omwai hiriiyar waiyayokiyokiiiyin. Siya siiya bwaeyan siir idwo bi winkikin. Niingaka. Siya kimiir kwoinau winkikin.

4 Mi ni krira pi hiniina boinkii, ni kririir miiyo wadieko. Dimusi rani, krira hiriiyar ninokninkini, kririirin Adi Komii krimiir Wanin siyar nimbingiko ti dimin taemin hiriinanim simiir tiram. Krais siya kririirin siir kirie aeyar whinkinsiis haiginiugin yipiki siir Ad ieya hauugiya Adi Komii siya siir. Mi krira hiriinan asi naingwowi, ta yaiya krira boinkiya kimiir, ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga.

5 Mi krira hiriiyar naingwowi, ta miiya kririir kirie ara priimiriigiswo, wi dig di ywowi mi krira wi hiniin di mi boini, krira wi digar nwowi. Dimusi rani, kririirin kirie Adi Komii siya hauugin mi krira mii aiir miriiyim dig asi nwowi.

6 Mi iiya Adi Komii siya kririir nimbina iki iikam nhirim simiir boinmimauuwam, siyiu winin siir yai kibi aiir boinmimauuwam, kririirin siya siyar whinkinsiis haiginiugin ta mii aiir miriiyamin. Mi ti siyiu winin siir yaiya ya yokwoni bi winka, ya Adi Komii siir naeyiuin siya haigimauuga iikami kwoin. Mi ti siyiu komii komiiyim bidi bidiniya Adi Komii siyar hauugiyim, yim iinokiinokin iikamim simiir dimin biyie imiir niisiimauuwankim. Mi sima simiir sibgu ap karamae nwowi, sima wi pi naowi. Mi Adi Komii siir naeyiuin iinokiinokin iikam imiirin siyar nikpitmai haiginiuwi, sima sibgu oyokiyokiikaeyamim iinokiinokin Adi Komii saika.

7 Mi ti siyiu komiiyin siir yaiyim Adi Komii siya winkiyim siiya idwo mi kimidiniya Moses siir hauugi. Mi siya ti hiriinan tirkiyin mi Adi Komii siir kirieya ini paenan Moses siirar yiuyakiya mi siir whwonkamin ini wara yiuyakiyin. Mi mhoiiya ti diminin paenan niuyan ina prikiiraraokiyin mi mhoiiyan ini hindara kigugu iguskiyin. Mi ti diminin paenan niuyan Moses siir whwonkam hirin pranae pranae bi niuyakin mi Isrel simiir iikamim sima siir bi sibgu kigsibwinkim. Ti dimin taeminim siyiu komii siirim, iikam imiirin simar naokao haiginiuwi, sima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaiyim simaka nitkim.

8 Mi nim krima iikam imiirin Adi Komii siir naeyiuin siir yai imiir boinmimauuwi. Mi ti digworaekwowim krimiirin mairgimairga komiigak simar nwowaiginiuwi mi krima mouni haniin asi siinkaowi yim ini Moses siya winim siyiu komii siir yaiyim biiyanim ini simiir haiburim.

9 Adi Komii siya ti siyiu komiiyin Moses siir hauugin. Yio iikamim simiir dimin biyie imiir niisiimauugin mi simiirin hiriinan warar mi iisiimauugin, sima wi iripa nwo rani, Adi Komii saikan, iinokiinokin. Mi ti siyiu komii siir miiyim yim kaimwowairgim, bimbiuwi rani. Mi ti kitibmii boin wina saiir miiyim yim min nimbingim iikamim sima Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowim. Mi hiriinanki niuwi mi ta miiya ya ini siyiu komii siir mii aiir haibura kougi kouwin ini saeya ywowa.

10 Moses siir miiyim mi siyiu komii ikin, yo wadieki wadie owairgo. Mi ti dimin whiso, kirie aka mi siir diminin paenan niuyaei ikin yo bidi digiyo mi bidi mi prikiiyamo. Mi ini biyieki biyie ywokiyo. Mi Adi Komii siir naeyiuin siir miiya ya tariinanin ini komiigi komii ywowa. Saeya ina miriiya mi saeya wi prikiiyam tani.

11 Mi miiya yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami ya dimin miiyikin paenan niuyaeiyin siir kirie komiigaka. Mi miiya yipiki wi ii priei nwo karamae nwowi ya wi sapi prikiiyami.
12 Krima ta saiirin ina ninokninkinim, tiki yai kibiyim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami mi krima siir dimin miiyikin paenan niuyaiyin siiram nwowi, siya nitim. Mi krima siir yaisim kwir swoki haigiprakai rani. Krima simiirin wa boinmimauuwi mi iikamim sima wi nwoki inokninkinim simiirin.
13 Krima Moses siya tirim simiir tir tani. Dimusi rani, yio siya bidi yinokninkinin siyiu komii siir kirie aiirin saeya digii. Mi siya siir whwonkam iiirin yiuisni asi nitimwaniugin. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyan siir whwonkam iiir niuyan siya prikiiraraoki mi ha digiguskii, wi sima pi kigisi.
14 Mi ti Moses siya higriniuin siir whwonkamin yiuisni mi Isrel simiir iikamim sima hiniina bi ninokninkinkim, Adi Komii siya simiir kwoin imiirin wi wadieyar nwowi. Tariigina ya ini yiuisnan ywowa simiir kwoin iiir higriniuam. Mi tariinanin Isrel simiir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima Moses siir yaiyim simiir mwaini mi simiir kwoinim wi sibgu naingwo omok rani, Krais siir dimin taemin imiiramin sima tira saiir hiriinan. Yi ini yiuisnan ywowa ini simiir kwoin imiirar niki higriniukripkaiyim. Mi iiya iikamim Krais siir yai aiir wakaeyim mi sima ha naingwo tibmiiyim simiiram, yim ini yiuisim yipiki simiir kwoin imiir niki higriniuim mi simiirin Adi Komii siya swoki haiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siya simiir ina kabitnouwidnankaigiyim.
15 Mi biiya hirankar nityokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyin. Mi iiya iikam sima Moses siir yai imiir mwainiyim diminin yiuisnanin simiir kwoin iiir higriniuin. Dimusi rani, sima Krais siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim.
16 Mi iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigii mi sima Biiyan Inkam Komii Krais siiram naingwo tibmii kiini, yim ini ti iikamim Adi Komii siya kibwaembwae haigiyim yiuisim yipiki simiir niki higriniuim ninokninkin karamae sima nwowam mi simiirin wi siya nitkaigaigi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, ti dimin taeminim sima tirim simiir hiriinan. Tiriiginin yio ini Mosesni niki tirin ini hiriinan ywowin. Mi iiya siya Adi Komii siir omaka saiir namiyim mi ta yiuisa siir mwo hir nwowa yapa hakaigingigi.
17 Mi ti Biiyan Inkam Komii siir yaiya ya Adi Komii siir naeyiu ieyairgin. Mi iiya siya iikamim simiir kwoinau nwokaiiyin mi siya iikamim yipiki Moses siir siyiu komiiyin mi dimin biyie aka sowiir aowa sima nwowa wi siyar nonkwo iuguskii mi sima wi rirmiiya nwoki. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi boini hiniinin, sima dimin whirki bi kimbugim.
18 Krima whiekakarin ini opnainan ywowim, aknainan Biiyan Inkam Komii siir dimin kibiyin paenau niuyaiyin iki iikamim paenan simiir niuya haiginiuwikin. Mi krimiir whwonkamin higriniu karamae nwowi mi sima wa kigninokninkini Biiyan Inkam Komii siir naeyiuin ini krimakar nwowin. Mi krimiir kwoinim siyar kisisana haigiyokiyokiii siir hiriinan kinar nwowim. Ɨriig.

4

Aposel kamim sima paenan niuyanan boinmimauugim

1 Adi Komii krimiir Wanin sasairgin krimiirsi naingwoyimyokin mi krimiirin siyar mi imbingin siir mii aiir miriiyim siir siyiu komii winin iikamim simiir boinmimauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krima wi digiumii siir kipi haimriiyiu mi wi ta miiya saiir miriisi kipi nidid.

2 Krimiir digiuin ti mii bibiyieyim simiirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi ti iikamim yipiki iinokiinokin ti mii imiirin hindara nimprio miriiyim, yim wi simiirar swoki kiyopsibgi haiginiuwikim. Mi nim krima niksisae mii bi miriigim mi krima Adi Komii siir yai aiir bi mi ikwowaisiigim mi saiirin yaeya bi mi kisina boinmimauuwikim. Niingaka. Krima yaimwokiyaimwo aiirar boinmimauuwikim Adi Komii siir whwonkam idan. Mi iikamim ta yai aiir wakaeiyim mi simiir kwoinim iinokiinokin pa ninokninkinkii, krima yaimwo aiirar boinmimauuwi.

3 Mi ti mii kibi kibiyim yipiki krima boinmimauuwiyim iikamim simiir, sima sibgu wakaeyokna karamae nwowi mi yim ti sima omin paeya namiyin siir namanim mi sima wi sibgu inokninkin tani.

4 Yim sima ta yai kibieya saiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, yiu biyieyin ti nuin siir tiranin Setan nikiuwiyin simiir kwoinim siya nitkii ikouwi mi sima ti dimin taemin imiirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmii kiinsi. Simiir kwoinim Setan siya kiyipsibgi haiginiuwi mi sima ti dimin iiirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmiisi simiir kwoinim siya kiyipsimsibgi mi sima paniinsi sibgu inokninkinsi Krais siir Yai Win kibieya saiirin. Ti yai kibi kibiyim yim Krais siir dimin taemin kibi kibiyim simiir boinka, yipiki krimiir niisiimauuwim hiniin, Adi Komii siya paniingin mi yipikin Adi Komiinan siyar swoki owin.

5 Krira kimiirin, krira krirar bi priinaingwo boinkin mi kima wi kririir inig iiirin wa hainan tani niingaka. Krira iinokiinokin kimiir boinmimauuwiyim krira hiriiyar boinikim Jisis Krais siya Biiyan Inkam Komiigin. Mi nikrira kimiir miiyan inkamko krira kimiir whinkinsiis haiginiuwikim siir sibgu inokninkinim.

6 Adi Komii siya biigi biiyarin ti hiniina boinkikin, niiya diminin paenanin wa mi iuyaei. Mi ya ta yaiya krimiir kwoinau bidi kwirii idwokaiya. Krima Adi Komii siir kirieya saiir bidi kigim paeni haniin Jisis Krais siir whwonkam iiir niuya. Mi ta kirieya, ta krima ninokninkina ya ini paeni haniin krimiirar niuya.

7 Ya ini wadieki wadie ywowa, ini diminin nibnau krima haigiiyin umir komii sainiyin. Krima nonkwowam mi krima haiyapririram mi ta Yai Win Kibiya Jisis Krais siira ya ini hiriinan ywowa mi nim krima ini ti nibim ini simiir hiriinan ywowim iikam niingam. Mi ti diminin siya haigiyin krimiir kwoinau, yio iikamim simiir niisiimauugim, dimin kibiyim krima tirim simiir. Yim ti dimin hiriinanim simiir bwamim yim krimiir tir nwo rani. Niingaka. Taki kirieya Adi Komii siir hiranki nitka, krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi taka kirieya ini kirie nhirim simiir haiburim.

8 Mi hinda tinda dimin bibiyieyim pa niti krimiir hauuwam kimbipisu mi sima krimiir bi nikwowaisiigim. Krima ninokninkin tani, ti dimin hiriinanim sima dimuam niti, krimiir hauuwamin kimpipisu mi krima ti dimin taeminim krima tirim simiir bi nonkwo iguskikim. Niingaka.

9 Iikam whiekakim krimiir sau omom nwowim mi yio Adi Komii siya krimiir bi swoki haibur miminkin. Iikam nhirim krimiir bidiyar mi ipimpar akaigai aowim mi krima bi naokim. Niingaka.

10 Mi iinokiinokin krimiir piuim hankak simiir simiirar nwoninaei biiya kam bibiyieyim sima nipimpara Jisisni mi siir piua hankak hankak ha nwowaiginiuwa saiir hiriinan. Mi iiya iikam sima ti hanim kariir piu tir nwowim simiir kigim mi sima ina yinokninkinkiyim, Jisis Krais siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi iiya inkamki krimiir nipimpariyim mi krima paniinsi yaosi, krima pi hiriinanar mi owi.

11 Mi ta iiya krima ti nu iiirar niki owa, iikamim sima krimiiramar kaokim, krimiir nisomsom aowam. Dimusi rani, krima Jisis Krais siir mii aiir miriigin. Mi ti dimin bibiyieyim krimiiram nitiyim mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim sima pa ninokninkinkii, Jisis Krais siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi krima hiriinan asi nwowi.
12 Mi inkamim krimiir nipimpariyim mi krima pariiparii wa pi yaowin. Mi ti dimin taeminim ti krima tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii saika nwoyokiyokiigaeyami, iinokiinokin mi kima wi ta yaiya wi saiiramar naingwo tibmii kripkaii.
13 Mi bidi bidiniyarin inkam nwirin Adi Komii siir yai imiir winkiyin yokwo Samni, siya hiniina winboinkikin, kara Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi kara iinokiinokin siirin iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikin. Mi hiriinanki niuwi mi tari ti inkamin hiriinan boinkikin. Dimusi rani, kima Adi Komii siiramin siir hiriinan naingwo tibmii kiini. Mi krima iriipi hiriinan iinokiinokin iikam imiirin Adi Komii siirar mi boinmimauuwikim.
14 Krima ti dimin taeminim iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krima hiriiyar ninokninkini, Adi Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir hidninsiin idwowin mi mhoiiya siya wi krimiir mi hidninsiin idwowi. Mi krima wi Jisis saikar nwowi mi krimiirin wi siyar nanmaiwarkainaei mi krima wi siir whwonkam ida kingiin namwoiuwi.
15 Mi dimin bibiyieyim, aposel kamim krimiir nimbimbiiniyim, yim tiriiginim yim kimiir whinkinsiis haiginiugim. Dimusi rani, krimiir yai imiirsika. Mi Adi Komii siir naingwobumbu ini hinda tinda yamkiya. Mi iikamim ta saiiram naingwo tibmii kiini mi sima Adi Komii siir boin wadiekii mi wi siir inig iiir hainan prapraskii, ti dimin taeminim siya tirim simiirsi. Ɨriig.

Yim ti digworaekwowim yim dimin komii rani. Dimusi rani, krima wi mhoiiya haii.

16 Krira wi mairgimairga nwo karam nwo rani, ti dimin taeminim Adi Komii siya iikam krimiir hidninsiin idwowi mi krima whiekakarin wi siir inig iiir hainan prapraskii. Mi iinokiinokin krimiir piuim yim wa naonami mi iinokiinokin Adi Komii siya wi krimiir kwoin iiirar whinkinsiis haiginiuwi wadie nwowamin.
17 Mi ti dimin taeminim ti hik krimiir hauu haiginiuwim yim dimin komii rani, yim ii priei bi nwowikim. Mi krimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi, Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim yipiki hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyim iinokiinok simiir haiyamin ini iki digworaekwo nhirim simiir haiburim.
18 Mi hiriinanki niuwi, krima krimiir kwoin komiiyin wi ti dimin taeminim krimiir nhwokar kigiyim wi simiiram kipi naingwo. Niingaka. Krima dimin taeminim krima kig karam nwowiyim, Adi Komii siya hauuwi krimiir mhoiiya, simiiram daingwo mi simiiram dwokwokin. Mi ti dimin taeminim ti krima kigiyim, tariinan, yim wa niti mi wa swoki digi mi dimin taeminim yipiki krima kig karamae nwowiyim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Ɨriig.

5

Dimin taeminim aposel kamim sima tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginiugim

1 Krima hiriiyar ninokninkini, mhoiiya ta krimiir nuan piu biyieya ya wi sapi naowi mi wipi whiii mi ya wa namkii. Yim ini omakam hindara nini kaigrinru whwonkai sasaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya

krima naowi, krima ina ninokninkinim, krimiir piu kibiya yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami, saiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi mi krima wi hiriiyar nwoyokiyokii kaeyami siir om hirin. Yim ti digworaek-wowim yim ini omaka miiyika Adi Komii krimiir Wanin siya mirii okwowa siir om hir krimiiram, krima nwowam ini saiir hiriinan ywowa.

2 Mi tariinanin krimiir kwoin komiiyin ini wari omin kouwanin siir waraur nitamar naingwowin, ti piu win kibiyim yipiki wi Adi Komii siya hauuwi krimiir mi krima wi simiirar nini onii.

3 Mi hiriinankiniuwi tiriiginin hiriinan tirkiswo mi krima wi kwoinbudara di ywowi mi hiriirin piu karamae di yapninopkai nami. Niingaka.

4 Krimiir kwoin komiiyin ini ti piu winim yipiki wi krima haii Adi Komii siir hiranki, ini simiir haiyamar hiugimkripim. Mi ta piu biyieya ta hindara nwosisaeya, ta krima nwowa ti nu iiir ya inokiinokin hik krimiir swoki hauunanaei. Mi krima pi boriisopi ta piua kwoinbudara nwowiya saiir nwowim krima hiniinam naingwowi, Adi Komii siya piu win kibiya saiir nii kinirkai haiginiuwim. Mi krima ta piua naonanaeiya ta piua nao karamae nwowiya saika ninowanam tiri.

5 Yio Adi Komii sasairgin yipiki ti piu win imiir diriraerarim krimiiram, krima haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika. Dimusi rani, ti dimin iiirsika. Siya siir naeyiuin krimiir bidi hauugiyin mi krima wa nwoki sibgu inokninkinim hiniin, krima ti dimin taemin imiirin wa haii ti siya nimbinim krimiiram.

6 Mi ti hiriinan saiirsika krima ina ninokninkinim, ti dimin taeminim Adi Komii siya diriraerarim, siya wi krimiir hauuwi mi iinokiinokin krima wi kirie hiriiyar nwokripkaii iripa nongwomamair aeyam. Krima ina ninokninkinim, ta iiya krima ta piu aiirar niki owim, krima Adi Komii saika niki orani, siir om iiir.

7 Krima ti diminim Adi Komii siya diriraerarim krimiiram krima simiir niki kig rani. Mi nim krima bidiyar yinokninkinim krima simiirin wa haii. Dimusi rani, Adi Komii siya bi niksisaeikin siya yaimwo ara boinikin.

8 Kara kimiirin kaimwowar boinkii, krima naosi naingwo idid rani. Niingaka. Krima ta nu tiran piua saiir haiburgigam tiri. Mi krima wi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii wi saika niki owim siir om hir. Yio tiriiginin ini ti krimiir piu aeya nwowa ti nu iiir ini siir haiburin.

9 Mi ta piua ta nu iiir krimar mi owa krima saiirar mi owi mi krima krimiir piu kibiya Adi Komii siir omana saiirar mi owi, ya ti hiriinana ya dimin komii rani. Krima biiyin minam tiki aingwo, diminin Adi Komii siya naingwowim krima naingwo tibmii kiinam mi krima tiram, simiir tiram daingwo.

10 Kara tiriiginim kimiiram boinkikim. Dimusi rani, mhoiiya krima wi Krais siir whwonkam ida nokwowi mi wi siyar hidi krimiirin, dimin taeminim krima tirim simiirsiyin. Ɬiya krima ti piuim ti nu iiiranim simiirar niki okripkai mi siya wi krimar tirim wi simiirar swoki hidi. Siya dimin wadie nasi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri krimiirin, krima tirim simiirsiyin. Ɬriig.

Aposel kamim sima iikam imiirin minsi whinkinsiis haiginiugim sima Adi Komii saika nongwomamair aeyim

11 Mi iiya krima Adi Komii siirsi nidida saiir ninokninkinim krima miini haniin asi miriigim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima simiir nwoki wakaeyoknam. Dimusi rani, krima ina ninokninkinim, mhoiiya siya krimiirin wi dimin taeminim krima tirim wi simiirsi hidi. Adi Komii siya krimiir kwoin imiirin ina ninokninkinin. Mi an kara ha naingwowi, iikam kimiir kwoinim hiniina daingwo, an kara siyiu miiyik iiirar napikin. Mi ti

dimin taemin hiriinanim simiirin kara whinkinsiis haiginiugin, ta Adi Komii siya mi aingwowa saiir hiriinan.

12 Krima kimiirin hiniina tir tani, kima hiniina swoki boinam, krima wadiekim, krima ti dimin taeminim kimiir boinmauuwamin minam naingwokim, kima wa nwoki inokninkinim, krimiir siyiu paniingin. Mi mhoiiya kima iikam imiir boini, yipiki ti ha naingwowim, inig komiigak nwowiyim mi yiuis miiyik miiyik ikim ini kou sima ywowim. Mi inkami kwoinim yim ini paniina nwowim mi kima simiirin wi ha boini tiriiginim yim miiyik rani, ini kipiii ywowim.

13 Mi kima krimiir boini, sima ti hiniin asi boini sima pi whaowaei. Mi nim krima kimiirin wi hiniina boini, tariigina ya Adi Komii siir mii aeya ti hiriinan krima boina. Mi kima krimiir boini, simiir kwoinim wadiekim, sima ti hiriinan boinim mi krima kimiir boinmauuwi, yi wi minsi boinmauuwi, kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

14 Mi ta Krais siya iikam krimiirsi naingwokwonanaeiya mi krimiir kwoin imiirin saeyar kiyai mi krima ta mii aiir asi mirii iikam kimiir whinkinsiis haiginiuam, ti dimin taeminim simiir kirieni. Krima ti hiriinan dimin taemin imiir asi tirkim. Dimusi rani, krima bidi yinokninkinim siya siyairgin naowin. Mi krima naoni haniinaka ini siyar yaowiskiyin krimiirsiyin. Ya tariigina ya hiniinga krima whiekakarin saika bidiyar yinkin aonamim.

15 Krima naoni haniinaka ini siyar yaoiskiyin krimiirsiyin mi nim krima iikamim yipiki ti nu iiir nwowim, krima dimin taeminim wi krimiir kwoinairga priinaingwo diriraerar tani. Niingaka. Krima ti inkam nwiruwan yipikin biiyar naowin, yipikin Adi Komii siya hidninsiin idwowin mi omwai ha swoki waiyan iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam siir kwoin iiirarar dap iski.

16 Mi hiriinankiniuwi mi krima wi hiniina di yaingwowi, iikamim sima wadiekim, iyie? Biyiekim. Dimusi rani, sima inig komiigak bidi ywowim, iyie? Dimusi rani, sima digworaekwoki naokingugunankaigim. Niingaka. Yim ti hiniin digworaekwowim yim nu tirankim. Biiya iikam krima dimin bibiyieyar niki tira, krima Jisis Krais siirin inkami siyiu iiirarar hidgin. Mi Tariinanin krima iikam imiirin wi hiniina hid rani, wadie mi biyie. Niingaka.

17 Mi iiya iikamim sima naingwo tibmii kiini Krais siir yai imiiram mi Krais Jisis saika sibgu amasu kikini mi siya simiirin wi iikam win nwo haiginiugi mi wi dimin whirki kimbu rani. Mi ti biiyan dimin wrowim yim wa digii. Mi dimin taemin winim yim biiyan dimin taeminim wi simiir igsop aiir nokwokairinanaowidi.

18 Mi ti dimin taeminim krimiir tirii nimbiniyim iikam win krima nwowam, yim wi Adi Komii sasar tir iski simiirin. Krais siya paeyin hiiiniya nirioninkinin siirin ti hiriinan saiirsi naokin, ti dimin taeminim Krais siya tirim krimiir mi Adi Komii siya ti dimin taeminim Krais siya tirim krimiir, hiriinan saiirsi tirkin, krimiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi iikam krima yipiki biiya Adi Komii siir sau omom niki owim, tariinanin krima ini nomiiyau saikar swoki owim. Dimusi rani, Jisis siyar ninkiamasugin krimiirin.

19 Mi dimin taeminim krima boiniyim kimiir yim ti sima, Adi Komii siya iikamim nuanim krimiirin, dimin taeminim Krais siya tirin simiirsi ninki amasu haiginiugin. Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin bidi yimbinim nomiiyau nwowam. Siya dimin bibiyieyim krima tirim simiirsi naingwo rani, simiirin siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi tariinanin siir miiyim ini aposel kam krimiir kwauuwa. Siya iikamim nuanim krimiiram naingwokwonanaeikin mi krimiir ina yinkiamasuin krima saika nong-womamair aeyim.

20 Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim mi krima Krais siir igsop aiir asi nokwokairinanaowigim. Mi ti dimin taeminim ti krima boinmimauuwim kimiir, yim Adi Komii siya boinmimauuni haniinaka tisi krimar boinmimauuwim kimiirin. Krima Krais siir whinkinsiiskin mi krima kimiirin hiniin asi boini, kima Adi Komii siiram kiwaki, kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kima wi saika nwoki ongwomamair aekiyamim mi wi saika niki sibgu owim.

21 Krais siir kwoinin sasairgin dimin biyie whirki nwo karamae nwowin. Mi krimiirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyieyim krima tirim, yim ini siyar haiprigінkiyim. Mi simiirin ini Krais siir iinarar yonkwokiyim mi krima naoni haniinaka ini siyar yaoiskiyin, krimiir dimin bibiyieyim simiirsiyin mi krima wi saika asi namasukikini. Siya ti hiriinanin minam tirkin, iikamim krima yipiki siir yai aiiram naingwo tibmii kiinim, Adi Komii siya krimiirin wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim siir hiriinan. Ɨriig.

6

Aposel kamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim sima dimin bibiyieyim simiirsiyin hik prasae bi haigim

1 Mi ni krira, Pol kara mi Timoti siya, ni krira iripa Adi Komii krimiir Wanin saikar miriigo. Mi krira kimiir asi niki, kima Adi Komii siir naingwobumbu aiir bidi haiyim mi ti naeyiuin siirin hinda whisariiyar priiyokaeyamam kipi tir.

2 Ɨhi, kima wi hiriinan kipi tir. Adi Komii siir yaiyim kamim sima winkiyim bidi bidiniyar Yokwo Komii saiir, yim hiniina winboinkikim,

mi Adi Komii kara, kiriir whinkinsiis haiginiuwam naingwowi kira nhwo kwisboini mi kara ta kira kwisboina saiir wakaei mi ti diminim kira kwisboinkiyim kara simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi. Mi iiya kara kimiir nimbini mi iikamim ti nu iiir nwowim kimiirin wi kara nanmai-warkainaei mi kimiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwi.

Ti kara boinanim kimiir simiir wakae, tariinanarin Adi Komii siya kimiir hainan praprasam naingwowi. Mi tariigitariinanarin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi kimiir nanmaiwarkainaei. Mi hiriinanki niuwi mi ti naeyiuin whisariiyar kipi priiyokaeyam mi ta naingwobumbuwa wi kigugugisi.

3 Mi nim krima inkamim pi boriisopi iikam nhirim sima ha naingwowim ti dimin taeminim krima tiriyim miiyik rani. Mi nim krima dimin biyie whir bi swoki tirmintirminkim, simiir kwoin imiir kiyaiyamin biyie sima nwowam mi sima krimiirin wi ha boini tani krimiir miiyim biyiekim. Niingaka. Mi krima dimin biyie tirkiswo mi tiriiginin simiirin wi siya pi kiyopsibgi haiginiuwin mi sima wi di yokworinuwi. Mi ni krira hiriinan naingwo rani, sima kririirin hiriinan naingwo rani. Niingaka.

4 Mi ti diminim krima tirim simiir tirni haniinaka, krima iikam imiir niisiimauuwikim hiniin, krima Adi Komii siir miiyan inkamkim. Krima iikam imiirin hiniina niisiimauuwikim krima hiriiyar nokworinukripkaiigim dimin taemin biyie biyieyim krimiiram nitiyim mi hikpai hikpaiyim krimiir hauuwiyim krimiir tirbuwam, krima simiirsi bi hiuniyanaikim.

5 Sima krimiirin bidiyar mi ipimparim mi maeyaua mii biyie miriiya saiir hir bidiyar mi hiugripkiikikaiyim. Mi krimiir sau omomim sima krimiirin siyiu miiyiknan bi tirkim sima krimiirin ha mi igbumbu. Mi krima mii pranaepranae bi miriigim, ini piu whaowaki krimar ywobugiyim. Ii nhirim krima nhwo bi sibgu whwonkaiigim mi mipi nae karamkaramar mi ami.

Dimusi rani, krima Adi Komii siir yai aiir boinmimauugim mi sima krimiirin hiriinansi tiri.
6 Krima krimairgim siyiu miiyik sibgu tiriyim mi nim krima Adi Komii siir dimin taeminim ina ninokninkinim. Mi nim krima io bi nanka osisauuwikim, dimin taeminim krimiir kou nwowiyim simiirsiyin. Krima bigin nasmirwaiya nwowikim mi krima iikamim simiirin mairgimairga pa mi iisiimauuwi simiir whinkinsiis haiginiuwam mi simiiram naingwokwowam. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin, ti krimiir kwoinau nwokaiyin, krima iikam nhirim simiirin hiniina niisiimauuwi, krima Adi Komii siir miigi mii aiirar mirii.
7 Krima iinokiinokin yaimwo aiirarar nowomwarkaiyiuwikim. Mi Adi Komii siir kirieya yipika krimiir hauugiya, iinokiinokin krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiuwi, krimiir miiyim. Ti kamim yipiki yaiini digworaekwo nonkwowiyim, sima kimirkaiyam, ti dimin hiniinim nhao sau, irim hipig, simiir sau omomin saika ninitam, ini simiir hiriinan ywowim, ti siyiu miiyikin krima nwowiyin mi miiyim krima miriiyim yim ini hiriinan ywowim. Yim sima iinokiinokin krimiir kimirkaiigim, tiriginim yipiki yai biyie krimiir boiniyim mi dimin biyie krimiir tiriiyim yim sima wi krimiir nikwowaisii rani. Niingaka. Simiirin wi krima nikwowaisii.
8 Iikam nhirim yim krimiir inig imiir hainani mi nhirim yim krimiir swoki ikwowaisii nhirim pi krimiir mi igbumbu kauwok itkin boini mi nhirim iikam nhirim simakan krimiirin pi yai wadieyar mi boini mi krimiir siyiu ikin. Mi yim ti hiriinan dimin taeminim yim dimin komii rani. Mi krima ti dimin taeminim krima tirim simiirin wi hiriinanar tirkripkai. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, krima iikam paii rani, niksisaeyaka waiwiigim. Mi krima hiriinan bi tirikim krima yaimwo arar boinmimauuwikim.
9 Mi ti iikam hiriinanim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowiyim mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siya mi siir iikam ima, yim sima krimiirin bidiyar yinokninkinim. Iikamim krimiirin ha naingwowiyim, krima wi krimbi naowi mi krima pi omwaiya swoki waiyaei. Adi Komii siya kam imiirin minam kiwakikin, krimiir tioim. Mi siya ini krimiirar kigirkakin mi krima paniinsi yaosi.
10 Mi ti dimin bibiyieyim krimiiram nitiyim, krimiir kwoin imiir kiyaiyam, krimiirin wi sima tiri, mairgimairga nwo karamin. Mi iinokiinokin krima wi mairgimairga hiriiyar nwokripkaii. Krima paeprikabar mi oka windi, dimin taemin mi tir karamae, krima iikam imiirin wa whinkinsiis haiginiukripkaii Adi Komii siir dimin taeminim simiir sibgu onkworinukripkaiyim. Nim krima ini inkamim ti nuin siirin digworaekwo karamae nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim. Mi nim krima digworaekwo miiyik miiyikakairgim mi ti digworaekwo miiyik miiyikim inkamki simiir nispakii haiyim wi dig nwo rani.
11 Mi kima ti iikamim ti omin Korin siir hiranim, krira kimaka bidi boino mi dimin taeminim kririir kwoinau tir nwokaiyim kimiir bidi boinmimauuwim. Dimusi rani, krira kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani.
12 Kririir kwoinin kimiiram naingwokwonanaeiyin bi niki digikin. Niingaka. Krira kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi kimiir kwoinim kririiram naingwowin yio bidi digiyin. Mi kima kririiram naingwokwonanae rani. Niingaka.
13 Mi tapa kara kimiirin pi adin siir yinisim iiir boiniyin pi siir hiriinan boinkii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kririiram daingwokwonanae ta krira mi aingwokwonanaeiya iikam kimiiram saiir hiriinan. Ŧriig.

Krima Adi Komii siir iikamim krima iikam biyie biyieyim simaka kipi namasu

14 Kima ti iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim iripa simaka kipi namasu. Nii nabieyo yo iripa bi nwowiko mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, Adi Komii siir iikamim sima iki iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simaka kipi mirii mi diminin sima mi tiriyin siir wara kipi mi tir. Niingaka. Dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi dimin taeminim yipiki biyie nwowiyim yim iripa kipi nwo. Niingaka.

15 Mi kima hiriiyar naingwowi, Krais siya mi Setan siya sowa wi kwoin whiruwar nwowi? Yi ti hiriinanin ini niinga ywowin! Mi inkamin yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyin mi inkamin yipiki hiriinan kwoin naingwo karamae nwowiyin, sowa wi iripa paniina nwowi? Yi tiriiginin yio siyiu rani!

16 Mi Adi Komii siir omaka mi uruwai siyaowaini omaka aka, sowa wi iripa paniina nwowi, irua nwowamin? Yi siyiu rani! Krimiir piuim sima ini omakanan ywowim maeyaua Adi Komii siir naeyiu ieya nidwokaiyana krimiir kwoinau tirin. Mi Adi Komii siyarin biiya yokwoni hiniina boinkikin, kara wi kariir iikamim simiir mhii kwoinau nwokaii kara wi simakar nwowi kara wi simiir Adi Komii nwowi mi sima wi kariir iikam nwowi.

17 Mi Adi Komii siya ta hiriinan saiirsi boinkin,
kima ti dimin biyie biyieyim, ti iikam bibiyieyim sima tiriyim, simiirsiyin aru dwo mi kima simiirin digiumii haimriiyiugig. Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiirin digiumii haimriiyiugigi mi simiir mi ap karamae mi owi mi kimiirin wi kara haii, kariir iikam nwowam.

18 Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kimiir Ad nwowi mi wim kima wi kariir yinisimki yinisim yinkamiyin mi yinisim yinugiyinar nwowiskii, Adi Komiiyin, yipiki ti nuan digworaekwowim simiir tirkiyin mi ninomor kouan ikim, siyairgin Biiyan Inkam Komiiyin ti hiriinan boinkiyin. Ɨriig.

7

1 Ti kariir nomiiyauim, yipiki kara naingwokwowiyim, Adi Komii siya ta nimbina krimiir hauugika. Mi hiriinankiniuwi, krima krimiir digiuin, ti dimin taeminim yipiki krimiir tiriyim dimin biyie tiram mi ti dimin taeminim yipiki krimiir kwoin imiir kipridiyim, simiirin digiumii haimriyiugig. Krima siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowiyin siirarar dap iski mi Adi Komii siir kipi tir, siya krimiirsi nididim. Ɨriig.

Om Korin hiran iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigigiyim mi Pol siir kwoinin ini mairgimairgar ywokiyin.

2 Iikam kima, kririiram daingwokwonanaei krira kimiir warauran iikam nhirmi dimin biyie whir bi swoki tirbugo. Mi krira kimiir iikamim simiir inkam nwir bi swoki tirbumiminkin mi krira kimiir bi swoki iksisaekim mi kimiir nwirni diminsim whir bi swoki priihaigo, kimiir nhir ima boina saiir hiriinan. Niingaka.

3 Kara ti yaiyim kimiir nikiyam bi boinkin. Niingaka. Kara biiya kimiirin bidiyar iki boinkiyin mi tariinanin tisa swoki boinkiyin, krira kimiiramin pranae pranae naingwokwo rani, kima naowi, krira kimaka naowamar mi aingwowi, iyie? Wi hiniin kipi tir mi kima omwai mi waiyaei mi ni krira hiriinan omwai kimakar mi waiya amar mi aingwowi.

4 Kara kimaka kwoino whisa nwo rani kara iinokiinokin iikamim warauranim kimakan hinda mairgimairga arar nwonanaeikin. Mi iiya dimin taeminim kririiram nitiyim, kririir kimpipisu haiginiuam mi krira pi diminim

iikam kima tiriyim pi simiirar naingwo kripkaii. Mi tiriiginim kririirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi mi kririir kwoinin hiinsima asi nwowi.
5 Mi iiya krima nu haimii Masedonia tiriirar mi ita, krima wadie bi mini onikim dimin bibiyieyim krimiirin ini hiriiyar swoki tirkripkaiyim krimiir piua bi swoki siismiminka. Niingaka. Sima kririirin bidiyar mi ikwao boinim mi bidiya mi inkinyaeyao boinim mi kririir kwoinin iikam kimiirsiyin nidid prasae mi naingwoyimyok prasae bi kinko, dimin taeminim krira tirgigim kimiir mi inkam biyieyin siya niti, wi siya nini tirbuni simiirin.
6 Mi Adi Komii siyairgin yipiki iinokiinokin iikam sibgu siiboboiniu haiginiuwiyin, iiya sima hikak nwowiyim. Krimiir kwoinim siyar niki kinsiis haiginiugin inkamin Taitas nikiuwiyin siya nikropkiyin krimiir nini kigniyam.
7 Ihi, siya bidiyar yitin krimiirin siya ini siiboboiniuni. Siya krimiirin min nini boinikin, kima siirin paniin paniina siiboboiniugim dimin taemin kibi kibiyim kima napim mi kima tirim. Tiriiginin krimiirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi. Mi siya ha nitin, krimiirin siya ini boini, siya kimiir bidi kignakiyin mi wim kima krimiir kigam asi naingwokim. Mi kima ti dimin taeminim kima tirim simiirsi asi nididgim, yipiki hik krimiir tirhaiginiuim. Mi wim kima krimiiram asi naingwokikim mi wim kima pi krimiir mirmii aiir nwowi iiya iikam ima boiniyim dimin taemin biyieyim krimakar ninkikiniyim kimiirsi. Mi kima ti hiriinan dimin taemin imiir tirkiyim mi wim kima kariir tirkii, kara mairgimairga kimaka nwowim.
8 Mi ta yokwowa biiya kara winkiya kimiirin hikak saeya mi o karamaeki windi mi an kara ha naingwowi, ta yokwowa biiya kara winkiya kimiiram ya dimin wadie aeyairga. Kara hikak dimusi bi nwokin, kara hiriiyar naingwokin, kimiirin ii nhirim wi hik saeya hauuwi.
9 Mi tariinanin, kara mairgimairga komiiga, kara yokwo kimiiram winkiyin kara mairgimairga bi nwokin, kima ti hikak dimin taeminim kara winkiyim hikak simiirsi nwowim. Niingaka. Kara mairgimairga minam nwokin hikak kima nwowa mi kimiir mhii kwoinim kisina haigiyim mi ti dimin miiyikim simiiram swoki sibgu apim. Ti dimin taeminim kara winkiyim kimiiram, simiirin Adi Komii siya bidi haiyim. Kimiir kwoin imiir kisina haigiyam mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiugim. Mi hiriinan saiirsika krima mairgimairga asi nwokim.
10 Ti dimin taeminim simiirin Adi Komii siya haigim mi kimiirin hikak asi nwowaiginiugim mi kimiir mhii kwoinim siya kisina haigikim. Mi siya wi kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi mi kimiirin wi ti dimin taeminim simiirsi asi nanmaiwarkainaei. Ti diminim yim dimin wadie imairgim mi krima simiirsiyin mairgimairga nwo karamae kipi nwo. Mi dimin taeminim yipiki nuan iikamim simiir tiriyim, mairgimairga nwo karam sima nwowam, yim naokaowikim mi simiirin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam sima bi whinkinsiis haiginiuwikim. Niingaka.
11 Sibgu sibgu daingwo omok ti hikim simiir tirim mi Adi Komii siya simiirin ha ninkpitkiyim kimiiram sima ini dimin wadieki wadie imar yimbiyamim. Mi sima kimiir kwoin imiir asi tirkim hiriinan nwowam naingwowim. Mi simiirin digiumii haigingikim, ti dimin bibiyieyim kima napim, yipiki kara winboinkiyim. Kimiir kwoinim sima kiprid haiginiuwi, inkamin yipikin dimin biyie tirin siirin igao yai boinim. Mi kima ti dimin biyie hiriinanim yipiki kimiir nimbiyamim simiirsi bidiyar mi ididim. Mi kima hiriinan bidiyar mi aingwowim, kara niti kimiirin simiirsi whindiraeraram mi wim kima kimidiniya kamim dimin bibiyie tiriyim, simiir whinkinsiis haiginiuam swoki kwanaingwo. Ta yokwowa kimiir tirkika, kima kariiram

naingwokwonanaeiyim mi kariiram naingwowim, kimaka iripa nwowam mi ya tariigina ya kimiir whinkinsiis haiginiuga kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwowim. Kima kariir yai aiirin bidiyar wakaeyim mi ya tariigina, ya kariir niisiimauuga hiniin, siyiuin kima nwowiyin hinda tindan wadie bidi ywokiyin. Mi dimin biyieyim kimiir waraur nwowim simiirin kima bidi sibgu tirkiyim mi siirin kima asi niridnatkikin.

12 Mi iiya kara ta yokwowa saiir winkiya, kara kamim yipiki siyiu biyie tirim simiirsi bi naingwokin. Mi iiya kara ta yokwo aiir winkiyin kimiiram kara ti inkamin yipikin siyiu biyie tirin siirsi bi naingwokin. Adi Komii siya kariir kwoin iiirin bidi yinokninkinkiyin, ta yokwowa kara winkiya iikam kimiiram, kimiir whinkinsiis haiginiuam kara hiniina naingwowi kimiir siyiuim idowiiya dwoki Adi Komii siir whwonkam ida. Kima wa nwoki sibgu inokninkinim, kima kririiram naingwokwonanaei mi ta hiriinana saiirsi winkika ta yokwowa.

13 Mi dimin taeminim kima tirim krıriir, krıriir siiboboiniu haiginiuim sima sima rani, dimin taeminim kima whindiraerarim Taitas siir wokmai-haiginiuam mi krira ti saika nwowo, krira mairgimairga komiiga.

14 Mi biiya kara kimiir inig imiir boinmauu wakaeyin mi kara Taitas siirin ha boinkin kima wadiekim mi ti dimin taeminim kima tirim kariirin wi nididgak sima nwowaiginiu rani, ta kara boina siir. Mi ti dimin taeminim kara boinim iikam kimiirim hiniin sima wadiekim, yim ini ti yaiyim biiya krira niki boinim kimiir whiekakar ini simiir hiriinan ywowim, yim kaim-wowairgim.

15 Biiya Taitas siya kimiiram waraur niki itin, kimiir kignakiyin mi kima siirin wadie ha sibgu ohaiginiugiyim mi siirin ha mi sibgu kigriraowim mi kima dimin taeminim siya boinim simiirin ha mi wakaeyokna. Mi siya ta saiir naingwokiyin siya kimiiramin pranae pranae bi naingwokwokin, ini biiya siya naingwokwowa ini saiir haiburin.

16 Mi tariinanin, kara ha naingwowi, kima mi kara, krima ini kwoin whiruar ywowiskiyim mi kara kimiiramin kwoin whisair bi nwokikin kara mairgimairga komiiga. Ɬriig.

8

Adi Komii siir piugana saiir iikamim sima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis

1 Ti kariir nomiiyauim, krima yai kimiir boinmauuwam naingwowi mi kima pa nwoki inokninkinim, dimin miiyik miiyikim Adi Komii krimiir Wanin siya tirim siir piugana saiir iikamim simiir, nu Masedonia hiran isidin siir.

2 Mi iiya simiirin iikam nhirkim tiriyim dimin biyie, sima pi mairgimairga hiriiyar nwokripkaii. Mi sima iikam paeprikabar mi oka windi, sima pa mi mairgimairgaei. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, simiir dimin bibiyieyim simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi sima simiir umirim iripa asi haingiriyiu hauugii iki iikam nhirim simiir.

3 Kara kimiirin kaimwowar boinkii, sima umirim simiir kwoinkar naingwo hauuwi simiirin. Mi sima umir hoimgak karamaeka windi sima Adi Komii siirin pa mi hauuwi. Mi kara simiiram bi boinkin, sima hiriinan tirim.

4 Simiir kwoinim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiiram naingwokwonanaei simiir whinkinsiisam. Mi sima krimiiram asi nimpiwirwirkripkaigim ti umirim simiir hainamim hiriir.

5 Sima iuwa rigar hauugim. Sima wadieyar tirkim, sima ta krima naingwowa simiir, sima tiram saiir hiriinan bi tirkim. Bii simiir mhii kwoinim Biiyan Inkam Komii siiram kisina haigi. Mi mhoiiya sima Adi Komii siiram

ywo, simiir boinmauuim, diminin siya naingwowin sima tiram yaiyim krima boinkiyim simiir, simiir kwoinim krimiiram wara mi inkin aingwokiyim.

6 Biiya Taitas siya ta mii aiir mirii bwakainakin, kimiir iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwam, dimin taeminim hinda whisariiyar prihauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krima siiramin wa swoki sriigripkaii, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, ta mii aiir digiyam mi ta miiya wi iki iikam nhirim sim nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

7 Kima ti om Korin hiran iikamim kima dimin taemin kasa bi tirkim. Mi kima siyiu kibiki kibi iiirar tirkim. Mi kima iki iikam nhirim simiir siyiu imiir asi haiburgim kima Adi Komii siir yai aiiramar naingwo tibmii kiingim. Mi kimiirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai imiir ninokninkinim mi simiirin iki iikam nhirim simiir nwoki boinmimauuim. Wim kima mii miiyik miriiyamar naingwokwonanaeikim. Mi kima krimiiramar mi aingwokwonanaeikim. Dimusi rani, wim kima ini kima iikam ywowim wim kima Adi Komii siiram naingwokwonanaeikim mi siir iikam ikim. Krira kimiiramin hiriinanam warar mi aingwowi kima dimin taemin nhirim siir mii aiir warar mi prihauuwim.

8 Krira kimiiramin siyiu komii bi winkikin, kima siir wakaeyokna apamin. Kara kimiir bidiyar iki iiisiimauuwin iikam nhirim umir iki iikam nhirim simiir hauuwan daingwo. Kara kimiir kwoin imiir boinworwokai haiginiugin, ti kara winkiyim kimiiram, iki iikam nhirim simiiram mi kara wa nwoki inokninkinim, kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeyim, iyie? Niingaka.

9 Kara kimiir kwoinim simiirin dimusi boinworwokai rani, kima dimin kibi kibiyim krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya tirim simiirin bidi yinomokninkin digim. Siya digworaekwo hoimgakakar nwokin iiya siya Adi Komii saika nwowin. Mi siya digworaekwowim simiirin digiumii ha haimriiyiugigin mi siya ini inkamin digworaekwo karamaeyin ini siir hiriinanar yamwoiuin. Siya inkamin dimin taemin karamaeyin siir hiriinan whisarii bi nwokin, kimiirsika. Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiir haiyam. Mi kima wi siir mii kibi kibi imiirarar mirii iski iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim.

10 Mi yio kariir kwoinin ti dimin taemin imiirin pi hiniina boinkii, kimairgim iikamim yipiki umir iripa haingiriyiu haiginim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Wim kima ta hiriinana iki biewiyin namkiyin si tirbwakainakim mi an kara ha naingwowi, kima ta miiya bii kima tira saiir mi digi, wi wadieyar mi owi.

11 Mi tariinanin kima umirim iripar ti swoki haingiriyiu haigin mi ta biiya kima niki tira ya ti digi. Mi biigi biiyarin, iiya kima umir iripar haingiriyiu haigina, kima ta mii aiir miriiyamin pranae pranae bi naingwokwokim. Mi tariinanin ti dimin taeminim kima tirim umir niugugusim kima haingiriyiu haiginim yim ti digi.

12 Mi inkamin siir kwoin komiiyin umir digworaekwo Adi Komii siir hauuwam naingwowin mi Adi Komii siya wi siiram swoki srii rani, dimin taeminim siya nonkwo karamae nwowim simiiram. Adi Komii siya wi diminim siir hir nwowim siya hauuwanim wi simiirarar haii.

13 Kara kimiirin hiriinan bi boinkikin, iki nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim hiniin, sima wi wadie hiriiyar nwoki owim mi wim kima niinga nwowi mi wi hikak niki owim. Niingaka. Kara ha naingwowi, kima hirii hiriinankinar dwo. Mi kara minam naingwowi, ti hiriinan siyiuin siirar dwo.

14 Kara ha naingwowi, diminim kima nonkwowim simiirin hinda haimii ara timi hauugi. Dimusi rani, tariinanin ta ii aiirarin kima umir kasaka nwo

rani mi yim sima komii nonkwo rani. Mi mhoiiya sima komii mi onkwowi mi wim kima sapisap, kimiirin wi sima mi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyiuin, kima whiekakarin wi wadieyar sibgu owi.

15 Adi Komii siir yaiyim yipiki Moseski si winkiyim Yokwo Komiini yim ha boinkim, iikamim yipiki biiya umir digworaekwo nae minim sim niki aokingugunankaiyim, mhoiiya sima wi dimin sim whirmin whirminki swoki onaowid rani. Mi ti iikamim yipiki digworaekwo kwisuwa nonkwowim, mhoiiya sima wi inkam paeprikabnan nwo rani sima wi digi digar nwowi. Ɨriig.

Pol siya wi yaeya inkam nhirim simiir nikropkii om Korina hiriirin.

16 Kara Adi Komii siiramin hiriiyar naingwowi. Dimusi rani, Taitas siir kwoinin siya hiurworwokaigin. Mi siya waraur nitam asi swoki aingwokin, iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Krira mi aingwowa kimiir whinkinsiis haiginiuwam nitam, saiir hiriinan.

17 Mi krira siir sriiyo, kimiiram swoki itam kimiir kigniyam mi siya ini wadieyar mi owin krira siir kwoin iiir bi kiyaigo. Dimusi rani, siir kwoinin hiriiyar naingwokin siya wa niti kimiir kigniyamin.

18 Mi krira kririir nomiiyauwin siirin warar yikropki Taitas saika namam. Mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim, omom kingiin kingiin nwowim simiirim, sima siir inig iiir haigin idwokikim. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwan inkam kibikin iki iikamim simiir.

19 Ta sasa rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir iikamim sima siir warar mi imbingim krimaka namam, ti umirim simiir hainamam om komii Jerusalema hiriir. Mi krima ti hiriinan dimin imiir tirim mi iikamim sima wi Biiyan Inkam Komii siir inig hainanpraskii ti digworaekwowim simiirsi. Mi sima wa nwoki inokninkinim krima iikamim simiir whinkinsiisam naingwowi ti dimin taeminim simiir tirim.

20 Mi kama wi mintirao wi iki iikam nhirim sim pi boinisi ti umirim sima haingiriyiu haiginim krima simiirin kipii yapii bi tirkim. Mi krira ti kririir nomiiyauwo sowiiram asi nikiugiko yipiko hinda tinda kriraka namano, dimin taeminim krira tirim simiir kigmimikam.

21 Krima dimin taeminim biiya Adi Komii siir whwonkam ida wadie nwowim simiiraram naingwo rani. Niingaka. Krima hiriiyar naingwowi, iikam whiekakim sima ta saiirin ina ninokninkinim ti krimar tirim krima wadiekinar tiri.

22 Mi hiriinanki niuwi mi krima krimiir nomiiyauin wi ti inkam nwiso sowakar nikropkii krima siir bidi hidim, dimin taeminim siya hidim simiirin. Mi krima hiriiyar ninokninkini, siya simiirin wadieyar tirkin. Mi tariinanin siya ina ninokninkinin, kima ini siyiu miiyik imiir napim. Mi siir kwoin komiiyin ta miiya saiiram nitam asi naingwokin saiir miriiyam.

23 Mi iikam nhirkim kimiir sriii hiniin, Taitasin siya yipikin. Mi kima simiirin hiniina boin, siya krimiir nomiiyaugin, krima iripa mii kwiruwar miriigim. Mi inkam nwiso yipiki wi saika ninkin iti sowiir warar ninkin boinkii iikam kimiir nini kignakiyam. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi ha boin, sowa krimiir nomiiyau wadieko. Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki ti kingiinar kwowim, sima nimbingikim warar nitam. Ti inkam nwiso Adi Komii siir mii aiir miriigo iikam simiir whinkinsiis haiginiuwam mi Krais siir inigni boinmimauuwam dimin taeminim sima tirim.

24 Mi hiriinankiniuwi, kima simiir kigriraowi ya tariigina ya min niisiimauuga, kima simiiram naingwokwonanaei. Mi kima ti hiriinan siyiu iiir tiri mi mhoiiya iki Adi Komii siir piugana saiir iikamim iki hinda tinda

nwowim, sima ninokninkinkii, kima wadiekim, ta kara boinkiya simiir biiya iikamim warauranim kimiir saiir hiriinan. Ɨriig.

9

Umirim iikamim nu haimii Judia hiranim simiir whinkinsiisin simiir boinka

1 Kima bidiyar yinoknинkinim umirim Adi Komii siir piugana saiir iikamim nu haimii Judia hiranim simiir hauugi simiir whinkinsiisam. Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiiram pi yokwo priei winki rani, ti simiir boinkiyamin. Niingaka. Pi hinda harki haruwar kwaowinkii.

2 Kara ina ninoknинkinin, kima ti iikamim hiranim simiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi kara kimiir inig iiir bidi hainan prapraskiyin mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii Masedonia hiranim simiirin hiniin bidi boinim. Krimiir nomiiyauim Korin nu haimii Esia hiranim, sima iki biewiyin namkiyin, sima iikamim nu haimii Judia hiranim simiir bidi mi whinkinsiisim. Sima bidiyar yinoknинkinim, kima iikamim hiranim simiir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim ti dimin taeminim kima tirim simiir simiirsi, simiir kwoin imiir kisina haigiyam simiir wara ninkin tiram.

3 Kara hiniinam naingwo rani, ti yai kibi kibiyim iikam imiir kara boinim kimiir, sima hindara priiyokaeyamim. Mi ta hiriinan saiirsika, kara krimiir nomiiyiuwim simiirin biiyin kimiiram asi nikropkikim kimiir whinkinsiis haiginiuwam, kimiir umir imiir haiyam. Mi sima niti mi sima pa nwoki kigniyim wim kima bidi diriraerar haiginkwokinim.

4 Mi nu haimii Masedonia tiran iikamim sima niti mi sima ha nini kignii, kima bi niki diriraerar haiginkim mi kara wi nidid prasae kin tani. Mi an kara hiriiyar mi aingwowi, wim kima wa mi ididi. Dimusi rani, simiirin kara boinkin hiniin, wim kima kimiir umirim bidi haiyim mi bidi diriraerar haigin digim.

5 Kara ti dimin imiir boinkiyin mi kara krimiir nomiiyauim simiir bidi sriiyim, bii sima nitim, kimiir nini whindiriraerarniyam, wari umir imiir diriraerar haigin sasauukwokinam. Mi mhoiiya kara nu haimii Masedonia hiran iikam simaka niti mi wa nini kigniyim bidi diriraerar haigin digwokinim. Mi ti iikam nhirim simiirin wi hiniina nwoki iisiimauuwim, ti digworaekwowim yim kimiir kwoinkar priinaingwo hauugim.

6 Kima ti digworaekwowim simiiramin sibgu sibgu daingwo omok. Mi kima Adi Komii siirin haimiisima hauuwi mi mhoiiya kima wi iriipi hiriinan haimiisimar mi haii. Yio ini inkamin numiran sasaeya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Pi siya hoimgak yinkin karamae ywo mi siya pi hoimgak mi ingugu ae rani, pi hiriinan kwisuwar mi ingugu ae. Mi siya pi numir kwirkak aiirar yinkin digi mi siya pi hiriinan hoimgakar mi ingugu ae.

7 Mi iikam kima irira nwonwira biiyin ti diminim kima tiranim simiiramin sibgu sibgu tiki aingwo omok mi simiirin mhoiiya tir. Umirim Adi Komii siir hauuwiyim kima simiirin hindara kipi naingwo kisisiir hauu kima umir digworaekwowim Adi Komii siir hauuwiyim kimiir kwoinim mairgimairgakak warar dinkin oki mi Adi Komii siya wi ti hiriinan inkamin siiram naingwokwowi.

8 Mi ti digworaekwowim, kima naingwowim kimiir kigriraowam iinokiinok yim wi Adi Komii siya hauuwi kimiirin mi yio ti sima sima rani mi siya kimiirin wi yaeya dimin miiyikar swoki inkin hauugii kira nonkwowamin. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

9 Mi yaiyim inkamin yipiki biiya ta Yokwo Komii aiir winkiyin siya hiniina win boinkikin,

inkamin yipiki Adi siir yai aiir sibgu wakaeyokna apin mi iikamim yipiki
niinga nwowim sim whinkinsiisin mi ti siyiu kibi hiriinanin siya tirin,
sima wi siir siira naingwokwonanae kaigii.
10 Adi Komiiyin yipiki sasaeya inkam nwirni hauuwi siya ninkinam, mi sima
nae wi simiirsiyar mi haii mi siya kiriirin wi ti hiniin hiniinim sim hauuwi. Mi
siya simiirin wi iuwarigar mi tiri mi kira iki iikam nhirim simiirin wi simiir
nwoki sibgu whinkinsiis haiginiuwim.
11 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya kiriirin wi dimin taemin miiyik miiyik
kasa hauu rani. Mi kira iki Adi Komii siir iikam nhirim simiirin wi simiir
nwoki whinkinsiisim. Mi mhoiiya krima niti, wari umirim kima haingiriyiu
haiginim simiir hainakiyam mi krima simiir nini hainakii mi krima simiirin
wi iki iikam nhirim simiir hauuwi mi yim sima wi Adi Komii siir inig iiir
hainan prapraskii. Ti diminim kima tirkiyim simiirsi.
12 Mi ti dimin kibi hiriinanin yipiki kima tiri, yio wi Adi Komii siir iikamim
yipiki iindim nwowim wi simiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti kima kinsiis
haiginiuwi simiir, sima sima rani. Kira simiirin wi warar timi tir haiginiu
mairgimairga nwowamin. Mi Adi Komii siir inig iiir hainanamin. Dimusi
rani, ti dimin imiirsika.
13 Mi ti diminim yipiki kira tirim kiriir nomiiyau imiir, yio wi simiir
niisiimauuwi hiniin, kima Adi Komii siir yai imiiramin ha sibgu wakaeyokna
apikim. Mi kima Krais siir yaiyim simiir nanaakninkii haiginiuwikim. Mi
sima ti umirim kima hauuwim simiir kigi mi iikam nhirmi mi hauu ikim mi
sima wi Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika.
14 Mi mhoiiya sima kimiiramin wi pranae pranae naingwokwo rani mi sima
wi Adi Komii siiram kwisboinkii, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir
kigriraowim. Dimusi rani, kimiir kwoinim siya hiurworwokaigim mi kima ti
dimin iiir asi tirkim.
15 Ha wit, krima Adi Komii siir inig iiir hainani. Dimusi rani, siir yinisimin siya
krimiir hauugikin. Mi dimin taeminim krima hauuwiyim yim siir yinisimin
yipiki siya hauugiyin siir bi haiburgin. Ɬriig.

10

Pol siya iikamim yipiki ha boinim aposel kamim miiyik rani, siya simiir yai imiir nikidugin.

1 Kara Polkin, kariir kwoinin ha naingwowi, kimiir kwoinim ti kisina haigi
mi ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirim simiiram ti aingwo. Siya siir kwoin
komiiyin siyamar bi naingwonakin mi siya iikamim simakan dimin taeminim
bimbiuwi bi tirkin. Mi iikam nhirim hiranim yim sima kariirin hiniina
boinkim, iiya siya krimaka tirar niki owa, siya inkam inig karamaenan
tirkin mi krimiirin yai ha boinmimauugin. Mi mhoiiya, iiya siya om whir
namwoiuwiyim mi siya krimiiramin pi yokwoni winki. Mi siya krimiiramin
pi igao yaiyar boinki ti digworaekwo imiirin. Mi hiriinanki niuwi mi kara
kimiirin pi igao yai hiniina boinkii.
2 Mi mhoiiya kara kimiir kigam niti mi kima wi igao yai kara boinam kipi
tir kimiirin mi kara kimiirin wi igao yai boin tani ti dimin taemin imiirsiyin,
ti igao yai kara boinanim iikamim yipiki ha boinim, nim krima ti iikamim
tiranim, nim krima dimin biyie biyieyim nuanim sim napikim. Mi iikam
imiirin ti digworaekwo hiniinim simiir whinkinsiis haiginiuwikim.
3 Mi ta miiya krima miriiya krima nuan digworaekwowim simiir bi
napikim. Niingaka. Krima ini ti nu iiirar nwowim mi krima ti Adi Komii siir
mii aiir miriiyim, krima ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir
napiyim simiiram mirii rani.

4 Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirɨm tɨ krɨma nonkwo mɨriiyɨm siir mɨi aiir yɨm tɨ nuɨn siir tɨran digworaekwo rani. Niingaka. Nɨm Adi Komii siir kɨrɨeya mɨ siir dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyɨm sɨmiirarar nonkwowiyɨm Setan siir dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ iikamɨm siir wakaeyokna ap karamae nwowiyɨm sɨmiir kwoɨn ɨmiir haigi ɨtɨkrɨkɨuwɨm sɨmiir nikwowaisiiyam. Mɨ ta Adi Komii siir kɨrɨeya ya ɨni nhao, ɨrɨm hɨpɨg nan ywowa yɨpɨkɨ iikamkɨm sɨm nonkwowiyɨm ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmaka nɨniiyam.

5 Mɨ tɨ Adi Komii siir dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm tɨ krɨma nonkwowɨm, yɨm ɨni tɨ yai bibiyɨeyɨm nuan iikamɨm yɨpɨkɨ sɨma napiyɨm ɨni sɨmiir haiburɨm. Mɨ dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ sɨma naɨngwowiyɨm hɨniin, sɨmiir kwoɨnɨm ɨni sɨmar kɨgɨrkakɨm mɨ sɨma Adi Komii siir panɨinsi yɨnokɨnkɨnsi. Mɨ tɨ Adi Komii siir dimɨn kɨrɨe komii komiiyɨm yɨpɨkɨ krɨma nonkwowiyɨm mɨ iikamɨm sɨmiir kwoɨnau nwokaiiyɨm dimɨn taemɨnɨm, sɨmiirɨn krɨma kiyaii. Mɨ sɨma Krais siir yai kɨbi kɨbiyɨm sɨmiir asi wakaeyokna api.

6 Mɨ kɨma krɨmiir yai aiir sɨbgu wakaeyokna api mɨ mhoɨiya krɨma tɨriigɨnɨm yɨpɨkɨ nantamyɨriyɨriyɨm sɨmiirɨn wɨ ta kɨrɨeya saiir kɨrɨeni nonkwonɨinwomwɨir haigɨnɨuwi.

7 Iikam kɨmiir kwoɨnɨm sɨbgu sɨbgu daɨngwo omok, tɨ digworaekwowɨm kɨma ha naɨngwowɨm yɨm wadɨekɨm. Mɨ kɨmiir iikam nhɨrɨm waraurɨnɨm yɨpɨkɨ ha naɨngwo tɨbmii kɨinɨm hɨniin, sɨmiirɨn Krais siya bɨdi yɨmbingiyɨm siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwam mɨ sɨma wɨ tɨ dimɨn ɨmiiram daɨngwo. Sɨma wɨ hɨniina daɨngwo, sɨma Krais siirgɨm mɨ nɨm krɨma tɨ iikamɨm tɨ tɨranɨm ɨriipɨ hɨriinan Krais siirgɨm.

8 Mɨ Biiyan Inkam Komiiyɨn Krais siya krɨmiiram bɨdi kiwakiyɨn, siir ɨgsop aiir nokwokairinaowidam. Mɨ tɨ dimɨnɨm krɨma tɨrɨm mɨ mɨi ɨkɨm, yɨm kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwankɨm wadɨe kɨma sɨbgu apam mɨ sɨma wɨ kɨmiir tɨrbu rani. Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi, kara krɨmiir inɨg ɨmiirar swokɨ hainanaei, tɨ dimɨn taemɨnɨm krɨma tɨrɨm sɨmiirsi mɨ kara wɨ di yɨdidi hɨriinan tɨrsiyɨn kara wɨ maɨrgɨmaɨrgar pɨ ywowɨn.

9 Kara hɨniina bɨ naɨngwokɨn, ta yokwowa kara wɨnkiya kɨmiiram, kɨma ha naɨngwowi, kɨmiirɨn wɨ saeya kiyopsɨbgi haigɨnɨuwi, kariirsiyɨn hinda whɨsariiyar mɨ prɨiyɨdidɨm. Niingaka.

10 Kara pɨ boriisopi kɨma kariiramɨn tɨ hɨriinan kwoɨn ɨiir naɨngwowɨm. Dimusi rani, kara ɨna nɨnokɨnkɨnɨn kɨmiir iikam nhɨrɨm, sɨma kariirɨn tɨ hɨniina boɨnkɨm. Sɨma boɨn, ta yokwowa Pol siya wɨnkiya krɨmiiram, siya krɨmiirɨn ɨgao yai wɨnboɨnkikɨn. Mɨ ɨiya siya krɨmaka tɨr nwowiyɨm siya pɨ krɨmiirsi nɨdidi mɨ siya krɨmiirɨn hɨriinan ɨgao yai bɨ boɨnikɨn. Siir yaiyɨm yɨm ɨni niingar ywowɨm.

11 Mɨ tɨ iikam hɨriinanɨm yɨpɨkɨ tɨ hɨriinan yai boɨniyɨm, sɨma tɨ yaiyɨm kara boɨnmɨmauuwɨm sɨmiir daɨngwo. Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm krɨma wɨnboɨnkiyɨm tɨ yokwo ɨmiir, ta ɨiya krɨma aruwar nikɨ owa mɨ krɨma kɨmiiram nɨti kɨmiir kɨgnakiyam, krɨma wɨ tɨ hɨriinan yai kaimwowɨm sɨmiirar swokɨ aboɨni.

12 Mɨ krɨma kɨmiirɨn ɨkɨ iikam nhɨrɨm yɨpɨkɨ sɨma sɨmar nomboɨnyokainaeiyɨm sɨmiir hɨriinan bɨ boɨnikɨm, krɨma iikam wadɨekɨwadɨe ɨmaɨrgɨm krɨma krɨmiir inɨg ɨmiirar bɨ hainanaeikɨm, sɨma tɨra saiir hɨriinan. Mɨ iikamɨm tɨ hɨriinan kwoɨn naɨngwowiyɨm yɨm sɨma ha naɨngwowi dimɨnɨn sɨma naɨngwowiyɨn mɨ dimɨnɨn sɨmar kɨgiyɨn ɨkɨ sɨma yapa yapa nwonɨra ɨrɨraka tɨriyɨm yɨm wadɨekɨm mɨ sɨmiir kwoɨnɨm aowa aowa sɨma sɨmarɨn ha naɨngwowi, sɨma wadɨekɨm. Mɨ tɨ iikam hɨriinanɨm yɨm pɨ whaowaei.

13 Mi nim krima wi ti miiyim Adi Komii siya hauugiyim wi simiirarar hainan iski. Mi siya krimiir bidi yimbingiyin kimiir waraur miriiyamin. Mi hiriinankiniuwi mi krima wi iki mii nhirim krima mirii karamae nwowim wi simiir wara hainan tani. Niingaka.
14 Dimusi rani, krima biigi biiyin kimiiram waraur nitkim Krais siir yai win kibiya saiir boinmimauuniyam. Mi hiriinankiniuwi mi krima wi digar nwowi kimaka waraur nini miriiyim.
15 Krima ti miiyim yipiki Adi Komii siya nimbinim krimiir simiirarar mirii iskii. Mi Adi Komii siya krimiirin minam nimbingin mii kimiir waraur miriiyim mi krima hiriinan tir karam nwokiswo mi krima wi krimiir inig imiirar di hainani iki dimin taeminim iikam nhirkim sim tirim simiirsi. Niingaka. Krima minam naingwowi, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiina saeya komii nwokiyim. Mi iriipi hiriinan ta krimiir miiya, krima nini miriini kimaka waraur ya wi komii nwoki okiyim hinda tindan.
16 Mi krima hiriinan tiri, iki maeyau maeyauim kimiir kingiin waraur nwowin simiir nami mi krima wi miiyim iikam nhirkim miriigikim iki maeyau nhirim sim krima wi krimiir inig imiir hainan tani. Mi krima wi ha boin tani, ti miiyim yim krimiir miigim. Niingaka.
17 Mi ta yaiya ta Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa ya hiniina boinka mi inkamin siir inig iiirar hainanamar naingwowi mi siya wi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iiirarar hainan iski siyairgin siir miiyim simiir bwamkibwamin.
18 Mi tariinanin Adi Komii siya inkam nwirni inig hainani, yio tiriigin yio dimin komiigi komii ieyairgin. Mi inkamin siir inig iiirar hainani, yio ti hiriinan diminin yio dimin paii rani, yio ini niingar ywowin. Ɨriig.

11

Pol siya iikamim aposel inkamnan nwonamim simiir siyiu bibiyieyim simiir boinimninkiigin

1 Kara minam naingwowi, kima ti yai hiriinanim simiir yai nhir imiir ti swoki wakae. Mi tiriigininim kara mi boinki windi inkam biyienan, kara ha naingwowi, kimiir wiinim ti yai imiiram mau.
2 Adi Komii siya kimiiram naingwowi mi siya wi ti iikamim yipiki siirim nwowim simiirin wi siya nimbini mi sima wi hirii hiriinan siyiu kinar nwowi mi ti hiriinan siyiu kaimwowin Pol kara iikamim warauranim kimiiram naingwokim mi kimiirin kara bidi yimbingiyim kima inkam nwiruwani nwowim. Mi kima mi siya, kima wi nwiruwar nwoiskii mi ti inkamin siir inigin Kraiskin. Kara minam naingwowi, kimiirin kara nikropkiyim Krais saika, wig kopaksim niinga yipiki kamaka iripa piu niki o karamae niki owa saiir hiriinan.
3 Mi tariinanin kara ti iikamim yipiki yai bibiyie boinim mi kimiir kiyaiiyim, biiya mipugi si niksisaeya mi siya hiira Ivni kwoinin si, siir hiriinan tirim ini simiiram swoki aingwokiyim. Kara pi boriisopi ti dimin biyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim mi kimiir tirbuwim. Mi hiriinankiniuwi mi kima wi Krais siir siyiu iiir sibgu ap rani mi wi siiraram naingwo rani. Niingaka.
4 Kara pi nididi. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi inkam nwirin kimiiram niti mi siya kimiirin wi yaeya yai nini boinmimauuni Jisis siirin mi ti yaiyim ti krima boinmimauuwim Jisis siirim kimiir, yim simiir hiriinan tani. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin wim wi yaeya naeyiu whir haii. Mi yio ti Adi Komii siir naeyiuin biiya kima niki haiyin kimiir kwoinau waraur niki okaiyin yio si rani. Mi kima yaeya yai wakae mi ha naingwo tibmii kiini simiiramin mi yim

ti yaiyim biiya kima niki wakaeyim mi ha naingwo tibmiiyim, yim sim tani. Mi ti inkam hiriinanin kimiiram waraur niti mi kima siirin wi mairgimairga komiiyar mi owi mi siirin wa mi kigninkin tiri ti dimin iiirin.

5 Mi an kara ha naingwowi, kara wi dig nwo rani, ti kimiir kam imiir tirkiyim yipiki ha boiniyim hiniin yim sima Adi Komii siir aposel kamkim.

6 Mi ti hiriinan kamim sima boinim yai miiyik miiyikim yim wi kariir nikwowaisii mi an kara ninokninkinam whaowae rani. Niingaka. Kara Adi Komii siir dimin taeminim ina mi inokninkinin ti simiir yai hiriinanim simiir nikwowaisiiyam. Ɨinokiinokin krima ti dimin kiingi kiinin kimiirgi kimiirar niisiimauugin.

7 Mi iiya kara Adi Komii siir Yai Win kibi aiir boinmimauuwa kimiir, kara kimiiramin umiram bi sriigin umir kariir hauuwim ta kariir mii ai-irsi. Mi kara hiriinan mi srii karamae mi owin mi kara kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, kariir iingar nonkwo miriiyin miiyim, umir pi saiirsiya mi haii kara. Inkamin inig komiigak nwowiyin yio ti hiriinan mii bi miriigin. Dimusi rani, kara kimiiram bi kiwakikin umir kima hauuwim kariirin mi kima ha naingwowi kara kimiirin miiyik bi tirkin, aniya?

8 Mi iiya kara iikam kimakar waraur nwowa mi mii ha miriiyin mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim nu haimii Masedonia hirarim kariirin umir sima hauugikin. Mi ti hiriinan siyiuin kara simiir dimin taeminim hinda whisariiyar priihaiwinkin.

9 Mi ta iiya, kara kimaka waraur miriiya, kara nae digworaekwowam bidiyar mi hainguguwin. Mi kara kimiiramin umir nae minam bi sriigin kariir hauuwim. Niingaka. Kariir nomiiyauim nu haimii Masedonia hiranim simar ini hauuni dimin taeminim kara hainguguwim simiirin. Mi ti dimin taeminim biiyar tirim mi ha nitiyokiyokiiyim mi ini tariinanar yadigniyim, kara kimiiram bi sriigin. Kimiirin mairgimairga nwo karam sim nwowim mi mhoiiya kara kimiiramin wi hiriinan swoki sriimimin tani.

10 Mi ta Krais siir yai kibiyim ti kariir kwoinau tir nwokaiyim, kara kimiirin kaimwowar boinkii. Mi Grik hiran maeyauim simiir iikamim, simiir nwirki ha bi boinkim, sima wi umir kariir hauuwi ta miiya kara miriiya simiir hir saiirsi. Niingaka.

11 Mi kima hiniin dimusi naingwokim, kara wi kimiiram kiwaki rani, umir kariir hauuwamin? Dimusi rani, kara tari kimiiram naingwokwo rani, aniya? Kara kimiirin pi hiniina boinkii, Adi Komii siya ina ninoknkinin, kara kimiiramin nhami nhami naingwokwo rani.

12 Mi kara wi ti dimin taeminim biiya karar niki tirim wi simiirar swoki tirkripkaii. Mi kara ti aposel kam bibiyieyim yipiki ha boinim, yim sima iriipi hiriinan dimin miiyik miiyik imiirar mi tiri, ti aposel kam krima tiriyim simiir hiriinan, simiirin wi kara nanaaknkii haiginiuwi. Mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainan praprasi iki iikam nhirim simiir whwonkam idan mi wi ti hiniina boini, sima ti krima tirim simiir hiriinan tirikim. Mi kara hiniina naingwowi, ti diminim kara tiri, yio wi hiniina niisiimauuwi, sima pi niksisaei. Mi ti simiir yaiyim yim wi naekak nwo rani.

13 Tiki kam hiriinanim yim Jisis Krais siirgisiir aposel kam tani yim sima niksisaeyan kamkim mi dimin taeminim sima tiriyim yimbi pi niksisaei. Mi simiir yaigiyaiyim sima pi simiir wara boininkii rani, yipi simiir kwoin hirirar haigi okaii. Mi sima pi iikamim simiir kwoin imiir kiyaii mi yipiki simiir kigi mi sima pa nwoki boinim, Krais siir aposel kam kiingikiinim simairgim.

14 Wi mouni haniin kipi siinkao simiirsiyin, yim tiriiginim yim kaimwo rani. Krima ina ninoknkinkinim, Setan siyairin siir kwoinin yipi kikintimdinuwi mi

siya iikamim simiir kwoin imiir kiyaii. Mi sima pa nwoki aingwowim Adi Komii siir paekwosim miiyikin siyairgin.
15 Mi krima hiniina ninokninkini, ti dimin hiniinim yim Setan siya tirkim mi krima wi mouni haniin kipi siinkao, ti iikamim yipiki ti dimin taeminim siya tirim simiir napim simiirsiyin. Yim sima Setan siya tirim, simiir tirkim mi simiir kwoinim yipi pi kikintimdinuwi mi sima pi iki iikami kwoinim sim kiyai. Mi tiki iikamim yimbi ha nwoki boinim, sima iikam wadiekim sima dimin miiyik miiyik asi tiri. Simiirin hiriiyar kignink in tirki. Mhoiiya Adi Komii siya simiirin wi ti hiriinan dimin bibiyieyim sima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Ɨriig.

Mi iiya Pol siya Adi Komii siir mii aiir miriiyin dimin bibiyie kasa rani, siir kimpipisu haiginiuim.

16 Mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinkii, kima hiniin kipi naingwo kara inkam biyiekin. Mi kima ti hiriinan kwoin naingwowi, kara kimiirin minam sriii, kima kariir dikiunam, kara ti inkam biyieyin. Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kariir inig iiirar hainan prapraskii, dimin whirin siirsi.
17 Mi kara kimiirin wi Biiyan Inkam Komii siya boinim, wi simiir hiriinan boin tani. Mi kara kimiirin wi min boini, kima kariir inig iiir hainan prapraskiyim inkam biyieyim sima boinim simiir hiriinan.
18 Mi ti iikam hiriinanim yipiki simiir inig imiirar hainaniyim ti dimin taeminim sima tirim ti nuin siir tiranim simiiram mi an kara iriipi hiriinan wi hiriinanar mi tiri.
19 Mi iikam kima ha naingwowi, wim kima ti dimin taeminim ti kam bibiyieyim ninokninkin karamaeyim sima boinim kimiir, kima simiiramin ini mairgimairga komiigakar nwowim, aniya?
20 Mi kima iikam imiiramin pa kiwakii, kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi wim kima pi simiir yai imiirar mi wakaeyokna api iki iikamim yipiki maeyaua mii biyie miriiya saiir hir nwowim sima wakaeyokna apiya iki gavmani kamim simiir yaiyim saiir hiriinan. Mi kima simiir kiwakii, kimiir digworaekwo imiir haiyam mi wi simar digii. Sima kimiir kwoin imiirin niksisae yaiyim sima boiniyim mi kimiirin pi simar kiyaii. Mi sima pi simiir inig imiirar hainan praprasi mi kimiirin wi simar kigriraowi. Mi kimiir yaimwo whwonkamim wi sima nobrombropi.
21 Wim kima simiirin minam kiwawini, ti hiriinan dimin bibiyieyim kimiir tirim. An kara pi nididi, kimiirin ti hiriinan tirim.

Biiya krima kimaka waraurar niki owa, krima bidiyar mi ididim ti dimin hiriinanin sima tirin siir mi tirsiyin, iikam kimiirin. Mi iikamim ti dimin taeminim ti sima tirim simiiram naingwowi simiir inig imiir hainan praprasi mi an kara iriipi hiriinan, kariir inigin wi simakar mi inkin hainan praprasi. Mi tariinanin kara pi inkamin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan boini. Kara wi kariir inig iiirar mi hainan prapraskii.
22 Mi ti kam hiriinanim ti hiriinan boinim, yim Isrelmi piugana Hibruana saiir iikam ima. Mi an kara iriipi hiriinan Isrel simiir piugana Hibru hirana saiirgisaiirar inkamkin iki simiir hiriinan. Yim sima ha boinkim yim sima brougae Ebraham waini yiinieyim simiir yiiniekim. Mi an kara iriipi hiriinan Ebraham siir yiinieyim simiirar yiiniekin.
23 Mi sima ha boinkim, sima Kraisni miiyan kamkim, aniya? Mi tapa kara kimiirin ini inkam whaowaeyin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan swoki boinki Krais siir dimin taeminim kara tiriyim kara bimbiuwi bi tirikin, iki sima tiriyim ini simiir haiburim. Karairgin miiyan inkam wadieyin simiir haiburin kara maeyaua mii biyie miriiya saiir hirin ii kasakasa bi nwokaigin.

Sima iinokiinokin kariir kariira hiugrimkripkiikikainanaekim, iiyim kara namnanaeyim idip idip ini simiir haiburim. Mi idgiuni kam ima mi ipimpara kariir, ii kwiruwa kwisuwa rani mi iiyim naoni piu kingiin kara nwowim ini simiir imiir haiburim. Mi kima hiriiyar naingwowi kariir kouin ini sima ywowim, aniya?

24 Mi Isrel simiir gavmanin siir inkam komii komiiyim inigakim sima kariirin idip idipin iriiyara yonkwo mi idgiuni sima mi ipimparim kariir idip idipin kamnwir iuur iriiyar kwiiya iyop ipimpar. Dimusi rani, kara Krais siir boinmimauugin.

25 Mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima kariirin idip idipin kwoima yonkwo mi sima kariirin inar mi ipimparim idgiuni. Dimusi rani, kara Krais siir boinmimauugin. Mi iigwira sima kariirin siiyani mi kaiyimik mi kara pariiparii naowim. Mi siyaii aka kara ninkin okwomainaiinamim Solwara whii idopwoniya hir, idip idipin kwoima tir. Mi krima opar mi akiiyokiyokii. Mi ii kwoimim simiir ii kwira, opara kara nakiiyokiyokiiya niiya kwir mi nabieya kwir.

26 Mi ii whiekakim, kara ti siyiuim tiriir nitiyim mi hinda nami ikim simiir napyokiyokiigin. Mi ieyin opin ha niunaniyin mi kariirin pariiparii siya kaiyipripuwin. Mi kam bibiyieyim hii tauaeiyim, sima kariiram nagwoprakai kaokim. Kariir tioam mi kariir digworaekwo imiir tauae haiyam. Mi kariirgi kariir piugana Isrel saiir iikamim, sima kariiram tirkim kariir nipimparim mi kariir mi isomaowim. Mi iikamim Isrel simiir piugana saiir karamaeyim yim sima iriipi hiriinan kariir nipimparam mi tirkim. Mi iiya kara om hir nwowiyim iikamim simiir kwoinim pi kariir nipimparam mi nisomaowamar mi aingwowi. Mi iiya kara iki niimauin sai priiywokaeyamiyin inkamki nwo karamaeyin siir mi owa, niimauan wraisuim kariirin sima mi piyimik aokiyim pariiparii. Mi iiya kara whii komii solwara saiir whii bopwokibopwoniya hir mi owa, kara pariiparii pa mi okwomainaiinamin. Mi iikam nhirim Krais siir nomiiyaunan nwonamim miiyim kara miriiyim sima tirbuwim pariiparii.

27 Kara miriinanaekiyin mi ini kariir iga iin imar ywokiyim wiir. Mi nii niiyim kara nhwo nib bi whwonkaigin, kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinanaeikin. Mi ii nhirim, kara mhiigar mi aokin mi naemin karamaeyar mi okin. Mi kara opmirsim bi mi kinsinkaigin mi ii whiekakim kara nae kiimii bi mi inkiuguna aekin. Mi opuda kariir hugiyim, kariir piua pi nopnopa, nounoua mi kini. Mi kara yiuis miiyikak bi nwokin kariir piu aiir sibgu higriniuwamin.

28 Mi ti dimin taeminim yipiki ha niisiimauuwim kara miriiyim ti aposel kam niksisaeyim simiir haiburim ti sima sima rani. Ɨinokiinokin kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim sim nwowim simiiram pa mi aingwoyimyoki, sima ini tari wadieyar nasi tirim, iyie? Wadie tir tani.

29 Mi iiya kariir nomiiyauim Krais siirim sima dimin biyie tiriyim mi kara simiirsiyin pi hikakar mi owi. Mi iiya inkam nwirin, inkam nwirni kwoin kiyaiiyim mi pi dimin biyie ha tiri mi an kara saikar pi ioar mi owi.

30 Mi kara kariir inig iiirar swoki hainan praprasi ti dimin taeminim simiirsi mi mhoiiya kara kariir inigin wi minsi hainan praprasi, ti dimin taeminim yipiki iikam imiir niisiimauuwim hiniin, kara kiriekak bi nwokin mi kariirin dimin whiruwaki bi tirbumbukin.

31 Adi Komiiyin yipiki Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir Adin, siir inigin wi komiigi komiiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Siya ina inokninkinin, ti karar boinim kara bi niksisaekin. Kara miiyan inkam kibikin.

32 Biiya, iiya kara om Damaskas hir nwowa mi inkam komiiyin nu

kigriraowiyin Aretas nikiuwiyin siir Gavmanin siir inkam komii nwirin siya yimbingi kam nhirim hira om iiir nidiyokiyokaiya saiir ano iiir kaoraraowim kariiram mi sima kariiramin hirar waikao. Mi kara hiriir namkiswo, kariirin wi sima pi yonkwowinin mi kariirin wi maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir pi hiugripkiikikaiyin.

33 Kariirin wi simar pi hiugripkiikikaiyin, maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir. Mi kariir nomiiyauim, Krais siirim, kariirin kimidiniya nibni sima haigigi. Mi sima ha namim hiira yipiki om iiir hiuyokiyokaiya saiiram mi sima ti nib mwis haimii haimii whiiyim kimidiniya uridni yomboborugi mi kariirin ina yonkwo kiikiiraraokiyim nua hiriir. Mi ini karar yimbinaiinam budgiyin nua hiriir mi kara ina yiun iwiskiinamin. Mi kara ha haiburgigin mi ina yidamamin. Iriig.

12

Pol siya nhwo ha whinin mi siirin dimin taeminim Adi Komii siyar yiisiimauu

1 Kara pi kariir inig iiirar swoki hainanprapras kripkaii. Kara ina ninokninkinin ti dimin taeminim yim wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi Adi Komii siya wi ha boini, krima wadiekim. Mi kara kimiirin pi min boinkii, dimin taeminim yipiki aowa nwokaiyim Krais siya niisiimauuim kariir pi simiir boinkii.

2 Biiya, biewi iuur whiiyim namkiyim mi taka iiya kariirin Adi Komii siya kariir haiyin mi kariirin siya hainanaiinam omin siya nwowin kou hiranin siir hiriir. Mi kara bi sibgu inokninkinkin, siya kariir haiyin mi kariir hainanaiinamin koua hiriir. Mi tari kariir piu sasar namka, iyie? Kariir kwoinbudin siya ti niinaiinamin. Adi Komii sasar ninokninkini.

3 Kara kimiirin pa swoki boinkii, kara ninokninkin tani, kariir piua saeya piyamisi ama, iyie? Kariir kwoinbud ieya. Adi Komii sasar ninokninkin iskii.

4 Kara Adi Komii siir om hir nwowin mi ti dimin taeminim kara wakaeyim, kara pi kariir yaigar kaokwo boin tani. Adi Komii siya pi kariir kigninkinki rani, simiir niisiisimauuim mi simiirin iikam kimiir boinmauuim.

5 Mi ti dimin taeminim yipiki kara kigim yim wadie imairgim. Mi kara wi kariir inig iiirar asi swoki hainanpraprasi: Dimusi rani, simiirsika. Mi kara hiniina naingwo rani. Kara ha naingwowi, kara kariir inig iiirin wi dimusi hainan prapras tani, wi ti digworaekwowim yipiki iikam imiir niisiimauuim, kiriekak nwo karam kara nwowim wi simiirsi hainanpraprasi. Mi digworaekwo whiekakim kariirin sima tirbuim. Kara inkam paeprikab niingakin. Mi Adi Komii siya kirie komiigakin.

6 Mi kara kariir inig iiirin wi dimusi hainan praprasam naingwo rani, wi dimin taeminim yipiki kara niisiimauuim wi simiirsi hainan praprasi mi kara wi inkam biyie ha nwo rani. Karar kigim simiirin, kara simiirin niksisae rani. Mi kara kariir inig iiirar hainanim pi boriisopi. Dimusi rani, iikam kima wi ha naingwowi, inig komiigak inkamin karargin ti digworaekwowim simiir kou nwowin. Niingaka. Kara ha naingwowi kima ti dimin taeminim kara tirim simiiram daingwoki. Mi diminim kara boinim kimiir mi kima wi haini ninokninkini kariirin, kara inkam wadieki piyasi owin, iyie? Miiyik rani.

7 Mi dimin taeminim Adi Komii siya niisiimauuim siir omanim yim wadieki wadie imairgim. Adi Komii siya pi boriisopi kara kariir inig iiirar swoki hainanim. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi siya Setan siirin hiriinansi kiwakikin diminim kariir piua saiiram nikropkiyim, ma kariir nii haiginiuam mi ti hiriinankiniuwi kara wi kariir inig iiirar hainanpraprasnam naingwo rani.

8 Kara Adi Komii siiramin idip idipin kwoima srii mi kariirin siyar mi whinkinsiis haiginiu mi ti dimin biyieyin kariir piunau nwokaiyin yio ini siyar mi nhiinikriropkiyin. Mi sima kariirin ina kiwakiyim.
9 Kara siiramin idip idipin kwoima srii mi siya kariirin idip idipin kwoima boin. Niingaka. Kara siirin wi kiriir warauranki hai rani kara wi kinakar nwowi mi tariigina ya wi digar nwowi. Mi iikamim yipiki kirie nwo karamae nwowim, kariir kirieya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi iikamim simiir niisiimauu haiginiuwi. Mi tariinanin kara ti simiirsiyin mairgimairga nwo karam nwo rani kara ini mairgimairgar nwowin. Mi ini kariir inig iiirar hainanpraprasin ti dimin taemin bibiyieyim kariir tirbuim simiirsi, yim kariir niisiimauugim kara kiriekak rani. Mi Krais siir kirieya kariir mhii kwoinauin sasar nwokai.
10 Kara ina ninokninkinin ta saiirin, ti dimin taeminim kara tirim yim Krais siir inigin siir hainanpraprasikikim mi kara mairgimairga nwo karam bi mi okin mi biyie bi mi okin mi iikamim kariirin dimin biyie bi mi tirkin mi kariir bi mi kimpipisu haiginiugim mi dimin biyieki bi mi itkin mi kariir bi mi ipimparkin mi kara miiyik bi mi okin yim tiriiginim yim dimin komii rani. Kara mairgimairga nwo karam bi nwokin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin iiya ti digworaekwowim sima nimbiyami kirie nwo karamae kara nwowi, kariirin wi Krais siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi siir kirie aiir haii mi wi wadieyar swoki owi. Friig.

Pol siya minam naingwokin om Korin hiran iikam simiir whinkinsiis haiginiuim sima Adi Komii siir siyiugi siyiu iiir sibgu apim

11 Kara, kanakanarin inkam biyienan boinkikin, kariir inig iiirar swoki hainanpraprasnam. Kara hiriinanam bi naingwokin mi kariirin kima tirkin ti dimin iiir tirim. Dimusi rani, kima kariir inig iiir bi hainanpraprasikikim mi iki iikam nhirim simiir bi boinmauugim hiniin, kara aposel inkam kibikin. Mi kara inig karamae nwokiswo mi wari aposel kam nhirim yipiki kima boiniyim hiniin wadiekim, sima wi kariirin dimin whirmin whirmin di swoki haiburi.
12 Ti dimin taeminim ti kara tirim, kara kimaka biyie bi nwokin. Mi ti dimin taeminim yim kimiir niisiimauugim hiniin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Mi dimin kirie komii komiiyim kara tirim kimiir, iki iikamim simiir niisiimauuim, yipiki simiir kigim mouni haniin sima siinkaowim mi Adi Komii siirin kimiir mi boinmimauuin mi kimiir mi iisiimauuin hiniin, Adi Komii siir kirieya ini kanakar nwowa.
13 Mi Adi Komii siir piugana saiir iikamim iki omom omomim simiirim, sima ta yai aiir haiyim mi kara tari simiirin kara bi hauugin? Kara kimiirin minam bi sriigikin kariirin kima kigriraowim mi nae omaka minam. Niingaka. Mi kima ha naingwowi, ti siyiu hiriinanin yio ini kara mi priitirin mi kara kimiiram sriii, kariirsi naingwobunam mi ti dimin biyieyim kara tirim kimiir, kima simiirin wi hindarar ti aingwo owouu iuguski. Dimusi rani, kara kimiir whinkinsiis haiginiuam tiri.
14 Mi ya tariigina ya kwoimaka aeya kara boina kimiiram nitam, kimiir kignakiyam. Mi kara wi kimiir iikamim simiir dimin whir swoki priiyiksasae hai rani, kariir whinkinsiis haiginiuamin. Niingaka. Kara kimiir dimin taemin imiir boriisopi. Kara ha naingwowi, iikam kima Krais siirarar dwo iski. Dimin taeminim yinisisim ima bi haiigim mi simiir yopii adim simiirin simiirsi bi kigriraowikim. Dimin taeminim pi yopii ad ima haiyiskii mi yinisisimim simiirsiyin pi simar kigriraowi. An kara ini kimiir adnan ywowin Krais siir dimin taeminim simiirsi mi wim kima ini kariir yinisisimnan ywowim. Mi kara wi dimin whir kimiir warauranki hai rani. Niingaka.

15 Kara maɨrgɨmaɨrga komiiga tɨ kariigɨ kariir umɨr ɨmiirar mɨ ɨgugusɨm kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam. Mɨ kara wɨ pranae pranae mɨrii rani, wɨ karar naobugi ɨkɨ iikamɨm sɨmiir kwoɨnbud ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam. Kara kɨmiir whɨnkɨnsiisamɨn pranae pranae naɨngwo rani. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨu kɨbiyɨn kara tɨrɨn, kariir digworaekwo ɨmiir nɨugugusɨn kɨmiir yɨo siyɨu wadɨeyaɨrgɨn, aniya?

16 Mɨ kɨmiir iikam nhɨrɨm yɨm wɨ ha boɨni, ɨhɨ, kɨra kaimwowar boɨni. Krɨma ɨna nɨoknɨnkɨnɨm, siya krɨmiir digworaekwo bɨ kaukiki haigɨn. Mɨ Polɨn yɨo nɨksɨsaeyakɨ waiwiigɨn. Mɨ krɨmiir kwoɨnɨn siya kiyaigɨm mɨ siir yaiyɨm krɨmiirɨn ɨni sɨma ikwowaisiikiyɨm, ɨnkamɨn nae niimauan wraisuɨm sɨmam kiyau haigɨngigiyɨn sɨmiir nobropam, ɨni siir hɨriinan ywowɨn.

17 Kɨma kariir boɨnmauugi, kara panɨɨna tɨrkɨn, ha? Mɨ tari, tɨ kamɨm kara nɨkropkiyɨm kɨmiir kɨgnakiyɨm mɨ tari sɨma?

18 Kara Taitas siirɨn bɨdiyar mɨ srɨiyɨn, kɨmiiram waraur mɨ ɨtɨm. Mɨ siya bɨdiyar mɨ ɨnkɨn ɨtɨn tɨ siir nomiiyau nwɨrɨn, tɨ tɨr nwowɨn saɨka. Mɨ Taitas siya kɨmiir bɨdi yɨksɨsaeyɨn mɨ kɨmiir dɨmɨn taemɨn ɨmiir bɨdi mɨ prɨihai prɨihaiyɨm, iyɨe? Niingaka? Mɨ siya mɨ kara, krɨra tari Adi Komii siir naeyɨuɨn siir dɨmɨn taemɨn ɨmiirara nap rani, aniya? Mɨ krɨra tari dɨmɨn whɨruan siirara tɨr tani? Tɨ dɨmɨn taemɨn hɨriinanɨm sɨmiir sɨbgu aɨngwo omoki.

19 Kara ha naɨngwowi, kɨma ta yokwo aiir mwaɨni mɨ kɨma wɨ ha naɨngwowi, ta yokwowa krɨma wɨnkiya kɨmiiram, krɨma kɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyaiyam kɨnankɨugika mɨ kɨma wɨ ha nikɨ aɨngwowɨm krɨmiirɨn, krɨma wadɨekɨm. Niingaka. Kariir nomiiyauɨm yɨpɨkɨ kara naɨngwokwonanaeiyɨm, krɨma tɨ kamɨm yɨpɨkɨ Krais siirɨm, Adi Komii siya ɨni krɨmiirar kɨgiyɨn tɨ dɨmɨn taemɨnɨm tɨ krɨma boɨnkiyɨm kɨmiir. Mɨ tɨ yaiyɨm tɨ krɨma wɨnkiyɨm ta yokwo aiir, kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam, kɨma Adi Komii siirgɨsiir siyɨu ɨiirarar dap ɨski.

20 Krɨma ta yokwowa kɨmiiramɨn whɨsarii bɨ wɨnkika, tɨ sɨmiirsika. Mɨ kara ta saiir saiira naɨngwokwonanaeikɨn. Kara pɨ boriisopi, mhoɨiya kara nɨti, kɨmiir nɨnɨ kɨgniyam mɨ kara wɨ ha kɨpi nɨnɨ kɨgni, kɨma tɨ dɨmɨn taemɨnɨm kara boɨnkiyɨm kɨma wakaeyokna apam, kɨma sɨmiir nap rani. Dimusi rani, wɨm kɨma wɨ tɨ dɨmɨn taemɨnɨm kara tɨranɨm kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuam wɨ sɨmiiram naɨngwo rani. Kara mɨnsi naɨngwoyɨmiyoki, tɨ dɨmɨn taemɨnɨm kɨmiir waraur kara nɨnɨ kɨgi sɨmiirsi naɨngwoyɨmiyoknanaei. Mɨ iikamɨm ɨrɨka nwɨrɨka nɨniinansaowi mɨ ɨrɨka nwɨraka nomboɨn ii ae karamae nwowi mɨ yaii ɨrɨka nwɨrɨka mɨ ɨnii mɨ sɨmiir pɨu ɨmiiramar swokɨ aɨngwokwonaei mɨ isido whɨsa mɨ ɨinɨbiiri mɨ yai bibiyɨe ɨrni nwɨrni mɨ ɨnɨkbumbuwi mɨ dɨmɨn taemɨnɨm hindara mɨ prɨiboɨn prɨiboɨni, yaiyɨm ɨrɨpa sɨbgu kitɨbmii boɨn karamae mɨ owi mɨ wɨm kɨma wɨ tɨ dɨmɨn taemɨn hɨriinanɨm sɨmiirar mɨ aɨngwo tɨbmii kɨɨni.

21 Kara ha naɨngwowi, mhoɨiya kara kɨmiir kɨgnakiyam nɨti, kariirɨn wɨ Adi Komii siya tɨrkii, kɨmiir whwonkam ɨda nɨtsi nɨdidɨm. Mɨ kara wɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kara nhɨɨnɨkrɨropknatnoudnɨnkiigiyɨm wɨ sɨmiirsi nouuboboɨni, iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir pɨugana saiirɨm sɨmiirɨn wɨ kara nhɨɨnɨkrɨropkii. Dimusi rani, sɨma dɨmɨn bibiyɨe hɨriinanɨm sɨma tɨrɨm, sɨma sɨmiirsiyɨn naɨngwoyɨmiyok karamaekɨm. Sɨma ɨni dɨmɨn bibiyɨeyɨm, iikamɨm hɨi prɨinanae prɨnanaeiyɨm sɨma tɨrɨm sɨmiir napikɨm. Sɨmiir kwoɨnɨm tɨ hɨriinan dɨmɨn ɨma bɨdi yɨkpɨtmaiyɨm. Mɨ hɨriinankɨnɨuwi mɨ kara wɨ tɨ iikam hɨriinanɨm sɨmiir kɨg rani. Ɨriig.

13

Pol siya om Korin hɨran iikamɨm sɨmiirɨn mɨn boɨnkɨn dɨmɨn taemɨnɨm sɨma

napiyim sima sibgu mintirao.

1 Tariigina kara kimiir kigam niti ya kwoimaka aeya. Mi kimiir iikam nhirim sima simiir nomiiyauwim simiir nikbumbuwi mi kima wi ti yaiyim yipiki Adi Komii siya boinim, wi simiir wakaeyokna ap. Mi inkamim nwis nwoima mi kiritmai boinkii ti siirin mi sima wi sibgu danaakninkii haiginiugi.

2 Kara kimiirin ti iikamim yipiki dimin biyie simiir iikam nhirim simaka tirim, pi simiir boinkii. Biiya kara kimaka waraurar niki owa kwisaka, kara kimiirin igao yai ti dimin taemin imiir boinkin. Mi tariinanin kara ti aru nwokiyin, kara kimiirin pa swoki boinkii. Mhoiiya kara kimiir kigam swoki iti, kara wi inkam nwirni swoki kiwaki rani, rirmiiya nwowamin, yipiki dimin biyie tirin mi naingwoyimyok karamae ha nwowin. Kara kimiirin ti dimin biyieyim kima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkini.

3 Mi kara kimiiram waraur niti mi iikamim dimin bibiyie tirim simiir nini onkwobumbuninkingigam mi kima wi haini ninokninkini kariirin Jisis Krais siyar boinkikin. Mi iiya siya kariir boinin, kimiir dimin bibiyieyim simiir nonkwobumbuninkinam mi kima wi haini ninokninkini, siir kirieya kimaka waraur nwowa sapisap rani. Niingaka. Saeya komiiga.

4 Mi iiya Krais siya iikam krimiir hiriinanar mi owin, inkamim siirin ina mi hainamim paeyin hiiiniya nirioninkinin, saika ha ninkin irinugiyim mi siya ina yaonamin. Mi tariinanin Adi Komii krimiir Wanin siya siir kirie komiiya yipiki siir hidninsiin idwowin mi siya omwai ha swoki waiyan, saiirin siir bidi hauugiya. Krima mi Krais siya krima wi iripar haingiriyiu owi mi nim krima inkam kirie komiiyan tani. Mi Adi Komii siya krimiirin wi siir kirie komii aiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi mhoiiya krima niti mi krima wi siir kirieya saiir niisiimauuwi iikam kimiir waraurin, ta krima hida kimiir saiir hiriinan.

5 Kima, kima kimar hidnaei mi kima wi haini sibgu inokninkini, iyie? Niingaka, kima Krais siir yaiya kimiir kwoinau nwokaiya saiir wakaeyokna apikim. Mi kima tari ninokninkin tani, Krais siya kimiir kwoinau waraur nwokaii, aniya? Mi kima siiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi siya wi kimiir kwoinau kwirii idwokaii. Mi hiriinan tir karamae nwowi mi siya wi waraur nwo rani.

6 Kara hiriiyar naingwo tibmii kiini, kima ina ninokninkinim Krais Jisis siya krimiir kwoinau nwokaiyin. Krima iikamim yipiki niksisaeiyim sim tani. Niingaka.

7 Krima Adi Komii siiramin minam kwis boini, siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kima wi hiriinanki nwowi, iki dimin bibiyieyim simiir wakaeyokna apim. Krima siiramin ti dimin taemin hiriinanim simiiram bi sriigikin mi iki iikamim pa nwoki aingwowim, krima inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim krimiirin hiriinan naingwowi, krima ini yikiigiyim, ya ta hiriinana ya dimin komii rani. Krima ha naingwowi, wari kima tirim yim ini ywowim, simiirarar dap iski.

8 Kima ina ninokninkinim ta saiirin, krima wi ta yaimwokiyaimwowa saiir dimin sim whir swoki kinkrip rani. Krima whinkinsiis haiginiuwanin diminin whirkiwhiruwairgin ya yaimwokiyaimwo aeya.

9 Mi kima Krais siir yai imiir wakaeyokna api, kima tira saiir hiriinan mi krima wi mairgimairga nwo rani, krimiir Adi Komiiyin siir kirieya iki iikamim yipiki dimin bibiyieyim sima napiyim simiir nonkwobumbuninkiniya saiir niisiimauuwim. Mi iikamim krimiirin ha naingwowi, krima ini inig karamae ywowim yio ti hiriinan mi owiyim, yi ini mi owin. Ɨinokiinokin krima Adi Komii siiramar sriininaeikim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kima wi siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim, kima tira saiir hiriinan.

10 Kariirin inigak Adi Komii siya nwowaiginiugin, Adi Komii siir iikamim simiir grabim. Mi an kara kimiir tirbuwam tir tani. Mi hiriinankiniuwi, biiyin kima saiir mwain mi wi kima kimar swoki grabna, iiya kara ti aruwa niki owin. Mi mhoiiya kara niti kimiir kigam, kara wi ta kariir kirie aiir nini tirni rani. Kara kimiirin wi hinda grab haiginiuwi. Mi kima wi wadieki wadie nwoki owim.
11 Ti kariir nomiiyauwim, krimiir yaiyim ini dig ywokiyim mi krima kimiirin pi hindara nokboinmamairgii. Kima dimin bibiyieyim simiirin digiumii haimriiyiugig mi kima dimin miiyikim simiiraramar dinmiininkin iski. Irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis mi kwoin whirua dwo mi iripa dingwomamair aekiyam. Mi Adi Komiiyin yipikin krimiiram naingwokwo nanaeiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa krima nongwomamair aeyam siya wi kimakar nwowi iinokiinokin.
12 Kima ti Adi Komii siir iikamim warauranim, kima irni nwirni dikboinmamair mi iin min dinan ininkwo aninkwo.
13 Mi Adi Komii krimiir Wanin siir piugana tirana saiir iikamim sima kimiir nikboinmamairgikin.
14 Kara hiniina naingwowi, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya kimiiram nwoki aingwobumbuwim. Mi Adi Komii siya wi kimiiramar nwoki aingwokwo irkakim. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya wi kimakar nwowi, kimiir kwoinau waraur kimiir nomiiyaunan. Iriig.

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yaiya omisisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Jisis siiram. Mi mhoiiya Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyiupai siyiupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir miois imiirin pi kitiyopnimnir haiyim mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoiiya Pol siya hiriinan wakaeyin mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inigak saiirsi arar nwowaiginiuwikin. Friig.

1 Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Kariirin ta mii aiir miriiyamin nuan inkam nwirki bi nokmwin okwo haiginiugin. Niingaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamin yipikin Jisisni hidninsiin idwowin ieyankin kariirin sowa nokmwin okwohaiginiugin ta mii aiir miriiyam.

2 Mi nomiiyauim naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarin kimiir nokboinmamairgii iikamim Jisis Krais siirim naingwo tibmii kiiniyim nu haimii Galesia warauranim.

3 Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair aeyam.

4 Jisis Krais siya krimiir Adin siir yai aiirar wakaeyokna miriigin mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyieyim simiirsi naowim ti siyiu bibiyieyim ti nuin siir tiranim taka ii aiir nwowim simiirsi nanmai-warkainam.

5 Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iiir nwoki hainanyokiyokiikaemi iinokiinokin. Fhi, yai kaimwowairga. Friig.

6 Kariir piua ini warar yopaigiya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biiya kimiir kwoin imiir niki kiyaiyin dimin kibiyin Krais siya priidiraerarkiyin kimiir biiya iiya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yai kibi kibiyim yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yai nhirim kima ha naingwowiyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkinkripkaiyim.

7 Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, yaeya yai kibi nhir karamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Niingaka. Fni ta sasar ywowiskiya ta karar boinmauuwa. Kara ti dimin taemin hiriinanim simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginiugim mi sima minam naingwokim Krais siir yai kibiya nanmaiwarkainaeiya saiirin sima ninkpitkiyim yai biyie nimbiyamam.

8 Mi krima mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauunii mi ti yaiyim biiya krima boinmimauuim simiir hiriinan boinmimauu karam nwowi, yaeya yai nini boinmimauunii mi yipiki ti hiriinan tiri, kara ha naingwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii mi simiirin wi paeya nikropki.

9 Krima ti dimin taeminim simiirin bidiyar iki boinmimauuim mi tariinanin krima ini simiirar swoki boinmimauuim. Mi ti iikamim yipiki kimiirim nitim mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauuniyim mi ti yaiyim biiya kima

wakaeyim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginiuwi paeya nikropkiyam simiirin.

10 Mi kima hiriiyar naingwowi ti dimin taeminim kara winkiyim mi kara boinki ikim mi iikamim wi mairgimairga kanaka nwowi. Niingaka. Kara simiirin minam boinkikin, Adi Komii siya wi mairgimairga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar tirkiswo mi inkamim mairgimairga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi tirin wi Krais siir mii kigna miriiyan inkam kiin di nwowi. Friig.

Pol siya hiniina niisiimauugin ta aposel miiya siya miriiya inkami hindanki bi nitka.

11 Ti kariir nomiiyauim, kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim ta Krais siir Yai Win Kibi aiirin ta kara nanaakninkii haiginiuwa kimiir biiya, ya ta yaiya inkami kwoin airga bi priinaingwo boinkika. Niingaka.

12 Ti yai imiirin kariirin inkam nwirki bi boinmauugin mi inkam nwirki bi mi iisiimauugin simiirin. Niingaka. Yio Jisis Krais siya siyairgin kariir nanaakninki haiginiuwin ti yai imiirin yaeya siyiu whirni.

13 Tiki yaiyim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyieyim kara tirim biiya iiya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiirin. Mi kara hiniina naingwokin simiirin hiriiyar donkwobumbuninkin iuguski.

14 Mi kariir iripa yaioyieya saiir kouwin ini kara ywowin ti yaiyim Juda iikam krima napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iiya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmirwaiya simaka nwowam.

15 Mi Adi Komiiyin iiya kara kariir yopiini mhiinau hirar niki okaiyin siya kariirin saiirar nimbingikin. Mi mhoiiya siya kariirin ha sibgu grabaiginiuwin mi siya kariirin ina boinkiyin, kira kariir mii aiir mirii.

16 Mi siya kariirin hiriirnan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimauuin siir yinisim iiirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Krais siirim wi simiir asi boinmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tani simiir piugananim simiir. Mi ta ii aiirarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yinisim iiirin, kara ti dimin iiiramin inkam nwirniyam bi sriigin kariirin siya boinmauuim. Niingaka.

17 Mi kara om komii Jerusalema hiriir bi mi amkin kamim yipiki biiya Adi Komii siya nimbinim biigi bii aposel inkam nwowam simiiram simiir nini sriinakiyam mi kariirin sima boinmauugiyim ti dimin imiirin. Mi biri kimiminkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hiriir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiyin siir. Mi mhoiiya kara ini om komii Damaskas hiriiyar swoki amin.

18 Mi mhoiiyan biewi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hiriir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owouwin mi kara nini boiniuwin iiyim iuur iriiyar.

19 Kara aposel inkam nwir bi swoki kigmiminkin kara Jems siirarar kig Biiyan Inkam Komii Krais siir nomousimin kara ti inkam iiirarar kigin.

20 Mi ti dimin taeminim ti kara winkiyim yim yai kaimwo imairgim Adi Komii siya ina ninokninkinin kara kimiir niksisae rani.

21 Mi ta kara nama om komii Jerusalema hiriir saiir mhoiiyan kara hir ha haiburgigin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hiriir yam.

22 Mɨ taka ɨiya, iikamɨm Jisɨs Krais siir pɨugana saiirɨm nu haɨmii Judia hɨranɨm sɨma kariir bɨ kɨgɨm mɨ kariir bɨ mɨ kɨgsɨbgɨm. Sɨma yaiyɨm kam ɨma boɨnɨm kariir hɨnɨin sɨmiirarar wakaei,
23 inkamɨn yɨpɨkɨ krɨmiir nɨpɨmparɨn mɨ krɨmiir nɨgbumbuwɨn mɨ krɨmiir nɨsomsomaowɨn tariinanɨn siya ɨni Yai Wɨn Kɨbiya Krais siira ɨni saiir boɨnmɨmauuwɨn yɨpɨkɨ siya tɨrbuwam nɨkɨ tɨra.
24 Mɨ sɨma dɨmɨn taemɨnɨm Adi Komii siya tɨrɨm kariir sɨmiir wakaeyɨm mɨ sɨma kɨmɨdiniya siir ɨnɨg ɨiir hainanki. Ɨriig.

2

Aposel nhɨrɨm sɨma kwoɨn whɨrua Pol saɨka nwokɨkɨm

1 Mɨ bɨewii ɨuur whiiyɨm namkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan, kara kɨmɨdiniya Banabas saɨkar yam om komii Jerusalema hɨriirɨn. Mɨ kara Taitas siirɨn warar yɨnkɨn ɨkɨunam mɨ siya kɨmɨdiniya krɨraka yɨnkɨn am.
2 Kara hɨriirɨn whɨsarii bɨ namkɨn kariirɨn Adi Komii siya nɨisiimauugɨn mɨ siya kariirɨn mɨnam naɨngwokɨn kara hɨriir namɨm. Mɨ kara hɨriirɨn ha namɨn mɨ ɨikamɨm hapairanɨm sɨmiirɨn ɨna boɨnmɨmauuwamɨn ta Yai Wɨn Kɨbiya ta kara boɨnmɨmauuwiya ɨkɨ ɨikamɨm hɨnda tɨndanɨm yɨpɨkɨ Judami pɨugana saiir karamaeyɨm sɨmiir mɨ kara ɨikam whɨekakɨm sɨmiirar bɨ boɨnmɨmauu ɨrkakɨm. Kara kamɨm Adi Komii siir pɨugana saiirɨm hapairanɨm sɨmiir bɨi nwowiyɨm sɨmiirar boɨnmɨmauugɨn. Kara mɨnam naɨngwokɨn sɨma ta Yai Wɨn Kɨbiya ta kara boɨnmɨmauuwa ɨkɨ ɨikam nhɨrɨm sɨm, wɨ sɨma nwokɨ anaanɨnkii haigɨnɨuwɨm. Kara mɨnsi nɨdidgɨn dɨmɨn taemɨnɨm bɨiya kara tɨrɨm sɨmiirsi mɨ tɨ tariinan kara mɨ tɨrɨm yɨm wɨ naekak nwo rani.
3 Taitasɨn tɨ inkamɨn yɨpɨkɨ kanaka namɨn hɨriir, yɨo Grikan inkamkɨn siya Judami pɨugana saiir tani mɨ nɨm krɨma kɨmɨdiniya ha boɨn sɨma Taitas siir mɨoɨs aiir kɨtiyopnɨr haiyam tɨrɨm mɨ Juda hapairan inkam komii komiiyɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨma siir mɨoɨs aiir kɨtiyopnɨr haiyam ɨni boriisopɨm Juda sɨmiir inkamnan nwowam mɨ siya wɨ sɨmaka ɨrɨpa nwokɨ owɨm. Niingaka.
4 Mɨ nɨm krɨma tɨ kamɨm tɨ dɨmɨn ɨiirɨn hɨriinan dimusi bɨ boɨnkikɨm kam nhɨrɨm yɨpɨkɨ yaimwoni boɨn karamae nwowiyɨm sɨma krɨmiir nomiiyau nwokɨm mɨ sɨma Krais siir yai ɨmiir bɨ sɨbgu wakaeyokna apkɨm, yɨm sɨma Taitas siir mɨoɨs aiir kɨtiyopnɨr haiyam tɨrkɨm. Mɨ tɨ kamɨm krɨmaka nɨnɨ oniyɨm krɨma bɨ nɨnokɨnkɨnkɨm dɨmɨnɨn sɨma napiyɨn. Mɨ sɨma kamɨm dɨmɨn taemɨn nɨnɨ kɨgnɨnprɨonakiiyɨm sɨm hanɨin nwokɨm dɨmɨn taemɨn kɨbi kɨbiyɨm Krais siirɨm rɨrmiiya krɨma naɨngwo tɨbmii apiyɨm sɨmiir. Krɨma tariinanɨn Moses siir siyɨu komii ɨiir nwo rani mɨ krɨmiirɨn wɨ siya nanmai-warkaina rani, yɨpɨkɨ bɨiya Juda iikamɨm sɨma napɨn. Dimusi rani, krɨma mɨ Krais Jisɨs siya, krɨma ɨni nwɨruwar ywowɨskiyɨm. Mɨ tɨ inkamɨn krɨmiir kiyaiyam mɨnɨn krɨma Mosesni siyɨuɨn bɨiyanɨn siir napɨm nɨm wɨ inkamɨn maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya sae nwokaiyɨn wɨ si hɨnɨin pɨ ywowɨn.
5 Mɨ krɨma sɨmiir yaimɨrsɨm kwɨr bɨ swokɨ wakaeyokna apmɨmɨnkɨm. Dimusi rani, krɨma Adi Komii siir yaiya kɨmiir wokmaihaigɨnɨuwana saiirɨn sɨbgu kɨgrɨraowi mɨ kɨma wɨ ta hɨriinan saiirsi nwowi ɨkɨ yai bibiyɨeyɨm sɨmiir wakaeyokna apɨm.
6 Mɨ tɨ kamɨm hapairanɨm yɨpɨkɨ ɨnɨg komii komiigakɨm mɨ ɨkɨ ɨikam nhɨrɨm Adi Komii siir pɨugananɨm sɨm kɨgrɨraowiyɨm mɨ an kara ha naɨngwowi tɨ inkam komii komiiyɨm sɨma mɨ owa ya kariir whwonkam ɨdan ya dɨmɨn komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam ɨdan ɨikam whɨekakɨm ɨni hɨrii hɨriinankɨnar nwoswowɨm. Mɨ kamɨm yɨpɨkɨ sɨmiir ɨnɨgɨm komii nwowɨm, sɨma kariirɨn yaeya yai boɨnmauuwam bɨ swokɨ boɨnmauugɨm tɨ yaiyɨm kara boɨnmɨmauuwanɨm sɨmiirɨn.

7 Mɨ sima hɨriiyar yɨnokninkin Adi Komii siya kariirin yai mɨiyɨk mɨiyɨk ɨmiirar hauugin mɨ siya kariirin ha nimbingiyin mɨ ɨna yɨkropkiyin mɨ kara ɨna boinmɨmauuwamin siir yai ɨmiirin ɨkɨ iikamɨm Juda iikam tani simiir pɨuganɨm simiir iikam ɨmiir, Adi Komii siya mɨ ɨmbingiya Pita siir saiir hɨriinan, Yai Win Kɨbiya Krais siira saiir boinmɨmauuwam ɨkɨ iikamɨm Judami pɨuganɨm simiirɨm simiir.
8 Adi Komii siya Pita siir whinkinsiis haiginiugin siir yai kɨbi aiir boinmɨmauuwam ɨkɨ iikamɨm Judamiyɨm simiir. Ta Pita siir siya whinkinsiis haiginiuwa bɨiya saiir hɨriinan. Mɨ sima bɨdiyar yɨnokninkinɨm kariirin Adi Komii siya nimbingin mɨ siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai kɨbi aiir boinmɨmauuwam ɨkɨ iikamɨm Juda iikam tani simiir pɨugana saiir iikam ɨmiir.
9 Mɨ sima tɨ dimin kɨbiyin Adi Komii siya tɨrkiyin kariir siir ninokninkinkiyin tɨ siya nimbingiyin kariir siir yai kɨbi aiir boinmɨmauuwam mɨ inkam komii komiiyɨm Adi Komii siir pɨugana saiirɨm om komii Jerusalem hɨranɨm, Jems, Kaiapas, mɨ Jon, sima kɨmɨdiniya ɨin Banabas mɨ kara krɨriir yonkwo mɨ ta ɨin sima nonkwowa krɨriir ya min nɨsiimauuga sima wadɨe bɨdi ywokiyɨm krɨra ta Adi Komii siir yaiya saiirin hɨriiyar boinmɨmauuyokiyokɨiyamɨm ɨkɨ iikamɨm nu haɨmii Judia hɨr nwowɨm simiir.
10 Sima krɨriirin tɨ dimin whɨruwan siirarar boinkikin. Sima mɨnam naingwokɨm krɨra hɨniina naingwowi krɨra umɨr simiir iikam paeprikabɨm nu haɨmii Judia hɨranɨm simiiram hauugiyɨm. Mɨ tɨ diminɨm kara tɨram naingwowɨm kara simiirin bɨdiyar tɨrɨm. Ɨriig.

Pol siya dimɨn biyɨeyɨm Pita siya tɨrɨm om Antiok simiir boininkiigin

11 Krɨma ɨrɨpar mɨriigɨm Adi Komii siir yai aiir boinmɨmauuwɨm mɨ mhoiiya Pita siya om Antiok hɨr ninɨ kignakiyin hiran iikam ɨmiir mɨ kara siirin siir whwonkam ɨdar yɨk. Dimusi rani, siya tɨ dimin biyɨe whɨrin siir tɨrkin.
12 Kara siirin ɨo whɨsarii bɨ nwokin tɨ dimin whɨruwan siya tɨrin siirsika. Bɨiya kam nhɨrɨm Jems siya nɨkropkiyɨm om Antioka tɨriir nɨtam, Pita siya bɨiya iikamɨm Juda iikam tani nae simaka nɨdwokai aekin. Mɨ mhoiiya tɨ kamɨm Jems siya nɨkropkiyɨm ɨna yɨmbiniyɨm om Antioka hɨriir mɨ Pita siya iikamɨm yɨpɨkɨ Juda iikamɨm simiir pɨugana saiir karamaeyɨm simiirin ɨna haiburgigɨm. Dimusi rani, siya pɨ nɨdidgin tɨ kamɨm yɨpɨkɨm om komii Jerusalem hɨranɨm yɨpɨkɨ Mosesni yaiyɨm bɨiyanɨm sim napiyɨm yɨpɨkɨ ha boinɨm kamɨm Adi Komiini siyɨu napiyɨm simiir mɨoɨsɨm yɨm kɨtiyopnɨmnɨr hai mɨ tɨ inkamin siirin ɨo siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka saiirsika.
13 Mɨ Judami pɨugana saiir iikam nhɨrɨm yɨm ta ɨi aiirin nae Juda iikam tani simiir pɨugana saiir iikamɨm nae simaka naeyɨm mɨ ɨni ta ɨi aiirar yadɨgniyin. Mɨ sima tɨ iikamɨm simiirin Pita saɨka hɨrar ywoki mɨ Banabas siya hɨriinan kɨgin mɨ siya ɨni hɨriinan siyɨu biyɨe ɨiirar mɨ apin mɨ siirin ɨriipɨ hɨriinan ɨkɨ iikam nhɨrɨm simaka hɨrar mɨ okmwin ogig.
14 Mɨ kara simiirin hɨriinan nɨnokninkinɨn sima Adi Komii siir yai kɨbi aiir sɨbgu ap rani mɨ kara Pita siirin tɨ iikam whɨekakɨm simiir whwonkam ɨdar boin, ni kɨra Judami pɨugana saiir inkamkin mɨ ni kɨra dimin taeminɨm Judami pɨugana sima tɨriyɨm simiir dap. Mɨ kɨra ɨni dimin taeminɨm yɨpɨkɨ Juda iikam tani simiir pɨuganan iikamɨm sima tɨriyɨm ɨni simiir napɨm. Mɨ ta hɨriinan saiirsika mɨ kɨra iikamɨm Juda iikam tani simiir dimusi boinmɨmauuwi, simiir kwoin ɨmiir kiyaeiyam mɨ sima wɨ dimin taeminɨm Judami pɨugana saiir iikam ɨma napiyɨm wɨ simiir nwokɨ apɨm, ha? Mɨ ni kɨrarin tɨ dimin hɨriinanɨm simiir bɨ napkin! Mɨ ni kɨra pɨ nɨdidgin Jemsni kamɨm yɨpɨkɨ kɨriir ninɨ boiniyɨm simiirsi. Ɨriig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbiuwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

15 Mi nim krima iikamim yipiki krimiir yopiiyim krimiirin Judami piugana saiir naokainam nim krima iki iikamim hinda tindanim sima hiniin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim.
16 Mi nim krima Juda yiinieyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwowiyim yim dimugi nwo rani, yim sima Mosesni siyiuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sima Jisis Kraisni wakaeyokna apkim. Krima Jisis Krais siirarar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krimiirin wadie. Mi krima Mosesni siyiuin siir siyiuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ywowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwirki wadiekin Moses siir siyiu komii iiir bidi sibgu apim. Niingaka.
17 Mi krima ha naingwowi Adi Komii siya krimiirin ha boinkin krima wadiekim. Dimusi rani, krima Krais siir wakaeyokna apkim mi mhoiiya krima ha wakaei Adi Komii siya ini ha boinin krima Moses siir siyiu komii iiir dap mi wi siya nwoki grabaiginiuwim mi yio ti kwoin hiniinin yio miiyik rani. Mi krima Moses siir siyiu komii iiir nikwowaisii mi Krais siiramin ha ninmiininkinami krimiir grabaiginiuwam mi tiriiginin yio wi hiniina niisiimauuwi, Krais siya krimiirin dimin biyie bidi tirhaiginiuwin mi krimiirin siya bidi tirkiyim dimin biyie tiramin. Ana ti yaiyim kaimwokim, aniya? Niingaka. Krais siya dimin taeminim krima naingwo tibmiiyim simiir bi tirbuwikin siya krimiirin minanar whinkinsiis haiginiuwikin krima Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim.
18 Mi ta biiya kara haimriiyiugiga Moses siir siyiu komii iiir saeya kaimwoki niuwi mi mhoiiya kara ha swoki ami siiram mi ha naingwo tibmii kiini mi kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiuwi Adi Komii siir whwonkam idan mi iikamim sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki iisiimauuwin ti siyiu hiriinanin mi an tari dimin biyiekibiyie iiirar tirkin.
19 Biiya kara miinan mirii nanaekin Moses siir siyiu komii iiir napamin, kara ina ninoknинkinin kara inkam biyie nwokin mi kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kara asi naokin. Mi kariir igsopa Krais siya asi nonkwokairinanaowidgin mi siirin Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiu mi siya ha naonamkin paeyin hiiiniya niriоninkinin siir. Mi tariinanin kariir kwoinin Moses siir siyiu iiir napam naingwo rani mi ta hiriinana kara inkam miiyik Adi Komii siir whwonkam idan wi saiirsi nwo rani. Niingaka. Mi tariinanin kara ini rirmiiya ywokiyin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin.
20 Whisarii rani, Krais siya bidi yaowin mi ti siyiuim biiyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiyim. Mi tariinanin dimin taeminim kara tiriyim kara kariir kwoinairgar naingwo diriraerar tani. Niingaka. Kara Adi Komii siir yinisimin Jisis siiram naingwo tibmii mi kara siiram naingwokwonanaei yipiki kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin kwoin whirua Adi Komii saika nwowim. Mi ti diminim ti tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisimin Jisis yipikin kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tirkin.
21 Kara ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirkiyim hinda whisarii priiywokaiyamam bi tirkim. Mi kara simiirin wi digiumii haigingig rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya iikam imiirin ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkim biiya Moseski si

hauugiyim iikamim sim mi Krais siya wi di yiti. Moses siir siyiu komiiyin yio wi Adi Komii siir di tiri, krimiir boinam hiniin, krima dimin whirki bi kimbugim. Krais siya whisarii bi naokin siya bwamkakin siya asi naokin. Krais sasairgin Adi Komii siir tiri, krimiirin siya hiniin boinam krimiirin dimin whirkin bi kimbugim yio biiyan siyiu komiiyin si rani. Niingaka. Ɨriig.

3

Kimiirin wi piki hiniin dimin iki nwowaiginiuwi wadie nwowamin Moses siir yai ima iyie? Krais siir yai ima.

1 Kima iikamim Galesianim kima iikam paipai rani! Mi kima iki kam nhirim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi kima Krais siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkim, aniya? Krima kimiirin bidiyar iki boinmauuwim idowiiyar kima kigni haniin ta siya naonama paeyin hiiiniya nirioninkinin si.

2 Kara kimiiramin pi dimin whiruan siiraramar sriii. Kima Adi Komii siir naeyiuin siirin paniin paniina haii? Mi kima siirin ti dimin taeminim Moses siir siyiu komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mi ha haigin, aniya? Iyie? Mi tari kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biiya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Krais siir yaiyim sima simar ywowiskiyim.

3 Mi tariinanin kima biyie paniin paniina nwokim? Adi Komii siir naeyiuin kimiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kimiir kwoinim siya kiyaigim mi kima biigi biiyin Krais siir yai kibi kibi imiiramin ha wakaeyokna apkim. Mi tariinanin kima ha naingwowi kima siir dimin taemin kibi kibiyim simiiramin ina sibgu apkripkaiyim kimiir kirieniyar mi kimiir kiuim ini kirieya nwokripkaiyim, aniya? Niingaka.

4 Mi ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin yio dimin komii rani. Niingaka. Yio dimin komiigikomii ieyairgin.

5 Mi Adi Komii siya siir naeyiuin kimiir dimusi hauugikin dimin kirie komii komii kimiir iikamim simiir iingar nonkwo diriraerarim? Siya ti hiriinan dimusi bi tirkin kima yaiyim biiya Moseski si boinmimauuwim simiir wakaeyokna apkim, iyie? Mi tari minsika, kima Krais siir yaiyim yipiki kima wakaeyim simiir warar mi wakaeyokna apkim? Yim tiriiginim yim Krais siirarairgim.

6 Krima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim biiya profet kamim sim winkiyim sima ti hiniina winboinkikim, Ebraham siya yaiyim Adi Komii siya boinkiyim siir simiir wakaeyin mi siya ti hiniina boinki, Adi Komii siir yaiyim yim kaimwowairgim mi siya boinim siya simiirin wa tiri. Ebraham siya ti hiriinan naingwokin mi siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siiramin mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya hiniina asi boinkin siya dimin whirkin bi kimbugin.

7 Kima ti hiriinan siyiu kaimwowin ti kwaboinamin siir dinokninkin. Iikamim yipiki iinokiinok Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim mi sima dimin taeminim siya boiniyim simiirin ha tiri, sima simairgim Ebraham siirgisiir yinieyim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siiram naingwokim Ebraham siya boina siir saiir hiriinan.

8 Adi Komii siya iikamim Juda iikam tani simiirin bidi bidiniyar ninokninkinkin sima wi simbi naingwo tibmii Yai Win Kibi aiiram mi sima wi wadie simbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoinim aowa aowa hiniina naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri. Mi ta hiriinan saiirsika siya biiya Ebraham siir asi boinkin siir yai kibiyim

yipiki wi mhoiiya nimbiyami mi yipiki siya siirin hiniina boinin, mhoiiya kiriirsiyin kara iki iikam whiekakim iki omom omomim simiirin wi yapayapa tirhaiginiuwi kiriir kirieni. Ebraham siya ti yai imiiram naingwo tibmii kiingin mi siya ti hiniin asi boinkikin, Adi Komii siya wi ti hiniina tiri. Mi Adi Komii siya hiniin asi boinkin siya dimin whirki bi kimbugin.

9 Mi yipiki hiniina naingwowi Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim ta biiya siya boina Ebrahamni, Ebraham siya dimin whirki bi kimbugin.

10 Mi iikamim yipiki ti yaiyim Moseski si winkiyim biiya simiirar napkripkaii mi Adi Komii siya wi io simiir nwowi mi simiirin wi siya tioidwomaii. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim Yokwo Komii saeya boinkiyim ti hiniin, iikamim yipiki ti yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni simiir wakaeyokna api ti yokwonau hir nwokaiyim sima simiirin hiriiyar wakaeyokna apswo mi hiriinan tir karamae nwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii.

11 Mi yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyim yim ti hiniina boinkim, iikamim yipiki ha naingwowim Adi Komii siya diminin siya boinin siirin wa tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim mi sima wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi tariinanin krima ina ninokninkinim Adi Komii siya wi inkamin Mosesni siyiu komiiyin biiya Adi Komiikin si hauuwin siir wakaeyokna apim wi saiirsi nikiu rani, siirin hiniin dimin whirki bi kimbugin. Niingaka.

12 Mi siyiuin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio saika bi namasugin. Niingaka. Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii hir nwowim yim ti hiniina boinkim, ti iikamim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna apim, sima simiirar wakaeyokna apkripkaii mi ta hiriinan saiirsika sima wi hiriinan asi nwoyokiyokiii Adi Komii saikan.

13 Krimiir igsopa Krais siyar yokwokairinanaowid mi siya miiyiknan bi nwokin mi siya ha naonamkin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi whinkinsiis haiginiugin krima Moses siir siyiu komiini yaiyim simiir haiburgigim yipiki Moses siir yai ima boinim krimiir nonkwobumbuninkinam. Adi Komii siir yaiya ta hiniina boinka, inkam nwirin yipiki inkam nhirkim nisomaowi mi paeyin hiiniya nirioninkinin si ninkin irinugii, yio tiriiginin yio min niisiimauugin siirin Adi Komii siya bidi yimbingiyin nonkwobumbuninkinamin.

14 Mi Adi Komii siya Krais siirin minam tirkin siya biyie nwowim mi pi naowim mi ta hiriinan saiirsika ti dimin kibi kibiyim yipiki biiya Adi Komii siya boinkiyim Ebrahamni dimin kibi kibiyim, yim Jisis Krais siirgisiirgim yim wi iikam imiiram niti yim wi Juda iikamim simiiram nit rani. Krais siya ti dimin hiriinanin siir asi tirkin mi krima iikamim wi siir naeyiu iiir nwoki haiyim yipiki biiya siya boingigin siirin wi siya nikropkii mi krima ti hiriinanar naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiir hiriinanar tiri. Ɨriig.

Mi yaiyim yipiki Adi Komii siya hauugiyim Mosesni yim ti yaiyim Ebrahamni siya hauugiyim simiir maeyau aiir bi kisina onawidgim

15 Ti kariir nomiiyauim, tiriiginin yio krimiir siyiu ieya. Mi inkam nwiso sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa saiir mi mhoiiya wi inkam nwirki swoki kisina haigin tani ti yaiyim sowa winkiyim yim wi hiriiyar nwowi ti sowa winkiyim biiya simiir hiriinan.

16 Mɨ tɨ hɨriinan siyɨu kaimwowɨn, Adi Komii siya Ebraham siir kitɨbmii boɨnkikɨn mɨ siir prɨnou ɨkɨm. Mɨ Adi Komii siir yaiyɨm Yokwo Komii hɨr nwowɨm yɨm siir yɨinɨeyɨm sɨmiir wara bɨ boɨnkɨn mɨ sɨmiir hoɨmgak bɨ mɨ ɨmbingɨn. Niingaka. Yɨm siir yɨnisɨm nwɨruwan siirarar nɨmbingɨn mɨ tɨ yɨnisɨm nwɨruwan yɨo Krais siyaɨrgɨn.

17 Kara ha naɨngwowi kɨma tɨ dimɨnɨn siir dimɨn mwokɨmwowɨn siir dɨnoknɨnkɨn. Bɨiya Adi Komii siya Ebraham siir kitɨbmii boɨnkikɨn yɨpɨkɨ siya tɨrana. Mɨ bɨewii 430yɨm ha namkiyɨm mɨ Adi Komii siya siir siyɨu komiiyɨn Moses siir hauu. Mɨ yaiyɨm wɨ swokɨ ɨinak rani, tɨ Adi Komii siya nɨmbingiyɨm mɨ siya boɨnmɨmauugiyɨm Ebrahamni mɨ sɨma wɨ hinda prɨiywokaeyam tani. Niingaka. Yɨm wɨ hɨriiyar nwoyokiyokɨiyami.

18 Mɨ krɨma tɨ yaiyɨm Adi Komiikɨ hauuwɨm Mosesni sɨmiir wakaeyokna api mɨ krɨma dimɨn kɨbi kɨbiyɨm Adi Komii siya nɨmbinɨm sɨmiirɨn ha haii mɨ tari ta kitɨbmii boɨna Adi Komii siya kitɨbmii boɨna Ebrahamnaka ya wɨ naekak nwo rani mɨ tariigɨna ya kaimwo rani. Mɨ krɨma tɨ dimɨn kɨbi kɨbiyɨm siya nɨmbingiyɨm sɨmiirɨn wa haii. Dimusi rani, nɨmbina yɨpɨkɨ Adi Komii siya nɨmbingiya Ebrahamni saiirsika, Mosesniya saiirsi rani.

19 Mɨ tɨ yaiyɨm Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugɨn? Adi Komii siya tɨ yaiyɨm iikam ɨmiirɨn mɨnam hauugɨn krɨmiirɨn hɨnɨina nɨisiimauuwɨm tɨ dimɨnɨn krɨma tɨriyɨn yɨo mɨiyɨk rani, yɨo ɨni biyɨe ywowɨn. Mɨ Moses siir yaiyɨm yɨm ɨni krɨmiirar nikɨ kɨgrɨrao krɨpkaiyɨm mɨ wɨ Ebraham siir yɨinɨe ɨeyar nɨtbudgii yɨpɨkɨ bɨiya Adi Komii siya boɨnɨn inkamɨn. Adi Komii siya siir yaiyɨm siir paekwosɨm ɨmiir boɨnkikɨn mɨ yɨm sɨma sɨmiirɨn Moses siir boɨnmauu. Mɨ inkam nwɨruwan Adi Komii siya mɨ iikam ɨkɨm sɨmiir bopwowar nwowɨskiyɨn siyaɨrgɨn mɨ siir yaiyɨm siya pɨ sɨmiir boɨnkii mɨ yɨm sɨma pɨ kwoɨn whɨruwar mɨ okii sɨmiir tɨramɨn.

20 Mɨ Ebraham siirɨn yɨo Adi Komii sikɨsiyar boɨnkikɨn tɨ nɨmbinɨm siya tɨranɨm siir. Mɨ ya ta ɨiya ya bopwonau nwowan inkam karamaeka sɨmiir bopwonau nokwokairɨowam Ebraham siir tɨram kwoɨn whɨrua siya nwokiyam tɨ dimɨn ɨiiram. Adi Komii siya tɨ hɨnɨina boɨnkikɨn siya wɨ hindara prɨitɨrkii tɨ siya boɨnɨm sɨmiirɨn. Mɨ ta nɨmbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahamni ya ɨni tɨ yaiyɨm Adi Komii siya hauuwɨm Mosesni ɨni sɨmiir kou ywowa.

Moses siir siyɨu komiiyɨn siya siyaɨrgɨn krɨmiir kɨgrɨraowiyɨn krɨmiir nɨkɨunamam Adi Komii siir kingiin hɨriir namam

21 Dimuga? Mɨ tɨ yaiyɨm yɨpɨkɨ Moseskɨ si hauuwɨm iikamɨm sɨm mɨ ta nɨmbina Adi Komii siya hauuwa Ebrahamni sɨma bɨdi yɨkrɨpa? Niingaka. Mɨ yai kɨbigɨ nwokɨswo ya iikam ɨmiirɨn wɨ saeyar pɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨn ɨrɨpa Adi Komii saɨka nwowam mɨ Adi Komii siya wɨ ha pɨ boɨnɨn tɨ iikamɨm yɨm iikam wadɨekɨm. Dimusi rani, sɨma tɨ yai kɨbi ɨmiir wakaeyokna apkɨm mɨ sɨma wɨ hɨriinan nwo rani.

22 Adi Komii siir yaiyɨm Yokwo Komii saiir nwokaiyɨm yɨm krɨmiirɨn tɨ hɨnɨina boɨnkɨm, iikam whɨekakɨm dimɨn biyɨe tɨrɨm nɨm krɨma ɨni paeyɨn uridgɨ nɨtkiiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨm. Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ wɨ Jisɨs Krais siir wakaeyokna api mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ ha boɨni sɨma wadɨekɨm. Dimusi rani, sɨma hɨnɨina naɨngwo tɨbmii kɨini tɨ dimɨn taemɨnɨm bɨiya siya nɨmbinɨm sɨmiirɨn wa tɨri.

23 Bɨiya Krais siir yaiyɨm nikɨ ɨt karamae nikɨ owɨm mɨ tɨ yaiyɨm Moseskɨ si hauuwɨm iikamɨm sɨmiir krɨmiirɨn sɨma kɨgrɨraokɨm mɨ krɨma sɨmiir wakaeyokna apɨm mɨ ɨni Adi Komii siyar tɨrbudgiyɨn dimɨn kɨbigɨkɨbi ɨiirar Krais siirɨn yɨpɨkɨ krɨma sɨbgu wakaeyokna apanɨn.

24 Mɨ tɨ hɨriinan saiirsika tɨ yaiyɨm yɨpɨkɨ Moseskɨ si hauuwɨm iikamɨm
sɨmiir krɨmiir kɨgrɨraowam yɨm mɨn nɨisiimauugɨm krɨmiirɨn, krɨma mɨiyɨk
rani mɨ krɨmiirɨn mɨn mɨ tɨrkikɨn krɨma Krais siiram niwɨtamɨm mɨ Adi Komii
siya wɨ ha boɨni, krɨma dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨm. Dimusi rani, nɨm krɨma
hɨriiyar naɨngwo tɨbmii kɨini tɨ digworaekwowɨm siya nɨmbinɨm, siya wa tɨri.
25 Mɨ tariinanɨn Krais siir yai kɨbiyɨm yɨm bɨdi yɨtkiyɨm mɨ Moses siir siyɨuɨn
krɨmiirɨn siya kɨgrɨrao rani, yɨo bɨdi dɨgiyɨn. Ɨriig.

Naɨngwo tɨbmii saɨsaɨrga Adi Komii siir yɨnisɨsɨm krɨma nwowana

26 Wɨm kɨma Adi Komii siir yɨnisɨsɨmkɨm. Dimusi rani, wɨm kɨma ha
naɨngwo tɨbmii kɨini, dimɨn taemɨnɨm bɨiya siya boɨnɨm siya wa tɨri mɨ nɨm
krɨma wɨ ɨrɨpa kwoɨn whɨrua Jisɨs Krais saɨka nwowi.
27 Mɨ wɨm kɨma Adi Komii siir yɨnisɨsɨmkɨm. Dimusi rani, bɨiya iikam
kɨmiirɨn yɨpɨkɨ iikam nhɨrkɨm baptais haigɨnɨuwɨm, sɨma kɨmiirɨn Krais siir
inɨgni baptais haigɨnɨugɨm mɨ kɨma ɨrɨpa asi nwowi Krais saɨka. Mɨ Adi Komii
siya kɨmiiramɨn wɨ Jisɨs Krais siiram siya naɨngwowiya wɨ saiir hɨriinan
naɨngwowi.
28 Mɨ ta hɨriinan saiisika tɨ hɨriinan asi tɨrkɨn mɨ tariinanɨn iikam kɨma
isido whɨsa bɨ nwoko Juda pɨugana sɨma mɨ Juda pɨugan tani yɨm sɨma mɨ
iikamɨm hinda whɨsarii mɨi prɨimɨriiyɨm mɨ iikamɨm rɨrmiiya nwowiyɨm yɨm
sɨma mɨ wigkamɨm yɨm sɨma. Nɨingaka. Adi Komii siya ha naɨngwokɨn yɨ tɨ
hɨriinan siyɨuɨn yɨo dimɨn komii rani. Iikam whɨekakɨm ɨni hɨrii hɨriinankɨnar
ywowɨm. Dimusi rani, krɨma Krais Jisɨs siirgɨm.
29 Mɨ kɨma Krais siirgɨnɨuwi mɨ wɨm wɨ Ebraham siir yɨinɨe nwowi mɨ ta
hɨriinan saiirsika mhoɨiya kɨma wɨ dimɨn kɨbi kɨbiyɨm sɨmiir asi haii yɨpɨkɨ
Adi Komii siya nɨmbinɨm Ebrahamni siir hauuwam. Ɨriig.

4

Mɨ krɨma mɨiyan kam Krais siirsiyar nwowi Adi Komii siir yɨnisɨmɨn

1 Yai nhɨrɨm yɨm tɨ hɨnɨingɨm, yɨnisɨm nwɨrɨn dimɨn taemɨn whɨekakɨm
siir adɨn siirɨm yɨm wɨ siya haii mɨ sɨmiirɨn wɨ siya kɨgrɨraowi mɨ ɨiya siya
yɨnisɨmar nɨkɨ owa siya tɨ dimɨn hɨriinanɨm sɨmiir bɨ haigɨn, siya inkamɨn
hinda siir adni mɨi whɨsarii prɨimɨriiyɨn siir hɨriinan nwokɨn.
2 Mɨ siya ɨni yɨnisɨmar nɨkɨ okrɨpkaiyɨn mɨ siya iikamɨm sɨmiir yai ɨmiirar
wakaeyokna ap yɨpɨkɨ siir kɨgrɨraowiyɨm mɨ siir dimɨn taemɨnɨm siya
haiyanɨm yɨm wɨ ta ɨiya siir ad ɨeya nɨmbingiya saiirar nadɨgɨuwi mɨ siya wɨ
haɨni haii sɨmiirɨn.
3 Mɨ bɨiya nɨm krɨma tɨ yɨnisɨmɨn siir hɨriinan nwokɨm mɨ krɨmiirɨn dimɨn
biyɨe saeyar widnonkworɨnugɨm mɨ krɨma uridyɨu bibiyɨeyɨm mɨ ɨkɨ dimɨn
bibiyɨeyɨm tɨ nuɨn siirɨm sɨmiir asi wakaeyokna apkɨm.
4 Mɨ ta ɨiya yɨpɨkɨ Adi Komii siya nɨmbina saeya nɨtkiya mɨ siya siir yɨnisɨm
ɨiirɨn ha nɨkropkiyɨn mɨ siya ɨni inkamar yɨmbiyamɨn. Mɨ siirɨn wig ɨra saeya
yaokainaki mɨ siya ɨni yaiyɨm yɨpɨkɨ bɨiya Moseskɨ si hauuwɨm Juda iikamɨm
sɨmiirar mɨ wakaeyokna apkɨn.
5 Siya tɨ dimɨn ɨiirɨn dimusi bɨ tɨrkɨn siya krɨmiirɨn wɨ hɨriinansi nwokɨ
whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Mosesni yaiyɨm sɨm wakaeyokna
apɨm krɨmiirɨn wɨ saeya nwokɨ owaigɨnɨuɨm rɨrmiiya. Mɨ krɨma wɨ Adi
Komii siir yɨnisɨsɨm nwokɨ owɨm, siir yɨnisɨmɨn siir hɨriinan yɨpɨkɨ wɨ dimɨn
taemɨnɨm Adi Komii siya nɨmbinɨm krɨmiir sɨmiir haii.
6 Dimusi rani, wɨm kɨma siir yɨnisɨsɨmkɨm, Adi Komii siya siir naeyɨu ɨiir bɨdi
yɨkropkiyɨn yɨpɨkɨ siir yɨnisɨmɨn siir kwoɨnau hɨr nwokaiyɨn kɨmiir kwoɨnau
waraur nwokaiyam. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn krɨmiirɨn yɨo mɨn tɨrkɨn krɨma

mairgimairga nwowim mi Adi Komii siir boinim, kira krimiir adgin, kira krimiir adgin.

7 Mi tariinanin kima wi ii priei nwo rani, iikamim yipiki maeyaua mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiiyim simiir hiriinan. Niingaka. Wim kima Adi Komii siirgisiir yinisisimkim. Dimusi rani, kima Krais siir wakaeyokna apikim mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim krimiiram yipiki siir yinisisimim, krima simiirin wa haii. Ɨriig.

Pol siya iikamim nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin.

8 Biiya Galesia kimiir iikamim iriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkinkim mi ti uridyiu bibiyieyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiiyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani.

9 Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkinin. Mi kimarin ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimiirgikimiirgin, kimiirin siya bidi yimbingiyim siir yinisisim nwowam. Mi ti uruwai siyaowaiyim tidiyiuni kima nikrimtio iupimpit kuukaiyiuwim kimiir widnonkworinuwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim.

10 Mi kima ti dimin taemin hiriinanim simiir napim mi kima hiriiyar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiiyim yipiki biiya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krima simiir napim.

11 Mi kara iikam kimiiram naingwokiyim mi kara ini nididkakar ywokiyin dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priiywokaeyami. Dimusi rani, ti yaiyim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yaiyim biiya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim mi kima Adi Komii siirgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowiskiyim.

12 Ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima wari Moses siir siyiu komii kimiir kigriraowin siirin digiumii ti haimriiyiugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priiyakiirirara siyiu komii siiram ninkiriona karamae nwowa saiir hiriinan. Mi an kara ini iikam kimiir hiriinan ywowin, yipiki biiya Moses siir siyiu komii ieya kigrirao karam nwowim simiir hiriinan. Biiya kima kariirin dimin biyie bi tirkim mi kara ina ninokninkinin tariinanin kima kariirin wi kimbu rani.

13 Kima ina ninokninkinim biiya kara biigibii kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyin mi kara Krais siir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinmimauu.

14 Mi dimin biyieyim kariir tirkiyim mi an kara ini makar iiyin mi kimiir kwoinim ti hiniina yaingwo kara miiyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokim mi kariirin digiumii bi mi haimriiyiugigin. Niingaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii siir paekwosim iiir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Krais siir nasi haigim.

15 Biiya kima kara nita kima mairgimairga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin paniina naingwowi? Kara tiriiginim iikam kimiir boini biiya kara kimakar nwowa wim kima kariiramar naingwokwonanaekim. Mi kima ti hiniina naingwokim, krima wi krimiir yapa yapa nhwo imiirar habaii mi krima simiirin wi Pol siir hauugii mi siirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigigim?

16 Biiya kima kariiramin naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an
kara ini kimiir sau omomnan yamwoiuin. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin
yaimwowar boinkin, aniya?
17 Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim kimiir miois
imiir kitiyopnimnir haiyam tirim, yim sima nimbinpai nimbinpai kimiir
nimbinam tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam
tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim kima
simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim.
18 Mi simiir miiya wadiekiswo mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir
whinkinsiisam mi wi wadieyar pi ywowin. Hiriiyar dwo! Mi sima
iinokiinokin wadie kimiiraramar nwowi iiya kara kimaka tir nwowi, yio ti
hiriinan siyiuin yio miiyik rani. Sima ti siyiu hiriinanin kara tirin iiya kara
kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir.
19 Ti kariir nomiiyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki
aokainam tiriya mi saeya diriisusuwiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara
ini hikak nwowin, biiya kara naingwowa kimiiram kima Krais siir sibgu
wakaeyokna apam. Mi tariinanin kara ini hikakar swoki owin mi kara
minam nwowi kima Krais siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin
whirua saika nwowim.
20 Kara ha naingwowi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan sai-
irsika kara iig yai paniinsi boinkisi ta yokwo aiirin kimiirin. Kara
minam naingwowi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir
ninokninkinim mi kara kimiirin wi iig yai boin tani kimiir whinkinsiis
haiginiuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninoknin tani kara
kimiirin wi paniin paniina namisi whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan
saiirsika kara kimiirin iig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin
kimiirin. Ɨriig.

Ti niwiiyin Sera Hega sowiirin yio aknain krimiir niisiimauugin

21 Kara kimiir sriiyam tiri, yipiki Mosesni siyiu komiiyin siir aowa nwowim
mi kima ina sibgu ninoknin kiinim ti siyiu komii siir siyiu mwoki mwowim,
aniya?
22 Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hiniina boinka Ebraham siya yinisim
yinkamiyino nwisa iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir
mii miriiya mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biiyan wiga Hega ya mhoiiyan
aeya.
23 Mi ti siir yinisimin ta wiga whisarii mii priimiriiya saeya naokainain,
saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebraham siya
nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar
ywokiya. Mi yinisimin yipiki Sera saeya naokainain saeya siirin whisarii bi
naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbingin mi siya whinkinsiis haiginiugin
saiirin mi Ebraham siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar
ywokiya.
24 Mi ti yaiyim yim dimini haniin krimiir boiniyiokim. Tiki wig iso yo ti
kitibmii boin kwiso yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyo iikam imiir, yio
sowiir nikriigo. Hega ya yaiyim biiya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhiu
Sainai kiu hir ya simiir nikriiga.
25 Tiki inig Hegan yio mhiu Sainai siir nikriigin nu Arabia hiranin. Mi om
komii Jerusalemin yipikin Juda iikamim simiirin mi iikamim yipiki hir nwowi
ikim yim wig Hega saiirgim. Dimusi rani, Hega saeya yinisim yinkamiyin
naokainaka mi siya siir yopiiya saeya miriiya wi saiir hiriinanar swoki tiri.
Siya wi hinda whisarii mii miriiyan inkamar mi owi. Mi ta hiriinan saiirsika

iikamim yipiki Mosesni siyiu komii si napim yim saiir yinisim iiir nikriigim. Sima Moses siir siyiu komii iiirin minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirin wa nwoki boinim sima dimin whirki bi kimbugim mi ti yaiyim ti sima wakaeyokna apim yim wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tiki yaiyim simiirin wi simar swoki hidi.

26 Mi wiga Sera nikiuwiya ya min nikriiga yaiyim Adi Komii siya hau-
ugiyim Ebrahamni ya simiir nikriiga. Saeya Adi Komii siir omin Jerusalem
nikiuwiyin yipikin Mosesni siyiu komii kou siya nwo karam nwowin siir
nikriiga. Yim sima siir bidi haiburgigim mi nim krima iikamim yipiki Kraisni
yai kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini krimiir yopiinan ywowa
mi nim krima ini saiir yinisisimnan ywowim.

27 Adi Komii siir yaiyim yim ha boinkikim, Jerusalemin Adi Komii siir om
hir nwowin yipiki wi mhoiiya nimbiyami yio wi bimbiuwii nwo rani, yio
wi ti Jerusalemin ti tariinan nwowin ti nu iiir wi siir haiburi. Krima ina
ninokninkinim tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Dimusi rani, Adi Komii siir
yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hindara boiniyiokim ti om whiso
sowiir nikriiyo yo ti wig iso owa. Ya hiniina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biiya yiiniekak niki o karamae nwowa, kira
mairgimairgar dwoki! Kima kairwao boinki mi yaiya whiipani haniin
damai kimiir wiga yipiki biiya yinpiugak nwo karam nwowa mi
yinisim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa saiiram. Yipiki wiga
saiir kamki sopkiya saiir hiriinan nwowa saeya wi yinisim kasa kasa
swoki iyio rani mi saeya wi wiga kamkak nwowa wi saiir haiburi.

28 Ti kariir nomiiyauim, Aisak siya Ebraham siir yinisimkin. Dimusi
rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir saiirsika. Mi ti hiriinan siyiu
kaimwowin nim krima Ebraham siir yinisisim asi mi owi. Dimusi rani, ti yai
imiirsika.

29 Mi biiya yinisimin Hega saeya naokainain yio. Dimusi rani, saiir
kamin iripa piu saika nwokin, siya yinisim yinkamiyinin yipiki Adi Komii
siya whinkinsiis haiginiuwin wig pioa niinga Sera nikiuwiya saiir saeya
naokainam siirin siya siyiu miiyiknan bi tirkin. Mi tariinanin ta ii aiirin
iikamim yipiki Mosesni siyiu si napim sima krimiirin miiyiknan bi tirkim
yipiki Adi Komii siir naeyiu siir haiyim biiya yinisim yinkamiyin biyieyin siya
tira yinisim miiyik iiir saiir hiriinan.

30 Mi yaiyim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwokaiyim yim hiriiyar
boinkim? Yim ha boinkim, wari wiga hinda whisarii mii priimiriiya saiirin ti
nhiinikriropki saiir yinisim yinkamiyinin saika. Mi saiir yinisimin yio adin
siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yinisimin yipiki biiya Adi Komii
siya nimbingiyin wiga saiir whinkinsiis haiginiuwam saeya naokainain
saikan. Mi kima ti yai bibiyieyim simiirin digiumii haimriiyiugig, ti kamim
sima boinim hiniin, kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam. Yim ti yaiyim
kimiir kwoinim wi sima tirbuwi, inkamin maeyaua mii biyie miriiya saiir
hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan.

31 Ti kariir nomiiyauim krima wiga yipiki whisarii mii priimiriiya
saiir yinisisim tani mi krima yaiyim biiya Isrelmi iikamim simiir wid-
nonkworinuwa simiiram kipi ninkiriona wiga yipiki hinda rirmiiya nwowa
ini saiir yinisisimnan ywowim. Krima hiriiyar naingwo tibmii kiini Adi Komii
siya wa tiri biiya siya boina saiir hiriinan. Ɨriig.

5

Nim krima iikam rirmiiya nwowan iikamkim mi krima wi rirmiiya hiriiyar nwokripkaii

1 Krimiirin Krais siya bidi kiyaiyim yaiyim biiyanim simiirsi, simiir haiburgigim mi nim krima ini iikamim yipiki maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyim mi hir ha haiburgigim ini simiir hiriinan ywowim, krima ini rirmiiya ywokiyim mi tariinanin krima ini wadieyar ywokiyin mi ini Adi Komii siir kwoin iiirarar napiskiyim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamin ti dimin hiriinanim simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyim saiir hiranki nitiyim whisarii mii priimiriiyim ini simiir hiriinan ywowim.

2 Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hiniina boinkiyin. Mi kima kam nhirmiiyam kiwakii kimiir mioris imiir kitiyopnir haiyim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniin asi boini, kima wadiekim mi ti diminin Krais siya tirin kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir sibgu grabaiginiuwam yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kima wadiekim. Niingaka.

3 Kara kimiirin kaimwowar swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhirmiyam kiwakiyim simiir mioris imiir kitiyopnir haiyim mi tari Adi Komii siya wi ha boini simiirin sima dimin whirki bi kimbugim. Mi sima iki siyiu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biiya Moseski si hauugiyin Juda iikamim sim.

4 Mi kima iikamim yipiki yaiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbugim mi Krais siirin digiumii bidi haimriiyiugigin. Mi kima dimin kibiyin Adi Komii siya priihauuwin siirin digiumii bidi haimriiyiugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginiu rani.

5 Mi nim krima iikamim ti tiranim nim krima Adi Komii siir naeyiuin siir kirieni nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Mi nim krima hiniin hiniina naingwowi tiriiginim Adi Komii siya boinim yim kaimwowairgim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri. Mi nim krima siiramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hiniin krima dimin whirki bi kimbugin.

6 Mi krima Jisis Krais siir siyiu iiir napi mi krima krimiir mioris imiirin ha mi kitiyopnir haiiga windi mi simiir mi kitiyopnir hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hiniina boinim krima dimin whirki bi kimbugim. Mi yio dimin komiigi komiiyin yio ti si mi krima Adi Komii siiram sibgu aingwowi mi krima wi nwirni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miiyik miiyik imiirarar niki tirim.

7 Mi biiya kima Krais siir yai imiirin wadieyar niki wakaeyokna apkim mi tariinanin kima kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kima siir yai imiirin wi ii priei wakaeyokna ap rani?

8 Adi Komii yipikin kimiir nimbingiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirkikin siir yai aiir wakaeyokna apim. Mi ta hiriinan saiirsika ta yaiya ti kamim yipiki kimiir niksisaeyim yim yaiyim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin.

9 Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbirgii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyieyim yipiki kima napiyim yim dimin komii rani mi mhoiiya ti dimin kibiyin ti kima napim wi siya tirbugi.

10 Kara hiriiyar naingwowi Biiyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginiuwi mi kima ti yaiyim biiya kara boinmimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiiyim, simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyieyim sima tirim simiirsi.

11 Iikam nhirim yim hiniina boinikim, ti iikam imiir kara nowom-warkaiyiuwin siyiuin simiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi kara ti hiriinan siyiuin tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi kara ti hiriinan niisiimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siya naowa paeyin hiiiniya nirioninkinin si saiir niisiisiimauugin. Mi ta hiriinan saiirsika sima hindara asi nanaakim.

12 Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi tiki iikamim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kimiirin siyiu mwoni niisiimauu karamae nwowiyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiiyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

13 Ti kariir nomiiyauwim, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinim wari dimin biyie biyieyim yipiki kimiir kwoin ima napim simiir haiburgigim inkamin maeyau biyieya mii biyie miriiya saiir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kimiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyieyim simiir hiranki mi kima kimiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyieyim nuanim simiir swoki apim. Kimiirin ti dimin biyie biyieyim simiir hiranki bidi kiyaiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim.

14 Mi Moses siir siyiu komiiyin siirgisiir siyiu komiiyin siir yaimwokiyaimwowim yim ti hiniina boinkikim, kira iikamim kiriir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, kiramar naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiiya kira wi dimin kirieki kirieyin ti siyiu komii ieya boinmauuwin wi siir nwoki apim.

15 Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarkii boini mi kima kimar niniinansaowi mi kima wi mintiraona kimasiyar, wim wi kima kimar pi tirbunaeisi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarkii boiniyim mi yaii min niniinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyieyim wraisu mirisima saiirsi niniiyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyieyim simiir hiriinan sima sima nimpiwomwitiyim. Ɨriig.

Adi Komii siir naeyiuin dimin miiyik miiyik siyar tiri mi kimiir kwoinim pi dimin biyie biyie tiri

16 Kara ti yaiyim kimiir boinkikim Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi wi hiriinan saiirsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani.

17 Kara ti yaiyim kimiirin dimusi boinmauu rani, dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kimiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyokiii. Mi tiriiginim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima diminim kima naingwowiyin siir tiram paniinsi yaingwosi.

18 Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwakii, kimiir kigriraowam mi kimiir boinam diminin siya naingwowin kimiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyiu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbugim.

19 Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krima simiirin bidi sibgu inokninkinim yim ti hiniingim, iikamim hii priinanaeiyim mi siyiu biyieyim idowiiyar pridiraerariyim.

20 Mɨ uruwai siyaowaini inɨg hainaniyɨm mɨ nop mɨn nanaowiyɨm mɨ ɨo nhɨrmaka nwowiyɨm mɨ yaii mɨn prɨnɨnii prɨinɨniiyɨm mɨ dimɨn taemɨn haigipraprakaiiyɨm mɨ yai bibiyɨe boɨniyɨm mɨ iikamɨm dimɨn taemɨnɨm sɨma sɨma haiyamar naɨngwonaeiyɨm mɨ kwoɨn bibiyɨe naɨngwowiyɨn mɨ isid nɨinɨkrɨmkrɨpiyɨm.
21 Mɨ dimɨn taemɨnɨm iikam nhɨrkɨ nonkwowiyɨm sɨmiiram naɨngwowiyɨm mɨ op biyɨeya kwiyae whaowaeiya sae mɨ kwiyaeiyɨm mɨ mwai bibiyɨeyɨm sɨm mɨ waowiyɨm mɨ dimɨn biyɨe biyɨe nhɨrɨm tɨ hɨriinanɨm sɨmiir hɨriinan ɨkɨm. Bɨiya kara kɨmiir bɨdiyar ikɨ boɨnmauuwɨn mɨ tariinanɨn kara kɨmiirɨn pa swokɨ boɨnmauuwi. Yɨpɨkɨ tɨ hɨriinan siyɨu ɨiir tɨri, yɨm wɨ Adi Komii saɨka nwo rani, bɨiya siya nɨmbina saiir hɨriinan.
22 Mɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siya siir naeyɨu ɨeya whɨndiraerariyɨm iikam ɨmiir yɨm tɨsirɨm, iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siiram naɨngwokwonanaeiyɨm mɨ iikam nhɨr ɨkɨm, yɨm wɨ maɨrgɨmaɨga nwowi, sɨmiir kwoɨnɨm wɨ wadɨeyar nwowi, yɨm wɨ ɨo nwosɨsauu rani, yɨm sɨma iikam ɨmiirɨn wɨ wadɨeyar tɨrhaigɨnɨuwi mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn wɨ hindara prɨidiraerari, sɨma bɨiya sɨma boɨnɨm sɨmiirar swokɨ tɨri.
23 Mɨ sɨma iikam nhɨrmaka wɨ kɨmbu rani mɨ yɨm sɨma wɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiirar kɨgrɨraonaei. Mɨ krɨma tɨ hɨriinan dimɨn ɨmiir tɨri mɨ Moses siir siyɨu komiiyɨn yɨo wɨ krɨmiir boɨnhɨuriyɨu rani. Niingaka.
24 Mɨ iikamɨm Krais Jisɨs siirɨm yɨm tɨ iikamɨm ɨni Krais saɨka naonan ywowɨm paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨn si mɨ tɨ nuɨn siir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir kwoɨnauɨn wɨ sɨma nwokaikrɨpkai rani. Mɨ tɨ dimɨn biyɨeyɨm tariinan tɨram sɨma naɨngwowɨm yɨm bɨdi iyopgrirmiigiyɨm mɨ sɨma wɨ hapair swokɨ o rani.
25 Adi Komii siir naeyɨuɨn krɨmiirɨn siyar nɨnkiamasu haigɨnɨugɨn Adi Komii saɨkan mɨ krɨmiir kwoɨnɨm siiraramar kiwaki siyar kɨgɨrkakɨm tɨ digworaek-wowɨm sɨmiirsi.
26 Mɨ krɨma krɨmiir inɨg ɨmiirar kɨpi hainana, hɨniɨn krɨma inkam komiigɨm mɨ krɨma iikam nhɨrmi kwoɨn kɨpi kiyopsɨbgi ɨo sɨma nwowamɨn mɨ krɨma kwoɨn bibiyɨe ɨrni nwɨrni dimɨnɨm sɨmiiram kɨpi naɨngwo, ɨkɨ sɨma tɨriiyɨm. Niingaka. Ɨriig.

6

Kɨma kɨmiir nomiiyauwɨm sɨmiir whɨnkɨnsiis dimɨn taemɨnɨm sɨma tɨriiyɨm sɨmiirsi

1 Tɨ kariir nomiiyauwɨm kɨma ha kɨgi inkamɨn tɨ dimɨn biyɨe tɨrɨn mɨ wɨm kɨma iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeya kɨgrɨraowɨm kɨmiir kwoɨnɨm kɨma siirɨn kɨpi kɨmbu haigɨnɨu mɨ tɨ inkamɨn siir dimɨn biyɨe ɨmiir sɨbgu tɨrhaigɨnɨu mɨ siir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu tɨ dimɨn kɨbiyɨm bɨiya siya nɨkɨ apɨm sɨmiir swokɨ apɨm. Mɨ kɨma kɨmasiyar mɨntaraona mɨ kɨmiir kwoɨnɨm kɨmasiyar kɨntɨmtɨnuna. Mɨ ɨiya kɨma tɨ inkam ɨiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiyɨm kɨma mɨntarao. Dimusi rani, dimɨnɨn wɨ kɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyaii mɨ wɨ kɨmiiram kɨnankɨuwi dimɨn biyɨe tɨramɨn.
2 Kɨma ɨrni nwɨrni dinan whɨnkɨnsiis ankɨnsiisna dimɨn biyɨe biyɨeyɨm mɨ dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ kɨmiir bopwo waraur nɨmbiyamiyɨm sɨmiirsi mɨ tɨ hɨriirnan saiirsika tɨ hɨriinan siyɨuɨn siirsikɨn kɨma wɨ Krais siir yai ɨmiir wakaeyokna api siya boɨnɨm hɨniɨn, kɨma ɨrni nwɨrni dinan whɨnkɨnsiis ankɨnsiis.
3 Kara hɨniɨn mɨnsi boɨnkɨn iikamɨm yɨpɨkɨ hɨniɨna naɨngwowɨm sɨma inɨgakɨm mɨ inkam nhɨrmi whɨnkɨnsiis karamae nwowiyɨm yɨm sɨma sɨmar swokɨ ɨksɨsaenaei, ha nɨkɨ aɨngwowɨm nhɨrmi kouwɨn ɨni sɨma ywowɨn mɨ yɨm sɨma ɨni niɨnga ywowɨm. Yɨm sɨma ɨni niɨngar ywowɨskiyɨm.

4 Iikam kima, irira nwoniran kima diminim kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwi mi kima wi mairgimairga haini dwo. Diminin iikam nhirkim tiriyin simiirin, diminin kima tiriyin saika hid.
5 Kima ti hiniin kipi tir. Dimusi rani, mhoiiya irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya sriii kima ti dimin hiriinanin kima tirin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hidi.
6 Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinmimauuim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiimauuim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigrirao.
7 Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiiya wi wadieya namisi haii simiirsiyin, iyie? Wi biyie haii iiya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin miiyik miiyik imiirara ninkini mhoiiya siya wi dimin kibi kibi imiirarar mi haii. Mi siya dimin biyieyim sim ninkini, nombwi min hiniinim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiiya simiir ningugu haii mi siya wi dimin biyie imiirarar ningugu haii.
8 Mi iikamim dimin taemin biyieyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiiya ti simiir kwoin biyieyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwi yim ini ti inkamin yipiki nombwi ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiiya simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieya whinkinsiis haiginiuwi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam. Tiriiginim yim ini inkamin dimin miiyik sibgu inkiniyin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowim. Mi mhoiiya sima wi dimin miiyik miiyik imiirar ningugu haii.
9 Dimin miiyikim kira tiriyim simiirin hindara kipi kiiyikik mirii kima iinokiinokin simiirar tirnanae. Mhoiiya iiya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin miiyik miiyik imiir haiyam mi krima wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibiyim simiir tirsiyin.
10 Mi krima iinokiinokin ti nu iiirar niki okripkaiiyim krima iikam imiirin sibgu tirhaiginiu mi ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krima simiirin sibgu sibgu tirtatao haiginiu. Ɨriig.

Pol siya Jisis siiram mairgimairgakin yipiki biiya paeyin hiiiniya niriоninkinin si naowin

11 Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiir bidi kigim yipiki kariir iingar nonkwo winkiya.
12 Mi ti kam hiriinanim ti kimiiram tiriyim kimiir kiyaiyam kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam yim sima minam naingwowi Juda iikamim sima simiir niki boinim hiniin sima inkam wadiekim, kiya yim ini niingaka ywowim. Mi ti siyiuin miois kitiyopnir haiiyin yio dimin komii rani. Jisis Krais siya krimiir dimin biyie imiirsi naokin mi ta siya nanmaiwarkaina krimiir sasairga dimin komiigikomiiya. Mi yim sima Juda iikam imiirsi nididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Juda simiir kam imiir niksisaekim, sima simiirin wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan saiirsika, yim sima kimiirin siyiu mwoni paniinsi yiisiimauusi.
13 Mi ti inkamim yipiki simiir mioisim kitiyopnir haiyim yim sima Moses siir siyiu komii siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar naingwokim kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi sima wi inig komiigak saiirsi niki owim Juda iikamim simiirsiyin mi sima wi simiir inig imiir nwoki hainanim.
14 Mi an kararin, an kara Jisis siiraramar naingwo iskii yipiki paeyin hiiiniya niriоninkinin si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunan

ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin iiir kiyai rani mi ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanim kariir nwowim yim bidi yaonamim mi bidi inangrirmii iuguskiyim. Mi kariir kwoinin ti hiriinan diminim simiir wara swoki aingwomimin tani.

15 Kimiir mioisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani. Adi Komii sasairgin iikami kwoin kisina haigiiyin yaeya wadieki wadie nwokiyam. Yio tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiigak ieyairgin.

16 Kara ha naingwowi tiki kimiir iikamim yipiki ti yaiyim kara niki boinmimauuim simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Krais siir yai kibi imiir sibgu wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi naingwobumbu aiir niisiimauuwi mi wi dimin kibi iiirar mi sibgu tirhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.

17 Mi tariinan mi mhoiiya iriipi hiriinan kara pi boriisopi inkam nwirki hiniina boinim kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir piua hanwhie hanwhie kasa nwo rani mi tiriiginim yim kimiirin hiniin niisiimauugim kara ti inkamin yio ini Jisis Krais siirgisiirarar ywowiskiyin.

18 Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya bidi hauuwin kimiir kwoinim siir naingwobumbu aeya ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. Ɨriig.

EFESAS

Mi iiya Pol siya mii biyie miriiya om komii Rom hir, siya yokwowim kwiiya winki. Kwira iikamim Efesasinim simiiram mi kwira Kolosiyan iikamim simiiram, mi kwira Filipaiyan iikamim simiiram, mi kwira Failimonan iikamim simiiram. Siya ta yokwowa biiyin om Efesas hiriir winkikin sima mwainam mi mhoiiya wi iki om nhirim simiiram nwoki hauugiyim. Siya ta yokwowa inkamin Tikikas nikiuwiyin siir yonkwo hauugi mi simiirin siya ini hauuiu. Taka yokwowa min boinka, iikamim naingwo tibmiiyim piu kwiruwa nwowim. Mi piua saiir mwoin wi Jisis siyar niki owim krimiir kouwin. Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini siir wignan ywowim mi Jisis siya ini krimiir kamnan ywowin. Ɨriig.

1 Kara Polkin Adi Komii krimiir wanin siya kariirin biiyar nimbingin Jisis Krais siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta yokwowa kara winkika iikamim Adi Komii siirim yipiki om Efesas waraur nwowim kimiiram yipiki Krais Jisis siir yai aiir wakaeyokna apiyim.
2 Kara hiniina kwisboinkii, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam Komii ikin kimiirin wi naingwobumbu siya nwoki hauuwim mi kima wi iripar nwoki ongwomamair aeikiyamim. Ɨriig.

Krimiirin dimin kirie komii komii Adi Komii siya dimusi bi hauugin Jisis Krais siirsikin.

3 Krima Adi Komii siir inig iiir hainanki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, iikam krimiirin siya hainanpraprasikim. Dimusi rani, krima Krais siirgim mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir dimin kibi kibiyim siir om hiranim krimiir asi hauugikim.
4 Biiya siya ti nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin mi ninomor aka, siya saiirar nimbingin siir iikam nwowamin mi ta hiriinan saiirsika krima Krais saika asi namasugim. Mi ti hiriinan tirin siya krimiir kigi, krima dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadieyar ywowim.
5 Biiyarin, Adi Komii siya iikam krimiirsi siir kwoinkar naingwokwonanaekin mi siya hiniinam naingwokin krima siir yinisisim nwowim Jisis Krais siir kirieni.
6 Mi ta hiriinan saiirsika, krima siir inig iiir asi hainani. Dimusi rani, siya krimiirin siir naingwobumbu komii aiirin hinda whisariiyar prihauugikin Jisis Krais siir kirieni yipikin siya naingwokwonanaeiyin.
7 Biiya Krais siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi ta hiriinan saiirsika krimiirin wi Adi Komii siya hidana iikam whiekakim simiir wi saiirsi nwoki anmaiwarkainam. Mi dimin bibiyieyim krima tirim yim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Krais siya ti dimin hiriinanim krimiirin dimusi bi tirkin siya iikam krimiiramin nhami nhami bi naingwokwokin.
8 Adi Komii siya siyairgin dimin taeminim simiir bwamkibwamin. Mi krimiirin siyar bidi haiyoprimdiyiumii iskiyin iiya siya hidana saiirsiyin.
9 Mi krimiirin siyar yanaakninkiihaiginiu dimin taeminim biiya aowa nwowim siya naingwowim krima ninomokninkinam yim idowiiya bidi yimbiyamim Krais siir kirieni.
10 Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim yim ti sima, mhoiiya iiya Adi Komii siya naingwowa wadie nwowana mi digworaekwo whiekakim nuanim wi siya kiyaipriigini mi siir omanim yim iriipi hiriinan mi sima wi maeyau kwiruwar namwoiuwi mi ti digworaekwo whiekak imiirin wi Krais siyar nidwo kigriraoirkaki.

11 Mi ti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya naingwowim wi hiriinanar nimbini. Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbingiyin siirgisiir nwowim Krais saika namasukikinam. Dimusi rani, ti digworaekwowim bidi bidiniya tiram siya naingwowim simiirsika.
12 Adi Komii siya ti digworaekwo imiirin whisarii bi tirkikin krima yipikim biigibii Krais siir yai imiir wakaeyokna apim wi siir inig iiir nwoki hainanim mi siir inigin yio komiigikomiigin.
13 Wim kima ini krimiir hiriinan ywowim biiya kima wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim kimiir grabaiginiuwim mi kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi kima wakaeyokna apim simiir mhoiiyan, kimiirin Adi Komii siya nimbingim mi ta hiriinan saiirsika kima siir naeyiuin saika asi namasukikini yipikin siya nikropkiyin tiriir nitam mi iikamim kimaka waraur nauni oniya ta biiya siya boina hiniin siya wi sipi nikropki siirin.
14 Adi Komiiyin yipiki siir naeyiu iiir hauugiyin krimiir, siya hiniina niisiimauugin mi krima ini hainii yinokninkinkiyim krimiirin mhoiiya siir dimin kibi kibiyim wi krimiir hauuwi yipiki biiya siya nimbinim mi siya boinim tiriiginim yipiki siiram naingwo tibmii kiinim. Mi Adi Komii siir iikamim wi rirmiiya simar nwobudgi mi Adi Komii siya wi inig komiigikomii iiirar haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim siya tirim simiirsika. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siiram sriigin iikamim om Efesas hiranim simiiram

15 Dimusi rani, ti hiriinan saiirsika digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim wim kima Biiyan Inkam Komii Jisis siir yai imiiram bidi wakaeyokna apim mi kima wi hiriinan saiir naingwokwonanae iikamim Adi Komii siirim simiiramin.
16 Mi iinokiinokin an kara Adi Komii siir siira boin wadienanaei. Dimusi rani, iikamim simiirsika. Kara iikam kimiirsi naingwokwokin mi ta hiriiran saiirsika, kara Adi Komii siiram asi kwisboini yipiki krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir Adi Komiiyin.
17 Adi Komiiyin siyairgin mi krima siir inig iiirarar hainanprapraski. Kara siiramin minam sriigin siir naeyiuin kimiir hauugiyim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim siir yai imiir sibgu inokninkinim. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir nwoki anaakninkii haiginiuim mi kima Adi Komii siirgisiirin wi hainii nwoki sibgu inokninkinim.
18 Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin ina whinkinsiis haiginiuin mi kimiir kwoinim wi hainii ninokninkinkii. Mi ti siya boinkiyim kima haiyim mi kima wi hainii ninokninkinkii dimin taeminim biiya siya boinim hiniin, siya wi kimiir hauugii mi simiir kibiya ya bimbiuwi rani.
19 Kara ha naingwowi siya kimiir bidi yiisiimauuwin mi kima wi haniingi ninokninkini siir kirie aiirin iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Siir kirieya ya ini komiigikomii ywowaowa krima saiir kimairim wi dig nwo rani mi ta kirieya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi,
20 ta kirieya Krais siir whinkinsiis haiginiuwa iiya biiya siya naonama mi Adi Komii siya siirin ina swoki hidninsiin idwowin simakar mi siirin siya saikar yinkiamsu haiginiu siir om hiran dimin taeminim simiir kigirkakim.
21 Mi tariinanin digworaekwowim Adi Komii siir om hiranim mi nuan ikim yim ini Krais siyar kigirkakim. Mi uridyiu bibiyieyim mi iikamim om whirua nwowipisu karamae nwowiyim mi gavmani inkam ikim mi ti digworaekwowim ti tariinan nwowim mi mhoiiya nwowan ikim yim siya bidi ikwowaisiigigim.

22 Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krais siir iinara bidi
yonkwokiyim mi Adi Komii siya siir bidi yimbingiyin siir piugana saiir
digworaekwowim simiir kigirkakim. Siya ini krimiir mwonan ywowin
23 mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yim ini siir piunan ywowim
mi iki hinda tinda nwowim simiirin ini siyar niiwhwonkai digim. Mi krima
wi saika nwoki amasukikinim mi dimin taeminim siyar tirdigikim mi nu
whirkakin ini siya siyar yinyokiigiyin. Ɨriig.

2

Adi Komii siya bidi tirkiyin krimiirin, yipikim biiya naoni iikamnan nwowim, sima tariinanin Krais saika nwowim.

1 Mi biiya iikam kima ti siyiuin paeya niigikiyamyaonatnoudnankaiiyin
siirar niki apkim, iki iikamim naokaowim simiir hiriinan. Dimusi rani, sima
Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigin mi dimin biyie biyieyim sima tirkim.
2 Mi ti ii imiirin wim kima ti nuin siir digworaekwo imiir napkim. Biiya
wim kima inkam komiiyin Setan nikiuwiyin siir digworaekwo biyie biyieyim
simiir napkim, yipikin inkam komii komiiyim inigakim simiir siyiu pai siyiu
paiyim simiir biiyan inkam komiiyin mi uruwai siyaowai mi niimauan
uridyiu bibiyie ikim mi uridyiu bibiyieyim maeyau kwiruwa nwowipisu
karamae nwowi ikim mi dimin biyie biyie ikim. Mi iikamim simiirin ini siyar
kigirkakim mi tiriiginim yipiki digiumii Adi Komii krimiir Wanin siir niki
haimriyiugigim simiir kwoinim wi siyar kiyaii.
3 Biiya krima ti iikamim simiir hiriinan nwokim mi krima diminim krima
naingwowiyim simiir napkim. Mi krima dimin biyie biyieyim krimiir kwoin
ima naingwowiyim simiir bidi tirim mi Adi Komii siir iowa krimiir asi nwoka
iki iikamim iki nu nhiranim simiir hiriinan yipiki Adi Komii siir ninokninkin
karamae nwowim.
4 Mi Adi Komii siya ini krimiiramar naingwokwokripkaiyin mi siir
naingwobumbuwa krimiir bidiyar mirninkinkikaiya iiya krima dimin biyie
saiir aowa nwowa.
5 Mi krimiirin kwoin win siya hauu haiginiugin mi siya krimiiram ha
naingwokwonanaekin mi krima tiriiginim yipiki siirsi yapiyapa mi oki windi
yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim, tiriiginim yipiki paeya
nami siyiuin si tioidwomaiyanim krimiirin siir naingwobumbu aeyar nan-
maiwarkainakim.
6 Krimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwokiyim Krais saikar mi
krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugim iripa saika nwowam. Mi dimin biyie
aiirin krima bidi ikwokopougiga mi krima ini iripa saika ninomor kou hir
nidwonan ywowim.
7 Adi Komii siya ti hiriinan minam tirkin ti iiyim mhoiiya nimbiniyanim
iikam imiir niisiimauuwim siya naingwokwonanaeiya krimiiram Jisis Krais
siir inigni mi ta siya mi aingwobumbunanaeiya krimiirsi ya ti dimin
taeminim Jisis Krais siya tirkiyim simiirsika.
8 Kima Krais siir yai imiiram naingwo tibmii kiingim mi Adi Komii siya
kimiiram asi naingwokwonanaekin mi kimiir asi mi anmaiwarkainakin
kima, kima kimar bi whinkinsiisnakim. Mi kima Adi Komii siiram bi miriigim
mi siya kimiirin ta hiriinan saiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Adi
Komii siya hinda siir kwoinairgar priinaingwo hauugikin kimiirin. Ya
tariigina ya Adi Komii siir naingwobumbu aeya krimiirsi mi krimiirin saeyar
nanmaiwarkainakim.

9 Kima dimin whirin miiyiknan bi tirkin mi Adi Komii siya kimiirin ha bi
nanmaiwarkainakin mi inkam nwirki wi ha boin tani, siya inig komiigakin
mi siya wi siir inig iiirar hainana rani. Adi Komii sasairgin hiriinan tiriyin.
10 Iikam krimiirin Adi Komii siya bidi tirkiyin siirgisiir nwowim yipiki
Krais Jisis siir yai imiiram naingwo tibmii kiiniyim mi krima iripa Jisis
Krais saika nwoki amasukikinim. Mi ta hiriinan saiirsika krima wi mii kibi
nwoki miriiyim. Biiya Adi Komii siya krimiirin dimin miiyik miiyik imiiram
nimbingin krima tiramin mi siya krimiirin hiriinanam tirkikin simiir napim
mi siya krimiiramin minam naingwowi krima ti dimin taemin kibi kibiyim
simiirarar tir. Ɨriig.

Krais siya piugan kwiso sowiirin iripa bidi yinkiamasuhaiginiuin isid whirua nwowam

11 Kima ti swoki aingwowarkaigi biiya iiya Juda sima kimiir miois imiir
kitiyopnir hai karamae nwowa hiniina niisiimauuwam wim kima Adi Komii
siir iikamkim mi nim krima Juda iikamim kimiirin hiniina niewaiyiu boinkim,
wim kima Juda iikam tani. Mi nim krima kamim yipiki krimiir miois im
kitiyopnir haiyim, kimiirin hiniina dapi, wim kima simiir miois kitiyopnir
haiyan inkam tani.
12 Biiya wim kima Krais siir bi ninokninkinkim mi wim kima Isrel simiir
iikamim simiir piugana saiir iikam tani. Wim kima, kima iikamkim kima Adi
Komii saika bi namasugim. Biiya Adi Komii siya siir nimbina iikam nhirim
simiir nimbingikin mi sima mi siya ini iripar yongwomamair aeyim yim kima
rani, ti iikamim. Wim kima wi ti nu iiir nwo rani, ti dimin taemin kibi kibiyim
nitim simiiram nwokwokinim. Niingaka. Adi Komii siya wi kimaka nwo rani.
13 Mi tariinanin, wim kima ti iikamim yipiki ti diminim biiya kara
boinmimauuwim simiir ninokninkin karamae nwowim, yipiki iikamim aru
nwowiyim sim haniin nwowim mi tariinanin kimiirin Krais siya naonama mi
siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam kimiirin saeya nanmaiwarkainakim
mi tariinanin kima Adi Komii siir yai imiir asi wakaeyokna api.
14 Iikam krimiirin Krais siyar tirhaiginiugin iripa nongwomamair aekiya-
mam. Biiya Juda simiir piugana saiir iikamim iki Juda iikam tani simiir
piuganim iki hinda tinda nwowim simiir sau omom nwokim mi tariinanin
ta Krais siir piu aeya naonama mi iki iikamim iki omom omomim hinda
tindanim simiirin siyar tirkikim iripa isid whirua nwowim. Mi ti siyiuin biiya
iripa isid whirua nwo karam nwowiyin paeni haniin niki amai ikouwin yio
siya bidi hiuikmaigiyin. Mi siya ti hiriinan minam hiuikmaigikin, siya minam
naingwokin krimiir tirkiyim krima piugan kwirkikwiruwa nwowiskiyim.
15 Mi ta Jisis Krais siya naonama mi ti Moses siir siyiu komii siir siyiuim
siya tirkiyim yim bidi digiguskiyim mi ti Judami siyiu komii nhirim yim iriipi
hiriinan. Mi siya ti hiriinan minam tirkin, ti piugan kwiso sowiirin iripa
ninkiamasu haiginiuwim iripa nongwomamair aeyam.
16 Krais siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir naowin siya ta hiriinan
saiirsi naokin ti diminin isid whisair krima nwowiyin siir haiginikouwin siir
tirkiyim mi sima bidi yaonamim mi krimiirin siya kiyai iripa nongwomamair
aeyam mi Adi Komii siir wakaeyokna apam.
17 Krais siya ti nu iiir nitin siya siir yai kibi kibiyim simiir nanaakninkii
haiginiugim mi siya hiniina boinkin, iikamim sima mi Adi Komii siya sima
wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti yaiyim yim ti iikamim Juda iikam
tani yipiki aru nokwokaowiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae
nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim ti yaiyim Juda iikam kima
mi Juda iikam tani ikim yim kimiiramar nitswokim yipiki Adi Komii siir
wakaeyokna apim iikamim Adi Komii siir kingiin nokwowim simiir hiriinan.

18 Mi nim krima ti piugan kwiso. Dimusi rani, Krais siirsikin. Mi Adi Komii
siir naeyiuin siya siyairgin iikam krimiir kiyaiyin Adi Komii siiram krimiir
wanin mi tariinanin krima wi Adi Komii siiram asi nami.
19 Mi ta hiriinan saiirsika, wim kima iikamim yipiki sima yapa om kara-
maeyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim kima ini iikam nhirim yipiki
Adi Komii siir wakaeyokna apiyim mi siir piugani ikim, ini simiir hiriinan
ywowim wim kima Adi Komii siir yinisisimkim.
20 Wim kima ini omaka Adi Komii siya miriiya ini saiir hiriinan ywowim.
Nim krima aposel kamim mi profet kam ikim yipiki dimin taeminim Adi
Komii siya boinim sim boinmimauuwiyim, nim krima ini kougou yaewaonan
ywowim yipiki omaka aiir ninan hougwowiniyim. Jisis Krais siyarin yio ini
kougouwin bopwokibopwo nokwokaiiyin omaka akou iiir hougwowiniyin
ini siir hiriinan ywowin.
21 Siya siyairgin siyinpae minim omaka aiirim simiir nonkworinuwiyim
yaripa sima sibgu owam. Mi ta omaka siya tirki wi omaka komiigikomiiyar
nwokii mi saeya wi omaka bimbiuwi nwo rani, Inkam Komii Krais siya
whwonkaiyam.
22 Mi wim kima iikamim Krais siirim, iki nupai nupaiyim simiirim kimiirin
Adi Komii siya ninkiamasu haiginiuwim Juda iikam krimaka mi kima
whiekakarin ini omakanan ywowim Adi Komii siya nwowam Adi Komii siir
naeyiuin siir. Ириg.

3

Dimin taeminim Pol siya tirim, siya Judami piugana saiir bi tirkin

1 Kara Polkin, yipikin maeyauwa mii biyie miriiya saiir saiira
hiugrimkripkiikikainanaeyin. Dimusi rani, kara Krais siir yai kibi kibi
imiir boinmimauugin iikam kimiirin, kara Judami piugana saiir bi
boinmimauugin, kara nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiramin iikam
kimiiram kwisboinkikin.
2 Kara hiniina naingwowi kima bidiyar wakaeyim ta Adi Komii siir
naingwobumbuwa kariir hauugiya mi kariirin siya nimbingikin siir mii aiir
miriiyam iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam.
3 Mi ti dimin taeminim biiya niki haigiprakaiyim yim Adi Komii siya bidi
yanaaknинkii haiginiuwim mi siya kariir bidi yiisiimauuwin mi kara simiir
asi ninoknинkini. Biiya ti diminin kara kimiiramin siirar niki win boinkikin.
4 Mi kima simiir mwaini mi kima wi haini ninoknинkini kara Krais siir
dimin taemin imiirin ina sibgu inomoknинkinim yipiki biiya Adi Komii siya
niki haigiprakaiyim.
5 Mi biiya iikamim simiir bi ninoknинkinkim mi tariinanin simiirin Adi
Komii siya bidi yanaaknинkii haiginiuwim mi siya simiirin krimiir bidi
yiisiimauuwin kamim yipiki siya nimbingiyim siir aposel inkam mi siir
profet inkam nwowam mi siya ti dimin taeminim krimiir niisiimauugin siir
naeyiuni.
6 Mi yaiyim yipiki siya nanaaknинkiigiyim yim ti sima, mi iikamim yipiki
Judami piugana saiir karamaeyim simiirin Adi Komii siya bidi tirkiyim
Judami piugana saika mi simiirin wi piugan kwiruwar nwo haiginiuwi siir
yai kibiya saiir kirieni mi wi piu kwiruwar nwoki owiskiyim mi ti dimin
taeminim siya nimbingiyim siya wi krimiir hauuwi siir iikamim Krais saika
namasukikiniyim. Dimusi rani, ti dimin taeminim Krais siya tirkiyim krimiir
simiirsika.
7 Siya kariiram naingwokwonanaekin mi kariirin siyar whinkinsiis
haiginiugin siir naingwobumbuwa Adi Komii siya nimbingiya siir Yai Win

Kibi aiir boinmimauuwam siir kirie komiiya saiir kirieni mi kara dimin taeminim siya boinim kara tiram simiirar mi tirkin.
8 Adi Komii siya kariiram naingwokwonanaekin mi siir naingwobumbuwa kimidiniya kariir haigiyiumauu kariirin siya nimbingikin. Karairgin inkamin iki iikam whiekakim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiir mhoiigimhoii nwowin. Kariirin siyar nimbingikin Krais siir yai kibi aiir boinmimauuwam iikam kimiir iki Judami piugana sae iikamim sim tani ti yaimin diminim Krais siya tirim krimiir. Mi ti yai kibi kibiyim Jisis Krais siir boinim yim dimin kibi kibiyim simakisima nwowim yim simiir yaim-wokiyaimwo ima mi simiirin iikamki mwainim wi dig nwo rani. Niingaka.
9 Siya kariirin minam nimbingin iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim mi sima wi ti digworaekwowim idowiiya nwo karam nwowim wi simiir nwoki inokninkinim. Biiya, iiya Adi Komii siya ti dimin taemin imiir nonkwokwobwakainan siya ti siir kwoinin siya hidaigiyin biiyar nimpriowin mi ini tariinanar yadigniyin.
10 Mi ta hiriinan saiirsika, ti iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piugana saiirim siya simiir asi niisiimauugin. Mi yim sima paekwosim ikim mi yipiki ninomor kouan kirieyim sim kigirkakiyim simiir siir ninokninkinpai ninokninkinpaiyim.
11 Mi ti dimin taeminim Adi Komii siya tirim siya siir kwoin iiir swoki aingwo tirkin yipiki biiya siya nimbingiya krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir kirieni.
12 Nim krima Krais Jisis siir yai imiir wakaeyokna api mi krima Adi Komii siirsi kipi nidid. Yio krima ina ninokninkinim ta saiirin mi krima Adi Komii siiram dam mi dimin taeminam siiram sriii mi siya wi digiumii krimiir haimriiyiu rani.
13 Kara kimiirin pi hiniina boini, kima kipi nidid ti dimin biyieyim kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwim simiirsiyin. Dimusi rani, kara iikam kimiir whinkinsiis haiginiugin. Wim, kima mairgimairga dwoninae. Dimusi rani, wim kima inig komiigak bidi ywowim ti dimin taeminim kariir kiy-opsimsibgi haiginiuwim simiirsi mi ti digworaekwowim iikam kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Ɨriig.

Pol siya hiniina naingwowi iikamim Efesas hiranim ina ninokninkinim Krais siya naingwokwowi aiirin simiiram.

14 Kara ha naingwowi ti dimin kirie kirieyim Adi Komii siya tirkiyim mi ta hiriinan saiirsika kara ogmwo siiram ha waisii hiunanaiinamin mi kara Adi Komii siiramin nhwo ina kwisboinin.
15 Adi Komii siya siir paekwosimim ninomor kou hiranim simiirin iikamim nuanim krimiir hauugikim siir inigni.
16 Kara Adi Komii siiramin hiniina kwisboinkii, siya siir digworaekwo imakan siir kirie komii aiirar nwowi mi siya siir naeyiuin wi kimiir kwoinau waraur nikropkii mi kima wi kwoin kirie nwoki owim,
17 mi kima wi Krais siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyoknam mi siya wi ini haniin saiirsi kwirii idwokaii kimiir kwoinauin. Kara hiniina kwisboinkii, kimiirin wi naingwobumbu Adi Komii siya hauuwi mi ta hiriinan saiir-sika siir kirieya kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi irni nwirniyam naingwokwowim mi ti simairgim digworaekwowim krima tiranim simiir bwamkibwamim, paeni haniin pae siir mii imiir kinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan mi omakanan, omakani kougou yaewaowim nu hir nokwowiniyim simiir hiriinan.
18 Mi ti dimin taemin hiriinanim yim wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi iki Adi Komii siir iikamim hinda tindanim kima wi haini ninokninkinki

Krais siya naingwokwo aiirin kimiiram ya komiigikomii ieyairga, ya ini ninomor kou saiir haibura mi aeya ini prieikipriei ywowa mi aeya ina mi inirnankainaiinama mi siya krimiiramin pranae pranae bi naingwokwokin.
19 Ihi, kara minam naingwowi kima Jisis Krais siya naingwokwonanaeiya kimiiram saiirgisaiir dinoknинkin ta siya naingwokwowiya krimiiram ya whoimoni rani. Mi krima siya naingwokwonanaeiya krimiiram saiirgisaiir bi ninoknинkinkim. Kara ha naingwowi, ti dimin taemin komii komiiyim ti Adi Komii siir kwoinau nwokaiyim wi iikam kimiiram niti mi kimiir kwoinim wi sima mirninkinkikaii.
20 Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir kirieya ta krimiir tir nwokaiya wi idwo saeyar swoki inkin hauugii ti diminin krima srigiyin siiram siya tiram mi diminin krima naingwowiyin, ta siir kirie komiiya siya haigiya krimiir kwoinau.
21 Kara hiniina naingwowi, nim krima siir piugana saiir iikamim mi tiriiginim krimiir yiinieyim krimar witswo siir inig iiir hainan. Dimusi rani, ti Jisis Krais siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi, krima siir inig iiirin hiriiyar hainanyokiyokiikaeyam ya ta yaiya yai kaimwo aeyairga. Iriig.

4

Mi nim krima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim nim krima Krais siir piunan ywowim

1 Kara Polkin, yipikin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin. Dimusi rani, an kara Biiyan Inkam Komii siir mii aiir miriigin. Kara iikam kimiirin iig yai asi boinkii wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir sibgu apikim yipiki biiya Adi Komii siya nimbingiyim kima wakaeyokna apam.
2 Inkamin inigakin si haniin kipi nwo. Nhirmi yaimin diminim simiir wakaeyokna ap mi kimiirgikimiirar kwoinin yio dikwowaisii ti dimin taeminim nhirkim sim tirim kimiir simiirsi mi ti dimin taeminim kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim sima kimiirar tirbuga windi kima simiirin io kipi niki anka osisau, kima ti sima tirin siiramin hindara daingwokwonanae iski.
3 Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiirin kwoin whirua siya nwowaiginiugim mi kima iripa nongwomamair aeyamin kirie hiriiyar dwokripkai. Mi krima iripa damasukikin ti uridin yipiki dimin taemin kogiyin iripa sima nwowam siir hiriinan dwo. Mi krimiirin nwirua nwowamin hiriinan mi tirkin.
4 Mi iikam whiekakim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima ini piu kwirkikwiruwar ywowiskiyim. Adi Komii siir naeyiuin yio nwirkinwiruwar mi owiskiyin mi siya ini ini haniin krimiirar kwirii idwokaiyin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siya krimiirin hiriinansi nimbingin mi krimiirin iripa asi ninkiamasu haiginiugin nwirkinwiruwar nwowam mi ti dimin taeminim Adi Komii siya nimbingiyim sima niti wi krimar nwoki inomokninkin digswowim mi nim krima wi mairgimairgar nwowini ti digworaekwo kibi kibiyim simiiram nwokwokinim.
5 Mi ti Biiyan Inkam Komii nwiruwan yio Jisis Krais siyairgin. Iikam krima siiram naingwo tibmii kiinim krima baptais kwiruwa saiirarar baptaiskim, krima yaeya yaeya bi baptaiskim hiniina niisiimauuwam nim krima Adi Komii siir piugana saiir iikamkim.
6 Adi Komii sasairgin nwowin mi siya iikam krimiir Adi Komiigin mi iikamim naingwo tibmiiyim ini siyar kigirkakim mi siya ha

napninopkainaniyin krimiiram mi hiriiyar ini oniyam. Mi siya ini krimiirgikrimiirar mirii nonkworinukripkainiyin.

7 Krais siya krimiirin hinda whisariiyar priihauugikin kirieya yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir sibgu whinkinsiis haiginiuwam. Mi siir kirie komii komiiyim nhirim wi krimiir yapa yapa nwonira hauuwi mi ta hiriinan saiirsika krima wi ti miipai miipaiyim simiir nwoki tirim.

8 Mi Adi Komii siir yaiyim yipiki biiyan kamim sima winkiyim yokwoni yim ti dimin taeminim sim boinkikim. Sima hiniina boinkikim,

mi iiya Krais siya swoki ama Adi Komii siir oma hiriir mi iikamim yipiki biiya
Setan siir iin nonkwowim simiirin siya bidi swoki anmaiwarkainam, inkamin maeyaua mii biyie miriiya sae hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan mi simiirin siya wi hauuwi siir dimin miiyik miiyikim simiir.

9 Mi ti yaiyim yim hiniin dimusi boinkim siya koua bidi yamin? Sima hiniin dimusi bi boinkim, iiya siya biigibii siir om hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin mi nu tir naunі oniyin iikam krimaka

10 mi inkamin yipikin nua tiriir niki iuunaiiniyin siya bidi swoki amin koua hiriir, siya waua saiir nidwokainaiinamkin Adi Komii siir oma hiriirin mi ta hiriinan saiirsika siir naeyiuin iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir asi ninyokiigikim.

11 Sasairgin kirie iikam krimiir hauuwiyin mi simiir nhirim simiirin siya nimbingikim aposel inkam nwowam, yipiki dimin taeminim Krais siya tirim simiir boinmimauuwamim. Mi iikamim siya nimbingiyim yim profet kam ima yipiki Adi Komii siir yai imiir nanaakninkiiyim. Mi kam nhirim siya simiirin yai napboinmamauuwan inkam yokmwin owaiginiu mi ti iikamim, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyim sima naingwo tibmii kiinim. Mi iikam nhirim siya simiirin miiya iikam nowomwarkaiyiuwiya saiir yokmwin owaiginiu, yipiki iikam imiir kigriraowiyim mi simiir whinkinsiis haiginiuwam sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim.

12 Krais siya iikam krimiirin ti dimin taemin hiniinim sim hauugikim mi ta hiriinan saiirsika, ti dimin taemin hiriinanim krimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi siir mii aiir miriiyam mi ta hiriinan saiirsika nim krima yipiki Adi Komii siir piugana mi yipiki Krais siir piua nim krima siir mii aiir miriiyim wi digar nwowi iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwim simiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim.

13 Mi dimin taeminim yim wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami mi wi kwoin whirua krimar nwobudgii ti Adi Komii siir digworaekwowim yipiki krima wakaeyokna apiyim mi dimin taeminim kwoin whirua krima nwowiyim Krais siirim simiir mi ta hiriinan saiirsika krima wi asi kinantiokii mwriinami. Mi krima wi inkam bimbiuwi nwo rani, krima wi Krais siir hiriinanar swoki owi.

14 Mi krima tariinanin ti hiriinan nwowi mi krima wi yinisisimim yipiki rirmiiya nwo karam nwowim wi simiir hiriinan nwo rani mi ta hiriinan saiirsika krima wi iki yai niksisaeyim sim wakaeyokna ap rani. Iikamim ti hiriinan yai imiir wakaeyokna apiyim yim ini iya op idwo nakiiriririya mi hinda tinda ha priiyakii priiyakiiyamiya ini saiir hiriinan ywowa. Mi ti iikam hiriinanim yim inkamim yai bibiyieyim simiir wakaeyokna apiyim yipiki iikami kwoin kiyaiiyim mi ti yaiyim sima boiniyim yim niksisae yaigim.

15 Mi krima ti hiriinan kipi nwo. Niingaka. Mi krima Adi Komii siir yaimwokiyaimwowim simiir boinam daingwo mi krima irni nwirniyam dinan aingwokwo krima tiriya saiir hiriinan yipiki wi krimiir whinkinsiis haiginiuyokiyokiiyami mi wi krimar nwobudgiyim Krais siir hiriinan.

16 Krais siya ini krimiir kou ywowin mi iikamim yipiki siir piunan nwowim krimiirin siyar kigriraowi mi krima yapa yapan wi siya nimbinim krima tiram wi simiirar tiri. Nim krima ini iga iin mi mai piu minan ywowim mi krima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi krima wi piu kwiruwa nwoki owim. Mi krima dimin taeminim ti siyiu hiriinanin siir tiri, irni nwirniyam ninan aingwokwonaei mi mhoiiya Adi Komii siir piugana wi kirieyar namwoiuwi. Friig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim sima wi dimin taeminim biiyanim wi digiumii simiir haimriiyiugigi.

17 Tariinanin kara kimiirin pi igao yai boinkii. Dimusi rani, kariirin Jisis Krais siya nokmwin okwohaiginiugin biiyan inkam nwowam. Mi tariinanin kima dimin taeminim iikamim Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim sima tiriyim simiir kipi kigna ap yim sima diminim biyiekibiyie nwowiyim simiiraramar naingwowi.

18 Simiir kwoinim ini inkamin niibwomambwo napwiiyin sikwo paeaka bigna ap karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Yim sima dimin biyie biyieyim Adi Komii siya naingwo karamae nwowiyim simiiraramar naingwowikim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim mi simiir kwoinim sima simiiram bi naingwokim.

19 Mi ta hiriinan saiirsika sima piugi paniinsi yopaisi. Simiir kwoin komiiyin ti dimin biyie biyieyim hii min priininae priininaeiyim simiiraramar naingwowi, simiir wakaeyokna apim mi simiir kwoinim hapi i aeya niwaoki simiir sibgu wakaeyokna apim.

20 Mi iikam kima krimiir bi wakaekim mi krima bi boinmauugim kimiirin Krais siir yai imiirin ti hiniin siyiuin si wakaeyokna apim. Niingaka.

21 Kara ha ninokninkini wim kima Krais siir yai imiirin bidiyar wakaeyim iikamim ha nitim siir yai kibiki kibi imiirin sima ini anaakninkii haiginiuni mi simiirin sima ini boinmimauuni kimiirin.

22 Wim kima ti hiniin dimin taeminim sim boinkim. Biiya wim kima kimiir kwoin biyie iirar napkin. Mi ti kwoin biyie hiriinanin ti kimiir boinin iinokiinokin kimiirin siyar tiri siyiu biyieni nwowamin. Mi kimiirin wi siyar nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi sima kimiirin wi hiniina boini, ti dimin taemin hiniinim sim tirim mi kimiir digiuwin wi simiir nwoki haimriiyiugigim mi kima simiirsiyin wi aru nwoki owim.

23 Mi kima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siir naeyiuin siir kirieni.

24 Kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siya nwowaiginiuim yaeya kwoin win. Mi kimiir kwoinim wi siya tirkii dimin miiyikim simiir napim mi simiir tirim Adi Komii siiram mi iki nhirim simiiram warar.

25 Mi ta hiriinan saiirsika, iikam kima, irira nwoniran kima ti dimin biyie biyieyim priiyiksasaeiyim simiirsi dapyok mi ti yai bibiyie hiriinanim yim ti itnoudninkiigi. Mi kima irira nwoniran irni nwirniyin yai miiyik miiyik imiirarar boin. Dimusi rani, krima irira nwoniran Krais siir piu haimii haimiigim.

26 Mi iiya kima dimin biyie biyieyim io simaka nwowiyim, kima kimasiyar mintiraona mi kimiir kwoinim sibgu dwowipisu. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi kimiir kwoin imiir kiwaki rani, io nwowamin mi kimiir tiramin dimin biyie tiram. Mi io nwoni siyiuin yio ha ti sibgu tirsisauu ti dimin hiniinin. Mi ta iowa bieki nikiiyamam kipi. Mi biigibiiyin wari kimiir kwoinin io nwowiyin siir ti digi.

27 Mi mhoiiya kima wi Setan siiram kiwaki rani, simiir kwoin imiir kiyaiyim mi siyiu biyie kima tirim.

28 Mi tiriiginim biiya biiyanim mi ti tariinan nwo ikim yipiki hii tauaeyim, sima wi ti dimin imiir kipi swoki tirmimin tiriiginim yim wi ti digi. Mi tariinanin sima wi ta mii aiirarar donkworinu mirii iski mi ta hiriinan saiirsika siya ti iikam paeprikabim simiirin wi hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiuwi.
29 Mi kima dimin biyie biyieyim kimiir mhii kwoinau nwokaiiyim simiiram kipi kiwaki kimiir yaigi kaokwo boinim. Kima yai kibi kibiyim yipiki wi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwanim yipiki kimiir yai imiir wakaeyim wadie sima sibgu idwokaeyamim simiirarar boin.
30 Mi ti dimin taemin hiriinanim kima Adi Komii siir naeyiu iiir kipi tir mairgimairga nwo karam siya nwowim. Dimusi rani, siya siyairgin yipiki kimiir nimbingiyin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya mhoiiya wi hiriinan saiirsi nanmaiwarkainaei mi kima hirin wi saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.
31 Dimin biyie biyieyim io iigwir iigwir nwowiyim mi whwonkam nokiya karamae nwowiyim, mi mhii hinsima nwo karam nwowiyim dimin taeminim simiirin digiumii ti haimriiyiugig. Mi kima yai kipi kauwoksinan mi yai kripiinanii kipi mi kig iikam nhirmakan mi ti yai bibiyieyim kimiir haipridkikaiyim kimiirin wi siyiu biyie sima swoki tiri dimusi rani, simiirsika.
32 Mi haniingi niuwi nhirim simiir yapa yapan sibgu tirhaiginiu mi irni nwirnisi dinaingwoyimyok mi dimin biyieyim iikam nhirkim tirim kimiir irni nwirni simiir haiyoprimdiyiumiigi mi simiirin hiniina boinki, sima dimin komii rani. Simiirin Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigiyim krimiir dimin biyie biyieyim simiir krima tirim simiir saiir hiriinan tirkiyim mi ha boinkiyim hiniin yim dimin komii rani. Dimusi rani, nim krima Jisis Krais siir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir dimin biyie biyieyim asi haiyoprimdiyiumiigikim. Ɨriig.

5

Iikam krima dimin kibi kibi imiirarar wakaeyokna ap

1 Dimusi rani, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisimkim yipiki siya naingwokwonanaeiyim mi kima siya tiriya saiir hiriinanar timi tir.
2 Ɨrni nwirniyam dinan aingwokwo biiya Krais siya naingwokwonanaeiya krimiiram saiir hiriinan. Siya bidi iki aonamin mi ti dimin hiriinanin siya tirkiyin yio ini dimin taeminim piuii miiyik whakiyin kamim sima ninkin imiiyaeiyim Adi Komiini ini simiir hiriinan ywowim.
3 Wim kima Adi Komii siir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika wim kima dimin taeminim hii priinanae priinanaeiyim simiir paniinsi nidwo boinaisi. Mi kima diminim piu iikamkim nopaiiyim mi dimin taeminim yipiki kimiir kwoin imiir tiriyim kima kigmairam simiir kipi tir.
4 Mi kima dimin biyie biyieyim piu iikamkim nopaiiyim simiir kipi boin mi diminin yipiki iikamim naingwo tibmiiyim sim nomboboin karam nwowiyim dimin taeminim bwam karamaeyim mi yai bibiyieyim nididgak nwowi ikim. Mi haniingi niuwi kima yaiyim diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir inig iiirarar hainan iski.
5 Wim kima ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinim iikamim yipiki hii priinanae priinanaeiyim mi yipiki dimin biyie biyieyim sim tiriyim mi iikamim yipiki dimin taeminam kigmairiyim, ti komkid min hiniinim sima huniyim uruwai siyaowai. Kima ti iikam hiriinanim simiirin ina ninokninkinim yim wi hiriir nam tani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani mi wi Jisis Krais saika mi o rani.

6 Kima iikamim kimiir priiyiksasaeiyim simiiram kipi kiwaki iki simiir yaiyim naekak nwo karam nwowiyim simiirin kimiir boinmimauuwim mi ti yaiyim ti kara boinkiyim yim miiyik rani, yim pi niksisaekim. Mi ti hiriinan iikamim yipiki hiriinan dimin biyie imiir tiriyim yim wi Adi Komii siya nonkwoniinwomwiirninkin haiginiuwi ti dimin taeminim kara boimimauuim kimiir.
7 Mi kima ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan dimin biyie imiir tiriyim simaka kipi namasu.
8 Biiya wim kima kamim niibwomambwo napiyim sim haniin nwokim mi tariinanin wim kima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siirim wim kima ini iikamim nabie sibgu kigomok apiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api.
9 Mi ti dimin kibi kibiyim ti iikam ima napiyim yim ini bienan ywowim, yim sima min niisiimauugim dimin taeminim kibi nwowim simiir yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi piki hiniin dimin ikim yai mwo boiniyim.
10 Kima dimin taeminim kima naingwowim simiiraramar daingwo mi simiirarar kinanankiu kima napamin mi Biiyan Inkam Komiiyin wi mairgimairga nwoki owim.
11 Kima dimin biyie biyieyim yipiki niibwomambwonan nwowim iikamim sima tiriyim simiir kipi nap. Mi kima dimin taeminim sima tirim danaakninkii haiginiu mi simiirin ha boin, wari sima tirim yim miiyik rani.
12 Mi dimin taeminim iikam ima nimprio tirim, kara simiirin nididgak nwowi kimiir boinmauuwim.
13 Mi kima ti dimin taeminim ti iikam ima tirim simiir nanaakninkii haiginiuwi mi sima wi haniingin ninokninkinkii ti dimin taemin hiniinim yim miiyik rani, yim ini biyie ywowim. Yim ini bieki si whwoyakiiyim mi iikamim dimin taemin imiirin sibgu kigomokiiyim ini simiir hiriinan ywowin. Iiya kima dimin biyie imiir boininkiiiyim yim wa naonami mi ti digworaekwo hiriinanim yim ini paeya inkamki si haingimugiiya omaka ini saiir hiriinan ywowim mi ta niiya pa nakii mipi nabie sasar nwokii.
14 Dimusi rani, ti dimin taemin hiniinim simiirsika, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa ya hiniina boinka,

yipiki kira naonan nwowin mi yipiki waraur kiwokinin, kima dinsiingi. Mi ta hiriinan saiirsika Krais siya wi kimiir kwoinau asi kwirii idwokaii mi siya wi bieyin kiriir whwoyaiyin wi siir hiriinan nwowi.

15 Mi ta hiriinan saiirsika kima wi asi mintiraowi ti dimin taeminim kima tirim simiirsiyin. Kima dimin taeminim iki iikamim yipiki ninokninkin karamaeyim sima tiriyim simiir hiriinan kipi tir. Mi hiriinanki niuwi kima iki iikamim yipiki dimin taemin whiekakim sim ninomokninkiniyim simiir hiriinan tir.
16 Yim ti iiyim yim ii paii rani mi iikamim siyiu bibiyie tiriyim kima mintarao mi kima Adi Komii siir mii kibi kibi imiirarar tir siir yai kibi kibi imiir nanaakninkii haiginiuwam.
17 Mi ta hiriinan saiirsika, kima habwhaowaenan kipi nwo. Kima dimin taeminim Biiyan Inkam Komii siya naingwowiyim kima napam kima simiirarar wakaeyokna ap.
18 Op bibiyie kipi kwiyae mi kima op bibiyie kwiyaei wim wi pi kwiyae whaowaei mi wi dimin biyie tiri. Mi haniingi niuwi, kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki ini haniin siya kwirii idwokaiyim kimiir kwoinim mi dimin taeminim kima tirim yim wi siyar nwoki kigirkakim.
19 Kima mi kimiir nomiiyau ima kima Adi Komii siir yai imiirin diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir mwai imiir wao. Kima mwai waowiyim

mi Biiyan Inkam Komii siir inig iiir hainaniyim kimiir haowidim mi diyamir ikim mi iki dimin taemin nhir ikim, kimiir kwoin komiiyin simiirgisimiiramar daingwoki.
20 Ifinokiinokin Adi Komii siir inigin Jisis Krais siir inigni hainanpraprаski ti digworaekwo imiirsiyin. Ifriig.

Pol siya ta yaiya iikamim yipiki nonkwonam simiir boinka

21 Kima ti nomiiyauim simiir yai imiir wakae mi yim sima kimiir imiir timi wakae. Dimusi rani, wim kima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim mi wim kima siir inig iiir hainankim.

22 Wig wim kima yipiki kamkakim, wim kima kimiir kamim simiir yai imiir wakae kira wakaeiya Biiyan Inkam Komii siir yai imiir saiir hiriinan.
23 Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, kimiir kamim kimiir kouwin ini simar ywowim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin Krais siya iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim simiirin hiriinanar mi tirikin. Siya kimiir nanmai-warkainam naokin mi siya ini mwonan ywowin mi wim kima siir piua saiir piu haimii haimiigim.
24 Ini ti iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim Krais siir wakaeyokna apiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim wigim yim simiir kamim simiir yai imiirar timi wakaeyok mi dimin taeminim sima tiriyim simiirar timi wakaeyokna diriraerar.

25 Mi wim kima kamim yipiki wig nonkwonam, kima simiiram daingwokwonanae Krais siir hiriinan siya naingwokwonanaeiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram. Siya krimiirsi naokin krimiir whinkinsiisam mi krimiir swoki anmaiwarkainam.
26 Mi ta hiriinan saiirsika siya iikam krimiirin dimin whirki kimbu karamae asi tirkikin. Dimusi rani, krima siir yai imiir wakaeyokna apkim mi krima op ha baptaiskim.
27 Siya ti dimin taemin imiir tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin Adi Komii siir piugana saiir iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiir hiriinan asi nwowi iikamim yipiki paowaigi piskomkopou karam nwowiyim simiir piuim ini simiir hiriinan ywowim. Krima ini wig kibinan ywowim yipiki wi Krais siya nonkwonaei.
28 Mi ti siyiu hiriinanin Krais siya naingwokwonanaeiyin iikam krimiiram mi kam kima kimiir wig imiiramin kimiir piu aiiramar naingwokwonaeiyim saiir hiriinan daingwokwonanae. Mi tiriiginim yipiki simiir wig imiiram naingwokwonanaeiyim, yim ini tiriiginim yipiki simamar naingwokwonaeiyim ini simiir hiriinan ywowim mi sima ini piu kwiruwar ywowiskiyim.
29 Inkam nwir karamaeyairga siirgisiir piu aiirsi boriisopim mi saiir nonkwobumbuninkinim. Niingaka. Siya saiirin pa sibgu kigriraowi mipa mi imiiyaei. Mi ta hiriinan saiirsika siya wadie asi sibgu owi, Krais siya kigriraowiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir saiir hiriinan.
30 Siya krimiir asi kigriraowi. Dimusi rani, nim krima siir piugana saika bidi yamasukikinim mi ini nwiruwar ywowiskiyim.
31 Krais siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim, nim krima ini piu kwiruwar ywowiskiyim. Dimusi rani, ti Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hiniina boinkikim, inkamin yipiki wig nonkwonaei yio wi siir yopii ad owiir haiburgigi mi siya mi siir wig aeya sowa wi nwiruwar nwowiskii mi sowiir piua wi kwiruwar nwowiskii.

32 Tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Mi an kara hiriiyar naingwowi yim sima Krais siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim krimiir boinmimauugim.
33 Mi ta hiriinan saiirsika mi sima kaimwowar swoki boinki kamim yapa yapa simiir yapa yapa wig imiiramar daingwokwonanae siyamar naingwokwonanaeiya saiir hiriinan mi wig wim kima kimiir kamim simiir inig imiir hainanpraprask. Ɬriig.

6

Pol siya yopii ad mi simiir yinisisim ikim simiir boinkin

1 Yinisisim kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya nimbingikim kimiir kigriraowam yio ti hiriinan siyiuin yio wadiekin.
2 Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim, kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna.
3 Sima ti hiniina boinkikim, kima simiir napi mi kima nu tirin wi ii prieiyar nwoki okwoyokiyokiikaeyamim. Yio tiriiginin Adi Komii siir biigibiiyan siyiu komiiyin siya boinkiyin krimiir yio siya dimin kibiyin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir tiram.
4 Mi yopii ad wim kima kimiir yin imiir kipi nikwao boin iinokiinokin mi yim wi mairgimairga kimaka nwo karam pi nwowisi. Mi kima simiirin min dikwao boin mi min niisiisiimauu dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima tiram simiir. Ɬriig.

Pol siya iikamim yipiki whisarii mii priimiriiyim mi tiriiginim yipiki simiir kigriraowiyim simiir boinkin

5 Mi wim kima iikamim hinda whisarii mii priimiriiyim, wim kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir wakaeyokna ap mi kima simiirin sibgu sibgu mintirao Krais siir kima tiriya saiir hiriinan.
6 Inkamin kiriir kigriraowiyin siir whwonkam ida ara kipi mirii mi siya kiriir kigi mi siya wi ha boini kira wadiekin. Niingaka. Ɬigwir iigwirin kira kiriir miiya saiirar mirii iikamim yipiki Kraisni wakaeyokna apiyim sim hiniin, dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram kima simiirin kwoinki daingwo diriraerar.
7 Dimin taeminim iikamim whisarii mii priimiriiyim kima tiriyim umir min hai karamae kima nwowiyim kima simiiramin mairgimairga dwo. Dimusi rani, kima simiirin inkam aram tir tani simiirin Adi Komii siiram kira tiriya saiir hiriinan tir.
8 Kima ina ninoknинkinim. Dimusi rani, Biiyan Inkam Komii siya wi krimiir whiekakar niyopkiiyiuwi, iikamim whisarii mii priimirii ikim mi iikamim rirmiiya nwowi ikim. Mi dimin kibi kibiyim siya tiram naingwowim siya wi krimiirar tirswowi.
9 Mi wim kima kamim yipiki iikamim kimiir miriiyim simiir kigriraowiyim, kima ti iikam imiirin siyiu miiyik sibgu tir. Mi simiirin yai bibiyie kipi boin mi kipi mi ikwao boin sima nididamin mi simiir tirim kimiir yai imiir wakaeyam. Mi Biiyan Inkam Komiiyin yipikin Adi Komii siir om hir nwowin, iikam whiekakim ini siyar kigirkakin. Dimusi rani, mhoiiya iikam imiirin wi siya hidi mi siya wi hiniina naingwo rani, inkamin yipiki inig komiigakim mi inig karamae ikim siya iikam whiekak krimiirin wi hirii hiriinankinar hidswowi. Ɬriig.

Iikamim naingwo tibmii kiiniyim yim ini kamim yaii niniiyim ini simiir hiriinan ywowim

10 Kara kimiirin nikopkaigiyan yaimirsisimim sim boinkii. Kima dimin
komiiyin Biiyan Inkam Komii siya hauuin kimiir siirin sibgu donkworinu.
11 Kimiir kwoinim ti dimin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya hauuin
kimiir siir higrinıu, yim ini nhaonan ywowim, nhaowa kimiir piu aiir
haigiprakaiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi iki dimin biyie biyieyim
niksisaeiyim simiirsi nwoki okworinuwim kimiir kwoinin Setan siya kiyaii.
12 Krima inkamaka niniiyam tir tani krima yiu bibiyieyim ninomor kou
nwowiyim mi Setan siya mi nomni yiu bibiyie ikim mi dimin biyie biyieyim ti
nu iiir kigriraowiyim simaka niniiyam tiri.
13 Mi ti hiriinan saiirsika, kima Adi Komii siir dimin taeminim simiir haii mi
tiriiginim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi nhao sau mi irim hipigni
haniin. Mi mhoiiya ii biyieki niti mi kira mi Setan siya kowar ninii mi kira
ninii mi yaii saeya ha digii kira wi wadieyar sibgu okworinukripkaigii.
14 Kima dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiir hai mi
kimiir kwoinim yaimwokiyaimwo imiirarar haigi okai, inkamin yaii niniiyin
si kikogiya piuwopa siir mhiipwo iiir saiir hiriinan. Mi kira mii miiyik sibgu
mirii mi kira Setan saika ha ninkinyaeyaowi kiriirin wi nhaoni haniin saeyar
higriniuwi.
15 Kima Adi Komii siir yai kibi kibiyim simiir danaakninkii haiginiu mi
iikamim simiirin wi iripa saeya nwoki ingwomamair aeyaiginiuwim. Mi ya
tariigina ya wi suwa kima niiya kimiir iga imiir nikwoiprarsi ini saiir hiriinan
ywowa mi kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi nhwo whin
tani.
16 Mi kima ti dimin hiriinanim kara boinim simiir tiri mi hiniina naingwowi,
Jisis Krais siir wakaeyokna api, tiriiginim yim wi nhaonan nwowi dimin
biyie biyieyim hipigim paekakim sim hiniinim mi sau ikim yim wi simar
niriimduwini mi sima wi iikam kimiir niyopakaiyiu rani. Mi kima siir
wakaeyokna api mi siiram naingwowi tiriiginim kiriirin wi sima whinkinsiis
haiginiuwi. Mi hiriinankiniuwi Setan siya dimin biyieyin paeni haniin
kimiiram kabitkii kimiir kwoin imiir niugrimkripam yio wi dig nwo rani yio
wi pi wokitki mi siya wi pi tingiyami paeni haniin.
17 Adi Komii siya Jisis siirin minam nikropkikin pi naowim mi krimiir nan-
maiwarkainam. Mi kima ti hiniina naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis
haiginiuwi, pagra inkamki sim haiginiya simiir mwo imiir saiir hiriinan. Mi
kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei yim wi kamkiunan nwowi, yipiki
wi Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwi krimiir.
18 Adi Komii siir naeyiuin iinokiinokin kimiirin wi siyar whinkinsiis
haiginiuwi kira nhwo Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iiir hainani.
Ɨinokiinokin kima, kimasiyar mintiraona wim wi piugi piyaowisi. Kima
Adi Komii siirim srii iikam imiirin siya kigriraowim mi siya whinkinsiis
haiginiuwim yipiki siirim.
19 Kima Adi Komii siiramin kariiram srii mi kariirin wi yai siya nwoki
hauuwim. Mi hiriinankiniuwi kara wi nidid rani, siir yai kibi kibi imiir nokwo
boinmimauuwim yipiki biiya siya tirim simiir.
20 An kara ti inkamin yipiki yai kibi kibiyim sim nanaakninkii haiginiuwiyin
ini siir hiriinan ywowin. Dimusi rani, ta maeyauwa mii biyie miriiya kariir
hiugripkiikikaiya saiirsika. Kima Adi Komii siiram srii kariir whinkinsiis
haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kara siir yai imiir nanaakninkii
haiginiuwim wi nidid rani. Yio simiirin wi karar nanaakninkii haiginiuwi ti
biiya kara nonkwowim simiir hiriinan. Ɨriig.

Pol siya siir yaiyim nikopkaigiiyim simiir boinkikin

21 Tikikasin krimiir nomiiyauin yipikin krima naingwokwonanaeiyin, siya wi sipi niti mi ti dimin taeminim ti nimbimbiiyamim kimiirin wi siya nini boinmimauuni. Siya inkam wadiekin siya Biiyan Inkam Komii siir mii miiyik miiyik imiirarar miriigin.
22 Siirin kara nikropkii iikam kimiiram kimiir boinmimauuwam dimin taeminim kima ninomokninkinanim hiniin, nim krima wadieyairgim mi wim kima wi mairgimairgar nwoki owim.
23 Kara ti hiniina sriigi Adi Komii krimiir adin mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya kima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiini mi kima wi iripa nongwomamair aei. Mi ta hiriinan saiirsika wim kima wi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram asi naingwokwowi.
24 Kara Adi Komii krimiir Wanin siiramin minam sriigin siya iikam kimiirin wi siir naingwobumbuwa saiir nwoki hauuwim yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram naingwokwonanaeiyim mi yipiki siir wakaeyokna apiyim mi siir yaimin dimin imiir wakaeiyim sima tira saiir hiriinan. Iriig.

FILIPAI

Ɨiya Pol siya om Rom hir miriiya mii biyie mi siya ta yokwowa ha winkika. Biiya siya om Efesas hir bidi ywowin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Filipai hiranim yim umir digworaekwo bidiyar mi haingiriyiu haiginim mi sima ina hauugiyim Pol siiram hiriir maeyaua mii biyie siya miriiya. Mi Pol siya ta yokwowa minam winkikin simiir boin wadiekikin. Pol siya maeyauwa mii biyie miriiya saiir hirar niki okaigin wieyinsopkak. Mi siya mairgimairga hiriiyar nwokaigin mi siya ti hiriinansi boinkikin sima Jisis saika namasukikini mi sima wi mairgimairga hiriiyar nwoki oninaeyim mi sima wi siiram naingwoyimyok rani. Ɨriig.

1 Pol kara mi Timoti siya, krira Jisis Krais siir mii priimiriiyan inkamko. Krira ta yokwowa iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir kigriraowiyim mi saiir whindiriraerar haiginiuwiyim kimiiram winkika mi iikamim Jisis Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim kimiiram warar.
2 Krira ha naingwowi krimiir Adi Komii krimiir wanin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais, krimiirin wi sowaniiyar nokboinmamair haiginiuwi iripa nongwomamair aeyim. Ɨriig.

Paul siya Adi Komii siirim srigin, yipiki iikamim ta yokwo aiir mwaini simiir whinkinsiis haiginiuim

3 Ɨiyim kara kimiir naingwowarkaikiiyim, kara pi Adi Komii siirar boin wadie kimiirsi.
4 Ɨiyim kara Adi Komii krimiir Wanin siiram sriiyim kimiir whinkinsiis haiginiuim, kara pi mairgimairga nwoki.
5 Whisarii rani, biiya kima kariir whinkinsiis haiginiugim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiuim iiya biigibii kima wakaeyokna apa mi tisi tariinana nadigniyim.
6 Kara ti diminin siir bidi yinokninkin kiinin Adi Komiiyin yipikin kimiir tirkiyin siir wakaeyokna apim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi siirim sibgu wakaeyokna apim mi wi iiya Jisis Krais siya nitana saiirar nadigiuwi mi siya siyasiya nanaakninkii haiginiunaei mi iikam simiirin wi siyar hidi.
7 Kariir kwoinin iikamim kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Dimusi rani, kariir miiyim kima whinkinsiis haiginiugim iiyim kara maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi iiyim kara rirmiiya mi owim mi Adi Komii siir yaiyim simiir mi anaakninkii haiginiuim iikam simiir kwoinim simiir kiyaiyim mi sima wi Adi Komii siir siyiuim kara tirim wi simiir nwoki apim.
8 Adi Komii siya ina ninokninkinin, kara iikam whiekakim kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, Krais siya naingwokwonanaeiya saiir hiriinan.
9 Kara Adi Komii siiram minam srii, iikam kima wi irni nwirniyamar dinan aingwokwonanae mi kima wi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nwoki sibgu inokninkinim mi kima wa nwoki inokninkinim piki hiniin dimin ikin miiyikin mi piki hiniin dimin ikin biyieyin.
10 Mi ti hiriinan saiirsika, kima kariir dimin miiyik miiyikim simiir wakaeyokna api mi iiya Krais siya swoki iti mi kimiir kwoinim wi dimin biyieki nwokai rani.
11 Mi iriipi hiriinan kara Adi Komii siirim minim srii Jisis Krais siya wi kimiir kwoin imiir nwoki hiurworwokaiyim kimiir whinkinsiis haiginiuwim wadie

sibgu owam mi kima dimin miiyik tiri mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi inig komiigak saiirsi nwowi. Ɬriig.

Paul siya ha naingwokin, siya siyiumwoni nwowim mi Jisis Krais siir nwoki kigna apim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim

12 Ti kariir nomiiyauim, kara minam naingwowi kima dinokninkin, ti diminim kariirim nitim, sima kariir tirbumbuki windi, ti diminim iikamim Adi Komii siir yai win kibiya saiirim naingwo tibmiiyim simar niki tirbugim.
13 Kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiirar hiugripkiikikaigi windi mi kamim yaii niniiyim mi iikam nhirim kingiin hir nwo ikim, sima ina ninokninkinim kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin, whisarii rani, kara Krais siir yaiyim simiir wakaeyokna apkin.
14 Mi iriipi hiriinan kara tisi tirar nwowin. Dimusi rani, iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim sima nididgak paniinsi ywosi mi sima kiriekak asi nwokim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiusiyin. Dimusi rani, sima ina kigim kara tisi maeyaua mii biyie miriiya hiugripkiikikaiya saiir tirar nwokaiyin mi sima ina naingwo tibmiiyim Krais siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

15 Iikam nhirim Krais siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiugim. Dimusi rani, sima kwoin biyie biyie kariiram naingwokim mi sima minam warar mi aingwokim simiir kiyaiyim kariir haiburgigim mi simiir yai imiir wakaeyoknam. Yim iki iikam nhirim Krais siir yaiyim simiir nanaakninkii haiginiugim. Dimusi rani, sima wadiekim mi ina naingwowim ti dimin imiir tirim mi kariir whinkinsiisim
16 yipiki ti iikam miiyikim ti dimin imiir tiriiyim. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwowikim. Sima ina ninokninkinim kariirin Adi Komii siyar nimbinkikin siir yai imiir kigriraowim mi simiir nanaakninkii haiginiuwim tapaiir.
17 Iikam nhirim yipiki Krais siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwiyim yim sima kariiram bi naingwokwonanaeikin. Niingaki niingakiinga. Sima hiniina naingwowi kariirin wi sima kiyopsibgi haiginiuwi mi kara wi mairgimairga nwo rani. Dimusi rani, kara ini maeyaua mii biyie miriiya saiir tir hiugripkiikikaiyin mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaii simiir wakaeyokna apim mi kariirin. Niingaka.

18 Tiriiginin yio dimin Komii rani! Mi ti iikam nhirim sima Krais siir yai imiirin siyiu biyieni nanaakninkii haiginiugi windi mi nhirim siyiu miiyikni mi anaakninkiigi windi, ti hiriiran siyiuin kariirin mairgimairga sima nwowaiginiuwi. Dimusi rani, sima Krais siir yai imiir nanaakninkii haiginiugim yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani.
19 Kara ini mairgimairgar nwoyokiyokiiyamin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin Adi Komii siir naeyiu iiirin, yipikin wi Jisis Krais siya nikropkii kariir whinkinsiis haiginiuwam mi kariirin maeyaua mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyin rirmiiya saiir hiranki nwokiyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram srigim kariir whinkinsiis haiginiuwim.
20 Kara ta saiiramin minam naingwowi, kara Adi Komii siir yai aiirin wi haigiprakai rani mi kariir piua wi nopai rani mi kariir kwoinin wi kirieyar nwowi mi Adi Komii siir yai imiirar nanaakninkii haiginiuwi biiya kara nonkwowim simiir hiriinan mi ti tariinanar nadigniyim. Mi kara omwai waiya mi kara mi aowi mi ti iikamim wi ha boini Krais siya wadiekin. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim simiirsika.

21 Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm kara tɨrɨm sɨmiir bwamkɨbwamɨn yɨo Krais siyaɨrgɨn. Mɨ kara naowi, mhoɨiya kara wɨ dimɨn kɨbi kɨbiyɨm Adi Komii siirɨm wɨ sɨmiir haii mɨ kara wɨ saɨka nwowi.
22 Mɨ kara nao karamae nwowi mɨ omwaiyar nikɨ waiyaei mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm kara tɨrɨm yɨm iikam ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi Krais siir wakaeyokna apɨm. Kara nɨnokɨnkɨn tani pɨkɨ hɨnɨɨn aka bɨi nwowa omwai waiya saeya iyɨe? Nao saeya.
23 Kara pɨ hɨd rani kara naowam naɨngwowi Krais saɨka nwowɨm. Wɨ ta wadɨe hɨriinan saeya nwowi.
24 Mɨ ta hɨriinan saiirsi whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi kɨmiirɨn, ya ɨni wadɨekɨwadɨe saeya nwowa kara tɨ nu ɨiirar nwokɨ okrɨpkaii, tariigɨna ya ɨni bɨigɨbɨi saeya ywowa.
25 Kara hɨriiyar naɨngwo tɨbmii kɨini kara wɨ nao rani mɨ kara wɨ omwai hɨriinan saiirsi waiyaei kɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam Adi Komii siir yaiya saiir sɨbgu wakaeyokna apɨm mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrgar nwowi. Dimusi rani, kara ɨni omwaiyar nikɨ waiyan.
26 Mhoɨiya kara nɨti mɨ kɨmaka nɨnɨ oni mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨga komiiyar nwowi kariiramɨn mɨ kɨma wɨ Krais siir ɨnɨg ɨiir hainankii.
27 Mɨ dimɨn whɨrkɨ kɨmiir nɨmbinii mɨ kɨma wɨ tɨ dimɨn taemɨn ɨmiirɨn wɨ haɨni naɨngwokii. Kɨma dimɨn taemɨn kɨbi kɨbi ɨmiir tɨr iikam yɨpɨkɨ Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm siyɨu kɨbiyɨn sɨma tɨriyɨn siir hɨriinan tɨr. Mɨ ta hɨriinan saiirsika mhoɨiya kara wɨ kɨmiir namisi kɨgi, iyɨe? Wɨ kɨmiir kɨg rani mɨ kara dimɨn kɨbi kɨbiyɨm iikam ɨma boɨni iikam kɨmiir, sɨmiirɨn wa wakaei, tɨriigɨnɨm kɨrɨe kɨmiir naɨngwo tɨbmii aeya nwowɨm mɨ kwoɨn whɨrua kɨma mɨ owɨm mɨ ɨrɨpa kɨma mɨ mɨriiyɨm.
28 Tɨriigɨnɨm yɨpɨkɨ kɨmiir sau omomɨn siirsi kɨpi nɨdid dimusi rani, wɨm kɨma Jisɨs Krais siirgɨm. Kɨma Kɨrɨe hɨriiyar dwokrɨpkai. Dimusi rani, wɨm kɨma tɨ hɨnɨɨna tɨrɨkɨm mɨ ta hɨriinan saiirsika tɨ dimɨn taemɨn hɨriinanɨm yɨm wɨ sɨmiir nɨisiimauuwi. Adi Komii siya sɨmiir nonkwobumbunɨnkɨni mɨ kɨmiirɨn wɨ siya nanmaiwarkainaei mɨ kɨma wɨ saɨka sɨbgu owi.
29 Mɨ dimɨn komiigɨkomiiyɨn yɨo tɨ si, Adi Komii siya kɨmiirɨn mɨnam kɨ-wakɨkɨn kɨma Jisɨs Krais siiram naɨngwo tɨbmii kɨinɨm. Mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨn sasa rani. Jisɨs Krais siirsika Adi Komii siya tɨ dimɨn biyɨe ɨmiirɨn asi kɨwakɨkɨn kɨmiiram nɨtamɨn. Dimusi rani, kɨma siir wakaeyokna apkɨm.
30 Kɨma mɨ kara nɨm krɨma nomiiyaugɨm mɨ tɨ iikamɨm krɨmiir tɨrbuwiyɨm mɨ krɨmiir nɨkbumbuwiyɨm mɨ tɨ hɨriinan siyɨu kaimwowɨn bɨiyar nwoyokiyokɨinaniyɨn ɨni tariinanar yadɨgniyɨn mɨ wɨm kɨma tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kɨmiir nɨgbumbuwɨm sɨmiirɨn ɨna nɨnokɨnkɨnɨm. Ɨriig.

2

Krɨma krɨmiir kwoɨnɨm sɨmiirɨn kɨkɨntɨmdɨnu mɨ ɨkɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apiyɨm sɨmiiram daɨngwo

1 Kɨmiir kwoɨnɨm kɨrɨeyar dwokrɨpkai. Dimusi rani, wɨm kɨma Krais siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨkɨm. Kɨma maɨrgɨmaɨrga hɨriiyar dwokrɨpkai. Dimusi rani, Krais siya kɨmiiram naɨngwokwonanaei. Kɨma mɨ Adi Komii siir naeyɨu ɨeya kɨma ɨni kwoɨn whɨruwar ywowɨskiyɨm mɨ kɨmiir kwoɨnɨm nhɨrmiyam daɨngwo mɨ sɨmiiram daɨngwokwonanae.
2 Kɨma ɨrɨpa dongwomamaɨr ae mɨ kwoɨn whɨrua dwo mɨ kɨma iikam ɨma mɨ Adi Komii siya sɨmiiram daɨngwokwonanaei mɨ kɨma kwoɨn whɨruwar dwowɨski. Mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨn ini hanɨɨn kɨmiir kwoɨnau kwɨrii ɨdwokaii mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga kariir nwowaigɨnɨuwi.

3 Kima kimamar kipi naingwona mi dimin taeminim ha kipi tir mi iikamim
kimiirin wi hiriinan saiirsi boinisi wim kima ini nhirim simiir kou ywowim.
Kimiir kwoinim yim kimar kintimtinuna mi kima hiniina daingwo kimiir
kouwin ini iikam nhirim sima ywowim.
4 Kima, kimamar kipi naingwona. Kima iikam nhirmiyam daingwo mi
diminim sima naingwowi ikim.
5 Kima Krais siya naingwowa biiya saiir hiriinan daingwo. Yio ti hiniingin.
6 Mi yio siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya ha bi naingwokin
siya Adi Komii siir hiriinanar swoki owi.
7 Mi yio siya ti dimin taeminim kirie komiigakim ninomor kouanim simiirin
digiumii bidi haimriyiugigim mi yio siyarin ini inkamin whisarii mii
priimiriiyin siir hiriinan yinkpitki. Mi siirin Maria saeya naokainakikin mi
siya iikam krimiir hiriinanar nimbiyamkin.
8 Siya inkamnan nimbiyamkin mi siir kwoinin hindara kabitkingigin mi siya
Adi Komii siir yai imiirarar napkin mi iiya siya ha naonamin paeyin hiiiniya
nirioninkinin si mi siya kimpisu pranae pranae bi haigin iikam krimiir
whinkinsiis haiginiuwim.
9 Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir inigin ha hainankiyin mi siya
ti hiniina boinki siya inig komii kibikakin mi kamim inig komii komiikakim
simiir kougikouwin ini siyar ywowin.
10 Mi yipikim Adi Komii siir om hir nwowim mi nu tir mi o ikim mi iikamim
yipiki mi aokaowim mi nunau nwokai ikim mi yiu ikim simiir kouin ini siyar
ywowin mi yipiki ta Adi Komii siya dapikiuwa Jisis siir inig iiir saiir wakaei
mi sima wi nidid prasae kin tani mi sima ogmwo wa waisii hiuwi mi wi komii
hiniina kauwok boinamnaekii,
11 siya inig komii kibikakin mi sima wi Jisis Krais Biiyan Inkam Komiiyin siir
inig iiir hainankii mi sima wi ha boinkii, siya inig komiigakin. Dimusi rani,
dimin taeminim Krais siya tirim simiirsika. Mi ti dimin taeminim yim wi Adi
siir inig iiir hainan praprasi. Ɨriig.

Nim krima ini sikwo paenan ywowim yipiki iikam imiir bigna iiisiisiimauu apiyim siyiuin niiyaka mi krima simiirin wi Adi Komii siir siyiu iiir niisiimauui

12 Ti kariir nomiiyauim kara ina naingwokwonanaeiyin, biiya kara kimaka
nwowa mi kima kariir yai imiir wakaeyim mi kima ina wakaeyokna apim
simiiramin. Mi tariinanin kara kimaka nwo rani, kara ini aru nwowin. Kima
kariir wakaeyokna ap biiya kima tira saiir hiriinan mi tariinanin ti aru kara
nwowa ya dimin komiigikomii aeyairga kima kariir yai imiirin nhami nhami
kipi wakaeyokna ap. Kima ti dimin taeminim simiir ti wakaeyokna ap yipiki
biiya Adi Komii siya tirim kimiir mi mhoiiya kimiirin wi siya nikiunami
ninomor koua hiriirin. Kima dідid mi kakak dwo wim wi siir pi tirisi nididgak
kimiirsi nwowim.
13 Kima ti dimin imiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siya iinokiinokin kimiir
kwoinim simiir simiirar tirnanaei dimin taeminim siya naingwowim kima
wakaeyokna apim simiiram naingwowim mi simiiram wakaeyokna apim.
14 Mi dimin taeminim kima tiriyim kima kipi ninkinwaomwarkii boin mi
simiirsi kipi niniinansao simiirin hindara tir.
15 Mi kima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi iki nhirim wi kimiir boinhiuriyiu
rani, dimin biyie kima tiram mi kima wi wadieyar sibgu okiyami. Mi kima
wi sikwo paenan niuyaei, sikwo paeya niiyaka bigna apiya kigimok apam,
iikamim yipiki biyie nwowim, simiir bopwoniyan.
16 Mi kima simiir diisiimauu Adi Komii siir yai kibi kibi imiirin mi simiir
whinkinsiis haiginiu mi siyiu wadie sibgu apanin hiniin, piki hiniin dimin

ikin wadieyin sima wakaeyokna apanin. Mi kima ti dimin imiir tiri, mhoiiya Krais siya swoki iti, kara wi karamar naingwona rani. Dimusi rani, kara ina ninoknинkinin ti dimin taeminim kara tirim sima wi nae karamae nwo rani.

17 Kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api ya ini nae Adi Komii siir ninkin imiiyaenan ywowa. Mhoiiya kariirin inkamki tiowi mi kara ha naonami mi kariir nhieya ha naokiinaiinii mi ya tariigina ya naeyim kima ninkin imiiyaeyim simiir idwo swokini haiginkika. Mi tariigina kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir wakaeyokna apamin kima tira saiir hiriinan mi kara wi mairgimairga prasae nwo rani.

18 Mi ti dimin hiriinanin siya nimbiyami mi kima wi mairgimairga kanaka dinkin o ta mairgimairga kara nwowa saiir hiriinan. Ɨriig.

Pol siya Timoti siir boinkin

19 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komii siya kariirin wa kiwakii Timoti siir nikropkiyim mi iikam kimiirin siya nini kignakiyim mi sima wi tiriirar swoki iti mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kara wi haini ninoknинkini kima wadie nwowi mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi kara wi mairgimairga kimakar nwowi.

20 Kara Timoti siir hiriinan inkam nwir karamaeka mi siya ini kariir hiriinan ywowin mi ta hiriinan saiirsika siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam asi naingwokin wadie kima sibgu owim.

21 Mi yim iki iikam nhirim yim simamar naingwonaeikim yim sima dig-woraekwowim Jisis Krais siirim simiir kig rani.

22 Mi kima ina ninoknинkinim Timoti siya ti siyiu hiriinanin siir nwo rani, siya inkam wadiekin. Siya siyamar bi naingwonaeikin siya iikam kimiiram naingwowikin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir yaiyim simiir nanaaknинkii haiginiuwam yinisimin siir ad iir whindiraerariyin siir hiriinan.

23 Mhoiiya kara ti dimin taeminim kam ima tiranim kariir simiirin wa ninoknинkini, kara minam naingwokin Timoti siirin kimiiram nikropkiyim.

24 Kara hiriiyar naingwo tibmii kiini Biiyan Inkam Komii siya kariirin wa whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi kimiminki rani, maeyauwa mii biyie miriiya sima hiugripkiikikaiya saiir tir haiburgigsasauwim mi kara Timoti saika wa niti kimiir kignakiyim.

25 Kara minam naingwowi Epafrodaitas siirin kimiiram waraur nikropkiyim. Siya kariir nomiiyaugin mi siya mi kara krira ini nwiruwar ywowiskiyo mi Adi Komii siir dimin taemin imiirin krirar tirikim dimin biyie saika ninkinyaeyaowim inkamin yaii niniiyin siya tiriya saiir hiriinan. Mi biiyarin, kima siirin bidiyar iki ikropkiyin mi siya ha nitin mi kariirin dimin taemin siya ini whinkinsiis haiginiuni.

26 Siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin dimusi rani, kima ha wakaekim siya maki niigin mi siya maka niiyim siya pi boriisopi kima siiram naingwoyimyokim ta ma siya nii aiirsiyin.

27 Biiya siya parii parii pi naowim mi siirin Adi Komii siya naingwobunakin mi siya whinkinsiis haiginiugin mi siya painiisi yaosi. Siya siiraramar bi naingwobumbugin. Niingaka. Siya kariiram warar naingwobumbugin mi ta hiriinan saiirsika siya naonami kara wi komii nouuboboin tani.

28 Mi ta hiriinan saiirsika kara siirin asi nikropkisasaugin kimiir kignakiyim mi kima siirin wi hiriinan saiirsi kigwini mi kimiir kwoinim wi mairgimairga nwowini. Mi kima mairgimairga nwowi mi an kara wi mairgimairgar mi owi.

29 Mɨ siya waraur nɨmbinii mɨ kɨma siir kɨgwɨni mɨ kɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga
dwoki Bɨiyan Inkam Komii siiramɨn yɨpɨkɨ siiram kiwaki karam nwowɨn siya
naowam. Mɨ kɨma tɨ hɨriinan inkamɨn siiram daɨngwo inkam komiiyɨn siya.
30 Dimusi rani, siya naosi bɨ naɨngwoyɨmyokɨn. Siya Krais siir dimɨn
taemɨnɨm sɨmiirsi naɨngwoyɨmyokɨn mɨ siya naoni pɨu asi nwokɨn mɨ kɨmiir
ɨgsopa ɨni siya yokwokairina mɨ siya kariirɨn pranae pranae bɨ whɨnkɨnsiis
haigɨnɨugɨn mɨ ta hɨriinan saiirsika siya makɨ asi niigɨn. Ɨriig.

3

Yɨpɨkɨ Jisɨs Krais siir yai ɨmiir wakaeyokna apiyɨn yɨo inkam wadɨekɨn

1 Tɨ kariir nomiiyauɨm, tɨkɨ nwokrɨpkaigiyɨm yaiyɨm kara kɨmiir boɨnkiyam
tɨrɨm yɨm tɨ sɨm. Dimusi rani, wɨm kɨma Bɨiyan Inkam Komii siirgɨm mɨ
kɨma maɨrgɨmaɨrga dwo! Mɨ dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ bɨiya kara wɨnkiyɨm
yokwoni kɨmiiram mɨ tariinanɨn kara sɨmiirar swokɨ wɨnkɨkɨn. Kara tɨ yai kɨbi
kɨbiyɨm kɨmiir boɨnmɨmauusi bɨ piyaokɨn. Mɨ an kara ha naɨngwowi kɨma
ɨinokɨinokɨn ta yai aiir wakae ya dimɨn kɨbigɨkɨbi aeyaɨrga.
2 Kɨma tɨ kamɨm dimɨn biyɨekakɨm yɨpɨkɨ wranan nwowɨm sɨmiirsi
mɨntarao, kɨmiir kwoɨnɨm wɨ sɨm pɨ kiyaiisi mɨ wɨ tɨ hɨnɨɨn sɨma boɨni kɨmiir
mɨoɨsɨm tɨ kɨtiyopnɨr hai mɨ ta hɨriinan saiirsika Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ
hɨriinan saiirsi nanmaiwarkainaei. Mɨ kɨma tɨ hɨriinanɨn wɨm wɨ kɨmiir pɨu
aiirar swokɨ tɨrbunaei.
3 Nɨm krɨma hɨnɨɨna naɨngwo tɨbmii kɨɨn tani krɨma krɨmiir mɨoɨs ɨmiir
kɨtiyopnɨr haii mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn krɨmiirɨn wɨ siya whɨnkɨnsiis haigɨnɨu
rani, krɨma Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yɨnisɨsɨm nwowɨm. Nɨingaka. Mɨ
ɨiya Adi Komii siir naeyɨuɨn krɨmiir kwoɨnau tɨr nwokaiiyɨm mɨ krɨmiirɨn
siyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi Adi Komii siir inɨg ɨiir hainanam mɨ krɨmiirɨn
siyar mɨ ɨisiimauuwi hɨnɨɨnɨn nɨm krɨma Adi Komii siirgɨsiir yɨnisɨmkɨm. Mɨ
dimɨn taemɨnɨm Jisɨs Krais siya tɨrɨm krɨmiir krɨma sɨmiir nɨnokɨnkɨni mɨ
krɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga prasae nwo rani. Mɨ nɨm krɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm
ta saiirɨn, krɨma krɨmarɨn wɨ dɨg nwo rani, Adi Komii siir tɨrɨm mɨ siya krɨmiir
nanmaiwarkainam ta sɨma boɨna krɨmiir mɨoɨs ɨmiir kɨtiyopnɨr haiya saiirsi.
Nɨingaka.
4 Mɨ kara tɨ dimɨn taemɨnɨm bɨiya kara wakaeyokna apɨm kara Juda sɨmiir
bɨiyan siyɨuɨn siir dimɨn taemɨn ɨmiir wakaeyokna apam naɨngwokɨswo mɨ
kara wɨ sɨmiirar pɨ wakaeyokna apɨn mɨ kara tɨ hɨriinan tɨrɨm pɨ boriisopi.
Kam nhɨrɨm yɨm ha naɨngwowi sɨma Juda sɨmiir siyɨu ɨiirar wakaeyokna
apkrɨpkaii mɨ sɨma wɨ wadɨeyar sɨbgu owi mɨ an kara ɨna nɨnokɨnkɨnɨn, bɨiya
an kara tɨ siyɨu hɨriinanɨm wadɨe sɨmiirsi nwokɨn. Mɨ tɨ siya siyɨu hɨriinanɨn
ɨni tɨ siyɨuɨn sɨma tɨrɨn ɨni siir haiburɨn.
5 Mɨ an kara tɨ hɨnɨɨna boɨnkɨn. Dimusi rani, ɨiya kariir apua kariir
naokainakiya, ɨiya kara ɨiyɨm ɨriiyar kwoɨma nwowɨn mɨ sɨma kariir mɨoɨs
aiirɨn ɨna kɨtiyopnɨr haiyɨm hɨnɨɨna nɨisiimauuwam an kara Adi Komii siirgɨn.
Mɨ Jekopɨn yɨpɨkɨn sɨma dapiyɨn Isrel, siya kariir brougaekɨn. Mɨ an kara
Bensameni pɨugana saiir inkamkɨn mɨ yɨo ɨni kaimwokɨkaimwowar ywowɨn,
an kara Judani isidɨn siirgɨsiir inkamkɨn. Bɨiya kara Farisimi isidɨn siir inkam
nwowɨn kara Moses siir inkam nwowɨn kara Moses siir siyɨu komii siir yai
whɨekakɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siya hauugiyɨm sɨmiirar wakaeyokna apkɨn.
6 Kara pɨ tɨ hɨnɨɨna boɨni, kara Adi Komii siirɨn dimɨn whoɨmoni bɨ tɨrkɨn mɨ
ɨikamɨm Krais siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨm sɨmiirɨn kara tɨoɨdwomaigɨm
mɨ yɨpɨkɨ siir pɨuganan ɨkɨm. Mɨ ɨikamɨm yɨpɨkɨ kariiram kɨnankɨuɨm siyɨuɨn
kara wakaeyokna apɨn Moses siir siyɨu komii siir yai ɨmiir sɨma wɨ hɨriiyar
boɨni, kara wadɨekɨn mɨ kara dimɨn biyɨe bɨ tɨrkɨn.

7 Biiya an kara ha naingwokin ti dimin taemin hiniinam yim dimin
komiigim mi tariinanin an kara hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin
taeminim yim dimin komii rani. Dimusi rani, tariinanin kara Jisis Krais
siiram naingwo tibmii kiini mi kariirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi wadie
sibgu owim.
8 Dimusi rani, kara hiniina naingwo tibmii kiin tani ti dimin taemin
hiniinim yipiki biiya kara napim yim dimin komii rani mi an kara hiniina
naingwo tibmii kiini ti dimin taemin hiniinim yim dimin komii rani.
Dimusi rani, an kara ina ninokninkinin kara Jisis Krais siir wakaeyokna
api mi dimin taeminim iikamim yipiki Adi Komii saika nwowim simiir
whinkinsiis haiginiuwim biiya yim siya bidi ikwokopougigim. Mi kara ti
dimin taemin hiniinim simiirin digiumii bidi haimriyiugigim mi kara simiirin
ha naingwowi yim ini dimin biyiekibiyie ywowim mi ta hiriinan saiirsika
kara Jisis Krais siirgisiirara asi wakaeyokna api.
9 Mi tariinanin kara Moses siir siyiu komii siir yai imiir swoki wakaeyokna
ap rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kariirin dimin whirki
bi kimbugin mi ta siya boina kariirin hiniin kara dimin whirki bi kimbugin ya
dimusi rani, kara Krais siir yai imiiram naingwo tibmii kiingin mi tariinanin
kara ini siir piugan aiir nwowin.
10 Kara ti dimin hiniinim sim naingwokin. Kara Jisis Krais siir sibgu
inokninkinam tirkin mi kirie komiiya siya haiya iiya siya ie hir haiburgigin mi
ha swoki insiin idwowin. Kara saika iripa bidi yamasu kikinin mi kara ti dimin
biyie biyieyim mi kimpipisuwa siya haiyim hiriinan haiyamar mi aingwowi.
11 Kara ti dimin taemin imiirin minam tiri, iiya kara naowi kariirin wi siya
nanmaiwarkainaei mi kara wi omwaiyar swoki waiyaei mi wi saikar nwowi.
Ɨriig.

Pol siya minam naingwokin Jisis siir hiriinan inkam kibi nwowim

12 Kara pi hiniina boin tani kara siiram bidi wakaeyokna apin, kara tira saiir
hiriinan mi an kara inkam kibi bidi ywokiyin. Niingaka. Kara ina niki mirii
ninkiyaei kripkaiyin ti dimin taemin imiir wakaeyokna apam mi ta hiriinan
saiirsika kara wi Krais siir hiriinan asi nwowi dimusi rani, siya kariir bidi
yimbinin siir inkam nwowim.
13 Ti kariir nomiiyauim, kara hiniina naingwo rani, kara inkam
kibikikibikin. Niingaka. Mi kariir dimin taeminim biiya kara nonkwoim
simiirin digiumii bidi haimriyiugigim mi kara ti diminim mhoiiya digi dig
nwowaiginiuwanim simiirgi simiiramar naingwo iskii.
14 Kara ini ti kamim yipiki ninkikin iwitiyim dimin haiyam ini simiir
hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan kara nwowa, kara ti nu iiir asi nwowi. Kara
Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna apikin mi ta hiriinan saiirsika
mhoiiya siya dimin taeminim yipiki siya niki imbinim kariir wi hiriinan
saiirsi haii. Dimusi rani, miiya Jisis Krais siya tira saiirsika mi Adi Komii
siya kariirin wi hiriinan saiirsi nimbini omin ninomor kou hir nwowin siir
nwoyokiyokiikaeyamim inokiinokin.
15 Mi krima whiekakarim yipiki ha niki aingwo tibmii kripkaiyim Adi Komii
siiram nim ti kwoin hiniinin kara boinkiyin siirarar dwo iski. Mi kimiir
kwoinim yapa yapa nwoprigini mi Adi Komii siya iriipi hiriinan ti diminim
kara boinkiyim kimiir wi simiirar mi iisiimauuwi mi kima wi haniingin sibgu
inokninkini.
16 Krima ti dimin kiingikiinim Adi Komii siya niisiimauuim
simiirgisimiirarar wakaeyokna ap iski mi iriipi hiriinan krima ti siyiuin
ti tariinan krima ninokninkinin siirarar dwowiski.

17 Ti kariir nomiiyauim, krima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, krima siyiuin kima nwowanin siir niisiimauugin. Mi ti hiriinan siyiuin siir kigi mi wi hiriiyar dwokripkai mi iriipi hiriinan ti iikamim yipiki kariir siyiu iiir napiyim mi hiriinan tiriyim simiirin sibgu timi kigrirao.
18 Dimusi rani, kara ta yaiya aiirin ii kasa kasa bi boinmimauugin kara hirankar boinmimauubumbunaniyin mi ini tariinanar yadigniyin mi tariinanin iriipi hiriinan kara ini oubgakar swoki boinouugiyin. Mi tariinanin iikam whiekakim yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim kimaka, siyiuin sima nwowiyim kimaka yio ini Jisis Krais siir sauan omomim sima nwowiyin ini hiriinan ywowin. Mi siyiuin sima nwowiyin sima yaibu Jisis Krais siya naowa paeyin hiiiniya nirioninkinin si saiir niewaiyiugim.
19 Adi Komii siiram naingwokwonanaeni haniin aka, sima iinokiinokin dimin taeminim simiir kwoinki naingwowiyim simiiram naingwokwonanaeiyim. Mi ti dimin taemin hiriinanim iikam nhir imiir tiri nididgak sima nwowam mi ti iikamim sima iinokiinokin ti dimin hiriinanim simiir simiira hainopyaeyao boinkripkai. Mi simiir kwoinim ini ti nuin siir digworaekwo imiiram yamkiyim. Mi ti Adi Komii siir dimin taemin imiirin yio ini niingaka ywowin. Mi ti hiriinan saiirsika, tiriiginin hiriinan tiri mi sima omin ninomor kou hir nwowin siir namim wi dig nwo rani, Adi Adi saika nwowam. Mi sima iinokiinokin wi miiyiknan nwo rani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani, wi yapa yapa nwowi.
20 Mi. Dimusi rani, nim krima omin ninomor kou hiranin siir hirankim mi krima Jisis Krais siiram nwokwokini krimiir Biiyan Inkam Komiiyin, krimiir nanmaiwarkainan inkamin mi siya omin ninomor kou hiranin siir hiranki krimiirsi nitkin.
21 Mi ta siya niuunaiinii nua tiriir mi ta krimiir piua nu tirana ya wi siya kisina owaiginiuwi ninomor kougikou hiran piu aiir siir piugipiua saiir hiriinan nwowam. Siya ti hiriinanin wi siir kirie komiiya saiir kirieni tiri. Mi ta kirieya siya saiir kirieni tirkin siya ti dimin taemin imiirin mi sima wi siir iin ara nonkwo digi. Ɬriig.

4

Iikam kima mairgimairga mi kwoin whirua dwo mi dimin taemin kibi kibi imiiram daingwo

1 Mi ta hiriinan saiirsika, ti kariir nomiiyauim, kima yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kariir kwoin komiiyin nitam naingwowi kimiir kignakiyam mi kara ini mairgimairga kimiiramar mi owin mi ini kimiir inig iiirar mi hainankiyin mi wim kima ini kariir miiya saiir paenidnan ywowim. Mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriiyar dwokripkai siiramin dimusi rani, dimin taeminim kara boinmimauuwim kimiir simiirsika.
2 Yuodia Sintiki kowiirin, kara pi igao yai boinki! Kowa iripa dongwomamair ae mi Biiyan Inkam Komii Krais siiram wakaeyokna apim kwoin whiruwar dwoki.
3 Kara kariir nomiiyau kibiyo kowiir boinkii yipiki biiya kanaka miriiyo ti dimin kaimwowim simiir, kowa ti wig iso sowiir whinkinsiis haiginiu sowa kwoin whirua nwowim. Dimusi rani, kariirin sowa isairar whinkinsiis haiginiugo Adi Komii siir yai win kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim, Klemen saika. Mi kimiir iikam nhirim kariirin sima warar whinkinsiis haiginiugim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir inigim Yokwo Komii saiir hir winim simiir asi ninokninkini. Mi tiriiginim yipiki kwoin win haiyim wim kima ini siir yinisisim ywowim.

4 Kima mairgimairga dwo Biiyan Inkam Komii Krais siiram. Kara kimiirin pa swoki boinkii, kima mairgimairga dwo.
5 Wi kimimin tani Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siyan wi sipi swoki iuunaiinii nua tiriir. Mi ta hiriinan saiirsika, wi hiriinan asi tiri mi wi iikam whiekakim simaka nongwomamair aei.
6 Mi kima whiekakim dimin taemin whiekakam kipi naingwokwonanaei mi Adi Komii krimiir Wanin siiram srii ti dimin taeminim kima boiniyim kima haiyam. Mi iiya kima Adi Komii saika boini mi kima siiram sriii mi ti diminim saeya tirim simiirsi boin wadieki siirin.
7 Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir nongwomamair aeya yipiki wi ninokninkin karamae krima nwowi mi kimiirin wi saiir kirieni whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya kigriraowi kimiirin mi kima wi mairgimairga nwowi mi wi dimin kibi kibiyim simiiraramar naingwowi. Dimusi rani, nim krima Krais saika bidi yamasukikinim.
8 Mi ti nwokripkaigiyan yaiyim kara kimiir boinmauuwanim yim ti sim, kima ti dimin taeminim niksisae karam nwowiyim simiiramin nhami nhami kipi naingwo mi yi tiriiginin yio kaimwowairgin. Mi dimin taeminim yipiki Adi Komii siya naingwowiyim yim wadiekim mi dimin whirki bi mi kimbugim, kaimwo kinairgim mi yipiki iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim. Mi kima dimin taeminim Adi Komii siya mi iikam ikim mairgimairga simiir nwowaiginiuwiyim simiiram daingwo mi dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika iikamim simiir kwoinim simiir asi wakaeyokna api. Mi piki hiniin dimin ikim wadie nwowim ti diminim simiir hiriinan mi kima wi ti simiiraramar daingwo iski.
9 Mi dimin taeminim yipiki kara boinmimauuwim kimiir mi kima mi kiga kariir simiir wakaeyokna ap mi kima simiir wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi mairgimairga asi nwowaiginiuwi mi siya wi ini haniin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Friig.

Pol siya iikamim Filipai hiranim mairgimairga simiir nwokin. Dimusi rani, sima dimin taemin siir hauugim siir whinkinsiis haiginiuwam

10 Kara mairgimairga prasae bi nwokin Biiyan Inkam Komii Krais siiramin. Dimusi rani, biiya kima kariir whinkinsiis haiginiuwam naingwokim. Biiya kimar boininkiniunaniyin kariir mi ini tariinanar yadigniyin mi kima nhami nhami bi boinkim hiniinin kima kariir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Mi tariinanin kima kariirin ina swoki whinkinsiis haiginiuwim.
11 Kara ti dimin taeminim kimiir bi boinmauugim. Dimusi rani, kara digworaekwowam whaowaekin. Kara ina ninoknkinkinin mi kara simiirsiyin naingwoyimyok rani kara wi mairgimairgar nwowi simiiramin.
12 Kara ina ninoknkinkinin siyiuin inkam paeprikabnan mi owiyin siirin mi inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin. Kara iiyim mi omim kara nwowiyim simiirin ina sibgu inoknkinkinim mi kara mhiigi mi aowi mi kariir mhiiya saeya mi kiniuwi, yio kara pa ninoknkinkinkii kariir kwoinin mairgimairga siya nwowiyim.
13 Mi ti digworaekwowim kara simiir tiri wi digar nwowi yipiki kara boinmimauuwim kirieya Krais siya hauuwa kariir mi kariir kwoinau kinirkai haiginiuwa saiir kirieni.
14 Kima kariirin bimbiuwi bi tirkin mi iiyim dimin biyieyim kariiram nimbiniyim mi wim kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim.
15 Biiya iiya kara nu haimii Masedonia hir haiburgigin Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam mi Filipai kimiir iikamim kariirin dimin taeminim kima kimar hauugikin, siyiuin iikamkim sim hauuwiyin simiir

nomiiyau imiir siir hiriinan. Iikamim iki om nhirim siimim yim kariirin dimin sim whir bi swoki hauumiminkim ini kima kimar ywowiskiyim.
16 Biiya iiya kara om Tesalonaika hir nwowin mi kima kariir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim mi dimin taemin kariiram bidiyar mi hauugiyim mi ini kima kaimwowar swoki hauugiyim digworaekwowim kariir whinkinsiis haiginiuwamin.
17 Kara yai karamaeka kima dimin taemin kariiram kima mi hauugiyim kara ha naingwowi Adi Komii siya kimiirin dimin miiyik miiyik imiirar hauugin. Dimusi rani, ti digworaekwowim kima tirim kariir simiirsika.
18 Kara digworaekwo kasa bi haiwinkin ini ti digworaekwowim kara naingwowim kara haiwinam Epafrodaitas siir iinankin yipiki ti digworaekwowim kima nonkwo hauugiyin kariir nini hauugiyim ini simiir haiburin. Mi tariinanin kara dimin whiram whaowaeki rani. Mi ti digworaekwowim kima haingiriyiu haiginim kariiram yim mairgimairga kariirara bi nwowaiginiugim yim Adi Komii siir warar nwowaiginiugim mairgimairga. Mi ti digworaekwowim yim ini ti dimin kibi kibiyim piuii miiyik whakiyim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim ini simiir hiriinan ywowim.
19 Dimusi rani, kima digworaekwo kariir hauugikim mi kariir Adi Komiiyin yio iriipi hiriinan yio wi digworaekwo kimiir mi hauuwi, ti digworaekwowim kima hainguguwim kaimwoka. Dimusi rani, kima ini Jisis Krais saikar yamasukikinim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi pranaepranae nikboinmamair haiginiu rani mi kima wi simiiram whaowae rani siya kimiirin wi kasa kasa hauu rani.
20 Ha wit, krima krimiir Adi Komiiyin siir inig iiirarar hainani. Dimusi rani, siya wadiekiwadiekin. Mi yaimwokiyaimwowan inkamkin. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yaimirsisim kwisuwao Pol siya boiniyim sima

21 Kara mi kariir nomiiyauim tiran ima, krima kimiirin yapa yapa nokboinmamairgi krimiir nomiiyauwim warauranim kimiirin yipiki Jisis Krais siir wakaeyokna apiyim, krima kimiir nokboinmamairgi.
22 Iikam whiekakim tiranim yipiki Krais Jisis siir wakaeyokna apiyim sima kimiir nokboinmamairgikim. Nhirim yipiki Krais siir wakaeyokna apiyim yipiki inkam komii Sisa siir miriiyim, sima kimiir nokboinmamairgikim.
23 Kara Biiyan Inkam Komii siiramin minam sriigin siya siir naingwobumbu aiir hauuwim mi saeya wi kimiir kwoinau waraurar nwoki okripkaigiyamim. Ɨriig.

KOLOSI

Mi iiya Pol siya mii biyie om komii Rom hir miriiyin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om komii Kolosi hiranim simiiramin. Mi siya ta yokwowa inkam nwiso Tikikas mi Onisimas sowiir hauugi mi yo sowa kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir ini hauuiu. Pol siya hiniina wakaewin kam nhirim niksisaeiyim ini simaka hir nwowim mi iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima boinkim hiniin Krais siya Adi Komii rani mi Jisis siir inig iiir kipi hainan. Mi haniingi niuwi wi iki paekwosimim mi dimin kirie kirie nhirim ninomor kouanim wi sim inigim sim ti hainanam. Mi simiir ogmwoim wi simiiram nwoki hiuim mi wi simiir siyiu imiir nwoki apim. Mi inkamin Epafras nikiuwiyin ha namin mi Pol siirin siya ini boiniu hikim iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosi hiranim simiir nimbiyamim. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin, siya minam winkikin ti niksisae yaiyim simiir nikwowaisiigiyim mi simiirin Krais siirgisiirarar boinim hiniin iikamim naingwo tibmiiyim om Kolosiya hiriirin siya nikropkikin. Ɬriig.

Yokwowa Pol siya winkiya Kolosi hiran iikam imiiram saeya

1 Kara Polkin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya biiyar naingwokin kariiram kiwakiyamin aposel inkam nwowam mi siya kariirin saiirar nimbingin siir mii aiir miriiyamin. Kara mi kariir nomiiyau ieya Timoti

2 ta yokwowa krira win hauugika iikamim Adi Komii siirim om Kolosi warauranim kimiiram. Nomiiyau miiyikim yipiki Jisis Krais saika nama-sukikinim, krira kririir Adi Komiiyin siiram sriigi kimiirin wi siya nwoki hauuwim naingwobumbu mi wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Ɬriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekikin. Dimusi rani, iikamim om Kolosi hiranim sima Krais siir yai imiir wakaeyokna apkim

3 Mi krima iinokiinokin Adi Komii siiram kwisboinanae mi krima Adi Komii siirin boin wadieki, ti Adi Komiiyin yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, wim kima siir wakaeyokna apkim. Mi ti Adi Komiiyin yio krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adgin.

4 Krima Adi Komii siir boin wadieki. Dimusi rani, krira hiniina wakaeko iikamim sima hiniina boinkim, kima Krais Jisis siir yai imiiramin ina sibgu aingwo tibmii kiinim mi kima iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiramin ina naingwokwonanaeyim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim.

5 Dimusi rani, wim kima ti dimin kibi kibi imiir nwokwokini yipiki Adi Komii siya diriraerarkwokinim siir om hiranim kimiiram, kimiir hauuwam. Biiya iiya Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiiram waraur nita, kima saiir yaimwokiyaimwowim bidiyar sibgu inomokninkinim.

6 Mi bidi bidiniyarin iiya kima ti dimin kibi iiir wakaeya biigibii Adi Komii siya tirin iikam krimiir mi kima hiriiyar yaingwo tiki yaiyim yim yai kaimwo imairgim mi ta Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiir bopwo waraurin wi nae sapi budi mi hinda tinda ti nu iiirarin wi hiriiyar ninyokii irkaki mi iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaekii, mi yaiya wi simiir whinkinsiin haiginiuwi.

7 Epafrasin krimiir inkam kibiyin, ti dimin taemin hiniin kimiirin siya boimimauugim siya Adi Komii siiramin krimaka bi miriigin mi siya krimiirin

ini hiriiyar whinkinsiis haiginiukripkaiyin Krais siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwam.

8 Mi siya ha nitin kririiram mi siya krimiir ini boini, Adi Komii siir naeyiuin simiirin siya whinkinsiis haigniuwi iikam nhirim simiiram naingwokwonanaeiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim. Friig.

9 Mi iiya krira ti dimin taeminim simiir wakaeyim mi krima iinokiinokin Adi Komii siiramar sriinanaei iikam kimiiramin. Krira Adi Komii siiramin minam sriii siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kima wi haniingin sibgu inokninkini dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apam. Adi Komii siir naeyiuin wi siyar hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin mi kima siir dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu inomokninkini.

10 Mi ti digworaekwowim simiir ninomokninkin digi mi kima ti dimin taemin imiirin wi haniingi tiri. Mi kima ti miiyim yipiki Adi Komii siya boinim kima tiram simiirin wa sibgu wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika siya wi big nasmirwaiya asi nwowi kimiiramin. Mi ta hiriinan saiirsika kima iki mii kibi kibiyim wi asi mirii. Mi kima Adi Komii siirin wi haniingi sibgu inokninkini.

11 Adi Komii siya kirie komiigakin mi siya digworaekwo whiekakim simiir tirim wi digar nwowi mi krira Adi Komii siiramin dimin minam kwis boini mi ha mi sriii, siir kirieya siya wi kimiir hauuwi mi iikam kimiirin wi saeya whinkinsiisi mi mairgimairga mi owamin kimiirin ti dimin biyie biyieyim sima tirka windi.

12 Kimiir kwoinim kwoin miiyiki miiyikin sasar dwo mi krimiir Adi Komiiyin siir boin wadieki. Siya siyairgin wadie kimiir nwowaiginiuwiyin mi ta hiriinan saiirsika kima dimin taeminim siya nimbinim kimiiram kima haiyam wi simiir asi haii. Siya wi iikam kimiir hauugii mi krimiirin wi warar mi inkin hauugii ti digworaekwowim siir omanim yipiki wadie paeni haniin niuyam mi dimin biyieki nwokai karamae nwowim.

13 Mi iiya krima Setan siir aowa nwowa, krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim mi ta hiriinan saiirsika krima wi siir yinisimin yipikin siya naingwokwonanaeiyin wi siir aowa asi nwowi.

14 Adi Komii siir yinisimin krimiir dimin biyieyim simiirsi naokin mi krimiirin siya nanmaiwarkainakin Setan siir aowa nwosi. Mi ti hiriinan tirin mi siya krimiir dimin biyie imiirin asi haiyoprimdiyiumiigikim. Friig.

Krais siya Biiyan Inkam Komiigin mi siya dimin taeminim krimiir whinkinsiis haiginiuwam asi tiri

15 Mi krima Krais siir kigi, mi krima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya paniingin. Dimusi rani, Krais siya Adi Komii siir hiriinanairgin yipiki iikam krima kig karamae nwowiyin. Siya ini sakisair ywowin mi dimin taeminim Adi Komii siya nonkwokwowim ini siyar kigirkakin.

16 Dimin taemin whiekakim yim ini Krais siyar kigirkakim dimusi rani, dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim yim siya siyar nonkwokwoswokim. Digworaekwo whiekakim siya nonkwokwowim nhirim yim tisi krimar kigim mi nhirim krima simiir kig rani. Yim ti paekwosim mi naeyiu minim mi digworaekwo nhir ikim yim sima. Adi Komii siyar tirkikin Krais siirin ti digworaekwo whiekakim simiir tiramin mi ta hiriinan saiirsika ti digworaekwo whiekakim yipiki nu iiir nwowim mi kou nwo ikim yim Krais siir inig iiir asi hainanprapraskikim.

17 Biiya dimin taemin ima nwowa mi yio siya ha mi okin mi siya dimin taemin whiekakim simiir asi kigirkakin simiir maeyau imiirar sibgu okripkaiyim.

18 Siya ini iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim ini krimiir mwonan ywowin mi nim krima ini siir piunan ywowim. Siya siyairgin dimin taeminim Adi Komii siya tiriyim iikam krimiir yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiir bwamkibwamin. Krais siirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokin yipiki biiya niki aonamin mi siyairgin biigibii ninsiin idwowin ie hirankin mi ta hiriinan saiirsika siya iki dimin taeminim simiir kigriraowan inkam asi nwokin mi nu ninomor sowiir digworaekwowim simiir kigriraowamin inkam nwirki bi nwokin siir kouwin. Niingaki niinga kiinga.
19 Tiki yaiyim yim yaimwowairgim. Dimusi rani, Adi Komii siya ha naingwokin siir yinisimin siya siirgisiir i iiirar kwirii iski.
20 Dimin taeminim yipiki Adi Komii siir sau omomnan nwowim, yim siya bidi yimbingiyim ti dimin taeminim mi iikam ikim, yipiki ti nu iiir nwowim mi yipiki ninomor kou mi o ikim. Mi ta hiriinan saiirsika Krais siir nhieya yipiki paeyin hiiiniya nirioninkinin si naokiinaiiniya saeyar nikworipukimaigigim ti dimin biyie imiirin mi ta hiriinan saiirsika simiirin kwoin whirua asi nwowaiginiugin.
21 Mi biiya iikam kima Adi Komii siiram bi naingwokim mi kima siir bi wakaeyokna apkim. Wim kima dimin biyie tirkim.
22 Mi Krais siya paeyin hiiiniya nirioninkinin si naokin. Mi ti hiriinan siyiuin Adi Komii siya kimiir asi tirkikin kwoin whirua saika nwowam. Krais siya tiriiginin iikam kimiirin iiya siir piu aeya naonama saiir kirieni tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya kimiirin asi tirkikin dimin whirki kimbu karamae Adi Komii siir whwonkamidan. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin wi ha nwoki aingwowi kimiir kwoinim wadiekim dimin biyie whirki bi kinyiskaigikim. Mi kimiirin wi dimin biyie whir inkam nwirki swoki boin hiuriiyiu rani. Niingaka.
23 Mi kima Jisis Krais siiramin hiriiyar naingwo tibmii kiinanaei mi kimiir kwoinim whwowisa nwo karam nwowi mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriiyar nwokripkaii dimin whirki kinyiskai karamaeya nwowi mi kisina karamae nwowi, Adi Komii siir yinisimin kimiirin wi siya nikiu nami Adi Komii siir whwonkam ida hiriir. Mi kima Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiir wakaei mi kima wa nwokwokini ti dimin kibi kibi imiiramin yipiki Adi Komii siya nimbinim kimiiram. Mi ta Yai Win Kibiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ti nuin siirin hinda tinda bidi boinmimauu diga. Kara Polkin, an kara iriipi hiriinan ta Yai Win Kibiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwa. Ɨriig.

Pol siya iikamim om Kolosi hiranim simiir whinkinsiis haiginiugin

24 Kara hik kimiirsiyar mi haigi windi mi kariirin ha mi igbumbugi windi mi kara pi mairgimairga mi owi. Biiya Jisis Krais siya kariirin hiniina boinkin, kariir iikamim, yipiki kariir piunan nwowim, simiir hika ya wi kimiiram niti kimiir piu imiir kimpipisu haiginiuwam. Mi iiyim kara ta hiriinan hik aiir haiyin, ta hika biiya Jisis Krais siya haiya saiir idwo swoki inkin haigingikin digidig simiir nwokiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kara mairgimairga asi nwowi ti hik hiriinanim simiirsi haiyim kimpipisu.
25 Biiya kariirin Adi Komii siya nimbingikin siir yai kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika, kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiir asi whinkinsiis haiginiugim inkamin nwirni miriiyin mi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan.
26 Biiya ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya iikamim simiirsi haigiprakaigim. Mi tariinanin Adi Komii siya ta siir yaiya saiir yaimwokiyaimwowa ya siir iikam imiir bidi yiisiimauuwim.

27 Siya krimiir niisiimauuwam naingwokin yipiki siir iikamim mi krima ta
yai kibikikibi imiirimin wa nwoki sibgu inokninkinim mi wi iikamim Isrel
simiir piugana saiir karamaeyim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim.
Mi ti yaiyim yipiki niki haigiprakaiyim yim ti sima Krais siya ini ini haniin
kimiir kwoin imiir kwirii idwokaiyin iikamim yipiki Juda iikam tani mi ta
hiriinan saiirsika, kima mairgimairga asi nwokim mi wim kima iiya Adi
Komii siya hauuwana siir dimin miiyik miiyik imiir, simiiram nwokwokini
mi siya wi kimiir hainanprapraskii.
28 Mi ta hiriinan saiirsika, iikam krima iki omom omomim simiir asi nami
simiirin Krais siir yai aiir boinmimauuwam. Krima simiirin hiniina boin,
sima dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiirin digiumii haim-
riyiugig. Mi krima simiirin Krais siir yai kibi kibi imiir diisiisiimauu. Mi
krima ti dimin hiriinanim simiir tiri mi krima wi iikamim simiir tiri sima
wakaeyokna apam Krais siir yai imiir sima tira saiir hiriinan.
29 Kara ti dimin taeminim simiirin sibgu sibgu asi tiri mi ta hiriinan saiirsika
sima Krais siir yai kibi kibi imiir asi sibgu wakaeyokna api. Kariir kwoinin
Krais siya kiwiir haigin mi kara ti dimin taemin imiir asi tirkin. Ɨriig.

2

Kolosi kimiir iikamim sima yai bibiyieyim priiyiksasaeyim simiirin digiumii haimriyiugig

1 Kara ha naingwowi wim kima ti dimin taemin imiirin ina ninoknинkinim.
Kara kimiiram naingwokin mi kara dimin taemin kasa bi tirkin kimiir
whinkinsiis haiginiuwam iikamim om Kolosi hiranim mi iikamim om Leo-
disianim mi iikam nhirim yipiki biiyanim mi tariinanan ikim yim kariir
whwonkam iiir bi kigim.
2 Kara ti dimin taeminim simiirin ta hiriinan saiirsi tirkin kimiir kwoinim
wi wadie nwoki sibgu owim mi kima irni nwirniyam naingwokwonanaei
mi kimiir kwoinim dimin taemin imiiramin sibgu naingwowi mi ta hiriinan
saiirsi kima Adi Komii siir asi wakaeyokna apkim kima tira saiir hiriinan.
Kara ha naingwowi kima Krais siir digworaekwowim yipiki Adi Komii siya
haigiprakaiyim biiya simiir ninoknинkinim. Mi ti dimin taeminim Krais
siirgisiirim yim ti dimin taeminim biiya Adi Komii siya haigiprakaiyim yim
sima mi tariinan yim bidi yanaaknинkiigiyim.
3 Jisis Krais sasairgin yaimwokiyaimwo boini bwamkibwamin dimin
taemin whiekakim simiir bwamkibwam imiir.
4 Kara kimiirin ti dimin taeminim Krais siirim simiir boinmimauuwi mi
ta hiriinan saiirsika iikamim wi kimiir kwoin imiir kiyai rani, iki simiir yai
bibiyieyim priiyiksasaeiyim simiir.
5 Kara kimaka mi o karamaeka windi, kara kimiiramin ina mi aingwowin.
Kara ha naingwowi kima ini wadieyar nwowim mi ta saiirsika kima Jisis
Krais siiramin nhami nhami paniinsi yaingwo tibmiisi. Mi ta hiriinan
saiirsika, kara kimiiramin mairgimairga asi nwowi. Ɨriig.

Krima mi Krais siya krima ini kwoin whirua nwowim mi krima iki niksisae yai bibiyieyim simiir kipi wakaeyokna ap.

6 Biiya Krais siiram kima naingwo tibmiiya saiir hiriinan mi tariinanin
kima kwoin whirua saika dwo.
7 Mi kima saika wi nwiruwar nwowiskii, paemiiyim pae iiir
nonkworinuwiyin nu aowa op nae min kiyaiyam mi iiyin paeyinim omaka
aiir nonkwowini ikim ini simiir hiriinan ywowim mi ti hiriinan sima tirim
saika sima ninkiamasuim, yipikin paemii iiyin paeyinan nwowin kima Krais
siir yai kibiya yipiki biiya krima niki boinmauuwa saiir saiira wakaeyokna

apnanae mɨ mairgɨmairga Adi Komii siiram dwo. Dimusi rani, dimɨn taemɨnɨm siya tɨrkiyɨm kɨmiir sɨmiirsika.

8 Kɨma, kɨmasiyar mɨntaraona. Kɨma iikam nhɨrmiyam kɨpi kiwaki sɨma nɨtam mɨ kɨmiirɨn ɨkɨ yai bibiyɨeyɨm kwoɨnkɨ prɨinaingwo boɨniyɨm, kɨmiir boɨnmɨmauuwam kɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyaiyam mɨ sɨmiirɨn kɨmiir nɨksɨsaeyɨm. Mɨ tɨ iikam hɨriinanɨm yɨm yɨdiwi wanwiyaemi yaiyɨm mɨ dimɨn biyɨe biyɨeyɨm nuan uridyɨu bibiyɨeyɨm sɨimɨm sɨm boɨnikɨm. Yɨm sɨma Krais siir dimɨn taemɨnɨm sɨmiir bɨ boɨnmɨmauuwikɨm.

9 Kɨma sɨmiir yai bibiyɨeyɨm sɨmiir kɨpi wakaeyokna ap. Dimusi rani, Krais siya ɨni Adi Komii siir hɨriinanar swokɨ owɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm Adi Komii siirɨm yɨm ɨni Krais siir kwoɨn arar haigi okaiyɨm. Mɨ yɨm tɨ digworaekwowɨm yɨm krɨmiir nɨisiimauugɨm hɨnɨɨn Adi Komii siya panɨɨngɨn.

10 Mɨ ta hɨriinan saiirsika, kɨma Jɨsɨs Krais saɨka namasuwi mɨ kɨma wɨ siir digworaekwokɨ naokɨnguguninkɨni mɨ kɨma wɨ kɨrɨeya yɨpɨkɨ Adi Komii siya hauuwa kɨmiir wɨ saiir kɨrɨe karamae nwo rani. Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm nɨnomor kouanɨm mɨ nuan ɨkɨm dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm hɨnda tɨnda yɨm Jɨsɨs Krais siya bɨdi ikworɨpukimaigiyɨm.

11 Mɨ iikamɨm sɨma kɨmiir mɨoɨs ɨmiir kɨtiyopnɨr hai karamae nwowa kɨmiirɨn saeya bɨ mɨ ɨisiimauugɨm wɨm kɨma Krais siirgɨm. Nɨingaka. Kɨma mɨ Krais siya wɨm kɨma ɨni pɨu kwɨruwa ɨrɨpar ywowɨskiyɨm mɨ wɨm kɨma dimɨn biyɨe ɨmiirɨn digɨumii bɨdi haimriyɨugigɨm. Mɨ ta siir kɨma wakaeyokna apa saeyaɨrga kɨmiir nɨisiimauuwa hɨnɨɨn wɨm kɨma Krais siir wakaeyokna apikɨm, kɨma tɨ siyɨuɨn mɨoɨs kɨtiyopnɨr haiiyɨn si bɨ napikɨm. Nɨingaka.

12 Bɨiya ɨiya inkamɨm op baptaisiyɨm ya tariigɨna ya ɨni Krais saɨka naonamnan ywowa mɨ sɨma kɨmiirɨn pa haingikaigii. Mɨ ɨiya sɨma kɨriirɨn op hɨrankɨ swokɨ kɨbokiinaiiniiyɨm mɨ kɨma ha namɨkwomaiyɨuwiyɨm, ya tariigɨna ya ɨni Bɨiyan Adi Komiiyɨn yɨpɨkɨ Krais siir hɨdnɨnsiin ɨdwowɨn siir kɨrɨeya ɨni saiir hɨriinan ywowa mɨ siya kɨmiirɨn saɨkar nɨnkɨn kɨnɨnsiin ɨdwokɨkɨn. Dimusi rani, kɨma siir yai ɨmiiram naingwo tɨbmii kɨingɨm.

13 Bɨiya kɨma dimɨn biyɨe tɨrkɨm mɨ kɨma kɨmiir kwoɨn ɨmiirar napkɨm mɨ tɨ dimɨn biyɨe hɨriinanɨm iikam kɨmiirɨn biyɨe sɨma nwowaigɨnɨugɨm mɨ kɨma siyɨuɨn. Mɨ iikam kɨmiirɨn Adi Komii siya kɨnɨnsiin ɨdwokɨn Krais saɨka mɨ kɨma kwoɨn wɨn asi haigɨm. Dimusi rani, dimɨn biyɨe biyɨeyɨm kɨmiir kwoɨnau nwokaiyɨm yɨm siya bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm tɨ kamɨm sɨmiir mɨoɨs ɨmiir kɨtiyopnɨr haiyɨm sɨmiirɨn wɨ mɨoɨs sɨma kɨtiyopnɨr haiya wɨ saeya nwowaigɨnɨu rani, Adi Komii siir yɨnisɨsɨm nwowamɨn. Nɨingaka. Kɨma Adi Komii siir yɨnisɨmɨn wɨ ta mɨoɨs kɨma kɨtiyopnɨr haiya wɨ saiirsi nwo rani. Nɨingaka.

14 Dimusi rani, Jɨsɨs Krais siya paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn siir naokɨn mɨ tɨ yaiyɨm yɨpɨkɨ siyɨu Komii siya boɨnhɨuriyɨuwɨm kɨmiir, kɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiirsi yɨm Adi Komii siya bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Yɨm tɨ yaiyɨm, yɨm saɨka bɨdi yɨnkɨn aonamɨm.

15 Adi Komii siya bɨdi ikwowaisiigiyɨm yɨu bibiyɨeyɨm mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨrɨekakɨm tɨ nu ɨiir nwowɨm tɨ dimɨnɨn Krais siya tɨrɨn siir kɨrɨeni, paeyɨn hɨiiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn si nɨnkɨn ɨrɨnugiyɨn mɨ sɨmiirɨn siya bɨdi ikwowaisiigiyɨn iikam ɨmiir nɨisiimauuwam hɨnɨɨn siya kɨrɨe komiigakɨn mɨ yɨm sɨma ɨni nɨinga ywowɨm. Ɬriig.

16 Mɨ tɨ siyɨu komii siir yaiyɨm yɨpɨkɨ ha boɨniyɨm nɨm krɨma mɨiyɨk rani mɨ ha daonam yɨm bɨdi dɨgiyɨm. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, inkam nwɨrkɨ kɨmiir hɨdi Judami siyɨu komii si kɨma wɨ siir yai kɨpi wakaeyokna siya kɨmiirɨn uruwai siyaowai mɨ nae mɨnɨm sɨm boɨni. Nɨingaka. Mɨ siyɨuɨn nae mɨniyɨn kɨma naeiyɨn mɨ op mɨn kɨma kwiyaeiyɨm mɨ ɨiyɨm pɨu kɨma mɨ siisiyɨm

kima simiir kipi wakaeyokna ap mi Adi Komii siir inigin kipi mi hainan mi bwanin siir iiyim bwan winki nitanim simiir nikriyim yipiki kima hainani Adi Komii siir mi iiya Judakim siiskuwakiya piu dimin taemin whir tir karamae nwowiya aka mi dimin taemin nhirim ti hiriinan nwo ikim mi sima kimiirin wi ti Juda simiir siyiu komii iiirsi hid rani. Niingaka.

17 Yim ti digworaekwowim yim ini aknainan ywowim yim krimiir brougae wanwiyaeyim simiir niisiimauugim. Yipiki wi mhoiiya nimbiyami yim dimin kiingikiin imairgim Krais siya tiranim. Krais siya ha nitin simiirin kimidiniya siya ini tirni mi ti dimin taeminim biiyanim yim ini inig karamae ywowim.

18 Kima iki iikam nhirim yipiki kimiir hidim simiir yai imiir kipi wakae. Dimusi rani, yim sima ti hiniina boinkim, wim kima Adi Komii siir bi wakaeyokna apikim. Dimusi rani, wim kima Adi Komii siir paekwosimin siir inig iiir bi hainankim. Ti hiriinanim simiir kipi wakae! Yim sima ha boinkim ti dimin taeminim nhwo sima whinkigim iikam krimiirin ha ninoknинkinkim nim krima simiirar hainanikim. Yim sima pi niksisaekim mi sima simarin hiniina boinkim yim sima inigak iikam tani yim sima Adi Komii siir paekwosimni inig hainanikim mi ti iikam biyie biyieyim yipiki nantamyiriyiriyim yim sima simiir kwoin imiirarar napikim.

19 Mi ti iikam hiriinanim yim Krais saika iripa bi namasugim. Krais siya ini mwonan ywowin mi nim krima iikamim saika namasuwim, nim krima ini siir piunan ywowim. Piu aiirin mwo ieyar whinkinsiis haiginiu mi kiu mai minim mi kip ikim yim ini iripar yinkiamasuim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim yim ini piunan iripa bidi yinkiamasuim. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya hauugin siir kirie aiir.

Krima naonami wi Krais saikar waiyayokiyokiii

20 Iikam kima, krais saika bidi yaonamim mi kimiirin rirmiiya siya bidi ywowaiginiugiyin ti dimin biyie biyieyim ti nuin siirim simiirsi mi kima ti dimin taeminim ti iikamim nuanim sima napam naingwowiyim simiir kipi wakaeyokna ap mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniina boini simiirin sima wadiekim. Mi kima dimin taeminim iikamim nuanim sima napiyim simiir simiira dimusi wakaeyokna apkripkaii? Mi kima iikamim simiir siyiu komiiyin siir yaiyim simiir dimusi wakaeyokna api yipiki ha boinim,

21 kima dimin sim whir kipi swoki tirsran mi dimin sim whir kipi swoki pikomyaskii sran mi simiirin kipi mi ae. Niingaka.

22 Yim tiriiginim yim inkamni ara yaigim yim Adi Komii siir hiranki bi nitkim. Krimiirin nae Adi Komii siya hauugin mi krima simiirin kipi boinwaeyo. Niingaka. Krima simiirin ha dae!

23 Mi ti siyiu komiiyin yio krimiir kwoin iiir kiyaigin krima ha nwoki aingwowim yim wadiekim mi krimiirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim paekwosim simiir inig imiir hainanam mi dimin taeminim krimiir piugi tiram naingwowiyim simiir nwoki kikintimdinuwim mi krima wi krimiir piu imiir nwoki onkwobumbuninkinim mi yim ti dimin taemin hiniinim yim wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani, ti dimin biyie biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim simiir nikwowaisiigigim. Niingaka. Iriig.

3

Adi Komii siya kimiirin Krais saika ninkin hidninsiin idwokikin omwai-waiyayokiyokiiyim

1 Biiya Krais siya naonama siya krimiirsi naonamkin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyamin. Tiriiginin yio ti

hiniingin iikam krimiirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokikim omwai swoki waiyayokiyokiiyam mi Krais saika nwowam. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiir biiyan siyiuin yio bidi digiyin mi kima dimin taeminim nuanim wi simiiram kipi naingwo mi kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo simiir wakaeyokna apam, maeyauwa Krais siya nidwowiya Adi Komii siir iina iniiga saiir kingiin hir mi Adi Komii krimiir Wanin siir kirieya ini siyar nonkwowa mi dimin taeminim yim ini siyar kigirkakim.

2 Kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo, kima dimin taeminim ti nuin siirim simiiram kipi naingwo.

3 Kima dimin taeminim siir omin ninomor kou hiranim siir hir nwowim simiiram daingwo. Dimusi rani, kima dimin taemin biyie biyieyim yipiki biiya kima napim simiirsi bidi yaowim mi iikam kimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwowim Krais saika mi kima saika ini nwiruwar ywowiskiyim mi kima ini kwoin winkakar ywowim mi kimiir kwoin winin yio ini Adi Komii siyar kigriraowin siir naeyiuni.

4 Krais siya krimiirin minam tirkin krima saika iripa nwowim mi mhoiiya siya wa swoki iti mi siya wi siya siyar nanaakninkiinaei mi krima wi saika nwowi mi krima saika nwowi mi krima wi Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir haii. Ɨriig.

Kima kwoin win bidi haiyim mi kima dimin miiyik miiyik imiirarar dap

5 Wim kima yaeya kwoin win bidi haiyim mi kima kimiir kwoin imiirin sibgu sibgu kintimdinu dimin biyie biyieyim kima naingwowiyim kima tiram yipiki ti nu iiir nwowiyim simiirsi. Kara ti dimin taemin hiniinim sim boini. Dimin taeminim iikam kima naingwowiyim kima tiram, hii priinanae priinae mi kam sima sima ninwoanwona iripa piu mi dimin biyie biyieyam kigmair mi dimin taemin biyie whiekakam naingwokwo, dimin taeminim inig hainaniyim sim haniin nwowim Adi Komii siir igsop aiir nokwokairinam.

6 Mhoiiya iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowim simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, ti kara boinim kimiir simiir tirkim.

7 Mi biiyarin wim kima kimiir kwoin imiirar napkim mi kima dimin biyie bidiya mi tirim ti iikamim yipiki wi mhoiiya Adi Komii siya tioidwomai.

8 Mi tariinanin kima simiirin digiumii haimriyiugig mi ti dimin taemin hiriinanim yim hindara dinangrimiigig. Ɨrika nwirikan io whwonkam kipi nanao mi io kipi inwo anwo mi kimiir yopii adim mi iikam nhir ikim simaka kipi inkinwaomwarkii boin mi kima yai bibiyie kipi boin mi dimin taemin biyie nhirim ti simiir hiriinanim simiir kipi mi tir.

9 Mi dimin taeminim kima boiniyim irni nwirni kipi priiyiksasae. Dimusi rani, wim kima ti dimin biyieyim simiirin digiumii bidi haimriyiugigim tiriiginim kima tirim iiya kima Adi Komii siir niki wakaeyokna ap karamae nwowa saiir.

10 Dimusi rani, tariinanin kima ini inkam win ywokiyim. Adi Komii siya kimiirin iripa bi tirkin siya kimiirin yapa yapa tirkin mi kimiir kwoinim siyar kisisaena haigiraraowi mi kima iikam miiyik asi nimbiyami mi wi Adi Komii siir hiriinan asi nwowi mi ta hiriinan saiirsika kima siir asi sibgu inokninkini kima tira saiir hiriinan.

11 Ti dimin taemin miiyik miiyikim Adi Komii siya tirim kimiir simiirsi, yio dimin komii rani, iikamim Grikmi piugana saiirim mi Judami piugana saiir ikim mi yipiki simiir mioisim mi kitiyopnir haiyim mi yipiki mi kitiyopnir hai karamae mi owim mi sima skuramar mi amka windi mi sima skuram mi am karamae mi oka windi mi sima digworaekwoki mi aokingugu nankaigi windi mi sima paeprikabar mi oka windi, yim tiriiginim yim dimin komii rani. Mi

dimɨnkɨdimɨnɨn inɨgakɨn yɨo tɨ si, Krais sasaɨrgɨn inɨgakɨn mɨ yɨo siya iikam yɨpɨkɨ siiram naɨngwo tɨbmii kɨiniyɨm ini hanɨɨn sɨmiir kwoɨn ɨmiir kwɨrii ɨdwokaiigɨn. Ɨriig.

12 Adi Komii siya kɨmiir bɨdi yɨmbinɨn siir iikam nwowam mɨ siya kɨmiiramɨn nhami nhami naɨngwokwonanae rani. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, kɨma ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiiram naɨngwokwonanaei mɨ sɨmiirɨn dimɨn mɨiyɨkɨ mɨiyɨk ɨiirar tɨrhaigɨniu. Kɨma kɨmamar kɨpi naɨngwona hɨnɨɨn, kɨma inɨgak iikamkɨm. Mɨ kɨma kɨmamarɨn hɨnɨɨna daɨngwo, inɨg karamae iikamkɨm mɨ iikam nhɨrɨm sɨmiiram kiwaki sɨma sɨmiir kwoɨn ɨmiirar napɨm tɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiirsi mɨ wɨm kɨma tɨ siirsiyɨn hɨnɨɨna daɨngwo kɨmiir kwoɨnɨn yɨo hindara dinan ɨtkɨnki mɨ nhɨrmaka kɨpi nɨnkɨnwaomwarkɨi boɨn sɨmiirɨn sɨmiir siyɨu ɨiirar kɨgnɨnkɨn tɨrki.

13 Mɨ kɨmiir inkam nwɨrɨn siya dimɨn biyɨe inkam nwɨrni tɨri mɨ yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo tɨ dɨgi mɨ kɨma siir dimɨn biyɨe ɨmiir haiyoprimdiyɨumiigi. Mɨ kɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm yɨm Bɨiyan Inkam Komii Jisɨs Krais siya bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, wɨm kɨma ɨriipɨ hɨriinan tɨ hɨriinan siyɨu kaimwowɨn siirar timɨ tɨr, ɨkɨ iikam nhɨrɨm kɨmaka nɨnkɨnyaeyaowiyɨm sɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir timɨ haiyoprimdiyɨumiigi.

14 Ɨkɨ dimɨn taemɨn kɨbi kɨbiyɨm sɨmiir kouɨn ɨni naɨngwokwonanae saeyar ywowa tariigɨna ya ɨni bɨigɨbɨi saeyar ywowa. Mɨ ta naɨngwokwonanaeya ɨkɨ digworaekwo kɨbi kɨbi nhɨrɨm sɨmiirɨn ɨni saeyar kakprinonkwowɨm. Tariigɨna ya ɨni pɨuwopnan ywowa, pɨuwopa inkamkɨ kikogiya yɨuɨsa siya kaiya saiir kikogrɨnuwam. Mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨn ɨni nwɨrniyam naɨngwowiyɨn yɨo ɨni pɨuwopnan ywowa yɨpɨkɨ iikam ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwana kwoɨn whɨrua sɨma nwowam.

15 Krɨmiirɨn Krais siyar tɨrkikɨn ɨrɨka nwɨrɨka nongwomamaɨr aeyamɨn mɨ krɨma tɨ hɨriinan dimɨnɨm tɨ krɨmiir tɨr nwokaiyɨm sɨmiiram kiwaki. Mɨ yɨm tɨ dimɨn taemɨn hɨnɨɨnɨm yɨm dimɨn whoɨmoni rani. Bɨiya kɨmiirɨn Adi Komii siya nɨkɨunakɨm mɨ kɨmiir kwoɨnɨm siya kiyaigɨm mɨ ta hɨriinan saiirsika kɨma wɨ pɨu kwɨruwa asi nwowi mɨ wɨ Krais siir dimɨn taemɨn ɨmiir asi haii kɨmiir kwoɨn ɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwam ɨrɨpa nongwomamaɨr aeyam. Mɨ kɨma wɨ boɨn wadɨeki. Dimusi rani, tɨ sɨmiirsika.

16 Mɨ Krais siir yaiya ini hanɨɨn kɨmiir mhɨi kwoɨnau kwɨrii ɨdwokai kɨini mɨ kɨmiir kɨgɨrkaki mɨ mhoɨiya kɨmiirɨn wɨ sɨma whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi ɨrni nwɨrni whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiya Adi Komii siir dimɨn taemɨn ɨmiir yɨpɨkɨ kɨma boɨnmɨmauuwɨm iikam nhɨrmi mɨ kɨma nɨkɨm dimɨn taemɨnɨm sɨmiirsi saiir hɨriinan. Kɨma Adi Komii siir boɨn wadɨeki mwaiyɨm yokwo sam hɨr nwowɨm kɨma waowiyɨm sɨmiir hɨriinan mɨ mwaiyɨm kɨma mɨ waowiyɨm omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiir hɨr sɨmiir hɨriinan mɨ kɨma mwaiyɨm kɨrɨe kɨmiir kwoɨn ɨma nwokrɨpkaiyam wao.

17 Mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨma tɨriyɨm mɨ kɨma boɨni ɨkɨm mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨma tɨriyɨm, yɨm Bɨiyan Inkam Komii Jisɨs Krais siir nɨkrigɨm. Kɨma Adi Komii siir boɨn wadɨeki dimusi rani, dimɨn kɨbi kɨbiyɨm yɨpɨkɨ Krais siya tɨrɨm kɨmiir sɨmiirsika. Ɨriig.

Iikamɨm nonkwonam mɨ sɨmiir yɨnisɨsɨm ɨkɨm sɨmiir boɨnka

18 Mɨ wɨm kɨma wigɨm yɨpɨkɨ kamkak nwowɨm, kɨma dimɨn taemɨnɨm kɨmiir kam ɨma boɨniyɨm sɨmiir wakaeyokna. Tɨkɨ siyɨu hɨriinanɨn yɨo ɨni ywowɨn. Dimusi rani, wɨm kɨma Bɨiyan Inkam Komii Krais siir yai wakaeyokna apkɨm.

19 Mɨ wɨm kɨma kamɨm kɨmiir wig ɨmiiram daɨngwokwonanae. Sɨmiirɨn biyɨe kɨpi nwo mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨma tɨriyɨm kɨma sɨmiirɨn yai biyɨe wara kɨpi boɨn.

20 Mɨ wɨm kɨma yɨnɨsɨsɨmɨm wɨm kɨma kɨmiir yopii adɨm sɨmiir yai ɨmiirar wakaeyokna. Dimusi rani, yɨm tɨ dɨmɨn taemɨn hɨriinanɨm yɨm Bɨiyan Inkam Komii Adi Komii siya big nasmɨrwaiya sɨmiiram nwowi.
21 Mɨ wɨm kɨma adɨm, wɨm kɨma kɨmiir yɨnɨsɨsɨmɨm sɨmiir hindara kɨpi nokwao boɨn mɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiir kɨpi kiyai maɨrgɨmaɨrga nwo karamae sɨma nwowam mɨ sɨmiir grabaigɨnɨu karamae nwowam. Ɨriig.
22 Mɨ wɨm iikamɨm yɨpɨkɨ ɨkɨ kamɨm ɨnɨg komii komiigakɨm sɨmiir mɨriiyɨm umɨr mɨn hai karamae nwowiyɨm, kɨma kamɨm kɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir whwonkam ɨda ara kɨpi mɨrii ɨiya sɨma kɨmiir kɨgrɨraowiyɨm ɨinokɨinokɨn kɨma mɨi wadɨe ɨmiirarar mɨrii. Dimusi rani, kɨma tɨriigɨnɨm yɨpɨkɨ kɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiiraram mɨrii rani mɨ kɨma ha tɨr tani sɨmiirɨn. Dimusi rani, wɨm kɨma pɨ boriisopi Bɨiyan Inkam Komii siya maɨrgɨmaɨrga kɨmaka nwo karam nwowɨm.
23 Kɨma iikamɨm sɨmiiraramar mɨrii rani. Wɨm kɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jɨsɨs Krais siiram mɨrii. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, kɨma kɨmiir mɨi ɨmiirɨn sɨbgu donkworɨnu mɨriikrɨpkai.
24 Kɨma dɨmɨn mɨiyɨk ɨmiirar tɨr. Dimusi rani, wɨm kɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm mhoɨiya omɨn nɨnomor kou hɨranɨn Adi Komii siya kɨmiirɨn wɨ bɨmbɨuwi tɨrwɨn tani bɨiya siya nɨmbina siir yokwo aiir saiir hɨriinan. Mɨ ta hɨriinan saiirsika, kɨma tɨ nu ɨiirɨn mɨiyɨm sɨbgu sɨbgu mɨrii. Dimusi rani, wɨm kɨma ɨinokɨinokɨn Bɨiyan Inkam Komii Jɨsɨs Krais siiram mɨrii mɨ ta hɨriinan saiirsika sɨbgu sɨbgu asi mɨrii.
25 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ dɨmɨn biyɨe tɨriyɨm, mhoɨiya sɨmiirɨn wɨ dɨmɨn biyɨe Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya tɨrhaigɨnɨuwi. Dimusi rani, tɨ dɨmɨn taemɨn ɨmiirsika. Mɨ siya iikam whɨekakɨm sɨmiiramɨn ɨni hɨriinanar mɨ aingwowɨn mɨ siya krɨmiir whɨekakarɨn wɨ hɨriihɨriinankɨnar hɨdi. Ɨriig.

4

1 Mɨ wɨm kɨma kamɨm bɨi nwowiyɨm kɨma tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ kɨmiir mɨriiyɨm sɨmiir sɨbgu tɨr. Dimusi rani, kɨma ɨna nɨnokɨnkɨnɨm kɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn kɨmiir kɨgɨrkakiyɨn siya ɨni siir om ɨiir nwowɨn mɨ kɨmiirɨn ɨni siyar kɨgrɨraowɨn. Ɨriig.

Iikamɨm nhwo Adi Komii siiram kwɨsboɨniyɨm sɨmiir boɨnka mɨ tɨ siyɨu hɨriinanɨn tɨ kɨma tɨrɨn yɨo ɨni ywowɨn

2 Kɨma Bɨiyan Inkam Komii Adi Komii siiramɨn hɨriiyar kwɨsboɨnanae. Kɨpi dɨgi. Mɨ ɨiya kɨma kwɨsboɨniyɨm nhwo mɨ kɨma dɨmɨn taemɨnɨm kɨma boɨnanɨm sɨmiirɨn sɨbgu sɨbgu daɨngwo omok boɨn mɨ siir boɨn wadɨeki.
3 Mɨ ɨiya kɨma nhwo kwɨsboɨniyɨm Bɨiyan Inkam Komii siiram kɨma iikamɨm tɨranɨm krɨmiiram warar srɨi siiramɨn mɨnam, krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm mɨ nɨm krɨma wa nwokɨ kiwakiyɨm Krais siir yai aiir boɨnmɨmauuwamɨn. Mɨ ta hɨriinan saiirsika iikamɨm wɨ sɨmiir nwokɨ wakaeyoknam. An kara maeyauwa mɨi biyɨe mɨriiya saiir tɨr asi hɨugrɨpkɨikikaii. Dimusi rani, an kara siir yai ɨmiir boɨnmɨmauugɨn.
4 Kɨma Adi Komii siiramɨn mɨnam kwɨsboɨnki kariirɨn wɨ siya nwokɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm Krais siir yaiyɨm sɨmiir sɨbgu boɨnmɨmauuwɨm bɨiya kara nikɨ boɨnmɨmauuwa sɨmiir iikam ɨmiir saiir hɨriinan Adi Komii siya boɨnkiya kariir saiir hɨriinan.
5 Mɨ dɨmɨn taemɨnɨm kɨma tɨriyɨm, iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna ap karam nwowiyɨm sɨmaka, kɨma sɨbgu daɨngwo omok. Mɨ kɨma ɨi kwɨra hɨnɨɨna tɨram kɨpi kiwaki, dɨmɨnɨn wadɨe nwokaram nwowiyɨn siir tɨram dimusi rani, kɨmiir ɨiyɨm hoɨmgak nwo rani.

6 Mi dimin taeminim kima boinmimauuwim simiir yim wadiekim, yim ini waim naeyim kima naeiyim simiir idwo nikrinkinkiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi hiriinanki niuwi, ti dimin taeminim iikam ima sriii kimiir mi kima wa sibgu inokninkin boinkii simiirin. Ɨriig.

Pol siya Tikikas Onisimas sowiir nikropkiko

7 Kara Tikikas siirin kimiiram minam nikropkikin siya dimin taeminim kara tirim wi kimiir nwoki boinmauuwim. Siya krimiir nomiiyau kibikin yipiki kara naingwokwonanaeiyin. Siya inkam wadiekin mi kariir dimin taemin siya whinkinsiis haiginiugin mi siya mi kara krimiir Biiyan Inkam Komii siir mii aiirin krirar miriigo.

8 Kara siir bidi yikropkiyin kimiiram mi ti dimin taeminim wi siya boinmimauuwi kimiirin. Mi siya kimiirin wi min boinmimauuwi dimin taeminim krima tirim simiir mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi mairgimairga siya nwowaiginuwi.

9 Mi kara Onisimas siirin saika bidi yinkin ikropkiyin kimiiram waraur. Onisimas siya krimiir nomiiyau kibigin mi siya kimiir inkam nwirkin. Mi iiya sowa nimbinii mi dimin taemin whiekakim krimiir tir nimbimbiiyamim wi sowa nini boinmimauuni. Ɨriig.

10 Aristakas, yipiki ti kanaka tir ninkin hiugripkiikikaiyin maeyaua mii biyie miriiya saiir, siya mi Mak siya sowa kimiir nokboinmamairgiko. Kima ina ninokninkinim Makin yio Banabasni nomiiyaugin mi biiya kara kimiirin ti hiniina boinmauugin siya niti kima siirin wi sibgu kigrirao.

11 Josua yipiki siir inig whirin ha dapiyin Jastas, yio kimiir mi okboinmamairgikin. Kamim nwoimginwoimuwairgim Juda simiir piugana saiirim yipiki Krais siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kariirin sima whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir dimin taemin imiir tiramin mi kariirin mairgimairga sima nwowaiginiugin.

12 Epafrasin yio kimiir mi okboinmamairgikin. Yio siya om Kolosiyan inkamkin mi siya Krais Jisis siir mii aiir miriigin. Mi iinokiinokin siya Adi Komii siiramar kwisboinanaeikin kimiir kirie haiginiuwam. Mi kimiir kwoinim wi kirie nwoki owim ti dimin taeminim Adi Komii siirim simiiram mi ta hiriinan saiirsika wi haniingi sibgu inokninkini dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima wakaeyokna apam.

13 Kara ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinin mi kara simiirin pa boinmauugi kimiirin. Siya iikam kimiiramin nhami nhami bi miriinanaekin mi iriipi hiriinan iikamim Leodisia hiranim mi Hirapolisan ikim.

14 Mi Lukin krimiir paowai min udi inkam kibiyin mi Dimas siya, sowa kimiir nokboinmamairgiko.

15 Mi kara nokboinmamairgini haniinaka wi kima nokboinmamairgi iikam imiirin yipiki nomiiyauim om Leodisia hiranim simiiramin. Sima mi Nimpa saeya mi iikamim yipiki saiir omaka hir haingiriyiu owim Adi Komii siir inig iiir hainanim simiir warar nokboinmamairgi.

16 Mi ta yokwowa maeyaua ti yai ima nwowa kima simiir mwain dignaowidi mi kima simiirin wi iikamim Adi Komii siirim om Leodisia hiranim wi simiiram hauugi mi yim wi sima mi mwainim. Mi ta yokwowa kara hauugiya simiiram mi ya wi kimiiram swoki hauugii mi kima wi kimiir om hir nikini mwainiuwim.

17 Mi kima Akipas siirin hiniina boin, siya miiya Biiyan Inkam Komii siya boinkiya siir siya miriiyam siya saiir mirii mi siya saiirin hiriiyar digig.

18 Kara Polkin, tiki yaiyim yim kariir iingar nonkwowinkikin, ti kimiir nokboinmamairgiyim. Kima simiirin kipi naingwo owouu, an kara ini

maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya ɨni saiir tɨrar nikɨ hɨugrɨpkɨikikaiyɨn. Kara hɨnɨɨna naɨngwowi Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naɨngwobumbuwa wɨ kɨmakar nwowi. Ɨriig.

1 TESALONAIKA

Ɨiya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om Tesalonaika hiranim simiiramin. Biiyan siya ti om iiir niki okin mi iiya Timoti siya hiriir nimbiyamin mi siya kimidiniya Pol siir ini boiniu, Juda iikamim yipiki Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiirin hik sima hauuwi. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin minsika iikamim naingwo tibmiiyim wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya wi hiriiyar nwoki onkworinukripkaiyim mi wi siyar nwoki itbugiyim. Siya iiya Jisis siya nitana saiir yaiyim kasakasa bi winkin. Ɨriig.

1 Pol, Sailas mi Timoti, krima ta yaiya yokwoni win hauugika iikamim
Adi Komii krimiir Wanin siir piuganganim om Tesalonaika hiranim kimiirim.
Kima Adi Komii mi Biiyan Inkam Komii, Jisis Krais sowiirgisowiirniigim. Mi
krima ha naingwowi Adi Komii mi Jisis Krais siya, sowa naingwobumbu mi
iripa nongwomamair aei kwoinin wi kimiir nwoki hauugiyim.

Mi Tesalonaika simiir naingwo tibmiiya kirieka mi saeya ini wadieyar sibgu owa.

2 Mi krima iinokiinokin Adi Komii siirim kwisboiniyim, krima siirin ha boin
wadieikim. Dimusi rani, iikam kimiirsika.

3 Mi iinokiinokin krima siir boinmauuwi dimin miiyik miiyikim kima
tiriyim simiir. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyoknaei mi kima
siiram naingwokwonanae mi kima dimin kirie kirie imiirar tiri mi kima
donkworinukripkai mi kima kirie hiriiyar dwokripkai Biiyan Inkam
Komiiyin Jisis Krais siiram.

4 Mi kima ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siirim naingwokwonanaeiyim mi
krima ina ninokninkinim siya bidi yimbingiyin kimiirin siir iikam nwowam.

5 Dimusi rani, iiya krima ta Yai Win Kibiya kimiir boinmimauuwa saiirsika,
yim niksisae yai niinga rani mi kimiir kwoinim Adi Komii siir yai ima mi siir
naeyiu ieya wi sowar kinkrip hai. Mi Adi Komii siir naeyiuin kimiir kwoinim
wi siyar kisina haigi mi krima ina ninokninkinim siir yai imiirin mi ti yaiyim
simakisimairgim kaimwowim. Kima bidiyar yinokninkinim diminim biiya
krima tirim kimiir whinkinsiis haiginiuwam.

6 Mi kima Adi Komii siir yai imiir bidi wakaewinim mi iikamim sima
kimiir bidiyar tirbumbuim mi kima mairgimairga bi nwokim. Niingaka.
Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiuin siyar whinkinsiis haiginiugim kimiirin
mairgimairga hiriiyar nwokripkaiyim. Mi kima ti diminim simiirar tirninae,
ti diminim krima mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais krima tirim simiir
hiriinan.

7 Mi ti hiriinan siyiuin, kima yipiki iikamim Adi Komii siir yai wakaeyokna
apiyim nu haimii Masedonia mi nu haimii Akaia hiranim simiir bidi
yiisiimauuwim mi kima simiirin dimin miiyik miiyik imiirar niisiimauugim
sima kigna apamin.

8 Mi ti yaiyim Adi Komii siya boinmauuwim kimiir, yim kima bidi
yanaakninkiiyim mi ta yaiya inkamin ii hainiyin mi siir yainana ha namkiya
hinda tinda mi ini saiir hiriinan yamiyokiyokiigiya. Mi ta yaiya saeya nu
haimii Masedonia mi nu haimii Akaia hiriirara biri namka. Niingaka. Mi ta
yaiya ina yiniyokiigiya hinda tinda mi iikam sima ina wakaekiyim kima Adi

Komii siir yai imiirin ina wakaeyokna apim mi ta hiriinan saiirsika, krima wi saiir swoki boin tani simiirin.
9 Mi iikamim hinda tindanim sima dimin taeminim biiya nimbiyamim iiya krima kimaka waraur nwowa sima simiir whrie boini. Mi kima uruwai siyaowaiyim digiumii bidi haimriiyiugigim. Mi Adi Komii kiingikiinin siirar wakaeyokna apkim. Mi uruwai siyaowaiyim yim omwai bi waiyaeikim, yim ini niingar ywowim. Adi Komii sasairgin omwai waiyayokiyokiiiyin.
10 Sima ha boinkim, kima siir yinisim iiirim dwokwokin siya Adi Komii siir om hir haiburgigi Jisisin, yipiki biiya niki aowin, siirin Adi Komii siya kininsiin idwokin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiu mi siyar mi anmai-warkaina Adi Komii siya tioidwomaiyana saiirsi. Dimusi rani, iikamim, sima dimin biyie tirkim. Ɨriig.

2

Pol siya miriiya mii om Tesalonaika hir saeya

1 Kima ti nomiiyauim, kima ina ninokninkinim biiya krima nita kimiir nini kignakiyim mi yai kimiir nini boinmimauugigim mi ta krima niki apririr kignakiya kimiir saeya op bi kimaiga. Niingaka.
2 Mi kima ina ninokninkinim iiya biiya krima om Filipai hir nwowa sima krimiirar diriraerarbumbukim mi krimiirin Adi Komii siya whinkinsiis haginiugim mi krima hikim sima hauuwim simiirsi biri nididgim mi siir Yai Win Kibiya krima kimiirar boinmimauugig.
3 Ti yaiyim krima kimiir boinmimauugigim krima kimiir niksisae rani. Yaiyim krima boiniyim krima siyiu biyiekak bi nwowikim. Niingaka. Krima kimiirin yaimwowarar boinikim krima kimiir bi niksisaeikim kimiir dig-woraekwo imiir niksisae haiyim. Niingaka.
4 Biiya Adi Komii krimiir Wanin siya bidiyar kinankiugiyin krimiir kwoinin mi siya ini wadieyar ywokiyin krimiirin siir yai imiir boinmimauuim. Adi Komii siya ina ninokninkinim ti dimin taeminim krima boinmimauuwiyim krima minam naingwowi Adi Komii siirarar mairgimairga haginiuim, krima inkamni mairgimairga haginiuim pi boriisopi.
5 Kima ina ninokninkinim iinokiinokin biiya krima kimiir boinmimauuim krima kimiiram bi hiirgim. Adi Komii siya ina ninokninkinin krima kimiiram bi hiirgim mi ta hiriinan saiirsika krima kimiir umir digworaekwo min swoki iksisae hai rani. Niingaka. Adi Komii siya ina ninokninkinin krima yaimwoarar boini.
6 Ta krima miriiya krima inig komii haiyim pi boriisopi kimiir bopwoniya warauriin mi iikam nhir ikim. Niingaka. Nim krima aposel kamim yipiki Krais siya nikropkiyim sima mi ta hiriinan saiirsika nim krima wi digar nwowi Adi Komii siir whwonkam idan kimiiram sriiyim krimiir inig imiir hainanim mi krima pi boriisopi.
7 Mi biiya iiya krima kimaka waraur nwowa krima kimiirar sibgu kigriraokim yopiigi sae kigriraowiya saiir yinim simiir saiir hiriinan. Mi krima kimiiramin dimin whiram bi sriigim.
8 Krima kimiiramar naingwokim mi krima Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiirara bi hauugikim. Dimusi rani, krima kimiiram naingwokwonanaeikim mi krima kimiir asi whindiriraerargigim.
9 Kima iikam whiekakim ina ninokninkinim krima kimiirin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiirar boinmauugim mi krima umiramin nii nabie miriigim mi ta hiriinan saiirsika, krima naemin diminim kimiir warauranki paniinsi haisi.
10 Kima mi Adi Komii siya kima ina ninokninkinim diminim krima tiriyim kimiir iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiiyim. Krima

dimɨnɨm big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowanɨm sɨmiirar tɨrkɨm mɨ krɨma dimɨn mɨiyɨkɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowiyɨm sɨmiirarar tɨrikɨm, krɨma siyɨuɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karam nwowiyɨm sɨmiirarar tɨrikɨm dimɨn biyɨe wara bɨ tɨrikɨm.

11 Krɨma ɨni adɨn siir yɨnisɨmɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwiyɨm ɨni siir hɨriinan ywowɨm mɨ kɨmiirɨn krɨma nokwao boɨnkɨm mɨ kɨmiirɨn maɨrgɨmaɨrga krɨma nwowaigɨnɨugikɨm mɨ krɨma kɨmiiram srɨinɨnaekɨm

12 kɨma ɨinokɨinokɨn Adi Komii siir sɨbgu wakaeyokna ap siya kɨmiiram nɨkɨunanaeikɨn mɨ kɨma mɨ siya kɨma wɨ ɨrɨpa nɨdwowi mɨ kɨmiirɨn wɨ siyar kɨgrɨraowi mɨ siir dimɨn taemɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm kɨma wɨ sɨmiirar ninan haiswowi. Ɨriig.

13 Ɨinokɨinokɨn krɨma Adi Komii siirar boɨn wadɨe nanaeikɨm tɨ dimɨn taemɨn ɨmiirsiyɨn. Bɨiya krɨma kɨmiirɨn Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauugɨm mɨ kɨma sɨmiirɨn ɨna wakaeyokna apɨm sɨma inkamni yai rani. Nɨingaka. Tɨ yaiyɨm kɨma wakaeyokna apɨm kɨma Adi Komii siir yai ɨmiirar wakaeyokna apkɨm, tɨ yaiyɨm sɨma dɨmɨnar tɨrikɨm kɨmiir kwoɨnauɨn, iikamɨm yɨpɨkɨ siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨm.

14 Kɨma tɨ iikamɨm Adi Komii siir pɨugananɨm nu Judianɨm yɨpɨkɨ naɨngwo tɨbmiiyɨm Krais siir wakaeyokna apɨm sɨmiir kɨgna mɨriiyan iikamnan bɨdi ywowɨm. Tɨ nomiiyauɨm, tɨ iikamɨm tɨ om Tesalonaika tɨranɨm kɨmiigɨkɨmiirar nomiiyauɨm kɨmiirɨn siyɨu biyɨe sɨmar tɨrkɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨm mɨ ɨriipa hɨriinan sɨma tɨ Judan iikamɨm sɨma siyɨu biyɨe bɨdi mɨ tɨrɨm iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apɨm waraur nwowɨm.

15 Bɨiya Juda iikamɨm sɨma nɨsomsomaokaokɨm profet kamɨm yɨpɨkɨ bɨiya Adi Komii siir yai ɨmiir nanaaknɨnkii haigɨnɨuɨm mɨ mhoɨiya sɨmiir yɨinɨeyɨm sɨma yɨsomao krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siir mɨ tariinanɨn sɨma ɨni siyɨu biyɨe krɨmiirar swokɨ tɨrɨm mɨ tɨ siyɨu hɨriinanɨn sɨma tɨrɨn mɨ Adi Komii siir kwoɨnɨn ɨni haugɨhauga whiyɨekiyɨn.

16 Mɨ sɨma dimɨn bibiyɨe ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmiirar tɨrkɨm. Dimusi rani, sɨma krɨmiir siyɨu ɨiir nɨnkrɨpkɨigɨm iikamɨm Juda iikam tani krɨma yai sɨmiir boɨnmɨmauusi. Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi sɨma digɨumii tɨ dimɨn biyɨe ɨiir haimrɨiyɨugig mɨ Adi Komii siya wɨ sɨmiir nwokɨ anmaiwarkainaɨm. Tɨ iikam bibiyɨeyɨm dimɨn bibiyɨe ɨmiirar tɨryokiyokɨiyɨm mɨ taka ɨiya Adi Komii siya hɨk tɨ sɨmiir dimɨn bibiyɨeyɨm sɨmiirsi hauuwana saeya bɨdi yɨmbiniya. Ɨriig.

Pol siya sɨmiir swokɨ kɨgam naɨngwokɨn

17 Mɨ tɨ iikamɨm krɨmiirɨn sɨma nɨkropkikɨm mɨ krɨma ɨna yamɨm mɨ ɨiyɨm hoɨmgak rani, krɨma kɨmiir haiburgigɨm mɨ krɨmiir kwoɨnɨm ɨni kɨmaka waraurar yɨnkɨn okiyɨm. Mɨ krɨma wigkamɨm wigpɨowa kampɨowa nɨinga nwowiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm. Mɨ krɨma kɨmiir whwonkam kɨgnakiyamɨn ɨna naɨngwowɨm mɨ krɨma ɨna nikɨ hɨdɨm siyɨuwamɨn krɨma wɨ panɨina nɨti kɨmiir kɨgnakiyamɨn.

18 Kara Polkɨn mɨ kara ɨinokɨinokɨn ɨna kɨnankɨuɨn kɨmiir kɨgnakiyamɨn mɨ krɨmiir siyɨuɨn ɨni Setan siya yɨnkrɨpkɨiyɨn.

19 Mɨ Mhoɨiya ɨiya Jisɨs siya swokɨ ɨti mɨ krɨmiir hainami mɨ krɨma wɨ saɨka nwowi mɨ wɨ omwaiya waiyayokiyokɨigiyami. Mɨ mhoɨiya iikamɨm sɨma wa ha dimusi boɨni krɨma wadɨeyaɨrgɨm? Mɨ mhoɨiya krɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga dimusi nwowi? Mɨ Mhoɨiya krɨma wɨ krɨmar dimusi hainanaei? Krɨma wa hainanae, krɨmiir ɨnɨg ɨiirarɨn. Dimusi rani, iikamɨm kɨmiirsika.

20 Kɨma iikamɨm yɨpɨkɨ krɨmiir yai ɨmiir wakaeyɨm mɨ Adi Komii siir kɨgna apɨm, wɨm kɨma maɨrgɨmaɨrga krɨmiir nwo haigɨnɨuwi. Ɨriig.

3

Timoti siya yai kibiya saiir hainanikin mi Pol siya ini mairgimairga ywowin

1 Mi iiya krima nwoimararim waraur nitam nwoninaeya, krira hiniina naingwokwoko nikrira wi om Atens tir nwonaowidi.
2 Mi krira pi krimiir nomiiyauin Timoti siirara nikropki yipikin siya kriraka miriiyin Adi Komii krimiir Wanin siir mii aiirin mi Krais siir Yai Win Kibi aiir nanaakninki haiginiuwam mi siirin krira nikropki mi siya niti kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi kimiir kwoinin wi kirie nwoki owim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin
3 mi ta hiriinan saiirsika, kimiir iikam nhirkim bi kiyopsimsibgigim. Dimusi rani, ti hik imiirsika. Mi kima, kima kimarin ina ninokninkinim ti hikim Adi Komii siyar nimbinkin krima haiyamin.
4 Mi biiya iiya krima kimaka waraurar niki owa, krima kimiirin hiniina boinmauugim, iikam nhirim wi dimin biyie krimiir tiri. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim. Mi kima ina ninokninkinim ti hiriinan diminim kimiir nimbini krima biiya kimiir bidiya iki boinmauuim.
5 Mi kara ii priei nwowim pi boriisopi mi kara Timoti siirin ta hiriinan saiirsiya nikropkisasauugin kimiir kignakiyim, kima ini Adi Komii siir mii aiirar miriiyim iyie? Saiir mirii rani. Kara pi nididi kimiir kwoinim wi Setan siya nipiyaokiisi mi diminim krima tirim, sima wi naekak nwo rani. Ɬriig.

6 Timoti siya kimiir haiburgigin mi siya tiriir ha nitin mi ta Yai Win Kibiya siya ina anaaknikii haiginiuni. Kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkripkai mi kima iikam imiirim warar timi inkin aingwokwonanae mi krimiirimin iriipi hiriinan warar timi inkin aingwokwonanae krimiir kignakiyam, krima naingwowiya kimiir kignakiyim saiir hiriinan.
7 Mi krima wi mairgimairga nwokripkaii. Dimusi rani, iikam kima ini Adi Komii siir yai imiirar niki wakaeyokna apkripkaiyim. Mi iikamim sima siyiu biyie krimiir tiriyim mi krima hikak biri nwowikim. Niingaka. Mi diminim krima wakaeyim kima tirim, yim krimiirin simar whinkinsiis haiginiuwi mairgimairga hiriiyar nwokripkaiyim.
8 Mi kima Adi Komii siir yai imiirin hiriinanar wakaeyokna apkripkai mi ha timi okworinu kripkai mi hiriinankiniuwi, krima wa nongwomamair aei.
9 Mi krima Adi siirin wi paniina boin wadie mi krima siirin wi ha niisiimauuwi krima mairgimairga kirie komiigakim. Dimusi rani, iikam kimiirsika, ha? Yio ti hiriinanin yio siyiu karamaeka. Niingaka.
10 Mi iinokiinokin krima Adi Komii siirama sriinanaeikim krima kimiir kigam mi kimiir naingwo tibmii aiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir naingwo tibmiiya saeya wi sapisap kipi nwo. Ɬriig.

11 Mi krima hiniina naingwowi krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis, sowa whindiriraerarkiko kimiir kignakiyam.
12 Mi krima hiniina naingwowi Biiyan Inkam Komii siyar tirkii kimiir nomiiyauim iki iikam nhirim hinda tinda nwowim simiiramin nhami nhami kipi naingwokwonanae opki mirkimirka sae ninkiniya mi ha bwaembwaekiinamiya saiir hiriinan, ta krima naingwokwo nanaeiya kimiiram saiir hiriinan
13 mi iriipa hiriinan Biiyan Inkam Komiiyin siya wi kimiir kwoin imiir tirki sima kirie nwoki owim. Mi mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin wi siir iikam imaka niti mi kima Adi Komii siir whwonkam ida wi dimin whirki kimbu rani. Ɬriig.

4

Ti hiriinan siyiuin kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyin yio Adi Komii siir mairgimairga haiginiuwi

1 Biiya krima kimiir bidiyar iki boinmauuim mi kimiir bidiyar mi iisiimauuwim siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna apanin mi mairgimairga siir nwo haiginiuwim mi krima ina ninokninkinim mi kima simiir tiri mi krima kimiirin wi asi sriinanae krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir yai imiiramin mi kima ti siyiu iiirin wi hirii hiriinanar tirnanae.
2 Kira bidiyar yinokninkinin yaiyim biiya kiriir boinmimauuwim krima, Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir inigni.
3 Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kira kigna diriraeraram simiirin donkworinukripkai mi kima dimin whirki kimbu karamae hiriiyar dwokripkai. Mi kima siyiuin hii nanaeiyin siirsiyin aru dwo.
4 Mi kima irira nwinwira sibgu dinokninkin siyiuin kimiir piu aiir kigriraowanin mi rirmiiya dwokripkai mi Adi Komii siya ti hiriinan dimin miiyikin siir kigi mi siya wi mairgimairga nwowi.
5 Mi kima hii nanaei siyiu biyieyin siiram kipi naingwokwonanae iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiir hiriinan kipi nwo. Niingaka.
6 Mi kima kimiir nomiiyauim simiirin siyiu bibiyie kipi tirhaiginiu mi simiir kwoin imiir kipi kiyai Niingaka. Dimusi rani, biiya krima kimiirin hiniina boinmauugim, iikamim yipiki ti hiriinan siyiu biyie iiir tirim yim wi Biiyan Inkam Komiiyin siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi.
7 Mi Adi Komii siya krimiirin siyiu bibiyie tiram bi nikiunakin. Niingaka. Siya krimiirin dimin whirki kimbu karam nwowim nikiunakin.
8 Mi iikamim yipiki digiumii ti yai imiir haimriiyiugigi, yim sima digiumii iikamim ti yai imiir boinmauuwim simiir haimriiyiu rani. Niingaka. Yim sima digiumii Adi Komii siirar haimriiyiuwi yipiki inkamin naeyiu miiyik krimiir hauuin.
9 Mi kara kimiiramin wi winboinki rani, siyiuin nomiiyau nhirmiyam naingwokwonanaeyin siirin. Niingaka. Dimusi rani, kima bidiyar yinokninkinim. Dimusi rani, kara kimiir bidiyar iki boinmauuin Adi Komiini siya naingwokwonanaeyim kimiir nomiiyau imiiram.
10 Mi kima kimiir nomiiyauim simiiram bidiyar yaingwokwonanaeyim hinda tinda nwowim nu Mesedonia hir mi krima kimiirin pi hiniina boinkii, kima kimiir nomiiyau imiiram daingwokwonanae.
11 Mi kima omwai sibgu waiya yokiyokiiyam daingwokwo mi dimin biyie tirim kipi naingwo mi piu minki kipi piyao mi kima kimiir umir mii imiirar sibgu mirii, biiya krima niki boinmauukiya saiir hiriinan.
12 Mi iriipa hiriinan iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowim simiir whwonkam ida kimiirin sima wa kignaingwo boini kima iikam miiyik miiyikim mi kima dimin taeminim wi kima kimar haiyam naingwona rani. Niingaka. Ɬriig.

Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya nitan ii aeya

13 Mi kara pi boriisopi iikam kima habwaowaenan nwowim kimiir nomiiyauim naokaowim simiiramin. Mi kara pi boriisopi kima mairgimairga nwo karam nwowim ti iikamim naokaowim simiirsiyin ti iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simiir hiriinan mi siya ti iikamim simiirin wi swoki kininsiin idwo rani, omwai waiyayokiyokiiyamam. Niingaka.

14 Mɨ krɨma ɨna naɨngwo tɨbmiiyɨm Jisɨs siya bɨdiyar ikɨ aonamɨn mɨ siya kɨmɨdiniya ɨe hɨrankɨ swokɨ ɨnsiin ɨdwo, tɨriigɨnɨm yɨpɨkɨm Adi Komii siir yai aiiram naɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ ha naonamɨm mɨ Adi Komii siya wɨ tɨ iikam ɨmiir hɨdnɨnsiin ɨdwowi mɨ sɨma wɨ saɨka warar swokɨ ɨnkɨn ɨti.
15 Krɨma kɨmiirɨn dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ bɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siyakɨsiyar boɨnɨm sɨmiir boɨnmɨmauuwi. Yɨm hɨnɨingɨm, krɨma tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ tɨ omwaiya nikɨ waiyam mɨ ɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya nɨti mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ bɨiya naokaowɨm sɨmiir bɨiyɨn wɨ krɨma nam tani. Nɨingakɨnɨingaka.
16 Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya wɨ nɨnomor kou hɨrankɨn sasar nɨuuni mɨ siya wɨ yai komiiyar boɨnki mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn kɨrɨe komiigakɨn siya wɨ komiiyar kauwok boɨnki mɨ Adi Komii siir kɨdɨn wa masboɨnki mɨ Krais siir iikamɨm yɨpɨkɨm bɨiya naokaowɨm mɨ bɨikɨbɨiyɨn wɨ sɨmar nɨnsiin ɨdwowi.
17 Mɨ ta saiir mhoɨiyarɨn mɨ iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm yɨpɨkɨm omwaiya nikɨ waiyam mɨ yɨm wɨ sɨmaka warar nɨnkɨn ami mɨ iikamɨm sɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siirɨn wɨ kou hɨr niyɨskaiwɨni. Mɨ Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya krɨmiirɨn wɨ tɨ hɨriinan siyɨu ɨiirsi nɨkɨunaiinami mɨ krɨma ɨinokɨinokɨn wɨ saɨkar nwoyokiyokɨikaiyami.
18 Mɨ kɨma ɨrni nwɨrni whɨnkɨnsiis ankɨnsiis haigɨnɨu mɨ maɨrgɨmaɨrga ta yai anaka dwo. Ɨriig.

5

Krɨma hɨriiyar sɨbgu okworɨnu krɨpkai ɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya swokɨ ɨtɨna saiirɨm

1 Kɨma tɨ nomiiyauɨm, krɨma ɨiya tɨ dimɨnɨn siya nɨmbiyamana pɨ yokwoni kɨmiir wɨnboɨnmauugi rani.
2 Kɨma iikamɨm, kɨma ɨna sɨbgu ɨnoknɨnkɨnɨm ɨiya Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya nɨtɨna ya wɨ inkamɨn digworaekwo tauaeyɨm nɨtiyɨn nɨiyaka wɨ siir hɨriinan nɨti mɨ iikamɨm wɨ hindara nanaawɨni.
3 Ɨiya inkam nwɨrkɨ ha boɨni krɨma ɨni wadɨeyar sɨbgu owɨm mɨ dimɨn biyɨe whɨr karamaeka mɨ dimɨn whɨrɨn ɨna yɨmbiyamɨn sɨmiirɨn mɨ sɨmiir tɨrbu wiga yɨpɨkɨ yɨnisɨm naokainam tɨriya mɨ ha diyɨuraeyɨuwiya saiir hɨriinan mɨ sɨma wɨ saiirsi kiyoopki rani. Nɨingaka. Wiga yɨnisɨm naokainani hɨkɨm sɨmiir hai karamae bɨ swokɨ owika.
4 Kɨma tɨ nomiiyauɨm, kɨma yɨpɨkɨ iikamɨm Adi Komii siir wakaeyokna ap karam nwowiyɨm sɨmiir hɨriinan tani mɨ ɨiya siya swokɨ ɨtɨna ya wɨ krɨmiir nanaa haigɨnɨu rani, hɨiyan inkamɨn yɨpɨkɨ digworaekwo tauaeyaeiyɨn siir hɨriinan. Nɨingaka.
5 Kɨma iikamɨm ɨni Adi Komii siir yɨnisɨsɨm ara ywowɨm mɨ siir yai ɨmiirar wakaeyokna ap. Kɨma Setan siir iikam tani yɨpɨkɨ siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowɨm. Nɨingaka.
6 Mɨ tɨ hɨriinan saiirsika, krɨma iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yaiyɨm sɨmiir wakaeyokna ap karamae nwowiyɨm sɨmiir hɨriinan tani. Nɨingaka. Krɨma krɨmasiyar mɨntaraona mɨ dimɨnɨm Adi Komii siya boɨniyɨm sɨmiirar wakaeyokna apiyokiyokɨi.
7 Iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna ap karam nwowiyɨm, yɨm ɨni iikamɨm nhwo whwonkaowiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm mɨ ɨni iikamɨm op kɨrɨe kwiyae whaowaeiyɨm mɨ dimɨn taemɨn ha prɨidirɨraeraramiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.
8 Krɨma iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna apiyɨm krɨma krɨmasiyar mɨntaraona. Krɨma Adi Komii siir yai ɨmiir wakaeyokna ap mɨ

iikam imiirim daingwokwonanaei. Ti dimin hiriinanim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim, yim nhaowa inkamki hioikwowiniya saiir hiriinan ywowim. Krima Adi Komiiyin yipikin mhoiiya krimiir nikiunakiyanin mi krimiir whindiriraeraranin siiram waikao. Mi ta hiriinan wi saeya whinkinsiisi pagra kirieya iiya kamim yaii niniiyim simiir mwo imiir haiginiya saiir hiriinan.

9 Adi Komii siir iowa krimiiram biri nimbinga krimiir nonkwoniinwomwiirninkinim. Niingakiniingaka. Mi siya ha nimbingin krimiirin, krimiirin wi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inigni nanmaiwarkainaei.

10 Biiya siya krimiir whindiriraeraram naokin mi ta hiriinan saiirsika krima yipiki omwai waiyam mi yipiki naowim mi mhoiiya krima wi omwai saikar waiyayokiyokii iinokiinokin.

11 Kima irni nwirni dinan inkinsiis ankansiis haiginiu mi irni nwirni timi whindiriraerar haiginiu tariinanin kima tira saiir hiriinan tir. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai ima

12 Krima kimiirin igao yai boinkim, kima iikamim Biiyan Inkam Komiiyin siya nikmwin kwoim kimiir bopwoniya waraur nwowim simiir yai imiir wakaeyokna mi simiirin siyiu miiyik imiirar diisiimauu. Dimusi rani, kimiirin ini simar kigriraowim mi ini simar nowomwarkaiyiuim Adi Komii siir dimin taemin imiirin.

13 Kima ti kam miiyik miiyikim simiiram daingwo mi simiiramin ha daingwokwonanaei. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriiyim simiirsi. Kima iraka nwirka dongwomamair ae.

14 Ti nomiiyauim, krima ti yaiyim kimiirin igao yai minsi boinki mi kima iikamim yipiki nhakiuwiyim simiir boinwakae. Mi iikamim yipiki nididiyim simiir whinkinsiis mi iikamim yipiki mairgimairga nwo karamae nwowiyim simiir kinsiis haiginiu mi kima hiinsima dwo iikam simakan.

15 Kima sibgu mintarao, kima yipiki iikamim siyiu biyie kimiir tir haiginiuwiyim, kima simiirin wi yamdi kipi swoki tirbu haiginiu. Niingaka. Mi kima irni nwirniyin mi iikamim hinda tinda nwowim simiirin dimin miiyik imiirar tir iinokiinokin.

16 Mi iinokiinokin kima wi mairgimairga dwokripkai.

17 Ɨinokiinokin kima nhwo Adi Komii siirama kwisboinanae.

18 Kima Adi Komii siir boin wadie ti dimin taemin whiekakim nimbimbiiyamim simiirsi, Adi Komii siya wi mairgimairga kimaka nwowi, kima ti dimin taeminim Krais Jisis siir inigni tiri yipiki kimiir whinkinsiis haiginiuwiyin.

19 Kima dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya tiriiyim simiir kipi kikinokou.

20 Kima, kimiir whwomisim amimira kipi nwo mi siyiu biyie kipi niisiimauu ti kamim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuin diminim mi ha nanaakninki haiginiuwim. Niingaka.

21 Kima dimin taeminim iikamim sima boinmimauuwiyim mi sima nanaakninki haiginiuwiyim simiir kinanankiu mi dimin kibi kibiyim simiir sibgu onkworinu.

22 Mi dimin biyie imiirsi dapyok.

23 Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siyairgin mairgimairgani bwamkibwamin mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi siir wakaeyokna apim mi ta hiriinana saiirsika kimiir kwoinim mi kwoinbudim mi kimiir piuim wi wadieya hiriiyar, nwokwokini mi wi iiya Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siya swoki iti wi saiir nadigiuwi.

24 Adi Komii siya kɨriiram bɨdi yɨkɨuɨn mɨ kɨma siirgɨsiirgɨm mɨ siya siir
kwoɨnɨn bɨ swokɨ kisɨna haigiikɨn mɨ siya wɨ tɨ dimɨn ɨmiir tɨrkrɨpkai mɨ wɨ
sɨma dɨgii.
25 Tɨ nomiiyauɨm kɨma Adi Komii siiram tɨ kwɨsboɨn krɨmiirɨm mɨ siya wɨ
krɨmiir nwokɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuɨm.
26 Ɨiya kɨma kɨmiir nomiiyau ɨmiir nokboɨnmamaɨriyɨm kɨma sɨmiirɨn
warar dankabmamaɨrgiyam.
27 Kara kɨmiirɨn Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siir inɨg ɨiir boɨnki, ɨgao yaiyɨm
kɨma ta yokwowa wara nomiiyauɨm waraur nwowɨm sɨmiir whwonkam ɨda
mwaɨn.
28 Kara ha naɨngwowi Bɨiyan Inkam Komii Jisɨs Krais siir
naɨngwobumbuwa wɨ kɨmaka nwowi. Ɨriig.

2 TESALONAIKA

Ta yokwowa Pol siya winkika iikamim naingwo tibmiiyim simiiram om Tesalonaika hiranim simiiram ta yokwowa biiyana siya winkiya saiir mhoiiyar. Siya simiirsiyin minsi winkikin nhirim yim ha boini, Jisisin bidi swoki itin mi Pol siya hiniinam naingwowi simiir niksisaeya pi digiyim. Mi siya Biiyan Inkam Komii siya nitana saiir asi swoki win boinkikin. Ɨriig.

1 Pol, Silvenes, Timoti ta yokwowa krima winkika iikamim naingwo
tibmiiyim Adi Komii siir piuganim om Tesalonaika hiranim kimiiram. Mi
kima krimiir Adi Komii mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais sowiirgo.
2 Mi krima hiniina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya mi Biiyan
Inkam Komii Jisis Krais siya, sowiir naingwoyimiyoka kimaka dwo mi kima
hiriiyar dongwomamair aekaeyam. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadieki

3 Ɨinokiinokin, krima Adi Komii siir boin wadie iikam kimiirsi. Dimusi rani,
kima Adi Komii siiramin nhami nhami naingwo tibmii rani mi wim kima
nhami nhami mi naingwokwonanae rani, irni nwirniyamin.
4 Dimusi rani, krima kimiir inigim ti dimin taeminim simiirsi hainani mi
krima ina boinmamauugiyim iikamim Adi Komii siir piugananim hinda tinda
nwowim simiir mi krima simiir boinmimauu dimin biyieyim yipiki iikamim
sima tirim kimiir mi kimiirin sima kimpipisu prasae bi hauugim. Mi ti
kimpipisu hiriinanim yim wi mairgimairga nwo karam kimiir nwowwaiginiu
rani. Niingaka. Wim kima mairgimairga mi kirie hiriiyar nokworinu
kripkaiigim. Ɨriig.
5 Mi kima hiriiyar dokworinukripkai krimiir niisiimauuim Adi Komii siya
iikam imiirin wa kiwaki kimiir kinankiuam. Dimusi rani, krima siir mii
aiir mirii. Mi hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi iikam whiekakim wi
simiir niisiimauuwi hiniinin wim kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima
ta kinankiu aiirin hiriiyar nokworinukripkaigim mi yim sima miiyik rani mi
siya wi hiniina boini ini wadieyar mi owin kira saikar timi inkin o mi kiriirin
wi siyar kigriraowi.
6 Mi mhoiiya Adi Komii siya wi ti iikamim yipiki biiya siyiu biyie kiriir
tirim simiir nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, iikam whiekakim siya wi
wadieyar sibgu kigirkaki.
7 Mi iriipa hiriinan mhoiiya Adi Komii siya wi ti dimin taeminim yipikin
kimiir mi krimiir mairgimairga krimiir nwowaiginiu karamae nwowiyim mi
wi siya nitkiigii mi sima wi krimiir haiburgigi mi krima wi wadieyar sibgu
owi. Mi ti dimin taemin whiekakim wa nimbiyami iiya Jisis siya mi siir
paekwo sim ieya iiya sowa Adi Komii siir om iiir haiburgigi mi sima wi sima
sima nimbiyamnae paeya paowii karamaeya saiir hirin.
8 Mi siya yipiki iikamim Adi Komii siir ninokninkinsi boriisopim wi simiir
tirbuwi, iikamim yipikim krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siir Yai Win
Kibiya saiir wakaeyokna karamae nwowiyim wi warar mi inkin tirbumbuki.
9 Mi ti hiriinan iikamim siya wi simiir tirbumbuwi mi Biiyan Inkam
Komiiyin siya wi simiir nikropki sima siir whwonkam ida nwosi mi siir
dimin kirie komiiyin paenan niuyaeiyin mi siir kirie komii aeya mi wi sima
tioidwomaii iinokiinokin.
10 Mi tikiriiginim yim wi taka hiniin iiya sae nimbiyami mhoiiya siya niti mi
iriipa hiriinan iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim saiirsika mhoiiya sima
wi inig komii siir hauuwi. Sima mi krima wi kakakar nwowi mi mairgimairga

saika ninkin owi. Mi siir yaiyim krima bidi yanaakninkii haiginiuim mi kima simiirar wakaeyokna ap. Mi ti hiriinan saiirsika kima mi sima wi ti digworaekwowim simiir nwoki tirim.

11 Mi ta hiriinan saiirsika iinokiinokin krima iikam kimiiramin Adi Komii siirama sriii, kima wi mii miiyik nwoki miriiyim mi ta hiriinan saiirsika siya wi hiniin asi naingwowi siir yinisisim nwowamin. Krima siiram kwis boini mi ta hiriinan saiirsika kima wi dimin taemin miiyik miiyikim kima tiram naingwowim wi simiirar nwoki tirim. Mi kima ti diminim kima tirim wi siir kirie aiirar tiri, whisarii rani, kima siiram naingwo tibmiigim.

12 Mi krima ta hiriinana saiirsi kwis boini Biiyan Inkam Komiiyin krima siir inigin wi kougikouwa hainanki. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim siya tirim iikam kimiir kwoin imiir mi sima wi kimiir inig imiir hainanprapraskii. Dimusi rani, siirsika. Mi ti dimin taeminim wa nimbiyami whisarii rani, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais sowiirni naingwoyimiyoka ini krimaka nwowa. Ɨriig.

2

Dimin biyieki biyie ieya

1 Tapa krima ti nomiiyauwim kimiirin Biiyan Inkam Komiiyin siir boinmauugi, siya wi sipi swoki iti mi krima wi irkiiripa saika nwowi.

2 Krima kimiir sriii, ti nomiiyauwim kimiir kwoinin nidid kwoin aisiima kipi niki o mi kima ha wakaewinkim Biiyan Inkam Komiiyin siya bidi yitin. Niingaka. Krima ninokninkin tani, kimiirin inkamki boinmauugim ti dimin imiirin mi inkamki nanaakninki haiginiugim mi siya tari ha naingwokin Adi Komii siir naeyiuin siya boinmauugin siirin mi tari yokwoni inkamki winhauugin, ti dimin taeminim mi simiirim kipi naingwo tibmii.

3 Mi inkam nwirki kiriir kwoin iiir nipiyaokiiyam kipi kigninkinwin ti hiniin siyiu bibiyieyim sim, yai biyie boin mi yokwo biyie win mi iki dimin biyie nhirim simiir warar. Niingaka. Mi ta iiya Biiyan Inkam Komii siya swoki itana, saeya wi whisarii nimbiyam tani. Niingaka. Biiyan iikam whiekakim wi digiumii Adi Komii siir niki haimriyiuwi mi ti inkam biyie komiigikomiiyin yio wi sasar nanaakninkiinaei. Mi ti inkam hiriinanin siyairgin maeyauwa paeki nwowa saiir hir tioidwomaii.

4 Mi siya wi sasar nokmwin okwonaei Adi Komii siir om hirin, digworaekwo niksisaeiyim iikamim sim hainaniyim simiir biiyin mi siya Adi Komii siir omaka aiir nidwokai mi siya wa boini, karakikairgin Adi Komiiyin.

5 Mi kima daingwoki yaiyim biiya kara kimaka niki owa mi ha boinmamauuwim simiirin mi kima simiirin biri naingwowarkainakim, aniya?

6 Mi tariinanin, kima ti Adi Komii iiirin ina ninokninkinin dimin siir siyiu iiir ninkripkiiyin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi sasar nanaakninkiina rani. Niingaka. Wi iiya Adi Komii siya nimbina siirim, wi saiirar digi.

7 Mi iriipi hiriinan, ti dimin biyieyim yipiki ti inkam biyieyin wi siya tiri, iiya siya niti ya bidinanar nimprio amkika mi ti inkam biyieyin yio wi niki it rani. Niingaka. Siir siyiuin wi Adi Komiiyin yipiki siir siyiu iiir ninkripikouwin wi siyar haiwao budgii siya nitamin.

8 Mi ta saiir mhoiiyarin, ti inkam biyieyin siyiu biyie iiir wakaeyokna apiyin mi siya wi sisiyar nanaakninkiinaei. Mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis siya inkam biyie komiiyin siirin wi yainiyar kubrukigi mi Jisis siya wa swoki

iti mi siya wi sasar nanaakninkiinaei mi ti inkam komii biyie siir kirieya wa digi mi siirin wa nonkwobumbu ninkinki.
9 Mi ti inkam biyieyin siyiu biyie tiriyin siya wi inkam komii biyieyin siir kirie komii anaka niti mi siya wi dimin kirie komii komii imiirar tiri, ti diminim yipiki biiya iikamki kig karamae nwowim mi siya wi dimin miiyik miiyik imiirar tiri iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiuwi mi siya wi dimin biyie kirie komii komii imiirar diriraerari iikamim sima wi nwoki kigididim.
10 Mi siya ti iikam imiirin wi inkam komii biyieyin siir kirie komii anakar kiyopsibgi haiginiuwi. Mi ti yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim, yim wi Adi Komii siyar nonkwobumbuninkin iuguski. Siya wi simiir kiyopsibgi haiginiuwi. Dimusi rani, simiirin bi nanmai-warkainakim mi sima ta Yai Win Kibiya kaimwo nwowiya saiirim biri naingwo tibmiikim.
11 Dimusi rani, ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya bidi kiwakiyin diminin simiir kiyopsimsibgikikaiyamin. Mi siya simiirin minam tirkikin sima ti niksisae diminin siirim nwoki naingwo tibmiiyim.
12 Mi ta hiriinana saiirsika, ti iikamim yipiki yaimwokiyaimwo aiirim naingwo tibmii karamae nwowim, sima wi dimin biyie haii Adi Komii siir hiranki. Dimusi rani, sima dimin biyie tirim naingwokim mi Adi Komii siir yai aiirim bi naingwo tibmiikim. Friig.

Mi kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinin kimiir nanmaiwarkainamin

13 Ti nomiiyauim Biiyan Inkam Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin mi iinokiinokin krima Adi Komii siir boin wadie. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siyar nokmwin okwo haiginiugin kimiir nanmaiwarkainaim. Kara kimiirin whisarii bi nanmaiwarkainakin Adi Komii siir naeyiuin siir kirieni kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi dimin whirki kimbu karamae nwowamin mi siir yaimwokiyaimwo aiiram naingwo tibmiiyim.
14 Siyar nikiunakin kimiirin ti dimin taeminim simiiram kimiir naingwo tibmiini, ta Yai Win Kibiya saiiram yipiki krima nanaakninki haiginiuwa kimiir mi kima wi dimin miiyik miiyika haii krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir hirankin.
15 Mi ta hiriinan saiirsika, ti nomiiyauin kira kiriir kwoinin kirie dwo mi ha dokworinu mi ta yai aiir wakaeyokna ap, biiya krima boinmauuwim kimiir krimiir yainiyar mi yokwoni krima mi winhauugi ikim.
16 Krima ha naingwowi ti krimiir Biiyan Inkamin Jisis Krais siyar mi krimiir Adi Komiiyin yipiki krimiiram naingwokwonanaeiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin siir naingwobumbuwa, wi krimiir hauuwi mi naingwo tibmii miiyika mi iiya siya nitana saiirim nwokwokin aka
17 kimiir kwoin imiir siiboboiniu haiginiuwam mi kimiir kwoinim wi hi-insima nwowi mi kima wi kirieya nwoki owim mi siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi dimin miiyik miiyik tiram mi dimin taemin nhirim simiir warar mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kimiirin yaimin dimin miiyik boinam. Friig.

3

Kima krimiiram kwisboin

1 Tariinanin ti nomiiyauwim, kima Adi Komii krimiir Wanin siirim kwisboin krimiiram mi ta hiriinan saiirsika krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiyim wa namsisauugi omom omomim simiir. Mi iikamim sima simiir

wakaei mɨ sima wa wakaeyokna api, tɨ iikamim kima wakaeyokna apim saiir hiriinan.
2 Mɨ siirim kwɨsboin, siya krimiir nanmaiwarkainaim iikam biyieyim simiir hirankin. Dimusi rani, iikam whɨekakɨ bɨ wakaeyokna apikim Adi Komii siirin.
3 Mɨ krima ha naingwo tibmii, Biiyan Inkam Komii siya wa diriraerari mɨ siya wɨ kimiir whinkinsiisi kima sibgu okwo rinukripkaiyim mɨ siya wɨ kimiirar kigriraowi mɨ Setan siya wɨ kimiir niyopakaiyiu rani.
4 Mɨ krima naingwo tibmii kiriekakim Biiyan Inkam Komii siirimin mɨ iikam kimiirin wɨ digar nwowaiginiuwi mɨ kima diminim biiya krima boinmamauuwim mɨ mhoiiya kima wɨ simiirar swokɨ tirkripkaii.
5 Krima ha naingwowi, Biiyan Inkam Komiiyin wɨ siyar nowomwarkaiyiuwi kimiir kwoinim mɨ kima wa ninokninkini, Adi Komii siya iikam kimiiramar naingwokwonanaeikin. Mɨ iiya kima hikak nwowi mɨ kima wa sibgu okworinuwi Krais siir inig iiirin. Ɨriig.

Iikam whɨekakim kima miiyar mirii

6 Mɨ tariinanin krima yai kirie kimiir boinki Biiyan Inkam Komii siir yai imiir. Mɨ yipikɨ iikamkim kimiir bopwoniya waraur nwowim siya hindara sibidwo nanmimiki mɨ yaimin diminim biiya krima hauugiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mɨ kima aru siirsi dwo.
7 Whɨsarii rani, kima kima ina ninokninkinim, kima miiyim krima miriiyim simiir hiriinan wakaeyokna mirii. Biiya iiya krima kimaka nwowim krima hindara bɨ sibidwokim. Niingaka.
8 Mɨ krima inkam nwirni naeyim whɨsarii bɨ sibaekim. Niingaka. Krima umirniyar sainaekim, nii nabie mii pranae, bɨ miriigim mɨ ta hiriinan saiirsika mɨ krima hiknan wɨ kimiir hauu rani.
9 Mɨ krima tɨ dimin imiir tiram miriikim. Niingaka. Dimusi rani, krima inig karamae rani, naemin dimin kimiir warauranki haiyim. Niingaka. Krima tɨ diminim minam tirkim, kima krimiir kigna diriraerarim.
10 Biiya iiya krima kimaka nwowim, krima kimiirin yai kirie aiirar boinkikin, yipikɨ mii mirii karamae nwowiyin, naemin dimin siir kipi hauuae.
11 Krima tɨ diminim kimiirin whɨsarii bɨ boinkikin, krima bidi wakaeyim, iikam nhirim kimiir bopwoniya waraur nwowim sima ini hindara sibidwo nainmimikim mii mirii rani, sima yai ara sibidwo boinai yokiyokii.
12 Tɨ hiriinan iikamim krima yai kirie kimiir boinki, krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inig iiir. Mɨ sima sibgu didwo mɨ kima kimiir mii imiirar sibgu ainmimik mirii mɨ sima naeyim sima hai, sima naeyimin mɨ iikam nhirmi anka kipi hai.
13 Mɨ iriipi hiriinan kima tɨ nomiiyauim kima kipi nhakiu wa dimin miiyikim kima tirim, simiirsiyin. Niingaka. Kima simiirar tirkripkai.
14 Mɨ inkam nwirkɨ tɨ yaiyim yokwoni krima winkiyim simiir wakaeyokna karamae nwowi mɨ kima saika kipi nwo mɨ dimin whir saika kipi mɨ tir mɨ ta hiriinana saiirsika siya wɨ nididkak nwowi.
15 Kima siirimin sau omomnan kipi naingwo. Niingaka. Kima saika boinai, kimiir nomiiyau miiyikni haniin.

Nikopkaigiyan yai aeya

16 Krima ha naingwowi Biiyan Inkam Komiiyin sasairgin iikamim simiir hauuwiyin nongwomamair aekiyami siyiuin siir bwamkibwamin. Mɨ iiya kimiirin dimin miiyik mɨ dimin biyieki nimbinii mɨ kimiirin wɨ nongwomamairni kwoinin siya wɨ hiriiyar nongwomamair aekiyami. Mɨ Biiyan Inkam Komiiyin wɨ kimiir irira nwonira aka nwowi.

17 Kara Polkɨn, kariir ɨinga wɨnkika ta boɨn maɨrgɨmaɨrga yaiya. Kara tɨ hɨriinan mɨnam wɨnkikɨm kɨmiir nɨisiimauuwɨm tɨ yokwoɨm yɨm karar wɨnkikɨm. Kariir ɨinga wɨnkɨm sɨmiirɨn.
18 Kara ha naɨngwowi Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs Krais siir naɨngwoyɨmiyoka wɨ whɨekak kɨmakar nwowi. Ɨriig.

1 TIMOTI

Timoti siya ta yaiwin kibiya siir apua Yunis mi siir wai aeya Lois sowa boinmimauugo. Mi siya Jisis siiram ha naingwo tibmiiyin mi ini Adi Komii siirgisiir yai aiirarar wakaeyokna apiskiyin. Timoti siirin Pol siya yimbin saika namim iki om nhirim simiir Krais siir yaiwin kibiya saiir hainamim. Mi mhoiiya Timoti siya iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim simiir pasta nwowin mi Pol siya ta yokwowa ha winkika Timoti siiramin, siir kirie haiginiuwim Jisis siir siyiu iiir napim. Mi siya siirin siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin siir warar boinmimauugi. Ɨriig.

1 Kara Polkin ta yokwowa kara winkika, Adi Komiiyin inkam ninimniski haiyin mi Krais Jisis ti inkamin krima nwokwokinin ninomor koua hiriir nikiunamam, sowanii nimbingin kariirin, Jisis Krais siir aposel inkam nwowam.
2 Kara ta yokwowa Timoti kiriiram win hauugika. Kira Adi Komii siirim naingwo tibmiigin mi kira kariir yinisimnan asi nwokin. Kara minam naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin mi Krais Jisis krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siir naingwobumbuwa mi siir naingwoyimyoka mi siir siyiuin iwa inan kaikpimpitiyin wi kiriir hauugi. Ɨriig.

Krima niksisae siyiuin siir kipi nonkwo

3 Biiya iiya kara kiriir haiburgigin mi ha namin nu Masedonia hiriirin, kara kiriirar niki boingigin, kira om Efesas tirar dwo. Mi inkam nhirim dikmiininkin, sima ti siyiu hiriinanin sima niksisaeyin Adi Komii siir yai aiir mi siir ditkigi.
4 Kira simiir boin sima wanmi niwiiyim simiir kipi whasprigin mi yidiwi wanwiyaeyim simiir inigim kipi nokdapyokiyokii. Mi ti hiriinan yaiyim, simiirin Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim wi saeya whindiriraerar tani.
5 Taka yaiya saiir yaimwowa kara kiriir boinmauuwa, kiriir naingwo tibmiiya saiir kirie haiginiuwam boinmauuga. Mi kiriir mhii kwoinim rirmiiya nwowi dimin whirki nitki karam nwowi mi kiriir naingwo tibmiiya iriipi hiriinan kirieya mi owi. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar naingwo irkaki.
6 Mi iikam nhirim siyiu whira namim sima ini Adi Komii siir siyiu iiiram yaowhriewhrieyiuim yaiyim sima boiniyim, hindara priiboin priiboini.
7 Mi sima Adi Komii siirin siirimar naingwokwokim siir boinmimauuwim. Mi simiir kwoinim nididgak bi nwokim. Sima ha naingwokim sima bidi yinokninkinim ta yai aiirin. Mi yim sima bi ninokninkinkim.
8 Krima dinokninkin Adi Komii siir siyiuim krimiir niisiimauu apiyim mi krima ti hiriinan siyiu iiir tiri wi wadieyar nwowi.
9 Mi tiki siyiu hiriinanin krima timi ninokninkin, tiki siyiuin kam miiyikim simiir tani. Niingaka. Yio hiriinan siyiuin kamim yaowae budieyim simiir yai nanugaugauwiyim simiirgin. Mi kamim digiumii Adi Komii siir mi haimriiyiugigiyim mi siyiu biyie tiriiyim simiirgin. Mi dimin biyieyim nu tir nwowiyim mi yopii ad nisomsom aokaowiyim mi inkam nwirni mi isom aokiyim.
10 Mi hii min mi nanaeyim mi inkamin inkam nwirnaka nanaeyin hii mi wigkam yinisisim mi tauae hainami ikim. Mi niksisae mi siir yai aiir priiboin priiboiniyin mi sima siyiumwokisiyiumwowin saika ninii nansaokim.

11 Mɨ takɨ yaimwokɨyaimwowa ɨni ta yai wɨn kɨbiya saiir hɨriinan ywowa krɨma Adi Komii siirɨm maɨrgɨmaɨrga ta yai wɨn kɨbiya kariirɨn siyar haugika inkam nhɨrɨm sɨmiir boɨnmamauuwɨm. Ɨriig.

Pol siya Adi Komii siir boɨn wadɨekɨn siya siirsi naɨngwoyɨmyokɨn

12 Krɨmiir Bɨiyan Inkam Komii Krais Jisɨs siir kɨrɨeya kariir hauugikɨn mɨ Jisɨs siya ɨna yaɨngwokiyɨn kariir mɨi aiir mɨrii siya wɨ dɨgar nwowi. Mɨ siya nokmwɨn okwokɨn taka mɨi aiirɨn mɨ kara hɨriinansi boɨn wadɨekikɨn siirɨn.
13 Bɨiya kara siir inɨgɨn siirar nikɨ boɨnbumbu haigɨnɨugɨn. Mɨ kara iikamɨm Adi Komii siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨmiirɨn kara nikɨ ɨpɨmparkɨm. Mɨ kara Jisɨs siir yai akar mɨ antamyɨriyɨrkɨn mɨ kara siirɨn bɨri sɨbgu nɨnokɨnkɨn. Kara tɨkɨ hɨriinan siyɨu ɨiir asi tɨrkɨn. Adi Komii siirɨmɨn bɨri nikɨ aɨngwo tɨbmiigɨn nɨinga nikɨ okɨn. Mɨ siya kariirsi asi naɨngwoyɨmiyokɨn.
14 Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya kariirsi naɨngwobumbunanaekɨn. Mɨ Jisɨs Krais siir kɨrɨe aeya dirɨraerkikɨn kariirɨn mɨ kara siiramɨn asi naɨngwo tɨbmii. Mɨ kariir kwoɨnɨn ɨkɨ inkam nhɨrɨm sɨmiirɨm asi mɨ naɨngwokwowi.
15 Mɨ Krais Jisɨs siya nua tɨriir nɨuunikɨn iikam biyɨeyɨm sɨmiir nɨnɨskɨi hainakikɨn. Mɨ ta yaiya kaimwo kɨinga mɨ krɨma saiirɨm daɨngwo tɨbmii kɨin. Mɨ karargɨn inkamɨn siyɨu biyɨe tɨriyɨn sɨmiir bɨiyan inkamɨn.
16 Adi Komii siir kwoɨnɨn hɨnɨɨna naɨngwokɨn, siir naɨngwoyɨmiyoka bɨiyan kariir tɨriir wɨmbini. Mɨ kara aknaɨnan nwokɨ ɨisiimauuwi Jisɨs siirɨn inkam mɨounan, iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda mɨ mhoɨiya sɨma naɨngwo tɨbmii mɨ kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiiyɨn siirɨn wa haii.
17 Mɨ Inkam Komiiyɨn digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn ɨinokɨinoka nwoyokiyokɨigɨn mɨ siya bɨ naowikɨn. Nɨingaka. Mɨ siirɨn inkamkɨ bɨ kɨgikɨn mɨ siyakɨ siyaɨrgɨn, Adi Komiiyɨn. Mɨ siir inɨg komii mɨ siir namnamin ɨeya wɨ hɨriinanar nwoyokiyokɨikaeyami. Ɨriig
18 Timoti siya kariir yɨnisɨmkɨn bɨiya profet kamɨm sɨma boɨna kɨriir mɨi aiir. Mɨ kara kɨriirar boɨnanae ta yai aiir mɨ kɨra profet kamɨm sɨmiir yai aiir daɨngworɨnu. Mɨ kɨra kamɨm Jisɨs Krais saɨkar nwowiyɨm sau sɨmaka sɨbgu okworɨnu ɨnɨt.
19 Mɨ kɨriir naɨngwo tɨbmiiya kɨrɨe dwo mɨ kɨriir kwoɨnɨn dimɨn whɨrkɨn nɨtkii karam nwowi wɨ rɨrmiiya nwokɨ owɨm. Mɨ kam nhɨrɨm sɨmiir kwoɨnɨm ɨriipɨ hɨriinan rɨrmiiya mɨ ɨnkɨn owɨm. Mɨ ɨni sɨma yɨtkiigiyɨm mɨ sɨmiir naɨngwo tɨbmiiya asi nɨkiigika.
20 Mɨ Haimenias mɨ Aleksanda sowa hɨnɨɨna tɨrko. Kara sowiirɨn yai karamaeka sowa Setan siiramar timɨ am, sowiirar kwoɨnkɨn. Mɨ sowa tɨkɨ hɨriinan siyɨuɨn, siir nwokɨ nɨnokɨnkɨni. Sowa mhoɨiya wɨ Adi Komii siir nɨgbumbu haigɨnɨu rani. Ɨriig.

2

Nhwo kwɨsboɨni siyɨugɨn

1 Kara kɨriirɨn mɨnam srɨi kɨma iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram srɨigi iikam nhɨrɨm sɨmiiram. Ta hɨriinan kɨma srɨinanaeya hɨriinana srɨinanae kɨpi srɨipɨpiyao, kɨmiir kwoɨnɨn saɨka damasukikɨn. Mɨ ta kɨma srɨiya kɨma Bɨiyan Inkam Komii siir warar boɨn wadɨeki.
2 Mɨ inkam komii nu kɨgrɨraowiyɨn sɨmiiram wara timɨ srɨi. Mɨ inkam komii komii gavman ɨkɨm mɨ krɨma whɨekakarɨn wɨ nwokɨ ongwomamaɨr aeyɨm. Mɨ krɨmiir kwoɨnɨn wɨ hiinsɨma nwokɨ owɨm. Mɨ sɨma krɨmiir kɨgi mɨ sɨma wa nwokɨ aɨngwowɨm krɨmiir ɨga hɨnda tɨnda bɨ nokwowika.
3 Mɨ taka hɨriinan srɨiya, Adi Komii siya wɨ ogmwo mɨr karam nwoki.

4 Adi Komii inkamin krimiir nanmaiwarkainan siya hiniinam naingwowi iikam whiekakim krimiirin siya nanmaiwarkainam. Mi siya hiniinam naingwowi krima siir yaimwokiyaimwo aiir ninoknинkinim.
5 Adi Komii nwirkinwiruwaigin mi Inkam Komii krimiir kaoprigi okwowiyin Adi Komii siiram namim, iriipi hiriinan nwiruwargin, siya ti inkamin Jisis Krais siyairgin.
6 Krais siirar kwoinkin, siya naowama mi aingwokin. Mi iikam whiekakim simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Ti hiriirnan siyiuin Adi Komii siir kwoin ieyargin, ti krimiir niisiimauuwin, iikam whiekakim simiir nanmaiwarkainam. Mi iikam whiekakim wi hindara nwoki priiyokaeyamim. Taka iiya Adi Komii siyar nimbinga krimiir nanmaiwarkainam.
7 Adi Komii siya nimbingin kariirin aposel inkam nwowim, siir yaiya saiir boinmimauuim. Mi iikamim Juda iikam tani simiir nini owomwarkai haiginiuiuim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa. Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin siyiuin siir. Taka yaiya kaimwoka, kara niksisae rani, siyar nimbingin.
8 Kara ha naingwowi, omom omoman kamim sima Adi Komii siirim sriinanaei. Mi iiya simiir iina koua ninkigi Adi Komii siiram sriiyim mi simiir iina ti haiyaprapraski. Mi simiir mhii kwoinim rirmiiya dwo, dimin whirki kipi nitki mi kwoinin haugihaugi whiyie. Mi ninkin wamwarkii boini yo ti hiniin dimino wara kipi nwokai mhii kwoinauin. Ириig.
9 Kara ha naingwowi wig sima yiuisim sibgu ii mi wi nwoki sibgu kigtidwokiyim. Mi simiir kana piuaipai piuaipai kipi hopyok. Mi mikinpai mikinpaiyim hirii kipi mi diyankii mwaomwan. Mi yiuisa umir komii sainiya saiir kipi mi sain.
10 Kima sibgu mirii. Minsika iikam nhirim simiirin nwoki iisiisiimauuwi. Mi yipiki wigim naingwo tibmii mi Adi Komii siir inig iiir hainani, yio siyiu wadie ieya. Mi tiki hiriinan miiyim yim wig simiir piuai miiyik ima.
11 Mi wig sima, simamar kipi naingwona, sima kam simiir aowa dwo. Mi sima yaimin diminim wara kipi nomboboin, hindara dinkin tan, pi nwoki wakae ninoknинkinim iiya sima Adi Komii siir inig hainaniya siir omaka hirin.
12 Kara hiniinam naingwo rani, wig sima yai kam simiir boinmamauuim mi bii sima nwowim. Niingaka. Sima hindara dinkin tan.
13 Tiki siyiuin hiriinan dimusi bi tirkin. Adi Komii siya bii Adam siir nonkwokwokin mi mhoiiya Iv saiir yonkwokwo.
14 Setan siya Adam siir kwoin iiir bi nikpitmaigin. Niingaka. Siya wig saiir kwoin iiir nikpitmaigin mi saeya dimin biyie asi tirka.
15 Wig sima wi simiir miiya yinisim naokainaeiya, yim wi saiirar tir. Mi sima ha daingwo tibmii mi sima iikamim simiiramin ha timi aingwokwonanae. Mi simiir iga hinda tinda kipi nokwo sima sibgu dwoipisu. Mi sima hiriinan tiri mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei.

3

Inkam Komiiyin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin siir yaiga

1 Taka yaiya kaimwoka. Mi inkamin taka Adi Komii krimiir Wanin siir miiya saiir bii nwowam naingwowi mi ta miiya siya miriiyam naingwowa mii wadie aeyairga.
2 Mi inkamin iikamim naingwo tibmiiyim simiir bii nwowiyin siya sibgu dwowipisu iga hinda tinda kipi nokwo. Minsika, sima siir kipi boin hiuriyiu. Mi siya wig iruani nonkwonan inkam dwo. Mi siir kwoinin sibgu daingwo

omok mɨ siya siir nhɨe aiir kɨpi nɨkrɨp. Mɨ inkamɨn siiram namiyɨn, siya siirɨn ɨo nhwo kɨpi nanaowɨn mɨ siya inkam nokwo boɨnmɨmauuwan inkam wadɨe dwo.
3 Mɨ siya op kɨpi kwiyae whaowae mɨ siir kwoɨnɨn haugɨhauga asiima kɨpi whiyɨe. Siya iwa inan dwo hinda kaikpɨmpɨt. Mɨ siya umɨram kɨpi naɨngwokwonanae.
4 Mɨ siya siir wigyɨnɨm sɨmiirɨn siyar sɨbgu kɨgrɨrao mɨ siya siir yɨnisɨm ɨmiirɨn sɨbgu siiboboɨnɨu haigɨnɨu. Mɨ sɨma wɨ nwokɨ wakaeyoknam siir yai aiirɨn.
5 Mɨ siya siir wigyɨnɨm sɨmiir sɨbgu kɨgrɨrao karam nwowi mɨ siya iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn, wɨ Adi Komii siir omaka hɨr kɨgrɨrao rani. Nɨingaka.
6 Mɨ inkamɨn yaeya kɨnkak naɨngwo tɨbmiiyɨn, bɨiyan inkam siya kɨpi nwo siya wɨ siyamar pɨ naɨngwonaesi Setan siya mɨrii ɨkiiya siir hɨriinan.
7 Mɨ tɨ inkamɨn siir siyɨuɨn iikamɨm naɨngwo tɨbmii karam nwowiyɨm sɨmiir whwonkam ɨda sɨbgu dap. Mɨ siya sɨbgu nap karam nwowi mɨ siirɨn wɨ Setan siya nanmaiwarkainae. Ɨriig.

Inkam komii komiiyɨm iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir boɨnkika ta yaiya

8 Inkam komii komiiyɨm iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm, yɨm sɨma ɨriipɨ hɨriinan ɨga hinda tɨnda kɨpi nokwo. Mɨ sɨma kɨpi mɨ gɨe mɨ sɨma opa kwiyae whaowaeiya saiir kɨpi kwiyae mɨ sɨma umɨram kɨpi mɨ aɨngwokwonanae.
9 Mɨ sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm rɨrmiiya dwo mɨ sɨma daɨngwo tɨbmiikikɨn Adi Komii siir yai aiirɨm. Bɨiya saeya bɨ nhɨnkiiga mɨ tariinanɨn saeya bɨdi nhɨnkiigiya.
10 Mɨ kɨra sɨmiirɨn tikɨ kɨgoki sɨma dɨg nwowi mɨ kɨra sɨmiirɨn wɨ haɨnii dokmwɨn okwo haigɨnɨu inkam komii komii, iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir kɨgrɨraowamɨn.
11 Mɨ sɨmiir wigɨm ɨriipɨ hɨriinan sɨmiir kwoɨnɨm sɨbgu daɨngwo omok. Mɨ sɨmiir ɨga hɨnda tɨnda kɨpi mɨ okwo mɨ sɨma kɨpi mɨ ɨnkimɨkna mɨ sɨmiir kwoɨnɨm sɨbgu dwo mɨ mɨimɨnɨm gwomaɨrgwomaɨr kɨpi mɨrii.
12 Mɨ tikɨ inkam komiiyɨm iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm, sɨma wiga ɨrkɨiruar donkwona. Mɨ sɨmiir wigyɨnɨm sɨmiirɨn sɨmar sɨbgu kɨgrɨrao.
13 Mɨ tikɨ kamɨm sɨmiir mɨiya sɨbgu mɨrii mɨ iikamɨm sɨma wɨ sɨmiir yai aiir wakaeyoknaei. Mɨ sɨma wɨ nɨdid rani, Krais Jisɨs siirɨm naɨngwo tɨbmiiya yaiya saiir nokwo boɨnmɨmauuwɨm. Ɨriig.

Adi Komii siir siyɨuɨn siir yaimwo aeya

14 Ɨiya kara ta yokwowa kɨriirɨm wɨnkiyɨn mɨ kariir kwoɨnɨn ɨni wɨini hanɨɨna sargiyɨn, kɨriir ninɨ kɨgsɨsauniyamɨn.
15 Kara kɨriirɨn yokwoni asi wɨn hauugikɨn kariirɨn wɨ dimɨn whɨrkɨn mɨ ɨpiyaokɨiisi kɨriir kɨgnakiyamɨn. Mɨ kɨra wɨ ta yokwo aiirar nwokɨ kɨg nɨoknɨnkɨnɨm siyɨuɨn Adi Komii siir isidɨn sɨma tɨram naɨngwowiyɨn. Sɨma Adi Komiiyɨn yai mɨnar nomboboɨniyɨn siir isidgɨn mɨ sɨma ɨni tɨ iikamɨm Adi Komii siir yaimwokɨyaimwowa saiir nonkworɨnu krɨpkaiiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.
16 Ta Adi Komii siir yaimwokɨyaimwowa saiir hɨumii dɨgɨm dɨg nwo rani, saeya ɨni komiigɨkomii ywowa. Inkamkɨ saiir nikwowaisiiyɨm wɨ dɨg nwo rani. Nɨingakɨnɨingaka.

Biiya saeya Adi Komii saikar nwoka mi mhoiiya saeya ini inkam kiinar yimbiyama nu tirin mi ina nhinkigiya. Adi Komii siir naeyiuin siyar nhinkigikin ti inkamin dimin whirki kimbu karam nwowiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima kigi siirin mi sima siirin ina boinmimauuwamim iki nu komii komiiyim hinda tindanim simiirin. Mi hinda tindan iikamim sima ina yaingwo tibmiigiyim siirim. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siyar swoki ikiuna ninomor koua hiriir. Mi siya kou hirin ini namnamiinan ywowin, ini hindara wokiirimtiowin. Taka yaiya krima boinkiya, Jisis Krais siirga. Ɨriig.

4

Taka yaiya kamim niksisaeiyim simiirga

1 Adi Komii siir naeyiuin siya bidi boininkiigiyin. Mhoiiyaki niuwi inkam nhirim sima wi ta yaimwowa, wi saiir nonkworinu rani. Mi sima wi uridyiu biyieyin, wi siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei.

2 Mi kamim priiyiksasaeyim yaiyim whwonkam sima ninkigii boiniyim mi sima iinokiinokin simiir simiirar tirninaeikim. Mi simiir mhii kwoinim paniinsi hirgisi. Niingaka.

3 Mi tiki kamim niksisaeiyim krimiirin wi sima nikiduwi wig nonkwonasiyin. Mi sima nae nhirim wi krimiir nikiduwi krima mi aeisi. Mi Adi Komii siyar nonkwokwokiyim ti nae digworaekwowim iikamim ta yaimwo aiirim naingwo tibmiiyim sima wi hiriiyar dae. Mi Adi Komii siirin wa boin wadieki.

4 Krima dinokninkin, tiki digworaekwo whiekakim Adi Komii siyar nonkwokwokiyim, ini wadiekinar ywoswowim. Mi krima simiirin kipi boriisop. Krima Adi Komii siir boin wadieki. Mi ha dae.

5 Adi Komii siya bidi boinkiyin, tiki naeyim, nae wadiekim. Mi krima sriiboinkiya ti nae imiiram mi ti naeyim dimin whirki bi kimbugim. Ɨriig.

Timoti siya Krais siir mii sibgu miriiyan inkam kibi dwo

6 Mi kira ta yaiya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinmimauuwi mi kira wi Krais Jisis siir miiyan inkam kibi nwowi. Tariigina ya simiir niisiimauuwi, kira wakaeyoknae saiir mi kira naingwo tibmiikikina Krais Jisis siirim. Mi ti hiriinan siyiuin kira tiriyin yio naenan kiriir hauu aekimkidu haiginiuwi.

7 Niwiiyim inkam adiyaowaeyim sima whasiyim, sima hinda priiwhas ninkikinae. Mi kira hiriinan niwiiyim simiir kipi wakae. Mi kira Adi Komii siir miiya saiir miriinanae mi kiriir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim.

8 Kira bidi yinokninkinin iiya kira mii kinan whomwho miriiyim kiriir piua pi nhinmi saeya kinhaiginiuwi ti hiriinan siyiuin, yio siyiu wadie ieya mi kira Adi Komii siir miiya hiriinan miriinanae mi kira ti nu iiirin wi wadieyar sibgu owi. Mi mhoiiya kira ninomor kou hirin wi hiriiyar mi owi.

9 Taka yaiya kaimwoka iikam whiekakim wi saiirim naingwo tibmii.

10 Krima minam kaokaigii Adi Komiiyin yai minar nomboinomokiyin siirim. Siya ti inkamin iikamim naingwo tibmiiyim simiir nanmaiwarkainaeikin. Mi siya iikam whiekakim simiirin wara mi anmaiwarkainamar mi aingwowi. Tiki siyairgin miini haniin kima miriinanaeyin.

11 Kira simiirin wi dikmiininkin haiginiu mi simiirin wa timi owomwarkai haiginiu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam.

12 Mi sima kiriirin wi whranisimar kigi mi sima wi hiniin kipi naingwo, kira whranisim niingakin. Niingaka. Iikamim naingwo tibmiiyim simiirin siyiu miiyik kira diisiimauu mi kiriir yaiya yai biyie whir kipi boin mi kiriir siyiuin rirmiiya dwo mi kira nongwomamair aeyan inkam dwo mi kiriir

kwoinin, simiiram ha daingwokwonanae. Mi ti digworaekwo whiekakim sibgu donkworinu kira mi kiriir mhii kwoinim rirmiigirirmiiya dwokai.
13 Mi iiya kara nitana, kira wi ta mii aiirar miriikwokin, Yokwo Komii mwainiya saiir. Mi simiirin wa boinmimauu ta yai aiirin mi wa dowom-warkaiyiu haiginiu.
14 Mi diminin Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugiyin kiriir mi kira siirin nonkwonanaomainan kipi nwo. Biiya profet kamim sima boinkiya, ti dimin Adi Komii siir naeyiuin siya priihauugigin, kiriir mii aiirsi. Mi inkam adiyaowaeyim siyiu kigriraowiyim, simiir iinim kiriirin minam nokmwin onkwokim ta mii aiiram nokmwin okwo haiginiugim. Mi saiirin kira nwoki onkworinuwi.
15 Mi kiriir kwoinin ta miiya saiirar hiririukripkai. Mi sima wi kiriir mii aiirar kigi ina namyokiyokiiya. Mi saeya wi uridgi nitki rani. Niingaka.
16 Mi kira kiriir piu aiirsiyar sibgu haiya mi diminin kira nowom-warkaiyiuwiyin iikam simiir yio kaimwowar dwo. Mi kira hirii hiriiya boinmimauuyokiyokiiyam. Mi kiriirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainae. Mi iikam nhirim kiriir yai wakaeyoknam, simiirin iriipi hiriinan. Ɨriig.

5

Siyiuin inkam siboboiniu haiginiuwiyin

1 Mi kira inkam adiyaowaeyin siir kipi nikwao boin. Niingaka. Mi kira siirin hiinsima boin kira boiniya kiriir adin siir hiinsima mi saiir hiriinan.
2 Mi kira whranisisimim simiirin sibgu siboboiniu haiginiu kira siboboiniu haiginiuwiya saiir hiriinan, kira wig adiyaowaeyim simiirin yaeya siyiu kipi swoki tir hiriinan siyiu iiirar swoki tir, kiriir yopuwai biyieya saiir tiri siyiuin siir hiriinan. Mi kira wig kopak mwiigakim simiirin ti hiriinan siyiu kaimwowin kiriir yokmana saiir siboboiniuwiyin mi siir hiriinanar swoki tir, yaeya siyiu kipi tir. Mi kiriir kwoinin simiiramin rirmiiyar dwo, dimin whirki kipi kinyiskaigi. Ɨriig.
3 Mi kima iikamim naingwo tibmiiyim mi kima wig igibae niingaim ad pomou karamaeyim, simiirin sibgu kigrirao.
4 Mi saeya yinisim mi namoukaki niuwi mi sima saiirin wi sibgu kigrirao, biiya saeya niki imiiyae whrokwhrokmaiya saiir hiriinan. Mi iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siirim, sima ti hiriinan siyiu iiir sibgu onkworinu. Mi Adi Komii siya wi ogmwomir karam nwoki.
5 Mi wig igibaeya ad pomou karamaeya saiir kwoinin Adi Komii siiraramar bidi yaingwo iskiya mi saeya ina naingwowa Adi Komii siya wa hauuwi. Mi saeya nii nabie pa sriinanae, Adi Komii siya saiir kigriraowim.
6 Mi wig igabaeya iga saiira hinda tinda nokwowiya mi nae min saiir kipi nikop hauu ae. Saeya ini naoni piunan ywowa.
7 Mi kira simiirin igaokak dwoki ti siyiu hiriinan iiiramin. Mi sima wi boin hiuriyiu rani, simiirin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima nwoki inokninkini, siyiuin wig igibae kigriraowiyin. Mi sima wig igibaeyim mi sima, simiirin wi iripa hiuwiyopmasu rani. Mi sima wi nidid rani. Niingaka. Mi simiir iga wi hinda tinda nokwo rani.
8 Mi inkamin siir piugan aiir nikop hauu ae karam nwowi, yio siyiu miiyik rani. Mi inkamin siirgisiir wig yinim simiir whinmiminae karam nwowi, yio ti hiriinan siyiuin siyiu miiyiki miiyik rani. Yio hiriinan inkamin Adi Komii siir yaiya digiumii saiir haimriyiugigi. Mi inkamin naingwo tibmii karam nwowiyin, yio ini inkam biyie ywowin. Mi inkamin ti hiriinan siyiu iiir tiriyin

yio siyiu miiyiki miiyik rani, ini wranan ywowin. Siya ini ti inkamin naingwo tibmii karam nwowin, ini siir haiburin.

9 Mi wig igibaeya biewiyim kam nwoima nwoki, 60 mi saeya kam nwiruwaniyar nwowi mi kira saiir inigin yokwoni wa winaowid. Mi iikamim naingwo tibmiiyim wi saiir kigriraowi.

10 Sima bidiya kigim saiir siyiuin, saeya iga hinda tinda bi nokwowika. Mi saeya yinar mi whinmiminaeika. Mi saiir kwoinairgar mi prii naingwo hauu aeika. Mi iikamim naingwo tibmiiyim big nasmirwaiya simiir nwokai wini mi nae minim iikamim om whiranim simiir hauu aeiki mi iikamim hikak nwowim saeya simiir mi kigriraowi mi saeya mii miiyik simiir mi mirii mi ta wig hiriinana saiir inigin kira yokwoni wa winki.

11 Mi kira wig wismii niingam simiir inigim yokwo wara kipi win. Dimusi rani, simiir kwoinim kam nwowam swoki aingwowi. Mi sima wi Krais siir siyiu iiir haigingigi digiuwa.

12 Mi ta biiya sima niki ombointibmiigiya Krais saika, sima saiir haiburgigi. Mi iikam nhirim sima wi yaiiga saiir mi iniuwi.

13 Mi siyiu whirin wi sima mi tiri hiniingin sima iki omakam sim sibii idwodwokaiyami mi sima wi maeyau maeyauwim, sim nidwo ninkimikna amtibi. Mi tiki hiriinan yai bibiyieyim yim wi iikamim simiir whwonkam ida kipi boin. Mi sima miimin bi miriigim hinda whisariiyar priiyapmamairi.

14 Kariir kwoinin ha naingwowi, wig wismii niinga sima ha ti swoki onkwona. Mi sima yinisim naokainaei mi wig sima wi simiir mii imiirar nwoki kigriraowim. Mi iikamim io krimiir nwowiyim mi nae whwokwoka krimaka nae karam nwowiyim sima wi yai bibiyie krimiir kinaopitkaigai boin tani. Niingaka.

15 Kira dinokninkin, ti hiriinan wig wismii niinga nhirim, sima Adi Komii siir siyiu miiyik siir bidi haiburgigim mi ini Setan siir siyiu iiir yapnamim. Mi iikamim sima simiirin asi nigbumbukim. Sima siyiu miiyik tiriiki waeyao.

16 Mi wig wismii niingam simiir piugana, saiir hiran iikam nhirim naingwo tibmii mi simiirin simar kigrirao. Mi ti wig wismiiya mi ta saiir hiriinan hika, ya Adi Komii siir omakan iikamim simiir kipi hauu. Mi ti wig wismii niinga nhirim ad pomou karamim, simiirin Adi Komii siir omakan iikamim simar kigrirao. Ɨriig.

17 Mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, sima mii miiyik miiyik sibgu mirii. Mi yaimin simiir boinmimauuwi mi simiir nowimwarkaiyiuwi mi sima simiirin sibgu kigrirao. Mi simiir umirin wi kourig dii.

18 Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kira bulumakau siir yaiya saiir kougripikou, witin siya nokwo namnadgiyim simiir naesiyin. Mi ini hiriinankinar ywowin, inkamin mii miriiyin, siya wi whisarii pi miriisi, siya digworaekwowar timi hai.

19 Mi inkam nwirki inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim yai simiir boin hiuriyiugi mi kima wi siir yai aiir kipi wakae. Niingaka. Mi nwis nwoima nwokiswo, sima wara boinkiswo aeya nik rani.

20 Mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima siyiu biyie tirkin mi kira simiirin iikam whiekakim simiir whwonkam ida dikmiininkinhaiginiu. Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima wi nwoki wakae ninkiounakiyim.

21 Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi Krais Jisis mi Adi Komii siir paekwosim ieya ti digworaekwowim yokwoni kara win hauugiyim kiriiram, kara igaokak nwokikin. Kira ti digworaekwowim simiir sibgu donkworinu

kripkai mi wadieyin nhirmiyarar kipi nwo mi nhirim simiirin io whwonkam kipi kao. Niingaka. Kira simiirin wadie kinar dwo.

22 Mi kira inkamin Adi Komii siir mii miriiyamin, siirin aisiima kipi niki okmwin okwo haiginiu sasau. Mi kira inkamin dimin biyiekakin siir nokmwin okwowi mi sima wi hiriiyar naingwowi, ni kira iriipi hiriinankakin. Mi kirasiyar kigriraona mi kira piu rirmiiya nwoki owi.

23 Kira op niinga kipi kwiyae. Niingaka. Kira op wain haimii wara kwiyae, ta kiriir mai mhii tir nwokaiya saiir digiyim.

24 Mi iikam nhirim simiir dimin biyieyim idowiiya nwowim, yim kira simiirin ina kig ninoknинkinim mi kira wi simiir boiniyopnatkaigi. Mi nhirim simiir dimin biyieyim idowiiya nwo karam nwowim, mhoiiya sima wi idowiiya nwo iuguski.

25 Mi hirii hiriinan kinar tani, iikam nhirim simiir siyiu miiyikin, yio wi idowiiyar mi owi. Mi kira wa kig ninoknинkini mi nhirim idowiiya nwo karam nwowim mhoiiya wi idowiiya nwo iuguski. Iriig.

6

Ta yaiya mii niinga priimiriiyim kamim simiirga

1 Mi kamim whisarii mii priimiriiyim, sima simiir biiyan inkamin simiir mii kigriraowiyin, siir yai aiirara sibgu wakaeyokna mi sima siir inig iiir hainan. Mi sima hiriinan tiri mi iikam whiekakim sima wi krimiir boinikikasna rani, ta Adi Komii siir yaiya krima boin boinmimauuwa.

2 Mi kamim whisarii mii prii miriiyim sima ha kigi, simiir biiyan inkamin simiir kigriraowiyin siya naingwo tibmii mi sima wi hiriiyar naingwowi siya krimiir nomiiyaugin. Mi sima wi ha kipi naingwo siirin wi sima ninkin idwowi. Niingaka. Simiir kwoinin mii aiirama hiririukikin. Mi ta miiya sima miriiya siir, saeya wi hiriiya namyokiyokii. Dimusi rani, siya ini simiir naingwo tibmiiyan inkam nomiiyau nwir ywowin. Iriig.

Inkamim niksisae owomwarkaiyiuwiyim mi dimin mwoni haii akani yaiga

Timoti kira simiirin hirii hiriiyar siboboiniu haiginiu ti digworaekwo whiekakim simiirin.

3 Inkamin ti Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siir yaimwowa yaewan saiir kindiyiuwangigi mi siir kwoin arar priinaingwo boini.

4 Mi ti inkamin siya pi nantamyiryirkin, siya ninoknинkin simkak nwo rani. Niingaka. Siir kwoinin hindara kinswo ounaeikin, diminsimkar windi pi siyar nini hopswo iuwi mi sima pi saiirsiyar nhinaigin okwowi. Mi iikam whiekakim sima asi ninkininini mi sima yaii yaiiya asi mi ninii nansaonanaei. Mi iikam nhirmi asi mi yaswaiyiui mi iikam nhirim asi mi priboin hiuriyiuwi.

5 Mi kripiinanii asi kigi mi tiki hiriinan iikamim simiir kwoinim ini hab-wowhaeni kwoinan ywowim mi sima ti hiriinan digworaekwo biyieyim simiir asi tirkiyami. Mi sima ta yaimwowa saiirin aru asi nwokim. Sim kwoinim hiniina naingwokim, wou nikwo aeni siyiuin siyairgin dig-woraekwo hoimgak haiwiniyin mhoiiya.

6 Ihi, inkamin Adi Komii siir siyiu iiir napiyin mi siir kwoinin ha naingwowi, kara digworaekwokaki mi iuwi yio ini mi owin, siya mairgimairga ti hiriinan siyiu iiiramar timi o. Siya inkamin digworaekwo hoimgakak nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.

7 Mi iiya apu saeya naokainakiyim krimiirin, krima diminsim whir swoki hainananini rani. Niingaka. Mi iiya krima mi ao nami wi iriipi hiriinan, niingar mi haingikaigi.

8 Mi krima yiuis nae minkaki niuwi mi wi idib idib haiyam kipi swoki aingwo. Niingaka. Ti hiriinanim ini digar mi owim.
9 Mi iikamim umir digworaekwo hoimgak haiyam naingwokwonanaeyim mi simiirin wi Setan siya nanmaiwarkainaei mi sima digworaekwowim simiir kinsiis haiginiu karam nwowiyim wi simiiram kigmairi. Mi tiki hiriinan iikamim wi sima nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.
10 Mi iikam nhirim umiram naingwokwonanaeiyim mi ti hiriinan siyiuin siyairgin dimin biyie tiriyin. Mi ti siyiu hiriinanin siya kiyaigin mi sima Adi Komii siir siyiu iiir asi nonkwo iuguskikim. Mi sima, sima sima asi nonkwobumbu ninkinakim. Mi simiir kwoinim ini hinda haigiyiskaikiyim. Ɨriig.

Kimiir naingwo tibmiiya saiirin sibgu donkworinu kripkai

11 Mi kira ini Adi Komii siir inkam ywowin. Mi kira ti hiriinan diminin siirin digiumii haigingig. Mi kiriir kwoinin siyiu miiyiki miiyik tiri siyiuin siirgisiiramar daingwo hiririukripkai mi iga hinda tinda kipi nokwo. Mi kwoinin simiiramar daingwo irkak mi simiiramar daingwokwonanae. Mi kira iikam whiekakim simiiramar daingwokwo mi kira sibgu dokworinu mi kira inkam miuunan dwo.
12 Mi kira kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir haiyam naingwowi mi kira inkamin ig ninkininin iwitiyin bii niwit okwowam mi siir hiriinan ti o ig ti wiriiyik mi Adi Komii siya kiriirin wipi hauuwi. Biiya Adi Komii siya kiriirin hiriinanam nikiunakin ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirim, kira boinmimauuwa kiriir naingwo tibmiiya saiir, iikam whiekakim simiir whwonkam ida.
13 Mi digworaekwo whiekakim simiirin kwoinbudin omwai waiyaiyin Adi Komii siyar hauugim. Mi siir whwonkam ida mi Krais Jisis siya, inkamin siir naingwo tibmii aiir boinmauuwin Pontias Pailatni whwonkam ida mi sowiir whwonkam ida, kara ta yaiya kiriirin igaokak asi nwokikin.
14 Kira wi mintarao Adi Komii siir yaiyim igaokak siya nwokiyim kira simiir ti wakaeyok kigna diriraerar. Mi kira wi kipi swoki itapyokmimin. Mi kiriirin wi inkam nwirki kipi boin hiuriyiu, wi hiriiya damyokiyokii. Mi wi Jisis Krais siyar nwoki imbini kakim.
15 Adi Komii siya bidi yimbinin iiya idowiiya siya nimbiniyana mi siya wa nimbiyami. Adi Komii siyairgin inkamin mairgimairgaeiyin. Mi siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin. Mi siyairgin biiki biiya whiuwiniunan nu kigriraowiyim inkam komii komiiyim simiir biiyin ini siyar swoki owin.
16 Mi siyarin wi swoki ao rani. Niingaka. Wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi maeyaua siya nwowiya hir niuyaeiya paeya ya ini kirie ywowaowa mi iikam wi saiir kingiin napkinmasu rani. Mi siirin inkam nwirki bi kigsrankin biiya mi tariinan. Niingaka. Siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin iinokiinok. Mi siir inig iiirin ha timi hainan mi siirin ha timi boin mairgimairga haiginiu iinokiinokin. Ɨriig.
17 Kima kamim nu tiran digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima wi simamar kipi naingwona. Mi sima digworaekwo whiekakim nu tiranim sibgu o kripkai karam nwowiyim simiiram kipi nikpitkii. Mi sima Adi Komii siiramar dikpitkii kripkai, siyairgin digworaekwo hoimgakim piu nhiinmi kiniyim iinokiinok sim hauuwiyim.
18 Kamim digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima mii miiyik miiyik imiirar sibgu mirii. Mi sima digworaekwo nhirim hindara priihauu inkam nhirim simiirin.

19 Mɨ sɨma hɨriinan tɨri mɨ sɨmiiramɨn wɨ digworaekwo mɨiyɨk mɨiyɨk kasa haɨngiriyɨu haigɨn tani nɨnomor kou hɨrɨn, wɨ Adi Komii siya hauuwi mɨ wɨ sɨma nwokɨ haiyɨm kwoɨnbudɨn omwai waiyayokiyokɨiyɨn. Ɨriig.
20 Timoti, ta mɨiya Adi Komii siya hauuwa kɨriir, kɨra saiirɨn sɨbgu kɨgrɨrao. Mɨ kɨra yaiya hindara nɨnkɨn wamwarkɨi boɨniya aru saiirsi dwo. Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm ha mɨ aɨngwowi, ya nɨnokɨnkɨn mɨiyɨk hauu haigɨnɨuwika. Nɨingaka. Yapi nɨksɨsaei.
21 Mɨ iikam nhɨrɨm yɨm ɨna nonkworɨnu krɨpkaiyɨm ta yai nɨksɨsae aiirɨn mɨ sɨma naɨngwo tɨbmiiya Adi Komii siirɨm, sɨma saiir bɨ swokɨ tɨsɨryɨskaigɨm. Nɨingaka. Mɨ kariir kwoɨnɨn ha naɨngwowi Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir naɨngwobumbu mɨiyɨka wɨ kɨmaka nwokɨ owɨm. Ɨriig. Kariir yaiya ɨni dɨg ywokiya.

2 TIMOTI

Mi iiya Pol siya maeyauwa mii biyie miriiya saiir hirar niki hiugripkiikikaiyin om komii Rom hir, mi siya ta yokwowa pasta Timoti siiramin ha winkikin. Mi iiya Pol siya hiriinan kigninokninkinin siir naoni iiya ini kingiin nwowa, mi siya Timoti siirsi naingwoyimiyokin mi siya ta yokwowa mhoiiyana asi swoki winkikin Timoti siir boinkiyam hiniin siyiu iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim simiir kigriraowiyin. Friig.

1 Kara Polkin kara Krais Jisis siir yai naboinmamauuan inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya nikropkikin kariirin siir yai aiir napboinmamauuam iikam whiekakim hinda tindanim simiir. Ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siya nimbin tibmii kimaigiyin iikam yipiki Krais Jisis siiram naingwo tibmii mi wi simiir hauugi.

2 Timoti kira ini kariir yinisimnan ywowin. Mi kara ta yokwowa kiriiram winkika. Adi Komii siya mi Krais Jisis krimiir Biiyan Inkam Komii ieya, sowa nwoki hauugiyim naingwobumbu mi naingwoyimyok mi kwoinin nongwomamair aei ikin. Friig.

Krima yai win kibiya saiirsi kipi kaiyirou

3 Kariir yidiwi wanwiyaeyim sima Adi Komii siir siyiu iiirar napkim mi an kara wi siirar mi api. Siya kara kiriiram naingwowin mi kara Adi Komii siiram boin wadieki kiriiramin. Mi kara nii nabie kiriiram sriigin.

4 Mi iiya kara kiriir haiburgigin mi kara ina swoki aingwowoknakiyin, iiya kiriir ouwoba saeya griekiinaiiniya. Mi kara kiriir kignakiyam naingwowi mi kariir mairgimairga wi prasae nwo rani.

5 Kara ina ninokninkinin, wa kiriir naingwo tibmiiya kaimwowairga, niksisae rani. Ta hiriinan naingwo tibmiiya biiya kiriir apaiya Lois saeya hiriinana saiir nwoki haiga mi kiriir apua Yunisa iriipi hiriinan. Mi an kara ina ninokninkinin ta hiriinan naingwo tibmiiya, kiriir waraurin ina mi owa.

6 Mi kara kiriir kwoin iiir asi swoki hiurworwokaigi. Ta miiya kira ninokninkina Adi Komii siya priihauugiya kiriir, siya kara siiram sriiya mi kariir iina ha nonkwowa kiriir piu aiir mi kira ta miiya siya priihauugiya kira ninokninkina, kira saiirin sibgu donkworinukripkai mi saeya wi paenan hiriiyar diudkripkai, wi niutinginan kipi nwo.

7 Whisarii rani, Adi Komii siir naeyiuin krimiirin nidid kwoin bi hauugin. Niingaka. Siya krimiirin kirie hauu haiginiugin. Mi siyiuin iikamim naingwokwo nanaeiyin siirin wara mi inkin hauugi. Mi siyiu biyieyin inkam niyopakaiyiu karam nwowiyin siirin warar mi inkin hauugi krimiirin.

8 Mi kira niimwo wi kipi kaiyirou Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauusiyin, an kara omaka hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaii inkamkin mi kira niimwo kariirsi kipi kaiyirou. Mi kira Adi Komii siir kirie saiir hiriir dikpitkiikripkai. Mi kiriirin wi siya nwoki whinwo haiginiuwi hik kanaka haiyam, siir yai win kibiya saiir boimimauuam.

9 Krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakin mi siir iikam asi nwokim. Mi siya krimiirin mii miiya krima miriiya saiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Siir naingwobumbuwa saeyar nanmaiwarkainakin krimiirin. Bidi bidiniyarin, iiya Adi Komii siya nu ninomor sowiira nonkwokwowin mi siya Jisis Krais siiramin nua krimiiram tiri nikrop iuungiyamin saiirar nimbin tibmii kimaigin.

10 Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya mi tariinanin inkamin krimiir nanmaiwarkaina haiiyin Jisis Krais siya idowiiya

bidi yimbiniyin. Mi krima Adi Komii siir naingwobumbuwa saiir asi ninokninkini. Mi krima tariinanin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin, siir siyiu miiyik iiir asi ninokninkinkini. Ta yai win kibiya krimiirin saeyar nowomwarkaiyiu haiginiugim.

11 Kariirin Adi Komii siya nimbingikin aposel inkam nwowam, ta yai win kibiya saiir napboinmamauuam. Mi kara yai napboinmamauuan mi nowomwarkaiyiuan inkam asi nwokin.

12 Mi kara hiriinan miiya hik saiirsi asi haigin. Mi kara niimwo saiirsi bi kaiyirougin. Niingaka. Mi kara ina ninokninkinin mi ina naingwo tibmiiyin siiramin. Ta miiya siya hauugiya, siya saiirin wa kigriraowi mi saeya wi biyie nwo rani, wi hiriiyar namyokiyokii. Mi wi ta ii komiiya siya swoki itana, wi saiirar nadigiuwi.

13 Ta yaiya kara nowomwarkai haiginiuwa kiriir kira saiirin sibgu wakaeyokna mi wi sibgu donkworinukripkai. Ya tariigina ya hindara niisiimauu haiginiugika kiriirin. Mi kira Jisis Krais siirimar daingwo tibmiikikin. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar daingwo irkak. Dimusi rani, kira ini Jisis siir isid ywowin.

14 Mi ta Adi Komii siir yai win kibiya Adi Komii siir naeyiuin siya hauugiya krimiir mi kira saiirin sibgu donkworinu.

15 Kira bidi yinokninkinin, nu komii Esia hiran iikam whiekakim sima kariir bidi haiburgigim mi ti inkam nwiso, Fiselas mi Hemosenis yio iriipi hiriinan kariir bidi mi haiburgigo.

16 Kara ha naingwowi Biiyan Inkam Komiiyin siya Onesiforas simiirniyin igi haigi idwokaigi. Mi ii kasa rani, siya kariir nikpimpitmai haiginiuwin. Mi siya niimwo kariirsi bi kaiyirougin. Kara ti tir nwokaiyin, ta omaka hiuyokiyokaiya saiir. Niingaka.

17 Ɨiya siya om komii Roma tiriir nitin mi siya miinan napmiriiyokiyokiinikin kariiramin mi ini kariirar ini kigniyin.

18 Kira bidiya iki inokninkinin digworaekwo whiekakim iikamim naingwo tibmiiyim simiir hauuwim iiya kara om Efesas hir nwowa saiir mi kara ha naingwowi, Biiyan Inkam Komii siya siirsi daingwoyimiyok, ta ii komiiya siya tiriir swoki itana. Ɨriig.

2

Kira Krais Jisis siir sau nimbignan inkam kibi dwo

1 Hae Timoti! Ti kariir yinisimin krima ini Krais Jisis siir isid ywowin. Mi kira ta siir naingwobumbuwa saiirin sibgu donkworinukripkai. Dimusi rani, kira ini siir isidin siir ywowin mi kira wi kirieyar dwo.

2 Mi kira bidiya wakaekiyin yai whiekakim kara nowomwarkaiyiuim, iikam whiekak nhirim naingwo tibmiiyim simiir. Mi ti hiriinan siyiuin kira wi siir tir, kamim wi kiriir nwoki kig ninokninkinim. Mi sima wi Krais Jisis siir mii aiir sibgu mirii. Mi yim sima iriipi hiriinan wi iikam nhirim simiir mi owomwarkaiyiuami.

3 Kira Krais Jisis siir sau nimbignan inkam miiyik dwo. Mi iiya kira hik haiiyim kira Krais siir isidin krima haiya saiir hiriinanar timi hai. Mi kira wi haimni hiniin kipi krii.

4 Mi inkamin sau ninitan inkam nwowi mi siya oman miipai miipaiyim simiirin wara kipi nonkwo. Niingaka. Mi siya inkamin siir bii nwowiyin, siir yai aiirarar wakaeyokna iski. Mi siir biiyan inkamin wi ogmwomir karam nwoki.

5 Mi inkamin ig ninkikin iwiti bii niwit okwowam mi siya ta gwowa saiir
siyiu iiirara sibgu ap. Mi siya hiriinan tir karam nwowi siirin wi kauriirgi.
6 Mi inkam numir numira niiyok ninkin nanaeyin sasae wai kwowi mi bii
wi siyar ninguguae.
7 Mi ti boiniyio yai kwoimim kara boinkiyim kiriir, kira sibgu
donkworinukripkai, kira wi kipi naingwo owou. Mi krimiir Biiyan Inkam
Komiiyin kiriirin wi siyar nwoki hiurworwokai haiginiuwim, ti boiniyio yai
kwoimim simiirin.
8 Mi kiriir kwoinin Jisis Krais siya naonama mi siya swoki isiin idwowa ie
hirankin saiirimar daingwokwokripkai. Mi siya krimiir brougaeyin Devid,
siir isidin siir hirankin nitkin mi ta yaiya kara boinmimauugiya mi saeyairga
yai win kibiya.
9 Mi ta yaiya kara boinmimauua mi sima kariirin saiirsi nonkwobum-
buninkin haiginiugim, inkam biyienan nwowam. Mi kara omaka
hiuyokiyokaiya saiir asi nwokaigin. Mi kamim ta yai win kibiya io saiir
kwowiyim mi kariirin sima hiriinansi hiugripkiikikaigin. Mi kara ta omaka
hiuyokiyokaiya saiir asi nwokaigin. Mi sima wi kariirara hiugripkiikikaii mi
Adi Komii siir yaiya, saiirin wi wara nikidiu rani. Niingaka.
10 Mi iiya sima kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwi mi kara saiirsiyin
wi nidid rani. Niingaka. Kara wi hirii hiriiyar miriiyokiyokiiyami. Dimusi
rani, tiriiginin wi iikamim Adi Komii siya nibingiyim siir iikam nwowam
wi simiir nwoki whindiriraerar haiginiuim. Mi yim sima iriipi hiriinan wi
Jisis Krais siirim nwoki aingwo tibmiiyim. Mi wi ti kwoinbudin omwai
waiyayokiyokiiiyin wi siir nwoki haiyim mi sima wi saika nwowi om kibiyin
nii nwo karam nwowiyin siir hirin.
11 Ta yaiya iikam whiekakim krimiir boina,
yai kaimwowairga, iiya krima ta Krais Jisis siir mii aiirsi haii hik mi ha
naonami ya dimin karamaeka, mhoiiya krima wi kwoinbudin omwai
waiyayokiyokiiiyin wi siir swoki hai, siir hiriinan mi krima wi saika
nini owouwi.
12 Mi iiya krima hirii hiriiyar tiriyokiyokiiyami mi mhoiiya krima wi saikar
ninkin owi, digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi iiya krima siirin
digiumii haimriiyiugigi mi yio siya krimiirin wi hiriinan digiumiiyar mi
haimriiyiugigi.
13 Siya krima Adi Komii siir nimbin mhiumiuwiyim mi siya krimiirin
bi nimbin mhiumiuwikin. Niingaka. Siya nimbiniyim, pi kaimwokinar
nwoyokiyokiiyami mi siya siyar bi swoki iksisaeikin. Niingaka. Friig.

*Inkamin Adi Komii siir mii aiir mirii nonkworinukripkaii mi siya wi ogm-
womir karam nwowi siirin*

14 Mi kira ti yaiyim simiirin hirii hiriiya boin naingwokripkai iikam simiirin.
Mi Adi Komii siir whwonkam ida kira simiir dokwao boinki, sima dimin
sim whirin siir siirar kipi ninkinwamwarkii boin tiki hiriinan siyiuin siya
iikam imiirin wi miiyik nwowaiginiu rani. Iikamim ta yaiya saiir wakaeyim,
simiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwi.
15 Mi kira Adi Komii siir mii aiir sibgu mirii mi siya kiriirin wi ogmwomir
karam nwoki. Mi wi niimwo kaiyirou rani. Niingaka. Kira Adi Komii siir
yaimwokiyaimwowim simiir nowomwarkaiyiuwan inkam dwo.
16 Mi kira kamim yai bibiyie boiniyim simaka kingiin kipi nwo mi kira
kamim dimin simin siir siira mi inkinwamwarkii boiniyim simaka kingiin
kipi mi o. Ti hiriinan siyiuin siya inkam kiyopsibgikikaigigiyin dimin biyie
tiram mi ta simiir dimin biyieya wi komiiya nasae owouguski.

17 Mɨ ta hɨriinan yaiya ya ɨni paowai biyɨenan ywowa, wɨ komiiya nasae
iyopbwaekɨn taraoki. Mɨ tɨ inkam nwɨso Haimenias Failitas sowiir yaiya ya
ɨni hɨriinan ywowa.
18 Mɨ sowa tɨ inkam nwɨso siyɨumwoni sɨbgu apiyɨn siyɨuɨn siir haiburgigo
mɨ sowa yaimwoni bɨ sɨbgu owomwarkaiyɨugo sɨmiirɨn. Mɨ sowa hɨniɨna boɨn
iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir bɨiyan siyɨu biyɨeyɨm bɨdi yaonamɨm mɨ
sɨmiir pɨugɨna ɨni Adi Komii saɨkar nwowɨm. Mɨ mhoɨiya sɨma swokɨ aonami
sɨmiir pɨuɨs biyɨeya ɨenau kikaigi mɨ sɨma wɨ swokɨ ɨnsiin ɨdwo rani. Nɨingaka.
Mɨ ta hɨriinan yaiya, iikam nhɨrɨm sɨmiir naɨngwo tɨbmiiya saeya kiyopsɨbgi
haigɨnɨuwi.
19 Mɨnsika, Adi Komii siir isidɨn wɨ siir siyɨumwowɨn wɨ siir haiburgig
rani. Nɨingaka. Adi Komii siir isidɨn ɨni yɨnpaenan ywowɨm, siyar ninansiin
okwokrɨpkaigiyɨm mɨ sɨma wɨ hɨriiyar nokwoyokiyokɨii. Mɨ dimɨn whɨrkɨn
sɨmiir kɨnankɨuwi mɨ sɨma wɨ ganmi wanmi kɨn tani. Nɨingaka. Adi Komii
siir isidɨn ta yaiya saiir hɨriinanka. Mɨ yai nhɨrɨm Adi Komii siir Yokwo Komii
aiir wɨnkiyɨm, hɨniɨna wɨn boɨnkikɨm Adi Komii siya siir pɨugan aiirɨn bɨdi
yɨnokɨnɨnkɨnɨn. Mɨ yai gwɨra siya wɨnkiya ya hɨniɨna boɨnkika iikam nhɨrɨm
sɨma ha naɨngwowi nɨm krɨma bɨdi yaɨngwo tɨbmii kɨinɨm Adi Komii siirɨm
mɨ sɨma siyɨuɨn dimɨn biyɨe tɨriyɨn, siirɨn wɨ tɨ haiburgig.
20 Ta yaiya hindara boɨniyɨoka mɨ ta omaka komiiya saiir yainaua,
mobmɨrpai mobmɨrpaiyɨm ɨni hɨr nwokaiyɨm. Nhɨrɨm golni nonkwokwokɨm
mɨ nhɨrɨm nuni mɨ nonkwokwokɨm mɨ nhɨrɨm kɨrɨekɨm mɨ nhɨrɨm kɨrɨe rani,
hɨniɨn hɨniɨna nonkwokwo haigigɨm. Mɨ tɨ gol silvani nonkwokwowiyɨm, yɨm
bɨmbɨuwi rani. Mɨ sɨmiirɨn wou nikwo aeni ɨiya saiirara haigɨn aeikɨm. Mɨ
ta pae nu mɨni nonkwokwowɨm yɨm dimɨn karamaeka, yɨ hɨriiyar prɨi haigɨn
aeikɨm ɨi niinga niingam sɨmiirɨn.
21 Mɨ inkamɨn siir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiirɨn digɨumii haimriiyɨugigi mɨ tɨ
inkamɨn siya wɨ mobmɨr mɨiyɨkɨm wɨ sɨmiir hɨriinan nwowi. Mɨ Adi Komii
siya siirɨn wɨ mɨi mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiirara hauu haigɨnɨuwi siirɨma nwokɨ
mɨriiyɨm.
22 Mɨ kɨra ɨinokɨinokɨn yainan whrankɨm tɨri siyɨuɨn siirsi dɨdamriiriid. Mɨ
kɨra iikamɨm siyɨu mɨiyɨk sɨbgu apiyɨm mɨ nɨmbin kisɨna karam nwowiyɨm mɨ
iikam whɨekakɨm naɨngwoɨrkakiyɨm mɨ kwoɨn hiinsɨma nwowiyɨm sɨmaka
dɨtɨnakɨukrɨpkai.
23 Mɨ yai prɨiboɨn prɨiboɨn nɨnkɨnwamwarkɨi boɨniyɨn siyɨuɨn, kɨra wɨ
hɨriinansi dɨdamriiriid yɨm tɨ hɨniɨn yaiyɨm sɨmaɨrgɨm yaiiyam nhɨnaigɨn
okwowiyɨm.
24 Mɨ inkamɨn Bɨiyan Inkam Komii siir mɨi aiir mɨrii mɨ siya wɨ ɨo wh-
wonkam kɨpi nanao iikam nhɨrɨm sɨmiirɨn. Nɨingaka. Siya wɨ ɨgi haigi
ɨdwokaigi sɨmiirɨn mɨ mɨi sɨbgu nowomwarkaiyɨuan inkam nwowi mɨ siya
wɨ inkam mɨuunan dwo.
25 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi iikam nhɨrɨm siyɨu mwoni nap karam nwowɨm mɨ
kɨra sɨmiir nɨkaigɨnɨuwi mɨ kɨra sɨmiirɨn wɨ ɨgao yai kɨpi boɨn. Nɨingaka.
Mɨ kɨra sɨmiirɨn hɨriinan tɨri mɨ sɨma wɨ kɨriir yai aiir wakaeyoknaei. Mɨ
sɨmiir mhɨi kwoɨnɨm wɨ nwokɨ ɨmkpɨt haigiyɨm. Mɨ sɨma ta yaimwo aiirɨn wa
nɨnokɨnɨnkɨni.
26 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi mɨ sɨma wa sɨbgu nɨnomokɨnɨnkɨnki. Mɨ ta hira, Setan
siya hɨugrɨpkɨikikaiya sɨmiir wɨ sɨmar nikwoyarkinanini. Ɨriig.

3

Ɨiya dɨgi mɨ siyɨu bibiyɨe whɨekakɨm wa nɨmbiyami

1 Timoti kira ta yaiya saiir daingworinu kripkai, iiya ti nu ie digiyana mi wi
hik prasae prasae swoki imbiyam tani, iikam whiekak imiirin.
2 Mi sima wi simamar naingwonae mi simiir kwoinin wi umir siyar nonkwo
kripkai mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainani mi sima wi bigiriyir
prasae kintani mi sima wi yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna rani.
Niingaka. Mi simiir kwoinin wi mairgimairga nwo rani mi sima wi Adi Komii
siirim naingwo rani. Niingaki, niingaka.
3 Mi sima iikam nhirim wi whwoka whwoka sima nwo rani. Niingaka. Mi
sima simiirsiyin wi naingwoyimyok rani mi sima wi simiir mi igbumbuwi mi
sima wi kripii nanii saiir mi kigi. Mi sima iikamim simaka wi niinii nansao
prasae kintani mi sima wi siyiu miiyik tir tani.
4 Mi simiir nomiiyauim simiirin wi wir sima napwouwi, omomin sau niniti
iiirin. Mi simiir kwoinim wi hindara niwit paomaiki mi sima wi simamar
naingwonaei. Mi wi om tir napmamairama naingwowi, wi miiyam naingwo
rani. Niingaka. Mi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyiugigi.
5 Mi sima Adi Komii siiramin nhinmi piuargar kini, kwoinin nhinmi wara
kintani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir kirieya saiirin pi yaewan mi
kindiyiuwangigi. Mi ti hiriinan kamim, kira wi simaka kipi nitapiyoksran.
Niingaka.
6 Mi ti kamim ini wigim hinda sima sima sibwomaeyamiyim pi simiir
omaka imiir sibii sibiiyami. Mi yim ti hiniin wigim simiir kwoinim ini dimin
biyieyim biiya sima niki tirim ini simiirsiyar niki haigiyiskaiyim. Mi simiir
kwoinim ini digworaekwo biyieyim simiiramar naingwo kripkaiyim. Mi iiya
sima ti wigim simiir omaka namiyim mi simiirin yaiyim pi simiir kwoinargar
nini kinap itkaigai boiniuwi, sima nwoki wakaeyoknam.
7 Mi ti hiriinan wigim sima iki kampai kampaiyim simiir yaiyim, simiir
wakae ninokninkinamar naingwowi. Mi sima ta Adi Komii siir yaimwowa
saiir ninokninkinim wi dig nwo rani. Niingaka.
8 Mi ti kam hiniinim ini ti inkam nwiso Janis Jambris so hiniin ywowo. Bidi
bidiniyarin sowa Moses saika ninkinwaomwarkiigo mi ti kamim Adi Komii
siir yaimwowa saiirin wi hiriinan tiri, saiir haigin ikwowaisiiyamin. Mi ti
hiriinan kamim, simiir kwoinim miiyiki miiyiknan nwokai rani. Niingaka.
Ini hindara sipimyokaeyamim. Mi sima bi naingwo tibmiikim. Niingaka.
9 Mi ta simiir miiya wi hiriiyar namyokiyokii rani. Niingaka. Sima wi ti
hiriinan priiwhaowae siyiuin siir kigi biiya ti inkam nwiso Janis Jambris sowa
tirin, wi siir hiriinan tiri. Iriig.

Kira ta Adi Komii siir yaiya saiirin sibgu donkwo kripkai

10 Mi tiriiginin yio kiriir siyiu siir hiriinan tani. Niingaka. Ni kira siyiuin
kara nowimwarkaiyiuwin siir napkin mi siyiu kara mi ap ikin. Mi diminin
kira mi kigna diriraerariyim kariir kwoin iiirar mi kira mi ninokninkin aka
kariir naingwo tibmiiya mi siyiuin inkam miuunan kara mi o ikin mi siyiuin
kara mi naingwokwonanae ikin iikam whiekakam. Mi kariir siyiuin ganmi
wanmi kara nwowiyin kira bidi mi ninokninkinin. Mi ti hiriinan siyiupai
siyiupaiyim kara bidi mi ninokninkinin.
11 Sima kariirin siyiumwoni bi tir winkim mi kara hik kimpipisu prasae
bi mi haigin, ti om whoim imiirin, om Antiok mi om Aikoniam mi om
Listra hirin. Mi hiriinan siyiuin sima tirwinin kariir, ha kipi naingwo siya
whwoimoniki mi iuwi. Niingaka. Kirie waiwiigin kariirin Biiyan Inkam
Komiiyin siya hiri whinkinsiis naowid.

12 Mɨ iikamɨm ɨga hɨnda tɨnda nokwo karam nwowi mɨ sɨma siyɨu mɨiyɨkɨn naɨngwo tɨbmiiyɨn siir sɨbgu api mɨ yɨm sɨma ta hɨriinan hɨk kɨmpɨpɨsuwa wɨ wara nɨnkɨn hai.
13 Mɨ iikam biyɨe biyɨeyɨm mɨ kamɨm mwrakboɨni ɨkɨm sɨmiir siyɨuɨn wɨ hɨriiyar tɨryokiyokɨi mɨ wɨ komiiya nasae owouguski. Mɨ sɨmiirɨn wɨ Setan siya mwrakboɨni mɨ yɨm sɨma ɨriipɨ hɨriinan, wɨ iikam nhɨrɨm sɨmiir mɨ mrakboɨni.
14 Mɨnsika! Ta yaiya kɨrar wakae mɨ ha naɨngwo tɨbmiiya, kɨra saiir wɨ kɨpi naɨngwo owou, kɨra wɨ saiir saiira daɨngwonanaekaigi. Kara bɨdi yɨnokɨnkɨnɨn iikamɨm kariir nowɨmwarkaiyɨuwɨm, sɨma bɨ nɨksɨsaekɨm. Nɨɨngaka.
15 Mɨ ɨiya kɨra yɨnisɨm sapɨsapa nɨkɨ owɨn tɨ siyɨu ɨiirɨn mɨ kɨra Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii nwowa ha wakaekɨn. Mɨ kɨriirɨn nɨnokɨnkɨn mɨiyɨk saeyar sɨbgu nɨnokɨnkɨn haigɨnɨugɨn, siyɨuɨn Jisɨs Krais siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨn mɨ kɨra naɨngwo tɨbmii kɨɨni mɨ kɨriirɨn wɨ siya nwokɨ nanmaiwarkainam.
16 Adi Komii sikɨsiyar boɨnkikɨn tɨ yai whɨekakɨm Yokwo Komii saiir nwokaiyɨm iikam ɨmiir nowomwarkaiyɨuwam mɨ iikam ɨmiir nɨisiimauuwam sɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiir mɨ sɨmiir sɨbgu grabaigɨnɨuam mɨ siyɨu mɨiyɨk sɨmiir nɨisiimauuwam sɨma tɨram.
17 Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir iikamɨm tɨ siyɨu ɨiir wakaeyokna api mɨ sɨma wɨ mɨipai mɨipai kɨbi kasa mɨrii rani, Adi Komii siiramɨn. Ɨriig.

4

1 Mɨ Krais Jisɨs siya wɨ iikamɨm naokaowɨm mɨ iikamɨm ɨrkak pɨu nwo ɨkɨm, siya wɨ sɨmiir naunɨ hɨdni. Mɨ kɨra wɨ kɨpi naɨngwo owou mɨmɨn, wɨ hɨriiyar daɨngwokwo krɨpkai. Krais siya wɨ sɨpi swokɨ ɨti digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakam. Mɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir whwonkam ɨda mɨ Krais Jisɨs siya kara kɨriirɨn ɨgao yai asi boɨnkikɨn.
2 Kɨra ɨinokɨinokɨn Adi Komii siir yai aiir tɨ boɨnmɨmauuwam. Mɨ kɨra ɨi mɨiyɨk arar kɨpi boɨnmɨmauu mɨ ɨi biyɨeya kɨra kɨpi nwokɨiyɨu. Nɨɨngaka. Iikam whɨekakɨm kɨriir yai aiir wakaeyɨm, sɨmiirɨn kɨra tɨ boɨnmɨnɨnkɨn haigɨnɨu. Mɨ sɨmiirɨn kɨra hɨrii hɨriiya tɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨu. Mɨ kɨra sɨmiir inkam mɨuunan dwo mɨ kɨra sɨmiir nowɨmwarkaiyɨuwɨm kɨpi piyao.
3 Ɨkɨ ɨi nhɨrɨm mhoɨiya nɨmbiniyamanɨm mɨ iikam nhɨrɨm sɨma wɨ ta yaimwokɨyaimwowa saiir wakaeyɨm wɨ pɨ boriisopi. Mɨ sɨma wɨ yaeya inkamam hansɨri, sɨmiir nowɨmwarkaiyɨuwam. Mɨ dimɨnɨn sɨma naɨngwowiyɨn mɨ sɨma wɨ sɨmiirarar dowomwarkaiyɨu.
4 Mɨ sɨmiir wɨɨnɨm wɨ pɨ kɨbnami, ta yaimwowa saiir wakaesiyɨn. Mɨ sɨmiir wɨɨnɨm wɨ amara tɨ yɨdiwi wanwiyaemi niwiiyɨm sɨmiiram nwowi, sɨmiir wakaeyam.
5 Mɨ kɨrarɨn ɨinokɨinokɨn sɨbgu daɨngwokwokai dimɨnpai dimɨnpaiyɨm nɨmbiyamɨm sɨmiirɨn. Mɨ kɨra nhwo kɨpi whwonkai, hɨk kɨmpɨpɨsu haisiyɨn. Nɨɨngaka. Kɨra mɨi kɨbiya saiirara sɨbgu ap mɨrii, yai napboɨnmamauuwiya iikam whɨekakɨm sɨmiir. Mɨ kɨra saiirɨn haɨmiiyara kɨpi kɨmakɨuna. Nɨɨngaka. Ɨriig.
6 Kara kɨriirɨn mɨnsi boɨnkikɨn, kariir ɨiya ɨni kingiin nwowa kara wɨ kapi naowi. Kariir mɨiya ɨni kingiin nwowa, wɨ sapi dɨgi. Mɨ kariirɨn sɨma nɨsomaowi mɨ kariir nhɨeya wɨ nua naokiinaiinami.
7 Mɨ kara mɨi prasae bɨ mɨriigɨn Adi Komii siir mɨi aiirɨn. Mɨ tariinanɨn kara nɨnkɨkɨn iwɨtni hanɨɨn ɨkɨn dɨg bɨdi ywokiyɨn. Mɨ kara kariir naɨngwo tɨbmiiya saiir bɨ kɨnɨsugɨn. Nɨɨngaka.

8 Kara ini kingiin nwowin wi kapi naowi. Mi miiya kara miriiya saiir digworaekwo miiyik miiyikim, yim ini ninomor kou hir hangiriyiu haiginkwokinim. Mi sima kariirara rani. Niingaka. Ti digworaekwowim Biiyan Inkam Komii siya haiginkwokinim, yipiki iikamim siir siyiu iiir napim mi wi simiir hauuwi. Mi iikam whiekakim Jisis siirim naingwokwo nanaeiyim mi iiya siya nitana saiirim mi naingwokwowim simiirin warargim. Mi wi Biiyan Inkam Komii siyar sibgu ninomokninkin hid haiginiuwi krimiirin. Ɨriig.

Ta yai haimiiya ya kiriiramarar winkika

9 Kara ha naingwowi, kira ha witsisau kariir nini kignakiyamin.

10 Ta yaiya kara boinkiya minsika! Dimas siya kariir bidi haiburgigin. Siya ti nuan siyiupai siyiupaiyim simiiram naingwokin. Mi siya om Tesalonaika hiriir asi namkin. Mi Kresensin yio nu Galesia hiriir yam. Mi Taitasin yio ini nu Dalmesia hiriir yamin.

11 Mi kanaka tirin Luk sasa nwowi. Mi iiya kira kariir nini kigniyam niti. Mi kira Mak siirin wi warar winkin boinani. Minsika! Kariirin mii siya nwoki whin mirii.

12 Mi Tikikasin yio kara bidi yikropkiyin om Efesasa hiriir.

13 Mi iiya kira kariiram niti mi kira kariir yiuisa kara kinirkingika om Troas Kapasni omaka sae, saiirin wi warar winkin hainani. Mi yokwowa iriipi hiriinan. Mi yokwo mimirim kara win haigingikim simiirin wi kipi naingwo owougik, yim wi warar winkin hainani.

14 Mi Alesanda inkamin bras nonkwowiyin, siya kariirin siyiu miiyiknan bi tirkin. Mi ti hiriinan siyiuin siya tirin kariir. Mi mhoiiya wi Biiyan Inkam Komii yamdi siya swoki tiri siirin.

15 Mi ni kira iriipi hiriinan, ti inkamin siirsi timi idid. Siya minam tiri, ta yaiya krima boinmamauuwiya saiir nikwowaisiiyim.

16 Mi biiki biiya kara nini okwo boiniuwa, inkam komii yai hidiyin om komii Rom hiranin saika mi ta iiya inkam nwirkin kariir bi swoki whinkinsiis srankin. Niingaka. Sima kanaka kingiin bi namasugim mi kara pi boriisopi Adi Komii siya hik yamdi simiir hauuwim ta sima kariir haiburgiga.

17 Biiyan Inkam Komiiyin siya ini kinakar nwowin mi kiriirin kirie siyar hauu haiginiugin. Mi kara ta Yai Win Kibiya saiir boinmimauusiyin bi nididgin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Mi Adi Komii siya kariirin omomin sau kanaka ninitiyin, wi simiir iin hiranki asi nanmaiwarkainaei.

18 Mi kariirin Biiyan Inkam Komii wi siya nanmaiwarkainaki iikam whiekakim kariir nonkwobumbuninkinam tirim simiir iinankin. Mi ta iiya siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkaki mi kariirin wi siya nanmaiwarkainanami siir oma hiriir. Mi krima iinokiinokin wi Adi Komii siir inig iiir boin mairgimairgae. Mi ta yaiya, yai kaimwoka.

Nikopkaigiyan yai aeya

19 Mi kira Prisila mi Akwila mi Onesiforas siir yinwig ima, wi simiir tini boiniu, siya yaigiu kimiiram hauugikin.

20 Mi Irastasin yio ini om Korin hir nwowin. Mi Trofimas siirin kara om Mailitas hirin dimusi bi haiburgigin, siya makakin.

21 Mi kira wi kipi nwoki nwo, wa ha witsau. Mi ni wi iiya pankin nwowiya sae pi nitisi. Mi Yubyulas mi Pyudens mi Lainas mi Klodia mi nomiiyau nhir ikim, yim sima iriipi hiriinan, yaigiu kiriir mi hauugiyam mi tiri.

22 Mi kara ha naingwowi, Biiyan Inkam Komii siya wi kiriir paekwosimin saikar ninkin owi. Mi siir naingwobumbuwa iriipi hiriinan, wi kimaka mi inkin owi. Ɨriig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

TAITAS

Pol siya ta yokwowa Pasta Taitas siiram winkika yipikin iikamim naingwo tibmiiyim mhiuisim whirin Krit nikiuwiyin solwara whiii idopwoniya nidwomaiyin siir hiranim simiir kigriraowin. Taitas siya Juda inkam tani, siya Grik inkamkin. Biiya Pol Taitas sowa iripar miriigo Jisis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwa sowar namswoko mhiugribsim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiriirin mi Pol siya siirin hir haiburgig iikamim naingwo tibmiiyim hiranim simiir kigriraowim. Mhoiiya Pol siya ta yokwowa ha winkiya Taitas siiram siir boinmauu wakaekiyam siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin. Ɨriig.

1 Kara Polkin, ta yokwowa kara winkika. Kara Adi Komii krimiir Wanin
siir miiyan inkamkin mi iriipi hiriinan kara Jisis Krais siir aposel inkamkin
mi siyakisiyar nikropkikin kariirin, Adi Komii siirgisiir iikamim yipiki siya
nimbinim simiir naingwo tibmii aiir kiyirimdiyiukikinim mi ta hiriinan
saiirsika mi yipikim siya nimbinim Adi Komii siirgisiirim naingwo tibmii
kiinim simiirim.
2 Mi sima Adi Komii siir siyiumwokisiyiumwo imiir ninokninkini mi ta
hiriinan saiirsika mi sima wa ninokninkini simiir kwoin imiirin sima wi
omwaiya waiyayokiyokii, iiya Adi Komii siya ti nu iiirar nonkwokwokiyin
siya krimiirin saiirar nimbingin ti dimin iiirimin. Krima ina ninokninkinim
Adi Komii siya bi niksisaeikin, dimin taeminim siyar boiniyim pi kaim-
wokinar nwowi.
3 Mi iiya siya nimbina siya siir yaiya saiir bwamkibwamin siir tirkikin
kwoinbudin hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyin siir nanaakninki haiginiugin
kariirsi. Mi Adi Komiiyin krimiir nanmaiwarkainan inkamin kariirin siya
nimbingin siir yaiyim iki iikamim simiir boinmimauuim.
4 Taitas, ta yokwowa kara kiriiram winkika. Ti dimin taeminim Adi Komii
siirim krira wakaeyokna apiyim mi ta hiriinan saiirsika, kara kiriirin kariir
yinisim asi nikiuwi. Kara hiniina naingwowi kririir Adi Komiiyin mi Jisis
Krais inkamin iikam krimiir nanmaiwarkainaeiyin sowa naingwobumbu mi
nongwomamairni siyiuin wi kiriir hauuwi.

Taitas siir miiya nu Krit siya miriiya

5 Mi iiya kara wari mhiuisimin Krit whii solwara bopwoniya waraur
didwomaiyin siir haiburgigin mi miiyim iikamim naingwo tibmiiyim simaka
miriiyamin ini hiriiyar iki okiyim. Mi kara kiriirim niyopnisugikin ti dimin
imiirin kira sibgu whindiriraerar haiginiuwim. Mi iriipi hiriinan kira kam
nhirmi ti okmwin okwo haiginiu wara iikamim yipiki Adi Komii siir inig iiir
hangiriyiu hainaniyim wari om imiir nwowim simiir kigriraowam.
6 Ti biiyan kamim biiya sima siyiu biyie tir karamae nwowim mi tariinan
iriipi hiriinan mi sima wigim irara irara donkwona mi simiir yinisisimim
Krais siir yai imiir wakaeyokna ap mi ta hiriinan saiirsika iikam nhirim
sima wi dimin biyie whir hansiryiskai rani simiirin mi wi ha boin tani,
simiir yinisisim sima siyiu biyieyar tirikim mi simiir kwoinairgar priinaingwo
apdiriraerarikim mi sima simiir yopii admi yaimin dimin imiir bi wakaeyok-
naeikim. Mi sima ta saiir hiriinan kipi nwo.
7 Mi inkamin Adi Komii siir dimin taeminim simiir kigriraowan bii nwowi
mi siya biiya siyiu miiyik imiir tirkin mi ini tariinanar yadigniyin. Siya
nantamyiryiran inkam kipi nwo siya kwoin haugihauga whiyiesauan inkam
kipi nwo, siya op wain kirie kirieyim simiirin hiriihirii kipi mi kwiyae mi siya

yaii niniinansaowan inkam kipi nwo, siya umir haiyarama kipi naingwo ta hiriinana saiirsika siya wi siyiu biyie asi tiri. Niingakiinga.

8 Mi siya iikamim nu maeyau nhirankim nitim yipiki siyiu miiyik imiir wakaeyokna apim naingwowim simiir whindiriraerar haiginiugim mi siya, siya siya kigriraonaei mi ta hiriinan saiirsika siya wi Adi Komii siir yai imiirar nwoki wakaeyokna apim mi siya siir kwoin iiirar sibgu kintimdinuna mi siya wi wadie nwoki owim.

9 Siya sibgu donkworinukripkai yai miiyik miiyikim biiya krima niisiimauuwim simiir mi ta hiriinan saiirsika siya iikamim simiirin ti yai kibi kibiyim simiir nwoki owimwarkaiyiuwim mi simiir whinkinsiis haiginiu mi siya iikamim yipiki ti yai miiyik imiir nap karam nwowim simiir kwoin imiir kiyai mi ta hiriinan saiirsika sima wa ninokninkinim dimin biyie sima tirim. Ириig.

10 Siya ti dimin imiirar tir. Dimusi rani, iikam whiekakim sima pi boriisopi Adi Komii siir yai aiir wakaeyim. Sima yaiyim yaimwoni boin karamae nwowiyim simiirarar boinikim mi iikamim simiirin pi simar mi iksisaei. Mi ti iikamim niksisaeiyim yim ti sima ti hiniina boiniyim, kima kimiir miois imiir kitiyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii siirar nwoki sibgu wakaeyokna apim.

11 Kira mi biiyan kam ikim waraur nwowim kima simiir dikidu sima hiriinan dimin bibiyieyim simiir kipi nomboboin. Ti kamim sima yai bibiyie imiirar boinikim iikam imiir niksisaeyim. Sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi iikam nhirim om nhiranim simiir kwoin imiir warar mi kiyaiigim mi simiirar mi onkwobumbuninkin haiginiuwigim. Sima yai biyie imiirar boinikim mi ti dimin imiirar tirikim mi ta hiriinan saiirsika sima wi umir nwoki haiyim iikam nhirim simiir maeyau hirankin.

12 Biiyan kamim simiir nwirin om Krit hiranin yipiki kwoin miiyik sima nwowiyin, siyakisiyar boininkiikiikin mi siya ina boinin. Krit hiran kamim sima niksisaeyaki waiwiigim iinokiinokin, simiir kwoinim miiyik rani mi siyiu bibiyieyim sima tiriyim ini siyiuim niimauan wraisuim sima diriraerariyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima nhakiu kiriekim mi nae-yarar naeikim.

13 Ti yaiyim ti inkamin siya boinkiyim kaimwokimairgim kira simiir dikwao boin mi sima wi siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyokna aingwo tibmii apim.

14 Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Judami iikam simiir wanmi siyiuim simiir wakaeyokna ap rani mi iriipa hiriinan sima wi iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu imiir haimriiyiugigim sima wi simiir siyiu imiir nap tani.

15 Iikam nhirim simiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima hiniina boini ti dimin taemin whiekakim dimin whirki bi kimbu miminkim mi simiirin kipi haiya mi iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi yipiki iikamkim simiir kwoinim ninaingwoyimiyokim mi kipridkikaiyim mi biyie ha nwowim mi kwoin biyie ha naingwowi, sima hiniina boini dimin whirki wadie bi swoki omiminkin. Dimusi rani, simiir kwoinin miiyik rani.

16 Sima hiniina boinikim sima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikim mi ti diminim sima tiriiyim krimiirin sima niisiimauuwi sima siir yai imiir wakaeyokna ap rani. Sima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir bi swoki wakaeyokna apikim mi Adi Komii siir whwonkam idan sima ini biyiekibiyie ywowim mi sima wi dimin miiyiksim whir swoki tirmimin tani. Niingakiinga. Ириig.

2

Mɨ kɨra yai mɨiyɨkmɨiyɨk ɨmiirara wakaeyokna ap

1 Taitas kɨra iikamɨm ɨinokɨinokɨn dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ iikamɨm Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm, sɨma naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiirɨn, siyɨumwokɨsiyɨumwowɨm sɨmiirgɨsɨmiirara sɨbgu omwomwarkaiyɨu.

2 Mɨ kɨra kamɨm waipɨu nwowɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnmauu, sɨma op kɨrɨe kɨrɨeyɨm kwiyae whaowaeiyɨm sɨmiir kɨpi kwiyae. Mɨ sɨma sɨmiir kwoɨnɨm sɨbgu kɨntɨmdɨnu mɨ sɨma Adi Komii siirɨm daɨngwo tɨbmii kɨɨn ɨski. Mɨ sɨma iikam nhɨrmiyam ha timɨ aɨngwokwonanae mɨ iikam nhɨrkɨm sɨma dimɨn biyɨe tɨr haigɨnɨuwi sɨmiirɨn mɨ yɨm sɨma ha donkworɨnukrɨpkai sɨmiir naɨngwo tɨbmii aiirɨn.

3 Mɨ kɨra wigɨm waipɨu nwowɨm sɨmiirɨn sɨbgu boɨnmɨmauu, dimɨn taemɨnɨm sɨma tɨriiyɨm ɨkɨ wigɨm yɨpɨkɨm Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyɨm sɨmiir hɨriinan mɨriiyɨm. Mɨ sɨma hɨnda tɨnda kɨpi prɨiyam prɨiyam yai iikam nhɨrmi kinaopɨtkaigaiyɨuwam mɨ sɨmiir kwoɨnɨm op biyɨeya kwiyae whaowaeiya saiir kwiyaeyam kɨpi naɨngwo mɨ sɨma sɨbgu dɨnokɨnɨnkɨn mɨ wig nhɨrɨm sɨmiir dɨisiimauu siyɨu mɨiyɨk ɨmiir.

4 Mɨ sɨma wig kopak mɨ nhɨrɨm waipɨu nwo karamae nwowɨm sɨma sɨmiir dɨisiimauu siyɨuɨn sɨmiir yɨnkamam naɨngwokwonanaeiyɨn siir.

5 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan wigɨm waipɨu nwo karamae nwowɨm sɨma hɨriinana timɨ o mɨ wɨ sɨma nwokɨ ɨisiimauuwɨm wig kopak ɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨkɨn. Sɨma, sɨmasɨma sɨbgu kɨgrɨraona. Mɨnam, sɨma mɨi mɨiyɨkmɨiyɨk sɨmiir omakanau hɨrar mɨriiyɨm mɨ dimɨn taemɨn mɨiyɨkmɨiyɨkɨm iikam nhɨrmi tɨram mɨ sɨmiir kami yai ɨmiir wakaeyokna api mɨ ta hɨriinana iikam nhɨrɨm sɨma Adi Komii siir yai aiirɨn wɨ kɨpi mɨngigin.

6 Mɨ ɨriipa hɨriinan, hɨriinan siyɨu kaimwowɨn siirar tɨ swokɨ ɨisiimauu yainan whran ɨmiirɨn mɨ yɨm wɨ sɨmiir kwoɨn ɨmiirar nwokɨ kɨntɨmdɨnunam.

7 Taitas, kɨra ɨriipɨ hɨriinan mɨi mɨiyɨk aiirar timɨ sɨbgu mɨrii. Mɨ kɨra hɨriinan tɨri mɨ yainan whran ɨmiirɨn kɨra wɨ siyɨu mɨiyɨk ɨmiirar nɨisiimauuwi sɨma napamɨn. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan kɨra sɨmiirɨn yai kɨbikɨbi ɨmiirar boɨnmɨmauuwi

8 Mɨ kɨra yai mɨiyɨk mɨiyɨk ɨmiirara boɨnmɨmauu. Mɨ kɨra hɨriinan boɨni mɨ inkamkɨ kɨriirɨn wɨ ha boɨn tani, tɨ yaiyɨm kɨra boɨnmɨmauuɨm yɨm kaimwo rani. Mɨ kɨra ɨriipɨ hɨriinana swokɨ boɨn mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm ɨo whwonkam kɨriir nanaowiyɨm sɨma wɨ yai bibiyɨe krɨmiir boɨn tani. Nɨingaka.

9 Mɨ kɨra kamɨm yɨpɨkɨ whɨsarii mɨi sɨbmɨriiyɨm sɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnmauu, sɨma, sɨmiir bɨiyan kamɨm sɨmiir yai ɨmiir wakaeyokna dɨrɨraerar dimɨn taemɨnɨm sɨma boɨniyɨm, maɨrgɨmaɨrga sɨmiir nwowaigɨnɨuwam. Mɨ sɨma wɨ kamɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨm sɨmaka kɨpi swokɨ antamyɨrɨyɨrmɨmɨn. Nɨingakɨ, nɨingakɨɨnga.

10 Mɨ ɨriipɨ hɨriinan sɨma sɨmiir bɨiyan kamɨm sɨmiir dimɨn taemɨn ɨmiir kɨpi tauae hai. Mɨ hɨriinan tɨrni hɨnɨɨn aka mɨ sɨma sɨmiir bɨiyan kam ɨmiirɨn hɨnɨɨna dɨisiimauu, tɨ kamɨm sɨmaɨrgɨm yɨpɨkɨ ɨinokɨinokɨn mɨi mɨiyɨkarar mɨriiyɨm. Mɨ sɨma hɨriinan tɨri yaiyɨm krɨma boɨnmɨmauuwɨm Adi Komiiyɨn iikam krɨmiir nanmaiwarkainan siirɨm mɨ iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨda wɨ wadɨeyar nwowi.

11 Mɨ Adi Komii siir naɨngwobumbuwa bɨdi yɨmbiniya iikam whɨekakɨm sɨmiir nanmaiwarkainam ɨiya sɨma dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir aowa nikɨ owa saiirsi.

12 Tɨ dimɨnɨn tɨsi bɨdi yɨmbiyamɨn, yɨo krɨmiirɨn hɨnɨɨna nɨisiimauugɨn, nu tɨran dimɨn bibiyɨeyɨm inkam ɨma tɨriyɨm, krɨma digɨumii sɨmiir haimrɨiyɨugig. Mɨ krɨma krɨmasiyar mɨntaraona tɨ siyɨu mɨiyɨkɨn krɨma tɨriyɨn, inkamɨn yɨpɨkɨn Adi Komii siir wakaeyokna dirɨraerariyɨn siir hɨriinan. Mɨ

krima hiriinan siyiuin mhoiiya iriipi hiriinan iiirar tirkripkaii mi wi iiya Jisis siya nitana saiirar nwoki digim.

13 Mi iriipi hiriinanar swoki tiri mi krima mairgimairga nwokwokini ii kibiya Jisis Krais siya swoki iuuniyana saiiramin. Mi ti inkamin yipiki krimiir nanmaiwarkainaeiyin mi krimiir Adi Komiiyin, siya wi siir dimin kibiyin paenan niuyaeiyin saikar nimbini.

14 Mi siya krimiirsi naokin, krimiirin dimin biyie siir kirie komiiya krimiir kiyopsimsibgi haiginiuwa saiir hiranki nanmaiwarkainam. Mi siya ti hiriinan saiirsi tirkikin krimiir mhii kwoinim wi dimin whirki kimbu karamae nwoki owim mi krima wi siirgisiir iikam nwowim. Mi krima wi siir dimin miiyik miiyikim simiir tiram nwoki aingwowim mi krimiir kwoinim wi kirieya nwowim siir dimin miiyikmiiyikim simiir tirim.

15 Taitas, kira hiriiyar boinmimauuyokiyokii ti dimin taemin imiirin, whisarii rani, kira kirie komiiya Adi Komii siir hiranki haigin. Mi ta hiriinana saiirsika iikam imiirin siir kirieni diisiisiimauu ti dimin taemin hiniin imiirin, iikam nhirmi yai wakaesi dimiiyiu mi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim mi kiriir whwomisin kipi ninansiina mi sima digiumii kiriir kipi haimriiyiu kiriir yai aiir wakaesi mi sima kiriirin ha kipi naingwo kira inig karamae inkamkin. Niingaka. Ɨriig.

3

Krima whiekakarin dimin miiyikmiiyikim simiirarar kigna diriraerar

1 Taitas ti iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir isid iiir nwowim, kira simiirin ti swoki boinworwokai, sima simiir gavman iiirin kipi swoki aingwo owouu, inkam yipiki simiir kou nwowiyin. Sima simiir yai imiirar wakaeyokna. Sima simiir kwoinim sibgu kisisop haiginkwokin mii miiyikmiiyik whiekakim simiir miriiyam.

2 Mi iriipi hiriinan, simiirin domwarkaiyiu, sima yai bibiyie iikam nhirmi kipi boin mi sima yaii min kipi mi inii mi simiir kwoinim hiinsima dwo mi iripa nongwomamair aeyim daingwo iikam nhirim simaka.

3 Mi bidibidiniyarin krima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi sibgu inomokninkinkim mi simiir bi wakaeyokna apkim. Mi krima habwwowhaenankim mi siir yai aka asi nantamyiriyirkim. Mi krimiir kwoin bibiyieyim sima kiyainamkin dimin biyie tiram mi ti hiriinan siyiu iiir nwowam. Mi krima whisarii mii priimiriiyan iikam nwokim. Dimusi rani, krimiir kwoin bibiyieyim simar niki kiyopsimsibgi haiginiugikin. Mi krima iikam nhirmi siyiu bibiyie asi tiryokiyokiigim. Mi krima simiirin kwoin bibiyie asi naingwokim. Dimusi rani, sima krimiiram bi mi naingwokim mi nim iriipi hiriinan simiiram bi mi aingwokim. Ɨriipi hiriinan, ti hiriinan siyiuin krima krimarin irni nwirniyin ini sau omomnan ywowim.

4 Mi ti siir hiriinan siyiu miiyikin, krimiir nanmaiwarkainan inkamin Adi Komii siya, siya iikamim krimiir niisiimauugin, siya inkam wadieyairgin mi siya krimiiram naingwokwonanaeikin mi siya Jisis siir yikrop iuungi krimiir whinkinsiis haiginiuwim.

5 Mi iiya siya krimiir nanmaiwarkaina, siya iki krimiir mii miiyik miiyikim krima miriiyim simiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Dimusi rani, siir naingwobumbu kirie komiiya krimiirsi nwowa mi ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siir naeyiuin siya haiyoprimdiyiumiigikim ti dimin bibiyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim. Mi ta hiriinan saiirsika, krimiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae asi nwokim. Mi iriipi hiriinan miiya Adi Komii siir naeyiu ieya

miriiya, siya minam tirkin krimiir kwoinim simiir kisina haigiyim iikam winan nwowam mi yaeya kwoin win nwowam, Adi Komii siir piugan anakar.
6 Mi ta hiriinan saiirsika inkamin krimiir nanmaiwarkainan Jisis Krais Adi Komii siya krimiirin siirgisiir naeyiu iiirar hauugikin.
7 Mi iriipi hiriinan, ti dimin taeminim Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya tirim krimiir, siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowi mi ta hiriinana saiirsika, krima wi saika nwoyokiyokiikaeyami, krimiir kwoinka naingwowiya saiir hiriinan.
8 Mi ti dimin taeminim yipiki kara boinanim kiriir, yim yaim-wokiyaimwowairgim. Mi kara kiriirin minam naingwowi kira ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin hiriiyar dowomwarkaiyiukripkai mi sima, sima simasiyar mintaraona mi ti hiriinankiniuwi sima mii miiyikmiiyik imiirarar mirii. Mi ti yaiyim yim wi digar nwowi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim.
9 Mi kima yai biyie niinga saiir kipi whrie boin mi kima kimiir yidiwi wanwiyaeyim biiyanim simiir hiriinan kipi boinanae. Mi kima Moses siir siyiu komiiyin siir yaiyim simiirsi kipi ninkinwamwarkii boin. Mi ti hiriinan yaiyim yim wi iikamim simiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi simiir haipridkikai haiginiuwi mi wi hik simiir hauuwi mi yim ti hiriinan yaiyim yim naekak rani.
10 Mi yipiki inkamki ti yai nae karamaeyim simiir wakaena diriraerari yio wi iikamim yipiki iikamim naingwo tibmiiyim wi simiir niinikibiri yapa yapa nwowam mi mhoiiya ti iikamim simiirin idip idipin wi kwisairnana boinmauu wakaei. Mi ta saiir mhoiiyan sima wi kiriir yai aiir wakaeyokna rani mi kima whiekakarin digiumii wi ti iikamim simiir haimriyiugigi.
11 Mi kira ti hiriinan iikamim simiir bidiyar yinokninkinin simiir kwoinim uridyiu biyieki bidi kwirii idwokaiyim. Mi ti hiriinan mii biyieyim iinokiinok sima miriiyim yim ha niisiimauuwi simiir kwoinim whirua nwo rani, ini hindara haipridkikaiyim. Ɨriig.

Mi yaiisisim nhir ikim

12 Taitas kara wi om komii Nikopolis hir nwowi mi ta naop iiya wi saeya digi. Mi kara Atimas Tikikas, siirin wi haniingi nikropki kiriiramin. Mi kara ha naingwowi kira siyiuam ti hansir kariiram nitam.
13 Mi kira Sinas siir whinkinsiis haiginiu yipiki om komii Roman siyiu komiiyin siir dimin taemin imiir ninoknkinkinim. Mi kira Apolos siir warar timi whinkinsiis haiginiu. Mi kira sowiir siyiu minim mi dimin taeminim sowa hanguguwim sowa hainamam simiir wara whindiriraerar haiginiugi.
14 Mi krimiir iikamim sima siyiuin siyiu miiyik tiriyin siir dinoknkinkin mi iikam nhirim dimin taeminim simiir kiyopsibgi haiginiuwiyim mi yipiki hikak simiirsi nwowiyim simiir whinkinsiis haiginiu. Mi sima hiriinan tiri mi wi paeyin paenidgi bud karamae nwowiyin siir hiriinan nwo rani mi yim sima wi paeyin paenid budiyin mi ha naokingugunankaiiyin wi siir hiriinan nwowi mi sima wi Adi Komii siir siyiu iiirar sibgu wakaeyokna api.
15 Taitas iikam whiekakim yipiki kanakar nwowim sima kiriir nokboin mairgimairgikim. Mi krimiir nomiiyauim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugananim simiir warar mi ikboin mairgimairgikim. Mi kara Adi Komii siir naingwobumbuwa saiiram sriigin saeya wi kimakar nwowi. Ɨriig.

FILIMON

Mi iiya Pol siya mii biyie om Rom hir miriiyin mi ta yokwowa siya ha winkikin siir nomiiyauwin yipikin Failimon dapiyin siiramin. Failimon siya om Kolosi hir nwokin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima Adi Komii siir inig iiirin iripa Failimon siir omaka aiir haingiriyiu hainankim. Mi Failimon siya umir digworaekwoki naokingugunankai inkamkin. Mi Failimon siir dimin whirin siir miiyan inkam nwir ieya tauaehainamin mi siya kimidiniya om Roma hiriir yidamki. Mi siya Pol siirin om Rom hir nini kigiuin mi siir mhii kwoinim ina kisina haigikiyin mi siya ini naingwo tibmiiyan inkama ywowin. Mi Pol siya Onisimas siir boinki siya Failimon siiram swoki amim mi ta yokwowa siya winkiya siya minam winkikin Failimon siiramin siya siir swoki ikiunam mi siir dimin bibiyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi siya ha windigiyin mi ta yokwo aiirin kimidiniya Onisimas siya hainam mi siya ini Failimon siiramar swoki amin. Ɬriig.

1 Kara Polkin. Dimusi rani, kara Jisis Krais saika miriigin mi kariirin hiriinansi hiugripkiikikaigin maeyaua mii biyie miriiya saiirin. Kara mi iikamim naingwo tibmiiyim krimiir tiran piuganan inkamin Timoti, krira ta yokwowa Filimon kiriiram winkikin, ta yokwowa krira winkiya yipiki inkamin krira naingwokwonanaeiyin mi Adi Komii siir mii aiirin krima miriiyin krira kiriiram hauugikin.

2 Mi krimiir yokmana yipika krimiir piugana naingwo tibmiiya Apia saeya mi Akipas siya yipiki sau krima ninitiyin dimin taemin bibiyieyim simaka mi yipiki iikamim naingwo tibmiiyim krimiir omaka hir haingiriyiu hainaniyim Adi Komii siir inig iiir, ta yokwo kara kimiiram warar winkika.

3 Kara Adi Komii krimiir Wanin siya mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis sowiiram sriigin sowiir naingwobumbuwa kimiir hauugiyim mi ta hiriinan saiirsiyin kima wi kwoin nongwomamair aekak niki owim.

Filimon siir kwoinin Adi Komii siiramar naingwokwonanaeikin

4 Ɬinokiinok kara Adi Komii siiram sriiiyim kara kimiirar boin wadieikin.

5 Dimusi rani, kara ha wakaekin kima ini krimiir Biiyan Inkam Komii Jisis siir yaiyar wakaeyokna apim mi ti hiriinan siyiuin iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyin iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin ini kimar niisiimauuim.

6 Kara Adi Komii siiram kwisboinikin kiriir whinkinsiis haiginiuim mi iki iikam nhirim simiir boinmimauuim kiriir naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya. Kira simiirin ti hiniina boinmauu mi kiriir yaiya simiir kwoinim wi saeya kisisop haiginiuwi sima ninokninkinim Adi Komii siir siyiupai siyiupaiyim krimiir nokboinmamair haiginiuwiyim. Dimusi rani, krima Jisis Krais siirgim.

7 Ti kariir nomiiyau miiyikim, kara ha wakaekin kima Adi Komii siir iikam imiiramar naingwokwonanaeikim mi simiirar kigriraowikim mi simiir kwoin imiirar whinkinsiis haiginiuwigim kirie nwowim. Mi sima ini wadieya swoki sibgu owim. Dimusi rani, kariir kwoinin ta yaiya saeya nwowaiginiugin wadie mi kara tisi mairgimairga nwowin.

8 Dimusi rani, ta kirieya Jisis Krais siya hauugiya kariir kara panao pi digar nwowi kiriir boinmauuim ta mii aiir miriiyam.

9 Mi dimusi rani, krima irni nwirniyam naingwokwonanaei, kara Filimon kiriir iikam imiir kigriraoni haniinaka kara kiriirin tisi hindara sriigiyin ta mii

aiir miriiyim. Ihi, kara Polkin, kara bidi ywowin, ti inkamin yipikin maeyaua mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin Jisis Krais siir mii aiirsi.

10 Kara Filimon kiriirin Onisimas siiram sriigi. Mi iiya kara maeyaua mii biyie miriiya hiuyokiyokaiya saiir hirar niki okaiyin mi siya bidi wakaeyim yaiyim kara boinim Jisis Krais siirim mi siya ina yaingwo tibmiiyin. Mi ta hiriinanin Adi Komii siir piugan aiirin siya ini kariir yinisimnan ywowin.

11 Mi ta saiir biiyarin Onisimas siya tirim siyiuim yim kiriir kwoin iiir bi wokmai haiginiugin, yim ini biyiekibiyie ywowim. Mi ti siyiuim tariinan siya tirim yim wadiekiwadiekim kririirin wi simar whinkinsiis haiginiuwi.

12 Mi tariinanin siirin kara kimiiram swoki ikropki. Kara siiram naingwokwonanaei mi ta hiriinan saiirsika iiya siya kimiiram waraur niti kariir mhii kwoinim wi hikakar nwoki. Dimusi rani, siya kariir haiburgikin.

13 Kara hiniina naingwokin siya kanaka tirar nwokin mi kariirin siyar whinkinsiis haiginiugin iiya maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir hir nwokaiyin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiirsi.

14 Mi kima wi wadie nwo karamae nwowi mi ankara iriipi hiriinan pi siir mi onkworinukripkai rani mi ta hiriinana siya kariir whinkinsiisam. Mi kara ha naingwowi miiyim kimiir kwoinki naingwowim wi simiirar mirii. Mi ta hiriinan saiirsika kara pi boriisopi kimiir boinanaeyim kima siyiu miiyik kariir tiram.

15 Mi tari Adi Komii siyar kiwakikin Onisimas siirin kimaka waraur nwowim. Mi tariinan siya iinokiinokin wi kimaka waraurar nwoyokiyokiikaeyami.

16 Mi tariinanarin siya wi kiriir whisarii mii priimiriiyan inkam nwo rani. Mi ini wadie mi owin, siya wi kimiir naingwo tibmiiyan inkam nwowi yipiki kima naingwokwonanaeiyin mi kara iriipa hiriinan siya wi kariir piuganan naingwo tibmiiyan inkam nwowi yipiki kara naingwokwonanaeiyin. Mi kima siiramin wi nhami nhami naingwonanae rani. Dimusi rani, ni kira whisarii mii priimiriiyan inkamkin mi iriipi hiriinan ni kira naingwo tibmii piugana saiir inkam warairgin.

17 Mi kiriir kwoinin siya hiniina naingwowi, kara ini kinaka yamasuin, o ini Adi Komii siir piugan anaka yamasuin, yio ini kira kariir kigninkinwiniyin mi siir mi kigninkinwiniya saiir hiriinan ywowin.

18 Mi siya dimin whir kiriir bidi tirbuwin mi kiriir dimin priihaii mi kariir boinmauu, kara nwoki sibgu tirim.

19 Kara Polkin, kariir iinga nonkwo winkim ti nimbinim kimiiram mi Onisimas siya dimin biyie whir kimiir tiri, mi siya dimin whir kimiir waraurank priihaii mi ti diminin wi kara sibgu tiri kimaka mi Filimon kira ina sibgu inokninkinim, karar tirhaiginiugikin kira Jisis Krais siirim asi naingwo tibmii. Mi hiriinanki niuwi, kima kanaka dimin priihaigakim.

20 Ihi, ti kariir piuganan naingwo tibmii inkamin, ti siir daingwoki mi kara ha naingwowi kira ti diminin siirin naingwo tibmiini siyiuin siir hauukiiyiu kira ti siyiuin kamim naingwo tibmiiyim sima tiriyim kariir kwoin iiir sibgu owaiginiuwam mi ta hiriinan saiirsika kara wa mairgimairgaei mi Onisimas siirin wi kiriiram waraurar swoki ikropki.

21 Mi tariinanin kara ta yaiya kiriiram winkika, kara ina ninokninkinin kira wa diriraerar kiini. Mi ti dimin hiriinanim sima sima rani mi iriipi hiriinan iki dimin nhirim kira tirim.

22 Mi diminin whir. Kira maeyaua kwira hiuyokiyokaikwokin omakanau hirin. Dimusi rani, kara ha naingwowi diminim kima sriiiyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kariirim mi iiya siya siyiu whir kariirim kigninkinki

mɨ kara wa nɨti mɨ hɨriinan saiirsika kara ha naɨngwowi siya kariir whɨndirɨraerari, kara kɨriir kɨgnakiyɨm. Ɨriig.

Boɨn maɨrgɨmaɨrga nhɨrkɨm

23 Epafrasɨn yɨpɨkɨ kanaka nɨnkɨn owɨn mɨ sɨma siirɨn maeyaua mɨi biyɨe mɨriiya hɨuyokiyokaiya saiir hɨr hɨukrɨpkɨikikaigɨn. Krais siir mɨi aiirsi mɨ siya kɨmiir boɨn maɨrgɨmaɨrgakikɨn.
24 Mak, Aristakas, Dimas, mɨ Luk, tɨ sɨma kanaka mɨriiyɨm Jisɨs Krais siirɨm mɨ ɨriipɨ hɨriinan sɨma kɨmiirar mɨ boɨn maɨrgɨmaɨrgakikɨm.
25 Kara krɨmiir Bɨiyan Inkam Komii Jisɨs Krais siirɨm srɨigi siya wɨ siir naɨngwobumbuwa wɨ whɨekak kɨmiirar nwokɨ hauugiyɨm. Ɨriig.

HIBRU

Hibru yokwowa ya yokwo prieiya Hibrumi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram ya sima winki aeya. Hibru iikamim yim Juda iikamim simiir inig whir ieya. Mi krima ninokninkin tani, ta yokwo aiirin nhinga piyamisi winkiya. Mi inkamin winkiyin siya hiniina kigin Juda simiir iikamim naingwo tibmiiyim kirie rani sima simiir naingwo tibmii wina saiir haiburgigam tirkim simiir biiyan siyiuin Mosesni siyiu komii si napiyin ini siiramar swoki amim. Mi ta yokwowa iikam imiirin min boinkika Jisisin Adi Komii siir yinisimin ini paekwosim ikim mi Moses ini simiir haiburin. Mi ta Jisis siir miiya ya ini Mosesni miiya saiir kou ywowa. Mi ta Jisis siir nhieya yipiki dimin biyie biyieyim sim haiyoprimdiyiumiigiya ya ini wraisumi nhieya saiir haibura. Jisis siya omwai hiriiyar waiyayokiyokiiigin. Mi ta hiriinan saiirsika siya simiir asi boinkikin sima Jisis siiram naingwo tibmiiyim yipikin biigibiiyan prisin inig komiigakin. Ɨriig.

Yaiya Adi Komii siir yinisimin siya hauuga krimiirin.

1 Bidi bidiniyarin ii whiekakim bidi yamkiyim Adi Komii krimiir Wanin siya
siir yaiyim profet kamim simiir boinmimauugin, siyiupai siyiupaiyim simiir.
Mi ti yaiyim profet kamim sima ini krimiir brougaeyim simiir hauugiyim.
2 Mi ta iiya dig kingiin nwowi Adi Komii siya ta siir yaiya wi siir yinisim iiir
hauugi. Mi yio siya wi krimiir swoki kwaboinmamauuwi. Adi Komii siya siir
bidi yimbinin siir digworaekwo whiekakim simiir haiyim. Mi biiya Adi Komii
siya siir boinin mi siya ini siir yai imiirar wakaeyoknan. Mi siya ninomor nu
sowiir digworaekwo imiirin asi nonkwokwokikim.
3 Ti siir yinisimin Jisis siya krimiir niisiimauugin dimin komii komiiyim
paenan niuyaiyim Adi Komii siirim, siir yinisimin ini siir Adin siir hiriinana
ywowin. Siir yaiya saeya kirieka, digworaekwo whiekakim ninomor nu
sowiirim siyar sibgu kigirkaki. Mi siyar naokin paeyin hiiniya nirioninkinin
siirin, iikamim simiir dimin biyieyim ini siyar haiyopriimdiyiumiigiyim. Mi
siya ha swoki insiin idwonamin mi siya ninomor koua hiriir yam mi siya
Adi Komii siir iina iinig miiya ini idwoiu inkam komii nu kigriraowiyin siir
hiriinan. Ɨriig.

Adi Komii siir yinisimin siya ini paekwosimim simiir haiburim

4 Dimusi rani, siya ini Adi Komii siir iina iinig miiya nidwowin mi siya ini
paekwosim whiekakim kou hir nwowim simiir haiburim. Mi ti inigin Adi
Komii siya hauuwin siya iriipi hiriinan siya ini paekwosimim simiir inig imiir
haiburim.
5 Dimusi rani, biiya Adi Komii siya paekwosim imiirin hiniina bi boinkin,
Kima kariir yinisimkim, panao kara pi hiniina boinki kara kimiir Adgin.
Adi Komii siya paekwosim simiirin hiriinan yai bi swoki boinkin. Niingaka,
niinga kiinga. Siya Jisis siirara boinkin.
6 Biiya Adi Komii siya siir yinisim yinhaomiyinin siirin nu tiriir nikropkiyam
minin mi siya paekwosim simiirin hiniina boinki,
kima ti kariir paekwosimim kima siir inig iiir hainanprapraski.
7 Mi siya yai nhirim paekwosim simiirin hiniina boinkin,
paekwosim sima kariir miiyan inkam dwo mi simiir miiyim opudnan
hugidudu mirii. Mi simiir kirieya paenan diudkwakwa.
8 Mi siir yinisimin siirin hiniina boinkin,

kira ini Adi Komii ywowin kariir hiriinan. Kira inkam komii digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hiriinan nwowi. Ɨinokiinokin digworaekwo whiekakim kira wi wadieyar sibgu kigriraowi.

9 Kira wi siyiu miiyik miiyikim simiiraramar naingwowi mi kira wi dimin biyieyim wi simiiram naingwo rani. Kara kiriir Adi Komiiyin kiriirin wi kara nokmwin okwohaiginiuwi, inig komiigak nwowamin mi kira wi mairgimairga komiigakar nwowi. Mi ta mairgimairga wi iikam whiekakim simiir mairgimairga imiir haiburi.

10 Mi Adi Komii siya hiniina swoki boinki,

Biiyan Inkam Komii, kira bidi bidiniyarin nu ninomoro kiriir iingar nonkwokwoko.

11 Mhoiiya ninomor nuwo sowa wa digiguski mi ni kira niingaka. Ɨinokiinokin wi hiriiyar nwoyokiyokii mi ninomor nuwo yo wi wro namwoiuwi yiuis wronan.

12 Mi yio ini inkamin yiuis kaba nitkaigiiya mi yaeya yiuis win swoki haiiyin mi ha niiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kira nu ninomoro sowiirin wi hiriinanar mi digiguskii. Mi wi yaeya nu ninomor win swoki onkwokwoki mi ni kira wi hiriiyar nwoyokiyokii ami, wi kisina rani.

13 Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin,

kira wi kariir iina iinig miiya nidwowi, maeyaua inkam komii siya nidwowiya saiir. Mi kira wi hiriiyar nwoyokiyokii mi wi iiya kara kiriir sauan omomim simiir nonkwobumbuninkin iuguski wi saiir nadigiuwi.

Adi Komii siya ti yaiyim simiirin paekwosimim simiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir yinisim iiirarar boinkin.

14 Mi yipikim paekwosimim, ha? Sima naeyiunankim mi dimin taeminim Adi Komii siya boiniyim sima pa wakaeyokna diriraerari. Mi siya simiirin iikamim naingwo tibmiiyim simiirim yikropki simiir whinkinsiisim Adi Komii siya nimbinim nanmaiwarkainam simiir. Ɨriig.

2

Adi Komii siya krimiir swoki anmaiwarkainaei yio dimin komii ieyairgin.

1 Dimusi rani, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkakim mi krima krimiir kwoinau haigi nonkworinu saiirin digiumii kipi haimriiyiugi, wim wi ini haniin kima kima priiyakiririrkiisi.

2 Adi Komii krimiir Wanin siya biiya siir yai nhirim siir paekwosimim simiir boinmauugikin. Mi ta yaiya ha hainamim mi ina boinmimauuwamim. Mi dimin taeminim sima boinmimauuwim ina yimbiyamim. Mi iikam nhirim sima ta yaiya saika nantamyiriyiri mi saiir wakaeyokna karam nwowi mi sima dimin biyie tiri mi sima wi hik kimpipisu prasae hai rani, ti dimin biyieyim sima tirim simiirsiyin, dimin biyieyim sima tirim simiir digar swoki haii.

3 Mi hiriinankiniuwi mi krima ta yai komiiya Adi Komii siya boina, siya nanmaiwarkainana digiumii saiir haimriyiuwi mi krima wi paniina napiyoki iiya Adi Komii siya dimin biyiekak iikamim simiir tirbumbuwi saiirin, ha? Siyiu karamaeka. Niingaka. Biiya, Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkin, Adi Komii siya wi krimiir nanmaiwarkainaei, iikamim sima ta yai aiir wakaeyoknaim sima hiniina boinkim, ta yaiya saeya kaimwowairga. Saeya niksisae rani.

4 Adi Komii siyar niisiimauugin ti yaiyim sima kaimwowairgim, kiriepai kiriepaiyim siya tirim. Mi siya siyiu miiyik miiyikim iikamim simiir whinkinsiisim tirkim mi Adi Komii siya naeyiuin siir kwoin airgar naingwo

hauugin iikam imiirin mi siya siir dimin miiyik miiyikim iikamim simiir hauuwikim. Ihiig.

Jisis siya inkamnan nimbiyamkin krimiir nanmaiwarkainaim.

5 Ti yaiyim tariinan krimiir boinim, sima ti nu whirin wi mhoiiya Adi Komii siya tirkii mi siir boinkin. Iikam yipikim siir wakaeyoknaim sima wi ti nu iiir nwowi. Adi Komii siya paekwosimim simiir bi nimbingin ti nu win siir kigriraowamin. Niingaka.

6 Inkam nwirin Adi Komii siir yaiyim yokwoni siya winim saeya hiniina winboinkika,

Iikamim sima dimkim, kira simiiram naingwowiyin? Mi yinisisimim yim dimukim kima simiir sibgu kigriraowiyim, ha? Iikam krima ini inig karamae ywowim.

7 Mi siya iikamim krimiirin wi ii priei nokmwin owaiginiu rani, paekwosimim simiir aowan. Mi kira diminim inkam komiiyim nu kigriraowiyim digworaekwo whiekakim simiir sima haiiyim simiir hiriinan hauugin. Mi sima ini paenan yiuyakiyim. Mi sima ini inig komiigaka ywowin.

8 Mi kira digworaekwo whiekakim simiir nokmwin okwo haiginiugin.

Ihi, Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim iikamim simiir aowa haiginkin. Mi dimin whirkin simiir koua bi swoki haigin miminkin. Niingaka: Mi ti diminim krima tariinanin simiir niki kig rani. Sima bi niki imbinikim. Niingaka.

9 Mi tariinanin krima bidi yinoknинkinim dimin taeminim ti inkamin Jisis siirim. Mi ii priei rani, Jisis siya ti nu iiir nwowin. Adi Komii siya siirin paekwosimim simiir aowa nokmwin okin mi siya ini inkam inig karamae-nanar ywowin. Mi tariinan Adi Komii siya inkamin inig komiigakin siir hiriinan yokmwin owaiginiu mi siya ti dimin paenan niuyaeiyin Adi Komii siirim simiir hai. Dimusi rani, siya naokin iikamim krimiir dimin biyieyim mi krimiir hikim simiir haiyim. Mi Adi Komii siya iikam krimiirin wi dimin miiyik miiyik imiir hiriinansi tir haiginiuwi.

10 Mi ini mi owin Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir Adi mi owin mi simiirin siyar mi onkwokwokiyin ini mi owin. Mi siya Jisis siirin minam nimbingin ti hik imiirin siyar mi haii siya kimpipisuam ini owin. Mi ta hika Jisis siir tira mi siya ini iikamim simiir nanmaiwarkainan inkam komii kiin yamwoiuin. Mi krima wi Adi Komii siir yinisim asi nwowi. Mi mhoiiya krima wi siir dimin miiyik miiyikim ninomor kouanim wi simiir haii.

11 Krima dinoknинkin, ti inkamin siya iikam whiekakim simiir dimin biyie imiir bidi haiyoprimdiyiumiigiyim mi ti iikamim sima ini rirmiiya ywokiyim, simiirin dimin whirki bi kimbugim. Mi Jisis siya mi sima, sima ini Adi Komii siir yinisim arar ywowin. Mi Jisis siya simiirin siir nomousisim nikiusi paniinsi yididsi.

12 Mi siya boin,

Adi Komii kara kiriir inigin wi kariir nomousimim simiir boinmauuwi. Ihi, simiir whwonkam idain kara mwai waowi mi wi kiriir inig iiir hainani. Maeyaua iikamim naingwo tibmii kiiniyim iripa sima haingiriyiu omimiriya saiir hirin.

13 Mi siya hiniina swoki boinki, Kara wi Adi Komii siir yai imiirar naingwo tibmii kiini. Mi siya hiniina swoki boinki, kira kariir kigi, kara tisi tirar nwowin. Mi Adi Komii siir yinisimim kariir hauuwim sima tisi kanaka tirar nwowim.

14 Mi krima ti siir nomousimim piugak nhiekakairgim mi Jisis siya ini iriipi hiriinan inkama mi amwoiuin piugak nhiekak mi siya wa mi aowi mi siya

Setan siirɨn wa nonkwobumbunɨnkɨn ɨuguski mɨ siir siyɨuɨn iikamɨm sɨmiir tɨrbumbu aokaowiyɨn siir warar.
15 Mɨ siya hɨriinan mɨnsi tɨrkɨn, iikam krɨma naosi naɨngwo ɨdidi mɨ Adi Komii siir kɨgi mɨ mhoɨiya krɨma wɨ naosi nɨdid rani.
16 Siya tɨ dimɨnɨm sɨmiirɨn paekwosɨm sɨmiir whɨnmɨriiyɨm bɨ mɨnkɨn. Niingaka. Siya iikamɨm Ebraham siir isidɨn siirɨn krɨmiir whɨndirɨraeraram nɨtkɨn.
17 Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn siya inkam asi nwokɨn, siir nomousɨsɨmɨm krɨmiir hɨriinan. Mɨ siya wa mɨ mɨrii prismi bɨiyan inkam komii siir hɨriinan ɨkɨ iikamɨm sɨmiirsi naɨngwoyɨmiyokɨm. Mɨ siya mɨnsi naokɨn Adi Komii siir ɨowa siya nwowa dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir saiirsi. Mɨ siya iikam ɨmiirɨn Adi Komii saɨka nwokɨ ɨnkiamasu haiginɨuwɨm sɨma ɨrɨpa nongwomamaɨr aeyam.
18 Mɨ siya hɨkpai hɨkpaiyɨm siir nɨmbiyamɨm mɨ siir kɨnankɨuɨm sɨmiir kɨmpɨpɨsu bɨdiyar haiyɨn. Dimusi rani, siya wɨ nwokɨ kɨgnɨnokninkɨnɨm iikamɨm tɨ hɨriinan hɨk kɨmpɨpɨsu haiiyɨm sɨmiirɨn. Ɨriig.

3

Jɨsɨs siir inɨg komiiyɨn ɨni Moses siir inɨg komii ɨiir haiburɨn

1 Nomiiyauwɨm yɨpɨkɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siiram naɨngwo tɨbmii kɨinɨm. Adi Komii kɨmiiramɨn mɨnam nɨkɨunakɨn dimɨnɨn big nasmɨrwaiya Adi Komii siya nwowanɨn siir tɨrɨm. Mɨ kɨma Jɨsɨs siirɨm sɨbgu daɨngwokwo, Adi Komii siya Jɨsɨs siirar nɨkropkɨkɨn siir yai aiir boɨnmɨmauuwam dimɨn whɨekakɨm siya tɨriyɨm. Siya prismi bɨiyan inkam komiiyɨn siya tɨriyɨm siir hɨriinan. Mɨ krɨma tɨ yaiyɨm siya boɨnɨm sɨmiirar wakaeyokna boɨnmɨmauukɨn iikamɨm sɨmiirɨn.
2 Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya bɨdi yɨmbinɨn ta siir mɨiya saiirɨn mɨ siya ta Adi Komii siir mɨi mɨiyɨk aiirar asi sɨbgu wakaeyokna mɨrii, siya Moses siya tɨrɨn ɨiya siya Adi Komii siir iikam ɨmaka nwowa saiir hɨriinan tɨrkɨn.
3 Mɨ Adi Komii siya mɨnam kiwakikɨn Jɨsɨs siir inɨgɨn Moses siir inɨg ɨiir haiburɨm. Inkamɨn omaka komii mɨriiyɨn mɨ inɨgak ha nwowiyɨn siir hɨriinan. Omaka saeya bɨ nwowika inɨgakɨn. Niingaka. Inkamɨn nonkwo mɨriiyɨn siyar nwowikɨn inɨgakɨn.
4 Omakaɨm sɨma sɨma bɨ mɨrii naeikɨm. Niingaka. Omaka whɨekakɨm sɨmiirɨn inkamkɨ nonkwo mɨriigɨm. Adi Komii siyaɨrgɨn digworaekwowɨm sɨmiir bwamkɨbwamɨn.
5 Moses siya whɨsarii mɨi mɨriiyan inkamkɨn. Mɨ siya Adi Komii siir yai ɨmiirar sɨbgu wakaeyoknaeikɨn ɨiya siya Adi Komii siir iikamɨm sɨmaka hɨr nwowa mɨ siya Adi Komii siir dimɨn taemɨnɨm mhoɨiya nɨmbiyami sɨmiir boɨnmɨmauugɨn.
6 Mɨ inkamɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmiir kou nwowɨn yɨo Jɨsɨs Krais sasaɨrgɨn. Mɨ Adi Komii siir yɨnisɨmɨn mɨiyɨm siya mɨriiyɨm ɨni wadɨekɨnar mɨ owɨm. Mɨ nɨm krɨma iikamɨm naɨngwo tɨbmii kɨinɨm nɨm krɨma Adi Komii siir pɨuganka. Mɨ krɨma naɨngwo tɨbmii kɨini Adi Komii siiramɨn mɨ kɨrɨe hɨriiyar nwowi mɨ krɨma siiramɨn maɨrgɨmaɨrga hɨriiyar nwowi, krɨmiir nanmaiwarkainam. Mɨ krɨma iikam naɨngwo tɨbmiiyɨm wɨ Adi Komii siir pɨugan nwowi. Mɨ krɨma naɨngwo tɨbmii kɨin karam nwowi, siya wɨ krɨmiir nanmaiwarkaina rani. Niingaka. Ɨriig.

Mɨ iikamɨm Adi Komii siir yai aka nantamyɨriyɨriyɨm sɨma wɨ ɨrɨpa nongwomamaɨr ae rani.

7 Dimusi rani, krima ini Adi Komii siir iikamnan ywowim. Mi krima Adi
Komii siir naeyiu miiyikin siir yai imiirar wakaeyokna. Siya hiniina
boinkin, panao kima pi siir yai aiir wakaei,
8 mi kima kimiir mhii kwoinim pi kipi kikintimdinu kripkai biiya kimiir yidiwi
wanwiyaeyim sima kariir yai aka nantamyiriyira saiir hiriinan, iiya
sima nu siiyin apa niinga hir nwowa.
9 Mi sima kariirin saiir kinankiugim. Mi ta maeyau aiirin kimiir brougaeyim
sima dimin whiekakim kara tirim sima biewiyim kamnwosa kigim.
Mi sima hiriinansi bi nwokim, sima ini kariiramar swoki kinankiu
kripkaiyim.
10 Mi kariir kwoinin ti iikam isidin simiirimin hauugihauuga asi whwiyiekin.
Mi kara ina boinin, iinokiinokin simiir mhii kwoinim yaeya siyiu
whirima naingwowi siir napam.
11 Mi kariir mhii kwoinim haugihauga asi whwiyiekikim simiiramin mi kara
hiniina nikopaisisirki, ti iikamim sima wi kariir om miiyikin piu siisiyin
wi siir swoki it rani. Niingaki niingakiinga!
12 Mi kimiir kwoinim wi dimin biyieyim simiirim pi naingwowisi mi kima wi
ti Adi Komiiyin omwai waiyayokiyokiiyin wi digiumii siir haimriiyiugigisi.
13 Mi tariinanin iinokiinokin kima irira nwonwira kima kimar whinkinsiis
ankinsiisnaei mi kimiiram kinankiuwi mi kima wi Adi Komii siirin wi
digiumii haimriiyiugig rani. Niingaka.
14 Kima, kima kima whinkinsiisna. Dimusi rani, biigi biiyin krima Krais siir
yai aiir wakaeyim, kima bidiyar yaingwo tibmiiyim mi krima bidiyar sibgu
itinakiu kripkaiyim. Mi krima hiriinan tiriyokiyokii ami mi iiya krima naowi
wi saiirar nadigiuwi. Mi krima iinokiinokin wi Krais saika nwoyokiyokii.
15 Krima ina ninokninkinim, ta yaiya ina nwokripkaiya. Saeya hiniina
boinka,
Mi tapa kima siir yaiya saiir wakaei mi krimiir mhii kwoinim kipi kintimdinu,
biiya kimiir brougaeyim biiya sima nantamyiriyira saiir hiriinan.
16 Yipiki iikamkim biiya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karam nwowim
mi saika nantamyiriyirim, ha? Ti iikamim Moses siya nikiunamim nu Isib
hiranki mi ha namim sima.
17 Mi biewi kamnwiso Adi Komii siir kwoinin haugihauga nhiniiram
whiyiekin, ha? Siya iikamim siyiu biyie tirim kwoin haugihauga simiiram
whiyiekin mi sima ini maeyau siiyin apain ini hir yaokaowim.
18 Biiya Adi Komii siya nhiniir nokwao boinkin, ha? Sima wi om miiyikin
piu siisiyin wi siir nam tani kara simiiram nimbinin Niingaka. Ti iikamim Adi
Komii siir yai nantamyiriyirim siya simiirar boinkin.
19 Krima ina ninokninkinim, sima bi naingwo tibmii kiingim. Mi sima omin
Adi Komii siya nimbinin simiiram piu siisiyin siir bi namkim. Niingaka.
Dimusi rani, sima bi naingwo tibmiikim mi Adi Komii siir yai aiir bi
wakaeyoknakim. Ɬriig.

4

1 Adi Komii krimiir Wanin siir nimbina saeya ina niki owa, saeya hiniina
boinka, kima kariir omin piu siisiyin siirin wa napninopkai nami. Mi
hiriinanki niuwi krima mintarao Adi Komii siya krimiirin wi siir omin piu
siisiyin siir kigninkin apninopkaigi karamae nwowisi.
2 Krima Adi Komii siir yaiyim ina wakaeyim biiya krimiir brougaeyim sima
wakaeya saiir hiriinan. Mi sima hindara wakaekim mi sima bi naingwo
tibmii kiingim mi ta Adi Komii siir yaiya sima wakaeya, saeya simiir bi swoki
whindiriraerarka. Niingaka.

3 Krima iikamim naingwo tibmii kiiniyim krima ti om miiyikin piu siisiyin
siirar namikim. Biiya Adi Komii siya boinin saiir hiriinan, ta yaiya hiniinga.
kariir kwoinin hauugihauuga whwiyiekin mi kara hiriinan asi nikopaisisir
boinkin, iikamim kariir yai wakae karamae nwowim sima kariir omin
piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga!
Adi Komii siya nu ninomor sowiirin ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina
siisin. Mi mhoiiya siya ti omin piu siisiyin simiiram ha boinkin.
4 Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin ii iriiyar kwisaka saiirin hiniina
boinkin mi ii iriiyar kwirim Adi Komii siya mii whiekakim simiir mirii digi
mi ii iriiyar kwisaka siya piu saiir siiskuwak.
5 Mi ta Yokwo Komiiya saeya hiniina swoki boinkika, sima kariir om miiyikin
piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga!
6 Mi ta yaiya hiriinana ina niki okripkaiya mi nhirim naingwo tibmii kiiniyim,
om miiyikin piu siisiyin siirin wa napninopkainami mi iikam nhirim biiya yai
win kibi aiir wakaeyim mi ha swoki antamyiriyirim, sima wi omin piu siisiyin
siir hiriir napninopkainam tani. Niingaka.
7 Dimusi rani, iikamim yipiki biigi bii wakaeyim Adi Komii siir yai win kibi
aiir mi ti omin piu siisiyin siir nam karamae nwowim Adi Komii saika mi Adi
Komii siya simiiramin iiya kwira swoki imbin piu saika siisim. Mi mhoiiya
biewi biewiyim bidi yamkiyim, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim
Devidki si winboinkiyim Yokwo Komiini siya hiniina boinkin,
Mi tariinanin kima ta yai aiir wakaei, kima wi kipi nantamyiriyir.
8 Mi Josua siya simiirin ti omin Adi Komii siya nimbinin piu sima siisam,
siir hiriir whinamkiswo mi Adi Komii siya wi yaeya iigwir di swoki imbini
piu sima siisamin.
9 Mi hiriinankiniuwi, krima dinokninkin, iigi ii kiina piu siisiya Adi Komii
siir iikamim simiira ya ina niki owa. Ya ini ta ii iriiyar kwisaka, iiya Adi Komii
siya digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwo digiya mi piu ha siisa ini
saiir hiriinan ywowa.
10 Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim ha nonkwokwo digiyin mi
siya piu ina siisin. Mi iikamim yim wi hiriinanar mi tiri, sima wi simiir mii
imiir haiburgigi mi piu wi Adi Komii saika nini siisiuwi.
11 Mi krima wi krimasiyar mintaraona krima wi omin piu siisiyin wi
siir nwoki amim mi wi Adi Komii saika nini owouwim mi kima Adi Komii
siirin digiumii kipi haimriiyiugigs mi saika kipi nantamyiriyir biiya kimiir
brougaeyim sima tira saiir hiriinan.
12 Krima krimasiyar mintarao ti digworaekwo imiirsiyin. Dimusi rani, Adi
Komii siir yaiya saeya hinda bi priiyokaeyamka. Niingaka. Saeya ina miriiya.
Saeya ini wismir iokaka saiir io aiir haibura. Mi saeya inkamni haniin iii
tirirar bi naka ikwoyamyaenakika. Niingaka saeya mhii kwoina hiriiyar
krimkrikninopkainamika, inkamin ininibgi iiniba krimkriknopkainamiyin
siir hiriinan. Mi krimiir kwoinin pi saeyar kisisop hid haiginiuwi. Mi
krimiirin pi saeyar mi iisiimauuwi, wadiekipiyamisi owin, iyie? Wadie rani.
13 Dimin whir karamaeka Adi Komii siirsi kimirkaiyim. Niingaka. Dig-
woraekwo whiekakim tika nwoyokiyokiiyim, siya simiirin ina kigirkakin.
Mi siirin, krima digworaekwo whiekakim krima tirim, simiirin hiriiyar
boinmimauu swoki. Mi siya wi krimiir nwoki hidim. Ɨriig.

Jisis siya krimiir prismi biiyan inkamkin.

14 Krimiir biiyan pris inkamin siya bidi yamin mi siya ini Adi Komii saika
nwowin siir om iiir. Tiki inkamin, yio Jisis siyairgin Adi Komii siir yinisimin.

Mɨ krɨma sɨbgu daɨngwo tɨbmii kɨin mɨ sɨbgu daɨngwo omok Jɨsɨs Krais siiramɨn tɨ krɨma boɨnmɨmauuwɨn inkamɨn.
15 Mɨ iikam krɨmiir kwoɨnɨm bɨ sɨbgu owɨpɨsuwikɨm ɨkɨ dimɨn biyɨe biyɨeyɨm krɨmiir kɨnankɨuwiyɨm, krɨma bɨ sɨbgu okworɨnuwikɨm. Mɨ tɨ digworaekwowɨm krɨmiirɨn wɨ sɨma nikwowaisii krɨmiir kwoɨn ɨmiiram kɨnankɨuam. Mɨ krɨmiir bɨiyan prisɨn siya krɨmiirsiyɨn naɨngwoyɨmiyok prasae rani, tɨ inkam naɨngwoyɨmiyok komiigakɨn siir hɨriinan digworaekwowɨm krɨmiiram kɨnankɨuɨm sɨmiirsiyɨn. Mɨ siya krɨmiiram dimusi naɨngwoyɨmiyok rani, tɨ digworaekwo hɨriinanɨm krɨmiir kɨnankɨuɨm, siirɨn bɨdiyar mɨ kɨnankɨuɨm. Mɨ siya sɨmiir bɨ napkɨn mɨ siyɨu biyɨe ha bɨ tɨrkɨn. Niingaka.
16 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi, krɨma wɨ kɨpi nɨdid. Krɨma Adi Komii siiramɨn hɨriiyar kwɨsboɨnanae, krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir haiyoprɨimdiyɨumiigiyam mɨ krɨmiirɨn wɨ siyar mɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi, tɨ dimɨn biyɨeyɨm krɨmiiram kɨnankɨuɨm sɨmiirsiyɨn. Mɨ krɨma sɨmiir nikwowaisiiyɨm wɨ dɨgar mɨ owi. Ɨriig.

5

Jɨsɨs siya krɨmiir bɨiyan prisɨn siya wɨ dɨgar nwowi krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir haiyoprɨimdiyɨumiigiyɨm

1 Mɨ Juda iikamɨm, inkamɨn prismi Bɨiyan Inkam Komii nwowamɨn siirɨn pɨ sɨmar nokmwɨn okwo haigɨnɨuwi. Mɨ tɨ prismi bɨiyan inkam komiiyɨn, iikamɨm sɨmiir mɨiyɨm pɨ siya siyar mɨrii yokiyokɨii ɨinokɨinokɨn. Mɨ iikam ɨmiiramɨn nhwo pɨ siyar kwɨsboɨni. Mɨ sɨmiir nae mɨiyɨk mɨiyɨkɨm pɨ siya mɨ ɨnkɨn ɨmiiyaei Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirɨm sɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiirsi.
2 Mɨ prismi bɨiyan inkamɨn siya iikamɨm Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karam nwowɨm, habwowhaenan nwowɨm mɨ siyɨu biyɨe ha tɨrɨm sɨmiirsiyɨn naɨngwoyɨmiyok pranae bɨ kɨnikɨn. Mɨ siya krɨmiirsiyɨn wa naɨngwoyɨmiyoki. Dimusi rani, ɨi nhɨrɨm siirɨn dimɨn biyɨekɨ nɨpiyaokɨii, yɨo wɨ hɨriinan siyɨu biyɨeyar mɨ tɨri, krɨmiir hɨriinan.
3 Siya naeyɨm Adi Komii siiramɨn krɨmiiraramar bɨ nɨnkɨn ɨmiiyaeikɨn. Niingaka. Siya, siyam warar mɨ ɨnkɨn ɨmiiyaeikɨn. Dimusi rani, ɨi nhɨrɨm siirɨn dimɨn whɨrkɨ kɨnankɨuwi, siya wɨ siyɨu biyɨeyar mɨ tɨri. Mɨ Adi Komii siya wɨ siir dimɨn biyɨeyɨm mɨ krɨmiir ɨkɨm wɨ sɨmiirar haiyopriimdiyɨumiigi swowi.
4 Inkamɨn prismi bɨiyan inkam nwowiyɨn, siya inɨg komiigakɨn. Siya siirara kwoɨnkar bɨ nwokɨn, ta hɨriinan mɨi aiirɨn. Niingaka. Siirɨn Adi Komii siyar nokmwɨn okwo haigɨnɨugɨn, ta mɨi aiir mɨriiyamɨn. Bɨiya Eroni, siya nokmwɨn okwo haigɨnɨuwɨn siir hɨriinan prismi bɨiyan inkam nwowam, saiir hɨriinan.
5 Mɨ Krais siya prismi bɨiyan inkam nwowamɨn sasaɨr bɨ nwokɨn. Niingaka. Siirɨn Adi Komii siyar nokmwɨn okwo haigɨnɨugɨn. Mɨ Adi Komii siya siirɨn hɨnɨɨna boɨnki,
Kɨra kariir yɨnisɨmkɨn! Mɨ tariinanɨn kara ɨni kɨriir ad ywowɨn.
6 Mɨ Adi Komii siya Yokwo Komii saiirɨn Jɨsɨs Krais siirɨn hɨnɨɨna boɨnkikɨn,
kɨra wɨ prismi bɨiyan inkam nwowi ɨinokɨinokɨn. Tɨ prismi bɨiyan inkamɨn
Melkisedek dapiyɨn siir hɨriinan.
7 Mɨ bɨiya ɨiya Jɨsɨs siya nu tɨr nwowɨn, inkam krɨmiir hɨriinan mɨ nhwo ha kwɨsboɨnɨn Adi Komii siiram, ouuba ɨni warar yaokiinaiiniya. Mɨ Adi Komii siya dimɨn taemɨnɨm siya kwɨsboɨnɨm sɨmiir wakaeyɨn mɨ siya siirɨn ɨna whɨndiraerarɨn. Mɨ siya bɨdiyar ikɨ aonamɨn mɨ siirɨn Adi Komii siya swokɨ hɨdnɨnsiin ɨdwo ɨe hɨrankɨ. Mɨ siya ɨni omwaiyar swokɨ waiyaɨn. Dimusi rani, siya, siyamar bɨ naɨngwonakɨn. Siya Adi Komii siir kwoɨn ɨiirarar napkɨn.

8 Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siirin dimin kasa kasaki
bi nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiugin. Mi ti digworaekwowim siir
nonkwoniinwoimwiirninkin haiginiuwim yim siir whinkinsiis haiginiugim.
Siya Adi Komii siir kwoin iiirar sibgu wakaeyokna apim.
9 Mi siya Adi Komii siir kwoin iiirarar napkin. Mi ti hiriinan siyiuin yio min
niisiimauugin siir kwoinin dimin biyie whir swoki aingwo rani. Niingaka.
Mi ti hiriinan siyiuin siya wi dig asi nwowi, iikamim yipiki siir yai aiir
wakaeyokna apim simiir nanmaiwarkainam. Mi sima wi omwaiya nwoki
waiya yokiyokiikaeyamim.
10 Adi Komii siya yokmwin okwo haiginiu Jisis siirin prismi biiyan inkam
nwowam biiya Melkisedekni siya nokmwin okwo haiginiuwa prismi biiyan
inkam nwowam saiir hiriinan. Dimusi rani, ti diminin Jisis siya nanmai-
warkainan simiir dimin bibiyieyim simiir saiirsika. Friig.

Krima wigkam inkam adiyaowaenan dwo Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin.

11 Mi Krais Melkisedek sowiir diminpai diminpaiyim kara simiir
boinmimauuwamin ina naingwowin. Mi kara simiirin wi sibgu nanaakninkii
rani. Dimusi rani, kimiir kwoinin ini habwowhaenan ywowim. Mi kimiir
kwoinim ta yai aiir wakaeyamin rirmiiya bi nwokim.
12 Kima kwokikwokiyaeya bi naingwo tibmii kiingim wi Adi Komii siir yai
aiir nowomwarkaiyiuwan iikam pi ywowin. Dimusi rani, kima Adi Komii
siir yai aiirin kwokiyaeya bi mi aingwo tibmiigim. Mi kima dig bi nwokim
ini yinkinyaeyaowim. Mi Adi Komii siir yaiya biiya kima wakaeya saiir
bi sibgu ninokninkinkim. Mi wim kima iikam nhiramin ina naingwowim,
kimiir swokini owomwarkaiyiuniyim. Mi kima wa nwoki inokinkinim kima
inakamae rani, nae kirie kirie bi rimtiowikim. Kima ini yinisim praigaknan
ywowim, ini mwiiyar niki aeyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiir bi
wakaeyoknakim, kima tira saiir hiriinan.
13 Krima dinokninkin, iikamim biiya ta Adi Komii siir yai aiir niki
wakaeyim mi sima mhoiiya kwisaka ha swoki wakaei mi yim ti hiriinan
iikamim ini habwowhaenan ywowim. Sima kirie karamaeka yim ini
yinisimin siir yopiini mwiiya niki aeyin ini siir hiriinan ywowin. Sima Adi
Komii siir yai aiir bi ninokninkinkim piki hiniina dimin ikin biyieyin mi piki
hiniin dimin ikin wadieyin.
14 Iikamim inakamae nwowiyim yim nae kirie kirieyim ha naeikim. Mi yim
sima ina ninokninkinim, piki hiniin nae ikin biyieyin mi piki hiniin nae ikin
kibiyin. Mi yim ini iikamim naingwo tibmii kiiniyim mi kirieka ha nwowim,
ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiuin ini iikamim naingwo tibmii
kiiniyim sim naingwo omok diriraerariyim piki hiniin dimin ikin biyieyin mi
piki hiniin dimin ikin kibiyin ini simiir hiriinan ywowin. Friig.

6

1 Krima yaiya Krais siira biiya sima boinmimauuwa idowigiidowiiyana
saiiraramar kipi naingwokripkai. Krima siir yai nhirim aowa aowanim
warar wakaeyokna ap. Mi krima wi siir mhoiiya nwoki amim, ta krima tira
saiir hiriinan. Mi krima ti yaiyim biiya krima wakaeyim simiir simiira kipi
naingwokwonanae. Taka yaiya ya hiniinga, krima siyiu biyie siirin digiumii
haigingig, naokaoiga krimiir niniuwiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siir yai
aiir wakaeyokna apnam.
2 Mi ta yaiya biiya krima boinmimauuwa kimiir baptaisni siyiupai
siyiupaiyim sim mi iikamim iina simiir mwo imiir mi onkwowim Adi Komii

siir dimin kirie komii komiiyim simiirin ha mi iisiisiimauu mi ombud komiiyin ha naokaonamim mi simiirin ie hirankar mi kininsiin idwo mi iiya Adi Komii siya simiir hidana nhirim wi paeya nami mi nhirim wi ninomor koua nami. Mi ninomor koua namim yim wi omwaiyar waiyayokiyokii. Mi hiriinan digworaekwowim yim kimiir nowomwarkai haiginiugin.

3 Adi Komii siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi krima wi iki siir yai nhirim simiir nwoki wakaeyokna apim, krima tira saiir hiriinan.

4 Kara kimiirin hiriinan minsi boinki. Dimusi rani, iikam nhirim biiya sima bidiyar iki aingwo tibmii kiinim. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin bidiyar sibgu wakaeyoknaim. Mi sima dimin miiyik miiyik bidiyar mi haiyim, Adi Komii siya hauugiyim siir om hirankin. Mi Adi Komii siir naeyiuin simiir piu bidiyar mi ii okwokaiyim. Mi sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigi mi krima simiirin wi paniina swoki boini, ti siyiu biyieyin siir haiburgigim mi Adi Komii siiram swoki amim, ha? Niingaka. Yio siyiu rani.

5 Sima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siir yaiya biiya sima wakaeya, saeya yai bimbiuwi rani. Mi dimin kirie komii komii nhirim biiya Adi Komii siya tirim bidiyar mi kigim. Mi mhoiiya krima wi simiir whiekakar kigswowi.

6 Mi sima Adi Komii siir yai kibi aiirin digiumii haigingiki mi krima wi paniina tiri, simiir swoki ikiunaniyim Adi Komii siiram swoki itam ha? Niingaka. Yio siyiu rani. Sima wi Adi Komii siir siyiu iiir swoki ap rani. Niingaka. Dimusi rani, yio ini Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika swoki inkin irinu isomaoni hiniin ywowa. Mi iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir kigi, sima wi Krais siir tirgigini.

7 Iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim mi Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apam, yim ini ti nuin siir hiriinan ywowin, iiya naoki kinkiiyim mi nao opa ha sinkainaiinamiya. Mi sasaeyim inkamki ninkinim ha sibgu inan iigiyim simiirin pi Adi Komii siyar kirie haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim yim ti nu miiyikin ini siir hiriinan ywowin.

8 Mi iikamim biiya niki aingwo tibmiiyim mi tariinanin, digiumii Adi Komii siir swoki haimriyiugigim, yim ini nuin wapnao minkin ninkisaioae nankaiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti nuin yio nu miiyiki miiyik rani. Mi Adi Komii siya wi io ti hiriinan nu iiir nwowi. Mi siya wi ha boini, ti nuin, nu paii rani, siirin wi siya haingimugii. Mi iikamim biiya naingwo tibmiiyim mi Adi Komii siirin digiumii ha swoki haimriiyiugigim, simiirin wi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigi paeya. Ti nu biyieyin Adi Komii siya haingimugiyin siir hiriinan.

9 Ti kariir akam kiingikiinim, ta yai biyie hiriinana kara boinkiya kimiir, kara ha naingwowi, kima wi dimin miiyik imiirar tiri mi wa sibgu wakaeyokna api. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiriinansi nanmai-warkainaei.

10 Adi Komii siya inkam biyie rani mi siya dimin taeminim kima tirim simiirin wi ha naingwo owouu rani. Niingaka, siya wadiekiwadie ieyargin mi siya ina naingwowin dimin taeminim kima tiriiyim simiirin. Mi ti hiriinan dimin taeminim kima tirim iki iikam nhirim biiyanim sim mi ha nityokiyokiiyim mi tisi tariinanar nadigniyim, yim Adi Komii siir niisiimauugin, kima siiram naingwowi. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim sima tirim simiirin wa naingwowi.

11 Mi kara irira nwinwira kimiiram ha naingwowi, kima kirie hiriiyar dwoyokiyokiiyam, Adi Komii siir digworaekwo imiiram. Mi siiramin hiriiyar

nwokwokinim iiya Jisis siya swoki iti krimiir nanmaiwarkainaim. Mi kima hirii hiriiyar tiryokiyokii ami mi wi kimar naobudgii.
12 Kara kimiiramin minam naingwowi, kima Adi Komii siiramin piugi kipi piyao. Kima iki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Mi iiya siya swoki itana saiirim nwokwokini, sima wi dimin miiyik miiyikim biiya siya boinim krimiir, wi simiirar hauuwi. Friig.

Krima daingwo tibmii kiin.

13 Mi biiya yai nhirim Adi Komii siya Ebraham siir boinmimauuam tirim, siya simiirin wa boinmimauuwi. Mi siya ti yaiyim siir inig iiirar swoki ikopaisisirnaeikin. Dimusi rani, siya Adi Komiigin, siir kouin inkam nwirki bi nwokin. Niingaka.
14 Mi siya siirin hiniina boinkin, Ebraham, kara kimiirin wi dimin kirie komii komii imiirar tir haiginiuwi. Mi mhoiiya kiriir isidin siir yinieyim wi kasa nwo rani.
15 Mi ta saiir mhoiiya Ebraham siya ina kaoraraowin, ti diminim Adi Komii siya boinkiyim siiram, sima nimbiyamam. Mi siya hiriiyar kaokaigiyin, ini ti digworaekwo imar yimbiniyim.
16 Mi iiya inkamin dimin whir nimbiniyim, siya pi inkamin inigin kouwarigsim nwowin pi siir inig iiir nikopaisisirkii. Mi ti hiriinan siyiuin iiya inkam nhirkim siir yai aiirin hiriinan wakaekii mi sima wa boinki, ihi, dimin siya nimbinin yio wa tiri.
17 Adi Komii siya iikam krimiir niisiimauuwam tiri, yipiki ti digworaekwowim biiya siya nimbingiyim krimiir, simiir haiyanim. Siya krimiirin min niisiimauugin, ta siya nikopaisisira siir inig iiirar mi saiir.
18 Mi ta yaiya Adi Komii siya nikopaisisirkiiya siir inig iiirar, ya krimiirin min niisiimauuga, diminin siya siir inig iiirar dapikopsisirkiiyin, yio bi swoki ikopsasaeikin. Yim ti hiriinan diminim yim krimiir kirie haiginiugim. Mi ta kirieya ya wi hiriiyar nwoyokiyokiigiyami mi wi iiya Adi Komii siya nimbinim digworaekwo whiekakim krimiir hauuwam, wi saiirar nadigiuwi.
19 Krima ina ninoknkinim, mhoiiya krimiirin wi Krais siya nanmaiwarkainaei. Mi ti digworaekwo hiriinanim, krimiirin wi sima kinsiis haiginiuwi, sibgu okworinuwamin, paeyin uridgi nitkiniyin mi ha sibgu okwowiyin, siir hiriinan. Mi ti digworaekwowim, ti krima wakaeyokna apim, wi bopwoniya sima niinikiwitkii, yiuisa Adi Komii siir maeyaua saiir nwowa. Mi Adi Komii siya mi krima, krima wi kwoin whiruwar nwowiski.
20 Ta Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa biiyin Jisis siya napninopkainamin mi krimiir igsopa siyar yokwokairina. Mi krimiirin siya whinkinsiis haiginiu. Mi siya ini prismi biiyan inkam ywowin iinokiinokin. Ti prismi biiyan inkamin Melkisedek nikiuwiyin siir hiriinan. Friig.

7

Melkisedek siya prismi biiyan inkamkin.

1 Jisis siya Melkisedek siir hiriinan prismi biiyan inkamkin. Melkisedekin yio om Selem hiran iikamim simiir kigirkakikin. Mi siya Adi Komii siir prismi biiyan inkam warargin. Mi biiyarin Ebraham siir isidin iki inkam komii komii nhirim om nhirim sau simaka ninitim simiirin yamdi kwiruwa sima hainurur haiginiugig. Mi iiya sima sau ha ninit dignaniyim. Mi Melkisedek siya simiirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi siya simiirin ina yokboinmamair haiginiugiyim.
2 Mi digworaekwo miiyik miiyik whiekakim, Ebraham siya hainaniyim ti omim simiir hirankin, siya simiirin whieyim, iuura sioitkin. Mi siya whie iuur

aka, ya kimidiniya Melkisedek siir hauu. Mi nokiinwokiyim yim ini siyar haiyim. Mi Melkisedek siir inigin siir inig mwoki, inig mwowin yio minkin, inkamin dimin kibi kibi tiriyin siya. Mi siir inig mwoki inig mwo whirin yio minkin, inkamin iikam iripa nongwomamair aekin. Dimusi rani, om Selem hiran iikamim, simiirin ini siya kigirkakim.

3 Mi biiyarin inkam nwirki bi winkin siir yopii ado mi siir yidiwi wanwiyaeyim mi siir isidin simiir inigim yokwoni. Niingaka. Krima ninokninkin tani, siirin wig inkamkar namisi aokainakin, iyie? Krima ninokninkin tani, siya bidi pi piyamisi aonamin iyie? Mi krimiir kwoinin ha naingwowi, siya Adi Komii siir yinisimkin. Dimusi rani, siya ini omwaiyar waiyayokiyokiiyin. Mi siya wi prismi biiyan inkam nwowi iinokiinokin.

4 Kima bidiyar yinokninkinim siya inkam komii ieyairgin. Mi Ebraham siya inig komiigak siirar mi owaiginiu. Mi ti digworaekwo whiekakim sau aka siya ninit hainakiyim iki om nhirim simiir inkam komii komiiyim om kigriraowiyim simiir hiranki, siya simiirin iuura sioitkin mi siya whie kwira kimidiniya siir hauu.

5 Mi kam nhirim Livai siir isidin siirin sima ini prismi miiya saiir haiyim. Mi Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, dimin taeminim Isrel simiir iikamim sima haiiyim sima ii nhirim simiirin iuura timi sioitkin mi iuur akain yio Livai siir isidin siir hauugi. Mi Isrel simiir iikamim yim Ebraham siirgisiir isid ieyairgin. Mi ti pris inkamim sima pi simiir piugana saiir iikami digworaekwo imiirar swoki kwahai. Mi ti hiriinan siyiuin yio ini ywowin.

6 Mi Melkisedekin yio Livaini isidin siir tani mi dimusika siya Ebraham siir dimin iiir haiyin, ha? Siya Livai siir isidin siir inkam tani mi siya diminin iuur akain Ebraham siirarim siyar sioitkinim simiirgisimiirar haigin. Mi siya siirin ina yokboinmamairgiyin. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii siya ini kinakar nwowin. Kima bidiya yinokninkinim Ebraham siya inkam komii ieyairgin. Biiya Adi Komii siya Ebraham siir nimbingiyin mi siya wi simiirar tiri.

7 Krima ina ninokninkinim, inkamin, inkam nwirniyin hiniina boini, Adi Komii siya ini kinakar nwowin mi ti inkamin ta yai kibi hiriinana saiir boinin, yio ini inkamin hindara wakaeyin ini siir kou ywowin. Whisarii rani, yio Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairiinakin, siir nokboinmamairam.

8 Mi pris inkamim yipiki Isrelmi dimin taeminim sim dimin iuur akaim sim haiiyim, yim wi wai biyieyar mi owi mi wa mi aowi. Mi yio Melkisedekin yipikin Ebrahamni dimin iuur akain si haiyin, Yokwo Komii saeya ha boinka, siya wi nao rani. Niingaka.

9 Hiriinan mi boinin ti inkamin Livai nikiuwiyin, siya dimin iuur akain Melkisedek siir mi hauugiyin. Ɬiya brougae Ebraham siya ti dimin haimii iuur akain Melkisedek siir hauuwin, yio ini siir apuin Livai siya hauuni haniin ywowin Melkisedek siirin.

10 Mi iiya Ebraham siya Melkisedek siirin siyiu hir napyiskaiyin, Livaiyin yio bi niki aokainakin mi krima hiniin dimusi boinkim, ti diminim Livai siya hauugikin Melkisedek siirin, ha? Ebraham siya Livai siir brougaekin mi iiya Ebraham siya digworaekwowim Melkisedek siir hauuwim, yio ini Livai siyar hauuni haniin ywowin. Mi Melkisedekin yio ini Livai siir kou ywowin.

11 Bidi bidiniya Adi Komii siya siir siyiu komiini yaiyim, Moses siir haugikin. Mi Moses siya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta yaiya hiniina boinka, ti kamim Livai siir isidanim sima prismi miiya wi saiirar mirii mi nae minim wi warar ninkinimiyaei, Adi Komii siirin. Mi Adi Komii siir omaka saiir warar timi kigrirao. Mi ti dimin biyie krimiirim simiirin ti kam ima haiyoprimdiyiumiigikiswo mi mhoiiya Adi Komii siya Krais siirin wi di swoki imbingi krimiir prismi biiyan inkam nwowamin. Niingaka.

12 Mɨ Adi Komii siya nɨkropkiyɨn prismi bɨiyan inkamɨn yɨo ɨni saa ywowɨn. Mɨ ɨni prismi bɨiyan inkamɨm sɨmiir kisɨna okwowam. Mɨ tɨ siyɨu komiini yaiyɨm bɨiya Adi Komii siya hauugiyɨm Moses siir yɨm ɨna dɨgiyɨm mɨ ɨriipɨ hɨriinan Adi Komii siya siyɨu komiini yaiyɨm yaeya yaiwɨn swokɨ hauugi, tɨ bɨiyan siyɨu komiiyɨn siir maeyau aiir swokɨ kisɨna okiyam.
13 Tɨ yaiyɨm tɨ inkam ɨiir boɨnɨm, siya Livai siir pɨuganan inkam tani. Nɨingaka. Siir yɨdiwi wanwiyaeyɨm yapa pɨuganankɨm. Mɨ siir yɨdiwi wanwiyaeyɨm sɨmiir pɨugana bɨiya sɨmiir nwɨrkɨn ta prismi mɨiya nae nɨnkɨn ɨmiiyaeiya saiir bɨ swokɨ mɨriimɨmɨnkɨm ta mɨiya ya sɨmiir mɨi rani. Nɨingaka.
14 Krɨma bɨdi yɨoknɨnkɨnɨm, krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siya Judami pɨugana saeya naokainakɨn. Moses siya tɨ isidɨn prismi mɨiya sae mɨriiyɨm, sɨmiirɨn yaimɨr sɨm kwɨr bɨ swokɨ boɨnmɨmɨnkɨn. Nɨingaka. Ɨriig.

Jɨsɨs siya prismi mɨiya wɨ hɨriinana nwoyokiyokɨiyami Melkisedek siir hɨriinan.

15 Mɨ krɨma tariinanɨn bɨdi yɨoknɨnkɨnɨm mɨ ɨiya tɨ prismi bɨiyan inkam nwɨrɨn siya nɨmbiyamɨn siya Livai siir pɨugana saiir inkam tani, siya Melkisedekɨn prismi bɨiyan inkamɨn mɨi mɨriiyɨn siir hɨriinankɨn.
16 Mɨ ɨiya Adi Komii siya nɨmbinkiyɨn siirɨn prismi bɨiyan inkam nwowam mɨ siya tɨ siyɨu komiini yaiyɨm Moses siya wɨn boɨnkiyɨm prismi mɨiya wɨ Livai siir pɨugana sasar nwowi siya hɨriinan bɨ naɨngwokɨn. Nɨingaka. Mɨ ta siir kɨrɨeya omwai waiyayokiyokɨiiya ɨinokɨinok, siirɨn saeya mɨnkikɨn prismi bɨiyan inkam nɨmbiyamam.
17 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir wɨna mɨ saeya hɨnɨɨna boɨnka, kɨra ɨinokɨinokɨn wɨ bɨiyan inkamar nwoyokiyokɨi Melkisedek siir hɨriinan.
18 Adi Komii siya bɨdi yɨinakiyɨm bɨiyan prismi kamɨm sɨmiir siyɨu komiini yaiyɨm. Dimusi rani, tɨ yaiyɨm yɨm wɨ dɨg nwo rani, krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm omwai Adi Komii saɨkar waiyayokiyokɨiyɨm ɨinokɨinokɨn. Nɨingaka. Mɨ Adi Komii siya tɨ bɨiyan siyɨuɨm sɨmiirɨn asi dɨgikɨm.
19 Whɨsarii rani, tɨ siyɨu komiini yaiyɨm Moses siya wɨnɨm Yokwo Komiini, krɨmiirɨn wɨ dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae sɨma nwo rani. Nɨingaka. Mɨ Adi Komii siya yaeya siyɨu wɨn whɨrɨn siir dirɨraerarki krɨmiirɨn. Mɨ tariinan siya yai wɨn kɨbiya Krais siir boɨnkɨn krɨmiir, ɨni yaiyɨm bɨiya Moses siya wɨnɨm Yokwo Komiini ɨni sɨmiir haiburɨm. Mɨ krɨma ta yaiwɨn kɨbiya saiir wakaeyokna api mɨ ha naɨngwo tɨbmii mɨ saeya wa whɨndiraerari krɨmiirɨn Adi Komii siir kingiin nwowam.
20 Adi Komii siya Jɨsɨs siirar nɨmbingɨn pris inkam komii nwowamɨn, siya siirɨn whɨsarii bɨ nɨmbingɨn. Nɨingaka. Siya tɨ yaiyɨm siir ɨnɨg ɨiirar bɨdi yɨkopwaisɨsɨrɨn. Ɨiya siya siir nɨmbingiya mɨ bɨiyan pris inkamɨm sɨma siir hɨriinan tani. Mɨ Adi Komii siya inkam nwɨrniyɨn bɨiya siir ɨnɨg ɨiirarɨn hɨriinan bɨ nɨkopwaisɨsɨrkɨn pris inkam nwowamɨn. Nɨingaka.
21 Mɨ ɨiya Adi Komii siya Jɨsɨs siirɨn pris inkam komii nwowam nɨmbinɨn siya siir ɨnɨgɨn Adi Komii siirar bɨdi yɨkopwaisɨsɨrɨn kɨriiramɨn mɨ kɨra pris inkam komiiya nwoyokiyokɨi ɨinokɨinokɨn. Mɨ kariir kwoɨnɨn wɨ swokɨ kisɨna haigi rani. Nɨingaka.

Kara, Adi Komiigɨn kara kariir ɨnɨg ɨiirar bɨdi yɨkopaisɨsɨrɨn kɨriiramɨn, kɨra wɨ pris inkama nwoyokiyokɨii ɨinokɨinokɨn. Mɨ kariir kwoɨnɨn wɨ kisɨna haigi rani. Nɨingaka.

22 Krɨma bɨdi yɨoknɨnkɨnɨm ta yaiya Adi Komii siya nɨkopaisɨsɨrkiyɨn siir ɨnɨg ɨiirar Jɨsɨs siiram. Saeya yai kɨrɨe komiigɨkomiiga. Mɨ ta yaiya siya kitɨbmii boɨna ya ɨni yaiyɨm bɨiya Adi Komii siya Moses siir hauuwɨm mɨ Isrel sɨmiir ɨikamɨm sɨmiir mɨ hauuwɨm ɨni sɨmiir haibura.

23 Mɨ dimɨn whɨrɨn yɨo hɨnɨɨngɨn, bɨiya pris inkam kasa rani. Dimusi rani, sɨma pa mɨ aokaowi mɨ sɨmiir ɨgsopa pɨ inkam nwɨrkar mɨ okwokairi-nanaowidi. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn ɨi kasa bɨ tɨrkɨn. Sɨmiir inkam nwɨrkɨ omwai hɨriiyar bɨ waiyayokiyokɨigɨn. Nɨingaka.
24 Jisɨs sasaɨrgɨn omwai waiyayokiyokɨii mɨ wɨ ta hɨriinan saiirsi nwowi siya pris inkam nwowamɨn. Mɨ siir ɨgsopa wɨ inkam nwɨrkɨ swokɨ okwokairiina rani. Dimusi rani, siya bɨ naowikɨn.
25 Dimusi rani, ta saiirsika, Jisɨs siya wɨ dɨgar nwowi iikamɨm yɨpɨkɨm siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm sɨmiir nanmaiwarkainaei. Dimusi rani, krɨma Krais siir yai aiir wakaeyokna apkɨm. Krɨmiirɨn wɨ siyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwi. Dimusi rani, siya wɨ nao rani. Siya ɨni omwaiyar waiyayokiyokɨiyɨn. Mɨ siya ɨni Adi Komii krɨmiir Wanɨn saɨkar nwowɨn mɨ siya nhwo ɨni krɨmiiramar kwɨs boɨnɨn.
26 Jisɨs siyaɨrgɨn prismi bɨiyan inkamɨn mɨ siya inkam wadɨekɨn siirɨn dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨn. Siya iikam krɨmiirɨn dimɨn biyɨekɨ naokɨngugunankaiyɨm krɨmiirɨn nu tɨrar kwaeyoprɨigɨngig. Mɨ siya Adi Komii saɨka ɨnɨ owou. Mɨ siirɨn Adi Komii siya ywowaigɨnɨu ɨnɨg komiigak.
27 Mɨ ɨkɨ prismi bɨiyan inkamɨm bɨiyanɨm sɨmiir hɨriinan tani. Nɨingaka. Dimɨn taemɨnɨm sɨma nɨnkɨn ɨmiiyaeiyɨm, Adi Komii siir, sɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨma bɨi haiyoprimdiyɨumiigikɨm. Nɨingaka. Mɨ ɨinokɨinokɨn, bɨiyɨn sɨma pɨ sɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiirsiyar nikɨ ɨnkɨn ɨmiiyaei. Mɨ mhoɨiya sɨma Adi Komii siiramɨn pɨ iikam nhɨrmi naeyɨm sɨm nɨnkɨn ɨmiiyaei. Mɨ Jisɨs siya tɨ kamɨm sɨmiir hɨriinan tani. Nɨingaka. Siya ta saiirɨn ɨi kwɨruwar tɨrkikɨn, ɨiya siyar naowa paeyɨn hɨiniya nɨrɨonɨnkɨnɨn si mɨ naeni hanɨɨnɨn siya siir pɨu aiirar nɨnkɨn ɨmiiyaekɨn, Adi Komii siirɨn. Siya siir pɨu aiirɨn naeni hanɨɨn mɨnsi nɨnkɨn ɨmiiyaekɨn, iikamɨm sɨmiir dimɨn bibiyɨeyɨm sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyam. Mɨ siya saiir bɨ swokɨ tɨrkɨn, ɨdɨpɨdɨpɨn. Nɨingaka. Łɨ gwɨruwa siyar bɨdi tɨrki ɨskiya.
28 Mɨ yaiya bɨiya Adi Komii siya hauuwa Mosesni, prismi bɨiyan inkam komiiyɨm saeya nokmwɨn okwo haigɨnɨuga. Mɨ tɨ kamɨm yɨm inkam paii rani, Adi Komii siya ha boɨnkɨn, sɨmiir kwoɨnɨm dimɨn biyɨekɨ bɨdi yaokɨngugunankaiyɨm. Mɨ ta yai kɨrɨeya Adi Komii siya boɨnkiya mhoɨiya, ya siir yɨnisɨm ɨiir nɨmbingiya saiir nɨkopwaisɨsɨrkika. Jisɨs siya ɨkɨ prismi inkam komii nhɨrɨm sɨmiir hɨriinan tani, siyɨu biyɨe bɨ tɨrikɨn. Nɨingaka. Siya prismi bɨiyan inkam komiigɨn omwai hɨriiyar waiya yokiyokɨikaeyamikɨn. Łɨig.

8

Jisɨs siya Adi Komii siir omaka nɨnomor kou hɨrana saiir pris inkamkɨn.

1 Mɨ tɨ digworaekwowɨm kara kɨmiir boɨnkiyɨm yɨm hɨnɨɨngɨm, krɨmiir bɨiyan prisɨn, siya ɨni kara boɨna ɨni saiir hɨriinanar nwokrɨpkaiyɨn. Siya Adi Komii saɨkar nwowɨn, siir omɨn nɨnomor kou hɨr nwowɨn siir. Mɨ tariinanɨn siya ɨni Adi Komii siir ɨɨna ɨniig mɨiya nɨdwowɨn, maeyauwa kamɨm inɨg komiigakɨm digworaekwo whɨekakɨm sɨm kɨgɨrkakiyɨm sɨma nɨdwowiya saiir.
2 Siya ɨni nɨnomor kou hɨr nɨdwowɨn mɨ siya ɨni prismi inkamnan mɨriiyɨn. Siya tɨ hɨriinan dimɨnɨn ɨni omaka Adi Komii siyar nonkwo mɨriiya nɨnomor kou hɨr ɨni saiir hɨr mɨriiyɨn. Ya tariigɨna ya saeya maeyaugɨmaeyaua Adi Komii siir inɨg ɨiir hainaniya saiirɨn inkamkɨ bɨ nonkwo mɨriiga. Nɨingaka.
3 Mɨ bɨdi bɨdiniyarɨn, siyɨu komii siir siyɨuɨn Adi Komii siya hauuɨm Mosesni, iikamɨm sɨma sɨbgu apam siyɨuɨn prismi bɨiyan inkam nokmwɨn okwo haigɨnɨuwiyɨn, dimɨn taemɨn Adi Komii siir nɨnkɨn ɨmiiyaeyam mɨ

hiriinanar mi tir. Mi krimiir prismi biiyan inkamin yio ti hiriinan siyiu iiirar mi tir, dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam.

4 Mi Jisis siya nu tir nwokiswo, siya wi prismi biiyan inkam di ywowi. Dimusi rani, nu tirin iriipi hiriinan pris inkamkakairgin dimin taemin ninkin imiiyaeyamin Adi Komii siir, siyiu komii siya boinkiya saiir hiriinan. Mi sima Jisis siiram paniinsi kiwakisi.

5 Mi miiyim pris inkam ima miriiyim, omaka Adi Komii siir inig iiir hainaniya saiir, ya aknainan hindara niisiimauuga dimin taeminim ninomor kou hiranim Adi Komii siirim simiir. Mi biiya iiya kingiin nwowa, Moses siya Adi Komii siir omaka hindara ini kaigriniu okwosasae mirii. Mi Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira dimin taeminim kara boinmimauuim simiirin sibgu tir. Kara niisiimauuwa, iiya kira mhiu hir nwowa saiir hiriinan.

6 Mi taka ii aiirarin, Krais siya ini prismi biiyan inkam komiinan miriiyin mi ini iki miiyim biiya prismi biiyan inkam komiiyim sim miriiyim ini simiir haiburim. Mi ti hiriinan siyiuin, ta kitibmii boin wina Adi Komii krimiir Wanin siya nimbingiya Krais siir krima wakaeyokna apam ya ini biiya siya nimbingiya brougae wanwiyaekim sim wakaeyokna apam, ini saiir haibura ya tariigina ya ini ywowa. Dimusi rani, ta kitibmii boin wina krimiirin wi sae-yar whinkinsiis haiginiuiskii. Biiyan nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simiir ya krimiir bi sibgu whinkinsiis haiginiuga. Niingaka.

7 Mi biiyan nimbina saeya iikam imiirin Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwokiswo mi Adi Komii siya wi yaeya kitibmii boin win di swoki imbini. Niingaka.

8 Adi Komii siya bidi yinokninkinin siyiuin iikam ima tiranin. Mi siya hiniina boinki,

Mhoiiya kara kariir iikamim Isrel hiranim Judami piugana saiirim wi yaeya
kitibmii boin win swoki imbingii.

9 Mi kariir kitibmii boin wina ya wi biiyan kitibmii boina kimiir brougae imiir
iiya kara simiirsi naingwoyimyoka, iiya sima nu Isib hir nwowa mi
simiirin ha kiyainaniyin saiir hiriinan tani. Niingaka. Kara kimiirin
wi biiya kara kitibmii boina wi saiir hiriinan swoki kitibmii boin
tani. Niingaka. Dimusi rani, kimiir brougaeyim sima bi sibgu apkim.
Mi kara kimiir brougaeyim simiirin ti hiriinan siyiuin digiumii siirsi
haimriiyiugin.

10 Mhoiiya iiya ta biiyan kitibmii boina saeya kigirkakim digworaekwo
whiekakim sima digana, saeya digii mi kara Biiyan Inkam Komiiyin
Isrel kimiir iikamim wi yaeya siyiu boinki, kima napamin. Mi tariigina
kara wi kimiir kwoinki kwoin iiirar kinirkai haiginiugii. Mi kima wi
wakaeyoknam nwoki aingwowim. Mi an kara wi kimiir Adi Komii
nwoki owim mi wim kima wi kariir iikam nwoki owim.

11 Mi mhoiiya ta ii aiirin iikam whiekakim sima kariirin wa ninoknинkini.
Yipiki inigakim mi yipiki inig karamaeyim sima kariirin wa
ninoknинkini. Mi ta ii aiirin iikamim sima wi simiir nu whiruwan
iikamim simiirin wi hiniina boin tani, Kima Biiyan Inkam Komii siir
dinoknинkin. Niingaka.

12 Mi kara wi simiirsi naingwo bumbuwi mi simiir dimin biyieyim sima tirim
wi kara haiyoprimdiyiumiigi. Mi kara simiir dimin biyieyim wi simiir
swoki aingwo rani. Niingaka.

13 Mi biiyan nimbina biiya Adi Komii siya Moses siir nimbingiya ya ini biyie
ywokiya. Whisarii rani, siya krimiir ha boinkin, siya wi yaeya kitibmii boin
win swoki imbingi. Krima bidi yinoknинkinim ta biiyan nimbina ya wi sapi
namki, yiuis kaba inkamkin kabitkaigiya saiir hiriinan. Ɨriig.

9

Biiya prismi biiyan inkam komiiyim wraisu nhie arar ninkin imiiyaekim Adi Komii siirin.

1 Mi biiyarin Adi Komii krimiir Wanin siya siir biigibiiyan nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim Isrel simiir iikamim simiir nimbingikin. Mi siya simiirin siyiu Adi Komii siir inig iiir hainaniyim siir boinmauu wakaekin. Mi siya kam imiirin siyiuin omaka Adi Komii siir yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir miriini siyiuin siir warar mi boinmimauu iripa sima nidwo wakaeyam.

2 Mi sima sel omaka ira mirii mi ta omaka saiirin bopwoniya hiugripkiigi haimii haimiiyo whisa ywo. Mi ti haimiiyin hiuyokiyokaikikaiyin anokar nwowinin, yio ha dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Mi diminim pae haingimuhaiginiyim mi bretim Adi Komii siir ninkin imiiyaeiyim yim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya ini saiirar nwokaiyim.

3 Mi sima yiuis kwira maeyau kwira hiuyokiyokaiya haimii whira nwowin siir ano iiir yitimwaniu. Mi ta maeyaua ya Adi Komii siirgisiirga, siya nwowika. Mi ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiirin inkam nwirki bi swoki amiminika. Niingakiniingaka. Mi sima ta maeyauua saiirin ha dapikim, dimin whirki bi kimbu miminka.

4 Mi dimin nhirim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaiyim. Hiiya golni tira aka mi ta hiiya saiir idwo hirin haua wain piuii miiyikakin siir op aiir naokin haingimugiiya, piuii miiyik niusiin whakim ini hir nwokaiyim. Mi miiya kwira paeni sima nirimtioninkin miriiya saiir idwowin sima golni miriigikim mi ya ini hir warar mi inkin okaiya. Mi ta miiya sima saiirin ha dapikim, nimbin tibmiini miiyaka. Mi ta miiya saiir yainau hirin mobmir kwira golni sima nonkwokwowa ini hir warar ninkin okaiya. Mi ta mobmira saiir yainau hirin, naeyim Adi Komii siya hauuwim iiya sima nu siiyin apain siir hir nwowa ini hir nwokaiyim. Mi paekopin biiya Eronki si hogwokwo apin, siirin Adi Komii siya tirkikin, yio ini nhwokakar mi okaiyin ta miiya aiirin. Mi siiya nhiswo Adi Komii siya winkiyo kitibmii boin yaiyim sim yo ini hirar mi inkin okaiyo.

5 Mi ta miiya saiir idwowin sima Adi Komii siir paekwosimwo nwisa yonkwokwo haigin hinda niisiimauuwam. Mi sima ti paekwosimo sowiir kigo mi sima boin, Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim ini tir nwowim. Mi ti paekwosim nwiswo hinda niisiimauugo sowa pidgakako. Mi ta maeyaua iikami dimin biyie haiyoprimdiyiumiiya ini sowiir pidga owar yirinugiya mi ti diminim simiir dimin mwokimwowin, kara pi kimiir boinmauu rani. Niingaka.

6 Mi mhoiiya sima digworaekwowim diriraerar digim mi pris inkamim, sima ta maeyaua hiuyokiyokaiya anoka kingiin nwowa saiirin bi siiskim dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyim.

7 Mi biewi biewiyim, prismi biiyan inkamin siya ta maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karam nwowa saiirin ii kwiruwar namikin. Siya whisarii bi namikin, siya meme bulmakau iini nhieyim, pi simiir hainami Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam iikamim hinda whaowaeya priidiriraerarim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyam.

8 Mi Moses siir yaiyim iikam krimiirin ta maeyauwa Adi Komii siya nwowiya, saiir kigninkin apninopkaiyam bi boinkin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siir naeyiuin yio krimiir niisiimauugin, iikamim Moses siir yai aiir wakaeyoknaim sima wi Adi Komii siiram swoki haiyiug naingwo rani, iripa saikar nongwomamair aeyam. Niingaka.

9 Mɨ ta Moses siir yaiya ha boɨna iikamɨm, Adi Komii siirgɨsiir maeyauwa hɨuyokiyokaiya dimɨn whɨrmɨnwhɨrmɨnkɨ kɨmbu karam nwowa saiir kɨpi napnɨnopkainam. Ya aknaɨni hanɨɨn hindara nɨisiimauuga krɨmiir. Mɨ ta ɨiya pris inkam ɨma nɨnkɨn ɨmiiyaeya, Adi Komii siir ya iikamɨm sɨmiir kwoɨnɨm rɨrmiiya sɨmiir bɨ nwowaigɨnɨuga. Nɨingaka.

10 Mɨ yɨm tɨ yaiyɨm yɨm krɨmiir kɨnsiis haigɨnɨuwankɨm, naeyɨm yɨm naeyankɨm mɨ opa ya kwiyaeyanka mɨ siyɨuɨn op whaui ɨkɨn mɨ krɨma tɨ siyɨu ɨmiir sɨbgu api mɨ Adi Komii siya wɨ ha boɨni, krɨmiir pɨuɨm, yɨm pɨu wadɨekɨm, siyɨu komii siya boɨnkiya saiir hɨriinan. Mɨ tɨ digworaekwowɨm sɨmiir yaiyɨm yɨm krɨmiir kɨgrɨraowankɨm. Tariinanar tɨr bwakainakiyɨn mɨ wɨ ɨiya Adi Komii siya digworaekwo whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakana wadɨekɨwadɨe nwowi, wɨ saiirar nadɨgɨuwi.

11 Mɨ Krais siya krɨmiiramɨn prismi inkam komiinan nɨtkɨn siir dimɨn taemɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiirɨn krɨmiir hauuwam. Mɨ tariigɨna ya krɨmiir bɨdi yɨmbiniya mɨ siya prismi mɨiya bɨdi mɨriigikɨn. Mɨ siya ɨni Adi Komii siir oma hɨriir yapnɨnopkainamɨn. Ya ɨni sel omaka bɨiyan kamɨm sɨma tɨra ɨni saiir haibura. Mɨ tɨ Adi Komii siir om wɨnɨn siirɨn inkamkɨ bɨ tɨrkɨn, yɨo nuan dimɨnkɨ waeyao. Yɨo Adi Komii siirgɨsiir omɨn nɨnomor hɨranɨn siirgɨn.

12 Mɨ ɨiya Krais siya naonama siya ɨni Adi Komii siirgɨsiir maeyaua dimɨn whɨrmɨn whɨrmɨnkɨn kɨmbu karamae nwowa Adi Komii siyar nwowiya ɨni saiirar yapnɨnopkainamɨn. Mɨ siya wraisu nhɨe bɨ hainamkɨn prismi hɨnɨɨn, siir nɨnkɨn ɨmiiyaeyam. Nɨingaka. Siya siir nhɨeya nua naokiinaiinama saiirar hainɨnopkainamkɨn ta maeyaua Adi Komii siyar nwowiya dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karam nwowiya saiir hɨriirɨn. Mɨ Adi Komii siirɨn saiirar inɨ hauuwɨu mɨ siya kwɨruwar napnɨnopkainamɨn, siir nhɨe aiir nɨnkɨn ɨmiiyaeyam, ɨni saeyar dɨgi ɨskiya. Mɨ siya wɨ mhoɨiya ɨdɨp ɨdɨp swokɨ tɨr tani. Nɨingaka. Siya tɨ siyɨu hɨriinanɨn mɨnam tɨrkɨn krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm mɨ krɨmiir nanmaiwarkainam. Mɨ krɨma wɨ omwai saɨkar nwokɨ waiyayokiyokɨikaeyamɨm ɨnokɨinokɨn.

13 Mɨ meme bulmakau ɨini nhɨeyɨm krɨmiirɨn wɨ panɨɨna whɨnkɨnsiisi, ha? Saeya krɨmiirɨn wɨ tɨ hɨnɨɨna whɨnkɨnsiisi. Mɨ ɨikam nhɨrɨm dimɨnɨm Adi Komii siya boɨnɨm, hɨnɨɨn kɨpi naɨngwo, sɨma sɨmiir nonkwowi mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ ha boɨni, sɨmiir pɨua mɨiyɨk rani. Dimusi rani, sɨma tɨ dimɨnɨn Adi Komii siya boɨnɨn, hɨnɨɨn kɨpi nonkwo, siir bɨdi yonkwowɨm. Mɨ siir pɨua biyɨe pɨ hɨriiyar nwowinaka mɨpi pris siyar haɨniyop nami meme bulmakau ɨini nhɨeyɨm pɨ whrɨn mɨn aka nɨnkɨn haɨniyopnami. Mɨ mhoɨiya Adi Komii siir yaiya pa swokɨ boɨnkii, sɨma ɨni wadɨeyar swokɨ okiyɨm, tɨ dimɨnɨm sɨmiir pɨua wadɨe sɨma bɨdi ywohaigɨnɨugiyɨm. Mɨ meme, bulmakauni nhɨeya ya ɨdan pɨua wadɨe saiirarar nwows aigɨnɨuwi. Mɨ Krais siya, Bɨiyan Inkam Komiiyɨn, yɨo ɨni meme bulmakau sowiir haiburɨn.

14 Mɨ siir nhɨeya ɨni meme, bulmakaumi nhɨeya mɨ sɨmiir whrɨn ɨma, ɨni sɨmiir haibura. Mɨ mɨi bibiyɨeyɨm naekak nwokaram nwowiyɨm mɨ dimɨn bibiyɨeyɨm iikami kwoɨnau nwokaiiyɨm sɨmiirɨn saeya bɨdi haiyoprimdiyɨumiigiyɨm. Mɨ Adi Komii siir naeyɨuɨn siirɨn siyar whɨndirɨraerarkɨn, yɨpɨkɨn dimɨn biyɨe whɨr karamaeyɨn, siir nhɨeya saiir nɨnkɨn ɨmiiyaekɨn Adi Komii siirɨn. Mɨ siir nhɨeya iikam krɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm mɨ krɨmiir dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir haiyoprimdiyɨumiigiyɨm wɨ dɨgar nwowi. Mɨ krɨma Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apɨm wɨ dɨgar nwowi, yɨpɨkɨn omwai waiyayokiyokɨiyɨn ɨnokɨinok. Dimusi rani, siyɨu whɨr karamaeka hɨriinan tɨrɨm.

15 Jisɨs siyaɨrgɨn iikamɨm nuanɨm mɨ Adi Komii siya, krɨmiirar kaoprigi ɨrkakiyɨn ta kitɨbmii boɨn wɨna krɨmiiram nɨta iikamɨm wakaeyokna apɨm

saiir kirie haiginiuwam. Mi nim krima iikamim Adi Komii siya nimbinim siir iikam nwowam, krima wi omwaiya waiyayokiyokiii, saikar iinokiinokin. Mi wi dimin kibi kibiyim biiya Adi Komii siya nimbinim wi simiir haii. Dimusi rani, siya Jisis bidi yaowin. Jisis siyairgin iikam krima mi Adi Komii siya krimiirar kaoprigi irkakiyin ta kitibmii boin wina saiir kirie haiginiuwam. Ya mhoiiya nitka iikamim sima wakaeyokna apam. Siya iikamim simiirsi naokin simiir dimin biyieyim sima tirim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam iiya sima biiyan kitibmii boin aiir napim. Mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami, iinokiinokin.

16 Mi iiya inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin, siya yinisisimim simiir inigim pa wini yokwoni mi dimin taeminim sima mi haiyanim yim iriipi hiriinan pa mi wini. Mi siir mhoiiya iiya siya naonama siir yinim pi yokwo aiira kigmak hid haii. Sima pi hindara priihai priihai rani. Niingaka.

17 Mi inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin mi ta yokwowa siya wina, siir dimin taemin imiir, ya ini hiriiyar niki owa. Mi mhoiiya iiya siya naonami, siya pi haini winmimauugigi digworaekwowim siir yin ima haiyanim.

18 Adi Komii siya biiyan kitibmii boina saiirin wraisuim sima nisomsom aowim mi simiir nhieyim ha naokiinaiinamim simiirsi kirie haiginiugin. Mi nhieyim iikam imiirin wi simar nwowaiginiuwi dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir haiyamin.

19 Mi Adi Komii siya siyiu komiiyin Moses siir hauuwin mi Mosesin yio kimidiniya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta iiya siya bulmakau haomin siir nhieya opaka yinkin aokaigi twonau. Mi siya paeyakwiyam ha mi hai mi sibsibni pio pariidnanim, ha mi haiyin mi siya ti sibsibni piowim ti paeyakwiyam simakar yin udgi. Mi siya kimidiniyan haunairin op nhieki nwomaiyin siir hopmaigi. Mi kimidiniya Yokwo Komiiya Adi siir yaigi nwowa Moses siir hauugiya saiir iyairpasoknam. Mi siya iikamim simiir piuim simiir warar yinkin iyairpasoknam.

20 Mi iiya Moses siya yokwo aeya mi iikam ima simiirin ha niyairpasoknamin mi siya simiirin hiniina boinki, ti wraisuim simiir nhieyim ti kara niyairpasoknamim, yim ta biiyan kitibmii boina saiir kirie haiginiuga, kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Mi kima wi yaiyim Adi Komii siya boinkiyim biiya, kima wakaeyokna apam wi simiir wakaeyokna ap.

21 Mi Moses siya Adi Komii siir sel omaka saiirin iriipi hiriinanar mi iyairpasoknam. Mi digworaekwo whiekakim saiir hir nwokaiyim, iikamim sima iripa haingiriyiu idwokaiyiuwiyim, iiya sima Adi Komii siir inig iiir hainaniyim mi ha diriraerariyim, simiirin warar mi inkin iyairpasoknam.

22 Mi ta yaiya Moses siya winkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika, mi kira ti digworaekwowim simiirin hiriinan niyairpasoknami wraisu nhieni, sima wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka. Mi kira nhie simiir niyairpasoknam karam nwowi, saeya boina saiir hiriinan Adi Komii siya wi simiir dimin biyieyim wi haiyoprimdiyiumiigi rani. Niingaka. Ɬriig.

Krais siya naeni hanin siir piu aiirar ninkin imiiyaekin Adi Komii siirin, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam.

23 Mi ti miiyim mi ti nuan digworaekwowim krima tiriyim yim hindarar niisiimauugim iki dimin kiingikiinim ninomor kou hir nwowim simiir. Moses siya digworaekwo imiirin wraisu nhieni minam niyairpasoknamkim, sima whauriyina nwowam. Mi ta nhie hiriinana iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siir om hir nwowim simiirin wi whauriyinan saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Jisis siir nhieya sasairga whauriyinan iikam imiir

nwowhaiginiuwi. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii siir om iiir asi nami.
24 Mi Krais siya Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya, dimin whirki kimbu karamae nwowa omaka inkamkar nonkwo miriiya nu tirana, saiir omaka yainau nwokaiyin siir bi napninopkainamkin. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir om iiirar namigusamkin. Mi siya ini Adi Komii siir whwonkam ida nidwowin, siir iina iinig miiya mi siya ini nhwo krimiiramar kwis boinin.
25 Mi biewi biewiyim prismi biigibiiyan iikamim sima Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saiirin ii kwokwirar napninopkainamikin wraisu nhie Adi Komii siir ninkin imiiyaeyamin. Mi yio Krais siya ta maeyau aiirin idip idip bi napninopkainamkin siir nhie aiir ninkin imiiyaeyamin Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyamin. Niingaka. Siya kwirkikwiruwar namkin siir nhie aiir ninkin imiiyaeyamin Adi Komii siirin.
26 Mi Jisis siya hiriinan tirkiswo mi siya paeyin hiiiniya nirioninkinin siirin wi ii kasakasa di naowi. Ɨiya Adi Komii siya nu siirar nonkwokwokiyin mi ha nityokiyokiigiswo mi wi tariinanar pi yadigniyin. Mi Krais siya nu tiriir nitin, siya ii kwirkikwiruwar nauuni aonikin nu tirin ini sasair ywowiskiya. Mi iiya dig kingiin nwowa, Jisis siya ha nitin mi siya paeyin hiiiniya nirioninkinin siirin ii kwirkikwiruwar nauuni aoniyin mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi siya saiirar yinkin imiiyae Adi Komii siirin, iikamim simiir nanmaiwarkainaim simiir dimin biyie imiirsi mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karam nwoki owim.
27 Iikam whiekakim sima wa naowi mi mhoiiya sima Adi Komii siir kigi, simiirin wi siyar hidi.
28 Mi hiriinan siyiuin Krais siya ii kwiruwar nao iskikin Adi Komii siirin siyar swoki inkin imiiyaenam. Siya siir nhieya iikamim simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam ninkin imiiyaekin. Mi mhoiiya siya swoki iti, siya wi iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam nit rani. Niingaka. Siya iikam yipikim siiram wakaeyokna aingwo tibmiiyim mi iiya siya nitana saiiram nwokwokinim wi simiir nanmaiwarkainami sima siir om hiriir namam. Ɨriig.

10

Biiyan naeyim sima ninkin imiiyaeya, ya dimin biyieyim simiir bi haiyoprimdiyiumiigikim.

1 Mi siyiu komiiyin biiya Adi Komii siya hauugiyin. Mosesni, yio diminkidiminim mhoiiya nimbiyamanim krimiir, aknainan simiir niisiimauugin. Mi biewi biewiyim, pris inkamim sima hiriihiriinan naeyim simiir simiirar ninkin imiiyaenanae; Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biyie imiirsiyin. Mi siyiu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir siya wi dig nwo rani, iikamim yipikim Adi Komii siiram nitim simiirin dimin whirki kimbu karam nwowim. Niingaka.
2 Mi ti digworaekwowim Adi Komii siir sima ninkin imiiyaeyim iikamim yipikim Adi Komii siir inig iiir hainaniyim simiir dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir digikiswo mi sima wi yaeya nae di swoki inkin imiiyaei Adi Komii siirin simiir dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir digiyamin. Niingaka. Dimusi rani, simiirin wi dimin biyiekak diywowi.
3 Mi iiya sima hiriihiriinanar ninkin imiiyaenanaeyim biewi biewiyim mi iikamim pa swoki aingwokii, dimin biyieyim sima tir imiiramin.

4 Sima ti hiriinan siyiuin ii kasa kasa bi tirkim. Dimusi rani, Adi Komii
siya bidi yinokninkinin bulmakau meme iini nhieyim, iikamim simiir dimin
biyieyim wi saeya digi rani. Niingaka.
5 Mi iiya Krais siya nitam naingwowa siya Adi Komii siirin hiniina boinki,
Kira iki siyiuin iikamim wraisu sima nisomsom inkin imiiyaeiyin kiriir si-
iramin kira mairgimairga nwo rani. Mi kariirin kira piugak hiriinansi
nwowaiginiugin.
6 Mi kira wraisuim kiriir hii aiir haigin anagiyim mi dimin taeminim sima
ninkin imiiyaeyim kiriir, simiir dimin biyieyim sima tirim simiir
digiyam, kira simiiramin mairgimairga bi nwokim.
7 Kara Kraiskin, kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii, kira kariir kigi, kara
tisi tapi nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim
simiir tiram tiri, biiya sima winboinkiya kariirin kiriir Yokwo Komii
aiir saiir hiriinan.
8 Krais siya biiya hiniina boinkin, kira ini yimiiyiuwin iki diminpai
diminpaiyim, inkamki ninkin imiiyaeyim kiriir simiirin. Mi kira wraisuim
kiriir hii aiir haigin anagim kiriir ninkin imiiyaeyam iikamim simiir kwoinau
nwokaiyim dimin biyieyim simiir digiyam, yim ini mi imiiyiuwim Krais siya ti
simiirin hiniina boinkikin. Mi yio siyiu komiiyin Moses siya winkiyin Yokwo
Komiini yio ha boinkikin hiriiyar tir.
9 Mi mhoiiya siya ti yai imiir boinkiyin mi mhoiiya siya Adi Komii siirin hiniina
boinki, Adi Komii kira kariir kigi, kara tisi tir nwowin. Kara digworaekwo
whiekakim kira naingwowim kara tiram, kara simiirin wa tiri. Mi yim ti yai
hiriinanim yim krimiir boinmauu wakaekim. Biiyan siyiuin nae iikamkim
sim ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siir, yio Krais siya bidi digiyin. Mi simiir
igsopa ini siyar yokwokairinanaowidin.
10 Jisis Krais siya dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim siya tiram
siya simiir wakaeyokna tirkin. Mi siya kwirkikwiruwar naokin siir piua saiir
ninkin imiiyaeyam Adi Komii siirin. Mi siya iikamim siir siyiu iiir napim,
simiir dimin biyieyim, wi simiir nwoki digiyim. Mi sima Adi Komii siir
whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae nwoki owim.
11 Mi pris inkamim sima mii Adi Komii siir omaka aiir nokwo miriiyim mi
nonkwo inkin imiiyaeikim Adi Komii siirin, sima iinokiinokin hirii hiriiyar
tirikim. Mi ya tariigina iikam krima tirim dimin biyieyim simiir haiy-
oprimdiyiumiigiyim wi dig nwo rani. Niingaka.
12 Mi yio Kraisin yio siyar ninkin imiiyaekin mi ta saiirin kwiruwar tirkikin.
Mi iikamim simiir dimin biyieyim ini saeyar haiyoprimdiyiumiigiyim. Mi ta
ii kwiruwa siyar tirkiya, iinokiinokin wi saeyar nwoyokiyokii. Mi ta saiir
mhoiiya siya ha nini idwoiugin Adi Komii siir iina iniig miiyan. Dimusi rani,
siya Adi Komii siir hiriinan inkam komiigin. Digworaekwo whiekakim, siyar
kigirkakikin.
13 Mi siya ini Adi Komii saika hirar nidwo kaoraraowin iiya siir sau omomin
Adi Komii siya hainururninkin haiginiugii.
14 Krima bidi yinokninkinim, Jisis siya kwirkikwiruwar naokin siir piu
aiirin Adi Komii siir ninkinimiiyaeyamin. Mi siya iikamim yipikim Adi Komii
siya haiyopriimdiyiumiigiyim simiir dimin biyieyim, simiirin dimin whirki
kimbu karamaeyin siya nwowaiginiugin.
15 Mi Adi Komii siir naeyiuin krimiirin ti hiriinan dimin iiirar mi boinkin.
Mi biiya siya hiniina boinkin,
16 Biiyan Inkam Komii siya hiniina boinkin mi iki iiyim mhoiiya nitim kariir
kitibmii boina wi iikamim simiir hauuwi. Mi ti kariir siyiu komiiyin

wi simiir kwoinkikwoin imiirar kinirkai haiginiuwi. Mi sima wi saiir saiira nwoki aingwokwonanaeyim.
17 Mi siya yai nhirim ina swoki boinkiyim, siya hiniina boinki mi kara dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim, wi simiir swoki aingwokwomimin tani mi siyiu biyieyin, sima tiri ikin. Niingakiniingaka.
18 Krimiir dimin biyieyim Adi Komii krimiir Wanin siya bidi haiyopriimdiyiumiigiyim. Mi iikamim Adi Komii siiramin wi swoki inkinimiiyaemimin tani. Niingaka. Yio hiriinan siyiuin yio bidi digiyin. Ɬriig.

Krima Adi Komii siiram daingwo tibmii kiin mi saika damasukikin.

19 Mi ti kariir akamim, krima Adi Komii siirgisiir maeyaua siya nwowiya dimin whirmin whirminki kimbu karam nwowa saiirin wa napninopkai nami. Dimusi rani, Jisis siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir naowin mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi krimiir dimin biyie biyieyim ini saeyar yiinakiyim. Mi ta hiriinana saiirsika iiya krima nhwo kwisboinkii mi krima hiriirin wa napninopkainami.
20 Mi ta siya naonama, siya minam naonamkin krima Adi Komii saika nwoki boinaiyim. Mi ya tariigina ya hiniinga ta yiuisni haniin bop-woniya siya niinikiwitkiya krima napninopkainamim maeyaua Adi Komii siya nidwokaiiya dimin whirki kimbu karamae nwowa krima namsi saiir nitimwaniuwa ya ini siir piu aeyar niiyoknamnan ywowa.
21 Mi krimiir biigibiiyan, prisin, siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi siyairgin, digworaekwo whiekakim, Adi Komii siir om hir nwowim. Mi iikamim siiram naingwo tibmii kiinim mi siir yinisim nwowim simiir kigirkakanin.
22 Jisis siya siir nhie aiirar niyairpasoknamkin iikamim krimiir kwoinau nwokaiyim dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyim mi krimiir kwoinim rirmiiya nwokiyim. Mi siya krimiirin op miiyikimiiyik aiirar baptais haiginiugin. Mi ta hiriinana saiirsika krimiir piuim whauriyina asi nwokim. Mi tariinanin krima Adi Komii siir kingiinin wa nwoki amim. Dimusi rani, ti hiriinan diminim Jisis Krais siyar tirkin. Mi krima kwoin biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim niksisaeiyim simiirin wi asi niuguskii. Mi krima Adi Komii siiramar dinmiininkin, ta krima tira saiir hiriinan. Mi krima kwoin whirua saikar dwo.
23 Krima digworaekwowim krima naingwo tibmiiyim simiiramin sibgu wakaeyokna ap. Krima simiirin digiumii kipi haimriiyiu. Dimusi rani, krima bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim biiya Adi Komii siya nimbinim siya simiirin wa tiri.
24 Krima, krimiir iikam nomiiyauwim naingwo tibmii kiinim simiiram daingwo. Mi krima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna. Mi krima irni nwirniyamar timi aingwokwo. Mi irni nwirniyin siyiu miiyikimiiyik iiirar timi tir.
25 Mi krima siyiuin iraka nwiraka haingiriyiu owiyin Adi Komii siir inig iiir hainam siir kipi haibur. Niingaka. Iikam nhirim yim ti siyiu hiriinanin siir bidi haiburgigim. Mi nim krima wi hiriinan kipi tir. Dimusi rani, iiya Krais siya swoki itana ini kingiin nwowa mi krima irni nwirni whinkinsiisamin miinan mirii.
26 Mi krima ta Jisis Krais siya naonama iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam, krima saiir yaimwokiyaimwo aiirin bidiyar iki wakaeyim. Mi krima siyiu biyie krimiir kwoinkar swoki aingwo tiri mi Krais siirin digiumii ha haimriyiugigi mi yaeya inkam nwir karamaeka, siir nhieya saeya simiir niyairpasoknamim Adi Komii siir ninkin imiiyaeyam,

krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Siyiu whir karamaeka. Niingakiniingaka. Sima wi hiriiyar nwowi.

27 Mi krima ta yaimwo aiirin hindara nimiiyiu iugusami mi mhoiiya krima wa nidid Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigisiyin mi siya nitnoudnankaigiisiyin paeya. Mi krimiirin wi maeyauwa iikamkim, sim niurimtiokaigiiya wi saiir hiriir kabitnouwidnankaigii. Mi simiirin wi hiriiyar niurimtiokaeyami iinokiinokin.

28 Krima bidi yinokninkinim nwis nwoimgi kigii, inkam nwirin Moses siir siyiu iiir nap karam nwowi mi Isrel simiir iikamim, simiir biiyanim sima siirin wi donkwo. Mi siirin wa dipimpar aoki. Mi sima wi siirsi kipi haigwo.

29 Mi kima paniina naingwowi iiya iikamim sima Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyiugigi mi Adi Komii siya simiirin wi paniina tiri, ha? Siya simiirin wi hik prasae prasae hau rani, wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ti simiir siyiuin Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyiuin yi sima hiniina boini, ta Jisis siya naonama paeyin hiiiniya nirioninkinin si mi siir nhieya ha naokiinaiiniya ta kitibmii boin aiir kirie haiginiuwam mi sima ha boinkim ya tariigina ya dimin komii rani. Mi sima siyiu kibiyin Adi Komii siir naeyiu ieya tirin krimiir siirin ini hindara yitkinisugiyin. Mi ti siyiu hiriinanin sima tirin yio miiyikimiiyik rani, ini biyieki biyie ywowin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hik asi hauuwi. Mi simiirin wi asi nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya, siya hiniina boinkin, kima ta saiir wakaeyokna ap. Mi Jisis siir nhieya krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyieyim saeyar haiyoprimdiyiumiigikim. Mi krima dimin whirki kimbu karamae asi nwokim.

30 Krima bidi yinokninkinim yaiya Adi Komii siya boina ya hiniinga, kara iikamim siyiu biyie kariir tiriyim simiirin wi yamdiyar swoki tiri. Mi yai gwira siya mi boina ya hiniinga, Biiyan Inkam Komii kara kariir iikamim simiirin wi kara hidi dimin taeminim sima tiriyim simiirsi.

31 Mi Adi Komiiyin, yipikin omwai waiyayokiyokiiyin, siya wi iikamim siyiu biyie siir tirim wi simiir hidi. Mi ti dimin hiriinanin wi dig siya nwo haiginiu rani. Niingaka. Mi yio hiriinan diminin, simiirin wi nidid prasae prasae nwo rani.

32 Kima dimin taeminim biigi bii kimar wakaeyim Krais siir mi ha wakaeyokna naingwo tibmii kiinim, simiiram ti swoki haiyiug naingwo. Mi kima naingwo tibmii kiina saiir mhoiiya dimin biyie kasa rani, kimiir naingwo tibmii aiir tirbuwanim. Mi yim ti hiriinan dimin biyieyim sima wi kimiir nikwowaisii rani. Niingaka.

33 Mi ii nhirim iikam nhirim pi kimiirar mi igbumbuwi. Mi siyiu biyie pi kimiirar mi tiri iikamim simiir whwonkam idain. Mipi kimiira mi iewaiyiuwi. Mi ii nhirim kima bidiyar mi kigim iikam nhirim iki iikam miiyikim simiir tirim siyiu biyie. Mi wim kima simiir whinwo, kirie sima nwowam.

34 Mi kima iki iikam miiyik miiyikim iki iikam biyieyim omaka hiuyokiyokaiya, sima hiugripkiikikaiyim simiirsiyin naingwoyimyok prasae bi kinkim. Mi kima iikamim kimiir dimin imiir tauae haiyim io bi nwokim. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ini simiirar mi kigninkin haigiyim. Dimusi rani, kima bidi yinokninkinim, Adi Komii siya kimiiramin dimin miiyik miiyik imiirar haiginin mhoiiya kima haiyamin. Mi ti digworaekwowim ini ti digworaekwowim sima tauae hainamim kimiir waraurankin ini simiir haiburim. Mi yim ti digworaekwowim wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.

35 Biiya kima kirieyar nwokim mi Adi Komii siir siyiu iiirar sibgu apkim. Mi kima wi kipi nidid dimin biyieki kimiir tirbuwam tiri. Kima bidi

yinokninkinim mhoiiya Adi Komii siya wi siir dimin kibiki kibi iiirar hauugi yipiki siiram sibgu wakaeyokna naingwo tibmii kiinim simiir.

36 Mi kima sibgu donkworinu mi Adi Komii siir yai imiirarar wakaeyokna ap. Mi mhoiiya kima, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nimbingiyim simiir mirii digi mi siya kimiirin wi dimin miiyiki miiyikim siya nimbinim yipiki siiram wakaeyokna aingwo tibmii kiinim wi simiiram hauugi.

37 Kima kirie dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Krais siir win boinkiya Yokwo Komiini siya hiniina boinkikin,

wi iimwan mwan rani, siyarin wa swoki kwiti. Siya wi ii hoimgak nwo rani.

38 Iikam miiyik miiyikim yipiki kariiram naingwo tibmii kiiniyim sima iinok iinokin wi omwai kanakar waiyayokiyokiii. Mi kimiir nhirkim kariirin digiumii haimriiyiuwi mi kara wi mairgimairga kimiiram nwo rani. Niingaka.

39 Krima iki iikamim digiumii Adi Komii siir haimriiyiuwiyim simiir hiriinan tani mi Adi Komii siya krimiirin wi ha nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi nim krima iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya nanmaiwarkainaei. Ɨriig.

11

Siyiuin krima naingwo tibmii kiinanin siya.

1 Naingwo tibmii kiiniya hiniinga mi iiya krima diminim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim, simiiram naingwo tibmii kiini mhoiiya nimbiyamanim mi krima hiriiyar naingwo tibmii kiini, sima wa nimbiyami. Mi krima tikinim nitim simiiram asi nwowi. Krima simiir kig rani mi krima hiriiyar naingwowi, sima ina nwowim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi boinkiyin, sima ina nwowim.

2 Mi biiya, brougae nhirim sima Adi Komii siiramar naingwo hiririu kiingim mi siya big nasmirwaiya simiiram asi nwokin.

3 Krima hiriiyar naingwo tibmii kiini, digworaekwo whiekakim siya boinim, yim kaimwokinairgim. Krima bidi yinokninkinim, iiya nu ninomor sowa nimbiyama Adi Komii siya hindara yai ara boinkin. Mi sowa ina yimbimbiyamwo. Digworaekwo whiekakim ti krimar kigim yim Adi Komii siyar tirkikim mi ti digworaeikwoim, siya nonkwokwowim krima bi kigim, siya paniina namisi onkwokwokin.

4 Mi inkam nwirin, siir inigin Ebelkin, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi siya dimin taeminim Adi Komii siir asi ninkinimiiyaekim. Mi ti siya ninkinimiiyaeyim, yim ini siir yaowaeyin Ken siya ninkinimiiyaeyim ini simiir haiburim. Adi Komii siya hiniina boinkikin, ti naeyim siya ninkinimiiyaeyim wadieki wadiekim. Mi Adi Komii siya siir boinki, siya dimin whirki bi kimbugin. Whisarii rani, siya siir siyiu iiir sibgu apkin, siya tira saiir hiriinan. Mi bidi bidiniyarin, Ebel siir naingwo tibmii kiina ha nwowa mi siya ha naonamkin. Mi ti yaiyim Yokwo Komii saeya boinim dimin taeminim siya tirim simiir, yio krimiir niiisimauugim, piki hiniin dimin ikin krima tiriyim, Adi Komii siya mairgimairga krimiir nwowanim.

5 Inok siya bi naonamkin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi Adi siya siirin siyamar asi nikiunamkin. Mi iikamim sima siiram ha hansirnanaeiyim, sima siir bi swoki kigmiminkim. Niingaka. Dimusi rani, siirin Adi Komii siyar bidi yikiunamin. Mi Adi Komii siya siir yaiya sima winboinkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika. Mi iiya siya siir niki ikiunam karam niki owa, ninomor koua hiriir mi dimin taeminim siya tirim, siirin mairgimairga simar nwowaiginiugin siiramin.

6 Mɨ yɨpiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karam nwowim mɨ dimin taeminim sima sibgu tiriyim, Adi Komii siya simiiramin, wɨ simiiram mairgimairga rani. Niingaka. Mɨ yɨpiki Adi Komii siiram naingwowin, siir siyiu iiir sibgu apim mɨ mhoiiya siya dimin miiyik miiyikim wɨ tɨ iikamim, yɨpiki siir siyiu iiir sibgu apim wɨ simiir hauuwi.

7 Mɨ bidi bidiniyarin ta ɨi aiirin, iiya Adi Komii siya Noa siir boinkiya mɨ siya siirin hiniina boinkikin. Dimin biyie whirin wɨ sipi nimbiyami mɨ tɨ diminin, yio opud naoki. Mɨ Noa siya tɨ digworaekwowim simiir bɨ niki kigim. Siya hindara naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya boinim siir, sima wa nimbiyami. Mɨ siya siyaiiya ira yonkwokwo mɨ iiya siya saiir nonkwokwo digiyin mɨ siyar kigi, opud naowo, nii okwonaniyo. Mɨ siya mɨ siir wigyin ima simaniiyin ina yapninopkainamim. Mɨ simaniiyin ini siyaiinau hirar ywokaiyim. Mɨ sima paniinsi yaosi. Siya iikamim siyiu bibiyie tirkaeyamim simiir niisiimauugin. Dimusi rani, siya siyairgin Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyokna naingwo tibmii kiinin. Mɨ yim sima. Niingaka. Mɨ Adi Komii siya ha boinkin, Noa siya inkam wadiekiwadie ieyargin. Dimusi rani, siya siirgisiir yai aiirar wakaeyoknakin.

8 Mɨ Ebraham siya yaiya Adi Komii siya boinkiya siir, siya saiir wakaeyin mɨ siya hiriiyar yaingwo tibmii kiinin, ta yaiya yai kaimwowairga. Mɨ siya siir om iiir ha haiburgigin mɨ siya kimidiniya om whira yam. Omin Adi Komii siya siir hauuwanin siir. Mɨ omin Ebraham siya namanin, siya bɨ ninoknинkinkin. Siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mɨ siya asi namkin.

9 Ebraham siya Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmii kiingin. Mɨ siya tɨ omin Adi Komii siya boinin siir asi nakripkii whiniugin. Mɨ siya amir omaka saiirarar nitkin whinkin, inkamin nu op karamaeyin hindara priiyakiirirɨriyin siir hiriinan. Mɨ Aisak siya mɨ siir yinisim ieya Jekop yoniiyin iriipɨ amir omaka saiirarar mɨ itkin whinko, Ebraham siir hiriinan. Mɨ yo sowa iriipɨ hiriinan wɨ tɨ hiriinan digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim Ebraham siir, wɨ simiirar mɨ haii.

10 Mɨ Ebraham siya amir omaka saiirarar whwonkaigin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram nwokin, omin siya miriikwokinin, siir namim. Mɨ tiki omin yio hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamikin bɨ digikin. Niingaka.

11 Sera saeya bidi yaingwo tibmii kiina. Mɨ saeya ta yaiya Adi Komii siya boina, saiir saiira naingwokwo nanaeka. Saeya waibiyie bidiyar ywowa mɨ ta saeya naingwo tibmii kiina mɨ ta saeya naingwokwonanaeiya Adi Komii siya saiirin yinkak saiirsiyar nwowaiginiugin. Siya hiriinan asi tirkin, saeya bidi yaingwo tibmii kiina, digworaekwo whiekakim siya nimbinim biiya sima wa nimbiyami. Siya hiniina boinkikin, kowiir yiinieyim sima wɨ kasa kasa nwo rani.

12 Mɨ tɨ inkamin siya waibiyie bidi ywowin. Mɨ siya wɨ yiiniekak nwo rani. Niingaka. Mɨ siirin wɨ Adi Komii siyar tirkii mɨ siya wɨ yinisim yinkamiyinar niyioninkini. Mɨ mhoiiya kiriir piugana wɨ kasa kasa nwo rani, sima wɨ yabsiiyinan nwowi mɨ wɨ nauunim ninomor kouanim sim hiniin nwowi. Mɨ iikamim simiir mwainim wɨ dig nwo rani. Niingaki niingakiinga.

13 Mɨ yim tɨ iikamim yim bidi yaonamim. Mɨ sima ina naingwo tibmii kiinim, tɨ digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim siya tiram, simiiramin mɨ sima tɨ digworaekwowim Adi Komii siya boinim sima haiyam, sima simiir bɨ niki haigim. Mɨ tɨ digworaekwowim siya simiir hauuwam tirim, yim simiir niisiimauugin. Mɨ sima mairgimairga komii tɨ simiiramar nwowi. Dimusi rani, sima bidi yinoknинkinim tiriiginim siya wa tirkii simiiramin. Mɨ sima hiniina boin, tɨ nuin, tɨ krima nwowin, yio krimiir nugɨ nu rani. Niingaka. Mɨ

krima ti tir nwowim, ini inkamin nu op karamaeyin, hindara priiyakirirriyin ini siir hiriinan nwowim.
14 Mi iikamim ti hiriinan yai boiniyim yim krimiir niisiimauugim. Sima ina niki idwo kaoyokiyokiiyim, nu maeyau miiyikamin sima nwowamin.
15 Sima kwoin karamaekim, omin sima nhin haiburgigin siiram swoki amim. Niingaka. Mi sima siiram swoki nhinami, siir swokini waiyiuam, sima wi swoki nhinkisaekimrae rani. Niingaka. Sima wi hirar nwokripkaii.
16 Mi sima ti omki omin ninomor kou hir nwowin, omin Adi Komii siya nwowin, siir siiramar naingwokwonanaeikin. Mi ti omin ninomor kou hir nwowin, sima hiriiyar naingwowi, ini ti omin nu tiranin ini siir haiburin. Mi sima ti omin ninomor kou hiranin siir siiramar naingwokwonanaei siir namim. Mi sima Adi Komii siirin hiniina boinki, kira krimiir Adi Komiigin. Mi Adi Komii siya ta yai aiirsiyin bi nididgin. Niingaka. Mi Adi Komii siiramin minam naingwo tibmii kiini, siya om kibiyin simiiram bidi tirkwokinin, sima nini owouwam.
17 Bidi bidinanin Adi Komii siya Ebraham siir kinankiugin. Mi siya Ebraham siirin hiniina boinki, wa kiriir yinisimin Aisakin siirin disomaoki mi wraisunan kariir winkin imiiyaeki. Mi Ebraham siya ti yinisim nwiruwan Adi Komii siya niki imbinin siirin ini wraisunan siirar swoki inkin imiiyaekiyin Adi Komii siiram. Mi Ebraham siya pi naingwo tibmii kiingin mi siir kwoinin whirua ha nwokiyin mi siya hiriinan asi dirraerarkin siir yinisim iiirin.
18 Biiya Adi Komii siya Ebraham siirin hiniina boinkin. Mhoiiya kiriir piugana komii nwowi mi kiriir piugankipiugan aiirin wi Aisak siir yinisisimim simakisima nwo iski inigakin.
19 Ebraham siir kwoinin whiruairgin, siya hiniina naingwokin. Adi Komii siya siir yinisimin Aisak siirin wa swoki hidninsiin idwowi. Mi Ebraham siya siir yinisim iiirin ini Adi Komii siir yai aiirar wakaeyokna dirraerarin. Mi siya hiriinanar mi tirin, ini kaimwowar mi owin. Mi Adi Komii siya Aisak siirin ina swoki hauugiyin siir adin Ebraham siirar. Mi Aisak siya naoni haniinaka, Adi Komii siya sibsibin ira hauukiiyiugi mi Aisak siya bi naokin, ini ti sibsib ieya yao iskiyin.
20 Aisak siir kwoinin whiruwar nwokin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi Aisak siya siir yinisim nwiso Jekop Iso sowiiramin ha nikiunain mi siya sowiirin piuai miiyik miiyikim ina yikiumamauuwim, siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin ti digworaek-wowim wa nimbiyami.
21 Mi iriipi hiriinan Jekop siya Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingin. Mi iiya siya nao kingiin nwowin mi siir piuai miiyik miiyikim ina yikiumamauugikin Josep siir yinisim yinkamiyin nwiso sowiir. Mi siya siir paekopin siir ha haiyin mi siya ina hiuugu okwokiyin. Mi siya Adi Komii siirin ina yokboinmamairgiyin.
22 Mi Josep siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi iiya siya naonam kingiin nwowin, siya siir yinisim imiirin hiniina boinmimauugik. Mi mhoiiya Adi Komii siya Isrel kimiir iikamim simiirin nu isib tiranki nikiunami mi ta ii aiirin sima kariir kiumwo imiirin wi warar hainop hainam. Mi maeyaua sima nini owiuwi mi wi hir ti swoki haingikaiyiu.
23 Mi Moses siir yopii ado sowawaiyin pi naingwo tibmii kiingo, Adi Komii siiramin. Mi siya sowiirwaiyin wa whindirraeri. Mi mhoiiya yopiiya Moses siir naokainakiya mi sowawaiyar kigi yinisim yinkamiyin bimbiuwi rani. Mi sowawaiyin yaiya biiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Pero siya boina

yinisim yinkamiyin naokainaei mi wi disomsom aokao, sowawaiyin saiirsi bi nididko mi sowawaiyin ti yinisim iiirin bi nisomaokin. Niingaka. Mi sowawaiyin ti yinisim iiirin bwanim whoima haigiprakai.

24 Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin, siya hiniina naingwokin Adi Komii siya wi saika nwowi. Mi siir iikamim Isrelanim simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi nu Isib hir haiburgigamin. Mi mhoiiya siya komii namwo iuwin mi siya ini boriisopin sima siirin nu Isib hiran inkam komii nikiuwim. Mi inkam komii Pero siir yinisim yinugiyina saiir yinisim nikiuwim, yipika siir haigiyiu imiiyaeya.

25 Mi Moses siya iikamim Isrelranim Adi Komii siir isidin simaka nwowamar tiri mi hik simaka ninkin haiyama mini. Mi ta ii aiirin nu isib hiran iikamim sima hik prasae prasae bi hauugim mi siyiu miiyik bi mi tirkim, Isrel simiir iikam imiirin. Mi siya pi boriisopkin inkam komiinan nidwomamairim nu Isib hirin mi Adi Komii siirin digiumii haimriiyiugigim. Mi ti siyiu bibiyie whiekakim yim ii priei mairgimairga rani. Niingaka. Yim simiirin ii haruwa saiirara mairgimairgaki mi siya ti siyiu biyie imiirin pi boriisopi.

26 Mi siya hiniina naingwokin, Krais siya niti mi digworaekwo miiyik miiyikim siya siir iikam imiirin wa hauuni. Mi siir kwoinin hiniina naingwokin, siya siir iikamim Isrelranim simakar dinkin o. Mi siya Isib simiir iikam ima nigbumbuwa siir saiirsi bi naingwoyimyokin. Whisarii rani, siya hiriiyar naingwo tibmii kiini, siya hik Krais siir inig iiir mi haiyin, ini mi owin. Siir kwoinin ha naingwokin digworaekwo miiyik miiyikim Adi Komii siya siir hauuwi, yim wi umir digworaekwowim nu Isib simiirim wi simiir haiburi.

27 Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin. Inkam Komii Pero siya wi dig nwo rani, Adi Komii siirin. Mi siya asi haiburgin nu Isib siirin mi siya ina yamin, siya inkam komii Pero siya nwowa iowa siir siya saiirsi bi nididgin. Mi Moses siya kwoin whisair bi nwokin siir kwoinin ini kirieya ywonamin, siya bidiya yinokninkinin Adi Komii siirin inkamki bi kigikin. Niingaka. Mi siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin, Adi Komii siya ini saika nwowin mi wi siirar whinkinsiisi.

28 Adi Komii siya Moses siirin hiniina boinki mi kira sibsib haomin ira hai mi siirin pa disomao mi siir nhieyim Isrel iikamim kimiir omaka ano migmig imiir srieiyop. Mi mhoiiya iiya paekwosimin yinisim yinkamiyin yinaomiyinim sim nisomsom aowiyin Isib simiir yinisisim imiir siya niti mi siya nhieyim kimiir ano nwowim simiir kigi mi wi ti omakaim simiir iikamim kimiir yinisim imiirin wi wara nisomao rani. Mi Moses siya ta Adi Komii siir yai aiiram wakaeyokna naingwo tibmii kiingin. Mi ta ii aiirarin Moses siya ii komiiya wou nikwo aeiya saiirar nikwo ae bwakainakin.

29 Mi Isrel simiir iikamim sima hiriiyar naingwo tibmii kiingim Adi Komii siiramin, simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi, iiya sima ta whii komiiya solwara sima dapiya retsi saeya ninkiyakiyim mi sima wa nwoki apnaidamim mirmiiya. Ti haimii haimiiyo ninkiyakiyo sowiir bopwowar. Mi sima siyiuin iikamki napiyin opmin nokwo nhiu karam nwowiyin siir hiriinan napnaiidamkim. Mi sima wi ta saiirsi nao rani. Niingaka. Mi mhoiiya nu Isib hiran kamim ha swoki siunamim simiir nisomsom aokaowam mi ta opa ha swoki inaparnananiya, simiirin ini saeyar kairimdipu aokaokiyim.

30 Mi Isrel simiir iikamim sima hiriiyar naingwo tibmii kiingim, Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, Jeriko simiir iikamim simiir hainurur haiginiuwim. Mi sima om Jeriko siirin iiyim iriiyar kwisa yapyokiyokai. Mi mhoiiya simiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiu. Mi hira om komii iiir nidyokiyokaiya omomsi ina nhiimnhinkii iuguskiya.

Mi sima ina yinsiin ansiininoop kainamim iikamim simiir nisomsom aokaowam.
31 Mi wig ira Rehap nikiuwiya biiya saeya hii nanaeyan wig nwoka mi saeya hiriiyar naingwo tibmii kiinga, Isrel simiir iikam imiirin wi Adi Komii siya whinkinsiisi mi sima Jeriko simiir iikam imiirin wi yamdi kwiruwa sima simar hainurur haiginiuwi. Yio ti om komiiyin, ta wiga saiirar om komiigin. Mi Isrel simiir inkam nwiso tirnankaiyam nimprio amwo sowiirin saeya haigiprakaigigo. Mi mhoiiya ti om komii Jeriko hiran iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karam nwowim simiirin sima hainwhrwoimginki. Mi sima ta wiga Rehap nikiuwiya saiirin wara bi ninkin haingim saiirin ini hiriiyar haigwonaowida.

32 Mi kara iki niiwii nhirim kimiirin pi wara boinmimauu rani. Niingaka. Mi kara kimiirin Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devid, Samuel mi profet inkam ikim, kara simiir niiwii iiir boinmimauuwi, pi haruwa haruwa namki rani. Niingaka.
33 Mi ti kamim yim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingim mi sima iki omom omoman iikamim simiir asi hainurur haiginiugim. Mi sima siyiu miiyik iirar tirhaiginiugin. Mi sima dimin taemin miiyik miiyikim Adi Komii siya nimbinim simiirim, simiir asi haigim. Mi sima laion simiir yaiyim hiriinan asi mi okmwin tipkripkaigim mi sima simiir paniinsi mi aesi.
34 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiin karamaeyim, iikamim naingwo tibmii kiinim simiirin sima kiyitkaigaiki paeya niudkwakwa saiir. Mi simiirin paeki bi swoki iumiminkim mi ha bi naonamkim. Mi inkam nhirim simiir nisomaowamar tirkim mi sima ini yidamim. Mi sima, simiirin paniinsi yisomsom aokaosi. Mi ti kamim sima kirie karamaekim mi simiirin kirie Adi Komii siyar hauu haiginiugim. Mi iikamim omom omomanim sau sima ninit yokiyokiiyamim. Mi simiirin sima hainurur haiginiuwim mi sima ina yidam ninoopkiyim.
35 Mi wig nhirim naingwo tibmii kiinim, iiya simiir yinkamkim naowiyim mi ta simiir naingwo tibmii kiina Adi Komii siya simiir yinkam imiirin saiirsiyar swoki hidninsiin idwowi ie hirankin. Mi iiya omomkim nitiyim, ti iikamim naingwo tibmii kiinim, simiiram mi simiirin, pi sima nini ipimpar onkwobumbuninkin haiginiugigi. Mi sima, simiirin pi hiniina boini, kima kimiir Adi Komiiyin digiumii siir haimriiyiugigi mi krima kimiirin pi rirmiiya nwoki mi yim ti iikamim naingwo tibmiiyim, yim sima hiniina naingwokim, krima naonami, krima wi ie hirankar swoki insiin idwowi. Mi wi omwai Adi Komii saikar swoki waiyayokiyokwii. Mi sima ti simiir sau omomim pi simiir yai aiir swoki wakaeyokna rani. Mi sima Adi Komii siirin pi digiumii swoki haimriiyiu mimin tani. Niingakiniingaka. Mi simiirin pi simiir sau omom imar nisomsom aokaoki.
36 Mi iikam biyie biyieyim, iikamim naingwo tibmii kiinim, simiirin pi sima nikbumbuninkin haiginiuwi mi sima, simiirin pi idgiuni mi ipimpari. Mi simiirin pa nonkwonami mi simiirin pi maeyau biyie hiuyokiyokaiya mii biyie miriiya saiir nini hiugripkiikikaigigi. Mi simiir iga iin imiirin pi haini mi kogrimdinuwi.
37 Mi nhirim sima, simiirin siiyani kaiyamik aoki mi nhirim yim bopwoniya hiigrimkripki hisraeni, mwo sa mi dinairin yio sa. Mi sima kamkiuwim ha mi ipimpar hampimpit aokiyim. Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim, yim sibsib mi meme isim simiirarar mi kaiyapririr. Mi sima hinda tinda hindarar priiyap whaowaeyamkim. Sima umir digworaekwo min karamaekim. Mi sima iikamim naingwo tibmii kiinim simiirin siyiu mwoni bi naphaiginiugim. Mi sima simiirin hik kimpipisu prasae prasae bi hauugim. Mi sima sibgu bi

nwokim.
38 Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiniyim, sima hindarar priiyap
whaowae whwonkaikaeyami iki maeyauwim iikam karamaeyim simiirar.
Sima ti hiniin maeyauim sim whwonkaigiyamkim, mhiu, siyano mi ie minim
sim, sima iikam bimbiuwi rani, ini iki iikam nhirim simiir haiburim mi sima
ini digworaekwo karamae ywowim.
39 Mi ti iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim. Siya simiirin
hiniina boinkikin, sima dimin whirmin whirminki bi swoki kimbugim. Mi
sima inig komiigakim. Mi ti iikamim sima ti digworaekwowim Adi Komii siya
nimbinim iikam krimiir hauuwam, sima simiir bi niki haigim.
40 Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwowim simiir bi niki
hauugim. Dimusi rani, siya ini digworaekwo nhirim ini simiir niki
diriraerarin, ti siyiuin biiya sima napin siir haiburanim. Mi siya krimiirin
dimin whirkin kimbu karamae sima nwowamar tiri, ta miiya Krais siya
miriiya saiirsi. Ɨriig.

12

Mi kimiir nhwowim Jisis siirara kaoiski mi siir siyiu hiriinankina dapiski.

1 Mi krima ini paniina nwowim? Mi ti iikam whiekakim bidi bidinanim
naingwo tibmii kiinim Adi Komii krimiir Wanin siir yai wakaeyoknam mi
kirie nwowim, kara niki boinmimauuim kimiir mi sima iikam kasa kasa rani
mi sima krimiirar kigiyim mi krima iriipa hiriinan simiir siyiu hiriinana timi
ap. Mi krima dimin taemin bibiyieyim krimiir nipiyaokiiyim simiirin digiumii
haimriiyiugig. Mi krima ti dimin biyieyim simiirin diuguski mi krima rirmiiya
dwo mi krima iriipa hiriinan inkamin ninkininin niwitiyin siir hiriinan dwo,
iiya siya ninkikin iwitiyim, siya yiuiskak bi ninkikin iwitikin, siya parurar
niwitikin. Mi krima dimin biyie imiirin diuguski mi krimiir mhii kwoinim
kirie dwo, Adi Komii siya nimbina miiya krimiir saiiramin.
2 Krimiir nhwowim Jisis siirima kigninkwonam, krimiir naingwo tibmiiya
saiir biiyin ini siyar ywowin mi tariinanin mi mhoiiya iriipi hiriinan krimiir
naingwo tibmii aiirin wi siyar digaiginiuwi mi wi siyar mi whinkinsiisi.
Biiya Jisis siya ha naingwokin mi ta nidid komiiya kara haiya paeyin hiiniya
nirioninkinin siir mi ta kara mi aonamaka ya dimin kabi rani. Mi whisarii
rani, mhoiiya kara wi mairgimairga komiigak nwowi, kara wi ipiiya Adi
Komii siir iina iniig miiya nwowa wi saiir nidwowi, maeyaua inkam inigakim
sim nidwowiya saiir.
3 Kima sibgu daingwo, inkam biyieyim siyiu biyie tirim Jisis siir biiya
sima io siir nwowim mi sima siirin hik kimpipisu prasae bi hauugim.
Mi siya Adi Komii siir siyiu miiyik iiirin ina yonkworinuwin mi siya ina
yokworinukripkaiyin. Mi kima ti siir siyiu iiir daingwo, iiya hik komii
komiiyim kimiir nimbiyamiyim mi kima piugi kipi piyao mi kimiir mhii
kwoinim opair kipi nwo. Niingaka. Kima Adi Komii siir siyiu miiyik iiirin
donkworinukripkai.
4 Mi iiya siyiu biyieki kimiiram kinankiuwi mi kima wa niriiyiu boini mi
kima wi nhiekaka nwowi saiirsiyin, aniya? Niingaka.
5 Mi kimiir kwoinim ina yaingwo owouu iuguskiyim ti yaiyim Adi Komii
siya kimiir boinkiyim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, aniya? Bidi bidiniya
inkamin Yokwo Komii saiir winin Adi Komii siir yai imiirin siya hiniina win
boinkikin,
Kima kariir yinisisimkim, Biiyan Inkam Komiiyin siya kigninkinki hikim
kimiiramin kima haiyam mi kima nwoki ididim dimin biyieyim kima
tirim simiirsiyin yio siya kiriirar grab haiginiuwi mi adin siir yinisimin

igao yai siir boinaiginiuwiyin mi siir hiriinan mi kima hikak kipi nwo mi piugi kipi mi piyao ti siyiuin Adi Komii siya tiriyin kimiirsiyin. Mi kima ha kipi naingwo ti diminin yio dimin komii rani. Niingaka.

6 Dimusi rani, iikamim Adi Komii siya simiiram naingwokwonanaeiyim siya simiirin hik pa kigninkin haigi mi siya simiirin siyiu miiyikim pa niisiimauuwi. Mi iikamim Adi Komii siya kigninkin haiiyim hik mi sima dinokninkin mi yim siirar yinisisimkim.

7 Mi hiriinan kiniuwi kima dokworinu hikim Adi Komii siya kigninkinkiyim kimiiram kima haiyam. Siya kimiirar grabaiginiuwi siir yinisimnan mi kima siir yai aiirar sibgu wakaeyokna. Mi ti hikim kima haiiyim, yim Adi Komii siya kimiir niisiimauuwi kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya ha naingwowi kima siir yinisisim miiyik nwowim mi kima siyiu miiyik dwo. Yipiki adkin siir yinisim iiir tio karamae nwowin, ha? Niingaka. Ad nwirkin siir yinisim iiir bi kigninkinkin, sima simiir yinisisim imiirin ha tiowikim.

8 Ad whiekakim sima simiir yinisisimim pa sibgu grabi mi adim sima kimiir sibgu grab karam nwowi mi sima wi siir yinisim kiin nwo rani. Niingaka. Yim wi mwraomii yin nwowi.

9 Mi krima ti siir daingwo mi krimiir adim nu tiranim sima krimiirin krimiir siyiu biyie imiirsiyar grabaiginiuwikim. Krima simiirsi nwoki ididim mi krima wa ninokninkinim sima ini krimiir kou ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiir adim nuanim simiir haiburin mi ini kougikou siyar ywowin mi krimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin simiir adin yio Adi Komii siyairgin. Mi hiriinanki niuwi, krima siirar kigninkin krimiir siyiu biyieyim krima tirim wi siyar nwoki grabaiginiuwim mi krima wi omwai saika nwoki waiyayokiyokiiyim.

10 Krimiir adim nu tiranim sima krimiirin ii priei bi grabaiginiuwikim krimiir siyiu biyie imiirsiyin iiya krima yinisim sapisap nwowiyim mi sima simiir kwoinairga naingwo diriraerarikim, siyiu miiyikin krima nwowamin siirin. Mi Adi Komii siya hiniin bi tirikin. Siya krimiirin siyiu miiyik iiirar grabaiginiuwikin iinokiinokin mi siya krimiirin, wadieyar mi whindiraerar haiginiuwikin. Mi krima wi dimin whirki swoki kimbu rani, siir hiriinan.

11 Mi iiya Adi Komii siya krimiir siyiu biyie imiirsi grabaiginiuwiyim mi krima hik prasae bi haigim. Mi ta ii aiirin krima mairgimairga bi nwowikin. Niingaka. Mi mhoiiya ta siya graba krimiirin wi saeya whindiraerar haiginiuwi siyiu miiyikin. Mi krima wi wadieya nwowi. Mi krima wi iripar nongwomamair aekiyami. Ɨriig.

Mi krima wi mintarao Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyiugig.

12 Mi krimiir nhirim ini piyaowim Jisis Krais siir yai aiir wakaeyokna apim. Ɨni iikamim aru maeyauanki napnaniiyim mi igrib paimwo ignanaokak ha naokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya dimin biyieki kimiir nok-woniinwomwiirninkini mi kima wi kimasiyar kipi naingwoyimyokna. Mi kima Krais siir yai aiiramin wi haini wakaeyokna ap bwakainam kima tira saiir hiriinan.

13 Mi kimiir siyiuin kima tiriyin sibgu mintirao piki hiniin siyiu ikin kima sibgu apanin ti nu iiirin. Mi kima siyiu miiyik sibgu tiri mi iki iikamim aru maeyau namam minim sima kimiir swoki kigi, kima Adi Komii siir siyiu iiir sibgu wakaeyokna api mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siiramin wa mi aingwowi.

14 Mi kima iikam nhirmaka dongwomamair ae. Mi kima siyiuin Adi Komii siya naingwowiyim kima napam siirarar dap iski. Dimusi rani, kima siyiu

miiyik imiir sibgu ap karam nwowi kima wi Biiyan Inkam Komiiyin saika nwo rani. Niingaka.
15 Kima kimasiyar mintaraona wim wi iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya diriraerar haiginkwokinim wi simiir hai karamae pi nwowisi. Mi inkam nwirki kimaka nwowi mi siya Adi Komii siir yai aiirin hindara nitkii iuguskii mi kimiirin siya yaeya yai nowimwarkaiyiuwi mi yaeya siyiu biyie whir mi owimwarkaiyiuwi mi kimiir iikamim sima siir yai aiir wakaei mi simiir naingwo tibmii kiina ha nitkiigii mi yio ti hiriinan siyiu biyie iiir kipi tir.
16 Kima kimasiyar mintaraona kima hii hinda kipi priinanae priinanae. Mi kima ha kipi naingwo Adi Komii siir dimin taeminim yim dimin komii rani. Biiya Isokin si tira saiir hiriinan. Niingaka. Siya ha naingwokin, ti yaiyim brougae Ebrahamni siya hauuwim yim yai komii rani. Mi siya dimin miiyik miiyikim siir ad ieya hauuwam tirim siir nomousimin siir asi kigninkin haigikin, ti diminim mi dimin kibi kibiyim Adi Komii siya hauuwanim siir mhoiiya, siya simiirin warar yinkin hauugi. Mi iiya siya mhiigi naowa siir nomousimin naesim ha hauuwin mi siya ti dimin miiyik miiyikim simiirin ina hauuwin siir. Mi siir kwoinin hiriiyar yaingwo ti naeisimin ini ti dimin miiyik miiyikim simiir haiburim.
17 Kima bidi yinoknинkinim mhoiiya siya ti dimin miiyik miiyikim simiir haiyam swoki tirin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokai siya ti dimin miiyik miiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Mi siya siirin hiniina boinki, kira wi dig nwo rani, kiriirin bidi kiyopsibgikikaigigin. Mi Iso siya siir ad iiiramin nhami nhami bi nougin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokaigin tiki dimin miiyikmiiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Niingaka. Ɬriig.

Mi krima Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei, krima wa nimbiyami mhiu Saiona hiriirin.

18 Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siir yaiya winwin kima wakaeya kima kimiir nhwoki kigim mi kimar bi wakaekim, Isrel simiir iikamim simiir hiriinan. Niingaka. Yim sima ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nitkim. Mi ti mhiuin siir mhiu kiu hirin diminin ini paenan kou hirar niuyan. Mi mhiuin siir koua simar kigi waumir yhiuwinana siir kou hir nwowi ya ini niibwomambwonan ywonama. Opud naoki nindurunankainaiiya ini hiniin ywowa.
19 Mi simar wakaeki, inkamin ti mhiu kiu iiir nwowin kidin pi maskii. Mi ta saiir mhoiiya, simar wakaeki, inkamin ti mhiu iiir nwowin kauwok boinkiyin mi iiya Isrel simiir iikamim sima ti inkamin mhiu kiu hir nokwo kauwokiyin siir yai aiir wakaeyim, sima nidid prasae bi kinkim. Mi sima Moses siir boin, krima pi nididi siir yai aiir swoki wakaeyim.
20 Mi sima nidid prasae bi kinkim Adi Komii siir yai aiirsiyin, siya kauwok boinkiya simiir saiirsiyin. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, wig biyie kam biyie yinisim nwirkin mi wraisu biyie irkin ti mhiuin siir kingiin niti mi siir napririri kima siirin wi siiyani kaiyimik aoki.
21 Ti iikamim ti dimin iiir kigim, sima nidid prasae prasae bi kinkim. Mi yio Mosesin hiriiyar mi boin, an kara iriipi hiriinan nidid prasae bi mi kinkin.

22 Mi wim kima ti iikamim ti tariinan Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, wim kima ti mhiuin siir bi nitkim, wim kima wi mhiu whirin Sainai nikiuwiyin siiram nitkim. Omin Adi Komii siya nwowin ninomor kou hir, sima ti om iiirin ha dapikim om Jerusalem, omin paekwosim whiekakiwhiekakim iripa sima nongwomamair aeiyin krima nitanin siir.

23 Wim kima iki Adi Komii siir yinisisim whiekakim simakar nitkim, yipiki siir dimin miiyik miiyik imiir haiyanim. Mi kima wi iripar nangiriyiuiuwi mi wi mairgimairga komiigakar nwowi. Adi Komii siya kimiir inigim mi simiir inig ikim, siya bidi winim siir yokwowa ninomor kou hirana saiir. Mi siya ina ninoknинkinin, yipikin siir yinisimin. Wim kima Adi Komii siiram bidi yitim. Adi Komiiyin siyairgin, yipikin iikam whiekakim simiir kigirkakanin. Mi iikam ombud komiiyin simiirin wi siyar hidi. Mi iikamim biiyanim, yipiki biiya Adi Komii siya boinim hiniin dimin whirki bi kimbugim sima wi saikar nwowi siir om iiir.

24 Kima Jisis siiram nitkim inkamin krimiir kaoprigi okwowiyin. Adi Komii siya yaeya kitibmii boin win hauugikin mi yio siya kimidiniya krimiir kwahauugi, krimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii saika krima nong-womamair aekiyamam. Siya bidiyar yaowin, siir nhie aeya naokiinaiiniyam. Mi bidi bidiniyarin, inkam nwirin Ebel nikiuwiyin siya naowa mi siir nhieya ina mi aokiinaiinama. Mi Jisis siir nhieya ini Ebel siir nhieya saiir haibura. Mi Adi Komii siya Ebel siir nhie aiir kigiyin mi siya Ken siirin io prasae prasae bi nwokin. Mi siya hiniina yaingwo, ti siyiu biyie hiriinanin Ken siya tirkiyin yio miiyik rani. Mi siya siirin siyiu biyie ina swoki tir haiginiuwin. Jisis siir nhieya Adi Komii siya krimiirin saiirsiyar nanmaiwarkainakin.

25 Kima kimasiyar mintirao wim wi yaiyim Krais siya boinmimauuim kimiir simiirin wi digiumii pi haigingigisi. Biiya Adi Komii siya ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nokwowin mi siya siir yaiyim iikam imiirin hirar nokwo boinmimauugi. Mi iikam nhirim yim ti yai imiirin ini yimiiyiuwim. Mi sima ta Adi Komii siya tirbumbu haiginiuwa simiir saiirsi nidamim ini siyiu karam ywowin. Mi nim krima ta siya tirbumbu haiginiuwa saiirsi mi idamim wi piki hiniin siyiuin si mi idami krima siir yai aiirin digiumii haimriiyiuwi, ha? Niingaka. Siya Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin, krimiir digworaekwo whiekakim simiir boinmimauuwam. Mi nim krima nidamni siyiu karamka. Niingaki niingakiinga.

26 Mi biiya iiya Adi Komii siya mhiu Sainai hir nokwo boinmimauugiyin siir yai imiir, nu ini warar kiisiskiyin. Mi tariinanin siya ini yaeya yai kwir swoki bingikaiyin. Kara wi nu siirara tirki rani, siya siyar kiisisam. Niingaka, kara wi nu ninomor sowiirar tirki mi wi sowar kiisiswowi.

27 Mi ta yaiya saeya hiniina boinka, kara wa swoki tiri, saeya krimiirin hiniina niisiimauuga. Biiyarin iiya Adi Komii siya nu iiir nonkwokwokiyin mi mhoiiya ti nu iiirin mi digworaekwo whiekak ikim simiirin siya tirkii, sima wa kiisiskii. Mi digworaekwo whiekakim wa digiuguskii. Mi digworaekwowim iki wara kiisis karam nwowim, yim Adi Komii siya simiirin wi hiriiyar kigninkin oki.

28 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiir hauuwanim yim ini siir om hirar nwowim, omin iikam whiekakim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakiyin siir. Mi yim ti digworaekwowim yim wi wara kiisiski rani. Niingaka. Mi krima simiirsiyin mairgimairga komiigakar dwo. Krima Adi Komii siir inigin asi hainanprapraskii. Krima siyiu miiyikin siya naingwowiyin krima tiram siirsi hainan prapraskii.

29 Mi krima wi hiriinan digworaekwowim simiir asi tiri. Dimusi rani, krimiir Adi Komiiyin siya ini paenan ywowin digworaekwo whiekakim pi siyar niugisinki. Mi digworaekwo whiekakim mairgimairga siir nwowaiginiu karam nwowiyim, simiirin wi siyar niugisin iuguski. Ɨriig.

13

Kima krimiir akamim simiiram naingwokwonanaei.

1 Mi kima kimiir akamim Krais siirim, simiiramim hiriiyar daingwokwonanaei.
2 Kima iikam nhirim om whiranki nitiyim simiirin igi haigi idwokaigi. Dimusi rani, biiya iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir bidi tirim. Sima bi ninokninkinkim ti inkamim igi sima haigi idwokaigiyim yim paekwosim imairgim Adi Komii siir om hiranki nitkim. Mi iiya sima kimiir omaka nitiyim kima ninokninkin karamaeka. Niingaka.
3 Mi kima iki iikam nhirim maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hiugripkiikikaigiyim, simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin. Kima hir wara ninkin oni haniinaka. Mi kima iki iikam nhirim iikam nhirkim nonkwobumbuninkin haiginiuwiyim simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin, kimar haini haniinaka, ta hika.
4 Kima ha daingwo onkworinunani nonkwonani siyiuin yio siyiu biyie rani. Mi kima nonkwonani, siyiuin siir kipi haiburgik. Mi hii kipi priinanaeyam. Dimusi rani, kima ti hiriinan siyiu biyie iiir tiri, kimiirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya hidi.
5 Kima umir hoimgak haiyim kipi kigmair. Diminin kima haiiyin kima hiniina daingwo, yio ini mi owin. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa saeya hiniina boinkika. Kara wi kimiir haiburgig rani. Mi kimiirin wi digiumii haimriiyiugig rani. Niingaka. Kimiirin wi karar mi kigriraowi.
6 Adi Komii siya ta hiriinan yaiya minam boinkikin, krima nwoki inokninkinim. Adi Komii siya ini krimaka kingiina nwowin. Mi krima iraka nwiraka kingiin dwo. Mi krima hiniina boin,

Krimiirin Biiyan Inkam Komii siya whinkinsiis haiginiugin. Mi krima siyiu biyieyin iki iikam ima tiriyin krimiir, siirsiyin kipi nidid.

7 Mi kima iikamim biiyanim simiiram ti swoki aingwoki. Krimiirin simar sibgu kigriraokim mi kimiirin sima Adi Komii siir yai miiyik miiyik imiirar boinmimauugim kima dimin taeminim sima tirim mi siyiuin sima sibgu apim Adi Komii siir yai aiir siiram ti swoki aingwoki. Mi wim kima ti siyiu hiriinanin sima tirin siirar timi ap.
8 Mi kima Krais siir yaiya biiya kima wakaeya saiir sibgu wakaeyokna ap. Dimusi rani, Jisis Krais siya wi hiriiyar nwoyokiyokiii, iinokiinokin siya wi wara kisina rani, yaeya nwowamin. Niingaka. Mi siir yaiya siya mi boinmamauuwa saeya wi wara kisina rani, yaeya, wi hiriiyar mi okripkaigi.
9 Mi kima kimiir kwoinim kipi kiwaki, iki yaipai yaipaiyim iikam nhirkim sim boiniyim biiya kima wakae karamae nwowim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin, yim sima minam tiri, kima Adi Komii siir yai kibiya digiumii saiir haigingigim. Mi iki dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Yim minam tirkim kima Adi Komii siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim. Kima tira saiir hiriinan. Mi ti yaiyim iki iikamim sima boinmimauuim naeni siyiuin si, yim dimin komii rani. Mi ti hiriinan siyiuin siir tiriyim, yio Adi Komii siir yaiya saiir bi sibgu onkworinuwikin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi, kima sibgu okworinuwamin.
10 Jisis siya paeyin hiiniya nirioninkinin siirin minam naokin, kimiir nan-maiwarkainaim. Mi iikamim sima Moses siir yaiya saiir wakaeyoknaei mi wraisu hirii hiriiyar nisomsom aokao ninkinimiiyaenanaei Adi Komii siir, ya hiniinga, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya nirioninkinin si wi dig di nwowi, simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyim. Mi sima hirii hiriiyar tiri mi ta Jisis Krais siir miiya simiir whinkinsiis haiginiuwim

wi dig nwo rani. Simiir dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumiigiyim. Niingaka.

11 Mi prismi biiyan inkam komiiyin siya pi wraisu nhieyim sim nisomsom aokaowim, pi simiir haii. Mi siya ti nhie imiir haiiyin mi siya pa napninopkainami Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirmin whirminki kimbu karam nwowa saiir hiriir, maeyaua Adi Komii siyar nwowiya saiir. Mi siya ti nhieyim pi hii idwo hir nini haiginiuwi, dimin biyieyim iikam ima tirim simiirsi. Mi ti prismi biiyan inkam komiiyin siya wraisu imiirin pris inkam nhirim simiir hauugii, sima nani anagiuwim, om komii siir yaba maeyaua sima niinanakninkina saiir. Mi ti diminin Krais siya tirin, yio iriipi hiriinanairgin.

12 Mi Jisis siya omin Juda iikam sima nwowiyin siir yaba hir naokin, maeyaua sima niinanakninkina saiir. Mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam krimiir dimin biyie biyieyim saeyar yiinaki. Mi krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saeya nwoki owaiginiuim siya maeyau bwaekii idowiiya hir naokin. Dimusi rani, wraisu sima naoni haniinaka, tasi siyar nao iskiyin. Mi siya siir piu aiirar ninkininimiiyaekin Adi Komii siirin.

13 Krima biiyin iikamim simiir yai imiir kipi wakaeyokna yaiyim biiya Adi Komii siya hauuwim, Mosesni. Krima Krais siir yai imiiram arar dinmiininkin kripkai. Dimusi rani, tiki iikamim biiya Moses siir yai aiir wakaeyokna apim, sima Krais siir nikwowaisiigim. Mi siirin, sima yisomkiyitkaigi. Mi iikamim, krimiirin wi hiriinan siyiu biyie iiirar mi tiri biiya Kraisni sima tira saiir hiriinan. Yio tiriiginin yio dimin komii rani.

14 Krima dimin taeminim biiya Moseski si napim simiirsi kipi nidid simiir haiburgigsi. Kima dimin taeminim simiirin haiburgig. Dimusi rani, ti nu iiirin, krima om karamaeka krima nwoyokiyokiiyim. Mi om kibiyin Adi Komii siya diriraererin mhoiiya krima nwoyokiyokiiyanin krima siiramar nwowi.

15 Mi krima iinokiinokin mairgimairga dwonanae. Mi Adi Komii siir inig iiirar dokboin praprasnanae. Mi siir inigin siir timi boinmamauu iki iikam nhirim simiir. Dimusi rani, ti dimin komiiyin Krais siyar tirin siirsi. Mi ti dimin hiriinanim krima tiriiyim krimar hauunaeiyim yim ini wraisuim Adi Komiini, krima ninkininimiiyaeiyim ini simiir hiriinan ywowim.

16 Mi iinokiinokin kima irni nwirni whinkinsiisam daingwo. Yio ti hiriinan siyiu kibiyin yio ini nae kibi kibiyim iikamkim sim ninkinimiiyaeiyim Adi Komiini mairgimairga siya nwowam ini simiir hiriinan ywowin.

17 Kima kamim yipiki kimiir bii nwowiyim mi kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap. Mi sima kimiir kigriraowi mi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Mi mhoiiya simiirin wi Adi Komii siya hidi siyiuin sima kigriraowin siirsi. Mi kima simiir yai imiir sibgu wakaeyoknaei mi sima ta miiya kimiir kigriraowiya saiirin wi nwoki sibgu kigriraowim. Mi kima simiir yai imiir wakaeyokna karam nwowi mi simiirin digiumii haimriiyiugigi mi sima ta mii aiiramin, wi mairgimairgakak nwo rani. Mi sima wi kimiir whinkinsiis rani, Krais siir yai imiir wakaeyokna apim kima tira saiir hiriinan.

18 Kima Adi Komii siiramin krimiir whinkinsiis haiginiuwamin, hirii hiriiyar kwisboinanae. Dimusi rani, krima dimin biyie whir bi tirbugin. Mi krima wi nididgak ha nwo rani. Ɬinokiinokin krima siyiu miiyikin, siirarar mirii ninkiyaenanaeikin.

19 Kara kimiirin dimusi boinwirwirkripkai rani. Kara minsi boinwirwiri, kima Adi Komii siiramin hoimgak kwisboinanae kariir whinkinsiis haiginiuwamin, kimiir swokini kignakisasauuim.

Kima Adi Komii siiram kwisboin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim.

20 Adi Komiiyin yipikin iikam krimiir nwo haiginiuwiyin hisranua Jisis
siirin ie hirankі siyar hidninsiin idwokin. Mi siya ini omwaiyar swokі
waiyain. Mi siirin siya yokmwin okwo haiginiu, krimiir Biiyan Inkam Komii
nwowam. Inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. Mi siirin siya nokmwin
okwo haiginiugin krimiir kigriraowam. Dimusi rani, biiya siya bidiyar
yaonamin. Mi siir nhieya bidiyar yaokiinaiiniya krimiirsi, ya tariigina ya
kitibmii boina biiyana Adi Komii siya nimbingika ya saiir kirie haiginiugika.
Mi ta Adi Komii siir yaiya ya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin
saeya wi siir kwoin iiir kisina haigi rani. Niingaka.

21 Kara ha naingwowi Adi Komii siya dimin miiyik miiyikim wi kimiir
nwokі hauuwim kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima wi digi digar nikі
owim dimin taeminim siya boinim krima tiram mi kara ha naingwowi Jisis
Krais siir kirieni miiya siya naingwowa kima miriiya saiirin wi siya nwokі
whinkinsiis haiginiuwim. Mi krima Jisis Krais siir inig iiirin iinokiinokin
hiriiyar hainananae. Kaimwoka. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai aeya.

22 Ti kariir akamim, kara kimiirin minam boinkikin, kima ta yaiya saiirin
sibgu wakae ta yaiya kara kimiiram winkiya saeya yai priei rani. Ta yaiya
kara winkiya ya kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiugika.

23 Mi kara ha naingwowi kima whiekakarin dinokninkin, krimiir akam
kibiyin Timoti, kam biyieyim sima siirin maeyaua hiuyokiyokaiya saiir
hirankar nonkwo iuguskikin. Mi siya kariir oma tiriirin nimbinisasauugiswo
mi siirin wi kara pi yikiunaniyin kimiir nini kignakiyamin.

24 Kima iikamim kimiir kigriraowiyim mi iikamim naingwo tibmii kiin ikim
kimiir warauranim kima simiir dokboinmamair. Mi krimiir akamim nu Itali
hiranim yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim, yim sima iriipi hiriinan
kimiir mi okboinmamairgikim.

25 Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbuwa ini kimakar nwowa.
Ɨriig.

JEMS

Ta yokwowa Jisis siir nomousimin Jems nikiuwiyin siya winkika siir nomiiyauwim Judamiyim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram yipikim hinda tinda nwowim simiiram. Biiya Jems siya hiniina bi naingwokin Jisis siya Kraiskin. Niingaka. Mi nhirim yim hiniina naingwokin, siya Jisis siya naowa saiir mhoiiya naingwo tibmiigikin Jisis siiramin. Mi mhoiiya siya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiir kigrirao. Mi Jems siya ta saiir winkiyin mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya yi siyiuin wadie krima sibgu owanin yio siir niisiimauugin. Ɬriig.

Yokwowa Jems siya winkiya saeya

1 Kara Jemskin, yipikin Adi Komii krimiir Wanin mi Biiyan Inkam Komii Jisis Krais sowiir mii niinga priimiriiyan inkamkin. Kara ta yokwowa iikamim Isrel kimiirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim hinda tinda nwowim kimiiram winkika kimiir nokboin mamairgika. Ɬriig.

Diminim yipiki krimiir kwoin imiir kiyaiiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apam sima

2 Ti kariir nomiiyauim, iiya ti dimin biyieyim nu tiranim kimiir kwoin imiir nipiyaokiii mi kima wi mairgimairga nwo karam kipi nwo.

3 Mi kima wi mairgimairga dwo. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim ti dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwanim yim whoimoni rani mi ti dimin taeminim kima naingwo tibmii kiinim mi kima wakaeyokna apiyim mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiuwi mi ti dimin biyieyim sima wi kimiir nikwowaisii rani. Mi ta hiriinan saiirsika mi kimiir kwoinim wi kirie hiriiyar nwokripkai mi Adi Komii siirim wi hiriiyar sibgu wakaeyokna apim.

4 Mi kima kimiir mhii kwoinim kipi nimiiyiu, kimiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiiram ti kiwaki kimiir whinkinsiisam mi ta hiriinan saiirsika, kima wi siyiuin iikamki sibgu mwriiiyim wi siir nwoki owim. Mi wi dimin taemin whiekakim Adi Komii siirim, wi simiir nwoki sibgu wakaeyokna apim. Ɬriig.

Inkamin kwoin miiyikam whaowaeiyin siya Adi Komii siirim srii

5 Kimiir nhirim kimaka waraur nwowim sima dimin miiyikim mi dimin biyie ikim simiir sibgu ninomokninkin karamae nwowi, sima Adi Komii siirim srii mi siya simiirin wi ti simiir whindiraerari. Mi Adi Komii siya wa whinkinsiis haiginiuwi sima ti dimin imiir ninokninkinamin. Mi siya hindara bi kintioae hauuwikin siir diminim mi iiya sima siirim sriiiyim dimin taeminim siya bi nikwao boinikin. Niingaka.

6 Mi yipiki Adi Komii siirim sriii diminam sima hiniina daingwo tibmii kiin Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi diminin sima sriiyin siirin. Mi sima naingwo tibmii karam nwowi mi yim ini diminim hininki kaiyiprimdipuwiyin ini siir hiriinan ywowa whii komii solwara hir mi sima ninokninkin tani Adi Komii simiirin wi diminar namisi tiri iyie? Wi tir tani.

7 Mi ti iikam hiriinanim yim ha kipi naingwo Adi Komii siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin simiir hauuwi. Niingaka.

8 Dimusi rani, simiir kwoinim pi naingwo isiiskim mi sima kwoinim whowisa nwokim mi sima dimin whirki whiruwam bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Ɬriig.

Iikamim digworaekwoki naokingugu nankaiyim mi iikam paeprikab ikim simiir yaiga

9 Yipiki krimiir nomiiyauim simaka nwowim iikam paeprikabim sima mairgimairgar dwo. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siya nanmai-warkainaei. Mi simiir inigim wi Adi Komii siya hainanprapras haiginiuwi.
10 Yipiki krimiir nomiiyauim digworaekwoki naokingugunankaiyim sima ti digworaekwo imiirim kipi mairgimairga. Dimusi rani, mhoiiya sima wi simbi naonami, kipa swokiiya ii priei nwo karam nwowiya saiir hiriinan. Mi ti simiir digworaekwowim yim wi tirar niyopgrirgingigi.
11 Mi nugakin kip saeya bimbiuwi bi nwowiyakwokika mi bie siya pi whwoki mi ta kip kibiya pa waiwiski mipa houginami. Mi inkamin siir digworaekwo imiiramar nanmainonkwokripkaiiyin, yio ti siyiu hiriinan kaimwowin kipki waiwisiyin ini siir hiriinan ywowin mi siya wa naon-ami. Mi krima krimiir digworaekwo imiirim kipi naingwokwonanaei sima whinkinsiis haiginiuwam krimiirin, wadie krima sibgu owam. Adi Komii sasairgin krimiir whinkinsiis haiginiuwanin. Ɬriig.

Kima kimasiyar mintiraona ti dimin taeminim, kimiirin wi sim pi kinankiuwisi

12 Mi yipiki kirie hiriiyar nwowi, iiya dimin bibiyieki simiir kinankiuwi mi sima wi mairgimairga dwo. Dimusi rani, dimin biyieyim sima bidi ikwowaisiigiyim. Mi ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya simiir kwoin imiir tirki, sima siir kwoinan nwowam mi sima wi saika nwoki sibgu owim. Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin. Yipiki siirim naingwokwonanaei mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami.
13 Mi iiya dimin whirki inkam nwirni kwoin nipiyaokiii mi siya dimin biyie ha tiri mi siya wi ha kipi boin, Adi Komii siya kiyaiigin siir kwoinin siyiu biyie tiram. Niingaka. Adi Komii siya inkam nwirni kwoin bi swoki kiyaiigin dimin biyie tiramin. Yio hiriinanin Adi Komii siir kwoinin saeya bi kiyaiigin mi siya krimiirin wi dimin biyie ha tir tani. Niingaka.
14 Mi dimin biyie biyieyim yipiki irira nwoniraki naingwowiyim, sima kiyaii simiir kwoin imiirin mi sima dimin biyie ha tiri, inkamin diminin wraisuam kiyauhaigingigiyin siya nakaiyam ini siir hiriinan ywowin.
15 Mi krima krimiir kwoinki naingwowiyim simiirarar napi nim wipi kigugu iuguskii. Mi krima dimin biyie imiirarar tiri nim wi pi naowi.
16 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kara kimiirin niksisae rani. Mi kima tiri, wim wi pi naowi. Kima daingwo omok!
17 Dimin taemin miiyik miiyikim krima haiwiniyim yim Adi Komii sasair hauugikim. Adi Komii siyar nonkwokwokikim bie bwan mi nauun ikim. Mi yim tiriiginim ini hindara napiyokwii irkakim mi aknain minim, simar kisisaena oyokiyokwiii paiidao priei haruwa priei haruwa nwowamin mi mipi nii aeya niti mi krimiirin pi haini haiburgigi. Mi yio Adi Komiiyin ti hiriinan tani. Niingaka. Bi kisisaenaeikin siya krimiir haiburgigamin. Niingaka. Siya dimin miiyikim simiirarar tirikin siya dimin biyie wara bi tirikin.
18 Mi ta hiriinan saiirsika siya wi siir kwoinkar asi naingwo tiri krimiirin mi krima wi siir yinisimar nwowi. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim yipiki siya nanaakninkii haiginiuwim simiirsi, tabnidnan, simiir nhirim biiyin pi sima higii mi nhirim yimbiya mi higi mi Adi Komii siir kwoinin yio ini iriipi hiriinanar mi owin krimiir iikam nhirim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim yim ini hiriirnan ywowim iikamim omom omomanim simiir nhirim mi mhoiiya nhirim yimbi haniingin mi wakaeyokna api siir yai imiirin. Ɬriig.

Mi yaiyim kima wakaeyim kima simiirin wakaeyokna ap

19 Ti nomiiyauim naingwo tibmii kiiniyim kima ti dimin taemin imiirin dinomokninkin. Mi iikam kima irira nwonwira kimiir wiinim amira dwo ti dimin taeminim simiir wakaeyam mi ta hiriinan saiirsika mhoiiya kima boini mi kima wi io nwosisauu rani, iikam nhirim simakan mi simiirin wa mi okwao boin tani. Niingaka.

20 Mi ti hiriinan dimin taeminim yim wi iikam sima whinkinsiis haiginiu rani, sima wakaeyokna apam dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim krima wakaeyokna apam mi nhirmi niisiimauuwam.

21 Mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie biyieyim kimiir kwoinau nwokaiiyim yipiki kimiir tiriyim dimin biyie imiir wakaeyokna apam simiirin digiumii ti haimriyiugig. Mi kima yaiya yipiki biiya Adi Komii siya kinirkaimauuwa saiirara wakaeyokna apamar daingwo. Mi tariigina kimiir kwoinbud imiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi iinokiinokin Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyamim.

22 Mi kima, kima kimar kipi swoki iksisaena hiniinin Adi Komii siir yai aiirarar mi wakaei ya ini digar mi owa. Niingaka. Kima hindara wakaeyokna apiski. Mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim.

23 Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiirara wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowim yim ini inkamin yipiki siir aknain aiir kigiyin opnaini hiniin siya kipiiyapii nwo rani, ini siir hiriinan ywowim.

24 Mi mhoiiya siya pi ha namkii mipi kimiminki rani, pa swoki kwanaingwo owouugii siya paniin paniina kigin siya siyarin. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeiyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim ini ti inkamin yipiki siir whwonkamin tainakiyinan nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi sima wi simiiram kiwaki rani, ti dimin biyieyim simiir haiburgigim mi siyiu miiyikim simiir napim.

25 Mi yipiki Adi Komii siir yai kibiyim biiya kamim sim winkiyim Yokwo Komii saiir simiir simiira mwainanaeiyim yim ini ti inkamin siir aknaina saiir saiira kaonanaeiyin ini siir hiriinan ywowin mi ti yaiyim simiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi ti dimin biyie biyieyim simiir haiburgigim. Mi mhoiiya sima simiir naingwowi mi simiir naingwo owouu karam nwowi mi simiirin hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi simiir nokboinmamair haiginiuwi.

26 Mi nwirki ha boini siya Adi Komii siir siyiu iiir napi mi yai bibiyie whiekakim ha boini mi yio ti inkamin yio niksisaeyaki waiwiigin. Yio siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siiram wakaeyokna apiyin siir kiyipsibgi haiginiugin mi siya bi sibgu aingwo omokin.

27 Krimiir Adi Komiiyin siya krimiiramin minam naingwowi krima wadie sibgu owim. Siya krimiirin ti hiniina boinkikin, wig igabieyim mi yinisisimim yipiki ad yopii karamaeyim simiir whinkinsiis haiginiu mi hikar timi hai mi yaiyim simiirin siyiu biyieni kipi nwo. Ɨriig.

2

Krima iikam whiekakim simiiramin hiriinankinar daingwokwo irkak

1 Ti kariir nomiiyauim, kima krimiir Biiyan Inkam Komiiyin kirie komigakin Jisis Krais siirar wakaeyokna apiyokiyokii. Kima iki siyiupai siyiupai nhirim sim niisiimauuwi iikam imiirin, yio siyiu miiyik rani. Tiki hiriinan siyiuin Jisis siya boinin yio siir siyiu ieya rani. Niingaka.

2 Mɨ inkam nwɨso sowa nɨtswowi maeyaua Adi Komii siir inɨg hainaniya
saiiram mɨ nwɨrɨn yɨuɨs mɨiyɨk iinani mɨ nwɨrɨn paeprikabgɨn yɨo yɨuɨs biyɨe
iinani maeyaua kɨra nɨdwokaiya saiir hɨriirɨn
3 mɨ kɨra tɨ inkamɨn yɨpɨkɨn yɨuɨs mɨiyɨk niinaniyɨn siir boɨn wɨni kɨra
ta bɨigɨbɨiyan ipiiya saiir dɨdwokai mɨ kɨra inkam paeprikabɨn yɨuɨs biyɨe
niinaniyɨn siir boɨnkii, ni kɨra pɨ nu nɨinga dɨdwo.
4 Mɨ yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨra tɨrkiyɨn yɨo siyɨu biyɨekɨbiyɨe ɨiirar tɨrkɨn.
Mɨ kɨra iikam ɨmiirɨn ɨdaɨn pɨu aiirarar kɨpi hɨd hɨnɨin yɨo tɨ biyɨekɨn mɨ yɨo
tɨ mɨiyɨkɨn.
5 Tɨ kariir nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaeiyɨm, kɨma tɨ dɨmɨnɨm
sɨmiir wakaeki. Adi Komii siya bɨdi yɨmbɨnɨn iikamɨm yɨpɨkɨm dɨmɨn kara-
maeyɨm siir wakaeyokna apɨm, sɨma nonkwowɨm siir digworaekwowɨm.
Bɨiya siya ha boɨnkɨn tɨ iikamɨm wɨ siya nanmaiwarkainaei yɨpɨkɨ siiram
naɨngwokwonanaeiyɨm sɨmiirɨn wɨ siya nanmaiwarkainaei mɨ sɨma wɨ saɨka
nwokɨ sɨbgu oyokiyokwɨiigiyamɨm.
6 Mɨ kɨma tɨ iikam paeprikabɨm yɨpɨkɨ digworaekwo karamaeyɨm hɨk sɨmiir
hauuwi. Dimusi rani, kɨma sɨmiirɨn siyɨu mɨiyɨk bɨ tɨrkɨm. Mɨ kɨma iikamɨm
digworaekwokakɨm sɨmiir inɨg ɨmiir dimusi hainankɨm. Yɨm sɨma kɨmiirɨn
siyɨu mɨiyɨk bɨ tɨrkɨm. Niingaka. Yɨmbi siyɨu biyɨe whɨr kɨmiiram swokɨ tɨri,
kɨmiir kiyopsɨbgiyɨm mɨ kɨmiirɨn pa kiyɨtnɨmnɨr hainami, maeyaua yai hɨdiya
saiirɨm.
7 Wɨm kɨma Krais siir inɨg kɨbi ɨiirar nikɨ baptaiskɨm mɨ tariinanɨn ɨni tɨ
iikam kaimwowɨm sɨmar swokɨ kwɨkbumbu boɨnɨn yai biyɨe Krais siir inɨg
kɨbi ɨiirɨn. Mɨ yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo mɨiyɨk rani, tɨ iikamɨm digworaek-
wokɨ naokɨngugunankaiyɨm sɨmiir inɨg ɨmiir hainanɨm. Mɨ kɨma tɨ hɨriinan
dimuam tɨrkɨm, ha?
8 Mɨ kɨma yaiyɨm bɨiya Adi Komii siya wɨn boɨnkiyɨm sɨmiir wakaeyokna
api mɨ kɨma iikam nhɨrɨm sɨmiiram naɨngwokwonanaei kɨmamar
naɨngwokwonaeiya saiir hɨriinan mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn kɨma tɨrɨn yɨo siyɨu
mɨiyɨkɨmɨiyɨk ɨeyaɨrgɨn.
9 Mɨ kɨma iikam ɨmiir nɨinɨkibɨri yapayapa nwowamɨn mɨ kɨma nhɨr ɨmiirɨm
naɨngwowi mɨ nhɨrɨm kɨma sɨmiiram naɨngwo rani yɨo tɨ hɨriinan siyɨuɨn yɨo
mɨiyɨk rani. Adi Komii siir yai kɨbiya saeya hɨnɨina nɨisiimauuga yɨo kɨma Adi
Komii siir yai ɨmiir haipɨrdkikaii.
10 Tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir siyɨu komiiyɨn siir yai kwɨrni nɨinɨkrɨpi
yɨm ɨni iikamɨm yɨpɨkɨ siyɨu hoɨmgak ɨmiirar nɨinɨkrɨpɨm ɨni sɨmiir hɨriinan
ywowɨm. Mɨ Adi Komii siya sɨmiirɨn wɨ hɨriinan saiirsi hɨdi.
11 Bɨdi bɨdiniyarɨn Adi Komii siya hɨnɨina boɨnkɨn, hɨi kɨpi nanae mɨ
iikam nhɨrmi kɨpi mɨ ɨsomsom aokao mɨ inkamɨn yɨpɨkɨn hɨi nanae karamae
nwowɨn mɨ siya inkam nwɨrni nɨsomaowi mɨ yɨo tari Adi Komii siir yai aiir bɨ
wakaeyoknakɨn mɨ yɨo ɨni iikamɨm Adi Komii siir yaimwokɨyaimwowa saiir
wakaeyokna ap karamae nwowɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.
12 Mɨ hɨriinankɨ nɨuwi kɨma dɨmɨn mɨiyɨkmɨiyɨk ɨmiirara boɨn mɨ dɨmɨn
mɨiyɨkmɨiyɨk ɨmiirara timɨ tɨr. Dimusi rani, mhoɨiya Adi Komii siya kɨmiir
naɨngwowarkainaei mɨ ta hɨriinan saiirsika siya krɨmiirɨn wɨ saiirsi hɨdi,
yɨpɨkɨ rɨrmiiya krɨmiir nwowaigɨnɨuwɨm tɨ yaiyɨm bɨiya siya hauuwɨm iikam
krɨmiir dɨmɨn biyɨe ɨmiir haiburgigɨm.
13 Iikamɨm yɨpɨkɨ naɨngwobumbu nhɨrmi nɨisiimauu karamae nwowɨm mɨ
Adi Komii siya ɨriipɨ hɨriinan wɨ naɨngwobumbu kɨmiir mɨ ɨisiimauu rani.
Niingaka. Mɨ hɨriinan saiirsika iikam nhɨrɨm sɨmiirsi daɨngwoyɨmiyok. Mɨ
kɨra hɨriinan tɨri, Adi Komii siya kɨriirɨn wɨ mɨ onkwonɨinwomwɨirnɨnkɨn tani.
Dimusi rani, kɨriir mɨi biyɨe ɨmiirsika. Ɨriig.

Adi Komii siirim daingwo tibmii mii miiyik miriiyim

14 Ti kariir nomiiyauim mi inkam nwirin siya hiniina boini kara Adi
Komii siir yai imiiram naingwo tibmii. Ti diminim siya tirim, yim hiniina
niisiimauuwi yim kaimwo rani. Mi takina siirin wi paniina whinkinsiis
haiginiuwi. Mi ti diminim siya naingwo tibmiiyim siirin wi whindiriraerar
haiginiu rani mi Adi Komii siya wi siir nanmaiwarkaina rani.
15 Mi kiriir isidin siir wig biyie kam biyie nwirki naemin karamaeki niuwi
mi kiriiram niti mi kira simiirin wi paniina tiri?
16 Mi kira naemin diminim simiirin wa hauuwi, iyie? Wi hauu rani. Mi kira
simiirin wi hiriiyar boinki kima dam mi wadieya tini owou. Mi kimiir piuim pi
wadieyar nwowi mi kimiir mhiiyim pa kiniugi. Mi kira simiir naemin dimin
bi swoki hauugikin. Mi sima wi wadieyar nwowi? Niingakiniingaka. Sima wi
wadie nwo rani, sima wi hikar haii.
17 Siyiuin krimiir mhii kwoinki naingwo tibmiiyim Adi Komii siiram yio
ini siir hiriinan ywowin. Mi krima krimiir kwoin imiiramar naingwowi mi
mii miiyik sibgu mirii karamae nwowi mi krima wi naingwo tibmii kiin tani.
Niingaka.
18 Mi inkamin ti hiniina boini, inkamin Adi Komii siir yai imiiram arar
naingwo tibmii kiin iski mi mii kibi imiirarar kipi mirii. Mi inkamin mii miiyik
mirii mi siir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwowi mi Adi Komii siya ha
boini sowa nwisairarin inkam wadiekinairgo mi ya tariigina ya kaimwo rani.
Mi an kara ha boini, inkam nwirin siya mii miiyik bi miriigin mi siya kariirin
wi paniina niisiimauuwi siya Adi Komii siirim naingwo tibmiikin, siya wi dig
nwo rani. Kara siirin wi hiniina niisiimauuwi, kara Adi Komii siirim naingwo
tibmiigin ta mii miiyika kara miriiya saiirin.
19 Kira yipikin hiniina naingwo tibmiiyim Adi Komiiyin nwiruwairgin
iinokiinokin omwai waiyayokiyokiiiyin. Kira wadieyar sibgu aingwo
tibmiigin mi yio wi dig nwo rani. Yiu biyieyim yim ina mi inokninkinim
Adi Komii omwai waiyayokiyokiiiyin nwiruwairgin. Mi sima nididgak bidi
ywowim mi Adi Komii siir bidi mi wakaeyokna apim? Niingaka.
20 Kima iikam habwhaowaenankim. Kimiirin pi kara niisiimauuwi, kima
hiniina boini kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikim mi mii
miiyik miriikim mi ti diminim kima wakaeyokna apim kimiirin wi sima
whindiriraerar haiginiu rani, Adi Komii saika nwowim ta hiriinana saiir
daingwoki.
21 Biiya Isrel Krimiir brougaeyin Ebraham siya omwaiya niki waiyain, siya
siir yinisim yinkamiyinin Aisak siirin ha nikiunamin mi pariiparii siir nisom
aowam Adi Komii siir ninkin imiiyaekiyim. Siya mii miiyik imiir miriigin
hiniina niisiimauuwim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi Adi
Komii siya wi hiniina boini, siya inkam miiyikin ha sibgu aingwo tibmiikin
siiramin.
22 Kima ina ninokninkinim? Ti diminim yipiki siya naingwo tibmiiyim sima
whindiriraerar haiginiugin mii miiyik siya miriiyim. Ti diminim yipiki siya
tirim simar niisiimauugin siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmii kiinim.
23 Yaiyim yipiki biiya Adi Komii siya boinkiyim bidi yimbiyamim, ti yaiyim
sima hiniina boinkim ti inkamin Ebraham siya Adi Komii siir yai imiir
wakaeyin mi siya ina yaingwo tibmii kiinin ti yai imiiramin. Mi ta hiriinan
saiirsika Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karam asi boinkin mi siya
Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmiigin. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii
siya asi boinkin Ebraham siya siir nomiiyaugin.
24 Adi Komii siya siirin dimin taeminim siir mhii kwoinau hir nwokaiyim
simiirarar bi kigin mi siirin ha bi dapkin siya inkam miiyikin. Niingaka. Siya

sowiirin whisairar kigin, siir naingwo tibmii aeya siir kwoin ieya mi miiya siya mirii aeya. Dimusi rani, ta hiriinan saiirsi dapkin Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karamae.
25 Biiya iigwira, hii nanaei wiga Rehap Saeya haigiprakaika inkam nwiso Josua siya nikropkiyo kanau kaonakiyam mi sowiirin saeyar sibgu kigrirao mi saeya sowiirin yaeya siyiu whira yikropki. Mi saeya dimin miiyik imiirar tirka mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya saiirin wig miiyik asi dapka mi saeya siirar sibgu wakaeyokna apka.
26 Mi iriipi hiriinan, inkamin yipiki Adi Komii siirim naingwo tibmiiyin mi mii miiyik bi miriigin, ti diminim siya naingwo tibmiiyim ini niingaka ywowim, ini inkamin naonamin siir hiriinan ywowin mi siir naeyiuin siir piuis biyie aiir bidi haiburgigin. Mi ta siir piuis niinga ini sasa hirar wokinainmimikiya. Iriig.

3

Dimin taeminim iikam krima tiriiyim krima sibgu mintirao.

1 Ti kariir nomiiyauim, kima wi whiekakar nwo rani, Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyiuwamim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim mhoiiya Adi Komii siya krimiirin wa hidi iikamim yipiki siir yai imiir nanaakninki haiginiuwim, siya krimiirin wi yapayapa hidi. Mi ti iikam niingam siya simiir hidi mi wi kiimiiwao kintani.
2 Mi krima whiekakarin dimin bibiyie bidiyar tirim, dimin taemin krima tiram naingwo karam nwowim simiirin. Inkam nwirki yipiki yai bibiyie boin karamae nwowi siyairgin inkam miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi siya ina ninokninkinin siya siir kwoin ieya sibgu owam.
3 Mi iikam krima uridin pi hos siir yai iiir nomboruwi mi siirin pa kiyiririu diriraerari dimin taeminim krima diriraerarim tirim simiirin. Mi krima uridin mirmii kwira kiyikpitkii mi hosin pi warar mi inkin apiriyiugi.
4 Mi krima siyaii komii komiiyim whii komii solwara hir nakiiyim simiir daingwoki. Ti siyaiiyim sima prasae prasae rani mi simiirin pi opudga mi hughainami mi inkamin ta siyaii aiir nindaokiyim pi ti idisim iiirar nonkwo wrieki mi ta siyaiiya pi ti inkamin siya namam naingwowa maeyaua pi hiriiyar nami, paeyin yab nakiiniiyin inkamaka nakiikindimdiyiumainiiyin siir hiriinan ywowin, ti inkamin hinda nakiiyam yaingwo mi ti paeyin pi hiriiyar mi akiiyami.
5 Mi kwiriyaeya ya iriipi hiriinan, ini uridsimin hosni nomboruin mi idisimin siyaii aiir nindaowi ikin, ini sowiir hiriinan ywowa. Mi kwiriyaeya ya dimin komii rani, ya ini yainau nwokaiya dimin kirie kirieyim pi saeya mi kinkikinaei mi piu irkaka saiirin pi saeya mi kigriraowi. Mi ta hiriinana saiir daingwoki. Parid simin pi siyar niuginkikinaei mi niimau mie komiiki windi pi siyar niuginis iuguskii.
6 Mi kwiriyaeya ya miiyik rani, ya ini paenan ywowa. Mi ya ini krimiir mwo bopwo nwokaiya ini saeyar ywo iskiya mi dimin taemin bibiyieyim nu tiranim pi simiirar wakaeyokna diriraerari. Mi saeya ini paeya digworaekwo whiekakim sim niugisiniya saiir hiriinan ywowa; mi kwiriyae saeya pi Setan siir siyiu bibiyieyim simiirar mi wakaeyokna diriraerari mi digworaekwo whiekak ikim mi iikam ima krimiirin wi saeya nonkwobumbu ninkin haiginiuwi.
7 Mi niimauan wraisuim mi ipiyin ikim mi wraisupai wraisupaiyim opnau nwomai ikim yimbi inkamin simiir nonkwo imiiyaeiyin pi siir yai aiirar mi wakaeyoknaei mi ti dimin taemin whiekakim simiir kouin ini inkam ieya ywo iskiyin.

8 Mi diminin whirki whiruakin inkamki kigrirao karamae nwowiyin, ya yai biyie sasairga. Siya saiir kintimdinuwim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka. Mi saeya ya saiir kwoinairga naingwo priiboininisami. Mi ya ini mipug biyieyin iikam piyin ini siir hiriinan ywowin.
9 Mi iikam krima Adi Komii siir inig iiirin pi ta kwiriyae aeyar mi hainani mi yai bibiyie iikam nhirmi pi saeya swoki boini, yipiki krimiirin biiya Adi Komii siyar nonkwokwokiyim siir kwoinkar.
10 Kwiriyaeya kwiruwairga, iikam krima boiniya yai miiyik miiyikim mi yai bibiyie. Mi ti kariir nomiiyauim, ti dimin taemin bibiyieyim krima tiriyim mi yim wi kipi swoki tirmimin.
11 Mi op biyieya kausririya mi op miiyik aka sowa ie whiruwanki niti mi sowa wi paniin paniina nwowi, ha? Mi sowa wi ie whiruwanki sowki it rani. Niingaka.
12 Mi am saeya tabnid bi budika mi tab siya iriipi hiriinan am bi mi budikin. Mi iriipi hiriinan op miiyika ieyin op biyieya kwoin kausririya saeya nwomaiiyin siir hiranki bi swoki imbinika. Mi nim krima iikamim iriipi hiriinan, yai bibiyie mi yai miiyik miiyik ikim yim wi yai kwiruwa wi saiir hiriranki nitswo rani. Ɨriig.

Ninoknинkin miiyika Adi Komii siya hauugika

13 Mi iikam kimiir inkam nwirin siya biiyin wi siyiu biyie mi siyiu miiyik sowiirar ti inoknинkin, ha? Mi ta hiriinan saiirsika mi ti hiriinan inkamin siya niisiimauuwi krimiirin ti dimin taeminim simiir siyiumwokisiyiumwowin siya tiram naingwokwowim mi siya wi higak nwo rani mi yi siya hiriinanki niuwi, siya siyiuin iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyin mi ha naingwo tibmii apiyin Adi Komii siiram siir dapiski.
14 Mi kira kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam iikam nhirmi nanaowi mi kira ha naingwowi iikam nhirim simiir whwonkam ida inkam miiyikin ini karar ywowin mi mhoiiya kira ha kipi naingwo kirairgin inkam miiyikin mi dimin taemin whiekakim kirar sibgu inomokninkin iski. Mi kira hiriinan kwoin iiir naingwowi mi kira pi niksisae mi Adi Komii siir yai kibi kibi imaka nantamyiriyiri.
15 Mi ti dimin taemin hiriinanim yim Adi Komii siir hiran tani, yim inkamim nu tiranim simiirairgim, biigibiiyin simiirin yio Setan siya kinkikinakin mi iikamim nu tiranim sima ini simiirar kigna diriraerarim.
16 Mi kima kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam nanaowi iikam nhirmi mi kima minam warar naingwowi, iikamim simiir bopwoniya kou kimar ywowim mi kima, kima kimar ninii nansaonaei mi kima wi dimin bibiyie whiekakim simiirar tiri.
17 Mi iikamim sima kwoin miiyikin Adi Komii krimiir Wanin siya hauugiyin siirar wakaeyokna api mi sima biiyin wi dimin miiyik miiyik imiirar tiri, ie miiyikin sinwhrie karamaeyin siir hiriinan. Mi sima biigibiiyin wi tiki dimin hiniinim simaka tiri: Mi sima wi iripa nongwomamair aei mi sima wi irni nwirni yaiyar wakaeyoknaei mi simiir kwoinim wa kisina haigi mi sima iikam nhirmisi wa naingwobumbuwi mi wi simiirar mi whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin miiyik miiyik imiirara tiri. Mi sima iikamim hinda tindanim simiirin wi hiriinan siyaiu miiyikinar tirswowi mi sima wi iikamim yaibwowai nwowiyim simiir hiriinan nwo rani.
18 Mi iikamim yipiki irni nwirni whinkinsiis haiginiuwi mi sima iripa nongwomamair aei mi yim ini iikamim yipiki paenid ninkiniyim simiir hiriinan ywowim. Tikinim yipiki ti hiriinan siyiu iiir tirim yim iikamim simiir kwoin

imiir kiyai siyiu miiyik miiyik imiir napam mi yim sima ini paenidim nikii whakiyim ini simiir hiriinan ywowim. Friig.

4

Iikamim yipiki ti nuan dimin biyie biyieyim simiir wakaeyokna apim yim Adi Komii siir sau omomkim

1 Piki hiniin dimin bibiyie ikim iikam kimiir hopswoswowiyim yaii kima kima niniiyam? Kimiir kwoin imar naingwokiiyim mipa tiri diminin kwoin ieya naingwowin mi kima kima yaiiminim pa ninii.

2 Ti diminim kira haiyim naingwowin mi kira simiirin pi hai karamae ywo mi kiriir kwoinin inkam nisom aowam pa naingwowi simiir haiyim. Mi kiriir kwoinin diminin kira hai karamae nwowin pi siirimar naingwokwonanaei mi kira yai pa ninkinwaomwarkii boininaei mi yaii pa ninii. Kira wi ti dimin imiir hai rani. Dimusi rani, kira Adi Komii siir bi srigin ti dimin imiirimin.

3 Mi mhoiiya iiya kira Adi Komii siirim sriii diminim mi kira simiir bi haigin. Dimusi rani, kiriir kwoinin miiyik rani mi ta hiriinan saiirsika, kiriir kwoinin dimin haiyaramar naingwowi mi kira kiriir kwoin biyie wakaeyokna apim mi dimin biyie imiirar nwoki tirim.

4 Kima yipiki iikam biyieyim digiumii Adi Komii siir haimriiyiugigim. Takana ya ini wiga saiir kam iiir haiburgika mi kam nwiram nama ini saiir hiriinan ywowa. Kima ini dimin biyieyim nuanim simiiram yaingwokwonanaeyim. Mi ti hiriinana kima ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. Kima ina ninokninkinim? Yipiki iikamkim nuan dimin taeminim simiirim naingwowim, yim ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim.

5 Kima hiniina naingwowi ta Adi Komii siir yaiya biiya kam nhirim sima winkiya yokwoni saeya whisariiya priiboini, ha? Sima hiniina boinkim, ti Adi Komii siir naeyiuin ti krimiir tir nwokaiyin siya krimiiramin minam naingwowi, krima siir siyiu iiirarar napim.

6 Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi ti dimin taemin biyieyim simiirsi simiir nikwowaisiiyim. Mi ti yaiyim Yokwo saiir tir nwokaiyim sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi digiumii iikamim inig komiikakim iikam nhirmi haiburim wi simiir haimriiyiuwi. Mi siya iikamim yipiki ha naingwowiyim sima inig karamaekim mi simam naingwona karam nwowiyim mi ha boiniyim Adi Komii sasairgin inig komiigakin siya simiir whindiriraerarikin.

7 Mi kima iikamim kimama kipi naingwona mi yio haniingi niuwi kima Adi Komii krimiir Wanin siirara wakaeyokna ap iski. Mi iiya Setan siya kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wa sibgu okworinuwi mi kima digiumii wi siyiu biyie imiir haimriiyiuwi mi ta hiriinan saiirsika, Setan siya kimiirin wa haiburgigi mi wa nami.

8 Kima Adi Komii siir wakaeyokna apamar daingwo iski mi siya wi kimiir kingiina nwowi mi kimiirin wi siya kigriraowi. Kima yipiki iikam biyieyim yai ara nhinkiniyim kimiir siyiu biyieyim digiumii simiir haimriiyiugig biiya kima tirim! Kwoin biyie kima naingwowim simiir haiburgig! Kima dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok mi kimiir kwoinim rirmiiya dwo, iikamim simiir iinaim hiisokiyim mi wadie ha nwokiyim simiir hiriinan.

9 Kima iikamim wi mairgimairga nwo rani, iiya kima dimin biyie biyieyim kima tirim simiiram naingwowi mi kima kimiir mairgimairga wi saiir haiburgigi mi kima wa noui. Kima wa haigingigi kimiir kwoinim digiumii, iiya kima wadie nwowa mi biyie nwo aka.

10 Kima iikamim ti idid mi dimin biyieyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok Adi Komii siir whwonkam ida mi Adi Komii siya kimiirin wi wadie nwowi mi kimiir inigin wi siyar hainani. Ɨriig.

Kima kimiir nomiiyau imiir kipi hid

11 Ti kariir nomiiyauim, kima irni nwirni kipi hid mi niksisae yai kipi boin. Niingaka. Yipiki iikamkim siir nomiiyau imiir hidi mi siir nokwao boini, yio Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir haimriiyiugim. Ti diminim yipiki siya tirim yim ini siya boinan ywowim, siir yaiyim ini kougikou mi ini wadie ywowim. Mi ini Adi Komii siir igsop aiir yokwokairina. Mi kima hiriinan tiri kima Adi Komii siir siyiu komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikim. Mi kima pi hiniina boini, kimiir yaiyim ini Adi Komii siir yai imiir haiburim.

12 Adi Komii sasar winkin ti siir siyiu komiini yaiyim Yokwo Komii saiirin. Adi Komii sasar hid iikamim mi wi siyar whindiriraerar haiginiuwi krimiirin o wi siyar tiowi krimiirin mi siyar mi tirki krima naowamin. Kira ha naingwokwowi kira adi komiigin mi ta hiriinan saiirsi hidi kiriir nomiiyau imiirin, aniya? Kira ini paeprikab inkam ywowin. Ɨriig.

Kima diminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram simiirim daingwo

13 Ta yaiya kara boinkiya saiir wakaeki, kima iikamim yipiki hiniina boinim, panao mi waka, kira pi hinda nami mi biewi pi whira nini owouwi, kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirkim sainim mi kira pi umir simiirsi haiiyim, yio miiyik rani, kira hiriinan yai boini.

14 Kira ninokninkin tani dimu diminkin mhoiiya nimbiyami, kira wi omwaiya waiyaei iyie wi omwai waiya rani? Kira ninokninkin tani. Krima iikamim ini paowiinan ywowim saeya ha hiigiya mipa swoki whaowaeki saeya ii priei bi hiiga mi nim krima ini hiriinan ywowim.

15 Kima hiniina kipi boin mi yio hiniingin kima hiniina ti boin Adi Komii siya hiniina naingwowi krima omwai waiyaim, krima ti diminin siir ti tir iyie i diminin si ti tir.

16 Kima ti iikamim tariinanin hiriinan boin tani mi kima kamim inig komigakim simiir hiriinan diriraerari mi kima wa boini, krima miiyim krimiir kirieni mirii wi digar nwowi. Ti siyiuin kimamar naingwonaeiyim hiniin, kima iikam inigakim yio ti hiriinanin siyiu miiyik rani.

17 Mi ti hiriinan saiirsika iikamim yipiki hiniina ninokninkinim piki hiniin diminkin miiyikin mi sima siir tir karamae nwowi mi sima dimin biyie tirkim. Ɨriig.

5

Iikamim umirki naokingugunankaiyim simiir yaiga

1 Mi kima iikamim umirki naokingugunankaiyim iiya mairgimairga kima nwowana priei nwo rani. Mi saiir mhoiiyarin hik komii komiiyim wi kimiir naninkiniuni mi kima wi ninouninki prasae kin tani.

2 Mi kimiir digworaekwo miiyik miiyikim wi biyie namwoiuwi. Mi kimiir yiuis miiyik miiyikim yim wi kikom minki topkrimkripi mi wi miiyik namwo iuu rani.

3 Mi kimiir gol, silva, umir, minim yim wi aiigak nwokiyami. Mi iikam nhirim sima kimiir umir aiigakim simiir kigi mi sima wi ha boini, sima umir hirii hirii dimusi haingiriyiu haigimimirkim, ha? Mi sima siyiu biyie tirkim. Mi iiya sima hiriinan boini mi kira wi kiriir umir imiirsi nididi. Mi iiya digiyana Jisis siya niti ni wi paesi kira nididiya wi saiir hiriinan nididi. Mi ti hiriinan digworaekwowim yim miiyak rani.

4 Mɨ bɨiya kɨra iikamɨm kɨriir numɨr aiir mɨriiyɨm, kɨra sɨmiir umɨrɨm haɨmiiyarar hauugɨn. Mɨ kɨra tɨ sɨmiir umɨrɨm hɨriiyar bɨri hauu swokikɨn mɨ haɨmiiyɨn ɨni kɨrar tauae hai naowidɨm mɨ Adi Komii siya bɨdiyar kɨgiyɨn umɨr haɨmiiyɨn kɨra tauae hainaowid ɨiirɨn. Mɨ Adi Komii siya bɨdi wakaekiyɨn kɨriir mɨiyan kamɨm sɨma boɨnɨm, kɨra sɨmiir umɨrɨm bɨri hauu dɨgɨm. Mɨ Adi Komii siya kɨrɨe komiigɨ komiigakɨn. Mɨ kɨra siirsi nɨdid rani, aniya?

5 Mɨ tariinanɨn kɨra ɨni wadɨeyar nwowɨn mɨ nae mɨiyɨk mɨiyɨkɨm ɨni sɨmiirar naeyɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm kɨriir kwoɨnkɨ naɨngwowiyɨm mɨ kɨra pɨ sɨmiirar dɨrɨraerari. Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm kɨra tɨrɨm, yɨm ɨni naeyɨm hu kɨra nɨmiiyaenanaeiyɨm mɨ ɨiya sɨmiir nɨsomsom aokaowi mɨ ha nadɨgɨuwi mɨ ɨni saiir hɨriinan ywowɨm. Mɨ ɨriipɨ hɨriinan ɨiya saeya nɨti, saeya wa nɨti. Mɨ ɨiya dimɨn whɨrkɨ kɨriir natɨoni mɨ kɨra wa naowi. Dimusi rani, siyɨu bibiyɨeyɨm kɨra tɨrɨm sɨmiirsika.

6 Mɨ kɨra iikam mɨiyɨk mɨiyɨkɨm sɨmiir boɨnwokiyopnatkaigikɨm mɨ sɨmiirɨn ɨna yɨsomsom aokaokiyɨm. Sɨma kɨriir nikwowaisiiyɨm dɨg bɨ nwokɨn mɨ kɨra sɨmiirɨn ɨni hindara yɨsomaoki ɨskiyɨn. Ɨriig.

Sɨbgu dokworɨnu ɨiya kɨra Bɨiyan Inkam Komiiyɨn Jisɨs siiram nwokwokɨniyɨm

7 Tɨ kariir nomiiyauɨm, kɨma sɨbgu okworɨnu dimɨn biyɨekɨ kɨmiir nɨmbini mɨ ha kɨnankɨuwi, ɨiya kɨma Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siiram nwokwokɨniyɨm siya nɨtam. Mɨ kɨma tɨ dimɨnɨm sɨmiir daɨngwoki. Mɨ ɨnkam nwɨrɨn numɨr nɨnkɨniyɨn mɨ siya pɨ siir sasae ɨmiiramar kɨgrɨraowi, sɨma wai nwokiyam. Mɨ siya pa nikɨ okaigi siir sasaeyɨm bɨe naokɨ nɨtkiigiyɨm mɨ siya pa kɨgi siir sasaeyɨm ɨni mwrɨigiyɨm.

8 Mɨ kɨma iikamɨm tɨ ɨriipa hɨriinan siyɨuɨn siirar timɨ okaigi Bɨiyan Inkam Komiiyɨn siiramɨn. Mɨ ta kɨra nwokaigiya kɨriir kwoɨnɨn kɨrɨe dwo. Mɨ ɨiya krɨmiir Bɨiyan Inkam komiiyɨn siya nɨtana prɨei nwo rani.

9 Mɨ tɨ kariir nomiiyauɨm, kɨma, kɨma kɨmarɨn kɨpi nɨnii nansao. Mɨ kɨma hɨriinan tɨri mɨ Adi Komii siya wɨ boriisopi. Mɨ siir ɨiya siya nɨtana ɨni kingiinar nwowa siya wa swokɨ ɨti. Siya yɨpiki ɨnkam nwɨrɨn anao nokwo kaigakaniyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn.

10 Mɨ tɨ kariir nomiiyauɨm kɨma Adi Komii siir yaiya yɨpiki bɨiya profet kamɨm sɨma boɨnmɨmauuɨm saiir tɨ swokɨ aɨngwoki. Kam bibiyɨeyɨm sɨma dimɨn bibiyɨe sɨmiir tɨrhaigɨnɨuwi mɨ sɨma pɨ sɨmiir swokɨ ikwowaisii rani. Niingaka. Sɨma pɨ kɨrɨe hɨriiyar nwokrɨpkai mɨ sɨma sɨmiiramɨn pa kiwawɨni sɨmiir tɨrbumbuwamɨn. Mɨ krɨma tɨ hɨriinan siyɨuɨn sɨma tɨrɨn siirar swokɨ kɨgna ap.

11 Mɨ krɨma sɨmiirɨn hɨniɨna asi boɨni, sɨma ɨnkam mɨiyɨkɨm. Dimusi rani, sɨma kɨrɨeya nwokɨm mɨ hɨriiyar nokworɨnukrɨpkaigɨn. Mɨ kɨma ɨnkamɨn Job nɨkɨuwiyɨn siir bɨd yɨnokɨnkɨnɨm siya kɨrɨe hɨriiyar mɨ oyokiyokiigɨn Adi Komii siir siyɨu ɨiir wakaeyokna apam, ɨiya dimɨn bibiyɨeyɨm siir kɨnankɨuɨm mɨ siirɨn Adi Komii siyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨugɨn. Dimusi rani, Adi Komii siya iikam krɨmiirsi naɨngwokwonanaeikɨn. Mɨ siya krɨmiirsiyɨn nhami nhami bɨ naɨngwoyɨmiyokɨn mɨ siya siir naɨngwobumbuwa krɨmiir asi nɨsiimauugɨn.

12 Tɨ kariir nomiiyauɨm, tɨo siyaɨrgɨn dimɨn komiiyɨn mɨ kara siirɨn kɨmiirɨn pɨ hɨniɨna boɨnmauugi, ɨiya kɨma dimɨn taemɨn tɨriyɨm iikamɨm sɨmakan mɨ kɨma ha kɨpi boɨn. Kariir adɨn siir inɨgɨn kɨra ha boɨni, ɨhɨ, kara tɨ dimɨn ɨiirɨn wa tɨri. Yɨo dɨgargɨn. Mɨ kɨra ha mɨ boɨni, Niingaka. Kara pɨ boriisopi mɨ yɨo ɨriipɨ hɨriinan ɨni dɨgar mɨ owɨn. Mɨ dimɨn nhɨrɨm kɨma whɨsarii kɨpi mɨ boɨn mɨ kɨma wɨ Adi Komii siir kwoɨn ɨiir hopswoswowi siya ɨo kɨma nwowamɨn. Ɨriig.

13 Yipiki kimiir inkam nwirin waraur nwowin siya hik hika hainanaei mi siya Adi Komii siirim srii dimin imiirsi. Mi yipiki kimiir nwirin siya mairgimairga nwowi mi siya mwai ha wao mi Adi Komii siir inig iiirar hainan ti dimin imiirsiyin.
14 Mi yipiki iikamim kimiir nwirin siya maka nii, kima kamim Adi Komii siir diminim simiir bii nwowiyim simiirim dikiugi mi sima wa niti mi Adi Komii siirimin nhwo pa kwisboini, ti inkamin siirim. Mi sima waim wa naokinki siir idwo, Biiyan Inkam Komii siir inig iiir.
15 Mi sima Adi Komii siirim kwisboini mi ha naingwo tibmii kiini siya ti inkamin siirin ha whindiriraerari mi Biiyan Inkam Komii siya kiriirin wa mi whinkinsiis haiginiuwi mi kiriirin wi wadieyar nwowaiginiuwi. Kima dimin biyie tiri mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyiumiigi mi ti dimin biyieyim wa namki.
16 Dimusi rani, ti dimin biyie imiirsika. Iikam kima irni nwirni dinboinmamauu dimin biyieyim kima tirim mi Adi Komii siirim kwisboini irni nwirniyim siya wa whindiriraeri mi kimiirin wi wadieya nwowaiginiuwi. Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wa wakaei diminim sima kwisboini. Mi siya wa whindiriraeri ti diminin sima kwisboinim.
17 Ilaija yipiki biiya nwowin, siya inkamkin iikam krimiir hiriinanairgin. Mi siya Adi Komii siirim kwisboinanaekin naoki kipi kin. Mi biewi waiyaeyim whwoim mi bwanim iriiyar whir naoki kin karamae nwowim.
18 Mhoiiya siya Adi Komii siirim swoki kwisboinkiyin mi naowin ina swoki kinin. Mi naowin ha kinin mi sasaeyim ina iigiyim. Mi hiriinan saiirsika krima Adi Komii siirim sriinanae mi siya krimiirin wa wakaei mi wa mi whindiriraerar haiginiuwi. Ириig.
19 Ti kariir nomiiyauim, ti iikamim kimiir nwirin siya Adi Komii siir yai kibi aiir haiburgigi mi siirin inkam nwirki swoki kiyainami Adi Komii siir wakaeyokna apim,
20 siya ta saiir dinokninkin, yipiki inkamkin ti inkamin siir swoki kiyainamin, yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi siir Yai Win Kibi aiirim naingwo tibmii karamae nwowin, siya siir kwoinbud iiirar whindiriraerarnakin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi paeni omin siir nam tani. Mi siya tirkikin Adi Komii siirin ti inkamin siir dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim biiya siya tirim. Ириig.

1 PITA

Pita yio Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim mi siir yai aiiram wakaeyokna apiyim simiiram. Pita siya minam winkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam, dimusi rani iikamim naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin hik sima hauugim. Pita siya pi boriisopi sima simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya saiir haiburgigim siya ha naingwowi saeya hiriiyar dwokripkai mi hik hiriiyar hai. Ɨriig.

Biigibiiyan yokwowa Pita siya winki aeya

1 Kara Pitakin, kara Jisis Krais siir aposel inkamkin mi ta yokwowa kara winkika iikamim naingwo tibmii kiiniyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kimiiram yipiki biiya, biiyan iikamim sim nhinikriropkiyim kimiir nu maeyau waraurankin mi kima ha namim mi kima kimidiniya ti omim sim ini owou, Pontas, Galesia, Kapadosia, Esia mi Bitinia. Wim kima ini inkamim yipiki hindara nini boinakiiyim iki om nhirim sim mi ha swoki amiyim simiir oma hiriir ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiu kaimwoin, wim kima ti om iiirin wi ii priei nwo rani mi mhoiiya kima wi kimiir omkiomin Adi Komii siya nwowin wi siir nwowi.

2 Kimiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbingiyim siir iikam nwowim. Dimusi rani, biiya siya bidiyar yinokninkinin mi siya hiriinan bidiyar mi aingwowin kimiir kwoinim wi rirmiiya siya nwowaiginiuwi opa dimin taemin hinda kigiguskiya saiir hiriinan. Siya ti hiriinanin siir naeyiuni tirkin mi ta hiriinan saiirsika kima wi Jisis Krais siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi siir nhieya kimiirin dimin whirki kimbu karamae saeya nwoka. Kara ha naingwowi Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi mi kima wi iripar nongwomamair aei. Kara ha naingwowi siya ti dimin miiyik miiyik imiirin wa tiri kimiirin mi simiirin wi idwo idwowar nitkin iinaiinami. Ɨriig.

Mhoiiya krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi digworaekwo miiyikmiiyik imiir haii

3 Krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir Adin. Dimusi rani, siya krimiiramin nhami nhami bi naingwokwonanaekin mi siya siir naingwoyimyoka saiirin warar mi iisiimauu krimiirin Jisis Krais siirsi yipiki biiya niki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo omwai swoki waiyamin mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyan.

4 Mi nim krima dimin taeminim Adi Komii siya hauuwanim krimiir yipiki wi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiiram nwokwokini. Simiirin ini siyar kigriraowim siir om hirar mi simiirin wi tioidwomai rani, sima wi wadie hiriiyar nwokripkaigiyami.

5 Ti digworaekwowim yim iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim yim kimiirgim mi simiirin ini Adi Komii siyar kigriraowim. Dimusi rani, siya kirie komiigakin mi simiirin wi kirar haibudwini mi ti digworaekwowim yim wi Adi Komii siyar nanaakninkiihaiginiuwi ta iiya Jisis siya swoki itana kimiir nanmaiwarkaina iuguskiyana wi saiir nanaakninkii haiginiuwi.

6 Dimusi rani, kima wi mairgimaiga ti dimin taemin imiirsi nwowi tiriiginim ta ii aiir nwowim sima hik kimpipisu kimiirar hauuga windi kima mairgimairga nwo karamae kipi nwo ti dimin taemin imiirsi.

7 Mi ti digworaekwowim yim wa nimbimbiiyami mi wi ta hiriinan sai-
irsi kinankiuwi Adi Komii siya kimiirin kimiir naingwo tibmiiya ini paniin
paniina namisi owa kimiir kwoinau nwokaiya. Mi iikamim golin paenau
kabitkaigiiyim mi sima pa niki obriprigii mi ti golin pi opar nasae imbiyami
mi sima dimin biyieyim iki siir idwo hir nwowiyim pa nitnoudnankaigii mi
hapaiirin pi golkigolin pi sasar nwokii. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin,
Adi Komii siya dimin biyie imiiramin asi kiwakii krimiir tirbumbuninkin
haiginiuwamin mi ta hiriinan saiirsika ti dimin hiriinanim yim wi pi
nitnouninkiigii mi wi dimin kibi kibiyim sima simar nwokaigii krimiir
kwoinauin mi krima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiin iski. Mi
ti dimin kibi kibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim ini gol imiir haiburim.
Mhoiiya ti golim yim wa digii mi wari diminim kimiir kwoinau nwokaiyim
yim wi wara digi rani. Mi mhoiiya Jisis Krais siya swoki iti mi siya, siya siyar
swoki anaakninkinaei mi wim kima wi inig komiigak hainii nwowi mi Adi
Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima dimin whirki bi kimbugim.

8 Kima Jisis siir bi kigim mi kima siiram naingwokwonanaeikim. Tariinanin
kima siir bi kigim mi kima siiramin ina wakaeyokna apim mi kima ini
mairgimairgar nwoyokiyokiiyim mi ta hiriinan saiirsika kima wi hiniina boin
tani saiir kirieya paniinga

9 Dimusi rani, ta hiriinan saiirsika kimiir naingwo tibmiiya ya hiniinga,
kima wi Adi Komii saikar nwowi yipikin kimiir nanmaiwarkainan.

10 Mi ta nanmaiwarkaina ta biiya biiyan profet kamim sima saiir
naingwokwonanaekim mi sima bi sibgu inokninkin kiingim. Mi sima
kimidiniya naingwobumbuwa mhoiiya Adi Komii siya niisiimauuwana saiir
winki mi ya tariigina ya nikrani wim kima wi ta nanmaiwarkaina saiir haii.

11 Mi sima ta Adi Komii siya nanmaiwarkaina krimiir saiir saiira
naingwokwonanaekim mi sima ini sima simar yinsrii ansriina ti dimin
taemin imiiramin. Mi ti Krais siir naeyiuin yipiki simiir hir nwokaiyin simiirin
siyar yanaakninkii haiginiu iiya Krais siya nitana saiirin mi dimin taeminim
ti ii imiir nimbimbiiyamim iiya Krais siya haiya hik dimin biyie biyieyim
simiirsi mi mhoiiya siya wi inig komiigakar nwowi. Mi sima ti diminin siir
siira naingwokwonanaekim mi siya wi paniin paniina nimbiyami.

12 Biiya Adi Komii siya simiirin hiniina niisiimauugin, ti yaiyim sima
boinmimauuim yim wi simiirar swoki whinkinsiis haiginiu rani. Mi ti
dimin taeminim mhoiiya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi yim ti dimin
taeminim ti tariinan nwowim sima warairgim, yipiki tiki kamim Adi Komii
siir yai aiir boinmimauuwim kimiir, sima boinmimauuwim. Adi Komii siya
yikropki siir naeyiuin simiiram mi simiirin siyar whinkinsiis haiginiugin
mi sima ti dimin taemin imiirin asi boinmimauugim. Mi paekwosimim
yipiki inkam nwowin Adi Komii siya nikropkiyim ta mii aiir miriiyam mi
yim sima biiya ti diminin Krais siya tiranin siiramar mi naingwokin siir
mi inokninkinim mi sima ini yinkinyaeyaowim dimusi rani, Adi Komii siya
simiir bi boinmauugin. Ɬriig.

Iikamim dimin miiyik tiriyim kimiir kwoinim yim rirmiiyar dwokripkai

13 Mi ta hiriinan saiirsika kimiir kwoinim kirie hiriiyar dwokripkai mi
kima kimiir siyiu iiirsiyar mintirao mi kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo
omok ta naingwobumbuwa wi mhoiiya Krais siya hauuwi kimiir sai-
iram nwokwokinim mi iiya Jisis Krais siya swoki itana siya wi siya siyar
nanaakninkiinaei.

14 Kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyim kima yinisimin siir ad yopiiyo
sowiir yai imiir wakaeyokna apiyin siir hiriinan dwo. Mi ta ii aiirarin kima iki

dimin biyie biyieyim biiya kima tirim simiiram kipi naingwokwonanae iiya kima Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowa saiir. Niingaka. Ti dimin hiniinim simiir tiram kipi naingwo.

15 Mi yio haniingi niuwi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi yipikin kimiir kwoin imiir kiyaiiyin siir dimin miiyik miiyikim simiir haiyam. Yio siya ini dimin whirki kimbu karamae hiriiyar nwokripkaiyin mi wim kima iriipi hiriinan dimin whirki kimbu karamaeyar timi o wari dimin taemin whiekakim kima tiriyim simiirin.

16 Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, Adi Komii siya siir Yokwo Komii aiir winboinkiyin siya ti hiniina boinkikin, kima dimin whirki kipi kimbu. Dimusi rani, Adi Komii kara dimin whirki bi kimbugin.

17 Adi Komii siya wi iikam whiekak krimiirar hidirkaki mi siya dimin taeminim krima tirim wi simiir hiriinanar swoki tiri. Mi ta hiriinan saiirsika, wim kima iikam yipiki siirin hiniina dapikiuwiyim Adi mi siirim kwisboinkiiyim, kima, kimasiyar mintiraona dimin taeminim kima tiriyim iiya kima ti nu iiirar niki owiyim, yim Adi Komii siir kipi tir big nasmirwaiya nwo karamae siya nwowim kimaka.

18 Kima ti dimin taeminim kara boinmimauugiyim simiir tir dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim kimiirin Adi Komii siya bidi yanmaiwarkainam dimin biyieyim biiya kima tirkaiyiuwim simiir hirankin, ti diminim yipiki biiya kima nonkwowim kimiir brougae wanwiyaeyim sima niisiisiimauuwim kimiir. Adi Komii siya kimiirin silva, gol minmi bi saininiyoknakin. Niingaka. Yim ti dimin hiniinim yim wa tioidwomaii. Siya kimiirin Krais siir nhie kibi aiir nanmaiwarkainakin.

19 Siya ini sibsibnan ywowin siirin whaigomkosimki bi pisrankin mi hankak sim bi swoki okin mi dimin whirki bi swoki kimbugin siir piua whauriyinki whauriyinka Adi Komii siir yai aeya boina saiir hiriinan.

20 Mi biiya iiya Adi Komii siya nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owa, siya Krais siirin saiirar nimbingin tiriir nitamin mi iki ii nhirim mhoiiyanim simiiram niki okin mi siya sasar nanaakninkiinakin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin.

21 Wim kima Adi Komii siiram asi naingwo tibmiigim. Dimusi rani, Krais siirsika. Siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyayokiyokiiyamin mi siya siirin inig komiigakar ywowaiginiu mi ta hiriinan saiirsika kima siiram asi naingwo tibmiigim mi kima siiramar dwokwokin kimiirin wi mhoiiya siya nikiunaki mi kima wi saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.

22 Mi kimiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae bidi ywowim mi ta hiriinan saiirsika ti Adi Komii siir yai kibi kibiyim kima wakaeyokna apim simiirsika mi ta hiriinan saiirsika kima kimiir nomiiyauim simiiramin nhami nhami kipi naingwokwonanae. Mi kima irni nwirniyam naingwokwonanaeiyim wari kimiir kwoinin dimin whirki kimbu karamae nwowiyin siya daingwokwonanaei.

23 Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin yaeya kwoin win bidi tirkiyin yipiki wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami kima wakaeyokna apa siir yaiya saiir kirieni tirkikin wadie kima nwowamin. Mi siir yaiyim yim wi wara tioidwomai rani. Mi iriipi hiriinan kimiir kwoinim yim iriipi hiriinan yim wi wari mi digi rani. Wim kima inkam komiini yinisisimkim yipiki nao karamae nwowiyim sima.

24 Tiki yaiyim yim kaimwowairgim. Dimusi rani, yaiyim yipiki Adi Komii siya winkiyim Yokwo Komiini yim hiniina boinkikim,

iikam whiekakim yim ini konan ywowim mi ti inig komii komiigak sima
nwowa yim ini kipnan ywowim. Mhoiiya sima wi kowa inkamki
tiokisimsibginiya mi ha waiswaekiya wi saiir hiriinan nwowi. Mi kipa
ya wa mi houginami nua hiriir mi saeya wa mi bropkinami. Mi ti
kamim ti nu iiir nwowiyim inig komii komiigakim yim wa digi.
25 Mi Biiyan Inkam Komii siir yai kibiya ya wi hiriiyar nwokripkaigii.
Mi ti yaiyim simakisimairgim krima boinmimauuwim kimiir. Friig.

2

Mi Biiyan Inkam Komiiyin yio ini yinpaenan ywowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi krima nwowamin

1 Mi kima wari dimin biyie biyieyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim ti
itnoudninkiigi, ti dimin taemin hiniinim, niksisae yai, yai iyop nwo mi kwoin
bibiyie naingwo mi yai kinaopitkaigai mi ti hiriinan diminim kima simiirin
kipi tir.
2 Kima yinisim sapisapin mwiiyaramar naingwowiyin siir hiriinan
daingwo Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibi kibi imiiramin mi hiriinanki
niuwi wim kima wi inakamae adiyaowaenan nwowi mi iki Adi Komii siir
dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu ninomokninkin digi.
3 Dimusi rani, wim kima bidiyar yinokninkinim Biiyan Inkam Komii siya
wadieyairgin mi siya kimiirar bidi whinkinsiis haiginiuwin mi kimiir dimin
biyie biyieyim yim siya bidiyar mi haiyoprimdiyiumiigiyim.
4 Kima Jisis saika damasukikin yio siya ini yinpae miiyiknan ywowin
yipiki iikamkim sim boriisopin mi Adi Komii siya siiramin nhami nhami
bi naingwokin mi siirin siya yimbingi ti dimin biyieyim krima tirim simiir
haiyoprimdiyiumiigiyam.
5 Mi iikam wim kima ini iriipi hiriinan iiyin paeyinanar mi owim mi ta
hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir asi nanmaiwarkainaei mi kima Adi
Komii siiram kiwaki kimiirin siir omakanan nwowim mi kima wi piugan
kwiruwar mi owim mi wim kima ini pris inkamnan ywowim. Yim sima
biiya wraisuim ha nisomsom aokaowim mi simiirin sima hiiya Adi Komii
siir haigin anag hauugiiya saiir idwo hir haigin anagi, Adi Komii siir ninkin
imiiyaeyam. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin siirar timi tir dimin taemin
miiyikmiiyikim Adi Komii siirim mi kima wi kimar hauunaei Adi Komii
siirin nae ninkinimiiyaeyamin mi dimin taeminim kima tiri Adi Komii siya
wi mairgimairga nwowi simiiramin. Dimusi rani, biiya Krais siya bidiyar
tirkiyim krimiirin krimiir siyiu bibiyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim.
6 Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinkika,
kara yinpae kibiyin wira yimbin om Saion hiramin omaka hir nwowa saiir
kougou nwowim. Siya ini ti kougouwin siir hiriinan ywowin omaka
miriiyim ninansiin okwowiyin mi ha boiniyin yio miiyik rani mi yio
Adi Komii siya hiniina naingwowi yio bimbiuwi rani. Krais siyairgin
omaka saiir nonkworinuwanin kougouwin mi iikamim yipiki siiram
naingwo tibmii sima wi hik mirisikak nwo rani mi simiirin wi siya
nanmaiwarkainaei mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi.
7 Mi ti kimiir iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmiiyim, wim kima
siiramin nhami nhami naingwokwonanae rani mi tiriiginim yipiki siiram
naingwokwonanae karamae nwowim Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir
hir nwokaiya ya hiniina boinka,
Siya ini yinpaenan ywowin yipiki inkamkin diriraerarkikiniyin omaka
miriiyam mi mhoiiya pa swoki boini siya miiyik rani, mi yio Adi

Komii siya siirin hiniina naingwokin siya wadiekiwadieyairgin. Ini siya siyar ywowiskiyin yinpaenanin yipikin omaka kougounan omaka saiir bopwoniya nokwoin omaka akou iiir hougwowinam.

8 Mi iikamim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi digiumii siir haimriiyiuim,

Krais siya siiyanan ywowin mi ti iikam hiriinanim yim wi siya tirkii mi sima wa nhiimnhinkiinami mi sima wi sima simar tioidwomai. Sima iikam whaowaenan nwowi mi wa nikii iuguski.

Dimusi rani, sima digiumii Adi Komii siir yai kibi imiir haimriiyiugim ti Adi Komii siir yaiyim yipiki biiya niki winkiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim sima wi digar nwowi simiir tirim.

9 Mi wim kima simiir hiriinan tani wim kimiirin biiya Adi Komii siya bidi yimbinim yipiki siir piugan nwowim mi kima ini Pris inkamnan ywowim siir inig hainan praprasim mi kima ini iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiirara miriiyim mi mii miiyikmiiyik ha miriiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima ini siir iikamnan ywowim dimin taemin kibiyim siya tiriiyim simiir nanaakninkii haiginiuim. Siya kimiirin minam kiyaii kima dimin taemin biyieyim niibwomambwonan nwowiyim digiumii simiir haimriiyiugigim mi kima siir yai kibiya yipiki bienan whwoyaiya saiir wakaeyokna apim.

10 Kima biiya iikam niinga nwokim mi tariinanin kima ini Adi Komii siir piuganan iikam ywowim. Biiya Adi Komii siya kimiir bi whindiriraerar haiginiugin mi tariinanin Adi Komii siya kimiirin prasae prasae bi whindiriraerar haiginiugim. Iriig.

Krima Adi Komii siir mii miriiyan iikam dwo.

11 Ti kariir nomiiyaukiinim kima ti nuin siir siyiuin siir tiran tani. Niingaka. Kima tirin wi ii priei nwonam tani kara kimiirin asi boinonkwokwoki. Iiya kima tirar niki owi dimin bibiyieyim digiumii simiir haimriiyiugig ti diminim kimiir kwoinim iinokiinokin simar nipiyaokiii mi ta hiriinan saiirsika kima wi ti dimin biyie imiirar wakaeyokna api mi wi dimin biyieya tiri.

12 Kira, kirar diisiimauuna iikam nhirim simiir bopwoniya yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin. Mi dimin taeminim kima tiriyim miiyikmiiyik imiirar diriraerar mi ta hiriinana sima kimiir nainugaugauwi mi ha boini kima miiyik rani mi ta saiir mhoiiya iiya Adi Komii siya niti iikam imiir hidam mi ti iikamim naingwo tibmii karamae nwowim sima wi siir inig iiirar hainanprapraskii whisarii rani, dimin miiyikmiiyikim kima tirim simiirsika.

13 Mi kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, kima Biiyan Inkamin Adi Komii siir wakaeyokna apikim kima gavmanmi biiyan inkamim simiir wakaeyokna ap.

14 Mi iki iikamim siya nikropkiyim kimiir kigriraowam mi yipiki siyiu bibiyie tiriiyim simiir donkwoniinwiimwiirninkin haiginiu mi yipiki iikamim dimin miiyik tiriyim simiir inig imiir hainan prapras.

15 Kima dimin miiyik miiyik imiiraramar daingwo. Dimusi rani, Adi Komii siya minam naingwowi, kima simiir tirim mi ti inkam biyieyin siir yai bibiyieyim yim wi pi ninkinyaeyaowi mi ta hiriinan saiirsika ti dimin kibi kibiyim kima tirim mi yim wi kimiir swoki boinhiuriyiu sran tani.

16 Kima iikamim rirmiiya nwowim kimiirin dimin biyie whirki nonkwo karam nwowim, dimin biyie kipi tir. Dimusi rani, kima ini ti hiniin siyiuin siir nwowim kima Adi Komii siir iikamkim mi kima siir mii aiir miriigim mi kima dimin miiyik imiirara tiri, siyiu biyie wari kipi tir.

17 Kima iki iikamim simiir inig imiir hainan mi kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi kima Adi Komii siirsi didid mi siirin dimin whir kipi tirbu mairgimairga kimaka nwosiyin mi kima gavman inkam komiiyin yipiki krimiir kigriraowiyin siirin mhii hiinsima dwo. Ɨriig.

Dimin taeminim Krais siya tiriyim krima simiir wakaeyokna ap

18 Mi kima iikamim yipiki whisarii mii priimiriiyim kima kimiir biiyan inkamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap mi hik simiir kipi hauu mairgimairga kima nwosi. Mi iikam nhirim sima kimiiram naingwokwonanaei mi nhirim io kimaka nwowi, kima hiriiyar tiki prii diriraerar.
19 Mi kimiir biiyan inkamim sima wi kimiir nikwowaisii. Dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apikim mi kima ta hiriinan saiirsiyin yamdi kipi swoki diriraerar mi kima ta kara boina saiir hiriinan diriraerari mi Adi Komii siya kimiirin wi mairgimairga komiigakar nwowi.
20 Mi kima dimin biyie tiri mi yaowae adim sima kimiir nikhaiginiuwi mi kima ti diminim sima kimiir tiriyim yamdi simiir kipi swoki tir. Yio tiriiginin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima dimin biyie tirkim mi kima hik haigim. Dimusi rani, ti dimin miiyik miiyikim kima tirim simiirsika mi kima ta hiriinana yamdi saiirsi bi tirkim mi yio tiriiginin yio dimin komiigikomii ieyairgin mi Adi Komii siya ta hiriinan saiirsiyin kimiirin wi siyiu miiyikar mi tiri.
21 Adi Komii siyar bidi yimbinim kimiirin ta hik aiir haiyam yipiki kara boinmimauuwim kima simiir hai. Dimusi rani, Krais siya hik kimpipisu prasae bi haigin kimiirsiyin mi ta siya niisiimauuwa ini aknain miiyiknan ywokiya kima kigna apim inkamin huni siyiuin siir kigna apnamiyin siir hiriinan.
22 Krais siya siyiu biyie bi tirkin mi niksisae yai bi mi boinkin mi siyiu biyie bi mi tirkin. Niingaki niingakiinga.
23 Mi iikamim sima siirin yai biyie nikbumbu boini siya nididim mi siya simiirin niksisae yai mi igao yai bi boinkin. Ɨiya kamim sima siir tioa mi siya simiirin igao yai bi boinkin mi yamdi bi mi tiokim siya yaimin yaimin bi boinkin. Siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siya mhoiiya simiirin wi ti siyiu bibiyieyim simiirsi hidi.
24 Mi siya, siya siyar naonakin paeyin hiiiniya nirioninkin siirin dimin biyieyim yipiki krima tirim simiir haiyim mi ta hiriinan saiirsika iikam krima nu tiran dimin biyieyim digiumii haigingik mi krimiirin wi sima nipiyaokii rani mi ta hiriinan saiirsika krima Adi Komii siir dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. Dimusi rani, siya pi naokin mi wim kima wadie asi nwowi.
25 Kima ini sibsibnan ywowim yipiki inkamki naingwo ouwougikim mi siyiuim ha whaowaeiyim. Mi tariinanin kima ini Krais siiram yaingwo tibmiiyim mi siyar kigriraowi kimiir kwoinbud imiirin, yipiki inkamin sibsib imiir sibgu kigriraowiyin simiir hiriinan. Ɨriig.

3

Ta yaiya iikamim nonkwonam simiir boinka

1 Mi iikamim simiir biiyan inkamim simiir yai wakaeyoknaeiya simiir hiriinan wakaeyokna mi wigim iriipa hiriinan, kima kimiir kamni yai imiirar wakaeyokna mi ta hiriinan saiirsika sima Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna ap karamae nwowi mi simiir kwoinim wi kima nwoki kiyaiyim dimin miiyik miiyikim kima tirim simiiram mi ta hiriinana sima wa

nwoki aingwo tibmiiyim siiramin. Mi kima wi yai yaimin dimin kipi swoki boinmimin.
2 Dimusi rani, sima wig kimiirin wa kigi kima dimin taemin miiyikmiiyik imiirar tiri kima wakaeyim sima boinim mi ta hiriinan saiirsika simiir mhii kwoinim wa kisina haigi Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknamin.
3 Kima simae mikin minim kima kima kipi piuai mwamana, kima iindihop mi yiuis miiyikmiiyikim simiirara nii mi ta hiriinana saiirsika iki iikam nhirim sima kimiirin wi ha boini kima bimbiuwi kig rani. Yio tiriiginin yio dimin komii rani. Niingaka. Kima wi hiriinan kipi swoki tir.
4 Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyokim kimiir kwoinau nwokaiyim yim hiinsima dwo mi kipi nikwokrimkrip. Yim ti dimin hiniin ini mikin, iindihop, mi yiuis miiyik minim yipiki kima piuaiyim kimiir piu, ini simiir hiriinan ywowim. Mi dimin taeminim kimiir mhii kwoinau nwokaiyim yim mikin, iindihop mi yiuisnan tani bi nimbimbiriyamikim. Dimusi rani, Adi Komii siya kimiir kwoinau ti hiriinan dimin taemin miiyikmiiyik imiiram naingwokin.
5 Mi ti hiriinan siyiuin, biiyan wigim yipiki miiyikim yim sima minam nwowi dimin taeminim Adi Komii siya boinim, simiir hauuwim. Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin, yio sima, sima simar swoki tirnakin wadie kigamin mi sima simiir kamim simiir yai imiirar mi wakaeyokna apkim.
6 Mi Sera saeya iriipa hiriinan siyiu iiirar mi tirka, saeya Ebraham siir yaimin dimin imiirar mi wakaeyokna apka mi saeya saiir kam iiirin saiir kigriraowan inkam asi nikiugin mi mhoiiya kima siyiu miiyik tiri mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi siirsi nidid karame nwowi mi kimarin wi Sera saiir yinisimnan nwowi.
7 Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, kima kamim yipiki wig nonkwonaim mi simaka ha nwowim kima dinokninkin sima kirie rani, kimiir hiriinan mi simiirin sibgu kigrirao. Dimusi rani, kima mi sima kima iriparin mhoiiya dimin miiyik Adi Komii siya hauuwi wi simiirarar haiswowi mi kima hiriinan siyiu iiir tiri mi kimiir siyiuin wi dimin whirki haiginikou rani, Adi Komii siiram srii dimin taemin haiyam. Niingaka. Iriig.

Kima iikamim hiinsima dwo mi ti dimin taemin miiyikim simiir sibgu wakaeyokna ap

8 Mi ta kariir yaimirsim kwiruwa pi kimiir boinmauugi kima kwoin whiruwa dwo mi irni nwirniyam daingwokwonanae mi simiirsi daingwoyimyok iiya sima hik haiiyim mi dimin miiyik miiyik imiirar tir, irni nwirniyin mi hiniina daingwo nhirim sima dwo kimiir kouwin.
9 Mi iikamim sima dimin biyie kimiir diriraerari mi kima simiirin dimin biyie yamdi kipi swoki diriraerar. Mi sima yai biyie kimiir boini mi kimiir tirbumbuwi mi kima simiirin yamdi kipi swoki tirbumbu. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim srii siya dimin miiyik tirim simiirin. Dimusi rani, Adi Komii siya hiniina naingwokin kima ti hiniina tirim mi kima siir dimin miiyik miiyik imiirin wa haii.
10 Kima ti hiniina ti diriraerar. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwowim hiniina boinkim:

Ti iikam nhirim yipiki ii miiyik nhir nwowam naingwowim ti nu iiirin, sima dimin taemin biyie imiirin digiumii haimriiyiugig mi niksisae yaiyim yim iriipi wara.

11 Sima dimin bibiyie imiirin digiumii haimriiyiugig mi dimin miiyik miiyik imiirar timi tir. Sima iikam whiekakim simaka hiinsima dwo.
12 Dimusi rani, Adi Komii siya iikam miiyik miiyikim simiirar kigriraowikin yipiki simiir kwoinim miiyik nwowim mi siya dimin taeminim sima sriiiyim

siirim simiirar wakaeyoknaeikin. Mi Adi siya iikam biyieyim digiumii simiir haimriiyiuwikim.

13 Mi kira wadie tiram naingwowi kiriir kwoinin wi nhinga tirbuwi inkam nwir karamaeka.
14 Mi kima dimin miiyik tiri mi iikamim sima kimiirin dimin biyie tiri mi kima mairgimairga taokitaoka dwokaeyam. Mi kima iikam imiirsi kipi nidid mi ti dimin taemin imiirsi kipi naingwo yimyok.
15 Kima Krais siiram daingwokwonanaei mi kimiir kwoinim siiriramar daingwo iski yio dimin prasae rani. Mi iinokiinokin kima iikamim kimiir sriii yamim simiir yai imiir nowarkii boinam dwokwokin kimiir kwoinim dimin taeminim Adi Komii siirim simiiram dimuim naingwo tibmii? Mi kima simiirin io kwoin kipi nwo mi igao yai kipi mi boin Adi Komii siirsi didid yio wi inig biyiekak kima nwowisi.
16 Mi kimiir kwoinim mairgimairga dwo dimin taeminim kima tiriyim mi kimiir kwoinin wi rirmiigirirmiiya niki owim. Mi ta saiir mhoiiya iikamim sima wi kimaka ninkinwamwarkii boini ti dimin miiyikmiiyikim kima tiriyim simiirsi. Dimusi rani, kima Krais siiram naingwo tibmiigim mi sima wi nididgak nwonami dimin taeminim sima boinim simiirsiyin.
17 Mi kira iikam imiirin sibgu sibgu tiri, iiya ti iikamim sima dimin biyieyar tirka windi kimiirin mi mhoiiya Adi Komii siya kimiiramin wi big nasmirwaiyar nwowi. Mi kima iikam imiirin dimin biyie tiri mi yim ti iikamim kimiirin wi iriipi hiriinan dimin biyieyar swoki kwatiri mi Adi Komii siya kimiiramin wi big nasmirwaiya nwo rani.
18 Tariigina ya kamwowairga. Dimusi rani, Krais siya bidi yaowin, siirin kam bibiyieyim sima tiokin mi ta siya naowa krimiir dimin taemin bibiyieyim simiirsi naokin, siyairgin inkam miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin, siya iikam biyie krimiirsiyin kwiruwar naokin mi ta hiriinan sai-irsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin Adi Komii siiram namim. Ti inkamin siyairgin piuairgi naowin mi siir kwoinbudin wari bi naokin ini omwaiya swoki waiyan.
19 Mi ti hiriinanin Adi Komii siir naeyiuin Krais siya maeyau biyieya kwoinbudgim nwowa saiir yam mi siya siir yai aiirar yanaakninkii haiginiu simiirin.
20 Mi Adi Komii siya ti iikam imiiramin minam nwogugugin iiya sima omwaiyar niki waiya sima siiram naingwo tibmiiyim mi sima siir yai aiir bi wakaeyoknakim iiyim Noa siya miriiyim siyaii aiir. Mi ta ii aiirin Adi Komii siya wikamim iriiyar oumuar hainaowid mi tiriiginim sima bi naokim. Dimusi rani, op komiiyin simiir wari bi nwomairipu aokin.
21 Ti opin yi iikamim yipiki baptaisiyim aknainan simiir niisiimauugin. Taka opa saeya iowim kimiir piu nwowim simiir hiisokan tani. Niingaka. Ya min niisiimauuga iikamim yipiki Adi Komii siiram sriiiyim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim mi siya wi simiir kwoin imiir diriraerarki rirmiiya nwokiyim. Dimusi rani, Jisis Krais siya bidiyar iki aonamin mi siya ha swoki insiin idwowin mi ini omwaiya swoki waiyan.
22 Krais siya bidi yamin Adi Komii krimiir Wanin siir om iiir mi siya ini Adi Komii siir iina iinig miiya ini idwokaiyiuin maeyauwa iikamim inigakim sim nidwokaiya saiir. Mi paekwosim ima mi nonkwo yiu ikim mi uridyiu bibiyie whiekak ikim simiir kouwin ini siyar ywowiskiyin. Ɨriig.

4

Dimin taeminim kima diriraerariyim Adi Komii siir kwoin iiirara daingwo tir

1 Krais siya inkam krimiir hiriinanar naokin mi ta hiriinan saiirsika kima biiya siya tirim simiir ti swoki aingwoyokiyokiigi mi siya ini inkam biyieyim simiirar kigninkin tioin siirin sima siir nonkwobumbuninkinim mi inkamki kimiir tiowi mi kimpisu kimiir hauuwi yi ti hiriinanin, dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiirim naingwo tibmiigim, yim ti dimin taeminim ini wadie mi owim whisarii rani, iikamim yipiki inkamki tiowiyim simiir piuim mi ha kimpipisuwiyim mi ti hiriinan siyiuin yio simiir grabainginiuwi ti hiriinan dimin biyieyin sima tiriyim simiir haiburgigim.

2 Mi tariinan kima diminim kimiir kwoinki naingwowim ta iiya kima nu tirar niki owa simiir kipi wakaeyokna diriraerar. Mi kima Adi Komii siir kwoin iiirara wakaeyokna ap iski.

3 Ii nhirim biiya namkiyim krima dimin biyie kasa bi diriraerarkim iikamim nuanim sima tirim simiirin ti dimin taeminim yim hiniingim: Krima dimin biyie imiirar wakaeyokna apkim mi krima simiir diriraeraramin nhaminhami bi naingwokim, krima hii nanaeiyim krima siyiu komii iiirar taouuga diriraerari, krima op kiriekirieyim simiir kwiyaeiyim iki krima kwiyae nanaeiyim mi krimiir piuim pi whaowakakar nwowi mi krima nae pranaepranae bi naeikim mi krima iki iikam nhirim simiir omakar mi amikim op kiriekirie imiir kwiyaeyim mi krima digiumii Adi Komii siir yai aiir haimriiyiugim mi krima pi uruwai siyaowaiyim simiir inig imiirar mi hainani.

4 Mi tariinanin iikamim yipiki ti dimin taemin imiirar niki tirkripkaiyim sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi ran, i siyiu biyie simaka tir karamae nwowin mi sima kimidiniya yai bibiyie kimiir boin, nididgak kima nwowim

5 mi ta saiir mhoiiyarin iiya Adi Komii siya iikamim omwaiyar niki waiyam mi naokaowim simiir hidi mi ti iikamim sima wi sima simar nanaakninkiinaei sima ti hiriinan dimin taemin biyieyim simiir dimusi tirkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya simiirin asi nonkwobumbuninkini.

6 Mi ta hiriinan saeya, Krais siya siir Yai Win Kibiya iikamim yipiki omwaiya waiyam mi iikamim yipiki biiya naokaowim simiir boinmimauuim biiya Adi Komii siya boinkiya hiniin iikam whiekakim wa naokaowi. Krais siya hiriinansi boinkin ti yaiyim iikamim yipiki biiya naokaowim sima wa wakaei mi wa naingwo tibmii siir yai imiirimin mi mhoiiya sima wi Adi Komii saika nwowi. Iriig.

Kima dimin miiyikim Adi Komii siya hauuwiyim simiirin sibgu kigrirao

7 Mi iikam ima mi dimin taeminim yipiki ti nu iiir nwowim sima ini kingiinar nwowim wa nidwomaii. Mi kima sibgu daingwo omok mi kimakimasiyar kigriraona dimin taeminim kima tiriiyim mi kima Biiyan Inkam Komiiyin nhwo siiramin sibgu kwisboin.

8 Ti diminin yio prasae rani, ini iki dimin taemin nhirim kima wakaeyokna apiyim ini simiir kou ywowin. Kima irni nwirniyam naingwokwonanaei. Dimusi rani, yio tiriiginin kimiir whinkinsiis haiginiuwi dimin biyieyim iki iikam nhirim sima diriraerariyim kimiir simiirsi naingwoyimiyoksi.

9 Mi kima iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim yipiki kimiiram nitiyim kimaka nini oniyim simiirin sibgu kigrirao mi nae minim mi whwonkai hii ikim mi dimin taemin nhir ikim mi ti dimin hiriinanim simiir sibgu diriraerar haiginiu mi kima kimiir kwoinim io kwoin kipi naingwo simiirin mi ha kipi diriraerar.

10 Mi ninokninkin komiiya Adi Komii siya prihauugiya kimiir wim kima iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiu mi ta hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii siir diminpai diminpaiyim kimiir hauuim wi simiir sibgu kigriraowan iikam nwowi. Yim hiniingim,

11 iikamim yipiki yai kimiir boinmimauuwi mi sima Adi Komii siir yaigiyai imiirara boinmimauu iski. Mi yipiki dimin taeminim iikamim simiir whindiriraerari Adi Komii siir kiriieni mi ta hiriinan saiirsika iikamim Adi Komii siir inig iiirin wa nwoki hainanim. Dimusi rani, Krais Jisis siya whindiriraerarkiya kimiir saiirsika. Mi kara ha naingwowi iikamim siir inig iiir hainan, siyairgin inig komiigakin mi pi siya kigriraowi iikamim nu tiranim mi dimin taemin whiekak ikim iinokiinokin. Ɬriig.

Kima kipi naingwoyimiyok, ti dimin biyieyim kimiir tirbumbuim sima Krais siir bidiyar iki tirim

12 Ti kariir nomiiyau kiinim kima kipi nanaawin ti hiriinan hik kimpipisuim iikam kimiir nimbiniyim yim kimiir kinankiuim mini mi sima wa nwoki kigim kima ini Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna apim, kimiir kwoinin ha naingwowi ti dimin biyieyim biiya bi nimbiyamkim mi ta saeya ninkakniya. Niingaka. Biiyin Krais siirar bidi yimbiyamim.

13 Mi kima mairgimairga dwo kima Krais siir hiriinan nwokim dimin biyie kimiir nimbiniyim. Dimusi rani, mhoiiya iiya Krais siya swoki iti, siya, wi siya siyar nanaaknkiinaei mi kima wi mairgimairga taokitaoka saika nwowi.

14 Mi iikamim wi yai bibiyie kirie kimiir nikbumbu boini. Dimusi rani, kima Krais siiram naingwo tibmiikim mi kima mairgimairga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiu kirieyin ini kimakar nwowin.

15 Mi kima siyiu biyie kipi tir mi gavman siir miiyan iikamim kimiirin wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi ti siyiu biyie hiriinanin kima tiriyin siirsi. Yim hiniingim, inkam min nisomsom aokao mi hii min tauae mi siyiu bibiyie iikam nhirmi tir mi kira ha naingwowi iki iikam nhirim simiir kouwin ini kirar ywowin mi simiir digworaekwowim yim ini kirar mi kigriraowim mi ti hiriinan diminim yim kipi tirmimin.

16 Mi inkamin iikam biyieyim dimin biyie tiriyim sima wi kiriir tirbumbuninkini. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikin mi siya simiirsi kipi nidid siya Adi Komii siir inig iiirar hainan. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmiikin.

17 Mi ta iiya bidi yimbiniya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Mi siya biiyin wi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim wi simiir hidi. Mi siya biiyin iikamim naingwo tibmiiyim krimiir hidi mi mhoiiya wi paniina tiri iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai kibi aiir haimriiyiuim simiirin? Simiirin wi siyar nonkwobumbuninkin iuguskii.

18 Mi Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim,

Mi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim mi ti dimin biyieyim ha nimbiyami hik simiir hauuwam mi simiir kwoinim pariiparii sima nipiyaokiiyim Adi Komii siir wakaeyokna apsi, mi ti dimin biyieyim ti iikamim Adi Komii siiram wakaeyokna apiyim simiir kwoin imiir kiyaiyamin pariipariiya nwowi, mi ti iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir haimriiyiuim yim wi paniin paniina tiri, ha? Yim wi hindara nasae borninopkainam iuguskii.

19 Mi ta hiriinan saiirsika, ti iikamim yipiki dimin bibiyieki kiyikaigaiyim mi hikak ha nwowim, yim Adi Komii siirar kwoinkin ti hiriinan nimbiyamin mi sima kipi naingwoyimiyok. Mi Adi Komii siiram daingwo tibmii yipiki iikam whiekak krimiir nonkwokwokiyin mi siya simiir whindiriraerarin mi simiir mi kigriraokin. Dimusi rani, siya dimin taeminim biiya siya boinim, siya diriraeraram, siya simiirin wa diriraerari. Ɬriig.

5

Kima adiyaowae iikamim kima Adi Komii siir piuganan iikamim simiir sibgu kigrirao

1 Mi ta hiriinana saiirsika, iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugananim iki iikam nhirim simiir kigriraowiyim kara kimiirin hiriinansi boinonkwokwoki. Mi kara iriipi hiriinan inkam adiyaowaeyairgin kimiir hiriinan mi karar kigin Krais siya naonamin. Mi kara wi siyaka boinaii dimin taemin miiyik miiyikim mhoiiya Adi Komii siya nanaakninkiiyanim.

2 Kara kimiirin tisa boinonkwokwokiyin kima iki Adi Komii siir iikamim sibsibnanim yipiki kimaka waraur nwowim simiirin sibgu kigrirao. Kima sibgu kigrirao Adi Komii siya naingwowin kima tiram siir hiriinan. Dimusi rani, kima wi kipi diriraerar dimin taeminim, sima kimiirin hiniina boini ti hiniin diminin siir ti diriraerar. Niingaka. Kima simiir tiri. Dimusi rani, kimiir kwoinim simiir diriraerarim naingwokim kima simiirin minam kipi diriraerar umir komii haiyim, kima simiirar diriraerar. Dimusi rani, kima simiirin niinginiinga tiramar naingwokim.

3 Kima iikamim Adi Komii siya nokmwin okwo haiginiuwim kima, kimamar kipi naingwona hiniinin kouwin ini kimar ywowim mi simiirin kimar nokmimin tir dimin taemin tiramin. Niingaka. Wim kima ini aknainan ywowim iikamim warauranim simiir niisiimauuwam dimin taeminim sima kigna apam.

4 Mi mhoiiya iiya Jisis Krais siya krimiir kigriraowi inkam komiiyin siya swoki iti, siya wi siya siyar nanaakninkiinaei mi kima wi saika ninkin haii dimin taemin kibikibiyim iinokiinok nwoyokiyokiiyim kigugu karamae nwowiyim.

5 Mi ti hiriinan siyiu kamwowin kara pi yainan whranim kimiir boinonkwokwoki, kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap kima whiekakarin irni nwirni yai wakaeyokna. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir nwowim yim hiniina boinkim, Adi Komii siya iikamim yipiki ha naingwowim simairgim inkam komiikomiiyim, siya digiumii simiir haimriiyiugin mi siya ti iikamim yipiki simamar naingwona karamae nwowiyim siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

6 Dimusi rani, yaiya Adi Komii siya boina saiirsika, kima ha daingwo Adi Komii siya inig komiigakin mi kima kimamar kipi naingwona mi kima siir yai imiirar wakaeyokna ap mi ta saiir mhoiiyarin iiya siya nimbina siya kimiirin wi wadieyar whindiriraerar haiginiuwi mi kima wi kiriekikirieya nwowi.

7 Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyokim kimiir kiyaii, kima ti dimin taemin imiiramin Adi Komii siiram srii siya whinkinsiis haiginiuwim kimiirin. Dimusi rani, siya kimiiram naingwokwonanaei mi kimiirin wi siyar kigriraowi.

8 Kima sibgu mintirao mi kimasiyar kigriraona. Kimiir sau omoman inkamin Setan siya ini wraisu komiiyin yipiki laion dapiyin ini siir hiriinan ywowin siya hinda tinda pa napririr kaowi iki wraisu nhirim simiir pisom-som aokaowim. Setan siir siyiuin hiniingin, siya hinda tinda pa napririr kaowi iikamim simiir nipiyaokiiyim sima digiumii Adi Komii siir haim-riiyiugigim.

9 Kimiir kwoinim kirie hiriiyar dwokripkai mi digiumii Setan siir haim-riiyiu mi ta hiriinan saiirsika kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim iikamim yipiki

Adi Komii siir wakaeyokna apim hinda tindanim, dimin biyieyim wi simiir tirbumbuwi kimiir tirbumbuni haniin aka mi kimiir kwoinim kirieya dwo.
10 Mi ta iiya kima hik kimpipisu haii saiir mhoiiyarin Adi Komii sikisiyairgin yipiki dimin taemin miiyik whiekakim simiir bwamkibwamin. Mi siir dimin miiyikmiiyikim wi kimiiram nimbini kima haiyim mi kima wi Krais saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi kimiirin wi miiyik Adi Komii siya siyar nwowaiginiuwi mi wi siya kirie haiginiuwi mi kimiirin wi siyar mi whindiriraerar haiginiuwi.
11 Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim simiirar kigirkaki iinokiinokin. Ɨriig.

Mi kara pi yaimirsisim nhirim simiir swoki boinki

12 Ti inkamin Sailas nikiuwiyin yipiki kara naingwokwonanaeiyin, siya whin win haiginiugika ta yokwo mirisima kara kimiir boinonkwokwokiya mi kara ta yokwowa minam winkika kimiir niisiimauuim ta yaiya kima naingwo tibmiiya yim Adi Komii siirgisiirar yaigim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo mi simiir wakaeyokna ap.
13 Mi kima iikam naingwo tibmiiyim yipiki om Babilon hir nwowim yipiki Adi Komii siya nimbinim siirim simiir wakaeyokna ap mi sima mi Mak siya yipiki kariir yinisimkiinanin kanaka wakaeyokna apiyin Adi Komii siir, simiir nokboinmamaira kimiiram hauugika.
14 Kima iikam whiekakim yipiki kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir kigi mi simiirin dankabmamair mi dokboinmamair haiginiu.

Mi kara ha naingwowi kima Krais siir iikam whiekakim kwoinin iripa nongwomamair aeiyin siir bidi haiyin. Ɨriig.

2 PITA

Pita siya ta yokwowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram swoki winkikin. Siya hiriiyar naingwokin siya wi kimimin tani ti nu iiirin wi sipi haiburgigi mi siya ta siir yaiya nikopkaigiyana saiir asi boinkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, wari kamim niksisaeyim simiir yaiyim simiiram kipi naingwo tibmii. Siya simiirin ti profet niksisaeiyim simiirsi boininkwokwokikin. Siya simiirin min boinkikin, sima simiir naingwo tibmii aiirin sibgu donkworinu dimusi rani, Jisis siya wa tiri diminim siya boinim mi siya wi sipi swoki iti. Ɨriig.

Yokwo kwisaka aeya Pita siya winkiya

1 Kara Saimon Pitakin, inkamin whisarii mii priimiriiyin Jisis Krais siirim, kariirin siyar nikmwin okwo haiginiugin siir yai imiir boinmimauuim. Kara ta yokwowa iikamim yipiki simiir naingwo tibmiiya krimiir hiriinan komii nwowa mi yipiki ti yai kirie kibi kibiyim sim wakaeyoknam yipiki wi whiekak krimiirar whinkinsiis haiginiuwi kimiir winkika. Dimusi rani, Adi Komii siirsika krimiir dimin biyieyim Jisis Krais siya haiyoprimdiyiumiigikim mi krimiirin ini rirmiiya siyar ywowaiginiukiyim mi ini dimin whirki kimbu karamaeyar ywowim mi ti hiriinan siyiu iiirsi nanmaiwarkainakin whiekak krimiirin.
2 Mi kara ha naingwowi, Adi Komii siya mi Jisis Krais sowa hauuwi kimiirin, naingwobumbu mi nongwomamair ae wi nhami nhami hauu rani. Mi krimiir Adi Komiiyin mi Biiyan Inkam Komii ikin Jisis Krais sowiir kirieni yipiki kima sibgu inokninkinim. Ɨriig.

Adi Komii siya bidi yimbinin krima siirgisiirgim

3 Adi Komii yipiki kirie komiigakin, krimiir bidi hauuwim dimin taemin whiekakim krimiir whinkinsiis haiginiuwim siirim sibgu naingwo tibmiiyim. Dimusi rani, siya nanaakninkii haiginiugin krimiirin mi krima Krais siir asi ninokninkini, yipiki biiya krimiir nimbinin siir dimin miiyikim simiir haiyim mi kwoin miiyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi wi saikar waiyayokiyokiikaeyami.
4 Ti hiriinan siyiuin siya bidi hauuwin krimiirin siir dimin kirie miiyik miiyikim biiya siya nimbinim krimiir mi ta hiriinan saiirsika mi tariinanin wim kima ti dimin taeminim simiir kirieya saiirin wim kima wa haiburgigi, ti dimin taemin biyieyim iikamim nuanim sima tiriyim simiirin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima wi siir dimin miiyik imiir haii mi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi.
5 Mi ti hiriinan siyiuin, kima kimiir naingwo tibmiiya saiirin sibgu sibgu kisisop diriraerar sibgu nwowam. Mi kira ti hiriinan tiri saiirin mi wi miinan nhami nhami kipi mirii Adi Komii siir yaiyim yipiki wari kimiir kwoinau nwokaiyim biiya kima niki aingwo tibmiiyim simiir swoki inomokninkinamin.
6 Mi iriipi hiriinan, iiya kima ti hiriinan tiri, mi kimiir kwoin imiirar kintimtinuna mi ta hiriinan saiirsika kima wi nikwokrimkrip rani mi wi dimin whirki kimbu rani mi ti iiyim dimin taemin biyieki nimbiyami mi wi miini haniin nwoki miriiyim sibgu nokworinukripkaiyam. Mi wi mairgimairga hiriiyar nwoki okripkaiyim Adi Komii siirgisiir siyiuin wa kimiir waraur nwowin siiramin.

7 Mi iriipi hiriinan, kima ti hiriinan tiri mi kima wi kimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanaeiya mi simaka nomboin ii aeiya wi saiir diisiimauu simiirin.
8 Mi ti hiriinan diminim kimiir kwoin nwokaiyim, yim ini yinkiniukikaiyim mi sima wi kimiir whinkinsiisi mi hiriinana saiirsika kimiir kwoinim wi niingi niinga nwo rani. Niingaka. Saeya wi naeyar budi. Mi wim kima Biiyan Inkam Komii Jisis Krais siirin wa sibgu inokninkini mi kimiir naingwo tibmiiya siiramin wi kirieya nwowi.
9 Iikamim yipiki ti hiriinan dimin karamae nwowim simiir kwoinauin, yim sima ini iikamim yipiki kigimok karamae nwowiyim simiir hiriinan ywowim. Dimusi rani, sima nhwokwisaekim. Ti hiriinan iikamim sima bidi yaingwo owougiyim Adi Komii siya haiyoprimdiyiumiigiya simiir dimin biyieyim sima tirim. Mi hiriinana saiirsika tariinanin simiir kwoinim dimin whirki bi kimbukim.
10 Mi ti kariir nomiiyauim iiya Adi Komii siya nikiuwa kimiirim mi siya bidi yimbinim kima siirgim, kima miinan mirii dimin miiyik tiramin. Mi hiriinan saiirsika ti diminin wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mhoiiya Adi Komii siya wi kimiir nanmaiwarkainaei. Mi kima ti hiriinan dimin imiir tiri kima wi saika waiyayokiyokii siir om hir.
11 Mi kima ti hiriinan dimin imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya anowin wi kimiiramar haiwaoki mi hiriinan saiirsika kima wi omin Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya kigriraowiyin yipiki biiya naonamin kimiir whindiriraerarin mi kimiir nanmaiwarkainamin mi kima wi iinokiinok saikar nwoyokiyokiikaeyami.
12 Kima bidi yinokninkinim ti diminim kara boinkiyim mi kima sibgu dokworinu Adi Komii siir yaiyim simiir kirieni biiya kima wakaeyim mi ha wakaeyokna apim mi iinokiinokin kara kimiir boinurwokaiyim swoki aingwokwonanaei ti dimin imiir.
13 Kara ha naingwowi yio siyiu wadiekin kara kimiira boinmauu yokiyokiiyim ti dimin imiirin mi hiriinana saiirsika kima wi simiirar nwoki aingwoyokiyokiiyim iiya kara ti omwaiya niki waiya tir.
14 Kara ina ninokninkinin, kariir iiya naowana ini kingiin nwowa. Dimusi rani, biiya Jisis Krais krimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya boinmauugin kariirin ti dimin imiirin.
15 Kara ta yokwowa minam winki mhoiiya kara naonami mi iinokiinokin sima wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi ti dimin imiir naingwowoknakiyim. Ɬriig.

Krima iikamim bidi kigim Jisis Krais siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim

16 Krima iikam krimiir yidwi wanwiyaemi niiwii niingam simiir biri wakaeyokna apkim biiya iiya krima boinmimauuim kimiir mi kimiir nanaakninkii haiginiuwa Jisis Krais siir yipiki kirie komiigakin mi yipiki wi swoki iti. Niingaka, krimaki krimar kigin siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim.
17 Mi Adi Komii siya siir inig iiir hainanprapraski mi dimin komiiyin paenan niuyaeiyin siir ywowaiginiugi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. Krima aposel kamim bidi wakaekiyim iiya siya hiniina boinkiyin, tiriginin yio kariir yinisim nwirkinwiruwan siya yipiki kara naingwokwonanaeiyin
18 Krimaki krimar wakaekim ti yaiyim Adi Komii siir om hirinki nitim. Dimusi rani, krima saika nwokim mhiuin dimin whirki kimbu karamae nwowin Adi Komii siya nwowiyin hir.

19 Dimusi rani, diminim biiya krimar kigim, krima ti yaiyim biiya profet
kamim sima boinmimauuim yipiki Adi Komii siir yaiyim sima nanaakninkii
haiginiuim simiiram naingwo tibmiikim. Mi kima ti iikamim ti yai imiir
wakaeyokna api mi kima wi siyiu miiyik tiri. Ti Adi Komii siir yaiyim yipiki
ti profet kamim sima boinmimauuim ini paeya maeyau niibwomambwowa
saiir niuyaeiya mi nugakan nauunin siya whwoyayakwokiyim kimiir
niisiimauuwim bieyin ini kingiin nwowin sipi nimbinaidni. Mi ti hiriinan
yaiyim biiya profet kamim sima boinmimauuim yim ini paeya niiyika krimiir
niuya haiginiuwiya ini saiir hiriinan ywowim Adi Komii siir yaiyim simiir
sibgu wakaeyokna apim mi iiya Jisis siya swoki itana wi saiirar namwoiuwi
yipiki bieyin nugak nimbinaidniyakwokiyin siir hiriinan.

20 Mi biiyin kima ti dimin taemin hiniinim pi kwaboini, simiir dinokninkin,
wi nwirki siir kwoinara swoki ap rani, ti yaiyim krimiir kwoinau nwokaiyim
yipiki biiya profet kamim sima boinkiyim. Niingaka.

21 Tikina ya kaimwoka. Dimusi rani, biiya profet kamim sima dimin
taeminim simiir kwoinau nwokaiyim simiir biri wakaeyokna apkim mi
ti yaiyim Yokwo Komiinau ha bi winkim. Adi Komii krimiir Wanin siir
naeyiuin siya siyar kiyaiigin simiir kwoinim mi sima yaiyim Adi Komii siya
boinmimauuim simiirin, ini simiirar swoki boinmimauuim. Ɨriig.

2

Dimin biyieyim yipiki niksisae kamim sima tiri ima

1 Biiya niksisae profet kamim Isrelan iikamim simaka nwokim. Ti iikam
hiriinanim sima niti mi wi kimaka nini oni ti niksisae yai bibiyieyim simiir
hainaniyim mi ti hiriinan diminim iikam nhirim yipiki Adi Komii krimiir
Wanin siir piuganiyim wi ti diminim simar nonkwobumbuninkin haiginiuwi
mi sima wi digiumii Biiyan Inkam Komiiyin Krais yipiki biiya simiir nanmai-
warkainam naowin mi hiriinan saiirsika wi kimimin tani siya simiirin wi pae
komiiya saiir nitnoudnankaigii.

2 Mi iikam whiekakim wi simiir siyiu biyie imiirar wakaeyokna api mi wi ha
boini, yio dimin karamaeka hii hiriiyar danae. Mi mhoiiya iki iikam nhirim wi
yai bibiyie Adi Komii siir yai imiir nigbumbuwi ti diminim ti iikam bibiyieyim
sima tirim simiirsika.

3 Sima niksisae niiwiiyim simiirin minim naingwowi kimiir kwoinim
imiir kiyaeyam mi umir kimiir warauranki haiyam. Adi Komii siya iiya
ti hiriinan iikamim simiir hidana saiiramar nwokin. Adi Komiiyin yipiki
simiir nonkwobumbuninkinanin siya nhwo whin tani, siya ta iiya simiir
nonkwobumbuninkinana saiiramin ii haruwa haruwa bi nwonanaekin
saeya nimbiniyamin.

4 Ti hiriinan diminim biiya Adi Komii siya tirim yim krimiirin hiniina
niisiimauugim Adi Komii siya wi whisarii nwonanae rani. Adi Komi siya
paekwosimim yipiki dimin biyie tirim simiir bi swoki kigninkin okin saikar
nwowamin. Niingaka. Siya simiirin maeyaua paekaka iikamim simiir
nonkwobumbuninkinana saiir hiriir yikropki mi sima ini maeyaua paekaka
saiir hirar niki okripkaiyim iiya Adi Komii siya iikamim simiir hidana saiirim.

5 Biiya Adi Komii siya iikam biyieyim simiir biri swoki kigninkin okin ti
nuin omwai siir waiyam. Siya op komii whira yikropki mi iikam whiekakim
ini siyar kaiyoprimdipu aokaokiyim. Inkam nwirin Noa nikiuwiyin yipiki
hiniina boinmimauuwiyin iikam sima dimin taemin miiyik imiiram daingwo
tibmii, siya mi iikam iriiyar is iko sima simar ywonaowid, Adi Komii siya
simiir biri nisomaokin.

6 Adi Komii siya om Sodom mi Gomora sowiir iikamim simiir bidi hidgiyim mi siya simiir om owiir hangimugi mi simiirin ini wara yiunamim. Ti hiriinan diminim yim aknainan iikamim simiir niisiimauugim yipiki mhoiiya omwai waiyaei ti nu iiir mi diminin yipiki dimin biyie simiir tiriyim simiir nimbiyami.
7 Adi Komii siya Lot siir kigriraokin inkam miiyik nwirin, yipiki siir kwoinin hauugihauuga whiyieyin hiinanaeni siyiu biyie sima tirin simiirsi mi iriipi hiriinan iikamim dimin miiyikim sima tiranim sima digiumii simiir mi haimriiyiugin.
8 Inkam miiyikin Lot siya iikam biyieyim simaka nwokin mi iinokiinokin siya dimin biyieyim sima tirim simiirar kigin mi dimin biyieyim sima mi boinim simiirar mi wakaekim mi siya haugihauga siyiu biyie sima tirim simiiramar whiyiekin.
9 Mi ti dimin hiriinanim krimiirin hiniina niisiimauugim Adi Komii siya ina ninokninkinin siyiuin iikam miiyikim simiir nanmaiwarkainainin dimin kirie kirieyim hikak nwowiyim simiir hirankin. Mi siya wi iikam biyieyim simiir naingwo owou rani, simiir tirbumbuam mi simiir nonkwobumbuninkinam mi sima wi ta iiya Adi Komii siya siir iikamim simiir hidana wi saiirsi napiyok rani. Niingaka.
10 Mi Adi Komii siya ina sibgu inokninkinin mi siya wi niksisae profet iikamim yipiki hii nanaeni siyiu biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim simiir wakaeyokna apim mi siir kitinisiinam wi simiir naingwo owou rani, simiir nonkwobumbuninkinamin mi ti yipiki iikamim, Adi Komii siir kirie imiir wakaeyokna karamae nwowiyim mi ti niksisae profetim simiir kwoinim kirie ywowim mi sima simiir kwoin imiirar napikim mi sima yai bibiyie paekwosim imiir boinsi bi nididikim.
11 Adi Komii siir paekwosimim simiir kirieya komiiga ini iikam biyieyim simiir kirie aiir haiburim. Mi sima ti iikamim simiir bi boinhiuriyiu boinikim Adi Komii siir whwonkam ida, simiir boinwokiyopnatkaigiyamin. Mi ti niksisae profetim yim ini ti hiriinan siyiu iiirar tirkripkaiyim.
12 Ti iikam hiriinanim yim ini hu habim kwoin miiyik karamaeyim mi dimin taeminim sima tiram naingwowiyim sima pi hindarar priidiraerari iikamki sim haiyim mi sima nitim. Mi ti iikam hiriinanim yim wi mhoiiya tioidwomaii. Mi sima dimin taeminim sima ninoknkin karamae nwowiyim simiirar priiboin priiboinikim. Mi mhoiiya Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini, niimauan wraisuim iikamki sim nitkikikiniyim simiir hiriinan.
13 Mi simiirin dimin bibiyieyim sima tirim, wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Sima ha naingwowi, kinaka naeiya ya dimin miiyika mi simiir kwoinim simiir mhii imiirar mirninkinamar naingwowi, sima ini ta ma biyieya paowaigi piskimkopouim kimiir piu nonkwobumbuninkina ini saiir hiriinan ywowim mi sima simiir niksisae siyiu imiiramar mairgimairgaei simiir wakaeyokna apam.
14 Mi sima wig imiirar kaonanaeikim iripa piu simaka nwowim mi ti hiriinanin simiir kwoinin dig saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiigim yipiki simiir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika sima dimin biyie asi tiri. Mi sima minam naingwoyokiyokiii siyiu umir digworaekwo haiyanin yipiki iikamim simiir yai imiir wakaeyim simiir hiramki haiyim. Mi mhoiiya Adi Komii siya wi ti hiriinan simiirsi nhinikriropki.
15 Sima digiumii yaimwo imiir haimriyiuwi mi dimin biyie imiir napi iikamim yipiki siyiu miiyik iir haiburgigim mi ha napwaeyamim nae hir simiir hiriinan ywowim. Sima dimin taeminim biiya inkam nwirin Belam

nikiuwiyin Bioni yinisimin siya tirim simiir wakaeyokna apikim. Siya umirim naingwokin iikam sima hauuwim ti dimin biyieyim siya tirim simiirsi.
16 Mi siir donkiyin habwaowhaenan nwokin yai bi boinikin mi siya ini inkamnanar yomboboinin mi siya yai kirie siir boin mi siir mi ikidu dimin biyieyim siya naingwowim kwoinau nwokaiyim simiir tirsi.
17 Iikamim ti kamim simiir hiriinanim yim bi whindiriraerarikim, yim aeyowieyim op karamaeyim, simsinkaigaeyamim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini naoni wau komii komiiyim koua hir nakiibimbiramiyim ini simiir hiriinan ywowim, iki sima yaiyim sibgu whinkinsiis haiginiuwam bointidwokiiyim mi yim sima pi dimin whirminwhirmin swoki tir tani. Adi Komii siya ta maeyaua niibwomambwonana simiiram nimbinga.
18 Sima yai kirieyim yaimwo karamaeyim simiir wakaeyokna apikim, sima wi iikamim ti dimin biyieyim simiir kwoinau nwokaiyim wi simiir kwoin imiir kiyai. Sima wi iikamim yipiki ti dimin biyie imiir haiburgigim iki iikam nhirim sima niki apkripkaiyim simiir kiyaii.
19 Sima ti kam bibiyieyim hiniina boinikim, yio dimin karamaeka iikamim simiir kwoin imiir naingwo apamin. Mi ta hiriinan saiirsika, sima ti hiriinan iikamim yim sima wi saiir nikwowaisii rani, sima ini simiiram priimiriiyan iikam ywowim mi sima yaimwoni wakaeyokna apamin dig nwo rani. Dimin whirki inkam nwirni kwoin iiir kwirii idwokai mi siya ti diminin siir kwoin kwirii idwokaiyin siir swoki tiri, yio yaeya dimin biyie tir tani mi siya wi ti dimin biyie iiir swoki haiburgig rani. Ti dimin biyieyin siya bidi ywowin siir kouin mi yio siya ini whisarii mii priimiriiyan inkam ywowin.
20 Iikamim yipikim dimin biyie nuan iikamim sima tiriyim simiir haiburgig. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmiiyim dimin miiyikim Jisis siirim biiya siya naowa krimiir dimin biyie imiir haiy-oprimdiyiumiiyim mi krimiir nanmaiwarkainaam. Mi sima dimin biyieyim simiir kwoinau kwiri idwokaiyim ini simiirar swoki apnamim mi sima wi biyieyar nwowougusi dimin biyie biiya sima tirim wi simiir haiburgigi.
21 Yio ti hiriinanin wi wadie pi ywowin biiya sima Adi Komii siir yai kibiyim biiya inkamki boinmimauuim simiir wakae karamaekiswo mi sima bidi yasae iirgrak wakaeyim mi simiir bidi wakaeyokna apim. Mi mhoiiya sima digiumii ti yai imiir haimriiyiugig mi ini siyiu biyie imiir swoki apnamim.
22 Ti hiriinan diminim bidi yimbiyamim yaimwowim biiya profet kamim sima boinim simiir hiriinan, wrain diminim siya whiekingikiyim pi simiirimar swoki ami simiir naeyimar huin inkamki hiisokiyin yipa swoki ami maeyau bropa saiir waripraprarام. Ti yaiyim yim krimiir niisiimauuwi ti iikam yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apim mi tariinanin sima digiumii siir haimriiyiugigin. Iriig.

3

Iikamim krima ina ninokninkinim Jisis Krais siya wa swoki iti

1 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, takina ya yokwo kwisaka aeya kimiiram winhauugiya. Tiki yokwo imiirin kara kimiir kwoin imiir swoki hiurworwokaigi.
2 Kara kimiirin minam naingwowi yaiyim biiya profet kam miiyikim sima nanaaknkiiyim simiirim daingwo mi iriipi hiriinan kima Biiyan Inkam Komiiyin siir yaiyim yipikin naonamin mi ha swoki insiin idwowin krimiir nanmaiwarkainam simiir timi aingwoki, ti yaiyim siya aposel kamim krimiir boinmimauugiyim yim kimiir boinmauugikim, ti diminim nim krima kimiir swoki kwaboinmauugii.

3 Kima ina ninokninkinim tiki hiriinanim bii wi sima nimbiyami iiya kingiin nwowi Jisis Krais siya swoki itana. Iikam nhirim yipiki niewaiyiuwiyim yim wi simbi niti mi sima wi yai bibiyieyim bwam karamaeyim wi simiir nini boini, simiir kwoinkar naingwo apiyim.

4 Mi sima niksisae yai kimiir boini, biiya Jisis siya hiniina boinkin siya wa swoki iti mi siya papi nwowin? Yaiyim biiya krimiir yidwi wanwiyae ima boinim, bi swoki imbiyamkim ini hindara yasae okainaiinamim. Mi biiya iiya Adi Komii siya nonkwokwowin ti nu iiir siya whiuwiniunan mi tisi tariinana namwoniyim, dimin taeminim ini hiriiyar nwokripkaiyim. Mi ti dimin taeminim sima boinim hiniin yim wi nimbiyam tani, yim kaimwo rani. Adi Komii siya dimin kasakasa bi kisisana haiginkin.

5 Sima ti diminin siir ninoknинkinam naingwo rani. Biiya Adi Komii krimiir Wanin siya yaiyara boinkiyin mi nu ninomoro ina yimbiyamwo. Adi Komii siya nuin whii komii solwara saiir op imiir nonkwokwokin mi nu iiirin nao siya whinkinsiisi mi yio tiriiginin iriipi hiriinan yio wi sipi mi kisinaei.

6 Mi mhoiiya Adi Komii siya ha boinkiyin mi ha mi tirkiyin op aiirin mi opa ini nu iiirar ywomairipugiyin mi dimin taeminim ti nu iiir nwowim yim ina yaokaokiyim.

7 Mi ti nu ninomoro tariinan nwowo yo Adi Komii siir yai imar nonkworinukripkaii mi mhoiiya iiya Adi Komii siya iikam biyieyim yipiki digiumii siir haimriyiuim simiir nitkaigaigii paeya mi ti nu ninomoro yo wi warar ninkin iuwi.

8 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima ti dimin whiruwa siir kipi naingwo owou. Adi Komii siya ii kwiruwa ha naingwowikin biewi biewi kasaka rani mi biewi biewi whiekakim yim ini ii kwiruwanana ywowin.

9 Kimiir Biiyan Inkam Komiiyin siya bi kimiminikin siir nimbinim simiir tirkiyim iki iikam nhirim sima naingwowim simiir hiriinan. Niingaka. Siya iikam whiekakim krimiiramar niki owin digiumii dimin biyie imiir haimriiyiugigim mi siiram naingwo tibmiiyim. Dimusi rani, siya inkam nwirkin maeyaua paekaka saiir hiriir namim pi boriisopi. Siya hiniinam naingwowi, iikam whiekakim sima digiumii simiir dimin biyie imiir haimriiyiugig mi siir wakaeyokna ap. Ɨriig.

10 Mi mhoiiya iiya Biiyan Inkamin siya swoki iti mi siya, siya siya niisiimauunaei wi inkamin yipikin inkam nwirni digworaekwo tauaeyam nitiyin wi siir hiriinan niti iikamim wi ninokninkin tani iiya siya niti mi nhirim wi siiram nwokwokin tani. Mi iiya siya nita saiir mhoiiya ninomora wi nhaminhami tioki rani, diyani hiniin nu mi dimin taeminim siir nwowim mi digworaekwo iikamki nonkwokwowim wa niuginhiski mi wi op nimbiyami.

11 Mi dimin taeminim ti nu iiir nwowim wa niuginiski mi wa digi mi wim kima iikamim wi paniina nwowi? Kimiir kwoinim wi dimin whirki kipi kimbu Adi Komii siir yai imiir ti wakaeyokna ap,

12 mi kima ti dimin taeminim simiir ti tir ta iiya saeya nitiduduwim. Ɨiya Biiyan Inkam Komiiyin siya swoki iti mi ninomora wi paeki niuwi mi wa digi mi nauun sisim mi nauun komii komiiyim wa niuginiski mi wi opnan nimbiyami.

13 Adi Komii siya bidi boinin siya wi yaeya nu ninomor nonkwokwowi mi nim krima simiirim nwowi. Iikamim yipiki biiya dimin biyie tirim tapaiirin sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowi. Ɨriig.

14 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, wim kima ti dimin hiniinim ti biiya kwaboingigim simiiram nwowi ninomor win mi nu win wi sowa nimbiyamim mi kima miinan mirii dimin whirki niki kimbu karamae

nwowim mi iriipa hiriinan dimin biyie tirisi mi hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wa naingwowi dimin whirki bi kimbugin mi kima wi saika nongwomamai aei.

15 Mi kima ta saiir daingwo krimiir Biiyan Inkam Komii siya wi nitsisau rani, iikam imiir hidamin, siya krimiirin hiniina niisiimauuwi siya pi boriisopi krimiir nonkwobumbuninkinamin mi siya minim naingwowi krimiir nanmaiwarkainaam. Siya ini krimiir nomiiyau miiyikin Pol siir hiriinan ywowin, yipiki ti yai kibimi diminim Adi Komii siya hauuwim siir simiir winkiyim kimiirim.

16 Ɨiya Pol siya yokwowim ta iiya Biiyan Inkam Komii siya swoki itina saiir winiyim siya dimin taeminim kara niki boinmimauuwim simiirar swoki winkikim. Krima yai nhirim siir yokwonau nwokaiyim simiir sibgu inokninkin tani mi hiriinan saiirsika iikam biyie nhirim yipiki ninokninkin karamaeyim sima pi ti Pol siir yaiyim pi simiir ninkpitki niksisae yai nwowim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin sima iki profet kamim yipiki iki yai nhirim sima winim Adi Komiiniyim pi sima mi inkpitki yai biyie mi inkin owam mi hiriinan saiirsika sima wi sima sima mi tirbumbunaei ti diminin sima tirim.

17 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim ta hiriinan saiirsika kima ina ninokninkinim ti dimin imiirin. Kima, kimasiyar mintaraona mi ti hiriinan saiirsika kima wi dimin biyie tir tani iki iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima tiriyim wi simiir tir tami mi hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim wi simiir haiburgik rani. Sima wi kimiir kinsiis haiginiuwi yinin omaka nonkworinuwiyin siir hiriinan.

18 Mi kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir naingwobumbua saiir sibgu o, yipiki biiya naowin kimiirin siyar niki whindiriraerarim mi nanmaiwarkainaam. Mi tariinanin kima siirin kipiii ninokninkin tani mi mhoiiya kima siirin wa sibgu inokninkini. Kara ha naingwowi siya inig komiigak dwo tariinan mi mhoiiya mhoiiya iriipa hiriinan. Ɨriig.

1 JON

Jonin ti kamim Jisis siya niisiisiimauuim simiir nwir ieya. Ti Jonin saisakinairgin biiya Jisisni yai win kibiyim sim niki winkiyin simiir nanaaknınkiiyam. Mi biigibiiyan yokwowa Jon siya winkiya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkika sima, simiir naingwo tibmiiya pi sibgu onkwokripkaiyim ta yaiya yipika Jon siir nhwokinhwokar kiga mi siir wiingiwiingar mi wakaeya Jisis siirim. Siya simiirin min boinkikin sima iki kamim niksisaeiyim sima boinmimauuim dimin taeminim Jisis siir yaiyim simiir hiriinan nwo karam nwowim simiirsi mintirao. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, sima ti nuan siyiupai siyiupaiyim simiiram kipi naingwokwo sima irni nwirniyam naingwokwonanaeya Jisis siya hauua saiir hiriinan daingwokwonanae. Ɨriig.

Yaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim inigak krima nwoyokiyokiikaeyamam sima

1 Ta yokwowa krima winkika Jisis Krais siir, yipiki krima dapiyin Yai. Biigi biiyarin Krais siya ha nwokin mi siyairgin kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir bwamkibwamin. Mi tariinanin krima siir bidi wakaeyim mi siirin krimaki krimar kigin mi siirin krimiir iingar nonkwokiugin.

2 Mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiiyin siir bwamkibwamin ini siyar ywowiskiyin mi iiya siya nita krima siir bidiyar kigim mi tariinanin krima siirin kimiir asi boinmimauuwi. Ti inkam nwiruwan yipiki iinokiinokin hiriiyar nwowiyin. Biiya siya Adi Komii krimiir Wanin saika niki okin mi ini siyar yanaaknınkiibudgiyin.

3 Dimin taeminim krima kigim yim ti sima krima boinmimauuwim kimiir mi ta hiriinan saiirsika kima wi iripa asi nongwomamairi krimiir hiriinan ta krima nwowiya Adi Komii saika mi siir yinisim ieya Jisis Krais saiir hiriinan mi nim krima ini kwoin whiruwar ywowiskiyim.

4 Mi krima ta yokwowa kimiiramin hiriinanam winkika kima wi nwoki sibgu inokninkinim ti dimin taeminim simiirin mi kima mi krima, krimiir kwoinim wi mairgimairga niki owim. Ɨriig.

Krima Adi Komii krimiir wanin, siir dimin kibi kibiyim simiirarar wakaeyokna ap

5 Ti yaiyim Krais siya boinmimauuim krimiir mi nim krima tisi kimiir swoki kwaboinmamauuim. Adi Komii krimiir Wanin siya ini bienan ywowin siya nii wara bi swoki ominominikin.

6 Mi krima ti hiniina boini siya mi krima ini kwoin whiruwar ywowim mi krima dimin biyie tiri, nim wi niibwomambwo naprirıri, nim krima pi niksisaekim mi krima Adi Komii siir yai kibikikibiya saiir bi wakaeyokna apkim nim siyiu bibiyieyim dimin biyie tiriyim simiir napkim.

7 Mi krima ti siyiu kibikikibiyin Adi Komii siya nwowiyin siirgisiir nwowi mi krima wi iripar nongwomamair aekiyami siir nhieya saiir kirieni mi ta nhieya yipiki siir yinisim iiira Jisis naokiinaiiniya iiya siya naonama mi ti dimin biyie biyieyim krima tirim yim siya simiirin wi hiriiyar haiyoprimdiyiumiiyokiyokiiyami mi krimiir kwoinim ini rirmiigirirmiiyar ywokiyim.

8 Mi krima ha boini nim krima dimin biyie whirmin whirmin karamaeka,
nim krima, krima krimar swoki priiyiksasaenaei mi Adi Komii siir yai kibi
kibiyim yim wi krimiir kwoinau haigi okai rani.
9 Mi ti dimin biyie biyieyim krima tirim simiir boininkii. Dimusi
rani, Adi Komiiyin dimin whirki bi kimbugin mi siya ta nimbin aiir
nonkworinukripkaiyim dimin biyie biyieyim wi siya haiyoprimdiyiumiigi mi
krimiir kwoinim wi rirmiigirirmiiya nwokii.
10 Mi krima hiniina boini nim krima dimin biyie bi tirkim mi krima Adi
Komii siirin wi hiniina boini, Adi Komii siya niksisaeyan inkamkin. Dimusi
rani, ombud komiiyin dimin biyie kina bidi tirim. Ɨriig.

2

Kraisin, inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin krimiirin siya whinkinsiis haiginiugin

1 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kara ti yaiyim
kimiiram winkikim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie painisi tirsi.
Mi krimiir nwirki dimin biyie tiri, nim krima Jisis Kraiskakairgim ti inkamin
dimin whirki kimbu karamae nwowin siirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi.
Siya wi Adi Komii siiram asi sriigi wi krimiirsi sriigii.
2 Yio Jisis Krais sasairgin yipiki bidi bidiniya sasair ninkin imiiyaenan
Adi Komii krimiir Wanin siir ti dimin biyie biyieyim simiirsi siirgisiir nhie
aiirar mi ti io kwoin Adi Komii siya naingwowiyin krimiiram yio siya bidi
yikripkiyin. Dimusi rani, dimin biyie biyieyim krima tirim siya ti hiriinan
simiirsi naokin simiir haiyoprimdiyiumiigiyim. Yio krimiir dimin biyie
biyieyim simiirara rani. Niingaka. Siya iki iikam whiekakim hinda tindanim
simiir dimin biyieyim simiir warar haiyoprimdiyiumiigikim.
3 Mi krima siir yai imiir sibgu wakaeyokna api mi krima siirin wi haniingin
sibgu ninokninkini.
4 Mi inkam nwirin ha boini, mi kara Adi Komii siirin ina sibgu inokninkinin
mi siya yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti inkam hiriinanin yipi
pi niksisaekin mi Adi Komii siir yaiyim yim siir kwoin hir wara nwokai rani.
5 Mi tiriiginim yipiki iinokiinok Adi Komii siir yai aiiram naingwowiyim
yim sima ina ninokninkinim siyiuin siiram naingwokwonanaeiyin
siyiumwokisiyiumwoin. Mi ta hiriinan saeya krima sibgu dinokninkin nim
krima Adi Komii saika bidi yamasuim.
6 Mi yipiki ha boini yio siya Adi Komii saika bidi yamasuwin mi siya wi dimin
taeminim biiya Krais siya tirim wi simiir hiriinanar timi tir. Ɨriig.

Mi yipiki siir nomiiyauwam naingwokwonanaeiyin yio Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikin

7 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ti yaiyim kara
winkiyim kimiiram hiniin kima wi paniin paniina nwowi yim yai win tani.
Kima simiir bidiyar iki wakaeyim iiya kima biigibii Adi Komii krimiir Wanin
siiram naingwo tibmii kiina.
8 Mi ti yaiyim ti kara winkiyim kimiiram yim yai winkim. Mi iikamim yipiki
ti miiyim Jisis Krais siya miriiyim simiir kigim mi ti kima mirii ikim mi sima
wi haini ninokninkini taka yaiya ya yai kaimwowairga. Mi yim ti yaiyim yim
hiniina boinkim, krima krimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanae.
Dimusi rani, krima ini ti yai imiir wakaeyokna apim mi ti dimin biyieyim ti
iikami kwoinau nwokaiyim niibwomambunan yim wi simbi kinimnisainami
mi simiir maeyauwa wi ti dimin kibiyim paenan niuyaeiyim wi sima kisina

okainaowidi. Jisis Krais siyairgin bwamkibwamin paenan krimiir niuya haiginiuwiyin.

9 Mi yipiki ha boini, yio siya Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikin mi siya io pi siir nomiiyau inaka swoki owi mi yio hiriinan inkamin yio Adi Komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikin. Yio ini inkamin niiyaka napamwiiiyin siyiu si sikwo pae min niririya apnam karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin.

10 Mi yipiki siir nomiiyau iiiram naingwokwonanaei mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api, yio ini inkamin siyiu nabie kigimok apiyin ini siir hiriinan ywowin mi yio siya siyiu iiirin ina sibgu kigomok apin mi siya wi niigikiyamyao akai rani.

11 Mi yipiki siir nomiiyau inaka nwowi io mi yio tari Adi Komii siir dimin taemin bi ninokninkinkin. Yio dimin biyie biyieyim simiir wakaeyokna apikin inkamin yipiki siyiu si napamwiiiyin niiyaka si hiniin. Mi siir nhwo iiirin nii aeya nimiui mi ta hiriinan saiirsika siya paniisi kigomok api siyiu iiirin.

12 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ta yokwo kara winkiya kara dimusi bi winkikin wari dimin biyie biyieyim kima tirim simiirsi winkika simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Simiirin siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Dimusi rani, dimin kibi kibiyim biiya Krais siya tirim simiirsika.

13 Kima ti adim, kara ta yokwowa kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima siirin ina ninoknинkinin yipiki biiya omwaiyar niki waiyayokiyokiiyin mi tariinanar nadigniyin siiramin. Kara yokwowa yainan whrwanim nonkwona karamae nwowim kimiiram winkika. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya wi kimiir kwoin waraurar niki okaiyokiyokiiyim mi kima wi Setan siir nwoki ikwowaisiiyim.

14 Kara yokwowa yainan whwran kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ini kirie hiriiyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siir yaiya ini ini haniin kimiir kwoinan kwirii idwokaiya mi kima Setan siir bidi ikwowaisi-igigim. Kara yokwowa ad imiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ina ninoknинkinim yipikim omwai hiriiyar waiyayokiyokiiyin mi ini tariinanar yadigniyin.

15 Mi kima dimin biyie biyieyim iikamim sima tiriyim ti nu iiiranim simiiram kipi naingwo simiir wakaeyokna apam. Mi yipiki ti nuan dimin taeminim simiiram naingwowi mi yio tari Adi Komii siiram naingwokwo rani.

16 Mi dimin taeminim nuanim yim hiniingim, mi ti dimin taeminim ti sima kigim sima iinokiinokin simiir haiyamar mini mi dimin biyieyim simiiramar mi kigmairi mi siya iki siir inig iiirar hainanaeiyim mipi ha boini, kara digworaekwoki naokingugunankaigin ini iki iikam nhirim simiir haiburin. Mi yim digworaekwowim yim Adi Komii siir tani. Niingaka.

17 Mi dimin taeminim ti nuin siirim mi dimin taeminim kigmairi ikim yim wi simbi digii mi yipiki dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim simiir wakaeyokna api yim wi hiriiyar nokwoyokiyokigiyami. Iriig.

Krais siir sau omomim yim wi sima simar niisiimauunaei

18 Ti kariir nomiiyauim, iiya ti nu ieya digiyana ya kingiin bidi yitkiya. Mi wim kima ta yai aiirin bidiyar yinoknинkinim hiniin Jisis Krais siir sau omomin wi paniin paniina nimbiyami. Mi Jisis Krais siir sau omom whiekakim yim bidi yitim mi yim sima simar bidi yanaaknинkiinam mi nim krima ta ii aiirin ina ninoknинkinim ya ini kingiin nwowa.

19 Dimusi rani, ti kamim yipiki Jisis Krais siir sauan omom win nwowim yim sima iripa kwoin krimaka nwo rani, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima krimiir bidi haiburgigim. Mi sima iripa kwoin krimaka nwokiswo mi sima pi iripa krimakar pi ywowin. Mi sima krimiir bidi haiburgigim mi ta hiriinan saiirsika nim krima ta saiirin bidiyar yinokninkin kiinim, simiir nwirki iripa kwoin krimaka bi swoki okim. Niingaka.

20 Adi Komii siir naeyiuin ha nitin ini haniin kimiir kwoin imiir ini kwirii idwokaini mi ta hiriinan saiirsika, kima ti dimin taeminim simiir dimin mwokimwoim simiir asi sibgu ninomokninkini.

21 Kara ta yokwowa kimiiramin ha bi win boinkikin, wim kima Adi Komii siir dimin taemin mwokimwoim simiir bi ninokninkinkin. Niingaka. Wim kima simiirin bidiyar yinokninkinim. Mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwowim mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwo karam nwo ikim wim kima simiirin bidiyar yinokninkin digim. Mi kima ti niksisae yaiyim yipiki yaimwokiyaimwoim simiir niinikikrimkripiyim simiirin ina mi inokninkinim.

22 Mi yipiki niksisaeiyin? Mi ti inkamin yipiki ha boiniyin Jisisin yio Krais rani mi ti hiriinan inkamin Adi Komii siya nimbingii mi siya siirin wa nikropkii. Mi yio ti inkamin yio Jisis siir sau omomkin. Mi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowiirniiyin digiumii bi haimriiyiugigo.

23 Mi ti iikam hiriinanim yipiki Jisis Krais siir miisisaeiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi miisisaei simiir Adin. Mi ti iikamim yipiki Jisis Krais siir haiyim mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siir warar mi inkin haigim simiir Adin. Ɨriig.

Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siya niisiimauugin yai miiyik

24 Mi ta hiriinan saiirsika kima wi kimasiyar mintiraona. Mi yai kibiya yipiki biigibii kimar wakaeya, ya kimiir kwoinau waraurar haiginonkworinukripkai. Mi kima ti hiriinan tiri mi kima wi kwoin whiruwa Adi Komii siya mi siir yinisim ieya wi sowakaniiyar nwowi.

25 Mi yim tiriiginim yim sima Jisis Krais siya nimbingiyim krimiiram krima haiyim. Siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nimbingikin mi krima wi Adi Komii saika nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim.

26 Kara ta yokwowa kimiiram winkika kimiir boinworwokaigiyim ti dimin taeminim yipiki ti iikam ima naingwowiyim kimiir niksisaeyam.

27 Mi Jisis Krais siya siir naeyiuin kimiir bidi hauugiyin mi ta hiriinan saiirsika siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti naeyiuin kimiir kwoinau waraurar nwokaikripkaii mi kima wi inkam nwiram noksir tani kimiir nowomwarkaiyiuwamin. Mi ti naeyiuin kimiirin wi siyar nowomwarkaiyiuwi dimin taemin whiekakim. Mi ti dimin taeminim wi siya nowomwarkaiyiuwi, yim niksisae dimin tani yim kaimwowairgim. Mi yim wi ti hiniina nwowi, kima ta Adi Komii siir naeyiuin siir yai aiir wakaeyoknaei, wim wi Jisis Krais saika namasukikini.

28 Ɨhi, ti kariir nomiiyauim, kima Jisis Krais saika damasukikin. Mi kima ti hiriinan tiri mi iiya siya swoki iti nua tiriir mi nim krima wi mairgimairga nwowini siir kigamin, krima wi nididwin tani mi wi mi agwoprakai rani.

29 Wim kima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siya bimbiuwi rani mi yipiki dimin miiyik tiri mi kima wa ninokninkini siya siir yinisimkin. Ɨriig.

3

Tariinanin krima ini Adi Komii siir yinisisim nwowim

1 Kima whiekakarin ta saiir wakaeki, Adi Komii krimiir Wanin siya
krimiiramin nhami nhami naingwokwo rani mi ta hiriinan saiirsika siya
krimiirin siir yinisim asi nikiugim. Yim ti yaiyim yim kaimwowairgim. Nim
krima siir yinisisimkim. Mi iikamim yipiki ti nuan siyiu imiir wakaeyokna
apninkiniubumbunaniyim mi ti tariinanar nadigniyim yim Adi Komii siir
bi ninokninkinkim. Mi ta hiriinan aeya sima ti dimin taeminim krima
wakaeyokna apiyim simiir paniisi yinokninkinsi.
2 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, nim krima Adi Komii
siir yinisisimkim. Mi krima sibgu ninokninkin tani mhoiiya krima wi paniin
paniina namisi owi. Mi Adi Komii siya ti dimin hiriinanin krimiir bi niki
iisiimauugin. Mi ti diminin sasaigin krima sibgu inokninkinin Jisis Krais
siir, yio hiniingin siya wi sipi swoki iuunaiini mi krima wi siirar kigwini
mi iiya krima siir kigwini mi nim wa ninkpit iuguskii mi wi siir hiriinanar
namwowiuwi.
3 Mi yipiki ti dimin taeminim nimbiyamanim simiiram nwokwokini mi
yim sima wi hiriihiriiyar boininaei dimin biyie karamaeka mi sima wi dimin
whirki kimbu karamaeyar nwowi Krais siya nwowa dimin whirki kimbu
karamae siir hiriinan.
4 Dimin biyieya saiir bwamkibwamin Adi Komii siir siyiu komii siir
yaiya siyar kwiinakibiiri. Mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim dimin biyieki
naokingugunankaiyim sima Adi siir siyiu komii siir yaiyim simiir asi
niinakrimkripi.
5 Mi kima ina ninoknинkinkinim ta Jisis Krais siya niuunaiiniya nua tiriir
iikam simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam siya dimin
biyie whirmin whirmin bi swoki tirmintirminkin mi siya ti hiriinan tiramar
mi aingwokin.
6 Mi ta hiriinan saiirsika, tiki iikam whiekakim yipiki Jisis Krais saika
namasukikinim yim sima iinokiinokin dimin biyie bi tirkim. Mi ti iikamim
yipiki iinokiinokin dimin biyie biyieya tirnanaeiyim mi simiir kwoinim Krais
siiram naingwo karamae nwowiyim yim siirim bi wakaeyokna apikim.
7 Ti kariir nomiiyauim, kima iikamim simiiram kipi kiwaki kimiir
niksisaeyim. Mi yipiki siyiu miiyikimiiyikni nwowi mi yio sikisiya inkamin.
Dimusi rani, Adi Komii siya krimiirin ha kigi nim krima dimin whirki bi
kimbugim Jisis Krais siir hiriinan dimin whirki kimbu karamae siya nwowa
saiir hiriinan.
8 Mi yipiki dimin biyieyim simiirsimiira tirnanaei mi yio tari Setanikin.
Biiya mi tariinanin iriipi hiriinan Setan siya ini dimin biyieyar tirkripkaiyin.
Mi tiriiginim yipiki dimin biyieyim simiir simiira tirnanaeiyim yim siir
iikamkim. Mi Adi Komii siir yinisimin siya nitin ti nu iiir siya dimusi bi nitkin
siya Setan siir miiyim simiir digiguskiyam nitkin.
9 Mi yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi mi yio tari siir naeyiu iiir bidi
haiyin. Mi ta hiriinan saiirsika, siya dimin biyie paniisi tiryokiyokiiyamsi.
Niingaka.
10 Mi ti hiriinan siyiuin, nim krima ina ninoknинkinim yipiki Adi Komii siir
yinisimin mi yipiki Setani yinisimin. Mi yipiki dimin biyieyim simiir simiira
tirnanaei mi yio tari Adi Komii siir yinisim tani. Mi yipiki siir nomiiyau iiiram
naingwokwonanaei karamae nwowiyin mi yio Adi Komii siir yinisim tani.
Ɨriig.

Kima kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei

11 Mi ti yaiyim yipiki biigi bii kimar wakaeyim, kima siir yai aiirin hiniina
wakaekim krima irni nwirniyam daingwonanaei,

12 mɨ krɨma ɨo whwonkam kɨpi nanao tɨ inkamɨn Ken nɨkɨuwiyɨn siir hɨriinan yɨo siya Setan siirgɨn mɨ yɨo siya siir nomousɨm ɨiir asi nɨsomaokɨn. Mɨ siya siir dimusi nɨsomaokɨn? Siya siirɨn mɨnsi nɨsomaokikɨn, dimɨn taemɨnɨm siya tɨrɨm yɨm mɨiyɨk rani mɨ dimɨn taemɨnɨm siir nomousɨm ɨeya tɨrɨm yɨm wadɨekɨm. Mɨ siya siirɨn ɨo ha nwowɨn mɨ siya siirɨn ɨna yɨsomaokiyɨn.
13 Kɨma mouni hanɨɨn kɨpi siinkaoki. Dimusi rani, iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyɨm yɨm sɨma kɨmaka whwokwoka nwo rani.
14 Mɨ krɨma krɨmiir nomiiyau ɨmiiram naɨngwokwonanaei mɨ krɨma wɨ haɨni nɨoknɨnkɨni krɨma dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir wakaeyokna ap rani mɨ hɨriinankɨnɨuwi, krɨmiir kwoɨnɨm yɨm wɨ paekɨ nɨu rani. Mɨ krɨmiir kwoɨnɨn yɨo wɨ pɨ nɨnkpɨtkii mɨ wɨ omwaiyar swokɨ waiyaei mɨ siya wɨ Adi Komii saɨka nwoyokiyokɨikaeyami Mɨ yɨpɨkɨ siir nomiiyau ɨiiram naɨngwokwo karam nwowi mɨ yɨo tari dimɨn biyɨeyɨm sɨmiir wakaeyokna apikɨn mɨ siir kwoɨnɨn yɨo bɨdi yaowɨgusamɨn siya Adi Komii siir dimɨn taemɨnɨm sɨmiir naɨngwoyɨskai rani.
15 Mɨ yɨpɨkɨ ɨo whwonkam siir nomiiyau ɨiir nanaowi mɨ yɨo ɨni inkamɨn iikam nɨsomsomaokaowiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn. Kɨma ɨna nɨoknɨnkɨnɨm tɨ inkam hɨriinanɨn yɨo siir kwoɨnɨn bɨdi yaowɨn mɨ yɨo siya Adi Komii siir dimɨn taemɨn sɨm whɨr wara swokɨ aɨngwoyɨskai rani. Mɨ siya wɨ saɨka nwoyokiyokɨikaeyam tani.
16 Bɨiya Jisɨs siya krɨmiirsi naokɨn mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn siya krɨmiir mɨn nɨisiimauugɨn iikam nhɨrmiyam siya naɨngwokwonanaeiya saiir bwamkɨbwam ɨiir. Krɨma tɨ dimɨn taemɨnɨm Jisɨs siya tɨrɨm sɨmiirarar tɨr. Krɨma krɨmiir nomiiyauɨm sɨmiiram daɨngwokwonanaei mɨ krɨma naosi kɨpi nɨdid sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨusiyɨn.
17 Mɨ yɨpɨkɨ siir nu ɨiirar nwowi mɨ siya digworaekwokɨ naokɨngugunankaii mɨ ha nɨoknɨnkɨni siir nomiiyauɨn yɨo dimɨn karamaeka mɨ siir mwoɨn nɨkrɨmkrae karamae nwowi mɨ siya ha boɨni siya siirɨn wɨ dimɨn sɨm whɨr swokɨ hauu rani mɨ Adi Komii siir naɨngwokwonanaeya wɨ panɨɨna haigiprakai siir kwoɨnauɨn? Sɨma wɨ dɨg nwo rani!
18 Tɨ kariir nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaeiyɨm, krɨma yaiyɨm naekak nwo karam nwowiyɨm sɨmiirɨn hinda kɨpi prɨiboɨn prɨiboɨn mɨ hɨnɨɨna kɨpi mɨ boɨn, nɨm krɨma iikam ɨmiiramar naɨngwokwonanaeikɨm. Krɨma sɨmiir whɨnkɨnsiis haigɨnɨu mɨ sɨmiir dɨisiimauu hɨnɨɨn, krɨma sɨmiiramɨn nhamɨn-hami naɨngwokwonanae rani. Ɬriig.

Iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyɨm yɨm sɨma siir whwonkam ɨdan wɨ nɨdidgak nwo rani

19 Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn, nɨm krɨma wa nwokɨ ɨnoknɨnkɨnɨm hɨnɨɨn nɨm krɨma Adi Komii siirgɨm yɨpɨkɨ dimɨn mwokɨmwoɨm sɨmiir bwamkɨbwamɨn. Mɨ tɨ hɨriinan siyɨuɨn, krɨmiir kwoɨnɨm wɨ nɨdid rani, krɨma Adi Komii siir whwonkam ɨda nokwowi.
20 Mɨ krɨmiir kwoɨnɨm sɨma krɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨni, nɨm krɨma dimɨn biyɨe bɨdi tɨrɨm. Dimusi rani, Adi Komii siya dimɨn taemɨn ɨmiirɨn ɨna nɨnomoknɨnkɨn dɨgɨn mɨ krɨmiir dimɨn biyɨe biyɨeyɨm yɨm wɨ siya haiy-oprimdiyɨumiigii mɨ krɨma wɨ sɨmiirsi nɨdid rani mɨ siya tɨ dimɨn taemɨn ɨmiirɨn whɨrmɨnwhɨrmɨn bɨ nokpaokɨigɨn, siya sɨmiirɨn ɨna nɨnomoknɨnkɨn dɨgɨn. Mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm krɨma nɨoknɨnkɨn karamae nwoka, wɨndi yɨo siya ɨna nɨoknɨnkɨnɨn.
21 Tɨ kariir nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaeiyɨm mɨ krɨmiir kwoɨnɨm sɨma krɨmiirɨn hɨnɨɨna boɨnmauu karamae nwowi, krɨma mɨiyɨk rani mɨ ɨiya

krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi mi krimiir kwoinim wi kirie hiriiyar nwokripkaii.
22 Mi krima Adi Komii siiramin diminam sriii mi siya krimiirin wa hauuwi.
Dimusi rani, nim krima yai imiir wakaeyokna apkim mi krima dimin miiyik
miiyikim siya naingwowim krima tiram krima simiir tirkim.
23 Biiya Adi Komii siya ti yaiyim krimiir bidiyar iki boinmauuim. Krima
siir yinisimin Jisis Krais siir wakaeyokna ap mi irni nwirniyam dinan
aingwokwo.
24 Mi yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiirarar wakaeyokna api,
siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwa nwowi mi siir naeyiuin yio
Adi Komii siya hauugiyin krimiir, ti Adi Komiiyin siya ini krimiir kwoinau tir
kwirii idwokaiyin mi ta hiriinan saiirsika nim krima ina mi inokninkinim nim
krima ini kwoin whiruwa saika nwowim. Friig.

4

Adi Komii siir naeyiu ieya mi yiu biyieyin niksisaei ikin

1 Ti kariir nomiiyauim, iikam whiekakim yipiki yai bibiyieyim niksisaeiyim
sim nanaakninkii haiginiuwiyim hinda tinda bidi yinoopkiyim. Mi iikamim
kimiiram niti mi sima ha nini boini, yim sima Adi Komii siirgim mi kima wi
kipi niki anka aingwo tibmii kiin simiir yai aiiramin. Biiyin kima simiir tiki
kinankiu mi sibgu sibgu tiki kigimoki ti simiir hir nwokaiyin yio Adi Komii
krimiir Wanin siir naeyiu ieya piyamisi owin, iyie uridyiu biyieki piyami
owin.
2 Mi kima wa kigninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin siya ini haniin
simiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Mi yipiki ha boini, Jisisin yio Adi Komii siir
kwoinkar naingwo imbingikin, tiriir nitamin mi siya ini inkam kiingikiinar
yauni oniyin mi kima wi haniingi ninokninkinkii, Adi Komii siir naeyiuin ini
ti inkam iiir nwokaiyin.
3 Mi yipiki Jisis Krais siirin hiniina boin karamae nwowi mi ti kwoinin siir
kwirii idwokaiyin yio Adi Komii siir tani. Niingaka. Tiki kwoinin yio Krais
siir sau omomkin. Kima bidiyar iki inokninkinim hiniin siya wi sipi niti. Mi
tariinanin siya ti nu iiir bidi yauni oniyin.
4 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, wim kima Adi Komii
krimiir Wanin siirgim mi wim kima ti iikam biyie biyieyim simiir bidi ik-
wowaisiigigim. Dimusi rani, yipiki wari kimiir kwoinau kwirii idwokaiyin
siyairgin yipiki ti iikamim nuanim simiir kwoinau kwirii idwokaiyin yipiki
niksisaeiyin siir nikwowaisiiyin bii.
5 Mi ti iikamim yipiki niksisaeiyim yim nu tiran ima yim sima Adi Komii
siir tani. Mi ti dimin taeminim sima boiniyim yim nu tirankim mi ta hiriinan
saiirsika tiki iikamim nuanim simiir asi wakaei mi simiir asi wakaeyokna api.
6 Mi nim krima Adi Komii siirgim. Mi ti iikam yipiki Adi Komii siirim
sima iinokiinokin krimiir yaiyim simiir simiira wakaenanaeikim. Mi ti
iikamim yipiki Adi Komii siir karamaeyim yim sima krimiir yai imiir bi swoki
wakaeikim. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin nim krima ina ninokninkinim ti
iikamim yipiki Adi Komii siirgisiir naeyiugakim mi ti iikamim yipiki Setani
niksisae naeyiuin si nwokaiyim simiirin ina mi inokninkinim. Friig.

Adi Komii sasairgin naingwokwonanaeiyin

7 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima irni nwirniyam
daingwokwonanae. Mi ti siyiu hiriinanin irni nwirniyam krima
naingwokwonanaeiyin yio Adi Komii siirgisiirgin. Mi yipiki siir nomiiyau

iiiram naingwokwonanaei yio Adi Komii siir yinisimkin mi yio siya siirin ina sibgu inokninkinin.

8 Adi Komii siyairgin naingwokwonanaei saiir bwamkibwamin. Mi ta hiriinan saiirsika, yipiki siir nomiiyau imiiram naingwokwonanae karamae nwowi mi yio tari Adi Komii siir bi ninokninkinkin.

9 Adi Komii siya krimiir bidi yiisiimauuin hiniin, siya krimiiram naingwokwonanaeikin. Mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan asi nikropkikin mi siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin mi ta hiriinan saiirsika krima wi wadie saika asi nwoyokiyokiikaeyami.

10 Mi naeyiuin naingwokwonanaeiyin siir bwamkibwamin yio si. Ta krima naingwokwonanaeya Adi Komii siiram saeya rani. Mi krimiiramin bii siyar naingwokwonanaekin mi siya siir yinisim iiirin ina yikropkiyin mi ta hiriinan saekisaeyairga Adi Komii siya krimiir dimin biyie imiirin siirsiyar haiyoprimdiyiumiigikin.

11 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, ti dimin taemin hiniinim yim krimiir niisiimauugim hiniin Adi Komii siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi nim krima wi irni nwirniyam mi aingwokwonanaeiyim.

12 Adi Komii siirin inkamki bi swoki kigmiminkin. Mi krima irni nwirniyam naingwokwonanaei mi ti Adi Komiiyin ti krimiir kwoinau kwirii idwokaiyin mi krima wi siiram naingwokwonanaei mi krima wa ninokninkini siya ini krimiiramar naingwokwonannaei iskiyin.

13 Krima ina ninokninkinim krima mi Adi Komii siya krima ini kwoin whiruwar nwowiskiyim. Dimusi rani, biiya siya siir naeyauin krimiir niki hauugikin mi siya ini krimiir tir nwokaiyin.

14 Nim krima Jisis siir bidi kigim mi krima ta yai aiir asi boinmimauuwi. Adi Komiiyin siir Adin siir yinisim iiirin siya nikropkikin iikam krimiir nanmaiwarkainam mi ta hiriinan saiirsika siya iikam whiekakim nu tiranim simiir asi whinkinsiis haiginiugin dimin biyieyim ti nuin siirim simiir kirie aiir kintiokiiyam.

15 Mi yipiki ha boini Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi ti inkamin siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwar nwowi.

16 Adi Komii siya siyairgin naingwokwonanae saiir bwamkibwamin mi nim krima ina ninokninkinim siya krimiiramin ina naingwokwonanaeyin. Mi ti iikamim yipiki iikam nhirmiyam naingwokwonanaeiyim, yim sima wi Adi Komii saika kwoin whiruwar nwoyokiyokiikaeyami.

17 Adi Komii siya hiniina naingwowi, nim krima iikam imiiramin nhami nhami naingwokwonanaei rani. Mi krima hiriinan tiri mi ti dimin taeminim ti tariinan krima tirim yim ini ti dimin taeminim biiya Krais siya tirim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi hindara naingwokwonanae iskiyim. Mi mhoiiya iiya Adi Komii siya hidi iikam imiir mi nim krima wi nidid rani.

18 Mi yipiki hiniina ninokninkini Adi Komii siya siiram naingwokwonanaei mi siya wi nidid rani. Mi yipiki Adi Komii siirgisiiram naingwokwonanaei mi siya wi dimin taeminsi nidid rani. Inkamin dimusi nididi? Siya dimusi nidid rani, siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ti dimin biyie biyieyim yipiki biiya siya tirim. Mi yipiki Adi Komii siirsi nididi mi yio tari Adi Komii siya mi iikam ima simiiramin sibgu naingwokwonanaei rani.

19 Nim krima Adi Komii siya mi iikam ima simiiram naingwokwonanaei. Dimusi rani, siya biigibiiyin krimiiram naingwokwonanaekin.

20 Mi inkam nwirki hiniina boini siya Adi Komii siiram naingwokwonanaeikin mi siya siir nomiiyau inika pi io nwowi mi yio ti inkamin pi niksisaekin. Iikam krima Adi Komii siir bi swoki kigmiminkim. Mi yipiki siir nomiiyau iiir kigi mi siiram naingwokwonanae karamae nwowi mi siya Adi Komii siiramin wi paniina naingwokwonanaei yipiki siya kig karamae nwowin, ha? Mi inkamin siir nomiiyauin saika nomboboin ae karamae nwowi mi yio wi Adi Komii siiram naingwokwonanaei rani. Niingaka.
21 Jisis Krais siir yaiya ya krimiir bidi hauuwa, krima saiir wakaeyoknam. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siya iriipi hiriinan siir nomiiyauin siiram warar timi aingwokwonanae. Ɨriig.

5

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim dimin biyie biyie imiirin wi sima nikwowaisii

1 Mi yipiki hiniina naingwo tibmii kiini Jisis siya Kraiskin, yipikin Adi Komii siya nikropkiyin mi yio ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimkin. Mi yipiki Ad iiiram naingwokwonanaei mi siya siir yinisim iiiramin wara timi aingwokwonanae.
2 Mi krima Adi Komii siiram naingwokwonanaei mi siir yai aiir wakaeyokna api mi krima wi hainii ninokninkini nim krima siir yinisim iiiramar naingwokwonanaeikim.
3 Mi Adi Komii siya naingwokwonanaeiya saiir bwamkibwamin ya hiniinga krima ti dimin taemin whiekakim siya hauuwim krima tiram simiirar wakaeyokna iski. Mi ti diminim siya boinanim krima tiram, yim wi hikak krimiir nwowaiginiu rani. Niingaka.
4 Mi siyiuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin yio wi dig nwo rani, Adi Komii siir yinisisim imiir nikwowaisiiyim, simiir kirieya ini ti simiir siyiu bibiyieyim simiir kou ywowa. Dimusi rani, nim krima Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinikim mi krima wi digar nwowi ti siyiuin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin siir nikwowaisii iuguskiyim.
5 Mi wi dig nhinga nwowi ti siyiu hiriinanin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim sima nwowiyin? Mi tiriiginim yipiki hiniina naingwo tibmii kiiniyim Jisis Krais siya Adi siir yinisimkin, yim wi digar nwowi. Ɨriig.

Adi Komii siya bidi sibgu anaakninkii haiginiugiyim Krais siir dimin taeminim

6 Yio Jisis Krais sasairgin ti inkam nwiruwan ti nu iiir niuunaiiniyin. Mi siya op ha baptaisin mi mhoiiya siya ina yaonamin paeyin hiiniya nirioninkinin siir, siir nhie aeya naokiinaiiniyam. Mi iiya siya ti nu iiir niuunaiiniyin, siya minam niuunaiinikin siir nhie aeya mi siir op aeya sowar naoki-inaiiniswowim. Adi Komii siir naeyiuin siyairgin dimin taeminim simiir bwamkibwamin mi krimiirin siyar niisiimauugin hiniin Jisis siya Adi Komii siirgisiir yinisimkin.
7 Dimin whoimuwam sima simairgim krimiir niisiimauuyokiyokiiyamiyim hiniin.
8 Adi Komii siir naeyiu ieya mi op, ta opa Jonki si baptais haiginiuwa Jisisni mi nhie aeya mi ta iiya biiya Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniiya saiir ti swoki aingwowoknaki. Mi ti dimin whoimim yim dimin whiruwan siirarar niisiimauugin Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin.

9 Nim krima yaiyim inkamki boinim krimiir simiir wakaeyim mi krima ini simiirar wakaeyokna apim mi krima ti yaiyim Adi Komii siya boinmimauuim siir yinisim iiir simiir wakae. Dimusi rani, siir yaiya ini iki inkami yaiyim simiir haibura.
10 Mi yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi siir kwoinin pa ninokninkinkii ta Adi Komii siir yaiya ya kaimwowairga, ya saeya hiniina boinka, Jisis siya kariir yinisimkin. Mi yipiki ti Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi ti yaiyim yipiki biiya Adi Komii siya boinim siir yinisim iiir simiir wakae karamae nwowi mi yio ti hiriinan inkamin ti hiriinan boiniyin yio Adi Komii siir niksisaei.
11 Ti yaiyim yim Adi Komii siya boinkikim krimiir. Siya krimiirin bidiyar whinkinsiis haiginiuwin mi krima wi inigak saikar nwoyokiyokiikaeyami. Siya krimiirin ta hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiugin ta siir yinisim iiir siya nikropkiya saiirsi.
12 Mi yipiki kwoin whiruwa Krais siiram nwowi, yio wi hiriiyar nok-woyokiyokiikaeyami. Mi yipiki hiriinan tir karamae nwowi, yio wi niinga nwowi. Ɨriig.

Krima hiniina ninokninkini krimiir inigin wi omwaiyar hiriiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim

13 Ta yokwowa kara winkika dimusi rani, wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yinisim iiir wakaeyokna apiyim kima dinokninkin hiniin, wim kima wi inigak hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.
14 Ya dimusi rani, ti hiriinan siyiuin krima wi diminam Adi Komii siir sriisi nidid rani. Nim krima ina ninokninkinim iiya krima Adi Komii siiram sriii diminam yipiki siir kwoin iiir wakaeyokna apiyim siya krimiir yai imiirin wa wakaei.
15 Nim krima ina ninokninkinim iiya siya ti dimin taeminim krima sriigiyim siiram simiir wakaewiniyin mi krima pa ninokninkinkii krima simiirin wa haii.
16 Mi yipiki siir nomiiyau iiir kigi siya dimin biyieyin yipiki paeya nami omin siir nam karamae nwowiyin siir tiri mi siya Adi Komii siiram sriii mi siirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan saiirsika siya wi inigak hiriiyar nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim. Mi ti inkamin siya dimin whir tiri mi siya wi paeni omin siir nami. Mi yipiki ti hiriinan tiri, yio wi paeya nami omin siir nami. Adi Komii siiramin ti hiniin inkamin dimin biyieki naokingugunankaiyin siiram kipi srii.
17 Dimin taemin kasa rani, yipiki iikam ima tirim Adi Komii siir yai imiir kikinwaimwaisiiyim mi dimin taemin biyie biyieyim sima tiriyim yim wi Adi Komii siir tir tani io siya nwowam mi sima wi ta hiriinan saiirsi nam tani paeni omin siirin.
18 Nim krima ta saiirin ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi siya wi dimin biyie hiriiyar tiriyokiyokiiyam tani. Mi ti hiriinan inkamin siirin Adi Komii siir yinisim ieya kigriraowi mi ta hiriinan saiirsika Setan siya wi siir tirbu rani.
19 Nim krima ina ninokninkinim nim krima Adi Komii siirgim mi ti iikam whiekakim ti nu iiir nwowim, Setanin yio ini simiir kigriraowan inkam ywowin mi yim sima wi siir wakaeyokna api.
20 Krima ina ninokninkinin Adi Komii siir yinisimin yio bidiyar yitin krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinan saiirsika krima Adi Komii krimiir Wanin kiingikiinin siir asi ninokninkini yaeya Adi Komii nwir karamaeka. Krima ini Adi Komii siir yinisimin Jisis Krais ini saika yamasuswin Adi Komii nwirkinwiruwan sasairgin mi siya ina nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis

haigɨnɨuwi mɨ ta hɨriinan saiirsika krɨma wɨ asi nwoyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn.
21 Tɨ kariir nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaeiyɨm, kɨma tɨ tɨdiyɨuɨm kamkɨm sɨm nɨkrɨmtɨo kuuwiyɨn uruwai siyaowainan yɨpɨkɨ iikamkɨm sɨm hainaniyɨm sɨmiirsiyɨn aru dwo. Ɨriig.

2 JON

Mi yokwo kwisaka Jon siya winkiya Grik simiir yaigin aiir, ya min boinkika Jon siya, wig aeya mi saiir yinisisim ikim. Nhirim yim ta wig aiiram naingwo tibmiigim sima hiniina naingwokim saeya iikamim naingwo tibmiiyim yipiki maeyau kwiruwa nwowim simiir hiriir swoki imbiyamim. Siya simiirin min boinkikin sima irni nwirniyam inanaingwokwowim mi kam bibiyieyim simiirsi mintiraowim yipiki Krais siir dimin taeminim simiirgisimiir niisiimauu karamae nwowim. Ɨriig.

1 Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biiyan inkamkin mi ta yokwowa kara winkika wigim yipiki biiya Adi Komii siya nimbinim siir yinisim nwowam kimiiram. Mi saeya kimiiraram bi winkika, saeya kima mi kimiir yinisisim ima kimiiramar winkika. Mi kara kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, kanakana rani, iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwo tibmiiyim sima warar winkika.
2 Krima kimiiram asi naingwokwonanaei. Dimusi rani, wara Adi Komii siir yai kibikibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim yim wi waraur hiriiyar haiginonkworinukripkaii.
3 Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya Jisis Krais krimiirin naingwoyimyok mi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae sowa hauugin mi ta hiriinansika sima wi krimiiram asi naingwokwonanaei mi krima wi wadie nwoki sibgu owim iripa nongwomamairamin. Dimusi rani, nim krima siir yaimwokiyaimwo imiir wakaeyokna apkim mi irni nwirniyam naingwokwonanaekim. Ɨriig.

Krima iikamim simiiram daingwokwonanae

4 An kara ha wakaekin kimiir piugana saiir iikam nhirim yim ha wakaeyoknaeikim. Dimusi rani, wim kima ti siyiumwokisiyiumwoin Adi Komii siya boinin krima tiram siir wakaeyokna tirin mi an kara ini mairgimairgar ywokiyin.
5 Kara kimiirin ti hiniina boinkikin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae. Yim ti yaiyim tapar bi kwitkim. Yim ti yaiyim yim biigibii krima naingwo tibmii kiina mi ha wakaeyim yim sima.
6 Mi krima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwokwonanaei mi krima siir yai imiir warar timi wakaeyokna ap. Biiya siya krimiirin ti hiniina boinkin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae.
7 Iikam whiekakim bidi yinoopkiyim hinda tinda iikam imiir priyiksasaeyam. Sima ti hiniina miisisae boinamkim, Jisis siya iikam krimiir piunan nwonanikin mi siya nua tiriirin ha niuunaiinikin. Mi ti hiriinan siyiuin ti iikam imiir sima niksisaeiyin mi yim sima ini Krais siir sau omomnan ywowim.
8 Kima, kimasiyar mintiraona mi kima wari dimin kibi kibiyim kimiir kwoinau nwokaiyim Adi Komii siya haigiyiumauuwim simiir simiira tirnanae, mhoiiya kira wi dimin taemin kasa hai rani, kimiirin wi siya hauuwi.
9 Mi yipiki yai nhirim Krais siir yaiyim simaka ninkin haiginkii, Adi Komii siya wi saika nwo rani. Niingaka. Mi yipiki Krais siir yai imiir wakaeyokna api, Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowaniiyin wi saikar nwowi.
10 Mi inkam nwirki niti mi siya Krais siir yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kira wi simiir kipi nikiuna apninopkai kiriir omakanau hiriir namamin mi wi simiir kipi mi boinwin hiniin, ha wit. Mi kira simiirin

hinɨina kɨpi mɨ boɨn, Adi Komii siya ɨni kɨmakar nwowɨn mɨ kɨmiirɨn wɨ siya nwowaigɨnɨuwi ɨrɨpa nongwomamaɨr aeyam.
11 Mɨ yɨpɨkɨ tɨ inkam biyɨe hɨriinanɨn siir boɨni hɨnɨin siya wɨ saɨka nongwomamaɨr aei mɨ yɨo tari siir nomiiyaugɨn mɨ dimɨn biyɨeyɨm yɨpɨkɨ bɨiya tɨ inkam ɨeya tɨrɨm yɨm ɨriipɨ siir waraɨrgɨm.

Nɨkopkaigiyan yai aeya

12 Dimɨn kasakasa rani, kara naɨngwowɨm kɨmiir boɨnmɨmauuam mɨ kara sɨmiirɨn pɨ yokwoni ara wɨnki rani. Kara kɨmiir kɨgnakiyam tɨri mɨ ta hɨriinan saiirsika krɨma wɨ ɨrɨpa nwokɨ boɨnaiyɨm tɨ dimɨn taemɨn ɨmiirɨn mɨ krɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga nikɨ inan oswowɨm.
13 Mɨ kɨriir yokman yaowae budɨeya saiir yɨnisɨsɨmɨm, sɨma nokboɨnmamaɨrgikɨm. Ɨriig.

3 JON

Mɨ mhoɨigɨmhoɨiyan yokwowa Jon siya wɨnkiya, ya siir nomiiyauwɨn yɨpɨkɨn siya naɨngwokwonanaeiyɨn Gaias nɨkɨuwiyɨn ya siiram wɨnkika. Jon siya mɨn boɨnkikɨn siyɨu mɨiyɨkɨn Gaia siya nwowiyɨn mɨ siya nɨnkɨnwamwarkɨi boɨniyɨn siyɨu bibiyɨeyɨm inkam bɨiyanɨn mɨn dapiyɨn Daiotrefis siya tɨrɨm sɨmiir. Ɨriig.

1 Kara Jonkɨn, Adi Komii siir pɨugana saiir bɨiyan inkamkɨn ta yokwowa kara Gaias kɨriiram wɨnkikɨn, yɨpɨkɨn kara naɨngwokwonanaeiyɨn. Dimusi rani, ni kɨra ɨni Adi Komii krɨmiir Wanɨn siirgɨsiir siyɨu ɨiirar nwowɨn.

2 Tɨ kariir nomiiyauɨn kara naɨngwokwonanaeiyɨn, kara ha naɨngwowi kɨra makɨ kɨpi nii mɨ yɨo ɨni mɨ owɨn kɨra hɨriinan wadɨeyar mɨ owɨm kɨriir kwoɨnɨn rɨrmiiya siya nwowiyɨn Adi Komii siiram wakaeyokna apam siir hɨriinan dwo.

3 Kara ɨna nɨnokninkɨnɨn. Dimusi rani, nomiiyau nhɨrɨm ha nɨtɨm kariirɨn sɨma ɨnɨ boɨni hɨniɨn kɨra Krais siir yai ɨmiirɨn ha sɨbgu wakaeyokna apikɨm. Ɨnokɨinokɨn ni kɨra Adi Komii siir siyɨugɨsiyɨu ɨiirar napikɨn. Mɨ ta yaiya kariirɨn maɨrgɨmaɨrga saeya nwowaigɨnɨugɨn.

4 Mɨ an kara hɨniɨna wakaekɨn, kariir nomiiyauɨm tariinanɨn sɨma ɨni Adi Komii siirgɨsiir siyɨu ɨiirar nwowɨn mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨn kariir kwoɨnɨn siya hɨugrɨmkrɨpkɨn maɨrgɨmaɨrga komii nwowamɨn. Dimɨn whɨrkɨ kariirɨn hɨriinan bɨ tɨrkɨn maɨrgɨmaɨrga kara nwowamɨn. Niingaka. Ɨriig.

Sɨma Gaias siir boɨnkɨm mɨiyɨm siya mɨriiyɨm wadɨe wadɨekɨnaɨrgɨm

5 Wɨm kɨma tɨ nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaei ɨma wɨm kɨma Adi Komii siir dimɨn kɨbi kɨbi ɨmiir tɨrkɨm mɨ Adi Komii siir iikamɨm hɨnda tɨnda nwowɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwiyɨm sɨmiirɨn ɨni kɨmar kɨgrɨraowɨm. Kɨma sɨmiir whwonkam ɨmiir bɨ kɨg nɨnokninkɨnkɨm mɨ kɨma sɨmiirɨn ɨna mɨ whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwɨm.

6 Mɨ iikam nhɨrɨm ha nɨtɨm krɨmiiram mɨ iikamɨm Adi Komii siir pɨugana saiirɨm krɨmiirɨn sɨma ɨnɨ boɨnmauuni hɨniɨn sɨmiirɨn kɨma whɨnkɨnsiis haigɨnɨugɨm. An kara hɨniɨna naɨngwowi kɨma sɨmiirɨn hɨriiyar whɨnkɨnsiis haigɨnɨukrɨpkai mɨ sɨmiirɨn dimɨn taemɨn ha timɨ hauu mɨ ta hɨriinan saiirsika sɨma wɨ hɨnda tɨnda asi nami Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwamam. Mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨm yɨpɨkɨ kɨma tɨrɨm sɨmiir Adi Komii siya kɨmiir mɨi aiiramɨn ɨni maɨrgɨmaɨrga ywokiyɨn.

7 Mɨ sɨma sɨmiir om ɨmiir haiburgigɨm mɨ ha namɨm Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwam mɨ sɨma dimɨn taemɨn bɨ prɨihaigɨm iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai ɨmiiram naɨngwo tɨbmii kɨɨn karamae nwowiyɨm sɨmiir hɨrankɨn. Niingaka.

8 Mɨ sɨmiirɨn krɨmar whɨnkɨnsiis haigɨnɨu mɨ krɨma kɨgrɨrao mɨ ta hɨriinan saiirsika sɨma krɨma dimɨn taemɨnɨm wɨ yarɨpar tɨri mɨ Adi Komii siir yai ɨma. Ɨriig.

Daiotrefis Demitrias sowa

9 Mɨ kara yokwo bɨdi wɨnkiyɨn tɨ iikamɨm ta maeyaua saiir hɨranɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmii kɨɨniyɨm sɨmiiram. Mɨ yɨo Daiotrefisɨn, tɨ inkamɨn yɨpɨkɨ sɨmiir bɨiyan inkam nwowam naɨngwowɨn siya kariir bɨ nɨkɨunakɨn siir kɨgrɨraowamɨn.

10 Mɨ ta hɨriinan saiirsika, ɨiya kara nɨti mɨ tɨ dimɨn taemɨnɨm siya tɨrɨm kara wɨ kɨriir nɨnɨ boɨnmɨmauuni, siya kinaopɨtkaigaiyɨu boɨnamɨm

krɨmiir mɨ sɨma sɨma rani, siya nomiiyauɨm yɨpɨkɨm Adi Komii siir yai ɨmiir boɨnmɨmauuwamɨm sɨmiir boɨnkɨm hɨnɨin ha wɨt mɨ sɨmiiram bɨ mɨ kiwawɨnkɨm sɨmiir omaka hɨriir namam. Nɨingaka. Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ sɨmiir nɨkɨuna apnɨnopkaiyam tɨrɨm sɨmiir omaka hɨriir, sɨmiirɨn kɨmɨdiniya siya mɨ ɨkɨdu. Mɨ siya sɨmiirɨn hindara bɨ nɨkɨdugɨn, siya sɨmiirɨn hindara nɨkrɨp ɨuguskikɨn Adi Komii siir iikamɨm sɨmaka hainanamɨn.

11 Tɨ kariir nomiiyauɨm kara naɨngwokwonanaeiyɨm, kɨma dimɨn biyɨe kɨpi tɨr mɨ tɨ dimɨn taemɨn hɨriinanɨm sɨmiir kɨpi wakaeyokna ap. Kɨma tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ mɨi mɨiyɨk ɨmiirara mɨriiyɨm sɨmiir hɨriinan tɨr, yɨm sɨma Adi Komii siir iikamkɨm. Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ ɨinokɨinokɨn dimɨn biyɨe biyɨeyɨm sɨm tɨrnanaeiyɨm, yɨm sɨma Adi Komii siir iikam tani. Nɨingaka.

12 Iikam whɨekakɨm yɨm hɨnɨina boɨnkɨm Demitriasɨn yɨo wadɨekɨn. Siir siyɨuɨn wadɨekɨn mɨ siya ɨinokɨinokɨn siyarɨn hɨnɨina nɨisiimauuwikɨn siya wadɨekɨn. Mɨ nɨm krɨma ɨriipɨ hɨriinan hɨriiyar mɨ boɨnikɨm siirɨn, siya inkam wadɨekɨn. Mɨ kɨma bɨdiyar yɨnokɨnkɨnɨm hɨnɨin krɨmiir yaiyɨm yɨm yai kaimwo ɨmaɨrgɨm.

Nɨkopkaigiyan yai aeya

13 Yaiyɨm kara wɨnam tɨrɨm kɨmiiram kasa rani mɨ kara sɨmiirɨn kɨmiiram wɨnkiyɨm pɨ boriisopi yokwoni.

14 Mɨ tariinanɨn kara wɨ kɨmɨmɨn tani wɨ kapi nɨtsauwi kɨmiiramɨn, kɨmiir kɨgnakiyamɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm wɨ krɨmar nwokɨ ɨdwo boɨnaiyɨm.

15 Kara ha naɨngwowi kɨma ɨrɨpa hɨriiyar dongwomamaɨr aekrɨpkai. Nomiiyauɨm tɨranɨm sɨma kɨmiir nokboɨnmamaɨrgikɨm sɨma kɨmiirɨn yapayapa nwɨnɨra nokboɨnmamaɨr dɨgikɨm. Mɨ sɨmiir inɨg ɨmiirar boɨnki, tɨ krɨmiir nomiiyauwɨm yɨpɨkɨ waraur nwowɨm. Ɨriig.

JUT

Jutin yio Jems Jisis sowiir nomousimkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim simiiram. Mi ta yokwowa siya simiirin min boinkikin sima kamim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir boinmimauu karamae nwowiyim yaeya yai boiniyim simiirsi mintirao. Siya simiirin min boinkin ti paekwosimin siya dimin biyie dimugi tirkin, mi iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim ti om whiso sowiir hiranim Sodom mi Gomora, mi Ken siyar yipikin siir nomousim iiirar swoki isomaoin, mi yipiki tiriiginim dimin biyieni siyiuin si napim yim wi iriipi hiriinan warar mi inkin tirkii ti kamim hindara priiyiksasaeiyim simaka. Ɨriig.

1 Kara Jutgin yipiki Jisis Krais siir mii sibmiriiyan inkamin, kara Biiyan Inkam Komiiyin Jisis, siir mhoiigimhoiiyan nomousim ieya, kara ta yokwowa iikamim yipiki biiya Adi Komii krimiir Wanin siya nimbinim siir wakaeyokna apim kimiiram winkika. Mi Adi Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin iikamim yipiki Jisis Krais siya kigriraowim kimiirim.

2 Kara ha naingwowi Adi Komii siya wi naingwobumbu mi nongwomamair ae mi naingwonanae, wi kimiir nwoki hauumimirim. Ɨriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir haimriyiuwi, yim wi siyiu biyie tiri

3 Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara yokwo kimiiram win hauugiyam naingwokin ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirim krimiir nanmaiwarkainaim. Mi dimusi rani, ti niksisae profet kamim kara kimiirin yai kirie pi dimin whirni boinki. Mi kima sibgu dokworinukripkai, yai kibiyim simiir wakaeyokna apamin, biiya Adi Komii siya hauuwim whiekak krimiirar yipikim siir wakaeyokna apiyim mi ti yaiyim krimiirin iiyim kwirkikwiruwa hauugikin.

4 Kara ta yokwowa whisarii bi win hauugikin, iikam nhirim sima nimpriokim dimin taeminim sima naingwo tibmiiyim simiir kwoinau hir nwokaiyim mi sima kimaka ninkin itkim omakam kima hainaniyim Biiyan Inkam Komii siir. Biiya Adi Komii siir yaiyim inkamkim winim Yokwo Komiinau, sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini. Ti iikamim sima digiumii Adi Komii siir bidi haimriiyiugigim mi ti siir yai kibiyim ini sima kisina haigina simiir whindiriraerim siyiu biyie tirim. Sima digiumii Jisis Krais siir haimriiyiugigim mi siya siyairgin, yipiki krimiir kigirkakin inkamin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais.

5 Mi kima bidi yinokninkinim Adi Komii siir yai kibi kibiyim biiya iki nhirim sima boinmauuwim kimiir. Mi kara kimiir whin diriraerim naingwowi kima ti yai imiir naingwo warkainam. Biiya, Isrelmi iikamim Biiyan Inkam Komii siya kihainanikin Isibmi nu hirankin mi siya simiirin hiranki yikiunani mi mhoiiya siya ti iikamim simiir nhir imiir yisomsomaokao yipiki siirim naingwo tibmii karamae nwowim.

6 Mi paekwosim simiir nhirim dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir biri sibgu wakaeyokna apkim. Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim sima tirim simiirin wi omim ninomor kou hiranim wi simiir hir haiburgigi, maeyauwa sima nwowiyim simiir. Mi Adi Komii siya simiir niibwomambwo komiiya saiir yauni haigigig mi ini hirar yonkwowim. Mi wieyin sopni bidi yinimnirkaiyim, kamim mii biyie miriiyim simiir hiriinan mi sima wi iiya Adi Komii siya hidana iikam imiir wi saiirim nwokwokini.

7 Mi iriipi hiriinan ti om komii komiiyo Sodom mi Gomora mi om nhirim sowiir kingiin hir nwowim simiir daingwoki. Mi sima ini wara iikam biyieyim kimakar nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima hii iki kam nhirim sima sima nanaei, wig aka nanae rani. Mi hiriinan saiirsika ti dimin biyieyim sima bidi kwiriidwokaiyim simiir kwoinim. Mi Adi Komii siya simiirin pae biyieni nonkwobumbuninkinkim ya ta paeya ina pae niuyokiyokiiya saiir hiriinan ywowa. Ti hiriinan diminim yim aknainan krimiir niisiimauuwi, diminim iikam biyieyim simiir nimbiyami mhoiiya.

8 Ti iikam biyieyim yipiki kima nwowim dimin biyieyim sima tiriyim ini Sodoman iikam biyieyim simiir hiriinana ywowim. Dimusi rani, ti kamim dimin sima naingwowim, sima dimin biyie imiir tirkim, sima Adi Komii siya kigriraowim pi boriisopkim mi sima siyiu biyie Adi Komii siir oman paekwosimim simiir tirkim.

9 Bidi bidiniyarin biigibiiyan paekwosimin Maikel, nikiuwiyin, siya mi Setan sowar ninkinwamwarkii boinko, yipiki Moses siir piuis biyie aiir hainakii. Maikel siya bidi yinokninkinin ti siyiu hiriinan nokwao yai boiniyin yio miiyik rani, mi siya siirin io yai bi mi boinkin siya iki yai bibiyieyim sim boinin. Niingaka. Siya hiriinanara boin Adi Komii siya kiriirin wi ti yai bibiyie imiirsi boinwokiyopnatkaigi.

10 Mi ti iikam yipiki kimaka nwowim yim sima yai biyie ti diminim sima ninokninkin karamae nwowim simiira nikbumbuwikim mi ti diminim sima priidiraerar whaowaeiyim yim ini niimauan wraisuim sima priidiraerar whaowaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Yim sima simiir kwoinkar naingwowim simiirar napikim yim sima wi simiir tioidwomai.

11 Kaimwowairga, simiirin wa tioidwomai haiginiuwi mi sima dimin biyieyin biiya Kenki tirin simiir hiriinan wakaeyokna apikim. Mi sima Adi Komii siirimar naingwokwo nanaeikin mi iikam nhirim simiiram warar. Mi sima simiir kwoinim bidi yinkpit haiigiyin dimin biyie biiya inkam Balamki siya tirim simiir wakaeyokna apikim, siya Isrelan iikamim simiir niksisaeikim. Dimusi rani, siya umir haiyim naingwokin. Mi simiirin siya wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, Koraki si nantamyiriyira Adi Komii saika saiir hiriinan tirkin, iiya siya Moses siir maeyau aiir nokwokairinaim naingwowin. Mi siya wi kigriraowan inkam siya nwoki owim. Mi Adi Komii siya siir bi kigninkinkikin mi siya ini siirar kwisomaokiyin.

12 Mi ti niksisaei iikamim ini siiya komi komiiyim whii komii solwara aowa hir nokwokwomaiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iiya iki siyaii komii komiiyim sima nitiyim mi ti siiya imiir naeyikiuiuiyim mi siyaii pa niyikimkirki mi ti iikam hiriinanim kinaka naeyim iiya Jisis Krais siya naowa sima saiir swoki aingwowarkaigikim mi sima nidid rani, kima igao yai simiir boinsi. Sima, sima simar kigriraowikim. Sima niwiipai niwiipaiyim inkam nwirni whin diriraerar karamae nwowiyim simiir wakaeyokna apikim mi sima ini wauwim opudki hughainamiyim mi nao kin karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini paeyin nae bud karamae nwowiyin iiya iikamim sima hiniin ninokninkiniyim ti paeyim simiir ii aeya nae budana. Sima ini paeyim ninanbimbirnaim mi ha naonamim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi iikam nhirim sima nikrimtiowi simiirin harara. Dimusi rani, sima nae bi budgim.

13 Ti niksisaei iikamim ini ieyin owieki nakiiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti dimin biyieyim ti iikam ima tirim ini ieyan whopiiyim ida nwowim iikamim sima kigam ini simiir hiriinan ywowim. Iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai kibiyim simiir haimriiyiugigim yim ini nauunim maeyau biiya sima

nidwowim ninomor kou hir simiir haiburgigim mi ha ninoopamim maeyau maeyaua ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya bidi yimbinin maeyauwa niibwomambwonan nwowiya ti iikam hiriinanim simiirim sima nwoyokiyokiikaeyamim.

14 Bidi bidiniyarin inkam nwirin Inok nikiuwiyin, Adamni yiinieyin, yaiyim siya winboinkiyim Yokwo Komiinau kima wakae, Biiyan Inkam Komiiyin wi siir paekwosimim dimin whirki kimbu karamaeyim simaka niti

15 iikam imiir hidim mi iikam biyieyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi idowiiya nwokii mi dimin biyie sima tirim wi idowiiya mi inkin okii mi iriipi hiriinan yai bibiyieyim biiya sima nigbumbu boinim Adi Komii siir yim wi idowiiya wara mi inkin okii.

16 Ti niksisaei iikamim sima boinainanaeiyim mi iikam nhir imiir boin hiuriyiuwi dimin taeminim nimbiyamim simiirsi. Sima diminim simiir kwoinki naingwowim simiirar wakaeyokna apikim. Sima simiir inig imiirar hainanaeikim mi pi hiniina mi boinainanaei, krima dimin whirki bi kimbugim mi sima yaiiop pi iikam nhirim simaka niniuwi mi hiriinan sai-irsika sima minim tirkim diminim sima naingwowim simiir hiranki haiyam. Ɨriig.

Kima sibgu dokworinu mi Adi Komii siir yai miiyik miiyikim simiirarar wakaeyokna ap

17 Kima rani, ti iikamim wim kima ti dimin taeminim nimbimbiiyamanim simiir daingwoki, ti aposel kamim yipiki Jisis Krais siya nokmwin okwoim siir yai kibi imiir boinmimauuwim simiirar naingwoyokiyokiigim, ti dimin taeminim sima boinim wa nimbiyami.

18 Mi sima kimiir boinmauuwi mhoiiya iiya ini kingiin nita Jisis siya swoki iti mi ta ii aiirin iikam nhirim wi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim wi simiir bointirop iei mi yaibu wi simiir mi iewaiyiuwi, mi wi simiir mingigini mi sima wi dimin biyieyim simiir kwoinki naingwowim wi simiir wakaeyokna api.

19 Mi ti hiriinan iikamim sima niinikibiri yipiki iikamim Adi Komii siir isidanim simiirin, sima dimin taemin nuan iikamim simiir kwoinki naingwowiyim simiir wakaeyokna apikim, Adi Komii siir naeyiuin yio simiir hir nwokai rani.

20 Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeiyim, kima irni nwirni ti whinkinsiis haiginiu Adi Komii siir Yai Win Kibiya yipiki kima wakaeyokna apiya kimiir whinkinsiis haiginiuwam kimiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim. Kima Adi Komii siirim kwisboin diminim mi Adi Komii siir naeyiuin siir kigninkinwin siya kimiir nwoki whindiriraerar haiginiuwim ti dimin imiirin.

21 Kima Adi Komii siir sibgu wakaeyokna apikim mi ta hiriinan saiir-sika, siya kimiirin wi hiriiyar nwoki iisiimauu kripkaiyim siya kimiirim naingwokwonanaeikin. Kima iiya mhoiiya Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya swoki iti mi dimin miiyik kimiir tirni ta kimiir mii aiirsi mi kima omwai saika waiyayokiyokiiyana saiirim dwokwokin.

22 Kima iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiirim naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiuwim mi yim iki iikam nhirim simiir kwoin imiir kiyai dimin biyieyim simiir wakaeyokna apim mi sima wi ninokninkin tani piki hiniin siyiu ikin sima napanin.

23 Wim kima iikam kasakasa whindiriraerar tani mi simiir kwoin imiir kiyai dimin biyie simiir haiburgigim inkamin diminin paeya nakainamiyin mi ha nanka hainaowidiyin siir hiriinan. Kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiu simiir kwoin imiir

kiyaiyim dimin biyie imiir haiburgigim mi kima, kimasiyar timi mintaraona. Dimusi rani, ti simiir dimin biyieyim sima wakaeyokna apiyim wi kimiir kwoin imiir kiyaii mi kima wi simiirar mi inkin wakaeyokna api. Ɬriig.

Jut siya Adi Komii siir inig iiir hainankin.

24 Kara ha naingwowi iikam krima Adi Komii siir hainan prapraski yipiki kirie komiigakin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi kima wi dimin biyie simiir wakaeyokna ap rani mi siya kirie komiigakin mi siya wi digar nwowi kimiir kwoin budin miiyikimiiyikin siir nwowaiginiuim siir whwonkam ida iiya siya iikam imiir hidi, iiya, ii aeya digii mi kima wi mairgimairga komiigak nwowi.

25 Kara ha naingwowi krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iiirar hainan, ti inkam nwiruwan sikisiyairgin yipiki krimiir nanmaiwarkainan ti dimin kibiyim biiya krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi siya ini kirie hiriiyar nwokripkaiyin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim mi dimin taemin whiekakim simiir biigibiiyin ini siyar nwowin, biigibiiyar whiuinunan mi tariinanar yamwoniyin, siir inigin wi kou hiriiyar nwoyokiyokiigiyami mi siya ti hiriinan siyiu iiirar ti oyokiyokiiyam. Ɬriig.

REVELESEN

Ta yokwowa saiir winkiyin inkamin Jonkin, Jisisni mii kigna miriiyin inkamin siya. Ti Jon nwiruwan yipikin Jisisni yai win kibikibiyim sim niki winkiyin mi yokwo kwoimim siir inigi nwoki ikim sasa kinairgin ti Jonin. Mi iiya Jon siya waibiyie namwoiuin siya inkamin maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiiyin siir hiriinan nwokin iiya siya mhiuisimin Patmos nikiuwiyin whii komii saiir whii idopwoniya nidwomaiyin siir nwowa. Mi siirin kimidiniya Adi Komii siya tirki nhwonan whinkigmimikim mi siirin kimidiniyan Jisis siya yiisiimauu dimintaeminim mhoiiya nimbiniyanim simiirin. Mi Jisis siya dimintaeminim siya kigim simiir boinkikin siirin siya simiirin yokwoni winaowidim mi iikamim naingwo tibmiiyim piugan iriiyar kwiso sowiirim simiirim hauugiyim. Mi yokwo iriiyar kwiso siya winkiyim simiir mhoiiyan, mi ti dimin taeminim mhoiiya nimbiyamanim yim siir nhwokar kigmimikim. Mi iiya hik komii aeya nimbiyamana, Setan siirin wi Jisis siya nokwokopougigi. Mi om Jerusalem winin yio wi paniin paniina namisi imbiyami. Mi ta hiriinan saiirsika tiriiginim yipiki simiir inigim ta yokwowa iikamim yipiki omwaiwaiyayokiyokiiyanim simiir inigi nwowa saiirin wi wara nwo rani. Niingaka. Ɨriig.

1 Ta yokwowa kara dimin taeminim yipiki Jisis Krais siya niisiimauuim kariir simiir win boinkikin. Biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo imiirin Jisis Krais siir niisiimauugin. Mi simiirin siya wi hiriinan saiirsi nwoki isiimauuim siir miiyan kamim krimiirin, ti dimin taeminim nimbinisasauuwanim. Mi Jisis Krais siya yikropki Adi Komii siir paekwosimin Jon kariiram siir miiyan inkamin mi ti dimin taemin imiirin kariirin siya wi hiriinan saiirsi boinmimauuwi.

2 Mi Jon Kara ti dimin taeminim simiirin ha kigin mi ti yaiyim yipiki kariir wiingar wakaeyim, simiirin yim yokwoni kara bidi winkiyim. Mi ti yaiyim Kara winkiyim yim Adi Komii siir yaigim mi sima iriipa hiriinan Jisis Krais siir warargin.

3 Mi iikamim ti yai imiir mwaini mi Adi Komii siir iikam nhirim sima simiir wakaei mi sima whiekakarin wi mairgimairga nwowi. Mi iikamim ti yaiyim yipiki Adi Komii siya tirkiyanim mhoiiya nimbiyamanim simiir wakaei mi sima simiiram naingwo tibmii kiini mi simiirin wadie tiri mi sima wi mairgimairgar nwowi. Dimusi rani, iiya ti dimin taeminim sima nimbiyamana ya ini kingiin nwowa. Ɨriig.

Jon siya yokwoim Adi Komii siir iikamim om iriiyar whiso simiir hiranim simiiram winkika

4 Kara Jonkin, ta yokwowa kara winkiya saeya Juda iikam nhirim Adi Komii siirim ti om iriiyar whiso simiir hiranim nu haimii Esia hiranim wi kimiiram win hauugi. Kara ha naingwowi tiki Adi Komiiyin yipikin biiyar nwowin mi ti tariinan mi owin mi mhoiiya wi hiriiyar swoki oyokiyokiiyanin kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aekiyamim naeyiu miiyikin yipiki iinsii iriiyar whisa nwowin siya siir wh-wonkam ida nokwowi ipiiya yipiki Adi Komii siya nidwokaiya iikam krimiir kigirkakam, kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nong-womamair aekiyami.

5 Kara ha naingwowi, sima mi Jisis Krais siya kimiirin wi simar kinsiin haiginiuwi mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Krais siya Adi Komii siir yai imiirin bidiyar sibgu anaakninkii haiginiuwin. Siyairgin

inkamin yipikin biigi bii Adi Komii siya hidninsiin idwowin siya naonama saiir mhoiiya mi siya ini omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Siyairgin inkam komiigi komiiyin, yipiki wi iki inkam komii komiiyim yipiki wi ti nuan iikamim simiir kigirkaki, simiir kigirkakanin. Siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi dimin biyieyim krimiir kwoinau nwokaiyim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Dimusi rani, siya bidi iki aowin mi siir nhieya bidi mi aokiinaiinama.

6 Siya krimiirin hiriinan minam tirkin, krima siir piugana saiir inkam komii komii nwowim. Mi krima yapa yapa nwonira Adi Komii siiramin iikam nhirim simiiram kwisboin pris inkamim sima tiriya saiir hiriinan. Mi krima wi siir Adin siir dimin taeminim yipiki Adi Komiiyin wi simiir nwoki tirim. Kara ha naingwowi, Jisis Krais siya wi inig komiigi komii iiirar haii mi siya wi iikam imiir kigirkaki mi siya wi kirie komiigak hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami.

7 Kima wakae, Krais siya wi waua saiir nidwokainaiini. Mi iikam whiekakim mhoiiya sima wi siirar kigwini. Ihi, tiki Juda iikamim yipiki yaii ninii kamim simiir tirim siirin tidiyini sima ninkin irinu aokiyam mi sauni sima mi itam sima siirin wa mi kigwini. Mi iiya siya niti mi iikam whiekakim ti nuin siir tiranim yipiki siir karamae nwowim, sima siir kigwini mi simiir kwoinim wa naingwo ididwini mi sima wi nhaminhami nou rani. Ta yaiya yai kaimwoka.

8 Mi Adi Komiiyin inig komiigi komiigakin siya ha boinkin, dimin taeminim simiir biigi biiyin ini karar ywowin mi iiya sima nimbiyama an kara tapaiirin hiriiyar nwokin mi an kara tapaiirin wi hiriiyar mi owi iiya sima digii. Siya wi kirie hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi ta siya nwowa mhoiiya siya wi hiriinanar swoki owi.

Nhwonan Krais siir whinkig ieya.

9 Kara Jonkin, kara Adi Komii siir piuganim kimiir inkam nwirkin. Dimusi rani, krima ini Jisis Krais saikar yamasukikinim mi iikamim krimiirin dimin biyie asi tiri. Mi krimiirin Jisis siyar whinkinsiis haiginiugin krima hik ti dimin bibiyieyim simiirsi haiya. Mi iriipi hiriinan, krima tariinanin ini iripa siir piugana saiirarar nwowim. Mi an kara Adi Komii siir yaiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwin. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siir boinmimauugin mi sima kariirin ha nonkwowim mi sima kariirin kimidiniya nu haimii whirin whii idopwoniya nidwomaiyin Patmos dapiyin siir hir yatkiniugig.

10 Mi biri kimiminkikin, Biiyan Inkam Komii siir iiya Adi Komii siir naeyiuin ina yitin kariir kwoinau tiriir mi kara nhwo ha whinin mi karar wakae inkam nwirin kariir digiuwa boinkiyin, siya pranae pranae bi kauwok boinkikin mi siir yaiya kingiin kingiin bi nieyoknakika hapi kidgi maskika.

11 Mi kara siya boinkiya hiniin saiir wakaekiyin, kira dimin taeminim kira kigim yokwoni winpriginaowid. Mhoiiya kira simiir kigi mi kira simiirin wi iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim ti om iriiyar whiso simiir hiranim, Efesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Filadelfia mi Leodisis, wi simiiram hauugi.

12 Mi kara ina iyaeyimiyokaokiyin, yipiki ti kariir boinkiyin siir kigam. Mi ta kara niyaeyimiyok kaoa saiir mhoiiya, karar kigi, yiukid iriiyar iso golni nonkwokwowim hirar nwowi.

13 Mi ti gol yiukidim simiir bopwonau nokwokaiyin irin, yio ini inkamnan ywowin. Mi yiuis bribriya siya niiya ini siir iga hirar yauuni tioiua. Mi piuopa siya mi kikoga ya golni mi onkwokwoka mi ya ini siir ii aiirar kwakikogriowa.

14 Mi siir mwoin mi kan aka yo ini wau whisinana ywowo mi siir nhwowo
yo ini paenan yiuyakiyo. Mi siya dimin taeminim iikam kriimiir kwoinau
nwokaiyim wi hiriiyar priikig imoki.
15 Mi siir iga kwiso yo ini aeyinin yipiki inkamki nanagiiyin paenau mi
ha niuyakiiyim, hiriinan niuyakiko. Mi kara siir yai aiir wakaekiyin mi
siya pranae pranae bi boinkikin, ini opa mhiuanki naokiinaiiniiya ini saiir
hiriinan ywowa.
16 Mi siir iina iiniga nauun iriiyar iso simiir yonkwo. Mi karar mi
kigi nhirida yipiki mirmii mirmii iokakinar nwowa siir yai hirankar kini-
wokitkinaninii. Mi siir whwonkamin bieyin nabie bopwo whwowiyin siir
hiriinan niuyakikin.
17 Mi iiya kara siir kigiyin mi kara ini siir igmiiga kingiinar yakai igrarkinam
inkamin yipiki naonamiyin siir hiriinan. Mi siir iina iniiga kariir nonkwokiya
mi siya ina boinkiyin kariirin, kipi nidid. Kara ti inkamin yipiki dimin taemin
ima nimbiyam karamae niki owa ha nwowin siya mi kara wi wadie hiriiyar
swoki oyokiyokiyami.
18 Karairgin omwaiyar swoki waiyan. Biiya kariir kam ima
nisomaokiyin mi kara ha naonamkin mi kira kariir kaoki, kara wi
hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Kara kirie ina nonkwowin iikamim yipiki
naokaowim simiir tirkiyanin paeni omin siir namam mi Adi Komiini omin
siir hiriir mi ikropkiyam simiirin, wadie sima sibgu okiyamam.
19 Mi kira ti dimin taeminim kira kigim simiirin yokwoni winaowid dimin
taeminim ti tariinan tirim mi dimin taeminim mhoiiya nimbiniyan ikim.
20 Mi nauun iriiyar iso yipiki kira kigim kariir iina inignau nidwokaiyim mi
gol yiukid iriiyar is iko, yim hindara nikrigim. Nauunim yim ti om iriiyar
whiso simiir hiran inkam komii komii ima yipiki Adi Komii siir piuganim
simiir iikamim ti om iriiyar whis owiir nwowiyim simiir kigriraowiyim yim
sima. Mi gol yiukidim yim iikamim ti om iriiyar whiso simiirim yipiki Adi
Komii siir kigna apiyim yim sima. Iriig.

2

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Efesas hiranim simiir boinkin

1 Mi siya kimidiniya kariir boin, kira ti dimin taeminim simiirin yokwoni
winki inkam komii komiiyin yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana
saiir iikamim simiir kigirkakiyim om Efesas hiranim simiiram. Kira ti yaiyim
simiir winki, kara Biiyan Inkam Komiigin, inkamin yipiki nauun iriiyar
iso sim nonkwowin kariir iina inig aiir. Kara ini iikamim nu haimii Esia
warauranim ini kimakar napriririn mi wim kima ini ti yiukid iriiyar iso simiir
hiriinan ywowim.
2 Kara bidiyar yinokninkinin miiya bidiu bidiu aoanii kima nanaeya
mi kimiir kwoin komiiyin saiiram mi aingwowin. Mi an kara ina
ninokninkinin wim kima iikam bibiyieyim simiiram naingwo rani mi wim
kima tiriiginim yipiki iinokiinokin aposel inkamnan niksisaeyim simiirin
bidiyar mi kinankiuim mi dimin taeminim sima boinim mi sima tirim simiirin
bidiyar mi wakaeyim mi kima simiirin bidiyar mi hidim mi kima bidiyar mi
inokninkinim hiniin, sima aposel inkam tani yim niksisae inkamkim.
3 Mi iriipi hiriinan, kima kariiramin nhami nhami bi naingwo tibmii
kiingim mi kima kariir kinsiis haiginiuwamin bidiyar mi miriiyim mi kima
piugi bi piyaokim.
4 Mi kara kimaka mairgimairga nwo rani. Dimusi rani, ti dimin taemin
imiirsika. Biiya iiya kima biigi bii kariir yai aiir wakaeyokna apa, kima

kariiramin pranae pranae bi naingwokwonanaeikim mi tariinanin kima kariiramin kiimii naingwokwo rani.

5 Miiya yipiki biiya kima miriiya kariiram mi ha naingwokwonanaeiya kariiram, saiiram ti swoki aingwoki. Mi kima nikiigiya saiiram ti swoki aingwoki, kima siyiu biyie iiirin digiumii haimriiyiugig. Biiya kima kariiramin nhami nhami bi naingwokwokim mi tariinanin kima ini hindarar yikii iuguskiyim. Mi kima dimin taeminim biigi bii kimar niki apim simiirar ti swoki ap. Mi kima hiriinan tir karamae nwowi mi iiya kara niti, kimiir nonkwobumbuninkinam, kimiirin wi kimiir yiukidim simiir hiriinan kara kisisana haigini mi sima wi maeyaua sima nwowa wi saiir nwo rani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.

6 Mi dimin whirin kara naingwokwowiyin kima napam yio ti si, kima dimin bibiyieyim yipiki iikamkim sim napim Nikolaski si tirim simiiram kipi naingwo. An kara iriipi hiriinan ti digworaekwowim yipiki sima tirim simiiram mi aingwo rani.

7 Kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir, wigkam kima yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim mi iikamim yipiki hiriiyar niki hougwokripkaiyim ti dimin biyieyim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir mi mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wa kigninkinkii siir numir aiir namamin mi kima wi paenidin yipiki kimiir whinkinsiis haiginiuwanin wi siir naei iinokiinok hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Smena hiranim simiir boinkin

8 Kira ti yaiyim simiir winki inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim om Smena hiranim simiiram. Kira ti yai imiirin wi hiniina winboinki, tiki yaiyim yim kariirgim yipiki biiyar nwowin iiya digworaekwo ima niki imbiyam karamaeyar niki owa mi kara wi hiriiyar swoki oyokiyokiiyami. Kariirin inkamkar bidi iki isomaokiyin mi kara ha naonamin mi kara ina swoki insiin idwowin. Mi ini omwaiyar swoki waiyan.

9 Kara biiyar ninokninkinkin, wari dimin biyieyim ti tariinan kimiiram nitim simiirin mi kara ina ninokninkinin iikam kima paeprikabgim mi kima dimin taemin hirii hirii karamaeka. Dimusi rani, wim kima kariir wakaeyokna apkim. Mi wim kima Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiir nonkwokim. Kara ina ninokninkinin, yai bibiyieyim iikamim kimaka ninkikinim sima boinim simiirin. Sima ti hiniina boinkim, sima Adi Komii siir piugana saiirgisaiir Juda iikamkim. Mi kara pi ti hiniina boinkii, sima Juda iikam kiingikiin tani sima Adi Komii siir bi wakaeyokna apkim, yim Setani piugana saiir iikamkim.

10 Ti dimin taemin biyieyim ti iikam bibiyieyim sima tirim kimiir simiirsi kipi nidid. Wakae! Ti iikamim simiir kwoinim wi Setan siya kiyaii mi kimiir nhirim wi sima haii mi kimiirin wi maeyauwa mii biyie miriiya wi saiir hiugripkiikikaigii. Mi ta hiriinan siya kinankiuwi kimiirin, yio wi minam kinankiuwi, kima wi kariir namisi wakaeyokna api, iyie? Wi kariir wakaeyokna ap rani. Sima kimiirin iiyim wi iuura tirbumbuninkin haiginiuwi. Mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi isomaowamar minki windi, kariiramin wi hiriiyar daingwo tibmii kiin kripkai. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara tirkii, hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamam Adi Komii saika.

11 Mi kima ti Adi Komii siir piugana saiir iikamim, kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir simiiramin. Mi iikamim yipiki iinokiinokin dimin taeminim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiir nikwowaisii mi mhoiiya ti

dimin bibiyieyim paeniyim, yipiki wi iikam imiir niuwi, sima wi ti hiriinan iikam kibikibiyim wi kimiir wara nipimpar tani. Niingaka. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Pegamam hiranim simiir boinkin

12 Kira ti yaiyim simiirin yokwoni winki, inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim om Pegamam hiranim simiir kigriraowiyim simiiram. Kira ti yai imiir winkii mi wi hiniina boinki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, ti inkamin yipiki kamkiuin si nonkwowin, yipiki mirmii mirmii iokakinar nwodigo.

13 Kara ina ninokninkinin omin kima nwowiyin ti om komiiyin Setanki si nitin, siya kigirkakiyin mi kima wari om iiirar mi oki windi, wim kima kariir yai aiirin wa sibgu wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi taka iiya inkam biyieyin siya nipimpara kariir miiyan inkam kibi iiir Antipas yipiki kariir yai aiir boinmimauuwin iikamim simiir mi sima siirin ini wari omin kima nwowin ini siir waraur yisomaowin, yipiki Setanki si nitin, iikamim sim kigirkakam. Mi kima kariirin digiumii bi haimriiyiugim kima kariiramin hiriiyar wakaeyokna apkripkaigim.

14 Kima wadieyairgim mi an kara kimaka ti digworaekwo nhirim simiirsiyin mairgimairga nwo rani. Kimiir iikam nhirim yipiki kimaka waraur nwowim om Pegamam yim sima Belamni dimin teaminim sim napikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nwirin Belak nikiuwiyin siir yiisiimauu, siya Isrel simiir iikamim simiir kwoinim wi paniin paniina nikpitmaii mi sima wi dimin biyie tir karamae ha niki owim. Sima naeyim yipiki inkamki ninkin imiiyaeyim uridyiu bibiyieyim sim, simiir bidi yaeyim. Mi sima ha namim mi sima kimidiniya hii wig imakar priinanaeyam.

15 Mi kima ti hiriinan iikam bibiyieyim kimaka waraurar mi owim, ini hiriiyar mi kignink owim. Yim sima yai bibiyieyim yipiki Nikolasni iikamim sim nowomwarkaiyiuwim simiir napikim.

16 Mi kima wari dimin biyieyim kimiir waraur nwowim simiirin digiumii haimriiyiugig mi kimiir kwoinim ti kisina haigi mi simiirin kimiir warauranki ti nhiinikriropkisasauugi. Mi hiriinan tir karamae nwowi, kara niti, kara wi ti inkam hiriinanim yipiki ti yai bibiyie imiir napim wi yaii simakar ninii. Mi kara yaiya wi kariir yaigiyaigar kaokwo boinkii mi sima wa namkii. Mi simiirin wi sima nonkwoniinwomwiirninkin haiginiugigi yi ti kamkiu iiirsika, yipikin wi kariir yai tiranki niti.

17 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Siya ti hiniina boinkin, yipiki kima ti dimin biyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsiyin hiriiyar nokworinukripkaii mi kimiirin kara wi yaeya dimin miiyik hauuwi, diminin mananin yipiki ti kariir om tirar niki haigiprakaiyin. Kara kimiirin ti dimin hiniinim sim hauuwi mi ti siiya whisinanin yipikin yaeya inig sima winkiyin yio wi warar ninkin hauugi mi ti inigin sima winkiyin yio wadie ieyairgin. Tiki siiyan yio min niisiimauugin kara kimiiram naingwokwonanaei. Mi ti siir inigin wi inkam nwirki swoki inokninkin tani. Niingaka. Inkamin ti siiya iiir haiyin wi sasar ninokninkini siir inig iiirin. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Taiataira hir nowim simiir boinkin.

18 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Taiataira hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigirkakiyim simiiram winki. Kira yaiyim wi ti hiniin yaiyim sim winki, kariir nhwona nhiso paenan niuyakiko mi kariir iga kwiso kirieko mi wadieyairgo yo ini aiyinin yipiki whisinan nwowiyin mi ha niuyakiiyin yio ini siir hiriinan yiuyakiyin.

19 Kara dimin taeminim yipiki kima tirim simiirin ina ninokninkinim. Kara ina ninokninkinin kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeiyim. Kara ina ninokninkinin, kima kariir yai aiirar sibgu wakaeyokna apikim mi dimin miiyikar mi tirikim mi ha mi itmaihougwokripkaiigim dimin bibiyieyim kimiir tiriyim yipiki ti iikam bibiyieyim sima ninkikin tiriyim kimaka mi ti dimin taeminim ti tariinan kima tirim yim ini wadieki wadie ywowim. Yim ini dimin taeminim biigi bii kima wakaeyokna apim yim ini simiir haiburim.
20 Mi dimin taeminim kima tirim yim wadiekim. Mi kara mairgimairga nwo karamae kimaka dimusi now rani, ti dimin whiruwan siirsika. Taka wig biyieya yipiki wig biyieya min dapiya Jesebel saiir hiriinan nwowa, yipiki ha niksisae boina saeya profet wiga mi kima saiirin kimidiniya hiriiyar mi kigninkin okripkai kimaka waraurar saeya boin saeya profet wiga. Mi iikamim simiir kwoinim yaiyim saeya boinim simar mi kiyai. Saeya minam boinmimauuga iikamim yipiki saiir wakaeyim simiir kiyipsibgiyim mi sima pi dimin biyie nwoki tirim mi pi hii min nwoki priininaeyim mi naeyim yipiki kamkim sim ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini simiir bidi yeayim.
21 Kara ii nhirim saiiram bidiyar mi imbinim saeya ti dimin biyieyim simiirin digiumii haimriiyiugigim mi saeya hiriinan tiram bi naingwoka.
22 Mi hiriinanki niuwi, ta wig aiirin wi kara nipimpari mi iikamim yipiki saiir wakaeyokna apim, yim wi kara tirkii kara nonkwobumbuninkinam mi ma minki niiyam mi sima wi mairgimairgakak nwo rani.
23 Mi saiir yinisisimim yim wi kara nisomsom aokao digii. Mi wim kima iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yipiki kariir wakaeyokna apim, iki hinda tindanim wa ninokninkinkii ta saiirin, kara dimin taeminim iikam kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkinim. Kara dimin taeminim kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkinin mi kara wi dimin kibi iiirar namisi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri kimiirin.
24 Mi wim kima Taiataira warauran iikam nhirim, wim kima saiir yai bibiyie imiir bi wakaeyokna apkim. Kima saiir bi wakaeyokna apkim ti dimin taeminim yipiki iikamkim sim boiniyim hiniin Setani dimin komii komiigim. Mi kara kimiiramin, wi yaeya mii gwir boin tani, kima kariiram miriiyim. Ti miiyim kara kimiir boinim, sima simairgim yim simiirin kima wi digar nwowi kima tiri.
25 Kima ti yai kibiyim ti tariinan kima napim simiirin hiriiyar sibgu apripkaii mi iiya kara swoki iti, kara wi idowiiyar nimbini.
26 Mi kima iikamim yipiki wi hiriiya nitmaihogwokripkaii, ti dimin bibiyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsi mi ti hiriinan iikamim kara kimiirin wi kirie hauu haiginiuwi. Mi kima wi ta hiriinan saiirsi kigirkaki, iki iikamim iki omom hinda tinda nwowim simiirin.
27 Mi dimin taeminim yipiki kara nimbinim kimiir, kima tiram, yim ti dimin taeminim kariir Adin siya nimbinim kariir yipiki kara tiriyokiyokiiyim, simairgim. Mi iikam kima wi iikam imiir kigirkaki mi sima wi yaeya om swoki kisina o rani, kimiir kigirkakamin. Simiirin wi kimar kigirkaki mi wi kimar nikwowaisii ti inkamin yipikin paekop nokwowin mi haua sae nikimkirkiyin mi misimira ha nwokiyin saiir hiriinan.
28 Mi ti dimin taeminim kara wi kimiir hauugi mi ti nauunin ninomor kouwanin yipikin piunok whwoyayakwokiyin siirin wi warar ninkin hauugii
29 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim, Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir. Ɨriig.

3

Jisis siir yaiyo Adi Komii siir iikamim om Sadis hir nwowim simiir boinkikin

1 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Sadis hiranim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yai hiniinim sim winki. Ti yaiyim yim kariir yaigim yipiki Adi Komii siir naeyiu kibi iriiyar nwiso simiir hiriinan kara nonkwowim. Mi nauun iriiyar iso yim ini karar mi kigriraowim yipiki wari inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim kara kimiirin ti yaiyim simiir boinmimauugin. Kara ina ninokninkinin iikam whiekakim sima kiriirin ini hiriiyar naingwowim, kima mii wadie aiirar mirii mi kariiramin ina naingwo tibmii kiinim. Mi yi ini niinga ywowim wim kima inkamin naonamiyin si hiniin nwonamkim kima kariir dimin whir bi swoki tirmintirminkim.

2 Kima piu nhinmii kinki mi ti dimin taemin imiiram ti sibgu aingwo omoki, ti Adi Komii siir dimin taeminim yipiki wari kimar niki apkripkaiyim, kima simiirin kima kimar ti sibgu kiiriimdiyiu haigina mi simiir sibgu ap. Mi ti dimin taeminim wari kimiir kwoinau nwokaiyim yipiki kima napiyim yim ini inkamin yipiki naonamiyin ini siir hiriinan ywowim. Siya wi dig nwo rani. Kara ti dimin taeminim kimiirin dimusi boin tani, kara dimin whirmin whirminsim bi swoki kigminkigminkin wari dimin taeminim kima tirim simiirin mi kariir Adi Komiiyin siya wi ha boin tani, sima wadiekinairgim. Niingaka.

3 Ti swoki aingwoyokiyokiigi biiya iiya biigi bii kima wakaeya kariir yai kibiyim kima simiir sibgu apamar mi aingwokim. Mi tariinanin kimiir digiuim ti dimin taemin bibiyieyim simiirin digiumii haimriyiugigim mi tariinanin kima ini yai kibikibiyim yipiki biiya kima niki apim ini simiir swoki wakaeyokna apim mi hiriiran tir karamaekiswo, kara wi hiiyan inkamnan niti, kara wi kimiir boinmauu rani, iiya kara nitana. Mi kara niti, kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.

4 Mi kimiir iikam nhirim om Sadis hiranim, wim kima dimin biyie wari bi tirkim wim kima iikam wadiekim, wim kima ini yiuisa haingitiropkaiya yipiki iikamkim sim kaiiya ini saiir hiriinan ywowa. Mhoiiya kima kanaka nwowi, nim krima wi dimin taeminim whisinanim wi simiir nii mi krima wi iripar napririri. Wim kima wi ti hiriinan tiri. Dimusi rani, wim kima dimin whirki bi kimbuwi iikamkim mi kima Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apikim.

5 Mi wim kima iikamim ti dimin taemin biyieyim kimiir kiyaiiyim simiirsi hiriiyar nokworinukripkaii mi Adi Komii siya kimiiramin wa kiwakii, ti yiuis whisinanim simiir niiyamin mi kimiir inigim yokwowa Adi Komii siir om hir nwowa saiir nwowim yipiki ha boina inkamin naingwo tibmii kiinin saiir hiranki wi niinaki rani. Mhoiiya kara wi ti inig imiir haii mi simiirin kara wi kariir Adi Komii siir boinmauuwi kariir Adin mi wi siir paekwosim ima boini, tiki iikamim kariir yai imiir wakaeyokna apkim mi sima kariir iikamkim.

6 Kima ti iikamim kima wakae mi kima sibgu daingwo omok, yaiyim yipiki Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Ɨriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Filadelfia hir nwowim simiir boinkika

7 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Filadelfia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, inkamin yipiki dimin whirki kimbu karamae nwowin mi kaimwo kiingikiinin. Kara ti siya inkamin yipiki kirie komiigakin yipiki bidi bidiniya Devidgi si haiya. Kara om

kibiyin Jerusalem nikiuwiyin siir anowin bidi haiwaokiyin mi ti anowin kara haiwaokiyin siirin inkamki haiginikouwim wi digmindigmin swoki o rani. Mi kara siir haiginikounami, siirin wi inkamki haiwao rani, ti yaiyim karakikarar boinkikim iikam kimiiramin.

8 Kara dimin taeminim kima tiriyim simiirin ina ninokninkinim. Kariir wakaeki ti iikamim simiir kwoinim ti kara kiyaiyim yim ini anowin kara haiwaokiyin iikam kimiiram hinda tinda namam Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwamam ini siir hiriinan ywowin. Mi iki iikam nhirim ti ano iiirin kimiirsi haiginikouwim wi dig nwo rani, kimiir nikiduwam ti dimin taemin imiir tirsi. Kara ina ninokninkinin kima kariir kirieya saiirin komii nonkwo rani mi kima kariir yaiyim simiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi ta kima wakaeyokna apa kariir wim kima saiirin bi nimpriowikim kima simiirin bidiyar boinmimauu digim.

9 Kima wakae, kima ti iikam hiriinanim yipiki omaka yaimindimin nidwokaiwakaeiya saiir nidwodwokai mwainiyim simiirin ina ninokninkinim. Yim sima ha boinkim, yim sima Isrelmi isidin siirgim mi Adi Komii siya simiir nimbingin sima siirgisiir iikam nwowim. Mi ya tariigina ya kaimwo rani, ti iikamim sima niksisaeikim simiir kwoinim Setan siya kiyaigim mi sima ini siir ywowim mi mhoiiya ti iikamim yim wi kara tirki. Sima nitim mi sima ogmwo wi kimiir whwonkam idar nini waisii hiunii mi sima wi haini ninokninkini, kara kimiiramar naingwokwonanaei mi kima kariirgi kariigim.

10 Mhoiiya ii biyieya saeya niti mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi iikamim yipiki ti nu iiir nwowim wi simiir asi kinanankiuwi mi ta hiriinan saiirsika, sima wi iki dimin bibiyieyim simiirin wi digiumii asi haimriyiugigi mi sima wi siir wakaeyokna api. Mi tiki iiyim kara wi kimiirar kigriraowi mi digworaekwo ikim. Mi kima wi wadieyar nwowi. Dimusi rani, wim kima yaiyim yipiki biiya kara boinkiyim simiiram naingwo tibmiigim.

11 Kara wa swoki itsauwi. Mi kima hiriiyar sibgu apkripkaii, ti digworaekwowim ti tariinan kima napim simiiramin mi iki iikam nhirim yim wi kimiir tir tani mi kimiir dimin miiyik miiyikim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim yim wi sima mi hai rani.

12 Mi iikamim yipiki dimin taeminim simiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi hiriiyar nokworinukripkaiyim, mhoiiya simiirin wi kara tirkii, yinpaenan nwowam yipiki wi Adi Komii siir omaka aiir nokworinuwi. Mi ti iikamim yim wi omaka kibi aiirar nwowi, yipiki Adi Komii siya nwowa mi sima wi saiir haiburgig rani. Mi mhoiiya kariir Adi Komii siir inigin mi Adi Komii siir om ikin sowiirin wi simiir piu hir wini. Mi krimiir Adi Komii siir omin yio om Jerusalem whir ikin, yipiki mhoiiya wi Adi Komii siir om hiranki niti nua tiriir. Kariir inig kibiyin wi simiir piu imiir warar ninkin wini mi yio tiriiginin yio wi hiniina niisiimauuwi, sima Adi Komii siirgim.

13 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti yaiyim Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Ɨriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Leodisia hiranim simiiram boinkika.

14 Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Leodisia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, yipiki yaimwokiyaimwo boini bwamkibwamin. Kara Adi Komii siir yaiyim simiir sibgu nanaaknинkiihaiginiugin. Mi ti dimin taeminim nuanim mi ninomor kouan ikim, yipiki Adi Komii siya naingwowim nimbimbiiniyim mi ha nwowim

yim karar nonkwokwokikim. Mi ti digworaekwo whiekakim yim karar kigriraowikim mi ti yaiyim kimiiramin karar boinkikin.

15 Kara miiyim kima miriiyim simiirin ina ninokninkinim. Wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariir bi nikwowaisiigim kimiir kwoinim kariiramin haimii haimiiya naingwokin. Mi kima iinokiinokin kariiramar ti aingwokwonanae, iyie? Mi kima iinokiinokin kariirin hindarar ti ikwowaisii iuguski.

16 Mi dimusi rani, wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariiramin hindara tantarao aingworaraowi ini ti inkamin yipikin nae whiekinam tiriyin ini siir hiriinan ywowin mi an kara iriipi hiriinan, ini ti siir hiriinan mi owin. Kara wi kimiiram mi aingwo rani mi kimiirin wi kara yaskiigii Kariir yai tirankin.

17 Kara kimiiram naingwo rani. Dimusi rani, ti siirsika. Kimiir kwoinim wim kima ti hiniina naingwowi, wim kima ha boinikim, iikam krima umir hoimgakakairgim. Dimusi rani, miiyim krimiir iingar nonkwo mirii nanaeiyim simiirsika. Nim krima wadiekiwadieyairgim. Mi kima ha bi ninokninkinkim kimiir kwoinim biyiekim. Mi kima wadie paniinsi ywosi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki sibgu aingwo omokiyim yim wi krimiirsi naingwoyimyoki. Kimiir kwoinim kariir dimin taemin miiyik miiyikim simiirin hoimgakwao haigi okai rani. Wim kima ini iikamim niingar priiyokaeyamiyim dimin taemin karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kimiir nhwonam yim nhwokwisaekim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi wim kima ini iikamim yiuis karamaeyim hinda niingar priiywokaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim kimiir kwoinim. Mi kima ta saiir bi kigninoknинkinkim mi kima ha bi mi inoknинkinkim wim ini ti hiriinan mi owim paeprikab.

18 Kara kimiirin igao yai boinkii, kima kimiir umir imiiram kipi naingwo mi kima kariiram wit, kimiirin wi kara hauugi kariir dimin taemin kibikibiyim yipiki umir imiir haiburim mi yipiki wi kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi kima ti dimin taemin imiir haii kima wi wadie hiriiyar nwowi. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii yipiki yiuis whisinanim wi simiir haii. Mi simiirin wi kimar nwoki iiyim kimiir kwoin imiir higriniuam mi yim tiriiginim wi kimiir kwoin imiir nwoki iisiimauuwim hiniin kima dimin whirki bi kimbugim. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii, yipiki marasinanim mi simiirin kimiir nhwona imiir kiyipriniuwi mi kima wi haniingi sibgu kigimoki ti kariir dimin taemin imiirin.

19 Mi wim kima iikamim yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kimiirin kara wi whwokwoka boin tani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Mi hiriinankiniuwi kima wi sibgu sibgu dwo. Mi dimin bibiyieyim simiirin digiumii haimriyiugigi mi kariiram sibgu wakaeyokna api mi kara kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

20 Kariir kaoki! Kara tisi kimiir kwoinim simiir ano imiirar nokwo dapikiuwim kimiir inig imiirar. Mi tiki iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyim mi sima ha niti mi anowin ha nama haiwaokii mi kara wi saikar ninkin apninokainami mi krima wi kwoin whiruwar nwowi, iikamim yipiki iripa nongwomamair aeiyim simiir hiriinan.

21 Mi iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyokna apim sima hiriiyar nok-worinukripkaii ti dimin taemin biyieyim simiirsi, kariir hiriinan biiya kara mi wakaeyokna apa kariir adin, Adi Komii siir yai aiir saiir hiriinan mi mhoiiya simiiramin wi kara kiwaki, kanaka nidwowam ipii imiir mi inig komiigak nwowim mi iikamim simiir kigriraowam kariir adin Adi Komii siya

mi kiwakiya kara tirim simiir hiriinan mi wi saikar mi idwowi, siir ipii aiir.
22 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok dimin taeminim Adi Komii siir
naeyiuin siya boinmimauuim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Iriig.

4

Mi iikamim Adi Komii siir omin siir hiranim sima siir inig iiir hainan prapraskikim

1 Ti dimin taeminim kara kigim simiir mhoiiyan kara kigiyin yaeya dimin
whirin, yio omin kou hiranin siir ano ieya kariir whwonkam ida haiwaokiyin.
Mi mhoiiya karar wakaeki yaiya kariiram kauwokii, saiir yainana kidgi
maskinan nwokika. Saeya hiniina boinkika, kira koua tiriir wit mi kiriirin
dimin taeminim nimbimbiiyamanim wi kara niisiisiimauuwi.
2 Mi dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi ti Adi Komii
krimiir Wanin siir naeyiuin kariir kwoinbud iiirin siya kiswoki mi kara ina
kigiyin ipii kibiya yipiki inkam komiiyin siya nidwokaiiya dimin taeminim
sim kigriraowiyim. Mi kara ta ipii aiir kigiyin mi kara kigi inkamin hirar
nidwokaii.
3 Mi kara siir whwonkam iiir kigiyin, siir whwonkamin ini siiya kibiyin
jaspa nikiuwiyin mi siiya pariidnanin konilian nikiuwi ikin sowiir hiriinan
niuyakikin. Mi karar mi kigi diminin namnamiinanin Biiyan Inkam Komii
siir ipii aiirar yinyakiyin. Mi ti diminin ini siiyan emeral nikiuwiyin prainan
siya nwokiiyim siir hiriinan nwokikin.
4 Mi karar mi kigi, ipii kamnwir kwiiyim inkam komii komiiyim
kigirkakiyim sim nidwodwokaiiyim ta Biiyan Inkam Komii siir ipii
aiirar haiginyokaii mi kam kamnwir nwiiyim yim ini ti ipii imiirar mi
idwodwokaiyim yiuisim sima niiyim whisinankim. Mi pagram simiir mwo
mi haiginim yim gol pagrakim yipiki simiir niisiimauuwim hiniin, sima inkam
komii komiigim.
5 Mi diminin sinananin kimidiniya ta biigi biiyan ipiiya saiir hirankar
yimbiyam mi ina yamkiya hinda tinda mi ta diya saeya tiokiya saeya pranae
pranae bi tiokika. Mi karar kigi sikwopae iriiyar kwiso siir ipii aiirar nwowi.
Mi yim ti sikwopae iriiyar kwiso, yim Adi Komii siir naeyiu iriiyar nwis ima.
6 Mi ta ipiiya saiir kingiin hirin diminin hir nwowin yio ini whii komiiya
solwara nikiuwa yio ini saiir hiriinan ywowin. Mi siya ini opnani haniin
hindarar kigirkakiyin. Mi mhoiiya karar mi kigi dimin whiiyim kwoin
minkakim ha niyae diriraerariyim Biiyan Inkam Komii siir ipii haimii haimii
whiiyim simiirar ninyokiiyim. Mi ti dimin whiiyim simiir whwonkamim mi
simiir digiuwim mi simiir mwoim nhwona nhwonakakinairgim.
7 Mi ti diminin kingiin nwowin siir whwonkamin yio ini pusi komiiyin
niimauanin laion dapiyin siir hiriinan ywowin mi dimin whisakan kwoin
minkakin ha niyae diriraerariyin yipikin siir priska miiya nwowin, siir wh-
wonkamin yio bulmakau komiiyin bul nikiuwiyin ini siir hiriinan ywowin.
Mi irin priska mirmii kwira nwowin siir whwonkamin yio ini inkamni
whwonkamnanar ywowin. Mi irin yipikin mhoiigi mhoii nwowin siir wh-
wonkamin ini wabni whwonkamnan ywowin, ipiyinin yipiki siir pidga kwiso
hindara masnaniyo.
8 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim sima irira
irira pidgam iriiyar kwokwirakim mi simiir piu kwirkaka nhwonaki bidi
yinkiniua. Mi simiir pidga aowa iriipi hiriinan.
Nii nabie sima bi tanikim mi yai mikrim bi nwowikim. Sima hiriiyar
boininaeikim, siya dimin whirki bi kimbugin mi siya kirie komiigakin.

Siya biiyar whiuwiniunan mi tariinanin tisi hiriiyar nwoyokiyokiiyin mi mhoiiya siya wi hiriiyar nwoyokiyokiiyami.
9 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim mwaiya sima waowa, sima sima Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iiir hainan-prapras waokim yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siya wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami mi mwaiya sima waowa, sima ti hiniina waokim, siya inig komiigakin mi sima siirin asi boin wadiekim.
10 Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima ta mwai aiir waowim mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim sima ogmwo kimidiniya Adi Komii siir whwonkam idar waisii hiu yipiki siir ipiiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin si nidwokaiya saiir nidwokaiyin siiram. Mi sima Adi Komii siir inig iiir mi hainan yipikin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin mi simiir gol pagram siir ipiiya saiir kingiin hirar ini bwaeyaigin, yi tiriiginin yio min niisiimauugin ta kirieya sima kigirkakiya ya siirga. Yim sima inkam paeprikab niingakim sima siiraramar naingwo tibmii iskiikim. Mi sima hirar niki waisii hiugripkaiyim mi sima mwaiya hiniina wao,
11 Kira krimiir Biiyan Inkam Komiigin mi kira krimiir Adi Komiigin. Kira wadiekiwadiekin mi krima whiekakim kiriir inig iiir asi hainan-praprasi mi krima minam naingwowi, kira krimiir kigirkakim. Kira krimiirin wi dimusi kigirkak rani, dimin taeminim nuanim mi dimin taeminim ninomor kouan ikim, yim kirar nonkwokwo swokim kinakinar naingwokin hiriinan nwowamin mi ta hiriinan saiirsika kira simiir asi nonkwokwokikin. Ɨriig.

5

Jon siya yokwowa biiya Adi Komii siyar winitinakiugiya ambini saiir kigin

1 Mi ti inkamin kara kigiyin Adi Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin, siir iina iniga yokwo bripriya hindara whrina kwira nonkwowi. Yaiyim saiir digiuwa whwonkama nwowim inkam nhirkim sim winkim. Mi saiirin inkam nhirkim sim bidi yitimamikiugiyim ambin iriiyar nhiso so. Mi saiirin wi inkam inig karamaeki swoki haiwao kig rani.
2 Mi kara kigiyim simiir mhoiiyan mi kara kimidiniya paekwosim komiigi komiiyin siir kigi. Siya kimidiniya komiiyar kauwok boinimnankii. Yipikin dig nwowanin ta yokwo bripriya hindara whrina saiir nitimamakiuwim ambinim simiir niinikibwaembwae haii?
3 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, sima ina yinoopkiyim Adi Komii krimiir Wanin siir omin hinda tinda nwowim simiir, nu idwo mi nu aowa mi sima inkam nwir bi swoki hansiryiskaigim ti ambinim simiir niinikibwaembwae itkiiyamin mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwaowim.
4 Mi kara pranae pranae bi nougin. Dimusi rani, sima inkam kibi nwir bi hansranyiskaigin ti ambin imiir niinikibwaembwaeyim mi ta yokwo aiir mi haiwao kigim dimu diminkim yipiki ta yokwo aiir nwokaiyim.
5 Mi kara ha nouin mi inkam komii nwirin ti kam nwir nwii simiir nwirin ha nitin mi kariirin kimidiniya siya ini boini tanki, kipi nou ti siir kaoki. Tiki inkam kibiyin ti tir nwowin yipikin iikam imiir kigirkakiyin siya inig komiigakin mi siya iriipi hiriinan kirie komiigakin mi siya Devidni piugana Juda simiir isidin siirin simiir yiiniekim. Dimin biyieyim simiirin siya bidi ik-wowaisiigiyim mi siya wi digar nwowi ti ambinim simiir niinikibwaembwae haii mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwao kigi. Ɨriig.
6 Mi ti siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan, kara kimidiniya sibsib irin siir kigi, yipikin hankakin biiya sima niki isomaokiyin siya Biiyan Inkam

Komiiyin siir ipiiya saiir kingiin hirar nokwowi. Mi dimin whiiyim yipiki kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim sima mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim sima siirar kaeyokaii. Mi karar mi kigi hon iriiyar whiso bulmakau komiiyim bul nikiuwiyim simiir honanim siir mwo hirar nwowi. Mi iriipi hiriinan kara nhwona iriiyar nhiso siir nwowim simiir warar mi kigi. Mi ti hon iriiyar whiso mi nhwona iriiyar nhis iko, yim Adi Komii siir naeyiu iriiyar nwiso siya nikropkiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiiram yim simiir kirie ima.

7 Mi ti sibsibin ti inkamin siir nikriyin ha namin mi siya ta yokwo bripriya hindara whrina kimidiniya Biiyan Inkam Komiiyin yipikin Biiyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siir iina iniga saiir hirankar ini haiyiu.

8 Mi siya ha namin yokwo aiir ini hainaki mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim, ha niyae diriraerariyim sima whiekakarim kimidiniya ti inkamin sibsibnanin siir kingiinar ini waisii hiuiu. Mi sima nwonira nwonira diminin mwai tiowaowiyin gitananin ha dapiyin hap irira irira bidi yonkwo digim. Mi twowa golni nonkwokwowa diminin whrinanin si nwokaiya yipiki piuii miiyik whakiyin saiirin iriipi hiriinan irira irira mi onkwo dig. Mi ti diminim ini mirkimirka yaki inkiniyim mi ti diminim simiir miiyim simiir whiekakarin yim min boinkikim yaiyim iikam ima kwisboinkiiyim Adi Komii siiram simiir nikrigim.

9 Mi mwai wina sima waowa ya bimbiuwi rani biiya saiirin inkamki bi waomiminka. Sima ti hiniina waokim,

kira ta yokwo aiir haii wi digar nwowi mi ti diminim ambinanim wa ninkinkibwaembwaeki kira ti siirin wi digar nwowi. Dimusi rani, biiya kiriirin inkam nisomaokiyin mi kira ha naenamin mi ta hiriinan saiirsika kiriir nhieya ha naokiinaiinama mi iikamim yipiki Adi Komii siirim simiirin ini kirar swoki anmaiwarkainam. Kira iikamim piugan piuganiyim simiirar nanmaiwarkaina digin mi iikamim yaiginpai yaiginpaini ikim mi iikamim maeyau maeyauwan ikim mi ti iikam iki nu nhirim sim nwo ikim.

10 Mi kira simiir ha hai digin mi sima ini piugan kwiruwa ywowim. Mi sima ini pris inkamnan ywowim iikamim Adi Komii siirim. Mi sima irira nwonira wi Adi Komii siir mii aiir mirii mi sima wi iikamim nu tir nwowim simiir kigriraowi.

11 Mi mhoiiya karar swoki kigi, Adi Komii siir paekwosim whiekakim yim Adi Komii siir ipiiya mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir nok-woyokaii. Mi Adi Komii siir paekwosimim yim kaimwowairgim kasa rani kara mwaiya sima waowa saiirar wakaekikin.

12 sima pranae pranae bi waokim sima ti hiniina waokim,

ti sibsibin yipikin inkamin nisomaokiyin siir nikriyin siya wi digar nwowi. Siya inigak nwowim wi digar nwowi iikamim simiir kigirkakim mi digworaekwo ikim. Siya wi dimin miiyik miiyikim simiir haii mi siya dimin taeminim simiirin wa ninomokninkin digi. Iikamim sima wi ha boini siya wi digar nwowi mi sima wi siir inig iiir hainanpraprasi. Mi sima siirin wi ha boini, siya inig komiigakin mi siya Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiirin wa haii.

13 Mi ti dimin taeminim kara wakaeyim ti ha boinim, kara dimin taeminim Adi Komii siir omanim kasaka bi wakaekim mi nuan ikim mi nu aowan ikim mi whii komii solwaran ikim mi kara ti hiriinan sima boinim simiirar wakae dig.

Adi Komiiyin yipikin siir ipii komii aiir nidwokaiyin mi yipikin inkamin sibsibnan nwo ikin, sowa nwisairarin kirie komiiya dimin taeminim sim kigirkakiya ini saiirar nonkwo digo mi krima omkakin pi hiniina boini, sowa wadiekinairgo mi krima pi sowiir inig owiir hainanprapraskii mi krima pi hiniina boini, sowa nwisairarin inig komiigakinairgo. Mi dimin kirie kibikibiyim hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyim yim ini sowar mi onkwowim.
14 Mi ti dimin taeminim simiir mhoiiyan ti hiniina boinki mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim yipiki hir nwowim sima boinki, tiki dimin taeminim yim kaimwowairgim. Mi ti simiir mhoiiya inkam komii komii kamnwir nwiiyim ogmwo ha waisii hiuim mi sima kimidiniya sowiir inig owiir hainanprapraski. Ɨriig.

6

Sibsibin yio inkamin yipiki naonamin dimin biyie biyieyim sim haiyoprimdiyiumiigiyin mi ambinim simiir mi niinikibwaembwae itkiiyanim yio siir nikrigin

1 Mi mhoiiya sima ha wao digiyim mi ha mi hainan digiyim sowiiram mi kara ti sibsibin inkamnanin siya ti dimin bibiyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyin mi yokwowa ambiin iriiyar nhiso sim nwowa saiir haiyin siir nikriga mi ti ambinim simiir nair iiir yiinikibwaeki. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiiyan mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir ir ieya boinkiyin yaiya siya komiiyar kauwok boinkikin hapi diyaki namisi tiokika, siya ti hiniina kauwok boinkikin, kira wit
2 Siya boinki, kira wit. Mi kara kigi hos whisinan irin pi niti mi inkamin siir idwo hir nidwowin siya irim hipigim ini warar ninkin haigin idwowin. Mi ti kamim hiranim sima hauugiyim diminin siir mwo iiir piuaiyam mi ti inkamin siya kirie komiigakin mi siya inkam nhirmisi bi nididkin mi siya yaii niniiyakiwaiwigin mi siya ha namin iki nhir imiirin yamdi kwiruwa siya ini hanururgig.
3 Mi siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin naonamin siir nikriyin ti ambin nhirin ta yokwo aiir nwowin siir niinakibwaekii mi karar wakaeki, ti dimin idiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya boinki, kira wit.
4 Siya boinki, kira wit Mi hos irin yipikin paridnanin yio ina yitin mi siir digiu idwowin inkamin nwira nidwowi. Mi siirin kirie bidiyar mi hauugiyin mi siya wi iikamim nuanim wi simiir nwoki tirim yaii sima niniiyam mi sima wi irni nwirni nwoki inan isomsom aokaowim. Mi sima siirin kamkiu komiiyin whira mi hauugi mi siya ha namin kimidiniya siirar ini tiriu.
5 Mi siya namkiya saiir mhoiiya mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin niki aonamin, ti ambin nhoumakan siir niinakibwae itkiiyin siir nikrigin. Mi karar swoki wakaeki ti dimin whiiyim mi ha niyae diriraerariyin simiir irin pi boinkii, kira wit. Mi siya boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan karar kigi hos yhiuwinanin. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siya skera kwira haiyidwowi.
6 Mi karar wakaeki yai kwira ti dimin whiiyim kwoin minkakin mi ha niyae diriraerariyin simiir bopwo hirankar nimbiyamkii. Saeya ti hiniina boinkika, iikamim sima ta wit twowa saiirin wi umir ii kwiruwani mirii haiiyin wi siir saini. Mi bali two ouumim yim iriipi hiriinan mii ii kwirua mirii haiiyin umirin wi siir saini. Mi welin mi wain op aka sowiir kipi tirbu. Mi siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan siya ina yamin.

7 Mi ta siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin ti inkamin yipiki niki aonamin siir nikriyin, siya ambin nhiuii akan ta yokwo aiir nitinakiuwin siir niinikibwaeki mi mhoiiya karar wakaeki ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya ha boinkii, kira wit.

8 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan hiniin, kira wit. Mi karar mi kigi hos irin wirnanin pi niti. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siir inigin, naokin. Mi inkam nwirin siir inigin yipikin ha dapiyin, hel yio ini hos irin siir mhoiiya nwowin yio siir nidwonanikin. Mi sima sowiirin wadie bidi ywokiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiirin sowa hidi mi sowa piuganim wi kwiiya nwowaiginiuwi hinda tindan ti nu whirkak iiirar. Mi mhoiiya ti iikamim ti piugan kwiiyim simiir piugan kwira yio wi sowa nisomsom aokao digi. Sowa simiirin wi hiniina nisosom aokaowi nhirim yim wi sima simar swoki inii aokaonaei mi nhirim yim wi maki nii aokaowi mi nhirim yim wi mhiigi naowaokaowi. Mi nhirim yim niimauan wraisu biyieyim wi sim pisomsom aokaowi. Mi ti simiir mhoiiyan sowa ina yamkiyo.

9 Mi tiriigino ha namkiyo mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanim ti ambin iriiyar akan siir niinikibwaekii. Mi karar mi kigi iikamim yipiki hiiya Adi Komii krimiir Wanin siir haigininkinimiiyaeiya, saiir aowa nwowi simiir kwoinbudim. Biiya ti iikamim sima Adi Komii siir yai aiir niki boinmimauugim iikamim simiir. Mi simiirin iikam bibiyieyim sima nisomsom aokaokikim sibsibnan mi sima ha naokaonamkim. Mi sima hiiya nae Adi Komii siir haigininkin imiiyaeya saiir aowa hir niki okim.

10 Sima hiniina kauwok boinkikim, biiyan Inkam komiiyin inig komigakin, kira dimin whirki bi kimbugin mi yaimwokiyaimwo boiniyim simiir bwamkibwamin siyairgin. Mi kira iikamim nuanim simiirin wi paka hiniin iiya sae hidi mi wi paki hiniin iiya sae nipimpari? Dimusi rani, biiya krimiirin sima nisomsom aokikim mi krima ha naonamkim.

11 Mi ta sima boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi siya simiirin yiuis whisinananim simiirin yapa yapar hauu dig mi sima simiir ha haiyim mi siya simiir boinki, kima ha tiki kwosisaeki ii nhirmi arar mi mhoiiya tiki iikam bibiyieyim sima kimiir nomiiyau imiir nisomsom aokao digi mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api ikim kimiir hiriinan kima mi wakaeyakna apa kariir mi sima ha mi isomsom aokiya kimiir saiir hiriinan. Mi mhoiiya ti iikamim kara nimbinim simiir nisomsom aokaowi mi simiirin wi kara hidi mi wi kara nipimpari.

12 Mi siya tiriiginim simiir ha boinmimauu digiyin mi ti sibsibin inkamnanin ina swoki kwiinikibwaekiyin ti ambin iriiyar nhir akan ta yokwo aiir nwowin. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiiya, niin komiiyin ina yitkiyin. Mi kara mi kigi bieyin yhiuwinan nimkpitkiyin yiuis yhiuwinanan mi bwana ya pariidnan mi oki nhienan.

13 Mi ninomor kouan nauun whiekakim yim ina yikigigiyim nua tiriir swapwonan, swapwoin swapwo piu hiranki nikiigiigiyim iiya opud komiigi hugiya mi ha nikiigiiiyim simiir hiriinan.

14 Mi ti nauunim nikiigiinaiiniyim nua tiriir simiir mhoiiyan karar kigi ninomora pi gropnanaiinami mi saeya ina whaowaekiya nibmir grophainamni haniin. Mi mhoiiyan mhiu minim mi mhiugribsisimim whii idopwoniya nidwodwomwaiyim yim ina mi kisranamim maeyauwa sima nwowa saiir hirankar.

15 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi, iikamim yipikim nuan iikamim simiir kigirkakiyim, yim sima gavmani inkam komii komiiyim inigakim sima mi kamim yaii niniiyim sim kigriraowi

ikim mi kamim digworaekwoki naokingugunakai ikim mi iikam whiekakim whisarii mii priimirii ikim mi iikam whiekakim rirmiiya nwowi ikim sima whiekakarin ina iwit aogwopraprakaigiyim. Nhirim siyanoim sim mi nhirim mhiuan siiya komii komiiyim sim bopwo yagwopraprakai.

16 Sima ha nagwopraprakaiyim mi sima hiniina yaingwoki, sima wi mhiuan siiyam simiiram boinkii hiniin, krimiir dikiirimdinugi mi hiriinanki niuwi mi krima wi Adi Komii siir whwonkam iiir kig rani, yipikin inkam komiini ipiiya sae nidwokaiyin, siya mi inkamin yipikin sibsibnan ikin yipikin io krimiir nwowin mi yipikin wi krimiir nisomsom aowi.

17 Mi ii komiiya io sowa nwowana saeya niti mi Adi Komii siya wi iikam krimiir hidi dimin bibiyieyim krima tirim simiirsi. Mi wi dig nhinga nwowi tiki inkam nwiso io nwowo sowiir io aiir naomainoki, ha? Inkam nwir karamaeka. Iriig.

7

Mi Adi komii siir paekwosimim 144,000 iikamim yipiki Isrelmiyim simiir mwo imiir hainmamakiu

1 Mhoiiyan karar kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim nwiiyim ti nuin siir haimii haimii whiiyim simiirar nokwo digi. Mi sima hiriiyar nokwowim mi opud aiirin nuanki hugnanisiyin mi whii komii solwaranki mi hugnanisiyin sima yikidu. Mi saeya bi huga mi paekwo min bi mi hugswoka mi paeisim wir bi hugwankin

2 Mi ti kara kigiyim diminim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin siya bieki nitiyin hindanki niti mi siya diminin Adi Komii siirin hiriiyar nwoyokiyokiiiyin iinokinok siya hainmakiuwiyin iikamim simiir ini warar nonkwowin. Mi siya komiiyar kauwok boinimnanki mi siya ti paekwosim nwiiyim simiir boinki, yipiki Adi Komii siya nimbinim nuin mi whii komii aka sima tirbugiyim.

3 Mi siya simiir boinki, kima nu ikin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi paeyim nu nwo ikim simiirin aisiima kipi niki tirbugi ha tiki o paekwosim krimiiram, paekwosim krima diminin Adi Komii siirin iikamim simiir mwo imiir haimakiuwiyin siir hainmakiuwi yipikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir mwo imiir, simiirin hiniina niisiimauuwam sima Adi Komii siirgim. Mi mhoiiya kima ti digworaekwo imiirin wi haniingin tirbugi.

4 Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, karar wakaeki sima diminin Adi Komii siirin hainmakiuwiyin bidi hainmakiugiyin Isrel simiir piugana saiir iikam 144,000 nim simiir mwo imiir.

5 Mi Judani piugana 12,000 iikamkim Adi Komii siir diminin hainmimakiuwiyin siir hiriinankak nwowim. Mi Rubeni piugana yim iriipi hiriinan 12,000. Mi Gatni piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

6 Mi Asani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Naptalaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

7 Mi Simioni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Livaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Isakani piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

8 Mi Sebyulani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Josepni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Bensamini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Yim ti iikamim Adi siya bidi hainmimakiuim. Iriig.

Iikam whiekakim Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskikim

9 Mi ti dimin hiriiranim sima boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi karar kigi iikam whiekakim simiir mwainim dig nwo rani. Yim ti iikamim yim

piuganpai piuganpaini iikam ikim mi maeyau maeyauwan iikam ikim mi yaiginpai yaiginpaini iikam ikim mi nupai nupaiyan iikam, yim simiir iikam ima. Yim sima inkamin sibsibnanin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar nokwokim. Mi yiuisim sima niiyim whisinankim mi simiir iinim sikwowim warar mi inkin onkwokim tiriiginim yi min niisiimauugim sima dimin bibiyieyim simiir bidi ikwowaisiigiyim.

10 Mi ti iikamim ti sikwo imiir nonkwowim sima ini komiiyar kauwok boinkiyim, krimiir Adi Komiiyin yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin siya mi inkamin sibsibnan nwo ikin krimiirin sowar whinkinsiis haiginiugo mi krimiirin sowar mi anmaiwarkainakim.

11 Mi mhoiiya paekwosim whiekakim ini inkam komiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim ini simiirar yokwoyokaiyim. Mi paekwosimim ogmwo ha waisii hiunanaiinamim nua hiriir ipiiya saiir kingiin mi sima kimidiniya Adi Komii siir inig iiir hainanprapraski.

12 Sima ti hiniina boinki, krima yaimwowar boinkii. Krima krimiir Adi Komiiyin siiramin pranae pranae naingwo rani. Krima siir dimin kibikibiyim paenan niuyaeiyim simiir boinkii. Siya siyairgin dimin taeminim simiir sibgu inokninkinin. Mi krima siir asi boin wadiekii. Siir inigin komiigi komiigin mi siyairgin kirie komiigakin iki digworaekwo nhirim simiir haiburin mi krima hiriiyar naingwowi, iki dimin taeminim iki hinda tinda nwowim wi siir inig iiirarar hainanprapraskaeyami iinokiinokin.

13 Mi mhoiiya ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim simiir nwirin siya srii kariirin, tiki iikamim tiranim ti yiuis whisinan niiyim, yipiki sima? Sima pindanki nitkim?

14 Mi kara siir yai akan hiniina yowarkii boin,
Kinakinar ninokninkini simiirin an kara niingaka.
Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, ti iikam imiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim iki hikpai hikpai komii komiiyim simiir bopwo hirankin. Yiuis wina sibgu hiisokiiya mi whisinan ha nwokiiya saiir hiriinan. Mi yim ti iikamim yim whauuriyinkiwhauuriyinan nwo ima ti inkamin sibsibnan siir nhie aiirsi.

15 Sima Adi Komii siir siyiu iiir napkim mi simiirin kimidiniya kam ima yipimpar aoki mi tariinanin sima ini Adi Komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin ini siir whwonkam ida nokwowim mi nii nabieyin sima siir mii imiir miriigim siir omaka kibiya saiir omaka yainau hir. Adi Komiiyin yipikin ipii aiir nidwokaiyin, siya ini simakar nwowin mi simiirin ini siyar kigriraowin.

16 Mi tariinanin sima wi mhiigi swoki ao rani mi wi kwoinki mi haei rani mi sima wi ta saiir hiriinan biyie swoki o rani. Mi bieyin wi simiir mi whwo rani mi sima wi bidiugi swoki it rani.

17 Sima wi wadieyar sibgu owi. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin yipiki ipiiya saiir whwonkam ida nokwoin simiirin wi siya kigriraowi mi sima iinokiinokin wi mairgimairga nwoninaei mi wi dimin miiyik miiyik imiirarar haii. Mi ouubim simiir nhwo hir nwowim yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya niinakii mi ta hiriinan saiirsika sima wi swoki ou rani. Ɬriig.

8

Inkamin sibsibnanin ambin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin siir niinikibwae itkiigikin

1 Mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanin diminin ambinanin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin pi niinikibwaekii. Mi ii priei bi kwokikin dimin

taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hiranim ini hindarar yinkin tankiyim.

2 Mi karar mi kigi Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso Adi Komii siir whwonkam idar nokwowi. Sima kid iriiyar iso sima masanim warar ninkin haiyikwowi.

3 Mi mhoiiya Adi Komii siir paekwosim nwirin ha nitin yio ini hiiya nae min haigininkin imiiyaeiya, saiir kingiin hir haiyikwowi gol twowa. Mi twowa saiir yainau hir nwokaiyim dimin whrinanim, yipiki wi mhoiiya nanagi mi sima wi wadieyar niusiin whakii. Mi simiirin ha haiyim mi siya kimidiniya Adi Komii siir iikamim nhwo sima kwisboinim yaiyim simakar yinkin haiginki mi ti simiirin wi siya nanagii gol hiiya Adi Komii siir ipiiya siya nidwokaiiya saiir whwonkam ida mairgimairga Adi Komii siya nwowam.

4 Mi paowiiya piuii miiyik whakiya mi ti Adi Komiini iikamim nhwo sim kwisboinki ikim simar yamswoki koua hiriirin Adi Komii siir paekwosimim Adi Komii siir whwonkam ida nokwowim simiir iin hirankin.

5 Mi mhoiiya paekwosimin paeya ha haiya ta hiiya saiir hirankin mi siya kimidiniya ta gol twowa saiir whaaigigi. Mi siya ina whaaigigiyin ta gol two aiir ya tariigina ya min niisiimauuga Adi Komii siya siir iikamim nhwo sima kwisboinkiyim simiir bidi wakaewinin. Mi siya nuan iikam imiirin wi ti digworaekwo imiir nipimpari mi simiirin paekwosim siya yitkiigi nua tiriir. Mi sinana ina sinankiya hinda tinda mi diya ini komiiya tiokiya mi nuin ina kiisiskiyin. Ɨriig.

Mi paekwosim iriiyar nwiso simiir kidim ina maskiyim

6 Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso yipiki kid iriiyar iso sim nokwowim, sima ini hindarar kwaeikwokwowim ti kid imiir masamin.

7 Mi biigi biiyan paekwosimin siir kidin ha maskiyin mi ta hiriinan saiirsika, naowin ina yitin aisnanin mi pae aka mi nhieya ina yaokiinaiiniya nua tiriir. Mi sima ha nikiigiinaiiniyim mi kimidiniya ti nu haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir idwo yauni ikiigiini mi hinda tindan ina yiuninakninkin swokiyim mi ti haimii whirin siir pae minim mi kii minim yim ini hiriiyar yiuninakninkinswokiyim.

8 Mi mhoiiya paekwosim nwisakan siir kidin ha maskiyin mi ti paekwosimin diminin mhiunanin ina yitkiigiyin mi siya paeni haniin ha niuyakiyin mi ini whii komiiya solwara nikiuwiya ini saiirar yamimaiyiuwin. Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya saiir whii haimii haimii whoimim simiir haimii whirin yio ini nhieki yikpitmaigiyin.

9 Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya saiir haimii whirin siir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim yim opnau hir nwomaiyim ina yaokaokiyim mi haimii whiso sowiir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim yim ini hiriiyar ywokiyim yim bi naokaokikim. Mi siyaii isid whoimim simiir isid whirin yio ina mi tirbu iuguskiyin. Mi isid whiso sowiirim yim ini hiriiyar ywokiyim yim wara bi tirbugikim.

10 Mi paekwosim nwoimakan siir kidin ha mi maskiyin mi nauun komiiyin nhiridmir pariidnanin ina yikiinaiiniyin. Mi siya kimidiniya ti haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir ie komii komiiyim mi siir ieno ienowim simiir yauni amaini. Mi siya haimii whiso sowiirim simiir idwowin wari bi namaigin.

11 Mi ti nauunin siir inigin yio minkin kausrir. Mi opim simiir haimii whirin yim wi pi kausriri mi haimii whiso yo wi hiriiyar nwokii yo wi wara kausrir

tani. Mɨ iikam whɨekakɨm ta op kausrɨr aiir kwiyaeyɨm sɨma ɨni hɨriiyar yaoswokiyɨm.

12 Mɨ paekwosɨm nwii akan siir kɨdɨn ha maskiyɨn mɨ bɨe, bwan, nauun, sɨmiir haɨmii whɨrɨn yɨo ɨni yhɨuwinan ywokiyɨn. Mɨ sɨma bɨ swokɨ whwoyamɨmɨnkikɨm. Mɨ haɨmii whɨso sowiiro yɨm ɨni hɨriiyar ywokiyɨm yɨm yhɨuwinan wara bɨ nwokikɨm. Mɨ ta hɨriinan saiirsika nɨi nabɨe sowiir haɨmii whɨrɨn yɨo bɨ whwoyakikɨn. Mɨ haɨmii whɨso sowa sowar whwoyaki.

13 Mɨ tɨ kara kɨgiyɨm sɨmiir mhoɨiyan mɨ karar kɨgi ɨpiyɨnɨn wab nɨkɨuwiyɨn hapi kougɨ kou hɨrar siini. Mɨ kara tɨ siir kɨgiyɨn mɨ kara hɨnɨɨna yaɨngwoki, wɨ dɨmɨn biyɨekɨ kɨpi nɨmbiyam. Mɨ siya hapi kougɨ kou hɨrar siinamɨn mɨ karar wakaeki, siya komiigɨ komiiyar kauwok boɨnkii, dɨmɨn biyɨe, dɨmɨn biyɨe, dɨmɨn biyɨeyɨm wɨ nuan iikam sɨmiiram nɨti. Sɨmiir tɨrbuwam ɨiya Adi Komii siir paekwosɨm nwoɨmɨm sɨma maski sɨmiir kɨd ɨmiir. Ɨriig.

9

Mɨ paekwosɨm ɨriiyar akan siir kɨdɨn ɨna maskiyɨn

1 Mɨ tɨ paekwo sɨm nwii akan siya siinamɨn siir mhoɨiyan, karar wakaeki, Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir paekwosɨm ɨriiyar akan siir kɨdɨn pɨ maskii mɨ karar mɨ kɨgi nauunɨn pɨ nɨkiinaiinii nɨnomor kou hɨrankɨn mɨ siya ɨni nua hɨriiyar yɨkii ɨgusnaiinamɨn. Mɨ hapaiirɨn ɨeyɨn ɨna ywokiyɨn mɨ tɨ ɨeyɨn kingiin kingiin bɨ nɨnɨrnankainaiinamkɨn mɨ siya ɨni mwɨs karamae ywowɨn mɨ Adi Komii siya tɨdiyɨnɨn siir bɨdi hauugiyɨn tɨ ɨeyɨn tɨ nauun ɨeya nwokaiyɨn siir anowɨn siirɨn.

2 Mɨ siya tɨ ɨeyɨn nɨnɨrnankainaiinamɨn siirɨn ha haiwaokiyɨn mɨ paowii komiiya ɨni warar yowiigiya inkamɨn numɨr haɨngomuwiiyɨn siir hɨriinan. Mɨ saeya ɨe hɨrankar yowiiopɨtnaniniya mɨ bɨe ɨkɨn mɨ nɨnomor aka yo ɨni warar yɨrɨnugiyo mɨ ɨni yhɨuwinanar ywokiyo.

3 Mɨ nɨnomora ɨni nɨibwomambwonanar ywokiya mɨ karar mɨ kɨgi kokmwo graeyas mɨnɨm ta paowiiya saiir hɨrankar nɨti nua tɨriir. Adi Komii siya kɨrɨe sɨmiir bɨdi hauugiyɨn mɨ sɨma wɨ dɨgar nwowi iikamɨm sɨmiir piyɨm ɨriini hanɨɨn.

4 Adi Komii siya sɨmiir bɨdi boɨnkiyɨn hɨnɨɨn, kɨma ko mɨnɨm mɨ paekwo mɨnɨm mɨ dɨmɨn taemɨn nhɨrɨm tɨ nu ɨiir whakɨm wɨ sɨmiir kɨpi tɨrbu. Kɨma wɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir dɨmɨnɨn sɨmiir mwo haɨnmakɨu karamae nwowɨm wɨ sɨmiirarar pikrɨmkrɨp.

5 Kɨma tɨ iikam ɨmiir pikrɨmkrɨpi mɨ sɨmiirɨn bwanɨm ɨriiyaruwar donkwonɨɨnwomwɨɨrnɨnkɨn haigɨnɨu mɨ kɨma sɨmiirɨn wɨ kɨpi pikrɨmkrɨp aoki. Nɨɨngaka. Mɨ tɨ kokmwo graeyasɨm tɨ iikam ɨmiir pikrɨmkrɨpi mɨ sɨmiir pɨuɨm wɨ hɨriiyar kɨmpɨpɨsunanaei owɨnyaigɨ si pikiiyɨm mɨ ha ururgiiyɨm saiir hɨriinan.

6 Mɨ tɨ iiyɨm tɨ kokmwo graeyasɨm ɨni nu hɨrar nwowɨm mɨ iikam whɨekakɨm sɨma naoni siyɨuam whaowaekɨm mɨ sɨmiirɨn Adi Komii siya tɨrki mɨ sɨma bɨ naokɨm.

7 Mɨ tɨ kokmwo graeyasɨm yɨm ɨni tɨ hosɨm yɨpɨkɨ yaiiyam tɨrɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm sɨmiir whwonkamɨm ɨni inkam kɨɨngɨkɨɨni whwonkamnan ywowɨm ɨni pɨuaiyɨm mwo pɨuaiiyɨm ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm sɨmiirɨn sɨma golni nonkwokwokɨm.

8 Mɨ sɨmiir kanɨm ɨni wigni kani hanɨɨn ɨni digɨu hɨrar tɨoa mɨ sɨmiir bigmɨuwɨm, bigmɨu prasae prasae rani, ɨni huni nasnan ywowɨm.

9 Mɨ dɨmɨnɨm sɨmiir ɨirɨb ɨmiir nɨtɨmwramwrakɨuwɨm nhaonanɨm aiyɨni nonkwokwokɨm. Mɨ sɨmiir pɨdgam sɨma siinbɨbagɨm ɨni ɨpiyɨnɨn mou nɨkɨuwiyɨn ɨrɨpa sɨma siinamiya ɨni sɨmiir hɨriinan ywowɨm.

10 Mi sima iriipi hiriinan kibgak mi simiir kibim ini irini kibnan ywowim amridamridnankim. Mi ti dimin hiriinanim yim ini simiir nwowim. Mi sima kiriekakairgim mi iikam imiirin sima bwanim wi iriiyara nipimpari simiir kib ima mi ti simiir kibim urur prasae bi kinikim sima ururiyim.
11 Mi ti yiumi biiyan inkam biyieyin yipikin ti kokmwo graeyis bibiyieyim simiir kigriraowiyin, yio ti inkamin yipikin ti ieyin ninirnankainaiinamin mwis karamaeyin yio siir warar kigriraowikin mi ti inkamin siir inigin Hibru simiir yaigina ha dapikim Abadon. Mi Grikmi yaigina ya min dapika Apolion.
12 Mi dimin biyie kirie komiiyin iikam tirbuwin yio bidi digiyin mi dimin biyieki biyie whiso yo ina swoki itwo.
13 Mi ti dimin taeminim kara kigiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, paekwosim iriiyar nwis akan siir kidin pi maskii. Mi mhoiiya karar wakaeki inkam nwirin siir yaiya pi kauwokii, hon whiiyim hiiya golni nonkwokwowa saiir nwowim simiir bopwo hirankin, ta hiiya paekwosim ieya haigin inkin imiiyaeiya piuii miiyik Adi Komii siya whakwinam saiir hirankin.
14 Mi siya kimidiniya paekwosimin yipikin siir kid iiir maskiyin siir boinki, kira paekwosim biyie nwiiyim yipiki biiya Adi Komii siya kikog okwowim yab komii Yufretis hir kira simiirin ti onkwo iuguski yimbi nami.
15 Mi siya simiirin ha nonkwo iuguskiyin mi sima ina yamim mi iikamim nuanim simiirin sima hainmamakiuwam mi simiirin haimii haimiiyim whoima ywo. Mi mhoiiya haimii whirin siir iikamim simiirin ina yisomsom aokao digiyim. Biiya, simiirin Adi Komii siya nimbingim mi sima hir asi nidwokim bwanin simiir nimbinin siiram, ti biewiyin siir ii aiiram ti diminin siir tiram.
16 Mi paekwosimim yim ini biiyar yamim mi kamim yaii niniiyim yim hosim simiir idwo nidwowim yim ini simiir mhoiiyar yamim. Mi karar wakaeki inkamin ha boinkii, sima iriparin pariigim 200,000,000 kim. Kasa kasa rani.
17 Kara ti hos imiirin nhwonan whinkigim. Sima ti hiniin hiniina tirkim, kam nhirim yim hos idwo nidwokim mi hosim simiir iirib imiir nitimwramwrakiuim nhaoim aeyini nonkwokwowim yim paridnankim mi nhirim yim nhaowim aeyini nonkwokwowim prainanim yim simiir niigim mi nhirim nhaowim aeyini nonkwokwowim wirnanim yim simiir niigim. Mi ti hosim simiir mwowim yim ini laioni mwonan ywowim.
18 Mi paeya mi paowii aka mi siiyam paeki paenan nwo ikim yim simiir yai hirankar wokitkikinaninii. Mi ti hiriinan saiirsika sima haimii whirin siir iikamim yipiki biiya sima nimbinim simiirin asi nisomsom aodigikim.
19 Mi hosim simiir yaiyim mi simiir kib ikim yim kirie komiigakim mi simiir kibim simiir mwowim yim ini mipugni mwonan ywowim mi iikam imiirin sima nisomsomi mi sima wa naonami.
20 Mi iikamim yipiki ti hos ima nisomsom ao karam nwowim yim sima simiir mhii kwoinim bi kisina haigigim ti dimin biyie biyieyim sima tirim simiirsi. Mi sima uruwai siyaowaini inig hainanim bi digikim. Ti dimin taeminim sima tirim gol, silva, bras mi tidiyiu mini sima nikrimtio diriraerarim, yipiki napririr wakae omok kigimok karamae nwowiyim ti iikamim sima siyiuin dimin biyie tiriyin siirin digiumii bi haimriiyiugim.
21 Iikam nisomsom aokao, nop min iikam nhirmi nao mi hii min nanae mi hii tauae mi ti dimin taeminim simiir mhii kwoinim simiirsiyin bi niki kinisugim. Niingaka. Ɨriig.

10

Adi Komii siir paekwosimin yokwowa siya hauuwa Jon siir mi siya saiirin ina yaeyin

1 Mɨ tɨ digworaekwowɨm hɨriinan tɨrkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan, karar swokɨ kɨgi Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir paekwosɨm komii nwɨrɨn pɨ nɨti Adi Komii siir omɨn hɨrankɨn. Mɨ waua ɨni siirar yɨmwaɨngɨnaiiniya yɨuɨsni hanɨɨn. Mɨ namnamiinɨn siir mwo hɨrar yɨdwonaiini mɨ siir whwonkamɨn bɨeni hanɨɨn whwoyakikɨn mɨ siir ɨga paeni hanɨɨn nɨuyakika.

2 Mɨ siir ɨɨna, siya yokwosɨma kwɨra nonkwowi. Mɨ siir ɨga ɨɨniga whɨi komiiya solwara nɨkɨuwiya saiir yokwomaigi mɨ ɨga yaɨoyaeya ya nu ɨiir yokwoki.

3 Mɨ siya kɨmɨdiniya komiiyar kauwok boɨnamnanki laionkɨ kaunam-nankiyɨm hɨnɨɨn. Mɨ ɨiya siya hɨriinan boɨnkiyɨn, mɨ diya ɨdɨp ɨdɨpɨn ɨriiyar kwɨsa tɨoki.

4 Mɨ ta sɨma tɨokiya saiir mhoɨiyan, kara tɨ yai ɨmiir wɨnamar kwatɨrkɨn mɨ karar wakaeki yai kwɨra Adi Komii siir omɨn siir hɨrankɨ kauwok boɨnki saeya kariirɨn tɨ hɨnɨɨna kauwok boɨnkika, tɨ yaiyɨm yɨpɨkɨ tɨ diya ɨriiyar kwɨs owa boɨnkiyɨm sɨmiirɨn kɨpi wɨnki kɨriir yokwoni. Nɨingaka. Yɨm kɨriir kwoɨn arar haigi okai.

5 Mɨ karar swokɨ kɨgi Adi Komii siir paekwosɨmɨn yɨpɨkɨ whɨi komii solwara mɨ nu ɨkɨn sowiir ɨdwo nokwowɨn, siya siir ɨɨna ɨɨniga ɨna kɨninansiinanaiinama kougɨkouwa hɨriir.

6 Mɨ siya ɨna boɨnkiyɨn, kara kaimwokɨkaimwowar boɨnkii Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirɨn yɨpɨkɨn nɨnomor nu mɨ whɨi komii solwara sɨmiir nonkwokwokiyɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm sɨmiir nwo ɨkɨm mɨ yɨo siya hɨriiyar nwoyokiyokɨikaeyamikɨn ɨinokɨinokɨn. Mɨ kara ta saiirɨn pɨ hɨnɨɨna boɨnkii, krɨma wɨ yaeya ɨi kwɨram nwo rani, yaeya ɨi kwɨrkɨ nɨmbiniyɨm.

7 Mhoɨiya kara wakaekii Adi Komii siir paekwosɨm ɨriiyar nwɨsakan siir kɨdɨn maskiyɨn mɨ dimɨn taemɨnɨm aowa aowa nwowɨm Adi Komii siya tɨrɨm yɨm wɨ sɨmbi dɨgii. Bɨiya Adi Komii siya siir profet kam ɨmiir boɨnkikɨn tɨ dimɨn taemɨnɨm sɨma wɨnkiyɨm yokwoni. Mɨ sɨma wɨ profet kamɨm sɨma boɨnkiyɨm wɨ sɨmiir hɨriinanar swokɨ ɨmbiyami.

8 Mɨ karar wakaeki tɨ inkamɨn Adi Komii siir om hɨranɨn yɨpɨkɨn bɨiya kariir nikɨ boɨnkiyɨn, siya pɨ swokɨ boɨnkii kariiram, kɨra damki mɨ kɨra ta yokwowa haiwaonɨsuwa paekwosɨmɨn yɨpɨkɨn whɨi komii solwara mɨ nu ɨkɨn sowiir ɨdwo nokwowɨn siya nonkwowa saiir tɨnɨ hainaki.

9 Mɨ ta siya boɨnkiya saiir mhoɨiyan, kara ha namɨn kɨmɨdiniya Adi Komii siir paekwosɨm ɨiir nɨnɨ kɨgɨuwɨn mɨ siirɨn ɨna ɨnɨ boɨnɨuwɨn, kɨra wara yokwo kopsɨma kariir whauugi. Mɨ siya kɨmɨdiniya kariir boɨnki, kɨra saiir haii mɨpa daeki. Kɨra saiir naei mɨ kɨriir kwoɨnɨn pɨ hiigakar nwokii haɨniinan mɨ mhoɨiya kɨriir mhɨiya wɨ saeya hɨugrɨmkrɨpi.

10 Mɨ kara ta yokwosɨma Adi Komii siir paekwosɨmɨn siir ɨɨn hɨrankɨ ha haiya mɨ ɨna yaekiya mɨ kariir kwoɨnɨn ɨni warar dɨewhrokwhroknaiinamɨn haɨniini hanɨɨn mɨ ta kara naekiya saiir mhoɨiyan kariir mhɨiya nhaminhami bɨ hɨugrɨmkrɨpkika.

11 Mɨ ta kara naekiya saiir mhoɨiyan mɨ inkamɨn kariirɨn siya boɨnki, tariinanɨn kɨra tɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir yaiyɨm sɨmiir tɨ swokɨ boɨnmɨmauu tɨ dimɨn taemɨnɨm mhoɨiya nɨmbiniyanɨm ɨkɨ iikamɨm maeyau maeyauwanɨm mɨ iikamɨm nupai nupaiyanɨm mɨ iikamɨm yaigɨnpai yaigɨnpainiyɨm mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ bɨi nwo ɨkɨm sɨmiir. Ɨriig.

11

Mɨ inkam nwɨso yɨpɨkɨ Adi Komii siir yai aiir boɨnmɨmauuwo nu tɨr sowa

1 Mi ti dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi sowa paekopin haigin kimairiyin kimidiniya kariir hauugi mi sowa ina boinkiyo, kira dam omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya saiir tini kimairiu mi hiiya iikamkim sim haigin inkin imiiyaeya Adi Komiini saiirin warar timi haigin kimair. Mi ta saiir mhoiiya iikamim Adi Komii siir inig hainaniyim simiir warar timi mwain.

2 Mi hiira omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiir nidiyokiyokaiya saiirin wi wara kipi haigin kimair. Dimusi rani, Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani wi simiiram kiwakii om komii Jerusalema sima nitim, iikamim hapaiiranim sima nini kigriraoniyim bwanim kamnwis whis mi dimin taeminim hiranim wi sima tirbuwi.

3 Mi an kara, wi Adi Komii siya hauuwi kariir inkam nwiso sowiirin kirie mi sowa wi kariir yai imiir boinmimauuwami biewiyim whoim haimii. Mi sowa wi yiuis biyie imiirarar nii iikam imiir niisiimauuwam hiniin sowa siyiu bibiyieyim sowa tirim simiirsi nididi.

4 Mi ti inkam nwiso yo ini pae whiso olip nikiuwiyo mi yiukid is iko yipiki Biiyan Inkam Komii siir whwonkam ida nokwowo yipikin nu whiekak imiirar kigirkakiyin ini simiir hiriinan ywowo.

5 Mi iikam nhirim ti inkam nwiso sowiir nisomaowam naingwowi mi paeya wi sowiir yai hirankar nimbiyami ti iikam biyie imiir niuamin. Mi yipiki ti inkam nwiso sowiir nisomaowi yim wi naowi ta pae biyieya saiirsi.

6 Mi sowa kirieka kairgo, ninomor aiirin wi sowar mi iripikougii mi saeya wi naoki kin tani, ti iiyim sowa Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi ti nu iiir. Mi sowa kirieya op ninkpitkiyana nhieki nimbiyamam ina mi ankwowo mi iikamim nuanim simiir mi tirbuwana ma minki sima niiya mi dimin bibiyie ikim. Mi sowa ti dimin hiriinanim simiir tiram naingwowi sowa wa tiri.

7 Mhoiiya ti inkam nwiso sowa sowiir yai imiir boini mi ti uridyiu biyieyin yipiki wraisuni whwonkamnan nwowin, siya wi ti ieyin mwis karamaeyin wi siir hirankar ninsiin idwonanii mi siya wokitkinaninii mi siya wi ti inkam nwiso yaii sowakar ninii. Mi sowiirin wi siya niyopakaiyiuwi mi wi siya nisomaokii.

8 Mi siya sowaka ninii mi sowa wa naonami mi sowiir piuisa wi om komiiyan siyiu komiiyin wi siir hirar kiwomwokini. Mi krima sowiirin hindara haigipraprakai boini mi krima ti om komii iiirin wi min namisi ikiuwi Sodom, iyie? Wi Isip nikiuwi. Dimusi rani, ti omin siir iikamim yim Adi Komii siirgisiir sau omomkin. Mi ti om komii ti inkam nwis owa nwowin sowiir Biiyan Inkam Komiiyin yio hir niki inkin irioninkin inankiigikin.

9 Mi iki piuganpai piuganpaini iikamim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nu pai nupaiyanim sima sowiir piuis biyie aiirin iiyim wi kwoim haimiiya kigi. Mi sima wi iikamiyam kiwaki rani, sowiir piuis biyie aiir haingikaigiyim ienau. Dimusi rani, sima ti inkam nwiso io sowakar nwoko mi sima dimin biyie sowiir tiram tirkim.

10 Mi iikam whiekakim nuanim sima wi mairgimairgar nwoki. Dimusi rani, ti inkam nwiso bidi yaonamwo. Sima wi mairgimairgar nwokii mi dimin taeminim irni nwirniyamin wi hindara whisariiyar ninan priihauu priihauuwi. Dimusi rani, profet inkam nwiso yipiki nuan iikam imiir nonkwoniinwoimwiirninkinim yipiki dimin biyie simiir tiro bidi yaonamo.

11 Sowa hapaiirin iiyim kwoim haimiiya ywo mi mhoiiya Adi Komii siya opuda ina yikropkiya sowa niyaeyam mi saeya ha nama sowiir mhii kwoinau hiriir mi sowa ina yinsiin idwokiyo mi sowa ini irkakar swoki owo. Mi sowa ha ninsiin idwokiyo mi iikamim yipiki hiriinan kigiyim mi sima ina yididgiyim mi sima pranae pranae bi nididgikim.

12 Mɨ mhoɨiya tɨ Adi Komii siir profet inkam nwɨso sowar wakaeki inkam
nwɨrɨn Adi Komii siir om hɨranɨn siir yaiya pɨ kauwokii siya sowiirɨn tɨ hɨnɨɨna
boɨnki, kowa dɨnsiin ɨdwoki mɨ tɨriir wɨt. Mɨ tɨ inkam nwɨso sowiir sau
omomɨm sɨma sowiir kɨgiyɨm sowa nɨnsiin ɨdwokiyo mɨ sowa waua saiir
yɨdwokainaiinam mɨ sowa ɨni Adi Komii siir om ɨiirar yamo.
13 Mɨ bɨri kɨmɨmɨnkikɨn, nɨɨn komiiyɨn ɨna yɨtɨn. Mɨ om komiiyɨn siir haɨmii
haɨmii ɨuurɨm sɨmiir haɨmii whɨrɨn yɨo ɨna tɨrbugiyɨn. Mɨ haɨmii haɨmii ɨriiyar
whiiyɨm yɨm ɨna ywokiyɨm. Mɨ iikamɨm 7,000 na mɨ aokaoki. Mɨ iikam
nhɨrɨm omwai waiyakiyɨm om komii Jerusalem hɨranɨm sɨma nɨdid prasae bɨ
kɨnkikɨm mɨ sɨma ɨni Adi Komii siir ɨnɨg ɨiirar hainankiyɨm yɨpɨkɨn om komiigɨ
komii ɨiir nwowiyɨn.
14 Mɨ tariinanɨn dɨmɨn whɨsakan yɨo bɨdi dɨgiyɨn kɨra wakaeki. Mɨ ɨi prɨei bɨ
kwokikɨn dɨmɨn biyɨe whoɨmakan yɨo ɨna swokɨ kwɨtɨn. Ɨriig.

Adi Komii siir paekwosɨm ɨriiyar nwɨsakan siir kɨdɨn ɨna maskiyɨn

15 Mɨ tɨ dɨmɨnɨm hɨriinan tɨrkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan, karar wakaeki paek-
wosɨm ɨriiyar nwɨsakan siir kɨdɨn pɨ maskii. Mɨ siya ha maskiyɨn mɨ karar
wakaeki, paekwosɨmɨn Adi Komii siir omɨn siir hɨranɨn siir yaiya pɨ kauwok
boɨnkii, iikamɨm hɨnda tɨndanɨm warɨ nuɨn siir nwowɨm sɨmiir iikamɨm wɨ
siya kɨgɨrkaki siya wɨ hɨriiyar nwoyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn mɨ sɨmiirɨn
wɨ siyar kɨgrɨraowi.
16 Mɨ mhoɨiya tɨ inkam komii komiiyɨm sɨmiir ipii ɨmiir nɨdwodwokaiyɨm
Adi Komii siir whwonkam ɨda sɨma ogmwo ha waisii hɨunanaiinamɨm nua
hɨriir mɨ sɨma kɨmɨdiniya siir ɨnɨg ɨiir hainan.
17 Mɨ sɨma kɨmɨdiniya Adi Komii siir boɨn, krɨma kɨriir boɨn wadɨekii.
Kɨra krɨmiir Bɨiyan Inkam Komiigɨn, Adi Komiiyɨn bɨiya kɨra hɨriiyar
nwokɨn mɨ tariinanɨn kɨra ɨni hɨriiyar swokɨ oyokiyokɨiyamɨn. Krɨma
ɨni maɨrgɨmaɨrgar nwowɨm mɨ krɨma kɨriir ɨnɨg ɨiir hainanprapraskii.
Dimusi rani, kɨra kɨrɨe komii bɨdi haiyɨn mɨ iikamɨm ɨni kɨrar
kɨgrɨraowɨm.
18 Bɨiya iikamɨm sɨma ɨo kɨnakar nɨkɨ okɨm mɨ tariinanɨn kɨra ɨni ɨo sɨmakar
mɨ owɨn. Mɨ ɨiya ta ɨi aeya nɨti, iikamɨm naokaowɨm yɨm wɨ kɨra hɨdi mɨ taka
ɨiya saeya kɨra hauuwana iikamɨm yɨpɨkɨ kɨriir mɨi aiir mɨriiyɨm mɨ kɨriir
profet iikam ɨma mɨ iikam whɨekakɨm kɨriir ɨnɨg ɨiir hainani ɨkɨm mɨ kɨriir
yai ɨmiiram naɨngwo tɨbmii ɨkɨm sɨmiirɨn wɨ kɨra hauuwi dɨmɨn taemɨnɨm. Mɨ
ɨiya ɨni nɨta iikam ɨmiirɨn kɨra nonkwobumbunɨnkɨnana yɨpɨkɨ iikamɨm nu
nwowɨm sɨmiir tɨrbumbunɨnkɨn haigɨnɨuwɨm.
19 Mɨ tɨ dɨmɨn taemɨnɨm sɨma boɨnkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan karar kɨgi omaka
Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir ɨnɨg ɨiir hainaniya siir om hɨr nwowa pɨ hai-
waokii mɨ karar kɨgi mɨiya yaiyɨm Adi Komii siya nɨmbɨnɨm sɨma nwokaiiya
ya saiir omaka yainau hɨrar nwokaii. Mɨ karar kɨgi sinana pɨ sinankii mɨ
karar wakaeki, diya pi tɨoki.
Mɨ karar mɨ kɨgi nɨɨnɨn pɨ nɨtkii mɨ karar mɨ kɨgi naowɨn aiskakɨn pɨ
nɨkiinaini nua tɨriir. Ɨriig.

12

Wig aeya mɨ mɨpug biyɨe ɨkɨn

1 Mɨ tɨ digworaekwowɨm hɨriinan tɨrkiyɨm sɨmiir mhoɨiyan karar kɨgi dɨmɨn
kɨbiyɨn nɨnomor kou hɨr nwowi mɨ kara ɨna yanaakiyɨn. Dɨmɨnɨn kara kɨgɨn
wignankɨn. Mɨ yɨuɨsa saeya niiya ɨni hɨndɨrar kɨgnɨnya ɨni bɨekɨ saiir pɨu aiir
whwonan ywokiyɨn. Mɨ bwana ɨni saiir ɨga aowa ywokaiya mɨ saeya nauun

iuur iso simiir warar mi haigin saiir mwo iiirin pagra inkamin inigakin si haiginiya saiir hiriinan.
2 Saeya yinpiugaka mi saeya yinisim iiir naokainam tira siya dirisusua mi saeya asi kaugika.

3 Mi ti diminin kara kigiyin siir mhoiiyan karar swoki kigi dimin komiigi komiiyin ninomor kou hir nwowin ini diduka komiiyin kirie komiigakin dimin taeminsi nidid karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Siir piua paridnanka mi siir mwoim iriiyar whisko mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim mi pagram siya haiginyokiigiyim siir mwo imiir yapa yapa yim ini pagram inkamim inigakim sim haiginiyim ini simiir hiriinan ywowim.
4 Mi siir kibin ha niyairyokiyin mi ninomor kou hiran nauun haimii whirin kimidiniya siya yipamkiigi mi siya simiirin nua tiriir yitkiigiigi. Mi ninomor kou hirin nauun haimii whiso sowa sowa ywoki. Mi siya ini wiga yinpiugak nwowa ini saiir whwonkam ida kingiin hirar nokwokaowin siya minam nokwokaowi saeya saiir yinisim iiir naokainam. Siya minam naingwowi, saeya saiir yinisimin siir naokainaei mi siirin siya nisomaowi mi siirin wi siya naei.
5 Mi yinisim yinkamiyinin saeya naokainan yipiki wi iki iikamim yipiki hinda tinda nwowim wi simiir kigirkaki wadie sima nwowam mi kirie sima nwowam. Mi ti yinisimin saeya naokainakiyin siir mhoiiyan mi ti kain siya siir bi nisomaokin mi siir bi mi aekin. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siya hainam ipiiya Adi Komii siya nidwokaiya saiir hiriir.
6 Mi ta wiga ina yidamkiya niimauu boskwokiboskwonaua maeyauwa inkamki nwo karamae nwowiya saiir hiriir, maeyauwa Adi Komii siya diriraerarkwokina ya maeyau kibi aeyairga mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim hapairin. Mi siir paekwosimim saiirin sima kigriraowi iiyim parig 1,260.

7 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi paekwosimim Adi Komii siir om hiranim yaii ina yiniiyim. Maikel siya mi paekwosimim siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima mi ka ieya mi siir paekwosim ikim yaii simakar yinii.
8 Mi sima ha niniiyim mi ka siya mi siir paekwosim ima sima simiirin dig bi nwokim. Maikel siya mi siir paekwosimim siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiirin sima hainurur haiginiu. Mi ta hiriinan saiirsika sima simiirin Adi Komii siir om hirin iiya wi kwira swoki kigninkin o rani. Niingaka.
9 Sima ka siirin mi siir paekwosim ikim simiirin ina nhinikriropkiyim Adi Komii siir om iiir haiburgigim. Mi ti kain, yio ti mipugin bidi bidiniyar nwowin inkamin yipikin Setan nikiuwiyin mi ti siyairgin ti kain niki oyokiyokiiyin biiya Adi Komii siir whwonkam idan siya niki boin hiuriyiugin hiniin, iikam krima iikam paii rani. Siya inkam miiyik rani, siya minam kiwokinkaowi iikamim nu hir nwowim simiiram. Mi sima siirin ina kiyitkiigiyin mi siir paekwosimim iriipi hiriinan mi sima simiirin nua hiriir kiyitnoudninkigi.

10 Mi karar wakaeki inkamin Adi Komii siir om hiranin siir yaiyim pi boinki. Siya boin, tariinanin kariir Adi Komiiyin krimiirin siya bidi sibgu grabaiginiuin. Mi dimin taeminim siir kirie aeya bidi ik-woripukimaigikim. Mi inkamin yipikin siya nimbinin nua tiriir nitam iikam imiir whinkinsiishaiginiuwam siya kirieya Adi Komii siir hiranki bidi haiyin mi siya ini inkam komii ywowin. Siya inkam komiigin. Dimusi rani, yiu biyieyin yio paekwosim ima bidi kiyitkiigiigiyin yipikin biiya nii nabie Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin yai ninkinwaomwarkii boiniyin mi

ha mi boiniyin krimiir nomiiyauim nuanim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yim biyiekim.

11 Krimiir nomiiyauim siirin bidi ikworipukimaigikin Krais siir nhieya saiir kirieni inkamin yipikin sibsibnan nwowin mi siir nhieya ha naokiinaiinama biiya nua hiriir. Mi Adi Komii siir yaiyim sima boinim mi sima boinmimauuim simiirin simar ikworipugii. Adi Komii siirar kwoinkin sima mi aowi sima wi mairgimairgar mi owi.

12 Mi ta hiriinan saiirsika iikamim kima Adi Komii siir om hir nwowim mi digworaekwo whiekak ikim kima mairgimairgar dwo. Mi iikamim nuanim digworaekwo whiekakak ikim kima mintarao! Setan siya nua waraur bidi yitin mi siya kimaka wi io praesae prasae nwo rani mi kimiirin wi siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin iiya ini kingiin nita Adi Komii siya siir nonkwobumbuninkinana mi siir kabitkaigiyana paeya.

13 Mi ka siya ina kigninokninkinkiyin siirin bidi kabitkiigiyin mi siya nua bidi yamin mi siya ha ninsiin idwowin mi siya kimidiniya ta wiga yipika biiya yinisim yinkamiyin naokaina saiir yinkinaeyokiyok.

14 Mi siya ta wig aiirin ha ninkin aeyokiyokin mi siya saiir bi nisomaokin. Mi saiirin pidga kwiso ipiyinin wab nikiuwiyin siir owiir hauugi mi saeya sowiirin ha haiyo mi saeya kimidiniya niimau boskwokiboskwonauwa hiriir yama niimauin inkamki nwo karamae nwowin siir mi saeya ka biyieyin siirin ha haburgiga mi saeya ini hapi arugi aru ini owouwa. Saeya hapairin biewiyin wi whis haimiiya nwowi mi saiirin wi simar kigriraowi.

15 Saeya ha nidamama mi ina siinama mi op komiiya iekinakiibormainamiyim hiniina ina saiir mhoiiyar yama. Saeya saiir mhoiiya minam namka ta opa saiir hinina ta wig aiirin pi saeya nwoki kaiyoprimdipu aokiyim mi saiirin pi saeya nwoki hainamim mi saiirin pa nwoki isomaowim.

16 Mi saiirin kimidiniya nu siya whinkinsiis haiginiu mi nuin ha piigigiyin mi ta opa ka ieya yaskiigiya siir yai hirankin saiir hopnan hainawidam ya ini nua hiriir yaokiinaiinama.

17 Mi ka siya ta wig anakan io prasae bi nwokin mi siya saiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin yinisim nhirim biiya saeya niki iyiowim simiir nisomsom aokaowam yim ti yinisisimim yim ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apiyim mi ha boinmimauuwiyim yim sima ti Jisis siir yai aiir boinmimauuwiyim.

18 Mi ka siya ha namin mi siya kimidiniya whii komii saiir siiyin iiir mi okwoiu. Ɬriig.

13

Niimauan wraisu iso sowa sowar nimbiyam iko

1 Mi diduka whii komii solwara saiir siiyin iiirar niki okwowin mi karar kigi wraisu komii irin op hirankar nomboknaiini. Mi honim siir nwowim iuurgim mi siir mwoim siir nwowim iriiyar whisko mi pagra iuurim inkamim inigakim sima haiginiyim hiniinim ini ti hon imiirar haigin digim mi ti mwoim sima yapayapin inig bibiyiekakinairgim. Tiki inigim yim min nokdap haiginiugim Adi Komii krimiir Wanin siir nikwowaisiigim.

2 Mi ti wraisu komiiyin yipikin whii komii solwara hiranki nitin siir piua ini niimauan pusi biyieyin namaknamaknan kitiyin min dapiyin lepat ini siir piunan ywowin mi siir iga iinim kirie komii komiigakin ini wraisu biyieyin min dapiyin bea ini siir iga iinan ywowim mi siir yaiya ini niimauan pusiyin laion dapiyin ini siir hiriinan ywowa. Siirin kirie diduka siya hauugin mi

siirin siya bidi yimbinin iikamim yipiki hinda tinda ti nu iiir nwowim simiir kigriraowam.
3 Mi siir mwo whirin yio ini hankakar nwowin siirin sima nisomaonan bidi ywowin. Mi ta paowai hana ina swoki iyimwarkaigiya mi iikam whiekakim ta hana siir mwo iiir nwowa saiir kigim mi sima ini kakakar ywokiyim mi ina boinkiyin, siyairgin inig komiigakin. Mi sima ini siirar mi wakaeyokna apim mi ini siir yai imiirar mi wakaeyoknam.
4 Mi iikamim ini ka siir inig iiirar hainan prapraskiyim. Dimusi rani, wraisu iiirin kirie siya hauugin mi iki nuan dimin taeminim simiir kouwin ini siyar ywowin. Sima kimidiniya ka siya mi wraisu ikin sowiir inig owiir hainanprapraski. Dimusi rani, sima sowiiramin minam naingwo tibmiigo inig komiigakin ini sowar ywowo. Sima ha boinkim, pisirin dimin komii irin inigakin ti wraisuin ti tir nwowin siir hiriinan kirie komiigakin? Mi yaii ninii siirin wi nhinga nikwowaisii? Inkam nwir karamaeka!
5 Adi Komii siya wraisu iiirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiiyam. Mi siya siirin minam kiwakikin siya digworaek-wowim nuanin simiirin biewiyim whoim haimiiya kigriraowim
6 Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiiyam mi Adi Komii siir omin mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim simiir boinim.
7 Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yaii simaka niniiyim. Mi simiirin yamdikwiruwa siya siyar hainurur haiginiuwim. Siya kirie komiigakin mi siya wi iki iikamim piugan piuganiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nupai nupaiyanim ti nu iiirar nwoirkakim simiirin ini siyar kigirkakim.
8 Mi iikam whiekakim ti nu iiir nwowim yipiki simiir inigim ti inkamin sibsibnanin siir yokwo aiir win karam nwowim yim sima wi wraisu komiiyin siir inig iiir hainani. Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siya ti nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, siya saiirar winkin ti iikamim simiir inigim yipiki saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin ta yokwo aiirin.
9 Kira kariir yai imiir wakaeki! Yipiki yai imiir wakaei siya simiirin sibgu daingwo omok.
10 Tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini maeyauwa mii biyie miriiya saiir hir hiugripkiikikaiyam yim wi hirar hiugripkiikikaii. Mi tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini simiirin kamkiuni hampimpit aowam, simiirin wi kamkiuniyar mi hampimpit aowi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim yim wi kirie hiriiyar nwokripkaii mi sima wi Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna api. Dimusi rani. Tiki dimin bibiyieyim nitim simiirsika.
11 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi nuin pi piigigi mi karar kigi wraisu irin hiranki nimbinaiini. Mi tiki hon whiso tiki wraisuin siir mwo iiir nwowo ini sibsibni honan ywowo. Mi siir yaiya siya boinkiya ka siir yainan boinkikin.
12 Mi tiki wraisu komiiyin yipiki biiyan wraisuin siir mhoiiya nitin siya biiyan wraisuin siir kirie aiir haigin mi siir igsopa ini siyar yokwokairina mi siirin siya whinkinsiis haiginiu iikamim hinda tindanim sima tirim sima ti wraisuin yipiki biiya paowaigi pisin mi naokingiin ha nwowin mi wadie ha swoki owin siir inig iiir hainanim.
13 Mi ti wraisuin nuanki nitin siya dimin kirie komii komii kasa bi tirkin. Ti sima siya tirim, siya paeya ninomor kou hiranki kiyai nua tiriir mi iikam whiekakim hapair nokwowim sima ini ti dimin iiirar kigiyim.

14 Mi iikam whiekakim hinda tindanim simiirin siya bidi kiy-
opsibgihaiginiuim dimin kirie komii komiiyim yipiki siya miriiyim
simiir wraisu komiiyin siir whwonkam ida. Mi siya simiirin ha mi
kiyopsibgihaiginiu mi simiir kwoinim ha mi kiyai mi ta hiriinan saiirsika
sima pae asi niibirgim ti wraisuin siir piunan ti wraisuin yipiki siir mwoin
kamkiugi niki haingirin mi siya pariiparii naoim. Mi siya ini wadieyar swoki
owin siir hiriinan.
15 Mi biiyan wraisu komiiyin siya ina kiwakiyin ti wraisuin mhoiiya nitin
siya ti paeyin sima niibirin ti biiyan wraisu iiiram hainam. Mi siya pi yai
minar nwoki iyae diriraerar boinim. Mi ti paeyin sima niibirin ini ti iikamim
yipiki siir inig imiir hainan karamae nwowin simiirin ini siya yisomsom
aokaokiyim.
16 Siya ti dimin taemin hiriinanim iki dimin taemin nhirim simakar
miriigin. Mi iikamim yipiki inig komii komiigakim simiirin siya tirki
mi iikamim yipiki niinga priiyokaeyami ikim mi iikamim yipiki umirki
naokingugunankaiyim mi iikamim yipiki paeprikab nwowim mi tiriiginim
yipiki umiram mirii ikim mi tiriiginim yipiki whisarii mii priimirii ikim,
siya simiirar tirswo mi simiir iina iinigim mi simiir mwo ikim ina
hainmamakiuswowim.
17 Mi iikamim yipiki ti wraisu biyieyin siya hainmamakiu karamae
nwowim mi siir inig karamae nwowim simiir iina iinigim mi simiir mwo ikim
simiirin wi kiwaki rani, digworaekwo haiginim mi umir simiirsi haiyim mi
digworaekwo wi mi sain tani. Niingaka.
18 Krima ti dimin taemin hiriinanim simiirin sibgu daingwo omok. Mi
iikamim yipiki ninokninkin miiyikakim yim wa sibgu inokninkini ti wraisu
biyieyin siir dimina hainmakiua. Ta dimina hainmakiua ya inkamin siir inig
ieyairgin mi ta siir dimina hainmakiuwa ya 666ka. Ɨriig.

14

Mi 144,0000 iikamim mwai waokim

1 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan karar kigi inkamin sibsibnanin om
komii Jerusalem hir nokwowi omin yipiki ha dapiyin siir inig whirin Saion.
Siya mi 144,000 iikam ikim yipiki siya mi siir Adi ikin Adi Komii krimiir Wanin
sowiir inigak nwowim simiir mwowim sima hirar nokwokim.
2 Mi ti kara kigiya simiir saiir mhoiiyan kara diminin ninomor kouwanin
siir wakaeki. Siya pranae pranae bi kauwok boinkikin, hapi owieyin
kouanki niswitnaomaigiiyin whwoowa ha kiniyin ini siir hiriinan ywowin
hapi diyaki tiokikin. Kara simiir wakaekiyin mi hapi iikamim simiir gita imiir
tiowaowiyim ini simiir hiriinan ywowim.
3 Mi 144,000 iikamim yim ipiiya Biiyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir
kingiin hir nokwokim. Sima hirar nokwowim mi sima mwai kibiya kwira
yokwo wao ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi
inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir kingiin ta mwai aiirin iikam
nhirkim wara ninokninkin tani. Ti iikamim yipiki biiya Adi Komii siya niki
anmaiwarkainam iikamim nuanim simiir iinankin sima simar ninokninkini.
4 Tiki iikamim yim dimin biyieki bi kimbugim. Mi tiriiginim simiir kwoinim
wigim bi kiyaigim mi iripa piu simaka bi mi okim. Sima iinokiinokin
tiki inkamin sibsibnanin siirarar wakaeyokna apikim pi siya hinda mi am
yimbi hiriiyar mi ami. Ti iikamim yim Adi Komi siirgim mi sima iriipi
hiriinan ti inkamin sibsibnanin siir warairgim, simairgim dimin taeminim
Adi siya hauuwim bii simiir haii. Yim sima iki uridyiu bibiyieyim sim inig

bi hainanikim mi iki wraisu bibiyie ikim. Niingaka. Sima Adi Komii siirarar hainanikim.
5 Tiki iikamim dimin whirki bi kimbugim. Mi iiya sima nu hirar niki owa sima bi niksisaekim. Niingaka. Ɨriig.

Paekwosim nwoimim simiir yaiga

6 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi paekwosim nwirin hapi ninomor kougi kou hirar siinii. Siirin Adi Komii siya nikropkikin nua tirii nitim siir yai kibikibiyim iinokiinok hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamanim simiir nanaaknınkiiyam. Siya ti yaiyim simiir boinmimauuniyam tirkin, iki iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim piugan piuganiyim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim simiir.
7 Siya komiiyar kauwok boinki, kira Adi Komii siirsi didid mi siir yai imiir wakae mi siir inig iiir hainan. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya hidana ini nita iikamim ti nu iiir nwowim simiir. Adi Komii siir inig iiir hainan yipikin nu ninomor sowiir nonkwowin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi yab komii komii ikim mi ienosisim ikim mi whii ikim. Inkam nwirni inig kipi hainan.
8 Mi kara siir kigwinin siya nitin mi karar swoki kigi paekwosim nwirin siir mhoiiya nitin siya komiiyar kauwok boinki, wakae ti om komiiyin yipikin Babilon nikiuwiyin yio bidi tirbugiyin. Mi iikamim yipiki ti om komii Babilon siir nwowim iikamim hinda tinda nwowim simiir kwoinim sima bidi kiyaiyim mi sima ini simiirar mi wakaeyokna apim mi dimin biyie bidiyar mi tirim. Mi uridyiu biyie siir inig iiir bidiyar mi hainanim. Mi Adi Komii siirin digiumii bidi haimriyiugigim. Mi iikamim yipiki om komii Babilon hir nwowim yim ini wiga wain mobin si kwiyaeya ini saiir hiriinan ywowa mi kamim simiir kwoinim pi saeya kiyaii sima nini kwiyaeniyam mi sima pi iripa piu saika nwoki owim.
9 Mi karar swoki kigwin paekwosim nwirin ti paekwosim nwiso sowiir mhoiiyar niti mi siya ina kauwok boinkiyin, iikamim yipiki wraisu siir inig iiir hainanim mi diminim wraisu komii siir hiriinan niibir nonkwokwowin siir mi hainani mi simiir iinam mi mwo ikim simiirin siya hainmamakiuwi,
10 mi Adi Komii siir kwoinin haugihauga ha whiyiekii mi siya wi simaka ninkikini. Mi siir kirieya wi komiigi komiiyar nwowi. Mi Adi Komii siya simiirsiyin wi haimiisima swoki aingwobuna rani mi simiirin siya wi nhami nhami nipimpar tani. Mi ti hiriinan iikamim, Adi Komii siya simiirin wi paeya nitnoudnankaigi maeyauwa siiyan nhiridmir paridnanin si niuwa saiir hiriir mi simiir kimpipisuwa wi miiyiknan nwo rani, wi kipiigi kipiii nwowi mi paekwosimin dimin whirki kimbu karamaeyim mi inkamin sibsibnan ikin yim sima wi pae anaka hirar nokwokaowi simiirin.
11 Mi ta paeya simiir piu aiirin saiir paowii aeya kimpipisu haiginiuwi iinokiinokin. Mi iikam yipiki wraisu biyieyim siir inig iiir hainanim mi diminin sima niibirin siir whwonkamnan nwowam nwowin siir inig iiir mi hainanim mi simiir iina mwo minim siir dimin hainmakiuwiyin siir hiriinankak mi owim mi ta paeya simiir piu imiirin wi saeya kimpipisu haiginiuwi mi saeya wi dig rani. Nii nabieyin wi simiiram kiwaki rani, piu sima siisam. Niingaka.
12 Mi ti dimin bibiyieyim ti wraisu biyieyin siirim sima niti mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Krais siir yai imiir mi sibgu wakaeyokna api, yim sima wi hiriiyar nokworinukripkaii.
13 Mi ti siya boinkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki Adi Komii siir paekwosimin siir om hiranin pi kauwok boinkii, ti dimin taeminim yokwoni haiginaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim

mi yipiki ti tariinan naowim. Mi mhoiiya sima wi mairgimairga nwowi. Tiki yaiyim Adi Komii siir paekwosim ieya boinim yim kaimwowairgim. Mi iki omin ninomor kou hiranin simiirin wi Adi Komii siyar Kigriraowi. Dimusi rani mii kibiya sima miriiya saiirsika mi sima wi mairgimairgar nwokiyami. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriiyim wi simakar niti. Ɬriig.

Paekwosim siya ha namin iikamim nuanim simiir ini ikiunaki mi simiirin Adi Komii siiram yikiunam.

14 Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiiyan mi kara waua ninomorana saiir kigiyin mi karar kigi inkamin Kraisnanin, Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, yio wau aiirar nidwowi. Mi pagra siya haigina inkamin inigakin si haiginiya ya hiniinaka. Mi kamkiuin siya nonkwowin siir iowa hapi mhanki witi.

15 Mi mhoiiya paekwosim nwirin ha swoki apninaniniyin Adi Komii siir inig hainaniya omaka hiranki mi siya kimidiniya inkamin wau aiir nidwowin siiram yani ikiuni mi siya siiramin praenae pranae bi kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiu iiir haigi mipi digworaekwowim simiir dikrimkripnam. Ɬiya bidi yimbiniya ti sasaeyim nuanim sasae wai nwowim simiir ninguguhaiyana.

16 Mi ti inkamin wau aiir nidwowin siir kamkiuin ha kinawanakiyin mi digworaekwowim nuanim ini siyar yikrimkrip swokiyim.

17 Mi ti digworaekwowim simiirin ha nikrimkrip digiyin mi paekwosim nwirin ina yapninaniniyin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki yio ti inkamin waua sae nidwowin siir hiriinankin siya kamkiuin io mhani haniin witiyin whira nonkwowi.

18 Mi siya ha napninaniniyin mi tiki paekwosim nwirin yipiki paeya sae kigriraowiyin siya ina haiburgigin ta hiiya nae Adi Komii siiram haigininkin imiiyaeiya saiirin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ti paekwosimin yipikin ti kamkiuin mhani haniin witiyin siir nonkwowin siir iin siiram. Siya hiniina kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiuin yomki mi uridim wain iiirim simiir dikrimkripki yipiki nu hir whakim. Dimusi rani, sima bidi higiyim.

19 Mi mhoiiya paekwosimin kamkiu iiir nonkwowin siya siir kamkiuin ha yomiwakiigiyin mi siya sasaeyim wai nwowim ina yikrimkripkiyim. Mi siya simiirin ha haiyin mi ina yitnoudnankaigiyim siiya iya saiir hiriir pi nikwobrombropkiyim hii aiiram, hii aeya nitam. Mi taka siiya iya ya hindara boiniiyioka ya io Adi Komii siya nwo aeya iikamim nuanim simiir nonkwobumbuninkinam.

20 Mi sima ti sasaeyim kimidiniya iya om komii siir yaba nwowa saiir hir ikwobrombrop mi simiir hiiya ta iya saiir no hiranki nakiinaniniya ha niyopinaiiniya 320 kilomita hiniina yiunanaiinam ini inkam mwodigimwodigar yaki owouwin. Ɬriig

15

Paekwosim iriiyar nwiso dimin biyie iriiyar whiso ini sima nonkwowim

1 Mi ti dimin taeminim mi nhie aka kara kigim simiir mhoiiyan karar kigi diminin nanaakak nwowiyin Adi Komii krimiir Wanin siir om hir nwowi. Mi karar mi kigi ninomor kouan paekwosim iriiyar nwiso mapai mapai biyie iriiyar kwiso yipiki iikam imiir nonkwobumbuninkini simiir nonkwowi. Mi ti dimin biyieyim nua hiriir namkii mi iikam imiir nipimpari mi mhoiiya Adi Komii siir ioa wi haniingin digii. Mi ti dimin bibiyieyim yim wa digiguskii.

2 Mi mhoiiya kara kigi diminin whii komii solwarananin mi ti diminin ini opnainan ywowin paeya ini siir hirar niugaiya. Mi kara whii komii solwara

saiir kigiyin mi kara iikamim wraisu biyie saika nwowim simiir warar yinkin kigi mi diminin siir hiriinan sima niibir ikin mi siir diminin hainmamakiuwi ikin, sima yaii simaka niniigim mi simiirin iikam ima hainurur haiginiu. Dimusi rani, sima simiir inig imiir bi hainankim. Sima ini whii komiiya solwara nikiuwiya ini saiir nokwowim mi gitam sima haiyikwowim yim Adi Komi siya hauugikim.

3 Mi sima ti gitam Adi Komii siya hauugiyim simiir nonkwowim mi sima kimidiniya mwaiya Adi Komii siir miiyan inkamin Moses nikiuwiyin siya winkiya bidi bidiniya saiir waokim mi sima inkamin sibsibnanin siir mwai aiir warar mi wao. Sima ti hiniina waokim,

Adi Komi krimiir inkam komiiyin kirie whiekakim ini kinakinar nonkwo digim mi dimin taeminim kira tiriyim yim wadiekinairgim. Iikam krimiirin ini kirar Kigirkakin. Mi digworaekwowim bidi bidinanim mi tariinan nwo ikim mi mhoiiyan ikim yim ini iriipi hiriinan kirar mi kigirkakim, dimin taeminim kira tirim yim wadie kinairgim kirarin kaimwokikaimwowairgin.

4 Kiriir inigin wi nhinga hainani? Iikam whiekakim wi kiriir inig iiirarar hainani sima wi kiriir inig iiir hainani krimiir Biiyan Inkam Komii nwiruwan. Mi sima wi ha boini, kirie komiigakin ini kirar ywowiskiyin. Dimusi rani, inkam nwiruan wadieki wadie nwowin ini kinakinar ywowiskiyin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi dimin taemin kibi kibiyim wi simiir asi kigi.

5 Mi sima waowa saiir mhoiiyan mi karar kigi omaka Adi Komii siir inig hainaniya Adi Komii siir om hirana hindara haiwaonisugii. Mi kara maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya ini saiirar kigiya.

6 Mi ti paekwosim iriiyar nwiso dimin biyie iriiyar whiso sim nonkwowim yim ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirankar yapninanini. Mi yiuisim sima niiyim whisinankinairgim mi sima ini hindara kigninyam. Mi piuwopim sima kikogim gol piuwopkinairgim.

7 Mi sima ha napnaniniyim mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwir ieya hauugi twowim irira ti paekwosim iriiyar nwiso imiir. Adi Komiiyin yipikin hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamiyin siya ini iowar niki okripkaiyin. Mi ta siir iowa ha ninkpitkiya mi ini op yimbiyama ti two iriiyar iso simiir yainau hir mi ti two iriiya iso ini mirkimirkar yinkinkiyim.

8 Mi Adi Komii siir kirieya saiir paowiiya mi siir dimin miiyik miiyikim paenan niuyaeiyim ini ta omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya ini saiirar yiniyokiigiya. Mi inkam nwirki ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi saiir niki apninopkainam tani mi wi ti dimin biyie iriiyar whiso paekwosim iriiyar nwis ima nonkwowim wi simar digii. Ɨriig.

16

Mi paekwosimim ti dimin biyieyim ha haiyim two hirankin mi simiirin ina yitkiigiyim nua tiriir

1 Mi mhoiiya karar wakaeki yai kwira omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki kauwok boinkii ti paekwosim iriiyar nwiso simiiram. Kima wari two iriiyar iso Adi Komii siir io aeya nwokaiyim simiir haigi mi simiirin nua hiriir ditkiigi.

2 Mi biigi biiyan paekwosimin siir twowa ha haiya mi siya saiirin ina yami ininaokiigiya nua hiriir mi ti iikamim yipiki ti wraisu biyieyin siir inig iiir hainaniyim mi diminin sima niibir ikin siir hiriinan mi diminin ti wraisu siirin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowim simiir piuim mi ti diminin wi

yhiiyopnan simiir piu imiir naun aogrirginii. Mi sima wi kimbipisu prasae kin tani mi wi paowaiyar nasae pisnami.

3 Mi karar swoki kigi paekwosim nwisakan ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi siirin whii komiiya solwara nikiuwiya hiriir yami aomaigi. Mi opa ini nhieairgar yikpitmaigiya mi dimin taeminim saiir nwomaiyim yim ina yaokaokiyim.

4 Mi karar swoki kigi paekwosim nwoimakain ti dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi haii mi siya ina yami aomaigiyin yab komii komiiyim mi ieno ienowim simiir mi sima ini nhieki yikpitmaigiyim.

5 Mi karar swoki wakaeki paekwosimin yipikin ti opim simiir kigriraowiyin pi boinkii, Adi Komii, kinakinairgin wadieyin. Mi ti diminim kira tirkiyim op aiir tirbugiyin yio min niisiimauugin kira wadiekiwadieyar sibgu hidikin mi ta hiriinan nonkwobumbuninkina ti iikam hiriinanim simiir asi nonkwobumbuninkinkim.

6 Kira wadiekin. Dimusi rani, biiya tiki iikamim sima Adi Komii siir iikamim mi kiriir profet inkam ikim simiir nisomsom aokaokim mi simiir nhieya ina yaokiinaiinama. Mi ta hiriinan saiirsika kira op aiirin nhieki nikpitmaigiyam asi tirkin sima kwiyaeyam. Mi ti dimin biyieyim simiir yamdi swoki iigonam.

7 Mi karar mi wakaeki inkamin hiiya nae Adi Komii siiram haigin inkin imiiyaeiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, ihi, Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komiiyin kirie komiigakin dimin taeminim kira tirkiiyim, simiiram, simiir nonkwobumbuninkinam mi simiir yamdi swoki iigonam yim ini ywokiyim.

8 Mi karar mi kigi paekwosim nwiiyakain dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi yio ini bie iiirar yauni aokiniuwin mi iikamim simiir piuim ini ti bieyin siya whwokiya ini saeyar whwogrimgrirgiyim.

9 Mi ta yhiiyopnana simiir niugrirgigiya mi sima Adi Komii saikar yinougwo ti dimin hiriinanin simiir tirbugiyin siirsi. Dimusi rani, ti diminin ti iikam imiir tirin yio Adi Komii siyar kigirkakin. Mi sima ti dimin biyie hiriinanim simiirin digiumii bi haimriyiugigim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyokna apkim mi siir inig iiir bi mi hainankim. Niingaka. Sima ini simiir kwoin biyie iiirar napkripkaiyim.

10 Mi karar swoki kigi paekwosim iriiyarakain ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi ti diminin ini ta ipiiya ti wraisu biyie ieya nidwokaiiya ini saiirar yauni akainiya mi iiya ha nita ini ti nuim ti iikamim sima nwowim siya kigirkakiyim ini simiira yiimuiuguskiya. Mi iikamim ini simiir kwiriyae imiirar kaupikrimkripnamim. Dimusi rani, simiir piuim pi kimpipisugim.

11 Mi sima Adi Komiiyin ninomor kou nwowin siir asi ninouugwokin. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi sima dimin biyieyim sima tirim simiirin digiumii bi haimriiyiugigim. Mi sima ini simiir kwoin imiirar napkripkaiyim.

12 Mi karar mi kigi paekwosim iriiyar nwirakain dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii. Mi ti dimin biyieyin ha naokiigiyin ini ie Yufretis siirar yauni aomaiyiuin mi ti ieyin ina sinkai iuguskiyin mi siya ha ninkpitkiyin mi ini inkam komii komiiyim nuanim simiir siyiuar yasae owiuguskiyin inkam komiiyim maeyauwa bieki nitiya hiranim simiir siyiu nwowam, sima nitam.

13 Mi karar kigi ti uridyiu biyie nwoimim owak nimbiyamim. Mi ti owakim ka siir yai hiranki nitkim mi wraisu biyie ikin mi ti wraisu biyieyin ha dapiyin profet niksisae.

14 Yim ti urid yiu biyieyim yim Setan siir isid ieya, yipiki ti dimin kirie komii komiiyim simiir tiriyim. Mi ti uridyiu biyie nwoimim ha namim

iikam imiiram yipiki iikamim hinda tindanim ti nu iiirar nwoirkakim simar kigirkakim simiiram simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima iripa haingiriyiu onaniyam yaii Adi Komii saika niniiyam iiya yipiki Adi Komii siya nwowana kirie komiigak mi simiirin siya nimbini yaii saika ninkikin iniiyam.

15 Kara Jisiskin, karaigin ti kiriir boinkiyin. Kara wa nitsauuwi, kira ninokninkin tani iiya kara nitana kara wi hiiyan inkamin si hiniin niti. Mi yipiki sibgu nokworinukripkaii mi dimin taeminim mhoiiya nitanim simiiram nwokwokini sima wi mairgimairga nwowi. Mi sima wi ti diminim nimbiyamim wi simiirsi nidid rani, inkamin yiuis karamae nwowiyin mi parura ha napnaniniiyin siir hiriinan.

16 Mi ti uridyiu biyie nwoimim ti inkam komii komiiyim simiirin ha nikiuuna digim mi sima maeyau kwiruwar ywomimir ta maeyauwa ha dapika Hibrumi yaigina Amagedon.

17 Mi ta maeyau kwiruwa iripa sima nangiriyiu owouwa saiir mhoiiyan karar kigi, paekwosim iriiyar nwisakain dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi naokiigii mi yim ti diminim ha naokiigiyim yim ini opuda saiir yainau yamkiyim. Mi mhoiiya inkamin, omaka Adi Komii siir inig hainaniya ipiiya Biiyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir kingiin nokwowin siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ini wakaeyim, ini digi dig ywokiyin.

18 Mi karar kigi sinana sinankiya mi hinda tindan ini warar yiuyayokiigiyin mi diya ha tiokiya mi nuin pranae pranae bi kiisiskikin. Biiya niinin hiriinan bi nitkin. Niingaka. Tiki niinin yio ini iki niinim biiya nitim ini simiir haiburim.

19 Mi nuin komiigikomii ha kiisiskiyin mi om komii Babilonin haimii haimiiyim whoima yiinikibimbiirgi mi om komii komiiyim iki hinda tindanim yim ini biyieyar ywokiyim. Adi Komii siya ti dimin bibiyieyim om komii Babilon hiran iikamim sima tirim simiirin bi naingwo owouugin mi iowa siya nwowa ini opa mobin op kwiyaeiyin hiranki naokiinaiiniiya ini saiir hiriinan ywowa mi ti siir kwoinbudin siir iowa ha naokiinonkwokwoswokiya ini ti om komiiyin siirar yauuni aokiniyin.

20 Mi nuin komiigi komii ha kiisiskiyin mi mhiu whiekakim mi mhiugribsisimim whii komii solwara saiir nidwodwomaiyim yim ini whii komii solwara saiir hirankar kigugugiyim.

21 Mi mhoiiya karar kigi ais komii komiiyim pi nikiigiinaiinii siiyanan. Mi ti aisim nikiigiinaiiniyim ninomor kouankin simiir hikim 50 kilokim mi iikamim nuanim hinda tinda nwowim yim ina tioidwomaigiyim. Mi iikamim kimidiniya Adi Komii siir yigbumbu. Dimusi rani, ti aisim simiir nauuni itniyim yim miiyik rani. Ɨriig.

17

Hii nanaei wig komiiya saeya hik prasae prasae bi haiga

1 Mi mhoiiyan ti paekwosim iriiyar nwiso yipiki dimin biyieyim simiir twonau nwokaiyim simiir naokiigiyim simiir nwirin ha nitin kariiram mi siya ini boini, kira mi kara wi krirar nami mi kara kiriirin wi dimin biyieyin Adi Komii krimiir Wanin siya tiri wig biyieya hii nanaeiya saiir kara wi kiriir niisiimauui saeya ti om komiiyin yab komii komiiyim simiir kingiin miriiyin ya saiir nikrigin.

2 Mi inkam komii komii whiekakim yipiki iikamim hinda tinda nwowim simiir kigirkakiyim yim sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim hinda tinda nwowim ti nu iiirar, simiirin saeya tirkim ti hiriinan siyiuin saeya tirin siir tirim. Mi iinok iinokin simiir kwoinim saeyar kiyaigim.

3 Mɨ siya kariir kwoɨnbudɨn siirɨn ha haiyɨn mɨ krɨra ɨna yamwo mɨ krɨra niimau boskwokɨboskwoɨn inkamkɨ nwo karamae nwowɨn siir hɨriir yɨmbiyam. Mɨ karar kɨgi wig ɨra wraisu komii ɨrɨn yɨpɨkɨn paridnan nwowɨn siir ɨdwo hɨr nɨdwowi. Inɨg kasa rani, siir pɨu aiir nwowɨm mɨ tɨ inɨgɨm yɨm Adi Komii siir nɨgbumbu dap ɨma. Mɨ mwoɨm siir nwowɨm yɨm ɨriiyar whɨsko. Mɨ honɨm siir mwo ɨmiir nwowɨm ɨuurgɨm.

4 Mɨ yɨuɨsa ta wig aeya niiya ya wɨrnan paridnan bɨdi wokiiwomwɨta. Mɨ dimɨn kɨbi kɨbiyɨm saeya pɨuaiyɨm mɨkɨn mɨnɨm mɨ rin mɨnɨm yɨm golni arar nokwokwokɨm. Mɨ mobɨn saiir ɨɨna aeya nonkwowɨn yɨo golni nonkwokwokɨn yɨo kam ɨmiir kiyaiyankɨn dimɨn biyɨe sɨma tɨram. Mɨ tɨ dimɨn biyɨeyɨm ɨo Adi Komii siya nwowam tɨriyɨm mɨ tɨ dimɨn biyɨeyɨm saeya tɨrɨm kam aka hɨi saeya nanaeyɨm mɨ tɨ dimɨn hɨriinanɨm yɨm ɨni opni hanɨɨn saiir mob ɨiir nwomaiyɨm.

5 Mɨ kara kɨgiyɨn inɨgɨn saiir mwo hɨr nwowɨn yɨo hɨnɨɨna boɨnkɨn, taka wiga ya om komii Babilon siir nɨkriga. Saeya wigɨm hɨi nanaeiyɨm sɨmiir apuga. Mɨ saeya ɨkɨ iikamɨm hɨnda tɨndanɨm yɨpɨkɨ dimɨn bibiyɨe whɨekakɨm sɨmiir tɨriyɨm sɨmiir apuga.

6 Mɨ karar mɨ kɨgi saeya op biyɨe bɨdi mɨ kwiyaeya. Saeya dimusi bɨ whaowaeka, saeya wigkamɨm yɨpɨkɨm Adi Komii siir yai ɨmiiram naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm mɨ Jisɨs Krais siya sɨmiirɨn hɨnɨɨna nanaaknɨnkiihaigɨnɨuɨm sɨma sɨmiir wakaeyokna apikɨm mɨ saeya sɨmiir nhɨe ɨmiir kwiyaekɨm. Mɨ sɨmiirɨn ɨni saeyar yɨsomsom aokaokiyɨm mɨ tɨ hɨriinan saiirsika saeya sɨmiir nhɨe ɨmiir asi kwiyaekɨm. Mɨ kara saiirɨn tɨ hɨriinan kɨgɨn saeya tɨ hɨriinan tɨra mɨ kara ɨni hindara yanaakiyɨn.

7 Mɨ tɨ paekwosɨmɨn ɨna swokɨ boɨnkiyɨn kariir, kɨra ta wiga saiir saiira dimusi naɨngwokwonanaei. Saiirɨn wɨ kara boɨnmauuwi kɨriirɨn mɨ wɨ kara nanaaknɨnkiihaigɨnɨuwi hɨnɨɨn saeya yɨpɨka mɨ tɨ wraisu biyɨeyɨn yɨpɨkɨn mwowɨm ɨriiyar whɨsa nwowɨn mɨ honɨm ɨuura mɨ owɨn ta wig aeya nɨdwowɨn siirɨn ɨriipɨ hɨriinan.

8 Mɨ tɨ wraisu biyɨeyɨn bɨiya kɨra kɨgɨn ɨrkak nɨkɨ owɨn nu tɨr mɨ tariinanɨn siya bɨdi yaonamɨn. Mɨ siya wɨ sɨpi nɨti tɨ ɨeyɨn mwɨs karamaeyɨn siir hɨrankɨn mɨ siya nami mɨ siirɨn wɨ Adi Komii siya nonkwobumbunɨnkɨnkii. Mɨ iikamɨm nuanɨm yɨpɨkɨ sɨmiir inɨgɨm siir yokwo aiir haigɨn karamae nwowɨm bɨiya siya nu nɨnomor sowiir nonkwokwowa, sɨma siir kɨgi sɨma wɨ hindara nanaaki. Sɨma siir kɨgi mɨ sɨma wɨ pɨ nanaaei. Dimusi rani, tɨkɨ wraisu biyɨeyɨn nu tɨrɨn kwɨruwar nwonamkɨn mɨ tariinanɨn siya nwo rani. Mhoɨiya siya swokɨ ɨnsiin ɨdwowi mɨ siya omwaiyar swokɨ waiyaei mɨ sɨma siirɨn wɨ haɨni kɨgi.

9 Mɨ iikamɨm sɨbgu nɨnomoknɨnkɨniyɨm kɨma tɨ dimɨn hɨriinanɨm sɨmiirɨn sɨbgu daɨngwo omok. Mɨ tɨ mwo ɨriiyar whɨso yɨm om komii komii ɨriiyar whɨso yɨpɨkɨ iikam ɨma mɨriiyɨm mhɨu ɨriiyar whɨso sɨm, yɨm sɨma. Mɨ ta wiga tɨ wraisuɨn siir ɨdwo nɨdwowa ya mɨn nɨkriga tɨ om komiiyɨn tɨ wraisu ɨeya nwowɨn siir.

10 Mɨ mwo ɨriiyar whɨso yɨm inkam komii komiiyɨm iikam ɨmiir kɨgɨrkakiyɨm yɨm sɨma. Mɨ tɨ inkam komii komiiyɨm sɨmiir kam ɨriiyarɨm bɨdi yaonamɨm. Nwɨrɨn tɨ siyaɨrgɨn tɨ tariinanar nwowɨn mɨ nwɨrɨn yɨo iikam ɨmiir nɨkɨ kɨgrɨrao rani, yɨo ɨna nɨkɨ owɨn. Mhoɨiya siya nwowi mɨ siya wi ɨi prɨei kɨgrɨrao rani.

11 Mɨ wraisu biyɨeyɨn yɨpɨkɨ bɨiya nu tɨr nɨkɨ owɨn mɨ siya ɨi prɨei bɨ nwokɨn, siya ɨriiyar nwoɨmakan ɨkɨ inkam komii ɨriiyar nwɨso sɨmiir nwɨrɨn. Sɨmaɨrgɨm iikamɨm nuanɨm sɨmiir kɨgɨrkakiyɨm. Mhoɨiya siya nami, wɨ siya tɨrbuwi.

12 Mɨ hon ɨuurɨm kɨra kɨgɨm yɨm tɨ inkam komii komii ɨuurɨm yɨ sɨmiir nɨkrɨgɨm. Sɨma inkam komii komii bɨ nɨkɨ okɨm mɨ mhoɨiya sɨma wɨ inɨgak sɨmbi nwowi tɨ wraisu biyɨeyɨn saɨkan mɨ sɨma iikamɨm nuanɨm sɨmiirɨn wɨ ɨi prɨe kɨgrɨrao rani.
13 Mɨ tɨ inkam komii komii ɨuurɨm sɨma wɨ kwoɨn whɨruwar nwokii mɨ sɨma sɨmiir kɨrɨeya wɨ wraisu biyɨeyɨn wɨ siir asi hauugii mɨ sɨmiir ɨgsopa wɨ siya nokwokairinanaowidi sɨmiir dimɨn taemɨn ɨmiir kɨgɨrkakɨm.
14 Mɨ tɨ inkam ɨuurɨm mɨ inkamɨn sibsibnan ɨkɨn sɨma wɨ sɨmbi nɨnii yaii mɨ siya mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ sɨmiir kwoɨnɨm siya kiyaiyɨm mɨ siya nɨkɨunam mɨ sɨma ha naɨngwo tɨbmii kɨɨnɨm, tɨ inkam biyɨe ɨiirɨm wɨ sɨma nonkwonɨɨnwomwɨɨrnɨnkɨni. Sɨmiirɨn sɨma wɨ dimuni nonkwonɨɨnwomwɨɨrnɨnkɨni tani, Adi Komii siir kɨrɨeya siyar hauugika mɨ sayaɨrga inkam komiiyɨn ɨkɨ iikamɨm hɨnda tɨndanɨm mɨ yɨpɨkɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨm kɨgrɨraowiya.
15 Mɨ tɨ paekwosɨmɨn kariirɨn hɨriiyar kɨntɨrɨnu boɨnkrɨpkai, ɨeyɨm kɨra kɨgɨm wiga hɨi nanaeiya saeya nɨdwowa maeyauwa saiir kingiin nwowɨm yɨm tɨriigɨnɨm yɨm mɨn nɨkrɨgɨm iikam whɨekakɨm maeyau maeyauwanɨm mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ yaigɨnpai yaigɨnpai boɨniyɨm yɨ sɨmiir nɨkrɨgɨm.
16 Mɨ hon ɨuurɨm kɨra kɨgɨm mɨ wraisu biyɨe ɨkɨn, yɨm ɨoa ta wiga hɨi nanaeiya iikamɨm sɨmiir kwoɨn ɨmiir kiyaiiya yɨm ɨo saiir nwokɨm. Mɨ sɨma nɨti, ɨkɨ saiir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm wɨ sɨma nɨnɨ ɨskɨn prɨigɨn ɨuwi mɨ saeya wɨ wiga pɨu parura nwokiiya wɨ saiir hɨriinan nwokii. Mɨ mhoɨiya sɨma saiirɨn wa nɨsomaowi mɨ saiir kɨpɨm wɨ sɨma naenami. Mɨ mhoɨiya ɨkɨ dimɨn taemɨnɨm nwokiyɨm sɨmiirɨn wɨ sɨma nikomnamgɨn swokii.
17 Sɨma wɨ tɨ hɨnɨɨna tɨri. Dimusi rani, sɨmiir kwoɨnɨm wɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siya kiyaii mɨ sɨma wɨ dimɨnkɨdimɨnɨn Adi Komii siya boɨnɨn wɨ siirgɨsiir asi tɨri. Mɨ sɨma wɨ siir kwoɨn ɨiirarar napi mɨ sɨma wɨ kwoɨn whɨruwar nwokii mɨ wa kiwakii wraisu biyɨe ɨiiram siya kɨgɨrkakɨm sɨmiirɨn mɨ wɨ yaiyɨm bɨiya Adi Komii siya boɨnkiyɨm wɨ sɨmar nɨmbiyamkakii.
18 Mɨ ta wiga kɨra kɨga ya mɨn nɨkriga om komiiyɨn yɨpɨkɨ ɨkɨ inkam komii komiiyɨm nuanɨm sɨma kɨgrɨraowiyɨm sɨmiir kɨgrɨraowiyɨn ya siir nɨkriiga. Ɨriig.

18

Om komii Babilonɨn Adi Komii siya tɨrbugikɨn

1 Mhoɨiyan kara kɨgi paekwosɨm nwɨrɨn Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir omanɨn pɨ nɨti. Adi Komii siya bɨdi hauugiyɨn siirɨn kɨrɨe komii mɨ siya hapi bɨekɨ namisi whwoyakikɨn mɨ nu whɨrkakɨn ɨni warar whwoyakiyɨn.
2 Mɨ siya ha nɨtɨn ɨni komiiyar kauwok boɨnkiyɨn, saeya tariinanɨn bɨdi yɨkiigiya om komii Babilonkɨ biyɨe si nwokiya siir hɨriinan. Saeya bɨdi yaonama mɨ tariinanɨn uridyɨu biyɨeyɨn mɨ uridyɨu bibiyɨe ɨkɨm, Setani isidɨn siirɨm mɨ ɨpiyɨn bibiyɨe ɨkɨm yɨm ɨni saiir hɨr nwokaiyɨm.
3 Tɨkɨ digworaekwowɨm ɨna yɨmbimbɨiyamɨm. Dimusi rani, iikamɨm omom omomanɨm uridyɨu biyɨe siir inɨg ɨiir hainanɨm mɨ yɨm tɨriigɨnɨm yɨm hɨi saɨka bɨdi yanaeyɨm mɨ saiir op biyɨe aiir kwiyaekɨm. Yɨm tɨ inkam komiiyɨm komii ɨkɨ omom omomɨm sɨm kɨgɨrkakiyɨm tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakiyɨm yɨm ɨriipɨ hɨriinan sɨma saɨka ɨrɨpa pɨu bɨdi ywowɨm. Mɨ iikamɨm omom omomanɨm yɨpɨkɨ digworaekwowɨm sɨm haigɨnɨm umɨr sɨmiir haiyɨm mɨ sɨma ɨni umɨr sɨmiirsiyar mɨ haiyɨm. Dimusi rani, saeya mɨnam naɨngwoka tɨ digworaekwo whɨekakɨm umɨr sɨmiirsi haiyɨm. Dimusi rani, saeya mɨnam naɨngwoka saeya digworaekwo whɨekakak nwowi mɨ saeya wɨ wadɨe nwokɨ sɨbgu owɨm mɨ wɨ saiir kwoɨn ɨiirarar nwokɨ apɨm.

4 Mi karar mi wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi
boinki, siya ti hiniina boinkikim,
iikamim yipiki kariirim kima ta wiga yipika biyie nwowa saiir haiburgig
mi siyiu biyie saika kipi tir. Mi kara pi boriisopi kima saika ninkin
onkwobumbuninkinim mi mapai mapai saika haiyim.
5 Saiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, ti dimin biyieyim saeya
tirim simiirsika
mi dimin biyieyim saeya tirim yim ini mhiu komiinan hiuungiyim.
Mi Adi Komii siya saiir dimin biyieyim simiirin wi naingwo owouu rani.
6 Kima ti dimin biyieyim saiirin wi yamdiyar swoki tir ti saeya niki tirim iikam
nhirim simiir, simiir hiriinan.
Mi dimin biyie whirin saeya tirin kima wi saiirar ti swoki tir. Mi biiya saeya
hauu kwiyaeyim kimiirin op biyieyim kwiyae whaowhaeiyim irira
irira
mi tariinanin kima saiirin op biyieyim kwiyae whaowaeiyim isisa hauu
kwiyae haiginiu.
7 Biiya saiir inigin komiiyar nwokin mi saeya saiir kwoin iiirar napkin mi
saeya wadieyar sibgu oka.
Mi tariinanin kima saiirin dimin biyie tir mi wi saiir piu aeyar nwoki
kimpipisugiyim
siyiuin saeya tirin saiir kwoin iiirar saeyar napin mi biiya saeya sibgu owin
siir hiriinan.
Dimusi rani, biiya saeya hiniina boinka, kara ti tir nidwowa ini wiga inig
komiigaka iikam imiir kigirkakiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara
iki wigim simiir kamim naonamim simiir hiriinan tani mi kara wi
mairgimairga nwo karam nwo rani, dimin taeminamin. Niingaka!
8 Mi ti dimin biyieyim saiirin wi ii kwira nipimpari saeya wi maki nii mi saeya
wi pi naowi mi saeya wi mhiigi naowi mi kamim saiir piuis biyieya wi
paenau kabitkaigii.
Mi ti dimin biyieyim om komii Babilon siirin wi sima
nonkwoniinwoimwiirninkini. Dimusi rani, Adi Komiiyin yipikin
Biiyan Inkam Komiiyin yipiki wi iikamim hapaiiranim simiir hidi siya
kirie komiigakin.
9 Mhoiiyan ti inkam komii komiiyim iikamim hinda tindanim simiir
kigriraowiyim, sima hii saika bidiya yanaeyim mi digworaekwo miiyik
miiyikim saika bidiya yiniidnokwokwo haiyim. Sima wi paowiiya saiir piu
aiir nowiiya wi saiir kigi. Biiya sima mi saeya sima saiir kwoin imiirar napkim
mi sima wadieyar mi sibgu okim mi tariinanin sima saiir kigi mi sima wi
mairgimairga nwo rani mi sima wi saiirsi noui.
10 Sima wi aru hirar nokwokaowi. Dimusi rani, sima ta pae biyieya saiir
niua wi saiirsi nididi. Mi sima wi ti hiniina nouuboboini, aiyo! aiyo! Tiki
dimin biyie hiniinim om komii Babilon siir tirkiyin yim miiyiknan tani. Biiya
kira inig komiigakar niki okin mi biri kimiminkikin kiriir iikam imiirin Adi
Komii siya bidi bugiyim dimin biyieyim kira tirbuwim simiirsi.
11 Mi iikamim omom omomanim yipikim simiir digworaekwowim umir
haiyam minim om komii Babilon hir, sima simiirin ha kigi bidi tirbugiyim. Mi
sima wi simiirsi noui. Dimusi rani, simiir iikamim wi ti simiir digworaekwo
imiir sain tani. Yim bidi bugiyim.
12 Mi ti iiyim saeya wi gol silva mi siiya kibi kibiyim yipiki iikamkim sim
sainiyim umir komii komii mi mikinim siyawis miiyik miiyikni nonkwok-
wowim mi yiuis whisinan kibi aka mi yiuis pariidnan paipai ikim mi yiuisim
hindara kigninyaei ikim mi paridnan prainan wokiirimtio ikim, wi simiir

saini. Mi paeyim piuii miiyik whakiyim dimin taeminim wraisuin elepen dapiyin siir nasim simiir nonkwokwo ikim mi paeyin umir komii mi sainiyin si mi onkwokwo ikim mi aiyini mi onkwokwo ikim mi brasni mi onkwokwo ikim. Mi siiyam wadie sibgu kigiyim hindara haingitiropkai ikim.

13 Mi sima paeyin sinamon dapiyin siir is aiir bidi mi haiyim mi mairakwo namsuopaiyim piuii miiyik whaki ikim mi dimin taeminim nae idwo sima haiginkiiyim ha dapiyin spais mi wain op aka mi praua mi wit mi bulmakau, sibsib, hos mi dimina kanana trela nikiuwiyim mi inkam kiingikiin ikim mi wigim whisarii mii mirii ikim. Mi ti dimin taemin hiriinanim simiirin bi swoki saingikim.

14 Mi kamim hiran digworaekwowim umir haiiyim sim miriiyim sima saiir boinki, biiya kira kopaksimar nwowa, kira wig irpakiyin bimbiuwi bi nwoka mi kira dimin taemin kasakasam bi naingwoka mi tariinanin kira ini waibiyie yamwo iua. Mi dimin miiyik miiyikim iikamkim sima sainiyim umirni mi dimin kibi kibiyim kira piuaimwamwanim yim bidi digiyim. Yim wi kiriiram swoki hainani rani, kira swoki haiyam niingaka.

15 Mi ti kamim simiir digworaekwowim umir haiiyim yim wi aru hirar nidid okwokaowi tiriiginim ti saiir nipimparim wi simiir pi nipimparisi mi sima wi saiirsi noui.

16 Sima wi ti hiniina nouuboboini, aiyo! aiyo! Ti omin Babilon nikiuwiyin biiya siya bimbiuwi bi nwokin siya ta wiga yipiki yiuis whisinan niiya mi yiuisa pariidnanim hindara wokiiwomwitim sim niiya saiir hiriinan nwokin. Piuai miiyik miiyikim golni nonkwokwowim mi siiya kibi kibi ikim mi mikinim umir komii saini ikim yim kinakinar piuainakim.

17 Mi tariinanin tiki digworaekwo kibi kibiyim biri konkwokikim, yim ina tirbu iuguskiyim. Mi kamim yipikim siyaii kigriraowiyim mi kamim simiir mirii ikim mi iikamim yipiki siyaii imiir ninidwodwowiyim, yipiki digworaek-wowim sim haiiyim whii komii solwara hir umir haiyam mi iikamkim sim sainam, sima ini hapi aru hirar yokwokaokiyim om Babilon siirin.

18 Mi sima hapi aru hirar nokwo kaokiyim om Babilon siir niunamin mi sima ini komiiyar kauwokiyim, om whirkin ti siir hiriinan wadie bi nwokin biiyan mi ha nitiyokiyokiiyin mi tariinanar yadigniyin. Niingaka.

19 Mi sima sin ha masim mi ina youuboboinim, krima ti om komiiyin siirsi nouumwamwani. Dimusi rani, kamim hinda tindanim yipiki siyaii tiriir nikropkiyim mi sima umir prasae bi haigim digworaekwowim sima haiginaniyim tiriir simiirsiyin. Mi tariinanin biri kimiminkikin ti om kibiyin bidi tioidwomaigiyin.

20 Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim wim kima ini mairgimairgar nwowim. Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim siir mii aiir miriiyam mi wim kima ti profet kamim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuim mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apim, wim kima mairgimairgar dwoki. Adi Komii siya om Babilon siirin dimin biyie bidi tirin, siya saiir yamdi tirkin, dimin biyieyim biiya saeya tirim simiir yamdi.

21 Mi mhoiiyan karar kigi paekwosim komiigi komiiyin siya siiya komiiyin nhirkaknanin siir haii mi ti siiyan ini aeyowienan ywowin mi siirin kimidiniya whii komii solwara saiir whii idopwoniyaki idopwoniya hiriir ha nami kabitmaigiyin mi siya ina boinkiyin, ti siiyan kara kabitmaigiyin whii komii solwara whii idopwoniyaki idopwoniya mi Adi Komii siya om komii Babilon siirin wi hiriinanar mi tioidwomaii mhoiiya siya wi swoki o rani. Niingaka.

22 Iikamim yipiki gita tiowiyim mi tiriiginim yipiki mwai waowiyim mi kid masiyim mi tidiyiu huni ikim, sima wi swoki it rani, ti simiir swoki tiram. Mi iikamim yipikim mii pai mii pai miriiyim yim om Babilon hir swoki o rani. Mi iikamim wi siiya komiiyin twonid warbrombropiyin om komii Babilon hir nwowin wi siir yai aiir swoki wakae rani.

23 Mi iikamim om komii Babilon hiranim wi paeya niuyaeiya wi hiriinankak nwo rani. Mi iikamim wi wigkamim nonkwonaeiyim mi yaiya anaupaeni haniin ha naenamiya wi saiir swoki wakae rani. Mi iikamim yipiki simiir digworaekwowim simiir haiginim umir haiyam, simairgim inkam komii komiiyim ti nu whirkak iiiranim. Mi wim kima iikamim om komii Babilonanim iki iikamim hinda tindanim simiir kwoinim kima kiyaigim dimin bibiyieyim niksisaeiyim kima tirim simiir.

24 Om komii Babilonin yipikin iki om komii komiiyim simiir nikriyin yio Adi Komii siya bidi tioidwomaigiyin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siir profet inkamim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim yim saeya nisomsom aokaokikim mi simiir nhieya ini nu iiirar prinoknamim. Mi simiir nhieyim mi iikam whiekakim yipiki hinda tinda nwowim ti nu iiirar simiir nhie ikim. Simiirin kam ima nisomsom aokikim. Ɨriig.

19

1 Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hir tirkiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, yaiya hapi iikam ombudgi whwonanaokiiyim hiniina whwonanaokii Adi Komii siir om hirin, saeya pranae bi kau-wokboinkika, krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki. Krimiirin siya grabaiginiugin. Siir inigin komiigi komiigin mi siya kirie komiigakin.

2 Adi Komii siya iikam imiirin wi siyiu miiyiki miiyik iiirar hidi. Mi siya wiga hii nanaeiya yipika kami kwoin kiyaiiya saiirin bidi hidin. Iikam whiekakim nuanim ti dimin biyieyim saeya tirim sima bidi tioidwomaigiyim. Adi Komii siya saiirin minsi tirkin, ti dimin biyieyim saeya tirim iikamim siir yai aiiram naingwo tibmiiyim simiir, simiir yamdi swoki tirim. Simiirin saeya bidi yisomsom aokiyim.

3 Mi mhoiiya sima ina swoki boinkiyim, krima Adi Komii siir inig iiirarar hainanki. Mi om komii Babilon siir paowiiya saeya koua hiriirin wi hiriiyar nowiiyokiyokiinaiinamkripkaii.

4 Mi mhoiiya ti inkam komii komii kamnwis nwiiyim yipiki inkam komiimi ipiiyim sim nidwodwokaiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerari ikim, sima ogmwo Adi Komii siir whwonkam ida kingiinar ini waisii hiuiu yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin. Mi sima ina boinkiyim, tiki yaiyim yim yaimwokiyaimwo imairgim krima siir inigi inig iiirarar hainanki.

Inkamin sibsibnanin nokwonan, siir wigwis nae komii aeya

5 Mi mhoiiya karar swoki wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir ipiiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, iikamim inig komii komiigakim mi iikamim yipiki inig karamaeyim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi siiram naingwokwonanaeiyim, kima siir inig iiir hainanki. Ɨriig.

6 Mi karar mi wakaeki iikam whiekakim iripa maeyau kwiruwa haingiriyiu owim pi kauwok boinkii. Sima pranae pranae bi kauwok boinkikim, hapi owieki niswitnaomaiiyim mi dudua aeiya ha kiniyim mi diyaki mi tiokii aka ini hiniin ywowin. Mi sima hiniina kauwok boinki, bidi wakaekiyim, krima Adi Komii siir inig iiir hainanki. Siya siyairgin kirie komiikakin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim.

7 Krima mairgimairgar dwo mi siir inig iiir hainanki. Dimusi rani, inkamin
sibsibnanin siir wig aiirin wi sipi nonkwonaei mi saeya saiir piuaiyim bidi
diriraerarim.
8 Mi saiirin yiuis whisinan kibiya io karamaeya paekwosim siya bidi hauu
iiya. Mi ta yiuis whisinana ya min nikriga dimin miiyik miiyikim iikamim Adi
Komii siir siyiu iiir sibgu apim sima tirim simiir nikriga.
9 Mi mhoiiya ti paekwosimin yipikin nokwowin siya boinki kariirin, kira
ti digworaekwowim winaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nikiunam ti
inkamin sibsibnanin wig nonkwonan siir nae aiiramin sima wi mairgimairga
nwowi. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki yaiyim Adi Komii siirgisiir
yai ima.
10 Mi kara ti yaiyim siya boinkiyim kariir simiir wakaekiyin mi kara ogmwo
ha waisii hiunanaiinamin mi kimidiniya siir inig iiir hainan. Mi siya kariirin
ti hiniina boinki, kira kariir inig iiir kipi hainan! Adi Komii siir inig iiirarar
hainan. Kara Adi Komii siir miriigin kiriir hiriinan mi kiriir nomiiyau ikim
yipiki Jisis siir yai imiir wakaeyokna apin mi siir yai imiir boinmimauuim
iki iikam nhirim sim. Mi ti yaiyim Jisis siya nanaakninkiihaiginiuim yim ti
dimin taeminim yipiki wi profet kamim simiir whinkinsiis haiginiuwi sima
boinmimauuwam mi Jisis Krais siir yai imiir nanaakninkiihaiginiuanim yim
sima. Ɬriig.

Inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin siya

11 Mi mhoiiya karar kigi Adi Komii siir omin siir anowin pi haiwaokii mi
hos whisinan irin yio hirar nokwowi. Mi inkamin siir idwo nidwowin siirin
hiniina dapkim inkamin yipikin siir digworaekwo imiir sibgu kigriraowiyin
siya. Siya wi tikinim siyiu miiyik sibgu apiyim wi simiirarar tiri ti hiriinanin.
12 Siir nhwonan hapi paeki namisi iuyakikin. Mi pagram siya haiginim yim
ini inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim sim haiginim ini simiir hiriinan
ywowim. Mi siir inigin ini siir mwo iiirar winin. Mi ti inigin siir inig mwoki
mwowin yio sasar ninokninkin iski. Inkam nwirki siir wara swoki inokninkin
tani.
13 Mi yiuis bripriya siya niiya ya biiya nhie opa saiir tibgimaiga. Sima siirin
ha dapikim, Adi Komii siir yai.
14 Mi iikam whiekakim Adi Komii siir kamim yaii niniiyim simiirim sima ina
siir mhoiiyar sidkaekiyim mi hosim sima nidwodwowim sima niiyim yiuisim
whisiwhisinankinairgim mi yiuisim bimbiuwi rani mi simiirin io minsim
whirki bi swoki kiyipriniusrankim.
15 Mi karar kigi kamkiu bripriyin io mhanan witin siir yai hirankar
nimbinaninii. Mi siya iikamim hinda tindanim simiirin wi siir hampimpit
aokaowi. Mi ta saiir mhoiiyan iikam imiirin wi siyar kigirkaki mi siya
simiirin wi swoki onkwo whiigi rani mi siir igsop aiirin wi inkam nwirki
mi okwokairiinanaowid rani. Siya simiir kigirkaki, wi inkamin bulmakau
kigriraowiyin mi paekopin siya nonkwowiyin wi siir hiriinan kigriraowi.
Mi iikam imiirin siya kigriraowi mi tiriiginim yipikim Adi Komii siiram
wakaeyokna ap karamae nwowim yim wi siya tioidwomaii inkamin yipikin
iya wain kimaiiya saiir nokwokai okwobrombropiyin wain hi aiiram siir
hiriinan. Mi ya tariigina ya Adi Komi siir ioa siya nwowi siir sau omom imiir
simiirin wi hiriinan nokwobrombropi.
16 Mi inigim siir yiuis aiir winim mi siir paimwo mi win ikim yio ti hiniina
boinkin, iikam kigirkakan inkam. Biiyan inkam komii komii kigirkakan
inkam.
17 Mi mhoiiya karar kigi paekwosim nwirin bieyin siir bopwonau hirar
nokwokaii mi siya ipiyinim kougikou siiniyim simiiram yikiugi mi siya

simiiramin pranae pranae bi kauwok boinkikin, kima ti ipiyinim kima wit mi ti naeyim Adi Komii siya diriraerarim simiirin iripar wini haingiriyiu idwo aeni.
18 Kima wi iikam whiekakim simiir kip imiir naei, kima iikam whiekakim nu kigriraowiyim mi kamim yaii niniiyim simiir bii nwo ikim mi kamim yaii niniiyim kirie komii komiikakim mi hos ikim mi kamim simiir idwo nidwo ikim. Mi iikam whiekakim yipiki mii umiram mirii ikim mi iikamim yipiki hinda whisarii mii priimiriiyim mi iikamim inigak ikim mi iikamim inig karamae ikim, simiir kipim wi kima naei.
19 Mi mhoiiya karar swoki kigi wraisu biyieyin mi inkam komii komiiyim ti nu iiirar nwowirkakiyim mi kamim simiir kamim yaii niniiyim simiir kigriraowi ikim sima iripa maeyau kwiruwar haingiriyiu idwowi. Sima inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin mi kamim yaii ninii ikim yaii simaka ninii.
20 Mi ta sima niniiya saiir mhoiiyan tiki inkamin yipikin hos whisinanin si idwo nidwowin mi siir kamim yaii ninii ikim ti wraisu biyieyin mi profet niksisae ikin yipiki biiya diminin kirie komii komii tirim wraisu biyie siir whwonkam ida iikamim simiir niksisaeyam hiriinan saiirsi haiyim mi sima wi ti diminin hainmakiuin, simiirin sima bidi yonkwowim. Wi siir inig iiir nwoki hainanim sima sowiirin ha haiyo mi ina yami itmaigiyo whiiya paekaka siiya paekakin si nwowa saiir.
21 Mi mhoiiya ti inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin. Mi kamkiuwin siir yai hiranki nimbinaniniyin ti iikamim dimin biyie biyiekakim yipiki ti wraisu biyieyin siirim, ini siya hampimpit aokao digiyim. Mi siya simiirin ha hampimpit aokao digiyim mi ti ipiyinim ha nitim mi simiir kipim sima ini aeni mi simiir mhiiyim ini hindara yitipiyimpiyikiyim. Iriig.

20

Setan siya ienau hirin biewiiyim 1,000na nwokaii

1 Mi mhoiiya karar kigi paekwosim nwirin Adi Komi krimiir Wanin siir om hiranki niti siya tidiyinin whira nonkwowi mi senin whira mi onkwowi. Tiki tidiyinin yio ti ieyin mwis karamaeyin yio siirgin.
2 Mi siya ha nitin kimidiniya ti kain yipiki bidi bidiniya mipug niki owin siir igsop aiir ini okwokairinaki. Mi siirin Adi Komii siir paekwosim ieya yonkwo mi ti uridyiu biyieyin bii nwowiyin Setan nikiuwiyin, ti inkam biyieyin yipiki biiya Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin mi yai yakakiigi saika ninkiyin. Mi paekwosim siya siirin ha haiyin mi ina ikwowaisiigiyin mi siirin kimidiniya senin aini nonkwokwowin saika yinkin kogrinugi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyamim biewiiyim pariig 1,000.
3 Mi siirin paekwosim siya kabitkaigi tiki ieyin mwis karamaeyin siir mi siya ti ieyin siir anowin ina haignikougiyin. Mhoiiya siya ie iiir haiburgigi mi siya ha nami hinda tinda mi siya wi ii priei nwo rani.
4 Mi mhoiiya karar mi kigi ipiiyim inkam komii komiiniyim. Mi karar kigi iikamim simiirar ninidwodwokaii. Mi kara simiir kigiyin mi kara kamim mwo imiirara kaigrimkrip aokaowim simiir kwoinbud imiirin warar mi kigi. Dimusi rani, sima wraisu biyieyin siir inig iiir bi hainankim. Mi diminin sima niibirin ti wraisu biyieyin siir whwonkamnan sima siir inig iiir bi mi hainankim mi yipiki siir ti diminin siir hainmakiu karamae nwowim simiir iina mwo imiir. Mi simiirin Adi Komii siya hidninsiin idwokim. Mi sima mi Krais siya sima iikam imiirin biewiiyim wi 1,000na kigriraowi.
5 Mi iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima naowi, sima wi swoki insiin idwo rani, omwai swoki waiyamin taka ii aiirin.

Mɨ tɨ 1,000 bɨewiiyɨm dɨgiyanɨm sɨmiir mhoɨiyan sɨma wɨ omwai hanɨingɨn swokɨ waiyaei. Tariigɨna ya Adi Komii siya hɨdnɨnsiin ɨdwowana iikamɨm yɨpɨkɨ bɨiya naokaowɨm sɨmiir hɨdnɨnsiin ɨdwowana bɨigɨbɨi ya saeya.

6 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ bɨigɨbɨi Adi Komii siya hɨdnɨnsiin ɨdwowi omwai-waiyam yɨm tɨ iikamɨm dimɨn whɨrkɨ kɨmbu karamae nwowɨm yɨm sɨma mɨ sɨmiir kwoɨnɨm dimɨn whɨrkɨ bɨ kɨmbugɨm. Sɨma wɨ maɨrgɨmaɨrga nwowi. Dimusi rani, sɨma wɨ swokɨ ao rani mɨ wɨ omɨn paeniyɨn siir nam tani. Sɨma ɨni pris inkamɨm sɨmiir hɨriinan ywowɨm yɨpɨkɨ dimɨn taemɨn Adi Komii siya mɨ Krais siya sowiir nɨnkɨn ɨmiiyaeiyɨm sɨmiir hɨriinan mɨ sɨma mɨ Krais siya sɨma iikam ɨmiirɨn bɨewiiyɨm wɨ 1,000na kɨgrɨraowi. Ɨriig.

Setan siirɨn Adi Komii siya nonkwobumbunɨnkɨni mɨ siya siirɨn wɨ paeya kabɨtkaigi

7 Mɨ tɨ 1,000 bɨewiiyɨm sɨma dɨgii mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn tɨ ɨeyɨn mwɨs karamaaeyɨn siir anowɨn wɨ hanɨingɨn haiwaokii mɨ Setan siirɨn tɨ ɨeyɨn senɨn siir hɨranka nonkwo ɨuguskii mɨ siirɨn wa kɨgnɨnkɨn amki.

8 Siya nami mɨ siya wɨ ɨkɨ iikam whɨekakɨm hɨnda tɨndanɨm tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm wɨ sɨmiir kisɨsana ami, iikamɨm tɨ om whɨso sowiirɨm Gok mɨ Megok. Mɨ sɨmiirɨn wɨ siya nɨksɨsaei mɨ sɨma ha nɨti mɨ wɨ ɨrɨpar haɨngiriyɨu o nami ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨmaka nɨntɨowam. Mɨ tɨ iikamɨm sɨmiir kamɨm yaii nɨniiyɨm wɨ kasa kasa nwo rani, wɨ whɨi komii solwaran siiyɨnkrɨnɨm wɨ sɨmiir hɨriinan nwowi inkamkɨ sɨmiir mwaɨnɨm wɨ dɨg nwo rani.

9 Mɨ sɨma aru hɨranka napnanii mɨ wɨ om komii Jerusalem siir nɨnɨ kaeyokainii, tɨ omɨn Adi Komii siir iikam ɨma nwowiyɨn omɨn Adi Komii siya naɨngwokwonanaeiyɨn. Mɨ sɨma sɨmiir nɨsomsom aokaowam kaeyokaii mɨ paeya Adi Komii siir om hɨrana saeya nɨti mɨ tɨ iikamɨm sɨmiir kamɨm yaii nɨniiyɨm sɨmiirɨn wɨ saeya nɨugrɨmkrɨp aokii.

10 Mɨ Adi Komii siya Setan siir haii mɨ siya siirɨn wɨ whɨiya yhɨiyopkaka siiyan paekakɨn siya nwomaiiya saiir hɨriir kabɨtmaigii. Mɨ siya hapairɨn wɨ wraisu biyɨeyɨn mɨ profet nɨksɨsae ɨkɨn, wɨ sɨma ɨrɨpar namwomaiyɨuwi ta whɨi aiirarar. Mɨ sɨma hapair nwomaii mɨ sɨmiir pɨuɨm wɨ kɨmpɨpɨsu prasae kɨn tani, sɨma wɨ hɨriiyar kɨmpɨpɨsuyokiyokɨikaeyami ɨinokɨinokɨn. Ɨriig.

Iikamɨm wɨ Adi Komii siya hɨdi

11 Mɨ mhoɨiyan karar kɨgi inkam komiiyɨm sɨm nɨdwokaiiya ipii whɨsinana Bɨiyan Inkam Komiiyɨn saiir hɨrar nɨdwokaii. Mɨ nu nɨnomoro siir wh-wonkam ɨda nwowo yo ɨna kɨgugugiyo. Mɨ sɨma maeyau kwɨrmɨnkwɨrmɨn bɨ swokɨ hansrɨnyɨskaigɨm sɨma naogwoprakaiyamɨn. Nɨingaka.

12 Mɨ kara iikamɨm nɨg nɨgakɨm mɨ iikamɨm nɨg karam karamɨm kara sɨmiirar mɨ kɨgi. Mɨ sɨma ha nɨtɨm, kɨmɨdiniya inkam komiiyɨn siir ipii aiir nɨdwokaiyɨn siir whwonkam ɨdar nɨ okwoni mɨ paekwosɨmɨn ha nɨtɨn kɨmɨdiniya yokwowa hɨr nwowa saiir nɨ haiwaoni. Mɨ sɨma yokwo kwɨra saiir warar yɨnkɨn haiwaoki, yɨpɨkɨ iikamɨm Adi Komii siiram naɨngwo tɨbmiiyɨm yɨpɨkɨn wɨ hɨriiya waiyayokiyokɨikaeyami saɨka sɨmiir nɨg ɨma nwowa. Adi Komii siya tɨ iikam ɨmiir hɨdi, yɨpɨkɨ bɨiya naokaowɨm siya wɨ dimusi hɨd rani wɨ tɨ dimɨnɨm bɨiya sɨma tɨrɨm tɨ nu ɨiir ta yokwo aiir wɨnɨm wɨ sɨmiirsi hɨdi.

13 Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ bɨiya naokaowɨm whɨi komii solwara saiir hɨr mɨ maeyauwa paekɨ nɨuwiya sae mɨ aokao ɨkɨm mɨ tɨ iikam bibiyɨeyɨm naokaowɨm sɨma wɨ Adi Komii siir whwonkam ɨda nokwowi. Mɨ sɨmiirɨn wɨ siya hɨdi. Tɨ digworaekwowɨm sɨma tɨrɨm tɨ nu ɨiir sɨmiirsi.

14 Mɨ tɨ sɨmiir mhoɨiyan wɨ Adi Komii siya tɨoɨdwomaii tɨ digworaekwowɨm iikam ɨmiir tɨraokaowiyɨm mɨ maeyauwa iikamɨm sɨmiir kwoɨnbud ɨma nwo

aka. Mɨ siya simiirɨn wɨ ta whɨiya paekaka wɨ saiir hɨriir kabɨtnoudnamaigi mɨ simiirɨn wɨ hɨr tɨoɨdwomaii. Mɨ whɨiya paekaka ya kwɨsaka sima naowan aeya.

15 Mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ simiir inɨgɨm ta yokwowa tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn saika nwoyokiyokɨikaemanɨm simiir inɨg ɨmiir wɨna, saiir nwo karam nwowɨm, simiirɨn wɨ siya kabɨtnoudnamaigi ta whɨi paekaka saiir hɨriir. Ɨriig.

21

Nɨnomor nu wɨn ɨko

1 Mɨ mhoɨiyan kara kɨgi nɨnomor nu wɨno. Tɨ bɨiyan nɨnomor nu biyɨeyo sowiir kisɨna owo, sowa mɨ whɨi komii solwara saeya yɨm bɨdi kɨgugugiyɨm.

2 Mɨ mhoɨiyan kara kɨgi Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir om wɨnɨn, om wɨn Jerusalen dapiyɨn. Mɨ sima Adi Komii siir om ɨiir haiburgigɨm mɨ ɨna yɨtɨm nua tɨriir. Siya wiga kamkɨ nonkwonam tɨriya saeya pɨuai mwamwaniya ɨni hɨriinan ywowɨn.

3 Mɨ karar mɨ wakaeki inkamɨn Bɨiyan Inkam Komii siir ipii aiir nɨdwokaiyɨn pɨ kauwok boɨnki, wakaeki! Adi Komii siir omaka ɨni iikamɨm simiir bopwo nwowa. Mɨ siya wɨ simiir bopwo nwowi. Mɨ sima saika nwowi mɨ sima wɨ siir iikam nwowi mɨ siya wɨ simiir Adi Komi nwowi.

4 Mɨ iikam ɨmiirɨn Adi Komii siya tɨrkii maɨrgɨmaɨrga sima nwowam. Mɨ sima wɨ swokɨ ao rani mɨ wɨ maɨrgɨmaɨrga mɨ okaramae mɨ o rani mɨ wɨ mɨ ɨnouninki rani mɨ wɨ kɨmpɨpɨsu rani. Dimɨn taemɨnɨm bɨiyanɨm yɨm bɨdi dɨgiyɨm.

5 Mɨ inkamɨn yɨpɨkɨn Inkam Komiini ipiiya sae nɨdwokaiyɨn siya kariir boɨnki, kɨra wakaeki. Kara wɨ yaeya digworaekwo wɨn nonkwokwokii, tɨkɨ digworaekwowɨm bɨiyanɨm simiir kisɨna okiyanɨm. Mɨ siya ɨna swokɨ boɨnkiyɨm, kɨra tɨ digworaekwowɨm wɨnaowid. Dimusi rani, tɨ digworaekwowɨm kara boɨnkiyɨm kɨriir, yɨm kaimwowaɨrgɨm.

6 Mɨ siya kariirɨn ɨna swokɨ boɨnkiyɨn, tɨkɨ digworaekwowɨm yɨm bɨdi dɨgiyɨm. Kanakanaɨrgɨn bɨiyar nwowɨn ɨiya digworaekwo whɨekak ɨma nɨkɨ ɨmbiyam karamae nɨkɨ owa mɨ mhoɨiya kara wɨ hɨriiyar swokɨ oyokiyokɨiyami. Mɨ dimɨn taemɨnɨm kara tɨri mɨ sima wɨ kariir inɨg ɨiir swokɨ hainani. Mɨ iikamɨm ta opa kara hauuwana mhɨuno nwomaiya saiir kwiyaeyam naɨngwowi, kara simiirɨn wɨ hinda nɨingar prɨihauugii mɨ simiirɨn wɨ saeya tɨrkii, sima nwoyokiyokɨikaeyamamɨn ɨinokɨinok.

7 Mɨ iikamɨm kariir yai ɨmiir sɨbgu wakaeyokna apiyɨm mɨ kɨmar naobudgii mɨ kɨma kariir dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm simiirar tɨrkrɨpkaii mɨ dimɨn biyɨeyɨm kɨmiir tɨrbuwɨm simiirɨn ha nikworɨpukimaigigi mɨ iikamɨm kɨmiirɨn tɨ dimɨn mɨiyɨk mɨiyɨkɨm kara nɨmbinɨm kɨmiir hauuwam kara wɨ simiir hauuwi kɨmiirɨn. Kara kɨmiir Adi Komiigɨn mɨ wɨm kɨma kariir yɨnisɨsimkɨm.

8 Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ bɨiya Adi Komii kariiram naɨngwo tɨbmiiyɨm mɨ tarinanɨn sima wɨ dimɨn biyɨe tɨram kɨpi swokɨ aɨngwo. Dimusi rani, simiirɨn wɨpi tɨrbuwi, sima mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ Adi Komii siir nikwowaisiiyɨm. Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ dimɨn biyɨekɨ biyɨe tɨrɨm mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ iikam nhɨrmi nɨsomsom aokaowɨm mɨ kamɨm yɨpɨkɨ hɨi wigmaka nanaeiyɨm mɨ tɨriiginɨm yɨpɨkɨ nop mɨn nanaowiyɨm mɨ tɨriiginɨm yɨpɨkɨ ɨkɨ uridyɨu bibiyɨeyɨm sɨm nɨnkɨn ɨmiiyaeiyɨm mɨ tɨriiginɨm yɨpɨkɨ nɨksɨsaeiyɨm, sima whɨekakarɨn wɨ ɨeyɨn paekakɨn siiya paekakɨn si nwowiyɨn wɨ siirarar namswokii. Mɨ tɨ dimɨn bibiyɨe hɨriinanɨm yɨm nao kwɨsaka aeya. Ɨriig.

Om Jerusalem wɨn ɨeya

9 Mɨ tɨ Adi Komii siir paekwosɨm ɨriiyar nwɨso yɨpiki tɨ twowɨm dimɨn biyɨeki biyɨeyɨm mhoɨigɨ mhoɨiya nɨmbiyamanɨm sɨma nwomaiyɨm sɨmiir nonkwowɨm sɨmiir nwɨrɨn siya boɨnki kariirɨn, wɨt! Kara kɨriirɨn wiga yɨpiki wɨ inkamɨn sibsibnanɨn siir nonkwonaei pɨ saiir nɨisiimauuwi.

10 Mɨ siya kariir kwoɨnbudɨn siir ha haiiyɨn mɨ krɨra ɨna yamwo mɨ krɨra kɨmɨdiniya mhɨu komiiyɨn siir mhɨu kɨugɨkɨu hɨr yamɨ okwoki mɨ siya kariirɨn ɨna yɨsiimauugiyɨn om komii Jerusalem siirɨn. Tɨ om komiiyɨn Adi Komii siya nɨmbinɨn siirgɨsiirarɨn, siya ɨna yɨkiinaiiniyɨn Adi Komii siir om hɨrankar.

11 Mɨ Adi Komii siir dimɨn kɨbiyɨn paenan nɨuyaeiyɨn ɨni siirar yɨuyakiyɨn mɨ siya bɨmbɨuwi rani, ɨni siiyan jaspa dapiyɨn ɨni siir hɨriinan ywowɨn yɨpiki iikamkɨn sɨm saɨniyɨn umɨr komii. Mɨ tɨ om komiiyɨn ɨni opnaɨna ɨo karamaeya siiyanan nwowa ɨni saiir hɨriinan sinɨmnankiyɨn.

12 Mɨ hiira tɨ om komii ɨiir nɨdiyokiyokaiya ya harua harua rani mɨ anoɨm saiir nwowɨm ɨuur whɨskwo. Mɨ Adi Komii siir paekwosɨm ɨuur nwɨso ɨni tɨ ano ɨuur whɨs owiir waikaowɨm. Mɨ Isrel sɨmiir pɨugan ɨuur kwɨso sɨmiir inɨgɨm ɨni tɨ ano ɨmiirar wɨnɨtɨmamakɨuwɨm.

13 Mɨ ta hiira saiir mɨrmii mɨrmiiyɨm kwiigɨm mɨ tɨ mɨrmii mɨrmii kwiiyɨm sɨmiirɨn anowɨm whoɨm whoɨma bɨdi ywonamɨm.

14 Sɨma ta hira saiirɨn siiya komii komii ɨuur nhɨso sɨmiir ɨdwo haigɨn mɨriinamka. Mɨ aposel kam ɨuur nwɨso sɨmiir inɨgɨm kamɨm tɨ inkamɨn sibsibnanɨn siirɨm, sɨmiir inɨgɨm ɨni tɨ siiyam sɨmiir ɨdwo hɨr nwowɨm.

15 Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn yɨpiki tɨ digworaekwowɨm sɨmiir boɨnmauuɨn kariir siya paekopɨn golni nonkwokwowɨn whɨra nonkwowi. Mɨ tɨ paekopɨn yɨo tɨ om komiiyɨn siir haigɨn kimaɨrikɨn mɨ siir ano ɨkɨm mɨ hir aeyar.

16 Mɨ tɨ om komii siir prɨeiya mɨ siir bwaeya aka yo ɨni hɨrii hɨriinankɨnar ywowo. Mɨ tɨ om komiiyɨn siir haigɨn kimaɨrgiyɨn pariga yɨmbiyam 2,400 kilomita siir prɨeiya mɨ siir bwaeya mɨ siir prɨeiya koua siya mɨ am aeya yɨm ɨni hɨrii hɨriinankɨnar ywowɨm.

17 Mɨ Adi Komii siir paekwosɨmɨn siya ta hir aiirɨn ɨna haigɨn kimaɨrɨn. Mɨ siya ta hira saiir prɨeiya koua saeya namkiya siya haigɨn kimaɨra siir paekop ɨiir inkamɨn dimɨn haigɨn kimaɨriyɨn siir hɨriinan mɨ siya ɨna yɨisiimauugiyɨn mɨ pariga yɨmbiyam siir prɨeiya koua hɨriir namkiya 55 mita.

18 Mɨ ta hira Adi Komii siya tɨrkiya yɨpiki tɨ om komii ɨiir nɨdiyokiyokaiya siya saiirɨn siiyan jaspa dapiyɨn siir nonkwokwoka. Mɨ tɨ omɨn siirɨn Adi Komii siyar mɨriigɨn golni mɨ siya ɨni opnaɨnan sinɨmnankiyɨn.

19 Mɨ ta hira Adi Komii siya haigɨn mɨriiya tɨ siiyam sɨmiir ɨdwo mɨ tɨ siiyam yɨm hɨnɨɨn hɨnɨɨngɨm bɨigɨ bɨiyan siiyan yɨo jaspakɨn. Mɨ siiya nhɨs akan yɨo mɨnkɨn sapaia mɨ yɨo tɨ siiyan yɨo yhɨuwinankɨn mɨ yhɨuwinanwao rani. Mɨ siiya nhoumakan yɨo agetkɨn. Mɨ siya whɨsinankɨn mɨ siiya nhɨuii akan yɨo mɨnkɨn emeralkɨn mɨ yɨo prainankɨn.

20 Mɨ siiya ɨriiyar akan yɨo whɨsinan paridnan wokiirɨmtɨowɨn yɨo mɨn dapikɨn sadonikis mɨ siiya ɨriiyar nhɨrakan yɨo paridnankɨn mɨ yɨo mɨn dapikɨn konilian mɨ siiya ɨriiyar nhɨsakan yɨo wɨrnankɨn mɨ yɨo mɨn dapikɨn krisolait mɨ siiya ɨriiyar nhoumakan yɨo mɨn dapikɨn beril mɨ yɨo ɨriipɨ hɨriinan prainankɨn. Mɨ siiya ɨriiyar nhɨuiiakan yɨo mɨn dapikɨn topas mɨ siya prainankɨn mɨ siya ɨni sa ywowɨn mɨ siiya ɨuurakan yɨo mɨn dapikɨn Krisopres mɨ siya prainan whɨsinan bɨdi wokiirɨmtɨoɨn. Mɨ siiya ɨuur nhɨrakan yɨo mɨn dapikɨn haiasin mɨ siya prainankɨn mɨ prainan wao bɨ nwokɨn yɨo ɨni sa ywowɨn. Mɨ siiya ɨuur nhɨsakan yɨo mɨn dapikɨn, ametis mɨ siya paridnankɨn mɨ siya paridnan wao rani, ɨni sa ywowɨn.

21 Mɨ Adi Komii siya ta hira saiir anowɨm mɨkɨnɨm umɨr komii saɨniyɨm mɨn dapiyɨm pian siirarar nonkwokwokɨm. Mɨ ano whɨekakɨm sɨmiir yapayapan tɨ pian siirarar nonkwokwokɨm. Mɨ siyɨuɨn om komiiya hɨriir namiyɨn yɨo golɨm yɨpɨkɨ opnaɨnan sinɨmnaniyɨm sɨmiirarar haigɨnkɨn.

22 Mɨ kara tɨ om komii ɨiirɨn omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya saiirɨn wara bɨ kɨgɨn. Dimusi rani, Bɨiyan Inkam Komii siirsika. Adi Komiiyɨn kɨrɨe komiigakɨn mɨ tɨ inkamɨn sibsibnanɨn hɨnda tɨndan ɨni sowar kɨgɨrkakɨn mɨ iikamɨm sɨmiir whwonkam ɨdan ɨni sowar mɨ owo mɨ ta hɨriinan saiirsika tɨkɨ omɨn omaka Adi Komii siir inɨg hainaniya hɨriinankak paniinsi ywosi, iikamɨm sɨma hainanam Adi Komii siir inɨg ɨiir.

23 Adi Komii siir dimɨn kɨbiyɨn paenan nɨuyaeiyɨn tɨ om komii ɨiirɨn siyar nɨuyaei. Mɨ tɨ inkamɨn sibsibnanɨn siir dimɨn kɨbiyɨn paenan nɨuyaeiyɨn yɨo ɨni yɨukɨdnan ywowɨn mɨ tɨ om komii ɨiirɨn siyar nɨuya haigɨnɨuwi mɨ ta hɨriinan saiirsika, bɨe bwano hapairɨn paniinsi whwoyasi.

24 Mɨ iikamɨm omom omomiyɨm sɨma nɨti mɨ sɨma tɨ sowiir dimɨn kɨbi komii komiiyɨm paenan nɨuyaeiyɨm tɨ om komii ɨiir nwowɨm sɨmiir kɨgi mɨ sɨma wa nɨti mɨ wa mɨ ami hɨnda tɨnda. Mɨ inkam komii komiiyɨm yɨpɨkɨ dimɨn taemɨn whɨekakɨm sɨmiir kɨgɨrkakiyɨm sɨma wɨ umɨr kasakasa hainani rani, tɨ om komii ɨiirɨn.

25 Mɨ sɨma ta hira saiir anowɨm tɨ tɨr nwowɨm sɨmiirɨn wɨ haigɨnɨkou rani. Dimusi rani, wɨ nɨigak wara nwo rani. Wɨ nabɨe arar nwowɨskii.

26 Mɨ dimɨn taemɨnɨm yɨpɨkɨ iikam ɨma pɨuaii mɨ sɨmiir umɨr ɨkɨm, yɨm wɨ ɨkɨ iikamɨm omom omomanɨm tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm wɨ sɨma hainanii mɨ tɨ digworaekwowɨm sɨma hainanii, wɨ tɨ om komiiyɨn siir yainau hɨr inɨ haigigigi.

27 Mɨ iikamɨm tɨ om ɨiirɨn wɨ dimɨn biyɨeyɨm nhwo nɨiginɨiga Adi Komii siya nwowiyɨm wɨ tɨ om ɨiir hainɨnopkainam tani. Mɨ iikamɨm yɨpɨkɨ ɨinokɨinokɨn dimɨn biyɨe tɨriyɨm mɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ nɨksɨsaeiga nɨnɨuwiyɨm mɨ tɨ hɨriinan iikamɨm wɨ tɨ om ɨiir wara napnɨnopkainam tani. Mɨ wɨ tɨ iikamɨm yɨpɨkɨ sɨmiir inɨgɨm ta yokwowa tɨ inkamɨn sibsibnanɨn siir aiir nwowɨm wɨ sɨma sɨmar napnɨnopkainami tɨ om ɨiirɨn. Yɨm tɨ iikamɨm yɨm Adi Komii siya nɨmbin ɨma saɨka hɨriiyar nwoyokiyokɨikaeyamanɨm ɨinokɨinok. Ɨriig.

22

1 Mɨ mhoɨiya tɨ Adi Komii krɨmiir Wanɨn siir paekwosɨmɨn kariirɨn siya yɨisiimauu opa iikam whɨnkɨnsiis haigɨnɨuwiya wadɨe sɨma sɨbgu owam. Mɨ taka opa Bɨiyan Inkam Komii siir ipiiya hɨrankɨ nɨtka maeyauwa Adi Komii siya nɨdwokaiiya mɨ ipiiya inkamɨn sibsibnanɨn siya mɨ ɨdwokaiiya aka.

2 Mɨ ta opa ɨni hindara kɨgɨguskiya mɨ saeya ɨni siyɨuɨm sɨmiir yapa yapar nakiinaniyam dɨgɨm, siyɨuɨn siir bopwonau. Mɨ ɨeyɨn siir ɨegbid kwɨso paekɨ bɨdi yɨnkɨn okwokwonamwo. Mɨ sɨmiir paenidɨm iikam ɨmiirɨn sɨma tɨri wadɨe sɨbgu oyokiyokiikaeyamɨm. Mɨ bɨewi bɨewiyɨm tɨ paeyɨm ɨdɨp ɨdɨpɨn ɨuur kwɨsa budigɨm. Bwan bwanɨm sɨma paenidkɨnar budikɨm mɨ tɨ paeyɨm sɨmiir kwowɨm iikamɨm makak makakɨm nupai nupaiyɨm tɨ nu ɨiirar nwowɨrkakɨm sɨmiirɨn wɨ sɨma nɨnɨmnɨski haigɨnɨuwi wadɨe sɨma sɨbgu owam ɨinokɨinokɨn.

3 Mɨ dimɨn taemɨnɨm bɨiyanɨm tɨ nuɨn siirɨm nikɨ tɨoɨdwomaigiyɨm, yɨm wɨ Adi Komii siya dɨgɨguskii siya mɨ inkamɨn sibsibnan ɨkɨn sowa wɨ tɨ om komii ɨiir nwowi iikamɨm sɨmiir kɨgɨrkakam. Mɨ sɨma sowiir inɨgɨn wɨ hɨriinan saiirsi hainani.

4 Mɨ tɨ iikamɨm wɨ siir whwonkam ɨiir kɨgi mɨ siya siir inɨgɨn wɨ sɨmiir mwo ɨmiir haɨnmɨmakɨuwi.

5 Mi tapaiirin wi niiisimki wara swoki omimin tani. Mi iikamim wi sikwo
pae minam naingwo rani, sikwo pae minaka niririya apam siyiu iiirin mi wi
bieyam mi aingwo rani, ninomor kou hirin. Mi Biiyan Inkam Komiiyin Adi
Komiii siya wi hir nwowi mi bie siir maeyauwa wi siya kisina owi mi wi siyar
niuya iskii mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima wi iikamim
iikam kigirkakiyim wi simiir hiriinan nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin.
Ɨriig.

Jisis siya wi sipi swoki itsauswi

6 Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boinki kariirin, tiki yaiyim wari
kira winaowidin yim kaimwokikaimwowairgim wi hiriinanar nimbiyami.
Mi Biiyan Inkam Komiiyin Adi Komii siyan yipiki wi profet kamim
simiir kwoinim simiir hiurworwokaii mi sima wi siir yai aiir nwoki
anaakninkiihaiginiuim. Siya siir paekwosim imiir bidi yikrokiyim mi sima
ha nitim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim siya yauuni
anaakninkiihaiginiuni dimin taeminim yipiki wi nimbiyami.

7 Jisis siya ti hiniina boinkikin kima hoimgakar wakaeki. Kara nitam tiri. Mi
ti iikamim yipiki kariir yaiyim ta yokwo aiir nwowim simiir wakaeyoknam
mi ha naingwo tibmiiyim, sima wi mairgimairgar nwowi.

8 Kara Jonkin mi ti digworaekwowim kara kigim mi ti yaiyim kara
mi wakaekim. Mi ti dimin taeminim kara kigim mi kara wakaeyim
simiir mhoiiyan kara ogmwo kimidiniya ti paekwosimin yipikin kariir
niisiisimauuin ti dimin taemin imiir siir igmiiga kingiinar ini waisi hiuiu.

9 Mi siya kimidiniya kariir boinki, tiki dimin taeminim simiir kipi tir. Kara
Adi Komii siir mii aiir miriigin iikam kimiir hiriinan iripa kima haingiriyiu
owiya kimiir Adi Komiiyin saika, kimiir piugana saiir iikamim naingwo
tibmiiyim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim mi
tiriiginim yipiki iinokiinokin ta yai aiir sibgu waekaeyoknaeiyim siir yokwo
aiir wina, krima whiekakarin Adi Komii siir miiyan iikamkim. Kariir kipi
hainan! Adi Komii siirarar hainan iski.

10 Mi siya ina yimpiwirwir boinkripkaiyin kariirin, Adi Komii siir yaiyim
ta yokwo aiir nwowim simiirin kipi haigiprakai. Dimusi rani, tiki iiyim ini
kingiin nitim ti dimin taemin ima nimbiyamanim.

11 Ti digworaekwowim wi kimimin tani wa kwimbiyamsasauwi. Mi
iikamim yipiki dimin bibiyie tirim yim wi simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi
iikamim yipiki dimin biyieyim simiiram naingwowim yim wi simiiramar
kintirinu aingwokwo kripkaii. Mi iikamim yipiki dimin miiyik tirim, yim wi
simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi ti iikamim yipiki wadie nwowim, yim wi
wadie hiriiyar kintirinu okripkaii.

12 Jisis siya boin, kira wakae. Kara nitam swoki tiri. Kara niti, kara wi
iikamim simiir digworaekwowim simiir nauni onkwoni. Mi kara simiirin wi
nwoki hauuwim dimin taeminim biiya sima tirim mi ti tariinan sima tir ikim.

13 Karairgin bii nwowin mi mhoiiya wi karar swoki okii mhoiigi mhoiiyin.
Biiya kara biiyar nwowin kara dimin taeminar mi tirkin mi mhoiiya simiirin
wi kara sibgu tiri.

14 Mi iikamim yipiki. Adi Komii siir yai aiirar naingwo tibmiiyim yim
ini iikamim yipiki simiir yiuis imiir hiisokiyim mi wadie ha nwokiiyim ini
simiir hiriinan ywowim. Mi iikamim ti hiriinan nwowi sima wi mairgimairga
nwowi dimusi rani, Adi Komii siya simiirin wa kigninkin apninopkaigi ti
omin siir ano imiir napninopkainamin ti paeyim simiir paenidim yipiki iikam
imiir whinkinsiis haiginiuwiyim sima nokwoyokiyokiiyim wi simiir whinaei.

15 Mi iikam bibiyieyim yipiki simiir kwoin imiirar napiyim sima mi iikamim yipiki nop nanaowiyim mi iikamim yipiki hii priinanae priinanaeiyim mi tiriiginim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowiyim mi tiriiginim yipiki uridyiu bibiyieyim sim ninkinimiiyaeiyim mi tiriiginim yipiki yai priiyiksasaeiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi ti om komiiyin siir ano imiir napninopkainam tani. Yim wi idowiiya hirar nwowi.

16 Jisis kara wi kariir paekwosim iiir nikropki mi siya niti siya wi yaiyim iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim simiir nwowim wi simiir nanaakninkiihaiginiuwi. An Kara Devidni piugana saiirgin mi an kara siir piugana saiir yiiniekin. An Kara ini nauunin ninomor kou whwoyawiiiyin mi nugak aiirar nadigiuyakwokiyin ini siir hiriinan ywowin.

17 Adi Komii siir naeyiuin mi inkamin sibsibnan nwo ikin, siir piugana saiir iikamim mi wiga yipiki siir wignan nwowa, sima iikam imiirin ti hiniina boinkikim, kima wit. Ti iikamim yipiki ti yai imiir wakaeyim sima ha boinki, kima wit. Mi iikamim yipiki kwoinki haeiyim yim ha wit ta opa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwana sima sibgu oyokiyokiikaeyamam saiir kwiyaeyam. Mi sima wi hinda niinga niinga priikwiyaei wi umir aka nwo rani. Ɨriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

18 Kara Jonkin. Kara iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim kimiir boinkii mi ti digworaekwowim yipiki wi mhoiiya nimbimbiyami ta yokwo aiir nwokaiyim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, iikamim yipiki yaeya yai nhirim ti yaiyim ta yokwo aiir nwokaiyim simaka ninkin winkii mi simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ya yokwo aeya boina saiir hiriinan.

19 Mi ti yaiyim yipiki kara winkiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin iikam nhirkim niinaki mi mhoiiya simiir digworaekwowim yipiki ti pae iiir nwokaiyim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiyin wadie sima nok-woyokiyokiikaeyamam iinokiinokin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya swoki haii. Mi siya simiirin wi ti siir om komiiyin wi siir hir kigninkin o rani. Niingaka.

20 Mi inkamin yipiki yai imiir nanaakninkiiyin siya boin, ihi, kara wi kapi nitsauuwi. Biiyan Inkam Komii Jisis, krima whiekakarin kwoin whirua nwokikim mi ha boinkikim, kira ha witsau.

21 Kara ha naingwowi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya dimin taemin miiyiki miiyik imiirar tirkin iikam kimiirin siir yai imiir napam. Ɨriig.

Yaiyim simiir bwamkibwam ima

Yai nhirim Adi Komii siir Yai win kibiya saiir yaimwoki yaimwo nhir ima.

Disaipel Disaipelim yim kamim Jisis siir kigna mirii ima. Sima saika napyokiyokii miriigim. Mi siirama mi aingwo tibmiigim. Kamim iuur nwisko siir kigna miriiyim. Mi simiir inigim ini Mak 3:13-19 hir nwowim.

Aposel Aposelim yim kamim Jisis saikar mirii ima. Mi dimin taeminim siya tirim simiir nhwoki kigimimikim mi sima simiirin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir boinmimauugim. Mi iiya Jisis siya naonama mi ha swoki insiin idwowin mi iikamim sima kamim siir kigna miriiyim simiirin hiniina yikiu aposel inkam. Ti aposel inigin yio Grik simiir yaigin aeya. Ti inigin siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Kamim Adi Komii siya nikropkiyim sima.

Babilon Babilonin yio nu Irak simiir biigi biiyan om komiigi komii ieya. Mi om komii Babilon hiran iikamimyim Isrel simiir iikamim sau omom nwokim mi sima sau simakar ninitkim. Mi Babilon siir inig mwokimwowin yio hiniingi. Om biyie. Yokwo Komii saeya boina saiir hiriinan, Tiki om komiiyin yio bidi tioidwomaigiyin mi tariinanin siya nwo rani. Mi yokwowa Jon siya winkiya Revelesen hirin yio hiniina win boinkikin Babilon siirin. Ya tariigina ya boiniyio yaiga. Mi siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Yio iikamim ti iiirar nwoirkakim yipiki siyiupai siyiupaiyim sim nonkwowim simiir om komiigin.

Devid Devidin yio Jisis siir brougae ieya. Siya bidi bidiniyar nwokin mi Isrel simiir iikamim inigak inkam komii ieya. Mi siya inkamin bimbiuwi rani. Mi siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin. Mi siya Yokwo kasa bi winkin. Mi ta yokwowa saiir iniga Samka.

Farisi Farisi inkamim yim Judami piugana saiirgim. Yim ti kamim yim kamim kwoin whiruwa nwowiyim sima. Simiir kwoinim ti hiniina naingwokim, ti siyiu komiiyin Adi Komiigi si hauugiyin Mosesni yio ini sima nokwowin. Mi ti siyiu komiiyin yio ti hiniina boinkin. Krima ini siyiu miiyik whiekakim simiirar wakaeyokna apim mi krima Adi Komii siir iikam miiyik asi nwowi. Sima naingwoyimiyokni siyiuin siir wara bi nonkwokim, niingaka. Sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim mi sima hiniina boin. Siya Adi Komii siir yinisim tani. Jisis siya simiirin hiniina boin, simiir kwoinim pi whaowaekim mi sima Adi Komii siir yai aiir bi sibgu wakaeyokim mi sima ha bi boinmauugim simiirin. Siyati hiniina boinkikin.

Galili Galiliyin yio Isrel simiir nuin siir nu haimii whir ieya. Mi iiya Jisis siya yinisim sapisapa niki owin mi siya hapaiirin siir yopii ado sowaka waiya nwokin. Sima omin Nasaret nikiuwiyin siir hir nwokim. Kamim Jisis siir kigna miriiyim yim Galili hirankim. Mi nu Judia hiran iikamim sima hiniina boinkim. Iikamim nu haimii Galili hiranim sima ninokninkin kwoin miiyik karamaeka mi sima miiyik rani. Sima ti hiniina boinkim.

Sabat Sabata ya iiya Judami iikamim piu sima siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya iiya Adi Komii siir inig hainaniya ya saeya. Ta iiya ya Fraide naiowaka nwobwakainanamtibika mipi sarere naiowaka digiribi.Mi inkam nwirin mii ta ii aiir mirii mi kamim siyiu komiini yaimin dimin winiyim yim wi hiniina boini, siya miiyar miriigin mi siyiu komii siir siyiu iiir tauugakim, Mi sima siyiu biyie bidi tirim, Jisis inkam nwirin Sabat aiir mi haiswoniskiigin. Mi kamim siyiu komii

ninokninkiniyim yim hiniina boinkim, siya dimin biyie bidi tirin dimusi rani, sima hiniina naingwokim ma min haiswonimniskiiiya ya ini mii miriinan ywowa. Min kig Jon 5:1-18 Luk 13:10-17

Tempel Tempela ya omaka Adi Komii siir inig hainaniya yasaeya. Mi biiya iiya Solomon siya Juda iikamim simiir kigriraowan inkam nwowin mi Juda iikamim sima omaka komiiya Adi Komii siir inig hainaniya ta ii aiir miriigim. Mi iiya Juda simiir sau omomin ha nitin mi ta omaka aiirin sima yiinimnhikiigi. Mhoiiya iiya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot siyar niki owa mi siya Juda iikamim simiir boin sima yaeya omaka ir swoki miriiyim. Mi sima ta omaka aiirin siiyani miriiga. Mi saeya biewi kasa bi nwoka. Mi iiya Jisis siyar niki owa mi siya omaka aiir namkin Adi Komii siir inig hainanamin. Mi mhoiiya iiya Rom hiran iikamim sima Isrel simaka niniiya mi ta omaka aiirin sima yiinimnhiinkii iuguski. Mi Isrel hiran iikamim sima yaeya bi swoki miriigim. Adi Komii siir yaiya ta hiniina boinka. Ɨiya Jisis swoki itana saeya kingiin nwowi mi sima yaeya omaka komiiya wi haini mirii Adi Komii siir inig iiir hainanam. Ta omaka aiirin tokpisina hiniina dapika Tempel.

Pris Prisim yim kamim Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mirii ima. Tiki kamim Pris mii miriigim. Sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikim mi iriipi hiriinan sima Juda iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirsi ninkin imiiyaeikim. Yim ti kamim sima nhwo kwis boiniyim mi Tempel aiir mi kigriraowiyim.

Hetpris Hetprisin yio inkamin iki pris nhirim simiir kou nwowi ieya. Mi pris nhirim simiirin pi siyar nikropkii simiir yapayapa miiyamin. Mi ti inkamin siya ninokninkin komiigkim mi Juda iikamim siyiupai siyiupaiyim pi siyar mi kigriraowi. Mi Juda hiran iikamim sima eleksena ina yonwowa mi sima hiriinan inkam kibi iiirar swoki okmwin okwo haiginiu ta hiriinan miiya saiir bii nwowamin. Mi siya ta hiriinan miiya saiirarar miriiyokiyokiii mi wi siyar naobugi. Mi sima nwirin wi haini mi okmwin okwo haiginiuwi.

Dimin whirki kimbu karamae nwowiya saeya. Taka maeyauwa dimin whirki kimbu karamae nwowa ya ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mwowainibin digiuwa nwowin siir nwokin. Mi Adi Komii siya hir nwokin. Mi hiriir namiyin biigi biiyan Prisin saisar namikin. Mi biewibiewiyim siya hiriirin ii kwokwira kwokwira nam-taraowikin. Min kig Hibru sapta 9

Profet Profetim yim kamim Adi Komii siir yai aiir nanaakninkii haiginiuwi ima. Adi Komii siya simiirin nwonwira nwonwira nikiuunakin mi siya simiirin ina yikropkiyin siir yai aiir boinmimauuamam. Mi iiya dimin taeminki nimbiyamam tiriiyim mi kamim pi simar nanaakninkii haiginiuwi simiir bwamki bwamin. Yim sima siyiuim iikam ima tiriiyin simiir boinhimnhinkiigim. Mi iriipi hiriinan, diminin nimbiyamam tiriiyin Adi Komii siya pi ti kam imiirar boinmauuwi. Mi sima pi iikam imiir swoki kwaboinmamauuwi. Mi kam nhirim yipiki niksisaeiyim yim hiniina nikiuwikim niksisae profet. Mi kam imiirin yim Adi Komii siya bi nikiunakin simiirin mi ha bi nikropkikin.Niingaka. Mi yim sima Adi Komii siir yai aiirin sibgu sibgu bi boinmimauuwikim sima iikam imiirin hindara priiyiksasaeikim.

Adi Komii siir ipiiya siya nidwokaii aeya. Adi Komii siya ipii komiiya saiir nidowkaiigin mi dimin taeminim pi siyar kigirkaki.Ta ipiiya ipii bimbiuwi rani mi saiirin bidi piuaimwamwankikina. Mi ta ipiiya ya golni nonkwowkwoka. Mi ta ipii aiirin inkam nwirkin bi swoki idwowika.

Saiirin Adi Komii saisar ndwokai kigirkakikin nu ninomor sowiir.

Grik Grikmi iikamim simiir om komiiyin Atens. Mi simiir nuin siir Griskin. Bidibidiniyarin simiir iikamim kasakasa rani mi sima iki nu whiekak nhirim simiirar kigirkakim.Mi iki nuim Grik sima kigriraowim simiir iikamim sima ini simiir siyiu imiirara mi apim, Grikmi iikamim yim Juda iikam tani mi niksisae adi komii kasa bi diriraerarkim mi sima ini simiir inig imiir hainanim. Mi mhoiiya Rom sima yaii Grik simaka yinii mi Grik simiirin Rom sima iyopakaiyiu mi Grik simiir om komii komiiyim ini Rom sima kigrirao irkakim. Mi Rom sima Grik simiir siyiuim kasaka bi wkaeyokna apkim mi ini Grik simiir yai aiirar mi imboboinim. Kamim ta yaiwin kibi aiir winim sima Grik simiir yai aiir winkim mi mhoiiya kam nhirim ta Grik simiir yai imiir kigim mi sima Adi Komii siir yaiwin kibiya yaigiin nhir hiniiinim simiir win. Latin, Inglis, German mi yaigiin whiekak nhir ikim. Mi tariinan sima ini hiriinana miriiyokiyokiiyim.

Heven Hevenin Adi Komii siir omkin. Iikam nhirim sima hiniina boini Adi Komii siir omin Hevenin ini ninomor kou hir nwowin. Tiki omin bimbiuwi rani wadieki wadiekin, iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim wi simasimar nami, ti om iiirin mi sima iinokiinokin wi hirar nwoyokiyokiikaeyami.

Hibru Hibru ya Isrel sima boini aeya yaigiina. Biiyan Yokwo Komiiya sima saiirin Hibru simiir yaigiin aiir winkim.

Hisop Hisopin yio paeisim wirkin. Ɨiya biiyan Prisin siya mii nhir miriiyim mi siya pi ti pae iiir haii mipi siir hppmaigi op o nhie imiir mipa niyairpasokami.

Isib Isibin yio nu komii whirkin ini Isrel simaka kingiin hir nwowin. Iikamim yipiki Isib hir nwowim sima Adi Komii siiram bi naingwo tibmiigim. Mi sima iki niksisaei adi komii nhirim sima nonkwokwowim paeni mi nuni mi sima simiir inig imiirar hainan. Biiya Juda inkam nwirin Jekop nikiuwiyin siya mi siir wigyinima sima Isib hiriir yam mi hir ini owiu. Mi siir yinisimim sima nwowim hapaiir biewiyim kamarim kamnwir {400} mi Adi Komii siya boinki Moses siirin mi siya Isrel simiir iikam imiirin iripa ha haingiriyiu omimirim mi sima Isib siir haiburgik mi ini Isrel hiriirar swoki amim. Mi Isib simiir kamim ii kasaka bi niniikim yaii Isrel simiir iikamim simaka. Mi Isib simiir iikamim sima niksisae adi komiiyim simiir hainanii siyiuin siirin ina haiburgikim mi sima Adi Komii kiinin siirarar hainan iski. Mi sima siir inigin Ala dap mi sima Adi Komii siiraramar yaingwo tibmii sima Jisis Krais siiram wara bi naingwo tibmiikim. Niingaka. Sima naingwo tibmiini siyiuin siir bi nwokim.

Mastet Mastetin yio pae wirin siir inigin. Mastet nidin yio komii rani sapkisapisimkin sima siir nid imiir haiigim mi nae minaka nikrimkrin aeikim.

Narin Narin yio paeisim wirkin iikam sima siir mii imiir nopaiikim mi siirin pa sikini, mipi dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiyaeiyim pi simiir niyopki mipi piuii miiyikar whaki. Ti diminin siirin umir prasae bi sainikin.

Salpa Salpain yio dimin whirkin siiyanankin. Ɨiya iikamim sima siir nanagiyim mi siya huwa ha kinkiyim mi siir piuwiya miiyik bi whakika.

Samaria Samaria yio iikamim nu Samarianim sima, siya ini nu Galili mi nu Judia sowiir bopwo hir nwowin simiir siyiuin yapakin mi Isrel simiir iikamim sima hiniina naingwo rani, sima miiyikim. Niingaka. Sima ini sau omomnan ywowim.

SaionSaionin yio mhiu inigin. Mi om komii Jerusalem siya ini ti mhiu iiir waiyin. Mi iiya Jisis siya om heven siir haiburgigi nua tiriri swoki iti mi

siya biiyin wi mhiu saion hiriirar niuuni.

Stoik Stoik kamim yipiki Juda simiir siyiu komii whir iiir nonkwowim. Sima hiniina boinkim yipiki kimpipisusi nidid karamae nwowim mi yipiki mairgimairga nwowam kinankiugiu karamae nwowim. Mi ti sima kamim yipiki stoik simiir siyiu komii whir iiir sibgu onkworinuwiyim. Ti sima yaiyim sima boinim.

Livai Livai kamim yim Isrel simiir piugan kwir aeya. Juda simiir brougaeyin Jekop siir yinisim nwir ieya Livaiyin. Moses siya mi siir nomousimin Aron sowayaowin Livai inkamko. Mi biigi bii nwowin biiyan pris inkamin Aron siyairgin. Mi mhoiiya Livai simiir kam whiekakim ini Adi Komii siir omaka miriiyan inkamkina ywowim. Mi ta mii aiirin piugan kwiran inkamki bi miriigim Livai simiir kamim sima sima miriigim.

Mana Mana dimin whirni inigin. Biiya iiya Moses siya Isrel simiir iikam imaka nwowin mi sima ina haiburgikim nu Isib hirin. Mi sima maeyau siiyin apa niinga siir hir nwokim mi sima naemin karamaeka. MI Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyokin mi siya iinokiinokin simiirin nae pa hauugi. Mi ti naeyim sima nugakarar hainakiyakwokikim mipa hainami simiir omaka hiriir mipa naei mi sima pi wadieyar nwowi. Min kig Eksodas 16:14-21 mi Nambas 11:7-9 Tikinim yim ini biiyan Yokwo Komiiya saiir nwowim. Mhoiiya iiya Jisis siya nwowa, siya hiniina boinkin. Karargin ti naeyin ninomor kou hiranin. Mi iikamim ti naeyin siir naei mi sima wadieya nwowi mi iinokiinokin wi hiriiyar nwoyokiyokiikaeyami. Siya hiniina boinkin. Min kig Jon 6:46-51.

Isrel Isrelin Juda simiir nuin siir inigin. Ɨiya simiir brougaeyin Jekop siyar niki owa, Adi Komii siya siir inigin Isrel siir asi nikiugin. Mi mhoiiya sima mairgimairga ha nwowim ti inig iiirimin mi ina boinim, krima Isrelni yinisimkim Juda iikamim sima min boinkim, simiir nuin siir inigin Isrelkin.

Juda Juda yio Isrel simiir iikamim simiir inig whir ieya. Mi iikamim Isrel hiranim simiir brougae nwirin Juda siyairgin. Siya Jekop siir yinisimkin. Juda Isrel simiir piugan kwir aeya.Mi Isrel simiir Inkam Komii Komiiyim simiir kigriraowim Juda piugana saiir hirirankinairgim. Mi Juda simiir piuganim iuur kwisko.

Judia Judia yio Isrel simiir nu haimii whirkin. Mi siir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Inkamin Adi Komii siya nimbingiyin idowiiya napmiriiyam mi siya. Mi sima hiriinan asi dapi Jisis. Mi Adi Komii siya nimbingikin siirin mi siirin ha nikropkikin iikamim simiir dimin bibiyieyim simiirsi naowim. Mi sima siirin Krais asi dapkim.

Rom Romin yio om komii whirkin. Ti omin tiriinanin ina niki oyokiyokiiyin mi ini nu komii Itali hir nwowin. Biiya Rom sima kasakasa rani mi sima pi iki nu nhirim simiirar mi ami mi pi yaii simaka ninii mi simiirin pi sima niyopakaiyiuwi mi simiir nuin pi sima kigriraowi. Ɨiya Jisis siya niki owa mi Isrel simiirin Rom sima kigriraokim. Mi tariinanin sima hiriinan tir tani.

Sam Sama ya biiyan Yokwo Komii kwira saiir yokwo kwiraka. Mi Inkam Komii nu kigriraowiyin Devid mi iikamim Isrel hiranim ninokninkinkakim sima winka. Mi ta yokwo sama iiya iikamim sima Adi Komii siir inig hainaniyim pi saiir mwai imiir kigmak waowi.

Sadyusi Sadyusi kamim sima Juda simiirar isid whirkin. Mi simiir kam whiekak nhirim sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirar miriigim. Mi iriipa hiriinan simiir nhirim kaunsel kamargim. Farisi mi

Sadyusi simiir siyiuim iripa rani, ini yapayapa ywowim mi simasima io asi ninwo anwowi. Mi Sadyusi sima hiniina boinikim, iiya iki iikamim naonamiyim sima ie hiranki bi swoki insiin idwowikim. Niingaka. Simiir kwoinbudin hindira kiguguiuguskikin. Mi sima ha naingwowi Adi Komii siir om hirin iikam karamaeka mi Didu naopwai mi niksisae adi komii karamaeka. Mi dimin taeminim nimbiyamiyim sima hiniina naingwowi, yim inkamki diriraerari, yim Adi Komii siya nonkwokwo rani. Niingaka.

Sisa Sisa yio Rom simiir yaigiinga. Saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Nu kigriraowan Inkam Komiigin.

Wain Wainin yio hiniina diriraerarikin. Inkamin pi paeyin grep nikiuwiyin pi siir nid imiir whinhai. Mi ti paeyin pi siir hii imiir nonkwo nhaknaokainaowidi. Mi iki iiya saeya whiibaomaigiyim mi sima saiirin pi haniingi kwiyaei. Mi Juda sima kwiyae op miiyik karamaeka. Mi iiya sima nae naeiyim pi ta op wain anaka naekwiyaei. Mi iikamim ta wain op aiirin homgak kwiyaenanaeiyim mi sima pa kwiyae whaowaenami.

Baptais Baptaisa ya Yokwo Komii saiirin hiniina winboinka, Jon siya iikam kasakasa bi baptais haiginiugin ie Jodan hirin. Mi Jon siya simiirin hiniina boinkin, kima kimiir dimin biyieyim simiirin digiumii haimriyiugik mi iikamim irira nwonwira wa nwoki ninokninkinim sima digiumii bidi haimriyiugikim simiir dimin biyie imiirin. Mi iikam nhirim yipiki Jisis Krais siirim naingwo tibmiiyim mi baptaisa ya min niisiimauwi sima naingwo tibmiiyan iikam bidi ywowim. Mi baptais saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Ti inkamin op baptaisiyin yio hiniina niisiimauwi, siir kwoinin bidi kisina haigiyin mi dimin biyieyim siya tirim digiumii bidi haimriyiugikin.

Hosana Hosana inigin yi min boinkin inkamin inigakin siir nokboinmamairikin. Yi hiniingin siir inig mwokimwoin Adi Komii siya wi siir nwoki hainan prapraskiyim.

Pailat Pailat siya Rom simiir nu kigriraowan inkam komii nwokin, yipiki biiya omwai niki waiyan. Ɨiya Jisis siya nwowa Pailat siya Isrel simiir iikam imiir kigriraokin.

Pasova Pasova ya Judain iikamim simiir ii komii kwir aeya. Mi ta iiya iikam whiekakim mii bi miriigim. Mi sima Jerusalem hiriir yam mi iiyim iriiyarkwisa ywo. Mi Adi Komii siir inig iiir hainan mi nae komiiya ina yaeya. Ɨiya biiya simiir yidiwi wanwiyaeyim nu Isib hir haiyim hik mi Adi Komii siya simiir whindiriraerarkikin mi sima nu Isib siir haiburgikin mi ina yamim. Mi ta hiriinan saiirsika biewi biewiyim sima ta pasova iiya saiirimar naingwowikim mi pi Adi Komii siir inig iiirar hainani.

Pentikos Pentikosa ya ii komii kwir aeya piu siisiya. Isrel hiran iikamim sima nonkwowiya biewi biewiyim sim. Mi iiya pasova iiya dig nwokiya wik iriiyarkwiso sowiir mhoiiya ii Pentikosa pa nimbiyami. Ɨiya sima numiran sasaeyim sim ningugu haiiyim mi bali, ta iiya saeya pentikos iiya. Mi ta iiya iikam whiekakim sima Jerusalem hiriir namikin mi pi omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir napninopkainamiyin mi naeyim pi Adi Komii siir hauuwi. Pris inkamim sima wraisu pa nisom haii pa nanagi mi pa ninkin imiiyaeki Adi Komii siir iikamim simiir dimin biyieyim simiir haiyopriimdiyiumigiyim. Taka iiya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii wararga. Siyiu hiniingin sima tiriiyin. Ɨiya Jisis siya naowa mi siya ina swoki insiin idwowin mi ini ninomor kouwa hiriir yamin. Mi mhoiiya kamim siir kigna miriiyim sima omaka iruwar nidwokai omimirkim Adi Komii siir naeyiu iiirim. Adi Komii siir naeyiuin ha nitin mi kirie simiir yauni hauuni. Mi sima ini yaigiinpai yaigiinpaiyim

sɨmiirar boɨnamɨm. Ɨiya sɨma hɨriinan boɨnɨm iikam whɨekakɨm sɨma Krais siir yaiya ɨni sɨmiir yaigɨɨn aiirar wakaekiyɨm. Mɨ ta ɨi aiirɨn iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir siyɨuɨn ɨni komiiya ywokiyɨn mɨ ta ɨiya ya iikamɨm naɨngwo tɨbmiiyɨm sɨmiir ɨi komii aeya pɨu siisiya. Mɨn kɨg Aposel 2

Wit Witɨn yɨo naekɨn. Mɨ witnidɨm numɨr komii aiir nɨnkɨniyɨm sɨma raisnan whaknainikɨm. Mɨ ɨiya witnidɨm wai nwowiyɨm sɨma pa nɨnguguhaii mɨ sɨma sɨmiirɨn pɨ siiyaka nobrombropi mɨ sɨma nanagiyɨm mɨpi bret nɨmbiyami mɨ sɨma pa naei.

Yis Yisɨn yɨo iikamɨm sɨma nɨnkɨn prɨdaeiya ɨiya sɨma bret nonkwok-wowiyɨm. Sɨma yisɨn yɨpa haii mɨ yɨpa prɨdgi witplaua aka. Ɨiya sɨma hɨriinan tɨriiyɨm, bretɨn yɨpa niyopinaini mɨpi komiiya nwoki. Ɨiya Jisɨs siya iikamɨm sɨmiir nowomwarkaiyɨuwiyɨm siya ɨi nhɨrɨm boɨniyɨo yai nhɨrɨm yɨpi yis siirar boɨni. Ta yaiya saiir yaimwokɨ yaimwowɨn hɨnɨɨnga. Yisɨn yɨo mɨiyɨk rani.

Amen Amena ya hɨnɨɨnga. Mɨn kɨg Rom 1:25,9:5, 1Korin 14:16 2Korin 1:20. Juda sɨmiir yaigɨɨna ya hɨnɨɨna boɨni, “Tɨ dimɨnɨn siya dɨmbiyam saeya kaimwoarga” Mɨ ɨiya inkam nwɨrkɨ srɨiiyɨm Adi Komii siirɨm mɨ ɨkɨ iikam nhɨrɨm sɨma pɨ ɨrɨpa kwoɨnar nwoki mɨpa boɨnki, Amen.

Yaowae Adɨn nɨnomor kouwankɨ nɨtkɨn Bɨdi bɨdiniyarɨn Profet inkam nwɨrɨn siir inɨgɨn Danielkɨn siya inɨgɨn mɨn daphaigɨnɨugɨn inkamɨn yɨpɨkɨ Adi Komii siya nɨkropkiyɨn siir iikamɨm sɨmiir nanmaiwarkainaɨm mɨ sɨmiir dimɨn biyɨe ɨmiir haiyopriimdiyɨumiigiyɨm. Siir dimɨn mwokɨ mwowɨn yɨo ɨni Krais siir hɨriinan ywowɨn. Jisɨs siya tɨ inɨgɨn siya siyar swokɨ kwaboɨnakɨn. Mɨ ɨiya Jisɨs siya, siya siyar swokɨ dapnaɨn Yaowae Adɨn nɨnomor kouwankɨ nɨtkɨn, siya boɨn siyaɨrgɨn inkam Adi Komii siya nɨkropkiyɨn mɨ yɨpɨkɨn Adi Komii siir kɨrɨekakɨn. Siya inkamargɨn mɨ ɨriipa Adi Komiiagɨn.